ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

τῶν διαλόγων μέρος πρῶτον ὧν ἔλεγχός ἐστιν ἐν τοῖς ἐφεξῆς σελίσι.

LVCIANI SAMOSATEI DIAlogorum pars prima, quorum Index est in proximis Paginis.

Conuentus [redacted] S.tae Mariae de Victoria Romae

[redacted]

VENETIIS. M. D. XXXV.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΑΥΤΟΥ ΒΙΒΛΟΝ.

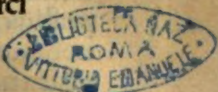
Λουκιανὸς τάδ' ἔγραψε, παλαιά τε, μωρά τε εἰδώς·
μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις, καὶ τὰ δοκοῦντα σοφά.
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι διακριδόν ἐστι νόημα,
ἀλλ' ὃ σὺ θαυμάζεις, τοῦθ' ἑτέροισι γέλως.

HIERONYMO PRIOLO
Clarissimi viri Antonij diui Marci Procuratoris filio, adolescenti studioso. Antonius Francinus. S.

Ego quidem in hac mortalium vita Hieronyme suauissime, prodesse quãplurimis, semper in primis laudandum putaui. neq; alia sanè de causa ad recognoscendos eos auctores, quorum vel latina vel græca scripta, ad interitum spectare iam videbantur, mentem animumq; conuerti. atq; inter cætera, iampridem amicorum quorũdam suasu Luciani dialogos, aliaq; eius opuscula, vere græci cãdoris, eloquijq; delitias, castigare, & vt nouis typis atq; in enchiridij forma excuderentur operá dare, sæpius cogitaram: presertim ꝙ ea quæ olim excusa fuerunt multis locis mutila, suisq; numeris fraudata legũtur. Verum quia sine vetusto aliquo exemplari, ad veram lectionem reuocari nullo pacto poterãt, ab incœpto opere desistere hactenus sumus coacti. Nacti tandem codicem à R.D. Hieronymo aleandro viro latinæ græcæ, hebraicæq; linguæ peritissimo, atq; omni virtutum genere illustri castigatũ, quem ipse, quę est hominis humanitas, nobis vltro cõmodauit, proinde tum hoc exemplari quantum vix quisq̃ credat adiuti, tum multo etiã

& longo labore nostro atq; industria adhibita, cuncta hæc longe meliora fecimus, & ad pristinã ferè integritatem restituimus. quod nolumus queq̃ prius credere, q̃ hæc nostra, idest a nobis castigata, cum ijs quę antea excusa fuere diligenter contulerit. Has autem lucubrationes nostras nũc primũ diligenter excusas, more nostro (cõsueuimus.n. hmõi labores nostros studiosis & presertim amicis nuncupare) nomini tuo Hieronyme suauissime dicandas censuimus, ob summum tuum erga bonas disciplinas amorẽ, noui.n. te ea die cum in amplissimis ac sanè regijs ædibus tuis, tã suaues, tãq; iucũdos vnà cũ Iouita Rapicio p̃ceptore tuo, viro & græce & latine eruditissimo, sermones habuimus, adolescentẽ summo ingenio, summaq; modestia, incẽsum cupiditate verissimę gloriæ, & ob id bonorum scriptorũ assidua lectione plurimum delectari, & eorum presertim qui sale suo, lepore, politissimis facetijs delectationem, sentẽtiarum vero grauitate & luminibus, vtilitatem afferre possunt. In qua re laudo consilium tuum, nihil est.n. disciplinis formosius, nihil pulchrius, nihil amabilius, teq; etiam atq; etiam hortor, vt siquid in his profecisse cupis, exemplaria græca, nocturna verses manu, verses diurna, & ad hoc Aloysium Priolum virum magnanimũ patruum tuum, tibi imitãdum proponas, quẽ

ob ſummum ingenium, ſuauiſſimos mores, ſingularem probitatem, egregiam romanæ græcæq; linguæ eruditionem, multiplicem bonarum artium ſcientiam, omnes venetæ reip. maximum ornamentum aliquando futurum ſperant. Omitto hoc loco patris tui viri clariſſimi ſolertem rerum perſpicientiã, fidem ſummam, animi altitudinem, morũ facilitatẽ, humanitatem ſingularem, tum ne longiores eſſe videamur, tum q tanti viri laudes & numero plures, & amplitudine maiores ſunt, q̃ vt epiſtola capi poſſint, ſed dabitur (vt ſpero) aliquando cõmodior ad eas explicãdas occaſio, tu interim ſuſcipe bona aui munuſculum hoc noſtrum, longũq; tibi & patriæ & amicis viue.

 3

ΠΙΝΑΞ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

INDEX huius libri.

DEORVM DIALOGI.

ΕΝΑΛΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

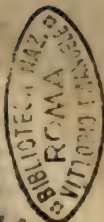
MARINI DIALOGI.

MORTVORVM DIALOGI.

ΤΕΛΟΣ

FINIS.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΥΠΝΙΟΥ, ΗΤΟΙ ΒΙΟΣ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

Ρτι μὲν ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν, ἤδη τὴν ἡλικίαν πρόσηβος ὤν. ὁ δὲ πατὴρ ἐσκοπεῖτο μετὰ τῶν φίλων, ὅ τι καὶ διδάξαιτό με. τοῖς πλείστοις οὖν ἔδοξε, παιδεία μὲν, καὶ πόνου πολλοῦ. καὶ χρόνου μακροῦ, καὶ δαπάνης οὐ μικρᾶς, καὶ τύχης δεῖσθαι λαμπρᾶς. τὰ δὲ ἡμέτερα, μικρά τε εἶναι, καὶ ταχεῖάν τινα τὴν ἐπικουρίαν ἀπαιτεῖν. εἰ δέ τινα τέχνην τῶν βαναύσων τούτων ἐκμάθοιμι, τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης, καὶ μηκέτι οἰκόσιτος εἶναι, τηλικοῦτος ὤν. οὐκ εἰς μακρὰν δὲ καὶ τὸν πατέρα εὐφρανεῖν, ἀποφέρων ἀεὶ τὸ γιγνόμενον. Δευτέρας οὖν σκέψεως ἀρχὴ προυτέθη, τίς ἀρίστη τῶν τεχνῶν, καὶ ῥᾴστη ἐκμαθεῖν, καὶ ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πρέπουσα, καὶ πρόχειρον ἔχουσα τὴν χορηγίαν, καὶ διαρκῆ τὸν πόρον. ἄλλου τοίνυν ἄλλην ἐπαινοῦντος, ὡς ἕκαστος γνώμης ἢ ἐμπειρίας εἶχεν, ὁ πατὴρ εἰς τὸν θεῖον ἀπιδὼν, παρῆν γὰρ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος, ἄριστος ἑρμογλύφος εἶναι δοκῶν, καὶ λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα εὐδοκίμοις, οὐ θέμις εἶπεν ἄλλην τέχνην ἐπικρατεῖν, σοῦ παρόντος. ἀλλὰ τοῦτον ἄγε, δείξας ἐμὲ, καὶ δίδασκε παραλαβὼν λίθων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι, καὶ συναρμοστὴν, καὶ ἑρμογλυφέα. δύναται γὰρ καὶ τοῦτο, φύσεώς γε ὡς οἶσθα ἔχων δεξιῶς. ἐτεκμαίρετο δὲ ταῖς ἐκ τοῦ κηροῦ παιδιαῖς. ὁπότε

γὰρ ἀφεθείην ὑπὸ τῶν διδασκάλων, ἀποξύων ἂν τὸν κηρὸν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ νὴ Δί' ἀνθρώπους ἀνέπλαττον, εἰκότως, ὡς ἐδόκουν τῷ πατρί· ἐφ' οἷς, παρὰ μὲν τῶν διδασκάλων, πληγὰς ἐλάμβανον· τότε δὲ ἔπαινος εἰς τὴν εὐφυΐαν καὶ ταῦτα ἦν· καὶ χρηστὰς εἶχον ἐπ' ἐμοὶ τὰς ἐλπίδας, ὡς ἐν βραχεῖ μαθήσομαι τὴν τέχνην· ἀπ' ἐκείνης γε τῆς πλαστικῆς· ἅμα τε οὖν ἐπιτήδειος ἐδόκει ἡμέρα τέχνης ἐνάρχεσθαι· κἀγὼ παρεδεδόμην τῷ θείῳ, μὰ τὸν Δί' οὐ σφόδρα τῷ πράγματι ἀχθόμενος· ἀλλά μοι καὶ παιδιάν τινα οὐκ ἀτερπῆ ἐδόκει ἔχειν, καὶ πρὸς τοὺς ἡλικιώτας ἐπίδειξιν, εἰ φαινοίμην θεούς τε γλύφων· καὶ ἀγαλμάτιά τινα μικρὰ κατασκευάζων ἐμαυτῷ τε, κἀκείνοις, οἷς προῃρούμην· καὶ τό γε πρῶτον ἐκεῖνο καὶ σύνηθες τοῖς ἀρχομένοις ἐγίγνετο· ἐγκοπέα γάρ τινά μοι δοὺς ὁ θεῖος, ἐκέλευσέ μοι ἠρέμα καθικέσθαι πλακὸς, ἐν μέσῳ κειμένης, ἐπειπὼν τὸ κοινὸν, Ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός· σκληρότερον δὲ κατενεγκόντος ὑπ' ἀπειρίας, κατεάγη μὲν ἡ πλάξ· ὁ δὲ, ἀγανακτήσας, σκυτάλην τινὰ κειμένην πλησίον λαβὼν, οὐ πρᾴως, οὐδὲ προτρεπτικῶς μου κατήρξατο· ὥστε δάκρυά μοι τὰ προοίμια τῆς τέχνης· ἀποδρὰς οὖν ἐκεῖθεν, ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἀφικνοῦμαι, συνεχὲς ἀνολολύζων, καὶ δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπόπλεως· καὶ διηγοῦμαι τὴν σκυτάλην· καὶ τοὺς μώλωπας ἐδείκνυον· καὶ κατηγόρουν πολλήν τινα ὠμότητα, προσθεὶς ὅτι ὑπὸ φθόνου ταῦτα ἔδρασε, μὴ αὐτὸν ὑπερβάλωμαι κατὰ τὴν τέχνην· ἀγανακτησαμένης δὲ τῆς μητρὸς, καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης, ἐπεὶ νὺξ ἐπῆλθε, κατέδαρθον ἔτι ἔνδακρυς, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην ἐννοῶν· Μέχρι μὲν δὴ τούτων, γελάσιμα, καὶ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα· τὰ

α μετὰ ταῦτα δὲ, οὐκέτι εὐκαταφρόνητα ὦ ἄνδρες ἀκούσε-
σθε, ἀλλὰ καὶ πάνυ φιληκόων ἀκροατῶν δεόμενα. ἵνα γὰρ
„ καθ' Ὅμηρον εἴπω, Θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος ἀμ-
βροσίην διὰ νύκτα, ἐναργὴς οὕτως, ὥς τε μηδὲν ἀπολεί-
πεσθαι τῆς ἀληθείας. ἔτι γοῦν καὶ μετὰ τοσοῦτον χρόνον,
τά τε σχήματά μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς
παραμένει, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἀκουσθέντων ἔναυλος. οὕτω σα-
φῆ πάντα ἦν. Δύο γυναῖκες λαβόμεναι ταῖν χεροῖν, εἷλ-
κόν με πρὸς ἑαυτὴν ἑκατέρα μάλα βιαίως, καὶ καρτερῶς.
μικροῦ γοῦν με διεσπάσαντο πρὸς ἀλλήλας φιλοτιμού-
β μεναι. καὶ γὰρ ἄρτι μὲν ἂν ἡ ἑτέρα ἐπεκράτει, καὶ παρὰ μι-
κρὸν ὅλον εἶχέ με. ἄρτι δὲ ἂν, αὖθις ὑπὸ τῆς ἑτέρας εἰχό-
μην. ἐβόων δὲ πρὸς ἀλλήλας ἑκατέρα. ἡ μὲν, ὡς αὐτῆς
ὄντα με κεκτῆσθαι βούλοιτο. ἡ δὲ, ὡς μάτην τῶν ἀλλοτρίων
ἀντιποιοῖτο. ἦν δὲ ἡ μὲν, ἐργατικὴ, καὶ ἀνδρικὴ, καὶ αὐχμη-
ρὰ τὴν κόμην. τὼ χεῖρε τύλων ἀνάπλεως, διεζωσμένη τὴν
ἐσθῆτα. τιτάνου καταγέμουσα, οἷος ἦν ὁ θεῖος ὁπότε ξέοι ξύοι
τοὺς λίθους. ἡ ἑτέρα δὲ, μάλα εὐπρόσωπος, καὶ τὸ σχῆμα εὐ-
πρεπὴς, καὶ κόσμιος τὴν ἀναβολήν. τέλος δ' οὖν, ἐφιᾶσί μοι
δικάζειν ὁποτέρᾳ βουλοίμην συνεῖναι αὐτῶν. προτέρα δὲ ἡ
γ σκληρὰ ἐκείνη, καὶ ἀνδρώδης ἔλεξεν. Ἐγὼ φίλε παῖ, ἑρ-
μογλυφικὴ τέχνη εἰμὶ, ἣν χθὲς ἤρξω μανθάνειν, οἰκεία τέ
σοι καὶ συγγενὴς οἴκοθεν. ὅ, τε γὰρ πάππος σου, εἰποῦσα
τοὔνομα τοῦ μητροπάτορος, λιθοξόος ἦν, καὶ τὼ θείω ἀμφο-
τέρω. καὶ μάλα εὐδοκιμεῖτον δι' ἡμᾶς. εἰ δὲ θέλοις λήρων
μὲν καὶ φληνάφων τῶν παρὰ ταύτης ἀπέχεσθαι, δείξα-
σα τὴν ἑτέραν, ἕπεσθαι δὲ καὶ συνοικεῖν ἐμοὶ, πρῶτα
μὲν θρέψῃ γεννικῶς, καὶ τοὺς ὤμους ἕξεις καρτεροὺς,
φθόνου δὲ παντὸς ἀλλότριος ἔσῃ, καὶ οὔποτε ἄπει ἐπὶ τὴν ἀλ-
λοδαπὴν, τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς οἰκείους καταλιπών. οὐδὲ ἐπὶ

λόγοις ἐπαινέσονταί σε πάντες. μὴ μυσαχθῇς δὲ τοῦ σώματος τὸ εὐτελὲς, μὴ δὲ τῆς ἐσθῆτος τὸ πιναρόν. ἀπὸ γὰρ τῶν τοιούτων ὁρμώμενος καὶ Φειδίας ἐκεῖνος, ἔδειξε τὸν Δία. καὶ Πολύκλειτος, τὴν Ἥραν εἰργάσατο. καὶ Μύρων ἐπῃνέθη, καὶ Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη. προσκυνοῦνται γοῦν οὗτοι μετὰ τῶν θεῶν. εἰ δὴ τούτων εἷς γένοιο, πῶς μὲν οὐ κλεινὸς αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γένοιο; ζηλωτὸν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποδείξεις. περίβλεπτον δὲ ἀποφανεῖς καὶ τὴν πατρίδα. ταῦτα καὶ ἔτι τούτων πλείονα, διαπταίουσα καὶ βαρβαρίζουσα, πάντοθεν εἶπεν ἡ τέχνη, μάλα δὴ σπουδῇ συνείρουσα. καὶ πείθειν με πειρωμένη. ἀλλ' οὐκέτι μέμνημαι. τὰ πλεῖστα γὰρ ἤδη μου τὴν μνήμην διέφυγεν. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατο, ἄρχεται ἡ ἑτέρα ὧδέ πως. Ἐγὼ δὲ ὦ τέκνον, παιδεία εἰμὶ ἤδη συνήθης σοι, καὶ γνωρίμη, εἰ καὶ μηδέπω εἰς τέλος μου πεπείρασαι. ἡλίκα μὲν οὖν τὰ ἀγαθὰ ποριῇ λιθοξόος γενόμενος, αὕτη προείρηκεν. οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ ἐργάτης ἔσῃ, τῷ σώματι πονῶν, κἂν τούτῳ τὴν ἅπασαν ἐλπίδα τοῦ βίου τεθειμένος. ἀφανὴς μὲν αὐτὸς ὢν, ὀλίγα καὶ ἀγεννῆ λαμβάνων, ταπεινὸς τὴν γνώμην, εὐτελὴς δὲ τὴν πρόοδον. οὔτε φίλοις ἐπιδικάσιμος, οὔτε ἐχθροῖς φοβερὸς, οὔτε τοῖς πολίταις ζηλωτὸς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον ἐργάτης, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς, ἀεὶ τὸν προύχοντα ὑποπτήσσων καὶ τὸν λέγειν δυνάμενον θεραπεύων, λαγὼ βίον ζῶν, καὶ τοῦ κρείττονος ἕρμαιον ὤν. εἰ δὲ καὶ Φειδίας, ἢ Πολύκλειτος γένοιο, καὶ θαυμαστὰ πολλὰ ἐξεργάσαιο, τὴν μὲν τέχνην ἅπαντες ἐπαινέσονται, οὐκ ἔστι δὲ ὅς τις τῶν ἰδόντων, εἰ νοῦν ἔχοι, εὔξαιτ' ἂν σοὶ ὅμοιος γενέσθαι. οἷος γὰρ ἂν ᾖς, βάναυσος, καὶ χειρῶναξ, καὶ ἀποχειροβίωτος νομισθήσῃ. ἢν δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μέν σοι πολλὰ ἐπιδείξω παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα,

καὶ πράξεις θαυμαστὰς, καὶ λόγους αὐτῶν ἀπαγγέλλουσα, καὶ πάντων ὡς εἰπεῖν, ἔμπειρον ἀποφαίνουσα. καὶ τὴν ψυχὴν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κατακοσμήσω πολλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι· σωφροσύνῃ· δικαιοσύνῃ· εὐσεβείᾳ· πρᾳότητι· ἐπιεικείᾳ· συνέσει· καρτερίᾳ· τῷ τῶν καλῶν ἔρωτι· τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμῇ· ταῦτα γάρ ἐστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρατος ὡς ἀληθῶς κόσμος. λήσει δέ σε οὔτι παλαιὸν οὐδὲν, οὔτε νῦν γενέσθαι δέον, ἀλλὰ καὶ τὰ δέοντα προόψει μετ' ἐμοῦ. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ἐστὶ, τά τε θεῖα, τά τε ἀνθρώπινα, οὐκ εἰς μακράν σε διδάξομαι. καὶ ὁ νῦν πένης ὁ τοῦ δεῖνος, ὁ βουλευσάμενός τι περὶ ἀγεννοῦς οὕτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, καὶ ἐπίφθονος ἔσῃ, τιμώμενος, καὶ ἐπαινούμενος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις εὐδοκιμῶν, καὶ ὑπὸ τῶν γένει καὶ πλούτῳ προὐχόντων ἀποβλεπόμενος. ἐσθῆτα μὲν τοιαύτην ἀμπεχόμενος, δείξασα τὴν ἑαυτῆς, πάνυ δὲ λαμπρὰν ἐφόρει. ἀρχῆς δὲ καὶ προεδρίας ἀξιούμενος. κἂν που ἀποδημῇς, οὐδ' ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀγνὼς οὐδ' ἀφανὴς ἔσῃ, τοιαῦτά σοι περιθήσω τὰ γνωρίσματα. ὥς τε τῶν ὁρώντων ἕκαστος, τὸν πλησίον κινήσας, δείξει σε τῷ δακτύλῳ, οὗτος ἐκεῖνος λέγων. ἂν δέ τι σπουδῆς ἄξιον ᾖ, καὶ τοὺς φίλους, ἢ καὶ τὴν πόλιν ὅλην καταλαμβάνῃ, εἰς σὲ πάντες ἀποβλέψονται. κἂν που τι λέγων τύχῃς, κεχηνότες οἱ πολλοὶ ἀκούσονται, θαυμάζοντες, καὶ εὐδαιμονίζοντές σε τῶν λόγων τῆς δυνάμεως, καὶ τὸν πατέρα τῆς εὐποτμίας. ὃ δὲ λέγουσιν ὡς ἄρα ἀθάνατοι γίγνονταί τινες ἐξ ἀνθρώπων, τοῦτό σοι περιποιήσω. καὶ γὰρ ἢν αὐτὸς ἐκ τοῦ βίου ἀπέλθῃς, οὔποτε παύσῃ συνὼν τοῖς πεπαιδευμένοις, καὶ προσομιλῶν τοῖς ἀρίστοις. ὁρᾷς τὸν Δημοσθένην ἐκεῖνον, τίνος υἱὸν ὄντα; ἐγὼ ἡλίκον ἐποίησα;

ὁρᾷς τὸν Αἰσχίνην, ὡς τυμπανιστρίας υἱὸς ἦν, ἀλλ' ὅμως αὐτὸν δι' ἐμὲ Φίλιππος ἐθεράπευσεν, ὁ δὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὸς, ὑπὸ τῇ ἑρμογλυφικῇ ταύτῃ τραφεὶς, ἐπειδὴ τάχιστα συνῆκε τοῦ κρείττονος, καὶ δραπετεύσας παρ' αὐτῆς, ηὐτομόλησεν ὡς ἐμὲ, ἀκούεις ὡς παρὰ πάντων ᾄδεται; ἀφεὶς δὲ αὐτοὺς τηλικούτους, καὶ τοιούτους ἄνδρας, καὶ πράξεις λαμπρὰς, καὶ λόγους σεμνοὺς, καὶ σχῆμα εὐπρεπὲς, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἔπαινον, καὶ προεδρίας, καὶ δύναμιν, καὶ ἀρχὰς, καὶ τὸ ἐπὶ λόγοις εὐδοκιμεῖν, καὶ τὸ ἐπὶ συνέσει εὐδαιμονίζεσθαι, χιτώνιόν τι πιναρὸν ἐνδύσῃ, καὶ σχῆμα δουλοπρεπὲς ἀναλήψῃ, καὶ μοχλία, καὶ γλυφεῖα, καὶ κοπέας, καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖν χεροῖν ἕξεις, κάτω νενευκὼς εἰς τὸ ἔργον. χαμαιπετὴς, καὶ χαμαίζηλος, καὶ πάντα τρόπον ταπεινός. ἀνακύπτων δὲ οὐδέποτε, οὐδὲ ἀνδρῶδες, οὐδὲ ἐλεύθεριον, οὐδὲν ἐπινοῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα ὅπως εὔρυθμα, καὶ εὐσχήμονα ἔσται σοι προνοῶν, ὅπως δὲ αὐτὸς εὔρυθμός τι, καὶ κόσμιος ἔσῃ, ἥκιστα πεφροντικὼς, ἀλλ' ἀτιμότερον ποιῶν σεαυτὸν λίθων. Ταῦτα ἔτι λεγούσης αὐτῆς, οὐ περιμείνας ἐγὼ τὸ τέλος τῶν λόγων, ἀναστὰς ἀπεφηνάμην. καὶ τὴν ἄμορφον ἐκείνην, καὶ ἐργατικὴν ἀπολιπὼν, μετέβαινον πρὸς τὴν παιδείαν μάλα γεγηθώς. καὶ μάλιστα ἐπεί μοι καὶ εἰς νοῦν ἦλθεν ἡ σκυτάλη. καὶ ὅτι πληγὰς εὐθὺς οὐκ ὀλίγας ἀρχομένῳ μοι χθὲς, ἐνετρίψατο. ἡ δὲ, ἀπολειφθεῖσα, τὸ μὲν πρῶτον ἠγανάκτει, καὶ τὼ χεῖρε συνεκρότει, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐνέπριε. τέλος δὲ, ὥσπερ τὴν Νιόβην ἀκούομεν, ἐπεπήγει, καὶ εἰς λίθον μετεβέβλητο. εἰ δὲ παράδοξα ἔπαθε, μὴ ἀπιστήσητε. θαυματοποιοὶ γάρ οἱ ὄνειροι. ἡ ἑτέρα δὲ πρός με ἀπιδοῦσα, τοιγαροῦν ἀμείψομαί σε ἔφη τῆσδε τῆς δικαιοσύνης, ὅτι καλῶς τὴν δίκην ἐδίκα-

κασα· καὶ ἐλθὲ ἤδη, ἐπίβηθι τούτου τοῦ ὀχήματος, δείξασά τι ὄχημα ὑπόπτερον ἵππων τινῶν, τῷ Πηγάσῳ ἐοικότων, ὅπως εἰδῇς οἷα καὶ ἡλίκα μὴ ἀκολουθήσασα ἐμοὶ, ἀγνοήσειν ἔμελλες· ἐπεὶ δὲ ἀνῆλθον, ἡ μὲν, ἤλαυνε, καὶ ἡνιόχει· ἀρθεὶς δὲ εἰς ὕψος ἐγὼ, ἐσκόπουν ἀπὸ τῆς ἕω ἀρξάμενος ἄχρι πρὸς τὰ ἑσπέρια πόλεις, καὶ ἔθνη, καὶ δήμους, καθάπερ ὁ Τριπτόλεμος ἀποσπείρων τι ἐς τὴν γῆν· οὐκέτι μέντοι μέμνημαι ὅ,τι τὸ σπειρόμενον ἐκεῖνο ἦν· πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι κάτωθεν ἀφορῶντες οἱ ἄνθρωποι, ἐπῄνουν, καὶ μετ' εὐφημίας καθ' οὓς γενοίμην τῇ πτήσει, παρέπεμπον· δείξασα δέ μοι τὰ τοσαῦτα, κἀμὲ τοῖς ἐπαινοῦσιν ἐκείνοις, ἐπανήγαγεν αὖθις, οὐκέτι τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα ἐκείνην ἐνδεδυκότα, ἣν εἶχον ἀφιπτάμενος· ἀλλ' ἐμοὶ ἐδόκουν εὐπάρυφός τις ἐπανήκειν· καταλαβοῦσα οὖν καὶ τὸν πατέρα ἑστῶτα, καὶ περιμένοντα, ἐδείκνυεν αὐτῷ ἐκείνην τὴν ἐσθῆτα, κἀμὲ, οἷος ἥκοιμι· καί τι καὶ ὑπέμνησεν οἷα μικροῦ δεῖν περὶ ἐμοῦ ἐβουλεύσαντο· ταῦτα μέμνημαι ἰδὼν, ἀντίπαις ἔτι ὢν, ἐμοὶ δοκεῖ ἐκταραχθεὶς πρὸς τὸν τῶν πληγῶν φόβον· μεταξὺ δὲ λέγοντος, Ἡράκλεις ἔφη τις, ὡς μακρὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ δικανικόν· εἶτ' ἄλλος ὑπέκρουσε, χειμερινὸς ὄνειρος, ὅτι μήκισταί εἰσιν αἱ νύκτες· ἢ τάχα πού τριέσπερος ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτός ἐστι· τί δ' οὖν ἐπῆλθεν αὐτῷ ληρῆσαι ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, καὶ μνησθῆναι παιδικῆς νυκτὸς, καὶ ὀνείρων παλαιῶν, καὶ ἤδη γεγηρακότων; ἕωλος γὰρ ἡ ψυχρολογία· μὴ ὀνείρων τινῶν ἡμᾶς ὑποκριτάς τινας ὑπείληφεν; οὐκ ὦ ἀγαθέ· οὐδὲ γὰρ ὁ Ξενοφῶν ποτε διηγούμενος τὸ ἐνύπνιον, ὡς ἐδόκει αὐτῷ καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ, καὶ τὰ ἄλλα, ἴστε γὰρ οὐχ ὑπόκρισιν τὴν ὄψιν, οὐδὲ ὡς φλυαρεῖν ἐγνωκὼς αὐ-

τὰ διεξῄει. καὶ ταῦτα ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἀπογνώσει πραγμάτων, πλειστῶν ὄντων πολεμίων. ἀλλά τι καὶ χρήσιμον εἶχεν ἡ διήγησις. καὶ τοίνυν κἀγὼ τοῦτον ὄνειρον ὑμῖν διηγησάμην ἐκείνου ἕνεκα, ὅπως οἱ νέοι πρὸς τὰ βελτίω τρέπωνται, καὶ παιδείας ἔχωνται. καὶ μάλιστα εἴ τις αὐτῶν ὑπὸ πενίας ἐθελοκακεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἥττω ἀποκλίνει, φύσιν οὐκ ἀγεννῆ διαφθείρων. ἐπιῤῥωσθήσεται εὖ οἶδ' ὅτι κἀκεῖνος ἀκούσας τοῦ μύθου, ἱκανὸν ἑαυτοῦ παράδειγμα ἐμὲ προστησάμενος, ἐννοῶν οἷος μὲν ὢν, πρὸς τὰ κάλλιστα ὥρμησα, καὶ παιδείας ἐπεθύμησα, μηδὲν ἀποδειλιάσας πρὸς τὴν πενίαν τὴν τότε, οἷος δὲ πρὸς ὑμᾶς ἐπανελήλυθα, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὐδενὸς γοῦν τῶν λιθογλύφων ἀδοξότερος.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΙΠΟΝΤΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΕΙ ΕΝ ΛΟΓΟΙΣ.

Οὐκοῦν Προμηθέα με εἶναι φῄς, εἰ μὲν κατὰ τοῦτο ὦ ἄριστε, ὡς πηλίνων κἀμοὶ τῶν ἔργων ὄντων, γνωρίζω τὴν εἰκόνα, καὶ φημὶ ὅμοιος εἶναι αὐτῷ. οὐδ' ἀναίνομαι πηλοπλάθος ἀκούειν, εἰ καὶ φαυλότερος ἐμοὶ ὁ πηλὸς, οἷος ἐκ τριόδου, βόρβορός τις παραμικρόν. εἰ δὲ ὑπερεπαινῶν τοὺς λόγους ὡς δῆθεν εὐμηχάνους ὄντας, τὸν σοφώτατον τῶν Τιτάνων ἐπιφημίζεις αὐτοῖς, ὅρα μή τις εἰρωνείαν φῇ, καὶ μυκτῆρα, οἷον τὸν ἀττικὸν, προσεῖναι τῷ ἐπαίνῳ. ἢ πόθεν γὰρ εὐμήχανον τοὐμόν; τίς δὲ ἡ περιττὴ σοφία καὶ προμήθεια ἐν τοῖς γράμμασιν; ὡς ἔμοιγε ἱκανὸν, εἰ μὴ πάνυ σοι γήϊνα ἔδοξε, μηδὲ κομιδῇ ἄξια τοῦ Καυκάσου. καίτοι πόσῳ δικαιότερον ὑμ-

μεῖς ἂν εἰκάζοισθε τῷ Προμηθεῖ, ὁπόσοι ἐν δίκαις εὐδοκιμεῖτε, σὺν ἀληθείᾳ ποιούμενοι τοὺς ἀγῶνας· ζῶντα οὖν ὡς ἀληθῶς, καὶ ἔμψυχα ὑμῖν τὰ ἔργα· καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ θερμὸν αὐτῶν ἐστι διάπυρον· καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ Προμηθέως ἂν εἴη, πλὴν εἰ μὴ διαλλάττοιτε ὅτι μὴ δ' ἐκ πηλοῦ πλάττετε, ἀλλὰ χρυσᾶ ὑμῖν τοῖς πολλοῖς τὰ πλάσματα· ἡμεῖς δὲ οἱ ἐς τὰ πλήθη παριόντες, καὶ τὰς τοιαύτας τῶν ἀκροάσεων ἐπαγγέλλοντες, εἴδωλα ἄττα ἐπιδεικνύμεθα· καὶ τὸ μὲν ὅλον ἐν πηλῷ, καθάπερ ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, ἡ πλαστικὴ κατὰ ταὐτὰ τοῖς κοροπλάθοις· τὰ δ' ἄλλα, οὔτε κίνησις ὁμοία πρόσεστιν, οὔτε ψυχῆς δεῖγμά τι, ἀλλὰ τέρψις ἄλλως, καὶ παιδιὰ τὸ πρᾶγμα· ὥστε με ἐνθυμεῖσθαι ἔπεισι, μὴ ἄρα οὕτω με Προμηθέα λέγοις εἶναι, ὡς ὁ κωμικὸς τὸν Κλέωνά φησιν·

,, οἶδα πάλαι αὐτοῦ· Κλέων Προμηθεύς ἐστι μετὰ τὰ πράγματα·) καὶ αὐτοὶ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς χυτρέας, καὶ ἰπνοποιοὺς καὶ πάντας, ὅσοι πηλουργοί, Προμηθέας ἀπεκάλουν, ἐπισκώπτοντες ἐς τὸν πηλὸν καὶ τὴν ἐν πυρὶ οἶμαι τὴν σκευῶν ὄπτησιν· καὶ εἴ γε σοὶ τοῦτο βούλεται εἶναι ὁ Προμηθεύς, πάνυ εὐστόχως ἀποτετόξευται· καὶ ἐς τὴν ἀττικὴν δριμύτητα τῶν σκωμμάτων, ἐπεὶ καὶ εὔθρυπτα ἡμῖν τὰ ἔργα, ὥσπερ ἐκείνοις τὰ χυτρίδια· καὶ μικρόν τις λίθον ἐμβαλὼν, συντρίψειεν ἅπαντα· καί τοι φαίη τις παραμυθούμενος, οὐ ταῦτα εἰκάσαι τῷ Προμηθεῖ, ἀλλὰ τὸ καινουργὸν τοῦτο ἐπαινῶν, καὶ μὴ πρός τι ἄλλο ἀρχέτυπον μεμιμημένον· ὥσπερ ἐκεῖνος οὐκ ὄντων ἀνθρώπων, τέως ἐννοήσας αὐτοὺς ἀνέπλασε· τοιαῦτα ζῷα μορφώσας· καὶ διακοσμήσας, ὡς εὐκίνητά τε εἴη, καὶ ὀφθῆναι χαρίεντα· καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀρχιτέκτων αὐτὸς ἦν· συνειργάζετο δέ τοι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐμπνέουσα τὸν πη-

λὸν, καὶ ἔμψυχα ποιοῦσα εἶναι τὰ πλάσματα. ὁ μὲν, ταῦτα ἂν εἴποι, πρός τε τὸ εὐφημότατον ἐξηγούμενος τὸ εἰρημένον. καὶ ἴσως οὗτος ὁ νοῦς ἦν τῷ λελεγμένῳ. ἐμοὶ δὲ οὐ πάνυ ἱκανὸν, εἰ καινοποιεῖν δοκοίην. μὴ δὲ ἔχοι τις λέγειν ἀρχαιότερόν τι τοῦ πλάσματος, οὗ τοῦτο ἀπόγονόν ἐστιν. ἀλλὰ εἰ μὴ καὶ χαρίεν φαίνοιτο, αἰσχυνοίμην ἂν εὖ ἴσθι ἐπ' αὐτῷ. καὶ ξυμπατήσας ἂν, ἀφανίσαιμι. οὐδ' ἂν ὠφελήσειεν αὐτὸ παρά γε ἐμοὶ ἡ καινότης, μὴ οὐχὶ συντετρῖφθαι ἄμορφον ὄν. καὶ εἴ γε μὴ οὕτω φρονοίην, ἄξιος ἄν μοι δοκῶ ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν κείρεσθαι, οὐ συνιεὶς ὡς πολὺ ἀμορφότερα τὰ μετὰ τοῦ ξένου αὐτὰ πεποιθότα. Πτολεμαῖος γοῦν ὁ Λάγου δύο καινὰ ἐς Αἴγυπτον ἀγαγών, κάμηλόν τε Βακτριανὴν παμμέλαιναν, καὶ δίχρωμον ἄνθρωπον, ὡς τὸ μὲν ἡμίτομον αὐτοῦ, ἀκριβῶς μέλαν εἶναι, τὸ δ' ἕτερον, ἐς ὑπερβολὴν λευκὸν, ἐπίσης δὲ μεμερισμένον, ἐς τὸ θέατρον συναγαγὼν τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπεδείκνυτο αὐτοῖς ἄλλα τε πολλὰ θεάματα, καὶ τὸ τελευταῖον καὶ ταῦτα τὴν κάμηλον, καὶ τὸν ἡμίλευκον ἄνθρωπον. καὶ ᾤετο ἐκπλήξειν τῷ θεάματι. οἱ δὲ, πρὸς μὲν τὴν κάμηλον, ἐφοβήθησαν, καὶ ὀλίγου δεῖν ἔφυγον ἀναθορόντες. καίτοι χρυσῷ πᾶσα ἐκεκόσμητο, καὶ ἁλουργίδι ἐπέστρωτο. καὶ ὁ χαλινὸς ἦν λιθοκόλλητος, Δαρείου τινὸς, ἢ Καμβύσου, ἢ Κύρου αὐτοῦ κειμήλιον. πρὸς δὲ τὸν ἄνθρωπον, οἱ μὲν πολλοὶ ἐγέλων. οἱ δέ τινες, ὡς ἐπὶ τέρατι ἐμυσάττοντο. ὁ μέν τοι ὁ Πτολεμαῖος συνεὶς ὅτι οὐκ εὐδοκιμεῖ ἐπ' αὐτοῖς, οὐδὲ θαυμάζεται ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἡ καινότης, ἀλλὰ πρὸ αὐτῆς τὸ εὔρυθμον καὶ τὸ εὔμορφον κρίνουσι, μετέστησεν αὐτὰ. καὶ τὸν ἄνθρωπον οὐκέτι διὰ τιμῆς ἦγεν ὡς πρὸ τοῦ. ἀλλ' ἡ μὲν κάμηλος, ἀπέθανεν ἀμελουμένη. τὸν ἄνθρωπον δὲ τὸν διττὸν, Θέσπιδι τῷ

αὐλητῇ ἐδυσηρέσατο καλῶς αὐλήσαντι παρὰ τὸν πότον. δέδοικα δὲ μὴ καὶ τοὐμὸν κάμηλος ἐν Αἰγυπτίοις ᾖ. οἱ δὲ ἄνθρωποι, τὸν χαλινὸν ἔτι αὐτῆς θαυμάζουσι, καὶ τὴν ἁλουργίδα. ἐπεὶ δὲ οὐδὲ τὸ ἐκ δυοῖν τοῖν καλλίστοιν συγκεῖσθαι διαλόγου, καὶ κωμῳδίας, οὐδὲ τοῦτο ἀπόχρη εἰς εὐμορφίαν, εἰ μὴ καὶ ἡ μῖξις ἐναρμόνιος, καὶ κατὰ τὸ σύμμετρον γίγνοιτο. ἔστι γοῦν ἐκ δύο καλῶν ἀλλόκοτον τὴν ξυνθήκην εἶναι, οἷον ἐκεῖνο τὸ προχειρότατον, ὁ ἱπποκένταυρος, οὐ γὰρ ἂν φαίης ἐπέραστόν τι ζῶον τουτὶ γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑβριστότατον, εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς ζωγράφοις ἐπιδεικνυμένοις τὰς παροινίας, καὶ σφαγὰς αὐτῶν, τί οὖν οὐχὶ καὶ ἔμπαλιν γένοιτ᾽ ἂν εὔμορφόν τι ἐκ δυοῖν τοῖν ἀρίστοιν ξυντεθὲν, ὥσπερ ἐξ οἴνου, καὶ μέλιτος τὸ ξυναμφότερον ἥδιστον φημὶ ἔγωγε; οὐ μὴν περί γε τῶν ἐμῶν ἔχω διατείνεσθαι ὡς τοιούτων ὄντων, ἀλλὰ δέδια μὴ τὸ ἑκατέρου κάλλος, ἡ μῖξις συνέφθειρεν. οὐ πάνυ γοῦν συνήθη καὶ φίλα ἐξ ἀρχῆς ἦν ὁ διάλογος, καὶ ἡ κωμῳδία. εἴ γε ὁ μὲν, οἴκοι, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν νὴ Δία ἐν τοῖς περιπάτοις μετ᾽ ὀλίγων τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο. ἡ δὲ, παραδοῦσα τῷ Διονυσίῳ ἑαυτὴν, θεάτρῳ ὡμίλει, καὶ ξυνέπαιζε, καὶ ἐγελωτοποίει, καὶ ἐπέσκωπτε, καὶ ἐν ῥυθμῷ ἔβαινε πρὸς αὐλόν. ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον ἀναπαίστοις μέτροις ἐποχουμένη τὰ πολλὰ, τοὺς τοῦ διαλόγου ἑταίρους ἐχλεύαζε, φροντιστὰς, καὶ μετεωρολέσχας, καὶ τὰ τοιαῦτα προσαγορεύουσα. καὶ μίαν ταύτην προαίρεσιν ἐπεποίητο ἐκείνους ἐπισκώπτειν. καὶ τὴν διονυσιακὴν ἐλευθερίαν καταχεῖν αὐτῶν. ἄρτι μὲν, ἀεροβατοῦντας δεικνύουσα, καὶ νεφέλαις ξυνόντας. ἄρτι δὲ, ψυλλῶν πηδήματα διαμετροῦντας, ὡς δῆθεν τὰ ἀέρια λεπτολογουμένους. ὁ διάλογος δὲ, σεμνοτάτας ἐποιεῖτο τὰς

συνουσίας φύσεώς τε πέρι, καὶ ἄρτι τῆς φιλοσοφῶν. ὥστε τὸ τῶν μουσικῶν τοῦτο δὶς διὰ πασῶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ἀπὸ τοῦ ὀξυτάτου ἐς τὸ βαρύτατον. καὶ ὅμως ἐτολμήσαμεν ἡμεῖς τὰ οὕτως ἔχοντα πρὸς ἄλληλα ξυναγαγεῖν, καὶ ξυναρμόσαι, οὐ πάνυ πειθόμενα, οὐδὲ εὐμαρῶς ἀνεχόμενα τὴν κοινωνίαν. δέδια τοίνυν μὴ αὖθις ὅμοιόν τι τῷ Προμηθεῖ τῷ σῷ πεποιηκὼς φαίνωμαι, τὸ θῆλυ τῷ ἄρρενι ἐγκαταμίξας, καὶ δι' αὐτὸ δίκην ὑπόσχω. μᾶλλον δὲ μὴ καὶ ἄλλο τι τοιοῦτο φανοίην ἐξαπατῶν ἴσως τοὺς ἀκούοντας καὶ ὀστᾶ παραθεὶς αὐτοῖς κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ. γέλωτα κωμικὸν ὑπὸ σεμνότητι φιλοσόφῳ. τὸ γὰρ τῆς κλεπτικῆς, καὶ γὰρ κλεπτικῆς ὁ θεὸς, ἄπαγε τοῦτο μόνον, οὐκ ἂν εἴποις ἐνεῖναι τοῖς ἡμετέροις. ἢ παρὰ τοῦ, γὰρ ἂν ἐκλεπτόμην, εἰ μὴ ἄρα τις ἐμὲ διέλαθε τοιούτους πιτυοκάμπτας, καὶ τραγελάφους καὶ αὐτὸς συντεθεικώς; πλὴν ἀλλὰ τί ἂν πάθοιμι; ἐμμενετέον γὰρ οἷς ἅπαξ προειλόμην. ἐπεὶ τό γε μεταβουλεύεσθαι, Ἐπιμηθέως ἔργον, οὐ Προμηθέως ἐστί.

ΠΡΟΣ ΝΙΓΡΙΝΟΝ ΕΠΙ-ΣΤΟΛΗ.

λ

Ουκιανὸς Νιγρίνῳ εὖ πράττειν. ἡ μὲν παροιμία φησὶ γλαῦκα εἰς Ἀθήνας, ὡς γελοῖον ὂν εἴ τις αὐταῖς κομίζοι γλαῦκας, ὅτι πολλαὶ παρ' αὐτοῖς εἰσιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν δύναμιν λόγων ἐπιδείξασθαι βουλόμενος, ἔπειτα Νιγρίνῳ γράψας βιβλίον ἔπεμπον, ἐχόμην ἂν τῷ γελοίῳ, γλαῦκας ὡς ἀληθῶς ἐμπορευόμενος. ἐπεὶ δὲ μόνην σοι δηλῶσαι τὴν ἐμὴν γνώμην ἐθέλω, ὅπως τε νῦν ἔχω, καὶ ὅτι μὴ παρέργως εἴλημμαι

πρὸς τὴν σῶν λόγων, ἀποφεύγοιμ' ἂν εἰκότως καὶ τὸ τοῦ Θουκυδίδου λέγοντος, ὅτι ἡ ἀμαθία μὲν, θρασεῖς, ὀκνηροὺς δὲ τὸ λελογισμένον ἀπεργάζεται. δῆλον γὰρ ὡς οὐχ ἡ ἀμαθία μοι μόνη τῆς τοιαύτης τόλμης, ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸς τοὺς λόγους ἔρως αἴτιος. ἔῤῥωσο.

ΝΙΓΡΙΝΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΗΘΟΥΣ.

Σεμνὸς ἡμῖν σφόδρα, καὶ μετέωρος ἐπανελήλυθας. οὐ τοίνυν προσβλέπειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς, οὔθ' ὁμιλίας μεταδίδως, οὔτε κοινωνεῖς τῶν ὁμοίων λόγων, ἀλλ' ἄφνω μεταβέβλησαι. καὶ ὅλως ὑπεροπτικῷ τινι ἔοικας. ἡδέως δ' ἂν παρὰ σοῦ πυθοίμην ὅθεν οὕτως ἀτόπως ἔχεις, καὶ τί τούτων αἴτιον. τί γὰρ ἄλλο γε ὦ ἑταῖρε, ἢ εὐτυχία. πῶς λέγεις; ὁδοῦ πάρεργον ἥκω σοι εὐδαίμων τε, καὶ μακάριος γεγενημένος. καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὄνομα, τρισόλβιος. Ἡράκλεις, οὕτως ἐν βραχεῖ; καὶ μάλα. τί δὲ τὸ μετὰ τοῦτό ἐστιν, ἐφ' ὅτῳ καὶ κομᾷς, ἵνα μὴ ἐν κεφαλαίῳ μόνῳ εὐφραινώμεθα, ἔχωμεν δέ τι καὶ ἀκριβὲς εἰδέναι τὸ πᾶν ἀκούσαντες; οὐ θαυμαστὸν εἶναί σοι δοκεῖ πρὸς Διὸς, ἀντὶ μὲν δούλου με ἐλεύθερον, ἀντὶ δὲ πένητος, ὡς ἀληθῶς πλούσιον, ἀντὶ δὲ ἀνοήτου τε καὶ τετυφωμένου, γενέσθαι μετριώτερον; μέγιστον μὲν οὖν. ἀτὰρ οὔπω μανθάνω σαφῶς ὅ, τι καὶ λέγεις. ἐστάλην μὲν εὐθὺ τῆς πόλεως, βουλόμενος ἰατρὸν ὀφθαλμῶν θεάσασθαί τινα. τὸ γάρ μοι πάθος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, μᾶλλον ἐπετείνετο. οἶδα τούτων ἕκαστα, καὶ ηὐξάμην σε τινὶ σπουδαίῳ ἐπιτυχεῖν.

δόξαν οὖν μοι διὰ πολλοῦ προσειπεῖν Νιγρῖνον τὸν πλατωνικὸν φιλόσοφον, ἕωθεν ἐξαναστὰς, ὡς αὐτὸν ἀφικόμην· καὶ κόψας τὴν θύραν, τοῦ παιδὸς εἰσαγγείλαντος ἐκλήθην· καὶ παρελθὼν εἴσω, καταλαμβάνω τὸν μὲν, ἐν χερσὶ βιβλίον ἔχοντα, πολλὰς δὲ εἰκόνας παλαιῶν σοφῶν ἐν κύκλῳ κειμένας. προὔκειτο δὲ ἐν μέσῳ καὶ πινάκιόν τι τῶν ἀπὸ γεωμετρίας σχημάτων καταγεγραμμένον, καὶ σφαῖρα καλάμου πρὸς τὸ τοῦ παντὸς μίμημα ὡς ἐδόκει, πεποιημένη, σφόδρα οὖν με φιλοφρόνως ἀσπασάμενος, ἠρώτα ὅ,τι καὶ πράττοιμι. κἀγὼ πάντα διηγησάμην αὐτῷ. καὶ δῆτα ἐν μέρει καὶ αὐτὸς ἠξίουν εἰδέναι ὅ,τι τε πράττοι, καὶ εἰ αὖθις αὐτῷ ἐγνωσμένον εἴη στέλλεσθαι τὴν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. ὁ δὲ, ἀπαρξάμενος ὦ ἑταῖρε περὶ τούτων λέγειν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην διηγεῖσθαι, τοσαύτην τινά μου λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε καὶ τὰς σειρῆνας ἐκείνας, εἴτινες ἄρα ἐγένοντο, καὶ τὰς ἀηδόνας, καὶ τὸν Ὁμήρου λωτὸν ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι. οὕτω θεσπέσια ἐφθέγξατο. προήχθη γὰρ αὐτήν τε φιλοσοφίαν ἐπαινέσαι, καὶ τὴν ἀπὸ ταύτης ἐλευθερίαν, καὶ τῶν δημοσίᾳ νομιζομένων ἀγαθῶν καταγελάσαι, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ βασιλείας, καὶ τιμῆς, ἔτι τε χρυσοῦ, καὶ πορφύρας, καὶ τῶν πάνυ περιβλέπτων τοῖς πολλοῖς, τέως δὲ κἀμοὶ δοκούντων. ἅπερ ἔγωγε ἀτενεῖ καὶ ἀναπεπταμένῃ τῇ ψυχῇ δεξάμενος, αὐτίκα μὲν οὐδὲ εἶχον εἰκάσαι ὅπερ ἐπεπόνθειν, ἀλλὰ παντοῖος ἐγιγνόμην· καὶ ἄρτι μὲν, ἐλυπούμην ἐληλεγμένων μοι τῶν φιλτάτων, πλούτου τε, καὶ ἀργυρίου, καὶ δόξης. καὶ μόνον οὐκ ἐδάκρυον ἐπ᾽ αὐτοῖς καθῃρημένοις. ἄρτι δὲ, αὐτὰ μὲν ἐδόκει μοι ταπεινὰ, καὶ καταγέλαστα. ἔχαιρον δ᾽ αὖ ὥσπερ ἐκ ζοφεροῦ τινος ἀέρος τοῦ βίου τοῦ πρόσθεν, ἐς αἰθρίαν τε καὶ μέγα

φῶς ἀναβλέποντες. ὥστε δὴ τὸ καινότατον τοῦ ὀφθαλμοῦ μὲν, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἀσθενείας ἐπελανθανόμην. τὴν δὲ ψυχὴν, ὀξυδερκέστερος κατὰ μικρὸν ἐγιγνόμην. ἐλελήθειν γὰρ τέως αὐτὴν τυφλώττουσαν περιφέρων. προϊὼν δὲ, ἐς τόδε περιήχθην, ὅπερ ἀρτίως ἡμῖν ἐπεκάλεις. γαῦρός τε γὰρ ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ μετέωρός εἰμι. καὶ ὅλως μικρὸν οὐκέτι οὐδὲν ἐπινοῶ. δοκῶ γάρ μοι ὅμοιόν τι πεπονθέναι πρὸς φιλοσοφίαν, οἷόν περ καὶ οἱ Ἰνδοὶ πρὸς τὸν οἶνον λέγονται παθεῖν, ὅτε πρῶτον ἔπιον αὐτοῦ. θερμότεροι γὰρ ὄντες φύσει, πιόντες ἰσχυρὸν οὕτω ποτὸν, αὐτίκα μάλα ἐξεβακχεύθησαν, καὶ διπλασίως ὑπὸ τοῦ ἀκράτου ἐξεμάνησαν. οὕτω σοι καὶ αὐτὸς ἔνθους καὶ μεθύων ὑπὸ τῶν λόγων, περιέρχομαι. καὶ μὴν τοῦτό γε, οὐ μεθύειν, ἀλλὰ νήφειν τε καὶ σωφρονεῖν ἐστιν. ἐγὼ δὲ βουλοίμην ἂν εἰ οἷόν τε αὐτῶν ἀκοῦσαι τῶν λόγων. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ καταφρονεῖν αὐτῶν οἶμαι θέμις. ἄλλως τε εἰ καὶ φίλος καὶ περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακὼς ὁ βουλόμενος ἀκούειν εἴη. θάῤῥει ὦ γαθέ. τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Ὁμήρου, σπεύδοντα καὶ αὐτὸν παρακαλεῖς. καὶ εἴ γε μὴ ἔφθης, αὐτὸς ἂν ἐδεήθην ἀκοῦσαί μου διηγουμένου. μάρτυρα γάρ σε παραστήσασθαι πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐθέλω, ὅτι οὐκ ἀλόγως μαίνομαι. ἄλλως τε, καὶ ἡδύ μοι τὸ μεμνῆσθαι αὐτῶν πολλάκις. καὶ ταύτην ἤδη μελέτην ἐποιησάμην. ἐπεὶ κἂν τις μὴ παρὼν τύχῃ, καὶ οὕτω δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας ἀνακυκλῶ πρὸς ἐμαυτὸν τὰ εἰρημένα. καὶ ὥσπερ οἱ ἐρασταὶ, τῶν παιδικῶν οὐ παρόντων, ἔργ᾽ ἄττα, καὶ λόγους εἰρημένους αὐτοῖς διαμνημονεύουσι, καὶ τούτοις ἐνδιατρίβοντες ἐξαπατῶσι τὴν νόσον, ὡς παρόντων σφίσι τῶν ἀγαπωμένων, ἔνιοι γοῦν αὐτοῖς καὶ προσλαλεῖν οἴονται, καὶ ὡς ἄρτι λεγομένων πρὸς αὐτοὺς, ὧν τότε ἤκουσαν ἥδονται,

// προϊὼν

καὶ προστάξαντος τὴν ψυχὴν τῇ μνήμῃ τῶν παρεληλυθότων σχολὴν οὐκ ἄγουσιν τοῖς ἐν ποσὶν ἀνέχεσθαι, οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς φιλοσοφίας οὐ παρούσης, τοὺς λόγους οὓς τότε ἤκουσα συναγείρων, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἀνατυλίττων, οὐ μικρὰν ἔχω παραμυθίαν· καὶ ὅλως, καθάπερ ἐν πελάγει καὶ νυκτὶ πολλῇ φερόμενος, εἰς πυρσόν τινα τοῦτον ἀποβλέπω, πᾶσι μὲν παρεῖναι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πραττομένοις τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον οἰόμενος· ἀεὶ δὲ ὥσπερ ἀκούων αὐτοῦ τὰ αὐτὰ πρός με λέγοντος· ἐνίοτε δὲ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐνερείσω τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μοι φαίνεται· καὶ τῆς φωνῆς ὁ ἦχος ἐν ταῖς ἀκοαῖς παραμένει· καὶ γάρ τοι κατὰ τὸν κωμικὸν ὡς ἀληθῶς, ἐγκατέλιπέ τι κέντρον τοῖς ἀκούουσι. παῦε ὦ θαυμάσιε μικρὸν ἀνακρουόμενος, καὶ λέγε ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβὼν ἤδη τὰ εἰρημένα, ὡς οὐ μετρίως με ἀποκναίεις περιάγων.

εὖ λέγεις· καὶ οὕτω χρὴ ποιεῖν. ἀλλ' ἐκεῖνο ὦ ἑταῖρε, ἤδη τραγικοὺς, ἢ καὶ νὴ Δία κωμικοὺς φαύλους ἑώρακας ὑποκριτὰς, τῶν συριττομένων λέγω τούτων, καὶ διαφθειρόντων τὰ ποιήματα, καὶ τὸ τελευταῖον ἐκβαλλομένων, καίτοι τῶν δραμάτων πολλάκις εὖ ἐχόντων τε, καὶ νενικηκότων; πολλοὺς οἶδα τοιούτους. ἀλλὰ τί τοῦτο;

δέδοικα μή σοι μεταξὺ δόξω γελοίως αὐτὰ μιμεῖσθαι. τὰ μὲν, ἀτάκτως συνείρων, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸν ὑπ' ἀηδίας τὸν νοῦν διαφθείρων. κᾆτα προαχθῇς ἠρέμα καὶ αὐτοῦ καταγνῶναι τοῦ δράματος. καὶ τὸ μὲν ἐμὸν, οὐ πάνυ ἄχθομαι. ἡ δὲ ὑπόθεσις, οὐ μετρίως με λυπήσειν ἔοικε συνεκπίπτουσα καὶ τὸ ἐμὸν μέρος ἀσχημονοῦσα. τοῦτ' οὖν παρ' ὅλον μέμνησό μοι τὸν λόγον· ὡς ὁ μὲν ποιητὴς ἡμῖν, τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων ἀνεύθυνος, καὶ τῆς σκηνῆς πόρρω ποι κάθηται, οὐδὲν αὐτῷ μέλον τῶν ἐν

θεάτρῳ

ἑκατέρων πραγμάτων. ἐγὼ δὲ ἐμαυτοῦ σοι παράδειγμα παρέχω, ὁποῖός τις εἰμὶ τὴν μνήμην ὑποκριτὴς, οὐδὲν ἀπείλου τὰ ἄλλα τραγικοῦ διαφέρων. ὥς τε κἂν ἐνδεέστερόν τι δοκῶ λέγειν, ἐκεῖνο μὲν ἔστω πρόχειρον, ὡς ἄμεινον ἦν καὶ ἄλλως ὁ ποιητὴς ἴσως διεξῄει. ἐμὲ δὲ κἂν ἐκσυρίτῃς, οὐ πάνυ τι λυπήσομαι. ὡς εὖ γε νὴ τὸν Ἑρμῆν καὶ κατὰ τὸν τῶν ῥητόρων νόμον πεπροοιμίασαί σοι. ἔοικας γοῦν κἀκεῖνα προσθήσειν, ὡς δι᾽ ὀλίγου τε ὑμῖν ἡ συνουσία ἐγένετο, καὶ ὡς οὐδ᾽ αὐτὸς ἥκεις πρὸς τὸν λόγον παρεσκευασμένος, καὶ ὡς ἄμεινον εἶχεν αὐτοῦ ταῦτα λέγοντος ἀκούειν. σὺ γὰρ ὀλίγα, καὶ ὅσα οἷόν τε ἦν, τυγχάνεις τῇ μνήμῃ συγκεκομισμένος. οὐ ταῦτ᾽ ἐρεῖν ἔμελλες; οὐδὲν οὖν αὐτῶν ἔτι σοι δεῖ πρὸς ἐμέ. νόμισον δὲ τούτου γε ἕνεκα πάντα σοι προειρῆσθαι, ὡς ἐγὼ καὶ βοᾶν καὶ κροτεῖν ἕτοιμός εἰμι. ἢν δὲ διαμέλλῃς, μνησικακήσω γε παρὰ τὸν ἀγῶνα, καὶ ὀξύτατα συρίξομαι. καὶ ταῦτα μὲν, ἃ σὺ διῆλθες, ἐβουλόμην ἂν εἰρῆσθαί μοι. κἀκεῖνα δὲ, ὅτι γε οὐχ ἑξῆς, οὐδὲ ὡς ἐκεῖνος ἔλεγε ῥῆσίν τινα περὶ πάντων ἐρῶ. πάνυ γὰρ τοῦτ᾽ ἡμῖν ἀδύνατον. οὐδ᾽ αὖ ἐκείνῳ περιθεὶς τοὺς λόγους, μὴ καὶ κατ᾽ ἄλλο τι γένωμαι τοῖς ὑποκριταῖς ἐκείνοις ὅμοιος. οἳ πολλάκις ἢ Ἀγαμέμνονος, ἢ Κρέοντος, ἢ καὶ Ἡρακλέους αὐτοῦ προσωπεῖον ἀνειληφότες, χρυσίδας ἠμφιεσμένοι, καὶ δεινὸν βλέποντες, καὶ μέγα κεχηνότες, μικρὸν φθέγγονται, καὶ ἰσχνὸν, καὶ γυναικῶδες, καὶ τῆς Ἑκάβης ἢ Πολυξένης πολὺ ταπεινότερον. ἵν᾽ οὖν μὴ καὶ αὐτὸς ἐλέγχωμαι, πάνυ μεῖζον τῆς ἐμαυτοῦ κεφαλῆς προσωπεῖον περικείμενος, καὶ τὴν σκευὴν καταισχύνων, ἀπὸ γυμνοῦ σοι βούλομαι τοὐμοῦ προσώπου προσλαλεῖν, ἵνα μὴ συγκατασπάσω που πεσὼν τὸν ἥρωα, ὃν ὑποκρίνομαι. οὗτος ἁνὴρ οὐ παύσεταί τήμερον πρός με πολ-

τῇ σκηνῇ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ χρώμενος. καὶ μὴν παύσομαί γε· πρὸς ἐκεῖνα δὲ ἤδη τρέψομαι. Ἡ μὲν ἀρχὴ τῶν λόγων, ἔπαινος ἦν Ἑλλάδος, καὶ τῶν Ἀθήνησιν ἀνθρώπων, ὅτι φιλοσοφίᾳ καὶ πενίᾳ σύντροφοί εἰσι· καὶ οὔτε τῶν ἀστῶν, οὔτε τῶν ξένων οὐδένα τέρπονται ὁρῶντες, ὃς ἂν τρυφὴν εἰσάγειν εἰς αὐτοὺς βιάζηται· ἀλλ᾽ εἰ καί τις ἀφίκηται παρ᾽ αὐτοὺς οὕτω διακείμενος, ἠρέμα τε μεθαρμόττουσι, καὶ παραπαιδαγωγοῦσι, καὶ πρὸς τὸ καθαρὸν τῆς διαίτης μεθιστᾶσιν· ἐμέμνητο γοῦν τινος τῶν πολυχρύσων, ὃς ἐλθὼν Ἀθήναζε μάλα ἐπίσημος, καὶ φορτικὸς ἀκολούθων ὄχλῳ, καὶ ποικίλῃ ἐσθῆτι, καὶ χρυσῷ, αὐτὸς μὲν ᾤετο ζηλωτὸς εἶναι πᾶσι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὡς ἂν εὐδαίμων ἀποβλέπεσθαι· τοῖς δ᾽ ἄρα δυστυχεῖν ἐδόκει τὸ ἀνθρώπιον· καὶ παιδεύειν ἐπεχείρουν αὐτόν· οὐ πικρῶς, οὐδ᾽ ἄντικρυς ἀπαγορεύοντες ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει καθ᾽ ὅν τινα τρόπον βούλοιτο βιοῦν· ἀλλ᾽ ἐπεὶ κἀν τοῖς γυμνασίοις καὶ λουτροῖς ὀχληρὸς ἦν, θλίβων τοῖς οἰκέταις, καὶ στενοχωρῶν τοὺς ἀπαντῶντας, ἡσυχῇ τις ἂν ὑπεφθέγξατο, προσποιούμενος λανθάνειν, ὥσπερ οὐ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ἀποτείνων, δέδοικε μὴ παραπόληται μεταξὺ λουόμενος· καὶ μὴν εἰρήνη γε μακρὰ κατέχει τὸ βαλανεῖον· οὐδὲν οὖν δεῖ στρατοπέδου. ὁ δὲ, ἀκούων ἀεὶ, μεταξὺ ἐπαιδεύετο· τὴν δὲ ἐσθῆτα τὴν ποικίλην, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐκείνας ἀπέδυσαν αὐτὸν, ἀστείως πάνυ τὸ ἀνθηρὸν ἐπισκώπτοντες τῶν χρωμάτων, ἔαρ ἤδη λέγοντες, καὶ πόθεν ὁ ταὼς οὗτος· καὶ τάχα τῆς μητρός ἐστιν αὐτοῦ· καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὰ ἄλλα δὲ οὕτως ἀπέσκωπτον, ἢ τῶν δακτυλίων τὸ πλῆθος, ἢ τῆς κόμης τὸ περίεργον, ἢ τῆς διαίτης τὸ ἀκόλαστον. ὥστε κατὰ μικρὸν ἐσωφρονίσθη, καὶ παρὰ πολὺ βελτίων ἀπῆλθε, δημοσίᾳ πεπαιδευμένος.

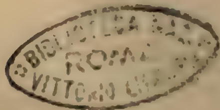
ὅτι δ' οὐκ αἰσχύνονται πενίαν ὁμολογοῦντες, ἐμέμνητο πρός με φωνῆς τινος, ἣν ἀκοῦσαι πάντων ἔφη κοινῇ προϊεμένων ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Παναθηναίων. ληφθέντα μὲν γάρ τινα τῶν πολιτῶν, ἄγεσθαι παρὰ τὸν ἀγωνοθέτην, ὅτι βαπτὸν ἔχων ἱμάτιον, ἐθεώρει. τοὺς δὲ, ἰδόντας, ἐλεῆσαί τε, καὶ παραιτεῖσθαι. καὶ τοῦ κήρυκος ἀνειπόντος ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἐποίησε, τοιαύτῃ ἐσθῆτι θεώμενος, ἀναβοῆσαι μιᾷ φωνῇ πάντας ὥσπερ ἐσκεμμένους συγγνώμην ἀπονέμειν αὐτῷ τοιαῦτά γε ἀμπεχομένῳ. μὴ γὰρ ἔχειν αὐτὸν ἕτερα. ταῦτά τε οὖν ἐπῄνει. καὶ προσέτι, τὴν ἐλευθερίαν τὴν ἐκεῖ, καὶ τῆς διαίτης τὸ ἀνεπίφθονον. ἡσυχίαν τε καὶ ἀπραγμοσύνην, ἃ δὴ ἄφθονα παρ' αὐτοῖς εἶναι. ἀπεφαίνετό τε φιλοσοφίᾳ συνῳδὸν τὴν παρὰ τοῖς τοιούτοις διατριβὴν, καὶ καθαρὸν ἦθος φυλάξαι δυναμένην. σπουδαίῳ τε ἀνδρὶ καὶ πλούτου καταφρονεῖν πεπαιδευμένῳ, καὶ τῷ πρὸς τὰ φύσει καλὰ ζῆν προαιρουμένῳ, τὸν ἐκεῖ βίον ὡς μάλιστα ἡρμοσμένον. ὅστις δὲ πλοῦτον ὁρᾷ, καὶ χρυσῷ κεκήληται, καὶ πορφύρᾳ, καὶ δυναστείᾳ μετρεῖ τὸ εὔδαιμον, ἄγευστος μὲν ἐλευθερίας, ἀπείρατος δὲ παρρησίας, ἀθέατος δὲ ἀληθείας, κολακείᾳ τὰ πάντα, καὶ δουλείᾳ σύντροφος. ἢ ὅστις ἡδονῇ πᾶσαν τὴν ψυχὴν ἐπιτρέψας, ταύτῃ μόνῃ λατρεύειν διέγνωκε, φίλος μὲν, περιέργων τραπεζῶν, φίλος δὲ πότων, καὶ ἀφροδισίων. ἀνάπλεως γοητείας, καὶ ἀπάτης, καὶ ψευδολογίας. ἢ ὅστις ἀκούων τέρπεται κρουμάτων τε, καὶ τερετισμάτων, καὶ διεφθορότων ᾀσμάτων. τοῖς δὴ τοιούτοις πρέπειν τὴν ἐνταῦθα διατριβήν. μεσταὶ γὰρ αὐτοῖς τῶν φιλτάτων πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δὲ ἀγοραί. πάρεστι δὲ πάσαις πύλαις τὴν ἡδονὴν καταδέχεσθαι. τοῦτο μὲν,

δι' ὀφθαλμῶν. τοῦτο δὲ, δι' ὤτων τε, καὶ ῥινῶν. τοῦτο δὲ, καὶ διὰ λαιμοῦ, καὶ δι' ἀφροδισίων. ὑφ' ἧς δὴ ῥεούσης ἀεννάῳ τε καὶ θολερῷ ῥεύματι, πᾶσαι μὲν ἀνευρύνονται ὁδοί. συνεισέρχεται γὰρ μοιχεία, καὶ φιλαργυρία, καὶ ἐπιορκία, καὶ τὸ τοιοῦτο φῦλον τῶν ἡδονῶν. παρασύρεται δὲ τῆς ψυχῆς ὑποκλυζομένης πάντοθεν, αἰδὼς, καὶ ἀρετὴ, καὶ δικαιοσύνη. τὸ δὲ, ἔρημος ὁ χῶρος γενόμενος, ἰλύος ἀεὶ πιμπλάμενος, ἐξανθεῖ πολλαῖς τε καὶ ἀγρίαις ἐπιθυμίαις. τοιαύτην ἀπέφαινε τὴν πόλιν, καὶ τοσούτων διδάσκαλον ἀγαθῶν. ἔγωγ' οὖν ἔφη ὅτε τὸ πρῶτον ἐπανῄειν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, πλησίον που γενόμενος, ἐπιστήσας ἐμαυτὸν, λόγον ἀπῄτουν τῆς δεῦρο ἀφίξεως, ἐκεῖ»να δὴ τὰ τοῦ Ὁμήρου λέγων, Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λι»πὼν φάος ἠελίοιο, τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν εὐτυχίαν ἐκείνην, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἤλυθες ὄφρα ἴδῃς τὸν ἐνταῦθα θόρυβον, συκοφάντας, καὶ προσαγορεύσεις ὑπερηφάνους, καὶ δεῖπνα, καὶ κόλακας, καὶ μιαιφονίας, καὶ διαθηκῶν προσδοκίας, καὶ φιλίας ἐπιπλάστους; ἢ τί καὶ πράξειν διέγνωκας, μήτ' ἀπαλλάττεσθαι, μήτε χρῆσθαι τοῖς καθεστῶσι δυνάμενος; οὕτω δὴ βουλευσάμενος καὶ καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸν Ἕκτορα ὑπεξαγαγὼν ἐμαυτὸν ἐκ βελέων φασὶν, ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ, τὸ λοιπὸν οἰκουρεῖν εἱλόμην. καὶ βίον τινὰ τοῦτον γυναικώδη, καὶ ἄτολμον τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα προτιθέμενος, αὐτῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ Πλάτωνι, καὶ ἀληθείᾳ προσλαλῶ. καὶ καθίσας ἐμαυτὸν ὥσπερ ἐν θεάτρῳ μυριάνδρῳ, σφόδρα που μετέωρος ἐπισκοπῶ τὰ γιγνόμενα. τοῦτο μὲν, πολλὴν ψυχαγωγίαν καὶ γέλωτα παρέχειν δυνάμενα. τοῦτο δὲ, πεῖραν ἀνδρὸς ὡς ἀληθῶς βεβαίου λα-

Roma

θεῖν· εἰ γὰρ χρὴ καὶ κακῶν ἔπαινον εἰπεῖν, μὴ ὑπολάβῃς μεῖζόν τι γυμνάσιον ἀρετῆς, ἢ τῆς ψυχῆς δοκιμασίαν ἀληθεστέραν τῆσδε τῆς πόλεως, καὶ τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς. οὐ γὰρ μικρὸν ἀντισχεῖν τοσαύταις μὲν ἐπιθυμίαις, τοσούτοις δὲ θεάμασί τε καὶ ἀκούσμασι πάντοθεν ἕλκουσι, καὶ ἀντιλαμβανομένοις. ἀλλ᾽ ἀτεχνῶς δεῖ τὸν Ὀδυσσέα μιμησάμενον, παραπλεῖν αὐτὰ, μὴ δεδεμένον τὼ χεῖρε. δειλὸν γάρ. μὴ δὲ τὰ ὦτα κηρῷ φραξάμενον, ἀλλ᾽ ἀκούοντα, καὶ λελυμένον, καὶ ἀληθῶς ὑπερήφανον. ἔνεστι δὲ καὶ φιλοσοφίαν θαυμάσαι, παραθεωροῦντα τὴν τοσαύτην ἄνοιαν, καὶ τὰ τῆς τύχης ἀγαθὰ καταφρονεῖν, ὁρῶντα ὥσπερ ἐν σκηνῇ καὶ πολυπροσώπῳ δράματι, τὸν μὲν, ἐξ οἰκέτου δεσπότην προϊόντα, τὸν δ᾽ αὖτε πλουσίου, πένητα. τὸν δὲ, σατράπην ἐκ πένητος, ἢ βασιλέα. τὸν δὲ, φίλον τούτου. τὸν δὲ, ἐχθρόν. τὸν δὲ, φυγάδα. τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὅτι καίτοι μαρτυρουμένης τῆς τύχης παίζειν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ ὁμολογούσης μηδὲν αὐτῶν εἶναι βέβαιον, ὅμως ταῦθ᾽ ὁσημέραι βλέποντες, ὀρέγονται καὶ πλούτου, καὶ δυναστείας. καὶ μεστοὶ περιΐασι πάντες, οὐ γιγνομένων ἐλπίδων. ὃ δὲ δὴ ἔφην ὅτι καὶ γελᾶν ἐν τοῖς γιγνομένοις ἔνεστι, καὶ ψυχαγωγεῖσθαι, τοῦτο ἤδη σοι φράσω. πῶς γὰρ οὐ γελοῖοι μὲν οἱ πλουτοῦντες αὐτοί, καὶ τὰς πορφυρίδας προφαίνοντες, καὶ τοὺς δακτύλους προτείνοντες, καὶ πολλὴν κατηγοροῦντες ἀπειροκαλίαν; τὸ δὲ καινότατον, τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀλλοτρίᾳ φωνῇ προσαγορεύοντες, ἀγαπᾶν ἀξιοῦντες, ὅτι μόνον αὐτοὺς προσέβλεψαν. οἱ δὲ σεμνότεροι, καὶ προσκυνεῖσθαι περιμένοντες, οὐ πόῤῥωθεν, οὐδ᾽ ὡς Πέρσαις νόμος, ἀλλὰ δεῖ προσελθόντα, καὶ ὑποκύψαντα, καὶ πόῤῥωθεν τὴν ψυχὴν

ἀντὶ

προσκυνήσαντες, καὶ τὸ πάθος αὐτῆς ἐμφανίσαντες τῇ τοῦ σώματος ὁμοιότητι, τὸ στῆθος, ἢ τὴν δεξιὰν καταφιλεῖν, ζηλωτὸν καὶ περίβλεπτον τοῖς μὴ δὲ τούτου τυγχάνουσιν. ὁ δ' ἕστηκε παρέχων ἑαυτὸν εἰς πλείω χρόνον ἐξαπατώμενον. ἐπαινῶ δέ γε ταύτης αὐτοὺς τῆς ἀπανθρωπίας, ὅτι μὴ δὲ τοῖς στόμασιν ἡμᾶς προσίενται. πολὺ δὲ τούτων οἱ προσιόντες αὐτοὶ καὶ θεραπεύοντες γελοιότεροι. νυκτὸς μὲν ἐξανιστάμενοι μέσης, περιθέοντες δὲ ἐν κύκλῳ τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τῶν οἰκετῶν ἀποκλειόμενοι, κύνες, καὶ κόλακες, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀκούειν ὑπομένοντες. γέρας δὲ τῆς πικρᾶς ταύτης αὐτοῖς περιόδου, τὸ φορτικὸν ἐκεῖνο δεῖπνον, καὶ πολλῶν αἴτιον συμφορῶν. ἐν ᾧ, πόσα μὲν ἐμφαγόντες, πόσα δὲ παρὰ γνώμην ἐμπιόντες, πόσα δὲ ὧν οὐκ ἐχρῆν ἀπολαλήσαντες; ἢ μεμφόμενοι τὸ τελευταῖον, ἢ δυσφοροῦντες, ἀπίασιν, ἢ διαβάλλοντες τὸ δεῖπνον, ἢ ὕβριν, ἢ μικρολογίαν ἐγκαλοῦντες. πλήρεις δὲ, αὐτῶν ἐμούντων, οἱ στενωποὶ, καὶ πρὸς τοῖς χαμαιτυπείοις μαχομένων. καὶ μεθ' ἡμέραν οἱ πλείονες αὐτῶν κατακλιθέντες, ἰατροῖς παρέχουσιν ἀφορμὰς περιόδων. ἔνιοι μὲν, γὰρ τὸ καινότατον, οὐδὲ νοσεῖν σχολάζουσιν. ἐγὼ μέν τοι γε πολὺ τῶν κολακευομένων ἐξωλεστέρους τοὺς κόλακας ὑπείληφα. καὶ σχεδὸν αὐτοὺς ἐκείνοις καθίστασθαι τῆς ὑπερηφανίας αἰτίους. ὅταν γὰρ αὐτῶν τὴν περιουσίαν θαυμάσωσι, καὶ τὸν χρυσὸν ἐπαινέσωσι, καὶ τοὺς πυλῶνας ἕωθεν ἐμπλήσωσι, καὶ προσελθόντες, ὥσπερ δεσπότας προσείπωσι, τί καὶ φρονήσειν ἐκείνους εἰκός ἐστιν; εἰ δέ γε κοινῷ δόγματι κἂν πρὸς ὀλίγον ἀπέσχοντο τῆσδε τῆς ἐθελοδουλείας, οὐκ ἂν οἴει τοὐναντίον αὐτοὺς ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πτωχῶν δεομένους τοὺς πλουσίους, μὴ ἀθέατον αὐτῶν μηδ' ἀμάρ-

τυρον τὴν εὐδαιμονίαν καταλιπεῖν, μηδ' αὐθέντην τε καὶ ἄχρηστον τῶν τραπεζῶν τὸ κάλλος, καὶ τῶν οἴκων τὸ μέγεθος; οὐ γὰρ οὕτω τοῦ πλουτεῖν ἐρῶσιν, ὡς τοῦ διὰ τοῦ πλουτεῖν εὐδαιμονίζεσθαι. καὶ οὕτω δὴ, ἔχει μηδὲν ὄφελος εἶναι περικαλλοῦς οἰκίας τῷ οἰκοῦντι, μὴ δὲ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, εἰ μή τις αὐτὰ θαυμάζοι. ἐχρῆν οὖν ταύτῃ τοι καθαιρεῖν αὐτῶν, καὶ ἀπευωνίζειν τὴν δυναστείαν, ἐπιτειχίσαντας τῷ πλούτῳ τὴν ὑπεροψίαν. νῦν δὲ, λατρεύοντες, εἰς ἀπόνοιαν ἄγουσι. καὶ τὸ μὲν, ἄνδρας ἀγραμμάτους,
Not. καὶ ἀναφανδὸν τὴν ἀπαιδευσίαν ὁμολογοῦντας τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, μετριώτερον ἂν εἰκότως νομισθείη. τὸ δὲ, καὶ τῶν φιλοσοφεῖν προσποιουμένων, πολλῷ ἔτι τούτων γελοιότερα δρᾶν, τοῦτ' ἤδη τὸ δεινότατόν ἐστι. πῶς γὰρ οἴει τὴν ψυχὴν διατεθεῖσθαί μοι, ὅταν ἴδω τούτων τινὰ μάλιστα τῶν προβεβηκότων ἀναμεμιγμένον κολάκων ὄχλῳ, καὶ τῶν ἐπ' ἀξίας τινὰ δορυφοροῦντα, καὶ τοῖς ἐπὶ τὰ δεῖπνα παραγγέλλουσι κοινολογούμενον, ἐπισημότερον δὲ τῶν ἄλλων ἀπὸ τοῦ σχήματος ὄντα, καὶ φανερώτερον; καὶ ὃ μάλιστα ἀγανακτῶ, ὅτι μὴ καὶ τὴν σκευὴν μεταλαμβάνουσι, τὰ ἄλλα γε ὁμοίως ὑποκρινόμενοι τοῦ δράματος. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάζονται, τίνι τῶν κολάκων εἰκάσομεν; οὐκ ἐμφοροῦνται μὲν ἀπειροκαλώτερον, μεθύσκονται δὲ φανερώτερον. ἐξανίστανται δὲ πάντων ὕστατοι. πλείω δὲ ἀποφέρειν τῶν ἄλλων ἀξιοῦσιν οἱ δὲ ἀστειότεροι, πολλάκις αὐτῶν καὶ ᾆσαι προήχθησαν. καὶ ταῦτα μὲν οὖν γελοῖα ἡγεῖτο. μάλιστα δὲ ἐμέμνητο τῶν ἐπὶ μισθῷ φιλοσοφούντων, καὶ τὴν ἀρετὴν ὤνιον ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς προτιθέντων. ἐργαστήρια γοῦν ἐκάλει καὶ καπηλεῖα τὰς τούτων διατριβάς. ἠξίου γὰρ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάξοντα, πρῶτον ἑαυτὸν

Devat. 2 Satyr. 2 sub fin.

παρέχειν ὑψηλοτέρων λημμάτων. Ἀμέλει καὶ πράττων ταῦτα διετέλει οὐ μόνον προῖκα τοῖς ἀξιοῦσι συνδιατρίβων, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, καὶ πάσης περιουσίας καταφρονῶν. τοσοῦτου δέων ὀρέγεσθαι τῶν οὐδὲν προσηκόντων, ὥστε μὴ δὲ τῶν ἑαυτοῦ φθειρομένων ποιεῖσθαι πρόνοιαν. ὅς γε καὶ ἀγρὸν οὐ πόρρω τῆς πόλεως κεκτημένος, οὐδὲ ἐπιβῆναι αὐτοῦ πολλῶν ἐτῶν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ εἶναι διωμολόγει. ταῦτ' οἶμαι διειληφὼς, ὅτι τούτων μὲν φύσει οὐδενός ἐσμεν κύριοι, νόμῳ δὲ καὶ διαδοχῇ τὴν χρῆσιν αὐτῶν εἰς ἀόριστον παραλαμβάνοντες, ὀλιγοχρόνιοι δεσπόται νομιζόμεθα. κἄπειτα ἐπειδὰν ἡ προθεσμία παρέλθῃ, τηνικαῦτα παραλαβὼν ἄλλος, ἀπολαύει τοῦ ὀνόματος. οὐ μικρὰ δὲ ἐκεῖνα παρέχει τοῖς ζηλοῦν ἐθέλουσι παραδείγματα. τῆς τροφῆς τὸ ἀπερίττον, καὶ τῶν γυμνασίων τὸ σύμμετρον, καὶ τοῦ προσώπου τὸ αἰδέσιμον, καὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ μέτριον. ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις, τῆς διανοίας τὸ ἡρμοσμένον, καὶ τὸ ἥμερον τοῦ τρόπου. παρῄνει δὲ τοῖς συνοῦσι μήτ' ἀναβάλλεσθαι μήθ' ὑπερτίθεσθαι τὸ ἀγαθὸν, ὅπερ τοὺς πολλοὺς ποιεῖν, προθεσμίας ὁριζομένους ἑορτὰς, ἢ πανηγύρεις, ὡς ἀπ' ἐκείνων ἀρξομένους τοῦ μὴ ψεύσασθαι, καὶ τοῦ τὰ δέοντα ποιῆσαι. ἠξίου γὰρ ἀμέλλητον εἶναι τὴν πρὸς τὸ καλὸν ὁρμήν. δῆλος δὲ ἦν καὶ τῶν τοιούτων κατεγνωκὼς φιλοσόφων, οἳ ταύτην ἄσκησιν ἀρετῆς ὑπελάμβανον, ἢν πολλαῖς ἀνάγκαις, καὶ πόνοις, τοὺς νέους ἀντέχειν καταγυμνάσωσι. τοῦτο μὲν δεῖν οἱ πολλοὶ κελεύοντες, ἄλλοι δὲ μαστιγοῦντες. οἱ δὲ χαριέστεροι, καὶ σιδήρῳ τὰς ἐπιφανείας αὐτῶν καταξύοντες. ἡγεῖτο γὰρ χρῆναι πολὺ πρότερον ἐν ταῖς ψυχαῖς τὸ στερρὸν τοῦτο καὶ ἀπαθὲς κατασκευάσαι, καὶ τὸν ἄριστα παιδεύειν ἀνθρώπους προαιρούμενον,

τοῦτο μὲν, ψυχῆς, τοῦτο δὲ, σώματος, τοῦτο δὲ, ἡλικίας τε καὶ τῆς πρότερον ἀγωγῆς ἐστοχάσθαι, ἵνα μὴ τὰ παρὰ δύναμιν ἐπιτάττων ἐλέγχηται. πολλοὺς γοῦν καὶ τελευτᾶν ἔφασκεν οὕτως ἀλόγως ὑπερενταθέντας. εἶδον δὲ καὶ αὐτός τινα· ὃς καὶ γευσάμενος τῶν παρ' ἐκείνοις κακῶν, ἐπειδὴ τάχιστα λόγων ἀληθῶν ἐπήκουσεν, ἀμεταστρεπτὶ φεύγων, ὡς αὐτὸν ἀφίκετο. καὶ δῆλος ἦν ῥᾷον διακείμενος. ἤδη δὲ τούτων ἀποστὰς, τῶν ἄλλων αὖθις ἀνθρώπων ἐμέμνητο, καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει ταραχὰς διεξῄει, καὶ τὸν ὠθισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ θέατρα, καὶ τὸν ἱππόδρομον, καὶ τὰς τῶν ἡνιόχων εἰκόνας, καὶ τὰ τῶν ἵππων ὀνόματα, καὶ τοὺς ἐν τοῖς στενωποῖς περὶ τούτων διαλόγους. πολλὴ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ ἱππομανία, καὶ πολλῶν ἤδη σπουδαίων εἶναι δοκούντων ἐπείληπται. μετὰ δὲ ταῦτα, ἑτέρου δράματος ἥπτετο τῶν ἀμφὶ τὴν νεκυίαν τε καὶ διαθήκας καλινδουμένων, προστιθεὶς ὅτι μίαν φωνὴν οἱ Ῥωμαίων παῖδες ἀληθῆ παρ' ὅλον τὸν βίον προΐενται, τὴν ἐν ταῖς διαθήκαις λέγων, ἵνα μὴ ἀπολαύσωσι τῆς σφετέρας ἀληθείας. ἃ δὲ καὶ μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ γελᾶν προήχθην, ὅτι καὶ συγκατορύττειν ἑαυτοῖς ἀξιοῦσι τὰς ἀμαθίας, καὶ τὴν ἀναλγησίαν ἔγγραφον ὁμολογοῦσιν. οἱ μὲν, ἐσθῆτας ἑαυτοῖς κελεύοντες συγκαταφλέγεσθαι, οἱ δ' ἄλλο τι τῶν παρὰ τὸν βίον τιμίων. οἱ δὲ, καὶ παραμένειν τινὰς οἰκέτας τοῖς τάφοις. ἔνιοι δὲ, καὶ στέφειν τὰς στήλας ἄνθεσιν εὐήθεις ἔτι καὶ παρὰ τὴν τελευτὴν διαμένοντες. εἰκάζειν οὖν ἠξίου τί πέπρακται τούτοις παρὰ τὸν βίον, εἰ τοιαῦτα περὶ τῶν μετὰ τὸν βίον ἐπισκήπτουσι. τούτους γὰρ εἶναι τοὺς τὸ πολυτελὲς ὄψον ὠνουμένους, καὶ τὸν οἶνον ἐν τοῖς συμποσίοις μετὰ κρόκων τε καὶ ἀρωμάτων ἐκχέοντας. τοὺς μέσου χειμῶνος ἐμπιπλαμένους ῥόδων, καὶ τὸ σπάνιον αὐτῶν κρόκων ἴσ.

Juvenal·

καὶ παρὰ καιρὸν ἀγαπῶντας τὸ δ' ἐν καιρῷ καὶ κατὰ φύ-
σιν ὡς οὐ πλοῦν ὑποφρονοῦντας τούτους εἶναι τοὺς καὶ τὰ
× μύρα πίνοντας, ὃ καὶ μάλιστα διέσυρεν αὐτῶν, ὅτι μὴ δὲ
χρῆσθαι ἴσασι ταῖς ἐπιθυμίαις. ἀλλὰ κἂν ταύταις πα-
ρανομοῦσι, καὶ τοὺς ὅρους συγχέουσι, πάντοθεν τῇ τρυ-
φῇ παραδόντες αὐτῶν τὰς ψυχὰς πατεῖν. καὶ τοῦτο δὲ
τὸ ἐν ταῖς τραγῳδίαις τε καὶ κωμῳδίαις λεγόμενον, ἤ-
δη καὶ παρὰ θύραν εἰσβιαζόμενοι. σολοικισμὸν οὖν ἐκά-
λει τὸ τοιοῦτο τῶν ἡδονῶν. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς γνώμης κἀ-
κεῖνα ἔλεγεν, ἀτεχνῶς τοῦ μώμου τὸν λόγον μιμησάμε-
νος. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἐμέμφετο τοῦ ταύρου τὸν δημιουργὸν
θεόν. οὐ προθέντα τῶν ὀφθαλμῶν τὰ κέρατα, οὕτω δὴ καὶ
αὐτὸς ᾐτιᾶτο τῶν στεφανουμένων, ὅτι μὴ ἴσασι τοῦ στεφά-
νου τὸν τόπον. εἰ γάρ τοι ἔφη τῇ πνοῇ τῶν ἴων τε καὶ ῥόδων
χαίρουσιν, ὑπὸ τῇ ῥινὶ μάλιστα ἐχρῆν αὐτοὺς στέφεσθαι,
παρ' αὐτὴν ὡς οἷόν τε τὴν ἀναπνοήν, ἵν' ὡς πλεῖστον ἀνί-
σπῶν τῆς ἡδονῆς. καὶ μὴν κἀκείνους διεγέλα, τοὺς θαυμά-
σιόν τινα τὴν σπουδὴν περὶ τὰ δεῖπνα ποιουμένους, χυ-
μῶν τε ποικιλίαις, καὶ τεμμάτων περιεργίαις. καὶ γὰρ
αὖ καὶ τούτους ἔφασκεν ὀλιγοχρονίου τε καὶ βραχείας
ἡδονῆς ἔρωτι, πολλὰς πραγματείας ὑπομένειν. ὑπέφαι-
νε γοῦν τεσσάρων δακτύλων αὐτοῖς ἕνεκα πάντα πονεῖ-
σθαι τὸν πόνον, ἐφ' ὅσους ὁ μήκιστος ἀνθρώπου λαιμός ἐστιν.
οὔτε γὰρ πρὶν ἐμφαγεῖν ἀπολαύειν τι τῶν ἐσθιομένων, οὔ-
τε βρωθέντων. ἡδίω γενέσθαι τὴν ἀπὸ τῶν πολυτελεστέρων
πλησμονήν. λοιπὸν οὖν εἶναι τὴν ἐν τῇ παρόδῳ γιγνομέ-
νην ἡδονὴν τοσούτων ὠνεῖσθαι χρημάτων. εἰκότως δὲ πά-
σχειν ἔλεγεν αὐτούς, ὑπ' ἀπαιδευσίας τὰς ἀληθεστάτας
ἡδονὰς ἀγνοοῦντας. ὧν ἁπασῶν, φιλοσοφία χορηγός ἐ-
στι τοῖς πονεῖν προαιρουμένοις. περὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς θαλάσ-

νοις δρωμένων, πολλὰ μὲν διεξιών. τὸ πλῆθος τῶν ἑπομένων. τὰς ὕβρεις. τοὺς ἐπικειμένους τοῖς οἰκέταις, καὶ μικροῦ δεῖν ἐκφυσωμένους. ἓν δέ τι καὶ μάλιστα μισεῖν ἔφασκε, πολὺ δ᾽ ἐν τῇ πόλει τοῦτο, καὶ τοῖς βαλανείοις ἐπιχωριάζον. προϊόντας γάρ τινας τῶν οἰκετῶν, δεῖ βοᾶν, καὶ παραγγέλλειν προορᾶσθαι τοῖν ποδοῖν, ἢν ὑψηλόν τι ἢ κοῖλον μέλλωσιν ὑποβαίνειν. καὶ ὑπομιμνήσκειν αὐτοὺς τὸ καινότατον, ὅτι βαδίζουσι. δεινὸν οὖν ἐποιεῖτο, εἰ στόματος μὲν ἀλλοτρίου δειπνοῦντες μὴ δέονται, μηδὲ χειρῶν, μηδὲ τῶν ὤτων ἀκούοντες, ὀφθαλμῶν δὲ ὑγιαίνοντες ἀλλοτρίων δέονται προοψομένων. καὶ ἀνέχονται, φωνὰς ἀκούοντες δυστυχέσιν ἀνθρώποις πρεπούσας, καὶ πεπηρωμένοις. ταῦτα γὰρ αὐτὰ πάσχουσιν ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἡμέρας μέσης, καὶ οἱ τὰς πόλεις ἐπιτετραμμένοι. ταῦτά τε καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦτα διελθὼν, κατέπαυσε τὸν λόγον. ἐγὼ δὲ τέως μὲν ἤκουον αὐτοῦ τεθηπὼς, μὴ σιωπήσῃ πεφοβημένος. ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο, τοῦτο δὴ τὸ τῶν Φαιάκων πάθος ἐπεπόνθειν. πολὺν γὰρ δὴ χρόνον ἐς αὐτὸν ἀπέβλεπον κεκηλημένος. εἶτα πολλῇ συγχύσει καὶ ἰλίγγῳ κατειλημμένος, τοῦτο μὲν, ἱδρῶτι κατερρεόμην. τοῦτο δὲ, φθέγξασθαι βουλόμενος, ἐξέπιπτόν τε καὶ ἀνεκοπτόμην. καὶ ἥ τε φωνὴ ἐξέλιπε, καὶ ἡ γλῶττα διημάρτανε. καὶ τέλος, ἐδάκρυον ἀπορούμενος. οὐ γὰρ ἐξ ἐπιπολῆς, οὐδ᾽ ὡς ἔτυχεν ἡμῶν ὁ λόγος καθίκετο. βαθεῖα δὲ καὶ καίριος ἡ πληγὴ ἐγένετο. καὶ μάλα εὐστόχως ἐνεχθεὶς ὁ λόγος, αὐτὴν εἰ οἷόν τε εἰπεῖν, διέκοψε τὴν ψυχήν. εἰ γάρ τι δεῖ κἀμὲ ἤδη φιλοσόφων προσάψασθαι λόγων, ὧδε περὶ τούτων ὑπείληφα. δοκεῖ μοι ἀνδρὸς εὐφυοῦς ψυχὴ, μάλα σκοπῷ τινι ἁπαλῷ προσεοικέναι. τοξόται δὲ, πολλοὶ μὲν ἀνὰ τὸν βίον, καὶ μεστοὶ τὰς

φαρέτρας ποικίλων τε καὶ παντοδαπῶν λόγων, οὐ μὴν πάντες εὔστοχα τοξεύουσιν· ἀλλ' οἱ μὲν, αὐτῶν σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτείναντες, εὐτονώτερον τοῦ δέοντος ἀφιᾶσι· καὶ ἅπτονται μὲν καὶ οὗτοι τῆς ὁδοῦ, τὰ δὲ βέλη αὐτῶν οὐ μένει ἐν τῷ σκοπῷ· ἀλλ' ὑπὸ τῆς σφοδρότητος διελθόντα, καὶ παροδεύσαντα, κεχηνυῖαν μόνον τῷ τραύματι τὴν ψυχὴν ἀπέλιπεν· ἄλλοι δὲ, πάλιν τούτοις ἀπεναντίως· ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τε καὶ ἀτονίας, οὐδὲ ἀφικνεῖται τὰ βέλη αὐτοῖς ἄχρι πρὸς τὸν σκοπόν· ἀλλ' ἐκλυθέντα, καταπίπτει πολλάκις ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ· ἢν δέ ποτε καὶ ἀφίκηται, ἄκρον μὲν ἐπιλίγδην ἅπτεται· βαθεῖαν δὲ οὐκ ἐργάζεται πληγήν· οὐ γὰρ ἐπ' ἰσχυρᾶς ἐμβολῆς ἀπεστέλλετο· ὅστις δὲ ἀγαθὸς τοξότης, καὶ τούτῳ ὅμοιος, πρῶτον μὲν, ἀκριβῶς ὄψεται τὸν σκοπὸν, εἰ μὴ σφόδρα μαλακὸς, εἰ μὴ στερρότερος τοῦ βέλους· γίγνονται γὰρ δὴ καὶ ἄτρωτοι σκοποί· ἐπειδὰν δὲ ταῦτα ἴδῃ, τηνικαῦτα χρίσας τὸ βέλος οὔτε ἰῷ καθάπερ τὰ Σκυθῶν χρίεται, οὔτε ὀπῷ καθάπερ τὰ Κουρήτων· ἀλλ' ἠρέμα δηκτικῷ τε καὶ γλυκεῖ φαρμάκῳ τοῦτο χρίσας, ἀτεχνῶς ἐτόξευσε· τὸ δὲ, ἐνεχθὲν εὖ μάλα εὐτόνως, καὶ διακόψαν ἄχρι τοῦ διελθεῖν, μένει τε, καὶ πολὺ τοῦ φαρμάκου ἀφίησιν· ὃ δὴ σκιδνάμενον, ὅλην ἐν κύκλῳ τὴν ψυχὴν περιέρχεται· τοῦτό τοι καὶ ἥδονται, καὶ δακρύουσι μεταξὺ ἀκούοντες, ὅπερ καὶ αὐτὸς ἔπαθον, ἡσυχῇ ἄρα τοῦ φαρμάκου τὴν ψυχὴν περιθέοντος· ἐπῄει δ' οὖν μοι πρὸς αὐτὸν τὸ ἔπος ἐκεῖνο λέγειν,

„ Βάλλ' οὕτως· αἴ κέν τι φόως ἄνδρεσσι γένηαι· ὥσπερ γὰρ οἱ τοῦ φρυγίου αὐλοῦ ἀκούοντες, οὐ πάντες μαίνονται, ἀλλ' ὁπόσοι αὐτῇ τῇ Ῥέᾳ λαμβάνονται, οὗτοι δὲ πρὸς τὸ μέλος ὑπομιμνήσκονται τοῦ πάθους, οὕτω δὲ καὶ φιλοσόφων ἀκούοντες, οὐ πάντες ἔνθεοι καὶ τραυματίαι ἀπίασι

σιν, ἀλλ' οἷς ὑπῆν τι ἐν τῇ φύσει φιλοσοφίας συγγενὲς, ὡς σεμνὰ, καὶ θαυμάσια, καὶ θεῖά γε ὦ ἑταῖρε διελήλυθας. ἐλελήθεις τέ με πολλῆς ὡς ἀληθῶς τῆς ἀμβροσίας, καὶ τοῦ λωτοῦ κεκορεσμένος. ὥστε καὶ μεταξὺ σοῦ λέγοντος, ἔπασχόν τι ἐν τῇ ψυχῇ. καὶ παυσαμένου, ἄχθομαι. καὶ ἵνα δὴ καὶ κατὰ σὲ εἴπω, τέτρωμαι. καὶ μὴ θαυμάσῃς. οἶσθα γὰρ ὅτι καὶ οἱ πρὸς τῶν κυνῶν τῶν λυσσώντων δηχθέντες, οὐκ αὐτοὶ μόνοι λυσσῶσιν, ἀλλὰ κἄν τινας ἑτέρους καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ μανίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτο διαθῶσι, καὶ αὐτοὶ ἔκφρονες γίγνονται. συμμεταβαίνει γάρ τι τοῦ πάθους ἅμα τῷ δήγματι, καὶ πολυγονεῖται ἡ νόσος, καὶ πολλὴ γίγνεται τῆς μανίας διαδοχή. οὐκοῦν καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐρᾶν ὁμολογεῖς; πάνυ μὲν οὖν. καὶ προσέτι δέομαί γέ σου κοινήν τινα τὴν θεραπείαν ἐπινοεῖν. τὸ τοῦ ἄρα Τηλέφου ἀνάγκη ποιεῖν. ποῖον αὖ λέγεις; ἐπὶ τὸν τρώσαντα ἐλθόντας, ἰᾶσθαι παρακαλεῖν. Τέτρωσμαι.

ΔΙΚΗ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ.

Ἐπὶ ἄρχοντος Ἀρισάρχου φαληρέως, Πυανεψιῶνος ἑβδόμῃ ἱσαμένου, γραφὴν ἔθετο τὸ σίγμα. πρὸς τὸ ταῦ ἐπὶ τῶν ἑπτὰ φωνηέντων, βίας ὑπαρχόντων, καὶ ἁρπαγῆς, ἀφῃρῆσθαι λέγον πάντων τῶν ἐν διπλῷ ταῦ ἐκφερομένων.

Ἔχρι μὲν ὦ φωνήεντα δικασταὶ, ὀλίγα ἠδικούμην ὑπὸ τουτουῒ τοῦ ταῦ, καταχρωμένου τοῖς ἐμοῖς, καὶ καταίροντος ἔνθα μὴ δεῖ, οὐ βαρέως ἔφερον τὴν βλάβην. καὶ παρήκουον ἔνια τῶν λεγομένων ὑπὸ τῆς μετριότητος, ἣν ἴςε με φυλάσσοντα πρός τε ὑμᾶς, καὶ τὰς

ἄλλας συλλαβάς. ἐπεὶ δὲ ἐς τοσοῦτον ἥκει πλεονεξίας, καὶ ἀνοίας, ὥς τε ἐφ' οἷς ἠσύχασα πολλάκις, οὐκ ἀγαπῶν, ἤδη καὶ πλείω προσβιάζεται, ἀναγκαίως αὐτὸ συνευθύνω νῦν παρὰ τοῖς ἀμφότερα εἰδόσιν ὑμῖν. δέος δὲ οὐ μικρόν με ὑπὸ τῆς ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τῆς ἐμαυτοῦ. τοῖς γὰρ προπεπραγμένοις ἀεί τι μεῖζον προστιθὲν, ἄρδην με τῆς οἰκείας ἀποθλίψει χώρας, ὡς ὀλίγου δεῖν ἡσυχίαν ἀγαγόντα, μὴ δὲ ἐν γράμμασιν ἀριθμεῖσθαι, ἐν ἴσῳ δὲ κεῖσθαι τοῦ ψόφου. δίκαιον οὖν οὐχ ὑμᾶς, οἳ δικάζετε νῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ γράμματα τῆς πείρας ἔχειν τινὰ φυλακήν, εἰ γὰρ ἐξέσται τοῖς βουλομένοις ἀπὸ τῆς καθ' αὐτὰ τάξεως εἰς ἀλλοτρίαν βιάζεσθαι, καὶ τοῦτο ἐπιτρέψετε ὑμεῖς, ὧν χωρὶς οὐδὲν καθόλου τι γράφεται, οὐχ ὁρῶ τίνα τρόπον αἱ συντάξεις τὰ νόμιμα, ἐφ' οἷς ἐτάχθη τὰ κατ' ἀρχὰς ἕξουσιν. ἀλλ' οὔτε ὑμᾶς οἶμαι ποτὲ εἰς τοσοῦτον ἀμελείας τε καὶ παροράσεως ἥξειν, ὥστε ἐπιτρέψαι τινὰ μὴ δίκαια. εἴτε ἐγκαθυφήσετε τὸν ἀγῶνα ὑμεῖς, ἐμοὶ παραλειπτέον ἐστὶν ἀδικουμένῳ. ὡς εἴθε καὶ τῶν ἄλλων ἀνεκόπησαν τότε αἱ τόλμαι, εὐθὺς ἀρξαμένων παρανομεῖν. καὶ οὐκ ἂν ἐπολέμει μέχρι νῦν τὸ λάμβδα τῷ ῥῶ, διαμφισβητοῦν περὶ τῆς κισήρεως, καὶ κεφαλαργίας. οὔτε τὸ γάμμα τῷ κάππα διηγωνίζετο, καὶ ἐς χεῖρας μικροῦ δεῖν ἤρχετο πολλάκις ἐν τῷ κναφείῳ ὑπὲρ γναφάλων. ἐπέπαυτο δ' ἂν καὶ πρὸς τὸ λάμβδα μαχόμενον τὸ, μόγις ἀφαιρούμενον αὐτοῦ, καὶ μάλιστα παρακλέπτον. καὶ τὰ λοιπὰ δ' ἂν ἠρέμει συγχύσεως ἄρχεσθαι παρανόμου. καλὸν γὰρ ἕκαστον μένειν ἐφ' ἧς τετύχηκε τάξεως. τὸ δὲ ὑπερβαίνειν ἐς ἃ μὴ χρή, λύοντός ἐστι τὸ δίκαιον. καὶ ὅ γε πρῶτος ἡμῖν τοὺς νόμους τούτους διατυπώσας, εἴτε Κάδμος ὁ νησιώτης, εἴτε Παλαμή-

δης ὁ Ναυπλίου, καὶ Σιμωνίδῃ δὲ ἔνιοι προσάπτουσι τὴν προμήθειαν ταύτην, οὐ τῇ τάξει μόνον, καθ' ἣν αἱ προεδρίαι βεβαιοῦνται διώρισαν, τί πρῶτόν ἐστιν, ἢ δεύτερον, ἀλλὰ καὶ ποιότητας, ἃς ἕκαστον ἡμῶν ἔχει, καὶ δυνάμεις συνεῖδον. καὶ ὑμῖν μὲν ὦ δικασταί, τὴν μείζω δεδώκασι τιμήν, ὅτι καθ' αὑτὰ δύνασθε φθέγγεσθαι. ἡμιφώνοις δὲ, τὴν ἐφεξῆς, ὅτι προσθήκης εἰς τὸ ἀκουσθῆναι δεῖται. πασῶν δὲ ἐσχάτην ἐνόμισαν ἔχειν μοῖραν ἔνια τῶν πάντων, οἷς οὐδὲ φωνὴ πρόσεστι. καθ' αὑτὰ τὰ μὲν οὖν φωνήεντα φυλάττειν ἔοικε τοὺς νόμους τούτους. τὸ δὲ ταῦ τοῦτο, οὐ γὰρ ἔχω αὐτὸ χείρονι ὀνομάσαι ῥήματι, ἢ ᾧ καλεῖται, ὃ μὰ τοὺς θεοὺς, εἰ μὴ ἐξ ὑμῶν δύο συνῆλθον ἀγαθοὶ, καὶ καθήκοντες ὁραθῆναι, τό, τε ἄλφα, καὶ τὸ ὖ, οὐκ ἂν ἠκούσθη μόνον, τοῦτο οὖν ἐτόλμησεν ἀδικεῖν με πλείω τῶν πώποτε βιασαμένων ὀνομάτων με, καὶ ῥημάτων ἀπελάσαι πατρῴων, ἐκδιῶξαι δὲ ὁμοῦ συνδέσμων ἅμα καὶ προθέσεων, ὡς μηκέτι φέρειν τὴν ἔκτοπον πλεονεξίαν. ὅθεν δὲ καὶ ἀπὸ τίνων ἀρξάμενον, ὥρα λέγειν. Ἐπεδήμουν ποτὲ Κυβέλῳ. τὸ δέ ἐστι πολίχνιον οὐκ ἀηδὲς, ἄποικον, ὡς ἐπέχει λόγος, Ἀθηναίων. ἐπηγόμην δὲ καὶ τὸ κράτιστον ῥῶ, γειτόνων τὸ βέλτιστον. κατηγόμην δὲ παρά κωμῳδιῶν τινι ποιητῇ, Λυσίμαχος ἐκαλεῖτο, Βοιώτιος μὲν ὡς ἐφαίνετο, τὸ γένος ἀνέκαθεν, ἀπὸ μέσης δὲ ἀξιοῦντι λέγεσθαι τῆς Ἀττικῆς. παρὰ τούτῳ δὴ τῷ ξένῳ τὴν τοῦ ταῦ τούτου πλεονεξίαν ἐφώρασα. μέχρι μὲν γὰρ ὀλίγοις ἐπιχείρει τετταράκοντα λέγειν ἀποστεροῦν με τῶν συγγεγενημένων μοι συνήθειαν ᾤμην τὸ συντεθραμμένον γραμμάτων. ἔτι δὲ τήμερον καὶ τὰ ὅμοια ἀποσπώμενον, ἴδια ταυτὶ λέγειν: πρᾶγμα καὶ οἰστὸν ἦν μοι τὸ ἄκουσμα, καὶ οὐ πάνυ τι ἐδακνόμην ἐπ' αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἐκ τούτων ἀρξάμενον ἐτόλμησε καττίτερον εἰπεῖν καὶ κάττυμα,

καὶ πίτταν, εἶτα ἀποσυρίξαν, καὶ βασίλιτταν ὀνομάζει, οὐ μετρίως ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ· καὶ πίμπραμαι, δεδιὼς μὴ τῷ χρόνῳ καὶ τὰ σῦκα τῦκά τις ὀνομάσῃ· καί μοι πρὸς Διὸς ἀθυμοῦντι, καὶ μεμονωμένῳ τῶν βοηθησόντων, σύγγνωτε τῆς δικαίας ὀργῆς· οὐ γὰρ περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα ἐστὶν ὁ κίνδυνος, ἀφαιρουμένῳ τῶν συνήθων καὶ συνεσχολακότων μοι γραμμάτων· κίσσαν μου λάλον ὄρνεον, ἐκ μέσων ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν κόλπων ἁρπάσαν, κίτταν ὠνόμασεν· ἀφείλετο δέ μου φάσσαν ἅμα νήσσαις τε, καὶ κοσσύφοις, ἀπαγορεύοντος Ἀριστάρχου· περιέσπασε δὲ καὶ μελιττῶν οὐκ ὀλίγας· ἐπ' Ἀττικὴν δ' ἦλθε, καὶ ἐκ μέσης αὐτῆς ἀνήρπασεν ἀνόμως Ὑμηττὸν, ὁρώντων ὑμῶν, καὶ τῶν ἄλλων συλλαβῶν· ἀλλὰ τί λέγω ταῦτα; Θεσσαλίας με ἐξέβαλεν ὅλης, Θετταλίαν ἀξιοῦν λέγειν, καὶ πᾶσαν ἀποκέκλεικέ μοι τὴν θάλατταν, οὐδὲ τῶν ἐν κήποις φεισάμενον σεύτλων· ὡς τὸ δὴ λεγόμενον, μὴ δὲ πάσσαλόν μοι καταλιπεῖν· ὅτι δὲ ἀνεξίκακόν εἰμι γράμμα, μαρτυρεῖτέ μοι καὶ αὐτοὶ μηδέποτε ἐγκαλέσαντι τῷ ζῆτα, σμάραγδον ἀποσπάσαντι, καὶ πᾶσαν ἀφελομένῳ τὴν σμύρναν· μήτε τῷ ξῦ, πᾶσαν παραβάντι συνθήκην, καὶ τὸν συγγραφέα τῶν τοιούτων ἔχοντι Θουκυδίδην σύμμαχον· τῷ μὲν γὰρ γείτονί μου ῥῶ νοσήσαντι, συγγνώμη καὶ παρ' αὐτῷ φυτεύσαντί μου τὰς μυρρίνας, καὶ παίσαντί με ποτὲ ὑπὸ μελαγχολίας ἐπὶ κόρρης· κἀγὼ μὲν τοιοῦτον· τὸ δὲ ταῦ τοῦτο, σκοπῶμεν ὡς φύσει βίαιον καὶ πρὸς τὰ λοιπά· ὅτι δὲ οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀπέσχετο γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ δέλτα, καὶ τὸ θῆτα, καὶ τὸ ζῆτα, μικροῦ δεῖν πάντα ἠδίκησε τὰ στοιχεῖα, αὐτά μοι καλεῖτε τὰ ἀδικηθέντα γράμματα· ἀκούετε φωνήεντα δικασταί, τοῦ μὲν δέλτα λέγοντος, ἀφείλετό μου τὴν

ἐνδελέχειαν

ἐνδελέχειαν, ἐντελέχειαν ἀξιοῦν λέγεσθαι παρὰ πάντας τοὺς νόμους; τοῦ δ' ἦτα κρούοντος, καὶ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας τίλλοντος ὑπὸ τοῦ καὶ τῆς κολοκύνθης ἐστερῆσθαι; τοῦ δὲ ζῆτα τοῦ συρίζειν, καὶ σαλπίζειν, ὡς μηκέτ' αὐτῷ ἐξεῖναι μὴ δὲ γρύζειν; τίς ἂν τούτων ἀνάσχοιτο; ἢ τίς ἐξαρκέσει δίκη πρὸς τὸ πονηρότατον τουτὶ ταῦ; τὸ δὲ ἄρα οὐ τὸ ὁμόφυλον τῶν στοιχείων μόνον ἀδικεῖ γένος, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπειον μεταβέβηκε, τουτονὶ τὸν τρόπον. οὐ γὰρ ἐπιτρέπει γε αὐτοὺς κατ' εὐθὺ φέρεσθαι ταῖς γλώσσαις. μᾶλλον δέ, ὦ δικασταί, μεταξὺ γάρ με πάλιν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἀνέμνησε περὶ τῆς γλώσσης, ὅτι καὶ ταύτης με τὸ μέρος ἀπήλασε, καὶ γλῶτταν ποιεῖ τὴν γλῶσσαν. ὢ γλώσσης ἀληθῶς νόσημα. ταῦ. ἀλλὰ μεταβήσομαι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναγορεύσω ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτοὺς πλημμελεῖ. δεσμοῖς γάρ τισι στρεβλοῦν καὶ σπαράττειν αὐτῶν τὴν φωνὴν ἐπιχειρεῖ. καὶ ὁ μέν τι καλὸν ἰδών, καλὸν εἰπεῖν βούλεται. τὸ δὲ παρεισπεσόν, ταλὸν εἰπεῖν αὐτοὺς ἀναγκάζει, ἐν ἅπασι προεδρίαν ἔχειν ἀξιοῦν. πάλιν ἕτερος περὶ κλήματος διαλέγεται. τὸ δέ, τλῆμον γάρ ἐστιν ἀληθῶς, τλῆμα πεποίηκε τὸ κλῆμα. καὶ οὐ μόνον γε τοὺς τυχόντας ἀδικεῖ, ἀλλ' ἤδη καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ, ᾧ καὶ γῆν καὶ θάλασσαν εἶξαι φασί, καὶ τῆς αὐτῶν φύσεως ἐκστῆναι. τὸ δέ, καὶ τούτῳ ἐπιβουλεῦον, καὶ Κῦρον αὐτὸν ὄντα, Τῦρόν τινα ἀπέφηνεν. οὕτω μὲν οὖν ὅσον ἐς φωνὴν ἀνθρώπους ἀδικεῖ; ἔργῳ δὲ πῶς; κλάουσιν ἄνθρωποι, καὶ τὴν αὐτῶν τύχην ὀδύρονται, καὶ Κάδμῳ καταρῶνται πολλάκις, ὅτι τὸ ταῦ ἐς τὸ τῶν στοιχείων γένος παρήγαγε. τῷ γὰρ τούτου σώματι φασὶ τοὺς τυράννους ἀκολουθήσαντας, καὶ μιμησαμένους αὐτοῦ τὸ πλάσμα, ἔπειτα σχήματι τοιούτῳ

ξύλα τεκτήνασθαι, ἀνθρώπους ἀνασκολοπίζειν ἐπ' αὐτοῖς. ἀπὸ δὴ τούτου, καὶ τῷ τεχνήματι τῷ πονηρῷ τὴν πονηρὰν ἐπωνυμίαν συνελθεῖν. τούτων οὖν ἁπάντων ἕνεκα, πόσων θανάτων τὸ ταῦ ἄξιον εἶναι νομίζετε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δικαίως τοῦτο μόνον ἐς τὴν τοῦ ταῦ τιμωρίαν ὑπολείπεσθαι, τὸ τῷ σχήματι τῷ αὐτοῦ τὴν δίκην ὑποσχεῖν. ὃ δὴ σταυρὸς εἶναι, ὑπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων ὀνομάζεται.

ΤΙΜΩΝ, Η ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ.

ΤΙΜΩΝ.

Ὦ Ζεῦ φίλιε, καὶ ξένιε, καὶ ἑταιρεῖε, καὶ ἐφέστιε, καὶ ἀστεροπητὰ, καὶ ὅρκιε, καὶ νεφεληγερέτα, καὶ ἐρίγδουπε, καὶ εἴ τί σε ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα, τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γινόμενος, ὑπερείδεις τὸ πίπτον τοῦ μέτρου, καὶ ἀναπληροῖς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ, ποῦ σοι νῦν ἡ ἐρισμάραγος ἀστραπὴ, καὶ ἡ βαρύβρομος βροντὴ, καὶ ὁ αἰθαλόεις, καὶ ἀργήεις, καὶ σμερδαλέος κεραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε, καὶ καπνὸς ποιητικὸς ἀτεχνῶς, ἔξω τοῦ πατάγου τῶν ὀνομάτων. τὸ δὲ ἀοίδιμόν σου, καὶ ἑκηβόλον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, οὐκ οἶδ' ὅπως τελέως ἀπέσβη, καὶ ψυχρόν ἐστι, μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττον. θᾶττον γοῦν τῶν ἐπιορκεῖν τις ἐπιχειρούντων ἕωλον θρυαλλίδα φοβηθείη ἂν, ἢ τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυνοῦ φλόγα. οὕτω δαλόν τινα ἐπανατείνεσθαι δοκεῖς αὐτοῖς, ὡς πῦρ μὲν, ἢ καπνὸν ἀπ' αὐτοῦ μὴ δεδιέναι. μόνον δὲ τοῦτο οἴεσθαι ἀπολαύειν τοῦ τραύματος, ὅτι ἀναπλησθήσονται τῆς ἀσβόλου.

ὥστε ἤδη διὰ ταῦτά σοι καὶ ὁ Σαλμωνεὺς ἀντιβροντᾶν ἐτόλμα, οὐ πάνυ τοι ἀπίθανος ὢν πρὸς οὕτω ψυχρὸν τὴν ὀργὴν Δία, θερμουργὸς ἀνὴρ, καὶ μεγαλαυχούμενος· πῶς γὰρ, ὅπου γε καθάπερ ὑπὸ μανδραγόρᾳ καθεύδεις; ὃς οὔτε τῶν ἐπιορκούντων ἀκούεις, οὔτε τοὺς ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖς· λημᾷς δὲ, καὶ ἀμβλυώττεις πρὸς τὰ γιγνόμενα· καὶ τὰ ὦτα ἐκκεκώφωσαι, καθάπερ οἱ παρηβηκότες· ἐπεὶ νέος γε ἔτι, καὶ ὀξύθυμος ὢν, καὶ ἀκμαῖος τὴν ὀργὴν, πολλὰ κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ βιαίων ἐποίεις, καὶ οὐδέποτε ἦγες τότε πρὸς αὐτοὺς ἐκεχειρίαν, ἀλλ᾽ ἀεὶ ἐνεργὸς πάντως ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ ἡ αἰγὶς ἐπεσείετο, καὶ ἡ βροντὴ ἐπαταγεῖτο, καὶ ἡ ἀστραπὴ συνεχὲς ὥσπερ εἰς ἀκροβολισμὸν, προηκοντίζετο· οἱ σεισμοὶ δὲ, κοσκινηδόν· καὶ ἡ χιὼν, σωρηδόν· καὶ ἡ χάλαζα, πετρηδόν· καὶ ἵνα σοι φορτικῶς διαλέγωμαι, ὑετοί τε ῥαγδαῖοι, καὶ βίαιοι· ποταμὸς ἑκάστη σταγών· ὥστε τηλικαύτη ἐν ἀκαρεῖ χρόνου ναυαγία ἐπὶ τοῦ Δευκαλίωνος ἐγένετο, ὡς ὑποβρυχίων ἁπάντων καταδεδυκότων, μόγις ἕν τι κιβώτιον περισωθῆναι προσοκεῖλαν τῷ Λυκωρεῖ, ζώπυρόν τι τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος διαφυλάττον εἰς ἐπιγονὴν κακίας μείζονος· τοιγάρτοι ἀκόλουθα τῆς ῥᾳθυμίας τἀπίχειρα κομίζῃ παρ᾽ αὐτῶν, οὔτε θύοντος ἔτι σοι τινὸς, οὔτε στεφανοῦντος, εἰ μή τις ἄρα πάρεργον Ὀλυμπίων· καὶ οὗτος, οὐ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, ἀλλ᾽ εἰς ἔθος τι ἀρχαῖον συντελῶν· καὶ κατ᾽ ὀλίγον Κρόνον σε ὦ θεῶν γενναιότατε, ἀποφαίνουσι, παρωσάμενοι τῆς τιμῆς· ἐῶ λέγειν ὁποσάκις ἤδη σου τὸν νεὼν σεσυλήκασιν· οἱ δὲ, καὶ αὐτῷ σοι τὰς χεῖρας Ὀλυμπίασιν ἐπιβεβλήκασι· καὶ σὺ ὁ ὑψιβρεμέτης ὤκνησας, ἢ ἀναστῆσαι τοὺς κύνας, ἢ τοὺς γείτονας ἐπικαλέσασθαι, ὡς βοηδρομήσαντες, αὐτοὺς

[margin: Arca Noe.]

συλλάβοιεν, ἔτι συσκευαζομένους πρὸς τὴν φυγήν· ἀλλ' ὁ γενναῖος, καὶ γιγαντολέτωρ, καὶ τιτανοκράτωρ, ἐκάθισο, τοὺς πλοκάμους περικειρόμενος ὑπ' αὐτῶν, δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ. ταῦτα τοίνυν ὦ θαυμάσιε, πηνίκα παύσεται οὕτως ἀμελῶς παρορώμενα; ἢ πότε κολάσεις τὴν τοσαύτην ἀδικίαν; πόσοι φαέθοντες, ἢ δευκαλίωνες, ἱκανοὶ πρὸς οὕτως ὑπέραντλον ὕβριν τοῦ βίου; ἵνα γὰρ τὰ κοινὰ ἐάσας, τἀμὰ εἴπω, τοσούτους Ἀθηναίων εἰς ὕψος ἄρας, καὶ πλουσίους ἐκ πενεστάτων ἀποφήνας, καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπικουρήσας, μᾶλλον δὲ ἀθρόον εἰς εὐεργεσίαν τῶν φίλων ἐκχέας τὸν πλοῦτον, ἐπειδὴ πένης διὰ ταῦτα ἐγενόμην, οὐκ ἔτι οὐδὲ γνωρίζομαι πρὸς αὐτῶν, οὔτε προσβλέπουσιν οἱ τέως ὑποπτήσσοντες, καὶ προσκυνοῦντες, κἀκ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀπηρτημένοι. ἀλλ' ἤν που καὶ ὁδῷ βαδίζων ἐντύχοιμι τινὶ αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ στήλην παλαιοῦ νεκροῦ ὑπτίαν, ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀνατετραμμένην παρέρχονται, μὴ δὲ ἀναγνόντες, οἱ δὲ, καὶ πόρρωθεν ἰδόντες, ἑτέραν ἐκτρέπονται, δυσάντητον, καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες, τὸν οὐ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα, καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. ὥστε ὑπὸ τῶν κακῶν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος, ἐναψάμενος διφθέραν, ἐργάζομαι τὴν γῆν, ὑπόμισθος ὀβολῶν τεττάρων, τῇ ἐρημίᾳ, καὶ τῇ δικέλλῃ προσφιλοσοφῶν ἐνταῦθα. τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσθαι πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας. ἀνιαρότερον γὰρ τοῦτό γε. ἤδη ποτὲ οὖν ὦ Κρόνου, καὶ Ῥέας υἱέ, τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος, καὶ νήδυμον, ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην γὰρ κεκοίμησαι, καὶ ἀναρριπίσας τὸν κεραυνὸν, ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος, μεγάλην ποιήσας τὴν φλόγα, ἐπιδείξαις

τίνα χολὴν ἀνδρώδους, καὶ νεανικοῦ Διός, εἰ μὴ ἀληθῆ ἐστι τὰ ὑπὸ Κρητῶν περὶ σοῦ, καὶ τῆς ἐκεῖ ταφῆς μυθολογούμενα. Ζ. τίς οὗτός ἐστιν ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς ἐκ τῆς Ἀττικῆς παρὰ τὸν Ὑμηττὸν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ; πιναρὸς ὅλος, καὶ αὐχμῶν, καὶ ὑποδίφθερος· σκάπτει δὲ οἶμαι ἐπικεκυφώς· λάλος ἄνθρωπος, καὶ θρασύς. ἦ που φιλόσοφός ἐστιν· οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγους διεξῄει καθ' ἡμῶν. Ερ. τί φὴς ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου, τὸν Κολυττέα; οὗτός ἐστιν ὁ πολλάκις ἡμᾶς καθ' ἱερῶν τελείων ἑστιάσας, ὁ νεόπλουτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας· παρ' ᾧ λαμπρῶς εἰώθαμεν ἑορτάζειν τὰ διάσια. Ζ. φεῦ τῆς ἀλλαγῆς· ὁ καλὸς ἐκεῖνος; ὁ πλούσιος, περὶ ὃν οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν οὖν τοιοῦτός ἐστιν; αὐχμηρός, ἄθλιος, καὶ σκαπανεύς, καὶ μισθωτός, ὡς ἔοικεν οὕτω βαρεῖαν καταφέρων τὴν δίκελλαν.

Ερ. οὑτωσὶ μὲν εἰπεῖν, χρηστότης ἐπέτριψεν αὐτόν, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὁ πρὸς τοὺς δεομένους ἅπαντας οἶκτος. ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ ἄνοια, καὶ εὐήθεια, καὶ ἀκρισία περὶ τοὺς φίλους, ὃς οὐ συνίει κόραξι, καὶ λύκοις χαριζόμενος. ἀλλ' ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἧπαρ, φίλους εἶναι αὐτούς, καὶ ἑταίρους ᾤετο ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν, χαίροντας τῇ βορᾷ. οἱ δέ, τὰ ὀστᾶ γυμνώσαντες ἀκριβῶς, καὶ περιτραγόντες, εἴ τις καὶ μυελὸς ἦν, ἐκμυζήσαντες καὶ τοῦτον εὖ μάλα ἐπιμελῶς, ᾤχοντο, αὖον αὐτόν, καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες, οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι, οὐδὲ προσβλέποντες. πόθεν γάρ, ἢ ἐπικουροῦντες, ἢ ἐπιδιδόντες ἐν τῷ μέρει. διὰ ταῦτα δικελλίτης, καὶ διφθερίας ὡς ὁρᾷς, ἀπολιπὼν ὑπ' αἰσχύνης τὸ ἄστυ, μισθοῦ γεωργεῖ, μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς. ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτοῦ, μάλα ὑπε-

ρωπικῶς παρέρχονται, οὐδὲ τοὔνομα εἰ Τίμων καλοῖτο
εἰδότες. Ζ. καὶ μὴν οὐ παρόπτεος ἀνὴρ, οὐδὲ ἀμελη-
τέος. εἰκότως γὰρ ἀγανακτεῖ δυστυχῶν. ἐπεὶ καὶ ὅμοια ποιή-
σομεν τοῖς καταράτοις κόλαξιν ἐκείνοις, ἐπιλελησμένοι
ἀνδρὸς, τοσαῦτα ταύρων τε, καὶ αἰγῶν πιότατα καύσαν-
τος ἡμῖν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ἔτι γοῦν ἐν ταῖς ῥισὶ τὴν κνῖσαν
αὐτῆς ἔχω. πλὴν ὑπ' ἀσχολίας τε, καὶ θορύβου πολλοῦ τῶν
ἐπιορκούντων, καὶ βιαζομένων, καὶ ἁρπαζόντων, ἔτι δὲ
καὶ φόβου τοῦ παρὰ τῶν ἱεροσυλούντων, πολλοὶ γὰρ οὗτοι,
καὶ δυσφύλακτοι, καὶ οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον καταμῦσαι ἡμῖν
ἐφιᾶσι, πολλὺν ἤδη χρόνον οὐδ' ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττι-
κὴν, καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλοσοφία, καὶ λόγων ἔριδες ἐπε-
πόλασαν αὐτοῖς. μαχομένων γὰρ πρὸς ἀλλήλους, καὶ κε-
κραγότων, οὐδὲ ἐπακούειν ἐστὶ τῶν εὐχῶν. ὥστε ἢ ἐπιβυ-
σάμενον χρὴ τὰ ὦτα καθῆσθαι, ἢ ἐπιτριβῆναι πρὸς αὐ-
τῶν, ἀρετήν τινα, καὶ ἀσώματα, καὶ λήρους μεγάλῃ τῇ φω-
νῇ ξυνειρόντων. διὰ ταῦτά τοι καὶ τοῦτον ἀμεληθῆναι συν-
έβη πρὸς ἡμᾶς, οὐ φαῦλον ὄντα. ὅμως δὲ τὸν πλοῦτον ὦ
Ἑρμῆ παραλαβὼν, ἄπιθι παρ' αὐτὸν κατὰ τάχος. ἀγέ-
τω δὲ ὁ πλοῦτος καὶ τὸν θησαυρὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ μενέτω-
σαν ἄμφω παρὰ τῷ Τίμωνι, μὴ δὲ ἀπαλλαττέσθωσαν
οὕτω ῥᾳδίως, κἂν ὅτι μάλιστα ὑπὸ χρηστότητος αὖθις
ἐκδιώκῃ αὐτοὺς τῆς οἰκίας. περὶ δὲ τῶν κολάκων ἐκεί-
νων, καὶ τῆς ἀχαριστίας, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς αὐτὸν, καὶ
αὖθις μὲν σκέψομαι, καὶ δίκην δώσουσιν, ἐπειδὰν τὸν
κεραυνὸν ἐπισκευάσω. κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ, καὶ ἀπε-
στομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγισται, ὁπότε φιλοτι-
μότερον ἠκόντισα πρώην ἐπὶ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν,
ὃς ἔπειθε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς
θεούς. ἀλλ' ἐκείνου μὲν διήμαρτον. ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν

ἀνάκειον χεῖρα Περικλῆς· ὁ δὲ κεραυνός, ὡς τὸ ἀνάκειον παρασκή-ψας, ἐκεῖνό τε κατέφλεξε, καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν, συνετρί-βη παρὰ τὴν πέτραν. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ καὶ αὕτη τιμωρία ἔσαι αὐτοῖς, ἢ ὑπερπλουτοῦντα τὸν Τίμωνα ὁρῶσιν. Ερ. οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι, καὶ ὀχληρὸν εἶναι, καὶ θρασύν. οὐ τοῖς δικαιολογοῦσι μόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐχομένοις τοῦτο χρήσιμον. ἰδοὺ γὰρ αὐτίκα μά-λα πλούσιος ἐκ πενεςάτου καταςήσεται ὁ Τίμων, βοή-σας, καὶ παῤῥησιασάμενος ἐν τῇ εὐχῇ, καὶ ἐπιςρέψας τὸν Δία. εἰ δὲ σιωπῇ ἔσκαπτεν ἐπικεκυφώς, ἔτι ἂν ἔσκαπτεν ἀμελούμενος. Πλοῦ. ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἂν ἀπέλθοι-μι ὦ Ζεῦ παρ' αὐτόν. Ζ. διατί ὦ ἄριςε Πλοῦτε, καὶ ταῦτα, ἐμοῦ κελεύσαντος; Πλοῦ. ὅτι νὴ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμέ, καὶ ἐξεφόρει, καὶ ἐς πολλὰ κατεμέριζε. καὶ ταῦτα, πατρῷον αὐτῷ φίλον ὄντα. καὶ μόνον οὐχὶ δικράνοις με ἐξεώθει τῆς οἰκίας, καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀποῤῥιπτοῦντες. αὖθις οὖν ἀπέλθω παρασίτοις, καὶ κόλαξι, καὶ ἑταίραις παραδοθησόμενος; ἐπ' ἐκείνους ὦ Ζεῦ, πέμ-πε με, τοὺς αἰσθησομένους τῆς δωρεᾶς, τοὺς περιέψον-τας. οἷς τίμιος ἐγώ, καὶ περιπόθητος. οὗτοι δὲ οἱ λάροι, τῇ πενίᾳ ξυνέςωσαν, ἣν προτιμῶσιν ἡμῶν. καὶ διφθέ-ραν παρ' αὐτῆς λαβόντες, καὶ δίκελλαν, ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι, τέτταρας ὀβολοὺς ἀποφέροντες, οἱ δεκαταλάν-τους δωρεὰς ἀμελητὶ προϊέμενοι. Ζ. οὐδὲν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεται περὶ σέ. πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκελλα πεπαιδαγώγηκεν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλ-γητός ἐςι τὴν ὀσφύν, ὡς χρῆσε ἀντὶ τῆς πενίας προαι-ρεῖσθαι. σὺ μέν τοι πάνυ μεμψίμοιρος εἶναί μοι δοκεῖς. ὃς νῦν μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀνα-πετάσας, ἠφίει περινοςεῖν ἐλευθέρως, οὔτε ἀποκλείων, οὔτε

ζηλοτυπῶν· ἄλλοτε δὲ τοὐναντίον ἠγανάκτεις κατὰ τῶν πλουσίων, κατακεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτῶν ὑπὸ μοχλοῖς, καὶ κλεισὶ, καὶ σημείων ἐπιβολαῖς, ὡς μηδὲ παρακύψαι σοι ἐς τὸ φῶς δυνατὸν εἶναι. ταῦτα γοῦν ἀπωδύρου πρός με, ἀποπνίγεσθαι λέγων ἐν πολλῷ τῷ σκότῳ. καὶ διὰ τοῦτο ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνου, καὶ φροντίδος ἀνάπλεως, συνεσπακὼς τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ ἔθος τῶν συλλογισμῶν, καὶ ἀποδράσεσθαι ἀπειλῶν, εἰ καιροῦ λάβοιο παρ᾽ αὐτῶν. καὶ ὅλως, τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδόκει σοι, ἐν χαλκῷ ἢ σιδηρῷ θαλάμῳ, καθάπερ τὴν Δανάην παρθενεύεσθαι ὑπ᾽ ἀκριβέσι, καὶ παμπονήροις παιδαγωγοῖς ἀνατρεφόμενον τῷ τόκῳ, καὶ τῷ λογισμῷ. ἄτοπα γοῦν ποιεῖν ἔφασκες αὐτοὺς, ἐρῶντας μὲν εἰς ὑπερβολὴν, ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν, οὐ τολμῶντας, οὐδὲ ἐπ᾽ ἀδείας χρωμένους τῷ ἔρωτι, κυρίους γε ὄντας. ἀλλὰ φυλάττειν ἐγρηγορότας, ἐς τὸ σημεῖον, καὶ τὸν μοχλὸν ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανὴν ἀπόλαυσιν οἰομένους. οὐ τὸ αὐτοὺς ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τὴν ἐν τῇ φάτνῃ κύνα, μήτε αὐτὴν ἐσθίουσαν τῶν κριθῶν, μήτε τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπιτρέπουσαν. καὶ προσέτι γε καὶ κατεγέλας αὐτῶν φειδομένων, καὶ φυλαττόντων, καὶ τὸ καινότατον, αὐτοὺς ζηλοτυπούντων. ἀγνοούντων δὲ ὡς κατάρατος οἰκέτης, ἢ οἰκονόμος, ἢ παιδοτρίψ ἐπεισιὼν λαθραίως, ἐμπαροινήσει τὸν κακοδαίμονα, καὶ ἀνέραστον δεσπότην, πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον, καὶ διψαλέον θρυαλλίδιον, ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν οὐκ ἄδικα ταῦτά σοι, πάλαι μὲν ἐκείνων αἰτιᾶσθαι, νῦν δὲ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπικαλεῖν; ΠΛΟΥ. καὶ μὴν εἴ γε τἀληθὲς ἐξετάζοις, ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν. τοῦ τε γὰρ

Τίμωνος τὸ πάνυ τοῦτο ἀνειμένον, ἀμελὲς, καὶ οὐκ εὐνοϊκὸν ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοίη. τοὺς τε αὖ κατακλείστους ἐν θύραις καὶ σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος γενοίμην, καὶ πιμελὴς, καὶ ὑπέρογκος ἐπιμελουμένους. οὔτε προσαπτομένους αὐτοὺς, οὔτε εἰς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μὴ δὲ ὀφθείην πρός τινος, ἀνοήτους ἐνόμιζον εἶναι, καὶ ὑβριστάς. οὐδὲν ἀδικοῦντά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασήποντας, οὐκ εἰδότας ὡς μετὰ μικρὸν ἄπιασιν ἄλλῳ τινὶ τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. οὔτ' οὖν ἐκείνους, οὔτε τοὺς πάνυ προχείρους εἰς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τοὺς ὅπερ ἄριστόν ἐστι μέτρον ἐπιθήσοντας τῷ πράγματι, καὶ μήτε ἀφεξομένους τὸ παράπαν, μήτε προησομένους τὸ ὅλον. σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς τοῦ Διὸς, εἴ τις νόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν, καὶ καλὴν, ἔπειτα μήτε φυλάττοι, μήτε ζηλοτυποῖ τὸ παράπαν, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθα ἂν ἐθέλοι νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον ἢ αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευθησομένην ἀνοίγων τὰς θύρας, καὶ μαστροπεύων, καὶ πάντας ἐπ' αὐτὴν καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾶν δόξειεν ἄν; οὐ σύ γε ὦ Ζεῦ τοῦτο φαίης ἂν, ἐρασθεὶς πολλάκις. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὁ δὲ, μήτε αὐτὸς προσάπτοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ἐπιτρέποι, ἄγονον δὲ καὶ στεῖραν κατακλείσας παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρᾶν φάσκων, καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ἔσθ' ὅπως ὁ τοιοῦτος οὐ παραπαίειν δόξειεν ἂν, δέον παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολαύειν τοῦ γάμου, καταμαραίνων εὐπρόσωπον οὕτω καὶ ἐπέραστον κόρην, καθάπερ ἱέρειαν τῇ θεσμοφόρῳ τρέφων διὰ παντὸς

τοῦ βίου; ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, πρὸς ἐνίων μὲν, ἀτίμως λακτιζόμενος, καὶ λαφυσσόμενος, καὶ ἐξαντλούμενος· ὑπ' ἐνίων δὲ, ὥσπερ στιγματίας δραπέτης πεπεδημένος. Ζεύς. τί οὖν ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν; διδόασι γὰρ ἄμφω καλὴν τὴν δίκην· οἱ μὲν, ὥσπερ ὁ Τάνταλος, ἄποτοι, καὶ ἄγευστοι, καὶ ξηροὶ τὸ στόμα, ἐπικεχηνότες μόνον τῷ χρυσίῳ· οἱ δὲ, καθάπερ ὁ Φινεὺς ἀπὸ τῆς φάρυγγος τὴν τροφὴν ὑπὸ τῶν ἁρπυιῶν ἀφαιρούμενοι. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη σωφρονεστέρῳ παρὰ πολὺ τῷ Τίμωνι ἐντευξόμενος. Πλοῦ. ἐκεῖνος γάρ ποτε παύσεται; ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετρυπημένου, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναί με κατὰ σπουδὴν ἐξαντλῶν, φθάσαι βουλόμενος τὴν ἐπιρροὴν, μὴ ὑπέραντλος εἰσπεσὼν, ἐπικλύσω αὐτόν. ὥστε ἐς τὸν τῶν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ, καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ κύτους μὴ στέγοντος. ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι, σχεδὸν ἐκχυθησομένου τοῦ ἐπιρρέοντος· οὕτως εὐρύτερον τὸ πρὸς τὴν ἔκχυσιν κεχηνὸς τοῦ πίθου, καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος. Ζεύς. οὐκοῦν ἢν μὴ ἐμφράξηται τὸ κεχηνὸς τοῦτο, καὶ ἐς τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον, ἐκχυθέντος ἐν βραχεῖ σου, ῥᾳδίως εὑρήσει τὴν διφθέραν αὖθις, καὶ τὴν δίκελλαν ἐν τῇ τρυγὶ τοῦ πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, καὶ πλουτίζετε αὐτόν. σὺ δὲ μέμνησο ὦ Ἑρμῆ ἐπανιὼν, πρὸς ἡμᾶς ἄγειν τοὺς Κύκλωπας ἐκ τῆς Αἴτνης, ὅπως τὸν κεραυνὸν ἀκονήσαντες, ἐπισκευάσωσιν, ὡς ἤδη γε τεθηγμένου αὐτοῦ δεησόμεθα.

Ερ. προΐωμεν ὦ πλοῦτε. τί τοῦτο ὑποσκάζεις; ἐλελήθεις με ὦ γεννάδα οὐ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ χωλὸς ὤν.

Πλοῦ. οὐκ ἀεὶ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ἀπίω παρά τινα πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς, οὐκ οἶδ' ὅπως βραδύς εἰμι καὶ χωλὸς ἀμφοτέροις, ὡς μόλις ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ τέρμα, προγηράσαντος ἐνίοτε τοῦ περιμένοντος.

ὁπόταν δὲ ἀπαλλάττεσθαι δέῃ, πτηνὸν ὄψει, πολὺ τῶν ὀνείρων ὠκύτερον· ἅμα γοῦν ἔπεσεν ἡ ὕσπληγξ· κἀγὼ ἤδη ἀνακηρύττομαι νενικηκώς, ὑπερπηδήσας τὸ στάδιον, οὐδὲ ἰδόντων ἐνίοτε τῶν θεατῶν. Ἑρμῆς. οὐκ ἀληθῆ ταῦτα φής· ἐγὼ δὲ καὶ πολλοὺς ἂν εἰπεῖν ἔχοιμί σοι, χθὲς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν ὥστε πρίασθαι βρόχον ἐσχηκότας, ἄφνω δὲ τήμερον πλουσίους, καὶ πολυτελεῖς, ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους ἐξελαύνοντας, οἷς οὐδὲ κἂν ὄνος ὑπῆρξε πώποτε· καὶ ὅμως πορφυροῖ, καὶ χρυσόχειρες περιέρχονται· οὐδ᾽ αὐτοὶ πιστεύοντες οἶμαι, ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν. Πλοῦτος. ἑτεροῖον τοῦτ᾽ ἐστὶν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε· οὐδὲ ὁ Ζεύς, ἀλλ᾽ ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ᾽ αὐτούς, ἅτε πλουτοδότης, καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν· δηλοῖ γοῦν καὶ τῷ ὀνόματι. ἐπειδὰν τοίνυν μετοικισθῆναι δέῃ με παρ᾽ ἑτέρου πρὸς ἕτερον, ἐς δέλτον ἐμβαλόντες με, καὶ κατασημηνάμενοι ἐπιμελῶς, φορηδὸν ἀράμενοι, μετακομίζουσι· καὶ ὁ μὲν, νεκρὸς ἐν σκοτεινῷ που τῆς οἰκίας πρόκειται, ὑπὲρ τὰ γόνατα παλαιᾷ τῇ ὀθόνῃ σκεπόμενος, περιμάχητος ταῖς γαλαῖς· ἐμὲ δὲ οἱ ἐπελπίσαντες, ἐν τῇ ἀγορᾷ περιμένουσι κεχηνότες, ὥσπερ τὴν χελιδόνα προσπετομένην τετριγότες οἱ νεοττοί. ἐπειδὰν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ, καὶ τὸ λίνον ἐντμηθῇ, καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ, καὶ ἀνακηρυχθῇ μου ὁ καινὸς δεσπότης, ἤτοι συγγενής τις, ἢ κόλαξ, ἢ καταπύγων οἰκέτης, ἐκ παιδικῶν τίμιος, ὑπεξυρημένος ἔτι τὴν γνάθον, ἀντὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἔξωρος ὢν ὑπηρέτησεν αὐτῷ, μέγα τὸ μίσθωμα ὁ γενναῖος ἀπολαβὼν, ἐκεῖνος μὲν, ὅστις ἂν ᾖ, ποτὲ ἁρπασάμενός με αὐτῇ δέλτῳ, θέει φέρων, ἀντὶ τοῦ τέως Πυῤῥίου, ἢ Δρόμωνος, ἢ Τιβίου, Μεγακλῆς, ἢ Με-

γάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθεὶς, τοὺς μάτην κεχηνότας ἐκείνους εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν, ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος, οἷος αὐτοὺς ὁ θύννος ἐκ μυχοῦ τῆς σαγήνης διέφυγεν, οὐκ ὀλίγον τὸ δέλεαρ καταπιών. ὁ δὲ, ἐμπεσὼν ἀθρόως ἐς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πέδην πεφρικὼς, καὶ εἰ παριὼν ἄλλος μαστίξειέ τις, ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς καὶ τὸν μυλῶνα, ὥσπερ τὸ ἀνάκτορον προσκυνῶν, οὐκ ἔτι φορητός ἐστι τοῖς ἐντυγχάνουσιν. ἀλλὰ τούς τε ἐλευθέρους ὑβρίζει, καὶ τοὺς ὁμοδούλους μαστιγοῖ, ἀποπειρώμενος εἰ καὶ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεστιν. ἄχρις ἂν ἢ ἐς πορνίδιόν τι ἐμπεσὼν, ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας, ἢ κόλαξι παραδοὺς ἑαυτὸν ὀμνῦσιν, ἦ μὴν εὐμορφότερον μὲν Νιρέως εἶναι αὐτὸν, εὐγενέστερον δὲ τοῦ Κέκροπος, ἢ Κόδρου, συνετώτερον δὲ τοῦ Ὀδυσσέως, πλουσιώτερον δὲ συνάμα Κροίσων ἑκκαίδεκα, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἄθλιος ἐκχέῃ τὰ κατ᾽ ὀλίγον ἐκ πολλῶν ἐπιορκιῶν, καὶ ἁρπαγῶν, καὶ πανουργιῶν συνειλεγμένα. Ερ. αὐτά που σχεδὸν φὴς τὰ γιγνόμενα, ὁπόταν δ᾽ οὖν αὐτόπους βαδίζῃς, πῶς οὕτω τυφλὸς ὢν εὑρίσκεις τὴν ὁδόν; ἢ πῶς διαγινώσκεις ἐφ᾽ οὓς ἄν σε ὁ Ζεὺς ἀποστείλῃ, κρίνας εἶναι τοῦ πλουτεῖν ἀξίους; Πλου. οἴει γὰρ εὑρίσκειν με οἵτινές εἰσι; Ερ. μὰ τὸν Δία οὐ πάνυ. οὐ γὰρ Ἀριστείδην καταλιπὼν, Ἱππονίκῳ καὶ Καλλίᾳ προσῄεις, καὶ πολλοῖς ἄλλοις Ἀθηναίων οὐδὲ ὀβολοῦ ἀξίοις. πλὴν ἀλλὰ τί πράττεις καταπεμφθείς; Πλου. ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι περινοστῶν, ἄχρις ἂν λάθω τινὶ ἐμπεσών. ὁ δὲ, ὅστις ἂν πρῶτός μοι περιτύχῃ, ἀπαγαγὼν πρὸς αὐτὸν ἔχεται τὸν ἑρμῆν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ κέρδους προσκυνῶν. Ερ. οὐκοῦν ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς οἰόμενός σε κατὰ τὰ αὐτῷ δοκοῦν πλουτίζειν ὅσους ἂν

οἴονται τοῦ πλουτεῖν ἀξίους. Πλου. καὶ μάλα δικαίως ὦ Ἑρμῆ· ὅς γε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς, ἔπεμψεν ἀναζητήσοντα δυσεύρετον οὕτω χρῆμα, καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκλελοιπὸς ἐκ τοῦ βίου· ὅπερ οὐδ᾽ ὁ Λυγκεὺς ἂν ἐξεύροι ῥᾳδίως, ἀμαυρὸν οὕτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δὲ πλείστων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων, ῥᾷον ἐς τοὺς τοιούτους ἐμπίπτω περιϊὼν, καὶ σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν. Ερ. εἶτα πῶς ἐπειδὰν καταλίπῃς αὐτοὺς, ῥᾳδίως φεύγεις οὐκ εἰδὼς τὴν ὁδόν; Πλοῦτος. ὀξυδερκὴς τότε πως καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μόνον τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς.

Ερμῆς. ἔτι δή μοι καὶ τοῦτο ἀπόκριναι· πῶς τυφλὸς ὢν, εἰρήσεται γὰρ, καὶ προσέτι ὠχρὸς, καὶ βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν, τοσούτους ἐραστὰς ἔχοις, ὥς τε πάντας ἀποβλέπειν εἰς σέ; καὶ τυχόντας μὲν, εὐδαιμονεῖν οἴεσθαι· εἰ δὲ ἀποτύχοιεν, οὐκ ἀνέχεσθαι ζῶντας· οἶδα γοῦν τινας οὐκ ὀλίγους αὐτῶν οὕτω σου δυσέρωτας ὄντας, ὥς τε καὶ εἰς βαθυκήτεα πόντον φέροντες ἔρριψαν αὐτοὺς, καὶ πετρῶν κατ᾽ ἠλιβάτων, ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σοῦ, ὅτι περ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἑώρας αὐτούς· πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ ἂν εὖ οἶδ᾽ ὅτι ὁμολογήσειας εἴ τι ξυνίης σαυτοῦ, κορυβαντιᾶν αὐτοὺς, ἐρωμένῳ τοιούτῳ ἐπιμεμηνότας.

Πλοῦτος. οἴει γὰρ τοιοῦτον οἷός εἰμι ὁρᾶσθαι αὐτοῖς χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ ὅσα ἄλλα μοι πρόσεστιν; Ερμῆς. ἀλλὰ πῶς ὦ Πλοῦτε, εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ αὐτοὶ πάντες εἰσί;

Πλοῦτος. οὐ τυφλοὶ ὦ ἄριστε· ἀλλ᾽ ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη, αἵπερ νῦν κατέχουσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζουσιν αὐτούς· ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὡς μὴ παντάπασιν ἄμορφος εἴην, προσωπεῖον περιθέμενος ἐρασμιώτατον, διάχρυσον, καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδὺς, ἐντυγχάνω

αὐτοῖς· οἱ δὲ, αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾶν τὸ κάλλος, ἐρῶσι, καὶ ἀπόλλυνται μὴ ἐντυγχάνοντες. ὡς εἴ γέ τις αὐτοῖς ὅλον ἀπογυμνώσας, ἐπιδείξει με, δῆλον ὡς κατεγίνωσκον ἂν αὐτῶν, ἀμβλυώττοντες τὰ τηλικαῦτα, καὶ ἐρῶντες ἀνεράστων, καὶ ἀμόρφων πραγμάτων. Ερμῆς. τί οὖν ὅτι ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ πλουτεῖν γενόμενοι, καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτὸ περιθέμενοι ἐξαπατῶνται; καὶ ἤν τις ἀφαιρῆται αὐτούς, θᾶττον ἂν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον πρόοιντο; οὐ γὰρ δὴ καὶ τότε ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτοὺς ὡς ἐπίχριστος ἡ εὐμορφία ἐστίν, ἔνδοθεν τὰ πάντα ὁρῶντας.

Πλοῦ. οὐκ ὀλίγα ὦ Ἑρμῆ καὶ πρὸς τοῦτό μοι συναγωνίζεται. Ερ. τὰ ποῖα; Πλοῦ. ἐπειδάν τις ἐντυχὼν τὸ πρῶτον, ἀναπετάσας τὴν θύραν εἰσδέχεταί με, συμπαρεισέρχεται μετ' ἐμοῦ λαθὼν ὁ τῦφος, καὶ ἡ ἄνοια, καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ μαλακία, καὶ ὕβρις, καὶ ἀπάτη, καὶ ἄλλα ἄττα μυρία. ὑπὸ δὴ τούτων ἁπάντων καταληφθεὶς τὴν ψυχήν, θαυμάζει τε τὰ οὐ θαυμαστά, καὶ ὀρέγεται τῶν φευκτῶν. κἀμὲ τὸν πάντων ἐκείνων πατέρα τῶν εἰσεληλυθότων κακῶν τέθηπε, δορυφορούμενον ὑπ' αὐτῶν καὶ πάντα πρότερον πάθοι ἄν, ἢ ἐμὲ προέσθαι ὑπομείνειεν ἄν. Ερ. ὡς δὲ λεῖος εἶ ὦ Πλοῦτε, καὶ ὀλισθηρός, καὶ δυσκάθεκτος, καὶ διαφευκτικός, οὐδεμίαν ἀντιλαβὴν παρεχόμενος βεβαίαν, ἀλλ' ὥσπερ ἐγχέλεις, ἢ οἱ ὄφεις διὰ τῶν δακτύλων δραπετεύεις οὐκ οἶδα ὅπως. ἡ πενία δ' ἔμπαλιν ἰξώδης τε, καὶ εὐλαβής, καὶ μυρία τὰ ἄγκιστρα ἐκπεφυκότα ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὡς πλησιάσαντας εὐθὺς ἔχεσθαι, καὶ μὴ ἔχειν ῥαδίως ἀπολυθῆναι. Πλοῦ. ἀλλὰ μεταξὺ ἤδη φλυαροῦντας ἡμᾶς πρᾶγμα οὐ μικρὸν διέλαθε. Ερ. τὸ ποῖον; ὅτι τὸν θησαυρὸν οὐκ ἐπηγαγόμεθα οὗπερ ἔδει μάλιστα;

Πλοῦ. θάῤῥει· τοῦτον γὰρ ἐκεῖ καὶ ἐν τῇ γῇ αὐτὸν καταλείπων, ἀνέρχομαι παρ' ὑμᾶς, ἐπισκήψας ἔνδον μένειν ἐπικλεισάμενον τὴν θύραν· ἀνοίγειν δὲ μηδενὶ, ἢν μὴ ἐμοῦ ἀκούσῃ βοήσαντος. Ερ. οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς· καί μοι ἕπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρις ἂν πρὸς τὴν ἐσχατιὰν ἀφίκωμαι. Πλοῦ. εὖ ποιεῖς ὦ Ἑρμῆ χειραγωγῶν· ἐπειὴν γε ἀπολίπῃς με, Ὑπερβόλῳ τάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι περινοστῶν· ἀλλὰ τίς ὁ ψόφος οὗτος ἐστι, καθάπερ σιδήρου πρὸς λίθον; Ερ. ὁ Τίμων οὑτοσὶ σκάπτει πλησίον ὀρεινὸν, καὶ ὑπόλιθον γήδιον· παπαὶ, καὶ ἡ πενία πάρεστι, καὶ ὁ πόνος ἐκεῖνος· ἡ καρτερία δὲ, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ ἀνδρία, καὶ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν ὑπὸ τῷ λιμῷ ταττομένων ἁπάντων, πολὺ ἀμείνους τῶν σῶν δορυφόρων. Πλοῦ. τί οὖν οὐκ ἀπαλλαττόμεθα ὦ Ἑρμῆ τὴν ταχίστην; οὐ γὰρ ἄν τι ἡμεῖς δράσαιμεν ἀξιόλογον πρὸς ἄνδρα ὑπὸ τηλικούτου στρατοπέδου περιεσχημένον. Ερ. ἄλλως ἔδοξε τῷ Διί· μὴ ἀποδειλιῶμεν οὖν. Πε. ποῖ τοῦτον ἀπάγεις ὦ ἀργειφόντα χειραγωγῶν; Ερ. ἐπὶ τουτονὶ τὸν Τίμωνα ἐπέμφθημεν ὑπὸ τοῦ Διός. Πε. νῦν ὁ πλοῦτος ἐπὶ Τίμωνα, ὁπότε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆς τρυφῆς παραλαβοῦσα, τουτοισὶ παραδοῦσα, τῇ σοφίᾳ, καὶ τῷ πόνῳ, γενναῖον ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον ἀπέδειξα; οὕτως ἄρα εὐκαταφρόνητος ὑμῖν ἡ πενία δοκῶ, καὶ εὐαδίκητος, ὥστε ὃ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀφαιρεῖσθαί με ἀκριβῶς πρὸς ἀρετὴν ἐξειργασμένον, ἵν' αὖθις ὁ πλοῦτος παραλαβὼν αὐτὸν, ὕβρει καὶ τύφῳ ἐγχειρήσας ὅμοιον τῷ πάλαι μαλθακὸν, καὶ ἀγεννῆ, καὶ ἀνόητον ἀποφήνας, ἀποδῷ πάλιν ἐμοὶ ῥάκος ἤδη γεγενημένον. Ερ. ἔδοξε ταῦτα ὦ πενία τῷ Διί. Πε. ἀπέρχομαι· καὶ ὑμεῖς δὲ ὦ πόνε, καὶ σοφία, καὶ οἱ λοιποὶ, ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος δὲ τάχα εἴσεται οἵαν με οὖσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν συνεργὸν καὶ διδάσκαλον τῶν

ἀρίστων. ἢ σοφῶν, ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα, ἐρρωμένος δὲ τὴν γνώμην διετέλεσεν, ἀνδρὸς βίον ζῶν, καὶ πρὸς αὑτὸν ἀποβλέπων, τὰ δὲ περιττὰ καὶ πολλὰ ταῦτα ὥσπερ ἐστὶν, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων. Ερ. ἀπέρχονται. ἡμεῖς δὲ προσίωμεν αὐτῷ. Τί. τίνες ἐστὲ ὦ κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε, ἄνδρα ἐργάτην, καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσοντες, ἀλλ' οὐ χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντες ὄντες. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτίκα μάλα βάλλων τοῖς βώλοις, καὶ τοῖς λίθοις, συντρίψω. Ερ. μηδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς. οὐ γὰρ ἀνθρώπους ὄντας βαλεῖς. ἀλλ' ἐγὼ μὲν, Ερμῆς εἰμι. οὗτος δὲ, ὁ πλοῦτος. ἔπεμψε δὲ ὁ Ζεὺς ἐπακούσας τῶν εὐχῶν. ὥστε ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον, ἀποστὰς τῶν πόνων. Τί. καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη, καίτοι θεοὶ ὄντες ὥς φατε. πάντας γὰρ ἅμα καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους μισῶ. τουτονὶ δὲ τὸν τυφλὸν, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἐπιτρίψειν μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ. Πλου. ἀπίωμεν ὦ Ερμῆ πρὸς τοῦ Διός. μελαγχολᾶν γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐ μετρίως μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπέλθω προσλαβών. Ερ. μηδὲν σκαιὸν ὦ Τίμων. ἀλλὰ τὸ πάνυ τοῦτο ἄγριον, καὶ τραχὺ καταβαλὼν, προτείνας τὼ χεῖρε, λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην, καὶ πλούτει πάλιν, καὶ ἴσθι Ἀθηναίων τὰ πρῶτα, καὶ ὑπερόρα τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων, μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν. Τί. οὐδὲν ὑμῶν δέομαι. μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα, τὰ δ' ἄλλα εὐδαιμονέστατός εἰμι, μηδενός μοι πλησιάζοντος. Ερμῆς. οὕτως ὦ τᾶν ἀπανθρώπως τόν

ὅμηρ. δε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε, κρατερόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισάνθρωπον μὲν εἶναί σε, τοσαῦτα ὑπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον δὲ μηδαμῶς, οὕτως ἐπιμελουμένων σου τῶν θεῶν. Τίμων. ἀλλὰ σοὶ μὲν ὦ Ερμῆ, καὶ τῷ Διΐ,

πλείστη

πλείστη χάρις τῆς ἐπιμελείας. τουτονὶ δὲ τὸν πλοῦτον οὐκ ἂν λάβοιμι. Ερ. τί δή; Τι. ὅτι καὶ πάλαι μυρίων κακῶν μοι αἴτιος οὗτος κατέστη, κόλαξί τε παραδοὺς, καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγὼν, καὶ μῖσος ἐπεγείρας, καὶ ἡδυπαθείᾳ διαφθείρας, καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας. τέλος δὲ, ἄφνω καταλιπὼν, οὕτως ἀπίστως, καὶ προδοτικῶς. ἡ βελτίστη δὲ πενία, πόνοις με τοῖς ἀνδρικωτάτοις καταγυμνάσασα, καὶ μετ᾽ ἀληθείας καὶ παῤῥησίας προσομιλοῦσα, τά τε ἀναγκαῖα κάμνοντι παρεῖχε, καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τοῦ βίου, καὶ δείξασα ὅς τις ἦν ὁ πλοῦτος ὁ ἐμὸς, ὃν οὔτε κόλαξ θωπεύων, οὔτε συκοφάντης φοβῶν, οὐ δῆμος παροξυνθεὶς, οὐκ ἐκκλησιαστὴς ψηφοφορήσας, οὐ τύραννος ἐπιβουλεύσας, ἀφελέσθαι δύναιτ᾽ ἄν. ἐῤῥωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων τουτονὶ τὸν ἀγρὸν φιλοπόνως ἐπεργαζόμενος, οὐδὲν ὁρῶν τῶν ἐν ἄστει κακῶν, ἱκανὰ καὶ διαρκῆ ἔχω τὰ ἄλφιτα παρὰ τῆς δικέλλης. ὥστε παλίνδρομος ἄπιθι ὦ Ερμῆ, τὸν πλοῦτον ἀπαγαγὼν τῷ Διί. ἐμοὶ δὲ τοῦτο ἱκανὸν ἦν πάντας ἀνθρώπους ἡβηδὸν οἰμώζειν ποιῆσαι. Ερ. μηδαμῶς ὦ γαθέ. οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγήν. ἀλλ᾽ ἔα τὰ ὀργίλα ταῦτα, καὶ μειρακιώδη. καὶ τὸν πλοῦτον παράλαβε. οὔτοι ἀπόβλητά ἐστι τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός. Πλου. βούλει ὦ Τίμων δικαιολογήσομαι πρὸς σέ; ἢ χαλεπανεῖς μοι λέγοντι; Τι. λέγε. μὴ μακρὰ μέντοι, μὴ δὲ μετὰ προοιμίων, ὥσπερ οἱ ἐπίτριπτοι ῥήτορες. ἀνέξομαι γάρ σε ὀλίγα λέγοντα διὰ τὸν Ερμῆν τουτονί. Πλου. ἐχρῆν μέντοι ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν, οὕτω πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηγορηθέντα. ὅμως δὲ ὅρα εἴ τι σε ὡς φὴς ἠδίκηκα, ὃς τῶν μὲν ἡδίστων

ἁπάντων αἴτιός σοι κατέστην, τιμῆς, καὶ προεδρίας, καὶ στεφάνων, καὶ τῆς ἄλλης τρυφῆς· περίβλεπτός τε καὶ ἀοίδιμος δι' ἐμὲ ἦσθα, καὶ περισπούδαστος· εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐκ τῶν κολάκων πέπονθας, ἀναίτιος ἐγώ σοι. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἠδίκημαι τοῦτο ὑπὸ σοῦ, διότι με οὕτως ἀτίμως ὑπέβαλλες ἀνδράσι καταράτοις, ἐπαινοῦσι, καὶ καταγοητεύουσι, καὶ πάντα τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι. καὶ τό γε τελευταῖον ἔφησθα, ὡς προδέδωκά σε· τοὐναντίον δὲ αὐτὸς ἐγκαλέσαιμί σοι πάντα τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ, καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας· τοιγαροῦν ἀντὶ μαλακῆς χλαμύδος, ταύτην τὴν διφθέραν ἡ τιμιωτάτη σοι πενία περιτέθεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς οὑτοσὶ, πῶς ἱκέτευον τὸν Δία μηκέθ' ἥκειν παρά σε, οὕτω δυσμενῶς μοι προσενηνεγμένον. Ερ. ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς ὦ Πλοῦτε οἷος ἤδη γεγένηται; ὥστε θαρρῶν, ξυνδιάτριβε αὐτῷ. καὶ σὺ μὲν σκάπτε ὡς ἔχεις. σὺ δὲ τὸν θησαυρὸν ὑπάγαγε τῇ δικέλλῃ, ὑπακούσεται γὰρ ἐμβοήσαντί σοι. Τί. πειστέον ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις πλουτητέον. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζοιντο; πλὴν ὅρα γε εἰς οἷά με πράγματα ἐμβαλεῖς τὸν κακοδαίμονα. ὃς ἄχρι νῦν εὐδαιμονέστατα διάγων, χρυσὸν ἄφνω τοσοῦτον λήψομαι οὐδὲν ἀδικήσας, καὶ τοσαύτας φροντίδας ἀναδέξομαι. Ερ. ὑπόστηθι ὦ Τίμων δι' ἐμὲ, καὶ εἰ χαλεπὸν τοῦτο, καὶ οὐκ οἰστόν ἐστιν, ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι διαρραγῶσιν ὑπὸ τοῦ φθόνου. ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τὴν Αἴτνην, ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσομαι. Πλοῦ. ὁ μὲν ἀπελήλυθεν ὡς δοκεῖ. τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν πτερῶν. σὺ δὲ αὐτοῦ περίμενε. ἀναπέμψω γάρ σοι τὸν θησαυρὸν ἀπελθών. μᾶλλον δὲ παῖε. σέ φημι θησαυρὲ χρυσοῦ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτῳί, καὶ παράσχες σεαυτὸν ἀνελέσθαι. σκάπτε

ὦ Τίμων βαθείας καταφέρων. ἐγὼ δὲ ὑμῖν ἀποστήσομαι. Τι. ἄγε δὴ ὦ δίκελλα, νῦν μοι ἐπίῤῥωσον σεαυτὴν, καὶ μὴ κάμῃς ἐκ τοῦ βάθους τὸν θησαυρὸν ἐς τοὐμφανὲς προκαλουμένη. ὦ Ζεῦ τεράστιε, καὶ φίλοι Κορύβαντες, καὶ Ἑρμῆ κερδῷε, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον; ἦ που ὄναρ ταῦτά ἐστι; δέδια γοῦν μὴ ἄνθρακας εὕρω, ἀνεγρόμενος. ἀλλὰ μὴν χρυσίον ἐστὶν ἐπίσημον, ὑπέρυθρον, βαρὺ, καὶ τὴν πρόσοψιν ὑπερήδιστον. ὦ χρυσὲ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς. αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἅτε διαπρέπεις καὶ νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν. ἐλθὲ ὦ φίλτατε, καὶ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑποδέξαιτο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταῤῥέοντα; ὦ Μίδα, καὶ Κροῖσε, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς οὐδὲν ἄρα ἦτε ὡς πρὸς Τίμωνα, καὶ τὸν Τίμωνος πλοῦτον. ᾧ γε οὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη διφθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν. αὐτὸς δὲ ἤδη πᾶσαν πριάμενος τὴν ἐσχατιὰν, πυργίον οἰκοδομησάμενος ὑπὲρ τοῦ θησαυροῦ, μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι. τὸν αὐτὸν καὶ τάφον ἀποθανὼν ἕξειν μοι δοκῶ. δέδοχθω δὲ ταῦτα, καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ἐπίλοιπον βίον, ἀμιξία πρὸς ἅπαντας, καὶ ἀγνωσία, καὶ ὑπεροψία. φίλος δὲ, ἢ ξένος, ἢ ἑταῖρος, ἢ ἐλέου βωμὸς, ὕθλος πολύς. καὶ τὸ οἰκτεῖραι δακρύοντα, ἢ ἐπικουρῆσαι δεομένῳ, παρανομία, καὶ κατάλυσις τῶν ἐθνῶν. μονήρης δὲ ἡ δίαιτα καθάπερ τοῖς λύκοις, καὶ φίλος εἷς Τίμων. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες, ἐχθροὶ, καὶ ἐπίβουλοι, καὶ τὸ προσομιλῆσαί τινι αὐτῶν, μίασμα. καὶ εἴ τινα ἴδω μόνον, ἀποφρὰς ἡ ἡμέρα. καὶ ὅλως ἀνδριάντων λιθίνων, ἢ χαλκῶν, μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν. καὶ μήτε κήρυκας

δεχόμεθα παρ' αὐτῶν, μήτε σπονδὰς σπενδόμεθα· ἡ ἐρημία δὲ, ὅρος ἔστω πρὸς αὐτούς· φυλέται δὲ, καὶ φράτορες, καὶ δημόται, καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ, ψυχρὰ, καὶ ἀνωφελῆ ὀνόματα, καὶ ἀνοήτων ἀνδρῶν φιλοτιμήματα. πλουτείτω δὲ Τίμων μόνος, καὶ ὑπερορείτω ἁπάντων· καὶ τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν, κολακείας καὶ ἐπαίνων φορτικῶν ἀπηλλαγμένος· καὶ θεοῖς θυέτω, καὶ εὐωχείτω μόνος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὅμορος ἐκσείων τῶν ἄλλων· καὶ ἅπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι δεδόχθω, ἢν δέῃ ἀποθανεῖν, ἢ αὑτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν· καὶ ὄνομα μὲν ἔστω ὁ μισάνθρωπος ἥδιστον· τοῦ τρόπου δὲ γνωρίσματα, δυσκολία, καὶ τραχύτης, καὶ σκαιότης, καὶ ὀργὴ, καὶ ἀπανθρωπία· εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον, καὶ σβεννύναι ἱκετεύοντα, πίττῃ καὶ ἐλαίῳ κατασβεννύναι· καὶ ἤν τινα τοῦ χειμῶνος ὁ ποταμὸς παραφέρῃ, ὁ δὲ, τὰς χεῖρας ὀρέγων, ἀντιλαβέσθαι δέηται, ὠθεῖν καὶ τοῦτον ἐπὶ κεφαλὴν πίπτοντα, ὡς μὴ δὲ ἀνακύψαι δυνηθείη· οὕτω γὰρ ἂν τὴν ἴσην ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης Κολυττεύς· ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός. εἶεν· ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω· καὶ ἀνδρικῶς ἐμμένωμεν αὐτοῖς· πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην ἅπασι γνώριμά πως ταῦτα γενέσθαι, διότι ὑπερπλουτῶ· ἀγχόνη γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα γένοιτο αὐτοῖς· καίτοι τί τοῦτο; φεῦ τοῦ τάχους· πανταχόθεν συνθέουσι κεκονιμένοι, καὶ πνευστιῶντες, οὐκ οἶδα ὅθεν ὀσφραινόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ἐπὶ τὸν πάγον τοῦτον ἀναβὰς ἀπελαύνω αὐτοὺς τοῖς λίθοις ἐξ ὑπερδεξίων ἀκροβολιζόμενος, ἢ τό γε τοσοῦτον παρανομήσομεν, εἰσάπαξ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὡς πλέον ἀνιῷντο παρορώμενοι; τοῦτο οἶμαι καὶ ἄμεινον. ὥστε δεχώμεθα ἤδη αὐτοὺς,

ὑποσάντες. φέρε ἴδω τίς ὁ πρῶτος αὐτῶν οὗτός ἐστι; Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ πρώην ἔρανον αἰτήσαντί μοι ὀρέξας τὸν βρόχον, πίθους ὅλους παρ' ἐμοὶ πολλάκις ἐμημεκώς. ἀλλ' εὖ γε ἐποίησεν ἀφικόμενος. οἰμώξεται γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων. Γνα. οὐκ ἐγὼ ἔλεγον ὡς οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οἱ θεοί; χαῖρε Τίμων εὐμορφότατε, καὶ ἥδιστε, καὶ συμποτικώτατε. Τί. νὴ καὶ σύ γε ὦ Γναθωνίδη γυπῶν ἁπάντων βορώτατε, καὶ ἀνθρώπων ἐπιτριπτότατε. Γνα. ἀεὶ φιλοσκώμμων σύ γε. ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπόσιον. ὡς καινόν τι σοι ᾆσμα τῶν νεοδιδάκτων διθυράμβων ἥκω κομίζων. Τί. καὶ μὴν ἐλεγεῖά γε ᾄσῃ μάλα περιπαθῶς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δικέλλῃ. Γνα. τί τοῦτο; παίεις ὦ Τίμων; μαρτύρομαι. ὦ Ἡράκλεις. ἰού. ἰού. προκαλοῦμαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον. Τί. καὶ μὴν ἄν γε μικρὸν ἐπιβραδύνῃς, φόνου τάχα προκεκλήσῃ με. Γνα. μηδαμῶς, ἀλλὰ σύ γε πάντως τὸ τραῦμα ἴασαι μικρὸν ἐπιπάσας τοῦ χρυσίου. δεινῶς γὰρ ἴσχαιμόν ἐστι τὸ φάρμακον. Τί. ἔτι μένεις; Γνα. ἄπειμι. σὺ δὲ οὐ χαιρήσεις οὕτω σκαιὸς ἐκ χρηστοῦ γενόμενος. Τί. τίς οὗτός ἐστιν ὁ προσιών, ὁ ἀναφαλαντίας; Φιλιάδης, κολάκων ἁπάντων ὁ βδελυρώτατος. οὗτος δὲ παρ' ἐμοῦ ἀγρὸν ὅλον λαβὼν, καὶ τῇ θυγατρὶ προῖκα δύο τάλαντα μισθὸν τοῦ ἐπαίνου, ὁπότε ᾄσαντά με, πάντων σιωπώντων, μόνος ὑπερεπῄνεσεν, ἐπομοσάμενος ᾠδικώτερον εἶναι τῶν κύκνων, ἐπειδὴ νοσοῦντα πρώην εἶδέ με, καὶ προσῆλθον ἐπικουρίας δεόμενος, πληγὰς ὁ γενναῖος προσενέτεινε. Φι. ὢ τῆς ἀναισχυντίας. νῦν Τίμωνα γνωρίζετε; νῦν Γναθωνίδης φίλος καὶ συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια πέπονθεν οὗτος ἀχάριστος ὤν. ἡμεῖς δὲ οἱ πάλαι ξυνήθεις, καὶ ξυνέφηβοι,

καὶ δημόται, ὅμως μετριάζομεν ὡς μὴ ἐπιπηδᾶν δοκοῖ-
μεν. χαῖρε ὦ δέσποτα. καὶ ὅπως τοὺς μιαροὺς τούτους κό-
λακας φυλάξῃ, τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον, τὰ ἄλλα δὲ,
κοράκων οὐδὲν διαφέροντας. οὐκ ἔτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενί.
πάντες ἀχάριστοι, καὶ πονηροί. ἐγὼ δὲ τάλαντόν σοι κομί-
ζων ὡς ἔχοις πρὸς τὰ κατεπείγοντα χρῆσθαι, καθ᾽ ὁδὸν
ἤδη πλησίον ἤκουσα ὡς πλουτοίης ὑπερμεγέθη τινὰ πλοῦ-
τον. ἥκω τοιγαροῦν ταῦτά σε νουθετήσων. καίτοι σύ γε
οὕτω σοφὸς ὢν, οὐδὲν ἴσως δεήσῃ τῶν παρ᾽ ἐμοῦ λόγων, ὃς
καὶ τῷ Νέστορι τὸ δέον παραινέσειας ἄν. Τί. ἔσται
ταῦτα ὦ Φιλιάδη. πλὴν ἀλλὰ πρόσιθι, ὡς καὶ σὲ φιλοφρο-
νήσωμαι τῇ δικέλλῃ. Φιλιά. ἄνθρωποι, κατέαγα τοῦ
κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ἐνου-
θέτουν αὐτόν. Τί. ἰδοὺ τρίτος οὗτος ὁ ῥήτωρ Δημέας
προσέρχεται, ψήφισμα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ συγγενὴς
ἡμέτερος εἶναι λέγων. οὗτος ἑκκαίδεκα παρ᾽ ἐμοῦ τάλαν-
τα μιᾶς ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει, καταδεδίκαστο γὰρ,
καὶ ἐδέδετο, οὐκ ἀποδιδοὺς, κἀγὼ ἐλεήσας, ἐλυσάμην αὐ-
τὸν, ἐπειδὴ πρώην ἔλαχε τῇ Ἐρεχθηΐδι φυλῇ διανέμειν
τὸ θεωρικὸν, κἀγὼ προσῆλθον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον, οὐκ
ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με. Δη. χαῖρε ὦ Τίμων.
τὸ μέγα ὄφελος τοῦ γένους. τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων. τὸ
πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος. καὶ μὴν πάλαι σε ὁ δῆμος ξυνει-
λεγμένος, καὶ αἱ βουλαὶ ἀμφότεραι περιμένουσι. πρότερον
δὲ ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ ὑπὲρ σοῦ γέγραφα. Ἐπειδὴ
Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου Κολλυτεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς
κἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς, ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ἑλλάδι,
παρὰ πάντα χρόνον διατελεῖ τὰ ἄριστα πράττων τῇ πό-
λει, νενίκηκε δὲ πὺξ, καὶ πάλην, καὶ δρόμον ἐν Ὀλυμπίᾳ
μιᾶς ἡμέρας, καὶ τελείῳ ἅρματι, καὶ συνωρίδι πωλικῇ.

Τί. ἀλλ' οὐδὲ ἐθεώρησα ἐγὼ πώποτε εἰς ὀλυμπίαν. Δη. τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον. τὰ τοιαῦτα δὲ πολλὰ προσκεῖσθαι ἄμεινον. καὶ ἠρίστευσε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως πρώνυσι πρὸς Ἀχαρνέας, καὶ κατέκοψε Πελοποννησίων δύο μοίρας. Τί. πῶς; διὰ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα, οὐδὲ προεγράφην ἐν τῷ καταλόγῳ. Δη. μέτρια τὰ περὶ σαυτοῦ λέγεις. ἡμεῖς δὲ, ἀχάριστοι ἂν εἴημεν ἀμνημονοῦντες. ἔτι δὲ καὶ ψηφίσματα γράφων, καὶ συμβουλεύων, καὶ στρατηγῶν, οὐ μικρὰ ὠφέλησε τὴν πόλιν. ἐπὶ τούτοις ἅπασι δέδοκται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, καὶ τῇ Ἡλιαίᾳ κατὰ φυλὰς, καὶ τοῖς δήμοις ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ πᾶσι, χρυσοῦν ἀναστῆσαι τὸν Τίμωνα παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κεραυνὸν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, καὶ ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτὰ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στεφάνους σήμερον διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς. ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ τήμερον τὰ διονύσια. εἶπε τὴν γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ συγγενὴς αὐτοῦ, ἀγχιστεὺς, καὶ μαθητὴς αὐτοῦ ὤν. καὶ γὰρ ῥήτωρ ἄριστος ὁ Τίμων. καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὁπόσα ἂν ἐθέλοι. τουτὶ μὲν οὖν σοι τὸ ψήφισμα. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸν υἱὸν ἐβουλόμην ἀγαγεῖν παρὰ σὲ, ὃν ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμακα. Τί. πῶς ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε καὶ ἡμᾶς εἰδέναι; Δη. ἀλλὰ γαμῶ, ἣν διδῷ θεὸς ἐς νέωτα, καὶ παιδοποιήσομαι. καὶ τὸ γεννηθησόμενον, ἄῤῥεν γὰρ ἔσται, Τίμωνα ἤδη καλῶ. Τί. οὐκ οἶδα εἰ γαμήσεις ἔτι ὦ οὗτος, τηλικαύτην παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων. Δη. οἴμοι. τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπιχειρεῖς, καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους, οὐ καθαρῶς ἐλεύθερος, οὐδ' ἀστὸς ὤν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τὴν δίκην, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας. Τί. ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται ὦ μιαρέ

ὦ ἀκρόπολις· ὥστε δῆλος εἶ, συκοφαντῶν. Δη. ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς, τὸν ὀπισθόδομον διαῤῥήξας. Τί. οὐ διώρυκται οὐδὲ οὗτος· ὥστε ἀπίθανά σου καὶ ταῦτα. Δη. διωρυχθήσεται μὲν ὕστερον. ἤδη δὲ σὺ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἔχεις. Τί. οὐκοῦν καὶ ἄλλην λάμβανε. Δη. οἴμοι τὸ μετάφρενον. Τί. μὴ κέκραχθι· κατοίσω γάρ σοι καὶ τρίτην. ἐπεὶ καὶ γελοῖα πάμπαν πάθοιμι, δύο μὲν Λακεδαιμονίων μοίρας κατακόψας ἄνοπλος, ἓν δὲ μικρὸν ἀνθρώπιον μὴ ἐπιτρίψας. μάτην γὰρ ἂν εἴην καὶ νενικηκὼς ὀλύμπια πὺξ, καὶ πάλην, ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος. ἐκπετάσας γοῦν τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας, καὶ βρενθυόμενός τι, πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, τιτανῶδες βλέπων, ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβορέας, ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραφεν. οὗτος ὁ τὸ σχῆμα εὐσταλὴς, καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα, καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, ἕωθεν μυρία ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιὼν, καὶ τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν, καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν, ἐπειδὴ λουσάμενος ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ παῖς μεγάλην τὴν κύλικα ὀρέξειεν αὐτῷ, τῷ ζωροτέρῳ δὲ χαίρει μάλιστα, καθάπερ τὸ Λήθης ὕδωρ ἐκπιὼν, ἐναντιώτατα ἐπιδείκνυται τοῖς ἑωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις, προαρπάζων ὥσπερ ἰκτῖνος τὰ ὄψα, καὶ τὸν πλησίον παραγκωνιζόμενος. καρύκης τὸ γένειον ἀνάπλεως. κυνηδὸν ἐμφορούμενος. ἐπικεκυφὼς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπάσι τὴν ἀρετὴν εὑρήσειν προσδοκῶν. ἀκριβῶς τὰ τρύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὡς μὴ δὲ ὀλίγον τοῦ μυττωτοῦ καταλίποι. μεμψίμοιρος ἀεὶ ὡς τὸν πλακοῦντα ὅλον, ἢ τὸν σῦν μόνος τῶν ἄλλων λάβῃ, ὅτιπερ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος. μέθυσος, καὶ πάροι-

νός· οὐκ ἄχρις ᾠδῆς καὶ ὀρχηστύος μόνον, ἀλλὰ καὶ λοιδορίας, καὶ ὀργῆς προσέτι· καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ τῇ κύλικι· τότε δὴ καὶ μάλιστα περὶ σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος, καὶ ταῦτα φησὶν ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πονήρως ἔχων, καὶ ὑποτραυλίζων γελοίως· εἶτα ἔμετος ἐπὶ τούτοις· καὶ τὸ τελευταῖον, ἀράμενοί τινες, ἐκφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον· πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων, οὐδενὶ τῶν πρωτείων παραχωρήσειεν ἄν, ψεύσματος ἕνεκα, ἢ θρασύτητος, ἢ φιλαργυρίας· ἀλλὰ καὶ κολάκων ἐστὶ τὰ πρῶτα· καὶ ἐπιορκεῖ προχειρότατα· καὶ ἡ γοητεία προηγεῖται, καὶ ἡ ἀναισχυντία παρομαρτεῖ, καὶ ὅλως πάνσοφον τὸ χρῆμα, καὶ πανταχόθεν ἀκριβές, καὶ ποικίλως ἐντελές, οἰμώξεται τοιγαροῦν οὐκ εἰς μακρὰν χρηστὸς ὤν· τί τοῦτο; παπαῖ, χρόνιος ἡμῖν Θρασυκλῆς· Θρασυ· οὐ κατὰ ταὐτὰ ὦ Τίμων τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφῖγμαι, ὥσπερ οἱ τὸν πλοῦτόν σοι τεθηπότες, ἀργυρίου, καὶ χρυσίου, καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συνδεδραμήκασι, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐπιδειξάμενοι πρὸς ἄνδρα, οἷόν σε ἁπλοϊκὸν, καὶ τῶν ὄντων κοινωνικόν· οἶσθα γὰρ ὡς μᾶζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανὸν, ὄψον δὲ ἥδιστον θύμον, ἢ κάρδαμον, ἢ εἴποτε τρυφῴην ὀλίγον τῶν ἁλῶν· ποτὸν δὲ ἡ ἐννεάκρουνος· ὁ δὲ τρίβων οὗτος, ἧς βούλει πορφυρίδος ἀμείνων· τὸ χρυσίον μὲν γὰρ, οὐδὲν τιμιώτερον τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δοκεῖ· σοῦ δὲ αὐτοῦ χάριν ἐστάλην, ὡς μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον τοῦτο καὶ ἐπιβουλότατον κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν γεγενημένος· εἰ γάρ μοι πείθοιο, μάλιστα ὅλον εἰς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτὸν, οὐδὲν ἀναγκαῖον ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὄντι, καὶ τὸν φιλοσοφίας πλοῦτον ὁρᾶν δυναμένῳ· μὴ μέντοι ἐς βάθος ὦ γαθὲ, ἀλλ᾽ ὅσον ἐς βουβῶνας ἐπιβὰς ὀλίγον πρὸ τῆς κυματώδους γῆς,

ἐμοῦ ὁρῶντος μόνου. εἰ δὲ μὴ τοῦτο βούλει, σὺ δὲ ἄλλον τρόπον ἀμείνω κατὰ τάχος ἐκφόρησον αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ μηδ' ὀβολὸν αὐτῷ ἀνῇς, διαδιδοὺς ἅπασι τοῖς δεομένοις. ᾧ μὲν, πέντε δραχμάς. ᾧ δὲ, ἡμιτάλαντον. εἰ δέ τις φιλόσοφος εἴη, διμοιρίαν, ἢ τριμοιρίαν φέρεσθαι δίκαιος. ἐμοὶ δὲ, καίτοι οὐκ ἐμαυτοῦ χάριν αἰτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τῶν ἑταίρων τοῖς δεομένοις, ἱκανὸν εἰ ταύτην τὴν πήραν ἐμπλήσας παράσχοις, οὐδὲ ὅλους δύο μεδίμνους χωροῦσαν αἰγινιτικούς. ὀλιγαρκῆ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλόσοφον, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. Τι. ἐπαινῶ ταῦτά σου ὦ Θρασύκλεις. πρὸ γοῦν τῆς πήρας, εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων, ἐπιμετρήσας τῇ δικέλλῃ. Θρασυ. ὦ δημοκρατία, καὶ νόμοι, παιόμεθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει.

Τίμων. τί ἀγανακτεῖς ὦ γαθὲ θρασύκλεις; μῶν παρακέκρουσμαί σε; καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέτταρας. ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται. Βλεψίας ἐκεῖνος, καὶ Λάχης, καὶ Γνίφων, καὶ ὅλως, τὸ σύνταγμα τῶν οἰμωξομένων. ὥστε τί οὐκ ἐπὶ τὴν πέτραν ταύτην ἀνελθὼν, τὴν μὲν δίκελλαν ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπονηκυῖαν, αὐτὸς δὲ ὅτι πλείστους λίθους ξυμφορήσας, ἐπιχαλαζῶ πόῤῥωθεν αὐτούς, μὴ βάλλε ὦ Τίμων. ἄπιμεν γάρ. Τίμων. ἀλλ' οὐκ ἀναιμωτί γε ὑμεῖς, οὐδὲ ἄνευ τραυμάτων.

ΑΛΚΥΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ. ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Τίς ἡ φωνὴ προσέβαλεν ἡμῖν ὦ Σώκρατες, πόῤῥωθεν ἀπὸ τῶν αἰγιαλῶν καὶ τῆς ἄκρας ἐκείνης; ὡς ἡδεῖα ταῖς ἀκοαῖς. τί ποτ' ἄρ' ἐστι τὸ φθεγγόμεν-

τὸ ζῷον; ἄφωνα γὰρ δὴ τά γε καθύδατος διατώμενα. διαιτώ--
ΣΩ. Θαλαττία τις ὦ Χαιρεφῶν ὄρνις ἀλκυὼν ὀνομαζο-
μένη, πολύθρηνος, καὶ πολύδακρυς. περὶ ἧς δὴ παλαιὸς
ἀνθρώποις μεμύθευται λόγος. φασὶ γυναῖκά ποτε οὖσαν
Αἰόλου τοῦ Ἕλληνος θυγατέρα, κουρίδιον ἄνδρα τὸν ἑαυ-
τῆς τεθνεῶτα θρηνεῖν πόθῳ φιλίας, Κήυκα τὸν Τραχί-
νιον, τὸν Ἑωσφόρου τοῦ ἀστέρος, καλοῦ πατρὸς καλὸν υἱόν,
εἶτα δὴ πτερωθεῖσαν διά τινα δαιμονίαν βούλησιν, εἰς
ὄρνιθος τρόπον περιπέτεσθαι τὰ πελάγη, ζητοῦσαν ἐκεῖ-
νον, ἐπειδὴ πλαζομένη γῆν περὶ πᾶσαν, οὐχ οἵα τ' ἦν εὑ-
ρεῖν. ΧΑΙΡ. ἀλκυὼν τοῦτ' ἔστιν ὃ σὺ φῂς; οὐπώποτε
πρόσθεν ἠκηκόειν τῆς φωνῆς. ἀλλά μοι ξένη τις τῷ ὄντι
προσέπεσε. γοώδη γοῦν ὡς ἀληθῶς τὸν ἦχον ἀφίησι τὸ
ζῷον. πηλίκον δέ τι καὶ ἔστιν ὦ Σώκρατες; ΣΩ. οὐ μέγα.
μεγάλην μέντοι διὰ τὴν φιλανδρίαν εἴληφε παρὰ θεῶν
τιμήν. ἐπὶ γὰρ τῇ τούτου νεοττείᾳ καὶ τὰς ἀλκυονίδας προ-
σαγορευομένας ἡμέρας, ὁ κόσμος ἄγει, κατὰ χειμῶνα
μέσον διαφερούσας ταῖς εὐδίαις. ὧν ἐστι καὶ ἡ τήμερον
πάντων μᾶλλον. οὐχ ὁρᾷς ὡς αἴθρια μὲν τὰ ἄνωθεν,
ἀκύμαντον δὲ, καὶ γαληνὸν ἅπαν τὸ πέλαγος, ὅμοιον
ὡς εἰπεῖν κατόπτρῳ. ΧΑΙ. λέγεις ὀρθῶς. φαίνεται
γὰρ ἀλκυονὶς ἡ τήμερον ὑπάρχειν ἡμέρα. καὶ χθὲς δὲ τοι-
αύτη τις ἦν. ἀλλὰ πρὸς θεῶν, πῶς ποτε χρὴ πεισθῆναι τοῖς
ἐξ ἀρχῆς ὦ Σώκρατες, ὡς ἐξ ὀρνίθων γυναῖκές ποτε
ἐγένοντο, ἢ ὄρνιθες ἐκ γυναικῶν; παντὸς γὰρ μᾶλλον
ἀδύνατον φαίνεται πᾶν τὸ τοιοῦτον. ΣΩ. ὦ φίλε
Χαιρεφῶν, ἐοίκαμεν ἡμεῖς τῶν δυνατῶν τε καὶ ἀδυνάτων
ἀμβλυωποί τινες εἶναι κριταὶ παντελῶς. δοκιμάζομεν
γὰρ δὴ κατὰ δύναμιν ἀνθρωπίνην ἄγνωστον οὖσαν, καὶ
ἄπιστον, καὶ ἀόρατον. πολλὰ οὖν φαίνεται ἡμῖν καὶ τῶν εὐπό-

ρῶν ἄπορα, καὶ τὰ ἐφικτὰ ἀνέφικτα· συχνὰ μὲν καὶ δι' ἀπειρίαν, συχνὰ δὲ καὶ διὰ νηπιότητα φρενῶν· τῷ ὄντι γὰρ νήπιος ἔοικεν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ πάνυ γέρων, ἐπεί τοι μικρὸς πάνυ καὶ νεογιλὸς ὁ τοῦ βίου χρόνος πρὸς τὸν πάντα αἰῶνα. τί δ' ἄν, ὦγαθὲ οἱ ἀγνοοῦντες τὰς τῶν θεῶν καὶ δαιμονίων δυνάμεις ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν; πότερον δυνατὸν ἢ ἀδύνατόν τι τῶν τοιούτων; ἑώρακας Χαιρεφῶν τρίτην ἡμέραν ὅσος ἦν ὁ χειμών; καὶ ἐνθυμηθέντι γάρ τοι δέος ἐπέλθοι· καὶ τὰς ἀστραπὰς ἐκείνας καὶ βροντὰς, ἀνέμων τε ἐξαίσια μεγέθη· ὑπέλαβεν ἄν τις τὴν οἰκουμένην ἅπασαν καὶ δὴ συμπεσεῖσθαι. μετὰ μικρὸν δὲ θαυμαστή τις κατάστασις εὐδίας ἐγένετο, καὶ διέμεινεν αὕτη γε ἕως τοῦ νῦν. πότερον οὖν οἴει μεῖζόν τι καὶ ἐργωδέστερον εἶναι, τοιαύτην αἰθρίαν ἐξ ἐκείνης τῆς ἀνυποστάτου λαίλαπος καὶ ταραχῆς μεταθεῖναι, καὶ εἰς γαλήνην ἀναγαγεῖν τὸν ἅπαντα κόσμον, ἢ γυναικὸς εἶδος μεταπλασθὲν εἰς ὄρνιθός τινος ποιῆσαι; τὸ μὲν γὰρ τοιοῦτο, καὶ τὰ παιδάρια τὰ παρ' ἡμῖν, τὰ πλάττειν ἐπιστάμενα πηλὸν, ἢ κηρὸν, ὅταν λάβῃ ῥᾳδίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλάκις ὄγκου, μετασχηματίζει πολλὰς ἰδεῶν φύσεις. τῷ δαιμονίῳ δὴ μεγάλην καὶ οὐ συμβλητὴν ὑπεροχὴν ἔχοντι πρὸς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις, εὐχερῆ τυχὸν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, καὶ λίαν. ἐπεὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν πόσῳ τινὶ σαυτοῦ δοκεῖς εἶναι μείζω, φράσαις ἄν; Χ. τίς δ' ἀνθρώπων ὦ Σώκρατες, νοῆσαι δύναιτ' ἄν, ἢ ὀνομάσαι τι τῶν τοιούτων; οὐδὲ γὰρ εἰπεῖν ἐφικτόν. Σ. οὐκοῦν δὴ θεωροῦμεν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους συμβαλλομένων μεγάλας τινὰς ὑπεροχὰς ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἀδυναμίαις ὑπαρχούσας. ἡ γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἡλικία πρὸς τὰ νήπια παντελῶς βρέφη, τὰ πεμπταῖα ἐκ γενετῆς ἢ δεκαταῖα, θαυμαστὴν ὅσην ἔχει τὴν διαφορὰν δυνάμεως

τε, καὶ ἀδυναμίας, ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς κατὰ τὸν βίον πράξεσι. καὶ ὅσα διὰ τῶν τεχνῶν τούτων οὕτω πολυμηχάνων, καὶ ὅσα διὰ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ἐργάζονται. ταῦτα γὰρ τοῖς νέοις ὡς ἂν εἴποι παιδίοις, οὐδ᾽ εἰς νοῦν ἐλθεῖν δυνατὰ φαίνεται. καὶ τῆς ἰσχύος δὲ τῆς ἑνὸς ἀνδρὸς πλείω τὸ μέγεθος, ἀμέτρητον ὅσην ἔχειν τὴν ὑπεροχὴν πρὸς ἐκεῖνα. μυριάδας γὰρ τῶν τοιούτων εἷς ἀνὴρ πάνυ πολλὰς χειρώσαιτ᾽ ἂν ῥᾳδίως. ἡ γὰρ ἡλικία παντελῶς, ἄπορος δήπου πάντων, καὶ ἀμήχανος ἐξ ἀρχῆς παρακολουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις κατὰ φύσιν. ὁπηνίκ᾽ οὖν ἄνθρωπος ὡς ἔοικεν ἀνθρώπου τοσούτῳ διαφέρει, τί νομίσομεν τὸν σύμπαντα οὐρανὸν πρὸς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις φανῆναι ἄν, τοῖς τὰ τοιαῦτα θεωρεῖν ἐφικνουμένοις; πιθανὸν οὖν ἴσως δόξει πολλοῖς, ὅσην ἔχει τὸ μέγεθος τοῦ κόσμου τὴν ὑπεροχὴν πρὸς τὸ Σωκράτους ἢ Χαιρεφῶντος εἶδος, τηλικαύτην καὶ τὴν δύναμιν αὐτὸς, καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ διάνοιαν, ἀνάλογον διαφέρειν τῆς περὶ ἡμᾶς διαθέσεως. σοὶ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ καὶ ἄλλοις πολλοῖς τοιούτοις οὖσι, πολλὰ ἐστὶν ἀδύνατα τῶν ἑτέροις πάνυ ῥᾳδίων. ἐπεὶ καὶ αὐλῆσαι τοῖς ἀναύλοις, καὶ ἀναγνῶναι, ἢ γράψαι τοῖς ἀγραμμάτοις γραμματικὸν τρόπον, ἀδυνατώτερόν ἐστι πῶς, ἕως ἂν ὦσιν ἀνεπιστήμονες, τοῦ ποιῆσαι γυναῖκας ἐξ ὀρνίθων, ἢ ὄρνιθας ἐκ γυναικῶν. ἡ δὲ φύσις ἐν κηρίῳ σχεδὸν παραβάλλουσα ζῷον ἄπουν, καὶ ἄπτερον, πόδας ὑποθεῖσα, καὶ πτερώσασα, ποικιλίᾳ τε φαιδρύνασα πολλῇ, καὶ καλῇ, καὶ παντοδαπῇ χρωμάτων, μέλιτταν σοφὴν ἀπέδειξε θείου μέλιτος ἐργάτιν. ἐκ τε ὠῶν ἀφώνων, καὶ ἀψύχων, πολλὰ γένη πλάττει πτηνῶν τε, καὶ πεζῶν, καὶ ἐνύδρων ζῴων, ὡς λόγος τέχναις τισὶν ἱεραῖς αἰθέρος μεγάλου προσχρωμένη, τὰς οὖν ἀθανάτων δυνάμεις μν

χάλας οὔσας, θνητοὶ καὶ σμικροὶ παντελῶς ὄντες, καὶ οὔτε τὰ μεγάλα δυνάμενοι καθορᾶν, οὔτ' οὖν τὰ σμικρά, τὰ πλείω δ' ἀποροῦντες, καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς συμβαινόντων παθῶν, οὐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν βεβαίως οὔτ' ἀλκυόνων πέρι, οὔτ' ἀηδόνων. κλέος δὲ μύθων, οἷον παρέδοσαν πατέρες, τοιοῦτο καὶ παισὶν ἐμοῖς ὦ ὄρνι θρήνων μέλος δὲ, παραδώσω τῶν σῶν ὕμνων πέρι· καί σου τὸν εὐσεβῆ καὶ φίλανδρον ἔρωτα πολλάκις ὑμνήσω, γυναιξί τ' ἐμαῖς, Ξανθίππῃ τε καὶ Μυρτοῖ λόγων τά τ' ἄλλα, πρὸς δὲ, καὶ τιμῆς οἵας ἔτυχεν παρὰ θεῶν. ἆρά γε καὶ σὺ ποιήσεις τι τοιοῦτον ὦ Χαιρεφῶν; Χ. πρέπει γοῦν ὦ Σώκρατες. καὶ τὰ ὑπὸ σοῦ ῥηθέντα, διπλασίαν ἔχει τὴν παράκλησιν πρὸς γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν ὁμιλίαν. Σ. οὐκοῦν ἀσπασαμένοις τὴν ἀλκυόνα, προάγειν ἤδη πρὸς ἄστυ καιρὸς ἐκ τοῦ Φαληρικοῦ. Χ. πάνυ μὲν ποιῶμεν οὕτως.

γρ. μελῳδῶν.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, Η ΚΑΥΚΑΣΟΣ.

ΕΡΜΗΣ.

Μὲν Καύκασος ὦ Ἥφαιστε οὗτος, ᾧ τὸν ἄθλιον τιτᾶνα τουτονὶ προσηλῶσθαι δεήσει. περισκοπῶμεν δὲ ἤδη κρημνόν τινα ἐπιτήδειον, εἴπου τῆς χιόνος γυμνός ἐστιν, ὡς βεβαιότερον καταπαγείη τὰ δεσμά, καὶ οὗτος ἅπασι περιφανὴς εἴη κρεμάμενος. Ηφαι. περισκοπῶμεν ὦ Ἑρμῆ. οὔτε γὰρ ταπεινὸν καὶ πρόσγειον ἐσταυρῶσθαι χρή, ὡς μὴ ἐπαμύνειεν αὐτῷ δύνωνται τὰ πλάσματα αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι, οὔτε μὴν κατὰ τὸ ἄκρον. ἀφανὴς γὰρ ἂν εἴη τοῖς κάτω. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, κατὰ μέσον ἐνταῦθά που ὑπὲρ τῆς φάραγγος ἀνεσταυρώσθω, ἐκπετασθεὶς τὼ χεῖρε ἀπὸ τουτουὶ πρὸς τὸ ἐναντίον. Ερ. εὖ λέγεις.

ἀπότομοί τε γὰρ αἱ πέτραι, καὶ ἀπρόσβατοι, πανταχόθεν ἠρέμα ἐπινενευκυῖαι· καὶ τῷ ποδὶ στενὴν ταύτην ὁ κρημνὸς ἔχει τὴν ἐπίβασιν, ὡς ἄκρῳ ποδί που μόλις ἑστάναι· καὶ ὅλως ἐπικαιρότατος ὁ σταυρὸς ἂν γένοιτο· μὴ μέλλε οὖν ὦ Προμηθεῦ, ἀλλὰ ἀνάβαινε, καὶ πάρεχε σεαυτὸν καταπαγησόμενον πρὸς τὸ ὄρος. Προ. ἀλλ' ὑμεῖς γοῦν ὦ Ἥφαιστε, καὶ Ἑρμῆ, κατελεήσατέ με παρὰ τὴν ἀξίαν δυστυχοῦντα. Ερ. τοῦτ' ἔφης ὦ Προμηθεῦ τὸ κατελεήσατε, ἀντὶ σοῦ ἀνασκολοπισθῆναι αὐτίκα μάλα παρακούσαντας τοῦ ἐπιτάγματος. ἢ οὐχ ἱκανὸς εἶναί σοι δοκεῖ ὁ Καύκασος καὶ ἄλλους ἂν χωρῆσαι δύο προσπατταλευθέντας, ἀλλ' ὄρεγε τὴν δεξιάν. σὺ δὲ ὦ Ἥφαιστε, κατάκλειε, καὶ προσήλου, καὶ τὴν σφῦραν ἐρρωμένως κατάφερε. δὸς καὶ τὴν ἑτέραν. κατειλήφθω εὖ μάλα καὶ αὕτη. εὖ ἔχει. καταπτήσεται δὲ ἤδη καὶ ὁ ἀετὸς ἀποκερῶν τὸ ἧπαρ, ὡς πάντα ἔχοις ἀντὶ τῆς καλῆς καὶ εὐμηχάνου πλαστικῆς. Προ. ὦ Κρόνε, καὶ Ἰαπετὲ, καὶ σὺ γῆ μῆτερ, οἷα πέπονθα ὁ κακοδαίμων, οὐδὲν δεινὸν εἰργασμένος; Ερ. οὐδὲν δεινὸν εἰργάσω ὦ Προμηθεῦ, ὃς πρῶτα μὲν τὴν νομὴν τῶν κρεῶν ἐγχειρισθεὶς, οὕτως ἄδικον ἐποιήσω, καὶ ἀπατηλὴν, ὡς αὑτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ὑπεξελέσθαι, τὸν Δία δὲ παραλογίσασθαι, ὀστᾶ καλύψας ἀργέτι δημῷ, μέμνημαι Ἡσιόδου νὴ Δί' οὕτως εἰπόντος. ἔπειτα δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἀνέπλασας, πανουργότατα ζῶα· καὶ μάλιστά γε τὰς γυναῖκας. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ τιμιώτατον κτῆμα τῶν θεῶν τὸ πῦρ κλέψας, καὶ τοῦτο ἔδωκας τοῖς ἀνθρώποις. τοσαῦτα δεινὰ εἰργασμένος, φὴς μηδὲν ἀδικήσας δεδέσθαι;

Προ. ἔοικας ὦ Ἑρμῆ καὶ σὺ κατὰ τὸν ποιητὴν ἀναίτιον αἰτιᾶσθαι, ὃς τὰ τοιαῦτα προφέρεις· ἐφ' οἷς ἔγωγε

τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως, εἰ τὰ δίκαια ἐγίγνετο, ἐτιμησάμην ἂν ἐμαυτόν. εἰ γοῦν σχολή σοι, ἡδέως ἄν σοι καὶ δικαιολογησαίμην ὑπὲρ τῶν ἐγκλημάτων, ὡς δείξαιμι ἄδικα ἐγνωκότα περὶ ἐμοῦ τὸν Δία. σὺ δὲ, σωμύλος γὰρ εἶ, καὶ δικανικὸς. ἀπολόγησαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς δικαίαν τὴν ψῆφον ἔθετο, ἀνεσαυρῶσθαί με πλησίον τῶν Κασπίων τούτων πυλῶν, ἐπὶ τοῦ Καυκάσου. οἴκτισον θέαμα πᾶσι Σκύθαις. Ερ. ἕωλον μὲν ὦ Προμηθεῦ τὴν ἔφεσιν ἀγωνιῇ, καὶ ἐς οὐδὲν δέον. ὅμως δ' οὖν λέγε. καὶ γὰρ ἄλλως περιμένειν ἀναγκαῖον, ἔστ' ἂν ὁ ἀετὸς καταπτῇ ἐπιμελησόμενός σου τοῦ ἥπατος, τὴν ἐν τῷ μέσῳ δὴ ταύτην σχολὴν καλῶς ἂν εἴη ἔχον, εἰς ἀκρόασιν καταχρήσασθαι σοφιστικὴν, οἷος εἶ σὺ πανουργότατος ἐν τοῖς λόγοις. Προ. πρότερος οὖν ὦ Ἑρμῆ λέγε. καὶ ὅπως μου ὡς δεινότατα κατηγορήσῃς, μηδὲ καθυφῇς τι τῶν δικαίων τοῦ πατρός. σὲ δὲ ὦ Ἥφαιστε, δικαστὴν ποιοῦμαι ἔγωγε. Ηφαι. μὰ Δί' ἀλλὰ κατήγορον ἀντὶ δικαστοῦ ἴσθι με ἕξων. ὃς τὸ πῦρ ὑφελόμενος, ψυχράν μοι τὴν κάμινον ἀπολέλοιπας. [Προ.] οὐκοῦν διελόμενοι τὴν κατηγορίαν, σὺ μὲν περὶ τῆς κλοπῆς ἤδη συνείρε, ὁ Ἑρμῆς δὲ καὶ τὴν ἀνθρωποποιίαν, καὶ τὴν κρεανομίαν αἰτιάσεται. ἄμφω δὲ τεχνῖται, καὶ εἰπεῖν δεινοὶ ἐοίκατε εἶναι. Ηφαι. ὁ Ἑρμῆς καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐρεῖ. ἐγὼ γὰρ οὐ πρὸς λόγοις τοῖς δικανικοῖς εἰμι, ἀλλ' ἀμφὶ τὴν κάμινον ἔχω τὰ πολλά. ὁ δὲ ῥήτωρ ἐστὶ, καὶ τῶν τοιούτων οὐ παρέργως μεμέληται αὐτῷ. Προ. ἐγὼ μὲν οὐκ ἄν ποτε ᾤμην καὶ περὶ τῆς κλοπῆς τὸν Ἑρμῆν ἐθελῆσαι ἂν εἰπεῖν, οὐδὲ ὀνειδιεῖν μοι τὸ τοιοῦτο ὁμοτέχνῳ ὄντι. πλὴν ἀλλ' εἰ καὶ τοιοῦτον ὦ Μαίας παῖ ὑφίστασαι, καιρὸς ἤδη περαίνειν τὴν κατηγορίαν. Ερ. πάνυ γοῦν ὦ Προμηθεῦ μακρῶν δεῖ λόγων, καὶ ἱκανῆς τινος παρα-

σκευῆς,

ἀ-γωνιῇ-

σκέψαι, ὑπὸ τὰ σοὶ πεπραγμένα· ἔχει δὲ ἀπόχρη μόνα τὰ κεφάλαια εἰπεῖν τῶν δικημάτων· ὅτι ἐπιτραπέντι σοι μοιρᾶσαι τὰ κρέα, σαυτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ἐφύλαττες, ἐξηπάτησας δὲ τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀνέπλασας, οὐδὲν δέον· καὶ τὸ πῦρ κλέψας παρ' ἡμῶν, ἐκόμισας παρ' αὐτούς· καί μοι δοκεῖς ὦ βέλτιστε, μὴ συνιέναι ὑπὸ τοῖς τηλικούτοις, πάνυ φιλανθρώπου τοῦ Διὸς πεπειραμένος· εἰ μὲν οὖν ἔξαρνος εἶ μὴ εἰργάσθαι αὐτά, δεήσει καὶ διελέγχειν, καὶ ῥῆσίν τινα μακρὰν ἀποτείνειν· καὶ πειρᾶσθαι ὡς ἔνι μάλιστα ἐμφανίζειν τὴν ἀλήθειαν· εἰ δὲ φὴς τοιαύτην πεποιῆσθαι τὴν νομὴν τῶν κρεῶν, καὶ τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους καινουργῆσαι, καὶ τὸ πῦρ κεκλοφέναι, ἱκανῶς κατηγόρηταί μοι· καὶ μακρότερα οὐκ ἂν εἴποιμι· λῆρος γὰρ ἄλλως τὸ τοιοῦτον.

κρέα

Προμη. εἰ μὲν καὶ ταῦτα λῆρός ἐστιν ἃ εἴρηκας, ὀψόμεθα μικρὸν ὕστερον· ἐγὼ δὲ καὶ ἐπεί περ ἱκανὰ φὴς εἶναι τὰ κατηγορημένα, πειράσομαι ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διαλύσασθαι τὰ ἐγκλήματα· καὶ πρῶτον μὲν ἄκουσον τὰ περὶ τῶν κρεῶν· καίτοι νὴ τὸν οὐρανόν, καὶ νῦν λέγων ταῦτα, αἰσχύνομαι ὑπὲρ τοῦ Διός, εἰ οὕτω μικρολόγος καὶ μεμψίμοιρός ἐστι, ὡς διότι μικρὸν ὀστοῦν ἐν τῇ μερίδι εὗρεν, ἀνασκολοπισθησόμενον πέμπειν παλαιὸν οὕτω θεόν, μήτε τῆς συμμαχίας μνημονεύσαντα, μήτε αὐτὸ τῆς ὀργῆς τὸ κεφάλαιον ὅ ἐστιν ἐννοήσαντα· καὶ ὡς μειρακίου τὸ τοιοῦτον ὀργίζεσθαι, καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ μὴ τὸ μεῖζον αὐτὸς λήψεται· καίτοι τάς γε ἀπάτας ὦ Ἑρμῆ τὰς τοιαύτας συμποτικὰς οὔσας, οὐ χρὴ οἶμαι ἀπομνημονεύειν· ἀλλ' εἰ καί τι ἡμάρτηται μεταξὺ εὐωχουμένων, παιδιὰν ἡγεῖσθαι, καὶ αὐτοῦ ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπεῖν τὴν ὀργήν· ἐς δὲ τὸ αὔριον ταμιεύεσθαι τὸ μῖσος, καὶ μνησικακεῖν, καὶ ἕωλόν τινα μῆνιν διαφυλάττειν,

εἶπαι γε οὔτε θεοῖς πρέπον, οὔτε ἄλλως βασιλικόν. καίτοι ἐὰν ἀφέλῃ τις τῶν συμποσίων τὰς κομψείας ταύτας, ἀπάτην, καὶ σκώμματα, καὶ τὸ διασιλλαίνειν, καὶ ἐπιγελᾶν, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι μέθη, καὶ κόρος, καὶ σιωπή, σκυθρωπὰ καὶ ἀτερπῆ πράγματα, καὶ ἥκιστα συμποσίῳ πρέποντα. ὥστε ἐγὼ οὐδὲ μνημονεύσειν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἔτι ᾤμην τὸν Δία. οὐχ ὅπως καὶ τηλικαῦτα ἐπ᾽ αὐτοῖς ἀγανακτήσειν, καὶ πάνδεινα ἡγήσεσθαι πεπονθέναι, εἰ διανέμων τις κρέα, παιδιάν τινα ἔπαιζε, πειρώμενος εἰ διαγνώσεται τὸ βέλτιον ὁ αἱρούμενος. τίθει δὲ ὦ Ἑρμῆ τὸ χαλεπώτερον μὴ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἀπονενεμηκέναι τῷ Διΐ, τὴν δ᾽ ὅλην ὑφῃρῆσθαι. τί οὖν διὰ τοῦτο ἐχρῆν τὸ τοῦ λόγου τῇ γῇ τὸν οὐρανὸν ἀναμεμῖχθαι, καὶ δεσμά, καὶ σταυρούς, καὶ Καύκασον ὅλον ἐπινοεῖν, καὶ ἀετοὺς καταπέμπειν, καὶ τὸ ἧπαρ ἐκκολάπτειν; ὅρα γὰρ μὴ πολλὴν ταῦτα κατηγορῇ τοῦ ἀγανακτοῦντος αὐτοῦ εὐτέλειαν καὶ ἀγένειαν τῆς γνώμης, καὶ πρὸς ὀργὴν εὐχέρειαν. ἢ τί ἂν ἐποίησεν οὗτος ὅλον βοῦν ἀπολέσας, εἰ κρεῶν ὀλίγων ἕνεκα τοιαῦτα ὀργίζεται; καίτοι πόσῳ οἱ ἄνθρωποι εὐγνωμονέστερον διάκεινται πρὸς τὰ τοιαῦτα, οὓς εἰκὸς ἦν καὶ τὰ ἐς ὀργὴν ὀξυτέρους εἶναι τῶν θεῶν; ἀλλ᾽ ὅμως ἐκείνων οὐκ ἔστιν ὅστις τῷ μαγείρῳ σταυροῦ ἂν τιμήσαιτο, εἰ τὰ κρέα ἕψων, καθεὶς τὸν δάκτυλον τοῦ ζωμοῦ περιελιχμήσατο, ἢ ὀπτωμένων ἀποσπάσας τῶν κρεῶν καταβροχθίσειεν. ἀλλὰ συγγνώμην ἀπονέμουσιν αὐτοῖς. εἰ δὲ καὶ πάνυ ὀργισθεῖεν, ἢ κονδύλους ἐνέτριψαν, ἢ καὶ κατὰ κόρρης ἐπάταξαν, ἀνεσκολοπίσθη δὲ οὐδείς, παρ᾽ αὐτοῖς τῶν τηλικούτων ἕνεκα. καὶ περὶ μὲν τῶν κρεῶν, τοσαῦτα. αἰσχρὰ μὲν κἀμοὶ ἀπολογεῖσθαι. πολὺ δὲ αἰσχίω κατηγορεῖν ἐκείνῳ. περὶ δὲ τῆς πλαστικῆς, καὶ ὅτι τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησα

σθε, καιρὸς ἤδη λέγειν. τοῦτο δὲ ὦ Ἑρμῆ διπλῆν ἔχον τὴν
κατηγορίαν, οὐκ οἶδα καθ' ὁπότερον αἰτιᾶσθέ με. πό-
τερα, ὡς οὐδὲ ὅλως ἐχρῆν τοὺς ἀνθρώπους γεγονέναι,
ἀλλ' ἄμεινον ἦν ἀτρεμεῖν αὐτοὺς γῆν ἄλλως ὄντας ἀνδρι-
γαισον, ἢ ὡς πεπλάσθαι μὲν ἐχρῆν, ἄλλον δέ τινα καὶ
μὴ τοῦτον διεσχηματίσθαι τὸν τρόπον; ἐγὼ δὲ ὅμως ὑπὲρ
ἀμφοῖν ἐρῶ. καὶ πρῶτόν γε ὡς οὐδεμία τοῖς θεοῖς ἀπὸ
τούτου βλάβη γεγένηται, τῶν ἀνθρώπων ἐς τὸν βίον
παραχθέντων, πειράσομαι δεικνύειν. ἔπειτα δὲ ὡς
καὶ συμφέροντα καὶ ἀμείνω ταῦτα αὐτοῖς παραπολύ,
ἢ εἰ ἐρήμην καὶ ἀπάνθρωπον συνέβαινε τὴν γῆν μένειν.
ἦν τοίνυν πάλαι, ῥᾷον γὰρ οὕτω δῆλον ἂν γένοιτο εἴ τι
ἠδίκησα ἐγὼ μετακοσμήσας, καὶ νεωτερίσας τὰ περὶ
τοὺς ἀνθρώπους, τὸ θεῖον μόνον καὶ τὸ ἐπουράνιον γέ-
νος. ἡ γῆ δὲ, ἄγριόν τι χρῆμα καὶ ἄμορφον, ὕλαις ἅπα-
σα, καὶ ταύταις ἀνημέροις λάσιος. οὔτε δὲ βωμοὶ
θεῶν, ἢ νεώς. πόθεν δὲ ἄγαλμα, ἢ ξόανον, ἢ τί ἄλλο
τοιοῦτο, οἷα πολλὰ νῦν ἁπανταχόθι φαίνεται μετὰ
πάσης ἐπιμελείας τιμώμενα; ἐγὼ δὲ, ἀεὶ γάρ τι
προβουλεύω ἐς τὸ κοινὸν, καὶ σκοπῶ ὅπως αὐξηθήσε-
ται μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἐπιδώσει δὲ καὶ τἆλλα πάντα ἐς
κόσμον, καὶ κάλλος, ἐνενόησα ὡς ἄμεινον εἴη ὀλίγον
ὅσον τοῦ πηλοῦ λαβόντα, ζῷα τινὰ συστήσασθαι, καὶ ἀνα-
πλάσαι, τὰς μορφὰς μὲν ἡμῖν αὐτοῖς προσεοικότα. καὶ
γὰρ ἐνδεῖν τι ᾤμην τῷ θείῳ, μὴ ὄντος τοῦ ἐναντίου αὐ-
τῷ. καὶ πρὸς ὃ ἔμελλεν ἡ ἐξέτασις γιγνομένη, εὐδαι-
μονέστερον ἀποφαίνειν αὐτό. θνητὸν μέν τοι αὐτὸ εἶναι.
εὐμηχανώτατον δ' ἄλλως, καὶ συνετώτατον, καὶ τοῦ
βελτίονος αἰσθανόμενον. καὶ δὴ κατὰ τὸν ποιητικὸν
λόγον, γαῖαν ὕδει φύρας, καὶ διαμαλάξας, ἀνέπλασα

τοὺς ἀνθρώπους. καὶ τὴν Ἀθηνᾶν παρακαλέσας συνεπιβαλέσθαι μοι τοῦ ἔργου. ταῦτ' ἐστὶν ἃ μεγάλα ἐγὼ τοὺς θεοὺς ἠδίκηκα. καὶ τὸ ζημίωμα ὁρᾷς ἡλίκον, εἰ ἐκ πηλοῦ ζῷα πεποίηκα. καὶ τὸ τέως ἀκίνητον, εἰς κίνησιν ἤγαγον. καὶ ὡς ἔοικε τὸ ἐπ' ἐκείνου, ἧττον θεοί εἰσιν οἱ θεοί, διότι καὶ ἐπὶ γῆς θνητὰ ζῷα τινὰ γεγένηται. οὕτω γὰρ καὶ ἀγανακτεῖ ὁ Ζεὺς ὥσπερ ἐλαττουμένων τῶν θεῶν ἐκ τῆς τῶν ἀνθρώπων γενέσεως. εἰ μὴ ἄρα τοῦτο δέδιε, μὴ καὶ οὗτοι ἀπόστασιν ἐπ' αὐτὸν βουλεύσωσι, καὶ πόλεμον ἐξενέγκωσι πρὸς τοὺς θεοὺς, ὥσπερ οἱ γίγαντες. ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ οὐδὲν ἠδίκησθε πρὸς ἐμοῦ ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῶν ἐμῶν ἔργων, δῆλον. ἢ σὺ δεῖξόν τι καὶ ἓν τὸ μικρότατον, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ δίκαια ἔσομαι πεπονθὼς πρὸς ὑμῶν. ὅτι δὲ χρήσιμα ταῦτα γεγένηται τοῖς θεοῖς, οὕτως ἂν μάθοις, εἰ ἐπιβλέψειας τὴν γῆν οὐκέτι αὐχμηρὰν καὶ ἀκαλλῆ οὖσαν, ἀλλὰ πόλεσι, καὶ γεωργίαις, καὶ φυτοῖς ἡμέροις διακεκοσμημένην, καὶ τὴν θάλατταν πλεομένην, καὶ τὰς νήσους κατοικουμένας, ἁπανταχοῦ δὲ βωμοὺς, καὶ θυσίας, καὶ ναοὺς, καὶ πανηγύρεις. μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί, πᾶσαι δὲ ἀνθρώπων ἀγοραί. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐμαυτῷ μόνῳ κτῆμα τοῦτο ἐπλασάμην, ἐπλεονέκτουν ἄν, τῆς χρήσεως. νῦν δ' εἰς τὸ κοινὸν φέρων, τέθεικα ὑμῖν αὐτοῖς. μᾶλλον δὲ Διὸς μὲν καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ σοῦ δὲ ὦ Ἑρμῆ νεὼς ἰδεῖν ἁπανταχοῦ ἐστι. Προμηθέως δὲ, οὐδαμῶς. ὁρᾷς ὅπως τἀμαυτοῦ μόνα σκοπῶ, τὰ κοινὰ δὲ καταπροδίδωμι, καὶ ἐλάττω ποιῶ; τίθει δέ μοι ὦ Ἑρμῆ καὶ τόδε. ἐννόησον εἴ τι σοι δοκεῖ ἀγαθὸν ἀμάρτυρον ἢ κτῆμα, ἢ ποίημα, ὃ μηδεὶς ὄψεται, μηδὲ ἐπαινέσεται, ὁμοίως ἡδὺ καὶ τερπνὸν ἔσεσθαι τῷ ἔχοντι. πρὸς δή τι τοῦτ' ἔφην, ὅτι μὴ γεγνομένων τῶν ἀνθρώπων, ἀμάρτυρον συνέβαινε τὸ

κάλλος εἶναι τῶν ὅλων· καὶ πλοῦτόν τινα πλουτήσειν ἐμέλλομεν, οὔτε ὑπ' ἄλλου τινὸς θαυμασθησόμενον, οὔτε ἡμῖν αὐτοῖς ὁμοίως τίμιον· οὐδὲ γὰρ ἂν εἴχομεν πρὸς ὅ,τι ἔλαττον παραβάλωμεν αὐτόν· οὐδ' ἂν συνίεμεν ἡλίκα εὐδαιμονοῦμεν, οὐχ ὁρῶντες ἀμοίρους τῶν ἡμετέρων τινάς· οὕτω γὰρ δὴ καὶ τὸ μέγα δόξειεν ἂν μέγα, εἰ τῷ μικρῷ παραμετροῖτο. ὑμεῖς δὲ, τιμᾶν ἐπὶ τῷ πολιτεύματι τούτῳ δέον, ἀνεσταυρώκατέ με, καὶ ταύτην μοι τὴν ἀμοιβὴν ἀποδεδώκατε τοῦ βουλεύματος· ἀλλὰ κακοῦργοί τινες φὴς εἶναι ἐν αὐτοῖς, καὶ μοιχεύουσι, καὶ πολεμοῦσι, καὶ ἀδελφὰς γαμοῦσι, καὶ πατράσιν ἐπιβουλεύουσι· παρ' ἡμῖν γὰρ οὐχὶ πολλὴ τούτων ἀφθονία; καὶ οὐ δή που διὰ τοῦτο αἰτιάσαιτ' ἄν τις τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἡμᾶς συνεστήσαντο, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἴσως φαίης ἄν, ὅτι ἀνάγκη πολλὰ ἡμᾶς ἔχειν πράγματα ἐπιμελουμένους αὐτῶν· οὐκοῦν διά γε τοῦτο καὶ ὁ νομεὺς ἀχθέσθω, ἐπὶ τῷ ἔχειν τὴν ἀγέλην, διότι ἀναγκαῖον αὐτῷ ἐπιμελεῖσθαι αὐτῆς· καὶ ἀ τούτῳ γε ἐργῶδες τοῦτο, καὶ ἡδὺ ἄλλως, καὶ ἡ φροντὶς οὐκ ἀτερπὴς ἔχουσά τινα διατριβήν· τί γὰρ ἂν ἐπράττομεν, οὐκ ἔχοντες ὧν προνοοῦμεν; ἠργοῦμεν ἄν, καὶ τὸ νέκταρ ἐπίνομεν, καὶ τῆς ἀμβροσίας ἐνεφορούμεθα, οὐδὲν ποιοῦντες. ὃ δὲ μάλιστά με πνίγει, τοῦτ' ἐστίν· οἱ μεμφόμενοι τὴν ἀνθρωποποιΐαν, καὶ μάλιστα τὰς γυναῖκας, ὅμως ἐρᾶτε αὐτῶν· καὶ οὐ διαλείπετε κατιόντες, ἄρτι μὲν, ταῦροι, ἄρτι δὲ, σάτυροι, καὶ κύκνοι γενόμενοι· καὶ θεοὺς ἐξ αὐτῶν ποιεῖσθαι ἀξιοῦντες. ἀλλ' ἐχρῆν ἴσως φήσεις ἀναπεπλάσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλον δέ τινα τρόπον, ἀλλὰ μὴ ἡμῖν ἐοικότας; καὶ τί ἄλλο παράδειγμα τούτου ἄμεινον προεστησάμην, ὃ πάντως καλὸν ἠπιστάμην, ἢ ἀσύνετον καὶ θηριῶδες ἔδει, καὶ ἄγριον ἀπεργάσασθαι τὸ ζῷον; καὶ πῶς ἂν ἢ θεοῖς ἔθυσαν,

ἢ τὰς ἄλλας ὑμῖν τιμὰς ἀπωνάμεν, οὐχὶ τοιοῦτοι γενόμενοι; ἀλλ' ὑμεῖς ὅταν μὲν ὑμῖν τὰς ἑκατόμβας προσάγωσιν, οὐκ ὀκνεῖτε κἂν ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν ἐλθεῖν δέοι μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας· τὸν δὲ τῶν τιμῶν ὑμῖν καὶ τῶν θυσιῶν αἴτιον ἀνεσταυρώκατε. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῦτα ἱκανά. ἤδη δὲ εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὸ πῦρ μέτειμι· καὶ τὴν ἐπονείδιστον ταύτην κλοπήν. καὶ πρὸς θεῶν τοῦτό μοι ἀπόκριναι, μηδὲν ὀκνήσας, ἔσθ' ὅτι ἡμεῖς τοῦ πυρὸς ἀπολωλέκαμεν, ἐξ οὗ καὶ παρ' ἀνθρώποις ἐστίν; οὐκ ἂν εἴποις. αὕτη γὰρ οἶμαι φύσις τουτουὶ τοῦ κτήματος, οὐδέν τι ἔλαττον γίγνεται, ἢ καί τις ἄλλος αὐτοῦ μεταλάβοι. οὐ γὰρ ἀποσβέννυται ἐναυσαμένου τινός. φθόνος δὴ ἄντικρυς τὸ τοιοῦτο, ἀφ' ὧν μηδὲν ὑμεῖς ἠδίκησθε, τούτων κωλύειν μεταδιδόναι τοῖς δεομένοις. καίτοι θεούς γε ὄντας, ἀγαθοὺς χρὴ εἶναι, καὶ δωτῆρας ἑάων. καὶ ἔξω φθόνου παντὸς ἑστάναι, ὅπου γε ἢ καὶ τὸ πᾶν τοῦτο πῦρ ὑφελόμενος κατεκόμισα εἰς τὴν γῆν, μηδ' ὅλως τι αὐτοῦ καταλιπὼν, οὐ μέγα ὑμᾶς ἠδίκουν. οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς δεῖσθε αὐτοῦ, μήτε ῥιγοῦντες, μήτε ἕψοντες τὴν ἀμβροσίαν, μήτε φωτὸς ἐπιτεχνητοῦ δεόμενοι. οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ εἰς τὰ ἄλλα μὲν ἀναγκαίως χρῶνται τῷ πυρί, μάλιστα δὲ εἰς τὰς θυσίας, ὅπως ἔχοιεν κνισᾶν ἀγυιάς, καὶ τοῦ λιβανωτοῦ θυμιᾶν, καὶ τὰ μηρία καίειν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ὁρῶ δὲ ὑμᾶς μάλιστα χαίροντας τῷ καπνῷ, καὶ τὴν εὐωχίαν ταύτην ἡδίστην οἰομένους, ὁπόταν εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ κνῖσα γένηται ἑλισσομένη περὶ καπνῷ. ἐναντιωτάτη τοίνυν ἡ μέμψις ἂν γένοιτο αὕτη τῇ ὑμετέρᾳ ἐπιθυμίᾳ. θαυμάζω δὲ ὅπως οὐχὶ καὶ τὸν ἥλιον κεκωλύκατε καταλάμπειν αὐτούς. καίτοι πῦρ οὗτός ἐστι πολὺ θειότερόν τι, καὶ πυρωδέστερον. ἢ κἀκεῖ-

γου αἰτιᾶσθε, ὡς παθόντα ἡμῶν τὸ κτῆμα. εἴρηκα. σφῶ δὲ ὦ Ἑρμῆ, καὶ Ἥφαιστε, εἴ τι μὴ καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, διευθύνατε, καὶ διελέγχετε. κἀγὼ αὖθις ἀπολογήσομαι. Ερ. οὐ ῥάδιον ὦ Προμηθεῦ πρὸς οὕτω γενναῖον σοφιστὴν ἁμιλλᾶσθαι. πλὴν ἀλλὰ ὄνησο, διότι μὴ καὶ ὁ Ζεὺς ταῦτα ἐπήκουσέ σου. εὖ γὰρ οἶδα ὡς ἓξ καὶ δέκα γῦπας ἂν ἐπέστησέ σοι τὰ ἔγκατα ἐξαιρήσοντας. οὕτω δεινῶς αὐτοῦ κατηγόρηκας, ἀπολογεῖσθαι δοκῶν. ἐκεῖνο δέ γε θαυμάζω, πῶς μάντις ὤν, οὐ προεγίνωσκες οὕτω κολασθησόμενος. Προ. ἠπιστάμην ὦ Ἑρμῆ καὶ ταῦτα μὲν, καὶ ὅτι ἀπολυθήσομαι αὖθις οἶδα. καὶ ἤδη τις ἐκ Θηβῶν ἀφίξεται σὸς φίλος οὐκ εἰς μακρὰν, κατατοξεύσων ὃν φὴς ἐπιπτήσεσθαί μοι τὸν ἀετόν. Ερ. εἰ γὰρ γένοιτο ὦ Προμηθεῦ ταῦτα, καὶ ἐπίδοιμί σε λελυμένον, καὶ κοινῇ σὺν ἡμῖν εὐωχούμενον. οὐ μέντοι καὶ κρεανομοῦντά γε. Προ. θάῤῥει. καὶ συνευωχήσομαι ὑμῖν, καὶ ὁ Ζεὺς λύσει με, οὐκ ἀντὶ μικρᾶς εὐδαιμονίας. Ερ. τίνος ταύτης; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς εἰπεῖν. Προ. οἶσθα ὦ Ἑρμῆ τὴν Θέτιν; ἀλλ' οὐ χρὴ λέγειν. φυλάττειν γὰρ ἄμεινον τὸ ἀπόῤῥητον, ὡς μισθὸς εἴη, καὶ λύτρα μοι ἀντὶ τῆς καταδίκης. Ερ. ἀλλὰ φύλαττε ὦ τιτὰν, εἰ τοῦτ' ἄμεινον. ἡμεῖς δὲ ἀπίωμεν ὦ Ἥφαιστε. καὶ γὰρ οὗτος ἤδη πλησίον ὁ ἀετός. ὑπόμενε οὖν καρτερῶς. εἴη δέ γε ἤδη σοι τὸν θηβαῖον ὃν φὴς τοξότην ἐπιφανῆναι, ὡς παύσειέ σε ἀνατεμνόμενον ὑπὸ τοῦ ὀρνέου.

ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ.

Λῦσόν με ὦ Ζεῦ· δεινὰ γὰρ ἤδη πέπονθα. Ζεύς. λύσω σε, φής, ὃν ἐχρῆν βαρυτέρας πέδας ἔχοντα, καὶ τὸν Καύκασον ὅλον ὑπὲρ κεφαλῆς ἐπικείμενον, ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν μὴ μόνον κείρεσθαι τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύττεσθαι, ἀνθ' ὧν τοιαῦθ' ἡμῖν ζῶα τοὺς ἀνθρώπους ἔπλασας, καὶ τὸ πῦρ ἔκλεψας, καὶ τὰς γυναῖκας ἐδημιούργησας; ἃ μὲν γὰρ ἐμὲ ἐξηπάτησας ἐν τῇ διανομῇ τῶν κρεῶν ὀστᾶ πιμελῇ κεκαλυμμένα μοι παραθεὶς, καὶ τὴν ἀμείνω τῶν μοιρῶν σεαυτῷ φυλάττων, τί χρὴ λέγειν; Προ. οὔκουν ἱκανὴν ἤδη τὴν δίκην ἐκτέτικα, τοσοῦτον χρόνον τῷ Καυκάσῳ προσηλωμένος, τὸν κάκιστα ὀρνέων ἀπολούμενον ἀετὸν τρέφων τῷ ἥπατι; Ζ. οὐδὲ πολλοστημόριον τοῦτο, ὧν σε δεῖ παθεῖν. Προ. καὶ μὴν οὐκ ἀμισθί με λύσεις, ἀλλά σοι μηνύσω τι ὦ Ζεῦ πάνυ ἀναγκαῖον. Ζ. κατασοφίζῃ με ὦ Προμηθεῦ; Προ. καὶ τί πλέον ἕξω; οὐ γὰρ ἀγνοήσεις αὖθις ἔνθα ὁ Καύκασός ἐστιν, οὐδ' ἀπορήσεις δεσμῶν, ἤν τι τεχνάζων ἁλίσκωμαι. Ζ. εἰπὲ πρότερον ὅντινα μισθὸν ἀποτίσεις ἀναγκαῖον ἡμῖν ὄντα. Προ. ἢν εἴπω ἐφ' ὅ,τι βαδίζεις νῦν, ἀξιόπιστος ἔσομαί σοι καὶ περὶ τῶν ὑπολοίπων μαντευόμενος; Ζ. πῶς γὰρ οὔ; Προ. παρὰ τὴν Θέτιν, συνεσόμενος αὐτῇ. Ζ. τουτὶ μὲν ἔγνως. τί δ' οὖν τὸ ἐπὶ τούτῳ; δοκεῖς γάρ τι ἀληθὲς ἐρεῖν. Προ. μηδὲν ὦ Ζεῦ κοινωνήσῃς τῇ Νηρεΐδι. ἢν γὰρ αὕτη κυοφορήσῃ ἐκ σοῦ, τὸ τεχθὲν ἴσα δράσεταί σε, οἷα καὶ σὺ ἔδρασας τὸν Κρόνον. Ζ. τοῦτο φῂς ἐκπεσεῖσθαί με τῆς ἀρχῆς; Προ. μὴ γένοιτο ὦ Ζεῦ. πλὴν τοιοῦτό τι ἡ μίξις αὐτῆς ἀπειλεῖ. Ζ. χαιρέτω τοιγαροῦν ἡ Θέτις. σὲ δὲ ὁ Ἥφαιστος ἐπὶ τούτοις λυσάτω.

ΕΡΩΤΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

ΕΡΩΣ.

Ἀλλ' εἰ καί τι ἥμαρτον ὦ Ζεῦ, σύγγνωθί μοι. παιδίον γάρ εἰμι, καὶ ἔτι ἄφρων. Ζ. σὺ παιδίον ὦ ἔρως, ὃς ἀρχαιότερος εἶ πολὺ τοῦ Ἰαπετοῦ; ἢ διότι μὴ πώγωνα, μὴ δὲ πολιὰς ἔφυσας, διὰ ταῦτα καὶ βρέφος ἀξιοῖς νομίζεσθαι, γέρων καὶ πανοῦργος ὤν; Ερ. τί δαί σε ἠδίκησα ὁ γέρων, ὡς φὴς ἐγώ, διότι με καὶ πεδῆσαι διανοῇ; Ζ. σκόπει ὦ κατάρατε εἰ μικρὰ, ὃς ἐμοὶ μὲν οὕτως ἐντρυφᾷς, ὥστε μηδὲν ἐστὶν ὃ μὴ πεποίηκάς με· σάτυρον· ταῦρον· χρυσόν· κύκνον· ἀετόν· ἐμοῦ δὲ ὅλως, οὐδεμίαν ἥν τινα ἐρασθῆναι πεποίηκας· οὐδὲ συνῆκα ἡδὺς γυναικὶ διὰ σέ γε γενημένος· ἀλλά με δεῖ μαγγανεύειν ἐπ' αὐτάς, καὶ κρύπτειν ἐμαυτόν· αἱ δὲ, τὸν μὲν ταῦρον, ἢ κύκνον φιλοῦσιν· ἐμὲ δὲ ἢν ἴδωσι, τεθνᾶσιν ὑπὸ τοῦ δέους. Ερ. εἰκότως· οὐ γὰρ φέρουσιν ὦ Ζεῦ θνηταὶ οὖσαι τὴν πρόσοψιν. Ζ. πῶς οὖν τὸν Ἀπόλλω ὁ Βράγχος, καὶ ὁ Ὑάκινθος φιλοῦσιν; Ερ. ἀλλ' ἡ Δάφνη κἀκεῖνον ἔφευγε, καίτοι κομήτην καὶ ἀγένειον ὄντα. εἰ δ' ἐθέλεις ἐπέραστος εἶναι, μὴ ἐπίσειε τὴν αἰγίδα, μὴ δὲ τὸν κεραυνὸν φέρε, ἀλλ' ὡς ἥδιστον ποίει σεαυτὸν, ἑκατέρωθεν καθειμένος βοστρύχους, τῇ μίτρᾳ τούτους ἀνειλημμένος. πορφυρίδα ἔχε· ὑποδοῦ χρυσίδας· ὑπ' αὐλῷ καὶ τυμπάνοις εὔρυθμα βαῖνε· καὶ ὄψει ὅτι πλείους ἀκολουθήσουσί σοι τῶν Διονύσου Μαινάδων. Ζ. ἄπαγε· οὐκ ἂν δεξαίμην ἐπέραστος εἶναι τοιοῦτος γενόμενος. Ερ. οὐκοῦν ὦ Ζεῦ, μὴ δὲ ἐρᾶν θέλε· ῥᾴδιον γὰρ τοῦτό γε. Ζ. οὔκ· ἀλλ' ἐρᾶν μὲν, ἀπραγμονέστερον δ' αὐτῶν ἐπιτυγχάνειν· ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀφίημί σε.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ. ΖΕΥΣ.

Ην τοῦ Ἰνάχου παῖδα τὴν καλὴν οἶσθα ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ναὶ· τὴν Ἰὼ λέγεις. Ζ. οὐκ ἔτι παῖς ἐκείνη ἐστὶν, ἀλλὰ δάμαλις. Ερ. τεράστιον τοῦτο. τῷ τρόπῳ δ' ἐνηλλάγη; Ζ. ζηλοτυπήσασα ἡ Ἥρα μετέβαλεν αὐτήν. ἀλλὰ καὶ καινὸν ἄλλο τι δεινὸν ἐπιμεμηχάνηται τῇ κακοδαίμονι. βουκόλον τινὰ πολυόμματον Ἄργον τοὔνομα ἐπέστησεν, ὃς νέμει τὴν δάμαλιν, ἄυπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. καταπτάμενος ἐς τὴν Νεμέαν, ἐκεῖ δέ που ὁ Ἄργος βουκολεῖ, ἐκεῖνον μὲν ἀπόκτεινον. τὴν δὲ Ἰὼ διὰ τοῦ πελάγους ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγαγὼν, Ἶσιν ποίησον. καὶ τὸ λοιπὸν ἔστω θεὸς τοῖς ἐκεῖ. καὶ τὸν Νεῖλον ἀναγέτω, καὶ τοὺς ἀνέμους ἐπιπεμπέτω, καὶ σωζέτω τοὺς πλέοντας.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΓΑΝΥΜΗΔΟΥΣ. ΖΕΥΣ.

Γε ὦ Γανύμηδες, ἥκομεν γὰρ ἔνθα ἐχρῆν, φίλησόν με ἤδη, ὅπως εἰδῇς οὐκέτι ῥάμφος ἀγκύλον με ἔχοντα, οὐδ' ὄνυχας ὀξεῖς, οὐδὲ πτερὰ, οἷος ἐφαινόμην σοι πτηνὸς εἶναι δοκῶν. Γα. ἄνθρωπε, οὐκ ἀετὸς ἄρτι ἦσθα, καὶ καταπτάμενος ἥρπασάς με ἀπὸ μέσου τοῦ ποιμνίου; πῶς οὖν τὰ μὲν πτερὰ ἐκεῖνά σοι ἐξερρύηκε, σὺ δ' ἄλλος ἤδη ἀναπέφηνας; Ζ. ἀλλ' οὔτε ἄνθρωπον ὁρᾷς ὦ μειράκιον, οὔτε ἀετόν. ὁ δὲ πάντων βασιλεὺς τῶν θεῶν οὗτός εἰμι, πρὸς τὸν καιρὸν ἀλλάξας ἐμαυ-

τόν. Γα. τί φής; οὐ γὰρ ὁ Πὰν ἐκεῖνος εἶ; πῶς σύριγγα οὐκ ἔχεις, οὐδὲ κέρατα, οὐδὲ λάσιος εἶ τὰ σκέλη; Ζ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον ἡγῇ θεόν; Γα. ναί· καὶ θύομέν γε αὐτῷ ἔνορχιν τράγον ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἄγοντες, ἔνθα ἕστηκε. σὺ δὲ ἀνδραποδιστής τις εἶναί μοι δοκεῖς. Ζ. εἰπέ μοι, Διὸς δὲ οὐκ ἤκουσας ὄνομα, οὐδὲ βωμὸν εἶδες ἐν τῷ Γαργάρῳ τοῦ ὕοντος, καὶ βροντῶντος, καὶ ἀστραπὰς ποιοῦντος; Γα. σὺ ὦ βέλτιστε φὴς εἶναι, ὁ πρῴην καταχέας ἡμῶν τὴν πολλὴν χάλαζαν, ὁ οἰκεῖν ὑπὲρ ἄνω λεγόμενος, ὁ ποιῶν τὸν ψόφον, ᾧ τὸν κριὸν ὁ πατὴρ ἔθυσεν; εἶτα τί ἀδικήσαντά με ἀνήρπασας ὦ βασιλεῦ τῶν θεῶν; τὰ δὲ πρόβατα ἴσως οἱ λύκοι διηρπάσαντο ἤδη, ἐρήμοις ἐπιπεσόντες. Ζ. ἔτι γὰρ μέλει σοι τῶν προβάτων ἀθανάτῳ γε γενημένῳ, καὶ ἐνταῦθα συνεσομένῳ μεθ᾽ ἡμῶν; Γα. τί λέγεις; οὐ γὰρ κατάξεις με ἤδη ἐς τὴν Ἴδην τήμερον; Ζ. οὐδαμῶς. ἐπεὶ μάτην ἀετὸς ἦν ἀντὶ θεοῦ γεγενημένος. Γα. οὐκοῦν ἐπιζητήσει με ὁ πατὴρ, καὶ ἀγανακτήσει μὴ εὑρίσκων, καὶ πληγὰς ὕστερον λήψομαι, καταλιπὼν τὸ ποίμνιον. Ζ. πῶς γὰρ ἐκεῖνος ὄψεταί σε; Γα. μηδαμῶς. ποθῶ γὰρ ἤδη αὐτόν. εἰ δ᾽ ἀπάξεις με, ὑπισχνοῦμαί σοι καὶ ἄλλον παρ᾽ αὐτοῦ κριὸν τυθήσεσθαι λύτρα ὑπὲρ ἐμοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν τριετῆ τὸν μέγαν, ὃς ἡγεῖται πρὸς τὴν νομήν. Ζ. ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς ἐστι, καὶ ἁπλοϊκός, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο παῖς ἔτι. ἀλλ᾽ ὦ Γανύμηδες, ἐκεῖνα μὲν πάντα χαίρειν ἔα, καὶ ἐπιλάθου αὐτῶν, τοῦ ποιμνίου, καὶ τῆς Ἴδης. σὺ δὲ, ἤδη γὰρ ἐπουράνιος εἶ, πολλὰ εὖ ποιήσεις ἐντεῦθεν καὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν πατρίδα. καὶ ἀντὶ μὲν τυροῦ καὶ γάλακτος, ἀμβροσίαν ἔδῃ, καὶ νέκταρ πίῃ. τοῦτο μέντοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἡμῖν αὐτὸς παρέξεις ἐγχέων. τὸ δὲ μέγιστον, οὐκέτ᾽ ἄνθρωπος, ἀλλὰ θεὸς ἀθάνατος γενήσῃ. καὶ ἀστέρα σου φαίνεσθαι ποιήσω κάλλιστον.

καὶ ὅλως εὐδαίμων ἔσῃ. Γα. ἢν δὲ παίζειν ἐπιθυμήσω, τίς συμπαίξεταί μοι; ἐν γὰρ τῇ Ἴδῃ πολλοὶ ἡλικιῶται ἦμεν. Ζ. ἔχεις κἀνταῦθα τὸν συμπαιξόμενόν σοι τοῦτον ἔρωτα, καὶ ἀστραγάλους μάλα πολλούς. θάρρει μόνον, καὶ φαιδρὸς ἴσθι, καὶ μηδὲν ἐπιπόθει τῶν κάτω. Γα. τί δ' ὑμῖν χρήσιμος ἂν γενοίμην; ἢ ποιμαίνειν κἀνταῦθα δεήσει; Ζ. οὐκ. ἀλλ' οἰνοχοήσεις, καὶ ἐπὶ τοῦ νέκταρος τετάξῃ, καὶ ἐπιμελήσῃ τοῦ συμποσίου. Γα. τοῦτο μὲν οὐ χαλεπόν. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ ἐγχέαι τὸ γάλα, καὶ ἀναδοῦναι τὸ κισσύβιον. Ζ. ἰδοὺ πάλιν οὗτος καὶ γάλακτος μνημονεύει, καὶ ἀνθρώποις διακονήσεσθαι οἴεται. ταυτὶ δὲ ὁ οὐρανός ἐστι, καὶ πίνομεν ὥσπερ ἔφην τὸ νέκταρ. Γα. ἥδιον ὦ Ζεῦ τοῦ γάλακτος; Ζ. εἴσῃ μετ' ὀλίγον. καὶ γευσάμενος, οὐκέτι ποθήσεις τὸ γάλα. Γα. κοιμήσομαι δὲ ποῦ τῆς νυκτός; ἢ μετὰ τοῦ ἡλικιώτου ἔρωτος. Ζ, οὐκ. ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε ἀνήρπασα, ὡς ἅμα καθεύδοιμεν. Γα. μόνος γὰρ οὐκ ἂν δύναιο, ἀλλ' ἥδιόν σοι καθεύδειν μετ' ἐμοῦ; Ζ. ναὶ μετά γε τοιούτου, οἷος εἶ σὺ ὦ Γανύμηδες οὕτω καλός. Γα. τί γάρ σε πρὸς τὸν ὕπνον ὀνήσει τὸ κάλλος; Ζ. ἔχει τι θέλγητρον ἡδὺ, καὶ μαλακώτερον ἐπάγει αὐτόν. Γα. καὶ μὴν ὅ γε πατὴρ ἤχθετό μοι συγκαθεύδοντι. καὶ διηγεῖτο ἕωθεν, ὡς ἀφεῖλον αὐτοῦ τὸν ὕπνον στρεφόμενος, καὶ λακτίζων, καί τι φθεγγόμενος μεταξὺ ὁπότε καθεύδοιμι. ὥστε παρὰ τὴν μητέρα ἔπεμπέ με κοιμηθησόμενον ὡς τὰ πολλά. ὥρα δή σοι εἰ διὰ τοῦτο ὡς φὴς ἀνήρπασάς με, καταθεῖναι αὖθις ἐς τὴν γῆν, ἢ πράγματα ἕξεις ἀγρυπνῶν. ἐνοχλήσω γάρ σε συνεχῶς στρεφόμενος. Ζ. τοῦτ' αὐτό μοι τὸ ἥδιστον ποιήσεις, εἰ ἀγρυπνήσαιμι μετὰ σοῦ. φιλῶν γὰρ διατελέσω πολλάκις, καὶ περιπτύσσων.

ΓΑ. αὐτὸς ἂν εἰδείης. ἐγὼ δὲ κοιμήσομαι, ὅσου καταφιλοῦντος. Ζ. εἰσόμεθα τότε τί πρακτέον. νῦν δ' ἄπαγε αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ πιόντα τῆς ἀθανασίας, ἄγε οἰνοχοήσοντα ἡμῖν, διδάξας πρότερον ὡς χρὴ ὀρέγειν τὸν σκύφον.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ. ΗΡΑ.

Ἐξ οὗ τὸ μειράκιον τοῦτο ὦ Ζεῦ, τὸ φρύγιον ἀπὸ τῆς Ἴδης ἁρπάσας δεῦρο ἀνήγαγες, ἔλαττόν μοι προσέχεις τὸν νοῦν. Ζ. καὶ τοῦτο γὰρ ὦ Ἥρα ζηλοτυπεῖς, ἤδη ἀφελὲς οὕτω καὶ ἀλυπότατον; ἐγὼ δὲ ᾤμην ταῖς γυναιξὶ μόναις χαλεπὴν σε εἶναι, ὁπόσαι ἂν ὁμιλήσωσιν ἐμοί. Ηρα. οὐδ' ἐκεῖνα μὲν εὖ ποιεῖς, οὐδὲ πρέποντα σεαυτῷ, ὃς ἁπάντων θεῶν δεσπότης ὤν, ἀπολιπὼν ἐμὲ τὴν νόμῳ γαμετὴν ἐπὶ τὴν γῆν κάτει μοιχεύσων, χρυσίον, ἢ σάτυρος, ἢ ταῦρος γενόμενος. πλὴν ἀλλ' ἐκεῖναι μέν σοι, κἂν ἐν γῇ μένουσι. τὸ δ' ἴδαιον τουτὶ παιδίον ἁρπάσας, ἀνέπτης ὦ γενναιότατε θεῶν. καὶ συνοικεῖ ἡμῖν ἐπὶ κεφαλήν μοι ἐπαχθέν, οἰνοχοοῦν δὴ λόγῳ. οὕτως ἠπόρεις οἰνοχόων; καὶ ἀπηγορεύκεσαν ἄρα ἥ τε Ἥβη, καὶ ὁ Ἥφαιστος διακονούμενοι; σὺ δὲ καὶ τὴν κύλικα οὐκ ἂν ἄλλως λάβοις παρ' αὐτοῦ, ἢ φιλήσας πρότερον αὐτὸν, ἁπάντων ὁρώντων. καὶ τὸ φίλημά σοι ἥδιον τοῦ νέκταρος. καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ διψῶν, πολλάκις αἰτεῖς πιεῖν. ὁτὲ δὲ καὶ ἀπογευσάμενος μόνον, ἔδωκας ἐκείνῳ. καὶ πιόντος ἀπολαβὼν τὴν κύλικα, ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ ὁ παῖς ἔπιε, καὶ ἔνθα προσήρμοσε τὰ χείλη, ἵνα πίνῃς ἅμα, καὶ φιλῇς. πρῴην δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἁπάντων πατὴρ, ἀποθέμενος τὴν αἰγίδα, καὶ τὸν κεραυνὸν, ἐκάθησο ἀστραγαλίζων

ζων μετ' αὐτοῦ, πώγωνα τηλικοῦτον καθειμένος. πάντα συνορῶ ταῦτα. ὥστε μὴ οἴου λανθάνειν. Ζ. καὶ τί δεινὸν ὦ Ἥρα, μειράκιον οὕτω καλὸν μεταξὺ πίνοντα καταφιλεῖν, καὶ ἥδεσθαι ἀμφοῖν, καὶ τῷ φιλήματι, καὶ τῷ νέκταρι; ἢν γοῦν ἐπιτρέψω αὐτῷ κἂν ἅπαξ φιλῆσαί σε, οὐκέτι μέμψῃ μοι, προτιμότερον τοῦ νέκταρος οἰόμενος τὸ φίλημα εἶναι. Ἥρα. παιδεραστῶν οὗτοι λόγοι. ἐγὼ δὲ μὴ οὕτω μανείην, ὡς τὰ χείλη προσενεγκεῖν τῷ μαλθακῷ τούτῳ Φρυγὶ οὕτως ἐκτεθηλυμένῳ. Ζ. μή μοι λοιδοροῦ ὦ γενναιοτάτη τοῖς παιδικοῖς. οὑτοσὶ γὰρ ὁ θηλυδρίας, ὁ βάρβαρος, ὁ μαλθακὸς ἡδίων, καὶ ποθεινότερος, οὐ βούλομαι δὲ εἰπεῖν, μή σε παροξύνω ἐπὶ πλέον. Ἥρα. εἴθε καὶ γαμήσειας αὐτὸν ἐμοῦ ἕνεκα, μέμνησο γοῦν οἷά μοι διὰ τὸν οἰνοχόον τοῦτον ἐμπαροινεῖς. Ζεύς. οὔκ. ἀλλὰ τὸν Ἥφαιστον ἔδει τὸν σὸν υἱὸν οἰνοχοεῖν ἡμῖν χωλεύοντα, ἐκ τῆς καμίνου ἥκοντα, ἔτι τῶν σπινθήρων ἀνάπλεων, ἄρτι τὴν πυράγραν ἀποτεθειμένον, καὶ ἀπ' ἐκείνων αὐτῷ τῶν δακτύλων λαμβάνειν ἡμᾶς τὴν κύλικα, καὶ ἐπισπασαμένους, φιλῆσαι μεταξὺ, ὃν οὐδ' ἂν ἡ μήτηρ σὺ ἡδέως φιλήσειας, ὑπὸ τῆς ἀσβόλου κατῃθαλωμένον τὸ πρόσωπον, ἡδέα ταῦτα. οὐ γάρ; καὶ παρὰ πολὺ ὁ οἰνοχόος ἐκεῖνος ἐμπρέπει τῷ συμποσίῳ τῶν θεῶν. ὁ Γανυμήδης δὲ, καταπεμπτέος αὖθις ἐς τὴν Ἴδην. καθάρειος γάρ, καὶ ῥοδοδάκτυλος, καὶ ἐπισταμένως ὀρέγει τὸ ἔκπωμα. καὶ ὃ σε λυπεῖ μάλιστα, καὶ φιλεῖ ἥδιον τοῦ νέκταρος. Ἥρα. νῦν καὶ χωλὸς ὦ Ζεῦ, ὁ Ἥφαιστος, καὶ οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἀνάξιοι τῆς σῆς κύλικος, καὶ ἀσβόλου μεστός ἐστι, καὶ ναυτιᾷς ὁρῶν αὐτὸν, ἐξ ὅτου τὸν καλὸν κομήτην τοῦτον ἡ Ἴδη ἀνέθρεψε, πάλαι δὲ οὐχ ἑώρας ταῦτα. οὐδ' οἱ σπινθῆρες, οὐδ' ἡ κάμινος ἀπέτρεπόν σε μὴ οὐχὶ πίνειν παρ' αὐτοῦ.

Ζεύς. λυπεῖς ὦ Ἥρα σεαυτήν· οὐδὲν ἄλλο· κἀμοὶ ἐπιτείνεις τὸν ἔρωτα ζηλοτυποῦσα. εἰ δὲ ἄχθῃ παρὰ παιδὸς ὡραίου δεχομένη τὸ ἔκπωμα, σοὶ μὲν ὁ υἱὸς οἰνοχοείτω. σὺ δὲ ὦ Γανύμηδες, ἐμοὶ μόνῳ ἀναδίδου τὴν κύλικα καὶ ἐφ᾽ ἑκάστῃ, δὶς φίλει με, καὶ ὅτε πλήρη ὀρέγοις, καὶ αὖθις ὁπότε παρ᾽ ἐμοῦ ἀπολαμβάνοις. τί τοῦτο δακρύεις; μὴ δέδιθι, οἰμώξεται γὰρ ἤν τις σε λυπεῖν ἐθέλῃ.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ. ΗΡΑ.

Τὸν Ἰξίονα τοῦτον ὁρᾷς ὦ Ζεῦ; ποῖόν τινα τὸν τρόπον ἡγῇ; Ζεύς. ἄνθρωπον εἶναι χρηστὸν ὦ Ἥρα, καὶ συμποτικόν. οὐ γὰρ ἂν συνῆν ἡμῖν, ἀνάξιος τοῦ συμποσίου ὤν. Ἥρα. ἀλλ᾽ ἀνάξιός ἐστιν, ὑβριστής γε ὤν. ὥστε μηκέτι συνέστω. Ζεύς. τί δαὶ ὕβρισε; χρὴ γὰρ οἶμαι κἀμὲ εἰδέναι. Ἥρα. τί δ᾽ ἄλλο; καὶ γὰρ αἰσχύνομαι εἰπεῖν αὐτό. τοιοῦτόν ἐστιν ὃ ἐτόλμησε. Ζεύς. καὶ μὴν διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον εἴποις ἄν, ὅσῳ καὶ αἰσχροῖς ἐπεχείρησε. μῶν οὖν ἐπείρα τινά; συνίημι γὰρ ὁποῖόν τι τὸ αἰσχρὸν, ὅπερ ἂν ὀκνήσειας εἰπεῖν. Ἥρα. αὐτὴν ἐμὲ, οὐκ ἄλλην τινὰ ὦ Ζεῦ πολὺν ἤδη χρόνον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διότι ἀτενὲς ἀφεώρα ἐς ἐμέ. ὁ δὲ, καὶ ἔστενε, καὶ ὑπεδάκρυε. καὶ εἴ ποτε πιοῦσα παραδοίην τῷ Γανυμήδει τὸ ἔκπωμα, ὁ δὲ, ᾔτει ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ πιεῖν. καὶ λαβὼν, ἐφίλει μεταξύ. καὶ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς προσῆγε. καὶ αὖθις ἀφεώρα ἐς ἐμέ. ταῦτα ἤδη συνίην, ἐρωτικὰ ὄντα. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν ᾐδούμην λέγειν πρὸς σέ. καὶ ᾤμην παύσεσθαι τῆς μανίας τὸν ἄν-

θρώπου. ἐπεὶ δὲ καὶ λόγους ἐτόλμησέ μοι προσενεγκεῖν;
ἐγὼ μὲν ἀφεῖσα αὐτὸν ἔτι δακρύοντα, καὶ προκυλινδού-
μενον, ἐπιφραξαμένη τὰ ὦτα, ὡς μὴ δὲ ἀκούσαιμι αὐτοῦ
ὑβρισικὰ ἱκετεύοντος, ἀπῆλθον σοὶ φράσουσα. σὺ δὲ αὐ-
τὸς ὅρα ὅπως μέτει τὸν ἄνδρα. Ζεύς. εὖ γε ὁ κα-
τάρατος ἐπ' ἐμὲ αὐτὸν. καὶ μέχρι τῶν Ἥρας γάμων; το-
σοῦτον ἐμεθύσθη τοῦ νέκταρος. ἀλλ' ἡμεῖς τούτων αἴτιοι, καὶ
πέρα τοῦ μετρίου φιλάνθρωποι. οἵ γε καὶ συμπότας αὐ-
τοὺς ἐποιησάμεθα. συγγνωστοὶ οὖν, εἰ πιόντες ὅμοια ἡμῖν,
καὶ ἰδόντες οὐράνια κάλλη, καὶ οἷα οὔποτε εἶδον ἐπὶ γῆς,
ἐπεθύμησαν ἀπολαῦσαι αὐτῶν, ἔρωτι ἁλόντες. ὁ δὲ ἔρως,
βίαιόν τί ἐστι, καὶ οὐκ ἀνθρώπων μόνον ἄρχει, ἀλλὰ καὶ
ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Ἥρα. σοῦ μὲν καὶ πάνυ οὗτός
γε δεσπότης ἐστί. καὶ ἄγει σε, καὶ φέρει τῆς ῥινὸς φασὶν ἕλ-
κων. καὶ ἕπῃ αὐτῷ ἔνθα ἂν ἡγῆταί σοι. καὶ ἀλλάττῃ ῥᾳδίως
ἐς ὅ,τι ἂν κελεύσῃ. καὶ ὅλως κτῆμα καὶ παιδιὰ τοῦ ἔρω-
τος σύ γε. καὶ νῦν τῷ Ἰξίονι οἶδα καθότι συγγνώμην ἀπο-
νέμεις, ἅτε καὶ αὐτὸς μοιχεύσας ποτὲ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα,
ἥ σοι τὸν Πειρίθουν ἔτεκεν. Ζεύς. ἔτι γὰρ σὺ μέμνη-
σαι ἐκείνων, εἴ τι ἐγὼ ἔπαιξα ἐς γῆν κατελθών; ἀτὰρ οἶ-
σθα ὅ μοι δοκεῖ περὶ τοῦ Ἰξίονος; κολάζειν μὲν μηδαμῶς
αὐτὸν, μηδ' ἀπωθεῖν τοῦ συμποσίου. σκαιὸν γάρ. ἐπεὶ δ' ἐ-
ρᾷ, καὶ ὡς φὴς δακρύει, καὶ ἀφόρητα πάσχει. Ἥρα.
τί ὦ Ζεῦ; δέδια γὰρ μή τι ὑβρισικὸν καὶ σὺ εἴπῃς. Ζεύς.
οὐδαμῶς. ἀλλ' εἴδωλον ἐκ νεφέλης πλασάμενοι αὐτῇ σοι
ὅμοιον, ἐπειδὰν λυθῇ τὸ συμπόσιον, κἀκεῖνος ἀγρυπνῇ ὡς
τὸ εἰκὸς ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, παρακατακλίνωμεν αὐτῷ φέρον-
τες. οὕτω γὰρ παύσαιτο ἀνιώμενος, οἰηθεὶς τετυχηκέναι
τῆς ἐπιθυμίας. Ἥρα. ἄπαγε. μὴ ὥρασιν ἵκοιτο,

τῶν ὑπὲρ

τὰ ὑπὸ αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Ζεύς. ὅμως ὑπομένον ὦ Ηρα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοις δεινὸν ἀπὸ τοῦ πλάσματος, εἰ νεφέλῃ ὁ Ιξίων συνέσαι; Ηρα. ἀλλὰ ἡ νεφέλη ἐγὼ εἶναι δόξω. καὶ τὸ αἰσχρὸν ἐπ' ἐμὲ ποιήσει διὰ τὴν ὁμοιότητα. Ζ. οὐδὲν τοῦτον φής. οὔτε γὰρ ἡ νεφέλη ποτὲ Ηρα γένοιτ' ἄν, οὔτε σὺ νεφέλη. ὁ δ' Ιξίων μόνον ἐξαπατηθήσεται. Ηρα. ἀλλ' οἱ οἱ πάντες ἄνθρωποι ἀπειρόκαλοι εἰσίν, αὐχήσει κατελθὼν ἴσως, καὶ διηγήσεται ἅπασι, λέγων συγγεγενῆσθαι τῇ Ηρα, καὶ σύλλεκτρος εἶναι τῷ Διΐ. καί που τάχα ἐρᾶν με φήσειεν αὐτοῦ. οἱ δὲ πιστεύσουσιν, οὐκ εἰδότες ὡς νεφέλῃ συνῆν. Ζεύς. οὐκοῦν ἤν τι τοιοῦτον εἴπῃ, ἐς τὸν ᾅδην ἐμπεσὼν τροχῷ ἄθλιος προσδεθείς, συμπεριενεχθήσεται μετ' αὐτοῦ ἀεί, καὶ πόνον ἄπαυστον ἕξει, δίκην διδοὺς τοῦ ἔρωτος. Ηρα. οὐ γὰρ δεινὸν τοῦτό γε ἀπὸ τῆς μεγαλαυχίας.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΗΦΑΙΣΤΟΥ.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

Ἑωρακας ὦ Απολλον τὸ τῆς Μαίας βρέφος τὸ ἄρτι τεχθέν, ὡς καλόν τέ ἐστι, καὶ προσγελᾷ πᾶσι, καὶ δηλοῖ τι ἤδη ὡς μέγα ἀγαθὸν ἀποβησόμενον; Από. ἐκεῖνο γε φαὶ βρέφος ὦ Ηφαιστε, ἢ μέγα ἀγαθόν, ὃ τοῦ Ιαπετοῦ πρεσβύτερόν ἐστιν ὅσον ἐν τῇ πανουργίᾳ; Ηφαι. καὶ τίνα ἂν ἀδικῆσαι δύναιτο ἀρτίτοκον ὄν; Από. ἐρώτα τὸν Ποσειδῶνα, οὗ τὴν τρίαιναν ἔκλεψεν. ἢ τὸν Αρη, καὶ τούτου γὰρ ἐξείλκυσε λαθὼν τοῦ κουλεοῦ τὸ ξίφος, ἵνα μὴ ἐμαυτὸν λέγω, ὃν ἀφώπλισε τοῦ τόξου, καὶ τῶν βελῶν. Ηφαι. τὸ νεογνὸν ταῦτα; ὃ μόλις ἕστηκε τὸ ἐν τοῖς σπαργάνοις;

Ἀπό. ἔστιν ὦ Ἥφαιστε ἤν σοι προσέλθῃ μόνον. Ἥφαι. καὶ μὴν προσῆλθεν ἤδη. Ἀπό. τί οὖν, πάντα ἔχεις τὰ ὄργανα, καὶ οὐδὲν ἀπόλωλεν αὐτῶν; Ἥφαι. πάντα ὦ Ἄπολλον. Ἀπό. ὅμως ἐπίσκεψαι ἀκριβῶς. Ἥφαι. νὴ Δία τὴν πυράγραν οὐχ ὁρῶ. Ἀπό. ἀλλ' ὄψει αὐτήν που ἐν σπαργάνοις τοῦ βρέφους. Ἥφαι. οὕτως ὀξύχειρ ἐστί, καθάπερ ἐν τῇ γαστρὶ ἐκμελετήσας τὴν κλεπτικήν; Ἀπό. οὐ γὰρ ἤκουσας αὐτοῦ καὶ λαλοῦντος ἤδη στωμύλα, καὶ ἐπίτροχα. ὅδε, καὶ διακονεῖσθαι ἡμῖν ἐθέλει. χθὲς δὲ προσκαλισάμενος τὸν ἔρωτα, κατεπάλαισεν εὐθὺς, οὐκ οἶδ' ὅπως ὑφελὼν τὼ πόδε. εἶτα μεταξὺ ἐπαινούμενος, τῆς Ἀφροδίτης μὲν τὸν κεστὸν ἔκλεψε προσπτυξαμένης αὐτὸν ἐπὶ τῇ νίκῃ. τοῦ Διὸς δὲ γελῶντος, ἦλθεν ἐπὶ τὸ σκῆπτρον. εἰ δὲ μὴ βαρύτερος ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ πολὺ τὸ πῦρ εἶχε, κἀκεῖνον ἂν ὑφείλετο. Ἥφαι. γοργόν τινα τὸν παῖδα φής. Ἀπό. οὐ μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ μουσικόν. Ἥφαι. τῷ τοῦτο τεκμαίρεσθαι ἔχεις; Ἀπό. χελώνην που νεκρὰν εὑρὼν, ὄργανον ἀπ' αὐτῆς συνεπήξατο. πήχεις γὰρ ἐναρμόσας, καὶ ζυγώσας, ἔπειτα καλάμους ἐμπήξας, καὶ μαγάδιον ὑποθεὶς, καὶ ἐντεινάμενος ἑπτὰ χορδὰς, μελῳδεῖ πάνυ γλαφυρὸν ὦ Ἥφαιστε, καὶ ἐναρμόνιον, ὡς κἀμὲ αὐτῷ φθονεῖν τὸν πάλαι κιθαρίζειν ἀσκοῦντα. ἔλεγε δὲ ἡ Μαῖα ὡς οὐδὲ μένοι τὰς νύκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀλλ' ὑπὸ περιεργίας ἄχρι τοῦ ᾅδου κατίοι, κλέψων τι κἀκεῖθεν δηλαδή. ὑπόπτερος δ' ἐστί. καὶ ῥάβδον τινὰ πεποίηται θαυμασίαν τὴν δύναμιν, ᾗ ψυχαγωγεῖ, καὶ κατάγει τοὺς νεκρούς. Ἥφαι. ἐγὼ ἐκείνην ἔδωκα αὐτῷ παίγνιον εἶναι. Ἀπό. τοιγαροῦν ἀπέδωκέ σοι τὸν μισθὸν τὴν πυράγραν. Ἥφαι. εὖ γε ὑπέμνησας, ὥστε βαδιοῦμαι ἀποληψόμενος αὐτὴν, εἴ που ὡς φὴς εὑρεθείη ἐν τοῖς σπαργάνοις.

ΗΦΑΙΣΤΟΥ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

8 Ι με ὦ Ζεῦ δεῖ ποιεῖν; ἥκω γὰρ ὡς ἐκέλευσας ἔχων τὸν πέλεκυν ὀξύτατον, εἰ καὶ λίθους δέοι μιᾷ πληγῇ διατεμεῖν. Ζ. εὖ γε ὦ Ἥφαιστε. ἀλλὰ δίελέ μου τὴν κεφαλὴν εἰς δύο, κατενεγκών. Ηφαι. πειρᾷ μου εἰ μέμηνα; πρόσταττε δ' οὖν τἀληθὲς ὅπερ θέλεις σοι γενέσθαι. Ζ. διαιρεθῆναί μοι τὸ κρανίον. εἰ δὲ ἀπειθήσεις, οὐ νῦν πρῶτον ὀργιζομένου πειράσῃ μου, ἀλλὰ χρὴ καθικνεῖσθαι παντὶ τῷ θυμῷ, μηδὲ μέλλειν. ἀπόλλυμαι γὰρ ὑπὸ τῶν ὠδίνων, αἵ μου τὸν ἐγκέφαλον ἀναστρέφουσιν. Ηφαι. ὅρα ὦ Ζεῦ μὴ κακόν τι ποιήσωμεν. ὀξὺς γὰρ ὁ πέλεκύς ἐστι, καὶ οὐκ ἀναιμωτί, οὐδὲ κατὰ τὴν Εἰλείθυιαν μαιώσεταί σε. Ζ. κατένεγκε μόνον ὦ Ἥφαιστε θαρρῶν. οἶδα γὰρ ἐγὼ τὸ συμφέρον. Ηφαι. ἄκων μέν, κατοίσω δέ. τί γὰρ χρὴ ποιεῖν, σοῦ κελεύοντος; τί τοῦτο; κόρη ἔνοπλος. μέγα ὦ Ζεῦ κακὸν εἶχες ἐν τῇ κεφαλῇ. εἰκότως γοῦν ὀξύθυμος ἦσθα, τηλικαύτην ὑπὸ τὴν μήνιγγα παρθένον ζωογονῶν. καὶ ταῦτα ἔνοπλον. ἦ που στρατόπεδον, οὐ κεφαλὴν ἐλελήθεις ἔχων. ἡ δὲ, πηδᾷ, καὶ πυρριχίζει, καὶ τὴν ἀσπίδα τινάσσει, καὶ τὸ δόρυ πάλλει, καὶ ἐνθουσιᾷ. καὶ τὸ μέγιστον, καλὴ πάνυ καὶ ἀκμαία γεγένηται ἤδη ἐν βραχεῖ. γλαυκῶπις μέν, ἀλλὰ κοσμεῖ καὶ τοῦτο ἡ κόρυς. ὥστε ὦ Ζεῦ μαίωτρά μοι ἀπόδος ἐγγυήσας μοι αὐτήν. Ζ. ἀδύνατα αἰτεῖς ὦ Ἥφαιστε. παρθένος γὰρ ἀεὶ θέλει μένειν. ἐγὼ γοῦν τό γε ἐπ' ἐμοί, οὐδὲν ἀντιλέγω. Ηφαι. τοῦτ' ἐβουλόμην. ἐμοὶ μελήσει τὰ λοιπά. καὶ ἤδη συναρπάσω αὐτήν. Ζ. εἴ σοι ῥᾴδιον, οὕτω ποίει. πλὴν οἶδα ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Στιν ὦ Ἑρμῆ νῦν ἐντυχεῖν τῷ Διΐ; Ερ. οὐδαμῶς ὦ Πόσειδον. Πο. ὅμως προσάγγειλον αὐτῷ. Ερ. μὴ ἐνόχλει φημί. ἄκαιρον γάρ. ὥστε οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι. Πο. μῶν τῇ Ἥρᾳ σύνεστιν; Ερ. οὐκ. ἀλλ' ἑτεροῖόν τί ἐστι. Πο. συνίημι. ὁ Γανυμήδης ἔνδον. Ερ. οὐδὲ τοῦτο. ἀλλὰ μαλακῶς ἔχει αὐτός. Πο. πόθεν ὦ Ἑρμῆ; δεινὸν γὰρ τοῦτο φής. Ερ. αἰσχύνομαι εἰπεῖν. τοιοῦτόν ἐστι. Πο. ἀλλ' οὐ χρὴ πρὸς ἐμὲ θεῖόν γε ὄντα. Ερ. τέτοκεν ἀρτίως ὦ Πόσειδον. Πο. ἄπαγε. τέτοκεν ἐκεῖνος; ἐκ τίνος, οὐκοῦν ἐλελήθει ὑμᾶς ἀνδρόγυνος ὤν; ἀλλ' οὐδὲ ἐπεσήμαινεν αὐτῷ ἡ γαστὴρ ὄγκον τινά. Ερ. εὖ λέγεις. οὐ γὰρ ἐκείνη εἶχε τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ τῆς κεφαλῆς ἔτεκεν αὖθις, ὥσπερ τὴν Ἀθηνᾶν. τοκάδα γὰρ τὴν κεφαλὴν ἔχει. Ερ. οὐκ. ἀλλ' ἐν τῷ μηρῷ ἐκύει τὸ ἐκ τῆς Σεμέλης βρέφος. Πο. εὖ γε ὁ γενναῖος, ὡς ὅλος ἡμῖν κυοφορεῖ, καὶ πανταχόθι τοῦ σώματος. ἀλλὰ τίς ἡ Σεμέλη ἐστί; Ερ. θηβαία. τῶν Κάδμου θυγατέρων μία. ταύτῃ συνελθὼν, ἐγκύμονα ἐποίησεν. Πο. εἶτα ἔτεκεν ὦ Ἑρμῆ ἀντ' ἐκείνης; Ερ. καὶ μάλα, εἰ καὶ παράδοξον εἶναί σοι δοκεῖ. τὴν μὲν γὰρ Σεμέλην ὑπελθοῦσα ἡ Ἥρα, οἶσθα δὲ ὡς ζηλότυπός ἐστι, πείθει αἰτῆσαι παρὰ τοῦ Διὸς, μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν ἥκειν παρ' αὐτήν. ὡς δ' ἐπείσθη, καὶ ἧκεν ἔχων καὶ τὸν κεραυνὸν, ἀνεφλέγη ὁ ὄροφος. καὶ ἡ Σεμέλη μὲν διαφθείρεται ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ κελεύει ἀνατεμόντα τὴν γαστέρα τῆς γυναικὸς, ἀνακομίσαι ἀτελὲς ἔτι αὐτῷ τὸ ἔμβρυον ἑπταμηνιαῖον. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησα,

διελὼν τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν, ἐντίθησιν, ὡς ἀποπλησθείη ἐνταῦθα. καὶ νῦν τρίτῳ ἤδη μηνὶ ἐξέτεκεν αὐτό. καὶ μαλακῶς ἀπὸ τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. νῦν οὖν ποῦ τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. ἐς τὴν Νῦσαν ἀποκομίσας, παρέδωκα ταῖς νύμφαις ἀνατρέφειν, Διόνυσον ἐπονομασθέντα. Πο. οὐκοῦν ἀμφότερα τοῦ διονύσου τούτου καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ ὅδε ἐστίν; Ερ. ἔοικεν. ἄπειμι δ' οὖν ὕδωρ αὐτῷ πρὸς τὸ τραῦμα οἴσων, καὶ τἄλλα ποιήσων, ὅσ' ἂν νομίζηται ὥσπερ λεχοῖ.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΗΛΙΟΥ.

ΕΡΜΗΣ.

Ὦ Ἥλιε, μὴ ἐλάσῃς τήμερον ὁ Ζεύς φησι, μὴ δὲ αὔριον, μηδ' ἐς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔνδον μένε. καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔστω νὺξ μακρά. ὥστε λυέτωσαν μὲν αἱ ὧραι αὖθις τοὺς ἵππους. σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε διὰ μακροῦ σεαυτόν. Η. καινὰ ταῦτα ὦ Ἑρμῆ καὶ ἀλλόκοτα ἥκεις παραγγέλλων. ἀλλὰ μὴ παραβαίνειν τι ἔδοξα ἐν τῷ δρόμῳ, καὶ ἔξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, κᾆτά μοι ἄχθεται, καὶ τὴν νύκτα τριπλασίαν τῆς ἡμέρας ποιῆσαι διέγνωκεν; Ερ. οὐδὲν τοιοῦτον. οὐδ' ἐς ἀεὶ τοῦτο ἔσται. δεῖται δέ τι νῦν αὐτὸς ἐπιμηκεστέραν γενέσθαι οἱ τὴν νύκτα. Η. ποῦ δὲ καὶ ἔστιν, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ. ἐκ Βοιωτίας ὦ Ἥλιε, παρὰ τῆς Ἀμφιτρύωνος γυναικὸς, ᾗ σύνεστιν. Η. ἐρῶν αὐτῆς; εἶτα οὐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. οὐδαμῶς. τεχθῆναι γάρ τινα δεῖ ἐκ τῆς ὁμιλίας ταύτης μέγαν, καὶ πολύαθλον θεόν. τοῦτον οὖν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἀποτελεσθῆναι ἀδύνατον. Η. ἀλλὰ τελεσιουργείτω μὲν ἀγαθῇ τύχῃ. ταῦτα δ' οὖν ὦ Ἑρμῆ οὐκ ἐγίνετο ἐπὶ τοῦ

Κρόνου· μόνοι γὰρ ἡμεῖς ἴσμεν· οὐδ' ἀπόκοιτος ποτὲ ἐκεῖνος παρὰ τῆς Ῥέας ἦν· οὐδ' ἀπολιπὼν ἂν τὸν οὐρανὸν ἐν Θήβαις ἐκοιμᾶτο, ἀλλὰ ἡμέρα μὲν ἦν ἡ ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέτρον τὸ αὐτῆς, ἀνάλογον ταῖς ὥραις· ξένον δὲ, ἢ παρηλλαγμένον, οὐδέν· οὐδ' ἂν ἐκοινώνησέ ποτε ἐκεῖνος θνητῇ γυναικί· νῦν δὲ δυστήνου γυναίου ἕνεκα, χρὴ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκαμπεστέρους μὲν γενέσθαι τοὺς ἵππους ὑπὸ τῆς ἀργίας, δύσπορον δὲ τὴν ὁδὸν, ἀτριβῆ μένουσαν ἑξῆς τριῶν ἡμερῶν, τοὺς δ' ἀνθρώπους ἀθλίους ἐν σκοτεινῷ διαβιοῦν; τοιαῦτα ἀπολαύσονται τῶν Διὸς ἐρώτων· καὶ καθεδοῦνται περιμένοντες, ἔστ' ἂν ἐκεῖνος ἀποτελέσῃ τὸν ἀθλητὴν, ὃν λέγεις ὑπὸ μακρῷ τῷ ζόφῳ. Ερ. σιώπα ὦ Ἥλιε, μή τι κακὸν ἀπολαύσῃς τῶν λόγων. ἐγὼ δὲ παρὰ τὴν Σελήνην ἀπελθὼν, καὶ τὸν Ὕπνον, ἀπαγγελῶ κἀκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἐπέστειλε· τὴν μὲν, σχολῇ προβαίνειν· τὸν δὲ Ὕπνον, μὴ ἀνεῖναι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὰν οὕτω τὴν νύκτα γεγενημένην.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ ΣΕΛΗΝΗΣ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Τί ταῦτα ὦ Σελήνη φασὶ ποιεῖν σε; ὁπότ' ἂν κατὰ τὴν Καρίαν γένῃ, ἱστάναι μέν σε τὸ ζεῦγος ἀφορῶσαν ἐς τὸν Ἐνδυμίωνα καθεύδοντα, ὑπαίθριον ἅτε κυνηγέτην ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ καταβαίνειν ἐπ' αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ; Σελ. ἐρώτα ὦ Ἀφροδίτη τὸν σὸν υἱὸν, ὅς μοι τούτων αἴτιος. Αφρο. ἔα· ἐκεῖνος ὑβριστής ἐστιν· ἐμὲ γοῦν αὐτὴν τὴν μητέρα, οἷα δέδρακεν, ἄρτι μὲν, ἐς τὴν Ἴδην κατάγων, Ἀγχίσου ἕνεκα τοῦ Ἰλιέως, ἄρτι δ' ἐς τὸν Λίβανον ἐπὶ,

τὸ ἀσύνετον ἐκεῖνο μειράκιον, ὃ καὶ τὴν Περσεφάττην ἐπίγειον ποιήσας, ἐξ ἡμισείας ἀφείλετό με τὸν ἐρώμενον. ὥστε πολλάκις ἠπείλησα, εἰ μὴ παύσεται τοιαῦτα ποιῶν, κλάσειν μὲν αὐτοῦ τὰ τόξα, καὶ τὴν φαρέτραν, περιαιρήσειν δὲ καὶ τὰ πτερά. ἤδη δὲ καὶ πληγὰς αὐτῷ ἐνέτεινα εἰς τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ. ὁ δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπως, τὸ παραυτίκα δεδιὼς, καὶ ἱκετεύων, μετ' ὀλίγον ἐπιλέλησται ἁπάντων. ἀτὰρ εἰπέ μοι, καλὸς ὁ Ἐνδυμίων ἐστίν; ἀπαραμύθητον γὰρ οὕτω τὸ δεινόν. ΣΕ. ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ καλὸς ὦ Ἀφροδίτη δοκεῖ. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθεύδῃ, τῇ λαιᾷ μὲν ἔχων τὰ ἀκόντια, ἤδη ἐκ τῆς χειρὸς ὑποῤῥέοντα. ἡ δεξιὰ δὲ, περὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸ ἄνω ἐπικεκλασμένη ἐπιπρέπει, τῷ προσώπῳ περικειμένη. ὁ δὲ, ὑπὸ τοῦ ὕπνου λελυμένος, ἀναπνέει τὸ ἀμβρόσιον ἐκεῖνο ἆσθμα. τότε τοίνυν ἐγὼ ἀψοφητὶ κάτηχσα, ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βεβηκυῖα, ὡς ἂν μὴ ἀνεγρόμενος ἐκταραχθείη, οἶσθα. τί ἂν οὖν σοι λέγοιμι τὰ μετὰ ταῦτα. πλὴν ἀπόλλυμαί γε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ ΕΡΩΤΟΣ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

ὦ Τέκνον ἔρως, ὅρα οἷα ποιεῖς. οὐ τὰ ἐν τῇ γῇ λέγω ὁπόσα τοὺς ἀνθρώπους ἀναπείθεις, καθ' αὑτῶν ἢ κατ' ἀλλήλων ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ. ὃς τὸν μὲν Δία πολύμορφον ἐπιδεικνύεις, ἀλλάττων ἐς ὅ,τι ἂν σοὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ δοκῇ. τὴν σελήνην δὲ καθαιρεῖς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. τὸν ἥλιον δὲ, παρὰ τῇ Κλυμένῃ βραδύνειν ἐνίοτε ἀναγκάζεις ἐπιλελησμένον τῆς ἱππασίας. ἃ μὲν γὰρ ἐς ἐμὲ τὴν μητέρα

ὑβρίζεις, θαρρῶν ποιεῖς. ἀλλὰ σὺ ὦ τολμηρότατε, καὶ
τὴν Ρέαν αὐτὴν γραῦν ἤδη καὶ μητέρα τοσούτων θεῶν,
ἀνέπεισας παιδεραστεῖν, καὶ τὸ Φρύγιον μειράκιον ἐκεῖνο
ποθεῖν. καὶ νῦν ἐκείνη μέμηνεν ὑπὸ σοῦ. καὶ ζευξαμένη
τοὺς λέοντας, παραλαβοῦσα καὶ τοὺς Κορύβαντας ἅτε
μανικοὺς καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἄνω καὶ κάτω τὴν Ἴδην πε-
ριπολοῦσιν. ἡ μὲν, ὀλολύζουσα ἐπὶ τῷ Ἄττῃ. οἱ Κορύβαν-
τες δὲ, ὁ μὲν αὐτῶν, τέμνεται ξίφει τὸν πῆχυν. ὁ δὲ, ἀνεὶς
τὴν κόμην, ἵεται μεμηνὼς διὰ τῶν ὀρῶν. ὁ δὲ, αὐλεῖ τῷ κέ-
ρατι. ὁ δὲ, ἐπιβομβεῖ τῷ τυμπάνῳ, ἢ ἐπικτυπεῖ τῷ κυμ-
βάλῳ. καὶ ὅλως, θόρυβος καὶ μανία τὰ ἐν τῇ Ἴδῃ ἅπαν-
τά ἐστι. δέδια τοίνυν ἅπαντα, δέδια τὸ τοιοῦτο, ἡ τὸ μέ-
γα σὲ κακὸν τεκοῦσα, μὴ ἀπομανεῖσα ποτὲ ἡ Ρέα, ἢ καὶ
μᾶλλον ἔτι ἐν αὐτῇ οὖσα, κελεύσῃ τοὺς Κορύβαντας
συλλαβόντας σε, διασπάσασθαι, ἢ τοῖς λέουσι παρα-
βαλεῖν. ταῦτα δέδια κινδυνεύοντά σε ὁρῶσα. Ε. θάρρει
μῆτερ, ἐπεὶ καὶ τοῖς λέουσιν αὐτοῖς ἤδη ξυνήθης εἰμί. καὶ
πολλάκις ἐπαναβὰς ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ τῆς κόμης λαβόμε-
νος, ἡνιοχῶ αὐτούς. οἱ δὲ, σαίνουσί με. καὶ τὴν χεῖρα δεχόμε-
νοι, ἐς τὸ στόμα περιλιχμησάμενοι, ἀποδιδόασί μοι.
αὐτὴ μὲν γὰρ ἡ Ρέα, πότε ἂν ἐκείνη σχολὴν ἀγάγοι ἐπ'
ἐμὲ, ὅλη οὖσα ἐν τῷ Ἄττῃ; καίτοι τί ἐγὼ ἀδικῶ, δεικνὺς
τὰ καλὰ οἷά ἐστιν; ὑμεῖς δὲ μὴ ἐφίεσθε τῶν καλῶν. μὴ τοί-
νυν ἐμὲ αἰτιᾶσθε τούτων. ἢ θέλεις σὺ ὦ μῆτερ αὐτὴ μηκέ-
τι ἐρᾶν μήτε σὲ τοῦ Ἄρεως, μήτ' ἐκεῖνον σοῦ; Αφρο. ὡς
δεινὸς εἶ, καὶ κρατεῖς ἁπάντων. ἀλλὰ μεμνήσῃ μου ποτὲ
τῶν λόγων.

ΔΙΟΣ, ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ, ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ. ΖΕΥΣ.

π Αὐσασθε ὦ Ἀσκληπιὲ, καὶ Ἡράκλεις, ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ ἄνθρωποι, ἀπρεπῆ γὰρ ταῦτα, καὶ ἀλλότρια τοῦ συμποσίου τῶν θεῶν. Ηρα. ἀλλὰ ἐθέλεις ὦ Ζεῦ τουτονὶ τὸν φαρμακέα προκατακλίνεσθαί μου; Ασκλη. νὴ Δία. καὶ ἀμείνων γάρ εἰμι. Ηρα. κατὰ τί ὦ ἐμβρόντητε; ἢ διότι σε ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσεν, ἃ μὴ θέμις ποιοῦντα, νῦν δὲ κατ᾽ ἔλεον αὖθις ἀθανασίας μετείληφας; Ασκλη. ἐπιλέλησαι γὰρ καὶ σὺ ὦ Ἡρακλεις ἐν τῇ Οἴτῃ καταφλεγεὶς, ὅτι μοι ὀνειδίζεις τὸ πῦρ; Ηρα. οὔκουν ἴσα καὶ ὅμοια βεβίωται ἡμῖν. ὃς Διὸς μὲν υἱός εἰμι, τοσαῦτα δὲ πεπόνηκα ἐκκαθαίρων τὸν βίον, θηρία καταγωνιζόμενος, καὶ ἀνθρώπους ὑβριστὰς τιμωρούμενος. σὺ δὲ ῥιζοτόμος εἶ, καὶ ἀγύρτης. νοσοῦσι μὲν ἴσως ἀνθρώποις χρήσιμος ἐπιθέσει τῶν φαρμάκων, ἀνδρῶδες δὲ οὐδὲν ἐπιδεδειγμένος. Ασκλη. εὖ λέγεις. ὅτι σου τὰ ἐγκαύματα ἰασάμην, ὅτε πρώην ἀνῆλθες ἡμίφλεκτος ὑπ᾽ ἀμφοῖν διεφθαρμένος τὸ σῶμα, τοῦ χιτῶνος, καὶ μετὰ τοῦτο, τοῦ πυρός. ἐγὼ δὲ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὔτε ἐδούλευσα ὥσπερ σὺ, οὔτε ἔξαινον ἔρια ἐν Λυδίᾳ, πορφυρίδα ἐνδεδυκὼς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. ἀλλ᾽ οὐδὲ μελαγχολήσας, ἀπέκτεινα τὰ τέκνα, καὶ τὴν γυναῖκα. Ηρα. εἰ μὴ παύσῃ λοιδορούμενός μοι, αὐτίκα μάλα εἴσῃ, ὡς οὐ πολύ σε ὀνήσει ἡ ἀθανασία. ἐπεὶ ἀράμενός σε, ῥίψω ἐπὶ κεφαλὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε μὴ δὲ τὸν Παιῶνα ἰάσασθαί σε, τὸ κρανίον συντριβέντα. Ζ. παύσασθε

φημι, καὶ μὴ ἐπιταράττετε ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν. ἢ ἀμφοτέρους ἀποπέμψομαι ὑμᾶς τοῦ συμποσίου. καίτοι εὔγνωμον ὦ Ἡρακλεῖς προκατακλίνεσθαί σου τὸν Ἀσκληπιὸν, ἅτε καὶ πρότερον ἀποθανόντα.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

ΕΡΜΗΣ.

Τί σκυθρωπὸς εἶ ὦ Ἄπολλον; Από. ὅτι δυστυχῶ ὦ Ἑρμῆ ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς.
7 Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ τοιοῦτον. σὺ δὲ τί δυστυχεῖς; ἢ τὸ κατὰ τὴν δάφνην σε λυπεῖ ἔτι; Από. οὐδαμῶς. ἀλλ᾽ ἐρώμενον πενθῶ τὸν λάκωνα τὸν Οἰβάλου ἐκεῖνον. Ερ. τέθνηκε γὰρ εἰπέ μοι ὁ Ὑάκινθος; Από. καὶ μάλα. Ερ. πρὸς τίνος ὦ Ἄπολλον; ἢ τίς οὕτως ἀνέραστος ἦν, ὡς ἀποκτεῖναι τὸ καλὸν ἐκεῖνο μειράκιον; Από. αὐτοῦ ἐμοῦ τὸ ἔργον. Ερ. οὐκοῦν ἐμάνης ὦ Ἄπολλον; Από. οὐκ. ἀλλὰ δυστύχημά τι ἀκούσιον ἐγένετο. Ερ. πῶς; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι τὸν τρόπον. Από. δισκεύειν ἐμάνθανε. κἀγὼ συνεδίσκευον αὐτῷ. ὁ δὲ κάκιστα ἀνέμων ἀπολούμενος ζέφυρος, ἤρα μὲν ἐκ πολλοῦ καὶ αὐτὸς, ἀμελούμενος δὲ, καὶ μὴ φέρων τὴν ὑπεροψίαν, ἐγὼ μὲν ἀνέρριψα ὥσπερ εἰώθαμεν τὸν δίσκον ἐς τὸ ἄνω. ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ ταϋγέτου καταπνεύσας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῷ παιδὶ, ἐνέσεισε φέρων αὐτὸν, ὥστε ἀπὸ τῆς πληγῆς αἷμά τε ῥυῆναι πολὺ, καὶ τὸν παῖδα εὐθὺς ἀποθανεῖν. ἀλλ᾽ ἐγὼ τὸν μὲν ζέφυρον, αὐτίκα ἠμυνάμην κατατοξεύσας, φεύγοντι ἐπισπόμενος ἄχρι τοῦ ὄρους. τῷ παιδὶ δὲ, καὶ τάφον ἐχωσάμην ἐν Ἀμύκλαις, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κατέβαλε. καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἄνθος ἀναδοῦναι τὴν γῆν ἐποίησα, ἡδι-

στον ὦ Ἑρμῆ καὶ εὐανθέστατον ἀνθέων ἁπάντων· ἔτι καὶ γράμματα ἔχον, ἐπαιάζοντα τῷ νεκρῷ· ἆρ' ἄσοι ἀλόγως λελυπῆσθαι δοκῶ; Ερ. ναὶ ὦ Ἄπολλον· ᾔδεις γὰρ θνητὸν πεποιημένος τὸν ἐρώμενον, ὥστε μὴ ἄχθου ἀποθανόντος.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

ΕΡΜΗΣ.

Ὁ δὲ καὶ χωλὸν ὄντα τὸν Ἥφαιστον, καὶ τέχνην ἔχοντα βάναυσον ὦ Ἄπολλον, τὰς καλλίστας γεγαμηκέναι τὴν Ἀφροδίτην, καὶ τὴν Χάριν; Ἀπό. δυσποτμία τις ὦ Ἑρμῆ. πλὴν ἐκεῖνό γε ἐγὼ θαυμάζω τὸ ἀνέχεσθαι συνούσας αὐτῷ, καὶ μάλιστα ὅταν ὁρῶσιν ἱδρῶτι ῥεόμενον εἰς τὴν κάμινον, ἐπικεκυφότα, πολλὴν αἰθάλην ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔχοντα· καὶ ὅμως τοιοῦτον ὄντα αὐτὸν, περιβάλλουσί τε, καὶ φιλοῦσι, καὶ συγκαθεύδουσι. Ερ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, καὶ τῷ Ἡφαίστῳ φθονῶ· σὺ δὲ κόμα ὦ Ἄπολλον, καὶ κιθάριζε, καὶ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρόνει. κἀγὼ ἐπὶ τῇ εὐεξίᾳ, καὶ τῇ λύρᾳ· εἶτα ἐπειδὰν κοιμᾶσθαι δέοι, μόνοι καθευδήσομεν. Ἀπό. ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως ἀναφρόδιτός εἰμι εἰς τὰ ἐρωτικά. καὶ δύο γοῦν, οὓς μάλιστα ὑπερηγάπησα, τὴν Δάφνην, καὶ τὸν Ὑάκινθον, ἣ μὲν, ἀποδιδράσκει με, καὶ μισεῖ· ὥστε εἵλετο ξύλον γενέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ συνεῖναι· ὁ δὲ, ὑπὸ τοῦ δίσκου ἀπώλετο· καὶ νῦν ἀντ' ἐκείνων στεφάνους ἔχω. Ερ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὴν Ἀφροδίτην. ἀλλ' οὐ χρὴ αὐχεῖν. Ἀπό. οἶδα· καὶ τὸν Ἑρμαφρόδιτον ἐκ σοῦ λέγεται τετοκέναι. πλὴν ἐκεῖνό μοι εἰπὲ, εἴ τι οἶσθα, πῶς οὐ ζηλοτυπεῖ ἡ Ἀφροδίτη τὴν Χάριν, ἢ ἡ Χάρις ταύτην; Ερ. ὅτι ὦ Ἄπολλον ἐκείνη μὲν αὐτῷ ἐν τῇ Λήμνῳ σύνεστιν·

ἡ δ' Ἀφροδίτη, ἐν τῷ οὐρανῷ. ἄλλως τε, πρὸς τὸν Ἄρην ἔχει τὰ πολλά, κἀκείνου ἐρᾷ. ὥστε ὀλίγον αὐτῇ τοῦ χαλκέως τούτου μέλει. Ἀπό. καὶ ταῦτα οἴει τὸν Ἥφαιστον εἰδέναι; Ἑρ. οἶδεν. ἀλλὰ τί ἂν δράσαι δύναιτο, γενναῖον ὁρῶν νεανίαν, καὶ στρατιώτην αὐτόν; ὥστε τὴν ἡσυχίαν ἄγει, πλὴν ἀπειλεῖ γε δεσμά τινα ἐπιμηχανήσασθαι αὐτοῖς, καὶ συλλήψεσθαι, σαγηνεύσας ἐπὶ τῆς εὐνῆς. Ἀπό. οὐκ οἶδα. εὐξαίμην δ' ἂν αὐτὸς ὁ ξυλληφθησόμενος εἶναι.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΛΗΤΟΥΣ. ΗΡΑ.

Ἀλλὰ μὲν γὰρ ὦ Λητοῖ καὶ τὰ τέκνα ἔτικτες τῷ Διΐ. Λη. οὐ πᾶσαι ὦ Ἥρα τοιούτους τίκτειν δυνάμεθα, οἷος ὁ Ἥφαιστός ἐστιν. Ἡ. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ἐστί, τεχνίτης ὢν ἄριστος, καὶ κατακεκόσμηκεν ἡμῖν τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἔγημε, καὶ σπουδάζεται πρὸς αὐτῆς, οἱ δὲ σοὶ παῖδες, ἡ μὲν αὐτῶν ἀρρενικὴ, πέρα τοῦ μέτρου, καὶ ὄρειος. καὶ τὸ τελευταῖον, ἐς τὴν Σκυθίαν ἀπελθοῦσα, πάντες ἴσασιν οἷα ἐσθίει ξενοκτονοῦσα, καὶ μιμουμένη τοὺς Σκύθας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δ' Ἀπόλλων, προσποιεῖται μὲν πάντα εἰδέναι, καὶ τοξεύειν, καὶ κιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ καταστησάμενος ἐργαστήρια τῆς μαντικῆς, τὸ μὲν, ἐν Δελφοῖς, τὸ δ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λοξὰ καὶ ἐπαμφοτερίζοντα πρὸς ἑκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀποκρινόμενος, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πλουτεῖ μὲν ἀπὸ τοῦ τοιούτου, πολλοὶ γὰρ οἱ ἀνόητοι, καὶ παρέχοντες αὐτοὺς καταγοητεύεσθαι. πλὴν οὐκ ἀγνοεῖταί γε ὑπὸ τῶν συνετωτέ-

ρων, τὰ πολλὰ πρατθευόμενος. αὐτὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φονεύσει μὲν τὸν ἐρώμενον τῷ δίσκῳ, οὐ προεμαντεύσατο δὲ, ὡς φεύξεται αὐτὸν ἡ Δάφνη. καὶ ταῦτα, οὕτω καλὸν καὶ κομήτην ὄντα. ὥστε οὐχ ὁρῶ καθότι καλλιτεκνοτέρα τῆς Νιόβης ἔδοξας. Λη. ταῦτα μέντοι τὰ τέκνα ἡ ξενοκτόνος, καὶ ὁ ψευδόμαντις οἶδα, ὅπως λυπεῖ σε ὁρώμενα ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ μὲν, ἐπαινῆται ἐς τὸ κάλλος, ὁ δὲ, κιθαρίζῃ ἐν τῷ συμποσίῳ θαυμαζόμενος ὑφ' ἁπάντων. Η. ἐγέλασα ὦ Λητοῖ. ἐκεῖνος θαυμαστὸς, ὃν ὁ Μαρσύας, εἰ τὰ δίκαια αἱ μοῦσαι δικάσαι ἤθελον, ἀπέδειρεν ἂν, αὐτὸς κρατήσας τῇ μουσικῇ; νῦν δὲ κατασοφισθεὶς ἄθλιος ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἁλούς. ἡ δὲ καλλίστη παρθένος, οὕτω καλή ἐστιν, ὥστε ἐπεὶ ἔμαθεν ὀφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀκταίωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ νεανίσκος ἐξαγορεύσῃ τὸ αἶσχος αὐτῆς, ἐπαφῆκεν αὐτῷ τοὺς κύνας. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι οὐδὲ τὰς τικτούσας ἐμαιοῦτο, παρθένος γε καὶ αὐτὴ οὖσα. Λη. μέγα ὦ Ἥρα φρονεῖς, ὅτι ξύνει τῷ Διῒ, καὶ συμβασιλεύεις αὐτῷ. καὶ διὰ τοῦτο ὑβρίζεις ἀδεῶς. πλὴν ἀλλ' ὄψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις δακρύουσαν, ὁπόταν σε καταλιπὼν, ἐς τὴν γῆν κατίῃ, ταῦρος ἢ κύκνος γενόμενος.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Ι γελᾷς ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι γελοιότατα ὦ Ἄπολλον εἶδον. Απο. εἰπὲ οὖν, ὡς καὶ αὐ-
τ τὸς ἀκούσας ἔχω ξυγγελᾶν. Ερ. ἡ Ἀφροδίτη ξυνοῦσα τῷ Ἄρει, κατείληπται. καὶ ὁ Ἥφαιστος ἔδησεν αὐτοὺς ξυλλα-

βῶν. Ἀπό. πῶς; ἡδὺ γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ἑρ. Ἐκ πολλοῦ οἶμαι ταῦτα εἰδὼς ἐνήδρευεν αὐτούς. καὶ περὶ τὴν εὐνὴν ἀφανῆ δεσμὰ περιβαλὼν, εἰργάζετο ἀπελθὼν ἐπὶ τὴν κάμινον. εἶτα ὁ μὲν Ἄρης εἰσέρχεται λαθὼν, ὡς ᾤετο. καθορᾷ δὲ αὐτὸν ὁ ἥλιος, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἥφαιστον. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν τοῦ λέχους, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν, καὶ ἐντὸς ἐγεγένηντο τῶν ἀρκύων, περιπλέκεται μὲν αὐτοῖς τὰ δεσμὰ, ἐφίσαται δὲ αὐτοῖς ὁ Ἥφαιστος. ἐκείνη μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἔτυχε γυμνὴ οὖσα, οὐκ εἶχεν ὅπως ἐγκαλύψαιτο αἰδουμένη. ὁ δὲ Ἄρης τὰ μὲν πρῶτα διαφυγεῖν ἐπειρᾶτο, καὶ ἤλπιζε ῥήξειν τὰ δεσμά. ἔπειτα δὲ συνεὶς ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτὸν, ἱκέτευε. Ἀπό. τί οὖν, ἀπέλυσεν αὐτοὺς ὁ Ἥφαιστος; Ἑρ. οὐδέπω. ἀλλὰ ξυγκαλέσας τοὺς θεοὺς, ἐπιδείκνυται τὴν μοιχείαν αὐτοῖς. οἱ δὲ, γυμνοὶ ἀμφότεροι κάτω νενευκότες, ξυνδεδεμένοι ἐρυθριῶσι. καὶ τὸ θέαμα ἥδιστον ἐμοὶ ἔδοξε μονονουχὶ αὐτὸ γιγνόμενον τὸ ἔργον. Ἀπό. ὁ δὲ χαλκεὺς ἐκεῖνος, οὐκ αἰδεῖται καὶ αὐτὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν αἰσχύνην τοῦ γάμου. Ἑρ. μὰ Δί', ὅς γε καὶ ἐπιγελᾷ αὐτοῖς ἐφεστώς. ἐγὼ μέντοι, εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, ἐφθόνουν τῷ Ἄρει, μὴ μόνον μοιχεύσαντι τὴν καλλίστην θεὸν, ἀλλὰ καὶ δεδεμένῳ μετ' αὐτῆς. Ἀπό. οὐκοῦν καὶ δεδέσθαι ἂν ὑπέμεινας ἐπὶ τούτῳ. Ἑρ. σὺ δ' οὐκ ἂν, ὦ Ἄπολλον; ἰδὲ μόνον ἐπελθών. ἐπαινέσομαι γάρ σε ἢν μὴ τὰ ὅμοια καὶ αὐτὸς εὔξῃ ἰδών.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ. ΗΡΑ.

Ἐγὼ μὲν ᾐσχυνόμην ἂν ὦ Ζεῦ, εἴ μοι τοιοῦτος ἦν υἱὸς, θῆλυς οὕτω καὶ διεφθαρμένος ὑπὸ τῆς μέθης. μίτρᾳ μὲν ἀναδεδεμένος τὴν κόμην, τὰ πολλὰ δὲ μαινομέναις γυναιξὶ συνὼν, ἁβρό-

πρὸς αὐτῶν ἐκείνων ὑπὸ τυμπάνοις καὶ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις χορεύων· καὶ ὅλως παντὶ μᾶλλον ἐοικὼς, ἢ σοὶ τῷ πατρί. Ζ. καὶ μὴν οὗτός γε ὁ θηλυμίτρης, ὁ ἁβρότερος τῶν γυναικῶν, οὐ μόνον ὦ Ἥρα τὴν Λυδίαν ἐχειρώσατο, καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὸν Τμῶλον ἔλαβε, καὶ τοὺς Θρᾷκας ὑπηγάγετο, ἀλλὰ καὶ ἐπ' Ἰνδοὺς ἐλάσας τῷ γυναικείῳ τούτῳ στρατιωτικῷ, τούς τε ἐλέφαντας εἷλε, καὶ τῆς χώρας ἐκράτησε, καὶ τὸν βασιλέα πρὸς ὀλίγον ἀντιστῆναι τολμήσαντα, αἰχμάλωτον ἀπήγαγε. καὶ ταῦτα ἅπαντα ἔπραξεν, ὀρχούμενος ἅμα, καὶ χορεύων, θύρσοις χρώμενος κιττίνοις, μεθύων ὡς φὴς, καὶ ἐνθεάζων. εἰ δέ τις ἐπεχείρησε λοιδορήσασθαι αὐτῷ, ὑβρίσας ἐς τὴν τελετὴν, καὶ τοῦτον ἐτιμωρήσατο. ἢ καταδήσας τοῖς κλήμασιν, ἢ διασπασθῆναι ποιήσας ὑπὸ τῆς μητρὸς ὥσπερ νεβρόν. ὁρᾷς ὡς ἀνδρεῖα ταῦτα, καὶ οὐκ ἀνάξια τοῦ πατρός; εἰ δὲ παιδιὰ καὶ τρυφὴ πρόσεστιν αὐτοῖς, οὐδεὶς φθόνος. καὶ μάλιστα εἰ λογίσαιτό τις οἷος ἂν νήφων οὗτος ἦν, ὅπου ταῦτα μεθύων ποιεῖ. Η. σύ μοι δοκεῖς ἐπαινέσεσθαι καὶ τὸ εὕρημα αὐτοῦ τὴν ἄμπελον, καὶ τὸν οἶνον. καὶ ταῦτα, ὁρῶν οἷα οἱ μεθυσθέντες ποιοῦσι σφαλλόμενοι, καὶ πρὸς ὕβριν τρεπόμενοι. καὶ ὅλως μεμηνότες ὑπὸ τοῦ πότου. τὸν γοῦν Ἰκάριον, ᾧ πρώτῳ ἔδωκε τὸ κλῆμα, οἱ ξυμπόται αὐτοὶ διέφθειραν, παίοντες ταῖς δικέλλαις. Ζ. οὐδὲν τοῦτο φής. οὐ γὰρ οἶνος ταῦτα, οὐδὲ ὁ Διόνυσος ποιεῖ. τὸ δὲ ἄμετρον τῆς πόσεως, καὶ τὸ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἐμφορεῖσθαι τοῦ ἀκράτου. ὃς δ' ἂν ἔμμετρα πίνῃ, ἱλαρώτερος μὲν, καὶ ἡδίων γένοιτ' ἄν. οἷον δὲ ὁ Ἰκάριος ἔπαθεν, οὐδὲν ἂν ἐργάσαιτο οὐδένα τῶν ξυμποτῶν. ἀλλὰ σὺ ἔτι ζηλοτυπεῖν ἔοικας ὦ Ἥρα, καὶ τῆς Σεμέλης μνημονεύειν, ἥ γε διαβάλλεις τοῦ Διονύσου τὰ κάλλιστα.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ ΕΡΩΤΟΣ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Ι δήποτε ὦ Ἔρως, τοὺς μὲν ἄλλους θεοὺς κατηγωνίσω ἅπαντας, τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶ, τὸν Ἀπόλλω, τὴν ῥέαν, ἐμὲ τὴν μητέρα, μόνης δὲ ἀπέχῃ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἐπ᾽ ἐκείνης ἄπυρος μέν σοι ἡ δᾷς, κενὴ δὲ οἰςῶν ἡ φαρέτρα, σὺ δὲ ἄτοξος εἶ, καὶ ἄςοχος; Ε. δέδια ὦ μῆτερ αὐτήν. φοβερὰ γάρ ἐςι, καὶ χαροπὴ, καὶ δεινῶς ἀνδρική. ὁπόταν οὖν ἐντεινάμενος τὸ τόξον ἴω ἐπ᾽ αὐτὴν, ἐπισείουσα τὸν λόφον, ἐκπλήττει με, καὶ ὑπότρομος γίνομαι, καὶ ἀπορρεῖ μου τὰ τοξεύματα ἐκ τῶν χειρῶν. ὁ Ἄρης γὰρ οὐ φοβερώτερος ἦν; καὶ ὅμως ἀφώπλισας αὐτὸν, καὶ νενίκηκας. Ε. ἀλλ᾽ ἐκεῖνος ἑκὼν προσίεταί με, καὶ προσκαλεῖται. ἡ Ἀθηνᾶ δὲ, ὑφορᾶται ἀεί. καί ποτε, ἐγὼ μὲν ἄλλως παρέπτην, πλησίον ἔχων τὴν λαμπάδα. ἡ δὲ, εἴ μοι πρόσει φησὶ, νὴ τὸν πατέρα, τῷ δορατίῳ σε διαπειράσα, ἢ τοῦ ποδὸς λαβομένη, καὶ ἐς τὸν τάρταρον ἐμβαλοῦσα, ἢ αὐτὴ διασπασαμένη, διαφθερῶ. πολλὰ τοιαῦτα ἠπείλησε. καὶ ὁρᾷ δὲ δριμὺ, καὶ ἐπὶ τοῦ ςήθους ἔχει πρόσωπόν τι φοβερὸν, ἐχίδναις κατάκομον, ὅπερ ἐγὼ μάλιστα δέδια. μορμολύττεται γάρ με. καὶ φεύγω ὅταν ἴδω αὐτό. Αφρο. ἀλλὰ τὴν μὲν Ἀθηνᾶν δέδιας ὡς φῂς, καὶ τὴν Γοργόνα. καὶ ταῦτα, μὴ φοβηθεὶς τὸν κεραυνὸν τοῦ Διός. αἱ δὲ μοῦσαι, διὰ τί σοι ἄτρωτοι, καὶ ἔξω βελῶν εἰσιν, ἢ κἀκεῖναι λόφους ἐπισείουσι, καὶ Γοργόνας προφαίνουσιν; Ε. αἰδοῦμαι αὐτὰς ὦ μῆτερ. σεμναὶ γάρ εἰσι, καὶ ἀεί τι φροντίζουσι. καὶ περὶ ᾠδὴν ἔχουσι. καὶ ἐγὼ παρίσταμαι πολλάκις αὐταῖς, κηλούμενος ὑπὸ τοῦ μέλους. Αφρο. ἔα καὶ ταύτας, ὅτι σεμναί.

ὅτι σεμνεύει· τὴν δὲ Ἄρτεμιν τίνος ἕνεκα οὐ τιτρώσκεις;
Ε. τὸ μὲν ὅλον, οὐδὲ καταλαβεῖν αὐτὴν οἷόν τε, φεύγουσαν ἀεὶ διὰ τῶν ὀρῶν· εἶτα καὶ ἴδιόν τινα ἔρωτα ἐρᾷ.
ΑΦΡΟ. τίνος ὦ τέκνον; Ε. θήρας, καὶ ἐλάφων, καὶ νεβρῶν, αἱρεῖν τε διώκουσα, καὶ κατατοξεύειν. καὶ ὅλως πρὸς τῷ τοιούτῳ ἐστίν. ἐπεὶ τόν γε ἀδελφὸν αὐτῆς, καίτοι τοξότην καὶ αὐτὸν ὄντα, καὶ ἑκηβόλον. ΑΦΡΟ. οἶδα ὦ τέκνον, πολλὰ ἐκεῖνον ἐτόξευσας.

ΘΕΩΝ ΚΡΙΣΙΣ. ΖΕΥΣ.

ε ΡΜΗ͂, λαβὼν τουτὶ τὸ μῆλον, ἄπιθι ἐς τὴν Φρυγίαν παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον. νέμει δὲ τῆς Ἴδης ἐν τῷ Γαργάρῳ. καὶ λέγε πρὸς αὐτὸν, ὅτι σε ὦ Πάρι, κελεύει ὁ Ζεὺς ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι ταῖς θεαῖς, ἥτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. τοῦ δὲ ἀγῶνος τὸ ἆθλον ἡ νικῶσα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δὲ ἤδη καὶ ὑμῖν αὐταῖς ἀπιέναι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ δὲ ἀπωθοῦμαι τὴν δίαιταν, ἐπίσης τε ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ εἴγε οἷόν τε ἦν, ἡδέως ἂν ἁπάσας νενικηκυίας εἶδον. ἄλλως τε, καὶ ἀνάγκη μιᾷ τὸ καλλιστεῖον ἀποδόντα, πάντως ἀπεχθάνεσθαι ταῖς πλείοσι. διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸς οὐκ ἐπιτήδειος ὑμῖν δικαστής. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ Φρὺξ, ἐφ᾽ ὃν ἄπιτε, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενής. τὰ ἄλλα δὲ, ἀφελὴς, καὶ ὄρειος. κοὐκ ἄν τις αὐτὸν ἀπαξιώσειε τοιαύτης θέας. ΑΦΡΟ. ἐγὼ μὲν ὦ Ζεῦ, εἰ καὶ τὸν Μῶμον αὐτὸν ἐπιστήσειας ἡμῖν δικαστὴν, θαῤῥοῦσα βαδιοῦμαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἂν καὶ μωμήσαιτό μου; χρὴ δὲ καὶ ταύταις ἀρέσκειν τὸν ἄνθρωπον. ΗΡΑ. οὐδ᾽ ἡμεῖς

ὦ Ἀφροδίτη δεδίαμεν, οὐδ᾽ ἂν ὁ Ἄρης ὁ σὸς ἐπιτραπῇ τὴν δίαιταν. ἀλλὰ δεχόμεθα καὶ τοῦτον, ὅς τις ἂν ᾖ, τὸν Πάριν. Ζ. ἦ καὶ σοὶ ταῦτα ὦ θύγατερ συνδοκεῖ; τί φῄς; ἀποστρέφῃ, καὶ ἐρυθριᾷς; ἐστὶ μὲν ἴδιον τὸ αἰδεῖσθαι γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπινεύσεις δὲ ὅμως. ἄπιτε οὖν. καὶ ὅπως μὴ χαλεπαίνητε τῷ δικαστῇ αἱ νενικημέναι, μηδὲ κακὸν ἐντρίψητε τῷ νεανίσκῳ. οὐ γὰρ οἷόν τε ἐπ᾽ ἴσης εἶναι καλὰς πάσας. Ερ. προΐωμεν εὐθὺ τῆς Φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγούμενος, ὑμεῖς δὲ μὴ βραδέως ἀκολουθεῖτέ μοι. καὶ θαρρεῖτε, οἶδα ἐγὼ τὸν Πάριν. νεανίας ἐστὶ καλὸς, καὶ τἆλλα ἐρωτικὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα κρίνειν ἱκανώτατος. οὐκ ἂν ἐκεῖνος δικάσειε κακῶς. Αφρο. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ πρὸ ἐμοῦ λέγεις τὸ, δίκαιον ἡμῖν εἶναι τὸν δικαστήν. πότερα δὲ, ἄγαμός ἐστιν οὗτος, ἢ καὶ γυνή τις αὐτῷ σύνεστιν; Ερ. οὐ παντελῶς ἄγαμός ἐστιν ὦ Ἀφροδίτη. Αφρο. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐτῷ συνοικεῖν Ἰδαία γυνὴ, ἱκανὴ μὲν, ἄγροικος δὲ, καὶ δεινῶς ὄρειος. ἀλλ᾽ οὐ σφόδρα προσέχειν αὐτῇ ἔοικε. τίνος δ᾽ οὖν ἕνεκα ταῦτα ἐρωτᾷς; Αφρο. ἄλλως ἠρόμην. Αθη. παραπρεσβεύεις ὦ οὗτος, ἰδίᾳ ταύτῃ κοινολογούμενος; Ερ. οὐδὲν ὦ Ἀθηνᾶ δεινὸν, οὐδὲ καθ᾽ ὑμῶν. ἀλλ᾽ ἤρετό με, εἰ ἄγαμος ὁ Πάρις ἐστίν. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦτο πολυπραγμονοῦσα; Ερ. οὐκ οἶδα. φησὶ δ᾽ οὖν ὅτι ἄλλως ἐπελθὸν, οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό με. Αθη. τί οὖν ἄγαμός ἐστιν; Ερ. οὐ δοκεῖ. Αθη. τί δὲ τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὐτῷ ἐπιθυμία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ πᾶν βουκόλος; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, εἰκάζειν δὲ χρὴ νέον ὄντα, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι ἂν αὐτὸν πρῶτον εἶναι κατὰ τὰς μάχας. Αφρο. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὼ μέμφομαι, οὐδὲ προσεγκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταύτην ἰδίᾳ λαλεῖν. μεμψι-

μοίρων γὰρ, καὶ οὐκ Ἀφροδίτης τὰ τοιαῦτα. Ερ. καὶ αὕτη σχεδὸν τὰ αὐτά με ἤρετο. διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἴου μειονεκτεῖν, ἔτι καὶ ταύτῃ κατὰ τὸ ἁπλοῦν ἀπεκρινάμην. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων ἤδη πολὺ προϊόντες, ἀπεσπάσαμεν τῶν ἄστρων. καὶ σχεδόν γε κατὰ τὴν Φρυγίαν ἐσμέν. ἐγὼ δὲ καὶ τὴν Ἴδην ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς. εἰ δὲ μὴ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηρα. ὅπου δέ ἐστιν; οὐ γὰρ κἀμοὶ φαίνεται. Ερ. ταύτῃ ὦ Ἥρα, πρὸς τὰ λαιὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄκρῳ τῷ ὄρει. παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν, οὗ τὸ ἄντρον καὶ τὴν ἀγέλην ὁρᾷς. Ηρα. ἀλλ' οὐχ ὁρῶ τὴν ἀγέλην. Ερ. τί φής; οὐχ ὁρᾷς βοΐδια κατὰ τὸν ἐμὸν οὑτωσὶ δάκτυλον ἐκ μέσων τῶν πετρῶν προερχόμενα, καί τινα ἐκ τοῦ σκοπέλου καταθέοντα, καλαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀνείργοντα μὴ πρόσω διασκίδνασθαι τὴν ἀγέλην; Ηρα. ὁρῶ νῦν, εἴ γε ἐκεῖνός ἐστιν. Ερ. ἀλλ' ἐκεῖνος. ἐπειδὴ δὲ πλησίον ἐσμὲν ἤδη τῆς γῆς, εἰ δοκεῖ, καταστάντες, βαδίζωμεν, ἵνα μὴ διαταράξωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθιπτάμενοι. Ηρα. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπεὶ δὲ καταβεβήκαμεν, ὥρα σοι ὦ Ἀφροδίτη προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῖν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ ὡς τὸ εἰκὸς ἔμπειρος εἶ τοῦ χωρίου, πολλάκις ὡς λόγος κατελθοῦσα πρὸς Ἀγχίσην. Αφρο. οὐ σφόδρα ὦ Ἥρα τούτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερ. ἀλλ' ἐγὼ ὑμῖν ἡγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνδιέτριψα τῇ Ἴδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τοῦ μειρακίου τοῦ Φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον ὑπ' ἐκείνου καταπεμφθεὶς εἰς ἐπισκοπὴν τοῦ παιδός. καὶ ὁπότε ἤδη ἐν τῷ ἀετῷ ἦν, συμπαρεπτάμην αὐτῷ, καὶ συνεκούφιζον τὸν καλόν. καὶ εἴ γε μέμνημαι, ἀπὸ ταυτησὶ τῆς πέτρας αὐτὸν ἀνήρπασεν. ὁ μὲν γὰρ

τότε ἔτυχε συρίζων πρὸς τὸ ποίμνιον. καταπτάμενος
δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ ὁ Ζεύς, κούφως μάλα τοῖς ὄνυξι περι-
βαλών, καὶ τῷ στόματι τὴν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν δακών,
ἀνέφερε τὸν παῖδα τεταραγμένον, καὶ τῷ τραχήλῳ
ἀπεστραμμένῳ ἐς αὐτὸν ἀποβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τὴν
σύριγγα ἔλαβον. ἀποβεβλήκει γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ δέους.
ἀλλὰ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὑτοσί, πλησίον. ὥστε προσείπω-
μεν αὐτόν. χαῖρε ὦ βουκόλε. Πα. νὴ καὶ σύ γε ὦ νεανί-
σκε. τίς δὲ ὢν δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας
ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρειπολεῖν, οὕτω
γε οὖσαι καλαί. Ερ. ἀλλ᾽ οὐ γυναῖκές εἰσιν. Ἥραν δὲ ὦ
Πάρι, καὶ Ἀθηνᾶν, καὶ Ἀφροδίτην ὁρᾷς, κἀμὲ τὸν Ἑρμῆν
ἀπέστειλεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις, καὶ ὠχριᾷς; καὶ μὴ
δέδιθι. χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε δικαστὴν γενέ-
σθαι τοῦ κάλλους αὐτῶν. ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τε αὐτὸς
ἦ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά, σοὶ τὴν γνῶσιν ἐπιτρέπω. τοῦ
δ᾽ ἀγῶνος τὸ ἆθλον εἴσῃ, ἀναγνοὺς τὸ μῆλον. Αλε. φέρ᾽
ἴδω τί καὶ βούλεται. ἡ καλή φησι λαβέτω. πῶς ἂν οὖν
ὦ δέσποτα Ἑρμῆ δυνηθείην ἐγὼ θνητὸς αὐτός, καὶ ἄγροι-
κος ὤν, δικαστὴς γενέσθαι παραδόξου θέας, καὶ μείζονος,
ἢ κατὰ βουκόλον; τὰ γὰρ τοιαῦτα κρίνειν, τῶν ἁβρῶν μᾶλ-
λον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ᾽ ἐμόν, αἶγα μέν, αἰγὸς ὁπότερα ἡ καλ-
λίων, καὶ δάμαλις ἄλλης δαμάλεως. τάχ᾽ ἂν δικάσαιμι
κατὰ τὴν τέχνην. αὗται δὲ πᾶσαί τε ὁμοίως καλαί, καὶ
οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἄν τις ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν με-
ταγάγοι τὴν ὄψιν ἀποσπάσας. οὐ γὰρ ἐθέλει ἀφίστασθαι
ῥᾳδίως. ἀλλ᾽ ἔνθα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τούτου ἔχεται,
καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ. κἂν ἐπ᾽ ἄλλο μεταβῇ, κἀκεῖνο κα-
λὸν ὁρᾷ, καὶ παραμένει, καὶ ὑπὸ τῶν πλησίον παραλαμ-
βάνεται. καὶ ὅλως περικέχυταί μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ

ὅλον περιείληφέ με. καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Ἄργος ὅλῳ βλέπειν δύναμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄν μοι καλῶς δικάσαι, πάσαις ἀποδοὺς τὸ μῆλον. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε· ταύτην μὲν εἶναι συμβέβηκε, τοῦ Διὸς ἀδελφὴν, καὶ γυναῖκα. ταύτας δὲ θυγατέρας. πῶς οὖν οὐ χαλεπὴ καὶ οὕτως ἡ κρίσις; Ερ. οὐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀναδῦναι πρὸς τοῦ Διὸς κεκελευσμένον. Αλέ. ἓν τοῦτο ὦ Ἑρμῆ πεῖσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν ἡγεῖσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ. οὕ φασι ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη περαίνειν τὴν κρίσιν. Αλέ. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον εἰδέναι βούλομαι, πότερα ἐξαρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀποδῦσαι δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως; Ερ. τοῦτο μὲν σὸν ἂν εἴη τοῦ δικαστοῦ, καὶ πρόσταττε ὅπῃ καὶ θέλεις. Πα. ὅπῃ καὶ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόδυτε ὦ αὗται. σὺ δ' ἐπισκόπει. ἐγὼ δ' ἀποστραφείην. Ηρα. καλῶς ὦ Πάρι, καὶ πρώτη γε ἀποδύσομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω τὰς ὠλένας λευκὰς, μὴ δὲ τῷ βοῶπις εἶναι, μέγα φρονῶ. ἐπίσης δ' εἰμὶ πᾶσα, καὶ ὁμοίως καλή. Πα. ἀπόδυθι καὶ σὺ ὦ Ἀφροδίτη. Αθ. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀποδύσῃς ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κεστὸν ἀπόθηται. φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε καταγοητεύσῃ δι' αὐτοῦ. καίτοι γε ἐχρῆν μηδ' οὕτω κεκαλλωπισμένην παρεῖναι, μὴ δὲ τοσαῦτα ἐντετριμμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἑταίραν τινὰ, ἀλλὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν. Πα. εὖ λέγουσι τὸ περὶ τοῦ κεστοῦ. καὶ ἀπόθου. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ καὶ σὺ Ἀθηνᾶ τὴν κόρυν ἀφελοῦσα, ψιλὴν τὴν κεφαλὴν ἐπιδεικνύεις, ἀλλ' ἐπισείεις τὸν λόφον, καὶ τὸν δικαστὴν φοβεῖς; ἢ δέδιας μή σοι ἐλέγχηται

ται τὸ γλαυκὸν τῶν ὀμμάτων ἄνευ τοῦ φοβεροῦ βλεπό-
μενον; Ἀθη. ἰδού σοι ἡ κόρυς αὕτη ἀφῄρηται. Ἀφρο.
ἰδού σοι καὶ ὁ κεστός. Ἥρα. ἀλλ' ἀποδυσώμεθα. Πά. ὦ
Ζεῦ τεράστιε τῆς θέας, τοῦ κάλλους, τῆς ἡδονῆς. οἵα μὲν
ἡ παρθένος. ὡς δὲ βασιλικὸν αὕτη καὶ σεμνὸν ἀπολάμ-
πει, καὶ ἀληθῶς ἄξιον τοῦ Διός. ὡς δὲ ὁρᾷς ἡδὺ ἡδέως. καὶ
γλαφυρόν τι, καὶ προσαγωγὸν ἐμειδίασεν. ἀλλ' ἤδη μὲν
ἅλις ἔχω τῆς εὐδαιμονίας. εἰ δοκεῖ δέ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκά-
στην ἐπιδεῖν βούλομαι, ὡς νῦν γε ἀμφίβολός εἰμι, καὶ οὐκ
οἶδα πρὸς ὅ, τι καὶ ἀποβλέψω, πάντη τὰς ὄψεις περι-
σπώμενος. Ἀφρο. οὕτω ποιῶμεν. Πά. ἄπιτε οὖν αἱ δύο.
σὺ δὲ ὦ Ἥρα. περίμενε. Ἥρα. περιμένω. κἀπειδάν με
ἀκριβῶς ἴδῃς, ὥρα σοι καὶ τἆλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά
σοι τὰ δῶρα τῆς νίκης τῆς ἐμῆς. ἢν γάρ με ὦ Πάρι δικά-
σῃς εἶναι καλήν, ἁπάσης ἔσῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. Πά.
οὐκ ἐπὶ δώροις μὲν τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀλλ' ἄπιθι. πεπρά-
ξεται γὰρ ἅπερ ἂν δοκῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Ἀθηνᾶ. Ἀθη. παρ-
έστηκά σοι. κἄν τε ἤν με ὦ Πάρι δικάσῃς καλήν, οὔποτε
ἥττων ἄπει ἐκ μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν. πολεμιστὴν γάρ σε,
καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πά. οὐδὲν Ἀθηνᾶ δεῖ μοι πο-
λέμου, καὶ μάχης. εἰρήνη γὰρ ὡς ὁρᾷς τανῦν ἐπέχει τὴν
Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν. καὶ ἀπολέμητος ἡμῖν ἡ τοῦ πα-
τρὸς ἀρχή. θάρρει δέ. οὐ μειονεκτήσεις γάρ, κἂν μὴ ἐπὶ δώ-
ροις δικάζωμεν. ἀλλ' ἔνδυθι ἤδη, καὶ ἐπίθου τὴν κόρυν.
ἱκανῶς γὰρ εἶδον. τὴν Ἀφροδίτην παρεῖναι καιρός.
Ἀφρο. αὕτη σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκόπει καθ' ἓν ἀκρι-
βῶς, μηδὲν παρατρέχων, ἀλλ' ἐνδιατρίβων ἑκάστῳ τῶν
μελῶν. εἰ δὲ θέλεις ὦ καλέ, καὶ τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ
πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλόν, ὁποῖον οὐκ οἶδα εἴ
τινα ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους,

αἰτιῶμαι δὲ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τοὺς σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ᾽ ἄστυ ζῆν, ἀλλὰ διαφθείρειν τὸ κάλλος ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ σὺ ἀπολαύσειας τῶν ὀρῶν; τί δ᾽ ἂν ἀπόναιντο τοῦ σοῦ κάλλους αἱ βόες; ἔπρεπε δὲ ἤδη σοι γεγαμηκέναι, μὴ μέντοι ἀγροικόν τινα, καὶ χωρῖτιν, οἷαι κατὰ τὴν Ἴδην αἱ γυναῖκες, ἀλλά τινα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἢ Ἀργόθεν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ λάκαιναν, οἵαπερ ἡ Ἑλένη ἐστί, νέα, καὶ καλὴ, καὶ κατ᾽ οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ· καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτική· ἐκείνη γὰρ εἰ καὶ μόνον θεάσαιτό σε, εὖ οἶδ᾽ ἐγὼ, πάντα ἀπολιποῦσα, καὶ παρασχοῦσα ἑαυτὴν ἔκδοτον, ἕψεται, καὶ συνοικήσει· πάντως δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι περὶ αὐτῆς; Πά. οὐδὲν ὦ Ἀφροδίτη· νῦν δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Ἀφρο. αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας, ἐκείνης τῆς καλῆς. ἐφ᾽ ἣν ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνος γενόμενος. ποία δέ τις τὴν ὄψιν; λευκὴ μὲν, οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγενημένην· ἁπαλὴ δὲ, ὡς ἐν ᾠῷ τραφεῖσα· γυμνὰς τὰ πολλὰ, καὶ παλαιστική· καὶ οὕτω δή τι περισπούδαστος, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ᾽ αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ Θησέως ἄωρον ἔτι ἁρπάσαντος, οὐ μὴν, ἀλλ᾽ ἐπειδήπερ εἰς ἀκμὴν κατέστη, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν ἀχαιῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπήντησαν· προεκρίθη δὲ Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους· εἰ δὲ θέλεις, ἐγώ σοι καταπράξομαι τὸν γάμον. Πά. πῶς φῄς; τὸν τῆς γεγαμημένης; Ἀφρο. νέος εἶ σὺ, καὶ ἄγροικος· ἐγὼ δὲ οἶδα ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πά. πῶς; ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Ἀφρο. σὺ μὲν ἀποδημήσεις ὡς ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ἑλλάδος· κἀπειδὰν ἀφίκῃ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοὐντεῦθεν δὲ, ἐμὸν ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐρασθήσεταί σου, καὶ ἀκολουθήσει. Πά. τοῦτ᾽ αὐτὸ καὶ ἄπιστον εἶναί μοι δοκεῖ,

τὸ ἀποβλέπουσαν τὸν ἄνδρα, ἐθελῆσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρο. θάῤῥει τούτου γε ἕνεκα. παῖδε γάρ μοί ἐστον δύω καλώ, ἵμερος, καὶ ἔρως. τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆς ὁδοῦ γενησομένω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ὅλως παρελθὼν ἐς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν. ὁ δ' ἵμερος, αὐτῷ σοι περιχυθεὶς, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν, ἱμερτόν τε θήσει, καὶ ἐράσμιον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαροῦσα, δεήσομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθεῖν. ἅπαντες αὐτὴν ἀναπείσομεν. Πα. ὅπως μὲν ταῦτα χωρήσει ἄδηλον ὦ Ἀφροδίτη. πλὴν ἐρῶ γε ἤδη τῆς Ἑλένης. καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἴομαι. καὶ πλέω εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῇ Σπάρτῃ ἐπιδημῶ, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Αφρο. μὴ πρότερον ἐρασθῇς ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν προμνήστριαν, καὶ νυμφαγωγὸν, ἀμείψασθαι τῇ κρίσει. πρέπει γὰρ ἂν κἀμὲ νικητιφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους, καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, τὸν ἔρωτα, τὸ κάλλος, τὸν γάμον τούτου τοῦ μήλου πρίασθαι. Πά. δέδοικα μή μου ἀμελήσεις μετὰ τὴν κρίσιν. Αφρο. βούλει οὖν ἐπομόσομαι; Πά. μηδαμῶς, ἀλλ' ὑπόσχου πάλιν. Αφρο. ὑπισχνοῦμαι δή σοι τὴν Ἑλένην παραδώσειν γυναῖκα, καὶ ἀκολουθήσειν γε ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ἴλιον. καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα. Πα. καὶ τὸν ἔρωτα, καὶ τὸν ἵμερον, καὶ τὰς χάριτας ἄξεις; Αφρο. θάῤῥει. καὶ τὸν πόθον, καὶ τὸν ὑμέναιον πρὸς τούτοις παραλήψομαι. Πά. οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις δίδωμί σοι τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Κουσας ὦ Ἑρμῆ οἷα ἠπείλησεν ἡμῖν ὁ Ζεύς, ὡς ὑπεροπτικὰ, καὶ ἀπίθανα; ἢν ἐθελήσω φησὶν ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σειρὰν καθήσω, ὑμεῖς δ' ἢν ἀποκρεμασθέντες, κατασπᾶν βιάζησθέ με, μάτην πονήσετε. οὐ γὰρ δὴ καθελκύσετε. εἰ δὲ ἐγὼ θελήσαιμι ἀνελκύσαι, οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἅμα, καὶ τὴν θάλασσαν συναρτήσας μετεωριῶ. καὶ τἆλλα ὅσα καὶ σὺ ἀκήκοας. ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν καθ' ἕν' ἁπάντων ἀμείνων, καὶ ἰσχυρότερός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀρνηθείην. ὁμοῦ δὲ τῶν τοσούτων ὑπερφέρειν ὡς μὴ καταπονήσειν αὐτὸν, κἂν τὴν γῆν, κἂν τὴν θάλασσαν προσλάβωμεν, οὐκ ἂν πεισθείην. Ερ. εὐφήμει ὦ Ἄρες. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ τοιαῦτα, μὴ καί τι κακὸν ἀπολαύσωμεν τῆς φλυαρίας. Αρης. οἴει γάρ με πρὸς πάντας ἂν ταῦτα εἰπεῖν, οὐχὶ δὲ πρὸς μόνον σὲ, ὃν ἐχεμυθεῖν ἠπιστάμην, ὃ γοῦν μάλιστα γελοῖον ἔδοξέ μοι ἀκούοντι μεταξὺ τῆς ἀπειλῆς, οὐκ ἂν δυναίμην σιωπῆσαι πρὸς σέ. μέμνημαι γὰρ οὐ πρὸ πολλοῦ, ὁπότε ὁ Ποσειδῶν, καὶ ἡ Ἥρα, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπαναστάντες, ἐπεβούλευον ξυνδῆσαι αὐτὸν λαβόντες, ὡς παντοῖος ἦν δεδιώς. καὶ ταῦτα τρεῖς ὄντας. καὶ εἰ μή γε ἡ Θέτις κατελεήσασα ἐκάλεσεν αὐτῷ σύμμαχον Βριάρεων ἑκατόγχειρα ὄντα, κἂν ἐδέδετο αὐτῷ κεραυνῷ, καὶ βροντῇ. ταῦτα λογιζομένῳ, ἐπῄει μοι γελᾶν ἐπὶ τῇ καλλιρημοσύνῃ αὐτοῦ. Ερ. σιώπα. εὐφήμει. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς οὔτε σοὶ λέγειν, οὔτ' ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.

Αἶρε ὦ πάτερ Ἑρμῆ. Ερ. νὴ καὶ σύ γε.
χ ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατήρ; Παν. οὐχ ὁ
κυλλήνιος Ἑρμῆς ὢν τυγχάνεις; Ερ. καὶ
μάλα. πῶς οὖν υἱὸς ἐμὸς εἶ; Παν. μοι-
χίδιός εἰμι, ἐξαίρετός σοι γενόμενος. Ερ. νὴ Δία
τράγου ἴσως τινὸς μοιχεύσαντος αἶγα, ἐμὸς γὰρ πῶς κέ-
ρατα ἔχων, καὶ ῥῖνα τοιαύτην, καὶ πώγωνα λάσιον, καὶ
σκέλη διχηλὰ, καὶ τραγικὰ, καὶ οὐρὰν ὑπὲρ τὰς πυγάς;
Παν. ὅποσα ἂν ἀποσκώψῃς εἰς ἐμὲ, τὸν σεαυτοῦ υἱὸν ὦ
πάτερ ἐπονείδιστον ἀποφαίνεις. μᾶλλον δὲ σεαυτὸν, ὃς τοιαῦ-
τα γεννᾷς, καὶ παιδοποιεῖς. ἐγὼ δὲ ἀναίτιος. Ερ. τίνα
δὲ καὶ φῂς σου μητέρα; ἤπου ἔλαθον αἶγα μοιχεύσας ἔ-
γωγε; Παν. οὐκ αἶγα ἐμοίχευσας, ἀλλ' ἀνάμνησον σε-
αυτὸν εἴποτε ἐν Ἀρκαδίᾳ παῖδα ἐλευθέραν ἐβιάσω. τί
δακὼν τὸν δάκτυλον ζητεῖς, καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπορεῖς; τὴν Ἰκα-
ρίου λέγω Πηνελόπην. Ερ. εἶτα τί παθοῦσα ἐκείνη ἀντ'
ἐμοῦ τράγῳ σε ὅμοιον ἔτεκεν; Παν. αὐτῆς ἐκείνης λό-
γον σοι ἐρῶ. ὅτε γάρ με ἐξέπεμπεν ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν,
ὦ παῖ, μήτηρ μέν σου ἔφη ἐγώ εἰμι Πηνελόπη ἡ σπαρτιά-
τις. τὸν πατέρα δὲ γίνωσκε θεὸν ἔχων Ἑρμῆν τὸν Μαίας
καὶ Διός. εἰ δὲ κερασφόρος καὶ τραγοσκελὴς εἶ, μὴ λυπεί-
τω σε. ὁπότε γάρ μοι συνῄει ὁ πατὴρ ὁ σὸς, τράγῳ ἑαυτὸν
ἀπείκασεν ὡς λάθοι. καὶ διὰ τοῦτο ὅμοιος ἀπέβης τῷ τρά-
γῳ. Ερ. νὴ Δία μέμνημαι ποιήσας τι τοιοῦτον. ἐγὼ οὖν
ὁ ἐπὶ κάλλει μέγα φρονῶν, ἔτι ἀγένειος αὐτὸς ὢν, σὸς πα-
τὴρ κεκλήσομαι, καὶ γέλωτα ὀφλήσω παρὰ πᾶσιν ἐπὶ τῇ
εὐπαιδίᾳ. Παν. καὶ μὴν οὐ καταισχυνῶ σε ὦ πάτερ.
μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ καπυρόν. καὶ ὁ Διόν-

νυσος οὐδὲν ἐμοῦ ἄνευ ποιεῖν δύναται, ἀλλὰ ἑταῖρον καὶ θιασώτην πεποίηκέ με· καὶ ἡγοῦμαι αὐτῷ τοῦ χοροῦ· καὶ τὰ ποίμνια δὲ εἰ θεάσαιό μου ὁπόσα περὶ Τέγεαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω· πάνυ ἡσθήσῃ· ἄρχω δὲ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἁπάσης, πρῴην δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας, οὕτως ἠρίστευσα ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἀριστεῖον ᾑρέθη μοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον· ἢν γοῦν ἐς Ἀθήνας ἔλθῃς, εἴσῃ ὅσον ἐκεῖ τοῦ Πανὸς ὄνομα· Ερ· εἰπὲ δέ μοι γεγάμηκας ὦ Πὰν ἤδη; τοῦτο γὰρ οἶμαι καλοῦσί σε· Παν· οὐδαμῶς ὦ πάτερ· ἐρωτικὸς γάρ εἰμι, καὶ οὐκ ἂν ἀγαπήσαιμι συνὼν μιᾷ· Ερ· ταῖς οὖν αἰξὶ δηλαδὴ ἐπιχειρεῖς· Παν· σὺ μὲν σκώπτεις· ἐγὼ δὲ, τῇ τε Ἠχοῖ, καὶ τῇ Πίτυϊ σύνειμι, καὶ ἁπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαινάσι· καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν· Ερ· οἶσθα οὖν ὦ τέκνον ὅ, τι χαρίσῃ τὸ πρῶτον αἰτοῦντί μοι, Παν· πρόσταττε ὦ πάτερ· ἡμεῖς δὲ, ἴδωμεν ταῦτα· Ερ· καὶ πρόσιθί μοι, καὶ φιλοφρονοῦ· πατέρα δὲ ὅρα μὴ καλέσῃς με, ἀκούοντός γε τινός·

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ·

ΑΠΟΛΛΩΝ·

τ Ι ἂν λέγοιμεν ὁμομητρίους ὦ Διόνυσε ἀδελφοὺς εἶναι Ἔρωτα, καὶ Ἑρμαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον, ἀνομοίους ὄντας τὰς μορφὰς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα; ὁ μὲν, γὰρ πάγκαλος, καὶ τοξότης, καὶ δύναμιν οὐ μικρὰν περιβεβλημένος, ἁπάντων ἄρχων· ὁ δὲ, θῆλυς, καὶ ἡμίανδρος, καὶ ἀμφίβολος τὴν ὄψιν· οὐκ ἂν διακρίναις εἴτ' ἔφηβός ἐστιν, εἴτε καὶ παρθένος· ὁ δὲ, καὶ πέρα τοῦ εὐπρεποῦς ἀνδρικὸς ὁ Πρίαπος· Διο· μηδὲν θαυμάσῃς ὦ Ἄπολλον· οὐ γὰρ ἡ Ἀφροδίτη αἰτία τούτου, ἀλλὰ οἱ πατέρες

διάφοροι γεγενημένοι, ὅπου γε καὶ ὁμοπάτριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς γαστρὸς, ὁ μὲν, ἄρσην· ἡ δὲ, θήλεια, ὥσπερ ὑμεῖς γίνονται. Ἀπό. καὶ ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύομεν. τοξόται γὰρ ἄμφω. Διό. μέχρι μὲν τόξου, τὰ αὐτὰ ὦ Ἄπολλον. ἐκεῖνα δὲ, οὐχ ὅμοια. ὅτι ἡ μὲν Ἄρτεμις, ξενοκτονεῖ ἐν Σκύθαις. σὺ δὲ, μαντεύῃ, καὶ ἰᾷ τοὺς κάμνοντας. Ἀπό. οἴει γὰρ τὴν ἀδελφὴν χαίρειν τοῖς Σκύθαις, ἥ γε καὶ παρεσκεύασαι, ἤν τις Ἕλλην ἀφίκηταί ποτε ἐς τὴν Ταυρικὴν συνεκπλεῦσαι μετ' αὐτοῦ, μυσαττομένη τὰς σφαγάς; Διό. εὖ γε ἐκείνη ποιοῦσα. ὁ μὲν γάρ τοι Πρίαπος, γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι, πρώην ἐν Λαμψάκῳ γενόμενος, ἐγὼ μὲν παρῄειν τὴν πόλιν. ὁ δὲ, ὑποδεξάμενός με, καὶ ξενίσας παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένοι, κατ' αὐτάς που μέσας τὰς νύκτας ἐπαναστὰς ὁ γενναῖος, αἰδοῦμαι δὲ λέγειν. Ἀπό. ἐπείρα σε; Διό. τοιοῦτόν ἐστι. Ἀπό. σὺ δὲ τί πρὸς ταῦτα; Διό. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Ἀπό. εὖ γε τὸ μὴ χαλεπῶς, μηδὲ ἀγρίως. συγγνωστὸς γὰρ εἰ καλόν σε οὕτως ὄντα ἐπείρα. Διό. τούτου μὲν οὖν ἕνεκα καὶ ἐπὶ σὲ ἂν ὦ Ἄπολλον ἀγάγοι τὴν πεῖραν. καλὸς γὰρ σὺ, καὶ κομήτης, ὡς καὶ νήφοντα σοι ἐπὶ τὸν Πρίαπον ἐπιχειρῆσαι. Ἀπό. ἀλλ' οὐκ ἐπιχειρήσει γε ὦ Διόνυσε. ἔχω γὰρ μετὰ τῆς κόμης καὶ τόξα.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΜΑΙΑΣ. ΕΡΜΗΣ.

Ἔστι γάρ τις ὦ μῆτερ ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μαι. μὴ λέγε ὦ Ἑρμῆ τοιοῦτον μηδέν τι. Ἑρ. τί μὴ λέγω, ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κάμνων, καὶ πρὸς το-

ταύτας ὑπηρεσίας διαπονούμενος, ἕωθεν γὰρ ἐξαναστάντα, σαίρειν τὸ συμπόσιον δεῖ· καὶ διαστρώσαντα τὴν ἐκκλησίαν, εἶτα εὐθετήσαντα ἕκαστα, παρεστάναι τῷ Διΐ, καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγελίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κάτω ἡμεροδρομοῦντα· καὶ ἐπανελθόντα ἔτι κεκονιμένον, παρατιθέναι τὴν ἀμβροσίαν· πρὶν δὲ τὸν νεώνητον τοῦτον οἰνοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐγὼ ἐνέχεον· τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μηδὲ νυκτὸς καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκροπομπὸν εἶναι, καὶ παρεστάναι τῷ δικαστηρίῳ· οὐ γὰρ ἱκανά μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἐν παλαίστραις εἶναι, κἀν ταῖς ἐκκλησίαις κηρύττειν, καὶ ῥήτορας ἐκδιδάσκειν, ἀλλ' ἔτι καὶ νεκρικὰ συνδιαπράττειν μεμερισμένον· καί τοι τὰ μὲν τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκάτερος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν ᾅδου ἐστίν· ἐμοὶ δὲ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ταῦτα κἀκεῖνα ποιεῖν ἀναγκαῖον· καὶ ὁ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης ὑός, ἐκ γυναικῶν δυστήνων γενόμενοι, εὐωχοῦνται ἀφρόντιδες· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἄτλαντος, διακονοῦμαι αὐτοῖς· καὶ νῦν ἄρτι ἥκοντά με ἀπὸ Σιδῶνος παρὰ τῆς Κάδμου θυγατρὸς, ἐφ' ἣν πέπομφέ με ὀψόμενον ὅ, τι πράττει ἡ παῖς, μηδὲ ἀναπνεύσαντα, πέπομφεν αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον τὴν Δανάην· εἶτ' ἐκεῖθεν, ἐς Βοιωτίαν φησὶν ἐλθὼν, ἐν παρόδῳ τὴν Ἀντιόπην ἰδέ· καὶ ὅλως, ἀπηγόρευκα ἤδη· εἰ γοῦν μοι δυνατὸν ἦν, ἡδέως ἂν ἠξίωσα πεπρᾶσθαι, ὥσπερ οἱ ἐν γῇ κακῶς δουλεύοντες. Μαῖα. Ἔα ταῦτα ὦ τέκνον· χρὴ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατρὶ, νεανίαν ὄντα· καὶ νῦν ὥσπερ ἐπέμφθης, σόβει ἐς Ἄργος· εἶτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδύνων λάβοις· ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

ΕΝΑΛΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΓΑΛΑΤΕΙΑΣ.

ΔΩΡΙΣ.

Αλὸν ἐραστὴν ὦ Γαλάτεια φασὶ τὸν σικελὸν τοῦτον ποιμένα ἐπιμεμηνέναι σοι. Γα. μὴ σκῶπτε Δωρί. Ποσειδῶνος γὰρ υἱός ἐστιν, ὁποῖος ἂν ᾖ. Δω. τί οὖν, εἰ καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ παῖς ὤν, ἄγριος οὕτω καὶ λάσιος ἐφαίνετο. καὶ τὸ πάντων ἀμορφότατον, μονόφθαλμος. οἴει τὸ γένος ὀνῆσαι ἄν τι αὐτὸν πρὸς τὴν μορφήν; Γα. οὐδὲ τὸ λάσιον αὐτοῦ, καὶ ὡς φὴς ἄγριον, ἄμορφόν ἐστιν. ἀνδρῶδες γάρ. ὅ, τε ὀφθαλμὸς ἐπιπρέπει τῷ μετώπῳ, οὐδὲν ἐνδεέστερον ὁρῶν, ἢ εἰ δύ' ἦσαν. Δω. ἔοικας ὦ Γαλάτεια οὐκ ἐραστήν, ἀλλ' ἐρώμενον ἔχειν τὸν Πολύφημον, οἷα ἐπαινεῖς αὐτόν. Γα. οὐκ ἐρώμενον, ἀλλὰ τὸ πάνυ ὀνειδιστικὸν τοῦτο οὐ φέρω ὑμῶν. καί μοι δοκεῖτε ὑπὸ φθόνου αὐτὸ ποιεῖν. ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, ἀπὸ τῆς σκοπῆς παιζούσας ἡμᾶς ἰδὼν ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, ἐν τοῖς πρόποσι τῆς Αἴτνης, καθὸ μεταξὺ τοῦ ὄρους καὶ τῆς θαλάττης αἰγιαλὸς ἀπομηκύνεται, ὑμᾶς μὲν, οὐδὲ προσέβλεψεν. ἐγὼ δ' ἐξ ἁπασῶν ἡ καλλίστη ἔδοξα. καὶ μόνῃ ἐμοὶ ἐπεῖχε τὸν ὀφθαλμόν. ταῦτα ὑμᾶς ἀνιᾷ. δεῖγμα γὰρ ὡς ἀμείνων εἰμί, καὶ ἀξιέραστος. ὑμεῖς δὲ, παρώφθητε. Δω. εἰ ποιμένι καὶ ἐνδεεῖ καλὴ τὴν ὄψιν ἔδοξας, ἐπίφθονος οἴει γεγονέναι; καί τοι τί ἄλλο ἐν σοὶ ἐπαινέσαι εἶχεν, ἢ τὸ λευκὸν μόνον. καὶ τοῦτο οἶμαι, ὅτι συνήθης ἐστὶ τυρῷ καὶ γάλακτι. πάντα οὖν τὰ ὅμοια τούτοις ἡγεῖται καλά. ἐπεὶ τά γε ἄλλα ὁπότ' ἂν ἐθελήσῃς μαθεῖν οἵα τυγχάνεις οὖσα τὴν ὄψιν, ἀπὸ πέτρας τινὸς εἴ ποτε γαλήνη εἴη, ἐπι-

κύψασα ἐς τὸ ὕδωρ, ἴδε σεαυτὴν οὐδὲν ἄλλο, ἢ χρόαν λευκὴν ἀκριβῶς. οὐκ ἐπαινεῖται δὲ τοῦτο, ἢν μὴ ἐπιπρέπῃ αὐτῷ καὶ τὸ ἐρύθημα. Γαλά. καὶ μὴν ἐγὼ μὲν ἡ ἀκρατῶς λευκὴ, ὅμως ἐραστὴν καὶ τοῦτον ἔχω. ὑμῶν δὲ οὐκ ἔστιν ἥν τινα, ἢ ποιμὴν, ἢ ναύτης, ἢ πορθμεὺς ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, τά τε ἄλλα, καὶ μουσικός ἐστι. Δω. σιώπα ὦ Γαλάτεια, ἠκούσαμεν αὐτοῦ ᾄδοντος, ὁπότε ἐκώμασε πρώην ἐπὶ σέ. Ἀφροδίτη φίλη, ὄνον ἄν τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πηκτὶς, οἷα κρανίον ἐλάφου γυμνὸν τῶν σαρκῶν. καὶ τὰ μὲν κέρατα, πήχεις ὥσπερ ἦσαν. ζυγώσας δὲ αὐτὰ, καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα, οὐδὲ κόλλοπι περιστρέψας, ἐμελῴδει ἄμουσόν τι, καὶ ἀπῳδόν. ἄλλο μὲν αὐτὸς βοῶν, ἄλλο δὲ ἡ λύρα ὑπήχει. ὥστε οὐδὲ κατέχειν τὸν γέλωτα ἐδυνάμεθα, ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ ἐκείνῳ ᾄσματι. ἡ μὲν γὰρ ἠχὼ, οὐδ' ἀποκρίνεσθαι αὐτῷ ἤθελεν, οὕτω λάλος οὖσα βρυχωμένῳ. ἀλλ' ᾐσχύνετο, εἰ φανείη μιμουμένη τραχεῖαν ᾠδὴν, καὶ καταγέλαστον. ἔφερε δὲ ὁ ἐπέραστος ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀθυρμάτιον, ἄρκτου σκύλακα, καὶ τὸ λάσιον αὐτῷ προσεοικότα. τίς οὐκ ἂν φθονήσειέ σοι ὦ Γαλάτεια τοιούτου ἐραστοῦ; Γαλά. οὐκοῦν σὺ Δωρὶ, δεῖξον ἡμῖν τὸν σεαυτῆς, καλλίω δηλονότι ὄντα, καὶ ᾠδικώτερον, καὶ κιθαρίζειν ἄμεινον ἐπιστάμενον. Δω. ἀλλ' ἐραστὴς μὲν οὐδείς ἐστί μοι, οὐδὲ σεμνύνομαι ἐπέραστος εἶναι. τοιοῦτος δὲ, οἷος ὁ Κύκλωψ ἐστὶ, κινάβρας ἀπόζων ὥσπερ ὁ τράγος, ὠμοφάγος ὥς φασι, καὶ σιτούμενος τοὺς ἐπιδημοῦντας τῶν ξένων. σοὶ γένοιτο· καὶ σὺ ἀντερῴης αὐτοῦ.

ᾆσμα ·ατος cantio

ΚΥΚΛΩΠΟΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΚΥΚΛΩΨ.

Ὦ Πάτερ, οἷα πέπονθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ξένου. ὃς μεθύσας, ἐξετύφλωσέ με, κοιμωμένῳ ἐπιχειρήσας. Πο. τίς δὲ ὁ ταῦτα τολμήσας ὦ Πολύφημε; Κύ. τὸ μὲν πρῶτον, Οὔτιν ἑαυτὸν ἀπεκάλει. ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλους, Ὀδυσσεὺς ὀνομάζεσθαι ἔφη. Πο. οἶδα ὃν λέγεις. τὸν ἰθακήσιον. ἐξ Ἰλίου δ' ἀνέπλει. ἀλλὰ πῶς ταῦτ' ἔπραξεν, οὐδὲ πάνυ εὐθαρσὴς ὤν; Κύ. κατέλαβον ἐν τῷ ἄντρῳ ἀπὸ τῆς νομῆς ἀναστρέψας, πολλούς τινας ἐπιβουλεύοντας δηλονότι τοῖς ποιμνίοις. ἐπεὶ δὲ ἔθηκα τῇ θύρᾳ τὸ πῶμα, πέτρα δὲ ἐστί μοι παμμεγέθης, καὶ τὸ πῦρ ἀνέκαυσα, ἐναυσάμενος ὃ ἔφερον δένδρον ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐφάνησαν ἀποκρύπτειν αὐτοὺς πειρώμενοι. ἐγὼ δὲ συλλαβὼν αὐτῶν τινας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, κατέφαγον λῃστὰς ὄντας. ἐνταῦθα ὁ πανουργότατος ἐκεῖνος, εἴτε Οὖτις, εἴτε Ὀδυσσεὺς ἦν, δίδωσί μοι πιεῖν φάρμακόν τι ἐγχέας. ἡδὺ μὲν, καὶ εὔοσμον, ἐπιβουλότατον δὲ, καὶ ταραχωδέστατον. ἅπαντα γὰρ εὐθὺς ἐδόκει μοι περιφέρεσθαι πιόντι. καὶ τὸ σπήλαιον αὐτὸ ἀνεστρέφετο. καὶ οὐκέτι ὅλως ἐν ἐμαυτῷ ἤμην. τέλος δὲ, ἐς ὕπνον κατεσπάσθην. ὁ δὲ, ἀποξύσας τὸν μοχλὸν, καὶ πυρώσας γε, προσέτι ἐτύφλωσέ με καθεύδοντα. καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλός εἰμί σοι ὦ Πόσειδον. Πο. ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης ὦ τέκνον. ὃς οὐκ ἐξέθορες μεταξὺ τυφλούμενος. ὁ δ' οὖν Ὀδυσσεὺς πῶς διέφυγεν; οὐ γὰρ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐδυνήθη ἀποκινῆσαι τὴν πέτραν ἀπὸ τῆς θύρας. Κύ. ἀλλ' ἐγὼ ἀφεῖλον, ὡς μᾶλλον αὐτὸν λάβοιμι ἐξιόντα. καὶ καθίσας παρὰ τὴν θύραν,

ἐθήρων

ἀθρόων τὰς χεῖρας ἐκπετάσας, μόνα τὰ πρόβατα ἐς τὴν νομὴν, ἐντειλάμενος τῷ κριῷ, ὁπόσα ἐχρῆν πράττειν αὐτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Πο. μανθάνω ὑπ' ἐκείνοις, ὅτι γε ἔλαθον ὑπεξελθών σε. ἀλλὰ τοὺς ἄλλους γε Κύκλωπας ἔδει ἐπιβοήσασθαι ἐπ' αὐτόν. Κυ. συνεκάλεσα ὦ πάτερ, καὶ ἧκον. ἐπεὶ δὲ ἤροντο τοῦ ἐπιβουλεύοντος τὸ ὄνομα, κἀγὼ ἔφην ὅτι Οὔτις ἐστί, μελαγχολᾶν οἰηθέντες με, ᾤχοντο ἀπιόντες. οὕτω κατεσοφίσατό με ὁ κατάρατος τῷ ὀνόματι. καὶ ὃ μάλιστα ἠνίασέ με, ὅτι καὶ ὀνειδίζων ἐμοὶ τὴν συμφορὰν, οὐδ' ὁ πατήρ φησιν ὁ Ποσειδῶν ἰάσεταί σε. Πο. θάρσει ὦ τέκνον, ἀμυνοῦμαι γὰρ αὐτόν. ὡς μάθῃ ὅτι εἰ καὶ πήρωσίν μοι ὀφθαλμῶν ἰᾶσθαι ἀδύνατον, τά γοῦν τῶν πλεόντων τὸ σώζειν αὐτοὺς καὶ ἀπολλύναι ἐπ' ἐμοὶ πρόσεισι. πλεῖ δὲ ἔτι.

ΑΛΦΕΙΟΥ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Τί τοῦτο ὦ Ἀλφειὲ, μόνος τῶν ἄλλων ἐμπεσὼν ἐς τὸ πέλαγος, οὔτε ἀναμίγνυσαι τῇ ἅλμῃ ὡς ἔθος ποταμοῖς ἅπασιν, οὔτε ἀναπαύεις σεαυτὸν διαχυθεὶς, ἀλλὰ διὰ τῆς θαλάττης ξυνεστὼς, καὶ γλυκὺ φυλάττων τὸ ῥεῖθρον, ἀμιγὴς ἔτι καὶ καθαρὸς ἐπείγῃ. οὐκ οἶδ' ὅποι βύθιος ὑποδὺς καθάπερ οἱ λάροι, καὶ ἐρωδιοί, καὶ ἔοικας ἀνακύψειν που, καὶ αὖθις ἀναφαίνειν σεαυτόν. Αλ. ἐρωτικόν τι τὸ πρᾶγμά ἐστιν ὦ Πόσειδον. ὥστε μὴ ἔλεγχε. ἠράσθης δὲ καὶ αὐτὸς πολλάκις. Πο. γυναικὸς ὦ Ἀλφειὲ, ἢ νύμφης ἐρᾷς, ἢ καὶ τῶν Νηρηΐδων αὐτῶν μιᾶς; Αλ. οὔκ. ἀλλὰ πηγῆς ὦ Πόσειδον. Πο. ἡ δὲ ποῦ σοι γῆς αὕτη ῥεῖ; Αλ. νησιῶτίς ἐστι σικελική. Ἀρέθουσ

τότε ἔτυχε συρίζων πρὸς τὸ ποίμνιον· καταπτάμενος δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα τοῖς ὄνυξι περιβαλὼν, καὶ τῷ στόματι τὴν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν δακὼν, ἀνέφερε τὸν παῖδα τεταραγμένον, καὶ τῷ τραχήλῳ ἀπεστραμμένῳ ἐς αὐτὸν ἀποβλέποντα· τότε οὖν ἐγὼ τὴν σύριγγα ἔλαβον· ἀποβέβληκε γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ δέους. ἀλλὰ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὑτοσὶ, πλησίον· ὥστε προσείπωμεν αὐτόν. χαῖρε ὦ βουκόλε. Πα. νὴ καὶ σύ γε ὦ νεανίσκε. τίς δὲ ὢν δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρεοπολεῖν, οὕτω γε οὖσαι καλαί. Ερ. ἀλλ᾽ οὐ γυναῖκές εἰσιν. Ἥραν δὲ ὦ Πάρι, καὶ Ἀθηνᾶν, καὶ Ἀφροδίτην ὁρᾷς, κἀμὲ τὸν Ἑρμῆν ἀπέστειλεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις, καὶ ὠχριᾷς; καὶ μὴ δέδιθι. χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε δικαστὴν γενέσθαι τοῦ κάλλους αὐτῶν. ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τὴν γνῶσιν ἐπιτρέπω. τοῦ δ᾽ ἀγῶνος τὸ ἆθλον εἴσῃ, ἀναγνοὺς τὸ μῆλον. Αλε. φέρ᾽ ἴδω τί καὶ βούλεται. ἡ καλή φησι λαβέτω. πῶς ἂν οὖν ὦ δέσποτα Ἑρμῆ δυνηθείην ἐγὼ θνητὸς αὐτὸς, καὶ ἀγροῖκος ὢν, δικαστὴς γενέσθαι παραδόξου θέας, καὶ μείζονος, ἢ κατὰ βουκόλον; τὰ γὰρ τοιαῦτα κρίνειν, τῶν ἁβρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ᾽ ἐμὸν, αἶγα μὲν, αἰγὸς ὁποτέρα ἡ καλλίων, καὶ δάμαλιν ἄλλης δαμάλεως, τάχ᾽ ἂν δικάσαιμι κατὰ τὴν τέχνην. αὗται δὲ πᾶσαί τε ὁμοίως καλαὶ, καὶ οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἄν τις ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μεταγάγοι τὴν ὄψιν ἀποσπάσας. οὐ γὰρ ἐθέλει ἀφίστασθαι ῥᾳδίως· ἀλλ᾽ ἔνθα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τούτου ἔχεται, καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ. κἂν ἐπ᾽ ἄλλο μεταβῇ, κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ παραμένει, καὶ ὑπὸ τῶν πλησίον παραλαμβάνεται. καὶ ὅλως περικέχυταί μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ

ὅλον περιείληφέ με· καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Ἄργος ὅλῳ βλέπειν δύναμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄν μοι καλῶς δικάσαι, πάσαις ἀποδοὺς τὸ μῆλον. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε· ταύτην μὲν εἶναι συμβέβηκε, τοῦ Διὸς ἀδελφὴν, καὶ γυναῖκα· ταύτας δὲ θυγατέρας. πῶς οὖν οὐ χαλεπὴ καὶ οὕτως ἡ κρίσις; Ερ. οὐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀναδῦναι πρὸς τοῦ Διὸς κεκελευσμένον. Αλέ. ἓν τοῦτο ὦ Ἑρμῆ πεῖσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν ἡγεῖσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη περαίνειν τὴν κρίσιν. Αλέ. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον εἰδέναι βούλομαι, πότερα ἐξαρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀποδῦσαι δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως; Ερ. τοῦτο μὲν σὸν ἂν εἴη τοῦ δικαστοῦ, καὶ πρόσταττε ὅπῃ καὶ θέλεις. Πα. ὅπῃ καὶ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόδυτε ὦ αὗται. σὺ δ' ἐπισκόπει. ἐγὼ δ' ἀπεστράφην. Ηρα. καλῶς ὦ Πάρι, καὶ πρώτη γε ἀποδύσομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω τὰς ὠλένας λευκὰς, μὴ δὲ τῷ βοῶπις εἶναι, μέγα φρονῶ. ἐπίσης δέ εἰμι πᾶσα, καὶ ὁμοίως καλή. Πα. ἀπόδυθι καὶ σὺ ὦ Ἀφροδίτη. Αθ. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀποδύσῃς ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κεστὸν ἀπόθηται. φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε καταγοητεύσῃ δι' αὐτοῦ. καίτοι γε ἐχρῆν μηδ' οὕτω κεκαλλωπισμένην παρεῖναι, μὴ δὲ τοσαῦτα ἐντετριμμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἑταίραν τινὰ, ἀλλὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν. Πα. εὖ λέγουσι τὸ περὶ τοῦ κεστοῦ. καὶ ἀπόθου. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ καὶ σὺ Ἀθηνᾶ τὴν κόρυν ἀφελοῦσα, ψιλὴν τὴν κεφαλὴν ἐπιδεικνύεις, ἀλλ' ἐπισείεις τὸν λόφον, καὶ τὸν δικαστὴν φοβεῖς; ἢ δέδιας μή σοι ἐλέγχη-

ται τὸ γλαυκὸν τῶν ὀμμάτων ἄνευ τοῦ φοβεροῦ βλεπό-
μενον; Αθη. ἰδού σοι ἡ κόρυς αὕτη ἀφήρηται. Αφρο.
ἰδού σοι καὶ ὁ κεστός. Ηρα. ἀλλ' ἀποδυσώμεθα. Πά. ὦ
Ζεῦ τεράστιε τῆς θέας, τοῦ κάλλους, τῆς ἡδονῆς. οἵα μὲν
ἡ παρθένος. ὡς δὲ βασιλικὸν αὕτη καὶ σεμνὸν ἀπολάμ-
πει, καὶ ἀληθῶς ἄξιον τοῦ Διός. ὡς δὲ ὁρᾷ ἡδὺ ἡδέως. καὶ
γλαφυρόν τι, καὶ προσαγωγὸν ἐμειδίασεν. ἀλλ' ἤδη μὲν
ἅλις ἔχω τῆς εὐδαιμονίας. εἰ δοκεῖ δὲ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκά-
στην ἐπιδεῖν βούλομαι, ὡς νῦν γε ἀμφίβολός εἰμι, καὶ οὐκ
οἶδα πρὸς ὅ, τι καὶ ἀποβλέψω, πάντη τὰς ὄψεις περι-
σπώμενος. Αφρο. οὕτω ποιῶμεν. Πά. ἄπιτε οὖν αἱ δύο.
σὺ δὲ ὦ Ηρα. περίμενε. Ηρα. περιμένω. κἀπειδάν με
ἀκριβῶς ἴδῃς, ὥρα σοι καὶ τἄλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά
σοι τὰ δῶρα τῆς νίκης τῆς ἐμῆς. ἢν γάρ με ὦ Πάρι δικά-
σῃς εἶναι καλὴν, ἁπάσης ἔσῃ τῆς Ασίας δεσπότης. Πά.
οὐκ ἐπὶ δώροις μὲν τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀλλ' ἄπιθι. πεπρά-
ξεται γὰρ ἅπερ ἂν δοκῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Αθηνᾶ. Αθη. πα-
ρέστηκά σοι. κἄν με ὦ Πάρι δικάσῃς καλὴν, οὔποτε
ἥττων ἄπει ἐκ μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν. πολεμιστὴν γάρ σε,
καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πά. οὐδὲν Αθηνᾶ δεῖ μοι πο-
λέμου, καὶ μάχης. εἰρήνη γὰρ ὡς ὁρᾷς τανῦν ἐπέχει τὴν
Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν. καὶ ἀπολέμητος ἡμῖν ἡ τοῦ πα-
τρὸς ἀρχή. θάρρει δέ. οὐ μειονεκτήσεις γὰρ, κἂν μὴ ἐπὶ δώ-
ροις δικάζωμεν. ἀλλ' ἔνδυθι ἤδη, καὶ ἐπίθου τὴν κόρυν.
ἱκανῶς γὰρ εἶδον. τὴν Αφροδίτην παρεῖναι καιρός.
Αφρο. αὕτη σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκόπει καθ' ἓν ἀκρι-
βῶς, μηδὲν παρατρέχων, ἀλλ' ἐνδιατρίβων ἑκάστῳ τῶν
μελῶν. εἰ δὲ θέλεις ὦ καλὲ, καὶ τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ
πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὁποῖον οὐκ οἶδα εἴ
τινα ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους,

ἐπιτιμῶμαι δὲ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τοὺς σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄστυ ζῆν, ἀλλὰ διαφθείρειν τὸ κάλλος ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ σὺ ἀπολαύσειας τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τοῦ σοῦ κάλλους αἱ βόες; ἔπρεπε δὲ ἤδη σοι γεγαμηκέναι, μὴ μέντοι ἄγροικόν τινα, καὶ χωρῖτιν, οἷαι κατὰ τὴν Ἴδην αἱ γυναῖκες, ἀλλά τινα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἢ Ἀργόθεν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ λάκαιναν, οἵαπερ ἡ Ἑλένη ἐστί, νέα, καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ. καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτική. ἐκείνη γὰρ εἰ καὶ μόνον θεάσαιτό σε, εὖ οἶδ' ἐγὼ, πάντα ἀπολιποῦσα, καὶ παρασχοῦσα ἑαυτὴν ἔκδοτον, ἕψεται, καὶ συνοικήσει. πάντως δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι περὶ αὐτῆς; Πά. οὐδὲν ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Ἀφρο. αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας, ἐκείνης τῆς καλῆς. ἐφ' ἣν ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνος γενόμενος. ποία δὲ τὶς τὴν ὄψιν; λευκὴ μὲν, οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγεννημένην. ἁπαλὴ δὲ, ὡς ἐν ᾠῷ τραφεῖσα. γυμνὰς τὰ πολλὰ, καὶ παλαιστική. καὶ οὕτω δή τι περισπούδαστος, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ' αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ Θησέως ἄωρον ἔτι ἁρπάσαντος, οὐ μὴν, ἀλλ' ἐπειδήπερ εἰς ἀκμὴν κατέστη, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν ἀχαιῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπήντησαν. προεκρίθη δὲ Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους. εἰ δὲ θέλεις, ἐγώ σοι κατεπράξομαι τὸν γάμον. Πά. πῶς φής; τὸν τῆς γεγαμημένης; Ἀφρο. νέος εἶ σὺ, καὶ ἄγροικος. ἐγὼ δὲ οἶδα ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πά. πῶς; ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Ἀφρο. σὺ μὲν ἀποδημήσεις ὡς ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ἑλλάδος. κἀπειδὰν ἀφίκῃ ἐς τὴν Λακεδαίμονα. ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοὐντεῦθεν δὲ, ἐμὸν ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐρασθήσεταί σου, καὶ ἀκολουθήσει. Πά. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστον εἶναί μοι δοκεῖ,

τὸ ἀπελπίσασαν τὸν ἄνδρα, ἐθελῆσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Ἀφρο. θάῤῥει τούτου γε ἕνεκα. παῖδε γάρ μοι ἐστὸν δύω καλὼ, ἵμερος, καὶ ἔρως. τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆς ὁδοῦ γενησομένω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ὅλως παρελθὼν ἐς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν. ὁ δ' ἵμερος, αὐτῷ σοι περιχυθεὶς, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν, ἱμερτόν τε θήσει, καὶ ἐράσμιον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαροῦσα, δεήσομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθεῖν. ἅπαντες αὐτὴν ἀναπείσομεν. Πα. ὅπως μὲν ταῦτα χωρήσει ἄδηλον ὦ Ἀφροδίτη. πλὴν ἐρῶ γε ἤδη τῆς Ἑλένης. καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἴομαι. καὶ πλέω εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῇ Σπάρτῃ ἐπιδημῶ, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Ἀφρο. μὴ πρότερον ἐρασθῇς ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν προμνήστριαν, καὶ νυμφαγωγὸν, ἀμείψασθαι τῇ κρίσει. πρέπει γὰρ ἂν κἀμὲ νικητιφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους, καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, τὸν ἔρωτα, τὸ κάλλος, τὸν γάμον τούτου τοῦ μήλου πρίασθαι. Πά. δέδοικα μή μου ἀμελήσεις μετὰ τὴν κρίσιν. Ἀφρο. βούλει οὖν ἐπομόσομαι; Πά. μηδαμῶς, ἀλλ' ὑπόσχου πάλιν. Ἀφρο. ὑπισχνοῦμαι δή σοι τὴν Ἑλένην παραδώσειν γυναῖκα, καὶ ἀκολουθήσειν γε ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ἴλιον. καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα. Πα. καὶ τὸν ἔρωτα, καὶ τὸν ἵμερον, καὶ τὰς χάριτας ἄξεις; Ἀφρο. θάῤῥει. καὶ τὸν πόθον, καὶ τὸν ὑμέναιον πρὸς τούτοις παραλήψομαι. Πά. οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις δίδωμι σοὶ τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

ΑΡΕΩΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ. ΑΡΗΣ.

Ἤκουσας ὦ Ἑρμῆ οἷα ἠπείλησεν ἡμῖν ὁ Ζεὺς, ὡς ὑπεροπτικὰ, καὶ ἀπίθανα; ἢν ἐθελήσω φησὶν ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σειρὰν καθήσω, ὑμεῖς δ' ἢν ἀποκρεμασθέντες, κατασπᾶν βιάζησθέ με, μάτην πονήσετε· οὐ γὰρ δὴ καθελκύσετε· εἰ δὲ ἐγὼ θελήσαιμι ἀνελκύσαι, οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἅμα, καὶ τὴν θάλασσαν συναρτήσας μετεωριῶ· καὶ τἄλλα ὅσα καὶ σὺ ἀκήκοας. ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν καθ' ἓν ἁπάντων ἀμείνων, καὶ ἰσχυρότερός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀρνηθείην. ὁμοῦ δὲ τῶν τοσούτων ὑπερφέρειν ὡς μὴ καταπονήσειν αὐτὸν, κἂν τὴν γῆν, κἂν τὴν θάλασσαν προσλάβωμεν, οὐκ ἂν πεισθείην. Ερ. εὐφήμει ὦ Ἄρες· οὐ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ τοιαῦτα, μὴ καί τι κακὸν ἀπολαύσωμεν τῆς φλυαρίας. Αρης. οἴει γάρ με πρὸς πάντας ἂν ταῦτα εἰπεῖν, οὐχὶ δὲ πρὸς μόνον σὲ, ὃν ἐχεμυθεῖν ἠπιστάμην, ὃ γοῦν μάλιστα γελοῖον ἔδοξέ μοι ἀκούοντι μεταξὺ τῆς ἀπειλῆς, οὐκ ἂν δυναίμην σιωπῆσαι πρὸς σέ. μέμνημαι γὰρ οὐ πρὸ πολλοῦ, ὁπότε ὁ Ποσειδῶν, καὶ ἡ Ἥρα, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπαναστάντες, ἐπεβούλευον ξυνδῆσαι αὐτὸν λαβόντες, ὡς παντοῖος ἦν δεδιώς. καὶ ταῦτα τρεῖς ὄντας. καὶ εἰ μή γε ἡ Θέτις κατελεήσασα ἐκάλεσεν αὐτῷ σύμμαχον Βριάρεων ἑκατόγχειρα ὄντα, κἂν ἐδέδετο αὐτῷ κεραυνῷ, καὶ βροντῇ. ταῦτα λογιζομένῳ, ἐπῄει μοι γελᾶν ἐπὶ τῇ καλλιρημοσύνῃ αὐτοῦ. Ερ. σιώπα. εὐφήμει οὐ γὰρ ἀσφαλὲς οὔτε σοὶ λέγειν, οὔτε ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.

νυσος οὐδὲν ἐμοῦ ἄνευ ποιεῖν δύναται, ἀλλὰ ἑταῖρον καὶ θιασώτην πεποίηκέ με. καὶ ἡγοῦμαι αὐτῷ τοῦ χοροῦ. καὶ τὰ ποίμνια δὲ εἰ θεάσαιό μου ὁπόσα περὶ Τέγεαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω. πάνυ ἡσθήσῃ. ἄρχω δὲ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἁπάσης, πρώην δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας, οὕτως ἠρίστευσα ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἀριστεῖον ᾑρέθη μοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. ἢν γοῦν ἐς Ἀθήνας ἔλθῃς, εἴσῃ ὅσον ἐκεῖ τοῦ Πανὸς ὄνομα. Ερ. εἰπὲ δέ μοι γεγάμηκας ὦ Πὰν ἤδη; τοῦτο γάρ οἶμαι καλοῦσί σε. Παν. οὐδαμῶς ὦ πάτερ. ἐρωτικὸς γάρ εἰμι, καὶ οὐκ ἂν ἀγαπήσαιμι συνὼν μιᾷ. Ερ. ταῖς οὖν αἰξὶ δηλαδὴ ἐπιχειρεῖς. Παν. σὺ μὲν σκώπτεις. ἐγὼ δὲ, τῇ τε Ἠχοῖ, καὶ τῇ Πίτυϊ σύνειμι, καὶ ἁπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαινάσι. καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν. Ερ. οἶσθα οὖν ὦ τέκνον ὅ, τι χαρίσῃ τὰ πρῶτα αἰτοῦντί μοι, Παν. πρόσταττε ὦ πάτερ. ἡμεῖς δὲ, ἴδωμεν ταῦτα. Ερ. καὶ πρόσιθί μοι, καὶ φιλοφρόνει. πατέρα δὲ ὅρα μὴ καλέσῃς με, ἀκούοντός γε τινός.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Τί ἂν λέγοιμεν ὁμομητρίους ὦ Διόνυσε ἀδελ-
7 φοὺς εἶναι Ἔρωτα, καὶ Ἑρμαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον, ἀνομοίους ὄντας τὰς μορφὰς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα; ὁ μὲν, γὰρ πάγκαλος, καὶ τοξότης, καὶ δύναμιν οὐ μικρὰν περιβεβλημένος, ἁπάντων ἄρχων. ὁ δὲ θῆλυς, καὶ ἡμίανδρος, καὶ ἀμφίβολος τὴν ὄψιν. οὐκ ἂν διακρίναις εἴτ᾽ ἔφηβός ἐστιν, εἴτε καὶ παρθένος. ὁ δὲ, καὶ πέρα τοῦ εὐπρεποῦς ἀνδρικὸς ὁ Πρίαπος. Διο. μηδὲν θαυμάσῃς ὦ Ἄπολλον. οὐ γὰρ ἡ Ἀφροδίτη αἰτία τούτου, ἀλλὰ οἱ πατέρες

διάφοροι γε γεννημένοι, ὅπου γε καὶ ὁμοπάτριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς γαστρός, ὁ μὲν, ἄρσην· ἡ δὲ, θήλεια, ὥσπερ ὑμεῖς γίνονται. Ἀπό. ναὶ· ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύομεν. τοξόται γὰρ ἄμφω. Διό. μέχρι μὲν τόξου, τὰ αὐτὰ ὦ Ἄπολλον. ἐκεῖνα δὲ, οὐχ ὅμοια. ὅτι ἡ μὲν Ἄρτεμις, ξενοκτονεῖ ἐν Σκύθαις. σὺ δὲ, μαντεύῃ, καὶ ἰᾷ τοὺς κάμνοντας. Ἀπό. οἴει γὰρ τὴν ἀδελφὴν χαίρειν τοῖς Σκύθαις, ἥ γε καὶ παρεσκεύασται, ἤν τις Ἕλλην ἀφίκηταί ποτε ἐς τὴν Ταυρικὴν συνεκπλεῦσαι μετ' αὐτοῦ, μυσαττομένη τὰς σφαγάς; Διό. εὖ γε ἐκείνη ποιοῦσα. ὁ μὲν γάρ τοι Πρίαπος, γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι, πρώην ἐν Λαμψάκῳ γενόμενος, ἐγὼ μὲν παρῄειν τὴν πόλιν. ὁ δὲ, ὑποδεξάμενός με, καὶ ξενίσας παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένοι, κατ' αὐτάς που μέσας τὰς νύκτας ἐπαναστὰς ὁ γενναῖος, αἰδοῦμαι δὲ λέγειν. Ἀπό. ἐπείρα σε; Διό. τοιοῦτόν ἐστι. Ἀπό. σὺ δὲ τί πρὸς ταῦτα; Διό. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Ἀπό. εὖ γε τὸ μὴ χαλεπῶς, μὴ δὲ ἀγρίως. συγγνωστὸς γὰρ εἰ καλόν σε οὕτως ὄντα ἐπείρα. Διό. τούτου μὲν οὖν ἕνεκα καὶ ἐπὶ σὲ ἂν ὦ Ἄπολλον ἀγάγοι τὴν πεῖραν. καλὸς γὰρ σὺ, καὶ κομήτης, ὡς καὶ νήφοντα σοι ἐπὶ τὸν Πρίαπον ἐπιχειρῆσαι. Ἀπό. ἀλλ' οὐκ ἐπιχειρήσει γε ὦ Διόνυσε. ἔχω γὰρ μετὰ τῆς κόμης καὶ τόξα.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΜΑΙΑΣ. ΕΡΜΗΣ.

ε στι γάρ τις ὦ μῆτερ ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μαῖ. μὴ λέγε ὦ Ἑρμῆ τοιοῦτον μηδὲν ἔτι. Ἑρ. τί μὴ λέγω, ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κάμνων, καὶ πρὸς το-

ταύτας ὑπηρεσίας διασπώμενος, ἕωθεν γὰρ ἐξανα-
στάντα, σαίρειν τὸ συμπόσιον δεῖ· καὶ διαστρώσαντα τὴν
ἐκκλησίαν, εἶτα εὐθετήσαντα ἕκαστα, παρεστάναι τῷ Διΐ,
καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγελίας τὰς παρ᾽ αὐτοῦ ἄνω καὶ κά-
τω ἡμεροδρομοῦντα· καὶ ἐπανελθόντα ἔτι κεκονιμένον,
παρατιθέναι τὴν ἀμβροσίαν· πρὶν δὲ τὸν νεώνητον τοῦτον
οἰνοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐγὼ ἐνέχεον· τὸ δὲ πάντων
δεινότατον, ὅτι μηδὲ νυκτὸς καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων,
ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκρο-
πομπὸν εἶναι, καὶ παρεστάναι τῷ δικαστηρίῳ· οὐ γὰρ ἱκα-
νά μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἐν παλαίστραις εἶναι, κἀν ταῖς
ἐκκλησίαις κηρύττειν, καὶ ῥήτορας ἐκδιδάσκειν, ἀλλ᾽ ἔτι καὶ
νεκρικὰ συνδιαπράττειν μεμερισμένον· καίτοι τὰ μὲν
τῆς Λήδας τέκνα, παρ᾽ ἡμέραν ἑκάτερος ἐν οὐρανῷ καὶ
ἐν ᾅδου εἰσίν· ἐμοὶ δὲ, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν καὶ ταῦτα κἀ-
κεῖνα ποιεῖν ἀναγκαῖον· καὶ οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης
υἱοὶ, ἐκ γυναικῶν δυστήνων γενόμενοι, εὐωχοῦνται ἀφρόν-
τιδες· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἄτλαντος, διακονοῦμαι αὐτοῖς· καὶ
νῦν ἄρτι ἥκοντά με ἀπὸ Σιδῶνος παρὰ τῆς Κάδμου θυ-
γατρὸς, ἐφ᾽ ἣν πέπομφέ με ὀψόμενον ὅ, τι πράττει ἡ παῖς,
μηδὲ ἀναπνεύσαντα, πέπομφεν αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἐπι-
σκεψόμενον τὴν Δανάην· εἶτ᾽ ἐκεῖθεν, ἐς Βοιωτίαν φη-
σὶν ἐλθὼν, ἐν παρόδῳ τὴν Ἀντιόπην ἰδέ· καὶ ὅλως, ἀπη-
γόρευκα ἤδη· εἰ γοῦν μοι δυνατὸν ἦν, ἡδέως ἂν ἠξίωσα
πεπρᾶσθαι, ὥσπερ οἱ ἐν γῇ κακῶς δουλεύοντες· Μαῖ-
α. ταῦτα ὦ τέκνον· χρὴ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατρὶ,
νεανίαν ὄντα· καὶ νῦν ὥσπερ ἐπέμφθης, σόβει ἐς Ἄργος·
εἶτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδύνων λάβοις·
ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

ΕΝΑΛΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΓΑΛΑΤΕΙΑΣ.

ΔΩΡΙΣ.

Αλὸν ἐραστὴν ὦ Γαλάτεια φασὶ τὸν σικελὸν τοῦτον ποιμένα ἐπιμεμηνέναι σοι. Γα. μὴ σκῶπτε Δωρί. Ποσειδῶνος γὰρ υἱός ἐστιν, ὁποῖος ἂν ᾖ. Δω. τί οὖν, εἰ καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ παῖς ὤν, ἄγριος οὕτω καὶ λάσιος ἐφαίνετο. καὶ τὸ πάντων ἀμορφότατον, μονόφθαλμος. οἴει τὸ γένος ὀνῆσαι ἄν τι αὐτὸν πρὸς τὴν μορφήν; Γα. οὐδὲ τὸ λάσιον αὐτοῦ, καὶ ὡς φὴς ἄγριον, ἄμορφόν ἐστιν. ἀνδρῶδες γάρ. ὅ, τε ὀφθαλμὸς ἐπιπρέπει τῷ μετώπῳ, οὐδὲν ἐνδεέστερον ὁρῶν, ἢ εἰ δύ' ἦσαν. Δω. ἔοικας ὦ Γαλάτεια οὐκ ἐραστὴν, ἀλλ' ἐρώμενον ἔχειν τὸν Πολύφημον, οἷα ἐπαινεῖς αὐτόν. Γα. οὐκ ἐρώμενον, ἀλλὰ τὸ πάνυ ὀνειδιστικὸν τοῦτο οὐ φέρω ὑμῶν. καί μοι δοκεῖτε ὑπὸ φθόνου αὐτὸ ποιεῖν. ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, ἀπὸ τῆς σκοπῆς παιζούσας ἡμᾶς ἰδὼν ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ἐν τοῖς πρόποσι τῆς Αἴτνης, καθὸ μεταξὺ τοῦ ὄρους καὶ τῆς θαλάττης αἰγιαλὸς ἀπομηκύνεται, ὑμᾶς μὲν, οὐδὲ προσέβλεψεν. ἐγὼ δ' ἐξ ἁπασῶν ἡ καλλίστη ἔδοξα. ἡ καὶ μόνῃ ἐμοὶ ἐπεῖχε τὸν ὀφθαλμόν. ταῦτα ὑμᾶς ἀνιᾷ. δεῖγμα γὰρ ὡς ἀμείνων εἰμὶ, καὶ ἀξιέραστος. ὑμεῖς δὲ, παρώφθητε. Δω. εἰ ποιμένι καὶ ἐνδεεῖ καλὴ τὴν ὄψιν ἔδοξας, ἐπίφθονος οἴει γεγονέναι; καί τοι τί ἄλλο ἐν σοὶ ἐπαινέσαι εἶχεν, ἢ τὸ λευκὸν μόνον. καὶ τοῦτο οἶμαι, ὅτι ξυνήθης ἐστὶ τυρῷ καὶ γάλακτι. πάντα οὖν τὰ ὅμοια τούτοις ἡγεῖται καλά. ἐπεὶ τά γε ἄλλα ὁπότ' ἂν ἐθελήσῃς μαθεῖν οἵα τυγχάνεις οὖσα τὴν ὄψιν, ἀπὸ πέτρας τινὸς εἴ ποτε γαλήνη εἴη, ἐπι-

ἐπικύψασα ἐς τὸ ὕδωρ, ἴδε σεαυτὴν οὐδὲν ἄλλο, ἢ χρόαν λευκὴν ἀκριβῶς. οὐκ ἐπαινεῖται δὲ τοῦτο, ἢν μὴ ἐπιπρέπῃ αὐτῷ καὶ τὸ ἐρύθημα. Γαλά. καὶ μὴν ἐγὼ μὲν ἡ ἀκράτως λευκὴ, ὅμως ἐραστὴν καὶ τοῦτον ἔχω. ὑμῶν δὲ οὐκ ἔστιν ἥν τινα, ἢ ποιμὴν, ἢ ναύτης, ἢ πορθμεὺς ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, τά τε ἄλλα, καὶ μουσικός ἐστι. Δω. σιώπα ὦ Γαλάτεια, ἠκούσαμεν αὐτοῦ ᾄδοντος, ὁπότε ἐκώμασε πρώην ἐπὶ σέ. Ἀφροδίτη φίλη, ὄνον ἄν τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πηκτὶς, οἷα κρανίον ἐλάφου γυμνὸν τῶν σαρκῶν. καὶ τὰ μὲν κέρατα, πήχεις ὥσπερ ἦσαν. ζυγώσας δὲ αὐτὰ, καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα, οὐδὲ κόλλοπι περιστρέψας, ἐμελῴδει ἄμουσόν τι, καὶ ἀπῳδόν. ἄλλο μὲν αὐτὸς βοῶν, ἄλλο δὲ ἡ λύρα ὑπήχει. ὥστε οὐδὲ κατέχειν τὸν γέλωτα ἐδυνάμεθα, ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ ἐκείνῳ ᾄσματι. ἡ μὲν γὰρ ἠχὼ, οὐδ' ἀποκρίνεσθαι αὐτῷ ἤθελεν, οὕτω λάλος οὖσα βρυχωμένῳ. ἀλλ' ᾐσχύνετο, εἰ φανείη μιμουμένη τραχεῖαν ᾠδὴν, καὶ καταγέλαστον. ἔφερε δὲ ὁ ἐπέραστος ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀθυρμάτιον, ἄρκτου σκύλακα, καὶ τὸ λάσιον αὐτῷ προσεοικότα. τίς οὐκ ἂν φθονήσειέ σοι ὦ Γαλάτεια τοιούτου ἐραστοῦ; Γαλά. οὐκοῦν σὺ Δωρί, δεῖξον ἡμῖν τὸν σεαυτῆς, καλλίω δηλονότι ὄντα, καὶ ᾠδικώτερον, καὶ κιθαρίζειν ἄμεινον ἐπιστάμενον. Δω. ἀλλ' ἐραστὴς μὲν οὐδείς ἐστί μοι, οὐδὲ σεμνύνομαι ἐπέραστος εἶναι. τοιοῦτος δὲ, οἷος ὁ Κύκλωψ ἐστί, κινάβρας ἀπόζων ὥς περ ὁ τράγος, ὠμοφάγος ὥς φασι, καὶ σιτούμενος τοὺς ἐπιδημοῦντας τῶν ξένων. σοὶ γένοιτο. καὶ σὺ ἀντερῴης αὐτοῦ.

ΚΥΚΛΩΠΟΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΚΥΚΛΩΨ.

Ὦ Πάτερ, οἷα πέπονθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ξένου. ὃς μεθύσας, ἐξετύφλωσέ με, κοιμωμένῳ ἐπιχειρήσας. Πό. τίς δὲ ὁ ταῦτα τολμήσας ὦ Πολύφημε; Κύ. τὸ μὲν πρῶτον, Οὖτιν ἑαυτὸν ἀπεκάλει. ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλους, Ὀδυσσεὺς ὀνομάζεσθαι ἔφη. Πο. οἶδα ὃν λέγεις. τὸν ἰθακήσιον. ἐξ Ἰλίου δ' ἀνέπλει. ἀλλὰ πῶς ταῦτ' ἔπραξεν, οὐδὲ πάνυ εὐθαρσὴς ὤν; Κύ. κατέλαβον ἐν τῷ ἄντρῳ ἀπὸ τῆς νομῆς ἀναστρέψας, πολλούς τινας ἐπιβουλεύοντας δηλονότι τοῖς ποιμνίοις. ἐπεὶ δὲ ἔθηκα τῇ θύρᾳ τὸ πῶμα, πέτρα δέ ἐστι μοι παμμεγέθης, καὶ τὸ πῦρ ἀνέκαυσα, ἐναυσάμενος ὃ ἔφερον δένδρον ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐφάνησαν ἀποκρύπτειν αὑτοὺς πειρώμενοι. ἐγὼ δὲ συλλαβὼν αὐτῶν τινας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, κατέφαγον λῃστὰς ὄντας. ἐνταῦθα ὁ πανουργότατος ἐκεῖνος, εἴτε οὖτις, εἴτε Ὀδυσσεὺς ἦν, δίδωσί μοι πιεῖν φάρμακόν τι ἐγχέας. ἡδὺ μὲν, καὶ εὔοσμον, ἐπιβουλότατον δὲ, καὶ ταραχωδέστατον. ἅπαντα γὰρ εὐθὺς ἐδόκει μοι περιφέρεσθαι πιόντι. καὶ τὸ σπήλαιον αὐτὸ ἀνεστρέφετο. καὶ οὐκέτι ὅλως ἐν ἐμαυτῷ ἤμην. τέλος δὲ, ἐς ὕπνον κατεσπώμην. ὁ δὲ, ἀποξύνας τὸν μοχλὸν, καὶ πυρώσας γε, προσέτι ἐτύφλωσέ με καθεύδοντα. καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλός εἰμί σοι ὦ Πόσειδον. Πο. ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης ὦ τέκνον. ὃς οὐκ ἐξέθορες μεταξὺ τυφλούμενος. ὁ δ' οὖν Ὀδυσσεὺς πῶς διέφυγεν; οὐ γὰρ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐδυνήθη ἀποκινῆσαι τὴν πέτραν ἀπὸ τῆς θύρας. Κύ. ἀλλ' ἐγὼ ἀφεῖλον, ὡς μᾶλλον αὐτὸν λάβοιμι ἐξιόντα. καὶ καθίσας παρὰ τὴν θύραν,

ἐθήρων

ἐθύρων τὰς χεῖρας ἐκπετάσας, μόνα παρῆκε τὰ πρόβατα ἐς τὴν νομήν, ἐντειλάμενος τῷ κριῷ, ὁπόσα ἐχρῆν πράττειν αὐτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Πο. μανθάνω ὑπ' ἐκείνοις, ὅτι γε ἔλαθεν ὑπεξελθών σε. ἀλλὰ τοὺς ἄλλους γε Κύκλωπας ἔδει ἐπιβοήσασθαι ἐπ' αὐτόν. Κυ. συνεκάλεσα ὦ πάτερ, καὶ ἧκον· ἐπεὶ δὲ ἤροντο τοῦ ἐπιβουλεύοντος τὸ ὄνομα, κἀγὼ ἔφην ὅτι Οὖτίς ἐστί, μελαγχολᾶν οἰηθέντες με, ᾤχοντο ἀπιόντες. οὕτω κατεσοφίσατό με ὁ κατάρατος τῷ ὀνόματι. καὶ ὃ μάλιστα ἠνίασέ με, ὅτι καὶ ὀνειδίζων ἐμοὶ τὴν συμφοράν, οὐδ' ὁ πατήρ φησιν ὁ Ποσειδῶν ἰάσεταί σε. Πο. θάρσει ὦ τέκνον, ἀμυνοῦμαι γὰρ αὐτόν. ὡς μάθῃ ὅτι εἰ καὶ πήρωσίν μοι ὀφθαλμῶν ἰᾶσθαι ἀδύνατον, τά γοῦν τῶν πλεόντων τὸ σῴζειν αὐτοὺς καὶ ἀπολλύναι ἐπ' ἐμοὶ πρόσεισι. πλεῖ δὲ ἔτι.

ΑΛΦΕΙΟΥ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ι τοῦτο ὦ Ἀλφειέ, μόνος τῶν ἄλλων ἐμπεσὼν ἐς τὸ πέλαγος, οὔτε ἀναμίγνυσαι τῇ ἅλμῃ ὡς ἔθος ποταμοῖς ἅπασιν, οὔτε ἀναπαύεις σεαυτὸν διαχυθείς, ἀλλὰ διὰ τῆς θαλάττης ξυνεστώς, καὶ γλυκὺ φυλάττων τὸ ῥεῖθρον, ἀμιγὴς ἔτι καὶ καθαρὸς ἐπείγῃ. οὐκ οἶδ' ὅποι βύθιος ὑποδὺς καθάπερ οἱ λάροι, καὶ ἐρῳδιοί, καὶ ἔοικας ἀνακύψειν που, καὶ αὖθις ἀναφανεῖν σεαυτόν. Αλ. ἐρωτικόν τι τὸ πρᾶγμά ἐστιν ὦ Πόσειδον. ὥστε μὴ ἔλεγχε. ἠράσθης δὲ καὶ αὐτὸς πολλάκις. Πο. γυναικὸς ὦ Ἀλφειέ, ἢ νύμφης ἐρᾷς, ἢ καὶ τῶν Νηρεΐδων αὐτῶν μιᾶς; Αλ. οὔκ. ἀλλὰ πηγῆς ὦ Πόσειδον. Πο. ἡ δὲ ποῦ σοι γῆς αὕτη ῥεῖ; Αλ. νησιῶτίς ἐστι σικελική. Ἀρέθουσ

θοῦσαν αὐτὴν καλοῦσιν. Πο. οἶδα οὐκ ἄμορφον ὦ Ἀλφειὲ τὴν Ἀρέθουσαν, ἀλλὰ διαυγής τέ ἐστι, καὶ διὰ καθαροῦ ἀναβλύζει, καὶ τὸ ὕδωρ ἐπιπρέπει ταῖς ψηφῖσιν, ὅλον ὑπὲρ αὐταῖς φαινόμενον ἀργυροειδές. Αλ. ὡς ἀληθῶς οἶδας τὴν πηγὴν ὦ Πόσειδον· παρ' ἐκείνην οὖν ἀπέρχομαι. Πο. ἀλλ' ἄπιθι μὲν, καὶ εὐτύχει ἐν τῷ ἔρωτι. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, ποῦ τὴν Ἀρέθουσαν εἶδες, αὐτὸς μὲν, Ἀρκὰς ὢν, ἡ δὲ, ἐν Συρακούσαις ἐστίν. Αλ. ἐπειγόμενόν με κατέχεις ὦ Πόσειδον, περίεργα ἐρωτῶν. Πο. εὖ λέγεις. χώρει παρὰ τὴν ἀγαπωμένην καὶ ἀναδὺς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ξυναυλίᾳ μίγνυσο τῇ πηγῇ, καὶ ἓν ὕδωρ γίνεσθε.

ΜΕΝΕΛΑΟΥ, ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΩΣ.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

Ἀλλὰ ὕδωρ μὲν σε γίνεσθαι ὦ Πρωτεῦ, οὐκ ἀπίθανον, ἐνάλιόν γε ὄντα, καὶ δένδρον ἔτι φορητόν. καὶ ἐς λέοντα ὁπότε ἀλλαγείης, ὅμως οὐδὲ τοῦτο ἔξω πίστεως. εἰ δὲ καὶ πῦρ γίνεσθαι δυνατὸν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντα, τοῦτο πάνυ θαυμάζω, καὶ ἀπιστῶ. Πρω. μὴ θαυμάσῃς ὦ Μενέλαε. γίγνομαι γάρ. Με. εἶδον καὶ αὐτός. ἀλλά μοι δοκεῖς, εἰρήσεται γὰρ πρὸς σὲ, γοητείαν τινὰ προσάγειν τῷ πράγματι, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαπατᾶν τῶν ὁρώντων, αὐτὸς οὐδὲν τοιοῦτο γιγνόμενος. Πρω. καὶ τίς ἂν ἡ ἀπάτη ἐπὶ τῶν οὕτως ἐναργῶν γένοιτο; οὐκ ἀνεῳγμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες ἐς ὅσα μετεποίησα ἐμαυτόν; εἰ δὲ ἀπιστεῖς, καὶ τὸ πρᾶγμα ψευδὲς εἶναι δοκεῖ, φαντασία τις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἱσταμένη, ἐπειδὰν πῦρ γίνωμαι, προσένεγκέ μοι ὦ γενναιότατε τὴν χεῖρα. εἴσῃ γὰρ εἰ ὁρῶμαι μόνον,

ἢ καὶ τὸ κάειν τότε μοι πρόσεισιν. Με. οὐκ ἀσφαλὴς ἡ πεῖρα ὦ Πρωτεῦ. Πρω. σὺ δέ μοι Μενέλαε δοκεῖς οὐδὲ πολύποδα ἑωρακέναι πώποτε, οὐδ' ὃ πάσχει ὁ ἰχθὺς οὗτος εἰδέναι. Με. ἀλλὰ τὸν μὲν πολύποδα, εἶδον. ἃ πάσχει δέ, ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ. Πρω. ὁποίᾳ ἂν πέτρᾳ προσελθὼν ἁρμόσῃ τὰς κοτύλας, καὶ προσφὺς ἔχηται κατὰ τὰς πλεκτάνας, ἐκείνῃ ὅμοιον ἀπεργάζεται ἑαυτὸν, καὶ μεταβάλλει τὴν χρόαν, μιμούμενος τὴν πέτραν, ὡς ἂν λάθῃ τοὺς ἁλιέας, μὴ διαλλάττων, μὴ δὲ φανερὸς ὢν διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐοικὼς τῷ λίθῳ. Με. φασὶ ταῦτα. τὸ δὲ σὸν πολλῷ παραδοξότερον ὦ Πρωτεῦ. Πρω. οὐκ οἶδα ὦ Μενέλαε τίνι ἂν ἄλλῳ πιστεύσειας, τοῖς σεαυτοῦ ὀφθαλμοῖς ἀπιστῶν; Με. ἰδὼν, εἶδον. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τεράστιον, τὸν αὐτὸν πῦρ καὶ ὕδωρ γίγνεσθαι.

ΠΑΝΟΠΗΣ, ΚΑΙ ΓΑΛΗΝΗΣ.

ΠΑΝΟΠΗ.

Ιδες ὦ Γαλήνη χθὲς οἷα ἐποίησεν ἡ Ἔρις παρὰ τὸ δεῖπνον ἐν Θετταλίᾳ, διότι μὴ καὶ αὐτὴ ἐκλήθη ἐς τὸ συμπόσιον; Γα. οὐ ξυνειστιώμην ὑμῖν ἔγωγε. ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με ὦ Πανόπη ἀκύμαντον ἐν τοσούτῳ φυλάττειν τὸ πέλαγος. τί δ' οὖν ἐποίησεν ἡ Ἔρις μὴ παροῦσα; Πα. ἡ Θέτις καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπεληλύθεσαν ἐς τὸν θάλαμον, ὑπὸ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος παραπεμφθέντες. ἡ Ἔρις δ' ἐν τοσούτῳ λαθοῦσα πάντας, ἐδυνήθη δὲ ῥᾳδίως, τῶν μὲν, πινόντων, ἐνίων δὲ κροτούντων, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι κιθαρίζοντι, ἢ ταῖς Μούσαις ᾀδούσαις, προσ-

τυχόντων τὸν νοῦν, ἐνέβαλεν ἐς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι πάγκαλον, χρυσοῦν ὅλον ὦ Γαλήνη· ἐπεγέγραπτο δὲ, ἡ καλὴ λαβέτω. κυλινδούμενον δὲ τοῦτο ὥσπερ ἐξεπίτηδες, ἧκεν ἔνθα Ἥρα τε, καὶ Ἀφροδίτη, καὶ Ἀθηνᾶ κατεκλίνοντο· κἀπειδὴ ὁ Ἑρμῆς ἀνελόμενος ἐπελέξατο τὰ γεγραμμένα, αἱ μὲν Νηρεΐδες ἡμεῖς, ἀπεσιωπήσαμεν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἐκείνων παρουσῶν; αἱ δὲ, ἀντεποιοῦντο ἑκάστη. καὶ αὑτῆς εἶναι τὸ μῆλον ἠξίου. καὶ εἰ μή γε ὁ Ζεὺς διέστησεν αὐτὰς, κἂν ἄχρι χειρῶν προὐχώρησε τὸ πρᾶγμα. ἀλλ᾽ ἐκεῖνος αὐτὸς μὲν, οὐ κρινῶ φησι περὶ τούτου, καίτοι ἐκεῖναι αὐτὸν δικάσαι ἠξίουν, ἄπιτε δὲ ἐς τὴν Ἴδην παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα, ὃς οἶδέ τε διαγνῶναι τὴν καλλίονα φιλόκαλος ὤν, καὶ οὐκ ἂν ἐκεῖνος κρίναι κακῶς. Γα. τί οὖν αἱ θεαὶ ὦ Πανόπη; Πα. τήμερον οἶμαι ἀπίασι πρὸς τὴν Ἴδην. Γα. καί τις ἥξει μετὰ μικρὸν ἀπαγγέλλων ἡμῖν τὴν κρατοῦσαν. Πα. ἤδη σοι φημὶ οὐκ ἄλλη κρατήσει, τῆς Ἀφροδίτης ἀγωνιζομένης, ἢν μή τι πάνυ ὁ διαιτητὴς ἀμβλυώττῃ.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΑΜΥΜΩΝΗΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ. ΤΡΙΤΩΝ.

Ἐπὶ τὴν Λέρναν ὦ Πόσειδον παραγίγνεται καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὑδρευσομένη παρθένος, πάγκαλόν τι χρῆμα, οὐκ οἶδα ἔγωγε καλλίω παῖδα ἰδών. Πο. ἐλευθέραν τινὰ ὦ Τρίτων λέγεις, ἢ θεράπαινά τις ὑδροφόρος ἐστίν. Τρί. οὐ μὲν οὖν. ἀλλὰ τοῦ Δαναοῦ ἐκείνου θυγάτηρ μία τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτὴ, Ἀμυμώνη τοὔνομα. ἐπυθόμην γὰρ ἥτις καλεῖτο, καὶ τὸ γένος. ὁ Δαναὸς δὲ σκληραγωγεῖ

τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει, καὶ πέμπει ὕδωρ τε ἀρυσομένας. καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, παιδεύει ἀόκνους εἶναι αὐτάς. Πο. μόνη δὲ παραγίνεται μακρὰν οὕτω τὴν ὁδὸν ἐξ Ἄργους ἐς Λέρναν; Τρί. μόνη. πολυδίψιον δὲ τὸ Ἄργος ὡς οἶσθα. ὥστε ἀνάγκη ἀεὶ ὑδροφορεῖν. Πο. ὦ Τρίτων, οὐ μετρίως με διετάραξας εἰπὼν τὰ περὶ τῆς παιδός. ὥστε ἴωμεν ἐπ' αὐτήν. Τρί. ἴωμεν. ἤδη γὰρ καιρὸς τῆς ὑδροφορίας. καὶ σχεδόν που κατὰ μέσην τὴν ὁδόν ἐστιν ἰοῦσα ἐς τὴν Λέρναν. Πο. οὐκοῦν ζεῦξον τὸ ἅρμα. ἢ τοῦτο μὲν πολλὴν ἔχει τὴν διατριβὴν ὑπάγειν τοὺς ἵππους τῇ ζεύγλῃ, καὶ τὸ ἅρμα ἐπισκευάζειν; σὺ δὲ ἀλλὰ δελφῖνά μοι τινὰ τῶν ὠκέων παράστησον. ἐφιππάσομαι γὰρ ἐπ' αὐτοῦ τάχιστα. Τρί. ἰδού σοι οὑτοσὶ ὁ δελφίνων ὠκύτατος. Πο. εὖ γε ἀπελαύνωμεν. σὺ δὲ παρανήχου ὦ Τρίτων. κἀπειδὴ πάρεσμεν ἐς τὴν Λέρναν, ἐγὼ μὲν λοχήσω ἐνταῦθά που. σὺ δ' ἀποσκόπει ὁπότ' ἂν αἴσθῃ προσιοῦσαν αὐτήν. Τρί. αὕτη σοι πλησίον. Πο. καλὴ ὦ Τρίτων, καὶ ὡραία παρθένος. ἀλλὰ συλληπτέα ἡμῖν ἐστιν. Αμυ. ἄνθρωπε, ποῖ με ξυναρπάσας ἄγεις; ἀνδραποδιστὴς εἶ, καὶ ἔοικας ἡμῖν ἀπ' Αἰγύπτου τοῦ θείου ἐπιπεμφθῆναι. ὥστε βοήσομαι τὸν πατέρα. Τρί. σιώπησον ὦ Αμυμώνη. Ποσειδῶν ἐστι. Αμυ. τί Ποσειδῶνα λέγεις; τί βιάζῃ με ὦ ἄνθρωπε, καὶ ἐς τὴν θάλατταν καθέλκεις; ἐγὼ δὲ ἀποπνιγήσομαι ἡ ἀθλία καταδῦσα. Πο. θάρρει, οὐδὲν δεινὸν πάθῃς. ἀλλὰ καὶ πηγὴν ἐπώνυμόν σοι ἀναδοθῆναι ἐάσω ἐνταῦθα, πατάξας τῇ τριαίνῃ τὴν πέτραν, πλησίον τοῦ κλύσματος. καὶ σὺ εὐδαίμων ἔσῃ, καὶ μόνη τῶν ἀδελφῶν οὐχ ὑδροφορήσεις ἀποθανοῦσα.

ΝΟΤΟΥ, ΚΑΙ ΖΕΦΥΡΟΥ.

ΝΟΤΟΣ.

Αὐτην ὦ ζέφυρε τὴν δάμαλιν, ἣν διὰ τοῦ πελάγους ἐς Αἴγυπτον ὁ Ἑρμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς διεκόρησεν ἁλοὺς ἔρωτι; Ζέ. ναὶ ὦ νότε. οὐ δάμαλις δὲ τότε, ἀλλὰ παῖς ἦν τοῦ ποταμοῦ Ἰνάχου. νῦν δὲ ἡ Ἥρα τοιαύτην ἐποίησεν αὐτὴν ζηλοτυπήσασα, ὅτι καὶ πάνυ ἑώρα ἐρῶντα τὸν Δία. Ζέ. νῦν οὖν ἔτι ἐρᾷ τῆς βοός; καὶ μάλα. καὶ διὰ τοῦτο ἐς Αἴγυπτον αὐτὴν ἔπεμψε. καὶ ἡμῖν προσέταξε μὴ κυμαίνειν τὴν θάλασσαν ἔστ' ἂν διανήξηται, ὡς ἀποτεκοῦσα ἐκεῖ. κύει δὲ ἤδη. θεὸς γένοιτο καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ τεχθέν. Νό. ἡ δάμαλις θεός; Ζέ. καὶ μάλα ὦ νότε. ἄρξει τε ὡς ὁ Ἑρμῆς ἔφη τῶν πλεόντων, καὶ ἡμῶν ἔσαι δέσποινα, ὅν τινα ἂν ἡμῶν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ κωλῦσαι ἐπιπνεῖν. Νό. θεραπευτέα τοιγαροῦν ὦ ζέφυρε, ἤδη δέσποινά γε οὖσα. Ζέ. νὴ Δία εὐνουστέρα γὰρ οὕτω γένοιτο. Ζέ. ἀλλ' ἤδη γὰρ διεπέρασε, καὶ ἐξένευσεν ἐς τὴν γῆν. ὁρᾷς ὅπως οὐκέτι μὲν τετραποδιστὶ βαδίζει, ἀνορθώσας δ' αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς, γυναῖκα παγκάλην αὖθις ἐποίησε; Νό. παράδοξα γοῦν ταῦτα ὦ ζέφυρε. οὐκέτι τὰ κέρατα, οὐδὲ οὐρὰ, καὶ δίχηλα τὰ σκέλη, ἀλλ' ἐπέραστος κόρη. ὁ μέντοι Ἑρμῆς τί παθὼν, μεταβέβληκεν ἑαυτὸν. καὶ ἀντὶ νεανίου, κυνοπρόσωπος γεγένηται. Ζέ. μὴ πολυπραγμονῶμεν, ὅτι ἄμεινον ἐκεῖνος οἶδε τὸ πρακτέον.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΕΛΦΙΝΩΝ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

ε

Υ̓͂ γε ὦ δελφῖνες, ὅτι ἀεὶ φιλάνθρωποί ἐστε, καὶ πάλαι μὲν τὸ τῆς Ἰνοῦς παιδίον ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν ἐκομίσατε, ὑποδεξάμενοι ἀπὸ τῶν Σκιρωνίδων μετὰ τῆς μητρὸς ἐμπεσόν. καὶ νῦν σὺ τὸν κιθαρῳδὸν τοῦτον τὸν ἐκ Μηθύμνης ἀναλαβὼν, ἐξενήξω ἐς Ταίναρον αὐτῇ σκευῇ, καὶ κιθάρᾳ. οὐδὲ περιεῖδες κακῶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν ἀπολλύμενον. Δελ. μὴ θαυμάσῃς ὦ Πόσειδον, εἰ τοὺς ἀνθρώπους εὖ ποιοῦμεν, ἐξ ἀνθρώπων γε καὶ αὐτοὶ ἰχθύες γενόμενοι. Πο. καὶ μέμφομαί γε τῷ Διονύσῳ, ὅτι ὑμᾶς καταναυμαχήσας, μετέβαλε, δέον χειρώσασθαι μόνον, ὥσπερ τοὺς ἄλλους ὑπηγάγετο. ὅπως γοῦν τὰ κατὰ τὸν Ἀρίονα τοῦτον ἐγένετο ὦ δελφίν; Δελ. ὁ Περίανδρος οἶμαι ἔχαιρεν αὐτῷ. καὶ πολλάκις μετεπέμπετο αὐτὸν ἐπὶ τῇ τέχνῃ. ὁ δὲ, πλουτήσας παρὰ τοῦ τυράννου, ἐπεθύμησε πλεύσας οἴκαδε ἐς τὴν Μήθυμναν, ἐπιδείξασθαι τὸν πλοῦτον. καὶ ἐπιβὰς πορθμείου τινὸς κακούργων ἀνδρῶν, ὡς ἔδειξε πολὺν ἄγων χρυσὸν, καὶ ἄργυρον, ἐπεὶ κατὰ μέσον τὸ Αἰγαῖον ἐγένοντο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ οἱ ναῦται. ὁ δὲ, ἠκροώμην γὰρ ἅπαντα, παρανέων τῷ σκάφει, ἐπεὶ ταῦτα ὑμῖν δέδοκται ἔφη, ἀλλὰ τὴν σκευὴν ἀναλαβόντα με, καὶ ᾄσαντα θρῆνόν τινα ἐπ' ἐμαυτῷ, ἑκόντας ἐάσατε ῥῖψαι ἐμαυτόν. ἐπέτρεψαν οἱ ναῦται. καὶ ἀνέλαβε τὴν σκευὴν, καὶ ᾖσε πάνυ λιγυρῶς. καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλατταν, ὡς αὐτίκα πάντως ἀποθανούμενος. ἐγὼ δὲ ὑπολαβὼν, καὶ ἀναθέμενος αὐτὸν, ἐξενηξάμην ἔχων εἰς Ταίναρον. Πο. ἐπαινῶ τῆς φιλομουσίας. ἄξιον γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδέδωκας αὐτῷ τῆς ἀκροάσεως.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΑΜΦΙΤΡΙΤΗΣ. ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ὁ μὲν στενὸν τοῦτο, ἐς ὃ ἡ παῖς κατηνέχθη, Ἑλλήσποντος ἀπ' αὐτῆς καλείσθω. τὴν δὲ νεκρὸν, ὑμεῖς ὦ Νηρηΐδες παραλαβοῦσαι, τῇ Τρῳάδι προσενέγκατε, ὡς ταφείη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. Αμ. μηδαμῶς ὦ Πόσειδον. ἀλλ' ἐνταῦθα ἐν τῷ ἐπωνύμῳ πελάγει τεθάφθω. ἐλεοῦμεν γὰρ αὐτὴν οἴκτιστα ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς πεπονθυῖαν. Πο. τοῦτο μὲν ὦ Ἀμφιτρίτη οὐ θέμις. οὐδ' ἄλλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῇ ψάμμῳ αὐτήν, ἀλλ' ὅπερ ἔφην ἐν τῇ Τρῳάδι ἐν τῇ Χερρονήσῳ τεθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσαι αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Ἰνὼ πείσεται, καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀθάμαντος διωκομένη ἐς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κιθαιρῶνος, καθόπερ καθήκει ἐς τὴν θάλασσαν ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῆς ἀγκάλης. Αμ. ἀλλὰ κἀκείνην σῶσαι δεήσει, χαρισάμενος τῷ Διονύσῳ. τροφὸς γὰρ αὐτοῦ καὶ τίτθη ἡ Ἰνώ. Πο. οὐκ ἐχρῆν οὕτω πονηρὰν οὖσαν, ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἀχαριστεῖν ὦ Ἀμφιτρίτη οὐκ ἄξιον. Αμ. αὕτη δὲ ἄρα τί παθοῦσα κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ κριοῦ; ὁ ἀδελφὸς δὲ ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται; Πο. εἰκότως. νεανίας γὰρ, καὶ δύναται ἀντέχειν πρὸς τὴν φοράν. ἡ δὲ ὑπὸ ἀηθείας ἐπιβᾶσα ὀχήματος παραδόξου, καὶ ἀπιδοῦσα ἐς βάθος ἀχανές, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τῷ θάμβει ἅμα σχεθεῖσα, καὶ ἰλιγγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆς πτήσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν κεράτων τοῦ κριοῦ, ὧν τέως ἀπείληπτο, καὶ κατέπεσεν ἐς τὸ πέλαγος. Αμ. οὐκοῦν ἐχρῆν τὴν μητέρα τὴν Νεφέλην βοηθεῖν πιπτούσῃ; Πο. ἐχρῆν. ἀλλ' ἡ μοῖρα πολλῷ τῆς Νεφέλης δυνατωτέρα.

ΙΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΙΡΙΣ.

7 Τὴν νῆσον τὴν πλανωμένην ὦ Πόσειδον, ἀποσπασθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἔτι νήχεσθαι συμβέβηκε. ταύτην φησὶν ὁ Ζεὺς στῆσον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ ποίησον ἤδη δῆλον ἐν τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, στηρίξας πάνυ ἀσφαλῶς. δεῖται γάρ τι αὐτῆς. Πο. πεπράξεται τοῦτο ὦ Ἶρι. τίνα δὲ ὅμως παρέξει αὐτῷ τὴν χρείαν ἀναφανεῖσα, καὶ μηκέτι πλέουσα; Ιρις. τὴν Λητὼ ἐπ' αὐτῆς δεῖ ἀποκυῆσαι. ἤδη γὰρ πονήρως ὑπὸ τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. τί οὖν; οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς ἐντεκεῖν; εἰ δὲ μὴ οὗτος, ἀλλά γε πᾶσα ἡ γῆ οὐκ ἂν ὑποδέξασθαι δύναιτο τὰς αὐτῆς γονάς. Ιρις. οὐκ ὦ Πόσειδον. ἡ Ἥρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τῶν ὠδίνων ὑποδοχήν. ἡ τοίνυν νῆσος αὕτη ἀνώμοτός ἐστιν. ἀφανὴς γὰρ ἦν. Πο. συνίημι. στῆθι ὦ νῆσε, καὶ ἀνάδυθι αὖθις ἐκ τοῦ βυθοῦ, καὶ μηκέτι ὑποφέρου, ἀλλὰ βεβαίως μένε, καὶ ὑπόδεξαι ὦ εὐδαιμονεστάτη τοῦ ἀδελφοῦ τὰ τέκνα δύο, τοὺς καλλίστους τῶν θεῶν. καὶ ὑμεῖς ὦ Τρίτωνες, διαπορθμεύσατε τὴν Λητὼ ἐς αὐτήν. καὶ γαληνὰ ἅπαντα ἔστω. τὸν δράκοντα δέ, ὃς νῦν ἐξοιστρεῖ αὐτὴν φοβῶν τὰ νεογνά, ἐπειδὰν τεχθῇ, αὐτίκα μέτεισι, καὶ τιμωρήσει τῇ μητρί. σὺ δὲ ἀπάγγελλε τῷ Διὶ πάντα εἶναι εὐτρεπῆ. ἕστηκεν ἡ Δῆλος. ἡκέτω ἡ Λητώ, καὶ τικτέτω.

ΞΑΝΘΟΥ, ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

ΞΑΝΘΟΣ.

Δέξαι με ὦ θάλασσα, δεινὰ πεπονθότα. καὶ κατάσβεσόν μου τὰ τραύματα. Θά. τί τοῦτο ὦ Ξάνθε; τίς σε κατέκαυσεν; Ξάν. Ἥφαιστος. ἀλλ' ἀπηνθράκωμαι ὅλως ὁ κακοδαίμων, καὶ ζέω. Θά. διατί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξάν. διὰ τὸν υἱὸν τῆς Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα τοὺς Φρύγας ἱκέτευσα, ὁ δ' οὐκ ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ὑπὸ τῶν νεκρῶν ἀπέφραττέ μοι τὸν ῥοῦν, ἐλεήσας τοὺς ἀθλίους, ἐπῆλθον, ἐπικλύσαι θέλων, ὡς φοβηθεὶς, ἀπόσχοιτο τῶν ἀνδρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ἥφαιστος, ἔτυχε γὰρ πλησίον που ὢν, πᾶν ὅσον οἶμαι πῦρ εἶχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ εἴποθι ἀλλοθι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι. καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πτελέας, καὶ μυρίκας. ὤπτησε δὲ καὶ τοὺς κακοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας. αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑπερκαχλάσαι ποιήσας, μικροῦ δεῖν ὅλον ξηρὸν εἴργασαι. ὁρᾷς δ' οὖν ὅπως διάκειμαι ὑπὸ τῶν ἐκκαυμάτων; Θά. θολερὸς ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ἡ θέρμη δὲ ὡς φῄς, ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ εἰκότως ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, οὐκ αἰδεσθεὶς ὅτι Νηρηΐδος υἱὸς ἦν. Ξάν. οὐκ ἔδει οὖν ἐλεῆσαι γείτονας ὄντας τοὺς Φρύγας; Θά. τὸν Ἥφαιστον δὲ οὐκ ἔδει ἐλεῆσαι, Θέτιδος υἱὸν ὄντα τὸν Ἀχιλλέα;

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ.

ΔΩΡΙΣ.

Τί δακρύεις ὦ Θέτι; Θέ. καλλίστην ὦ Δωρὶ κόρην εἶδον ἐς κιβωτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐμβληθεῖσαν, αὐτήν τε, καὶ βρέφος αὐτῆς ἀρτιγέννητον. ἐκέλευσε δὲ ὁ πατὴρ τοὺς ναύτας,

ἐμβαλόντας τὸ κιβώτιον, ἐπειδὰν πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσπάσωσιν, ἀφεῖναι ἐς τὴν θάλασσαν, ὡς ἀπόλοιτο ἡ ἀθλία καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ βρέφος. ΔΩ. τίνος δ' ἕνεκα ὦ ἀδελφὴ, ἐπεὶ ἔμαθες ἀκριβῶς ἅπαντα; ΘΕ. Ἀκρίσιος ὁ πατὴρ αὐτῆς, καλλίστην οὖσαν, ἐπαρθένευεν ἐς χαλκοῦν τινα θάλαμον ἐμβαλών. εἶτα τὸ μὲν ἀληθὲς, οὐκ ἔχω εἰπεῖν. φασὶ δ' οὖν τὸν Δία, χρυσὸν γενόμενον, ῥυῆναι διὰ τοῦ ὀρόφου ἐπ' αὐτήν. δεξαμένην δ' ἐκείνην ἐς τὸν κόλπον καταρρέοντα τὸν θεὸν, ἐγκύμονα γενέσθαι. τοῦτο αἰσθόμενος ὁ πατὴρ, ἄγριός τις καὶ ζηλότυπος γέρων, ἠγανάκτησε. καὶ ὑπό τινος μεμοιχεῦσθαι οἰηθεὶς αὐτὴν, ἐμβάλλει ἐς τὴν κιβωτὸν ἄρτι τετοκυῖαν. ΔΩ. ἡ δὲ, τί ἔπραττεν ὦ Θέτι, ὁπότε καθίετο; ΘΕ. ὑπὲρ αὐτῆς μὲν ἐσίγα ὦ Δωρὶ, καὶ ἔφερε τὴν καταδίκην. τὸ βρέφος δὲ παρῃτεῖτο μὴ ἀποθανεῖν, δακρύουσα, καὶ τῷ πάππῳ δεικνύουσα αὐτὸ, κάλλιστον ὄν. τὸ δὲ, ὑπ' ἀγνοίας τῶν κακῶν, καὶ ἐμειδία πρὸς τὴν θάλασσαν. ὑποπίμπλαμαι αὖθις τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων, μνημονεύουσα αὐτῶν. ΔΩ. κἀμὲ δακρῦσαι ἐποίησας. ἀλλ' ἤδη τεθνᾶσιν; ΘΕ. οὐδαμῶς. νήχεται γὰρ ἔτι ἡ κιβωτὸς ἀμφὶ τὴν Σέριφον, ζῶντας αὐτοὺς φυλάττουσα. ΔΩ. τί οὖν οὐχὶ σώζομεν αὐτὴν, τοῖς ἁλιεῦσι τούτοις ἐμβαλοῦσαι ἐς τὰ δίκτυα τοῖς Σεριφίοις; οἱ δὲ, ἀνασπάσαντες, σώσουσι δηλονότι. ΘΕ. εὖ λέγεις. οὕτω ποιῶμεν. μὴ γὰρ ἀπολέσθω μήτε αὐτὴ, μήτε τὸ παιδίον οὕτως ὂν καλόν.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΝΙΠΕΩΣ.

ΕΝΙΠΕΥΣ.

Υ καλὰ ταῦτα ὦ Πόσειδον· εἰρήσεται γὰρ τἀληθές· ὑπελθών μου τὴν ἐρωμένην, εἰκασθεὶς ἐμοί, διεκόρησας τὴν παῖδα· ἡ δὲ, ᾤετο ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα πεπονθέναι· καὶ διὰ τοῦτο παρεῖχεν ἑαυτήν. Πο. σὺ γὰρ ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπεροπτικὸς ἦσθα, καὶ βραδύς· ὃς κόρης οὕτω καλῆς φοιτώσης ὁσημέραι παρὰ σέ, ἀπολλυμένης ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ὑπερεώρας, καὶ ἔχαιρες λυπῶν αὐτήν· ἡ δὲ, παρὰ τὰς ὄχθας ἀλύουσα, καὶ ἐπεμβαίνουσα, καὶ λουομένη, ἐνίοτε ηὔχετό σοι ἐντυχεῖν· σὺ δ' ἐθρύπτου πρὸς αὐτήν. Ενι. τί οὖν, διὰ τοῦτο ἐχρῆν σε προαρπάσαι τὸν ἔρωτα, καὶ καθυποκρίνεσθαι Ἐνιπέα ἀντὶ Ποσειδῶνος εἶναι, καὶ κατασοφίσασθαι τὴν Τυρὼ ἀφελῆ κόρην οὖσαν; Πο. ὀψὲ ζηλοτυπεῖς ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπερόπτης πρότερον ὤν· ἡ Τυρὼ δέ, οὐδὲν δεινὸν πέπονθεν, οἰομένη ὑπὸ σοῦ διακεκορῆσθαι. Ενι. οὐ μὲν οὖν· ἔφης γὰρ ἀπιὼν ὅτι Ποσειδῶν ἦσθα· ὃ καὶ μάλιστα ἐλύπησεν αὐτήν· καὶ ἐγὼ τοῦτο ἠδίκημαι, ὅτι τὰ ἐμὰ σὺ ηὐφραίνου τότε, καὶ περιστήσας πορφύρεόν τι κῦμα, ὅπερ ὑμᾶς συνέκρυπτε, ἅμα συνῆσθα τῇ παιδὶ ἀντ' ἐμοῦ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἤθελες ὦ Ἐνιπεῦ.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΝΗΡΗΙΔΩΝ.

ΤΡΙΤΩΝ.

Ο κῆτος ὑμῶν ὦ Νηρηΐδες, ὃ ἐπὶ τὴν τοῦ Κηφέως θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδαν ἐπέμψατε, οὔτε τὴν παῖδα ἠδίκησεν ὡς οἴεσθε, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε. Νη. ὑπὸ τίνος ὦ Τρί-

τῶν, ἢ ὁ Κηφεὺς καθάπερ δέλεαρ προθεὶς, τὴν κόρην ἀπέ-
κτεινεν ἐπελθὼν, λοχήσας μετὰ πολλῆς δυνάμεως.
Τρι. οὐκ. ἀλλ᾽ ἴστε οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸ
τῆς Δανάης παιδίον, ὃ μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ κιβωτῷ
ἐμβληθὲν ἐς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ μητροπάτορος, ἐσώ-
σατε, οἰκτείρασαι αὐτούς. Ἰφι. οἶδα ὃν λέγεις. εἰ-
κὸς δὲ ἤδη νεανίαν εἶναι, καὶ μάλα γενναῖόν τε καὶ καλὸν
ἰδεῖν. Τρι. οὗτος ἀπέκτεινε τὸ κῆτος. Ἰφι. διατί
ὦ Τρίτων; οὐ γὰρ δὴ σῶστρα ἡμῖν τοιαῦτα ἐκτίνειν αὐτὸν
ἐχρῆν. Τρι. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν ὡς ἐγένετο.
ἐστάλη μὲν οὗτος ἐπὶ τὰς Γοργόνας, ἆθλόν τινα τοῦτον τῷ
βασιλεῖ ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς τὴν Λιβύην, Ἰφι.
πῶς ὦ τρίτων, μόνος, ἢ καὶ ἄλλους συμμάχους ἦγεν; ἄλ-
λως γὰρ δύσπορος ἡ ὁδός. Τρί. διὰ τοῦ ἀέρος. ὑπό-
πτερον γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἔθηκεν. ἐπεὶ δ᾽ οὖν ἧκεν ὅπου διῃ-
τῶντο, αἱ μὲν, ἐκάθευδον οἱ μαι. ὁ δὲ, ἀποτεμὼν τῆς Με-
δούσης τὴν κεφαλὴν, ᾤχετ᾽ ἀποπτάμενος. Ἰφι. πῶς
ἰδών; ἀθέατοι γάρ εἰσιν. ἢ ὃς ἂν ἴδῃ, οὐκ ἔτ᾽ ἄλλο μετὰ
ταῦτα ἴδοι; Τρί. ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἀσπίδα προφαίνου-
σα, τοιαῦτα γὰρ ἤκουσα διηγουμένου αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀν-
δρομέδαν, καὶ πρὸς τὸν Κηφέα ὕστερον, ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ἐπὶ
τῆς ἀσπίδος ὑποστιλβούσης, ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου παρέ-
σχεν αὐτῷ εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Μεδούσης. εἶτα λαβόμενος
τῇ λαιᾷ τῆς κόμης, ἐνορῶν δὲ τὴν εἰκόνα, τῇ δεξιᾷ τὴν
ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. καὶ πρὶν ἀνε-
γρέσθαι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν πα-
ράλιον ταύτην Αἰθιοπίαν ἐγένετο, ἤδη πρόσγειος πετόμε-
νος, ὁρᾷ τὴν Ἀνδρομέδαν προκειμένην, ἐπίτινος πέτρας
προβλῆτος προσπεπατταλευμένην, καλλίστην ὦ θεοί, καθ-
ειμένην τὰς κόμας, ἡμίγυμνον πολὺ ἔνερθε τῶν μαστῶν.

καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνηρώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης. κατὰ μικρὸν δὲ ἁλοὺς ἔρωτι, ἐχρῆν γὰρ σεσῶσθαι τὴν παῖδα, βοηθεῖν διέγνω. καὶ ἐπειδὴ τὸ κῆτος ἐπῄει μάλα φοβερὸν, ὡς καταπιούμενον τὴν Ἀνδρομέδαν, ὑπεραιωρηθεὶς ὁ νεανίσκος, πρόκωπον ἔχων τὴν ἅρπην, τῇ μὲν, καθικνεῖται. τῇ δὲ, προδεικνὺς τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτό. τὸ δὲ, τέθνηκε γοῦν, καὶ πέπηγεν αὐτοῦ τὰ πολλὰ ὅσα εἶδε τὴν Μέδουσαν. ὁ δὲ, λύσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ὑποσχὼν τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο ἀκροποδητὶ κατιοῦσαν ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς οὔσης. καὶ νῦν γαμεῖ ἐν τοῦ Κηφέως. καὶ ἀπάξει αὐτὴν ἐς Ἄργος. ὥστε αὐτὶ θανάτου, γάμον οὐ τὸν τυχόντα εὕρετο. Νη. ἐγὼ μὲν, οὐ πάνυ τῷ γεγονότι ἄχθομαι. τί γὰρ ἡ παῖς ἠδίκει ἡμᾶς, εἴ τι ἡ μήτηρ ἐμεγαλαύχει τότε, καὶ ἠξίου καλλίων εἶναι; Τρί. ὅτι οὕτως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ μήτηρ γε οὖσα. Νη. μηκέτι μεμνήμεθα ὦ Δωρὶ ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρος γυνὴ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν ἐλάλησεν. ἱκανὴν γὰρ ἡμῖν τιμωρίαν ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί. χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

ΖΕΦΥΡΟΥ, ΚΑΙ ΝΟΤΟΥ.

ΖΕΦΥΡΟΣ.

Οὐ πώποτε πομπὴν ἐγὼ μεγαλοπρεπεστέραν εἶδον ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀφ' οὗ εἰμι, καὶ πνέω. σὺ δὲ οὐκ εἶδες ὦ Νότε; Νό. τίνα ταύτην λέγεις ὦ Ζέφυρε τὴν πομπήν; ἢ τίνες οἱ πέμποντες ἦσαν; Ζέ. ἡδίστου θεάματος ἀπελείφθης, οἷον οὐκ ἄλλο ἴδοις ἔτι. Νό. Παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν γὰρ θάλασσαν εἰργαζόμην. ἐπέπνευσα δέ τι καὶ

μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ὅσα παράλια τῆς χώρας. οὐδὲν οὖν οἶδα ὧν λέγεις. Ζέ. ἀλλὰ τὸν σιδώνιον Ἀγήνορα οἶδας; Νό. ναί. τὸν τῆς Εὐρώπης πατέρα. τί μήν; Ζέ. περὶ αὐτῆς ἐκείνης διηγήσομαί σοι. Νό. μῶν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐραστὴς ἐκ πολλοῦ τῆς παιδός; τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ἠπιστάμην. Ζέ. οὐκοῦν τὸν μὲν ἔρωτα οἶσθα. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη ἄκουσον. ἡ μὲν Εὐρώπη καταληλύθει ἐπὶ τὴν ἠϊόνα παίζουσα, τὰς ἡλικιώτιδας παραλαβοῦσα. ὁ Ζεὺς δὲ ταύρῳ εἰκάσας ἑαυτὸν, συνέπαιζεν αὐταῖς, κάλλιστος φαινόμενος. λευκός τε γὰρ ἦν ἀκριβῶς, καὶ τὰ κέρατα εὐκαμπὴς, καὶ τὸ βλέμμα ἥμερος. ἐσκίρτα οὖν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, καὶ ἐμυκᾶτο ἥδιστον, ὥς τε τὴν Εὐρώπην τολμῆσαι καὶ ἀναβῆναι αὐτόν. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, δρομαῖος μὲν ὁ Ζεὺς ὥρμησεν ἐπὶ τὴν θάλατταν φέρων αὐτὴν, καὶ ἀνήχετο ἐμπεσών. ἡ δὲ, πάνυ ἐκπλαγεῖσα τῷ πράγματι, τῇ λαιᾷ μὲν εἴχετο τοῦ κέρατος, ὡς μὴ ἀπολισθάνοι, τῇ ἑτέρᾳ δὲ, ἠνεμωμένον τὸν πέπλον συνεῖχε. Νό. ἡδὺ τοῦτο θέαμα εἶδες ὦ Ζέφυρε, καὶ ἐρωτικὸν, νηχόμενον τὸν Δία, φέροντα τὴν ἀγαπωμένην. Ζέ. καὶ μὴν τὰ μετὰ ταῦτα ἡδίω παραπολὺ ὦ Νότε. ἥ τε γὰρ θάλαττα εὐθὺς ἀκύμων ἐγένετο, καὶ τὴν γαλήνην ἐπισπασαμένη, λείαν παρεῖχεν ἑαυτήν. ἡμεῖς δὲ πάντες ἡσυχίαν ἄγοντες, οὐδὲν ἄλλο, ἢ θεαταὶ μόνον τῶν γιγνομένων παρηκολουθοῦμεν. ἔρωτες δὲ παραπετόμενοι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν θάλατταν ὡς ἐνίοτε ἄκροις τοῖς ποσὶν ἐπιψαύειν τοῦ ὕδατος, ἡμμένας τὰς δᾷδας φέροντες, ᾖδον ἅμα τὸν ὑμέναιον. αἱ Νηρεΐδες δὲ ἀναδῦσαι, παρίππευον ἐπὶ τῶν δελφίνων ἐπικροτοῦσαι, ἡμίγυμνοι αἱ πολλαί. τό, τε τῶν Τριτώνων γένος, καὶ εἴ τι ἄλλο

λο μὴ φοβερὸν ἰδεῖν τὸ θαλάττιον, ἅπαντες περιεχόρευον τὴν παῖδα. ὁ μὲν γὰρ Ποσειδῶν ἐπιβεβηκὼς ἅρματος, παροχουμένης τε, καὶ τὴν Ἀμφιτρίτην ἔχων, προῆγε γεγηθὼς, προοδοιπορῶν νηχομένῳ τῷ ἀδελφῷ. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὴν Ἀφροδίτην δύο Τρίτωνες ἔφερον, ἐπὶ κόγχης κατακειμένην, ἄνθη παντοῖα ἐπιπάττουσαν τῇ νύμφῃ. ταῦτα ἐκ φοινίκης ἄχρι τῆς Κρήτης ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ ἐπέβη τῇ νήσῳ, ὁ μὲν ταῦρος οὐκ ἔτι ἐφαίνετο. ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς ὁ Ζεὺς, ἀπῆγε τὴν Εὐρώπην ἐς τὸ Δίκταιον ἄντρον, ἐρυθριῶσαν, καὶ κάτω ὁρῶσαν. ἠπίστατο γὰρ ἤδη ἐφ' ὅ, τι ἄγοιτο, ἡμεῖς δ' ἐμπεσόντες, ἄλλος ἄλλο τοῦ πελάγους μέρος διεκυμαίνομεν. Νό. ὦ μακάριε ζέφυρε τῆς θέας. ἐγὼ δὲ, γρύπας, καὶ ἐλέφαντας, καὶ μέλανας ἀνθρώπους ἑώρων.

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ. ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Πολύδευκες, ἐντέλλομαί σοι, ἐπειδὰν τάχιστα ἀνέλθῃς, σὸν γάρ ἐστιν οἶμαι τὸ ἀναβιῶναι αὔριον, ἤν που ἴδῃς Μένιππον τὸν κύνα, εὕροις δ' ἂν αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ Κράνειον, ἢ ἐν Λυκείῳ, τῶν ἐριζόντων πρὸς ἀλλήλους φιλοσόφων καταγελῶντα, εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν, ὅτι σοι ὦ Μένιππε, κελεύει ὁ Διογένης εἴ σοι ἱκανῶς τὰ ὑπὲρ γῆς καταγεγέλασται, ἥκειν ἐνθάδε πολλῷ πλείω ἐπιγελασόμενον. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν ἀμφιβόλῳ σοι ἔτι ὁ γέλως ἦν, καὶ πολὺ τὸ, τίς γὰρ ὅλως οἶδε τὰ μετὰ τὸν βίον. ἐνταῦθα δὲ, οὐ παύσῃ βεβαίως γελῶν, καθάπερ ἐγὼ νῦν. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν

ὁρᾷς

ὁρᾷς τοὺς πλουσίους, καὶ σατράπας, καὶ τυράννους, οὕτω ταπεινοὺς, καὶ ἀσήμους ἐκ μόνης οἰμωγῆς διαγινωσκομένους· καὶ ὅτι μαλθακοὶ καὶ ἀγεννεῖς εἰσι, μεμνημένοι τῶν ἄνω. ταῦτα λέγε αὐτῷ. καὶ προσέτι, ἐμπλησάμενον τὴν πήραν, ἥκειν θέρμων τε πολλῶν, καὶ εἴ που εὕροι ἐν τῇ τριόδῳ Ἑκάτης δεῖπνον κείμενον, ἢ ᾠὸν ἐκ καθαρσίου, ἤ τι τοιοῦτο. Πολυ. ἀλλ' ἀπαγγελῶ ταῦτα ὦ Διόγενες. ὅπως δὲ εἰδῶ μάλιστα, ὁποῖός τίς ἐστι τὴν ὄψιν; Διο. γέρων, φαλακρὸς, τριβώνιον ἔχων πολύθυρον, ἅπαντι ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον, καὶ ταῖς ἐπιπτυχαῖς τῶν ῥακίων ποικίλον. γελᾷ δ' ἀεὶ, καὶ τὰ πολλὰ τοὺς ἀλαζόνας τούτους φιλοσόφους ἐπισκώπτει. Πολυ. ῥᾴδιον εὑρεῖν ἀπό γε τούτων. Διο. βούλει καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἐντείλωμαί τι τοὺς φιλοσόφους; Πολυ. λέγε. οὐ βαρὺ γὰρ οὐδὲ τοῦτο. Διο. τὸ μὲν ὅλον, παύσασθαι αὐτοῖς παρεγγύα ληροῦσι, καὶ περὶ τῶν ὅλων ἐρίζουσι, καὶ κέρατα φύουσιν ἀλλήλοις, καὶ κροκοδείλους ποιοῦσι, καὶ τοιαῦτα ἄπορα ἐρωτᾶν διδάσκουσι τὸν νοῦν. Πολυ. ἀλλ' ἐμὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον εἶναι φήσουσι, κατηγοροῦντα τῆς σοφίας αὐτῶν. Διο. σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ λέγε. Πολυ. καὶ ταῦτα ὦ Διόγενες ἀπαγγελῶ. Διο. τοῖς πλουσίοις δὲ ὦ φίλτατον Πολυδεύκιον, ἀπάγγελλε ταῦτα παρ' ἡμῶν, τί ὦ μάταιοι τὸν χρυσὸν φυλάττετε; τί δὲ τιμωρεῖσθε ἑαυτοὺς, λογιζόμενοι τοὺς τόκους, καὶ τάλαντα ἐπὶ ταλάντοις συντιθέντες, οὓς χρὴ ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν μετ' ὀλίγον; Πολυ. εἰρήσεται καὶ ταῦτα πρὸς ἐκείνους. Διο. ἀλλὰ καὶ τοῖς καλοῖς γε καὶ ἰσχυροῖς λέγε. Μεγίλλῳ τε τῷ Κορινθίῳ, καὶ Δαμοξένῳ τῷ παλαιστῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν οὔτε ἡ ξανθὴ κόμη, οὔτε τὰ χαροπὰ ἢ μέλανα ὄμματα, ἢ ἐρύθημα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔτι ἐστίν, ἢ

νεῦρα εὔτονα, ἢ ὦμοι καρτεροί· ἀλλὰ πάντα μία ἡμῖν κόνις φασί, κρανία γυμνὰ τοῦ κάλλους. Πολυ. οὐ χαλεπὸν οὐδὲ ταῦτα εἰπεῖν πρὸς τοὺς καλοὺς, καὶ ἰσχυρούς. Διο. καὶ τοῖς πένησιν ὦ λάκων, πολλοὶ δ᾽ εἰσί, καὶ ἀχθόμενοι τῷ πράγματι, καὶ οἰκτείροντες τὴν ἀπορίαν, λέγε μήτε δακρύειν, μήτ᾽ οἰμώζειν, διηγησάμενος τὴν ἐνταῦθα ἰσοτιμίαν· καὶ ὅτι ὄψονται τοὺς ἐκεῖ πλουσίους οὐδὲν ἀμείνους αὐτῶν. καὶ Λακεδαιμονίοις δὲ τοῖς σοῖς, ταῦτα εἰ δοκεῖ, παρ᾽ ἐμοῦ ἐπιτίμησον, λέγων ἐκλελύσθαι αὐτούς. Πολυ. μηδὲν ὦ Διόγενες περὶ Λακεδαιμονίων λέγε· οὐ γὰρ ἀνέξομαί γε· ἃ δὲ πρὸς τοὺς ἄλλους ἔφησθα, ἀπαγγελῶ. Διο. ἐάσωμεν τούτους, ἐπεί σοι δοκεῖ· σὺ δὲ οἷς προεῖπον, ἀπένεγκαι παρ᾽ ἐμοῦ τοὺς λόγους.

ΠΛΟΥΤΩΝ, Η ΚΑΤΑ ΜΕΝΙΠΠΟΥ. ΚΡΟΙΣΟΣ.

ΟΥ φέρομεν ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα· ὥστε ἢ ἐκεῖνόν ποι κατάστησον, ἢ ἡμεῖς μετοικήσωμεν εἰς ἕτερον τόπον. Πλού. τί δ᾽ ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁ μόνεκρος ὤν; Κροῖ. ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζομεν, καὶ στένομεν, ἐκείνων μεμνημένοι τῶν ἄνω, Μίδας μὲν οὑτοσί, τοῦ χρυσίου, Σαρδανάπαλος δὲ, τῆς πολλῆς τρυφῆς, ἐγὼ δὲ, τῶν θησαυρῶν, ἐπιγελᾷ, καὶ ἐξονειδίζει, ἀνδράποδα, καὶ καθάρματα ἡμᾶς ἀποκαλῶν· ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων, ἐπιταράττει ἡμῶν τὰς οἰμωγάς· καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. Πλού. τί ταῦτα φασὶν ὦ Μένιππε; Μέν. ἀληθῆ ὦ Πλούτων· μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγεννεῖς, καὶ ὀλεθρίους ὄντας· οἷς οὐκ ἀπέχρησε βιῶναι κακῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες,

ἔτι μέμνηνται, καὶ περιέχονται τῶν ἄνω. χαίρω τοι ἀνιῶν αὐτούς. ΠΛΟΥ. ἀλλ' οὐ χρή. λυποῦνται γὰρ οὐ μικρῶν στερόμενοι. ΜΕΝ. καὶ σὺ μωραίνεις ὦ Πλούτων, ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς; ΠΛΟΥ. οὐδαμῶς. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐθέλοιμι στασιάζειν ὑμᾶς. ΜΕΝ. καὶ μὴν ὦ κάκιστοι Λυδῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Ἀσσυρίων, οὕτω γινώσκετε, ὡς οὐδὲ παυσομένου μου, ἔνθα γὰρ ἂν ἴητε, ἀκολουθήσω ἀνιῶν, καὶ κατᾴδων, καὶ καταγελῶν. ΚΡΟΙ. ταῦτα οὐχ ὕβρις; ΜΕΝ. οὐκ. ἀλλ' ἐκεῖνα ὕβρις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε, προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες, καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσιν ἐντρυφῶντες, καὶ τοῦ θανάτου τὸ παράπαν οὐ μνημονεύοντες. τοιγαροῦν οἰμώξετε, πάντων ἐκείνων ἀφῃρημένοι. ΚΡΟΙ. πολλῶν γε ὦ θεοὶ καὶ μεγάλων κτημάτων. ΜΙ. ὅσου μὲν ἐγὼ χρυσοῦ. ΣΑΡ. ὅσης δ' ἐγὼ τρυφῆς. ΜΕΝ. εὖ γε οὕτω ποιεῖτε. ὀδύρεσθε μὲν ὑμεῖς. ἐγὼ δὲ, τὸ γνῶθι σαυτὸν πολλάκις συνείρων, ἐπᾴσομαι ὑμῖν. πρέποι γὰρ ἂν ταῖς τοιαύταις οἰμωγαῖς ἐπᾳδόμενον.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ, ΚΑΙ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ. ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Σφὼ μέντοι ὦ Τροφώνιε, καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, οὐκ οἶδ' ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε. καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων, θεοὺς ὑμᾶς ὑπειλήφασιν εἶναι. ΤΡΟ. τί οὖν ἡμεῖς αἴτιοι, εἰ ὑπ' ἀνοίας ἐκεῖνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δοξάζουσιν; ΜΕ. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐδόξαζον, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐτερατεύεσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ προειπεῖν δυνάμενοι τοῖς ἐρομένοις. ΤΡΟ. ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος μὲν οὗτος ἂν εἰδείη ὅτι αὐτῷ ἀποκριτέον ὑπὲρ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ, ἥρως εἰμί, καὶ

μαντεύομαι, ἤν τις κατέλθοι παρ' ἐμέ. σὺ δ' ἔοικας οὐκ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τὸ παράπαν. οὐ γὰρ ἠπίστεις σὺ τούτοις. Μέ. τί φής; εἰ μὴ ἐς Λεβάδειαν γὰρ παρέλθω, καὶ ἐσταλμένος ταῖς ὀθόναις, γελοίως μᾶζαν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων, ἐσερπύσω διὰ τοῦ στομίου ταπεινοῦ ὄντος ἐς τὸ σπήλαιον, οὐκ ἂν ἐδυνάμην εἰδέναι ὅτι νεκρὸς εἶ, ὥσπερ ἡμεῖς, μόνῃ τῇ γοητείᾳ διαφέρων; ἀλλὰ πρὸς τῆς μαντικῆς, τί δὲ ὁ ἥρως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σύνθετον. Μέ. ὃ μήτε ἄνθρωπός ἐστιν ὡς φής, μήτε θεός, καὶ συναμφότερόν ἐστι; νῦν οὖν ποῦ σου τὸ θεοῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπελήλυθε; Τρο. χρᾷ ὦ Μένιππε ἐν Βοιωτίᾳ. Μέ. οὐκ οἶδα ὦ Τροφώνιε ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μέντοι ὅλος εἶ νεκρός, ἀκριβῶς ὁρῶ.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΧΑΡΩΝΟΣ. ΕΡΜΗΣ.

λ Ογισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐρίζωμέν τι περὶ αὐτῶν. Χά. λογισώμεθα ὦ Ἑρμῆ, ἄμεινον γὰρ ὡρίσθαι περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπραγμονέστερον. Ερ. ἄγκυραν ἐντειλαμένῳ ἐκόμισα πέντε δραχμῶν. Χά. πολλοῦ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Ἀϊδωνέα, τῶν πέντε ὠνησάμην. καὶ τροπωτῆρα δύο ὀβολῶν. Χά. τίθει πέντε δραχμάς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀκέστραν ὑπὲρ τοῦ ἱστίου πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. Χά. καὶ τούτους προστίθει. Ερ. καὶ κηρὸν ὡς ἐπιπλάσαι τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεῳγότα, καὶ ἥλους δέ, καὶ καλώδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χά. εὖ γε ἄξια ταῦτα ὠνήσω. Ερ. ταῦτά ἐστιν, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δ' οὖν ταῦτ' ἀποδώσεις;

φής; Χά. νῦν μὲν ὦ Ἑρμῆ ἀδύνατον. ἢν δὲ λοιμός τις ἢ πόλεμος καταπέμψῃ ἀθρόους τινάς, ἐνέσται τότε ἀποκερδᾶναι ἐν τῷ πλήθει παραλογιζόμενον τὰ πορθμεῖα. Ερ. νῦν οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπὸ τούτων ἀπολαύοιμι. Χά. οὐκ ἔστιν ἄλλως ὦ Ἑρμῆ. νῦν δ' ὀλίγοι ὡς ὁρᾷς ἀφικνοῦνται ἡμῖν. εἰρήνη γάρ. Ερ. ἄμεινον οὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' οἱ μὲν παλαιοὶ ὦ Χάρων, οἶσθα οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεῳ, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοί. νῦν δὲ ἢ φαρμάκῳ τις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀποθανών, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικός, ἢ ὑπὸ τρυφῆς ἐξωδηκὼς τὴν γαστέρα, καὶ τὰ σκέλη. ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς. οὐδὲ ὅμοιοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις ὡς ἐοίκασι. Χά. πάνυ γὰρ περιπόθητά ἐστι ταῦτα. Ερ. οὔκουν οὐδ' ἐγὼ δόξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΠΛΟΥΤΩΝ.

Ον γέροντα οἶσθα, τὸν πάνυ γεγηρακότα λέγω, τὸν πλούσιον Εὐκράτην, ᾧ παῖδες μὲν οὐκ εἰσίν, οἱ τὸν κλῆρον δὲ θηρῶντες, πεντακισμύριοι; Ερ. ναί, τὸν σικυώνιον φής. τί οὖν; Πλού. ἐκεῖνον μὲν ὦ Ἑρμῆ ζῆν ἔασον ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν, ἃ βεβίωκεν, ἐπιμετρήσας ἄλλα τοσαῦτα, εἴγε οἷόν τε ἦν, καὶ ἔτι πλείω. τοὺς δέ γε κόλακας αὐτοῦ, Χαρῖνον τὸν νέον, καὶ Δάμωνα, καὶ τοὺς ἄλλους, κατάσπασον ἐφεξῆς ἅπαντας. Ερ. ἄτοπον ἂν δόξειε τὸ τοιοῦτον.

Πλού. οὐμενοῦν, ἀλλὰ δικαιότατον. τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες εὔχονται ἀποθανεῖν ἐκεῖνον; ἢ τῶν χρημάτων ἀντιποιοῦνται, οὐδὲν προσήκοντες. ὃ δὲ πάντων ἐστὶ μιαρώτατον, ὅτι καὶ τὰ τοιαῦτα εὐχόμενοι, ὅμως θεραπεύουσιν ἔν γε τῷ φανερῷ. καὶ νοσοῦντος, ἃ μὲν βουλεύονται, πᾶσι πρόδηλα. θύσειν δὲ ὅμως ὑπισχνοῦνται, ἢν ῥαΐσῃ. καὶ ὅλως, ποικίλη τις ἡ κολακεία τῶν ἀνδρῶν. διὰ ταῦτα, ὁ μὲν, ἔστω ἀθάνατος. οἱ δὲ, προαπίτωσαν αὐτοῦ μάτην ἐπιχανόντες. Ερ. γελοῖα πείσονται, πανοῦργοι ὄντες. πολλὰ κἀκεῖνος εὖ μάλα διαβουκολεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐπελπίζει. καὶ ὅλως, ἀεὶ θανόντι ἐοικὼς, ἔρρωται πολὺ μᾶλλον τῶν νέων. οἱ δὲ, ἤδη τὸν κλῆρον ἐν σφίσι διῃρημένοι, βόσκονται, ζωὴν μακαρίαν πρὸς ἑαυτοὺς τιθέντες. Πλού. οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδυσάμενος τὸ γῆρας, ὥσπερ Ἰόλεως ἀνηβησάτω. οἱ δ' ἀπὸ μέσων τῶν ἐλπίδων τὸν ὀνειροπολουμένον πλοῦτον ἀπολιπόντες, ἡκέτωσαν ἤδη κακοὶ κακῶς ἀποθανόντες. Ερ. ἀμέλησον ὦ Πλούτων. μετελεύσομαι γάρ σοι ἤδη αὐτοὺς καθ' ἕνα ἑξῆς. ἑπτὰ δὲ οἶμαι εἰσι. Πλού. κατάσπα. ὁ δὲ, παραπέμψει ἕκαστον, ἀντὶ γέροντος αὖθις πρωθήβης γενόμενος.

ΤΕΡΨΙΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ. ΤΕΡΨΙΩΝ.

Οῦτο ὦ Πλούτων δίκαιον, ἐμὲ μὲν τεθνάναι τριάκοντα ἔτη γεγονότα, τὸν δὲ ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα γέροντα Θούκριτον ζῆν ἔτι; Πλού. δικαιότατον μὲν οὖν ὦ Τερψίων, εἴ γε ὁ μὲν, ζῇ, μηδένα εὐχόμενος ἀποθανεῖν τῶν φίλων. σὺ δὲ, παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐπεβούλευες αὐτῷ, περιμένων τὸν κλῆρον. Τερ. οὐ γὰρ ἐχρῆν γέροντα ὄντα, καὶ μηκέτι χρῆσθαι τῷ πλούτῳ αὐτὸν δυνάμενον, ἀπελθεῖν τοῦ βίου,

παραχωρήσαντας τοῖς νέοις. ΠΛΟΥ. Καινὰ ὦ Τερψίων νομοθετεῖς, τὸν μηκέτι τῷ πλούτῳ χρῆσθαι δυνάμενον πρὸς ἡδονὴν ἀποθνήσκειν· τὸ δὲ, ἄλλως ἡ μοῖρα καὶ ἡ φύσις διέταξεν. ΤΕΡ. Οὐκοῦν ταύτην αἰτιῶμαι τῆς διατάξεως. ἐχρῆν γὰρ τὸ πρᾶγμα ἑξῆς πως γίνεσθαι, τὸν πρεσβύτερον, πρότερον· καὶ μετὰ τοῦτον, ὅστις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ᾽ αὐτόν. ἀναστρέφεσθαι δὲ μηδαμῶς, μηδὲ ζῆν μὲν τὸν ὑπεργήρων, ὀδόντας τρεῖς ἔτι λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέταις τέτρασιν ἐπικεκυφότα, κορύζης μὲν τὴν ῥῖνα, λήμης δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεστὸν ὄντα, οὐδὲν ἔτι ἡδὺ εἰδότα, ἔμψυχόν τινα τάφον ὑπὸ τῶν νέων καταγελώμενον, ἀποθνήσκειν δὲ καλλίστους, καὶ ἐῤῥωμενεστάτους νεανίσκους· ἄνω γὰρ ποταμῶν τοῦτό γε. ἢ τὸ τελευταῖον εἰδέναι ἐχρῆν, πότε καὶ τεθνήξεται τῶν γερόντων ἕκαστος, ἵνα μὴ „ μάτην ἂν ἐνίους ἐθεράπευον. νῦν δὲ τὸ τῆς παροιμίας, „ Ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν πολλάκις ἐκφέρει. ΠΛΟΥ. Ταῦτα μὲν ὦ Τερψίων, πολὺ συνετώτερα γίνεται, ἤπερ σοὶ δοκεῖ. καὶ ὑμεῖς δὲ τί παθόντες, ἀλλοτρίοις ἐπιχάσκετε, καὶ τοῖς ἀτέκνοις τῶν γερόντων εἰσποιεῖτε, φέροντες αὐτούς; τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνετε, πρὸς ἐκείνων κατορυττόμενοι· καὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς ἥδιστον γίνεται. ὅσῳ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνους ἀποθανεῖν εὔχεσθε, τοσούτῳ ἅπασιν ἡδὺ προαποθανεῖν ὑμᾶς αὐτῶν. καινὴν γάρ τινα ταύτην τέχνην ἐπινενοήκατε, γραῶν καὶ γερόντων ἐρῶντες. καὶ μάλιστα εἰ ἄτεκνοι εἶεν. οἱ δὲ ἔντεκνοι, ὑμῖν ἀνέραστοι. καίτοι, πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων συνέντες ὑμῶν τὴν πανουργίαν τοῦ ἔρωτος, ἢν καὶ τύχωσι παῖδας ἔχοντες, μισεῖν αὐτοὺς πλάττονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐραστὰς ἔχωσιν, εἶτα ἐν ταῖς διαθήκαις, ἀπεκλείσθησαν μὲν οἱ πάλαι δορυφορήσαντες· ὁ δὲ παῖς, καὶ ἡ φύσις, ὥσπερ

ἐστι δίκαιον, κρατοῦσι πάντων. οἱ δὲ, ὑποπρίουσι τοὺς ὀδόντας, ἀποσμυγέντες. Τερ. ἀληθῆ ταῦτα φής. ἐμοῦ γοῦν Θούκριτος πόσα κατέφαγεν, ἀεὶ τεθνήξεσθαι δοκῶν; καὶ ὁπότε εἰσίοιμι, ὑποστένων, καὶ μύχιόν τι καθάπερ ἐξ ᾠοῦ νεοττὸς ἀτελὴς ὑποκρώζων, ὥστ᾽ ἐγώ γε ὅσον αὐτίκα οἰόμενος ἐπιβήσειν αὐτὸν τῆς σοροῦ, ἔπεμπόν τε πολλὰ, ὡς μὴ ὑπερβάλλοιντό με οἱ ἀντερασταὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ φροντίδων, ἄγρυπνος ἐκείνῳ, ἀριθμῶν ἕκαστα, καὶ διατάττων. ταῦτα γοῦν μοι καὶ τοῦ ἀποθανεῖν αἴτια γεγένηται, ἀγρυπνία, καὶ φροντίδες. ὁ δὲ, τοσοῦτόν μοι δέλεαρ καταπιὼν, ἐφειστήκει θαπτομένῳ πρώην ἐπιγελῶν. Πλού. εὖ γε ὦ Θούκριτε, ζώης ἐπιμήκιστον, πλουτῶν ἅμα, καὶ τῶν τοιούτων καταγελῶν. μὴ δὲ πρότερόν γε σὺ ἀποθάνοις, ἢ προπέμψειας πάντας τοὺς κόλακας. Τερ. τοῦτο μὲν ὦ Πλούτων καὶ ἐμοὶ ἥδιστον ἤδη, εἰ καὶ Χαριάδης προτεθνήξεται Θουκρίτου. Πλού. θάρρει ὦ Τερψίων. καὶ Φείδων γὰρ, καὶ Μέλανθος, καὶ ὅλως ἅπαντες, προελεύσονται αὐτοῦ ὑπὸ ταῖς αὐταῖς φροντίσιν. Τερ. ἐπαινῶ ταῦτα. ζώης ἐπιμήκιστον ὦ Θούκριτε.

f. ἔκειμην.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΥ, ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΟΥ. ΖΗΝΟΦΑΝΤΗΣ.

Σὺ δὲ ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γὰρ, ὅτι παράσιτος ὢν Δεινίου, πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγὼν, ἀπεπνίγην, οἶσθα. παρῆς γὰρ ἀποθνήσκοντί μοι. Καλ. παρῆν ὦ Ζηνόφαντε. τὸ δ᾽ ἐμὸν, παράδοξόν τι ἐγένετο. οἶσθα γὰρ καὶ σύ που Πτοιόδωρον τὸν γέροντα. Ζην. τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον, ᾧ σε τὰ πολλὰ ᾔδειν συνόντα;

Καλ. ἐκεῖνον αὐτὸν ἀεὶ ἐθεράπευον, ὑπισχνούμενος ἐπ' ἐμοὶ κληρονόμῳ τεθνήξεσθαι. ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐς μήκιστον ἐπεγίνετο, καὶ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ἐπίτομόν τινα ὁδὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐξεῦρον. πριάμενος γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπειδὰν τάχιστα ὁ Πτοιόδωρος αἰτήσῃ πιεῖν, πίνει δ' ἐπιεικῶς, ζωρότερον ἐμβαλόντα ἐς κύλικα, ἕτοιμον ἔχειν αὐτὸ, καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ. εἰ δὲ τοῦτο ποιήσει, ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσειν αὐτόν. Ζη. τί οὖν ἐγένετο; πάνυ γάρ τι παράδοξον ἐρεῖν ἔοικας.

Καλ. ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἥκομεν, δύο ἤδη ὁ μειρακίσκος κύλικας ἑτοίμους ἔχων, τὴν μὲν τῷ Πτοιοδώρῳ τὴν ἔχουσαν τὸ φάρμακον, τὴν δ' ἑτέραν ἐμοὶ, σφαλεὶς οὐκ οἶδ' ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν. εἶτα ὁ μὲν, ἔπινεν. ἐγὼ δὲ αὐτίκα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην, ὑποβολιμαῖος ἀντ' ἐκείνου νεκρός. τί τοῦτο γελᾷς ὦ Ζηνόφαντε, καὶ μὴν οὐκ ἔδει γε ἑταίρῳ ἀνδρὶ ἐπιγελᾶν. Ζη. ἀστεῖα γὰρ ὦ Καλλιδημίδη πέπονθας. ὁ γέρων δὲ, τί πρὸς ταῦτα; Καλ. πρῶτον μὲν ὑπεταράχθη πρὸς τὸ αἰφνίδιον. εἶτα συνεὶς οἶμαι τὸ γεγενημένον, ἐγέλα καὶ αὐτὸς οἷά γε ὁ οἰνοχόος εἴργασται. Ζη. πλὴν, ἀλλ' οὐδὲ σὲ τὴν ἐπίτομον ἐχρῆν τραπέσθαι. ἧκε γὰρ ἄν σοι διὰ τῆς λεωφόρου ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγῳ βραδύτερος ἦν.

ΚΝΗΜΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΑΜΝΙΠΠΟΥ.

ΚΝΗΜΩΝ.

Οὗτο ἐκεῖνο τὸ τῆς παροιμίας, ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα. Δα. τί ἀγανακτεῖς ὦ Κνήμων; Κνή. πυνθάνῃ ὅ, τι ἀγανακτῶ; κληρονόμον ἀκούσιον

καταλέλοιπα, κατασοφισθεὶς ὁ ἄθλιος, οὓς ἐβουλόμην ἂν μάλιστα ἔχειν τἀμὰ, παραλιπών. Δα. πῶς τοῦτ' ἐγένετο; Κνή. Ἑρμόλαον τὸν πάνυ πλούσιον ἄτεκνον ὄντα, ἐθεράπευον ἐπὶ θανάτῳ. κἀκεῖνος οὐκ ἀηδῶς τὴν θεραπείαν προσίετο. ἔδοξε δή μοι καὶ σοφὸν τοῦτ' εἶναι, θέσθαι διαθήκας εἰς τὸ φανερὸν, ἐν αἷς ἐκείνῳ καταλέλοιπα τἀμὰ πάντα, ὡς κἀκεῖνος ζηλώσει, καὶ τὰ αὐτὰ πράξει. Δα. τί οὖν δὴ ἐκεῖνος; Κνή. ὅ, τι μὲν οὖν αὐτὸς ἐνέγραψε ταῖς ἑαυτοῦ διαθήκαις, οὐκ οἶδα. ἐγὼ γοῦν ἄφνω ἀπέθανον, τοῦ τέγους μοι ἐπιπεσόντος. καὶ νῦν Ἑρμόλαος ἔχει τἀμὰ, ὥσπερ τις λάβραξ καὶ τὸ ἄγκιστρον τῷ δελέατι συγκατασπάσας. Δα. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτόν σε τὸν ἁλιέα. ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντέθεικας. Κνή. ἔοικα. οἰμώζω τοιγαροῦν.

ΣΙΜΥΛΟΥ, ΚΑΙ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ.

ΣΙΜΥΛΟΣ.

Κεις ποτὲ ὦ Πολύστρατε καὶ σὺ παρ' ἡμᾶς, ἔτη οἶμαι οὐ πολὺ ἀποδέοντα τῶν ἑκατὸν βεβιωκώς. Πολύ. ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ὦ Σίμυλε. Σί. πῶς δὲ τὰ μετ' ἐμὲ ταῦτ' ἐβίως τριάκοντα; ἐγὼ γὰρ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντά σου ὄντος, ἀπέθανον. Πολύ. ὑπερήδιστα, εἰ καί σοι παράδοξον τοῦτο δόξει. Σί. παράδοξον, εἰ γέρων τε καὶ ἀσθενὴς, ἄτεκνός τε προσέτι, ἥδεσθαι τοῖς ἐν τῷ βίῳ ἐδύνασο. Πολύ. τὸ μὲν πρῶτον, ἅπαντα ἐδυνάμην. ἔτι καὶ παῖδες ὡραῖοι ἦσαν πολλοὶ, καὶ γυναῖκες ἁβρόταται, καὶ μύρα, καὶ οἶνος ἀνθοσμίας, καὶ τράπεζαι ὑπὲρ τὰς ἐν Σικελίᾳ. Σί. καινὰ ταῦτα. ἐγὼ

γάρ σε πάνυ φειδόμενον ἠπιστάμην. Πολύ. ἀλλ' οὖν ἔφερέ μοι ὦ γενναῖε παρ' ἄλλων τὰ ἀγαθά. καὶ ἕωθεν μὲν εὐθὺς ἐπὶ θύρας ἐφοίτων μάλα πολλοί. μετὰ δὲ, παντοῖά μοι δῶρα προσήγετο, ἁπανταχόθεν τῆς γῆς κάλλιστα. Σί. ἐτυράννησας ὦ Πολύστρατε μετ' ἐμέ; Πολύ. οὔκ. ἀλλ' ἐραστὰς εἶχον μυρίους. Σί. ἐγέλασα. ἐραστὰς σὺ τηλικοῦτος ὤν, ὀδόντας τέτταρας ἔχων; Πολύ. νὴ Δία τοὺς ἀρίστους γε τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ γέροντά με, καὶ φαλακρὸν ὡς ὁρᾷς ὄντα, καὶ λημῶντα προσέτι, καὶ κορυζῶντα, ὑπερήδοντο θεραπεύοντες, καὶ μακάριος ἦν αὐτῶν, ὅντινα ἂν καὶ μόνον προσέβλεψα. Σί. μῶν καὶ σύ τινα ὥσπερ ὁ Φάων τὴν Ἀφροδίτην ἐκ Χίου διεπόρθμευσας, εἶτά σοι εὐξαμένῳ ἔδωκε νέον εἶναι, καὶ καλὸν ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ ἀξιέραστον; Πολύ. οὔκ. ἀλλὰ τοιοῦτος ὤν, περιπόθητος ἦν. Σί. αἰνίγματα λέγεις; Πολύ. καὶ μὴν πρόδηλός γε ὁ ἔρως οὑτοσὶ πολὺς ὤν, ὁ περὶ τοὺς ἀτέκνους, καὶ πλουσίους γέροντας. Σί. νῦν μανθάνω σου τὸ κάλλος ὦ θαυμάσιε, ὅτι παρὰ τῆς χρυσῆς Ἀφροδίτης ἦν. Πο. ἀτὰρ ὦ Σίμυλε, οὐκ ὀλίγα τῶν ἐραστῶν ἀπολέλαυκα, μονονουχὶ προσκυνούμενος ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἐθρυπτόμην δὲ πολλάκις, καὶ ἀπέκλειον αὐτῶν τινας ἐνίοτε. οἱ δέ, ἡμιλλῶντο, καὶ ἀλλήλους ὑπερεβάλλοντο ἐν τῇ περὶ ἐμὲ φιλοτιμίᾳ. Σί. τέλος δ' οὖν, πῶς ἐβουλεύσω περὶ τῶν κτημάτων; Πο. ἐς τὸ φανερὸν μὲν ἕκαστον αὐτῶν κληρονόμον ἀπολιπεῖν ἔφασκον. ὁ δ' ἐπίστευέ τε, καὶ κολακευτικώτερον παρεσκεύαζεν ἑαυτόν. ἄλλας δὲ τὰς ἀληθεῖς διαθήκας ἐκείνας ἔχων, κατέλιπον, οἰμώζειν ἅπασι φράσας. Σί. τίνα δ' αἱ τελευταῖαι τὸν κληρονόμον ἔσχον; ἤπου τινὰ τῶν ἀπὸ τοῦ γένους; Πολύ. οὐ μὰ Δί', ἀλλὰ νεώνητόν τινα τῶν μειρακίων τῶν ὡραίων Φρύγα.

Σι. ἀμφὶ πόσα ἔτη ὦ Πολύστρατε; Πολυ. σχεδὸν ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. Σι. ἤδη μανθάνω ἅτινά σοι ἐκεῖνος ἐχαρίζετο. Πολυ. πλὴν, ἀλλὰ πολὺ ἐκείνων ἀξιώτερος κληρονομεῖν, εἰ καὶ βάρβαρος ἦν, καὶ ὄλεθρος. ὃν ἤδη καὶ αὐτοὶ οἱ ἄριστοι θεραπεύουσιν. ἐκεῖνος τοίνυν ἐκληρονόμησέ μου. καὶ νῦν ἐν τοῖς εὐπατρίδαις ἀριθμεῖται, ὑπεξυρημένος μὲν τὸ γένειον, καὶ βαρβαρίζων. Κόδρου δὲ εὐγενέστερος, καὶ Νιρέως καλλίων, καὶ Ὀδυσσέως συνετώτερος λεγόμενος εἶναι. Σι. οὔ μοι μέλει. καὶ στρατηγησάτω τῆς Ἑλλάδος, εἰ δοκεῖ. ἐκεῖνοι δὲ, μὴ κληρονομείτωσαν μόνον.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΧΑΡΩΝ.

α Κούσατε ὡς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα. μικρὸν μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε, τὸ σκαφίδιον, καὶ ὑπόσαθρόν ἐστι, καὶ διαρρεῖ τὰ πολλά. καὶ ἢν τραπῇ ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται περιτραπέν. ὑμεῖς δὲ, τοσοῦτοι ἅμα ἥκετε, πολλὰ ἐπιφερόμενοι ἕκαστος. ἢν οὖν μετὰ τούτων ἐμβῆτε, δέδια μὴ ὕστερον μετανοήσητε. καὶ μάλιστα ὁπόσοι νεῖν οὐκ ἐπίστασθε. Νεκροί. πῶς οὖν ποιήσαντες, εὐπλοήσομεν; Χα. ἐγὼ ὑμῖν φράσω. γυμνοὺς ἐπιβαίνειν χρὴ, τὰ περιττὰ ταῦτα πάντα ἐπὶ τῆς ἠϊόνος καταλιπόντας. μόλις γὰρ ἂν καὶ οὕτω δέξαιτο ὑμᾶς τὸ πορθμεῖον. σοὶ δὲ ὦ Ἑρμῆ, μελήσει τὸ ἀπὸ τούτου μηδένα παραδέχεσθαι αὐτῶν, ὃς ἂν μὴ ψιλὸς ᾖ, καὶ τὰ ἔπιπλα ὥσπερ ἔφην, ἀποβαλών. παρὰ δὲ τὴν ἀποβάθραν ἑστὼς, διαγίνωσκε αὐτοὺς, καὶ ἀναλάμβανε, γυμνοὺς ἐπιβαίνειν ἀναγκάζων. Ερ. εὖ λέγεις. καὶ οὕτω ποιήσωμεν. οὑτοσί τίς ὁ πρῶτός ἐστι; Με.

Μένιππος ἔγωγε. ἀλλ' ἰδοὺ ἡ πήρα μοι ὦ Ἑρμῆ, καὶ τὸ βάκτρον, ἐς τὴν λίμνην ἀποῤῥίφθων. τὸν τρίβωνα δὲ οὐδὲ ἐκόμισα, εὖ ποιῶν. Ερ. ἔμβαινε ὦ Μένιππε ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ τὴν προεδρίαν ἔχε παρὰ τὸν κυβερνήτην ἐφ' ὑψηλοῦ, ὡς ἐπισκοπῇς ἅπαντας. ὁ καλὸς δ' οὗτος, τίς ἐστι; Χαρ. Χαρμόλεως ὁ μεγαρικὸς, ἐπέραστος. οὗ τὸ φίλημα διτάλαντον ἦν. Ερ. ἀπόδυθι τοιγαροῦν τὸ κάλλος, καὶ τὰ χείλη αὐτοῖς φιλήμασι, καὶ τὴν κόμην τὴν βαθεῖαν, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν παρειῶν ἐρύθημα, καὶ τὸ δέρμα ὅλον. ἔχει καλῶς, εὔζωνος εἶ. ἐπίβαινε ἤδη. ὁ δὲ τὴν πορφυρίδα οὑτοσὶ, καὶ τὸ διάδημα, ὁ βλοσυρὸς, τίς ὢν (φοβερός. Η.Α.) τυγχάνεις; Λά. Λάμπιχος, Γελῴων τύραννος. Ερ. τί οὖν ὦ Λάμπιχε τοσαῦτα ἔχων πάρει; Λά. τί οὖν ἐχρῆν ὦ Ἑρμῆ, γυμνὸν ἥκειν τύραννον ἄνδρα; Ερ. τύραννον μὲν οὐδαμῶς, νεκρὸν δὲ μάλα. ὥστε ἀπόθου ταῦτα. Λά. ἰδού σοι ὁ πλοῦτος ἀπέῤῥιπται. Ερ. καὶ τὸν τῦφον ἀπόῤῥιψον ὦ Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπεροψίαν. βαρήσει γὰρ τὸ πορθμεῖον, συνεμπεσόντα. Λά. οὐκοῦν ἀλλὰ τὸ διάδημα ἔασόν με ἔχειν, καὶ τὴν ἐφεστρίδα. Ερ. οὐδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄφες. Λά. εἶεν. τί ἔτι, πάντα γὰρ ἀφῆκα ὡς ὁρᾷς. Ερ. καὶ τὴν ὠμότητα, καὶ τὴν ἄνοιαν, καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὴν ὀργὴν, καὶ ταῦτα ἄφες. Λά. ἰδού σοι ψιλός εἰμι. Ερ. ἔμβαινε ἤδη. σὺ δὲ ὁ παχὺς, ὁ πολύσαρκος, τίς εἶ; Δά. Δαμασίας ὁ ἀθλητής. Ερ. ναὶ ἔοικας. οἶδα γάρ σε πολλάκις ἐν ταῖς παλαίστραις ἰδών. Δά. ναὶ ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ παράδεξαί με γυμνὸν ὄντα. Ερ. οὐ γυμνὸν ὦ βέλτιστε, τοσαύτας σάρκας περιβεβλημένον. ὥστε ἀπόδυθι αὐτὰς, ἐπεὶ καταδύσεις τὸ σκάφος, τὸν ἕτερον πόδα ὑπερθεὶς μόνον. ἀλλὰ καὶ τοὺς στεφάνους τούτους

ἀπορρίπτων, καὶ τὰ κηρύγματα. Δα. ἰδού σοι γυμνὸς ὡς ὁρᾷς ἀληθῶς εἰμι, καὶ ἰσοστάσιος τοῖς ἄλλοις νεκροῖς. Ερ. οὕτως ἄμεινον ἀβαρῆ εἶναι. ὥστε ἔμβαινε. καὶ σὺ δὲ τὸν πλοῦτον ἀποθέμενος ὦ Κράτων, καὶ τὴν μαλακίαν δὲ προσέτι, καὶ τὴν τρυφήν, μηδὲ τὰ ἐντάφια κόμιζε, μηδὲ τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα. κατάλιπε δὲ καὶ γένος, καὶ δόξαν. καὶ εἴ ποτέ σε ἡ πόλις ἀνεκήρυξεν εὐεργέτην δηλονότι, καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφάς, μηδὲ ὅτι μέγαν τάφον ἐπί σοι ἔχωσαν λέγε. βαρύνει γὰρ καὶ ταῦτα μνημονευόμενα. Κρα. οὐχ ἑκὼν μέν, ἀπορρίψω δέ. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιμι; Ερ. βαβαί. σὺ δὲ ὁ ἔνοπλος, τί βούλει, ἢ τί τὸ τρόπαιον τοῦτο φέρεις; Στρα. ὅτι ἐνίκησα ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἠρίστευσα, καὶ ἡ πόλις ἐτίμησέ με. Ερ. ἄφες ἐν γῇ τὸ τρόπαιον. ἐν ᾅδου γὰρ εἰρήνη, καὶ οὐδὲν ὅπλων δεήσει. ὁ σεμνὸς δὲ οὗτος ἀπό γε τοῦ σχήματος, καὶ βρενθυόμενος, ὁ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκώς, ὁ ἐπὶ τῶν φροντίδων, τίς ἐστιν, ὁ τὸν βαθὺν πώγωνα καθειμένος; Με. φιλόσοφός τις ὦ Ἑρμῆ. μᾶλλον δὲ, γόης, καὶ τερατείας μεστός. ὥστε ἀπόδυσον καὶ τοῦτον. ὄψει γὰρ πολλὰ καὶ γελοῖα ὑπὸ τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενα. Ερ. κατάθου σὺ τὸ σχῆμα πρῶτον. εἶτα καὶ ταυτὶ πάντα, ὦ Ζεῦ, ὅσην μὲν τὴν ἀλαζονίαν κομίζει, ὅσην δὲ ἀμαθίαν, καὶ ἔριν, καὶ κενοδοξίαν, καὶ ἐρωτήσεις ἀπόρους, καὶ λόγους ἀκανθώδεις, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους. ἀλλὰ καὶ ματαιοπονίαν μάλα πολλὴν, καὶ λῆρον οὐκ ὀλίγον, καὶ ὕθλους, καὶ μικρολογίαν. νὴ Δία, καὶ χρυσίον γε τουτὶ, καὶ ἡδυπάθειαν δὲ, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ὀργὴν, καὶ τρυφὴν, καὶ μαλακίαν. οὐ λέληθε γάρ με, εἰ καὶ μάλα περικρύπτεις αὐτά. καὶ τὸ ψεῦδος δὲ ἀπόθου, καὶ τὸν τῦφον, καὶ τὸ, οἴεσθαι ἀμείνω εἶναι τῶν ἄλλων.

πῶς εἴ γε πάντα ταῦτα ἔχων ἐμβαίνοις, ποία πεντηκόν-
τορος δέξαιτο ἄν σε; Φιλό. ἀποτίθεμαι τοίνυν αὐ-
τά, ἐπείπερ οὕτω κελεύεις. Μέ. ἀλλὰ καὶ τὸν πώ-
γωνα τοῦτον ἀποθέσθω ὦ Ἑρμῆ, βαρύν τε ὄντα, καὶ λά-
σιον ὡς ὁρᾷς. πέντε μνῶν τρίχες εἰσὶ τοὐλάχιστον.
Ἑρ. εὖ λέγεις. ἀπόθου καὶ τοῦτον. Φιλό. καὶ τίς
ὁ ἀποκερῶν ἔσαι; Ἑρ. Μένιππος οὑτοσὶ, λαβὼν
πέλεκυν τὸν ναυπηγικὸν, ἀποκόψει αὐτὸν ἐπικόπῳ τῇ ἀπο-
βάθρᾳ χρησάμενος. Μέ. οὐκ ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ πρίονά μοι
ἀνάδος. γελοιότερον γὰρ τοῦτο. Ἑρ. ὁ πέλεκυς ἱκανός.
Μέ. εὖ γε. ἀνθρωπινώτερον γὰρ νῦν ἀναπέφηνας, ἀ-
ποθέμενος αὐτοῦ τὴν κινάβραν. βούλει μικρὸν ἀφέλω-
μαι καὶ τῶν ὀφρύων; Ἑρ. μάλισα. ὑπὲρ τὸ μέτω-
πον γὰρ καὶ ταύτας ἐπῆρκεν, οὐκ οἶδ᾽ ἐφ᾽ ὅτῳ ἀνατεί-
νων ἑαυτόν. τί τοῦτο; καὶ δακρύεις ὦ κάθαρμα, καὶ πρὸς
θάνατον ἀποδειλιᾷς; ἔμβηθι δ᾽ οὖν. Μέ. ἓν ἔτι τὸ
βαρύτατον ὑπὸ μάλης ἔχει. Ἑρ. τί ὦ Μένιππε;
Μέ. κολακείαν ὦ Ἑρμῆ, πολλὰ ἐν τῷ βίῳ χρησιμεύσα-
σαν αὐτῷ. Φιλο. οὐκοῦν καὶ σὺ ὦ Μένιππε, ἀπόθου τὴν
ἐλευθερίαν, καὶ παῤῥησίαν, καὶ τὸ ἄλυπον, καὶ τὸ γενναῖον,
καὶ τὸν γέλωτα. μόνος γοῦν τῶν ἄλλων γελᾷς; Ἑρ. μη-
δαμῶς. ἀλλὰ καὶ ἔχε ταῦτα, κοῦφα γὰρ καὶ πάνυ εὔφο-
ρα ὄντα, καὶ πρὸς τὸν κατάπλουν χρήσιμα. καὶ ὁ ῥήτωρ
δὲ σὺ, ἀπόθου τῶν ῥημάτων τὴν τοσαύτην ἀπεραντολο-
γίαν, καὶ ἀντιθέσεις, καὶ παρισώσεις, καὶ περιόδους, καὶ
βαρβαρισμοὺς, καὶ τἆλλα βάρη τῶν λόγων. Ρη. ἤν,
ἰδοὺ ἀποτίθεμαι. Ἑρ. εὖ ἔχει. ὥστε λύε τὰ ἀπόγεια.
τὴν ἀποβάθραν ἀνελώμεθα. τὸ ἀγκύριον ἀνεσπάσθω.
πέτασον τὸ ἱστίον. εὔθυνε ὦ πορθμεῦ τὸ πηδάλιον. εὐ-
παθῶμεν. τί οἰμώζετε ὦ μάταιοι, καὶ μάλιστα ὁ φι-

λόσοφος σὺ, ὁ ἀρτίως τὸν πώγωνα διῃρημένος; Φιλό. ὅτι ὦ Ἑρμῆ ἀθάνατον ᾤμην τὴν ψυχὴν ὑπάρχειν. Μέ. ψεύδεται. ἄλλα γὰρ ἔοικε λυπεῖν αὐτόν. Ερ. τὰ ποῖα; Μέ. ὅτι μηκέτι δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα, μηδὲ νύκτωρ ἐξιὼν, ἅπαντας λανθάνων, τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν κατειλήσας, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα. καὶ ἕωθεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, ἀργύριον λήψεται. ταῦτα λυπεῖ αὐτόν. Φιλό. σὺ δὲ ὦ Μένιππε, οὐκ ἄχθῃ ἀποθανών; Μέ. πῶς, ὃς ἔσπευσα ἐπὶ τὸν θάνατον, καλέσαντος μηδενός; ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, οὐ κραυγή τις ἀκούεται, ὥσπερ τινῶν ἀπὸ γῆς βοώντων; Ερ. καὶ μάλα ὦ Μένιππε. οὐκ ἀφ᾽ ἑνός γε χώρου. ἀλλ᾽ οἱ μὲν, ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθόντες, ἄσμενοι γελῶσι πάντες ἐπὶ τῷ Λαμπίχου θανάτῳ. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, συνέχεται πρὸς τῶν γυναικῶν. καὶ τὰ παιδία νεογνὰ ὄντα, ὁμοίως κἀκεῖνα ὑπὸ τῶν παίδων βάλλεται ἀφθόνοις τοῖς λίθοις. ἄλλοι δὲ Διόφαντον τὸν ῥήτορα ἐπαινοῦσιν ἐν Σικυῶνι, ἐπιταφίους λόγους διεξιόντα, ἐπὶ Κράτωνι τούτῳ. καὶ νὴ Δία γε, ἡ Δαμασίου μήτηρ κωκύουσα, ἐξάρχει τοῦ θρήνου σὺν γυναιξὶν ἐπὶ τῷ Δαμασίᾳ. σὲ δὲ οὐδεὶς ὦ Μένιππε δακρύει, καθ᾽ ἡσυχίαν δὲ κεῖσαι μόνος; Μέ. οὐδαμῶς, ἀλλ᾽ ἀκούσῃ τῶν κυνῶν μετ᾽ ὀλίγον ὠρυομένων οἴκτιστον ἐπ᾽ ἐμοὶ, καὶ τῶν κοράκων τυπτομένων τοῖς πτεροῖς, ὁπότ᾽ ἂν συνελθόντες, θάπτωσί με. Ερ. γεννάδας εἶ ὦ Μένιππε. ἀλλ᾽ ἐπεὶ καταπεπλεύκαμεν ἡμεῖς, ὑμεῖς μὲν ἄπιτε πρὸς τὸ δικαστήριον, εὐθεῖαν ἐκείνην προϊόντες. ἐγὼ δὲ, καὶ ὁ πορθμεὺς, ἄλλους μετελευσόμεθα. Μέ. εὐπλοεῖτε ὦ Ἑρμῆ. προΐωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς. τί οὖν ἔτι καὶ μέλλετε; δικασθῆναι δεήσει. καὶ τὰς καταδίκας φασὶν εἶναι βαρέας, τροχοὺς, καὶ γῦπας, καὶ λίθους. δειχθήσεται δὲ ὁ ἑκάστου βίος.

κράτιστος,

ΚΡΑΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ.

ΚΡΑΤΗΣ.

Μοίριχον τὸν πλούσιον ἐγίνωσκες ὦ Διόγενες, τὸν πάνυ πλούσιον, τὸν ἐκ Κορίνθου, τὸν τὰς πολλὰς ὁλκάδας ἔχοντα, οὗ ἀνεψιὸς Ἀριστέας, πλούσιος καὶ αὐτὸς ὤν, τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο ἠώθει ἐπιλέγειν, ἤ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ. Διο. τίνος ἕνεκα ὦ Κράτης; ἐθεράπευον ἀλλήλους, Κρα. τοῦ κλήρου ἕνεκα ἑκάτερος, ἡλικιῶται ὄντες. καὶ τὰς διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν ἐτίθεντο. Ἀριστέαν μὲν ὁ Μοίριχος εἰ προαποθάνοι, δεσπότην ἀφιεὶς τῶν ἑαυτοῦ πάντων, Μοίριχον δὲ ὁ Ἀριστέας, εἰ προαπέλθοι αὐτοῦ. ταῦτα μὲν ἐγέγραπτο. οἱ δὲ, ἐθεράπευον ἀλλήλους, ὑπερβαλλόμενοι τῇ κολακείᾳ, καὶ οἱ μάντεις οἵ τε ἀπὸ τῶν ἄστρων τεκμαιρόμενοι τὸ μέλλον, εἴτε ἀπὸ τῶν ὀνειράτων, ὥς γε Χαλδαίων παῖδες, ἀλλὰ καὶ ὁ Πύθιος αὐτὸς, ἄρτι μὲν, Ἀριστέᾳ παρεῖχε τὸ κράτος. ἄρτι δὲ, Μοιρίχῳ. καὶ τὰ τάλαντα, ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦτον, νῦν δ' ἐπ' ἐκεῖνον ἔρρεπε. Διο. τί οὖν πέρας ἐγένετο ὦ Κράτης; ἀκοῦσαι γὰρ ἄξιον. Κρα. ἄμφω τεθνᾶσιν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας. οἱ δὲ κλῆροι, ἐς Εὐνόμιον καὶ Θρασυκλέα περιῆλθον, ἄμφω συγγενεῖς ὄντας, οὐδὲ πώποτε προμαντευομένους οὕτω γενέσθαι ταῦτα. διαπλέοντες γὰρ ἀπὸ Σικυῶνος ἐς Κίρραν, κατὰ μέσον τὸν πόρον πλαγίῳ περιπεσόντες τῷ Ἰάπυγι, ἀνετράπησαν. Διο. εὖ ἐποίησαν. ἡμεῖς δὲ, ὁπότε ἐν τῷ βίῳ ἦμεν, οὐδὲν τοιοῦτον ἐνενοοῦμεν περὶ ἀλλήλων. οὔτε πώποτε ηὐξάμην Ἀντισθένην ἀποθανεῖν, ὡς κληρονομήσαιμι τῆς βακτηρίας αὐτοῦ. εἶχεν δὲ πάνυ καρτερὰν ἐκ κοτίνου ποιησάμενος. οὔτε οἶμαι σὺ ὦ Κράτης ἐπεθύμεις κλη-

ρονομεῖν ἀποθανόντος ἐμοῦ· τὰ κτήματα, καὶ τὸν πίθον, καὶ τὴν πήραν, χοίνικας δύο θέρμων ἔχουσαν. Κρά. οὐδὲν γάρ μοι τούτων ἔδει· ἀλλ' οὐδὲ σοὶ ὦ Διόγενες· ἃ γὰρ ἐχρῆν, σύ τε Ἀντισθένους ἐκληρονόμησας, καὶ ἐγὼ σοῦ, πολλῷ μείζω, καὶ σεμνότερα τῆς Περσῶν ἀρχῆς. Διο. τίνα ταῦτα φής; Κρά. σοφίαν· αὐτάρκειαν· ἀλήθειαν· παρρησίαν· ἐλευθερίαν. Διο. νὴ Δία μέμνημαι, τοῦτον διαδεξάμενος τὸν πλοῦτον παρ' Ἀντισθένους, καὶ σοὶ ἔτι πλείω καταλιπών. Κρά. ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἠμέλουν τῶν τοιούτων κτημάτων, καὶ οὐδεὶς ἐθεράπευεν ἡμᾶς, κληρονομήσειν προσδοκῶν· ἐς δὲ τὸ χρυσίον πάντες ἔβλεπον. Διο. εἰκότως· οὐ γὰρ εἶχον ἔνθα δέξαιντο τὰ τοιαῦτα παρ' ἡμῶν, διερρυηκότες ὑπὸ τρυφῆς, καθάπερ τὰ σαθρὰ τῶν βαλαντίων· ὥστε εἴ ποτε καὶ ἐμβάλλοι τις ἐς αὐτοὺς ἢ σοφίαν, ἢ παρρησίαν, ἢ ἀλήθειαν, ἐξέπιπτεν εὐθὺς, καὶ διέρρει, τοῦ πυθμένος στέγειν οὐ δυναμένου· οἷόν τι πάσχουσιν αἱ τοῦ Δαναοῦ αὗται παρθένοι ἐς τὸν τετρυπημένον πίθον ἐπαντλοῦσαι· τὸ δὲ χρυσίον, ὀδοῦσι, καὶ ὄνυξι, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐφύλαττον. Κρά. οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν ἕξομεν κἀνταῦθα τὸν πλοῦτον· οἱ δὲ, ὀβολὸν ἥξουσι κομίζοντες, καὶ τοῦτον ἄχρι τοῦ πορθμέως.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΑΝΝΙΒΟΥ, ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ ΣΚΗΠΙΩΝΟΣ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ε

Μὲ δεῖ προκεκρῖσθαί σου ὦ Λίβυ· ἀμείνων γάρ εἰμι. Αν. οὐ μὲν οὖν, ἀλλ' ἐμέ. Αλέ. οὐκοῦν ὁ Μίνως δικασάτω. Μί. τίνες δ' ἐστέ; Αλέ. οὗτος μὲν, Ἀννίβας ὁ Καρχη-

Ἀννίβας ἐγὼ, ὁ δὲ, Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου. ΜΙ. νὴ Δία ἔνδοξοί γε ἀμφότεροι. ἀλλὰ περὶ τίνος ὑμῖν ἡ ἔρις; ΑΛΕ. περὶ προεδρίας. φησὶ γὰρ οὗτος ἀμείνων γεγενῆσθαι στρατηγὸς ἐμοῦ. ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἅπαντες ἴσασιν, οὐχὶ τούτου μόνον, ἀλλὰ πάντων σχεδὸν τῶν πρὸ ἐμοῦ φημὶ διενεγκεῖν τὰ πολέμια. ΜΙ. οὐκοῦν ἐν μέρει ἑκάτερος εἰπάτω. σὺ δὲ πρῶτος ὁ Λίβυς λέγε. ΑΝ. ἓν μὲν τοῦτο ὦ Μίνως ὠνάμην, ὅτι ἐνταῦθα καὶ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἐξέμαθον. ὥστε οὐδὲ ταύτῃ πλέον οὗτος ἐνέγκαιτό μου. φημὶ δὲ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι, ὅσοι τὸ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ὄντες, ὅμως ἐπὶ μέγα προεχώρησαν, δι' αὑτῶν δύναμίν τε περιβαλλόμενοι, καὶ ἄξιοι δόξαντες ἀρχῆς. ἐγὼ γοῦν μετ' ὀλίγων ἐξορμήσας ἐς τὴν Ἰβηρίαν, τὸ πρῶτον ὕπαρχος ὢν τῷ ἀδελφῷ, μεγίστων ἠξιώθην, ἄριστος κριθείς. καὶ τούς γε Κελτίβηρας εἷλον, καὶ Γαλατῶν ἐκράτησα τῶν ἑσπερίων. καὶ τὰ μεγάλα ὄρη ὑπερβὰς, τὰ περὶ τὸν Ἠριδανὸν, ἅπαντας κατέδραμον. καὶ ἀναστάτους ἐποίησα τοσαύτας πόλεις. καὶ τὴν πεδινὴν Ἰταλίαν ἐχειρωσάμην. καὶ μέχρι τῶν προαστείων τῆς προὐχούσης πόλεως ἦλθον. καὶ τοσούτους ἀπέκτεινα μιᾶς ἡμέρας, ὥστε τοὺς δακτυλίους αὐτῶν μεδίμνοις ἀπομετρῆσαι, καὶ τοὺς ποταμοὺς γεφυρῶσαι νεκροῖς. καὶ ταῦτα πάντα ἔπραξα, οὔτε Ἄμμωνος υἱὸς ὀνομαζόμενος, οὔτε θεὸς εἶναι προσποιούμενος, ἢ ἐνύπνια τῆς μητρὸς διεξιὼν, ἀλλ' ἄνθρωπος εἶναι ὁμολογῶν, στρατηγοῖς τε τοῖς συνετωτάτοις ἀντεξεταζόμενος, καὶ στρατιώταις τοῖς μαχιμωτάτοις συμπλεκόμενος. οὐ Μήδους καὶ Ἀρμενίους καταγωνιζόμενος ὑποφεύγοντας, πρὶν διώκειν τινὰ, καὶ τῷ τολμήσαντι παραδιδόντας εὐθὺ τὴν νίκην. Ἀλέξανδρος δὲ, πατρῴαν ἀρχὴν παραλαβὼν, ηὔξησε, καὶ παραπολὺ ἐξέτεινε, χρησά-

μενος τῇ τῆς τύχης ὁρμῇ. ἐπεὶ δ' οὖν ἐνίκησέ τε, καὶ τὸν ὄλεθρον ἐκεῖνον Δαρεῖον ἐν Ἰσσῷ τε καὶ Ἀρβήλοις ἐκράτησε, καὶ ἀποστὰς τῶν πατρῴων, προσκυνεῖσθαι ἠξίου. καὶ δίαιταν τὴν μηδικὴν μετεδιῄτησεν ἑαυτόν. καὶ ἐμιαιφόνει ἐν τοῖς συμποσίοις τοὺς φίλους, καὶ συνελάμβανεν ἐπὶ θανάτῳ. ἐγὼ δὲ, ἦρξα ἐπίσης τῆς πατρίδος. καὶ ἐπειδὴ μετεπέμπετο, τῶν πολεμίων μεγάλῳ στόλῳ ἐπιπλευσάντων τῇ Λιβύῃ, ταχέως ὑπήκουσα. καὶ ἰδιώτην ἐμαυτὸν παρέσχον, καὶ καταδικασθεὶς, ἤνεγκα εὐγνωμόνως τὸ πρᾶγμα. καὶ ταῦτ' ἔπραξα, βάρβαρος ὤν, καὶ ἀπαίδευτος παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς. καὶ οὔτε Ὅμηρον, ὥσπερ οὗτος ῥαψῳδῶν, οὔτε ὑπ' Ἀριστοτέλει τῷ σοφιστῇ παιδευθείς, μόνῃ δὲ τῇ φύσει ἀγαθῇ χρησάμενος. ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ Ἀλεξάνδρου ἀμείνων φημὶ εἶναι. εἰ δ' ἐστὶ καλλίων οὑτοσὶ διότι διαδήματι τὴν κεφαλὴν διεδέδετο, Μακεδόσι μὲν ἴσως καὶ ταῦτα σεμνά. οὐ μὴν διὰ τοῦτ' ἀμείνων δόξειεν ἂν γενναίου καὶ στρατηγικοῦ ἀνδρὸς, τῇ γνώμῃ πλέον, ἤπερ τῇ τύχῃ κεχρημένου. Μι. ὁ μὲν, εἴρηκεν οὐκ ἀγεννῆ τὸν λόγον, οὐδ' ὡς Λίβυν εἰκὸς ἦν ὑπὲρ αὑτοῦ. σὺ δὲ ὦ Ἀλέξανδρε, τί πρὸς ταῦτα φής; Αλέ. ἐχρῆν μὲν ὦ Μίνως, μηδὲν πρὸς ἄνδρα οὕτω θρασύν. ἱκανὴ γὰρ ἡ φήμη διδάξαι σε, οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗτος λῃστὴς ἐγένετο. ὅμως δὲ ὅρα εἰ κατ' ὀλίγον αὐτοῦ διήνεγκα. ὃς νέος ὢν ἔτι παρελθὼν ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀρχὴν τεταραγμένην κατέσχον, καὶ τοὺς φονέας τοῦ πατρὸς μετῆλθον, καταφοβήσας τὴν Ἑλλάδα τῇ Θηβαίων ἀπωλείᾳ. στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθεὶς, καὶ οὐκ ἠξίωσα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν περιέπων, ἀγαπᾶν ἄρχειν ὁπόσων ὁ πατὴρ κατέλιπεν, ἀλλὰ πᾶσαν ἐπινοήσας τὴν γῆν, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος εἰ μὴ ἁπάντων κρατήσαιμι, ὀλίγους ἄγων, ἐσέ

Aristotel.

βαλὼν ἐς τὴν Ἀσίαν· καὶ ἐπὶ τῷ Γρανικῷ ἐκράτησα μεγάλῃ μάχῃ· καὶ τὴν Λυδίαν λαβὼν, καὶ Ἰωνίαν, καὶ Φρυγίαν, καὶ ὅλως τὰ ἐν ποσὶν ἀεὶ χειρούμενος, ἦλθον ἐπὶ Ἰσσὸν ἔνθα Δαρεῖος ὑπέμεινε, μυριάδας πολλὰς στρατοῦ ἄγων· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ὦ Μίνως, ὑμεῖς ἴστε ὅσους ὑμῖν νεκροὺς ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας κατέπεμψα· φησὶ γοῦν ὁ πορθμεὺς μὴ διαρκέσαι αὐτοῖς τότε τὸ σκάφος, ἀλλὰ σχεδίας διαπηξαμένους τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, διαπλεῦσαι· καὶ ταῦτα δὲ ἔπραττον, αὐτὸς προκινδυνεύων, καὶ τιτρώσκεσθαι ἀξιῶν· καὶ ἵνα σοι μὴ τὰ ἐν Τύρῳ, μὴ δὲ τὰ ἐν Ἀρβήλοις διηγήσομαι, ἀλλὰ καὶ μέχρις Ἰνδῶν ἦλθον, καὶ τὸν Ὠκεανὸν, ὅρον ἐποιησάμην τῆς ἀρχῆς, καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν εἷλον, καὶ Πῶρον ἐχειρωσάμην· καὶ Σκύθας δὲ, οὐκ εὐκαταφρονήτους ἄνδρας ὑπερβὰς τὸν Τάναϊν, ἐνίκησα μεγάλῃ ἱππομαχίᾳ· καὶ τοὺς φίλους εὖ ἐποίησα, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἠμυνάμην· εἰ δὲ καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἀνθρώποις, συγγνωστοὶ ἐκεῖνοι, παρὰ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων καὶ τοιοῦτόν τι πιστεύσαντες περὶ ἐμοῦ· τὸ δ᾽ οὖν τελευταῖον, ἐγὼ μὲν, βασιλεύων, ἀπέθανον· οὗτος δὲ, ἐν φυγῇ ὢν, παρὰ Προυσίᾳ τῷ Βιθυνῷ, καθάπερ ἄξιον ἦν, πανουργότατον, καὶ ὠμότατον ὄντα· ὡς γὰρ δὴ ἐκράτησε τῶν Ἰταλῶν, ἐῶ λέγειν ὅτι οὐκ ἰσχύϊ, ἀλλὰ πονηρίᾳ, καὶ ἀπιστίᾳ, καὶ δόλοις· νόμιμον δὲ, ἢ προφανὲς, οὐδέν· ἐπεὶ δέ μοι ὠνείδισε τὴν τρυφὴν, ἐκλελῆσθαί μοι δοκεῖ οἷα ἐποίει ἐν Καπύῃ, ἑταίραις συνὼν, καὶ τοὺς τοῦ πολέμου καιροὺς ὁ θαυμάσιος καθηδυπαθῶν· ἐγὼ δὲ, εἰ μὴ μικρὰ τὰ ἑσπέρια δόξας, ἐπὶ τὴν ἕω μᾶλλον ὥρμησα, τί ἂν μέγα ἔπραξα, Ἰταλίαν ἀναιμωτὶ λαβὼν, καὶ Λιβύην, καὶ τὰ μέχρι Γαδείρων ὑπαγόμενος· ἀλλ᾽ οὐκ ἀξιόμαχα ἔδοξέ μοι ἐκεῖνα, ὑποπτήσσοντα ἤδη, καὶ δεσπότην ὁμολογοῦντα· εἴρηκα· σὺ δὲ ὦ Μίνως

οὐκ οἶδα ὦ Διόγενες. οὐ γὰρ ἔφθασα ἐπισκῆψαι τι περὶ αὐτῆς. ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀποθνήσκων, Περδίκκᾳ τὸν δακτύλιον ἐπέδωκα. πλὴν, ἀλλὰ τί γελᾷς ὦ Διόγενες; Διο. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἀνεμνήσθην οἷα ἐποίει ἡ Ἑλλὰς, ἄρτι σε παρειληφότα τὴν ἀρχὴν, κολακεύοντες, καὶ προστάτην αἱρούμενοι, καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἔνιοι δὲ, καὶ τοῖς δώδεκα θεοῖς προστιθέντες, καὶ νεὼς οἰκοδομούμενοι, καὶ θύοντες ὡς δράκοντος υἱῷ; ἀλλ᾽ εἰπέ μοι, ποῦ σε οἱ Μακεδόνες ἔθαψαν; Ἀλέ. ἔτι ἐν Βαβυλῶνι κεῖμαι, τρίτην ταύτην ἡμέραν. ὑπισχνεῖται δὲ Πτολεμαῖος ὁ ὑπασπιστὴς, ἤν ποτε ἀγάγῃ σχολὴν ἀπὸ τῶν θορύβων τῶν ἐν ποσὶν, ἐς Αἴγυπτον ἀπαγαγών με, θάψειν ἐκεῖ, ὡς γενοίμην εἷς τῶν Αἰγυπτίων θεῶν. Διο. μὴ γελάσω ὦ Ἀλέξανδρε, ὁρῶν ἐν ᾅδου ἔτι σε μωραίνοντα, καὶ ἐλπίζοντα Ἄνουβιν, ἢ Ὄσιριν γενέσθαι; πλὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὦ θειότατε; μὴ ἐλπίσῃς. οὐ γὰρ θέμις ἀνελθεῖν τινα τῶν ἅπαξ διαπλευσάντων τὴν λίμνην, καὶ ἐς τὸ εἴσω τοῦ στομίου παρελθόντων. οὐ γὰρ ἀμελὴς ὁ Αἰακός. οὐδ᾽ ὁ Κέρβερος εὐκαταφρόνητος. ἐκεῖνα δὲ ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ, πῶς φέρεις ὁπότ᾽ ἂν ἐννοήσῃς ὅσην εὐδαιμονίαν ὑπὲρ γῆς ἀπολιπὼν, ἀφῖξαι, σωματοφύλακας, καὶ ὑπασπιστὰς, καὶ σατράπας, καὶ χρυσὸν τοσοῦτον, καὶ ἔθνη προσκυνοῦντα, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Βάκτρα, καὶ τὰ μεγάλα θηρία, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν. καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι, ἐλαύνοντα, διαδεδεμένον ταινίᾳ λευκῇ τὴν κεφαλὴν, πορφυρίδα ἐμπεπορπημένον. οὐ λυπεῖ ταῦτά σε ὑπὸ τὴν μνήμην ἰόντα, τί δακρύεις ὦ μάταιε; οὐδὲ ταῦτά σε ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἐπαίδευε μὴ οἴεσθαι βέβαια εἶναι τὰ παρὰ τῆς τύχης;

Ἀλέ. σοφὸς, ἁπάντων ἐκεῖνος κολάκων ἐπιτριπτό- contra Aristotel.

πάντως ὤν; ἐμὲ μόνον ἔασον τὰ Ἀριστοτέλους εἰδέναι ὅσα μὲν ᾔτησε παρ' ἐμοῦ, οἷα δὲ ἐπέστελλεν. ὡς δὲ κατεχρῆτό μου τῇ περὶ παιδείαν φιλοτιμίᾳ, θωπεύων, καὶ ἐπαινῶν, ἄρτι μὲν ἐς τὸ κάλλος, ὡς καὶ τοῦτο μέρος ὂν τἀγαθοῦ, ἄρτι δ' ἐς τὰς πράξεις, καὶ τὸν πλοῦτον. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἡγεῖτ' εἶναι, ὡς μὴ αἰσχύνοιτο καὶ αὐτὸς λαμβάνων. γόης ὦ Διόγενες ἄνθρωπος, καὶ τεχνίτης. πλὴν ἀλλὰ τοῦτό γε ἀπολέλαυκα αὐτοῦ τῆς σοφίας, τὸ λυπεῖσθαι ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀγαθοῖς, ἃ κατηριθμήσω μικρῷ γε ἔμπροσθεν. Διο. ἀλλ' οἶσθα ὃ δράσεις. ἄκος γάρ σοι τῆς λύπης ὑποθήσομαι, ἐπεὶ ἐνταῦθά γε ἐλλέβορος οὐ φύεται. σὺ δὲ, κἂν τὸ Λήθης ὕδωρ χανδὸν ἐπισπασάμενος πίε. καὶ αὖθις πίε, καὶ πολλάκις. οὕτω γὰρ ἂν παύσῃ ἐπὶ τοῖς Ἀριστοτέλους ἀγαθοῖς ἀνιώμενος. καὶ γὰρ καὶ Κλεῖτον ἐκεῖνον ὁρῶ, καὶ Καλλισθένην, καὶ ἄλλους ἐπὶ πολλοὺς σὲ ὁρῶντας, ὡς διασπάσαιντο, καὶ ἀμύναιντό σε ὧν ἔδρασας αὐτούς. ὥστε τὴν ἑτέραν σὺ ταύτην βάδιζε. καὶ πῖνε πολλάκις, ὡς ἔφην.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

Υν μὲν ὦ Ἀλέξανδρε, οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο μὴ οὐκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι. οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκεις, Ἄμμωνός γε ὤν. Αλε. οὐδ' αὐτὸς ἠγνόουν ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου υἱός εἰμι. ἀλλ' ἐδεξάμην τὸ μάντευμα, ὡς χρήσιμον ἐς τὰ πράγματα οἰόμενος εἶναι. Φι. πῶς λέγεις, χρήσιμον ἐδόκει σοι τὸ παρέχειν σεαυτὸν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν προφητῶν; Αλε. οὐ τοῦτο. ἀλλ' οἱ βάρβαροι κατε-

ἐπλάγησαν με, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἀνθίσατο, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι· ὥστε ῥᾷον ἐκράτουν αὐτῶν. Φι. τίνων ἐκράτησας σύ γε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς δειλοῖς ἀεὶ συνηνέχθης, τοξάρια, καὶ πελτάρια, καὶ γέρρα οἰσύινα προβεβλημένοις; Ἑλλήνων κρατεῖν ἔργον ἦν, Βοιωτῶν, καὶ Φωκέων, καὶ Ἀθηναίων, καὶ τὸ Ἀρκάδων ὁπλιτικὸν, καὶ τὴν Θετταλὴν ἵππον, καὶ τοὺς Ἠλείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων πελταστικόν· ἢ Θρᾷκας, ἢ Ἰλλυριοὺς, ἢ καὶ Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μεγάλα; Μήδων δὲ, καὶ Περσῶν, καὶ Χαλδαίων, καὶ χρυσοφόρων ἀνθρώπων, καὶ ἁβρῶν, οὐκ οἶσθα ὡς πρὸ σοῦ μύριοι μετὰ Κλεάρχου ἀνελθόντες, ἐκράτησαν, οὐδ' ἐς χεῖρας ὑπομεινάντων ἐλθεῖν ἐκείνων, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, φυγόντων; Αλέ. ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε ὦ πάτερ, καὶ οἱ Ἰνδῶν ἐλέφαντες, οὐκ εὐκαταφρόνητόν τι ἔργον· καὶ ὅμως οὐ διαστήσας αὐτοὺς, οὐδὲ προδοσίαις ὠνούμενος τὰς νίκας, ἐκράτουν αὐτῶν· οὐδ' ἐπιώρκησα πώποτε, ἢ ὑποσχόμενος ἐψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἔπραξά τι τοῦ νικᾶν ἕνεκα. καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ, τοὺς μὲν, ἀναιμωτὶ παρέλαβον· Θηβαίους δὲ, ἴσως ἀκούεις ὅπως μετῆλθον. Φι. οἶδα ταῦτα πάντα. Κλεῖτος γὰρ ἀπήγγειλέ μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ διελάσας μεταξὺ δειπνοῦντα, ἐφόνευσας, ὅτι με πρὸς τὰς σὰς πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησε. σὺ δὲ καὶ τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, κάνδυν ὥς φασι μετενέδυς, καὶ τιάραν ὀρθὴν ἐπέθου, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἠξίους. καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμιμοῦ τὰ τῶν νενικημένων. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅσα ἄλλα ἔπραξας, λέουσι συγκατακλείων πεπαιδευμένους ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραγαπῶν. ἓν ἐπῄνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέσχου τῆς τοῦ Δαρείου

Hispani in india

γυναικὸς καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπεμελήθης· βασιλικὰ γὰρ ταῦτα. ΑΛΕ. τὸ φιλοκίνδυνον δὲ ὦ πάτερ οὐκ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ἐν Ὀξυδράκαις πρῶτον καθάλλεσθαι εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ τοσαῦτα λαβεῖν τραύματα; ΦΙ. οὐκ ἐπαινῶ τοῦτο ὦ Ἀλέξανδρε· οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἴομαι καὶ τιτρώσκεσθαι ποτὲ τὸν βασιλέα, καὶ προκινδυνεύειν τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ὅτι σοὶ τοιοῦτο ἥκιστα συνέφερε· θεὸς γὰρ εἶναι δοκῶν, εἴ ποτε τρωθείης, καὶ βλέποιέν σε φοράδην τοῦ πολέμου ἐκκομιζόμενον, αἵματι ῥεόμενον, οἰμώζοντα ἐπὶ τῷ τραύματι, ταῦτα γέλως ἦν τοῖς ὁρῶσι· καὶ ὁ Ἄμμων, γόης, καὶ ψευδόμαντις ἠλέγχετο· καὶ οἱ προφῆται, κόλακες· ἢ τίς οὐκ ἂν ἐγέλασεν ὁρῶν τὸν τοῦ Διὸς υἱὸν λειποψυχοῦντα, δεόμενον τῶν ἰατρῶν βοηθεῖν; νῦν μὲν γὰρ ὁπότε ἤδη τέθνηκας, οὐκ οἴει πολλοὺς εἶναι τοὺς τὴν προσποίησιν ἐκείνην ἐπικερτομοῦντας, ὁρῶντας τὸν νεκρὸν τοῦ θεοῦ ἐκτάδην κείμενον, μυδῶντα ἤδη, καὶ ἐξῳδηκότα, κατὰ νόμον σωμάτων ἁπάντων; ἄλλως τε, καὶ τὸ χρήσιμον ὃ ἔφης Ἀλέξανδρε, τὸ διὰ τοῦτο κρατεῖν ῥᾳδίως, πολύ σοι τῆς δόξης ἀφῃρεῖτο τῶν κατορθουμένων· πᾶν γὰρ ἐδόκει ἐνδεὲς ὑπὸ θεοῦ γίνεσθαι δοκοῦν. ΑΛΕ. οὐ ταῦτα φρονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ, ἀλλ' Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐνάμιλλον τιθέασί με· καί τοι τὴν Ἄορνον ἐκείνην οὐδετέρου ἐκείνων λαβόντος, ἐγὼ μόνος ἐχειρωσάμην. ΦΙ. ὁρᾷς ὅτι ταῦτα ὡς υἱὸς Ἄμμωνος λέγεις, ὃς Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ παραβάλλεις σεαυτόν, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ ὦ Ἀλέξανδρε, οὐδὲ τὸν τῦφον ἀπομαθήσῃ, καὶ γνώσῃ σεαυτόν, καὶ συνήσεις ἤδη νεκρὸς ὤν.

ΑΧΙΛΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Οἷα πρῴην, ὦ Ἀχιλλεῦ, πρὸς τὸν Ὀδυσσέα σοι εἴρηται περὶ τοῦ θανάτου, ὡς ἀγεννῆ καὶ ἀνάξια τοῖν διδασκάλοιν ἀμφοῖν; Χείρωνός τε, καὶ Φοίνικος. ἠκροώμην γὰρ ὁπότε ἔφης βούλεσθαι ἐπάρουρος ὤν, θητεύειν παρά τινι τῶν ἀκλήρων, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη μᾶλλον, ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἀγεννῆ τινα Φρύγα δειλὸν, καὶ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος φιλόζωον ἴσως ἐχρῆν λέγειν. τὸν Πηλέως δὲ υἱὸν, τὸν φιλοκινδυνότατον ἡρώων ἁπάντων, ταπεινὰ οὕτω περὶ αὐτοῦ διανοεῖσθαι, πολλὴ αἰσχύνη, καὶ ἐναντιότης πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ. ὃς ἐξὸν ἀκλεῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολυχρόνιον βασιλεύειν, ἑκὼν προείλου τὸν μετὰ τῆς ἀγαθῆς δόξης θάνατον. ΑΧΙ. Ὦ παῖ Νέστορος, ἀλλὰ τότε μὲν ἄπειρος ἔτι τῶν ἐνταῦθα ὤν, καὶ τὸ βέλτιον ἐκείνων ὁπότερον ἦν ἀγνοῶν, τὸ δύστηνον ἐκεῖνο δοξάριον προετίμων τοῦ βίου. νῦν δὲ συνίημι ἤδη, ὡς ἐκείνη μὲν ἀνωφελὴς, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψῳδήσουσι. μετὰ νεκρῶν δὲ, ὁμοτιμία. καὶ οὔτε τὸ κάλλος ἐκεῖνο ὦ Ἀντίλοχε, οὔτε ἡ ἰσχὺς πάρεστιν, ἀλλὰ κείμεθα ἅπαντες ὑπὸ τῷ αὐτῷ ζόφῳ ὅμοιοι, καὶ κατ' οὐδὲν ἀλλήλων διαφέροντες. καὶ οὔτε οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ δεδίασί με, οὔτε οἱ τῶν Ἀχαιῶν θεραπεύουσιν. ἰσηγορία δὲ ἀκριβὴς; καὶ νεκρὸς ὅμοιος, ἡ μὲν κακὸς, ἡ δὲ καὶ ἐσθλός. ταῦτά με ἀνιᾷ, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ θητεύω ζῶν. ΑΝΤΙ. Ὅμως τί οὖν ἄν τις πάθοι ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀποθνήσκειν ἅπαντας. ὥστε χρὴ ἐμμένειν τῷ νόμῳ, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς διατεταγμένοις. ἄλλως τε, ὁρᾷς τῶν ἑταί-

,, ρων. ὅσει ποδί σε ἴσμεν οἶδε, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσ-
,, σεὺς ἀφίξεται πάντως. Φέρει δὲ παρὰ Μυθίαν καὶ ἡ κοινωνία τοῦ πράγματος, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἳ οὐκ ἂν οἶμαι δέξαιντο ἀνελθεῖν, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε θητεύσοντας ἀκλήροις καὶ ἀβίοις ἀνδράσιν. ΑΧΙ. Ἑταιρικὴ μὲν ἡ παραίνεσις. ἐμὲ δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τῶν παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἕκαστον. εἰ δὲ μὴ ὁμολογεῖ τι, ταύτῃ χείρους ἐστὲ, καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ πάσχοντες. ΑΝΤΙ. Οὐκ. ἀλλ' ἀμείνους ὦ Ἀχιλλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελὲς τοῦ λέγειν ὁρῶμεν. σιωπᾶν γὰρ, καὶ φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι, δέδοται ἡμῖν, μὴ καὶ γέλωτα ὀφλῶμεν ὥσπερ σὺ, ταῦτα εὐχόμενοι.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

ΥΧ Ἡρακλῆς οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος μὰ τὸν Ἡρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ἡρακλῆς ἐστιν. εἶτα τέθνηκε Διὸς υἱὸς ὤν; εἰπέ μοι ὦ καλλίνικε, νεκρὸς εἶ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὑπὲρ γῆς ὡς θεῷ. ΗΡΑ. Καὶ ὀρθῶς ἔθυες. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν οὐρανῷ τοῖς θεοῖς σύνεστι, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην. ἐγὼ δ' εἴδωλόν εἰμι αὐτοῦ. ΔΙΟ. Πῶς λέγεις εἴδωλον τοῦ θεοῦ; καὶ δυνατὸν ἐξ ἡμισείας μέν τινα θεὸν εἶναι, τεθνάναι δὲ τῷ ἡμίσει; ΗΡΑ. Ναί. οὐ γὰρ ἐκεῖνος τέθνηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ. ΔΙΟ. Μανθάνω. ἀντανδρόν σε τῷ Πλούτωνι παρέδωκεν ἀνθ' ἑαυτοῦ, καὶ σὺ νῦν ἀντ' ἐκείνου νεκρὸς εἶ. ΗΡΑ. Τοιοῦτό τι. ΔΙΟ. Πῶς οὖν ἀκριβὴς ὢν ὁ Αἰακὸς, οὐκ ἔγνω σε

μὴ ὄντα ἐκεῖνον, ἀλλὰ παρεδέξατο ὑποβολιμαῖον Ἡρακλέα παρόντα; Ἡρα. ὅτι ἐῴκειν ἀκριβῶς. Διο. ἀληθῆ λέγεις ἀκριβῶς γάρ, ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος εἶναι. ὅρα γοῦν μὴ τὸ ἐναντίον ἐστί. σὺ μὲν εἶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸ δὲ εἴδωλον γεγάμηκε τὴν Ἥβην παρὰ τοῖς θεοῖς. Ἡρα. θρασὺς εἶ, καὶ λάλος. καὶ εἰ μὴ παύσῃ σκώπτων ἐς ἐμέ, εἴσῃ αὐτίκα οἵου θεοῦ εἴδωλόν εἰμι. Διο. τὸ μὲν τόξον γυμνόν, καὶ πρόχειρον. ἐγὼ δέ, τί ἂν ἔτι φοβοίμην σε, ἅπαξ τεθνεώς; ἀτὰρ εἰπέ μοι πρὸς τοῦ σοῦ Ἡρακλέους, ὁπότε ἐκεῖνος ἔζη, συνῆς αὐτῷ, καὶ τότε εἴδωλον ὤν; ἢ εἷς μὲν ἦτε παρὰ τὸν βίον, ἐπεὶ δ' ἀπεθάνετε, διαιρεθέντες, ὁ μὲν, ἐς θεοὺς ἀπέπτατο, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, εἰς ᾅδου πάρει; Ἡρα. ἐχρῆν μὲν μηδ' ἀποκρίνασθαι πρὸς ἄνδρα ἐπίτηδες ἐρεσχελοῦντα. ὅμως δ' οὖν καὶ τοῦτ' ἄκουσον. ὁπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνος ἐν τῷ Ἡρακλεῖ ἦν, τοῦτο τέθνηκε, καί εἰμι ἐγὼ ἐκεῖνο πᾶν. ὃ δὲ ἦν τοῦ Διός, ἐν οὐρανῷ σύνεστι τοῖς θεοῖς. Διο. σαφῶς νῦν μανθάνω. δύο γὰρ φὴς ἔτεκεν ἡ Ἀλκμήνη κατὰ τὸ αὐτὸ Ἡρακλέας, τὸν μὲν, ὑπ' Ἀμφιτρύωνι, τὸν δέ, παρὰ τοῦ Διός. ὥστε ἐλελήθειτε δίδυμοι ὄντες ὁμομήτριοι. Ἡρα. οὐκ ὦ μάταιε. ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦμεν. Διο. οὐκ ἔστι μαθεῖν τοῦτο ῥᾴδιον, συνθέτους δύ' ὄντας Ἡρακλέας, ἐκτὸς εἰ μὴ ὥσπερ ἱπποκένταυρός τις ἦτε, εἰς ἓν συμπεφυκότε, ἄνθρωπος, καὶ θεός. Ἡρα. οὐ γὰρ καὶ πάντες οὕτω σοι δοκοῦσι συγκεῖσθαι ἐκ δυεῖν, ψυχῆς, καὶ σώματος; ὥστε τί τὸ κωλῦόν ἐστι, τὴν μὲν ψυχὴν ἐν οὐρανῷ εἶναι, ἥπερ ἦν ἐκ Διός, τὸ δὲ θνητὸν ἐμέ, παρὰ τοῖς νεκροῖς; Διο. ἀλλ' ὦ βέλτιστε Ἀμφιτρυωνιάδη, καλῶς ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἰ σῶμα ἦσθα. νῦν δὲ ἀσώματον εἴδωλον εἶ. ὥστε κινδυνεύεις τριπλοῦν ἤδη ποιῆσαι τὸν Ἡρακλέα. Ἡρα.

πῶς τρίπλουν; Διο. ὧδέ πως· εἰ γὰρ ὁ μέν τις ἐν οὐρανῷ, ὁ δὲ, παρ᾽ ἡμῖν σὺ τὸ εἴδωλον, τὸ δὲ σῶμα ἐν Οἴτῃ κόνις ἤδη γενόμενον, τρία δὴ ταῦτα γίνεται· καὶ σκόπει ὅντινα δὴ πατέρα τρίτον ἐπινοήσεις τῷ σώματι. Ηρα. θρασύς τις εἶ, καὶ σοφιστής· τίς δὲ καὶ ὢν τυγχάνεις; Διο. Διογένους τοῦ σινωπέως εἴδωλον· αὐτὸς δὲ, οὐ μὰ Δία μετ᾽ ἀθανάτοισι θεοῖσιν, ἀλλὰ τοῖς βελτίστοις νεκρῶν σύνειμι, Ομήρου, καὶ τῆς τοσαύτης ψυχρολογίας καταγελῶν.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΤΑΝΤΑΛΟΥ.
ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Τί κλάεις ὦ Τάνταλε; ἢ τί σεαυτὸν ὀδύρῃ, ἐπὶ
7 τῇ λίμνῃ ἑστώς; Ταν. ὅτι ὦ Μένιππε, ἀπόλωλα ὑπὸ τοῦ δίψους. Με. οὕτως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ἐπικύψας πιεῖν, ἢ καὶ νὴ Δί᾽ ἀρυσάμενος κοίλῃ τῇ χειρί; Ταν. οὐδὲν ὄφελος εἰ ἐπικύψαιμι· φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ ἐπειδὰν προσιόντα αἴσθηταί με· ἢν δέ ποτε καὶ ἀρύσωμαι, καὶ προσενέγκω τῷ στόματι, οὐ φθάνω βρέξας ἄκρον τὸ χεῖλος· καὶ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥυὲν, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως αὖθις ἀπολείπει ξηρὰν τὴν χεῖρά μου. Με. τεράστιόν τι πάσχεις ὦ Τάνταλε. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τί γὰρ καὶ δέῃ τοῦ πιεῖν; οὐ γὰρ σῶμα ἔχεις· ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μὲν ἐν Λυδίᾳ που τέθαπται, ὅπερ καὶ πεινῆν, καὶ διψῆν ἐδύνατο· σὺ δὲ ἡ ψυχὴ, πῶς ἂν ἔτι ἢ διψώης, ἢ πίνοις; Ταν. τοῦτ᾽ αὐτὸ ἡ κόλασίς ἐστι, τὸ διψῆν μου τὴν ψυχὴν ὡς σῶμα οὖσαν. Με. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω πιστεύσομεν, ἐπεὶ φὴς τῷ δίψει κολάζεσθαι· τί δ᾽ οὖν σοι τὸ δεινὸν ἔσται; ἢ δέδιας μὴ ἐνδείᾳ τοῦ ποτοῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μετὰ τοῦτον ᾅδην, ἢ

θάνατον ἐντεῦθεν ἢ ἕτερον τόπον. Ταν. ὀρθῶς μὲν λέγεις· καὶ τοῦτο δ' οὖν μέρος τῆς καταδίκης, τὸ ἐπιθυμεῖν πιεῖν, μηδὲν δεόμενον. Μέ. ληρεῖς ὦ Τάνταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκράτου γε ἐλλεβόρου νὴ Δία. ὅς τις τἀναντίον τοῖς ὑπὸ τῶν λυττώντων κυνῶν δεδηγμένοις πέπονθας, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν πεφοβημένος. Ταν. οὐδὲ τὸν ἐλλέβορον ὦ Μένιππε ἀναίνομαι πιεῖν. γένοιτό μοι μόνον. Μέ. θάρρει ὦ Τάνταλε, ὡς οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος πίεται τῶν νεκρῶν. ἀδύνατον γάρ. καίτοι οὐ πάντες ὥσπερ σὺ ἐκ καταδίκης διψῶσι, τοῦ ὕδατος αὐτοὺς οὐχ ὑπομένοντος.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ἙΡΜΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Οὖ δὲ οἱ καλοί εἰσιν, ἢ αἱ καλαὶ ὦ Ἑρμῆ, ξενάγησόν με νέηλυν ὄντα. Ἑρ. οὐ σχολὴ μὲν ὦ Μένιππε. πλὴν κατ' ἐκεῖνο αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἔνθα Ὑάκινθός τέ ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ, καὶ Ἑλένη, καὶ Λήδα, καὶ ὅλως, τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Μέ. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τῶν σαρκῶν γυμνὰ, ὅμοια τὰ πολλά. Ἑρ. καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ ἔοικας καταφρονεῖν. Μέ. ὅμως τὴν Ἑλένην μοι δεῖξον. οὐ γὰρ ἂν διαγνοίην ἔγωγε. Ἑρ. τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ἑλένη ἐστίν. Μέ. εἶτα αἱ χίλιαι νῆες διὰ τοῦτο ἐπληρώθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ἑρ. ἀλλ' οὐκ εἶδες ὦ Μένιππε ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ἔφης γὰρ ἂν καὶ σὺ ἀνεμέσητον εἶναι, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ, ὅρης.

πολὺν χρόνον ἀλλ᾽ ἀκμάζειν· ἐπεὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφήν, ἄμορφα δηλονότι αὐτῷ δόξει· ὅτε μέντοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τὴν χροιάν, κάλλιστά ἐστιν. Μι. οὐκοῦν τοῦτο ὦ Ἑρμῆ θαυμάζω, εἰ μὴ συνίεσαν οἱ Ἀχαιοί περὶ πράγματος οὕτως ὀλιγοχρονίου, καὶ ῥαδίως ἀπανθοῦντος πονοῦντες. Ερ. οὐ σχολή μοι ὦ Μένιππε συμφιλοσοφεῖν σοι. ὥς τε σὺ μὲν ἐπιλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν· ἐγὼ δὲ, τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μετελεύσομαι.

ΑΙΑΚΟΥ, ΠΡΟΤΕΣΙΛΑΟΥ, ΜΕΝΕΛΑΟΥ, ΚΑΙ ΠΑΡΙΔΟΣ.

ΑΙΑΚΟΣ.

τ Ι ἄγχεις ὦ Πρωτεσίλαε τὴν Ἑλένην προσπεσών; Πρω. ὅτι διὰ ταύτην ὦ Αἰακὲ ἀπέθανον, ἡμιτελῆ μὲν τὸν δόμον καταλιπών, χήραν τε τὴν νεόγαμον γυναῖκα.

Αἰ. αἰτιῶ τοίνυν τὸν Μενέλαον, ὅς τις ὑμᾶς ὑπὲρ τοιαύτης γυναικὸς ἐπὶ Τροίαν ἤγαγεν. Πρω. εὖ λέγεις· ἐκεῖνόν μοι αἰτιατέον. Μεν. οὐκ ἐμὲ ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ δικαιότερον τὸν Πάριν, ὃς ἐμοῦ τοῦ ξένου τὴν γυναῖκα παρὰ πάντα τὰ δίκαια ᾤχετο ἁρπάσας· οὗτος γὰρ οὐχ ὑπὸ σοῦ μόνου, ἀλλ᾽ ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἄξιος ἄγχεσθαι, τοσούτοις θανάτου αἴτιος γεγενημένος. Πρω. ἄμεινον οὕτω· σὲ τοιγαροῦν ὦ δύσπαρι, οὐκ ἀφήσω ποτὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν. Πα. ἄδικα ποιῶν ὦ Πρωτεσίλαε· καὶ ταῦτα, ὁμότεχνον ὄντα σοι. ἐρωτικὸς γὰρ καὶ αὐτός εἰμι, καὶ τῷ αὐτῷ θεῷ κατέσχημαι. οἶσθα γὰρ ὡς ἀκούσιόν τι ἐστί, καί τις ἡμᾶς δαίμων

ἄγει

ἄγει ἔνθα ἂν ἐθέλῃ· καὶ ἀδύνατόν ἐστιν ἀντιτάττεσθαι αὐτῷ. Πρω. εὖ λέγεις· εἴθε οὖν μοι τὸν ἔρωτα ἐνταῦθα λαβεῖν δυνατὸν ἦν. Αἰ. ἐγώ σοι καὶ περὶ τοῦ ἔρωτος ἀποκρινοῦμαι τὰ δίκαια. φήσει γὰρ αὐτὸς μὲν, τοῦ ἐρᾶν τῷ Πάριδι ἴσως γε γενέσθαι αἴτιος· τοῦ θανάτου δὲ σοι, οὐδένα ἄλλον ὦ Πρωτεσίλαε, ἢ σεαυτόν· ὃς ἐκλαθόμενος τῆς νεογάμου γυναικὸς, ἐπεὶ προσεφέρεσθε τῇ Τρῳάδι, οὕτω φιλοκινδύνως καὶ ἀπονενοημένως προεπήδησας τῶν ἄλλων, δόξης ἐρασθεὶς, δι' ἣν πρῶτος ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανες. Πρω. οὐκοῦν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ σοι ὦ Αἰακὲ ἀποκρινοῦμαι δικαιότερα. οὐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἴτιος, ἀλλ' ἡ μοῖρα, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς οὕτως ἐπικεκλῶσθαι. Αἰ. ὀρθῶς. τί οὖν τούτους αἰτιᾷ;

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΑΙΑΚΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Πρὸς τοῦ Πλούτωνος ὦ Αἰακὲ, περιήγησαί μοι τὰ ἐν ᾅδου πάντα. Αἰ. οὐ ῥᾴδιον ὦ Μένιππε ἅπαντα· ὅσα μέντοι κεφαλαιώδη, μάνθανε. οὗτοσὶ μὲν, ὅτι Κέρβερός ἐστιν· οἶσθα καὶ τὸν πορθμέα τοῦτον, ὅς σε διεπέρασε, καὶ τὴν λίμνην· καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑώρακας εἰσιών. Μέ. οἶδα ταῦτα, καὶ σὲ, ὅτι πυλωρεῖς. καὶ τὸν βασιλέα εἶδον, καὶ τὰς Ἐριννῦς. τοὺς δ' ἀνθρώπους μοι τοὺς πάλαι δεῖξον· καὶ μάλιστα τοὺς ἐπισήμους αὐτῶν. Αἰ. οὗτος μὲν, Ἀγαμέμνων· οὗτος δ' Ἀχιλλεύς· οὗτος δὲ, Ἰδομενεὺς πλησίον· ἔπειτα Ὀδυσσεύς· εἶτα Αἴας, καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. Μέ. βαβαὶ Ὅμηρε, οἷά σοι τῶν ῥαψῳδιῶν τὰ κεφάλαια χαμαὶ ἔῤῥι-

πλαι, ἄγνωστα, καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολὺς· ἀμενηνὰ ὡς ἀληθῶς κάρηνα. οὗτος δὲ ὦ Αἰακὲ, τίς ἐστι; Αἰ. Κῦρός ἐστιν. οὗτος δὲ, Κροῖσος· ὁ δ᾽ ὑπὲρ αὐτὸν, Σαρδανάπαλος. ὁ δ᾽ ὑπὲρ τούτους, Μίδας. ἐκεῖνος δὲ, Ξέρξης. Μέ. εἶτα σὲ ὦ κάθαρμα ἡ Ἑλλὰς ἔφριττε ζευγνῦντα μὲν τὸν

Γς. ὀρῶν·

Ἑλλήσποντον, διὰ δὲ τῶν ἱερῶν πλεῖν ἐπιθυμοῦντα; οἷος δὲ καὶ ὁ Κροῖσός ἐστι; τὸν Σαρδανάπαλον δὲ ὦ Αἰακὲ, πατάξαι μοι κατὰ κόρρης ἐπίτρεψον. Αἰ. μηδαμῶς. διαθρύψεις γὰρ αὐτοῦ τὸ κρανίον γυναικεῖον ὄν. Μέ. οὐκοῦν ἀλλὰ προσπτύξομαί γε πάντως ἀνδρογύνῳ ὄντι. Αἰ. βούλει σοι ἐπιδείξω καὶ τοὺς σοφούς; Μέ. νὴ Δία γε. Αἰ. πρῶτος οὗτός σοι ὁ Πυθαγόρας ἐστί. Μέ. χαῖρε ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἄπολλον, ἢ ὅ, τι ἂν ἐθέλῃς. Πυ. νὴ, καὶ σύ γε ὦ Μένιππε. Μέ. οὐκ ἔτι χρυσοῦς ὁ μηρός ἐστί σοι. Πυ. οὐ γάρ. ἀλλὰ φέρε ἴδω εἴ τι σοι ἐδώδιμον ἡ πήρα ἔχει. Μέ. κυάμους ὦ γαθέ. ὥστε οὐ τοῦτό σοι ἐδώδιμον. Πυ. δὸς

ἄλλα·

μόνον. ἀλλὰ παρὰ νεκροῖς δόγματα. ἔμαθον γὰρ, ὡς οὐδὲν ἴσον κύαμοι, καὶ κεφαλαὶ τοκήων ἐνθάδε. Αἰ. οὗτος δὲ, Σόλων ὁ Ἐξηκεστίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος. καὶ παρ᾽ αὐτοὺς, Πιττακὸς καὶ οἱ ἄλλοι. ἑπτὰ δὲ πάντες εἰσὶν ὡς ὁρᾷς. Μέ. ἄλυποι οὗτοι ὦ Αἰακὲ μόνοι, καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ σποδοῦ πλέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ ταῖς φλυκταίναις ὅλος ἐξηνθηκὼς, τίς ἐστιν; Αἰ. Ἐμπεδοκλῆς ὦ Μένιππε, ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών. Μέ. ὦ χαλκόπου βέλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν ἐς τοὺς κρατῆρας ἐνέβαλες; Εμ. μελαγχολία τις ὦ Μένιππε. Μέ. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία, καὶ τῦφος, καὶ πολλὴ κόρυζα. ταῦτά σε ἀπηνθράκωσεν αὐταῖς κρηπῖσιν οὐκ ἀνάξιον ὄντα. πλὴν ἀλλ᾽ οὐδέν σε τὸ σόφισμα ὤνησεν. ἐφωράθης γὰρ τεθνεώς. ὁ Σωκράτης δὲ ὦ Αἰακὲ, ποῦ ποτε ἄρα

ἐστί; Αἰ. μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους ἐκεῖνος ληρεῖ τὰ πολλά. Μέ. ὅμως ἐβουλόμην ἰδεῖν αὐτόν, εἴπου ἐνθάδε ἐστίν. Αἰ. ὁρᾷς τὸν φαλακρόν; Μέ. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν· ὥστε πάντων ἂν εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα. Αἰ. τὸν σιμὸν λέγω; Μέ. καὶ τοῦθ' ὅμοιον. σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. Σω. ἐμὲ ζητεῖς ὦ Μένιππε; Μέ. καὶ μάλα ὦ Σώκρατες. Σω. τί τὰ ἐν Ἀθήναις; Μέ. πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι. καὶ τά γε σχήματα αὐτά, καὶ τὰ βαδίσματα εἰ θεάσαιτό τις, ἄκροι φιλόσοφοι. Σω. μάλα πολλοὺς ἑώρακα. Μέ. ἀλλὰ ἑώρακας οἶμαι, οἷος ἧκε παρὰ σοὶ Ἀρίστιππος, καὶ Πλάτων αὐτός. ὁ μέν, ἀποπνέων μύρου. ὁ δέ, τοὺς ἐν Σικελίᾳ τυράννους θεραπεύειν ἐκμαθών. Σω. περὶ ἐμοῦ δὲ τί φρονοῦσιν; Μέ. εὐδαίμων ὦ Σώκρατες ἄνθρωπος εἶ. τά γε τοιαῦτα πάντες οὖν σε θαυμάσιον οἴονται ἄνδρα γεγενῆσθαι, καὶ πάντα ἐγνωκέναι ταῦτα. δεῖ γὰρ οἶμαι τἀληθῆ λέγειν, οὐδὲν εἰδότα. Σω. καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς αὐτοὺς οἱ δέ, εἰρωνείαν ᾤοντο τὸ πρᾶγμα εἶναι. Μέ. τίνες δὲ οὗτοί εἰσιν οἱ περὶ σέ; Σω. Χαρμίδης ὦ Μένιππε, καὶ Φαῖδρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. Μέ. εὖ γε ὦ Σώκρατες, ὅτι κἀνταῦθα μέτει τὴν σαυτοῦ τέχνην, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. Σω. τί γὰρ ἂν ἄλλο ἥδιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Μέ. μὰ Δί' ἐπεὶ τὸν Κροῖσον γὰρ καὶ Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν. ἔοικα γοῦν οὐκ ὀλίγα γελάσεσθαι, οἰμωζόντων ἀκούων. Αἰ. κἀγὼ ἤδη ἄπειμι, μὴ καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθῃ διαφυγών. τὰ πολλὰ δ' εἰσαῦθις ὄψει ὦ Μένιππε. Μέ. ἄπιθι. καὶ ταυτὶ γὰρ ἱκανὰ ὦ Αἰακέ.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΚΕΡΒΕΡΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ὦ Κέρβερε, συγγενὴς γάρ εἰμί σοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν, εἰπέ μοι πρὸς τῆς Στυγὸς οἷος ἦν ὁ Σωκράτης ὁπότε κατῄει πρὸς ὑμᾶς. εἰκὸς δέ σε θεὸν ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι ὁπότ' ἐθέλοις. Κέρ. πόρρωθεν μὲν ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἐδόκει ἀτρέπτῳ προσώπῳ προσιέναι, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῶν, καὶ τοῦτ' ἐμφῆναι τοῖς ἔξω τοῦ ςομίου ἑςῶσιν ἐθέλων. ἐπεὶ δὲ κατέκυψεν εἴσω τοῦ χάσματος, καὶ εἶδε τὸν ζόφον, κἀγὼ ἔτι διαμέλλοντα αὐτὸν δακὼν τῷ κωνείῳ, κατέσπασα τοῦ ποδὸς, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκώκυε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοῖος ἐγίνετο. Μέ. οὐκοῦν σοφιςὴς ὁ ἄνθρωπος ἦν, καὶ οὐκ ἀληθῶς κατεφρόνει τοῦ πράγματος; Κέρ. οὐκ. ἀλλ' ἐπείπερ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἑώρα, κατεθρασύνετο, ὡς δῆθεν οὐκ ἄκων πεισόμενος, ὃ πάντως ἔδει παθεῖν, ὡς θαυμάσωνται οἱ θεαταὶ, καὶ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων εἰπεῖν ἂν ἔχοιμι, ἕως τοῦ ςομίου τολμηροὶ, καὶ ἀνδρεῖοι. τὰ δ' ἔνδοθεν, ἔλεγχος ἀκριβής. Μέ. ἐγὼ δὲ πῶς σοι κατεληλυθέναι ἔδοξα; Κέρ. μόνος ὦ Μένιππε ἀξίως τοῦ γένους, καὶ Διογένης πρὸ σοῦ. ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσῄειτε, μήδ' ὠθούμενοι, ἀλλ' ἐθελούσιοι γελῶντες, οἰμώζειν παραγγείλαντες ἅπασιν.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΜΕΝΙΠΠΟΥ. ΧΑΡΩΝ.

ἀπόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθμία. Μέ. βόα, εἰ τοῦτό σοι ἥδιον ὦ Χάρων. Χά. ἀπόδος φημί, ἀνθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην. Μέ. οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος. Χά. ἔστι δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Μέ. εἰ μὲν καὶ ἄλλος τις, οὐκ οἶδα. ἐγὼ δ' οὖν οὐκ ἔχω. Χά. καὶ μὴν ἄγξω σε νὴ τὸν Πλούτωνα ὦ μιαρέ, ἢν μὴ ἀποδῷς. Μέ. κἀγὼ τῷ ξύλῳ σου πατάξας, διαλύσω τὸ κρανίον. Χά. μάτην οὖν ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν. Μέ. ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀποδότω, ὅς με παρέδωκέ σοι. Ερ. νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλοιμι καὶ ὑπερεκτίνειν τῶν νεκρῶν. Χα. οὐκ ἀποστήσομαί σου. Μέ. τούτου γε ἕνεκα νεωλκήσας τὸ πορθμεῖον, παράμενε. πλὴν ἀλλ' ὅ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χά. σὺ δ' οὐκ ᾔδεις ὡς κομίζειν δέον; Μέ. ᾔδειν μέν, οὐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐχρῆν διὰ τοῦτο μὴ ἀποθανεῖν; Χά. μόνος οὖν αὐχήσεις προῖκα πεπλευκέναι; Μέ. οὐ προῖκα ὦ βέλτιστε. καὶ γὰρ ἤντλησα, καὶ τῆς κώπης ἐπελαβόμην, καὶ οὐκ ἔκλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χά. οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὰ πορθμία. τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ. οὐ γὰρ θέμις ἄλλως γενέσθαι. Μέ. οὐκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. Χά. χαρίεν λέγεις, ἵνα καὶ πληγὰς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ Αἰακοῦ προσλάβω. Μέ. μὴ ἐνόχλει οὖν. Χά. δεῖξον τί ἐν τῇ πήρᾳ ἔχεις. Μέ. θέρμους εἰ θέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χά. πόθεν τοῦτον ἡμῖν ὦ Ἑρμῆ τὸν κύνα ἤγαγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει παρὰ τὸν πλοῦν, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων καταγελῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ᾄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων. Ερ. ἀγνοεῖς ὦ Χάρων ὁποῖον ἄνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκριβῶς, κοὐδενὸς αὐτῷ μέλει. οὗτός ἐστιν ὁ Μένιππος. Χά. καὶ μὴν ἄν σε λάβω ποτέ; Μέ. ἂν λάβῃς ὦ βέλτιστε, δὶς δὲ οὐκ ἂν λάβοις.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΣΙΛΑΟΥ. ΠΛΟΥΤΩΝ.

Ὦ Δέσποτα, καὶ βασιλεῦ, καὶ ἡμέτερε Ζεῦ, καὶ σὺ Δήμητρος θύγατερ, μὴ ὑπερίδητε δέησιν ἐρωτικήν. Πλού. σὺ δὲ τίνος δέῃ παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὢν τυγχάνεις; Πρω. εἰμὶ μὲν Πρωτεσίλαος ὁ Ἰφίκλου, φυλάκιος, συστρατιώτης τῶν Ἀχαιῶν, καὶ πρῶτος ἀποθανὼν τῶν ἐπ' Ἰλίῳ. δέομαι δὲ ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἀναβιῶναι πάλιν. Πλού. τοῦτον μὲν τὸν ἔρωτα ὦ Πρωτεσίλαε, πάντες νεκροὶ ἐρῶσι. πλὴν οὐδεὶς ἂν αὐτῆς τύχοι. Πρω. ἀλλ' οὐ τοῦ ζῆν Ἀϊδωνεῦ ἐρῶ ἔγωγε, τῆς γυναικὸς δὲ, ἣν νεόγαμον ἔτι ἐν τῷ θαλάμῳ καταλιπὼν, ᾠχόμην ἀποπλέων. εἶτα ὁ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανον ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. ὁ οὖν ἔρως τῆς γυναικὸς, οὐ μετρίως ἀποκναίει με ὦ δέσποτα. καὶ βούλομαι κἂν πρὸς ὀλίγον ὀφθεὶς αὐτῇ, καταβῆναι πάλιν. Πλού. οὐκ ἔπιες ὦ Πρωτεσίλαε τὸ Λήθης ὕδωρ; Πρω. καὶ μάλα ὦ δέσποτα. τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπέρογκον ἦν. Πλού. οὐκοῦν περίμενον. ἀφίξεται γὰρ κἀκείνη ποτὲ, καὶ οὐδέν σε ἀνελθεῖν δεήσει. Πρω. ἀλλ' οὐ φέρω τὴν διατριβὴν ὦ Πλούτων. ἠράσθης δὲ καὶ αὐτὸς ἤδη, καὶ οἶσθα οἷον τὸ ἐρᾶν ἐστιν. Πλού. εἶτα τί σε ὀνήσει μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι, μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρούμενον; Πρω. οἶμαι πείσειν κἀκείνην ἀκολουθεῖν παρ' ὑμᾶς. ὥστε ἀνθ' ἑνὸς, δύο νεκροὺς λήψῃ μετ' ὀλίγον. Πλού. οὐ θέμις γενέσθαι ταῦτα. οὐδὲ ἐγένετο πώποτε. Πρω. ἀναμνήσω σε ὦ Πλούτων. Ὀρφεῖ γὰρ δι' αὐτὴν ταύτην τὴν αἰτίαν τὴν Εὐρυδίκην παρέδοτε, καὶ τὴν ὁμογενῆ μου Ἄλκηστιν παρεπέμψατε Ἡρακλεῖ χαριζόμενοι. Πλού.

βλήσεις δὲ οὕτω κρανίον γυμνὸν ὄν, καὶ ἄμορφον, τῷ καλῷ σου ἐκείνῃ νύμφῃ φανῆναι; πῶς δὲ κἀκείνη προσόψεταί σε, οὐδὲ διαγνῶναι δυναμένη; φοβήσεται γὰρ εὖ οἶδα, καὶ φεύξεταί σε. καὶ μάτην ἔσῃ τοσαύτην ὁδὸν ἀνεληλυθώς. Περ. οὐκοῦν ὦ ἄνερ, σὺ καὶ τοῦτ' ἴασαι, καὶ τὸν Ἑρμῆν κέλευσον, ἐπειδὰν ἐν τῷ φωτὶ ἤδη ὁ Πρωτεσίλαος ᾖ, καθικόμενον ἐν τῇ ῥάβδῳ, νεανίαν εὐθὺς καλὸν ἀπεργάσασθαι αὐτόν, οἷος ἦν ἐκ τοῦ παστοῦ. Πλού. ἐπεὶ Περσεφόνη συνδοκεῖ, ἀναγαγὼν τοῦτον αὖθις, ποίησον νυμφίον. σὺ δὲ μέμνησο, μίαν λαβὼν ἡμέραν.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΜΑΥΣΩΛΟΥ. ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

ὦ Κάρ, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν προτιμᾶσθαι ἀξιοῖς; Μαυ. καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἦρξα δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων, καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἄχρι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταστρεφόμενος, καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις καρτερός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπικείμενον, ἡλίκον οὐκ ἄλλος νεκρὸς, ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἐς κάλλος ἐξησκημένον, ἵππων, καὶ ἀνδρῶν. ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἠκασμένων λίθου τοῦ καλλίστου, οἷον οὐδὲ νεὼν εὕροι τις ἂν ῥᾳδίως. οὐ δοκῶ σοι δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρονεῖν; Διο. ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φῂς, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ βάρει τοῦ τάφου; Μαυ. νὴ Δί' ἐπὶ τούτοις. Διο. ἀλλ' ὦ καλὲ Μαύσωλε, οὔτε ἡ ἰσχὺς ἔτι σοὶ ἐκείνη, οὔτε ἡ μορφὴ πάρεστιν. εἰ γοῦν τινα ἑλοίμεθα δικαστὴν εὐμορφίας

πόν, οὐκ ἔχω εἰπεῖν τίνος ἕνεκα τὸ σὸν κρανίον προτιμηθείη ἂν τοῦ ἐμοῦ· φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά· καὶ τοὺς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφῃρήμεθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀποσεσιμώμεθα· ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Ἁλικαρνασεῦσι μὲν ἴσως εἶεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τοὺς ξένους, ὡς δή τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ἐστι· σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπολαύεις αὐτοῦ, πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς ὑπὸ τηλικούτοις λίθοις πιεζόμενος. Μαύ. ἀνόνητα οὖν μοι ἐκεῖνα πάντα· καὶ ἰσότιμος ἔσται Μαύσωλος, καὶ Διογένης. Διο. οὐκ ἰσότιμος ὦ γενναιότατε· οὐ γάρ· Μαύσωλος μὲν γὰρ οἰμώξεται, μεμνημένος τῶν ὑπὲρ γῆς, ἐν οἷς εὐδαιμονεῖν ᾤετο. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτοῦ· καὶ τάφον ὁ μὲν, ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἐρεῖ ἑαυτοῦ ὑπὸ Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς, καὶ ἀδελφῆς κατασκευασμένον. ὁ Διογένης δὲ, τοῦ μὲν σώματος, εἰ καί τινα τάφον ἔχει, οὐκ οἶδεν· οὐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ τούτου· λόγον δὲ τοῖς ἀρίστοις περὶ αὐτοῦ καταλέλοιπεν, ἀνδρὸς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον ὦ Καρῶν ἀνδραποδωδέστατε τοῦ σοῦ μνήματος, καὶ ἐν βεβαιοτέρῳ χωρίῳ κατεσκευασμένον.

ΝΙΡΕΩΣ, ΘΕΡΣΙΤΟΥ, ΚΑΙ ΜΕΝΙΠΠΟΥ. ΝΙΡΕΥΣ.

ἰ Δοὺ δὴ Μένιππος οὑτοσὶ δικάσει, πότερος εὐμορφότερός ἐστιν· εἰπὲ ὦ Μένιππε, οὐ καλλίων σοι δοκῶ; Μέ. τίνες δὲ καὶ ἐστὲ πρότερον οἶμαι; χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι. Νι. Νιρεὺς, καὶ Θερσίτης. Μέ. πότερος ὁ Νιρεὺς,

καὶ πότερος ὑμῶν ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. Θερ. ἓν μὲν ἤδη τοῦτ᾽ ἔχω, ὅτι ὅμοιός εἰμί σοι, καὶ οὐδὲν τηλικοῦτον διαφέρεις, ἡλίκον σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπήνεσεν, ἁπάντων εὐμορφότατον προσειπών. ἀλλ᾽ ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψεδνὸς, οὐδὲν χείρων ἐφάνην τῷ δικαστῇ. ὥρα δέ σοι ὦ Μένιππε ὅντινα καὶ εὐμορφότερον ἡγῇ. Νι. ἐμέ γε τὸν Ἀγλαΐας, καὶ Χάροπος, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. Μέ. ἀλλ᾽ οὐχὶ καὶ ὑπὸ γῆν ὡς οἶμαι κάλλιστος ἦλθες, ἀλλὰ τὰ μὲν ὀστᾶ, ὅμοια. τὸ δὲ κρανίον, ταύτῃ μόνον ἂν διακρίνοιτο ἀπὸ τοῦ Θερσίτου κρανίου, ὅτι εὔθρυπτον τὸ σόν. ἀλαπαδνὸν γὰρ αὐτὸ, καὶ οὐκ ἀνδρῶδες ἔχεις. Νι. καὶ μὴν ἐροῦ Ὅμηρον ὁποῖος ἦν ὁπότε συνεστράτευον τοῖς Ἀχαιοῖς. Μέ. ὀνείρατά μοι λέγεις. ἐγὼ δὲ ἃ βλέπω, καὶ νῦν ἔχεις. ἐκεῖνα δὲ, οἱ τότε ἴσασιν. Νι. οὔκουν ἐγὼ ἐνταῦθα εὐμορφότερός εἰμι ὦ Μένιππε; Μέ. οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος εὔμορφος. ἰσοτιμία γὰρ ἐν ᾅδου, καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. Θερ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΧΕΙΡΩΝΟΣ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ἤκουσα ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὢν, ἐπιθυμήσειας ἀποθανεῖν. Χεί. ἀληθῆ ταῦτ᾽ ἤκουσας ὦ Μένιππε. καὶ τέθνηκα ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος εἶναι δυνάμενος. Μέ. τίς δέ σε ἔρως τοῦ θανάτου ἔσχεν, ἀνεράστου τοῖς πολλοῖς χρήματος; Χεί. ἐρῶ πρὸς σὲ οὐκ ἀσύνετον ὄντα. οὐκ ἦν ἔτι ἡδὺ ἀπολαύειν τῆς ἀθανασίας. Μέ. οὐχ ἡδὺ ἦν, ζῶντα ὁρᾶν τὸ φῶς; Χεί. οὐκ ὦ Μένιππε. τὸ γὰρ ἡδὺ, ἔγωγε ποικίλον τι καὶ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δὲ ζῶν ἀεὶ, καὶ

ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, τροφῆς, αἱ ὧραι δὲ αἱ αὐταὶ, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα ἑξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα θάτερον θατέρα, ἐνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἀεὶ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μετασχεῖν ὅλως, τὸ τερπνὸν ἦν. Μέ. εὖ λέγεις ὦ Χείρων, τὰ ἐν ᾅδου δὲ πῶς φέρεις, ἀφ' οὗ προελόμενος αὐτὰ ἥκεις; Χεί. οὐκ ἀηδῶς ὦ Μένιππε. ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικὸν, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔχει τὸ διάφορον ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄλλως τε, οὐδὲ διψῆν ὥσπερ ἄνω. οὔτε πεινῆν δεῖ, ἀλλ' ἀνεπιδεεῖς τούτων ἁπάντων ἐσμέν. Μέ. ὅρα ὦ Χείρων μὴ περιπίπτῃς σεαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος περιστῇ. Χεί. πῶς τοῦτο φῄς; Μέ. ὅτι εἰ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεὶ καὶ ταὐτὸν ἐγένετό σοι προσκορὲς, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιτο, καὶ δεήσει μεταβολήν σε ζητεῖν τινα. καὶ ἐντεῦθεν ἐς ἄλλον βίον, ὅπερ οἶμαι ἀδύνατον. Χεί. τί οὖν ἂν πάθοι τις ὦ Μένιππε; Μέ. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, συνετὸν ὄντα, ἀρέσκεσθαι, καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφόρητον οἴεσθαι.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΤΟΣ. ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Ντίσθενες, καὶ Κράτης, σχολὴν ἄγομεν. ὥστε τί οὐκ ἄπιμεν εὐθὺ τῆς καθόδου περιπατήσοντες, ὀψόμενοι τοὺς κατιόντας οἷοί τινές εἰσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; Αν. ἀπίωμεν ὦ Διόγενες. καὶ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γένοιτο, τοὺς μὲν, δακρύοντας αὐτῶν ὁρᾶν. τοὺς δὲ, ἱκετεύοντας ἀφεθῆναι. ἐνίους δὲ, μόλις κατιόντας, καὶ ἐπὶ τράχηλον ὠθοῦντος τοῦ Ἑρμοῦ, ὅμως ἀντιβαίνοντας, καὶ ὑπτίους

ἀντερήσοντας οὐδὲν δέον. Κρά. ἐγὼ γοῦν καὶ διηγήσομαι ὑμῖν ἃ εἶδον ὁπότε κατῄειν κατὰ τὴν ὁδόν. Διο. διήγησαι ὦ Κράτης. ἔοικας γάρ τινα παγγέλοια ἑωρακέναι. Κρά. καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συγκατέβαινον ἡμῖν. ἐν αὐτοῖς δὲ ἐπίσημοι, Ισμηνόδωρός τε ὁ πλούσιος, ὁ ἡμέτερος, καὶ Αρσάκης ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Οροίτης ὁ ἀρμένιος. ὁ μὲν οὖν Ισμηνόδωρος, ἐπεφόνευτο γὰρ ὑπὸ λῃστῶν περὶ τὸν Κιθαιρῶνα, ἐς Ἐλευσῖνα οἶμαι βαδίζων, ἔστενέ τε, καὶ τὸ τραῦμα ἐν ταῖν χεροῖν εἶχε. καὶ τὰ παιδία τὰ νεογνὰ, ἃ καταλελοίπει, ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἑαυτῷ ἐπεμέμφετο τῆς τόλμης. ὃς Κιθαιρῶνα ὑπερβάλλων, καὶ τὰ περὶ τὰς Ἐλευθερὰς χωρία πανέρημα ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων, διοδεύων, δύο μόνους οἰκέτας ἐπήγετο. καὶ ταῦτα, φιάλας πέντε χρυσᾶς, καὶ κυμβία τέτταρα μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἔχων. ὁ δ᾽ Ἀρσάκης, γηραιὸς γὰρ ἤδη, καὶ νὴ Δί᾽ οὐκ ἄσεμνος τὴν ὄψιν ἐς τὸ βαρβαρικὸν, ἤχθετο, καὶ ἠγανάκτει πεζὸς βαδίζων, καὶ ἠξίου τὸν ἵππον αὐτῷ προσαχθῆναι. καὶ γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συντεθνήκει, μιᾷ πληγῇ ἀμφότεροι διαπαρέντες ὑπὸ θρᾳκός τινος πελταστοῦ, ἐν τῇ ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ πρὸς τὸν καππαδόκην συμπλοκῇ. ὁ μὲν γὰρ Ἀρσάκης ἐπήλαυνεν, ὡς διηγεῖτο, πολὺ τῶν ἄλλων προεξορμήσας. ὑποστὰς δὲ ὁ θρᾷξ, τῇ πέλτῃ μὲν ὑποδὺς, ἀποσείεται τὸν Ἀρσάκου κοντόν. οὗτος δὲ ὑποθεὶς τὴν σάρισσαν, αὐτόν τε διαπείρει, καὶ τὸν ἵππον. Αν. πῶς οἷόν τε ὦ Κράτης, μιᾷ πληγῇ τοῦτο γενέσθαι; Κρά. ῥᾷστα ὦ Ἀντίσθενες. ὁ μὲν γὰρ ἐπήλαυνεν, εἰκοσάπηχύν τινα κοντὸν προβεβλημένος. ὁ θρᾷξ δὲ, ἐπειδὴ τῇ πέλτῃ ἀπεκρούσατο τὴν προσβολὴν, καὶ παρῆλθεν αὐτὸν ἡ ἀκωκὴ, ἐς γόνυ ὀκλάσας, δέχεται τῇ

σαρίσῃ τὴν ἐπέλασιν, καὶ τιτρώσκει τὸν ἵππον ὑπὸ τὸ στέρνον, ὑπὸ θυμοῦ καὶ σφοδρότητος ἑαυτὸν διαπείραντα. διελαύνεται δὲ καὶ ὁ Ἀρσάκης ἐς τὸν βουβῶνα διαμπὰξ, ἄχρις ὑπὸ τὴν πυγήν. ὁρᾷς οἷόν τι ἐγένετο; οὐ τοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ τοῦ ἵππου μᾶλλον τὸ ἔργον. ἠγανάκτει δὲ ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἠξίου ἱππεὺς κατιέναι. ὁ δέ γε Ὀροίτης ὁ ἰδιώτης, καὶ πάνυ ἁπαλὸς τὼ πόδε, καὶ οὐδ' ἑστάναι χαμαὶ, οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτεχνῶς Μῆδοι πάντες, ἐπὴν ἀποβῶσι τῶν ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν ἐπιβαίνοντες ἀκροποδητὶ, μόλις βαδίζουσιν. ὥστε ἐπεὶ καταβαλὼν ἑαυτὸν, ἔκειτο, καὶ οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀνίστασθαι ἤθελεν, ὁ βέλτιστος Ἑρμῆς ἀράμενος αὐτὸν, ἐκόμισεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον. ἐγὼ δὲ ἐγέλων. ΑΝ. Κἀγὼ δὲ ὅτε κατῄειν, οὐδ' ἀνέμιξα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις. ἀλλ' ἀφεὶς οἰμώζοντας αὐτοὺς, προσδραμὼν ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, προκατέλαβον χώραν, ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλεύσαιμι. παρὰ τὸν πλοῦν δὲ, οἱ μὲν, ἐδάκρυόν τε, καὶ ἐναυτίων. ἐγὼ δὲ, μάλα ἐτερπόμην ἐπ' αὐτοῖς. ΔΙΟ. Σὺ μὲν ὦ Κράτης, καὶ Ἀντίσθενες, τοιούτων ἐτύχετε ξυνοδοιπόρων. ἐμοὶ δὲ, Βλεψίας τε ὁ δανειστὴς, ὁ ἐκ Πειραιῶς, καὶ Λάμπις ὁ ἀκαρνὰν, ξεναγὸς ὢν, καὶ Δᾶμις ὁ πλούσιος ἐκ Κορίνθου, συγκατῄεσαν. ὁ μὲν Δᾶμις, ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἐκ φαρμάκων ἀποθανών. ὁ δὲ Λάμπις, δι' ἔρωτα Μυρτίου τῆς ἑταίρας, ἀποσφάξας ἑαυτόν. ὁ δὲ Βλεψίας, λιμῷ ἄθλιος ἐλέγετο ἀπεσκληκέναι, καὶ ἐδήλου ὠχρὸς ἐς ὑπερβολὴν, καὶ λεπτὸς ἐς τὸ ἀκριβέστατον φαινόμενος. ἐγὼ δὲ, καίπερ εἰδὼς, ἀνέκρινον ὃν τρόπον ἀποθάνοιεν. εἶτα τῷ μὲν Δάμιδι αἰτιωμένῳ τὸν υἱὸν, οὐκ ἄδικα μέντοι ἔπαθες ἔφην ὑπ' αὐτοῦ, ὃς τάλαντα ἔχων ὁμοῦ χίλια, καὶ τρυφῶν αὐτὸς ἐνενηκοντούτης ὤν,

ὀκτωκαιδεκαέτει νεανίσκῳ τέτταρας ὀβολοὺς παρα-
χών. σὺ δὲ ὦ Ἀκαρνὰν, ἔστενε γὰρ κἀκεῖνος καὶ κατηρᾶτο τῇ
Μυρτίῳ, τί αἰτιᾷ τὸν ἔρωτα, σαυτὸν δὲ οὔ; ὃς τοὺς μὲν πολεμίους
οὐδὲ πώποτε ἔτρεσας, ἀλλὰ φιλοκινδύνως ἠγωνίζου πρὸ
τῶν ἄλλων. ὑπὸ δὲ τοῦ τυχόντος παιδισκαρίου, καὶ δα-
κρύων ἐπιπλάστων, καὶ στεναγμῶν, ἑάλως ὁ γενναῖος. ὁ μὲν
γὰρ Βλεψίας αὐτὸς, ἑαυτοῦ κατηγόρει φθάσας, πολλὴν
τὴν ἄνοιαν, ὅτι χρήματα ἐφύλαττε τοῖς μηδὲν προσήκου-
σι κληρονόμοις, ἐς ἀεὶ βιώσεσθαι ὁ μάταιος νομίζων.
πλὴν ἔμοιγε οὐ τὴν τυχοῦσαν τερπωλὴν παρέσχοντό τε
στένοντες, ἀλλ' ἤδη μὲν ἐπὶ τῷ στομίῳ ἐσμέν. ἀποβλέπειν
χρὴ καὶ ἀποσκοπεῖν πόρρωθεν τοὺς ἀφικνουμένους. βα-
βαί. πολλοί γε, καὶ ποικίλοι, καὶ πάντες δακρύοντες, πλὴν
τῶν νεογνῶν τούτων, καὶ νηπίων. ἀλλὰ καὶ οἱ πάνυ γεγηρα-
κότες, ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτοὺς ἔχει
τοῦ βίου; τοῦτον οὖν τὸν ὑπέργηρων ἐρέσθαι βούλομαι. τί
δακρύεις τηλικοῦτος ἀποθανών; τί ἀγανακτεῖς ὦ βέλτι-
στε, καὶ ταῦτα, γέρων ἀφιγμένος, ἦπου βασιλεὺς ἦσθα;
Πτω. οὐδαμῶς. Διο. ἀλλὰ σατράπης; Πτω.
οὐδὲ τοῦτο. Διο. ἆρα οὖν ἐπλούτεις, εἶτα ἀνιᾷ σε τὸ
πολλὴν τρυφὴν ἀπολιπόντα τεθνάναι; Πτω. οὐδὲν
τοιοῦτον. ἀλλ' ἔτη μὲν ἐγεγόνειν ἀμφὶ τὰ ἐνενήκοντα.
βίον δὲ ἄπορον ἀπὸ καλάμου καὶ ὁρμιᾶς εἶχον, ἐς ὑπερ-
βολὴν πτωχὸς ὢν, ἄτεκνός τε, καὶ προσέτι χωλὸς, καὶ ἀμυ-
δρὸν βλέπων. Διο. εἶτα τοιοῦτος ὢν ζῆν ἤθελες;
„ Πτω. ναί. ἡδὺ γὰρ ἦν τὸ φῶς, καὶ τὸ τεθνάναι, δεινὸν,
„ καὶ φευκτέον. Διο. παραπαίεις ὦ γέρων, καὶ μειρα-
κιεύῃ πρὸς τὸ χρεών. καὶ ταῦτα, ἡλικιώτης ὢν τοῦ πορ-
θμέως. τί οὖν ἄν τις ἔτι λέγοι περὶ τῶν νέων, ὁπότε οἱ τηλι-
κοῦτοι φιλόζωοί εἰσιν, οὓς ἐχρῆν διώκειν τὸν θάνατον, ὡς

τῶν ἐν τῷ γήρᾳ κακῶν φάρμακον. ἀλλ' ἀπίωμεν, μή καί τις ἡμᾶς ὑπίδηται ὡς ἀπόδρασιν βουλεύοντας, ὁρῶν πρὸς τὸ στόμιον ἀλουμένους.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΤΕΙΡΕΣΙΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Τειρεσία, εἰ μὲν καὶ τυφλὸς εἶ, οὐκέτι διαγνῶναι ῥᾴδιον. ἅπασι γὰρ ἡμῖν ὁμοίως τὰ ὄμματα κενά. μόνον δὲ αἱ χῶραι αὐτῶν, τὰ δ' ἄλλα, οὐκ ἔτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοις τίς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τίς ὁ Λυγκεύς. ὅτι μέντοι μάντις ἦσθα, καὶ ὅτι ἀμφότερα ἐγένου μόνος ἀνὴρ καὶ γυνὴ, τῶν ποιητῶν ἀκούσας οἶδα. πρὸς τῶν θεῶν τοιγαροῦν εἰπέ μοι, ὁποτέρου ἐπειράθης ἡδίονος τοῦ βίου, ὁπότε ἀνὴρ ἦσθα, ἢ ὁ γυναικεῖος;

Τει. ἀμείνων ἦν παραπολὺ ὦ Μένιππε ὁ γυναικεῖος. ἀπραγμονέστερος γάρ. καὶ δεσπόζουσι τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. καὶ οὔτε πολεμεῖν ἀνάγκη αὐταῖς, οὔτε παρ' ἔπαλξιν ἑστάναι, οὔτ' ἐν ἐκκλησίᾳ διαφέρεσθαι, οὔτ' ἐν δικαστηρίοις ἐξετάζεσθαι. Μέ. οὐ γὰρ ἀκήκοας ὦ Τειρεσία τῆς Εὐριπίδου Μηδείας οἷα εἶπεν, οἰκτείρουσα τὸ γυναικεῖον, ὡς ἀθλίας οὔσας, καὶ ἀφόρητόν τινα τὸν ἐκ τῶν ὠδίνων πόνον ὑφισταμένας; ἀτὰρ εἰπέ μοι, ὑπέμνησε γάρ με τὰ τῆς Μηδείας ἰαμβεῖα, καὶ ἔτικτές ποτε ὁπότε γυνὴ ἦσθα, ἢ στεῖρα, καὶ ἄγονος διετέλεσας ἐν ἐκείνῳ τῷ βίῳ;

Τει. τί τοῦτο ὦ Μένιππε ἐρωτᾷς; Μέ. οὐδὲν χαλεπὸν ὦ Τειρεσία. πλὴν ἀπόκριναι εἴ σοι ῥᾴδιον.

Τει. οὐ στεῖρα μὲν ἤμην, οὐκ ἔτικτον δ' ὅμως. Μέ. ἱκανὸν τοῦτο. εἰ γὰρ καὶ μήτραν εἶχες, ἐβουλόμην εἰδέναι. Τει. εἶχον δηλαδή. Μέ. χρόνῳ δέ σοι ἡ μήτρα ἠφανίσθη, καὶ

τὸ μόριον τὸ γυναικεῖον ἀπεφράγη, καὶ οἱ μαστοὶ ἀπετάθησαν, καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἀνεφύη, καὶ πώγωνα ἐξήνεγκας, ἢ αὐτίκα ἐκ γυναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης; Τει. οὐχ ὁρῶ τί σοι βούλεται τὸ ἐρώτημα. δοκεῖς δ' οὖν μοι ἀπιστεῖν, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐγένετο. Μέ. οὐ χρὴ γὰρ ἀπιστεῖν ὦ Τειρεσία τοῖς τοιούτοις, ἀλλὰ καθάπερ τινὰ βλᾶκα μὴ ἐξετάζοντα εἴτε δυνατά ἐστιν, εἴτε καὶ μὴ, παραδέχεσθαι; Τει. σὺ οὖν οὐδὲ τἄλλα πιστεύεις οὕτω γενέσθαι, ὁπότ' ἂν ἀκούσῃς ὄρνεα ἐκ γυναικῶν ἐγένοντό τινες, ἢ δένδρα, ἢ θηρία, τὴν Ἀηδόνα, ἢ τὴν Δάφνην, ἢ τὴν τοῦ Λυκάονος θυγατέρα; Μέ. ἤν που κἀκείναις ἐντύχω, εἴσομαι ὅ, τι καὶ λέγουσι. σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, ὁπότε γυνὴ ἦσθα, καὶ ἐμαντεύου τότε ὥσπερ καὶ ὕστερον, ἢ ἅμα ἀνὴρ καὶ μάντις ἔμαθες εἶναι; Τει. ὁρᾷς; ἀγνοεῖς τὰ περὶ ἐμοῦ ἅπαντα, ὡς καὶ διέλυσά τινα ἔριν τῶν θεῶν. καὶ ἡ μὲν Ἥρα ἐπήρωσέ με. ὁ δὲ Ζεὺς παρεμυθήσατο τῇ μαντικῇ τὴν συμφοράν. Μέ. ἔτι ἔχῃ ὦ Τειρεσία τῶν ψευσμάτων; ἀλλὰ κατὰ τοὺς μάντεις τοῦτο ποιεῖς. ἔθος γὰρ ὑμῖν μηδὲν ὑγιὲς λέγειν.

ΑΙΑΝΤΟΣ, ΚΑΙ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ. ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ε Ι σὺ μανεὶς ὦ Αἶαν, σεαυτὸν ἐφόνευσας, ἐμέλλησας δὲ καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, τί αἰτιᾷ τὸν Ὀδυσσέα; καὶ πρώην οὔτε προσέβλεψας αὐτὸν, ὁπότε ἧκε μαντευσόμενος, οὔτε προσειπεῖν ἠξίωσας ἄνδρα συστρατιώτην, καὶ ἑταῖρον. ἀλλ' ὑπεροπτικῶς μεγάλα βαίνων, παρῆλθες. Αἴ. εἰκότως ὦ Ἀγάμεμνον. αὐτὸς γάρ μοι τῆς μανίας αἴτιος κατέστη, μόνος ἀντεξετασθεὶς ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. Αγα.

ἀξίους δὲ αὐτὸν ἀνταγώνιστος εἶναι, καὶ ἀκονιτὶ κρατεῖν ἁπάντων; ΑΙ. ναί, τά γε τοιαῦτα· οἰκεία γάρ μοι ἦν ἡ πανοπλία, τοῦ ἀνεψιοῦ γε οὖσα· καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπείπασθε τὸν ἀγῶνα, καὶ παρεχωρήσατέ μοι τῶν ἄθλων· ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα κινδυνεύοντα κατακεκόφθαι ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἠξίου εἶναι, καὶ ἐπιτηδειότερος ἔχειν τὰ ὅπλα. ΑΓΑ. αἰτιῶ τοιγαροῦν ὦ γενναῖε τὴν Θέτιν, ἣ δέον σοι τὴν κληρονομίαν τῶν ὅπλων παραδιδόναι συγγενεῖ γε ὄντι, φέρουσα, ἐς τὸ κοινὸν κατέθετο αὐτά. ΑΙ. οὔκ· ἀλλὰ τὸν Ὀδυσσέα, ὃς ἀντεποιήθη μόνος. ΑΓΑ. συγγνώμη ὦ Αἶαν, εἰ ἄνθρωπος ὤν, ὠρέχθη δόξης ἡδίστου πράγματος, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡμῶν ἕκαστος κινδυνεύειν ὑπέμενεν· ἐπεὶ καὶ ἐκράτησέ σου· καὶ ταῦτα, παρὰ Τρωσὶ δικασταῖς. ΑΙ. οἶδα ἐγὼ ἥτις μου κατεδίκασεν· ἀλλ' οὐ θέμις λέγειν τι περὶ τῶν θεῶν. τὸν γοῦν Ὀδυσσέα μὴ οὐχὶ μισεῖν οὐκ ἂν δυναίμην ὦ Ἀγάμεμνον· οὐδ' εἰ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάττοι.

ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ ΣΩΣΤΡΑΤΟΥ.

ΜΙΝΩΣ.

Ὁ μὲν λῃστὴς οὗτος Σώστρατος, ἐς τὸν Πυριφλεγέθοντα ἐμβιβλήσθω· ὁ δ' ἱερόσυλος, ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω· ὁ δὲ τύραννος ὦ Ἑρμῆ, παρὰ τὸν Τιτυὸν ἀποταθείς, ὑπὸ τῶν γυπῶν κειρέσθω καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ· ὑμεῖς δὲ οἱ ἀγαθοί, ἄπιτε κατὰ τάχος ἐς τὸ Ἠλύσιον πεδίον· καὶ τὰς μακάρων νήσους κατοικεῖτε, ἀνθ' ὧν δίκαια ἐποιεῖτε παρὰ τὸν βίον. ΣΩ. ἄκουσον ὦ Μίνως, εἴ σοι δίκαια δόξω λέγειν. ΜΙ. νῦν ἀκούσω αὖθις· οὐ γὰρ ἐξελήλεγξαι ὦ Σώστρατε

πονηρὸς

πονηρὸς ὢν, καὶ τοσούτους ἀπεκτονώς; Σω. ἐλήλεγμαι μέν. ἀλλ' ὅρα εἰ δικαίως κολασθήσομαι. Μι. καὶ πάνυ, εἴγε ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν δίκαιον. Σω. ὅμως ἀπόκριναί μοι ὦ Μίνως. βραχὺ γάρ τι ἐρήσομαί σε. Μι. λέγε μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους διακρίνωμεν ἤδη. Σω. ὁπόσα ἔπραττον ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἑκὼν ἔπραττον, ἢ ἐπεκέκλωστό μοι ὑπὸ τῆς μοίρας; Μι. ὑπὸ τῆς μοίρας δηλαδή. Σω. οὐκοῦν καὶ οἱ χρηστοὶ ἅπαντες, καὶ οἱ πονηροὶ δοκοῦντες ἡμεῖς, ἐκείνῃ ὑπηρετοῦντες, ταῦτα ἐδρῶμεν, Μι. ναί, τῇ Κλωθοῖ, ἣ ἑκάστῳ ἐπέταξε γεννηθέντι, τὰ πρακτέα. Σω. εἰ οὖν τις ἀναγκασθεὶς ὑπ' ἄλλου φονεύσειέν τινα, οὐ δυνάμενος ἀντιλέγειν ἐκείνῳ βιαζόμενος, οἷον, δήμιος, ἢ δορυφόρος, ὁ μὲν, δικαστῇ πεισθεὶς, ὁ δὲ, τυράννῳ, τίνα αἰτιάσῃ τοῦ φόνου; Μι. δῆλον ὡς τὸν δικαστὴν, ἢ τὸν τύραννον. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ τοῦτο ὄργανον ὂν πρὸς τὸν θυμὸν, τῷ πρώτως παρασχόντι τὴν αἰτίαν. Σω. εὖγε ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιδαψιλεύῃ τῷ παραδείγματι. ἢν δέ τις ἀποστείλαντος τοῦ δεσπότου, ἥκῃ αὐτὸς χρυσὸν ἢ ἄργυρον κομίζων, τίνι τὴν χάριν ἰστέον, ἢ τίνα εὐεργέτην ἀναγραπτέον; Μι. τὸν πέμψαντα ὦ Σώστρατε. διάκονος γὰρ ὁ κομίσας ἦν. Σω. οὐκοῦν ὁρᾷς πῶς ἄδικα ποιεῖς κολάζων ἡμᾶς ὑπηρέτας γενομένους, ὧν ἡ Κλωθὼ προσέταττε, καὶ τούτους τιμῶν τοὺς διακονησαμένους ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς; οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἔχοι τις ἂν, ὡς ἀντιλέγειν δυνατὸν ἦν, τοῖς μετὰ πάσης ἀνάγκης προστεταγμένοις. Μι. ὦ Σώστρατε, πολλὰ ἴδοις ἂν καὶ ἄλλα οὐ κατὰ λόγον γινόμενα, εἰ ἀκριβῶς ἐξετάζοις. πλὴν, ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀπολαύσεις τῆς ἐπερωτήσεως, διότι οὐ λῃστὴς μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστής τις

εἶναι δοκεῖς. ἀπόλυσον αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι κολαζέσθω. ὅρα δὲ μὴ καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾶν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ, Η ΝΕΚΥΟΜΑΝΤΙΑ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Χαῖρε μέλαθρον, πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς. ὡς ἄσμενός σ' ἐσεῖδον, ἐς φάος μολών. Φιλωνίδης. οὐ Μένιππος οὗτός ἐστιν ὁ κύων; οὐ μὲν οὖν ἄλλος, εἰ μὴ ἐγὼ παραβλέπω. Μένιππος ὅλος. τί οὖν αὐτῷ βούλεται τὸ ἀλλόκοτον τοῦ σχήματος, πῖλος, καὶ λύρα, καὶ λεοντῆ; προσιτέον δὲ ὅμως αὐτῷ. χαῖρε ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολὺν γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. Μέ. Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα, καὶ σκότου πύλας λιπὼν, ἵν' ᾅδης χωρὶς ᾤκισται θεῶν. Φιλω. Ἡράκλεις. ἐλελήθει Μένιππος ἡμᾶς ἀποθανὼν. κᾆτ' ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβεβίωκεν; Μέ. οὐκ. ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν ἀΐδης μ' ἐδέξατο. Φιλω. τίς δ' ἡ αἰτία σοι τῆς καινῆς καὶ παραδόξου ταύτης ἀποδημίας; Μέ. νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ θράσος τοῦ νοῦ πλέον. Φιλω. παῦσαι μακάριε τραγῳδῶν, καὶ λέγε οὑτωσί πως ἁπλῶς καταβὰς ἀπὸ τῶν ἰαμβείων. τίς ἡ στολή; τί σοι τῆς κάτω πορείας ἐδέησεν; ἄλλως γὰρ οὐχ ἡδεῖά τις, οὐδὲ ἀσπάσιος ἡ ὁδός. Μέ. ὦ φιλότης, χρειώ με κατήγαγεν ἐς ἀΐδαο, ψυχῇ χρησόμενον θηβαίου Τειρεσίαο. Φιλω. οὗτος, ἀλλ' ἦ παραπαίεις. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἐμμέτρως ἐρραψῴδεις πρὸς ἄνδρας φίλους. Μέ. μὴ θαυμάσῃς ὦ ἑταῖρε. νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμενος, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ εἰπὲ

μοι, πῶς τὰ ὑπὸ γῆς ἔχει, καὶ τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει. Φιλω. καινὸν οὐδὲν, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ, ἁρπάζουσιν. ἐπιορκοῦσι. τοκογλυφοῦσιν ὀβολοστατοῦσιν. Μέ. ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν οἷα ἔναγχος κεκύρωται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδεμία μηχανὴ τοῦ διαφυγεῖν αὐτούς. Φιλω. τί φῄς; δέδοκταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Μέ. νὴ Δία καὶ πολλά· ἀλλ' οὐ θέμις ἐκφέρειν αὐτὰ πρὸς ἅπαντας, οὐδὲ τὰ ἀπόρρητα ἐξαγορεύειν, μή καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Φιλω. μηδαμῶς ὦ Μένιππε πρὸς τοῦ Διός, μὴ φθονήσῃς τῶν λόγων φίλῳ ἀνδρί. πρὸς γὰρ εἰδότα σιωπᾶν ἐρεῖς. τά τ' ἄλλα, καὶ πρὸς μεμυημένον. Μέ. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τοὐπίταγμα, καὶ οὐ πάντῃ ἀσφαλές. πλὴν, ἀλλὰ σοῦ γε ἕνεκα, τολμητέον. ἔδοξε δὴ τοὺς πλουσίους τούτους, καὶ πολυχρημάτους, καὶ τὸ χρυσίον κατάκλειστον, ὥσπερ τὴν Δανάην φυλάττοντας. Φιλω. μὴ πρότερον εἴπῃς ὦ 'γαθὲ τὰ δεδογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλιστ' ἂν ἡδέως ἀκούσαιμί σου, ἥτις αἰτία σοι τῆς καθόδου ἐγένετο, τίς δὲ ὁ τῆς πορείας ἡγεμών. εἶθ' ἑξῆς ἅ τε εἶδες, ἅ τε ἤκουσας παρ' αὐτοῖς. εἰκὸς γὰρ δὴ φιλόκαλον ὄντα σε, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν.

Μέ. ὑπουργητέον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ δὴ πρῶτά σοι δίειμι τὴν γνώμην τὴν ἐμὴν, καὶ ὅθεν ὡρμήθην πρὸς τὴν κατάβασιν. ἐγὼ γὰρ ἄχρι μὲν ἐν παισὶν ἦν, ἀκούων Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου, πολέμους, καὶ στάσεις διηγουμένων, οὐ μόνον τῶν ἡμιθέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ

δίκας πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλά, καὶ οὐ παρέργως ἐκινούμην πρὸς αὐτά. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς κελευόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ἐν μεγάλῃ οὖν καθειστήκειν ἀμφιβολίᾳ, οὐκ εἰδὼς ὅ,τι χρησαίμην ἐμαυτῷ. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἄν ποτε ἡγούμην μοιχεῦσαι, καὶ στασιάσαι πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐγίνωσκον, οὔτ᾽ ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, εἰ μὴ λυσιτελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δὲ διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τε ἐμαυτὸν, καὶ δεηθῆναι αὐτῶν χρῆσθαί μοι ὅ,τι βούλοιντο, καί τινα ὁδὸν ἁπλῆν καὶ βεβαίαν ὑποδεῖξαι τοῦ βίου. ταῦτα μὲν δὴ φρονῶν, προσῄειν αὐτοῖς. ἐλελήθειν δ᾽ ἐμαυτὸν ἐς αὐτό φασι τὸ πῦρ ἐκ τοῦ καπνοῦ βιαζόμενος. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα εὕρισκον ἐπισκοπῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ τὴν ἀπορίαν πλείονα. ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδειξαν οὗτοι τὸν τῶν ἰδιωτῶν βίον. ἀμέλει, ὁ μὲν αὐτῶν, παρῄνει τὸ πᾶν ἥδεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ἐκ παντὸς μετιέναι. τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὔδαιμον. ὁ δέ τις ἔμπαλιν, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ σῶμα καταναγκάζειν, ῥυπῶντα, καὶ αὐχμῶντα, καὶ πᾶσι δυσαρεστοῦντα, καὶ λοιδορούμενον, συνεχὲς ἐπιῤῥαψῳδῶν τὰ πάνδημα ἐκεῖνα τοῦ Ἡσιόδου περὶ τῆς ἀρετῆς ἔπη, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλλος καταφρονεῖν χρημάτων παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον οἴεσθαι τὴν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου, τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅς γε

ἰδέας, καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους, καὶ κενὰ, καὶ τοιοῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ὁσημέραι παρ' αὐτῶν ἀκούων ἐναντίων καὶ τὸ πάντων δεινῶν ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐπορίζετο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν, καὶ ταῦτα, εἰδότα σαφῶς, ὡς οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ, ἀτεχνῶς οὖν ἔπασχον τοῖς νυστάζουσιν τούτοις ὅμοιον, ἄρτι μὲν, ἐπινεύων, ἄρτι δὲ ἀνανεύων ἔμπαλιν. ἔτι δὲ πολλῷ τοῦτο ἐκείνων ἀτοπώτερον, τοὺς γὰρ αὐτοὺς τούτους εὕρισκον ἐπιτηρῶν, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντες. τοὺς γοῦν καταφρονεῖν παραινοῦντας χρημάτων, ἑώρων ἀπρὶξ ἐχομένους αὐτῶν, καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τούς τε τὴν δόξαν ἀποβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιτηδεύοντας. ἡδονῆς τε αὖ σχεδὸν ἅπαντας κατηγοροῦντας, ἰδίᾳ δὲ, μόνῃ ταύτῃ προσηρτημένους. σφαλεὶς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέραινον ἠρέμα παραμυθούμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων, ἀνόητός τέ εἰμι, καὶ τἀληθὲς ἔτι ἀγνοῶν περιέρχομαι. καί μοι ποτὲ διαγρυπνοῦντι τούτων ἕνεκα, ἔδοξεν ἐς Βαβυλῶνα ἐλθόντα, δεηθῆναί τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ διαδόχων. ἤκουον δ' αὐτοὺς ἐπῳδαῖς τε καὶ τελεταῖς τισιν ἀνοίγειν τε τοῦ ᾅδου τὰς πύλας, καὶ κατάγειν ὃν ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ὀπίσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄριστον οὖν ἡγούμην εἶναι παρά τινος τούτων διαπραξάμενον τὴν κατάβασιν,

ἐλθόντα παρὰ Τειρεσίαν τὸν Βοιώτιον, μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ἅτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἐστιν ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἄν τις ἕλοιτο εὖ φρονῶν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον εὐθὺ Βαβυλῶνος. ἐλθὼν δὲ, συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὴν κόμην, γένειον δὲ μάλα σεμνὸν καθειμένῳ, τοὔνομα δὲ ἦν αὐτῷ, Μιθροβαρζάνης. δεηθεὶς δὲ καὶ καθικετεύσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἔλουε, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥῆσίν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἧς οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι κηρύκων, ἐπίτροχόν τι, καὶ ἀσαφὲς ἐφθέγγετο. πλὴν, ἀλλ' ἐῴκει γέ τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ γοῦν τὴν ἐπῳδὴν, τρὶς ἄν μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποπτύσας, ἐπανῄει πάλιν, οὐδένα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ σιτία μὲν ἡμῖν, τὰ ἀκρόδρυα, ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ τοῦ Χοάσπου ὕδωρ. εὐνὴ δὲ ὑπαίθριος ἐπὶ τῆς πόας. ἐπεὶ δὲ ἅλις εἶχε τῆς προδιαιτήσεως, περὶ μέσας νύκτας ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρέ τέ με, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιήγνισε δᾳδὶ, καὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα καὶ τὴν ἐπῳδὴν ἐκείνην ὑποτονθορύσας. εἶτα ὅλον με καταμαγεύσας, καὶ περιελθὼν, ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν φασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς εἶχον ἀναποδίζοντα. καὶ τολοιπὸν, ἀμφὶ πλοῦν εἴχομεν, αὐτὸς μὲν οὖν μαγικήν τιν' ἐνέδυ στολὴν, τὰ πολλὰ ἐοικυῖαν τῇ

μηδικῇ. ἐμὲ δὲ τουτοισὶ φέρων, ἐνισκεύασε τῷ πίλῳ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ προσέτι τῇ λύρᾳ. καὶ παρεκελεύσατο, ἤν τις ἔρηταί με τοὔνομα, Μένιππον μὲν μοι λέγειν, Ἡρακλέα δὲ, ἢ Ὀδυσσέα, ἢ Ὀρφέα. Φιλω. ὡς δὴ τί τοῦτο ὦ Μένιππε; οὐ γὰρ συνίημι τὴν αἰτίαν οὔτε τοῦ σχήματος, οὔτε τῶν ὀνομάτων. Μέ. καὶ μὴν πρόδηλόν γε τοῦτο, καὶ οὐ παντελῶς ἀπόρρητον. ἐπεὶ γὰρ οὗτοι πρὸ ἡμῶν ζῶντες, ἐς ᾅδου κατεληλύθεισαν, ἡγεῖτο εἴ με ἀπεικάσειεν αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν τὴν τοῦ Αἰακοῦ φρουρὰν διαλαθεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν, ἅτε συνηθέστερον, τραγικῶς μάλα παραπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ σχήματος. ἤδη δ' οὖν ὑπέφαινεν ἡμέρα. καὶ κατελθόντες ἐπὶ τὸν ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγιγνόμεθα. παρεσκεύαστο δ' αὐτῷ καὶ σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατον, καὶ ἄλλα, ὅσα πρὸς τὴν τελετὴν χρήσιμα, ἐμβαλόμενοι οὖν ἅπαντα τὰ παρεσκευασμένα, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες. καὶ μέχρι μέν τινος ὑπεφερόμεθα ἐν τῷ ποταμῷ. εἶτα δ' εἰσεπλεύσαμεν εἰς τὸ ἕλος, καὶ τὴν λίμνην, ἐς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περαιωθέντες δὲ καὶ ταύτην, ἀφικνούμεθα ἔς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὑλῶδες, καὶ ἀνήλιον. ἐς ὃ ἀποβάντες, ἡγεῖτο δὲ ὁ Μιθροβαρζάνης, βόθρον τε ὠρυξάμεθα, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐσπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος, ἐν τοσούτῳ δᾷδα καιομένην ἔχων, οὐκ ἔτ' ἠρεμαίᾳ τῇ φωνῇ, παμμέγεθες δὲ ὡς οἷός τε ἦν ἀνακραγὼν, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο, καὶ Ποινὰς, καὶ Ἐριννύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ αἰπεινὴν Περσεφόνειαν, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα, εὐθὺς οὖν πάν-

τε ἐκεῖνα ἐσαλεύετο, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς τοὔδαφος ἀνερρήγνυτο· καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου, πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερκατηφὲς ἦν, καὶ σκυθρωπόν. ἔδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς. κατεφαίνετο γὰρ ἤδη τὰ πλεῖστα, καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ τοῦ Πλούτωνος τὰ βασίλεια. κατελθόντες δ' ὅμως διὰ τοῦ χάσματος, τὸν μὲν Ῥαδάμανθυν εὕρομεν τεθνεῶτα μικροῦ δεῖν ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ Κέρβερος, ὑλάκτησε μέν τι, καὶ παρεκίνησε. ταχὺ δέ μου κρούσαντος τὴν λύραν, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὴν λίμνην ἤλθομεν, μικροῦ μὲν οὐδ' ἐπεραιώθημεν. ἦν γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεων. τραυματίαι δὲ πάντες ἐπέπλεον. ὁ μὲν, τὸ σκέλος, ὁ δὲ, τὴν κεφαλὴν ὁ δὲ, ἄλλο τι συντετριμμένος. ἐμοὶ δοκεῖν, ἔκ τινος πολέμου παρόντες. ὅμως δ' οὖν ὁ βέλτιστος Χάρων ὡς εἶδε τὴν λεοντῆν, οἰηθείς με τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἐσεδέξατό με, καὶ διεπόρθμευσέ τε ἄσμενος. καὶ ἀποβᾶσι, διεσήμαινε τὴν ἀτραπόν. ἐπεὶ δὲ ἦμεν ἐν τῷ σκότῳ, προῄει μὲν ὁ Μιθροβαρζάνης, εἱπόμην δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενος αὐτοῦ, ἕως πρὸς λειμῶνα μέγιστον ἀφικνούμεθα, τῷ ἀσφοδέλῳ κατάφυτον. ἔνθα δὴ περιεπέτοντο ἡμᾶς τετριγυῖαι τῶν νεκρῶν αἱ σκιαί. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες, παραγινόμεθα πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ, ὁ μὲν, ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος. παρειστήκεισαν δὲ αὐτῷ Ποιναὶ, καὶ Ἀλάστορες, καὶ Ἐριννύες. ἑτέρωθεν δὲ, προσήγοντο πολλοί τινες ἐφεξῆς ἁλύσει μακρᾷ δεδεμένοι. ἐλέγοντο δὲ εἶναι μοιχοὶ, καὶ πορνοβοσκοὶ, καὶ τελῶναι, καὶ κόλακες, καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτος ὅμιλος τῶν πάντα κυκώντων ἐν τῷ βίῳ. χωρὶς δὲ, οἵ τε πλούσιοι, καὶ τοκογλύφοι

προσῄεσαν, ὠχροὶ, καὶ προγάστορες, καὶ ποδαγροὶ, κλοιὸν ἕκαστος αὐτῶν, καὶ κόρακα διτάλαντον ἐπικείμενος. ἐφεστῶτες οὖν ἡμεῖς, ἑωρῶμέν τε τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν τῶν ἀπολογουμένων. κατηγόρουν δὲ αὐτῶν καινοί τινες καὶ παράδοξοι ῥήτορες. ΦΙΛ. τίνες οὗτοι πρὸς Διός, μὴ γὰρ ὀκνήσῃς καὶ τοῦτο εἰπεῖν. ΜΕ. οἶσθά που ταυτασὶ τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀποτελουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; ΦΙΛ. πάνυ μὲν οὖν. ΜΕ. αὗται τοίνυν, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, κατηγοροῦσί τε, καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ διελέγχουσι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον. καὶ σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἅτε ἀεὶ συνοῦσαι, καὶ μηδέποτε ἀφιστάμεναι τῶν σωμάτων. ὁ δ᾽ οὖν Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων, ἀπέπεμπεν ἕκαστον ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκην ὑφέξοντα κατ᾽ ἀξίαν τῶν τετολμημένων. καὶ μάλιστα ἐκείνων ἥπτετο, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς τετυφωμένων, καὶ μονονουχὶ καὶ προσκυνεῖσθαι περιμενόντων, τήν τε ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπεροψίαν μυσαττόμενος. καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο θνητοί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες. οἱ δὲ, ἀποδυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλούτους λέγω, καὶ γένη, καὶ δυναστείας, γυμνοὶ κάτω νενευκότες, παρειστήκεσαν, ὥσπερ τινὰ ὄνειρον ἀναπεμπαζόμενοι τὴν παρ᾽ ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥς τε ἔγωγε ταῦθ᾽ ὁρῶν, ὑπερέχαιρον. καὶ εἴ τινα γνωρίσαιμι αὐτῶν, προσιὼν ἂν ἡσυχῇ πως, ὑπεμίμνησκον οἷος ἦν παρὰ τὸν βίον, καὶ ἡλίκον ἐφύσα τότε, ἡνίκα πολλοὶ μὲν ἕωθεν ἐπὶ τῶν προθύρων παρειστήκεσαν, τὴν πρόοδον αὐτοῦ περιμένοντες, ὠθούμενοί τε, καὶ ἀποκλειόμενοι πρὸς τῶν οἰκετῶν, ὁ δὲ, μόγις ἄν ποτε ἀνατείλας αὐτοῖς πορφυροῦς τις, ἢ περίχρυσος, ἢ διαποίκιλος, εὐδαίμονας ᾤετο καὶ μακα-

ρίους ἀποφαίνειν τοὺς προσειπόντας, ἣν τὸ στῆθος, ἢ τὴν δεξιὰν προτείνων δοίη καταφιλεῖν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἠνιῶντο ἀκούοντες. τῷ δὲ Μίνωϊ, μία τις καὶ πρὸς χάριν ἐδικάσθη δίκη. τὸν γάρ τοι σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια ὑπό τε Δίωνος κατηγορηθέντα, καὶ ὑπὸ τῆς σκιᾶς καταμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος, ἄγουσι δ᾽ αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δύναται μέγιστον ἐν τοῖς κάτω, μικροῦ δεῖν τῇ Χιμαίρᾳ προσδεθέντα, παρέλυσε τῆς καταδίκης, λέγων πολλοῖς αὐτὸν τῶν πεπαιδευμένων πρὸς ἀργύριον γενέσθαι δεξιόν. ἀποστάντες δὲ ὅμως τοῦ δικαστηρίου, πρὸς τὸ κολαστήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δὴ ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ ἦν ἀκοῦσαί τε, καὶ ἰδεῖν. μαστίγων τε γὰρ ὁμοῦ ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὀπτωμένων. καὶ στρέβλαι, καὶ κύφωνες, καὶ τροχοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπάραττε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐδάρδαπτε. ἐκολάζοντό τε, ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δοῦλοι, σατράπαι, πένητες, πλούσιοι, πτωχοί. καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν τετολμημένων. ἐνίους δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν ἰδόντες, ὁπόσοι ἦσαν τῶν ἔναγχος τετελευτηκότων. οἱ δὲ, ἐνεκαλύπτοντο, καὶ ἀπεστρέφοντο. εἰ δὲ καὶ προσβλέποιεν, μάλα δουλοπρεπές τι, καὶ κολακευτικόν. καὶ ταῦτα, πῶς οἴει, βαρεῖς ὄντες, καὶ ὑπερόπται παρὰ τὸν βίον. τοῖς μέντοι πένησιν, ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἐδίδοτο. καὶ διαναπαυόμενοι, πάλιν ἐκολάζοντο. καὶ μὴν κἀκεῖνα εἶδον τὰ μυθώδη, τὸν Ἡξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα, καὶ τὸν γηγενῆ Τιτυόν. Ἡράκλεις ὅσος. ἔκειτο γοῦν τόπον ἐπέχων ἀγροῦ. διελθόντες δὲ καὶ τούτους, ἐς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀχερούσιον, εὑρίσκομέν τε αὐτόθι τοὺς ἡμιθέους τε, καὶ τὰς ἡρωΐνας, καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον τῶν νεκρῶν κατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διαιτωμένους

πους· τοὺς μὲν, παλαιούς τινας, καὶ εὐρωτιῶντας, καὶ ὥς φησιν Ὅμηρος, ἀμενηνούς· τοὺς δὲ, νεαλεῖς, καὶ συνεστηκότας· καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίους αὐτῶν, διὰ τὸ πολυαρκὲς τῆς ταριχείας. τὸ μέντοι διαγινώσκειν ἕκαστον, οὐ πάνυ τι ἦν ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτεχνῶς ἀλλήλοις γίνονται ὅμοιοι, τῶν ὀστέων γεγυμνωμένων. πλὴν μόγις καὶ διὰ πολλοῦ ἀναθεωροῦντες αὐτοὺς ἐγινώσκομεν. ἔκειντο δ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοις ἀμαυροὶ, καὶ ἄσημοι, καὶ οὐδὲν ἔτι τῶν παρ᾽ ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες. ὥστε πολλῶν ἐν ταὐτῷ σκελετῶν κειμένων, καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι, καὶ διάκενον δεδορκότων, καὶ γυμνοὺς τοὺς ὀδόντας προφαινόντων, ἠπόρουν πρὸς ἐμαυτὸν ᾧτινι διακρίναιμι τὸν Θερσίτην ἀπὸ τοῦ καλοῦ Νιρέως, ἢ τὸν μεταίτην Ἶρον, ἀπὸ τοῦ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυῤῥίαν τὸν μάγειρον, ἀπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος. οὐδὲν γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀλλ᾽ ὅμοια τὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα, καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ ὑπ᾽ οὐδενὸς ἔτι διακρίνεσθαι δυνάμενα. τοιγάρτοι ἐκεῖνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσεοικέναι, χορηγεῖν δὲ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, διάφορα καὶ ποικίλα τοῖς πομπεῦσι τὰ σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν, γὰρ λαβοῦσα ἡ τύχη, βασιλικῶς διεσκεύασε, τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τὴν κεφαλὴν στέψασα τῷ διαδήματι· τῷ δὲ, οἰκέτου σχῆμα περιέθηκε. τὸν δέ τινα, καλὸν εἶναι ἐκόσμησε· τὸν δὲ, ἄμορφον, καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπὴν γὰρ οἶμαι δεῖν γενέσθαι τὴν θέαν. πολλάκις δὲ, διὰ μέσης τῆς πομπῆς μετέβαλε τὰ ἐνίων σχήματα, οὐκ ἐῶσα ἐς τέλος διαπομπεῦσαι ὡς ἐτάχθησαν· ἀλλὰ μεταμφιέ-

σασα, τὸν μὲν Κροῖσον ἠνάγκασε τὴν τοῦ οἰκέτου καὶ αἰχμαλώτου σκευὴν ἀναλαβεῖν· τὸν δὲ Μαιάνδριον, τέως ἐν τοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τὴν Πολυκράτους τυραννίδα μετενέδησε· καὶ μέχρι μέν τινος εἴασε χρῆσθαι τῷ σχήματι· ἐπειδὰν δ' ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, τηνικαῦτα ἕκαστος ἀποδοὺς τὴν σκευὴν, καὶ ἀποδυσάμενος τὸ σχῆμα μετὰ τοῦ σώματος, ὥσπερ ἦν πρὸ τοῦ, γίγνεται, μηδὲν τοῦ πλησίον διαφέρων· ἔνιοι δ' ὑπ' ἀγνωμοσύνης, ἐπειδὰν ἀπαιτῇ τὸν κόσμον, ἐπιστᾶσα ἡ τύχη, ἄχθονταί γε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκόμενοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀποδιδόντες· οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς πολλάκις ἑωρακέναι, τοὺς τραγικοὺς ὑποκριτὰς τούτους πρὸς τὰς χρείας τῶν δραμάτων ἄρτι μὲν, Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ, Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας· καὶ ὁ αὐτὸς, εἰ τύχοι, μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σεμνῶς, τὸ τοῦ Κέκροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ' ὀλίγον οἰκέτης προῆλθεν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κεκελευσμένος· ἤδη δὲ πέρας ἔχοντος τοῦ δράματος, ἀποδυσάμενος ἕκαστος αὐτῶν τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην ἐσθῆτα, καὶ τὸ προσωπεῖον ἀποθέμενος, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, πένης, καὶ ταπεινὸς περιέρχεται· οὐκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαρικλέους Σουνιεὺς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος· τοιαῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὥς τότε μοι ὁρῶντι ἔδοξεν.

τενέδυσε

ΦΙΛ. εἰπέ μοι ὦ Μένιππε, οἱ γὰρ τοὺς πολυτελεῖς τούτους καὶ ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλας, καὶ εἰκόνας, καὶ ἐπιγράμματα, οὐδὲν τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; ΜΕ. ληρεῖς ὦ οὗτος, εἰ γὰρ ἐθεάσω τὸν Μαυσωλὸν αὐτὸν, λέγω δὲ τὸν Κᾶρα, τὸν ἐκ

τοῦ τάφου περιβόητον, ἀλλ' οἶδα ὅτι οὐκ ἂν ἐπαύσω γελῶν.
οὕτω ταπεινῶς ἔρριπτο ἐν παραβύστῳ που, λανθάνων ἐν
τῷ λοιπῷ δήμῳ τῶν νεκρῶν, ἐμοὶ δοκεῖν, τοσοῦτον ἀπο-
λαύων τοῦ μνήματος, παρ' ὅσον ἐβαρύνετο τηλικοῦτον ἄ-
χθος ἐπικείμενος. ἐπειδὰν γάρ, ὦ ἑταῖρε, ὁ Αἰακὸς ἀπο-
μετρήσῃ ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι δὲ τὸ μέγιστον οὐ πλέον
ποδός, ἀνάγκη ἀγαπῶντα κατακεῖσθαι, πρὸς τὸ μέτρον
συνεσταλμένον. πολλῷ δ' ἂν οἶμαι μᾶλλον ἐγέλασας, εἰ ἐ-
θεάσω τοὺς παρ' ἡμῖν βασιλέας, καὶ σατράπας, πτωχεύον-
τας παρ' αὐτοῖς καὶ ἤτοι ταριχοπωλοῦντας ὑπ' ἀπορίας,
ἢ τὰ πρῶτα διδάσκοντας γράμματα, καὶ ὑπὸ τοῦ τυ-
χόντος ὑβριζομένους, καὶ κατὰ κόρρης παιομένους, ὥς
περ τῶν ἀνδραπόδων τὰ ἀτιμότατα. Φίλιππον γοῦν τὸν
μακεδόνα ἐγὼ θεασάμενος, οὐδὲ κρατεῖν ἐμαυτοῦ δυνα-
τὸς ἦν. ἐδείχθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθοῦ ἀκούμενος
τὰ σαθρὰ τῶν ὑποδημάτων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἦν ἰδεῖν
ἐν ταῖς τριόδοις μεταιτοῦντας, Ξέρξας λέγω, καὶ Δα-
ρείους, καὶ Πολυκράτεις. ΦΙΛ. ἄτοπα διηγῇ τὰ πε-
ρὶ τῶν βασιλέων. καὶ μικροῦ δεῖν, ἄπιστα. τί δὲ ὁ Σωκρά-
της ἔπραττε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν σοφῶν;
ΜΕ. ὁ μὲν Σωκράτης, κἀκεῖ περιέρχεται διελέγχων
ἅπαντας. σύνεστι δ' αὐτῷ Παλαμήδης, καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ
Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος λάλος νεκρός. ἔτι μέντοι ἐπεφύ-
σητο αὐτῷ, καὶ διῳδήκει ἐκ τῆς φαρμακοποσίας τὰ σκέ-
λη. ὁ δὲ βέλτιστος Διογένης, παροικεῖ μὲν Σαρδαναπά-
λῳ τῷ ἀσσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ Φρυγί, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν
πολυτελῶν. ἀκούων δὲ οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν
τύχην ἀναμετρουμένων, γελᾷ τε, καὶ τέρπεται. καὶ τὰ πολ-
λὰ ὕπτιος κατακείμενος, ᾄδει μάλα τραχείᾳ, καὶ ἀπηνεῖ
τῇ φωνῇ, τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ἐπικαλύπτων, ὥστε ἀνιᾶ-

θαι τοὺς ἄνδρας, καὶ διασκέπτεσθαι μετοικεῖν οὐ φέροντας τὸν Διογένην. ΦΙΛ. Ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα ἦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες κεκυρῶσθαι κατὰ τῶν πλουσίων; ΜΕ. Εὖ γε ὑπέμνησας· οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως περὶ τούτου λέγειν προθέμενος, πάμπολυ ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου. διατρίβοντος γάρ μου παρ' αὐτοῖς, προὔθεσαν οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. ἰδὼν οὖν πολλοὺς συνθέοντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς νεκροῖς, εὐθὺς εἷς καὶ αὐτὸς ἦν τῶν ἐκκλησιαστῶν. διῳκήθη μὲν οὖν καὶ ἄλλα· τελευταῖον δὲ, τὸ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν κατηγόρητο πολλὰ, καὶ δεινὰ, βία, καὶ ἀλαζονεία, καὶ ὑπεροψία, καὶ ἀδικία, τέλος, ἀναστάς τις τῶν δημαγωγῶν, ἀνέγνω ψήφισμα τοιοῦτον.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράνομα οἱ πλούσιοι δρῶσι παρὰ τὸν βίον, ἁρπάζοντες, καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα τρόπον τῶν πενήτων καταφρονοῦντες, δέδοκται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθάνωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν, κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν· τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθείσας ἄνω ἐς τὸν βίον, καταδύεσθαι ἐς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάγωσι μυριάδας ἐτῶν πέντε καὶ εἴκοσιν, ὄνοι ἐξ ὄνων γιγνόμενοι, καὶ ἀχθοφοροῦντες, καὶ ὑπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνόμενοι· τοὐντεῦθεν δὲ λοιπὸν, ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. εἶπε τὴν γνώμην Κρανίων Σκελετίωνος νεκυσιεὺς, φυλῆς ἀλιβαντίδος. τούτου ἀναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσματος, ἐπεψήφισαν μὲν αἱ ἀρχαὶ, ἐπεχειροτόνησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβριμήσατο ἡ Βριμὼ, καὶ

ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ ἐντελῆ γίγνεται, καὶ κύρια τὰ ἀνεγνωσμένα. ταῦτα μὲν δή σοι τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ, οὗπερ ἀφίγμην ἕνεκα, τῷ Τειρεσίᾳ προσελθὼν, ἱκέτευον αὐτὸν τὰ πάντα διηγησάμενος, εἰπεῖν πρός με ποῖόν τινα ἡγεῖται τὸν ἄριστον βίον, ὁ δὲ, γελάσας, ἔστι δὲ τυφλόν τι γερόντιον καὶ ὠχρὸν, καὶ λεπτόφωνον, ὦ τέκνον φησὶ, τὴν μὲν αἰτίαν οἶδά σου τῆς ἀπορίας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐγένετο, οὐ ταὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ οὐ θέμις λέγειν πρὸς σέ. ἀπείρηται γὰρ ὑπὸ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. μηδαμῶς ἔφην ὦ πατέριον, ἀλλ' εἰπὲ, καὶ μὴ περιίδῃς με σοῦ τυφλότερον περιιόντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δὲ, δή με ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀποσπάσας, ἠρέμα προσκύψας πρὸς τὸ οὖς, φησὶν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν, ἄριστος βίος, καὶ σωφρονέστερος, ὡς τῆς ἀφροσύνης παυσάμενος τοῦ μετεωρολογεῖν, καὶ τέλη, καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπεῖν. καὶ καταπτύσας τῶν σοφῶν τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα λῆρον ἡγησάμενος, τοῦτο μόνον ἐξ ἅπαντος θηράσῃ, ὅπως τὸ παρὸν εὖ θέμενος, παραδράμῃς γελῶν τὰ πολλὰ, καὶ περὶ μηδὲν ἐσπουδακώς. ὣς εἰπὼν, πάλιν ὤρτο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. ἐγὼ δὲ, καὶ γὰρ ἤδη ὀψὲ ἦν, ἄγε δὴ ὦ Μιθροβαρζάνη φημὶ, τί διαμέλλομεν, καὶ οὐκ ἄπιμεν αὖθις ἐς τὸν βίον; ὁ δὲ, πρὸς ταῦτα, θάρρει φησὶν ὦ Μένιππε, ταχεῖαν γάρ σοι καὶ ἀπράγμονα ὑποδείξω ἀτραπόν. καὶ δὴ ἀπαγαγών με πρός τι χωρίον τοῦ ἄλλου ζοφερώτερον, δείξας τῇ χειρὶ πόῤῥωθεν ἀμαυρόν τι καὶ λεπτὸν ὥσπερ διὰ κλειθρίας εἰσρέον φῶς, ἐκεῖνο ἔφη ἐστὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Τροφωνίου, κἀκεῖθεν κατέρχονται οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. ταύτην οὖν ἄνιθι, καὶ εὐθὺς ἔσῃ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. ἡσθεὶς δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ, καὶ τὸν μάγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μάλα διὰ τοῦ στομίου ἀνερπύσας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γίγνομαι

ΧΑΡΩΝ, Η ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΝΤΕΣ.

ΕΡΜΗΣ.

ΤΙ γελᾷς ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνελήλυθας ἐς τὴν παροῦσαν ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χά. ἐπεθύμησα ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ ἢ τίνων στερούμενοι, πάντες οἰμώζουσι κατιόντες παρ' ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. αἰτησάμενος οὖν παρὰ τοῦ ᾅδου καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ὁ θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λιπόνεως γενέσθαι, ἀνελήλυθα ἐς τὸ φῶς. καί μοι δοκῶ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι σοι. ξεναγήσεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι με ξυμπεριινοστῶν. καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. Ερ. οὐ σχολή μοι ὦ πορθμεῦ. ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῷ ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δὲ, ὀξύθυμός τε ἐστι, καὶ δέδια μὴ βραδύναντά με, ὅλον ὑμέτερον ἐάσῃ εἶναι, παραδοὺς τῷ ζόφῳ. ἢ ὅπερ τὸν Ἥφαιστον πρῴην ἐποίησε, ῥίψῃ κἀμὲ τεταγὼν τοῦ ποδὸς ἀπὸ τοῦ θεσπεσίου βηλοῦ, ὡς ὑποσκάζων, γέλωτα παρέχοιμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Χά. περιόψει οὖν με ἄλλως πλανώμενον ὑπὲρ γῆς, καὶ ταῦτα, ἑταῖρος, καὶ ξύμπλους, καὶ συνδιάκτορος ὤν; καὶ μὴν καλῶς εἶχεν ὦ παῖ Μαίας ἐκείνου γοῦν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μηδὲ πώποτέ σε ἢ ἀντλεῖν ἐκέλευσα, ἢ πρόσκωπον εἶναι. ἀλλὰ σὺ μὲν ῥέγχεις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκταθεὶς, ὤμους οὕτω καρτεροὺς ἔχων. ἢ εἴ τινα ἄλλον νεκρὸν εὕροις ἐκείνῳ, παρ' ὅλον τὸν πλοῦν διαλέγῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὢν, τὴν δικωπίαν ἐλαύνω μόνος. ἀλλὰ πρὸς τοῦ πατρὸς ὦ φίλτατον Ἑρμήδιον, μὴ καταλίπῃς

μι. περιηγήσαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὥς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι. ὡς ἢν μὲ σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται καὶ διολισθαίνουσι ἐν τῷ σκότῳ, οὕτω δὴ κἀγώ σοι πάλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ δὸς ὦ κυλλήνιέ μοι ἐς ἀεὶ μεμνησομένῳ τὴν χάριν. Ερ. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα, πληγῶν αἴτιον καταστήσεταί μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως οὐκ ἀκόνδυλον παντάπασιν ἡμῖν ἐσόμενον. ὑπουργητέον δὲ ὅμως. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; πάντα μὲν οὖν σε ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἀμήχανόν ἐστιν ὦ πορθμεῦ. πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἡ διατριβὴ γένοιτο. εἶτα ἐμὲ μὲν κηρύττεσθαι δεήσει, καθάπερ ἀποδράντα ὑπὸ τοῦ Διός. σὲ δὲ καὶ αὐτὸν κωλύσει ἐνεργεῖν τὰ τοῦ θανάτου ἔργα, καὶ τὴν Πλούτωνος ἀρχὴν ζημιοῦν, μὴ νεκραγωγοῦντα πολλοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσει, μηδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ τὰ κεφάλαια τῶν γιγνομένων ἴδῃς, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον. Χα. αὐτὸς ὦ Ερμῆ ἐπινόει τὸ βέλτιστον. ἐγὼ δὲ οὐδὲν οἶδα τῶν ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅλον ὦ

Χάρων, ὑψηλοῦ τινος ἡμῖν δεῖ χωρίου, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἴδοις. σὺ δὲ, εἰ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν δυνατὸν ἦν, οὐκ ἂν ἐκάμνομεν. ἐκ περιωπῆς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἅπαντα καθεώρας. ἐπεὶ δὲ οὐ θέμις εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. Χα. οἶσθα ὦ Ερμῆ ἅπερ εἴωθα λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὰν πλέωμεν; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ὑπ' ἀγνοίας κελεύετε τὴν ὀθόνην στεῖλαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τοῦ ποδὸς, ἢ συνεκδραμεῖν τῷ πνεύματι. ἐγὼ δὲ, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν

παρακελεύομαι ὑμῖν· αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βελτίω. καὶ τὰ ταῦτα δὴ καὶ σὺ πράττε, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις, κυβερνήτης νῦν γε ὤν. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ἐπιβάταις νόμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις· αὐτὸς γὰρ εἴσομαι τὸ ποιητέον, καὶ ἐξευρήσω τὴν ἱκανὴν σκοπήν. ἆρ' οὖν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐκεινοσί; καίτοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην ἐς τὸν Ολυμπον ἀπιδών· συγκαμεῖν δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ. Χά. πρόσταττε· ὑπουργήσω γὰρ ὅσα δυνατά. Ερ. Ομηρος ὁ ποιητής φησι, τοὺς Αλωέως υἷας, δύο καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τὴν Οσσαν ἐκ βάθρων ἀνασπάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ολύμπῳ· εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἕξειν, οἰομένους καὶ πρόσβασιν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ἐκείνω μὲν οὖν τὼ μειρακίω, ἀτασθάλω γὰρ ἤστην, δίκας ἐτισάτην, νὼ δέ, οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ τῶν θεῶν ταῦτα βουλεύομεν, τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτά, ἐπικυλινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀκριβεστέραν τὴν σκοπήν; Χά. καὶ δυνησόμεθα ὦ Ερμῆ δύ' ὄντες ἀναθέσθαι, ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Οσσαν; Ερ. διατί δ' οὐκ ἂν ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγεννεστέρους εἶναι τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκείνοιν, καὶ ταῦτα, θεοὺς ὑπάρχοντας; Χά. οὔκ· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τὴν μεγαλουργίαν ἔχειν. Ερ. εἰκότως· ἰδιώτης γὰρ εἶ ὦ Χάρων, καὶ ἥκιστα ποιητικός. ὁ δὲ γεννάδας Ομηρος, ἀπὸ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανόν, οὕτω ῥαδίως συντιθεὶς τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα τεράστια εἶναι δοκεῖ, τὸν Ατλαντα δηλαδὴ εἰδότι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν εἷς ὤν, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις δὲ ἴσως καὶ

τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ πέρι, τοῦ Ἡρακλέος, ὡς διαδέξαιτό ποτε αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Ἄτλαντα, καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλίγον τοῦ ἄχθους, ὑποθεὶς ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ; Χα. ἀκούω καὶ ταῦτα· εἰ δὲ ἀληθῆ ἐστι, σὺ ἂν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ εἰδεῖτε. Ερ. ἀληθέστατα ὦ Χάρων. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος,
,, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα καὶ ποιητικῶς ἐξηργασάμεθα; φέρε οὖν ἀναβὰς ἴδω, εἰ καὶ ταῦτα ἱκανά, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαί. κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων, μόγις Ἰωνία, καὶ Λυδία φαίνεται. ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, οὐ πλέον Ἰταλίας, καὶ Σικελίας. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα. κἀκεῖθεν, ἡ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν ὦ πορθμεῦ καὶ ἡ Οἴτη ὡς ἔοικεν. εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χα. οὕτω ποιῶμεν. ὅρα μόνον μὴ λεπτότερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀπομηκύνοντες πέρα τοῦ πιθανοῦ. εἶτα συγκαταρριφθέντες αὐτῷ, πικρᾶς τῆς Ὁμήρου οἰκοδομικῆς πειραθῶμεν ξυντριβέντες τὼ κρανίω. Ερ. θάρρει. ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα. μετατίθει τὴν Οἴτην. ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασσός, ἰδού, ἐπάνειμι αὖθις. εὖ ἔχει. πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χα. ὄρεξον ὦ Ἑρμῆ τὴν χεῖρα. οὐ γὰρ ἐπὶ μικράν με ταύτην τὴν μηχανὴν ἀναβιβάζεις. Ερ. εἴγε καὶ ἰδεῖν ἐθέλεις ὦ Χάρων ἅπαντα. οὐκ ἔνι δὲ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῆ, καὶ φιλοθεάμονα εἶναι. ἀλλ' ἔχου μου τῆς δεξιᾶς, καὶ φείδου μὴ κατὰ τοῦ ὀλισθηροῦ πατεῖν. εὖγε ἀνελήλυθας καὶ σύ. καὶ ἐπείπερ δικόρυμβος ὁ Παρ-

ψηλός ἐςὶ, μίαν ἑκάτερος ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθεζώμεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χα. ὁρῶ γῆν πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμοὺς, τοῦ Κωκυτοῦ, καὶ Πυριφλεγέθοντος μείζονας· καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικρούς· καὶ τινας φωλεοὺς αὐτῶν. Ερ. πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις. Χα. οἶσθα ὦ Ἑρμῆ ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέπρακται, ἀλλὰ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ Κασταλίᾳ, καὶ τὴν Οἴτην, καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ερ. ὅτι τί; Χα. οὐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ οὐ πόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν. ὥσπερ ὅτε με τὸ πρῶτον ἐντυχὼν εἶδες γελῶντα, καὶ ἤρου με ὅτι γελῴην. ἀκούσας γάρ τινος, ἥσθην ἐς ὑπερβολήν. Ερ. τί δὲ τοῦτ᾽ ἦν; Χα. ἐπὶ δεῖπνον οἶμαι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν φίλων, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἥξω ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐπιπεσοῦσα, οὐκ οἶδ᾽ ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐγέλασα οὖν, οὐκ ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν, ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι, καὶ ἀκούοιμι. Ερ. ἔχ᾽ ἀτρέμας. καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδερκέστατον ἐν βραχεῖ ἀποφανῶ, παρ᾽ Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπῳδὴν λαβών. κἀπειδὰν εἴπω τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς
» πάντα ὁρᾶν. Χα. λέγε μόνον. Ερ. Ἀχλὺν δ᾽ αὖτοι ἀπ᾽
» ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν, ὄφρ᾽ εὖ γινώσκοις ἠμὲν
» θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα. Χα. τί ἐστιν; Ερ. ἤδη ὁρᾷς; Χα. ὑπερφυῶς γε· τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ.

ὥστε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ προδίδασκέ με, καὶ ἀποκρίνου ἐρωτῶντι. ἀλλὰ βούλει κατὰ τὸν Ὅμηρον κἀγὼ ἐρῶμαί σε, ὡς μάθῃς οὐδ᾽ αὐτὸν ἀμελέτητον ὄντα με τῶν Ὁμήρου; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τι τῶν ἐκείνου εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ καὶ πρόσκωπος ὤν; Χά. ὁρᾷς, ὀνειδιστικὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ δὲ ὁπότε διεπόρθμευον αὐτὸν ἀποθανόντα, πολλὰ ῥαψῳδοῦντος ἀκούσας, ἐνίων ἔτι μέμνημαι. καίτοι χειμὼν ἡμᾶς οὐ μικρὸς τότε κατέλαβεν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ᾄδειν οὐ πάνυ αἴσιόν τινα ᾠδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας, καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον, ὥσπερ τορύνην τινὰ ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θυέλλας ὀρόθυνε, καὶ ἄλλα πολλὰ κυκῶν τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ἐπῶν, χειμὼν ἄφνω καὶ γνόφος ἐμπεσὼν, ὀλίγου δεῖν περιέτρεψεν ἡμῖν τὴν ναῦν. ὅτε περ καὶ ναυτιάσας ἐκεῖνος, ἀπήμεσε τῶν ῥαψῳδιῶν τὰς πολλὰς αὐτῇ Σκύλλῃ, καὶ Χαρύβδει, καὶ Κύκλωπι. Ερ. οὐ χαλεπὸν οὖν ἦν ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γοῦν διαφυλάττειν. Χά. εἰπὲ γάρ μοι. τίς γὰρ ὅδ᾽ ἐστὶ παχὺς ἀνὴρ, ἠΰς τε, μέγας τε, ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλὴν, καὶ εὐρέας ὤμους; Ερ. Μίλων οὗτος ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ᾽ αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος, φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου. Χά. καὶ πόσῳ δικαιότερον ἂν ἐμὲ ὦ Ἑρμῆ ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ᾽ ὀλίγον ξυλλαβὼν, ἐνθήσομαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τοῦ θανάτου, μηδὲ ξυνιεὶς ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζει; κᾆτα οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τοῦ κρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ ταύρου φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἄρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξε-

θαι ποτέ; Ερ. πόθεν ἐκεῖνος θανάτου νῦν μνημονεύσειεν ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Χά. ἐκ τούτου οὐκ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ' ἂν πλέῃ, μηδὲ ἐμπίδα οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄρασθαι δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπέ, τίς τ' ἄρ' ὁ δ' ἄλλος ὁ σεμνὸς ἀνήρ; οὐχ Ἕλλην ὡς ἔοικεν ἀπὸ γοῦν τῆς ςολῆς. Ερ. Κῦρος ὦ Χάρων ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν πάλαι Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι. καὶ Ἀσυρίων ἔναγχος οὗτος ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεςήσατο. καὶ νῦν ἐλασείοντι ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χά. ὁ Κροῖσος δὲ ποῦ ποτε κἀκεῖνός ἐςιν;

Ερ. ἐκεῖσε ἀπόβλεψον ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τὸ τριπλοῦν τεῖχος. Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅ,τι καὶ λέγουσι; Χά. πάνυ μὲν οὖν. Κροῖ. ὦ ξένε Ἀθηναῖε, εἶδες γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐςιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, εἰπέ μοι τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέςατον εἶναι. Χά. τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερ. θάρρει. οὐδὲν ἀγεννὲς ὦ Χάρων. Σό. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες. ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλέοβιν, καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεςάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας.

Χά. τῆς Ἀργόθεν φησὶν οὗτος, τοὺς ἅμα πρώην ἀποθανόντας. ἐπεὶ τὴν μητέρα ὑποδύντες, εἵλκυσαν ἐπὶ τῆς ἀπήνης ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖ. ἔςω. ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας. ὁ δεύτερος δὲ τίς ἂν εἴη; Σό. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς εὖ τε ἐβίω, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖ. ἐγὼ δὲ κάθαρμα, οὔ σοι δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; Σό. οὐδέπω οἶδα Κροῖσε,

εἰ μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκηται τοῦ βίου· ὁ γὰρ θάνατος, ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χά. κάλλιστα ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γενέσθαι τὴν περὶ τῶν τοιούτων κρίσιν. ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερ. πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ᾽ ὧν καὶ ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις δὲ ἀνὴρ ἐκτόπως. Χά. ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσὸς τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποστίλβει τὸ ὕπωχρον μετ᾽ ἐρυθήματος. νῦν γὰρ πρῶτον εἶδον, ἀκούων ἀεί. Ερ. ἐκεῖνο ὦ Χάρων τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ περιμάχητον. Χά. καὶ μὴν οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, εἰ μὴ ἄρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. Ερ. οὐ γὰρ οἶσθα ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ λῃστήρια, καὶ ἐπιορκίαι, καὶ φόνοι, καὶ δεσμὰ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορίαι, καὶ δουλεῖαι; Χά. διὰ τοῦτο ὦ Ερμῆ, τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρον; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν ὡς οἶσθα παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἐκλέγων. Ερ. ναί. ἀλλ᾽ ὁ χαλκὸς μὲν πολύς. ὥστε οὐ πάνυ σπουδάζεται ὑπ᾽ αὐτῶν. τοῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ τοῦ βάθους, οἱ μεταλλεύοντες, ἀνορύττουσι. πλὴν, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χά. δεινήν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ καὶ βαρέος κτήματος. Ερ. ἀλλ᾽ οὐ Σόλων γε ἐκεῖνος ὦ Χάρων ἐρᾶν αὐτοῦ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ γὰρ τοῦ Κροίσου, καὶ τῆς μεγαλαυχίας τοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖ ἐρέσθαι τι βούλεται αὐτόν. ἐπακούσωμεν οὖν. Σό. εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε. οἴει γάρ τι δεῖσθαι τῶν πλίν-

θεὸν τουτὸν τὸν Πύθιον; Κροῖ. νὴ Δί᾽ οὐ γάρ ἐστιν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα οὐδὲν τοιοῦτον. Σό. οὐκοῦν μακάριον οἴει τὸν θεὸν ἀποφαίνειν, εἰ κτήσαιτο ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ πλίνθους χρυσᾶς; Κροῖ. πῶς γὰρ οὔ; Σό. πολλήν μοι λέγεις ὦ Κροῖσε πενίαν ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταστέλλεσθαι τὸ χρυσίον δεήσει αὐτοὺς, ἢν ἐπιθυμήσωσι. Κροῖ. ποῦ γὰρ τοσοῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσος παρ᾽ ἡμῖν; Σό. εἰπέ μοι, σίδηρος δὲ φύεται ἐν Λυδίᾳ; Κροῖ. οὐ πάνυ τι. Σό. τοῦ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐστε. Κροῖ. πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος χρυσίου; Σό. ἢν ἀποκρίνῃ μηδὲν ἀγανακτῶν, μάθοις ἄν. Κροῖ. ἐρώτα ὦ Σόλων. Σό. πότεροι, ἀμείνους οἱ σώζοντες τινὰς, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτῶν; Κροῖ. οἱ σώζοντες δηλαδή. Σό. ἆρ᾽ οὖν ἢν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπίῃ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺ ποιήσῃ τῷ στρατῷ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σό. καὶ εἴγε μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἴχοιτο ἄν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας αἰχμάλωτος. Κροῖ. εὐφήμει ὦ ἄνθρωπε. Σό. μὴ γένοιτο μὲν οὖν οὕτω ταῦτα. φαίνῃ δ᾽ οὖν ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖ. οὐκοῦν καὶ τῷ θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀνατιθέναι με, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; Σό. οὐδὲ σιδήρου ἐκεῖνός γε δεήσεται. ἀλλ᾽ ἤν τε χαλκὸν, ἤν τε χρυσὸν ἀναθῇς, ἄλλοις μέν ποτε κτῆμα, καὶ ἕρμαιον ἔσῃ ἀνατεθεικὼς, Φωκεῦσιν, ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς, ἤ τινι τυράννῳ ἢ λῃστῇ. τῷ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν. Κροῖ. ἀεὶ σύ μου τῷ πλούτῳ προσπολεμεῖς, καὶ φθονεῖς. Ερ. οὐ φέρει ὁ Λυδὸς ὦ Χάρων τὴν παρρησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πένης ἄνθρωπος οὐχ ὑποπτήσσων,

τὸ δὲ περισάμενον ἐλευθέρως λέγων· μεμνήσεται δ᾽ οὖν μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἁλόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀναχθῆναι. ἤκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς πρώην ἀναγινωσκούσης τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα. ἐν οἷς καὶ ταῦτ᾽ ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δὲ αὐτὸν, ὑπ᾽ ἐκεινησὶ τῆς Μασαγέτιδος ἀποθανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ ἐξελαύνουσαν; Χά. νὴ Δία. Ερ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί. καὶ τὴν κεφαλήν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὕτη, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὗτος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα. καὶ μυρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ, καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς, ἀποθανεῖται, ἀποκτείνας τὸν Ἆπιν. Χά. πολλοῦ γέλωτος. ἀλλὰ νῦν τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν ὡς μετ᾽ ὀλίγον οὗτος μὲν, αἰχμάλωτος ἔσται, οὗτος δὲ, τὴν κεφαλὴν ἕξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος δὲ τίς ἐστιν ὦ Ἑρμῆ, ὁ τὴν πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι, τὸν ἰχθὺν ἀνατεμὼν νήσῳ ἐν ἀμφιρρύτῃ; βασιλεὺς δὲ τίς εὔχεται εἶναι; Ερ. εὖ γε παρῳδεῖς ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον, πανευδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτὸς, ὑπὸ τοῦ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ὀροίτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου. καὶ ταῦτα γὰρ τῆς Κλωθοῦς ἐπήκουσα. Χά. εὖγε ὦ Κλωθοῖ, γεννικῶς καὶ αὐτοὺς ὦ βελτίστη, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὄντες. ἐν τοσούτῳ δ᾽ ἐπαιρέσθων, ὡς ἂν ἀφ᾽ ὑψηλοτέρου ἀλγεινότε-

tollantur in altu, ut lap graviore ruat

ρουν καταπεσούμενοι. ἐγὼ δὲ γελάσομαι τότε γνωρίσας αὐτῶν ἕκαστον γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ, μήτε πορφυρίδα, μήτε τιάραν, ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας. Ερ. καὶ τὰ μὲν τούτων, ὧδε ἕξει. τὸ δὲ πλῆθος ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλέοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας; Χά. ὁρῶ ποικίλην τινὰ τύρβην, καὶ μεστὸν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν ἐοικυίας τοῖς σμήνεσιν. ἐν οἷς ἅπας μὲν, ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸν πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι, καὶ φέρουσι τὸν ὑποδεέστερον. ὁ δὲ περιπετόμενος αὐτοὺς ἐκ τἀφανοῦς οὗτος ὄχλος, τίνες εἰσίν; Ερ. ἐλπίδες ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίση, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν, κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδες, ὑπεράνω πετόμενοι, ὁ μὲν, ἐμπίπτων, ἐκπλήττει. ἐνίοτε καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ. αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμεναι, ὁπότ' ἂν μάλιστα οἴηταί τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτάμεναι, οἴχονται, κεχηνότας αὐτοὺς ἀπολιποῦσαι, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἢν δ' ἀτενίσῃς, κατόψει καὶ μοίρας ἄνω ἐπικλωθούσας ἑκάστῳ τὸν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ ἠρτῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀτράκτων; Χά. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπεπλεγμένα γε τὰ πολλά. τοῦτο μὲν, ἐκείνῳ. ἐκεῖνο δὲ, ἄλλῳ. Ερ. εἰκότως ὦ πορθμεῦ. εἵμαρται γὰρ ἐκείνῳ μὲν, ὑπὸ τούτου φονευθῆναι. τούτῳ δὲ, ὑπ' ἄλλου. καὶ

κληρονομῆσαί γε τοῦτον μὲν, ἐκείνου, ὅτου ἂν ᾖ μικρότερον τὸ νῆμα· ἐκεῖνον δὲ αὖ, τούτου. τοιόνδε γάρ τι ἡ ἐπιπλοκὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ' οὖν ἀπὸ λεπτοῦ κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι. καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν ἀπορραγέντος τοῦ λίνου, ἐπειδὰν μηκέτι ἀντέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται. οὗτος δὲ, ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ἢν καὶ πέσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις καὶ τοῖς γείτοσιν ἐξακουσθέντος τοῦ πτώματος. Χα. παγγέλοια ταῦτα ὦ Ἑρμῆ. Ερ. καὶ μὴν οὐδ' εἰπεῖν ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν ὅπως ἐστὶ καταγέλαστα ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπαστοὺς γιγνομένους ὑπὸ τοῦ βελτίστου θανάτου. ἄγγελοι δὲ αὐτοῦ, καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοὶ ὡς ὁρᾷς, ἠπίαλοι, καὶ πυρετοὶ, καὶ φθόαι, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ ξίφη, καὶ λῃστήρια, καὶ κώνεια, καὶ δικασταὶ, καὶ τύραννοι. καὶ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτοὺς εἰσέρχεται, ἔστ' ἂν εὖ πράττωσιν. ὅταν δὲ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀττοτοῖ, καὶ αἰ, αἰ, καὶ ὤμοι μοι. εἰ δ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν ὅτι θνητοί τέ εἰσιν αὐτοὶ, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ βίῳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ὑπὲρ γῆς ἀφέντες, ἔζων τε ἂν σωφρονέστερον, καὶ ἧττον ἠνιῶντο ἀποθανόντες. νῦν δὲ ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ἐπιστὰς ὁ ὑπηρέτης καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, πεδήσας τῷ πυρετῷ, ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὴν ἀγωγὴν, οὔποτε προσδοκήσαντες ἀποσπασθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν σπουδῇ οἰκοδομούμενος καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι ὅτι ἡ μὲν, ἕξει τέλος αὐτῷ. ὁ δὲ, ἄρτι ἐπιθεὶς τὸν ὄροφον, ἄπεισι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐ-

τὰς μὴν δὲ ἐπιπνίσασ' ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄρρενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνή, καὶ φίλους διὰ τοῦτο ἑστιῶν, καὶ τοὔνομα τοῦ πατρὸς τιθέμενος, εἰ ἠπίστατο ὡς ἑπτέτης γενόμενος ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἄν σοι δοκεῖ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γενομένῳ; ἀλλὰ τὸ αἴτιον, ὅτι τὸν μὲν εὐτυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὸν τοῦ ἀθλητοῦ πατέρα, τοῦ ὀλύμπια νενικηκότος, τὸν γείτονα δὲ τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο. τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς ὅσοι εἰσί, καὶ τοὺς ξυναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν καλουμένους, ὑφ' ὧν εἶπον, ὑπό τε τῶν ἀγγέλων τε, καὶ ὑπηρετῶν; Χα. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, ὅτι τὸ ἡδὺ αὐτοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί ἐκεῖνό ἐστιν, οὗ στερούμενοι ἀγανακτοῦσιν. Ερ. ἢν γοῦν τοὺς βασιλέας ἴδῃ τις αὐτῶν, οἵπερ εὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν ἔξω τοῦ ἀβεβαίου, καὶ ὡς φῂς ἀμφιβόλου τῆς τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνιαρὰ εὑρήσει προσόντα αὐτοῖς, φόβους, καὶ ταραχάς, καὶ μίση, καὶ ἐπιβουλάς, καὶ ὀργάς, καὶ κολακείας. τούτοις γὰρ ἅπαντες ξύνεισιν. ἐῶ πένθη, καὶ νόσους, καὶ πάθη, ἐξ ἰσοτιμίας δηλαδὴ ἄρχοντα αὐτῶν. ὅπου δὲ τὰ τούτων πονηρά, λογίζεσθαι καιρὸς οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. Χα. ἐθέλω γοῦν σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ᾧτινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω ὑπὸ κρουνῷ τινι καταῤῥάττοντι ἀνισταμένας, τὰς φυσαλλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός; ἐκείνων τοίνυν αἱ μέν τινες μικραί εἰσι. καὶ αὐτίκα ἐκραγεῖσαι, ἀπέσβησαν. αἱ δ' ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι. καὶ προσχωρουσῶν αὐταῖς τῶν ἄλλων, αὗται ὑπερφυσώμεναι, ἐς μέγιστον ὄγκον αἴρονται. εἶτα μέντοι κἀκεῖναι πάντως

ἐξερράγησάν ποτε· οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι· τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος· ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν, μείζους· οἱ δ' ἐλάττους· καὶ οἱ μὲν, ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα· οἱ δὲ, ἅμα τῷ ξυστῆναι ἐπαύσαντο, πᾶσι δ' οὖν ἀπορραγῆναι ἀναγκαῖον· Ερ· οὐδὲν χεῖρον σὺ τοῦ Ομήρου εἴκασας ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ· Χά· καὶ τοιοῦτοι ὄντες ὦ Ερμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν, καὶ κτήσεων ἁμιλλώμενοι; ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς, δεήσει ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς· βούλει οὖν ἐπείπερ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμὲν, ἀναβοήσας παμμέγεθες, παραινέσω αὐτοῖς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ, ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων ὦ μάταιοι, τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα, παύσασθε κάμνοντες· οὐ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε· οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν, ἀΐδιόν ἐστιν, οὐδ' ἂν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὑτῷ ἀποθανών· ἀλλ' ἀνάγκη τὸν μὲν, γυμνὸν οἴχεσθαι· τὴν οἰκίαν δὲ, καὶ τὸν ἀγρὸν, καὶ τὸ χρυσίον, ἀεὶ ἄλλων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας· εἰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπηκόου ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, οὐκ ἂν οἴει μέγα ὠφεληθῆναι τὸν βίον, καὶ σωφρονεστέρους ἂν γενέσθαι παραπολύ; Ερ· ὦ μακάριε, οὐκ οἶσθα ὅπως αὐτοὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη διατεθείκασιν, ὡς μηδ' ἂν τρυπάνῳ ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα; τοσούτῳ κηρῷ ἔβυσαν αὐτὰ, οἷόνπερ ὁ Οδυσσεὺς τοὺς ἑταίρους ἔδρασε δέει τῆς Σειρήνων ἀκροάσεως· πόθεν οὖν ἂν ἐκεῖνοι δυνηθεῖεν ἀκοῦσαι, ἢν καὶ σὺ κεκραγὼς διαρραγῇς; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη δύναται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται· πλὴν, ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι, οὐ παραδεδεγμένοι τὸν κηρὸν ἐς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀποκλί-

ναντες, ὀξὺ δὲ δεδορκότες ἐς τὰ πράγματα, καὶ κατεγνωκότες οἷά ἐστιν. Χά. οὐκοῦν ἐκείνοις γοῦν ἐμβοήσαιμεν; Ερ. περιττὸν τοῦτο λέγειν πρὸς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποσπάσαντες τῶν πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων, καὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀρέσκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι δρασμὸν ἤδη βουλεύοντες παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου; καὶ γὰρ καὶ μισοῦνται, ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἀμαθίας. Χά. εὖγε ὦ γεννάδαι. πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσὶν ὦ Ερμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη. Χά. ἓν ἔτι ἐπόθουν εἰδέναι ὦ Ερμῆ, καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῆ ἔσῃ τὴν περιήγησιν πεποιηκὼς, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων, ἵνα κατορύττουσι θεάσασθαι. Ερ. ἠρία ὦ Χάρων, καὶ τύμβους, καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. πλὴν τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας, καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα, καὶ σωματοφυλάκιά ἐστι. Χά. τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ, καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίουσί τε ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν; Ερ. οὐκ οἶδα ὦ πορθμεῦ τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν ᾅδου, πεπιστεύκασι δ' οὖν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν ὡς οἷόν τε περιπετομένας τὴν κνῖσαν, καὶ τὸν καπνὸν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα, καίτοι γελοῖός εἰμί σοι λέγων ταῦτα, ὁσημέραι κατάγοντι αὐτούς. οἶσθα οὖν εἰ δύναιντ' ἂν ἔτι ἀνελθεῖν ἅπαξ, ὑποχθόνιοι γενόμενοι; ἐπεί τοι καὶ παγγέλοια ἂν ὦ Ερμῆ ἔπασχον, οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἔχων, εἰ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀν-

θὶς ἀνάγκην ὑπομένους. ὦ μάταιοι, τῆς ἀνοίας. οὐκ εἰδότες ἡλίκοις ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἄτυμβος ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλαχε τύμβου. ἐν δ' ἰῇ τιμῇ Ἶρος, κρείων τ' Ἀγαμέμνων. Θερσίτῃ δ' ἶσος Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο. πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, γυμνοί τε, ξηροί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ερ. Ἡράκλεις, ὡς πολὺν τὸν Ὅμηρον ἐπαντλεῖς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Ἀχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, Σίγειον μὲν ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκὸν, ἀντικρὺ δὲ, ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ῥοιτείῳ. Χα. οὐ μεγάλοι ὦ Ἑρμῆ οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν. τὴν Νῖνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας, καὶ Κλεωνὰς, καὶ τὴν Ἴλιον αὐτήν. πολλοὺς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ διαψύξαι τὸ σκαφίδιον. Ερ. ἡ Νῖνος μὲν ὦ πορθμεῦ ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς. οὐδ' ἂν εἴποις ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστὶν, ἡ εὔπυργος, ἡ τὸν μέγαν περίβολον. οὐ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ζητηθησομένη, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δὲ, καὶ Κλεωνὰς, αἰσχύνομαι δεῖξαί σοι. καὶ μάλιστα τὸ Ἴλιον. ἀποπνίξεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τὸν Ὅμηρον κατελθὼν ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. πλὴν, ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ αὗται. ἀποθνήσκουσι γὰρ ὦ πορθμεῦ καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι. καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχου γοῦν οὐδὲ τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλείπεται. Χα. παπαὶ τῶν ἐπαίνων Ὅμηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων, Ἴλιον ἱρὴν, καὶ εὐρυάγυιαν. καὶ ἐϋκτίμεναι Κλεωναί. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν;

παρακελεύομαι ὑμῖν. αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βελτίω. καὶ τὰ ταυτὰ δὴ καὶ σὺ πρᾶττε, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις, κυβερνήτης νῦν γε ὤν. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ἐπιβάταις νόμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις. αὐτὸς γὰρ εἴσομαι τὸ ποιητέον, καὶ ἐξευρήσω τὴν ἱκανὴν σκοπιὰν. ἆρ' οὖν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐκεινοσί; καίτοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην ἐς τὸν Ολυμπον ἀπιδών. συγκάμνειν δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ. Χά. πρόσταττε. ὑπουργήσω γὰρ ὅσα δυνατά. Ερ. Ομηρος ὁ ποιητὴς φησι, τοὺς Αλωέως υἷας, δύο καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τὴν Οσσαν ἐκ βάθρων ἀνασπάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ολύμπῳ. εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἕξειν, οἰομένους καὶ πρόσβασιν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ἐκείνω μὲν οὖν τὼ μειρακίω, ἀτασθάλω γὰρ ἤστην, δίκας ἐτισάτην, νὼ δὲ, οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ τῶν θεῶν ταῦτα βουλεύομεν, τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, ἐπικυλινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀκριβεστέραν τὴν σκοπήν; Χά. καὶ δυνησόμεθα ὦ Ερμῆ δύ' ὄντες ἀναθέσθαι, ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Οσσαν; Ερ. διατί δ' οὐκ ἂν ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγεννεστέρους εἶναι τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκείνοιν; καὶ ταῦτα, θεοὺς ὑπάρχοντας; Χά. οὐκ. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τὴν μεγαλουργίαν ἔχειν. Ερ. εἰκότως. ἰδιώτης γὰρ εἶ ὦ Χάρων, καὶ ἥκιστα ποιητικός. ὁ δὲ γεννάδας Ομηρος, ἀπὸ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, οὕτω ῥᾳδίως συνθεὶς τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα τεράστια εἶναι δοκεῖ, τὸν Ατλαντα δηλαδὴ εἰδότι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸς εἷς ὢν, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις δὲ ἴσως καὶ

τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ πέρι, τοῦ Ἡρακλέος, ὡς διαδέξαιτό ποτε αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Ἄτλαντα, καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλίγον τοῦ ἄχθους, ὑποθεὶς ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ; Χά. ἀκούω καὶ ταῦτα. εἰ δὲ ἀληθῆ ἐστι, σὺ ἂν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ εἰδεῖητε. Ἑρ. ἀληθέστατα ὦ Χάρων. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος, ,, Αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα καὶ ποιητικῶς ἐξηργασάμεθα; φέρε οὖν ἀναβὰς ἴδω, εἰ καὶ ταῦτα ἱκανά, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαί. κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων, μόγις Ἰωνία, καὶ Λυδία φαίνεται. ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, οὐ πλέον Ἰταλίας, καὶ Σικελίας. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα. κἀκεῖθεν, ἡ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν ὦ πορθμεῦ καὶ ἡ Οἴτη ὡς ἔοικεν. εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χά. οὕτω ποιῶμεν. ὅρα μόνον μὴ λεπτότερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀπομηκύνοντες πέρα τοῦ πιθανοῦ. εἶτα συγκαταῤῥιφθέντες αὐτῷ, πικρᾶς τῆς Ὁμήρου οἰκοδομικῆς πειραθῶμεν ξυντριβέντες τὰ κρανία. Ἑρ. θάῤῥει. ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα. μετατίθει τὴν Οἴτην. ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασσός, ἰδού, ἐπάνειμι αὖθις. εὖ ἔχει. πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χά. ὄρεξον ὦ Ἑρμῆ τὴν χεῖρα. οὐ γὰρ ἐπὶ μικράν με ταύτην μηχανὴν ἀναβιβάζεις. Ἑρ. εἴ γε καὶ ἰδεῖν ἐθέλεις ὦ Χάρων ἅπαντα. οὐκ ἔνι δὲ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῆ, καὶ φιλοθεάμονα εἶναι. ἀλλ' ἔχου μου τῆς δεξιᾶς, καὶ φείδου μὴ κατὰ τοῦ ὀλισθηροῦ πατεῖν. εὖ γε ἀνελήλυθας καὶ σύ. καὶ ἐπείπερ δικόρυμβος ὁ Παρ-

πεδός ἐστι, μίαν ἑκάτερος ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθιζώμεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χά. ὁρῶ γῆν πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμοὺς, τοῦ Κωκυτοῦ, καὶ Πυριφλεγέθοντος μείζονας· καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικρούς· καί τινας φωλεοὺς αὐτῶν. Ερ. πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις. Χά. οἶσθα ὦ Ἑρμῆ ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέπρακται, ἀλλὰ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ Κασταλίᾳ, καὶ τὴν Οἴτην, καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ερ. ὅτι τί; Χά. οὐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ οὐ πόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν· ὥσπερ ὅτε με τὸ πρῶτον ἐντυχὼν εἶδες γελῶντα, καὶ ἤρου με ὅτι γελῴην· ἀκούσας γάρ τινος, ἥσθην ἐς ὑπερβολήν. Ερ. τί δὲ τοῦτ' ἦν; Χά. ἐπὶ δεῖπνον οἶμαι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν φίλων, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἥξω ἔφη· καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐπιπεσοῦσα, οὐκ οἶδ' ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν· ἐγέλασα οὖν, οὐκ ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν, ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι, καὶ ἀκούοιμι. Ερ. ἔχ' ἀτρέμας· καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδερκέστατον ἐν βραχεῖ ἀποφανῶ, παρ' Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπῳδὴν λαβών· κἀπειδὰν εἴπω τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χά. λέγε μόνον. Ερ. Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν, ὄφρ' εὖ γινώσκοις ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα. Χά. τί ἐστιν; Ερ. ἤδη ὁρᾷς; Χά. ὑπερφυῶς γε· τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ·

ὥστε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ προδίδασκέ με, καὶ ἀποκρίνου ἐρωτῶντι. ἀλλὰ βούλει κατὰ τὸν Ὅμηρον κἀγὼ ἐρωμαί σε, ὡς μάθῃς οὐδ' αὐτὸν ἀμελέτητον ὄντα με τῶν Ὁμήρου; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τι τῶν ἐκείνου εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ καὶ πρόσκωπος ὤν; Χά. ὁρᾷς, ὀνειδιστικὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ δὲ ὁπότε διεπόρθμευον αὐτὸν ἀποθανόντα, πολλὰ ῥαψῳδοῦντος ἀκούσας, ἐνίων ἔτι μέμνημαι. καίτοι χειμὼν ἡμᾶς οὐ μικρὸς τότε κατέλαβεν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ᾄδειν οὐ πάνυ αἴσιόν τινα ᾠδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας, καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον, ὥσπερ τορύνην τινὰ ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θυέλλας ὠρόθυνε, καὶ ἄλλα πολλὰ κυκῶν τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ἐπῶν, χειμὼν ἄφνω καὶ γνόφος ἐμπεσὼν, ὀλίγου δεῖν περιέτρεψεν ἡμῖν τὴν ναῦν. ὅτεπερ καὶ ναυτιάσας ἐκεῖνος, ἀπήμεσε τῶν ῥαψῳδιῶν τὰς πολλὰς αὐτῇ Σκύλλῃ, καὶ Χαρύβδει, καὶ Κύκλωπι. Ερ. οὐ χαλεπὸν οὖν ἦν ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γοῦν διαφυλάττειν. Χά. εἰπὲ γάρ μοι. τίς γὰρ ὅδ' ἐστι πάχιστος ἀνὴρ, ἠΰς τε, μέγας τε, ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλὴν, καὶ εὐρέας ὤμους; Ερ. Μίλων οὗτος ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος, φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου. Χά. καὶ πόσῳ δικαιότερον ἂν ἐμὲ ὦ Ἑρμῆ ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυλλαβὼν, ἐνθήσομαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τοῦ θανάτου, μὴ δὲ ξυνεὶς ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζει; κᾆτα οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τοῦ κρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ ταύρου φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἆρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξε-

θαί ποτε; Ερ. πόθεν ἐκεῖνος θανάτου καὶ μνημονεύσειεν ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Χά. ἐς τοῦτον οὐκ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ᾽ ἂν πλέῃ. μὴ δὲ ἐμπίδα οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄρασθαι δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπέ, τίς τ᾽ ἄρ᾽ ὅδ᾽ ἄλλος ὁ σεμνὸς ἀνήρ; οὐχ Ἕλλην ὡς ἔοικεν ἀπὸ γοῦν τῆς στολῆς. Ερ. Κῦρος ὦ Χάρων ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν πάλαι Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι. καὶ Ἀσυρίων ἔναγχος οὗτος ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεστήσατο. καὶ νῦν ἐλασείοντι ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χά. ὁ Κροῖσος δὲ ποῦ ποτε κἀκεῖνός ἐστιν; Ερ. ἐκεῖσε ἀπόβλεψον ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τὸ τριπλοῦν τεῖχος. Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅ,τι καὶ λέγουσι; Χά. πάνυ μὲν οὖν. Κροῖ. ὦ ξένε Ἀθηναῖε, εἶδες γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐστιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, εἰπέ μοι τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι. Χά. τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερ. θάρρει. οὐδὲν ἀγεννὲς ὦ Χάρων. Σό. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες. ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλέοβιν, καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας.

Χά. τῆς Ἀργόθεν φησὶν οὗτος, τοὺς ἅμα πρώην ἀποθανόντας. ἐπεὶ τὴν μητέρα ὑποδύντες, εἵλκυσαν ἐπὶ τῆς ἀπήνης ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖ. ἔστω. ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας. ὁ δεύτερος δὲ, τίς ἂν εἴη; Σό. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς εὖ τε ἐβίω, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖ. ἐγὼ δὲ κάθαρμα, οὔ σοι δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; Σό. οὐδέπω οἶδα Κροῖσε,

ἕως μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. ὁ γὰρ θάνατος, ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χά. κάλλιστα ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γενέσθαι τὴν περὶ τῶν τοιούτων κρίσιν. ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἀπὸ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερ. πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις δὲ ἀνὴρ ἐκτόπως. Χά. ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσὸς τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποστίλβει τὸ ὕπωχρον μετ' ἐρυθήματος. νῦν γὰρ πρῶτον εἶδον, ἀκούων ἀεί. Ερ. ἐκεῖνο ὦ Χάρων τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ περιμάχητον. Χά. καὶ μὴν οὐχ ὁρῶ ὅ,τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, εἰ μὴ ἄρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. Ερ. οὐ γὰρ οἶσθα ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ λῃστήρια, καὶ ἐπιορκίαι, καὶ φόνοι, καὶ δεσμὰ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορίαι, καὶ δουλεῖαι; Χά. διὰ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ, τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρον; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν ὡς οἶσθα παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἐκλέγων. Ερ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολύς. ὥστε οὐ πάνυ σπουδάζεται ὑπ' αὐτῶν. τοῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ τοῦ βάθους, οἱ μεταλλεύοντες, ἀνορύττουσι. πλὴν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἄλλα. Χά. δεινήν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτερίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ καὶ βαρέως κτήματος. Ερ. ἀλλ' οὐ Σόλων γε ἐκεῖνος ὦ Χάρων ἐρᾶν αὐτοῦ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ γὰρ τοῦ Κροίσου, καὶ τῆς μεγαλαυχίας τοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖ ἐρέσθαι τι βούλεται αὐτόν. ἐπακούσωμεν οὖν. Σό. εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε. οἴει γάρ τι δεῖσθαι τῶν πλίν-

τὸ δὲ παριστάμενον ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' οὖν μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἁλόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀναχθῆναι. ἤκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς πρῴην ἀναγινωσκούσης τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα. ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δὲ αὐτὸν, ὑπ' ἐκεινησὶ τῆς Μασσαγέτιδος ἀποθανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ ἐξελαύνουσαν; Χά. νὴ Δία. Ερ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί. καὶ τὴν κεφαλήν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὕτη, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν νεανίσκον, Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὗτος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα. καὶ μυρία σφαλεὶς ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανείς, ἀποθανεῖται, ἀποκτείνας τὸν Ἆπιν. Χά. πολλοῦ γέλωτος. ἀλλὰ νῦν τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν ὡς μετ' ὀλίγον οὗτος μέν, αἰχμάλωτος ἔσται, οὗτος δέ, τὴν κεφαλὴν ἕξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος δὲ τίς ἐστιν ὦ Ἑρμῆ, ὁ τὴν πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι, τὸν ἰχθὺν ἀνατεμὼν νήσῳ ἐν ἀμφιρρύτῃ; βασιλεὺς δέ τις εὔχεται εἶναι; Ερ. εὖ γε παρῳδεῖς ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον, πανευδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτός, ὑπὸ τοῦ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ὀροίτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου. καὶ ταῦτα γὰρ τῆς Κλωθοῦς ἐπήκουσα. Χά. εὖ γε ὦ Κλωθοῖ, γεννικῶς καὶ αὐτοὺς ὦ βελτίστη, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὄντες. ἐν τοσούτῳ δ' ἐπαιρέσθων, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀλγεινότε-

tollantur in altis, ut lapsu graviore ruant

ῥοῦν καταπεσούμενοι. ἐγὼ δὲ κεκλαύσομαι τότε γνωρίσας
αὐτῶν ἕκαστον γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ, μήτε πορφυρί-
δας, μήτε τιάραν, ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας. Ερ.
καὶ τὰ μὲν τούτων, ὧδε ἕξει. τὸ δὲ πλῆθος ὦ Χάρων ὁρᾷς,
τοὺς πλέοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομέ-
νους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαι-
τοῦντας; Χα. ὁρῶ ποικίλην τινὰ τύρβην, καὶ μεστὸν
ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν ἐοικυίας τοῖς
σμήνεσιν. ἐν οἷς ἅπας μὲν, ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸν
πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι,
καὶ φέρουσι τὸν ὑποδεέστερον. ὁ δὲ περιπετόμενος αὐτοὺς
ἐκ τοῦ ἀφανοῦς οὗτος ὄχλος, τίνες εἰσίν; Ερ. ἐλπί-
δες ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φι-
λαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίση, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ
ἡ ἄγνοια μὲν, κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπο-
λιτεύεταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ ζηλοτυ-
πία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος
δὲ, καὶ ἐλπίδες, ὑπεράνω πετόμενοι, ὁ μὲν, ἐμπίπτων,
ἐκπλήττει. ἐνίοτε καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ. αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ
κεφαλῆς αἰωρούμεναι, ὁπότ' ἂν μάλιστα οἴηταί τις ἐπιλή-
ψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτάμεναι, οἴχονται, κεχηνότας αὐ-
τοὺς ἀπολιποῦσαι, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχον-
τα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἢν δ' ἀτενίσῃς, κατόψει καὶ μοί-
ρας ἄνω ἐπικλωθούσας ἑκάστῳ τὸν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ ἠρ-
τῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς
καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ
τῶν ἀτράκτων; Χα. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα
ἐπιπεπλεγμένα γε τὰ πολλά. τοῦτο μὲν, ἐκείνῳ. ἐκεῖνο
δὲ, ἄλλῳ. Ερ. εἰκότως ὦ πορθμεῦ. εἵμαρται γὰρ ἐ-
κείνῳ μὲν, ὑπὸ τούτου φονευθῆναι. τούτῳ δὲ, ὑπ' ἄλλου. καὶ

κληρονομῆσαί γε τοῦτον μὲν, ἐκείνου, ὅτου ἂν ᾖ μικρότερον τὸ νῆμα· ἐκεῖνον δὲ αὖ, τούτου· τοιόνδε γάρ τι ἡ ἐπίκλωσις δηλοῖ· ὁρᾷς δ᾽ οὖν ἀπὸ λεπτοῦ κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι· καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν ἀπορραγέντος τοῦ λίνου, ἐπειδὰν μηκέτι ἀντέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται· οὗτος δὲ, ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ἢν καὶ πέσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις καὶ τοῖς γείτοσιν ἐξακουσθέντος τοῦ πτώματος. Χά. παγγέλοια ταῦτα ὦ Ἑρμῆ. Ἑρ. καὶ μὴν οὐδ᾽ εἰπεῖν ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν ὅπως ἐστὶ καταγέλαστα ὦ Χάρων· καὶ μάλιστα τὰς ἄγαν σπουδὰς αὐτῶν, καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπαστοὺς γιγνομένους ὑπὸ τοῦ βελτίστου θανάτου· ἄγγελοι δὲ αὐτοῦ, καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοὶ ὡς ὁρᾷς, ἠπίαλοι, καὶ πυρετοὶ, καὶ φθόαι, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ ξίφη, καὶ λῃστήρια, καὶ κώνεια, καὶ δικασταὶ, καὶ τύραννοι· καὶ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτοὺς εἰσέρχεται, ἔστ᾽ ἂν εὖ πράττωσιν· ὅταν δὲ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀτοτοῖ, καὶ αἶ, αἶ, καὶ ὤμοι μοι. εἰ δ᾽ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν ὅτι θνητοί τέ εἰσιν αὐτοὶ, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ βίῳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ὑπὲρ γῆς ἀφέντες, ἔζων τε ἂν σωφρονέστερον, καὶ ἧττον ἠνιῶντο ἀποθανόντες· νῦν δὲ ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ἐπιστὰς ὁ ὑπηρέτης καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, πεδήσας τῷ πυρετῷ, ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὴν ἀγωγὴν, οὔποτε προσδοκήσαντες ἀποσπασθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν σπουδῇ οἰκοδομούμενος καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι ὅτι ἣ μὲν, ἕξει τέλος αὐτῷ· ὁ δὲ, ἄρτι ἐπιθεὶς τὸν ὄροφον, ἄπεισι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐ-

τὸς μὲν δὴ δειπνήσας ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄῤῥενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ φίλους διὰ τοῦτο ἑστιῶν, καὶ τοὔνομα τοῦ πατρὸς τιθέμενος, εἰ ἠπίστατο ὡς ἑπτέτης γενόμενος ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἄν σοι δοκεῖ χαίρειν ἐπ᾽ αὐτῷ γενομένῳ; ἀλλὰ τὸ αἴτιον, ὅτι τὸν μὲν εὐτυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὸν τοῦ ἀθλητοῦ πατέρα, τοῦ ὀλύμπια νενικηκότος, τὸν γείτονα δὲ τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ᾽ οἵας αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο. τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς ὅσοι εἰσὶ, καὶ τοὺς συναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν καλουμένους, ὑφ᾽ ὧν εἶπον, τῶν ἀγγέλων τε, καὶ ὑπηρετῶν; ΧΑ. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, ὅ τι τὸ ἡδὺ αὐτοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί ἐκεῖνό ἐστιν, οὗ στερούμενοι ἀγανακτοῦσιν. ΕΡ. ἢν γοῦν τοὺς βασιλέας ἴδῃ τις αὐτῶν, οἵπερ εὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν ἔξω τοῦ ἀβεβαίου, καὶ ὡς φὴς ἀμφιβόλου τῆς τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνιαρὰ εὑρήσει προσόντα αὐτοῖς, φόβους, καὶ ταραχὰς, καὶ μίση, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς, καὶ κολακείας· τούτοις γὰρ ἅπαντες σύνεισιν. ἐῶ πένθη, καὶ νόσους, καὶ πάθη, ἐξ ἰσοτιμίας δηλαδὴ ἄρχοντα αὐτῶν· ὅπου δὲ τὰ τούτων πονηρὰ, λογίζεσθαι καιρὸς οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. ΧΑ. ἐθέλω γοῦν σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ᾧτινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω ὑπὸ κρουνῷ τινι καταῤῥάττοντι ἀνισταμένας, τὰς φυσαλλίδας λέγω, ἀφ᾽ ὧν συναγείρεται ὁ ἀφρός; ἐκείνων τοίνυν αἱ μέν τινες μικραί εἰσι, καὶ αὐτίκα ἐκραγεῖσαι, ἀπέσβησαν· αἱ δ᾽ ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι· καὶ προσχωρουσῶν αὐταῖς τῶν ἄλλων, αὗται ὑπερφυσώμεναι, ἐς μέγιστον ὄγκον αἴρονται· εἶτα μέντοι κἀκεῖναι πάντως

ἐξεῤῥάγησάν ποτε· οὐ γὰρ οἷόν τι ἄλλως γενέσθαι· τοῦτό
ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος· ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυ-
σημένοι, οἱ μὲν, μείζους· οἱ δ᾽ ἐλάττους· καὶ οἱ μὲν, ὀλιγο-
χρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα· οἱ δὲ, ἅμα τῷ
ξυσῆναι ἐπαύσαντο, πᾶσι δ᾽ ὦν ἀποῤῥαγῆναι ἀναγκαῖον·
ΕΡ. οὐδὲν χεῖρον σὺ τοῦ Ὁμήρου εἴκασας ὦ Χάρων, ὃς
φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. ΧΑ. καὶ τοιοῦτοι ὄν-
τες ὦ Ἑρμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς
ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν, καὶ κτήσεων ἁμιλλώμε-
νοι; ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς, δεήσει ἕνα ὀ-
βολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ᾽ ἡμᾶς· βούλει οὖν ἐπείπερ ἐφ᾽
ὑψηλοῦ ἐσμὲν, ἀναβοήσας παμμέγεθες, παραινέσω αὐ-
τοῖς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ, ἀεὶ τὸν θά-
νατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων ὦ μάταιοι, τί ἐσπου-
δάκατε περὶ ταῦτα, παύσασθε κάμνοντες· οὐ γὰρ ἐς ἀεὶ
βιώσεσθε· οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν, ἀΐδιόν ἐστιν, οὐδ᾽ ἂν
ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὑτῷ ἀποθανών· ἀλλ᾽ ἀνάγκη τὸν
μὲν, γυμνὸν οἴχεσθαι· τὴν οἰκίαν δὲ, καὶ τὸν ἀγρὸν, καὶ τὸ
χρυσίον, ἀεὶ ἄλλων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας·
εἰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπηκόου ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς,
οὐκ ἂν οἴει μέγα ὠφεληθῆναι τὸν βίον, καὶ σωφρονεστέρους
ἂν γενέσθαι παραπολύ; ΕΡ. ὦ μακάριε, οὐκ οἶσθα
ὅπως αὐτοὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη διατεθείκασιν, ὡς μηδ᾽
ἂν τρυπάνῳ ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα; τοσούτῳ
κηρῷ ἔβυσαν αὐτὰ, οἷόνπερ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἑταίρους ἔ-
δρασε δέει τῆς Σειρήνων ἀκροάσεως· πόθεν οὖν ἂν ἐκεῖ-
νοι δυνηθεῖεν ἀκοῦσαι, ἢν καὶ σὺ κεκραγὼς διαῤῥαγῇς; ὅ-
περ γὰρ παρ᾽ ὑμῖν ἡ λήθη δύναται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια
ἐργάζεται· πλὴν, ἀλλ᾽ εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι, οὐ παραδεδε-
γμένοι τὸν κηρὸν ἐς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀποκλί-

νοῦντες, ὀξὺ δὲ δεδορκότες ἐς τὰ πράγματα, καὶ κατεγνωκότες οἷα ἐστίν. Χά. οὐκοῦν ἐκείνοις γοῦν ἐμβοήσωμεν; Ερ. περιττὸν τοῦτο λέγειν πρὸς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποσπάσαντες τῶν πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων, καὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀρέσκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι δρασμὸν ἤδη βουλεύοντες παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου; καὶ γὰρ καὶ μισοῦνται, ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἀμαθίας. Χά. εὖγε ὦ γεννάδαι. πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσὶν ὦ Ἑρμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη. Χά. ἓν ἔτι ἐπόθουν εἰδέναι ὦ Ἑρμῆ, καί μοι δείξας αὐτό, ἐντελῆ ἔσῃ τὴν περιήγησιν πεποιηκώς, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων, ἵνα κατορύττουσι θεάσασθαι. Ερ. ἠρία ὦ Χάρων, καὶ τύμβους, καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. πλὴν τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας, καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα, καὶ σωματοφυλάκιά ἐστι. Χά. τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ, καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίουσί τε ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν; Ερ. οὐκ οἶδα ὦ πορθμεῦ τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν ᾅδου, πεπιστεύκασι δ' οὖν τὰς ψυχὰς ἀναπομπομένας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν ὡς οἷόν τε περιπετομένας τὴν κνῖσαν, καὶ τὸν καπνόν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα, καίτοι γελοῖός εἰμί σοι λέγων ταῦτα, ὁσημέραι κατάγοντι αὐτούς. οἶσθα οὖν εἰ δύναιντ' ἂν ἔτι ἀνελθεῖν ἅπαξ, ὑποχθόνιοι γενόμενοι; ἐπεί τοι καὶ παγγέλοια ἂν ὦ Ἑρμῆ ἔπασχον, οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἔχων, εἰ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὖ

θις ἀνάγκην ποιμένες. ὦ μάταιοι, τῆς ἀνοίας. οὐκ εἰδότες ἡλίκοις ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἄτυμβος ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλαχε τύμβου. ἐν δ' ἰῇ τιμῇ Ἶρος, κρείων τ' Ἀγαμέμνων. Θερσίτῃ δ' ἶσος Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο. πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, γυμνοί τε, ξηροί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ερ. Ἡράκλεις, ὡς πολὺν τὸν Ὅμηρον ἐπαντλεῖς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Ἀχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, Σίγειον μὲν ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκόν, ἀντικρὺ δέ, ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ῥοιτείῳ. Χα. οὐ μεγάλοι ὦ Ἑρμῆ οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν. τὴν Νῖνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας, καὶ Κλεωνάς, καὶ τὴν Ἴλιον αὐτήν. πολλοὺς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ διαψύξαι τὸ σκαφίδιον. Ερ. ἡ Νῖνος μὲν ὦ πορθμεῦ ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς. οὐδ' ἂν εἴποις ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστίν, ἡ εὔπυργος, ἡ τὸν μέγαν περίβολον. οὐ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ζητηθησομένη, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δέ, καὶ Κλεωνάς, αἰσχύνομαι δεῖξαί σοι. καὶ μάλιστα τὸ Ἴλιον. ἀποπνίξεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τὸν Ὅμηρον κατελθὼν ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. πλὴν, ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ αὗται. ἀποθνήσκουσι γὰρ ὦ πορθμεῦ καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι. καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχου γοῦν οὐδὲ τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλείπεται. Χα. παπαὶ τῶν ἐπαίνων Ὅμηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων, Ἴλιον ἱρὴν, καὶ εὐρυάγυιαν. καὶ ἐϋκτίμεναι Κλεωναί. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν;

Ερ. Ἀργείους ὁρᾷς ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ἡμιθνῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Ὀθρυάδαν, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον τῷ αὐτοῦ ὀνόματι; Χά. ὑπὲρ τίνος δὲ αὐτοῖς ὦ Ἑρμῆ ὁ πόλεμος; Ερ. ὑπὲρ τοῦ πεδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ μάχονται. Χά. ὢ τῆς ἀνοίας, οἵ γε οὐκ ἴσασιν ὅτι κἂν ὅλην τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κτήσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. τὸ δὲ πεδίον τοῦτο, ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ τρόπαιον ἀνασπάσαντες τῷ ἀρότρῳ. Ερ. οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμεῖς δὲ, καταβάντες ἤδη, καὶ κατὰ χώραν εὐθετήσαντες αὖθις τὰ ὄρη, ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθ᾽ ἃ ἐστάλην, σὺ δ᾽ ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἥξω δέ σοι μετ᾽ ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκροστολῶν. Χά. εὖ γε ἐποίησας ὦ Ἑρμῆ. εὐεργέτης ἀεὶ ἀναγεγράψῃ. ὠνάμην δέ τι διὰ σὲ τῆς ἀποδημίας. οἷά ἐστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι. Χάρωνος δ᾽ οὐδεὶς λόγος.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ.

Α μὲν γὰρ ἐν ταῖς θυσίαις οἱ μάταιοι πράττουσι, καὶ ταῖς ἑορταῖς, καὶ προσόδοις τῶν θεῶν, καὶ ἃ αἰτοῦσι, καὶ ἃ εὔχονται, καὶ ἃ γιγνώσκουσι περὶ αὐτῶν, οὐκ οἶδα εἴ τις οὕτω κατηφής ἐστι, καὶ λελυπημένος, ὅς τις οὐ γελάσεται τὴν ἀβελτηρίαν ἐπιβλέψας τῶν δρωμένων. καὶ πολύ γε οἶμαι πρότερον τοῦ γελᾶν πρὸς ἑαυτὸν ἐξετάσει, πότερον εὐσεβεῖς αὐτοὺς χρὴ καλεῖν, ἢ τοὐναντίον θεοῖς ἐχθροὺς, καὶ κακοδαίμονας, οἵ γε οὕτω ταπεινὸν, καὶ ἀγεννὲς τὸ θεῖον ὑπειλήφασιν, ὥστε εἶναι ἀνθρώπων ἐνδεὲς, καὶ κολακευόμενον, ἥδεσθαι, καὶ

θαι, καὶ ἀγανακτεῖν ἀμελούμενον. τὰ γοῦν Αἰτωλικὰ πάθη, καὶ τὰς τῶν Καλυδωνίων συμφορὰς, καὶ τοὺς τοσούτους φόνους, καὶ τὴν Μελεάγρου διάλυσιν, πάντα ταῦτα ἔργα φασὶν εἶναι τῆς Ἀρτέμιδος, μεμψιμοιρούσης ὅτι μὴ παρελήφθη πρὸς τὴν θυσίαν ὑπὸ τοῦ Οἰνέως. οὕτως ἄρα βαθέως καθίκετο αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων διαμαρτία. καί μοι δοκῶ ὁρᾶν αὐτὴν ἐν τῷ οὐρανῷ τότε μόνην, τῶν ἄλλων θεῶν εἰς Οἰνέως πεπορευμένων, δεινὰ ποιοῦσαν, καὶ σχετλιάζουσαν, οἵας ἑορτῆς ἀπολειφθήσεται. τοὺς δ' αὖ Αἰθίοπας, καὶ μακαρίους, καὶ τρισευδαίμονας εἴποι τις ἄν, εἴ γε ἀπομνημονεύοι τὴν χάριν αὐτοῖς ὁ Ζεὺς, ἣν ἐν ἀρχῇ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἐπεδείξαντο, δώδεκα ἑξῆς ἡμέρας ἑστιάσαντες. καὶ ταῦτα, ἐπαγόμενον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς. οὕτως οὐδὲν ὡς ἔοικεν ἀμισθὶ ποιοῦσιν, ὧν ποιοῦσιν. ἀλλὰ πωλοῦσι τοῖς ἀνθρώποις τἀγαθὰ, ἔνεστι καὶ πρίασθαι παρ' αὐτῶν, τὸ μὲν, ὑγιαίνειν, εἰ τύχοι, βοϊδίου. τὸ δὲ, πλουτεῖν, βοῶν τεττάρων. τὸ δὲ, βασιλεύειν, ἑκατόμβης. τὸ δὲ, σῶον ἐπανελθεῖν ἐξ Ἰλίου ἐς Πύλον, ταύρων ἐννέα. καὶ τὸ ἐκ τῆς Αὐλίδος ἐς Ἴλιον διαπλεῦσαι, παρθένου βασιλικῆς. ἡ μὲν γὰρ Ἑκάβη τὸ μὴ ἁλῶναι τότε τὴν πόλιν ἐπρίατο παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς βοῶν δώδεκα, καὶ πέπλου. εἰκάζειν δὲ χρὴ πολλὰ εἶναι, καὶ ἀλεκτρυόνος, καὶ στεφάνου, καὶ λιβανωτοῦ μόνου παρ' αὐτοῖς ὤνια. ταῦτα δὲ οἶμαι καὶ Χρύσης ἐπιστάμενος ἅτε ἱερεὺς, καὶ γέρων, καὶ τὰ θεῖα σοφὸς, ἐπειδὴ ἄπρακτος ἄπεισι παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὡς ἂν καὶ προδανείσας τῷ Ἀπόλλωνι τὴν χάριν, δικαιολογεῖται, καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἀμοιβὴν, καὶ μόνον οὐκ ὀνειδίζει, λέγων, ὦ βέλτιστε Ἄπολλον, ἐγὼ μέν σου τὸν νεὼν, τέως ἀστεφάνωτον ὄντα, πολλάκις ἐστεφάνωσα. καὶ τοσαῦτά σοι μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν

ἔκαυσα ἐπὶ τῶν βωμῶν, οὐδ᾽ ἀμελεῖς μου τοιαῦτα πεπονθότος, καὶ παρ᾽ οὐδὲν τίθεσαι τὸν εὐεργέτην. τοιγαροῦν οὕτω κατεδυσώπησεν αὐτὸν ἐκ τῶν λόγων, ὥστε ἁρπασάμενος τὰ τόξα, καὶ ὑπὲρ τοῦ ναυστάθμου καθίσας ἑαυτὸν, κατετόξευσε τῷ λοιμῷ τοὺς Ἀχαιοὺς αὐτοῖς ἡμιόνοις, καὶ κυσίν. ἐπεὶ δ᾽ ἅπαξ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμνήσθην, βούλομαι καὶ τἄλλα εἰπεῖν, ἃ περὶ αὐτοῦ οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων λέγουσιν, οὐχ ὅσα περὶ τοὺς ἔρωτας ἐδυστύχησεν, οὐδὲ τοῦ Ὑακίνθου τὸν φόνον, οὐδὲ τῆς Δάφνης τὴν ὑπεροψίαν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ καταδικασθεὶς ἐπὶ τῷ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, κἀξοστρακισθεὶς, διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατεπέμφθη ἐς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησόμενος τῇ τύχῃ. ὅτε δὴ καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θετταλίᾳ παρ᾽ Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι, παρὰ τούτῳ μέν γε οὐ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ἀμφότεροι πλινθεύοντες ὑπ᾽ ἀπορίας, καὶ ἐργαζόμενοι ἐς τὸ τεῖχος, καὶ οὐδὲ ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἐκομίσαντο παρὰ τοῦ Φρυγὸς, ἀλλὰ προσώφειλεν αὐτοῖς πλέον ἢ τριάκοντά φασι δραχμὰς τρωϊκάς. ἢ γὰρ οὐ ταῦτα σεμνολογοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν, καὶ πολὺ τούτων ἱερώτερα περί τε Ἡφαίστου καὶ Προμηθέως, καὶ Κρόνου, καὶ Ῥέας, καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς τοῦ Διὸς οἰκίας; καὶ ταῦτα, παρακαλέσαντες τὰς μούσας συνῳδοὺς ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν, ὑφ᾽ ὧν δὴ ἔνθεοι γενόμενοι, ὡς τὸ εἰκὸς ᾄδουσιν, ὡς ὁ μὲν Κρόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξέτεμε τὸν πατέρα τὸν οὐρανὸν, ἐβασίλευσέ τε ἐν αὐτῷ, καὶ τὰ τέκνα κατήσθιεν, ὥσπερ ὁ ἀργεῖος Θυέστης. ὕστερον δὲ ὁ Ζεὺς κλαπεὶς ὑπὸ τῆς Ῥέας ὑποβαλλομένης τὸν λίθον, ἐς τὴν Κρήτην ἐκτεθεὶς, ὑπ᾽ αἰγὸς ἀνετράφη, καθάπερ ὁ Τήλεφος ὑπ᾽ ἐλάφου, καὶ ὁ Πέρσης Κῦρος ὁ πρότερον, ὑπὸ τῆς κυνός. εἶτα ἐξελάσας τὸν πατέρα, καὶ ἐς τὸ δεσμωτή-

λοιμῷ.

ῥιον καταβαλὼν, αὐτὸς ἔχει τὴν ἀρχήν. γήμας δὲ πολλὰς μὲν ἄλλας, ὑστάτην δὲ, τὴν Ἥραν τὴν ἀδελφὴν, κατὰ τοὺς Περσῶν τοῦτο, καὶ Ἀσσυρίων νόμους. ἐρωτικὸς δὲ ὢν, καὶ ἐς ἀφροδίσια κεχυμένος, ῥᾳδίως ἐνέπλησε παίδων τὸν οὐρανόν. τοὺς μὲν, ἐξ ὁμοτίμων ποιησάμενος, ἐνίους δὲ καὶ νόθους ἐκ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπιγείου γένους, ἄρτι μὲν, ὁ γεννάδας γιγνόμενος χρυσίον, ἄρτι δὲ, ταῦρος, ἢ κύκνος, ἢ ἀετός. καὶ ὅλως, ποικιλώτερος αὐτοῦ Πρωτέως. μόνην δὲ τὴν Ἀθηνᾶν ἔφυσεν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς, ὑπ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τὸν ἐγκέφαλον συλλαβών. τὸν μὲν γὰρ Διόνυσον ἡμιτελῆ φασιν ἐκ τῆς μητρὸς ἔτι καιομένης, ἁρπάσας, ἐν τῷ μηρῷ φέρων κατώρυξε. κᾆτα ἐξέτεμε, τῆς ὠδῖνος ἐνστάσης. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ περὶ τῆς Ἥρας ᾄδουσιν, ἄνευ τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα ὁμιλίας, ὑπηνέμιον αὐτὴν παῖδα γεννῆσαι τὸν Ἥφαιστον, οὐ μάλα εὐτυχῆ τοῦτον, ἀλλὰ βάναυσον, καὶ χαλκέα, καὶ πυρίτην καὶ ἐν καπνῷ τὸ πᾶν βιοῦντα, καὶ σπινθήρων ἀνάπλεων, οἷα δὴ καμινευτὴν, καὶ οὐδὲ ἄρτιον τὼ πόδε. χωλευθῆναι γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πτώματος, ὁπότε ἐρρίφη ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐξ οὐρανοῦ. καὶ εἴγε μὴ οἱ Λήμνιοι καλῶς ποιοῦντες, ἔτι φερόμενον αὐτὸν ὑπεδέξαντο, ἐτεθνήκει ἂν ἡμῖν ὁ Ἥφαιστος, ὥσπερ ὁ Ἀστυάναξ ἀπὸ τοῦ πύργου καταπεσών. καίτοι τὰ μὲν Ἡφαίστου, μέτρια. τὸν δὲ Προμηθέα, τίς οὐκ οἶδεν οἷα ἔπαθε, διότι καθ' ὑπερβολὴν φιλάνθρωπος ἦν; καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτον ἐς τὴν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεὺς, ἀνεσταύρωσεν ὑπὲρ τοῦ Καυκάσου καὶ τὸν ἀετὸν αὐτῷ παρακαταστήσας τὸ ἧπαρ ὁσημέραι κολάψοντα, οὗτος μὲν οὖν ἐξετέλεσε τὴν καταδίκην. ἡ Ῥέα δὲ, χρὴ γὰρ ἴσως καὶ ταῦτα εἰπεῖν, πῶς οὐκ ἀσχημονεῖ, καὶ δεινὰ

ποιῇ, γραῦς μὲν ἤδη, καὶ ἔξωρος οὖσα, καὶ τοσούτων μήτηρ θεῶν, παιδεραστοῦσα δ' ἔτι, καὶ ζηλοτυποῦσα, καὶ τὸν Ἄττιν ἐπὶ τῶν λεόντων φέρουσα· καὶ ταῦτα, μηκέτι χρήσιμον εἶναι δυνάμενον. ὥστε, πῶς ἂν ἔτι μέμφοιτό τις ἢ τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅτι μοιχεύεται, ἢ τῇ Σελήνῃ πρὸς τὸν Ἐνδυμίωνα κατιούσῃ πολλάκις ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ; φέρε δὲ ἤδη τούτων ἀφέμενοι τῶν λόγων, ἐς αὐτὸν ἀνέλθωμεν τὸν οὐρανὸν, ποιητικῶς ἀναπτάμενοι κατὰ τὴν αὐτὴν Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ ὁδὸν, καὶ θεασώμεθα ὅπως ἕκαστον διακεκόσμηται τῶν ἄνω. καὶ ὅτι μὲν χαλκοῦς ἐστι τὰ ἔξω, καὶ πρὸ ἡμῶν τοῦ Ὁμήρου λέγοντος ἠκούσαμεν. ὑπερβάντι δὲ καὶ ἀνακύψαντι μικρὸν ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου γενομένῳ, φῶς τε λαμπρότερον φαίνεται, καὶ ἥλιος καθαρώτερος, καὶ ἄστρα διαυγέστερα. καὶ τὸ πᾶν, ἡμέρα, καὶ χρυσοῦν τὸ δάπεδον. ἐσιόντι δὲ, πρῶτον μὲν οἰκοῦσιν αἱ ὧραι, πυλωροῦσι γάρ. ἔπειτα δὲ, ἡ Ἶρις, καὶ ὁ Ἑρμῆς, ὄντες ὑπηρέται, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Διός. ἑξῆς δὲ, τοῦ Ἡφαίστου τὸ χαλκεῖον ἀνάμεστον ἁπάσης τέχνης. μετὰ δὲ, αἱ τῶν θεῶν οἰκίαι, καὶ τοῦ Διὸς τὰ βασίλεια. ταῦτα πάντως περικαλλῆ τοῦ Ἡφαίστου κατασκευάσαντος. οἱ δὲ θεοὶ παρὰ Ζηνὶ καθήμενοι, πρέπει γὰρ οἶμαι ἄνω ὄντα μεγαληγορεῖν, ἀποσκοποῦσιν ἐς τὴν γῆν, καὶ πάντῃ περιβλέπουσιν ἐπικύπτοντες, εἴποθεν ὄψονται πῦρ ἀναπτόμενον, ἢ ἀναφερομένην κνίσαν, ἑλισσομένην περὶ καπνῷ. κἂν μὲν θύῃ τις, εὐωχοῦνται πάντες, ἐπικεχηνότες τῷ καπνῷ, καὶ τὸ αἷμα πίνοντες τοῖς βωμοῖς προσχεόμενον, ὥσπερ αἱ μυῖαι. ἢν δ' οἰκόσιτοι ὦσι, νέκταρ, καὶ ἀμβροσία τὸ δεῖπνον. πάλαι μὲν οὖν καὶ ἄνθρωποι συνειστιῶντο, καὶ συνέπινον αὐτοῖς, ὁ Ἰξίων, καὶ ὁ Τάνταλος. ἐπεὶ δὲ ἦσαν ὑβρισταὶ, καὶ λάλοι, ἐκεῖνοι μὲν

ἔτι καὶ νῦν κολάζονται. ἄβατος δὲ τῷ θνητῷ γένει καὶ ἀπόρρητος ὁ οὐρανός. τοιοῦτος ὁ βίος τῶν θεῶν. τοιγαροῦν καὶ οἱ ἄνθρωποι σπουδῇ τούτοις, καὶ ἀκόλουθα περὶ τὰς θρησκείας ἐπιτηδεύουσι. καὶ πρῶτον μὲν, ὕλας ἀπετέμοντο, καὶ ὄρη ἀνέθεσαν, καὶ ὄρνεα καθιέρωσαν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπεφήμισαν ἑκάστῳ θεῷ. μετὰ δὲ, νειμάμενοι κατὰ ἔθνη, σέβουσι, καὶ πολίτας αὐτῶν ἀποφαίνουσιν. ὁ μὲν δελφὸς, τὸν Ἀπόλλω, καὶ ὁ δήλιος. ὁ δ' ἀθηναῖος, τὴν Ἀθηνᾶν. μαρτυρεῖται γοῦν τὴν οἰκειότητα, τῷ ὀνόματι. καὶ τὴν Ἥραν ὁ Ἀργεῖος. καὶ ὁ Μυγδόνιος, τὴν Ῥέαν. καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁ Πάφιος. οἱ δ' αὖ Κρῆτες, οὐ γενέσθαι παρ' αὐτοῖς οὐδὲ τραφῆναι μόνον τὸν Δία λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τάφον αὐτοῦ δεικνύουσι. καὶ ἡμεῖς ἄρα τοσοῦτον ἠπατώμεθα χρόνον, οἰόμενοι τὸν Δία βροντᾶν τε, καὶ ὕειν, καὶ τἄλλα πάντα ἐπιτελεῖν. ὁ δ', ἐλελήθει πάλαι τεθνεὼς, παρὰ Κρησὶ τεθαμμένος. ἔπειτα δὲ ναοὺς ἐγείραντες, ἵν' αὐτοῖς μὴ ἄοικοι, μὴ δὲ ἀνέστιοι δῆθεν ὦσιν, εἰκόνας αὐτοῖς ἀπεικάζουσιν, παρακαλέσαντες ἢ Πραξιτέλην, ἢ Πολύκλειτον, ἢ Φειδίαν. οἱ δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπου ἰδόντες, ἀναπλάττουσι γενειήτην μὲν τὸν Δία, παῖδα δ' εἰσαεὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἑρμῆν ὑπηνήτην, καὶ Ποσειδῶνα κυανοχαίτην, καὶ γλαυκῶπιν τὴν Ἀθηνᾶν. ὅμως δ' οὖν οἱ παριόντες ἐς τὸν νεὼν, οὔτε τὸν ἐξ Ἰνδῶν ἐλέφαντα ἔτι οἴονται ὁρᾶν, οὔτε τὸ ἐκ τῆς Θρᾴκης μεταλλευθὲν χρυσίον, ἀλλὰ τὸν Κρόνου καὶ Ῥέας ἐς τὴν γῆν ὑπὸ Φειδίου μετῳκισμένον, καὶ τὴν Πισαίων ἐρημίαν ἐπισκοπεῖν κεκελευσμένον, καὶ ἀγαπῶντα εἰ διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν θύσει τις αὐτῷ πάρεργον ὀλυμπίων. θέμενοι δὲ βωμοὺς, καὶ προρρήσεις, καὶ περιρραντήρια, προσάγουσι τὰς θυσίας. βοῦν μὲν ἀροτῆρα, ὁ γεωργός. ἄρνα

δὲ ὁ ποιμὴν, καὶ αἶγα ὁ αἰπόλος. ὁ δέ τις, λιβανωτὸν, ἢ πόπανον. ὁ δὲ πένης, ἱλάσατο τὸν θεὸν, φιλήσας μόνον τὴν αὑτοῦ δεξιάν. ἀλλ' οἵ γε θύοντες, ἐπ' ἐκείνους γὰρ ἐπάνειμι, στεφανώσαντες τὸ ζῶον, καὶ πολύ γε πρότερον ἐξετάσαντες εἰ ἐντελὲς εἴη, ἵνα μηδὲ τῶν ἀχρήστων τι κατασφάττωσι, προσάγουσι τῷ βωμῷ, καὶ φονεύουσιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ θεοῦ, γοερόν τι μυκώμενον, καὶ ὡς τὸ εἰκὸς εὐφημοῦν, καὶ ἡμίφωνον ἤδη τῇ θυσίᾳ ἐπαυλοῦν. τίς οὐκ ἂν εἰκάσειεν ἥδεσθαι, ταῦθ' ὁρῶντας τοὺς θεούς; καὶ τὸ μὲν πρόγραμμα φησὶ, μὴ παριέναι εἴσω τῶν περιῤῥαντηρίων, ὅς τις μὴ καθαρός ἐστι τὰς χεῖρας. ὁ δ' ἱερεὺς αὐτὸς, ἕστηκεν ᾑμαγμένος, καὶ ὥσπερ ὁ Κύκλωψ ἐκεῖνος, ἀνατέμνων, καὶ τὰ ἔγκατα ἐξαιρῶν, καὶ καρδιουλκῶν, καὶ τὸ αἷμα τῷ βωμῷ περιχέων. καὶ τί γὰρ οὐκ εὐσεβὲς ἐπιτελῶν; ἐπὶ πᾶσι δὲ πῦρ ἀνακαύσας, ἐπέθηκε, φέρων αὐτῇ δορᾷ τὴν αἶγα, καὶ αὐτοῖς ἐρίοις τὸ πρόβατον. ἡ δὲ κνῖσα, θεσπέσιος, καὶ ἱεροπρεπὴς χωρεῖ ἄνω, καὶ ἐς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν διασκίδναται ἠρέμα. ὁ μέν γε σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφεὶς, καὶ ἡγησάμενος ταπεινὰς, αὐτοὺς ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι παρίστησι. καὶ οὕτω ποιῶν, ἀρέσκει τῇ θεῷ. ταῦτα μὲν ἴσως μέτρια, καὶ τὰ ὑπ' Ἀσσυρίων γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν, καὶ Λυδῶν. ἢν δ' ἐς τὴν Αἴγυπτον ἔλθῃς, τότε δὴ τότε ὄψει πολλὰ τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια τοῦ οὐρανοῦ. κριοπρόσωπον μὲν τὸν Δία. κυνοπρόσωπον δὲ τὸν βέλτιστον Ἑρμῆν, καὶ τὸν Πᾶνα ὅλον τράγον, καὶ ἶβίν τινα, καὶ κροκόδειλον ἕτερον, καὶ πίθηκον.

Ἰλ φ' εἰ δ' ἐθέλοις καὶ ταῦτα δαήμεναι ὄφρ' εὖ εἰδῇς, ἀκούσῃ πολλῶν σοφιστῶν, καὶ γραμματέων, καὶ προφ-

φητῶν ἐξευρημένων, διηγουμένων. πρότερον δέ φησιν ὁ λόγος, θύρασ δ'ἐπίθεσθαι βίβλοι, ὡς ἄρα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν γιγάντων τὴν ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἧκον ἐς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ ἐνταῦθα λησόμενοι τοὺς πολεμίους. εἶθ' ὁ μὲν αὐτῶν, ὑπέδυ τράγον. ὁ δὲ, κριὸν ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ, θηρίον, ἢ ὄρνεον. διὸ δὴ εἰσέτι καὶ νῦν φυλάττεσθαι τὰς τότε μορφὰς τοῖς θεοῖς. ταῦτα γὰρ ἀμέλει ἐν τοῖς ἀδύτοις ἀπόκειται γραφέντα, πλεῖν ἢ πρὸ ἐτῶν μυρίων. αἱ δὲ θυσίαι, καὶ παρ' ἐκείνοις αἱ αὐταί. πλὴν ὅτι πενθοῦσι τὸ ἱερεῖον, καὶ κόπτονται περιστάντες ἤδη πεφονευμένον. οἱ δὲ, καὶ θάπτουσι, μόνον ἀποσφάξαντες. ὁ μὲν γὰρ Ἆπις ὁ μέγιστος θεὸς αὐτοῖς, ἐὰν ἀποθάνῃ, τίς οὕτω περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν κόμην, ὅστις οὐκ ἀπεξύρησε, καὶ ψιλὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸ πένθος ἐπεδείξατο, κἂν τὸν Νίσου ἔχῃ πλόκαμον τὸν πορφυροῦν; ἔστι δὲ ὁ Ἆπις ἐξ ἀγέλης θεὸς, ἐπὶ τῷ προτέρῳ χειροτονούμενος, πολὺ καλλίων, καὶ σεμνότερος τῶν ἰδιωτῶν βοῶν. ταῦτα οὕτω γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν πιστευόμενα, δεῖσθαί μοι δοκεῖ, τοῦ μὲν ἐπιτιμήσοντος, οὐδενὸς, Ἡρακλείτου δέ τινος, ἢ Δημοκρίτου. τοῦ μὲν, γελασομένου τὴν ἄνοιαν αὐτῶν. τοῦ δὲ, τὴν ἄγνοιαν ὀδυρομένου.

ΒΙΩΝ ΠΡΑΣΙΣ. ΖΕΥΣ.

Σύ μὲν διατίθει τὰ βάθρα, καὶ παρασκεύαζε τὸν τόπον τοῖς ἀφικνουμένοις. σὺ δὲ στῆσον ἑξῆς παραγαγὼν τοὺς βίους. ἀλλὰ κοσμήσας πρότερον, ὡς εὐπρόσωποι φανοῦνται, καὶ ὅτι πλείστους ἐπάξονται. σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε,

φὸν χρή. Πυ. εἶτ' ἐπὶ τουτέοισιν, ἀριθμέειν. Αγο. οἶδα καὶ νῦν ἀριθμέειν. Πυ. πῶς ἀριθμέεις; Αγο. ἕν. δύο. τρία. τέτταρα. Πυ. ὁρᾷς, ἃ σὺ δοκέεις τέτταρα, ταῦτα δέκα ἐστὶ, καὶ τρίγωνον ἐντελὲς, καὶ ἡμέτερον ὅρκιον. Αγο. ὁ μὰ τὸν μέγιστον τοίνυν ὅρκον τὰ τέτταρα, οὔποτε θειοτέρους λόγους ἤκουσα, οὐδὲ μᾶλλον ἱερούς. Πυ. μετὰ δὲ ὦ ξεῖνε, εἴσεαι γῆς τε πέρι καὶ ἠέρος καὶ ὕδατος, καὶ πυρὸς, ἥτις αὐτέοισιν ἡ φορὴ, καὶ ὁκοῖα ἐόντα μορφὴν, καὶ ὅκως κινέονται. Αγο. μορφὴν γὰρ ἔχει τὸ πῦρ, ἢ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ; Πυ. καὶ μάλα ἐμφανέα. οὐ γὰρ οἷόν τε ἀμορφίῃ καὶ ἀσχημοσύνῃ κινέεσθαι. καὶ ἐπὶ τουτέοισιν δὲ, γνώσεαι τὸν θεὸν ἀριθμὸν ἐόντα, καὶ ἁρμονίην. Αγο. θαυμάσια λέγεις. Πυ. πρὸς δὲ τοῖσδεσι τοῖσιν εἰρημένοισι, καὶ σεωυτὸν ἕνα δοκέοντα, καὶ ἄλλον ὁρεόμενον, καὶ ἄλλον ἐόντα εἴσεαι. Αγο. τί φής; ἄλλος εἰμὶ, καὶ οὐχ οὗτος, ὅσπερ νῦν πρὸς σὲ διαλέγομαι; Πυ. νῦν μὲν οὗτος, πάλαι δὲ ἐν ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐν ἄλλῳ ὀνόματι ἐφαντάζεο. χρόνῳ δὲ αὖθις, ἐς ἄλλο μεταβήσεαι. Αγο. τοῦτο φής, ἀθάνατον ἔσεσθαί με ἀλλαττόμενον ἐς μορφὰς πλείονας; ἀλλὰ τάδε μὲν ἱκανῶς. τὰ δ' ἀμφὶ δίαιταν, ὁποῖός τις εἶ; Πυ. ψυχήϊον μὲν οὐδὲ ἓν ἐμπσιτέομαι. τὰ δ' ἄλλα, πλὴν κυάμων. Αγο. τίνος ἕνεκα μυσάττῃ τοὺς κυάμους; Πυ. οὐκ, ἀλλ' ἱροί εἰσι, καὶ θαυμαστὴ αὐτέων ἡ φύσις. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ πᾶν γονή εἰσι. καὶ ἢν ἀποδύσῃς κύαμον ἔτι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν ἀνδρηΐοισι μορίοισιν ἐμφερέα τὴν φυήν. ἑψηθέντα δὲ, ἢν ἐπαφῇς ἐς τὴν σεληναίην νυξὶ μεμετρημένῃσιν, αἷμα ποιήσεις. τὸ δὲ μεῖζον, Ἀθηναίοισι νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι. Αγο. καλῶς πάντα ἔφης, καὶ ἱεροπρεπῶς. ἀλλ' ἀπόδυθι, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ἡράκλεις, χρυσοῦς αὐτῷ ὁ μηρός ἐστι. θεός, οὐ βροτός τις εἶναι φαίνεται.

ὥστε ὠνήσομαι πάντως αὐτόν. πόσου τοῦτον ἀποκηρύττεις; Ερ. δέκα μνῶν. Αγο. ἔχω, τοσούτου λαβών. Ζ. γράφε τοῦ ὠνησαμένου τοὔνομα, καὶ ὅθεν ἐστίν. Ερ. ἰταλιώτης ὦ Ζεῦ δοκεῖ τις εἶναι, τῶν ἀμφὶ Κρότωνα, καὶ Τάραντα, καὶ τὴν ταύτῃ Ἑλλάδα. καίτοι οὐχ εἷς, ἀλλὰ τριακόσιοι σχεδὸν ἐώνηνται κατὰ κοινὸν αὐτόν. Ζ. ἀπαγέτωσαν. ἄλλον παραγάγωμεν. Ερ. βούλει τὸν αὐχμῶντα ἐκεῖνον, τὸν ποντικόν; Ζ. πάνυ μὲν οὖν. Ερ. οὗτος, ὁ τὴν πήραν ἐξηρτημένος, ὁ ἐξωμίας, ἐλθὲ, καὶ περίιθι ἐν κύκλῳ τὸ συνέδριον. βίον ἀνδρικὸν πωλῶ. βίον ἄριστον. καὶ γεννικόν. βίον ἐλεύθερον. τίς ὠνήσεται; Αγο. ὁ κῆρυξ πῶς ἔφης; πωλεῖς τὸν ἐλεύθερον; Ερ. ἔγωγε. Αγο. εἶτα οὐ δέδιας μή σοι δικάσηται ἀνδραποδισμοῦ, ἢ καὶ προκαλέσηταί σε ἐς Ἄρειον πάγον; Ερ. οὐδὲν αὐτῷ μέλει τῆς πράσεως. οἴεται γὰρ εἶναι παντάπασιν ἐλεύθερος. Αγο. τί δ' ἄν τις αὐτῷ χρήσαιτο, ῥυπῶντι, καὶ οὕτω κακοδαιμόνως διακειμένῳ; πλὴν εἰ μὴ σκαπανέα γε καὶ ὑδροφόρον αὐτὸν ἀποδεικτέον. Ερ. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢν θυρωρὸν αὐτὸν ἐπιστήσῃς, πολὺ πιστοτέρῳ χρήσῃ τῶν κυνῶν. ἀμέλει, κύων αὐτῷ καὶ τοὔνομα. Αγο. ποδαπὸς δέ ἐστι καὶ τίνα τὴν ἄσκησιν ἀπαγγέλλεται; Ερ. αὐτὸν ἐροῦ. κάλλιον γὰρ οὕτω ποιεῖν. Αγο. δέδια τὸ σκυθρωπὸν αὐτοῦ, καὶ κατηφὲς, μή με ὑλακτήσῃ προσελθόντα, ἢ καὶ νὴ Δία δάκῃ γε. οὐχ ὁρᾷς ὡς διῆρκε τὸ ξύλον, καὶ συνέσπακε τὰς ὀφρῦς, καὶ ἀπειλητικόν τι καὶ χολῶδες ὑποβλέπει; Ερ. μὴ δέδιθι. τιθασὸς γάρ ἐστι. Αγο. τὸ πρῶτον ὦ βέλτιστε, ποδαπὸς εἶ; Διογένης. παντοδαπός.

Αγο. πῶς λέγεις; Διο. τοῦ κόσμου πολίτην ὁρᾷς. Αγο. ζηλοῖς δὲ τίνα; Διο. τὸν Ηρακλέα. Αγο. τί οὖν οὐχὶ

καὶ λεοντῆν ἀμπέχῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον, ἔοικας αὐτῷ. Διο. τουτί μοι λεοντῆ τὸ τριβώνιον· στρατεύομαι δὲ ὥσπερ ἐκεῖνος ἐπὶ τὰς ἡδονάς, οὐ κελευστός, ἀλλ' ἑκούσιος, ἐκκαθᾶραι τὸν βίον προαιρούμενος. Αγο. εὖ γε τῆς προαιρέσεως. ἀλλὰ τί μάλιστα εἰδέναι σε φῶμεν, ἢ τίνα τὴν τέχνην ἔχεις; Διο. ἐλευθερωτής εἰμι τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰατρὸς τῶν παθῶν. τὸ δ' ὅλον, ἀληθείας καὶ παρρησίας προφήτης εἶναι βούλομαι. Αγο. εὖ γε ὦ προφῆτα, ἢν δὲ πρίωμαί σε, τίνα με τὸν τρόπον διασκήσεις; Διο. πρῶτον μὲν παραλαβών σε, καὶ ἀποδύσας τὴν τρυφήν, καὶ ἀπορίᾳ συγκατακλείσας, τριβώνιον περιβαλῶ. μετὰ δὲ, πονεῖν καὶ κάμνειν καταναγκάσω, χαμαὶ καθεύδοντα, καὶ ὕδωρ πίνοντα, καὶ ὧν ἔτυχε ἐμπιπλάμενον. τὰ δὲ χρήματα, ἢν ἔχῃς, ἐμοὶ πειθόμενος, ἐς τὴν θάλατταν φέρων, ἐμβαλεῖς. γάμου δ' ἀμελήσεις, καὶ παίδων, καὶ πατρίδος, καὶ πάντα σοι λῆρος ἔσται. καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀπολιπὼν, ἢ τάφον οἰκήσεις, ἢ πυργίον ἔρημον, ἢ καὶ πίθον. ἡ πήρα δέ σοι θέρμων ἔσται μεστὴ, καὶ ὀπισθογράφων βιβλίων. καὶ οὕτως ἔχων, εὐδαιμονέστερος εἶναι φήσεις τοῦ μεγάλου βασιλέως. ἢν μαστιγοῖ δέ τις, ἢ στρεβλοῖ, τούτων οὐδὲν ἀνιαρὸν ἡγήσῃ. Αγο. πῶς τοῦτο φὴς τὸ μὴ ἀλγεῖν μαστιγούμενον; οὐ γὰρ χελώνης, ἢ καράβου τὸ δέρμα περιβέβλημαι. Διο. τὸ Εὐριπίδειον ἐκεῖνο ζηλώσεις, μικρὸν ἐναλλάξας. Αγο. τὸ ποῖον; Διο. ἡ φρήν σοι ἀλγήσει, ἡ δὲ γλῶσσα ἔσται ἀνάλγητος. ἃ δὲ μάλιστα δεῖ προσεῖναι, ταῦτά ἐστιν. ἰταμὸν χρὴ εἶναι, καὶ θρασὺν, καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἑξῆς, καὶ βασιλεῦσι, καὶ ἰδιώταις. οὕτω γὰρ ἀποβλέψονταί σε, καὶ ἀνδρεῖον ὑπολήψονται. βάρβαρος δὲ ἡ φωνὴ ἔσται, καὶ ἀπηχὲς τὸ φθέγμα, καὶ ἀτεχνῶς ὅμοιον κυνί. καὶ πρόσωπον δὲ σὸ

τεταραγμένον, καὶ βάδισμα, τοιούτῳ προσώπῳ πρέπον. καὶ ὅλως, ἐθηριώδη τὰ πάντα, καὶ ἄγρια. αἰδῶς δὲ, καὶ ἐπιείκεια, καὶ μετριότης, ἀπέστω. καὶ τὸ ἐρυθριᾶν ἀπόξυσον τοῦ προσώπου παντελῶς. δίωκε δὲ τὰ πολυανθρωπότατα τῶν χωρίων. καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόνος, καὶ ἀκοινώνητος εἶναι θέλε, μὴ φίλον, μὴ ξένον προσιέμενος. κατάλυσις γὰρ τὰ τοιαῦτα τῆς ἀρχῆς. ἐν ὄψει δὲ πάντων, ἃ μηδ' ἰδίᾳ ποιήσειεν ἄν τις θαρρῶν, ποίει. καὶ τῶν ἀφροδισίων αἱροῦ τὰ γελοιότατα. καὶ τέλος, ἤν σοι δοκῇ, πολύποδα ὠμὸν, ἢ σηπίαν φαγὼν, ἀπόθανε. ταύτην σοι τὴν εὐδαιμονίαν προξενοῦμεν. Αγο. ἄπαγε. μιαρὰ γὰρ, καὶ οὐκ ἀνθρώπινα λέγεις. Διο. ἀλλὰ ῥᾷστά γε ὦ οὗτος, καὶ πᾶσιν εὐχερῆ μετελθεῖν. οὐ γάρ σοι δεήσει παιδείας, καὶ λόγων, καὶ λήρων, ἀλλ' ἐπίτομος αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ᾖς, ἤτοι σκυτοδέψης, ἢ ταριχοπώλης, ἢ τέκτων, ἢ τραπεζίτης, οὐδέν σε κωλύσει θαυμαστὸν εἶναι, ἢν μόνον ἡ ἀναίδεια καὶ τὸ θράσος παρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐκμάθῃς. Αγο. πρὸς ταῦτα μὲν οὐ δέομαί σου. ναύτης δ' ἂν ἴσως ἢ κηπωρὸς ἐν καιρῷ γένοιο. καὶ ταῦτα, ἢν ἐθέλῃ σε ἀποδόσθαι οὑτοσὶ τὸ μέγιστον δύ' ὀβολῶν. Ερ. ἔχε λαβών. καὶ γὰρ ἄσμενοι ἀπαλλαξόμεθα, ἐνοχλοῦντος αὐτοῦ, καὶ βοῶντος, καὶ ἅπαντας ἁπαξαπλῶς ὑβρίζοντος, καὶ ἀγορεύοντος κακῶς.

Ζ. ἄλλον κάλει τὸν κυρηναῖον, τὸν ἐν τῇ πορφυρίδι, τὸν ἐστεφανωμένον. Ερ. ἄγε δὴ πρόσεχε πᾶς. πολυτελὲς τὸ χρῆμα, καὶ πλουσίων δεόμενον. βίος οὗτος, ἥδιστος. βίος τρισμακάριστος. τίς τοῦ τρυφῆς ἐπιθυμεῖ, τίς ὠνεῖται τὸν ἁβρότατον; Αγο. ἐλθὲ σὺ, καὶ λέγε ἅπερ εἰδὼς τυγχάνεις. ὠνήσομαι γάρ σε, ἢν ὠφέλιμος ᾖς. Ερ. μὴ ἐνόχλει αὐτὸν ὦ βέλτιστε, μηδ' ἀνάκρινε. μεθύει γάρ. ὥστε

οὐκ ἂν ἀποκρίναιτό σοι, τὴν γλῶτταν ὡς ὁρᾷς διολισθαίνων. Αγο. καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, πρίαιτο διεφθαρμένον οὕτω καὶ ἀκόλαστον ἀνδράποδον, ὅσον δὲ καὶ ἀπόζει μύρων. ὡς δὲ, καὶ σφαλερὸν βαδίζει, καὶ παράφορον. ἀλλὰ κἂν σὺ ὦ Ἑρμῆ, λέγε ὁπόσα πρόσεστιν αὐτῷ, καὶ ἃ μετιὼν τυγχάνει. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, συμβιῶναι δεξιὸς, καὶ συμπιεῖν ἱκανὸς, καὶ κωμάσαι μετὰ αὐλητρίδος ἐπιτήδειος ἐρῶντι καὶ ἀσώτῳ δεσπότῃ. τἆλλα δὲ, πεμμάτων ἐπιστήμων, καὶ ὀψοποιὸς ἐμπειρότατος. καὶ ὅλως, σοφιστὴς ἡδυπαθείας. ἐπαιδεύθη μὲν οὖν Ἀθήνησιν. ἐδούλευσε δὲ καὶ περὶ Σικελίαν τοῖς τυράννοις, καὶ σφόδρα εὐδοκίμει παρ᾿ αὐτοῖς. τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς προαιρέσεως, ἁπάντων καταφρονεῖν, ἅπασι χρῆσθαι, πανταχόθεν ἐρανίζεσθαι τὴν ἡδονήν. Αγο. ὥρα σοι ἄλλον περιβλέπειν τῶν πλουσίων τούτων, καὶ πολυχρημάτων. ἐγὼ δὲ, οὐκ ἐπιτήδειος ἱλαρὸν ὠνεῖσθαι βίον. Ερ. ἄπρατος ἔοικεν ὦ Ζεῦ οὗτος ἡμῖν μένειν. Ζ. μετάστησον. ἄλλον παράγαγε. μᾶλλον δὲ τὼ δύο τούτω, τὸν γελῶντα, τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ τὸν κλαίοντα, τὸν ἐξ Ἐφέσου. ἅμα γὰρ αὐτὼ πεπρᾶσθαι βούλομαι. Ερ. κατάβητον ἐς τὸ μέσον. τὼ ἀρίστω βίω πωλῶ. τὼ σοφωτάτω πάντων ἀποκηρύττομαι. Αγο. ὦ Ζεῦ τῆς ἐναντιότητος. ὁ μὲν, οὐ διαλείπει γελῶν. ὁ δὲ, τινὰ ἔοικε πενθῶν. δακρύει γοῦν τὸ παράπαν. τί ταῦτ᾿ ὦ οὗτος, τί γελᾷς;

Δημόκριτος. ἐρωτᾷς; ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκέει τὰ πρήγματα ὑμέων, καὶ αὐτοὶ ὑμέες. Αγο. πῶς λέγεις; καταγελᾷς ἡμῶν ἁπάντων, καὶ παρ᾿ οὐδὲν τίθεσαι τὰ ἡμέτερα πράγματα; Δημό. ὧδε ἔχει. σπουδαῖον γὰρ ἐν αὐτοῖσιν οὐδέν. κενὰ δὲ τὰ πάντα, καὶ ἀτόμων φορὴ, καὶ ἀπειρίη. Αγο. οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ σὺ κενὸς

Ἡράκλειτος

ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄπειρος. ὦ τῆς ὕβρεως, οὐ παύσῃ γελῶν; σὺ δὲ τί κλάεις ὦ βέλτιστε, πολὺ γὰρ οἶμαι κάλλιον σοὶ προσλαλεῖν. Ἡράκλης. ἡγέομαι γὰρ ὦ ξεῖνε τὰ ἀνθρώπινα πρήγματα οἰζυρὰ, καὶ δακρυώδεα, καὶ οὐδὲν αὐτέων, ὅ τι μὴ ἐπικήριον. τῷ δὴ οἰκτείρω τέ σφεας, καὶ ὀδύρομαι. καὶ τὰ μὲν παρεόντα, οὐ δοκέω μεγάλα. τὰ δ' ὑστέρῳ χρόνῳ ἐσόμενα, πάμπαν ἀνιηρά. λέγω δὲ τὰς ἐκπυρώσιας, καὶ τὴν τοῦ ὅλου συμφορήν. ταῦτ' ὀδύρομαι καὶ ὅτι ἔμπεδον οὐδὲν, ἀλλά κως ἐς κυκεῶνα πάντα συνειλέονται, καὶ ἔστι τωὐτὸ τέρψις, ἀτερψίη. γνῶσις. ἀγνωσίη. μέγα, μικρόν. ἄνω, κάτω, περιχορεύοντα, καὶ ἀμειβόμενα ἐν τῇ τοῦ αἰῶνος παιδιῇ. Αγο. τί γὰρ ὁ αἰών ἐστι; Ηρα. παῖς, παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος. Αγο. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι. Ηρα. θεοὶ θνητοί. Αγο. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηρα. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αγο. αἰνίγματα λέγεις ὦ οὗτος, ἢ γρίφους συντίθης; ἀτεχνῶς γὰρ ὥσπερ ὁ Λοξίας, οὐδὲν ἀποσαφεῖς. Ηρα. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμέων. Αγο. τοιγαροῦν οὐδὲ ὠνήσεταί σέ τις εὖ φρονῶν. Ηρα. ἐγὼ δὲ κέλομαι πᾶσιν ἡβηδὸν οἰμώζειν, τοῖσιν ὠνεομένοισι, καὶ τοῖσιν οὐκ ὠνεομένοισι. Αγο. τουτὶ τὸ κακὸν οὐ πόρρω μελαγχολίας ἐστὶν, οὐδέτερον ἔγωγε αὐτῶν ὠνήσομαι. Ερ. ἄπρακτοι καὶ οὗτοι μένουσιν. Ζ. ἄλλον ἀποκήρυττε. Ερ. βούλει τὸν ἀθηναῖον ἐκεῖνον, τὸν στωμύλον; Ζ. πάνυ μὲν οὖν. Ερ. δεῦρ' ἐλθὲ σύ. βίον ἀγαθὸν, καὶ συνετὸν ἀποκηρύττομεν. τίς ὠνεῖται τὸν ἱερώτατον, Αγο. εἰπέ μοι, τί μάλιστα εἰδὼς τυγχάνεις; Σωκράτης. παιδεραστής εἰμι, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά. Αγο. πῶς οὖν ἐγὼ πρίωμαί σε, παιδαγωγοῦ γὰρ ἐδεόμην, τῷ παιδί καλῷ ὄντι μοι. Σω. τίς δ' ἂν ἐπιτηδειότερος ἐμοῦ

ἐγένοιτο συνεῖναι καλῷ; καὶ γὰρ οὐ τῶν σωμάτων ἐραστής εἰμι, τὴν ψυχὴν δὲ ἡγοῦμαι καλήν. ἀμέλει, κἂν ὑπὸ ταὐτόν ἱμάτιόν μοι κατακέωνται, ἀκούσῃ αὐτῶν λεγόντων μηδὲν ὑπ᾽ ἐμοῦ δεινὸν παθεῖν. Ἀγο. ἄπιστα λέγεις, τὸ παιδεραστὴν ὄντα, μὴ πέρα τῆς ψυχῆς τι πολυπραγμονεῖν. καὶ ταῦτα, ἐπ᾽ ἐξουσίας, ἐν τῷ αὐτῷ ἱματίῳ κατακείμενον. Σω. καὶ μὴν ὀμνύω γέ σοι τὸν κύνα, καὶ τὴν πλάτανον οὕτω ταῦτ᾽ ἔχειν. Ἀγο. Ἡράκλεις τῆς ἀτοπίας τῶν θεῶν. Σω. τί σὺ λέγεις; οὐ δοκεῖ σοι ὁ κύων εἶναι θεός; οὐχ ὁρᾷς τὸν Ἄνουβιν ἐν Αἰγύπτῳ ὅσος, καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριον, καὶ τὸν παρὰ τοῖς κάτω Κέρβερον; Ἀγο. εὖ λέγεις. ἐγὼ δὲ διημάρτανον. ἀλλὰ τίνα βιοῖς τὸν τρόπον; Σω. οἰκῶ μὲν ἐμαυτῷ τινα πόλιν ἀναπλάσας, χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμους νομίζω τοὺς ἐμούς. Ἀγο. ἓν ἐβουλόμην ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δὴ τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γυναικῶν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μηδεμίαν αὐτῶν μηδενὸς εἶναι μόνου, παντὶ δὲ μετεῖναι τῷ βουλομένῳ τοῦ γάμου. Ἀγο. τί τοῦτο φής; ἀνῃρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Ἀγο. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ παίδων σοι δοκεῖ; Σω. καὶ οὗτοι ἔσονται τοῖς ἀρίστοις ἆθλον φιλῆσαι λαμπρόν τι, καὶ νεανικὸν ἐργασαμένοις. Ἀγο. βαβαὶ τῆς φιλοδωρίας. τῆς δὲ σοφίας, τί σοι τὸ κεφάλαιον; Σω. αἱ ἰδέαι, καὶ τὰ τῶν ὄντων παραδείγματα. ὁπόσα γὰρ δὴ ὁρᾷς, τὴν γῆν, τὰ ἐπὶ γῆς, τὸν οὐρανόν, τὴν θάλατταν, ἁπάντων τούτων εἰκόνες ἀφανεῖς ἑστᾶσιν ἔξω τῶν ὅλων. Ἀγο. ποῦ δὲ ἑστᾶσιν; Σω. οὐδαμοῦ. εἰ γάρ που ἦεν, οὐκ ἂν ἦεν. Ἀγο. οὐχ ὁρῶ ταῦθ᾽, ἅπερ λέγεις τὰ παραδείγματα.

Ερ. εἰκότως· τυφλὸς γὰρ εἶ τῆς ψυχῆς τὸν ὀφθαλμόν. ἐγὼ δὲ πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, καὶ ἐμὲ ἄλλον. καὶ ὅλως, διπλᾶ πάντα. Αγο. τοιγαροῦν ὠνητέος εἶ, σοφὸς, καὶ ὀξυδερκής τις ὤν. φέρ' ἴδω τί καὶ πράξεις με ὑπὲρ αὐτοῦ σύ. Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ὠνησαίμην ὅσον φής. τἀργύριον μέντοι ἐς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοι τοὔνομα; Αγο. Δίων συρρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ τύχῃ. τὸν ἐπικούρειον σὲ ἤδη καλῶ. τίς ὠνεῖται τοῦτον; ἔστι μὲν τοῦ γελῶντος ἐκείνου μαθητὴς, καὶ τοῦ μεθύοντος, οὓς μικρῷ πρόσθεν ἀπεκηρύττομεν. ἓν δὲ πλέον οἶδεν αὐτῶν, παρόσον ἀσεβέστερος τυγχάνει. τὰ δ' ἄλλα, ἡδὺς, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Αγο. τίς ἡ τιμή; Ερ. δύο μναῖ. Αγο. λάμβανε. τὸ δεῖνα δὲ ὅπως ἴδω, τίσι χαίρει τῶν ἐδεσμάτων; Ερ. τὰ γλυκέα σιτεῖται, καὶ μελιτώδη. καὶ μάλιστα τὰς ἰσχάδας. Αγο. χαλεπὸν μὲν οὐδέν. ὠνήσομαι γὰρ αὐτῷ παλάθας τῶν καρικῶν. Ζ. ἄλλον κάλει. τὸν ἐν χρῷ κουρίαν ἐκεῖνον, τὸν σκυθρωπὸν, τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς. Ερ. εὖ λέγεις. ἐοίκασι δ' οὖν πολύ τι πλῆθος αὐτὸν περιμένειν τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν ἀπηντηκότων. αὐτὴν τὴν ἀρετὴν πωλῶ. τὸν βίον τὸν τελειότατον. τίς πάντα μόνος εἰδέναι θέλει; Αγο. πῶς τοῦτο φής; Ερ. ὅτι μόνος οὗτος σοφός. μόνος καλός. μόνος δίκαιος. ἀνδρεῖος. βασιλεύς. ῥήτωρ. πλούσιος. νομοθέτης, καὶ τἆλλα, ὁπόσα ἐστίν. Αγο. οὐκοῦν ὦ γαθὲ, καὶ μάγειρος μόνος, καὶ νὴ Δία γε σκυτοδέψης, καὶ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ερ. ἔοικεν. Αγο. ἐλθὲ ὦ γαθὲ, καὶ λέγε πρὸς τὸν ὠνητὴν ἐμὲ ποῖός τις εἶ, καὶ πρῶτον εἰ οὐκ ἄχθῃ πιπρασκόμενος, καὶ δοῦλος ὤν. Χρύσιππος. οὐδαμῶς. οὐ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ταῦτά ἐστιν. ὅσα δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀδιάφορα εἶναι συμβέβηκεν.

Αγο.

Ἀγο. οὐ μανθάνω ἃ λέγεις. Χρύ. τί φής; οὐ μανθάνεις ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μέν, ἐστι προηγμένα, τὰ δ' ἔμπαλιν ἀποπροηγμένα; Ἀγο. οὐδὲ νῦν μανθάνω. Χρύ. εἰκότως. οὐ γὰρ εἶ συνήθης τοῖς ἡμετέροις ὀνόμασιν, οὐδὲ καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. ὁ δὲ σπουδαῖος ὁ τὴν λογικὴν θεωρίαν ἐκμαθών, οὐ μόνον ταῦτ' οἶδεν, ἀλλὰ καὶ σύμβαμα, καὶ παρασύμβαμα, ὁποῖον, καὶ ὁπόσον ἀλλήλων διαφέρει. Ἀγο. πρὸς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς κἂν τοῦτον εἰπεῖν ὅ,τι σύμβαμα, καὶ τί παρασύμβαμα. καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρύ. ἀλλ' οὐδεὶς φθόνος. ἢν γάρ τις χωλὸς ὤν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ προσπταίσας λίθῳ, τραῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ τοιοῦτος εἶχε μὲν δή που σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ τραῦμα δέ, παρασύμβαμα προσέλαβεν. Ἀγο. ὢ τῆς ἀγχινοίας. τί δ' ἄλλο μάλιστα φὴς εἰδέναι; Χρύ. τῶν λόγων πλεκτάνας, αἷς συμποδίζω τοὺς προσομιλοῦντας, καὶ ἀποφράττω, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτεχνῶς αὐτοῖς περιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ ἀοίδιμος συλλογισμός. Ἀγο. Ἡράκλεις, ἄμαχόν τινα, καὶ βίαιον λέγεις. Χρύ. σκόπει γοῦν. ἔστι σοι παιδίον; Ἀγο. τί μήν; Χρύ. τοῦτο ἤν πως κροκόδειλος ἁρπάσῃ, πλησίον ποταμοῦ πλαζόμενον εὑρών, κᾆτά σοι ἀποδώσειν ὑπισχνῆται αὐτό, ἢν εἴπῃς τἀληθὲς ὅ,τι δέδοκται περὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ βρέφους, τί φήσεις αὐτὸν ἐγνωκέναι; Ἀγο. δυσαπόκριτον ἐρωτᾷς. ἀπορῶ γὰρ ὁπότερον εἰπὼν, ἀπολάβοιμι. ἀλλὰ σὺ πρὸς Διὸς ἀποκρινάμενος, ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ καὶ φθάσῃ αὐτὸ καταπιών. Χρύ. θάρρει. καὶ ἄλλα γάρ σε διδάξομαι θαυμασιώτερα. Ἀγο. τὰ ποῖα; Χρύ. τὸν θερίζοντα, καὶ τὸν κυριεύοντα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν Ἠλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκεκα-

λυμμένον. ΑΓο. τίνα τοῦτον τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὴν Ἠλέκτραν λέγεις; Χρύ. Ἠλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν πάνυ, τὴν Ἀγαμέμνονος, ἣ τὰ αὐτὰ οἶδέ τε ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρεστῶτος γὰρ αὐτῇ τοῦ Ὀρέστου ἔτι ἀγνῶτος, οἶδε μὲν Ὀρέστην ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ οὗτος Ὀρέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ᾽ αὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, τὸν πατέρα οἶδα τὸν σεαυτοῦ; ΑΓο. ναί. Χρύ. τί οὖν, ἤν σοι παραστήσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔρωμαι, τοῦτον οἶδα, τί φήσεις; ΑΓο. δηλαδὴ ἀγνοεῖν. Χρύ. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς οὗτος ἦν ὁ πατὴρ ὁ σός. ὥστε εἰ τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. ΑΓο. οὐ μὲν οὖν. ἀλλ᾽ ἀποκαλύψας αὐτὸν, εἴσομαι τὴν ἀλήθειαν. ὅμως δ᾽ οὖν τί σοι τῆς σοφίας τὸ τέλος, ἢ τί πράξεις πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρύ. περὶ τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν καταγενήσομαι. λέγω δὲ πλοῦτον, ὑγείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρότερον δὲ ἀνάγκη πολλὰ προπονῆσαι, λεπτογράφοις βιβλίοις παραθήξοντα τὴν ὄψιν, καὶ σχόλια συναγείροντα, καὶ σολοικισμῶν ἐμπιπλάμενον, καὶ ἀτόπων ῥημάτων. καὶ τὸ κεφάλαιον, οὐ θέμις γενέσθαι σοφὸν, ἢν μὴ τρὶς ἐφεξῆς τοῦ ἐλλεβόρου πίῃς. ΑΓο. γενναῖά σου ταῦτα, καὶ δεινῶς ἀνδρικά. τὸ δὲ γνίφωνα εἶναι, καὶ τοκογλύφον, καὶ γὰρ ταῦτα ὁρῶ σοι προσόντα, τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος τὸν ἐλλέβορον, καὶ τελείου πρὸς ἀρετήν; Χρύ. ναί. μόνῳ οὖν τὸ δανείζειν πρέποι ἂν τῷ σοφῷ. ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτοῦ συλλογίζεσθαι, τὸ δανείζειν δὲ, καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους πλησίον εἶναι δοκεῖ τοῦ συλλογίζεσθαι, μόνου ἂν εἴη τοῦ σπουδαίου καθάπερ ἐκεῖνο, καὶ τοῦτο. καὶ οὐ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι τοὺς τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τό-

κους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς ὅτι τῶν τόκων οἱ μὲν, εἰσὶ
πρῶτοι τινὲς, οἱ δὲ, δεύτεροι, καθάπερ αὐτῶν ἐκείνων ἀπό-
γονοι. ὁρᾷς δὲ δήπου καὶ τὸν συλλογισμὸν ὁποῖά φησιν, εἰ
τὸν πρῶτον τόκον λήψεται, καὶ τὸν δεύτερον. ἀλλὰ μὴν καὶ
τὸν πρῶτον λήψεται, ἄρα καὶ τὸν δεύτερον. Αγο.
οὐκοῦν καὶ μισθῶν πέρι τὰ αὐτὰ φῶμεν, οὓς σὺ λαμβά-
νεις ἐπὶ τῇ σοφίᾳ παρὰ τῶν νέων, καὶ δῆλον ὅτι μόνος ὁ
σπουδαῖος μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται; Χρύ. μαν-
θάνεις. οὐ γὰρ ἐμαυτοῦ ἕνεκα λαμβάνω, τοῦ δὲ διδόν-
τος αὐτοῦ χάριν. ἐπεὶ γάρ ἐστιν ὁ μέν τις ἐκχύτης, ὁ δὲ,
περιεκτικὸς, ἐμαυτὸν μὲν ἀσκῶ εἶναι περιεκτικὸν, τὸν
δὲ μαθητὴν, ἐκχύτην. Αγορα. καὶ μὴν τοὐναντίον
ἔφης, τὸν νέον μὲν εἶναι περιεκτικὸν, σὲ δὲ τὸν μόνον πλού-
σιον, ἐκχύτην. Χρύ. σκώπτεις ὦ οὗτος. ἀλλ' ὅρα μή
σε ἀποτοξεύσω ἀναποδείκτῳ συλλογισμῷ. Αγο.
καὶ τί δεινὸν ἀπὸ τοῦ βέλους; Χρύ. ἀπορία, καὶ σιωπὴ,
καὶ διαστραφῆναι τὴν διάνοιαν. ὃ δὲ μέγιστον, ἢν ἐθέλω,
τάχιστά σε ἀποδείξω λίθον. Αγο. πῶς λίθον; οὐ γὰρ
Περσεὺς ὦ βέλτιστε εἶναί μοι δοκεῖς. Χρύ. ὧδέ πως.
ὁ λίθος σῶμά ἐστι; Αγο. ναί. Χρύ. τί δὲ, τὸ ζῶον οὐ σῶ-
μα; Αγο. ναί. Χρύ. σὺ δὲ, ζῶον; Αγο. ἔοικα γοῦν. Χρύ.
λίθος ἄρα εἶ, σῶμα ὤν. Αγο. μηδαμῶς. ἀλλ' ἀνάλυσόν
με πρὸς τοῦ Διὸς, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ποίησον ἄνθρωπον.
Χρύ. οὐ χαλεπὸν, ἀλλ' ἔμπαλιν ἴσθι ἄνθρωπος. εἰπὲ
γάρ μοι, πᾶν σῶμα, ζῶον, Αγο. οὔ. Χρύ. τί δὲ, λίθος,
ζῶον; Αγο. οὔ. Χρύ. σὺ δὲ σῶμα εἶ; Αγο. ναί. Χρύ.
σῶμα δὲ ὤν, ζῶον εἶ; Αγο. ναί. Χρύ. οὐκ ἄρα λίθος εἶ,
ζῶόν γε ὤν. Αγο. εὖ γε ἐποίησας, ὡς ἤδη μου τὰ σκέ-
λη καθάπερ τῆς Νιόβης ἀπεψύχετο, καὶ πάγια ἦν. ἀλλὰ
ὠνήσομαί γε σέ. πόσον ὑπὲρ αὐτοῦ καταβάλω; Ερ.

μνᾶς δώδεκα. Αγο. λάμβανε. Ερ. μόνος δ' αὐτὸν ἐωνήσαι; Αγο. μὰ Δί', ἀλλ' οὗτοι πάντες, οὐχ ὁρᾷς. Ερ. πολλοί γε, καὶ τοὺς ὤμους καρτεροί, καὶ τοῦ θερίζοντος λόγου ἄξιοι. Ζ. μὴ διάτριβε. ἄλλον κάλει. Ερ. τὸν περιπατητικόν σοι φημί, τὸν καλόν, τὸν πλούσιον. ἄγε δή, ὠνήσασθε τὸν συνετώτατον, τὸν πάντα ὅλως ἐπιστάμενον. Αγο. ποῖος δέ τις ἐστί; Ερ. μέτριος. ἐπιεικής. ἁρμόδιος τῷ βίῳ. τὸ δὲ μέγιστον, διπλοῦς. Αγο. πῶς λέγεις; Ερ. ἄλλος μὲν ὁ ἔκτοσθεν φαινόμενος, ἄλλος δὲ ὁ ἔντοσθεν εἶναι δοκεῖ; ὥστε ἢν πρίῃ αὐτόν, μέμνησο, τὸν μὲν, ἐσωτερικόν, τὸν δὲ, ἐξωτερικὸν καλεῖν. Αγο. τί δὲ γιγνώσκει μάλιστα; Ερ. τρία εἶναι τὰ ἀγαθά, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν τοῖς ἐκτός. Αγο. ἀνθρώπινα φρονεῖ. πόσου δέ ἐστιν; Ερ. εἴκοσι μνῶν. Αγο. πολὺ λέγεις. Ερ. οὐκ ὦ μακάριε. καὶ γὰρ αὐτὸς ἔχειν τι ἀργύριον δοκεῖ. ὥστε οὐκ ἂν φθάνοις ὠνούμενος. ἔτι δὲ εἴσῃ αὐτίκα μάλα παρ' αὐτοῦ πόσον μὲν ὁ κώνωψ βιοῖ τὸν χρόνον, ἐφ' ὅσον δὲ βάθος ἡ θάλασσα ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταλάμπεται, καὶ ὁποία τις ἐστὶν ἡ ψυχὴ τῶν ὀστρείων. Αγο. Ἡράκλεις τῆς ἀκριβολογίας. Ερ. τί δέ, εἰ ἀκούσοις ἄλλα πολλὰ τούτων ὀξυδερκέστερα, γονῆς τε πέρι, καὶ γενέσεως, καὶ τῆς ἐν ταῖς μήτραις τῶν ἐμβρύων πλαστικῆς; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὲν γελαστικόν, ὄνος δὲ οὐ γελαστικόν, οὐδὲ τεκταινόμενον, οὐδὲ πλωϊζόμενον; Αγο. πάνσεμνα φῂς, καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα. ὥστε ὠνοῦμαι αὐτὸν εἴκοσιν. Ερ. εἶεν. τίς λοιπὸς ἡμῖν καταλείπεται; ὁ σκεπτικὸς οὗτος. σὺ ὁ Πυῤῥίας, πρόσιθι, καὶ ἀποκηρύττου κατὰ τάχος. ἤδη μὲν ὑπορρέουσιν οἱ πολλοί, καὶ ἐν ὀλίγοις ἡ πρᾶσις ἔσται. ὅμως δέ, τίς καὶ τοῦτον ὠνεῖται; Αγο. ἐγώ γε. ἀλλ' οὖν πρῶτον εἰπέ μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; Φιλόσοφος. οὐδέν. Αγο. πῶς τοῦτ' ἔφη-

θα; Φι. ὅτι οὐδὲν ὅλως εἶναί μοι δοκεῖ. Αγο. οὐδὲ ἡμεῖς ἄρα ἐσμέν τινές; Φι. οὐδὲ τοῦτο οἶδα. Αγο. οὐδ' ὅτι σὺ τίς ὢν τυγχάνεις; Φι. πολὺ μᾶλλον ἔτι τοῦτ' ἀγνοῶ. Αγο. ὢ τῆς ἀπορίας. τί δαί σοι τὰ στάθμια ταυτὶ βούλεται; Φι. ζυγοστατῶ ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὸ ἴσον ἀπευθύνω. καὶ ἐπειδὰν ἀκριβῶς ὁμοίους τε καὶ ἰσοβαρεῖς ἴδω, τότε δὴ ἀγνοῶ τὸν ἀληθέστερον. Αγο. τῶν ἄλλων δὲ, τί ἂν πράττοις ἐμμελῶς; Φι. τὰ πάντα, πλὴν δραπέτην μεταδιώκειν. Αγο. τί δαὶ τοῦτό σοι ἀδύνατον; Φι. ὅτι ὦ 'γαθὲ, οὐ καταλαμβάνω. Αγο. εἰκότως. βραδὺς γὰρ, καὶ νωθής τις εἶναι δοκεῖς. ἀλλὰ τί σοι τὸ τέλος τῆς ἐπιστάσεως; Φι. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Αγο. οὐκοῦν καὶ κωφὸς ἅμα, καὶ τυφλὸς εἶναι λέγεις. Φι. καὶ ἄκριτός γε προσέτι, καὶ ἀναίσθητος. καὶ ὅλως, τοῦ σκώληκος οὐδὲν διαφέρων. Αγο. ὠνητέος εἶ διὰ ταῦτα. πόσου τοῦτον ἄξιον χρὴ φάναι; Ερ. μνᾶς Ἀττικῆς. Αγο. λάμβανε. τί φὴς ὦ οὗτος, ἐπριάμην σε; Φι. ἄδηλον. Αγο. μηδαμῶς. ἐώνημαι γὰρ, καὶ τἀργύριον κατέβαλον. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου, καὶ διασκέπτομαι. Αγο. καὶ μὴν ἀκολούθει μοι, καθάπερ χρὴ ἐμὸν οἰκέτην. Φι. τίς οἶδεν εἰ ἀληθῆ ταῦτα φής; Αγο. ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ οἱ παρόντες. Φι. πάρεισι γὰρ ἡμῖν τινες; Αγο. ἀλλ' ἐγώ γέ σε ἤδη ἐμβαλὼν ἐς τὸν μύλωνα, πείσω εἶναι δεσπότης κατὰ τὸν χείρω λόγον. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου. Αγο. μὰ Δί', ἀλλ' ἤδη γε ἀπεφηνάμην. Ερ. σὺ μὲν παῦσαι ἀντιτείνων, καὶ ἀκολούθει τῷ πριαμένῳ. ὑμᾶς δ' ἐς αὔριον παρακαλοῦμεν. ἀποκηρύξειν γὰρ τοὺς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους, καὶ ἀγοραίους βίους μέλλομεν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Αλλε, βάλλε τὸν κατάρατον ἀφθόνοις τοῖς λίθοις ἐπίβαλλε τῶν βώλων· προσεπίβαλλε καὶ τῶν ὀστράκων· παῖε τοῖς ξύλοις τὸν ἀλιτήριον· ὅρα μὴ διαφύγῃ καὶ σὺ ὦ Πλάτων, βάλλε· καὶ σὺ ὦ Χρύσιππε, καὶ σὺ· πάντες ἅμα ξυνασπίσωμεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς πήρη πήρηφιν ἀρήγῃ, βάκτρα δὲ βάκτροις· κοινὸς γὰρ ὁ πόλεμος, καὶ οὐκ ἔστιν ὅν τινα ἡμῶν οὐχ ὕβρισε· σὺ δὲ ὦ Διόγενες, εἴ ποτε ἄλλοτε, χρῶ τῷ ξύλῳ, μὴ δὲ ἀνῇς· διδότω τὴν ἀξίαν, βλάσφημος ὤν· τί τοῦτο; κεκμήκατε ὦ Ἀρίστιππε· καὶ μὴν οὐκ ἐχρῆν· ἐστὲ σοφοί, μνήσασθαι δὲ θούριδος ὀργῆς· Ἀριστότελες, ἐπισπούδασον ἔτι θᾶττον· καλῶς ἔχει· ἑάλωκε τὸ θηρίον· εἰλήφαμέν σε ὦ μιαρέ· εἴσῃ γοῦν αὐτίκα οὕς τινας ὄντας ἡμᾶς, ἐκακηγόρεις· τῷ τρόπῳ δέ τις αὐτὸν καὶ μετέλθοι; ποικίλον γάρ τινα ἐπινοῶμεν θάνατον κατ' αὐτοῦ, πᾶσιν ἡμῖν ἐξαρκέσαι δυνάμενον· καθ' ἕκαστον ἑπτάκις γοῦν δίκαιός ἐστιν ἡμῖν ἀπολωλέναι. Πλάτων. ἐμοὶ μὲν, ἀνεσκολοπίσθαι δοκεῖ αὐτὸν νὴ Δία, μαστιγωθέντα γε πρότερον· τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκεκόφθω· τὴν γλῶτταν αὐτὴν ἔτι πολὺ πρότερον ἀποτετμήσθω· σοὶ δὲ τί Ἐμπεδόκλεις, δοκεῖ; Ἐμπεδοκλῆς. ἐς τοὺς κρατῆρας ἐμπεσεῖν αὐτὸν, ὡς μάθοι μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείττοσι. Πλά. καὶ μὴν ἄριστον ἦν καθάπερ τινὰ Πενθέα, ἢ Ὀρφέα, λακιστὸν ἐν πέτραισιν εὑρέσθαι μόρον, ἵνα ἂν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ ἕκαστος ἔχων, ἀπαλλάττοιτο. Λουκια. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸς ἱκεσίου φείσασθέ μου. Σω. ἄραρεν· οὐκ ἂν ἀφεθείης ἔτι· ὁρᾷς δὲ δὴ καὶ τὸν Ὅμηρον ἅ λέ-

γε, ὡς Οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά; Λου. καὶ μὴν καθ' Ομηρον ὑμᾶς καὶ αὐτὸς ἱκετεύσω· αἰδέσεσθε γὰρ ἴσως τὰ ἔπη, καὶ οὐ παρόψεσθε ῥαψῳδήσαντά με. ζωγρεῖτ' οὐ κακὸν ἄνδρα, καὶ ἄξια δέχθε ἄποινα, χαλκόν τε, χρυσόν τε, τὰ δὴ φιλέουσι σοφοί περ. Πλά. ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἀπορήσομεν πρὸς σὲ ὁμηρικῆς ἀντιλογίας. ἄκουε δὴ, Μή δή μοι φύξιν γε κακηγόρε βάλλεο θυμῷ, χρυσόν περ λέξας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς. Λου. οἴμοι τῶν κακῶν. ὁ μὲν Ομηρος ἡμῖν ἄπρακτος, ἡ μεγίστη ἐλπίς. ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην δή μοι καταφευκτέον τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με. Μὴ κτεῖναι τὸν ἱκέτην. οὐ γὰρ θέμις κτανεῖν. Πλά. τί δὲ οὐχὶ κἀκεῖνα Εὐριπίδου ἐστίν, Οὐ δεινὰ πάσχειν, δεινὰ τοὺς εἰργασμένους; Λου. νῦν οὖν ἕκατι ῥημάτων κτενεῖτέ με; Πλά. νὴ Δία. φησὶ γοῦν ἐκεῖνος αὐτὸς, Ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τ' ἀφροσύνας, τὸ τέλος δυστυχία. Λου. οὐκοῦν ἐπειδὴ δέδοκται πάντως ἀποκτιννύναι, καὶ οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν με, φέρε τοῦτο γοῦν εἴπατέ μοι, οἵτινες ὄντες, ἢ τί πεπονθότες ἀνήκεστον πρὸς ἡμῶν. ἀνήκεστα ὀργίζεσθε, καὶ ἐπὶ θανάτῳ συνειλήφατέ με; Πλά. ἅτινα μὲν εἴργασαι ἡμᾶς τὰ δεινὰ, σεαυτὸν ἐρώτα ὦ κάκιστε, καὶ τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου λόγους, ἐν οἷς φιλοσοφίαν τε αὐτὴν, κακῶς ἠγόρευες, καὶ ἐς ἡμᾶς ὕβριζες, ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἀποκηρύττων σοφοὺς ἄνδρας. καὶ τὸ μέγιστον, ἐλευθέρους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες, ἀνεληλύθαμεν ἐπὶ σὲ, παραιτησάμενοι πρὸς ὀλίγον τὸν Ἀϊδωνέα, Χρύσιππος οὑτοσὶ, καὶ Ἐπίκουρος, καὶ Πλάτων ἐγὼ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐκεῖνος, καὶ ὁ σιωπῶν οὗτος Πυθαγόρας, καὶ Διογένης, καὶ ἅπαντες, ὁπόσους διέσυρες ἐν τοῖς λόγοις. Λου. ἀνέπνευσα.

οὐ γὰρ ἀποκτενεῖτέ με, εἰ μάθετε ὁποῖος ἐγὼ περὶ ὑμᾶς γενόμενος· ὥστε ἀποῤῥίψατε τοὺς λίθους· μᾶλλον δὲ φυλάττετε· χρήσεσθε γὰρ αὐτοῖς κατὰ τῶν ἀξίων. Πλά. Ληρεῖς· σὲ δὴ χρὴ τήμερον ἀπολωλέναι· καὶ ἤδη γε λάϊνον ἕσσο χιτῶνα κακῶν ἕνεχ', ὅσσα ἔοργας. Λου. καὶ μὴν ὦ ἄριστοι, ὃν ἐχρῆν μόνον ἐξ ἁπάντων ἐπαινεῖν οἰκεῖόν τε ὑμῖν ὄντα, καὶ εὔνουν, καὶ ὁμογνώμονα, καὶ εἰ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, κηδεμόνα τῶν ἐπιτηδευμάτων εὖ ἴστε ἀποκτενοῦντες, ἢν ἐμὲ ἀποκτείνητε, τοσαῦτα ὑπὲρ ὑμῶν πεπονηκότα. ὁρᾶτε γοῦν μὴ τὸ τῶν νῦν φιλοσόφων αὐτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι, καὶ ὀργίλοι, καὶ ἀγνώμονες φαινόμενοι πρὸς ἄνδρα εὐεργέτην. Πλα. ὢ τῆς ἀναισχυντίας. καὶ χάριν σοι τῆς κατηγορίας προσοφείλομεν; οὕτως ἀνδραπόδοις ἀληθῶς οἴει διαλέγεσθαι; ἢ καὶ εὐεργεσίαν καταλογιῇ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ὕβρει, καὶ παροινίᾳ τῶν λόγων; Λου. ποῦ γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς, ἢ πότε ὕβρικα, ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατετέλεκα, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπερεπαινῶν, καὶ τοῖς λόγοις, οὓς καταλελοίπατε, ὁμιλῶν· αὐτὰ γοῦν ἃ φημὶ ταῦτα, πόθεν ἄλλοθεν ἢ παρ' ὑμῶν παραλαβὼν, καὶ κατὰ τὴν μέλιτταν ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμαι τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ; ἐπαινοῦσι, καὶ γνωρίζουσιν ἕκαστον τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' ὅτου, καὶ ὅπως ἀνελεξάμην· καὶ λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμᾶς, καὶ τὸν λειμῶνα τὸν ὑμέτερον, οἳ τοιαῦτα ἐξηνθήκατε ποικίλα, καὶ πολυειδῆ τὰς βαφὰς, εἴ τις ἀναλέξασθαί γε αὐτὰ ἐπίσταιτο, καὶ ἀναπλέξασθαι, καὶ ἁρμόσασθαι, ὡς μὴ ἀπᾴδειν θάτερον θατέρου, ἔσθ' ὅστις οὖν ταῦτα εὖ πεπονθὼς παρ' ὑμῶν, κακῶς ἂν εἴποι ἐπιχειρήσειεν εὐεργέτας ἄνδρας, ἀφ' ὧν εἶναί τις ἔδοξεν; ἐκτὸς εἰ μὴ κατὰ τὸν Θάμυριν, ἢ τὸν Εὔρυτον εἴη τὴν φύ-

σιν, ὡς ταῖς μούσαις ἀντᾴδειν, παρ' ὧν εἴληφε τὴν ᾠδήν, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι ἐριδαίνειν, ἐναντία τοξεύων, καὶ ταῦτα, δοτῆρι ὄντι τῆς τοξικῆς. Πλά. τοῦτο μὲν ὦ γενναῖε, κατὰ τοὺς ῥήτορας εἰρήκασι. ἐναντιώτατον γοῦν ἐστι τῷ πράγματι, καὶ χαλεπωτέραν σου ἐπιδείκνυσι τὴν τόλμαν, εἴ γε τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἡ ἀχαριστία πρόσεστιν, ὃς παρ' ἡμῶν τὰ τοξεύματα ὡς φὴς λαβὼν, καθ' ἡμῶν ἐτόξευες, ἕνα τοῦτον ὑποθέμενος τὸν σκοπὸν, ἅπαντας ἡμᾶς ἀγορεύειν κακῶς. τοιαῦτα παρὰ σοῦ ἀπειλήφαμεν, ἀνθ' ὧν σοι τὸν λειμῶνα ἐκεῖνον ἀναπετάσαντες, οὐκ ἐκωλύομεν δρέπεσθαι, καὶ τὸ προκόλπιον ἐμπλησάμενον, ἀπελθεῖν. ὥστε, διά γε τοῦτο μάλιστα, δίκαιος ἂν εἴης ἀποθανεῖν. Λου. ὁρᾶτε; πρὸς ὀργὴν ἀκούετε, καὶ οὐδὲν τῶν δικαίων προσίεσθε. καίτοι, οὐκ ἂν ᾠήθην ποτὲ ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυσίππου, ἢ Ἀριστοτέλους, ἢ τῶν ἄλλων ὑμῶν καθίκοιτο ἄν. ἀλλά μοι ἐδοκεῖτε μόνοι δὴ, πόῤῥω εἶναι τοῦ τοιούτου. πλὴν ἀλλὰ μὴ ἄκριτόν γε ὦ θαυμάσιοι, μηδὲ πρὸ δίκης ἀποκτείνητέ με. ὑμέτερον γοῦν καὶ τοῦτο ἦν, μὴ βίᾳ, μηδὲ κατὰ τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύεσθαι, δίκῃ δὲ τὰ διάφορα διαλύεσθαι διδόντας λόγους, καὶ δεχομένους ἐν τῷ μέρει. ὥστε δικαστὴν ἑλόμενοι, κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς, ἢ ἅμα πάντες, ἢ ὅντινα ἂν χειροτονήσητε ὑπὲρ ἁπάντων. ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα. κᾆτα ἢν μέν τι ἀδικῶν φαίνωμαι, καὶ τοῦτο περὶ ἐμοῦ γνῷ τὸ δικαστήριον, ὑφέξω δηλαδὴ τὴν ἀξίαν. ὑμεῖς δὲ, βίαιον οὐδὲν τολμήσετε. ἢν δὲ τὰς εὐθύνας ὑπέχων, καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀνεπίληπτος εὑρίσκωμαι, ἀφήσουσι μὲν οἱ δικασταί. ὑμεῖς δὲ, εἰς τοὺς ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, καὶ παροξύναντας καθ' ἡμῶν, τὴν ὀργὴν τρέψετε. Πλά. τοῦτο ἐκεῖνο ἐς πεδίον τὸν ἵππον, ὡς παρακρουσάμενος τοὺς δικαστὰς, ἀπέλ-

θαι. φασὶ γοῦν ῥήτορας, καὶ δικανικόν τινα εἶναι, καὶ πανοῦργον ἐν τοῖς λόγοις. τίνα δὲ καὶ δικαστὴν ἐθέλεις γενέσθαι, ὅντινα μὴ σὺ δωροδοκήσας, οἷα πολλὰ ποιεῖτε ἄδικα, πείσεις ὑπὲρ σοῦ ψηφίσασθαι. Λου. θαῤῥεῖτε. τούτου γε ἕνεκα, οὐδένα τοιοῦτον διαιτητὴν ὕποπτον, ἢ ἀμφίβολον ἀξιώσαιμ' ἂν γενέσθαι, καὶ ὅστις ἀποδώσεταί μοι τὴν ψῆφον. ὁρᾶτε γοῦν, τὴν φιλοσοφίαν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν ποιοῦμαι δικάστριαν ἔγωγε. Πλά. καὶ τίς ἂν κατηγορήσειεν, εἴ γε ἡμεῖς δικάσομεν; Λου. οἱ αὐτοὶ καὶ κατηγορεῖτε, καὶ δικάζετε. οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο δέδια. τοσοῦτον ὑπερφέρω τοῖς δικαίοις, καὶ ἐκ περιουσίας ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνω. Πλά. τί ποιοῦμεν ὦ Πυθαγόρα, καὶ Σώκρατες; ἔοικε γὰρ ἀνὴρ οὐκ ἄλογα προκαλεῖσθαι, δικάζεσθαι ἀξιῶν. Σω. τί δὲ ἄλλο, ἢ βαδίζωμεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον; καὶ τὴν φιλοσοφίαν παραλαβόντες, ἀκούσωμεν ὅ, τι καὶ ἀπολογήσεται. τὸ πρὸ δίκης γὰρ οὐχ ἡμέτερον, ἀλλὰ δεινῶς ἰδιωτικὸν, ὀργίλων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ τιθεμένων. παρέξομεν γοῦν ἀφορμὰς τοῖς κακηγορεῖν ἐθέλουσι, καταλεύσαντες ἄνδρα μὴ δὲ ἀπολογησάμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. καὶ ταῦτα, δικαιοσύνῃ χαίρειν αὐτοὶ λέγοντες. ἢ τί ἂν εἴποιμεν Ἀνύτου καὶ Μελίτου πέρι, τῶν ἐμοῦ κατηγορησάντων, ἢ τῶν τότε δικαστῶν, εἰ οὗτος τεθνήξεται, μὴ δὲ τὸ παράπαν ὕδατος μεταλαβών; Πλά. ἄριστα παραινεῖς ὦ Σώκρατες. ὥστε ἀπίωμεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν. ἡ δὲ, δικασάτω. καὶ ἡμεῖς ἀγαπήσομεν οἷς ἂν ἐκείνη διαγνῷ. Λου. εὖ γε ὦ σοφώτατοι. ἀμείνω ταῦτα, καὶ νομιμώτερα. τοὺς μέντοι λίθους φυλάττετε ὡς ἔφην. δεήσει γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ποῦ δὲ τὴν φιλοσοφίαν εὕροι τις ἄν; οὐ γὰρ οἶδα ἔνθα οἰκεῖ. καίτοι πάνυ πολὺν ἐπλανήθην χρόνον

ᾔειν ζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγενοίμην αὐτῇ. εἶτα ἐντυγ-
χάνων ἄν τισι τριβώνια περιβεβλημένοις, καὶ πώγω-
νας βαθεῖς καθειμένοις, παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκου-
σιν, οἰόμενος εἰδέναι αὐτούς, ἀνηρώτων. οἱ δὲ, πολὺ μᾶλ-
λον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες, ἢ οὐδ' ὅλως ἀπεκρίνοντό μοι, ὡς μὴ
ἐλέγχοιντο οὐκ εἰδότες, ἢ ἄλλην θύραν ἀντ' ἄλλης ἐπεδεί-
κνυον. οὐδέπω γοῦν καὶ τήμερον ἐξευρεῖν δεδύνημαι τὴν
οἰκίαν. πολλάκις δὲ αὐτὸς εἰκάσας, ἢ ξεναγήσαντός
τινος, ἧκον ἂν ἐπί τινας θύρας, βεβαίως ἐλπίσας τότε
γοῦν εὑρηκέναι, τεκμαιρόμενος τῷ πλήθει τῶν εἰσιόντων
τε καὶ ἐξιόντων ἁπάντων σκυθρωπῶν, καὶ τὰ σχήματα
εὐσταλῶν, καὶ φροντιστικῶν τὴν πρόσοψιν. μετὰ τούτων οὖν
ξυμπαραβυσθεὶς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθον ἄν. εἶτα ἑώρων γύ-
ναιόν τι οὐχ ἁπλοϊκόν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀφελὲς καὶ
ἀκόσμητον ἑαυτὴν ἐπερρύθμιζεν, ἀλλὰ κατεφαίνετό μοι
αὐτίκα οὐδὲ τὸ ἄφετον δοκοῦν τῆς κόμης ἀκαλλώπιστον
ἐῶσα, οὐδὲ τοῦ ἱματίου τὴν ἀναβολὴν ἀνεπιτηδεύτως
περιστέλλουσα. πρόδηλος δὲ ἦν κοσμουμένη αὐτοῖς, καὶ
πρὸς εὐπρέπειαν τῷ ἀθεραπεύτῳ δοκοῦντι προσχρωμέ-
νη, ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ ψιμύθιον, καὶ φῦκος, καὶ τὰ ῥήμα-
τα πάνυ ἑταιρικά. καὶ ἐπαινουμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν,
ἐς τὸ κάλλος ἔχαιρε. καὶ εἰ δοίη τις, προχείρως ἐδέχετο.
καὶ τοὺς πλουσιωτέρους ἂν παρακαθισαμένη πλησίον,
τοὺς πένητας τῶν ἐραστῶν οὐδὲ προσέβλεπε. πολλά-
κις δὲ καὶ γυμνωθείσης αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκούσιον, ἑώ-
ρων περιδέραια χρυσᾶ, τῶν ἐγχελύων παχύτερα. ταῦ-
τα ἰδών, ἐπὶ πόδας ἦν εὐθύς, ἀνέστρεφον, οἰκτείρας δη-
λαδὴ τοὺς κακοδαίμονας ἐκείνους, ἑλκομένους πρὸς
αὐτῆς οὐ τῆς ῥινός, ἀλλὰ τοῦ πώγωνος, καὶ κατὰ τὸν
Ἰξίονα εἴδωλον ἀντὶ τῆς Ἥρας ξυνόντας. Πλά.

τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας· οὐ γὰρ πρόδηλος οὐδὲ πᾶσι γνώριμος ἡ θύρα. πλὴν ἀλλ' οὐδὲν δεήσει βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἐνταῦθα γὰρ ἐν Κεραμεικῷ ὑπομενοῦμεν αὐτήν. ἤδη δὲ, ἤδη που ἀφίξεται, ἐπανιοῦσα ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς περιπατήσει καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ. τοῦτο γὰρ ὁσημέραι ἔθος ποιεῖν αὐτῇ. μᾶλλον δὲ ἤδη πρόσεισιν. ὁρᾷς τὴν κόσμιον τὴν ἀπὸ τοῦ σχήματος, τὴν προσηνῆ τὸ βλέμμα, τὴν ἐπὶ συννοίᾳ ἠρέμα βαδίζουσαν; Λου. πολλὰς ὁμοίας ὁρῶ τό γε σχῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν. καίτοι μία πάντως ἥ γε ἀληθὴς φιλοσοφία καὶ ἐν αὐταῖς. Πλά. εὖ λέγεις. ἀλλὰ δηλώσει ἥτις ἐστὶ, φθεγξαμένη μόνον. Φιλο. παπαί. τί Πλάτων, καὶ Χρύσιππος ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαιά μου τῶν μαθημάτων, τί αὖθις ἐς τὸν βίον; ἆρά τι ὑμᾶς ἐλύπει τῶν κάτω; ὀργιζομένοις γοῦν ἐοίκατε. καὶ τίνα τοῦτον ξυλλαβόντες, ἄγετε; ἦ πού λωποδύτης τις, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱερόσυλός ἐστι; Πλά. νὴ Δία ὦ φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσύλων ἀσεβέστατος. ὃς τὴν ἱερωτάτην σὲ, κακῶς ἀγορεύειν ἐπεχείρησε, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι τι παρὰ σοῦ μαθόντες, τοῖς μεθ' ἡμᾶς καταλελοίπαμεν. Φιλο. εἶτα ἠγανακτήσατε λοιδορησαμένου τινὸς, καὶ ταῦτα, εἰδότες ἐμὲ οἷα πρὸς τῆς κωμῳδίας ἀκούουσαν ἐν Διονυσίοις; ὅμως φίλην τε αὐτὴν ἥγημαι, καὶ οὔτε ἐδικασάμην, οὔτε ᾐτιασάμην προσελθοῦσα. ἐφίημι δὲ παίζειν τὰ εἰκότα, καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορτῇ. οἶδα γὰρ ὡς οὐκ ἄν τι ὑπὸ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ τοὐναντίον ὅπερ ἂν ᾖ καλὸν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποσμώμενον τοῖς κόμμασι, λαμπρότερον ἀποστίλβει, καὶ φανερώτερον γίνεται. ὑμεῖς δὲ, οὐκ οἶδα ὅπως ὀργίλοι καὶ ἀγανακτικοὶ γεγόνατε. τί δ' οὖν αὐτὸν ἄγχετε; Πλά.

μίαν ἡμέραν ταύτην παραιτησάμενοι, ἥκομεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς ὑπόσχῃ τὴν ἀξίαν ὧν δέδρακε. φήμη γὰρ ἡμῖν διήγγελλον οἷα ἔλεγεν ἐπιὼν ἐς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν. Φιλο. εἶτα πρὸ δίκης οὐδὲ ἀπολογησάμενον ἀποκτενεῖτε; δῆλος γοῦν ἐστιν εἰπεῖν τι θέλων. Πλά. οὐκ. ἀλλ' ἐπὶ σὲ τὸ πᾶν ἀνεβαλλόμεθα. καὶ σοὶ ὅ,τι ἂν δοκῇ, τοῦτο ποίησαι τέλος τῆς δίκης. Φιλο. τί φῂς σύ; Λου. τοῦτο αὐτὸ ὦ δέσποινα φιλοσοφία, ἥπερ καὶ μόνη τἀληθὲς ἐξευρεῖν δύναιο, μόλις γοῦν εὑρόμην πολλὰ ἱκετεύσας, τὸ σοὶ φυλαχθῆναι τὴν δίκην. Πλά. νῦν ὦ κατάρατε, δέσποιναν αὐτὴν καλεῖς, πρῴην δὲ τὸ ἀτιμότατον φιλοσοφίαν ἀπέφαινες, ἐν τοσούτῳ ἀποκρύπτων θεάτρῳ, κατὰ μέρη δύ' ὀβολῶν ἕκαστον εἶδος αὐτῆς τῶν λόγων; Φιλο. ὁρᾶτε μὴ οὐ φιλοσοφίαν οὗτός γε, ἀλλὰ γόητας ἄνδρας ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὀνόματι πολλὰ καὶ μιαρὰ πράττοντας, ἠγόρευε κακῶς. Λου. εἴσῃ αὐτίκα, ἢν ἐθέλῃς ἀπολογουμένου ἀκούειν. μόνον ἀπίωμεν ἐπ' Ἄρειον πάγον. μᾶλλον δὲ εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτὴν, ὡς ἂν ἐκ περιωπῆς ἅμα καταφανείη πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει. Φιλο. ὑμεῖς δὲ ὦ φίλαι, ἐν τῇ ποικίλῃ τέως περιπατήσατε. ἥξω γὰρ ὑμῖν, ἐκδικάσασα τὴν δίκην. Λου. τίνες δέ εἰσιν ὦ φιλοσοφία, πάνυ γὰρ κόσμιαι καὶ αὗται δοκοῦσιν. Φιλο. ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώδης αὕτη, σωφροσύνη δὲ ἐκείνη, καὶ δικαιοσύνη παρ' αὐτήν. ἡ προηγουμένη δὲ παιδεία. ἡ ἀμυδρὰ δὲ αὕτη, καὶ ἀσαφὴς τὸ χρῶμα, ἡ ἀλήθειά ἐστιν. Λου. οὐχ ὁρῶ ἥντινα καὶ λέγεις. Φιλο. τὴν ἀκαλλώπιστον ἐκείνην οὐχ ὁρᾷς, τὴν γυμνὴν, τὴν ὑποφεύγουσαν ἀεὶ, καὶ διολισθάνουσαν; Λου. ὁρῶ νῦν μόλις. ἀλλά τι οὐχὶ καὶ ταύτας ἄγεις, ὡς πλῆρες γένοιτο καὶ ἐντελὲς τὸ συνέδριον; τὴν ἀλήθειαν δέ γε, καὶ ξυνήγορον ἀναβιβάσασθαι

Σω. εἰκότως· τυφλὸς γάρ εἰμι τῆς ψυχῆς τὸν ὀφθαλμόν. ἐγὼ δὲ πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καί σε ἀφανῆ, καὶ ἐμὲ ἄλλον, καὶ ὅλως, διπλᾶ πάντα. Αγο. τοιγαροῦν ὠνητέος εἶ, σοφός, καὶ ὀξυδερκής τις ὤν. φέρ' ἴδω τί καὶ πράξεις με ὑπὲρ αὐτοῦ σύ. Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ὠνησάμην ὅσου φής. τἀργύριον μέντοι ἐς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοι τοὔνομα; Αγο. Δίων συρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ τύχῃ. τὸν ἐπικούρειον σὲ ἤδη καλῶ. τίς ὠνεῖται τοῦτον; ἔστι μὲν τοῦ γελῶντος ἐκείνου μαθητὴς, καὶ τοῦ μεθύοντος, οὓς μικρῷ πρόσθεν ἀπεκηρύττομεν. ἓν δὲ πλέον οἶδεν αὐτῶν, παρ' ὅσον ἀσεβέστερος τυγχάνει. τὰ δ' ἄλλα, ἡδὺς, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Αγο. τίς ἡ τιμή; Ερ. δύο μναῖ. Αγο. λάμβανε. τὸ δεῖνα δὲ ὅπως εἰδῶ, τίσι χαίρει τῶν ἐδεσμάτων; Ερ. τὰ γλυκέα σιτεῖται, καὶ μελιτώδη. καὶ μάλιστα τὰς ἰσχάδας. Αγο. χαλεπὸν μὲν οὐδέν. ὠνήσομαι γὰρ αὐτῷ παλάθας τῶν καρικῶν. Ζ. ἄλλον κάλει. τὸν ἐν χρῷ κουρίαν ἐκεῖνον, τὸν σκυθρωπόν, τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς. Ερ. εὖ λέγεις. ἐοίκασι γοῦν πολύ τι πλῆθος αὐτὸν περιμένειν τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν ἀπηντηκότων. αὐτὴν τὴν ἀρετὴν πωλῶ. τὸν βίον τὸν τελειότατον. τίς πάντα μόνος εἰδέναι θέλει; Αγο. πῶς τοῦτο φής; Ερ. ὅτι μόνος οὗτος σοφός. μόνος καλός. μόνος δίκαιος. ἀνδρεῖος. βασιλεύς. ῥήτωρ. πλούσιος. νομοθέτης, καὶ τἆλλα, ὁπόσα ἐστίν. Αγο. οὐκοῦν ὠγαθέ, καὶ μάγειρος μόνος, καὶ νὴ Δία γε σκυτοδέψης, καὶ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ερ. ἔοικεν. Αγο. ἐλθὲ ὠγαθέ, καὶ λέγε πρὸς τὸν ὠνητὴν ἐμὲ ποῖός τις εἶ, καὶ πρῶτον εἰ οὐκ ἄχθῃ πιπρασκόμενος, καὶ δοῦλος ὤν. Χρύσιππος. οὐδαμῶς. οὐ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ταῦτά ἐστιν. ὅσα δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀδιάφορα εἶναι συμβέβηκεν.

Αγο. οὐ μανθάνω ὅ τι λέγεις. Χρύ. τί φής; οὐ μανθάνεις ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μὲν, ἐστι προηγμένα, τὰ δ' ἔμπαλιν ἀποπροηγμένα; Αγο. οὐδὲ νῦν μανθάνω. Χρύ. εἰκότως. οὐ γὰρ εἶ συνήθης τοῖς ἡμετέροις ὀνόμασιν, οὐδὲ καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. ὁ δὲ σπουδαῖος ὁ τὴν λογικὴν θεωρίαν ἐκμαθὼν, οὐ μόνον ταῦτ' οἶδεν, ἀλλὰ καὶ σύμβαμα, καὶ παρασύμβαμα, ὁποῖον, καὶ ὁπόσον ἀλλήλων διαφέρει. Αγο. πρὸς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς κἂν τοῦτον εἰπεῖν ὅ, τι σύμβαμα, καὶ τί παρασύμβαμα. καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρύ. ἀλλ' οὐδεὶς φθόνος. ἢν γάρ τις χωλὸς ὢν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ προσπταίσας λίθῳ, τραῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ τοιοῦτος εἶχε μὲν δή που σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ τραῦμα δὲ, παρασύμβαμα προσέλαβεν. Αγο. ὢ τῆς ἀγχινοίας. τί δ' ἄλλο μάλιστα φῂς εἰδέναι; Χρύ. τὰς τῶν λόγων πλεκτάνας, αἷς συμποδίζω τοὺς προσομιλοῦντας, καὶ ἀποφράττω, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτεχνῶς αὐτοῖς περιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ ἀοίδιμος συλλογισμός. Αγο. Ηράκλεις, ἄμαχόν τινα, καὶ βίαιον λέγεις. Χρύ. σκόπει γοῦν. ἐστι σοι παιδίον; Αγο. τί μήν; Χρύ. τοῦτο ἤν πως κροκόδειλος ἁρπάσῃ, πλησίον ποταμοῦ πλαζόμενον εὑρὼν, κᾆτά σοι ἀποδώσειν ὑπισχνῆται αὐτὸ, ἢν εἴπῃς τἀληθὲς ὅ, τι δέδοκται περὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ βρέφους, τί φήσεις αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγο. δυσαπόκριτον ἐρωτᾷς. ἀπορῶ γὰρ ὁπότερον εἰπὼν, ἀπολάβοιμι. ἀλλὰ σὺ πρὸς Διὸς ἀποκρινάμενος, ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ καὶ φθάσῃ αὐτὸ καταπιών. Χρύ. θάρρει. καὶ ἄλλα γάρ σε διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγο. τὰ ποῖα; Χρύ. τὸν θερίζοντα, καὶ τὸν κυριεύοντα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν Ηλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκεκα-

λυμμένον. Αγο. τίνα τοῦτον τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὴν Ηλέκτραν λέγεις; Χρύ. Ηλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν πάνυ, τὴν Αγαμέμνονος, ἣ τὰ αὐτὰ οἶδέ τε ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρεστῶτος γὰρ αὐτῇ τοῦ Ορέστου ἔτι ἀγνῶτος, οἶδε μὲν Ορέστην ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ οὗτος Ορέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ᾽ αὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, τὸν πατέρα οἶδα τὸν σεαυτοῦ; Αγο. ναί. Χρύ. τί οὖν, ἤν σοι παραστήσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔρωμαι, τοῦτον οἶδα, τί φήσεις; Αγο. δηλαδὴ ἀγνοεῖν. Χρύ. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς οὗτος ἦν ὁ πατὴρ ὁ σός. ὥστε εἰ τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Αγο. οὐ μὲν οὖν. ἀλλ᾽ ἀποκαλύψας αὐτὸν, εἴσομαι τὴν ἀλήθειαν. ὅμως δ᾽ οὖν τί σοι τῆς σοφίας τὸ τέλος, ἢ τί πράξεις πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρύ. περὶ τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν καταγενήσομαι. λέγω δὲ πλοῦτον, ὑγίειαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρότερον δὲ ἀνάγκη πολλὰ προπονῆσαι, λεπτογράφοις βιβλίοις παραθήγοντα τὴν ὄψιν, καὶ σχόλια συναγείροντα, καὶ σολοικισμῶν ἐμπιπλάμενον, καὶ ἀτόπων ῥημάτων. καὶ τὸ κεφάλαιον, οὐ θέμις γενέσθαι σοφὸν, ἢν μὴ τρὶς ἐφεξῆς τοῦ ἐλλεβόρου πίῃς. Αγο. γενναῖά σου ταῦτα, καὶ δεινῶς ἀνδρικά. τὸ δὲ γνίφωνα εἶναι, καὶ τοκογλύφον, καὶ γὰρ τάδε ὁρῶ σοι προσόντα, τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος τὸν ἐλλέβορον, καὶ τέλειον πρὸς ἀρετήν; Χρύ. ναί. μόνῳ οὖν τὸ δανείζειν πρέποι ἂν τῷ σοφῷ. ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συλλογίζεσθαι, τὸ δανείζειν δὲ, καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους πλησίον εἶναι δοκεῖ τοῦ συλλογίζεσθαι, μόνου ἂν εἴη τοῦ σπουδαίου καθάπερ ἐκεῖνο, καὶ τοῦτο. καὶ οὐ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι τοὺς τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τό-

κους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς ὅτι τῶν τόκων οἱ μέν, εἰσὶ
πρῶτοί τινες, οἱ δέ, δεύτεροι, καθάπερ αὐτῶν ἐκείνων ἀπό
γονοι· ὁρᾷς δὲ δήπου καὶ τὸν συλλογισμὸν ὁποῖά φησιν, εἰ
τὸν πρῶτον τόκον λήψεται, καὶ τὸν δεύτερον· ἀλλὰ μὴν καὶ
τὸν πρῶτον λήψεται, ἄρα καὶ τὸν δεύτερον. Αγο.
οὐκοῦν καὶ μισθῶν πέρι τὰ αὐτὰ φῶμεν, οὓς σὺ λαμβά
νεις ἐπὶ τῇ σοφίᾳ παρὰ τῶν νέων, καὶ δῆλον ὅτι μόνος ὁ
σπουδαῖος μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται; Χρύ. μαν
θάνεις. οὐ γὰρ ἐμαυτοῦ ἕνεκα λαμβάνω, τοῦ δὲ διδόν
τος αὐτοῦ χάριν. ἐπεὶ γάρ ἐστιν ὁ μέν τις ἐκχύτης, ὁ δέ,
περιεκτικός, ἐμαυτὸν μὲν ἀσκῶ εἶναι περιεκτικόν, τὸν
δὲ μαθητήν, ἐκχύτην. Αγορα. καὶ μὴν τοὐναντίον
ἔφης, τὸν νέον μὲν εἶναι περιεκτικόν, σὲ δὲ τὸν μόνον πλού
σιον, ἐκχύτην. Χρύ. σκώπτεις ὦ οὗτος. ἀλλ' ὅρα μή
σε ἀποτοξεύσω ἀναποδείκτῳ συλλογισμῷ. Αγο.
καὶ τί δεινὸν ἀπὸ τοῦ βέλους; Χρύ. ἀπορία, καὶ σιωπή,
καὶ διαστραφῆναι τὴν διάνοιαν. ὃ δὲ μέγιστον, ἢν ἐθέλω
τάχιστά σε ἀποδείξω λίθον. Αγο. πῶς λίθον; οὐ γὰρ
Περσεὺς ὦ βέλτιστε εἶναί μοι δοκεῖς. Χρύ. ὧδέ πως.
ὁ λίθος σῶμα ἐστί; Αγο. ναί. Χρύ. τί δέ, τὸ ζῷον οὐ σῶ
μα; Αγο. ναί. Χρύ. σὺ δέ, ζῷον; Αγο. ἔοικα γοῦν. Χρύ.
λίθος ἄρα εἶ, σῶμα ὤν. Αγο. μηδαμῶς. ἀλλ' ἀνάλυσόν
με πρὸς τοῦ Διός, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ποίησον ἄνθρωπον.
Χρύ. οὐ χαλεπόν, ἀλλ' ἔμπαλιν ἴσθι ἄνθρωπος. εἰπὲ
γάρ μοι, πᾶν σῶμα, ζῷον, Αγο. οὔ. Χρύ. τί δέ, λίθος,
ζῷον, Αγο. οὔ. Χρύ. σὺ δὲ σῶμα εἶ; Αγο. ναί. Χρύ.
σῶμα δὲ ὤν, ζῷον εἶ; Αγο. ναί. Χρύ. οὐκ ἄρα λίθος εἶ,
ζῷόν γε ὤν. Αγο. εὖ γε ἐποίησας, ὡς ἤδη μου τὰ σκέ
λη καθάπερ τῆς Νιόβης ἀπεψύχετο, καὶ πάγια ἦν. ἀλλὰ
ὠνήσομαί γε σε. πόσον ὑπὲρ αὐτοῦ καταβαλῶ; Ερ.

μνᾶς δώδεκα. Αγο. λάμβανε. Ερ. μόνος δ' αὐτὸν ἐώνησαι; Αγο. μὰ Δί', ἀλλ' οὗτοι πάντες, οὐχ ὁρᾷς. Ερ. πολλοί γε, καὶ τοὺς ὤμους καρτεροί, καὶ τοῦ θερίζοντος λόγου ἄξιοι. Ζ. μὴ διάτριβε. ἄλλον κάλει. Ερ. τὸν περιπατητικόν σε φημί, τὸν καλὸν, τὸν πλούσιον. ἄγε δὴ, ὠνήσασθε τὸν συνετώτατον, τὸν πάντα ὅλως ἐπιστάμενον. Αγο. ποῖος δέ τις ἐστί; Ερ. μέτριος. ἐπιεικής. ἁρμόδιος τῷ βίῳ. τὸ δὲ μέγιστον, διπλοῦς. Αγο. πῶς λέγεις; Ερ. ἄλλος μὲν ὁ ἔκτοσθεν φαινόμενος, ἄλλος δὲ ὁ ἔντοσθεν εἶναι δοκεῖ; ὥστε ἢν πρίῃ αὐτὸν, μέμνησο, τὸν μὲν, ἐσωτερικὸν, τὸν δὲ, ἐξωτερικὸν καλεῖν. Αγο. τί δὲ γιγνώσκει μάλιστα; Ερ. τρία εἶναι τὰ ἀγαθὰ, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν τοῖς ἐκτός. Αγο. ἀνθρώπινα φρονεῖ. πόσου δέ ἐστιν; Ερ. εἴκοσι μνῶν. Αγο. πολὺ λέγεις. Ερ. οὐκ ὦ μακάριε. καὶ γὰρ αὐτὸς ἔχειν τι ἀργύριον δοκεῖ. ὥστε οὐκ ἂν φθάνοις ὠνούμενος. ἔτι δὲ εἴσῃ αὐτίκα μάλα παρ' αὐτοῦ πόσον μὲν ὁ κώνωψ βιοῖ τὸν χρόνον, ἐφ' ὅσον δὲ βάθος ἡ θάλασσα ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταλάμπεται, καὶ ὁποῖά τις ἐστὶν ἡ ψυχὴ τῶν ὀστρέων. Αγο. Ἡράκλεις τῆς ἀκριβολογίας. Ερ. τί δὲ, εἰ ἀκούσειας ἄλλα πολλὰ τούτων ὀξυδερκέστερα, γονῆς τε πέρι, καὶ γενέσεως, καὶ τῆς ἐν ταῖς μήτραις τῶν ἐμβρύων πλαστικῆς; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὲν γελαστικὸν, ὄνος δὲ οὐ γελαστικὸν, οὐδὲ τεκταινόμενον, οὐδὲ πλωϊζόμενον; Αγο. πάνσεμνα φῂς, καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα. ὥστε ὠνοῦμαι αὐτὸν εἴκοσιν. Ερ. εἶεν. τίς λοιπὸς ἡμῖν καταλείπεται; ὁ σκεπτικὸς οὗτος. σὺ ὁ πυῤῥίας, πρόσιθι, καὶ ἀποκηρύττου κατὰ τάχος. ἤδη μὲν ὑποῤῥέουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ἐν ὀλίγοις ἡ πρᾶσις ἔσται. ὅμως δὲ, τίς καὶ τοῦτον ὠνεῖται; Αγο. ἐγώ γε. ἀλλ' ὅμω πρῶτον εἰπέ μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; Φιλόσοφος. οὐδέν. Αγο. πῶς τοῦτ' ἔφη.

σθα; φι. ὅτι οὐδὲν ὅλως εἶναί μοι δοκεῖ. Αγο. οὐδὲ ἡμεῖς ἄρα ἐσμὲν τινές; φι. οὐδὲ τοῦτο οἶδα. Αγο. οὐδ' ὅτι σὺ τίς ὢν τυγχάνεις; φι. πολὺ μᾶλλον ἔτι τοῦτ' ἀγνοῶ. Αγο. ὦ τῆς ἀπορίας. τί δαί σοι τὰ σάθμια ταυτὶ βούλεται; φι. ζυγοστατῶ ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὸ ἴσον ἀπευθύνω. καὶ ἐπειδὰν ἀκριβῶς ὁμοίους τε καὶ ἰσοβαρεῖς ἴδω, τότε δὴ ἀγνοῶ τὸν ἀληθέστερον. Αγο. τῶν ἄλλων δὲ, τί ἂν πράττοις ἐμμελῶς; φι. τὰ πάντα, πλὴν δραπέτην μεταδιώκειν. Αγο. τί δαὶ τοῦτό σοι ἀδύνατον; φι. ὅτι ὦ 'γαθὲ, οὐ καταλαμβάνω. Αγο. εἰκότως. βραδὺς γὰρ, καὶ νωθής τις εἶναι δοκεῖς. ἀλλὰ τί σοι τὸ τέλος τῆς ἐπιστάσεως; φι. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Αγο. οὐκοῦν καὶ κωφὸς ἅμα, καὶ τυφλὸς εἶναι λέγεις. φι. καὶ ἄκριτός γε προσέτι, καὶ ἀναίσθητος. καὶ ὅλως, τοῦ σκώληκος οὐδὲν διαφέρων. Αγο. ὠνητέος εἶ διὰ ταῦτα. πόσου τοῦτον ἄξιον χρὴ φάναι; Ερ. μνᾶς ἀττικῆς. Αγο. λάμβανε. τί φῂς ὦ οὗτος, ἐπριάμην σε; φι. ἄδηλον. Αγο. μηδαμῶς. ἐώνημαι γὰρ, καὶ τἀργύριον κατέβαλον. φι. ἐπέχω περὶ τούτου, καὶ διασκέπτομαι. Αγο. καὶ μὴν ἀκολούθει μοι, καθάπερ χρὴ ἐμὸν οἰκέτην. φι. τίς οἶδεν εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῄς; Αγο. ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ οἱ παρόντες. φι. πάρεισι γὰρ ἡμῖν τινες; Αγο. ἀλλ' ἐγώ γέ σε ἤδη ἐμβαλὼν ἐς τὸν μυλῶνα, πείσω εἶναι δεσπότης κατὰ τὸν χείρω λόγον. φι. ἐπέχω περὶ τούτου. Αγο. μὰ Δί', ἀλλ' ἤδη γε ἀπεφηνάμην. Ερ. σὺ μὲν παῦσαι ἀντιτείνων, καὶ ἀκολούθει τῷ πριαμένῳ. ὑμᾶς δ' ἐς αὔριον παρακαλοῦμεν. ἀποκηρύξειν γὰρ τοὺς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους, καὶ ἀγοραίους βίους μέλλομεν.

γε, ὡς Οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά; Λου. καὶ μὴν καθ' Ὅμηρον ὑμᾶς καὶ αὐτὸς ἱκετεύσω. αἰδέσεσθε γὰρ ἴσως τὰ ἔπη, καὶ οὐ παρόψεσθέ ῥαψῳδήσαντά με. Ζώγρει τ' οὐ κακὸν ἄνδρα, καὶ ἄξια δέχθε ἄποινα, χαλκόν τε, χρυσόν τε, τὰ δὴ φιλέουσι σοφοί περ. Πλά. ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἀπορήσομεν πρὸς σὲ ὁμηρικῆς ἀντιλογίας. ἄκουε δή, Μὴ δή μοι φύξιν γε κακηγόρε βάλλεο θυμῷ, χρυσόν περ λέξας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς. Λου. οἴμοι τῶν κακῶν. ὁ μὲν Ὅμηρος ἡμῖν ἄπρακτος, ἡ μεγίστη ἐλπίς. ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην δή μοι καταφευκτέον· τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με. Μὴ κτεῖναι τὸν ἱκέτην. οὐ γὰρ θέμις κτανεῖν. Πλά. τί δέ; οὐχὶ κἀκεῖνα Εὐριπίδου ἐστίν, Οὐ δεινὰ πάσχειν, δεινὰ τοὺς εἰργασμένους; Λου. νῦν οὖν ἕκατι ῥημάτων κτενεῖτέ με; Πλά. νὴ Δία. φησὶ γοῦν ἐκεῖνος αὐτός, Ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τ' ἀφροσύνας, τὸ τέλος δυστυχία. Λου. οὐκοῦν ἐπειδὴ δέδοκται πάντως ἀποκτιννύναι, καὶ οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν με, φέρε τοῦτο γοῦν εἴπατέ μοι, οἵτινες ὄντες, ἢ τί πεπονθότες ἀνήκεστον πρὸς ἡμῶν. ἀνήκεστα ὀργίζεσθε, καὶ ἐπὶ θανάτῳ συνειλήφατέ με; Πλά. ἅτινα μὲν εἴργασαι ἡμᾶς τὰ δεινά, σεαυτὸν ἐρώτα, ὦ κάκιστε, καὶ τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου λόγους, ἐν οἷς φιλοσοφίαν τε αὐτὴν κακῶς ἠγόρευες, καὶ ἐς ἡμᾶς ὕβριζες, ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἀποκηρύττων σοφοὺς ἄνδρας. καὶ τὸ μέγιστον, ἐλευθέρους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες, ἀνεληλύθαμεν ἐπὶ σέ, παραιτησάμενοι πρὸς ὀλίγον τὸν Ἀϊδωνέα, Χρύσιππος οὑτοσί, καὶ Ἐπίκουρος, καὶ Πλάτων ἐγώ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐκεῖνος, καὶ ὁ σιωπῶν οὗτος Πυθαγόρας, καὶ Διογένης, καὶ ἅπαντες, ὁπόσους διέσυρες ἐν τοῖς λόγοις. Λου. ἀνέπνευσα.

οὐ γὰρ ἀποκτενεῖτέ με, εἰ μάθετε ὁποῖος ἐγὼ περὶ ὑμᾶς ἐγενόμην. ὥστε ἀπορρίψατε τοὺς λίθους. μᾶλλον δὲ φυλάττετε. χρήσεσθε γὰρ αὐτοῖς κατὰ τῶν ἀξίων. Πλα. λῆρος. σὲ δὴ χρὴ τήμερον ἀπολωλέναι. καὶ ἤδη γε λάϊνον ἕσο χιτῶνα κακῶν ἕνεχ', ὅσα ἔοργας. Λου. καὶ μὴν ὦ ἄριστοι, ὃν ἐχρῆν μόνον ἐξ ἁπάντων ἐπαινεῖν οἰκεῖόν τε ὑμῖν ὄντα, καὶ εὔνουν, καὶ ὁμογνώμονα, καὶ εἰ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, κηδεμόνα τῶν ἐπιτηδευμάτων εὖ ἴστε ἀποκτενοῦντες, ἣν ἐμὲ ἀποκτένητε, τοσαῦτα ὑπὲρ ὑμῶν πεπονηκότα. ὁρᾶτε γοῦν μὴ τὸ τῶν νῦν φιλοσόφων αὐτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι, καὶ ὀργίλοι, καὶ ἀγνώμονες φαινόμενοι πρὸς ἄνδρα εὐεργέτην. Πλα. ὢ τῆς ἀναισχυντίας. καὶ χάριν σοι τῆς κατηγορίας προσοφείλομεν; οὕτως ἀνδραπόδοις ἀληθῶς οἴει διαλέγεσθαι; ἢ καὶ εὐεργεσίαν καταλογῇ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ὕβρει, καὶ παροινίᾳ τῶν λόγων; Λου. ποῦ γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς, ἢ πότε ὕβρικα, ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατετέλεκα, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπερεπαινῶν, καὶ τοῖς λόγοις, οὓς καταλελοίπατε, ὁμιλῶν. αὐτὰ γοῦν ἃ φημὶ ταῦτα, πόθεν ἄλλοθεν ἢ παρ' ὑμῶν παραλαβών, καὶ κατὰ τὴν μέλιτταν ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμαι τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ ἐπαινοῦσι, καὶ γνωρίζουσιν ἕκαστον τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' ὅτου, καὶ ὅπως ἀνελεξάμην. καὶ λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθές, ὑμᾶς, καὶ τὸν λειμῶνα τὸν ὑμέτερον, οἳ τοιαῦτα ἐξηνθήκατε ποικίλα, καὶ πολυειδῆ τὰς βαφάς, εἴ τις ἀναλέξασθαί γε αὐτὰ ἐπίσταιτο, καὶ ἀναπλέξασθαι, καὶ ἁρμόσασθαι, ὡς μὴ ἀπᾴδειν θάτερον θατέρου, ἔσθ' ὅστις οὖν ταῦτα εὖ πεπονθὼς παρ' ὑμῶν, κακῶς ἂν εἰπεῖν ἐπιχειρήσειεν εὐεργέτας ἄνδρας, ἀφ' ὧν εἶναί τις ἔδοξεν; ἐκτὸς εἰ μὴ κατὰ τὸν Θάμυριν, ἢ τὸν Εὔρυτον εἴη τὴν φύ-

σιν, ὡς ταῖς μούσαις αὐτὰ ᾄδειν, παρ' ὧν εἴληφε τὴν ᾠδήν,
ἢ τῷ Ἀπόλλωνι διδάσκειν, ἐναντία τοξεύων, καὶ ταῦτα,
δοτῆρι ὄντι τῆς τοξικῆς. Πλά. τοῦτο μὲν ὦ γενναῖε,
κατὰ τοὺς ῥήτορας εἴρηταί σοι. ἐναντιώτατον γοῦν ἐστὶ
τῷ πράγματι, καὶ χαλεπωτέραν σου ἐπιδείκνυσι τὴν πλ-
μαν, εἴγε τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀχαριστία πρόσεισιν, ὃς παρ' ἡμῶν
τὰ τοξεύματα ὡς φὴς λαβὼν, καθ' ἡμῶν ἐτόξευες, ἕνα
τοῦτον ὑποθέμενος τὸν σκοπὸν, ἅπαντας ἡμᾶς ἀγορεύειν
κακῶς. τοιαῦτα παρὰ σοῦ ἀπειλήφαμεν, ἀνθ' ὧν σοι τὸν
λειμῶνα ἐκεῖνον ἀναπετάσαντες, οὐκ ἐκωλύομεν δρέ-
πεσθαι, καὶ τὸ προκόλπιον ἐμπλησάμενον, ἀπελθεῖν. ὥστε,
διά γε τοῦτο μάλιστα, δίκαιος ἂν εἴης ἀποθανεῖν. Λου.
ὁρᾶτε; πρὸς ὀργὴν ἀκούετε, καὶ οὐδὲν τῶν δικαίων προσίε-
σθε. καίτοι, οὐκ ἂν ᾠήθην ποτὲ ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυ-
σίππου, ἢ Ἀριστοτέλους, ἢ τῶν ἄλλων ὑμῶν καθίκοιτο ἄν.
ἀλλά μοι ἐδοκεῖτε μόνοι δὴ, πόρρω εἶναι τοῦ τοιούτου.
πλὴν ἀλλὰ μὴ ἄκριτόν γε ὦ θαυμάσιοι, μηδὲ πρὸ δίκης
ἀποκτείνητέ με. ὑμέτερον γοῦν καὶ τοῦτο ἦν, μὴ βίᾳ, μηδὲ
κατὰ τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύεσθαι, δίκῃ δὲ τὰ διάφορα
διαλύεσθαι διδόντας λόγους, καὶ δεχομένους ἐν τῷ μέ-
ρει. ὥστε δικαστὴν ἑλόμενοι, κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς, ἢ ἅ-
μα πάντες, ἢ ὅντινα ἂν χειροτονήσητε ὑπὲρ ἁπάντων. ἐ-
γὼ δὲ ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα. κᾆτα ἤν μέν τι
ἀδικῶν φαίνωμαι, καὶ τοῦτο περὶ ἐμοῦ γνῷ τὸ δικαστήριον,
ὑφέξω δηλαδὴ τὴν ἀξίαν. ὑμεῖς δὲ, βίαιον οὐδὲν τολμή-
σετε. ἢν δὲ τὰς εὐθύνας ὑποσχὼν, καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀνε-
πίληπτος εὑρίσκωμαι, ἀφήσουσι μὲν οἱ δικασταί. ὑμεῖς δὲ,
εἰς τοὺς ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, καὶ παροξύναντας καθ'
ἡμῶν, τὴν ὀργὴν τρέψετε. Πλά. τοῦτο ἐκεῖνο ἐς πε-
δίον τὸν ἵππον ὡς παρακρουσάμενος τοὺς δικαστὰς, ἀπέλ-

βοῖς. φασὶ γοῦν ῥήτορά σε, καὶ δικανικόν τινα εἶναι, καὶ πανοῦργον ἐν τοῖς λόγοις. τίνα δὲ καὶ δικαστὴν ἐθέλεις γενέσθαι; ὅν τινα μὴ σὺ δωροδοκήσας, οἷα πολλὰ ποιεῖτε ἄδικα, πείσεις ὑπὲρ σοῦ ψηφίσασθαι. ΛΟΥ. θαῤῥεῖτε. τούτου γε ἕνεκα, οὐδένα τοιοῦτον διαιτητὴν ὕποπτον, ἢ ἀμφίβολον ἀξιώσαιμ᾽ ἂν γενέσθαι, καὶ ὅς τις ἀποδώσεταί μοι τὴν ψῆφον. ὁρᾶτε γοῦν, τὴν φιλοσοφίαν αὐτὴν μεθ᾽ ὑμῶν ποιοῦμαι δικάστριαν ἔγωγε. ΠΛΑ. καὶ τίς ἂν κατηγορήσειεν, εἴ γε ἡμεῖς δικάσομεν; ΛΟΥ. οἱ αὐτοὶ κατηγορεῖτε, καὶ δικάζετε. οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο δέδια. τοσοῦτον ὑπερφέρω τοῖς δικαίοις, καὶ ἐκ περιουσίας ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνω. ΠΛΑ. τί ποιοῦμεν ὦ Πυθαγόρα, καὶ Σώκρατες; ἔοικε γὰρ ἀνὴρ οὐκ ἄλογα προκαλεῖσθαι, δικάζεσθαι ἀξιῶν. ΣΩ. τί δὲ ἄλλο, ἢ βαδίζωμεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον, καὶ τὴν φιλοσοφίαν παραλαβόντες, ἀκούσωμεν ὅ, τι καὶ ἀπολογήσεται. τὸ πρὸ δίκης γὰρ οὐχ ἡμέτερον, ἀλλὰ δεινῶς ἰδιωτικὸν, ὀργίλων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ τιθεμένων. παρέξωμεν γοῦν ἀφορμὰς τοῖς κακηγορεῖν ἐθέλουσι, καταλεύσαντες ἄνδρα μὴ δὲ ἀπολογησάμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. καὶ ταῦτα, δικαιοσύνῃ χαίρειν αὐτοὶ λέγοντες. ἢ τί ἂν εἴποιμεν Ἀνύτου καὶ Μελίτου πέρι, τῶν ἐμοῦ κατηγορησάντων, ἢ τῶν τότε δικαστῶν, εἰ οὗτος τεθνήξεται, μὴ δὲ τὸ παράπαν ὕδατος μεταλαβών; ΠΛΑ. ἄριστα παραινεῖς ὦ Σώκρατες. ὥστε ἀπίωμεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν. ἡ δὲ, δικασάτω. καὶ ἡμεῖς ἀγαπήσομεν οἷς ἂν ἐκείνη διαγνῷ. ΛΟΥ. εὖ γε ὦ σοφώτατοι. ἀμείνω ταῦτα, καὶ νομιμώτερα. τοὺς μέν τοι λίθους φυλάττετε ὡς ἔφην. δεήσει γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ποῦ δὲ τὴν φιλοσοφίαν εὕροι τις ἄν; οὐ γὰρ οἶδα ἔνθα οἰκεῖ. καί τοι πάνυ πολὺν ἐπλανήθην χρόνον

ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγενοίμην αὐτῇ. εἶτα ἐντυγχάνων ἄν τισι τριβώνια περιβεβλημένοις, καὶ πώγωνας βαθεῖς καθειμένοις, παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκουσιν, οἰόμενος εἰδέναι αὐτοὺς, ἀνηρώτων. οἱ δὲ, πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες, ἢ οὐδ' ὅλως ἀπεκρίνοντό μοι, ὡς μὴ ἐλέγχοιντο οὐκ εἰδότες, ἢ ἄλλην θύραν ἀντ' ἄλλης ἀπεδείκνυον. οὐδέπω γοῦν καὶ τήμερον ἐξευρεῖν δεδύνημαι τὴν οἰκίαν. πολλάκις δὲ αὐτὸς εἰκάσας, ἢ ξεναγήσαντός τινος, ἧκον ἄν ἐπί τινας θύρας, βεβαίως ἐλπίσας τότε γοῦν εὑρηκέναι, τεκμαιρόμενος τῷ πλήθει τῶν εἰσιόντων τε καὶ ἐξιόντων ἁπάντων σκυθρωπῶν, καὶ τὰ σχήματα εὐσταλῶν, καὶ φροντιστικῶν τὴν πρόσοψιν. μετὰ τούτων οὖν ξυμπαραβυσθεὶς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθον ἄν. εἶτα ἑώρων γύναιόν τι οὐχ ἁπλοϊκὸν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀφελὲς καὶ ἀκόσμητον ἑαυτὴν ἐπερρύθμιζεν, ἀλλὰ κατεφάνη μοι αὐτίκα οὐδὲ τὸ ἄφετον δοκοῦν τῆς κόμης ἀκαλλώπιστον ἐῶσα, οὐδὲ τοῦ ἱματίου τὴν ἀναβολὴν ἀνεπιτηδεύτως περιστέλλουσα. πρόδηλος δὲ ἦν κοσμουμένη αὐτοῖς, καὶ πρὸς εὐπρέπειαν τῷ ἀθεραπεύτῳ δοκοῦντι προσχρωμένη, ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ ψιμύθιον, καὶ φῦκος, καὶ τὰ ῥήματα πάνυ ἑταιρικά. καὶ ἐπαινουμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, ἐς τὸ κάλλος ἔχαιρε. καὶ εἰ δοίη τις, προχείρως ἐδέχετο. καὶ τοὺς πλουσιωτέρους ἄν παρακαθισαμένη πλησίον, τοὺς πένητας τῶν ἐραστῶν οὐδὲ προσέβλεπε. πολλάκις δὲ καὶ γυμνωθείσης αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκούσιον, ἑώρων περιδέραια χρυσᾶ, τῶν ἐγχελέων παχύτερα. ταῦτα ἰδὼν, ἐπὶ πόδας ἦν εὐθὺς, ἀνέστρεφον, οἰκτείρας δηλαδὴ τοὺς κακοδαίμονας ἐκείνους, ἑλκομένους πρὸς αὐτῆς οὐ τῆς ῥινὸς, ἀλλὰ τοῦ πώγωνος, καὶ κατὰ τὸν Ἰξίονα εἰδώλῳ ἀντὶ τῆς Ἥρας ξυνόντας. Πλά-

τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας· οὐ γὰρ πρόδηλος οὐδὲ πᾶσι γνώριμος ἡ θύρα. πλὴν ἀλλ' οὐδὲν δεήσει βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν· ἐνταῦθα γὰρ ἐν κεραμεικῷ ὑπομενοῦμεν αὐτήν. ἤδη δέ, ἤδη που ἀφίξεται, ἐπανιοῦσα ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς περιπατήσειε καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ. τοῦτο γὰρ ὁσημέραι ἔθος ποιεῖν αὐτῇ. μᾶλλον δὲ ἤδη πρόσεισιν. ὁρᾷς τὴν κόσμιον τὴν ἀπὸ τοῦ σχήματος, τὴν προσηνῆ τὸ βλέμμα, τὴν ἐπὶ συννοίᾳ ἠρέμα βαδίζουσαν; Πλ. πολλὰς ὁμοίας ὁρῶ τό γε σχῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν. καίτοι μία πάντως ἥ γε ἀληθὴς φιλοσοφία καὶ ἐν αὐταῖς. Πλά. εὖ λέγεις. ἀλλὰ δηλώσει ἥτις ἐστί, φθεγξαμένη μόνον. Φιλο. παπαί. τί Πλάτων, καὶ Χρύσιππος ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαιά μου τῶν μαθημάτων, τί αὖθις ἐς τὸν βίον; ἆρά τις ὑμᾶς ἐλύπει τῶν κάτω; ὀργιζομένοις γοῦν ἐοίκατε. καὶ τίνα τοῦτον ξυλλαβόντες, ἄγετε; ἦ που λωποδύτης τις, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱερόσυλός ἐστι; Πλά. νὴ Δία ὦ φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσύλων ἀσεβέστατος. ὃς τὴν ἱερωτάτην σέ, κακῶς ἀγορεύειν ἐπεχείρησε, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι τι παρὰ σοῦ μαθόντες, τοῖς μεθ' ἡμᾶς καταλελοίπαμεν. Φιλο. εἶτα ἠγανακτήσατε λοιδορησαμένου τινός, καὶ ταῦτα, εἰδότες ἐμὲ οἷα πρὸς τῆς κωμῳδίας ἀκούουσα ἐν Διονυσίοις; ὅμως φίλην τε αὐτὴν ἥγημαι, καὶ οὔτε ἐδικασάμην, οὔτε ᾐτιασάμην προσελθοῦσα. ἐφίημι δὲ παίζειν τὰ εἰκότα, καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορτῇ. οἶδα γὰρ ὡς οὐκ ἄν τι ὑπὸ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ τοὐναντίον ὅπερ ἂν ᾖ καλόν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποσμώμενον τοῖς κόμμασι, λαμπρότερον ἀποστίλβει, καὶ φανερώτερον γίνεται. ὑμεῖς δέ, οὐκ οἶδα ὅπως ὀργίλοι καὶ ἀγανακτικοὶ γεγόνατε. τί δ' οὖν αὐτὸν ἄγχετε; Πλά.

μίαν ἡμέραν ταύτην παραιτησάμενοι, ἥκομεν ἐπ' αὐτὸν,
ὡς ὑπόσχῃ τὴν ἀξίαν ὧν δέδρακε. φῆμαι γὰρ ἡμῖν διήγ-
γελον οἷα ἔλεγεν οὗτος ἐς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν. Φιλο.
εἶτα πρὸ δίκης οὐδὲ ἀπολογησάμενον ἀποκτενεῖτε; δῆ-
λος γοῦν ἐστιν εἰπεῖν τι θέλων. Πλά. οὐκ. ἀλλ' ἐπὶ σὲ
τὸ πᾶν ἀνεβαλλόμεθα. καὶ σοὶ ὅ,τι ἂν δοκῇ, τοῦτο ποιήσει
τέλος τῆς δίκης Φιλο. τί φῂς σύ; Λου. τοῦτο
αὐτὸ ὦ δέσποινα φιλοσοφία, ἥπερ καὶ μόνη τἀληθὲς ἐξευ-
ρεῖν δύναιο, μόλις γοῦν εὑρόμην πολλὰ ἱκετεύσας, τὸ σοὶ
φυλαχθῆναι τὴν δίκην. Πλά. νῦν ὦ κατάρατε, δέ-
σποιναν αὐτὴν καλεῖς, πρώην δὲ τὸ ἀτιμότατον φιλοσο-
φίαν ἀπέφαινες, ἐν τοσούτῳ ἀποκρύπτων θεάτρῳ, κατὰ
μέρη δύ' ὀβολῶν ἕκαστον εἶδος αὐτῆς τῶν λόγων; Φιλο.
ὁρᾶτε μὴ οὐ φιλοσοφίαν οὗτός γε, ἀλλὰ γόητας ἄνδρας
ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὀνόματι πολλὰ καὶ μιαρὰ πράττοντας, ἠγό-
ρευε κακῶς. Λου. εἴσῃ αὐτίκα, ἢν ἐθέλῃς ἀπολογου-
μένου ἀκούειν. μόνον ἀπίωμεν ἐπ' Ἄρειον πάγον. μᾶλλον
δὲ εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτὴν, ὡς ἂν ἐκ περιωπῆς ἅμα κα-
ταφανείη πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει. Φιλο. ὑμεῖς δὲ ὦ
φίλαι, ἐν τῇ ποικίλῃ τέως περιπατήσατε. ἥξω γὰρ ὑμῖν,
ἐκδικάσασα τὴν δίκην. Λου. τίνες δέ εἰσιν ὦ φιλοσο-
φία, πάνυ γάρ κόσμιαι καὶ αὗται δοκοῦσιν. Φιλο.
ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώδης αὕτη, σωφροσύνη δὲ ἐκείνη, καὶ δι-
καιοσύνη παρ' αὐτήν. ἡ προηγουμένη δὲ παιδεία. ἡ ἀμυ-
δρὰ δὲ αὕτη, καὶ ἀσαφὴς τὸ χρῶμα, ἡ ἀλήθειά ἐστιν.
Λου. οὐχ ὁρῶ ἥν τινα καὶ λέγεις. Φιλο. τὴν ἀκαλλώ-
πιστον ἐκείνην οὐχ ὁρᾷς, τὴν γυμνὴν, τὴν ὑποφεύγουσαν ἀεὶ,
καὶ διολισθάνουσαν; Λου. ὁρῶ νῦν μόλις. ἀλλά τι οὐχὶ
καὶ ταύτας ἄγεις, ὡς πλῆρες γένοιτο καὶ ἐντελὲς τὸ συνέ-
δριον; τὴν ἀλήθειαν δέ γε, καὶ ξυνήγορον ἀναβιβάσασθαι

πρὸς τὴν δίκην βούλομαι. Φιλο. νὴ Δία, ἀκολουθή-
σατέ τε καὶ ὑμεῖς. οὐ βαρὺ γὰρ μίαν δικάσαι δίκην. καὶ ταῦ-
τα, περὶ τῶν ἡμετέρων ἐσομένην. Ἀλήθεια. ἄπιτε ὑ-
μεῖς. ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι ἀκούειν, ἃ πάλαι οἶδα ὁποῖά
ἐστιν. Λου. ἀλλ' ἡμῖν ὦ ἀλήθεια, συνδέοντι ξυνδικά-
ζοις ἄν, ὡς καὶ καταμηνύοις ἕκαστα. Φιλο. οὐκοῦν ἐπά-
γωμαι καὶ τὼ θεραπαινιδίω τούτω, συνοίκω τάτω μοι ὄν-
τι. Λου. καὶ μάλα ὁπόσας ἂν ἐθέλῃς. Φιλο. ἕπε-
σθον ὦ ἐλευθερία, καὶ παρρησία μεθ' ἡμῶν, ὡς τὸν δείλαιον
τοῦτον ἀνθρωπίσκον ἐραστὴν ἡμέτερον ὄντα, καὶ κινδυ-
νεύοντα ἐπὶ μηδεμιᾷ προφάσει δικαίᾳ, σῶσαι δυνηθῶ-
μεν. σὺ δ' Ἔλεγχε, αὐτοῦ περίμενον. Λου. μηδαμῶς ὦ
δέσποινα. ἡκέτω δὲ καὶ οὗτος, καὶ εἴ τις ἄλλος. οὐ γὰρ τοῖς
τυχοῦσι θηρίοις προσπολεμῆσαι δεήσει μοι, ἀλλ' ἀλαζόσιν
ἀνθρώποις, καὶ δυσελέγκτοις ἀεί τινας ἀποφυγὰς εὑρι-
σκομένοις. ὥστε ἀναγκαῖος ὁ ἔλεγχος. Φιλο. ἀναγ-
καιότατος μὲν οὖν. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ τὴν ἀπόδειξιν παρα-
λάβοις. Ἀλή. ἕπεσθε πάντες, ἐπείπερ ἀναγκαῖοι δο-
κεῖτε πρὸς τὴν δίκην. Ἀρι. ὁρᾷς, προσεταιρίζεται καθ'
ἡμῶν ὦ φιλοσοφία, τὴν ἀλήθειαν. Φιλο. εἶτα δεδίατε
ὦ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, καὶ Ἀριστότελες, μή τι ψεύση-
ται ὑπὲρ αὐτοῦ ἀλήθεια οὖσα; Πλά. οὐ τοῦτο, ἀλλὰ δει-
νῶς πανοῦργός ἐστι, καὶ κολακικός. ὥστε παραπείσει αὐ-
τήν. Ἀλή. θαρρεῖτε. οὐδὲν οὐ μὴ γένηται ἄδικον, δικαιο-
σύνης ταύτης συμπαρούσης. Φι. ἀπίωμεν οὖν. ἀλλ' εἰπέ
μοι σύ, τί σοι τοὔνομα; Λου. ἐμοὶ Παρρησιάδης, Ἀλη-
θίωνος τοῦ Ἐλεγξικλέους. Φιλο. πατρὶς δέ, Λου.
Σύρος ὦ φιλοσοφία, τῶν ἐπ' Εὐφρατιδίων. ἀλλὰ τί τοῦ-
το; καὶ γὰρ τούτων τινὰς οἶδα τῶν ἀντιδίκων μου, οὐχ ἧττον
ἐμοῦ βαρβάρους τὸ γένος. ὁ τρόπος δὲ, καὶ ἡ παιδεία, οὐ

κατὰ Σολέας, ἢ Κυπρίους, ἢ Βαβυλωνίους, ἢ Σταγειρίτας· καίτοι πρός γε σὲ, οὐδὲν ἂν γένοιτο ἔλαττον, οὐδ᾽ εἰ τὴν φωνὴν βάρβαρος εἴη τις, εἴπερ ἡ γνώμη ὀρθὴ καὶ δικαία φαίνοιτο οὖσα. Φιλο. εὖ λέγεις. ἀλλ᾽ ὡς γοῦν τοῦτο ἠρόμην. ἡ τέχνη δέ σοι τίς; ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτό γε. Λου. μισαλαζών εἰμι, καὶ μισογόης, καὶ μισοψευδὴς, καὶ μισότυφος. καὶ μισῶ πᾶν τὸ τοιουτῶδες εἶδος τῶν μιαρῶν ἀνθρώπων. πάνυ δὲ πολλοί εἰσιν ὡς οἶσθα. Φιλο. Ἡράκλεις, πολυμισῆ τινα μέτει τὴν τέχνην. Λου. εὖ λέγεις. ὁρᾷς γοῦν ὁπόσοις ἀπεχθάνομαι, καὶ ὡς κινδυνεύω δι᾽ αὐτήν; οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐναντίαν αὐτῇ πάνυ ἀκριβῶς οἶδα. λέγω δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ φιλῶ τὴν ἀρχὴν ἔχουσαν. φιλαλήθης γὰρ, καὶ φιλόκαλος, καὶ φιλαπλοϊκὸς, καὶ ὅσα τῷ φιλεῖσθαι συγγενῆ. πλὴν ἀλλ᾽ ὀλίγοι πάνυ ταύτης ἄξιοι τῆς τέχνης. οἱ δὲ ὑπὸ τῇ ἐναντίᾳ ταττόμενοι, καὶ τῷ μίσει οἰκειότεροι, πεντακισμύριοι. κινδυνεύω τοιγαροῦν τὴν μὲν, ὑπ᾽ ἀργίας ἀπομαθεῖν ἤδη. τὴν δὲ, πάνυ ἠκριβωκέναι. Φιλο. καὶ μὴν οὐκ ἐχρῆν. τοῦ γὰρ αὐτοῦ καὶ τάδε φασὶ, καὶ τάδε. ὥστε μὴ διαίρει τὰ τέχνα. μία γὰρ ἐστὸν, δύ᾽ εἶναι δοκοῦσαι. Λου. ἄμεινον σὺ οἶσθα ταῦτα ὦ φιλοσοφία. τὸ μέντοι ἐμὸν, τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τοὺς μὲν πονηροὺς μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστοὺς, καὶ φιλεῖν. Φιλο. ἄγε δὴ, πάρεσμεν γὰρ ἔνθα ἐχρῆν, ἐνταῦθά που ἐν τῷ προνάῳ τῆς πολιάδος δικάσωμεν. ἡ ἱέρεια, διάθες ἡμῖν τὰ βάθρα. ἡμεῖς δὲ, ἐν τοσούτῳ προσκυνήσωμεν τὴν θεόν. Λου. ὦ πολλιὰς, ἐλθέ μοι κατὰ τῶν ἀλαζόνων σύμμαχος, ἀναμνησθεῖσα ὁπόσα ἐπιορκούντων ὁσημέραι ἀκούεις αὐτῶν. καὶ ἃ πράττουσι δὲ μόνη ὁρᾷς, ἅτε δὴ ἐπίσκοπος οὖσα. νῦν καιρὸς ἀμύνασθαι αὐτούς. ἐμὲ δ᾽ ἤν που κρατούμενον ἴδῃς, καὶ πλείους ὦσιν αἱ μέλαιναι, σὺ προσθεῖσα τὴν σεαυτῆς, σῷζε

ὁ ἀληθέστατος νῦν λέγει. ὅλως δὲ, ὑπὲρ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανακτεῖ περιυβρισμένης, καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παῤῥησιάδου λόγοις. καὶ τὰς προαιρέσεις ἀφεὶς, ἐν αἷς διαλλάττομεν, ὃ κοινὸν ἅπαντες ἔχομεν, τοῦτο ὑπερμαχεῖ. ὅρα, σὲ μόνον προεστησάμεθα, καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντα τὰ ἡμῶν νῦν κινδυνεύεται, ἢ σεμνότατα δόξαι, ἢ τοιαῦτα πιστευθῆναι, οἷα οὗτος ἀπέφηνε. Διο. θαῤῥεῖτε, οὐδὲν ἐλλείψομεν. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ. κἂν ἡ φιλοσοφία δὲ πρὸς τοὺς λόγους ἐπικλασθεῖσα, φύσει γὰρ ἥμερος, καὶ πρᾶός ἐστιν, ἀφεῖναι διαβουλεύηται αὐτὸν, ἀλλ' οὐ τά γε ἐμὰ ἐνδεήσει. δείξω γὰρ αὐτῷ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφοροῦμεν. Φιλο. τοῦτο μὲν μηδαμῶς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μᾶλλον. ἄριστον γὰρ, ἤπερ τῷ ξύλῳ. μὴ μέλλε δ' οὖν. ἤδη γὰρ ἐγκέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πρὸς σὲ τὸ δικαστήριον ἀποβλέπει. Λου. οἱ λοιποὶ καθιζέτωσαν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ψηφοφορείτωσαν μεθ' ὑμῶν. Διογένης δὲ, κατηγορείτω μόνος. Φιλο. οὐ δέδιας οὖν μή σου καταψηφίσωνται; Λου. οὐδαμῶς. πλείοσι γοῦν κρατῆσαι βούλομαι. Φιλο. γενναῖά σου ταῦτα. καθίσατε δ' οὖν. σὺ δ' ὦ Διόγενες, λέγε. Διο. οἷοι μὲν ἡμεῖς ἄνδρες ἐγενόμεθα παρὰ τὸν βίον ὦ φιλοσοφία, πάνυ ἀκριβῶς οἶσθα, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα γὰρ τὸ κατ' ἐμὲ σιωπήσω, ἀλλὰ Πυθαγόραν τοῦτον, καὶ Πλάτωνα, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ Χρύσιππον, καὶ τοὺς ἄλλους, τίς οὐκ οἶδεν ὅσα ἐς τὸν βίον καλὰ εἰσεκομίσαντο; ἃ δὲ τοιούτους ὄντας ἡμᾶς, ὁ τρισκατάρατος οὑτοσὶ Παῤῥησιάδης ὕβρικεν, ἤδη ἐρῶ. ῥήτωρ γάρ τις ὥς φασιν ὢν, ἀπολιπὼν τὰ δικαστήρια, καὶ τὰς ἐν ἐκείνοις εὐδοκιμήσεις, ὁπόσον ἢ δεινότητος, ἢ ἀκμῆς ἐπεπόριστο ἐν τοῖς λόγοις, τοῦτο πᾶν ἐφ' ἡμᾶς συσκευασάμενος, οὐ παύεται μὲν ἀγορεύων κακῶς, γόητας, καὶ ἀπατεῶνας ἀποκαλῶν, τὰ πλήθη δὲ, ἀναπεί-

θὼν καταγελᾶν ἡμῶν, καὶ καταφρονεῖν, ὡς τὸ μηδὲν ὄντων· μᾶλλον δὲ καὶ μισεῖσθαι πρὸς τῶν πολλῶν ἤδη πεποίηκεν αὐτούς τε ἡμᾶς, καὶ σὲ τὴν φιλοσοφίαν, φληνάφους, καὶ λήρους ἀποκαλῶν τὰ σά, καὶ τὰ σπουδαιότατα, ὧν ἡμᾶς ἐπαίδευσας, ἐπὶ χλευασμῷ διεξιών, ὥστε ἑαυτὸν μὲν, κροτεῖσθαι, καὶ ἐπαινεῖσθαι πρὸς τῶν θεατῶν, ἡμᾶς δὲ, ὑβρίζεσθαι· φύσει γὰρ τοιοῦτόν ἐστιν ὁ πολὺς λεώς, χαίρουσι τοῖς ἀποσκώπτουσι, καὶ λοιδορουμένοις· καὶ μάλισθ᾽ ὅταν τὰ σεμνότατα εἶναι δοκοῦντα, διασύρηται· ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἔχαιρον Ἀριστοφάνει, καὶ Εὐπόλιδι, Σωκράτην τουτονὶ ἐπὶ χλευασίᾳ παράγουσιν ἐπὶ τὴν σκηνήν, καὶ κωμῳδοῦσιν ἀλλοκότους τινὰς περὶ αὐτοῦ κωμῳδίας· καίτοι ἐκεῖνοι μὲν καθ᾽ ἑνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφειμένον αὐτὸ δρᾶν· καὶ τὸ σκῶμμα, μέρος τι ἐδόκει τῆς ἑορτῆς· καὶ ὁ θεὸς ἴσως χαίρει, φιλόγελώς τις ὤν· ὁ δὲ, τοὺς ἀρίστους ξυγκαλῶν, ἐκ πολλοῦ φροντίσας, καὶ παρασκευασάμενος, καὶ βλασφημίας τινὰς ἐς παχὺ βιβλίον ἐγγράψας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ διαγορεύει κακῶς Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Ἀριστοτέλην τοῦτον, Χρύσιππον ἐκεῖνον, ἐμέ, καὶ ὅλως ἅπαντας, οὔτε ἑορτῆς ἐφιείσης, οὔτε ἰδίᾳ τι πρὸς ἡμῶν παθών· εἶχε γὰρ ἄν τινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμυνόμενος, ἀλλὰ μὴ ἄρχων αὐτὸς ἔδρασε· καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὅτι ταῦτα ποιῶν, καὶ ὑπὸ τὸ σὸν ὄνομα ὦ φιλοσοφία, ὑποδύεται· καὶ ὑπελθὼν, τὸν διάλογον ἡμέτερον οἰκέτην ὄντα, τούτῳ ξυναγωνιστῇ καὶ ὑποκριτῇ χρῆται καθ᾽ ἡμῶν· ἔτι καὶ Μένιππον ἀναπείσας ἑταῖρον ἡμῶν ἄνδρα ξυγκωμῳδεῖν αὐτῷ τὰ πολλά· ὃς μόνος οὐ πάρεστιν, οὐδὲ κατηγορεῖ μεθ᾽ ἡμῶν προδοὺς τὸ κοινόν, ἀνθ᾽ ὧν ἁπάντων ἄξιόν ἐστιν αὐτὸν ὑποσχεῖν τὴν δί-

πλέω. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοι, τὰ σεμνότατα διασύρων ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων; χρήσιμον γοῦν καὶ πρὸς ἐκείνους τὸ τοιοῦτον, εἰ θεάσαιντο αὐτὸν κολασθέντα, ὡς μηδὲ ἄλλος τις ἔτι καταφρονοίη φιλοσοφίας· ἐπεὶ τό γε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ ὑβριζόμενον ἀνέχεσθαι, οὐ μετριότητος, ἀλλ' ἀνανδρίας, καὶ εὐηθείας εἰκότως ἂν νομίζοιτο. τὰ μὲν γὰρ τελευταῖα, τίνι φορητά; ὃς καθάπερ ἀνδράποδα παραγαγὼν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον, καὶ κήρυκα ἐπιστήσας, ἀμπηπόλησεν ὥς φασι, τοὺς μὲν, ἐπὶ πολλῷ, ἐνίους δὲ, μνᾶς ἀττικῆς· ἐμὲ δ' ὁ πονηρότατος οὗτος, δύ' ὀβολῶν· οἱ παρόντες δ' ἐγέλων, ἀνθ' ὧν γε αὐτοί τε ἀνεληλύθαμεν, ἀγανακτήσαντες· καὶ σὲ ἀξιοῦμεν τιμωρῆσαι ἡμῖν, τὰ αἴσχιστα ὑβρισμένοις. Φιλο. εὖ γε ὦ Διόγενες, ὑπὲρ ἁπάντων καλῶς, ὁπόσα ἐχρῆν, ἅπαντα εἴρηκας. Φιλο. παύσασθε ἐπαινοῦντες. ἔγχει τῷ ἀπολογουμένῳ. σὺ δὲ ὦ Παῤῥησιάδη, λέγε ἤδη ἐν τῷ μέρει· σοὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν. μὴ μέλλε οὖν. Παῤῥη. οὐ πάντα μου ὦ φιλοσοφία κατηγόρησε Διογένης, ἀλλὰ τὰ πλείω, καὶ ὅσα ἦν χαλεπώτερα, οὐκ οἶδ' ὅ, τι παθὼν, παρέλιπεν. ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω ἔξαρνος γενέσθαι, ὡς οὐκ εἶπον αὐτὰ, ἢ ἀπολογίαν τινὰ μεμελετηκὼς ἀφῖχθαι, ὥστε καὶ εἴ τινα ἢ αὐτὸς οὗτος ἀπεσιώπησεν, ἢ ἐγὼ μὴ πρότερον ἔφθην εἰρηκὼς, νῦν προσθήσειν μοι δοκῶ. οὕτω γὰρ ἂν μάθοις οὕς τινας ἀπεκήρυττον, καὶ κακῶς ἠγόρευον, ἀλαζόνας, καὶ γόητας ἀποκαλῶν. καί μοι μόνον τοῦτο παραφυλάττετε, εἰ ἀληθῆ περὶ πάντων ἐρῶ. εἰ δέ τι βλάσφημον, ἢ τραχὺ φαίνοιτο ἔχων ὁ λόγος, οὐ τὸν διελέγχοντα ἐμὲ, ἀλλὰ ἐκείνους ἂν οἶμαι δικαιότερον αἰτιᾶσθαι, τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ξυνεῖδον ὁπόσα τοῖς ῥητορεύουσι τὰ δυσχερῆ ἀναγκαῖον προσεῖναι,

γρ. ἀπημπόλησε

ἀπάτην, καὶ ψεῦδος, καὶ θρασύτητα, καὶ βοὴν, καὶ ὠθι-
σμοὺς, καὶ μυρία ἄλλα, ταῦτα μὲν ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἀπέ-
φυγον· ἐπὶ δὲ τὰ σὰ ὦ φιλοσοφία καλὰ ὁρμήσας, ἠξίουν
ὁπόσον ἔτι μοι λοιπὸν τοῦ βίου, καθάπερ ἐκ ζάλης, καὶ
κλύδωνος, ἐς εὔδιόν τινα λιμένα ἐσπλεύσας, ὑπὸ σοὶ
σκεπόμενος, καταβιῶναι. κἀπειδὴ μόνον παρέκυψα
ἐς τὰ ὑμέτερα, σὲ μὲν ὥσπερ ἀναγκαῖον ἦν, καὶ τούσδε
ἅπαντας, ἐθαύμαζον, ἀρίστου βίου νομοθέτας ὄντας, καὶ
τοῖς ἐπ' αὐτὸν ἐπειγομένοις χεῖρα ὀρέγοντας, τὰ κάλλι-
στα, καὶ ξυμφορώτατα παραινοῦντας, εἴ τις μὴ παρα-
βαίνοι αὐτὰ, μηδὲ διολισθάνοι, ἀλλ' ἀτενὲς ἀποβλέπων
ἐς τοὺς κανόνας, οὓς προτεθείκατε, πρὸς τούτους ῥυθμί-
ζοι, καὶ ἀπευθύνοι τὸν ἑαυτοῦ βίον· ὅπερ νὴ Δία καὶ τῶν
καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὁρῶν δὲ πολλοὺς οὐκ
ἔρωτι φιλοσοφίας ἐχομένους, ἀλλὰ δόξης μόνον τῆς
ἀπὸ τοῦ πράγματος, τὰ μὲν πρόχειρα ταῦτα, καὶ δημό-
σια, καὶ ὁπόσα παντὶ μιμεῖσθαι ῥᾴδιον, εὖ μάλα ἐοι-
κότας ἀγαθοῖς ἀνδράσι, τὸ γένειον λέγω, καὶ τὸ βάδι-
σμα, καὶ τὴν ἀναβολήν· ἐπὶ δὲ τοῦ βίου, καὶ τῶν πραγμά-
των ἀντιφθεγγομένους τῷ σχήματι, καὶ τἀναντία ὑμῖν
ἐπιτηδεύοντας, καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπο-
σχέσεως, ἠγανάκτουν· καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει μοι,
καθάπερ ἂν εἴ τις ὑποκριτὴς τραγῳδίας, μαλακὸς
αὐτὸς ὢν, καὶ γυναικεῖος, Ἀχιλλέα, ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν
Ἡρακλέα ὑποκρίνοιτο αὐτὸν, μήτε βαδίζων, μήτε φθεγγό-
μενος ἡρωϊκὸν, ἀλλὰ θρυπτόμενος ὑπὸ τηλικούτῳ προ-
σωπείῳ· ὃν οὐδ' ἂν ἡ Ἑλένη ποτὲ, ἢ Πολυξένη ἀνάσχοιτο
πέρα τοῦ μετρίου αὐταῖς προσεοικότα· οὐχ ὅπως ὁ Ἡρα-
κλῆς ὁ καλλίνικος, ἀλλά μοι δοκεῖ, τάχιστ' ἂν ἐπιτρίψαι
τῷ ῥοπάλῳ παίων τὸν τοιοῦτον, αὐτόν τε, καὶ τὸ προσω-

πίθον, οὕτως ἀτίμως καταπεπλυσμένος πρὸς αὐτῶν τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ὑμᾶς πάσχοντας, ὑπ' ἐκείνων ὁρῶν, οὐκ ἤνεγκα τὴν αἰσχύνην τῆς ὑποκρίσεως, εἰ πίθηκοι ὄντες, ἐτόλμησαν ἡρώων προσωπεῖα περιθέσθαι, ἢ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσασθαι· ὃς λεοντῆν περιβαλλόμενος, ἠξίου λέων αὐτὸς εἶναι, πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους ὀγκώμενος μάλα τραχὺ, καὶ καταπληκτικὸν, ἄχρι δή τις αὐτὸν ξένος καὶ λέοντα ἰδὼν, καὶ ὄνον, πολλάκις ἤλεγξε, καὶ ἀπεδίωξε παίων τοῖς ξύλοις· ὃ δὲ μάλιστά μοι δεινὸν ὦ φιλοσοφία κατεφαίνετο, τοῦτο ἦν· οἱ γὰρ ἄνθρωποι εἴ τινα τούτων ἑώρων πονηρὸν, ἢ ἄσχημον, ἢ ἀσελγές τι ἐπιτηδεύοντα, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ φιλοσοφίαν αὐτὴν ᾐτιᾶτο, καὶ τὸν Χρύσιππον εὐθὺς, ἢ πλάτωνα, ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτου αὐτὸν ἐπώνυμον, ὁ διαμαρτάνων ἐκεῖνος ἐποιεῖτο, καὶ οὗ τοὺς λόγους ἐποιεῖτο· καὶ ἀπὸ τοῦ κακῶς βιοῦντος, πονηρὰ περὶ ὑμῶν εἴκαζον, τῶν πρὸ πολλοῦ τεθνηκότων· οὐ γὰρ παρὰ ζῶντας ὑμᾶς ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ ἐγίνετο, ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐκ ποδῶν, ἐκεῖνον δὲ ἑώρων σαφῶς ἅπαντες δεινὰ, καὶ ἄσεμνα ἐπιτηδεύοντα, ὥστε ἐρήμην ἡλίσκεσθε μετ' αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν ὁμοίαν διαβολὴν συγκατεσπᾶσθε. ταῦτα οὐκ ἤνεγκα ὁρῶν ἔγωγε, ἀλλ' ἤλεγχον αὐτοὺς, καὶ διέκρινον ἀφ' ὑμῶν· ὑμεῖς δὲ, τιμᾶν ἐπὶ τούτοις δέον, εἰς δικαστήριον ἄγετε· οὔκουν ἤν τινα καὶ τῶν μεμυημένων ἰδὼν ἐξαγορεύοντα ταῖν θεαῖν τὰ ἀπόρρητα, καὶ ἐξορχούμενον, ἀγανακτήσω, καὶ διελέγξω, ἐμὲ τὸν ἀσεβοῦντα ἡγήσεσθε εἶναι, ἀλλ' οὐ δίκαιον· ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μαστιγοῦν εἰώθασιν, ἤν τις ὑποκριτὴς Ἀθηνᾶν, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν Δία ὑποδυόμενος, μὴ καλῶς ὑποκρίνοιτο, μηδὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν, καὶ οὐδέν που ὀργίζονται αὐτοῖς ἐκεῖνοι, ὅτι τὸν περικείμενον αὐτῶν τὰ προσωπεῖα, καὶ τὸ σχῆμα ἐνδεδυκότα,

ἐπιτρέψαι παίειν τοῖς μαστιγοφόροις, ἀλλὰ καὶ ἥδοιντο ἄν οἶμαι, μαστιγουμένων· οἰκέτην μὲν γὰρ, ἢ ἄγγελον, μὴ δεξιῶς ὑποκρίνασθαι, μικρὸν τὸ πταῖσμα· τὸν Δία δὲ, ἢ τὸν Ηρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιδείξασθαι τοῖς θεαταῖς, ἀποτρόπαιον ὡς, καὶ αἰσχρόν· καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε πάντων ἀτοπώτατόν ἐστιν, ὅτι τοὺς μὲν λόγους ὑμῶν, πάνυ ἀκριβοῦσιν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καθάπερ δὲ ἐπὶ τοῦτο μόνον ἀναγιγνώσκοντες αὐτοὺς, καὶ μελετῶντες, ὡς τἀναντία ἐπιτηδεύσειεν, οὕτω βιοῦσι· πάντα μὲν γὰρ ὅσα φασὶν, οἷον χρημάτων καταφρονεῖν, καὶ δόξης, καὶ μόνον τὸ καλὸν οἴεσθαι ἀγαθὸν, καὶ ἀόργητον εἶναι, καὶ τῶν λαμπρῶν τούτων ὑπερορᾶν, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς διαλέγεσθαι, καλὰ ὦ θεοὶ, καὶ σοφὰ, καὶ θαυμάσια λίαν ὡς ἀληθῶς· οἱ δὲ, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ μισθῷ διδάσκουσι, καὶ τοὺς πλουσίους τεθήπασι, καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον κεχήνασιν, ὀργιλώτεροι μὲν τῶν κυνιδίων ὄντες, δειλότεροι δὲ τῶν λαγωῶν, κολακευτικώτεροι δὲ τῶν πιθήκων, ἀσελγέστεροι δὲ τῶν ὄνων, ἁρπακτικώτεροι δὲ τῶν γαλῶν, φιλονεικότεροι δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων· τοιγαροῦν, γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, ὠθιζόμενοι ἐπὶ ταῦτα, καὶ περὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἀλλήλους παρωθούμενοι, καὶ δεῖπνα πολυάνθρωπα δειπνοῦντες, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἐπαινοῦντες φορτικῶς, καὶ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος ἐμφορούμενοι, καὶ μεμψίμοιροι φαινόμενοι, καὶ ἐπὶ τῆς κύλικος ἀτερπῆ, καὶ ἀπῳδὰ φιλοσοφοῦντες καὶ τὸν ἄκρατον οὐ φέροντες· οἱ ἰδιῶται δὲ, ὁπόσοι ξυμπίνουσι, γελῶσι δηλαδὴ, καὶ καταπτύουσι φιλοσοφίας, εἰ τοιαῦτα καθάρματα ἐκτρέφει· τὸ δὲ πάντων αἴσχιστον, ὅτι μηδενὸς δεῖσθαι λέγων ἕκαστος αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον πλούσιον εἶναι τὸν σοφὸν κεκραγὼς, μικρὸν ὕστερον αἰτεῖ προσελθὼν, καὶ ἀγανακτεῖ μὴ λαβὼν, ὅμοιον, ὡς

ἄν τις ἐν βασιλικῷ σχήματι ὀρθὴν τιάραν ἔχων, καὶ διάδημα, καὶ τἆλλα, ὅσα βασιλείας γνωρίσματα, προσαιτοίη, τῶν ὑποδεεστέρων δεόμενος. ὅταν μὲν οὖν αὐτοὺς δέῃ λαμβάνειν, πολὺς ὁ περὶ τοῦ κοινωνικὸν εἶναι δεῖν λόγος, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλοῦτος. καὶ τί γὰρ τὸ χρυσίον, ἢ τὸ ἀργύριον, οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων διαφέρον; ὅταν δέ τις ἐπικουρίας δεόμενος ἑταῖρος ἐκ παλαιοῦ, καὶ φίλος ἀπὸ πολλῶν, ὀλίγα αἰτῇ προσελθὼν, σιωπὴ, καὶ ἀπορία, καὶ ἀμαθία, καὶ παλινῳδία τῶν λόγων πρὸς τὸ ἐναντίον. οἱ δὲ πολλοὶ περὶ φιλίας ἐκεῖνοι λόγοι, καὶ ἡ ἀρετὴ, καὶ τὸ καλὸν, οὐκ οἶδ' ὅποι ποτὲ οἴχεται, πάντως ταῦτα ἀποπτάμενα, πτερόεντα ὡς ἀληθῶς ἔπη, μάτην ὁσημέραι πρὸς αὐτῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς σκιαμαχούμενα. μέχρι γὰρ τούτου, φίλος ἕκαστος αὐτῶν ἐς ὅσον ἂν μὴ ἀργύριον, ἢ χρυσίον ᾖ προκείμενον ἐν τῷ μέσῳ. ἢν δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξηται μόνον, λέλυται μὲν ἡ εἰρήνη, ἄσπονδα δὲ, καὶ ἀκήρυκτα πάντα. καὶ τὰ βιβλία ἐξαλήλιπται, καὶ ἡ ἀρετὴ πέφευγεν, οἷόν τι καὶ οἱ κύνες πάσχουσιν. ἐπειδάν τις ὀστοῦν ἐς μέσους αὐτοὺς ἐμβάλῃ, ἀναπηδήσαντες, δάκνουσιν ἀλλήλους, καὶ τὸν προαρπάσαντα τὸ ὀστοῦν, ὑλακτοῦσι. λέγεται δὲ καὶ βασιλεύς τις αἰγύπτιος, πιθήκους ποτὲ πυρριχίζειν διδάξαι, καὶ τὰ θηρία, μιμηλότατα δέ ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων, ἐκμαθεῖν τάχιστα καὶ ὀρχεῖσθαι, ἁλουργίδας ἀμπεχόμενα, καὶ προσωπεῖα περικείμενα, καὶ μέχρι πολλοῦ εὐδοκιμεῖν τὴν θέαν, ἄχρι δή τις θεατὴς ἀστεῖος, κάρυα ὑπὸ κόλπον ἔχων, ἀφῆκεν ἐς τὸ μέσον. οἱ δὲ πίθηκοι, ἰδόντες καὶ ἐκλαθόμενοι τῆς ὀρχήσεως, τοῦθ' ὅπερ ἦσαν, πίθηκοι ἐγένοντο ἀντὶ πυρριχιστῶν, καὶ συνέτριβον τὰ προσωπεῖα, καὶ τὴν ἐσθῆτα κατερρήγνυον, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῆς ὀπώρας πρὸς ἀλλήλους. τὸ δὲ σύνταγμα

τῆς πυῤῥίχης, διελέλυτο, καὶ κατεγελᾶτο ὑπὸ τοῦ θεάτρου. τοιαῦτα καὶ οὗτοι ποιοῦσι. καὶ ἔγωγε τοὺς τοιούτους κακῶς ἠγόρευον, καὶ οὔποτε παύσομαι διελέγχων, καὶ κωμῳδῶν. περὶ ὑμῶν δὲ, ἢ τῶν ὑμῖν παραπλησίων, εἰσὶ γὰρ εἰσί τινες ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίαν ζηλοῦντες, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένοντες, μὴ οὕτω μανείην ἐγὼ, ὡς βλάσφημον εἰπεῖν τι, ἢ σκαιόν. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι; .. γὰρ ὑμῖν τοιοῦτο βεβίωται; τοὺς ἀλαζόνας ἐκείνους, καὶ θεοῖς ἐχθροὺς ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὰρ ὦ Πυθαγόρα, καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, καὶ Ἀριστότελες, τί φατὲ προσήκειν ὑμῖν τοὺς τοιούτους, ἢ οἰκεῖόν τι, καὶ ξυγγενὲς ἐπιδείκνυσθαι τῷ βίῳ; νὴ Δία Ἡρακλῆς φασι, καὶ Πίθηκος. ἢ διότι πώγωνας ἔχουσι, καὶ φιλοσοφεῖν ἀσκοῦσι, καὶ σκυθρωποί εἰσι, διὰ τοῦτο χρὴ ὑμῖν εἰκάζειν αὐτούς; ἀλλ' ἤνεγκα ἂν, εἰ πιθανοὶ γοῦν ἦσαν καὶ ἐπὶ τῆς ὑποκρίσεως αὐτῆς. νῦν δὲ, θᾶττον ἂν γὺψ ἀηδόνα μιμήσαιτο, ἢ οὗτοι φιλοσόφους. εἴρηκα τὰ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὁπόσα εἶχον. σὺ δὲ ὦ ἀλήθεια, μαρτύρει πρὸς αὐτούς, εἰ ἀληθῆ ἐστι. ΦΙΛΟ. μετάστηθι ὦ Παῤῥησιάδη πορρωτέρω ἔτι. τί ποιῶμεν ἡμεῖς; πῶς ὑμῖν εἰρηκέναι ἁνὴρ ἔδοξεν; ΑΡΕΤΗ. ἐγὼ μὲν ὦ φιλοσοφία, μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ, κατὰ τῆς γῆς δῦναι ηὐχόμην. οὕτως ἀληθῆ πάντα εἶπεν. ἐγνώριζον γοῦν ἀκούουσα ἕκαστον τῶν ποιούντων αὐτὰ, καὶ ἐφήρμοζον μεταξὺ τοῖς λεγομένοις, τοῦτο μὲν, ἐς τόνδε. τοῦτο δὲ, ὁ δεῖνα ποιεῖ. καὶ ὅλως ἔδειξε τοὺς ἄνδρας ἐναργῶς, καθάπερ ἐπί τινος γραφῆς τὰ πάντα προσεοικότας, οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτὰς ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀπεικάσας. ΦΙΛΟ. κἀγὼ πάνυ ἠρυθρίασα ὦ ἀρετή. ὑμεῖς δὲ, τί φατέ; ΑΝΑΒΙΟΥΝΤΕΣ. τί δὲ ἄλλο, ἢ ἀφεῖσθαι αὐτὸν τοῦ ἐγκλήματος, καὶ φίλον ἡμῖν, καὶ εὐεργ

γε τὴν ἀναγεγράφθαι; τὰ γοῦν τῆς Ἰλιέων ἀτεχνῶς πεπόνθαμεν, τραγῳδόν τινα τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς κεκινήκαμεν, ᾀσόμενον τὰς Φρυγῶν ξυμφοράς. ᾀδέτω γοῦν, καὶ τοὺς θεοῖς ἐχθροὺς ἐκτραγῳδείτω. Διο. καὶ αὐτὸς ὦ φιλοσοφία, πάνυ ἐπαινῶ τὸν ἄνδρα, καὶ ἀνατίθεμαι τὰ κατηγορούμενα, καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, γενναῖον ὄντα. Φιλο. εὖ γε ὦ Παῤῥησιάδη. ἀφίεμέν σε τῆς αἰτίας, καὶ ἁπάσαις κρατεῖς. καὶ τὸ λοιπὸν, ἴσθι ἡμέτερος ὤν. Παῤῥη. προσεκύνησα τήν γε πρώτην. μᾶλλον δὲ τραγικώτερον αὐτὸ ποιήσειν μοι δοκῶ. σεμνότερον γάρ. ὦ μέγα σεμνὴ νίκη τὸν ἐμὸν βίοτον κατέχοις, καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα. Αρε. οὐκοῦν δευτέρου κρατῆρος ἤδη καταρχώμεθα προσκαλῶμεν κἀκείνους, ὡς δίκην ὑπόσχωσιν, ἀνθ' ὧν εἰς ἡμᾶς ὑβρίζουσι. κατηγορήσει δὲ Παῤῥησιάδης ἑκάστου. Παῤῥη. ὀρθῶς ὦ ἀρετὴ ἔλεξας. ὥστε σὺ παῖ συλλογισμὲ, κατακύψας ἐς τὸ ἄστυ, προσκήρυττε τοὺς φιλοσόφους. Συλλογι. ἄκουε. σίγα. τοὺς φιλοσόφους ἥκειν ἐς ἀκρόπολιν ἀπολογησομένους ἐπὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ φιλοσοφίας, καὶ δίκης. Παῤῥη. ὁρᾷς; ὀλίγοι συνέρχονται, γνωρίσαντες τὸ κήρυγμα. ἄλλως γὰρ, δεδίασι τὴν δίκην. οἱ πολλοὶ δὲ αὐτῶν, οὐδὲ σχολὴν ἄγουσιν, ἀμφὶ τοὺς πλουσίους ἔχοντες. εἰ δὲ βούλει πάντας ἥκειν, κατὰ τάδε ὦ συλλογισμὲ κήρυττε. Φιλο. μηδαμῶς. ἀλλὰ σὺ ὦ Παῤῥησιάδη, προσκάλει, καθότι σοι δοκεῖ. Παῤῥη. οὐδὲν τόδε χαλεπόν. ἄκουε. σίγα. ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι λέγουσι, καὶ ὅσοι προσήκειν αὐτοῖς οἴονται τοῦ ὀνόματος, ἥκειν ἐς ἀκρόπολιν ἐπὶ τὴν διανομήν. δύο μναῖ ἑκάστῳ δοθήσονται, καὶ σησαμαίας πλακοῦς. ὃς δ' ἂν πώγωνα βαθὺν ἐπιδείξηται, καὶ παλάθην ἰσχάδων, οὗτός γε προσεπιλήψεται. κομίζειν δ' ἕκαστον

σωφροσύνην μὲν, καὶ δικαιοσύνην, ἢ ἐγκράτειαν, μηδαμῶς. οὐκ ἀναγκαῖα γὰρ ταῦτά γε, ἢν μὴ παρῇ. πάντα δὲ συλλογισμοὺς ἐξ ἅπαντος. οὐ γὰρ θέμις ἄνευ τούτων εἶναι σοφόν. κεῖται δ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα, τῷ δόμεν, ὃς μετὰ πᾶσιν ἐριζέμεν ἔξοχος εἴη. βαβαί, ὡς πλήρης μὲν ἡ ἄνοδος ὠθιζομένων, ἐπεὶ τὰς δύο μνᾶς ὡς ἤκουσαν μόνον. παρὰ δὲ τὸ Πελασγικὸν ἄλλοι, καὶ κατὰ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἕτεροι. καὶ παρὰ τὸν Ἄρειον πάγον, ἔτι πλείους. ἔνιοι δὲ, καὶ κατὰ τὸν τοῦ Τάλω τάφον. οἱ δὲ, καὶ

ll. = θέμενοι. ισ πρὸς τὸ Ἀνακεῖον προσθέμενοι κλίμακας, ἀνέρπουσι βομβηδόν. νὴ Δία καὶ βοτρυδὸν, ἑσμοῦ δίκην. ἵνα καὶ καθ' Ὅμηρον εἴπω, ἀλλὰ κἀκεῖθεν εὖ μάλα πολλοί, κἀντεῦθεν μυρίοι, ὅσα τε φύλλα, καὶ ἄνθεα γίνεται ἦρι. μεστὴ δὲ ἡ ἀκρόπολις ἐν βραχεῖ, κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, καὶ πανταχοῦ πήρα. πώγων. κολακεία. ἀναισχυντία. βακτηρία. λιχνεία. συλλογισμός. φιλαργυρία. οἱ ὀλίγοι δὲ, ὁπόσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνῄεσαν, ἀφανεῖς, καὶ ἄσημοι, ἀναμιχθέντες τῷ πλήθει τῶν ἄλλων, καὶ λελήθασιν ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σχημάτων. τοῦτο γοῦν τὸ δεινότατόν ἐστιν ὦ φιλοσοφία, καὶ ὅ, τις ἂν μέμψαιτο σοῦ μάλιστα, τὸ μηδὲν ἐπιβάλλειν γνώρισμα καὶ σημεῖον αὐτοῖς. πιθανώτεροι γὰρ οἱ γόητες οὗτοι πολλάκις τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων.

Φιλο. ἔσται τοῦτο μετ' ὀλίγον. ἀλλὰ δεχώμεθα ἤδη.

Πλατωνικός. αὐτοὺς ἡμᾶς πρώτους χρὴ τοὺς πλατωνικοὺς λαβεῖν.

Πυθαγορικός. οὔκ, ἀλλὰ τοὺς πυθαγορικοὺς ἡμᾶς. πρότερος γὰρ Πυθαγόρας ἦν.

Στωϊκός. ληρεῖτε. ἀμείνους ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς στοᾶς.

Περιπατ. οὐ μὲν οὖν. ἀλλ' ἔν γε τοῖς χρήμασι, πρῶτοι ἂν ἡμεῖς εἴημεν, οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου.

Ἐπι. ἡμῖν τοῖς ἐπικουρείοις τοὺς πλακοῦντας δότε, καὶ

τοὺς παλαίοντας. περὶ δὲ τῶν μνῶν παραμενοῦμεν, κἂν ὑστά-
τους δέῃ λαμβάνειν. Ακαδη. ποῦ τὰ δύο τάλαν-
τα; δείξομεν γὰρ οἱ ἀκαδημαϊκοὶ ὅσον τῶν ἄλλων ἐσμὲν
ἐριστικώτεροι. Στωϊ. οὐχ ἡμῶν γε τῶν στωϊκῶν παρόν-
των. Φιλοσο. παύσασθε φιλονεικοῦντες. ὑμεῖς δὲ οἱ
κυνικοὶ, μήτε ὠθεῖτε ἀλλήλους, μήτε τοῖς ξύλοις παίετε.
ἐπ' ἄλλα γὰρ ἴστε κεκλημένοι. καὶ νῦν ἔγωγε ἡ φιλοσοφία,
καὶ ἡ ἀρετὴ αὕτη, καὶ ἡ ἀλήθεια, δικάσομεν τίνες οἱ ὀρθῶς
φιλοσοφοῦντές εἰσιν. εἶτα ὅσοι μὲν ἂν εὑρεθῶσι κατὰ τὰ
ἡμῖν δοκοῦντα βιοῦντες, εὐδαιμονήσουσιν, ἄριστοι κεκρι-
μένοι. τοὺς γόητας δὲ, καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκοντας, κα-
κοὺς κακῶς ἐπιτρίψομεν, ὡς μὴ ἀντιποιοῖντο τῶν ὑπὲρ
αὐτοὺς, ἀλαζόνες ὄντες. τί τοῦτο; φεύγετε νὴ Δία κατὰ
τῶν γε κρημνῶν οἱ πολλοὶ, ἁλλόμενοι. κενὴ δ' οὖν ἡ ἀκρό-
πολις. πλὴν ὀλίγων τούτων, ὁπόσοι μεμενήκασιν, οὐ φο-
βηθέντες τὴν κρίσιν. οἱ ὑπηρέται ἀνέλεσθε τὴν πήραν, ἣν
ὁ κυνίσκος ἀπέρριψεν ἐν τῇ τροπῇ. φέρ' ἴδω τί καὶ ἔχει,
ἦ που θέρμους, ἢ βιβλίον, ἢ ἄρτους τῶν αὐτοπυριτῶν;
Παῤῥη. οὔκ. ἀλλὰ χρυσίον τουτὶ, καὶ μύρον, καὶ μαχαι-
ρίδιον θυτικὸν, καὶ κάτοπτρον, καὶ κύβους. Φιλοσ.
εὖ γε ὦ γενναῖε. τοιαῦτά σοι ἦν τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως.
καὶ μετὰ τούτων, ἠξίους λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ τοὺς
ἄλλους παιδαγωγεῖν. Παῤῥη. τοιοῦτοι μὲν ἡμῖν
οὗτοι. χρὴ δὲ ὑμᾶς σκοπεῖν ὅν τινα τρόπον ἀγνοούμενα
ταῦτα πεπαύσεται, καὶ διαγνώσονται οἱ ἐντυγχάνον-
τες οἵτινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵτινες αὖ πάλιν οἱ τοῦ
ἑτέρου βίου. σὺ δὲ ὦ ἀλήθεια, ἐξεύρισκε. ὑπὲρ σοῦ γὰρ
τοῦτο γένοιτ' ἂν, ὡς μὴ ἐπικρατῇ σου τὸ ψεῦδος, μὴ δὲ
ὑπὸ τῇ ἀγνοίᾳ λανθάνωσιν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνδρῶν ἐς
τοὺς χρηστοὺς μεμιγμένοι. Αλη. ἐπ' αὐτῷ εἰ δοκεῖ

Παρρησιάδη, ποιησώμεθα τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ χρηστὸς ὢν φαίνεται καὶ εὔνους ἡμῖν· καὶ σὲ ὦ φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβόντα μεθ' αὑτοῦ τὸν ἔλεγχον, ἅπασι τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐντυγχάνειν. εἶθ' ὃν μὲν ἂν εὕρῃ γνήσιον ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας, στεφανωσάτω θαλλοῦ στεφάνῳ, καὶ ἐς τὸ πρυτανεῖον καλεσάτω. ἢν δέ τινι οἷοι πολλοί εἰσι, καταράτῳ ἀνδρὶ ὑποκριτῇ φιλοσοφίας ἐντύχῃ, τὸ τριβώνιον περισπάσας, ἀποκειράτω τὸν πώγωνα ἐν χρῷ πάνυ τραγοκουρικῇ μαχαίρᾳ, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου στίγματα ἐπιβαλλέτω, ἢ ἐγκαυσάτω κατὰ τὸ μεσόφρυον. ὁ δὲ τύπος τοῦ καυτῆρος, ἔστω ἀλώπηξ, ἢ πίθηκος. Φι. εὖ γε ὦ ἀλήθεια. ὁ δ' ἔλεγχος ὦ Παρρησιάδη, τοιόσδε ἔστω, οἷος ὁ τῶν ἀετῶν πρὸς τὸν ἥλιον εἶναι λέγεται. οὐ μὰ Δία ὥστε κἀκείνους ἀντιβλέπειν τῷ φωτὶ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο δοκιμάζεσθαι. ἀλλὰ προθεὶς χρυσίον, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὴν, ὃν μὲν ἂν αὐτῶν ἴδῃς ὑπερορῶντα, καὶ μηδαμῶς ἑλκόμενον πρὸς τὴν ὄψιν, οὗτος ἔστω, ὁ τῷ θαλλῷ στεφόμενος. ὃν δ' ἂν ἀτενὲς ἀποβλέποντα, καὶ τὴν χεῖρα ὀρέγοντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν ἐπὶ τὸ καυτήριον τοῦτον, ἀποκείραντα πρότερον τὸν πώγωνα. Παρρη. ὡς ἔδοξεν ἔσται ταῦτα ὦ φιλοσοφία. καὶ ὄψει αὐτίκα μάλα τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, ἀλωπεκίας, ἢ πιθηκοφόρους. ὀλίγους δὲ καὶ ἐστεφανωμένους. εἰ βούλεσθε μέντοι, κἀνταῦθα ἀνάξω τινὰς ὑμῖν νὴ Δί' αὐτῶν. Φιλο. πῶς λέγεις, ἀνάξεις τοὺς φυγόντας; Παρρη. καὶ μάλα, ἢν ἡ ἱέρειά μοι ἐθέλῃ πρὸς ὀλίγον χρῆσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκείνην καὶ τὸ ἄγκιστρον, ὅπερ ὁ ἁλιεὺς ἀνέθηκεν ὁ ἐκ Πειραιῶς. Ιε. ἰδοὺ δὴ λαβὲ καὶ τὸν κάλαμόν γε ἅμα, ὡς πάντ' ἔχοις. Παρρη. οὐκοῦν ὦ ἱέρεια, καὶ ἰσχάδας μοι τινὰς δὸς ἀνύσασα, καὶ ὀλίγον τοῦ χρυσίου. Ιε. λάμβανε. Φιλο. τί πράττειν ἀνὴρ

διανοεῖται; Ἱέρ. δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰσχάδι, καὶ χρυσίῳ, καθεζόμενος ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ τειχίου, καθῆκεν ἐς τὴν πόλιν. Φιλο. τί ταῦτα ὦ Παῤῥησιάδη ποιεῖς; ἦ πού τοὺς λίθους ἁλιεύσειν διέγνωκας ἐκ τοῦ Πελασγικοῦ; Παῤῥη. σιώπησον ὦ φιλοσοφία, καὶ τὴν ἄγραν περίμενε. σὺ δὲ Πόσειδον ἀγρεῦ, καὶ Ἀμφιτρίτη φίλη, πολλοὺς ἡμῖν ἀνάπεμπε τῶν ἰχθύων. ἀλλ' ὁρῶ τινα λάβρακα εὐμεγέθη, μᾶλλον δὲ χρύσοφρυν. Ἐλεγ. οὐκ. ἀλλὰ γαλεός ἐστι. προσέρχεται γοῦν τῷ ἀγκίστρῳ κεχηνώς. ὀσφρᾶται τοῦ χρυσίου. πλησίον ἤδη ἐστίν. ἔψαυσεν. εἴληπται. ἀνασπάσωμεν. Παῤῥη. καὶ σὺ ὦ ἔλεγχε, νῦν ξυνεπιλαβοῦ τῆς ὁρμιᾶς. ἄνω ἐστί. φέρ' ἴδω τίς εἶ ὦ βέλτιστε ἰχθύων. κύων οὗτός γε. Ἡράκλεις τῶν ὀδόντων. τί τοῦτο ὦ γενναιότατε εἴληψαι, λιχνεύων περὶ τὰς πέτρας, ἔνθα λήσειν ἤλπισας, ὑποδεδυκώς; ἀλλὰ νῦν ἔσῃ φανερὸς ἅπασιν, ἐκ τῶν βραγχίων ἀπηρτημένος. ἐξέλωμεν τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τουτί. κενόν σοι τὸ ἄγκιστρον. ἡ δ' ἰσχὰς ἤδη προσέσχηται, καὶ τὸ χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ. Διογέ. μὰ Δία, ἐξεμεσάτω, ὡς δὴ καὶ ἐπ' ἄλλους δελεάσωμεν. Παῤῥη. εὖ ἔχει. τί φὴς ὦ Διόγενες; οἶσθα τοῦτον ὅς τίς ἐστιν, ἢ προσήκει σοί τι ἁνήρ; Διογέ. οὐδαμῶς. Παῤῥη. τί οὖν; πόσου ἄξιον αὐτὸν χρὴ φάναι; ἐγὼ μὲν γὰρ δύ' ὀβολῶν πρῴην αὐτὸν ἐτιμησάμην. Διο. πολὺ λέγεις. ἄβρωτός τε γάρ ἐστι, καὶ εἰδεχθὴς, καὶ σκληρὸς καὶ ἄτιμος. ἄφες αὐτὸν κατὰ κεφαλὴν ἀπὸ τῆς πέτρας. σὺ δὲ ἄλλον ἀνάσπασον, καθεὶς τὸ ἄγκιστρον. ἐκεῖνο μέντοι ὅρα ὦ Παῤῥησιάδη, μὴ καμπτόμενός σοι ὁ κάλαμος, ἀποκλασθῇ. Παῤῥη. θάῤῥει ὦ Διόγενες. κοῦφοί εἰσι, καὶ τῶν ἀφυῶν ἐλαφρότεροι. Διο. νὴ Δία ἀφυέστατοί γε. ἀνάσπα δὲ ὅμως. Παῤῥη. ἰδού. τίς ἄλλος οὗτος

ὁ πλατὺς, ὥσπερ ἡ μίτομος ἰχθὺς προσέρχεται; ψῆττά τις κεχηνὼς ἐς τὸ ἄγκιστρον. κατέπιεν. ἔχεται. ἀνασπάσθω. τίς ἐστιν; ὁ πλατωνικὸς εἶναι λέγων. Παῤῥη. καὶ σὺ ὦ κατάρατε, ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον; τί φῂς ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν. Πλά. ἀπὸ τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ οὗτος. Διο. ἐπ' ἄλλον καθείσθω. Παῤῥη. καὶ μὴν ὁρῶ τινα πάγκαλον προσιόντα, ὡς ἂν ἐν βυθῷ δόξειε ποικίλον τὴν χρόαν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τοῦ νώτου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς ὦ ἔλεγχε; ὁ τὸν Ἀριστοτέλην προσποιούμενος, οὗτός ἐστιν. ἦλθεν. εἶτα πάλιν ἀπενήξατο. περισκοπεῖ ἀκριβῶς. αὖθις ἐπανῆλθεν. ἔχανεν. εἴληπται. ἀνιμήσθω. Αρι. μὴ ἀνέρη με περὶ αὐτοῦ ὦ Παῤῥησιάδη. ἀγνοῶ γὰρ ὅς τίς ἐστιν. Παῤῥη. οὐκοῦν καὶ οὗτος Ἀριστότελες κατὰ τὴν πετρῶν; Διο. ἀλλ' ἰδοὺ πολλούς που τοὺς ἰχθῦς ὁρῶ κατὰ ταυτὸν ὁμόχροας, ἀκανθώδεις, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐκτετραχυσμένους, ἐχίνων δυσληπτοτέρους. ἦπου σαγήνης ἐπ' αὐτοὺς δεήσει. ἀλλ' οὐ πάρεστιν. ἱκανὸν εἰ καὶ ἕνα τινὰ ἐκ τῆς ἀγέλης ἀνασπάσαιμεν. ἥξει δὲ ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον δηλαδὴ, ὅς ἂν αὐτῶν θρασύτατος ᾖ. Ελεγ. κάθες, εἰ δοκεῖ, σιδηρώσας γε πρότερον ἐπὶ πολὺ τῆς ὁρμιᾶς, ὡς μὴ ἀποπρίσῃ τοῖς ὀδοῦσι, καταπιὼν τὸ χρυσίον. Παῤῥη. καθῆκα. σὺ δὲ ὦ Πόσειδον, ἐπιτέλει τὴν ἄγραν. βαβαὶ, μάχονται περὶ τοῦ δελέατος. καὶ οἱ μὲν, ξυνάμα πολλοὶ περιτρώγουσι τὴν ἰσχάδα. οἱ δὲ, προσφύντες, ἔχονται τοῦ χρυσίου. εὖ ἔχει. περιεπάρη τις μάλα καρτερός. φέρ' ἴδω τίνος ἐπώνυμον σεαυτὸν εἶναι λέγεις. καίτοι γελοῖός εἰμι ἀναγκάζων ἰχθὺν λαλεῖν. ἄφωνοι γὰρ αὐτοί. ἀλλὰ σὺ ὦ ἔλεγχε, εἰπὲ ὅντινα ἔχει διδάσκαλον, αὐτοῦ. Ελεγ. Χρύσιππον τουτονί. Παῤῥη. μανθάνω, διότι χρυσ

ἴσον οἶμαι προσῆν τῷ ὀνόματι· σὺ δ᾽ οὖν Χρύσιππε, πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς εἰπέ· οἶσθα τοὺς ἄνδρας, ἢ τοιαῦτα παρῄνεις αὐτοὺς ποιεῖν; ΧΡΥ. νὴ Δία ὑβριστικὰ ἐρωτᾷς ὦ Παρρησιάδη, προσήκειν τί ἡμῖν ὑπολαμβάνων, τοιούτους ὄντας. ΠΑΡ. εὖ γε ὦ Χρύσιππε, γενναῖος εἶ. οὗτω γοῦν καὶ αὐτὸς ἀπὸ κεφαλῆς μετὰ τῶν ἄλλων, ἐπεὶ καὶ ἀκανθώδης ἐστί· καὶ δέος μὴ διαπαρῇ τις τὸν λαιμὸν, ἐσθίων. ΦΙΛ. ἅλις ὦ Παρρησιάδη τῆς ἄγρας, μὴ καί τις σοι οἷον πολλοί εἰσιν, οἴχηται ἀποσπάσας τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἄγκιστρον· εἶτά σε ἀποτῖσαι τῇ ἱερείᾳ δεήσει. ὥστε ἡμεῖς μὲν ἀπίωμεν περιπατήσουσαι. καιρὸς δὲ καὶ ὑμᾶς ἀπιέναι ὅθεν ἥκετε, μὴ καὶ ὑπερήμεροι γένησθε τῆς προθεσμίας. σὺ δὲ καὶ ὁ ἔλεγχος ὦ Παρρησιάδη, κύκλῳ ἐπὶ πάντας αὐτοὺς ἰόντες, ἢ στεφανοῦτε, ἢ ἐγκατακαίετε ὡς ἔφην. ΠΑΡ. ἔσται ταῦτα ὦ φιλοσοφία. χαίρετε ὦ βέλτιστοι ἀνδρῶν. ἡμεῖς δὲ κατίωμεν ὦ ἔλεγχε, καὶ τελῶμεν τὰ παρηγγελμένα. ποῖ δὲ καὶ πρῶτον ἀπιέναι δεήσει; μῶν ἐς τὴν ἀκαδημίαν, ἢ ἐς τὴν Στοάν; ἀπὸ τοῦ Λυκείου ποιησώμεθα τὴν ἀρχήν. οὐδὲν διοίσει τοῦτο. πλὴν οἶδα ἐγὼ ὡς ὅποι ποτ᾽ ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲν τῶν στεφάνων, πολλῶν δὲ τῶν καυτηρίων δεησόμεθα.

ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ, Η ΤΥΡΑΝΝΟΣ. ΧΑΡΩΝ.

ε Ιεν ὦ Κλωθοῖ, τὸ μὲν σκάφος τοῦτο ἡμῖν πάλαι εὐτρεπὲς, καὶ πρὸς ἀναγωγὴν εὖ μάλα παρεσκευασμένον. ὅ,τε γὰρ ἄντλος ἐκκέχυται, καὶ ὁ ἱστὸς ὤρθωται, καὶ ἡ ὀθόνη παρακεκρέμασται, καὶ τῶν κωπῶν ἑκάστη τετρόπωται. κωλύει τε οὐδὲν ὅσον ἐπ᾽ ἐμοὶ, τὸ ἀγκύριον ἀνασπάσαντας,

ἀποπλεῖν. ὁ δὲ Ἑρμῆς βραδύνει, πάλαι παρεῖναι δέον. κενὸν γοῦν ἐπιβατῶν ὡς ὁρᾷς τὸ πορθμεῖον, τρὶς ἤδη τήμερον ἀναπεπλευκέναι δυνάμενον. καὶ σχεδὸν ἀμφὶ βουλυτόν ἐστιν. ἡμεῖς δὲ οὐδέπω οὐδ' ὀβολὸν ἐμπεπολήκαμεν. εἶτα ὁ Πλούτων εὖ οἶδ' ὅτι ἐμὲ ῥᾳθυμεῖν ἐν τούτοις ὑπολήψεται. καὶ ταῦτα, παρ' ἄλλῳ οὔσης τῆς αἰτίας. ὁ δὲ καλὸς ἡμῖν κἀγαθὸς νεκροπομπὸς, ὥσπερ τις ἄλλος καὶ αὐτὸς ἄνω τὸ τῆς λήθης ὕδωρ πεπωκὼς, ἀναστρέψαι πρὸς ἡμᾶς ἐπιλέλησται. καὶ ἤτοι παλαίει μετὰ τῶν ἐφήβων, ἢ κιθαρίζει, ἢ λόγους τινὰς διεξέρχεται, ἐπιδεικνύμενος τὸν λῆρον τὸν αὐτοῦ. ἢ τάχα που καὶ κλωπεύει ὁ γεννάδας παρελθών. μία γὰρ αὐτοῦ καὶ αὕτη τῶν τεχνῶν. ὁ δ' οὖν ἐλευθεριάζει πρὸς ἡμᾶς, καὶ ταῦτα, ἐξ ἡμισείας ἡμέτερος ὤν.

Κλω. Τί δὲ οἶδας ὦ Χάρων, εἴ τις ἀσχολία προσέπεσεν αὐτῷ, τοῦ Διὸς ἐπὶ πλέον δεηθέντος ἀποχρήσασθαι πρὸς τὰ ἄνω πράγματα. δεσπότης δὲ κἀκεῖνός ἐστιν.

Χά. Ἀλλ' οὐχ ὥστε ὦ Κλωθοῖ πέρα τοῦ μέτρου δεσπόζειν κοινοῦ κτήματος, ἐπεὶ οὐδ' ἡμεῖς ποτε αὐτὸν ἀπιέναι δέον κατεσχήκαμεν, ἀλλ' ἐγὼ οἶδα τὴν αἰτίαν. παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀσφόδελος μόνον, καὶ χοαὶ, καὶ πόπανα, καὶ ἐναγίσματα. τὰ δ' ἄλλα, ζόφος, καὶ ὁμίχλη, καὶ σκότος. ἐν δὲ τῷ οὐρανῷ, φαιδρὰ πάντα, καὶ ἥτε ἀμβροσία πολλὴ, καὶ τὸ νέκταρ ἄφθονον. ὥστε μοι ἥδιον παρ' ἐκείνοις βραδύνειν ἔοικε. καὶ παρ' ἡμῶν μὲν ἀνίπταται, καθάπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδιδράσκων. ἐπειδὰν δὲ καιρὸς κατιέναι, σχολῇ, καὶ βάδην, μόγις ποτὲ κατέρχεται.

Κλω. Μηκέτι χαλέπαινε ὦ Χάρων. πλησίον γὰρ αὐτὸς οὗτος ὡς ὁρᾷς, πολλούς τινας ἡμῖν ἄγων. μᾶλλον δὲ ὥσπερ τι αἰπόλιον, ἀθρόους αὐτοὺς τῇ ῥάβδῳ σοβῶν. ἀλλὰ τί τοῦτο; δεδεμένον τινὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἄλλον γελῶντα,

ἕνα

ἕνα δέ τινα καὶ πήραν ἐξημμένον, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ
ἔχοντα, δριμὺ ἐνορῶντα, καὶ τοὺς ἄλλους ἐπισπεύ-
δοντα. οὐχ ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν Ἑρμῆν αὐτὸν ἱδρῶτι ῥεόμε-
νον, καὶ τὼ πόδε κεκονιμένον, καὶ πνευστιῶντα, μεστὸν γοῦν
ἄσθματος αὐτῷ τὸ στόμα; τί ταῦτα ὦ Ἑρμῆ; τίς ἡ σπουδή;
τεταραγμένῳ γὰρ ἡμῖν ἔοικας. Ερ. τί δ' ἄλλο ὦ Κλω-
θοῖ, ἢ τουτονὶ τὸν ἀλιτήριον ἀποδράσαντα μεταδιώκων,
ὀλίγου δεῖν λειπόνεως ὑμῖν τήμερον ἐγενόμην; Κλω. τίς
δέ ἐστιν, ἢ τί βουλόμενος ἀπεδίδρασκε; Ερ. τουτὶ μὲν
πρόδηλον, ὅτι ζῆν μᾶλλον ἐβούλετο. ἔστι δὲ βασιλεύς τις,
ἢ τύραννος ἀπὸ γοῦν τῶν ὀδυρμῶν, καὶ ὧν ἀνακωκύει
πολλῆς τινος εὐδαιμονίας ἐστερῆσθαι λέγων. Κλω. εἶθ' ὁ
μάταιος ἀπεδίδρασκεν ὡς ἐπιβιῶναι δυνάμενος, ἐπι-
λελοιπότος ἤδη τοῦ ἐπικεκλωσμένου αὐτῷ νήματος;
Ερ. ἀπεδίδρασκε λέγεις; εἰ γὰρ μὴ ὁ γενναιότατος οὗτος,
ὁ τὸ ξύλον, συνήργησέ μοι, καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ἐδή-
σαμεν, κἂν ᾤχετο ἡμᾶς ἀποφυγών. ἀφ' οὗ γάρ μοι πα-
ρέδωκεν αὐτὸν ἡ Ἄτροπος, παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἀντέ-
τεινε, καὶ ἀντέσπα. καὶ τὼ πόδε ἀντερείδων πρὸς τοὔδα-
φος, οὐ παντελῶς εὐάγωγος ἦν. ἐνίοτε δὲ καὶ ἱκέτευε, καὶ
καταλιπαρεῖ ἀφεθῆναι πρὸς ὀλίγον ἀξιῶν, καὶ πολλὰ
δώσειν ὑπισχνούμενος. ἐγὼ δὲ ὥσπερ εἰκός, οὐκ ἀνίειν,
ὁρῶν ἀδυνάτων ἐφιέμενον. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὸ ἤδη τὸ στό-
μιον ἦμεν, ἐμοῦ τοὺς νεκροὺς ὡς ἔθος ἀπαριθμοῦντος τῷ
Αἰακῷ, κἀκείνου λογιζομένου αὐτοὺς, πρὸς τὸ παρὰ τῆς
σῆς ἀδελφῆς πεμφθὲν αὐτῷ σύμβολον, λαθὼν, οὐκ οἶδ'
ὅπως ὁ τρισκατάρατος, ἀπιὼν ᾤχετο. ἐνέδει οὖν νεκρὸς
εἷς τῷ λογισμῷ. καὶ ὁ Αἰακὸς ἀνατείνας τὰς ὀφρῦς, μὴ
ἐπὶ πάντων ὦ Ἑρμῆ φησι, χρῶ τῇ κλεπτικῇ. ἅλις σοι αἱ
ἐν οὐρανῷ παιδιαί. τὰ νεκρῶν δὲ, ἀκριβῆ, καὶ οὐδαμῶς

λαβὼν δυνάμενα. τέτταρας ὡς ὁρᾷς πρὸς τοῖς χιλίοις ἔχει τὸ σύμβολον ἐγκεχαραγμένους. σὺ δέ μοι παρ' ἕνα ἥκεις ἄγων, εἰ μὴ τοῦτο φῄς, ὡς παραλελόγισταί σε ἡ Ἄτροπος. ἐγὼ δὲ ἐξυβριάσαντος πρὸς τὸν λόγον, ταχέως ὑπεμνήσθην τὰ κατὰ τὴν ὁδόν. κἀπειδὴ πανταχοῦ βλέπων οὐδαμοῦ τοῦτον εἶδον, συνεὶς τὴν ἀπόδρασιν, ἐδίωκον ὡς εἶχον τάχους κατὰ τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ φῶς. εἵπετο δ' αὐθαίρετός μοι ὁ βέλτιστος οὗτος. καὶ ὥσπερ ἀπὸ ὕσπληγος θέοντες, καταλαμβάνομεν αὐτὸν ἤδη ἐν Ταινάρῳ. παρὰ τοσοῦτον ἦλθε διαφυγεῖν. Κλω. ἡμεῖς δὲ ὦ Χάρων, ὀλιγωρίαν ἤδη τοῦ Ἑρμοῦ κατεγινώσκομεν. Χά. τί οὖν ἔτι διαμέλλομεν, ὡς οὐχ ἱκανῆς ἡμῖν γε γεγενημένης διατριβῆς; Κλω. εὖ λέγεις. ἐμβαινέτωσαν. ἐγὼ δὲ προχειρισαμένη τὸ βιβλίον, καὶ παρὰ τὴν ἀποβάθραν καθεζομένη, ὡς ἔθος, ἐπιβαίνοντα ἕκαστον αὐτῶν, διαγνώσομαι τίς, καὶ πόθεν, καὶ ὅν τινα τεθνεὼς τὸν τρόπον. σὺ δὲ παραλαμβάνων, στοίβαζε, καὶ συντίθει ὦ Ἑρμῆ. σὺ δὲ τὰ νεογνὰ ταυτὶ πρῶτα ἔμβαλου. τί γὰρ ἂν καὶ ἀποκρίναιντό μοι; Ερ. ἰδού δή σοι ὦ πορθμεῦ, τὸν ἀριθμὸν οὗτοι οἱ τριακόσιοι μετὰ τῶν ἐκτεθειμένων. Χά. βαβαὶ τῆς εὐαγρίας. ὀμφακίας ἡμῖν νεκροὺς ἥκεις ἄγων. Ερ. βούλει ὦ Κλωθοῖ, τοὺς ἀκλαύστους ἐπὶ τούτοις ἐμβιβασώμεθα; Κλω. τοὺς γέροντας λέγεις, οὕτω ποίει. τί γάρ με δεῖ πράγματα ἔχειν, τὰ πρὸ Εὐκλείδου πως νῦν ἐξετάζουσαν; οἱ ὑπὲρ ἑξήκοντα ὑμεῖς πάριτε ἤδη. τί τοῦτο; οὐκ ἐπακούουσί μου βεβυσμένοι τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν. δεήσει τάχα καὶ τούτους ἀράμενον παραγαγεῖν. Ερ. ἰδοὺ πάλιν οὗτοι δυεῖν δέοντες τετρακόσιοι, ταχεροὶ πάντες, καὶ πέπειροι, καὶ καθ' ὥραν τετρυγημένοι. Κλω. νὴ Δί', ἐπεὶ ἀσταφίδες γε πάντες

ἤδη εἰσί. τοὺς τραυματίας ἐπὶ τούτοις ὦ Ἑρμῆ παράγα-
γε. καὶ πρῶτόν μοι εἴπατε, ὅπως ἀποθανόντες, ἥκετε.
μᾶλλον δὲ αὐτὴ πρὸς τὰ γεγραμμένα ὑμᾶς ἐπισκέψο-
μαι. πολεμοῦντας ἀποθανεῖν ἔδει χθὲς ἐν Μηδίᾳ τέττα-
ρας ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα, καὶ τὸν Ὀξυάρτου υἱὸν μετ' αὐτῶν
Γωβάρην. Ερ. πάρεισι. Κλω. δι' ἔρωτα αὑτοὺς ἀπέ-
σφαξαν ἑπτά. καὶ ὁ φιλόσοφος Θεαγένης, διὰ τὴν ἑταί-
ραν τὴν Μεγαρόθεν. Ερ. οὑτοιὶ πλησίον. Κλω. ποῦ δὲ
οἱ περὶ τῆς βασιλείας ὑπ' ἀλλήλων ἀποθανόντες;
Ερ. παρεστᾶσιν. Κλω. ὁ δ' ὑπὸ τοῦ μοιχοῦ καὶ τῆς γυ-
ναικὸς φονευθείς; Ερ. ἰδού σοι πλησίον. Κλω. τοὺς ἐκ
δικαστηρίων δῆτα παράγαγε. λέγω δὴ τοὺς ἐκ τυμπάνου,
καὶ τοὺς ἀνεσκολοπισμένους. οἱ δ' ὑπὸ λῃστῶν ἀποθανόν-
τες ἑκκαίδεκα, ποῦ εἰσιν ὦ Ἑρμῆ; Ερ. πάρεισιν.
οἵδε οἱ τραυματίαι, οὓς ὁρᾷς. τὰς δὲ γυναῖκας ἅμα βού-
λει παραγάγω; Κλω. μάλιστα. καὶ τοὺς ἀπὸ ναυα-
γίων γε. ἅμα γὰρ τεθνᾶσι, καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον. καὶ
τοὺς ἀπὸ πυρετοῦ δὲ, καὶ τούτους ἅμα. καὶ τὸν ἰατρὸν
μετ' αὐτῶν Ἀγαθοκλέα. ποῦ δὲ ὁ φιλόσοφος Κυνίσκος, ὃν
ἔδει τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον φαγόντα, καὶ τὰ ἐκ τῶν κα-
θαρσίων ᾠὰ, καὶ πρὸς τούτοις γε, σηπίαν ὠμὴν, ἀποθα-
νεῖν; Κυνι. πάλαι σοι παρέστηκα ὦ βελτίστη Κλω-
θοῖ. τί δέ με ἀδικήσαντα, τοσοῦτον εἴασας ἄνω τὸν
χρόνον; σχεδὸν γὰρ, ὅλον μοι τὸν ἄτρακτον ἐπέκλω-
σας. καίτοι πολλάκις ἐπειράθην τὸ νῆμα διακόψας
ἐλθεῖν. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἄρρηκτον ἦν. Κλω.
ἔφορόν σε καὶ ἰατρὸν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτη-
μάτων ἀπελίμπανον. ἀλλ' ἔμβαινε ἀγαθῇ τύχῃ.
Κυνι. μὰ Δί' οὐ, μὴ πρότερόν γε τουτονὶ τὸν δεδε-
μένον ἐμβιβασώμεθα. δέδια γὰρ μή σε παραπείσῃ.

δόμενος. Κλω. φέρ' ἴδω τίς ἐστι. Ερ. Μεγαπένθης ὁ Λακύδου, τύραννος. Κλω. ἐπίβαινε σύ. Μεγα. μηδαμῶς ὦ δέσποινα Κλωθοῖ. ἀλλά με πρὸς ὀλίγον ἔασον ἀνελθεῖν. εἶτά σοι αὐτόμολος ἥξω, καλοῦντος μηδενός. Κλω. τί δ' ἐστιν, οὗ χάριν ἀφικέσθαι θέλεις; Μεγα. τὴν οἰκίαν ἐκτελέσαι μοι πρότερον ἐπίτρεψον. ἡμιτελὴς γὰρ ὁ δόμος καταλέλειπται. Κλω. ληρεῖς. ἀλλ' ἔμβαινε. Μεγα. οὐ πολὺν χρόνον ὦ μοῖρα αἰτῶ. μίαν με ἔασον μεῖναι τήνδε ἡμέραν, ἄχρις ἄν τι ἐπισκήψω τῇ γυναικὶ περὶ τῶν χρημάτων, ἔνθα τὸν μέγαν εἶχον θησαυρὸν κατορωρυγμένον. Κλω. ἄραρεν. οὐκ ἂν τύχοις. Μεγα. ἀπολεῖται οὖν χρυσὸς τοσοῦτος; Κλω. οὐκ ἀπολεῖται. θάρρει τούτου γε ἕνεκα. Μεγακλῆς γὰρ αὐτὸν ὁ σὸς ἀνεψιὸς παραλήψεται. Μεγα. ὢ τῆς ὕβρεως, ὁ ἐχθρὸς, ὃν ὑπὸ ῥαθυμίας ἔγωγε οὐ προαπέκτεινα; Κλω. ἐκεῖνος αὐτός. καὶ ἐπιβιώσεταί σοι ἔτη τετταράκοντα, καὶ μικρόν τι πρὸς, τὰς παλλακίδας, καὶ τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὸν χρυσὸν ὅλον σου παραλαβών. Μεγα. ἀδικεῖς ὦ Κλωθοῖ, τἀμὰ τοῖς πολεμιωτάτοις διανέμουσα. Κλω. σὺ γὰρ οὐχὶ Κυδιμάχου αὐτὰ ὄντα ὦ γενναιότατε παρειλήφεις, ἀποκτείνας τε αὐτὸν, καὶ τὰ παιδία ἔτι ἐμπνέοντα ἐπισφάξας; Μεγα. ἀλλὰ νῦν ἐμὰ ἦν. Κλω. οὐκοῦν ἐξήκει σοι ὁ χρόνος ἤδη τῆς κτήσεως. Μεγα. ἄκουσον ὦ Κλωθοῖ, ἅ σοι ἰδίᾳ, μηδενὸς ἀκούοντος, εἰπεῖν βούλομαι. ὑμεῖς δὲ, ἀπόστητε πρὸς ὀλίγον. ἄν με ἀφῇς ἀποδρᾶναι, χίλιά σοι τάλαντα χρυσίου ἐπισήμου δώσειν ὑπισχνοῦμαι σήμερον. Κλω. ἔτι γὰρ χρυσὸν ὦ γελοῖε, καὶ τάλαντα διὰ μνήμης ἔχεις; Μεγα. καὶ τοὺς δύο δὲ κρατῆρας εἰ βούλει, προσθήσω, οὓς ἔλαβον ἀποκτείνας Κλεόκριτον, ἕλκοντας ἑκάτερον χρυσοῦ ἀπέφθου τάλαντα ἑκατ-

τόν. Κλω. ἕλκετε αὐτόν. ἔοικε γὰρ οὐκ ἐπεμβήσεσθαι ἡμῖν ἑκών. Μεγα. μαρτύρομαι ὑμᾶς. ἀτελὲς μένει τὸ τεῖχος, καὶ τὰ νεώρια. ἐξετέλεσα γὰρ ἂν αὐτά, ἐπιβιοὺς πέντε μόνας ἡμέρας. Κλω. ἀμέλησον. ἄλλος τειχιεῖ. Μεγα. καὶ μὴν τοῦτό γε πάντως εὔγνωμον αἰτῶ. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. ἐς τοσοῦτον ἐπιβιῶναι, μέχρις ἂν ὑπαγάγωμαι Πισίδας, καὶ Λυδοῖς ἐπιθῶ τοὺς φόρους, καὶ μνῆμα ἑαυτῷ παμμέγεθες ἀναστήσας, ἐπιγράψω ὁπόσα ἔπραξα μεγάλα καὶ στρατηγικὰ κατὰ τὸν βίον. Κλω. οὗτος, οὐκ ἔτι μίαν ἡμέραν αἰτεῖς, ἀλλὰ σχεδὸν εἴκοσιν ἐτῶν διατριβήν. Μεγα. καὶ μὴν ἐγγυητὰς ὑμῖν ἕτοιμος παρασχέσθαι τοῦ τάχους, καὶ τῆς ἐπανόδου. εἰ βούλεσθε δέ, καὶ ἀντανδρον ὑμῖν ἀντ' ἐμαυτοῦ παραδώσω τὸν ἀγαπητόν. Κλω. ὦ μιαρὲ, ὃν ηὔχου πολλάκις ὑπὲρ γῆς καταλιπεῖν; Μεγα. πάλαι ταῦτ' ηὐχόμην. νυνὶ δ' ὁρῶ τὸ βέλτιον. Κλω. ἥξει κἀκεῖνός σοι μετ' ὀλίγον, ὑπὸ τοῦ νεωστὶ βασιλεύοντος ἀνῃρημένος. Μεγα. οὐκοῦν ἀλλὰ τοῦτό γε μὴ ἀντείπῃς ὦ μοῖρά μοι. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. εἰδέναι βούλομαι τὰ μετ' ἐμὲ, ὅντινα ἕξει τὸν τρόπον. Κλω. ἄκουε. μᾶλλον γὰρ ἀνιάσῃ μαθών. τὴν μὲν γυναῖκά σοι, Μίδας ὁ δοῦλος ἕξει. καὶ πάλαι δὲ αὐτὴν ἐμοίχευεν. Μεγα. ὁ κατάρατος, ὃν ἐγὼ πειθόμενος αὐτῇ, ἀφῆκα ἐλεύθερον. Κλω. ἡ θυγάτηρ δέ σου, ταῖς παλλακίσι τοῦ νυνὶ τυραννοῦντος ἐγκαταλεχθήσεται. εἰκόνες δὲ καὶ ἀνδριάντες, οὓς ἡ πόλις ἀνέστησέ σοι πάλαι, πάντες ἀνατετραμμένοι, γέλωτα παρέξουσι τοῖς θεωμένοις. Μεγα. εἰπέ μοι, τῶν φίλων δὲ οὐδεὶς ἀγανακτεῖ τοῖς δρωμένοις; Κλω. τίς γὰρ ἦν σοι φίλος; ἢ ἐκ τίνος αἰτίας δικαίας γενόμενος; ἀγνοεῖς ὅτι καὶ πάντες οἱ προσκυνοῦντες, καὶ τῶν λεγομένων καὶ

πραττομένων ἕκαστα ἐπαινοῦντες, ἢ φόβῳ, ἢ ἐλπίσι, ταῦτ' ἔδρων, τῆς ἀρχῆς ὄντες φίλοι, καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἀποβλέποντες; Μεγα. καὶ μὴν σπένδοντες ἐν τοῖς συμποσίοις, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐπηύχοντό μοι πολλὰ, καὶ ἀγαθά. προαποθανεῖν ἕκαστος αὐτῶν ἕτοιμος, εἰ οἷόν τε εἶναι. καὶ ὅλως, ὅρκος αὐτοῖς ἦν ἐγώ. Κλω. τοιγαροῦν παρ' ἑνὶ αὐτῶν χθὲς δειπνήσας, ἀπέθανες. τὸ γὰρ τελευταῖόν σοι πιεῖν ἐνεχθὲν, ἐκεῖνο δεῦρό κατέπεμψέ σε. Μεγα. τοῦτ' ἄρα πικροῦ τινὸς ᾐσθόμην. τί βουλόμενος δὲ ταῦτ' ἔπραξε; Κλω. πολλά με ἀνακρίνεις. ἐμβῆναι δέον. Μεγα. ἕν με πνίγει μάλιστα ὦ Κλωθοῖ, δι' ὅπερ ἐπόθουν καὶ πρὸς ὀλίγον ἐς τὸ φῶς ἀνακύψαι πάλιν. Κλω. τί δὲ τοῦτό ἐστιν; ἔοικε γάρ τι παμμέγεθες εἶναι. Μεγα. Καρίων ὁ ἐμὸς οἰκέτης, ἐπεὶ τάχιστά με ἀποθανόντα εἶδε, περὶ δείλην ὀψίαν ἀνελθὼν ἐς τὸ οἴκημα, ἔνθα ἐκεί- [margin: – μην] νην, σχολῆς οὔσης, οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ ἐφύλαττέ με, Γλυκέριον τὴν παλλακίδα μου, καὶ πάλαι δὲ οἶμαι κεκοινωνήκει, ἐπισπασάμενος τὴν θύραν, ἐσπόδει, καθάπερ οὐδενὸς ἔνδον παρόντος. εἶτα ἐπειδὴ ἅλις εἶχε τῆς ἐπιθυμίας, ἀποβλέψας ἐς ἐμὲ, σὺ μέντοι φησὶν ὦ μιαρὸν ἀνθρώπιον, πληγάς μοι πολλάκις οὐδὲν ἀδικοῦντι ἐνέτεινας. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, παρέτιλλέ με, καὶ κατὰ κόρρης ἔπαιε. τέλος δὲ, πλατὺ χρεμψάμενος, καὶ καταπτύσας μου, καὶ ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἄπιθι ἐπιπὼν, ᾤχετο. ἐγὼ δὲ, ἐνεπιμπράμην μὲν, οὐκ εἶχον δὲ ὅμως ὅ, τι καὶ δράσαιμι αὐτὸν, αὖος ἤδη καὶ ψυχρὸς ὤν. καὶ ἡ μιαρὰ δὲ παιδίσκη, ἐπεὶ ψόφου, προσιόντων τινῶν ᾔσθετο, σιέλῳ χρίσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς δακρύσασα ἐπ' ἐμοὶ, κωκύουσα, καὶ τοὔνομα ἐπικαλουμένη, ἀπηλλάττετο. ὢν ἐπιλαβοίμην; Κλω. παῦσαι ἀπειλῶν, ἀλλ' ἔμβηθι. καιρὸς

ἤδη σε ἀπαντᾶν ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Μεγα. καὶ τίς ἀξιώσει κατ' ἀνδρὸς τυράννου ψῆφον λαβεῖν; Κλω. κατὰ τυράννου μὲν οὐδείς, κατὰ νεκροῦ δὲ ὁ Ῥαδάμανθυς, ὃν αὐτίκα μάλα ὄψει δίκαιον, καὶ κατ' ἀξίαν ἐπιτιθέντα ἑκάστῳ τὴν δίκην. τὸ νῦν δὲ ἔχου, μὴ διάτριβε. Μεγα. κἂν ἰδιώτην με ποίησον ὦ μοῖρα τῶν πενήτων ἕνα, κἂν δοῦλον ἀντὶ τοῦ πάλαι βασιλέως. ἀναβιῶναί με ἔασον μόνον. Κλω. ποῦ δὲ ὁ τὸ ξύλον; καὶ σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ, σύρετ' αὐτὸν εἴσω τοῦ ποδός. οὐ γὰρ ἂν ἐμβαίη ἑκών. Ερ. ἕπου νῦν δραπέτα. δέχου τοῦτον σὺ πορθμεῦ. καὶ τὸν δεῖνα. καὶ ὅπως ἀσφαλῶς ἀμέλει πρὸς τὸν ἱστὸν δεδήσεται. Μεγα. καὶ μὴν ἐν τῇ προεδρίᾳ καθέζεσθαί με δεῖ. Κλω. ἀντὶ τί; Μεγα. ὅτι νὴ Δία τύραννος ἦν, καὶ δορυφόρους εἶχον μυρίους. Κλω. εἶτ' οὐ δικαίως σε παρέτιλλεν ὁ Καρίων, οὕτω σκαιὸν ὄντα; πικρὰν δ' οὖν τὴν τυραννίδα ἕξεις, γευσάμενος τοῦ ξύλου. Μεγα. τολμήσει γὰρ Κυνίσκος ἐπανατείνασθαί μοι τὸ βάκτρον; οὐκ ἐγώ σε πρῴην, ὅτι ἐλεύθερος ἄγαν, καὶ τραχὺς ἦσθα, καὶ ἐπιτιμητικός, μικροῦ δεῖν προσεπαττάλευσα; Κλω. τοιγαροῦν μενεῖς καὶ σὺ τῷ ἱστῷ προσπεπατταλευμένος. Μίκυλλος. εἰπέ μοι ὦ Κλωθοῖ, ἐμοῦ δὲ οὐδεὶς ὑμῖν λόγος, ἢ διότι πένης εἰμί, διὰ τοῦτο καὶ τελευταῖον ἐμβῆναί με δεῖ; Κλω. σὺ δὲ τίς εἶ; Μι. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Κλω. εἶτα ἄχθῃ βραδύνων; οὐχ ὁρᾷς ὁπόσα ὁ τύραννος ὑπισχνεῖται δώσειν, ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον; θαῦμα γοῦν ἔχει με, εἰ μὴ ἀγαπητὴ καὶ σοὶ ἡ διατριβή. Μι. ἄκουσον ὦ βελτίστη μοιρῶν. οὐ πάνυ με ἡ τοῦ Κύκλωπος ἐκείνη εὐφραίνει δωρεά, τὸ ὑπισχνεῖσθαι, ὅτι πύματον ἐγὼ τὸν οὖτιν κατέδομαι. ἄν τε

γοῦν πρῶτον, ἄν τε πύματον, οἱ αὐτοὶ ὀδόντες περι-
μένουσιν· ἄλλως τε, οὐδ' ὅμοια τἀμὰ τοῖς τῶν πλου-
σίων· ἐκ διαμέτρου γὰρ ἡμῶν οἱ βίοι φασίν· ὁ μὲν γὰρ
τύραννος, εὐδαίμων εἶναι δοκῶν παρὰ τὸν βίον, φοβερὸς
ἅπασι, καὶ περίβλεπτος· ἀπολιπὼν χρυσὸν τοσοῦτον,
καὶ ἄργυρον, καὶ ἐσθῆτα, καὶ ἵππους, καὶ δεῖπνα, καὶ
παῖδας ὡραίους, καὶ γυναῖκας εὐμόρφους, εἰκότως ἠνιᾶ-
το· καὶ ἀποσπώμενος αὐτῶν, ἤχθετο· οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως καθά-
περ ἰξῷ τινι προσέχεται τοῖς τοιούτοις ἡ ψυχὴ, καὶ οὐκ
ἐθέλει ἀπαλλάττεσθαι ῥᾳδίως, ἅτε αὐτοῖς πάλαι προστε-
τηκυῖα· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἄρρηκτός τις οὗτος ὁ δεσμός
ἐστιν, ᾧ δεδέσθαι ξυμβέβηκεν αὐτούς· ἀμέλει, κἂν ἀπάγῃ
τις αὐτοὺς μετὰ βίας, ἀνακωκύουσι· καὶ τἆλλα ὄντες
θρασεῖς, δειλοὶ πρὸς ταύτην εὑρίσκονται τὴν ἐπὶ τὸν ᾅδην
φέρουσαν ὁδόν· ἐπιστρέφονται γοῦν εἰς τοὐπίσω, ὥσπερ
οἱ δυσέρωτες, καὶ πόρρωθεν ἀποβλέπειν τὰ ἐν τῷ φωτὶ
βούλονται, οἷα ὁ μάταιος ἐκεῖνος ἐποίει· καὶ παρὰ τὴν
ὁδὸν ἀποδιδράσκων, κἀνταῦθά σε καταλιπαρῶν· ἐγὼ
δὲ, ἅτε μηδὲν ἔχων ἐνέχυρον ἐν τῷ βίῳ, οὐκ ἀγρὸν, οὐ
συνοικίαν, οὐ χρυσὸν, οὐ σκεῦος, οὐ δόξαν, οὐκ εἰκόνας,
εἰκότως εὔζωνος ἦν· κἀπειδὴ μόνον ἡ Ἄτροπος ἔνευσέ
μοι, ἄσμενος ἀποῤῥίψας τὴν σμίλην, καὶ τὸ κάττυμα,
κρηπῖδα τινὰ ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων, ἀναπηδήσας εὐθὺς
ἀνυπόδετος, οὐδὲ τὴν μελαντηρίαν ἀπονιψάμενος, εἱπό-
μην· μᾶλλον δὲ ἡγούμην, ἐς τὸ πρόσω ὁρῶν· οὐδὲν δέ με
τῶν κατόπιν ἐπέστρεφε, καὶ μετεκάλει· καὶ νὴ Δί' ἤδη καλ-
λὰ τὰ παρ' ὑμῖν πάντα ὁρῶ· τό, τε γὰρ ἰσοτιμίαν ἅπα-
σιν εἶναι, καὶ μηδένα τοῦ πλησίον διαφέρειν, ὑπερήδιστον
ἔμοιγ' οὖν δοκεῖ· τεκμαίρομαι δὲ μηδ' ἀπαιτεῖσθαι χρέα
τοὺς ὀφείλοντας ἐνταῦθα, μὴ δὲ φόρους ὑποτελεῖν· τὸ δὲ

μέγιστον, μὴ ῥιγοῦν τοῦ χειμῶνος, μὴ δὲ νοσεῖν, μηδ' ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων ῥαπίζεσθαι. εἰρήνη δὲ πᾶσα, καὶ τὰ πράγματα ἐς τοὔμπαλιν ἀνεστραμμένα. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ πένητες, γελῶμεν, ἀνιῶνται δὲ καὶ οἰμώζουσιν οἱ πλούσιοι. Κλω. πάλαι οὖν σε ὦ Μίκυλλε γελῶντα ἑώρων. τί δ' ἦν ὅ σε μάλιστα ἐκίνει γελᾶν; Μι. ἄκουσον ὦ τιμιώτατέ μοι θεῶν. παροικῶν ἄνω τυράννῳ, πάνυ ἀκριβῶς ἑώρων τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτοῦ. καί μοι ἐδόκει τότε ἰσόθεός τις εἶναι. τῆς τε γὰρ πορφύρας τὸ ἄνθος ὁρῶν, ἐμακάριζον, καὶ τῶν ἀκολουθούντων τὸ πλῆθος, καὶ τὸν χρυσόν, καὶ τὰ λιθοκόλλητα ἐκπώματα, καὶ τὰς κλίνας τὰς ἀργυρόποδας. ἔτι δὲ καὶ ἡ κνίσα ἡ τῶν σκευαζομένων ἐς τὸ δεῖπνον, ἀπέκναιέ με. ὥστε ὑπεράνθρωπός τις ἀνὴρ καὶ τρισόλβιός κατεφαίνετο. καὶ μονονουχὶ καλλίων, καὶ ὑψηλότερος, ὅλῳ πήχει βασιλικῷ ἐπαιρόμενος τῇ τύχῃ, καὶ σεμνῶς προβαίνων, καὶ ἑαυτὸν ἐξυπτιάζων, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐκπλήττων. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν, αὐτός τε παγγέλοιος ὤφθη μοι ἀποδυσάμενος τὴν τρυφήν. κἀμαυτοῦ ἔτι μᾶλλον κατεγέλων, οἷον κάθαρμα ἐτεθήπειν, ἀπὸ τῆς κνίσης τεκμαιρόμενος αὐτοῦ τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ μακαρίζων ἐπὶ τῷ αἵματι τῶν ἐν τῇ λακωνικῇ θαλάττῃ κοχλίδων. οὐ μόνον δὲ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν δανειστὴν Γνίφωνα ἰδὼν στένοντα, καὶ μεταγινώσκοντα, ὅτι μὴ ἀπέλαυσε τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἄγευστος αὐτῶν ἀπέθανε, τῷ ἀσώτῳ Ῥοδοχάρει τὴν οὐσίαν ἀπολιπών, οὗτος γὰρ ἄγχιστα ἦν αὐτῷ γένους, καὶ πρῶτος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐκαλεῖτο κατὰ τὸν νόμον, οὐκ εἶχον ὅπως καταπαύσω τὸν γέλωτα. καὶ μάλιστα μεμνημένος ὡς ὠχρὸς ἀεί, καὶ αὐχμηρὸς ἦν, φροντίδος τὸ μέτωπον ἀνάπλεως, καὶ μόνοις τοῖς δακτύλοις πλουτῶν, οἷς τάλαντα καὶ μυριάδας ἐλογίζετο,

κατὰ μικρὸν συλλέγων τὰ μετ' ὀλίγον ἐκλυθησόμενα πρὸς τοῦ μακαρίου Ροδοχάρους. ἀλλὰ τί οὐκ ἀπερχόμεθα ἤδη; καὶ μεταξὺ γὰρ πλέοντες, τὰ λοιπὰ κλαυσόμεθα, οἰμώζοντας αὐτοὺς ὁρῶντες. Κλω. ἔμβαινε, ἵνα καὶ ἀνιμήσηται ὁ πορθμὸς τὸ ἀγκύριον. Χά. οὗτος, ποῖ φέρῃ; πλῆρες ἤδη τὸ σκάφος. αὐτοῦ περίμενε. ἐς αὔριον ἕωθέν σε διαπορθμεύσομεν. Μί. ἀδικεῖς ὦ Χάρων, ἕωλον ἤδη νεκρὸν ἀπολιμπάνων. ἀμέλει, γράψομαί σε παρανόμων ἐπὶ τοῦ Ραδαμάνθυος. οἴμοι τῶν κακῶν. ἤδη πλέουσιν. ἐγὼ δὲ μόνος ἐνταῦθα περιλελείψομαι. καίτοι, τί οὐ διανήχομαι κατ' αὐτούς; οὐ γὰρ δέδια μὴ ἀπαγορεύσας ἀποπνιγῶ, ἤδη τεθνεώς. ἄλλως τε, οὐδὲ τὸν ὀβολὸν ἔχων τὰ πορθμεῖα καταβαλεῖν. Κλω. τί τοῦτο; περίμενον ὦ Μίκυλλε. οὐ θέμις οὕτω σε διελθεῖν. Μί. καὶ μὴν ἴσως ὑμῶν καὶ προκαταχθήσομαι. Κλω. μηδαμῶς, ἀλλὰ προσελάσαντες, ἀναλάβωμεν αὐτόν. καὶ σὺ ὦ Ερμῆ, συνανάσπασον. Χά. ποῦ νῦν καθεδεῖται; μεστὰ γὰρ πάντα ὡς ὁρᾷς. Ερ. ἐπὶ τοὺς ὤμους εἰ δοκεῖ, τοῦ τυράννου. Κλω. καλῶς ὁ Ερμῆς ἐνενόησεν. ἀνάβαινε οὖν, καὶ τὸν τένοντα τοῦ ἀλιτηρίου κατάπατει. ἡμεῖς δ' εὐπλοῶμεν. Κυνίσκος. ὦ Χάρων, καλῶς ἔχει σοι τὰς ἀληθείας ἐντεῦθεν εἰπεῖν. ἐγὼ τὸν ὀβολὸν μὲν, οὐκ ἂν ἔχοιμι δοῦναί σοι, καταπλεύσας. πλέον γὰρ οὐδέν ἐστι τῆς πήρας, ἣν ὁρᾷς, καὶ τούτου τοῦ ξύλου. τἆλλα δὲ, ἢν ἀντλεῖν ἐθέλῃς, ἕτοιμος, καὶ πρόσκωπος εἶναι. μέμψῃ δὲ οὐδὲν, ἢν εὐήρες καὶ καρτερόν μοι ἐρετμὸν δῷς μόνον. Χά. ἔρεττε. καὶ τουτὶ γὰρ ἱκανὸν παρὰ σοῦ λαβεῖν. Κυ. ἦ καὶ ὑποκελεῦσαι; δεήσει; Χά. νὴ Δί', ἤνπερ εἰδῇς κέλευσμά τι τῶν ναυτικῶν. Κυ. οἶδα καὶ πολ-

λὰ ὦ Χάρων τῶν ναυτικῶν. ἀλλ' ὁρᾷς, οἱ ἐπιπλέοντες οὗτοι δακρύοντες. ὥστε ἡμῖν τὸ ᾆσμα ἐπιταραχθήσεται. Πλούσιος. οἴμοι τῶν κτημάτων. οἴμοι τῶν ἀγρῶν. ὀττοτοῖ, τὴν οἰκίαν οἵαν ἀπέλιπον, ὅσα τάλαντα ὁ κληρονόμος σπαθήσει λαβών. αἶ, αἶ, τῶν νεογνῶν μου παιδίων. τίς ἄρα τὰς ἀμπέλους τρυγήσει, ἃς πέρυσιν ἐφυτευσάμην; Ερμῆς. Μίκυλλε, σὺ δ' οὐδὲν οἰμώζεις; καὶ μὴν οὐ θέμις ἀδακρυτὶ διαπλεῦσαί τινα. Μί. ἄπαγε. οὐδέν ἐστιν ἐφ' ὅτῳ ἂν οἰμώξωμαι εὐπλοῶν. Ερ. ὅμως ἂν μικρόν τι πρὸς τὸ ἔθος ἐπιδάκρυσον. Μί. οἰμώξομαι τοίνυν, ἐπειδή σοι ὦ Ερμῆ δοκεῖ. οἴμοι τῶν καττυμάτων. οἴμοι τῶν κρηπίδων τῶν παλαιῶν. ὀττοτοῖ, τῶν σαθρῶν ὑποδημάτων. οὐκ ἔτι ὁ κακοδαίμων ἕωθεν ἐς ἑσπέραν ἄσιτος διαμενῶ, οὐδὲ τοῦ χειμῶνος ἀνυπόδητός τε καὶ ἡμίγυμνος περινοστήσω, τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ κρύους συγκροτῶν. τίς ἄρα μου τὴν σμίλην ἕξει, καὶ τὸ κεντητήριον; ἱκανῶς τεθρήνηται. σχεδὸν δὲ ἤδη καὶ καταπεπλεύκαμεν. Χά. ἄγε δὴ τὰ πορθμία πρῶτον ἡμῖν ἀπόδοτε. καὶ σὺ δὲ, δός. παρὰ πάντων ἤδη ἔχω. δὸς καὶ σὺ τὸν ὀβολὸν ὦ Μίκυλλε. Μί. παίζεις ὦ Χάρων, ἢ καθ' ὕδατος φασὶν ἤδη γράφεις, παρὰ Μικύλλου ἤδη τινὰ ὀβολὸν προσδοκῶν. ἀρχὴν δὲ, οὐδὲ οἶδα εἰ τετράγωνόν ἐστιν ὀβολὸς, ἢ στρογγύλον. Χά. ὦ καλῆς ναυτιλίας, καὶ ἐπικερδοῦς τήμερον. ἀποβαίνετε δ' ὅμως. ἐγὼ δ' ἵππους, καὶ βοῦς, καὶ κύνας, καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μέτειμι. διαπλεῦσαι γὰρ κἀκεῖνα δεῖ. Κλω. ἄπαγε αὐτοὺς ὦ Ερμῆ παραλαβών. ἐγὼ δὲ αὐτὴ, ἐς τὸ ἀντιπέρας ἀποπλευσοῦμαι, Ινδοπάτην, καὶ Ηραμίθρην τοὺς Σῆρας διάξουσα. τεθνᾶσι γὰρ δὴ πρὸς ἀλλήλων, περὶ γῆς ὅρων μαχόμενοι.

Ερ. προΐωμεν ὦ οὗτοι. μᾶλλον δὲ πάντες ἑξῆς ἕπεσθέ μοι. Μι. Ἡράκλεις τοῦ ζόφου. ποῦ νῦν ὁ καλὸς Μέγιλλος; ἢ τῷ διαγνῴη τις ἐνταῦθα εἰ καλλίων Φρύνης Σιμμίχη; πάντα γὰρ ἴσα, καὶ ὁμόχροα, καὶ οὐδὲν οὔτε καλὸν, οὔτε κάλλιον. ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τὸ τριβώνιον, πρότερον πῶς ἄμορφον εἶναι δοκοῦν, ἰσότιμον γίγνεται τῇ πορφυρίδι τοῦ βασιλέως. ἀφανῆ γὰρ ἄμφω, καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ σκότῳ καταδεδυκότα. Κυνίσκε, σὺ δὲ ποῦ ποτε ἄρα ὢν τυγχάνεις; Κυ. ἐνταῦθα λέγω σοι Μίκυλλε. ἀλλ᾽ ἅμα εἰ δοκεῖ, βαδίζωμεν. Μι. εὖ λέγεις. ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν. εἰπέ μοι, ἐτελέσθης γὰρ ὦ Κυνίσκε τὰ Ἐλευσίνια, οὐχ ὅμοια τοῖς ἐκεῖ τὰ ἐνθάδε σοι δοκεῖ; Κυν. εὖ λέγεις. ἰδοὺ οὖν προσέρχεταί τις δᾳδουχοῦσά τις, φοβερόν τι, καὶ ἀπειλητικὸν προσβλέπουσα. ἢ ἄρά που Ἐρινύς ἐστιν; Μι. ἔοικεν ἀπό γε τοῦ σχήματος. Ερ. παράλαβε τούτους ὦ Τισιφόνη, τέτταρας ἐπὶ τοῖς χιλίοις.

Τι. καὶ μὴν πάλαι γε ὁ Ῥαδάμανθυς οὗτος ὑμᾶς περιμένει. Ραδ. πρόσαγε αὐτοὺς ὦ Ἐρινύ. σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ προσκάλει. Κυν. ὦ Ῥαδάμανθυ, πρὸς τοῦ πατρὸς, ἐμὲ πρῶτον ἐπίσκεψαι παραγαγών. Ραδ. τίνος ἕνεκα, Κυν. πάντως βούλομαι κατηγορῆσαί τινος, ἃ συνεπίσταμαι πονηρὰ δράσαντι αὐτῷ παρὰ τὸν βίον, οὐκ ἂν οὖν ἀξιόπιστος εἴην λέγων, μὴ οὐχὶ πρότερον αὐτὸς φανεὶς οἷός εἰμι, καὶ οἷόν τινα ἐβίωσα τρόπον. Ραδ. τίς δὲ σύ, Κυ. Κυνίσκος ὦ ἄριστε, τὴν γνώμην φιλόσοφος. Ραδ. δεῦρ᾽ ἐλθὲ, καὶ πρῶτος εἰς τὴν δίκην κατάστηθι. σὺ δὲ προσκάλει τοὺς κατηγόρους. Ερ. εἴ τις Κυνίσκου τουτουὶ κατηγορεῖ, δεῦρο προσίτω. οὐδεὶς προσέρχεται. Ραδ. ἀλλ᾽ οὐχ ἱκανὸν τοῦτο ὦ Κυνίσκε. ἀπόδυθι δὲ, ὅπως ἐπισκοπήσω σε ἀπὸ τῶν στιγμάτων. Κυν.

ποῦ γὰρ ἐγὼ στιγματίας ἐγενόμην; Ῥαδά. ὁπόσα ἄν τις ὑμῶν πονηρὰ ἐργάσηται παρὰ τὸν βίον, καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἀφανῆ στίγματα ἐπὶ τῆς ψυχῆς περιφέρει. Κυνί. ἰδού σοι γυμνὸς παρέστηκα. ὥστε ἀναζήτει ταῦτα, ἅπερ σὺ φὴς τὰ στίγματα. Ῥαδά. καθαρὸς ὡς ἐπίπαν οὑτοσί, πλὴν τούτων τριῶν ἢ τεττάρων ἀμαυρῶν πάνυ, καὶ ἀσαφῶν στιγμάτων. καί τοι, τί τοῦτο; ἴχνη μὲν, καὶ σημεῖα, τῶν ἐγκαυμάτων, οὐκ οἶδα δ' ὅπως ἐξαλήλιπται, μᾶλλον δὲ ἐκκέκοπται. πῶς ταῦτα ὦ Κυνίσκε, ἢ πῶς καθαρὸς ἐξ ὑπαρχῆς ἀναπέφηνας; Κυνί. ἐγώ σοι φράσω. πάλαι πονηρὸς δι' ἀπαιδευσίαν γενόμενος, καὶ πολλὰ διὰ τοῦτο ἐμπολήσας στίγματα, ἐπειδὴ τάχιστα φιλοσοφεῖν ἠρξάμην, κατ' ὀλίγον ἁπάσας τὰς κηλῖδας ἐκ τῆς ψυχῆς ἀπελουσάμην. Ῥαδά. ἀγαθῷ γε οὗτος, καὶ ἀνυσιμωτάτῳ χρησάμενος τῷ φαρμάκῳ. ἀλλ' ἄπιθι ἐς τὰς μακάρων νήσους, τοῖς ἀρίστοις συνεσόμενος. κατηγορήσας γε πρότερον οὗ φὴς τυράννου, ἄλλους προσκάλει. Μίκυ. καὶ τοὐμὸν ὦ Ῥαδάμανθυ, μικρόν ἐστι, καὶ βραχείας τινὸς ἐξετάσεως δεόμενον. πάλαι γοῦν σοι καὶ γυμνός εἰμι. ὥστε ἐπισκόπει. Ῥαδά. τίς δὲ ὢν τυγχάνεις; Μί. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Ῥαδά. εὖ γε ὦ Μίκυλλε, καθαρὸς ἀκριβῶς, καὶ ἀνεπίγραφος. ἄπιθι καὶ σὺ παρὰ Κυνίσκον τουτονί. τὸν τύραννον ἤδη προσκάλει. Ἑρ. Μεγαπένθης Λακύδου, ἡκέτω. ποῖ στρέφῃ; πρόσιθι, σὲ τὸν τύραννον προσκαλῶ. πρόβαλλ' αὐτὸν ὦ Τισιφόνη ἐς τὸ μέσον, ἐπὶ τράχηλον ὠθοῦσα. σὺ δὲ ὦ Κυνίσκε, κατηγόρει, καὶ διέλεγχε ἤδη. πλησίον γὰρ ἁνὴρ οὑτοσί. Κυνί. τὸ μὲν ὅλον, οὐδὲ λόγων ἔδει. γνώσῃ γὰρ αὐτὸν αὐτίκα μάλα οἷός ἐστιν ἀπὸ τῶν στιγμάτων. ὅμως δὲ, κἀγὼ ἀποκαλύψω σοι τὸν ἄνδρα, κἀκ τοῦ λόγου δείξω φανερώτερον. οὑτοσὶ γὰρ ὁ τρισκατάρατος,

ὁπόσα μὲν ἰδιώτης ὢν ἔπραξε, παραλείψειν μοι δοκῶ· ἐπεὶ δὲ τοὺς θρασυτάτους προσεταιρούμενος, καὶ δορυφόρους συναγαγὼν, ἐπαναστὰς, τῇ πόλει τύραννος κατέστη, ἀκρίτους μὲν ἀπέκτεινε πλείονας ἢ μυρίους· τὰς δὲ οὐσίας ἑκάστων ἀφαιρούμενος, καὶ πλούτου πρὸς τὸ ἀκρότατον ἀφικόμενος, οὐδεμίαν μὲν ἀκολασίας ἰδέαν παραλέλοιπεν· ἁπάσῃ δὲ ὠμότητι, καὶ ὕβρει κατὰ τῶν ἀθλίων πολιτῶν ἐχρήσατο, παρθένους διαφθείρων, καὶ ἐφήβους καταισχύνων, καὶ πάντα τρόπον τοῖς ὑπηκόοις ἐμπαροινῶν· καὶ ὑπεροψίας μέν γε, καὶ τύφου, καὶ τοῦ πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας φρυάγματος, οὐδὲ κατ' ἀξίαν δύναιο ἂν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν τὴν δίκην· ῥᾷον γοῦν ἄν τις τὸν ἥλιον, ἢ τοῦτον ἀσκαρδαμυκτὶ προσέβλεψεν· οὐ μὴν καὶ τὸ τῶν κολάσεων πρὸς ὠμότητα καινουργὸν αὐτοῦ, τίς ἂν διηγήσασθαι δύναιτο, ὅς γε μὴ δὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀπέσχετο; καὶ ταῦτα, ὅτι μὴ ἄλλως κενή τις ἐστὶ κατ' αὐτοῦ διαβολὴ, αὐτίκα εἴσῃ, προσκαλέσας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένους, μᾶλλον δὲ ἄκλητοι ὡς ὁρᾷς πάρεισι· καὶ περιστάντες, ἄγχουσιν αὐτόν· οὗτοι πάντες ὦ Ῥαδάμανθυ, πρὸς τοῦ ἀλιτηρίου τεθνᾶσιν· οἱ μὲν, γυναικῶν ἕνεκα εὐμόρφων ἐπιβουλευθέντες· οἱ δὲ, υἱέων πρὸς ὕβριν ἀπαγομένων ἀγανακτήσαντες· οἱ δὲ, ὅτι ἐπλούτουν· οἱ δὲ, ὅτι ἦσαν δεξιοὶ, καὶ σώφρονες, καὶ οὐδαμοῦ ἠρέσκοντο τοῖς δρωμένοις. Ῥαδά. τί πρὸς ταῦτα φὴς ὦ μιαρὲ σύ; Μέγα. τοὺς μὲν φόνους εἴργασμαι, οὓς λέγει· τὰ δ' ἄλλα πάντα, τὰς μοιχείας, καὶ τὰς τῶν ἐφήβων ὕβρεις, καὶ τὰς διαφθορὰς τῶν παρθένων, ταῦτα πάντα, Κυνίσκος μου κατεψεύσατο. Κυνί. οὐκοῦν καὶ τούτων ὦ Ῥαδάμανθυ, παρέξω σοι μάρτυρας. Ῥαδά. τίνας τούτους λέγεις; Κυνί. προσκάλει μοι ὦ Ἑρμῆ τὸν λύχνον αὐτοῦ, καὶ τὴν κλίνην·

μαρτυρήσουσι γὰρ αὐτοὶ παρελθόντες, οἷα πράττοντι συν-
ηπίσταντο αὐτῷ. Ερ. ἡ κλίνη, καὶ ὁ λύχνος ὁ Μεγα-
πένθους παρέστω. εὖ γε ἐποίησαν ὑπακούσαντες.
Ραδά. εἴπατε οὖν ἡμεῖς ἃ συνίστε Μεγαπένθει τούτῳ.
προτέρα δὲ σὺ ἡ κλίνη λέγε. Κλί. πάντα ἀληθῆ κα-
τηγόρησε Κυνίσκος. ἐγὼ μέντοι ταῦτα εἰπεῖν ὦ δέσποτα
Ῥαδάμανθυ, αἰσχύνομαι. τοιαῦτα ἦν, ἃ ἐπ' ἐμοῦ διε-
πράττετο. Ραδά. σαφέστατα μὲν οὖν καταμαρ-
τυρεῖς, μηδὲ εἰπεῖν αὐτὰ ὑπομένουσα. καὶ σὺ δὲ ὁ λύχνος
ἤδη μαρτύρει. Κύ. ἐγὼ τὰ μεθ' ἡμέραν μὲν, οὐκ οἶ-
δα. οὐ γὰρ παρῆν. ἃ δὲ τὰς νύκτας ἐποίει, καὶ ἔπασχεν,
ὀκνῶ λέγειν. πλὴν ἀλλὰ ἐθεασάμην γε πολλά, καὶ ἄρρη-
τα, καὶ πᾶσαν ὕβριν ὑπερπεπαικότα. καίτοι πολλάκις
ἑκὼν τοὔλαιον οὐκ ἔπινον, ἀποσβῆναι θέλων. ὁ δὲ, καὶ προ-
σῆγέ με τοῖς δρωμένοις, καὶ τὸ φῶς μου πάντα τρόπον
κατεμίαινεν. Ραδά. ἅλις ἤδη τῶν μαρτύρων. ἀλ-
λὰ καὶ ἀπόδυθι τὴν πορφυρίδα, ἵνα καὶ τὸν ἀριθμὸν ἴδω-
μεν τῶν στιγμάτων. παπαὶ, ὅλος οὗτοσὶ πελιδνὸς, καὶ
κατάγραφος, μᾶλλον δὲ κυάνεός ἐστιν ἀπὸ τῶν στιγμά-
των. τίνα οὖν κολασθείη τρόπον; ἆρ' ἐς τὸν Πυριφλεγέθον-
τά ἐστιν ἐμβλητέος, ἢ παραδοτέος τῷ Κερβέρῳ.
Κυνί. μηδαμῶς. ἀλλ' εἰ θέλοις, ἐγώ σοι καινήν τινα καὶ
πρέπουσαν αὐτῷ τιμωρίαν ὑποθήσομαι. Ραδά.
λέγε, ὡς ἐγώ σοι μεγίστην ἐπὶ τούτῳ χάριν εἴσομαι.
Κυνί. ἔθος ἐστὶν οἶμαι τοῖς ἀποθνήσκουσι πᾶσι, πίνειν
τὸ λήθης ὕδωρ. Ραδά. πάνυ μὲν οὖν. Κυνί. οὐκοῦν
μόνος ἐξ ἁπάντων, ἄποτος ἔστω. Ερ. διατί δή;
Κυνί. χαλεπὴν οὕτως ὑφέξει τὴν δίκην, μεμνημένος οἷος
ἦν, καὶ ὅσον ἐδύνατο ἐν τοῖς ἄνω, καὶ ἀναπεμπαζόμενος
τὴν τρυφήν. Ραδά. εὖ λέγεις. καὶ καταδεδικάσθω,

καὶ παρὰ τὸν Τάνταλον ἀπαχθεὶς οὑτοσὶ, ἐν ᾅδου, μεμνημένος ὧν ἔπραξε κατὰ τὸν βίον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΙΣΘΩ ΣΥΝΟΝΤΩΝ.

Αἰ τί σοι πρῶτον ὦ φιλότης, ἢ τί ὕστατον φασὶ καταλέξω τούτων, ἃ πάσχειν, ἢ ποιεῖν ἀνάγκη τοὺς ἐπὶ μισθῷ συνόντας, κἂν ταῖς τῶν εὐδαιμόνων τούτων φιλίαις ἐξεταζομένους, εἰ χρὴ φιλίαν τὴν τοιαύτην αὐτῶν δουλείαν ἐπονομάζειν; οἶδα γὰρ πολλὰ, καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα τῶν συμβαινόντων αὐτοῖς, οὐκ αὐτὸς μὰ Δία τοῦ τοιούτου πειραθείς. οὐ γὰρ ἐν ἀνάγκῃ μοι ἡ πεῖρα ἐγένετο, μηδὲ ὦ θεοὶ, γένοιτο, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐς τὸν βίον τοῦτον ἐμπεπτωκότων, ἐξηγόρευον πρός με. οἱ μὲν, ἔτι ἐν τῷ κακῷ ὄντες, ἀποδυρόμενοι ὁπόσα, καὶ ὁποῖα ἔπασχον. οἱ δ᾽ ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδράντες, οὐκ ἀηδῶς μνημονεύοντες, ὧν ἐπεπόνθεσαν. ἀλλὰ γὰρ εὐφραίνοντο ἀναλογιζόμενοι οἵων ἀπηλλάγησαν. ἀξιοπιστότεροι δὲ ἦσαν οὗτοι διὰ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς τελετῆς ἐξεληλυθότες, καὶ πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος ἀπεπτεύσαντες. οὐ παρέργως οὖν, οὐδ᾽ ἀμελῶς ἐπήκουον αὐτῶν, καθάπερ ναυαγίαν τινὰ, καὶ σωτηρίαν παράλογον διηγουμένων, οἷοί εἰσιν οἱ πρὸς τοῖς ἱεροῖς ἐξυρημένοι τὰς κεφαλὰς, σὺν ἅμα πολλοὶ τὰς τρικυμίας, καὶ ζάλας, καὶ ἀκρωτήρια, καὶ ἐκβολὰς, καὶ ἱστῶν κλάσεις, καὶ πηδαλίων ἀποκαυλίσεις διεξιόντες. ἐπὶ πᾶσι δὲ, τοὺς Διοσκούρους ἐπιφαινομένους. οἰκεῖοι γὰρ τῆς τοιαύτης τραγῳδίας οὗτοι. ἢ τινὰ ἄλλον ἐκ μηχανῆς θεὸν ἐπὶ τῷ καρχησίῳ καθιζόμενον, ἢ πρὸς τοῖς πηδαλίοις ἑστῶτα, καὶ

πρὸς

τινα ἠιόνα μαλακὴν ἀπευθύνοντα τὴν ναῦν, οἷ προσενεχθεῖσα ἔμελλεν, αὐτὴ μὲν ἠρέμα, καὶ κατὰ σχολὴν διαλυθήσεσθαι, αὐτοὶ δ' ἀσφαλῶς ἀποβήσεσθαι, χάριτι καὶ εὐμενείᾳ τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι μὲν οὖν τὰ πολλὰ ταῦτα πρὸς τὴν παραυτίκα χρείαν ἐπιτραγῳδοῦσιν, ὡς παρὰ πλειόνων λαμβάνοιεν, οὐ δυστυχεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοφιλεῖς τινες εἶναι δοκοῦντες. οἱ δὲ, τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις χειμῶνας, καὶ τὰς τρικυμίας, καὶ νὴ Δία πεντακυμίας τε, καὶ δεκακυμίας εἰ οἷόν τε εἰπεῖν, διηγούμενοι, καὶ ὡς τὸ πρῶτον εἰσέπλευσαν, γαληνοῦ ὑποφαινομένου τοῦ πελάγους, καὶ ὅσα πράγματα παρὰ τὸν πλοῦν ὅλον ὑπέμειναν, ἢ διψῶντες, ἢ ναυτιῶντες, ἢ ὑπεραντλούμενοι τῇ ἅλμῃ. καὶ τέλος, ὡς πρὸς πέτραν τινὰ ὕφαλον, ἢ σκόπελον ἀπόκρημνον, περιρρήξαντες τὸ δύστηνον σκαφίδιον, ἄθλιοι κακῶς ἐξενήξαντο, γυμνοὶ, καὶ πάντων ἐνδεεῖς τῶν ἀναγκαίων. ἐν δὴ τούτοις, καὶ τῇ τούτων διηγήσει, ἐδόκουν μοι τὰ πολλὰ οὗτοι ὑπ' αἰσχύνης ἐπικρύπτεσθαι, καὶ ἑκόντες εἶναι ἐπιλανθάνεσθαι αὐτῶν. ἀλλ' ἔγωγε κἀκεῖνα, καὶ εἴ τιν' ἄλλα ἐκ τῶν λόγων ξυντιθεὶς, εὑρίσκω προσόντα ταῖς τοιαύταις ξυνουσίαις, οὐκ ὀκνήσω σοι πάντα ὦ καλὲ Τιμόκλεις, διεξελθεῖν. δοκῶ γάρ μοι ἐκ πολλοῦ ἤδη καταμεμαθηκέναι σε τούτῳ τῷ βίῳ ἐπιβουλεύοντα. καὶ πρῶτόν γε, ὁπηνίκα περὶ τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἐνέπεσεν. εἶτα ἐπῄνεσέ τις τῶν παρόντων τὴν τοιαύτην μισθοφορὰν, τρισευδαίμονας εἶναι λέγων. οἷς μετὰ τοῦ τοὺς φίλους ἔχειν τοὺς ἀρίστους Ῥωμαίων, καὶ δειπνεῖν δεῖπνα πολυτελῆ, καὶ ἀσύμβολα καὶ οἰκεῖν ἐν καλῷ, καὶ ἀποδημεῖν μετὰ πάσης ῥᾳστώνης, καὶ ἡδονῆς, ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους εἰ τύχοι ἐξυπτιάζοντας, προσέτι καὶ μισθὸν τῆς φιλίας, καὶ ὧν εὖ πάσχουσι τοῦτον λαμβάνειν, οὐκ ὀλίγον ἐστίν. ἀτεχνῶς

γὰρ ἄπορα καὶ ἀνήροτα τοῖς τοιούτοις τὰ πάντα φύεσθαι. ὁπότε οὖν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἤκουες, ἑώρων ὅπως ἐκεχήνεις πρὸς αὐτά, καὶ πάνυ σφόδρα πρὸς τὸ δέλεαρ ἀναπεπταμένον παρεῖχες τὸ στόμα. ὡς οὖν τό γε ἡμέτερον εἰς αὖθίς ποτε ἀναίτιον ᾖ, μηδ' ἔχοις λέγειν ὡς ὁρῶντές σε τηλικοῦτο μετὰ τῆς χαρίδος ἄγκιστρον καταπίνοντα, οὐκ ἐπελαβόμεθα, οὐδὲ πρὶν ἐμπεσεῖν τῷ λαιμῷ περιεσπάσαμεν, οὐδὲ προεδηλώσαμεν, ἀλλὰ περιμείναντες ἐξελκομένου, καὶ ἐμπεπηγότος, ἤδη συρόμενον, καὶ πρὸς ἀνάγκην ἀγόμενον ὁρᾶν, ὅτ' οὐδὲν ὄφελος, ἑστῶτες, ἐπεδακρύομεν, ὅπως μὴ ταῦτα λέγῃς ποτὲ πάνυ εὔλογα, ἢν λέγηται, καὶ ἄφυκτα ὑμῖν, ὡς οὐκ ἀδικοῦμεν μὴ προμηνύσαντες, ἄκουσον ἐξ ἀρχῆς ἁπάντων. καὶ τὸ δίκτυόν γε αὐτό, καὶ τὴν κύρτον τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοθεν ἐπὶ σχολῆς, ἀλλὰ μὴ ἔνδοθεν ἐκ τοῦ μυχοῦ προεπισκόπησον· καὶ τοῦ ἀγκίστρου δὲ τὸ ἀγκύλον, καὶ τὴν ἐς τὸ ἔμπαλιν τοῦ σκόλοπος ἀναστροφήν, καὶ τῆς τριαίνης τὰς ἀκμὰς ἐς τὰς χεῖρας λαβών, καὶ πρὸς τὴν γνάθον πεφυσημένην ἀποπειρώμενος, ἢν μὴ πάνυ ὀξέα, μηδ' ἄφυκτα, μηδ' ἀνιαρὰ ἐν τοῖς τραύμασι φαίνηται βιαίως σπῶντα, καὶ ἀμάχως ἀντιλαμβανόμενα, ἡμᾶς μὲν ἐν τοῖς δειλοῖς, καὶ διὰ τοῦτο πεινῶσιν, ἀνάγραφε, σαυτὸν δὲ παρακαλέσας θαρρεῖν, ἐπιχείρει τῇ ἄγρᾳ, εἰ θέλεις, καὶ ὥσπερ ὁ λάρος, ὅλον περιχανὼν τὸ δέλεαρ. ῥηθήσεται δὲ ὁ πᾶς λόγος. τὸ μὲν ὅλον, ἴσως διὰ σὲ πλήν, ἀλλ' οὔ γε περὶ τῶν φιλοσοφούντων ὑμῶν μόνων, οὐδ' ὁπόσοι σπουδαιοτέραν τὴν προαίρεσιν προείλοντο ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ περὶ γραμματιστῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ μουσικῶν, καὶ ὅλως τῶν ἐπὶ παιδείᾳ συνεῖναι, καὶ μισθοφορεῖν ἀξιουμένων. καὶ

νῶν δὲ ὡς ἐπίπαν ὄντων, καὶ ὁμοίων τῶν ξυμβαινόντων ἅπασι, δῆλον ὡς οὐκ ἐξαίρετα μὲν, ἴδια δὲ τὰ αὐτὰ ὄντα γίγνεται τοῖς φιλοσοφοῦσιν, εἰ τῶν ὁμοίων τοῖς ἄλλοις ἀξιοῖντο, καὶ μηδὲν αὐτοὺς σεμνότερον οἱ μισθοδόται ἄγοιεν. ὅ,τι δ' ἂν οὖν ὁ λόγος αὐτὸς ἐπιὼν ἐξευρίσκῃ, τούτου τὴν αἰτίαν μάλιστα μὲν οἱ ποιοῦντες αὐτοὶ, ἔπειτα δὲ οἱ ὑπομένοντες αὐτὰ, δίκαιοι ἔχειν. ἐγὼ δὲ ἀναίτιος, εἰ μὴ ἀληθείας καὶ παῤῥησίας ἐπιτιμόν τί ἐστι. τοὺς μέντοι τοῦ ἄλλου πλήθους, οἷον γυμναστάς τινας, ἢ κόλακας ἰδιώτας, καὶ μικροὺς τὰς γνώμας, καὶ ταπεινοὺς αὐτόθεν ἀνθρώπους, οὔτε ἀποτρέπειν ἄξιον τῶν τοιούτων συνουσιῶν, οὐδὲ γὰρ ἂν πεισθεῖεν, οὔτε μὴν αἰτιᾶσθαι καλῶς ἔχει, μὴ ἀπολειπομένους τῶν μισθωτῶν, εἰ καὶ πάνυ πολλὰ ὑβρίζοιντο ὑπ' αὐτῶν. ἐπιτήδειοι γὰρ, καὶ οὐκ ἀνάξιοι τῆς τοιαύτης διατριβῆς. ἄλλως τε, οὐδ' ἔχοιεν ἄν τι ἄλλο, πρὸς ὅ,τι χρὴ ἀποκλίναντας αὐτοὺς, παρέχειν αὐτοὺς ἐνεργούς. ἀλλ' ἤν τις αὐτῶν ἀφέλῃ τοῦτο, ἄτεχνοι αὐτίκα, καὶ ἀργοὶ, καὶ περιττοὶ εἰσιν. οὐδὲν οὖν οὔτ' αὐτοὶ δεινὸν πάσχοιεν ἂν, οὔτ' ἐκεῖνοι ὑβρισταὶ δοκοῖεν, ἐς τὴν ἀμίδα φασὶν ἐνουροῦντες. ἐπὶ γάρ τοι τὴν ὕβριν ταύτην ἐξ ἀρχῆς παρέρχονται ἐς τὰς οἰκίας. καὶ ἡ τέχνη, φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι τὰ γιγνόμενα. περὶ δὲ ὧν προεῖπον τῶν πεπαιδευμένων, ἄξιον ἀγανακτεῖν, καὶ πειρᾶσθαι ὡς ἔνι μάλιστα μετάγειν αὐτοὺς, καὶ πρὸς ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖσθαι. δοκῶ δέ μοι καλῶς ἂν ποιῆσαι, εἰ τὰς αἰτίας, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸν τοιοῦτον βίον ἀφικνοῦνταί τινες, παρεξετάσας, δείξαιμι οὐ πάνυ βιαίας, οὐδ' ἀναγκαίας. οὕτω γὰρ ἂν αὐτοῖς ἡ ἀπολογία προαναιροῖτο, καὶ ἡ πρώτη ὑπόθεσις τῆς ἐθελοδουλείας. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ, τὴν

πενίαν, καὶ τὴν τῶν ἀναγκαίων χρείαν προθέμενοι, ἱκανὸν τοῦτο προκάλυμμα οἴονται προβεβλῆσθαι τῆς πρὸς τὸν βίον τοῦτον αὐτομολίας. καὶ ἀποχρῶν αὐτοῖς νομίζουσιν, εἰ λέγοιεν, ὡς ξυγγνώμης ἄξιον ποιοῦσι τὸ χαλεπώτατον τῶν ἐν τῷ βίῳ, τὴν πενίαν διαφυγεῖν ζητοῦντες. εἶτα ὁ Θέογνις πρόχειρος, καὶ πολὺ τὸ, Πᾶς γὰρ ἀνὴρ
„ πενίῃ δεδμημένος, οὔτ' ἔτι εἰπεῖν οὔθ' ἔρξαι δύναται,
γλῶσσα δέ οἱ δέδεται, καὶ ὅσα ἄλλα δείματα ὑπὲρ τῆς πενίας οἱ ἀγεννέστατοι τῶν ποιητῶν ἐξενηνόχασιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἑώρων αὐτοὺς φυγήν τινα ὡς ἀληθῶς τῆς πενίας εὑρισκομένους ἐκ τῶν τοιούτων ξυνουσιῶν, οὐκ ἂν ὑπὲρ τῆς ἄγαν ἐλευθερίας ἐμικρολογούμην πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δὲ ὥς ὁ καλός που ῥήτωρ ἔφη, τοῖς τῶν νοσούντων σιτίοις ἐοικότα λαμβάνουσι, τίς ἔτι μηχανὴ μὴ οὐχὶ καὶ πρὸς τοῦτο κακῶς βεβουλεῦσθαι δοκεῖν αὐτούς, ἀεὶ μενούσης ὁμοίας αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως τοῦ βίου; πενία γὰρ εἰς ἀεὶ, καὶ τὸ λαμβάνειν ἀναγκαῖον, καὶ ἀπόθετον οὐδὲν, οὐδὲ περιττὸν ἐς φυλακὴν, ἀλλὰ τὸ δοθὲν, κἂν δοθῇ, κἂν ἀθρόως ληφθῇ, πᾶν ἀκριβῶς, καὶ τῆς χρείας ἐνδεῶς καταναλίσκεται. καλῶς δὲ εἶχε, μὴ τοιαύτας τινὰς ἀφορμὰς ἐπινοεῖν, αἳ τὴν πενίαν τηροῦσι, παραβοηθοῦσαι μόνον αὐτῇ, ἀλλ' αἳ τέλεον ἐξαιρήσουσι. καὶ ὑπὲρ γε τοῦ τοιούτου, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον ἴσως ῥιπτεῖν ἔδει ὦ Θέογνι, καὶ πετρέων ὡς φὴς κατ' ἠλιβάτων. εἰ δέ τις ἀεὶ πένης, καὶ ἐνδεὴς, καὶ ὑπόμισθος ὢν, οἴεται πενίαν αὐτῷ τούτῳ διαπεφευγέναι, οὐκ οἶδα πῶς ὁ τοιοῦτος οὐκ ἂν δόξειεν ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν. ἄλλοι δὲ, πενίαν μὲν αὐτὴν οὐκ ἂν φοβηθῆναι, οὐδὲ καταπλαγῆναί φασιν, εἰ ἐδύναντο τοῖς ἄλλοις ὁμοίως πονοῦντες, ἐκπορίζειν τὰ ἄλφιτα. νῦν δὲ, πεπονηκέναι γὰρ αὐτοῖς τὰ σώματα, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ ὑπὸ

νόσων, ἐπὶ τήνδε ῥᾴστην οὖσαν τὴν μισθοφορὰν, ἀπηντηκέναι, φέρ' οὖν ἴδωμεν εἰ ἀληθῆ λέγουσι, καὶ εἰ ἐκ τοῦ ῥᾴστου περιγίγνεται αὐτοῖς τὰ διδόμενα, μὴ πολλὰ, μὴ δὲ πλείω τῶν ἄλλων πονοῦσιν. εὐχῇ γὰρ ἂν ἐοικότα ἦν ταῦτά γε, μὴ πονήσαντα, μὴ δὲ καμόντα, ἕτοιμον ἀργύριον λαβεῖν. τὸ δ' ἐστὶ, καὶ ῥηθῆναι κατ' ἀξίαν ἀδύνατον. τοσαῦτα πονοῦσι, καὶ κάμνουσιν ἐν ταῖς συνουσίαις, ὥστε πλείονος ἐνταῦθα καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα τῆς ὑγιείας δεῖσθαι, μυρίων ὄντων ὁσημέραι τῶν ἐπιτριβόντων τὸ σῶμα, καὶ πρὸς ἐσχάτην ἀπόγνωσιν καταπονούντων. λέξομεν δ' αὐτὰ ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ, ἐπειδὰν καὶ τὰς ἄλλας αὐτῶν δυσχερείας διεξίωμεν. τὸ δὲ νῦν εἶναι, ἱκανὸν ἦν ὑποδεῖξαι, ὡς οὐδ' οἱ διὰ ταύτην λέγοντες αὑτοὺς ἀποδίδοσθαι τὴν πρόφασιν, ἀληθεύοιεν ἄν. λοιπὸν δὴ καὶ ἀληθέστατον μὲν, ἥκιστα δὲ πρὸς αὐτῶν λεγόμενον, ἡδονῆς ἕνεκα, καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἀθρόων ἐλπίδων, ἐσπηδᾶν αὐτοὺς εἰς τὰς οἰκίας, καταπλαγέντας μὲν τὸ πλῆθος τοῦ χρυσοῦ, καὶ τοῦ ἀργύρου, εὐδαιμονήσαντας δ' ἐπὶ τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ τρυφῇ, ἐλπίσαντας δ' ὅσον αὐτίκα χανδὸν οὐδενὸς ἐπιστομίζοντος, πίεσθαι τοῦ χρυσίου. ταῦτα ὑπάγει αὐτοὺς, καὶ δούλους ἀντ' ἐλευθέρων τίθησιν. οὐχ ἡ τῶν ἀναγκαίων χρεία, ἣν ἔφασκον, ἀλλ' ἡ τῶν οὐκ ἀναγκαίων ἐπιθυμία, καὶ ὁ τῶν πολλῶν καὶ πολυτελῶν ἐκείνων ζῆλος. τοιγαροῦν ὥσπερ δυσέρωτας αὐτοὺς καὶ κακοδαίμονας ἐραστὰς, ἔντεχνοί τινες, καὶ τρίβωνες ἐρώμενοι, παραλαβόντες, ὑπεροπτικῶς περιέπουσιν, ὅπως ἀεὶ ἐρασθήσονται αὐτῶν θεραπεύοντες, ἀπολαῦσαι δὲ τῶν παιδικῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέχρι φιλήματος ἄκρου μεταδιδόντες. ἴσασι γὰρ ἐν τῷ τυχεῖν τὴν διάλυσιν τοῦ ἔρωτος γενησομένην. ταύτην οὖν ἀποκλείου-

σι, καὶ ζηλοτύπως φυλάττουσι. τὰ δ' ἄλλα, ἐπ' ἐλπίδος ἀεὶ τὸν ἐραστὴν ἔχουσι. δεδίασι γὰρ μὴ αὐτὸν ἡ ἀπόγνωσις ἀπαγάγῃ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας, καὶ ἀνέραστος αὐτοῖς γένηται, προσμειδιῶσιν οὖν, καὶ ὑπισχνοῦνται, καὶ ἀεὶ ποιήσουσι, καὶ χαριοῦνται, καὶ ἐπιμελήσονται πολυτελῶν. εἶτ' ἔλαθον ἄμφω γηράσαντες, ἔξωροι γενόμενοι, καὶ οὗτος τοῦ ἐρᾶν, κἀκεῖνος τοῦ μεταδιδόναι. πέπρακται δ' οὖν αὐτοῖς οὐδὲν ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πέρα τῆς ἐλπίδος. τὸ μὲν δὴ δι' ἡδονῆς ἐπιθυμίαν ἅπαντα ὑπομένειν, οὐ πάνυ ἴσως ὑπαίτιον, ἀλλὰ συγγνώμη, εἴ τις ἡδονῇ χαίρει, καὶ ταύτην ἐξ ἅπαντος θεραπεύει, ὅπως μεθέξει αὐτῆς. καίτοι αἰσχρὸν ἴσως, καὶ ἀνδραποδῶδες, ἀποδόσθαι διὰ ταύτην ἑαυτόν. πολὺ γὰρ ἡδίων ἡ ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἡδονή. ὅμως δ' οὖν ἐχέτω τινὰ συγγνώμην αὐτοῖς, εἰ ἐπιτυγχάνοιτο. τὸ δὲ δι' ἡδονῆς ἐλπίδα μόνον πολλὰς ἀηδίας ὑπομένειν, γελοῖον οἶμαι, καὶ ἀνόητον. καὶ ταῦθ' ὁρῶντες, ὡς οἱ μὲν πόνοι, σαφεῖς, καὶ πρόδηλοι, καὶ ἀναγκαῖοι. τὸ δ' ἐλπιζόμενον ἐκεῖνο, ὅ,τι δήποτέ ἐστι τὸ ἡδὺ, οὔτε ἐγένετό πω τοσούτου χρόνου. προσέτι δὲ, οὐδὲ γενήσεσθαι ἔοικεν, εἴ τις ἐκ τῆς ἀληθείας λογίζοιτο. οἱ μέν γε τοῦ Ὀδυσσέως ἑταῖροι, γλυκύν τινα τὸν λωτὸν ἐσθίοντες, ἠμέλουν τῶν ἄλλων, καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἡδὺ, τῶν καλῶς ἐχόντων κατεφρόνουν. ὥστε οὐ πάντη ἄλογος αὐτῶν ἡ λήθη τοῦ καλοῦ, πρὸς τὸ ἡδὺ ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς διατριβούσης. τὸ δὲ λιμῷ ξυνόντα, παρεστῶτα ἄλλῳ τοῦ λωτοῦ ἐμφορουμένῳ, μηδὲν μεταδιδόντι, ὑπ' ἐλπίδος μόνης, τοῦ καὶ αὐτὸν παραγεύσασθαί ποτε δεδέσθαι, τῶν καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐχόντων ἐπιλελησμένον, Ἡράκλεις ὡς καταγέλαστον, καὶ πληγῶν τινων ὁμηρικῶν ὡς ἀληθῶς δεόμενον. τὰ μὲν τοίνυν πρὸς τὰς ξυνουσίας αὐτοὺς ἄγοντα,

καὶ ἀφ' ὧν αὐτοὺς φασίν τινες ἐπιτρέπουσι τοῖς πλουσίοις χρῆσθαι πρὸς ὅ,τι ἂν ἐθέλωσι, ταῦτά ἐστιν, ἢ ὅτι ἐστὶ τὰ τούτων· πλὴν, εἰ μὴ κἀκείνων τις μεμνῆσθαι ἀξιώσειε, τῇ καὶ μόνῃ τῇ δόξῃ ἐπαιρομένων, τοῦ ξυνεῖναι εὐπατρίδαις τε καὶ εὐπαρύφοις ἀνδράσιν. εἰσὶ γὰρ οἳ καὶ τοῦτο περίβλεπτον καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς νομίζουσιν, ὡς ἔγωγε τοὐμὸν ἴδιον, οὐδὲ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ αὐτὸ μόνον συνεῖναι, καὶ συνὼν ὁρᾶσθαι, μηδὲν χρηστὸν ἀπολαύων τῆς ξυνουσίας, δεξαίμην ἄν. τοιαύτης δὲ αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως οὔσης, φέρε ἤδη πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπισκοπήσωμεν, οἷα μὲν πρὸ τοῦ εἰσδεχθῆναι καὶ τυχεῖν ὑπομένουσιν, οἷα δ' ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, πάσχουσιν· ἐπὶ πᾶσι δὴ, ἥτις αὐτοῖς ἡ καταστροφὴ τοῦ δράματος γίγνεται. οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνό γε εἰπεῖν ἐστιν· ὡς εἰ καὶ πονηρὰ ταῦτα, εὔληπτα γοῦν, καὶ οὐ πολλοῦ δεήσει τοῦ πόνου, ἀλλὰ θελῆσαι δεῖ μόνον· εἶτά σοι πέπρακται τὸ πᾶν εὐμαρῶς· ἀλλὰ πολλῆς μὲν τῆς διαδρομῆς, συνεχοῦς δὲ τῆς θυραυλίας ἕωθέν τε ἐξανιστάμενον, περιμένειν ὠθούμενον, καὶ ἀποκλειόμενον, καὶ ἀναίσχυντον ἐνίοτε, καὶ ὀχληρὸν δοκοῦντα ὑπὸ θυρωρῷ κακῶς συρίζοντι, καὶ ὀνομακλήτορι λιβυκῷ ταττόμενον, καὶ μισθὸν τελοῦντα τῆς μνήμης τοῦ ὀνόματος· καὶ μὴν καὶ ἐσθῆτος ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐπιμεληθῆναι χρὴ, πρὸς τὸ τοῦ θεραπευομένου ἀξίωμα, καὶ χρώματα αἱρεῖσθαι, οἷς ἂν ἐκεῖνος ἥδηται, ὡς μὴ ἀπᾴδῃς, μὴ δὲ προσκρούῃς βλεπόμενος, καὶ φιλοπόνως ἕπεσθαι, μᾶλλον δὲ ἡγεῖσθαι, ὑπὸ τῶν οἰκετῶν προωθούμενον, καὶ ὥσπερ τινὰ πομπὴν ἀναπληροῦντα. ὁ δὲ, οὐδὲ προσβλέπει πολλῶν ἑξῆς ἡμερῶν. ἢν δέ ποτε καὶ τὰ ἄριστα πράξῃς, καὶ ἴδῃ σε, καὶ προσ-

καλέσας ἔρηταί τι, ὧν ἂν τύχῃ, τότε δὴ τότε, πολὺς μὲν ὁ ἱδρὼς, ἀθρόος δὲ ὁ ἴλιγγος, καὶ τρόμος ἄκαιρος, καὶ γέλως τῶν παρόντων ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ. καὶ πολλάκις ἀποκρίνασθαι δέον τίς ἦν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι χίλιαι νῆες ἦσαν αὐτοῖς λέγεις. τοῦτο οἱ μὲν χρηστοὶ, αἰδῶ ἐκάλεσαν. οἱ δὲ τολμηροὶ, δειλίαν. οἱ δὲ κακοήθεις. ἀπαιδευσίαν. σὺ δ᾽ οὖν ἐπισφαλεστάτης πειραθεὶς τῆς πρώτης φιλοφροσύνης, ἀπῆλθες καταδικάσας σεαυτοῦ πολλὴν τὴν ἀπόγνωσιν. ἐπειδὰν δὲ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἰαύσῃς, ἤματα δ᾽ αἱματόεντα διαγάγῃς, οὐ μὰ Δία τῆς Ἑλένης ἕνεκα, οὐδὲ τῶν Πριάμου περγάμων, ἀλλὰ τῶν ἐλπιζομένων πέντε ὀβολῶν, τύχης δὲ καὶ τραγικοῦ τινος θεοῦ συνισάντος, ἐξέτασις τοὐντεῦθεν, εἰ οἶσθα τὰ μαθήματα. καὶ τῷ μὲν πλουσίῳ ἡ διατριβὴ, οὐκ ἀηδὴς, ἐπαινουμένῳ, καὶ εὐδαιμονιζομένῳ, σοὶ δὲ, ὁ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγὼν, καὶ ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ βίου τότε προκεῖσθαι δοκεῖ. ὑπεισέρχεται γὰρ εἰκότως, τὸ μὴ δ᾽ ὑπ᾽ ἄλλου ἂν καταδεχθῆναι πρὸς τοῦ προτέρου ἀποβληθέντα, καὶ δόξαντα εἶναι ἀδόκιμον. ἀνάγκη τοίνυν ἐς μυρία διαιρεθῆναι τότε, τοῖς μὲν ἀντεξεταζομένοις, φθονοῦντα, τίθει γὰρ καὶ ἄλλους εἶναι τῶν αὐτῶν ἀντιποιουμένους, αὐτὸν δὲ πάντα ἐνδεῶς εἰρηκέναι νομίζοντα. φοβούμενον δὲ, καὶ ἐλπίζοντα, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνου πρόσωπον ἀτενίζοντα. καὶ εἰ μὲν ἐκφαυλίζοι τι τῶν λεγομένων, ἀπολλύμενον. εἰ δὲ μειδιῶν ἀκούει, γεγηθότα, καὶ εὔελπιν καθιστάμενον. εἰκὸς δὲ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐναντία σοι φρονοῦντας, καὶ ἄλλους ἀντὶ σοῦ τιθεμένους. ὧν ἕκαστος ὥσπερ ἐκ λόχου τοξεύων, λέληθεν. εἶτ᾽ ἐννόησον ἄνδρα ἐν βαθεῖ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ ἐξεταζόμενον, εἴ τι οἶδεν ὠφέλιμον, καὶ τοῖς μὲν, δοκοῦντα

εἰδέναι, τοῖς δὲ, μή· μέσος ἐν τοσούτῳ χρόνος, καὶ πολυπραγμονεῖταί σου ἅπας ὁ παρεληλυθὼς βίος· κἂν μέν τις ἢ πολίτης ὑπὸ φθόνου, ἢ γείτων ἔκ τινος εὐτελοῦς αἰτίας προσκεκρουκὼς, ἀνακρινόμενος εἴπῃ μοιχὸν, ἢ παιδεραστὴν, τοῦτ᾽ ἐκεῖνο ἐκ τῶν Διὸς δέλτων ὁ μάρτυς· ἂν δὲ πάντες ἅμα ἑξῆς ἐπαινῶσιν, ὕποπτοι, καὶ ἀμφίβολοι, καὶ δεδεκασμένοι· χρὴ τοίνυν πολλὰ εὐτυχῆσαι, καὶ μηδὲν ὅλως ἐναντιωθῆναι· μόνως γὰρ ἂν οὕτω κρατήσειας· εἶεν· καὶ δὴ εὐτύχηταί σοι πάντα ἐκ τύχης μείζονος· αὐτός τε γὰρ ἐπῄνεσε τοὺς λόγους, καὶ τῶν φίλων οἱ ἐντιμότατοι, καὶ οἷς μάλιστα πιστεύει τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἀπέτρεψαν· ἔτι δὲ καὶ ἡ γυνὴ βούλεται, οὐκ ἀντιλέγει δὲ οὐδὲ ὁ ἐπίτροπος, οὔτε ὁ οἰκονόμος· οὐδέ τις ἐμέμψατό σου τὸν βίον, ἀλλὰ πάντα ἵλεω, καὶ πανταχόθεν αἴσια τὰ ἱερά· κεκράτηκας οὖν ὦ μακάριε, καὶ ἔσεψαι τὰ ὀλύμπια· μᾶλλον δὲ, Βαβυλῶνα εἴληφας, ἢ τὴν Σάρδεων ἀκρόπολιν καθῄρηκας· καὶ ἕξεις τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, καὶ ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα· δεῖ δή σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων πόνων, μέγιστα ἡλίκα γενέσθαι τἀγαθὰ, ἵνα μὴ φύλλινος μόνον ὁ στέφανος ᾖ, καὶ τόν τε μισθὸν, οὐκ εὐκαταφρόνητον ὁρισθῆναι, καὶ τοῦτον ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἀπραγμόνως ἀποδίδοσθαι, καὶ τὴν ἄλλην τιμὴν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ὑπάρχειν· πόνων δὲ ἐκείνων, καὶ πηλοῦ, καὶ δρόμων, καὶ ἀγρυπνιῶν, ἀναπεπαῦσθαι· καὶ τοῦτο δὴ τὸ τῆς εὐχῆς, ἀποτείναντα τὼ πόδε, καθεύδειν, μόνα ἐκεῖνα πράττοντα, ὧν ἕνεκα τὴν ἀρχὴν παρελήφθης, καὶ ὧν ἔμμισθος εἶ· ἐχρῆν μὲν οὕτως ὦ Τιμόκλεις, καὶ οὐδὲν ἂν ἦν μέγα κακὸν, ὑποκύψαντα φέρειν τὸν ζυγὸν, ἐλαφρόν τε, καὶ εὔφορον, καὶ τὸ μέγιστον, ἐπίχρυσον ὄντα· ἀλλὰ πολλοῦ, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς δεῖ· μυρία γάρ ἐστιν ἀφόρη-

τε, ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ ἐν αὐταῖς ἤδη ταῖς συνουσίαις γιγνό-
μενα. σκέψαι δ' αὐτὸς ἑξῆς ἀκούων, εἴ τις ἂν αὐτὰ ὑπο-
μένειν δύναιτο, παιδείας κἂν ἐπ' ἐλάχιστον ὡμιληκώς. ἄρ-
ξομαι δ' ἀπὸ τοῦ πρώτου δείπνου, ἢν δοκῇ, ὅ σε εἰκὸς δει-
πνήσειν τὰ προτέλεια τῆς μελλούσης ξυνουσίας. εὐθὺς οὖν
πρόσεισι παραγγέλλων τις ἥκειν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὐκ ἀνο-
μίλητος οἰκέτης. ὃν χρὴ πρότερον ἵλεων ποιήσασθαι, πα-
ραβύσαντα ἐς τὴν χεῖρα, ὡς μὴ ἀδέξιος εἶναι δοκῇς, τοὐ-
λάχιστον, πέντε δραχμάς. ὁ δὲ, ἀκκισάμενος, καὶ ἄπα-
γε. παρὰ σοῦ δὲ ἐγώ; καὶ Ἡράκλεις μὴ γένοιτο ἐπειπών,
τέλος ἐπείσθη. καὶ ἄπεισί σοι πλατὺ ἐγχανών. σὺ δ' ἐσθῆ-
τα καθαρὰν προχειρισάμενος, καὶ σεαυτὸν κοσμιώτατα
σχηματίσας, λουσάμενος ἥκεις, δεδιὼς μὴ πρὸ τῶν ἄλλων
ἀφίκοιο. ἀπειρόκαλον γάρ, ὥσπερ καὶ τὸ ὕστατον ἥκειν, φορ-
τικόν. αὐτὸ οὖν τηρήσας τὸ μέσον τοῦ καιροῦ, εἰσελήλυθας,
καί σε πάνυ ἐντίμως ἐδέξατο. καὶ παραλαβών τις, κα-
τέκλινε μικρὸν ὑπὲρ τοῦ πλουσίου, μετὰ δύο που σχεδὸν
τῶν παλαιῶν φίλων. σὺ δ' ὥσπερ τοῦ Διὸς τὸν οἶκον παρ-
ελθὼν, πάντα τεθαύμακας, καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πραττομέ-
νων, μετέωρος εἶ. ξένα γάρ σοι καὶ ἄγνωστα πάντα. καὶ ἥ τε
οἰκετεία ἐς σὲ ἀποβλέπει, καὶ τῶν παρόντων ἕκαστος ὅ, τι
πράξεις ἐπιτηροῦσιν. οὐδ' αὐτῷ δὲ ἀμελὲς τῷ πλουσίῳ τοῦτο,
ἀλλὰ καὶ προεῖπέ τισι τῶν οἰκετῶν ἐπισκοπεῖν, ὅπως ἐς
τοὺς παῖδας, ἢ ἐς τὴν γυναῖκα, εἰ πολλάκις ἐκ περιωπῆς
ἀποβλέψεις. οἱ μὲν γὰρ τῶν συνδείπνων ἀκόλουθοι ὁρῶν-
τές σε ἐκπεπληγμένον, ἐς τὴν ἀπειρίαν τῶν δρωμένων ἀ-
ποσκώπτουσι, τεκμήριον ποιούμενοι τοῦ μὴ παρ' ἄλλῳ
πρότερόν σε δεδειπνηκέναι, καὶ τὸ καινὸν εἶναί σοι καὶ τὸ χει-
ρόμακτρον τιθέμενοι. ὥσπερ οὖν εἰκὸς ἰδίειν τε ἀνάγκη

ὑπ' ἀπορίας, καὶ μήτε διψῶντα πιεῖν αἰτεῖν τολμᾶν, μὴ δόξῃς οἰνόφλυξ τις εἶναι, μήτε τῶν ὄψων παρατεθέντων ποικίλων πρός τινα τάξιν ἐσκευασμένων, εἰδέναι ἐφ' ὅ, τι πρῶτον ἢ δεύτερον τὴν χεῖρα ἐνέγκῃς· ὑποβλέπειν οὖν ἐς τὸν πλησίον δεήσει, κἀκεῖνον ζηλοῦν καὶ μανθάνειν τοῦ δείπνου τὴν ἀκολουθίαν. τὰ δ' ἄλλα, ποικίλος εἶ, καὶ θορύβου πλέως τὴν ψυχὴν, πρὸς ἕκαστα τῶν πραττομένων ἐκπεπληγμένος. καὶ ἄρτι μὲν, εὐδαιμονίζεις τὸν πλούσιον τοῦ χρυσοῦ, καὶ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ τῆς τοσαύτης τρυφῆς. ἄρτι δὲ, οἰκτείρεις σεαυτὸν, ὡς τὸ μηδὲν ὢν, εἶτα ζῆν ὑπολαμβάνεις. ἐνίοτε δὲ κἀκεῖνο ἐπέρχεταί σε, ὡς ζηλωτόν τινα βιώσῃ τὸν βίον, ἅπασιν ἐκείνοις ἐντρυφήσων, καὶ μεθέξων αὐτῶν ἐξ ἰσοτιμίας. οἴει γὰρ ἀεὶ Διονύσια ἑορτάσειν, καί που καὶ μειράκια ὡραῖα διακονούμενα, καὶ ἠρέμα προσμειδιῶντα, γλαφυρωτέραν ὑπογράφει σοι τὴν μέλλουσαν διατριβὴν, ὥστε συνεχῶς τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο φθέγγεσθαι, Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς πολλὰ πονεῖν καὶ ὑπομένειν ὑπὲρ τῆς τοσαύτης εὐδαιμονίας. φιλοτησίαι τὸ ἐπὶ τούτῳ. καὶ σκύφον εὐμεγέθη τις αἰτήσας, προὔπιέ σοι τῷ διδασκάλῳ, ἢ ὅ, τι δήποτε προσειπών. σὺ δὲ λαβὼν, ὅ, τι μέν τι σε καὶ αὐτὸν ὑπειπεῖν ἔδει, ἠγνόησας ὑπ' ἀπειρίας. καὶ ἀγροικίας δόξαν ὦφλες. ἐπίφθονος δ' οὖν ἀπὸ τῆς προπόσεως ἐκείνης πολλοῖς τῶν παλαιῶν φίλων γεγένησαι. καὶ πρότερον ἐπὶ τῇ κατακλίσει ἐλύπησας τινὰς αὐτῶν. ὅτι τήμερον ἥκων, προὐκρίθης ἀνδρῶν πολυετῆ δουλείαν ἠντληκότων. εὐθὺς οὖν καὶ τοιοῦτός τις περὶ σοῦ λόγος ἐν αὐτοῖς, τοῦτο ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις δεινοῖς ἐλείπετο. καὶ τῶν ἄρτι εἰσεληλυθότων ἐς τὴν οἰκίαν, δευτέρους εἶναι. καὶ μόνοις τοῖς Ἕλλησι τούτοις ἀνέῳκται ἡ

Ῥωμαίων πόλις. καίτοι τί εἰσιν ἐφ᾽ ὅτῳ προτιμῶνται ἡμῶν; οὐ ῥημάτια δύστηνα λέγοντες, οἴονταί τι παμμέγεθου ὠφελεῖν; ἄλλος δὲ, οὐ γὰρ οἶδας ὅσα μὲν ἔπιεν, ὅπως δὲ τὰ παρατεθέντα συλλαβὼν κατέφαγεν; ἀπειρόκαλος ἄνθρωπος, καὶ λιμοῦ πλέως. οὐδ᾽ ὀναγλαυκοῦ ποτε ἄρτου ἐμφορηθεὶς, οὔτι γε νομαδικοῦ, ἢ φασιανοῦ ὄρνιθος. ὧν μόλις τὰ ὀστᾶ ἡμῖν καταλέλοιπε. τρίτος ἄλλος ὦ μάταιοι φησὶ, πέντε οὐδ᾽ ὅλων ἡμισέων ὄψεσθε αὐτὸν, ἐνταῦθά που ἐν ἡμῖν τὰ ὅμοια ποτνιώμενον. νῦν μὲν γὰρ ὥσπερ τὰ καινὰ τῶν ὑποδημάτων ἐν τιμῇ τινι καὶ ἐπιμελείᾳ ἐστὶν, ἐπειδὰν δὲ πατηθῇ πολλάκις, καὶ ὑπὸ τοῦ πηλοῦ ἀναπλασθῇ, ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀθλίως ἐρρίψεται, κόρεων ὥσπερ ἡμεῖς ἀνάπλεως. ἐκεῖνοι μὲν οὖν τοιαῦτα περὶ σοῦ πολλὰ στρέφουσι. καί που ἤδη καὶ πρὸς διαβολάς τινας αὐτῶν παρασκευάζονται. τὸ δ᾽ οὖν συμπόσιον ὅλον ἐκεῖνο, σόν ἐστι, καὶ περὶ σοῦ οἱ πλεῖστοι τῶν λόγων. σὺ δ᾽ ὑπ᾽ ἀηθείας πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμπιὼν οἴνου λεπτοῦ, καὶ δριμέος, πάλαι τῆς γαστρὸς ἐπειγούσης, πονήρως ἔχεις. καὶ οὔτε προεξαναστῆναί σοι καλὸν, οὔτε μένειν ἀσφαλές. ἀποτεινομένου τοίνυν τοῦ πότου, καὶ λόγων ἐπὶ λόγοις γινομένων, καὶ θεαμάτων ἐπὶ θεάμασι παριόντων, ἅπαντα γὰρ ἐπιδείξασθαί σοι τὰ αὐτοῦ βούλεται, κόλασιν οὐ μικρὰν ὑπομένεις, μήτε ὁρῶν τὰ γιγνόμενα, μήτ᾽ ἀκούων εἴ τις ᾄδει, ἢ κιθαρίζει, πάνυ τιμώμενος μειρακίσκος. ἀλλ᾽ ἐπαινεῖς μὲν ὑπ᾽ ἀνάγκης, εὔχῃ δὲ ἢ σεισμῷ συμπεσεῖν ἐκεῖνα πάντα, ἢ πυρκαϊάν τινα προσαγγελθῆναι, ἵνα ποτὲ καὶ διαλυθῇ τὸ συμπόσιον. τοῦτο μὲν δή σοι τὸ πρῶτον ὦ ἑταῖρε, καὶ ἥδιστον ἐκεῖνο δεῖπνον, οὐκ ἐμοί γε τοῦ θύμου, καὶ τῶν λευκῶν ἁλῶν ἥδιον, ὃ τηνίκα βούλομαι, καὶ ὁπόσον ἐλευθέρως ἐσθιόμενον. ἵνα γοῦν σοι τὴν ὀξυρεγμίαν τὴν ἐπὶ τούτοις παρῶ, καὶ τὸν ἐν-

γρ ὅπως

+

τῇ νυκτὶ ἔμετον, ἴσως δεήσει περὶ τοῦ μισθοῦ ξυμβῆναι
ὑμᾶς ὁπόσον τε καὶ ὁπότε τοῦ ἔτους χρὴ λαμβάνειν. πα-
ρόντων οὖν δύο ἢ τριῶν φίλων, προσκαλέσας σε, καὶ κα-
θίζεσθαι κελεύσας, ἄρχεται λέγειν. τὰ μὲν ἡμέτερα, ὁ-
ποῖά ἐστιν, ἑώρακας ἤδη, καὶ ὡς τῦφος ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς.
ἀτραγῴδητα δὲ, καὶ πεζὰ πάντα, καὶ δημοτικά. χρὴ δὲ
σε οὕτως ἔχειν ὡς ἁπάντων ἡμῖν κοινῶν ἐσομένων. γε-
λοῖον γὰρ εἰ τὸ κυριώτατον, τὴν ψυχήν σοι τὴν ἑαυτοῦ,
ἢ καὶ νὴ Δία τῶν παίδων, εἰ παῖδες εἶεν αὐτῷ παιδεύσεως
δεόμενοι, ἐπιτρέπων, τῶν ἄλλων μὴ ἐπίσης ἡγοίμην δε-
σπότην. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁρίσασθαί τι δεῖ, ὁρῶ μὲν τὸ μέτριον καὶ
αὔταρκες τοῦ σοῦ τρόπου, καὶ συνίημι, ὡς οὐχὶ μισθοῦ ἐλ-
πίδι προσελήλυθας ἡμῶν τῇ οἰκίᾳ, τῶν δ' ἄλλων ἕνεκα,
τῆς εὐνοίας τῆς παρ' ἡμῶν, καὶ τιμῆς, ἣν παρὰ πᾶσιν ἕ-
ξεις. ὅμως δ' οὖν καὶ ὡρίσθω τι σὺ δ' αὐτὸς ὅ, τι καὶ βούλει,
λέγε, μεμνημένος ὦ φίλτατε κἀκείνων, ἅπερ ἐν ἑορταῖς
διετησίοις εἰκὸς ἡμᾶς παρέξειν. οὐ γὰρ ἀμελήσομεν οὐδὲ τῶν
τοιούτων, εἰ καὶ μὴ νῦν αὐτὰ συντιθέμεθα. πολλαὶ δὲ οἶσθα
τοῦ ἔτους αἱ τοιαῦται ἀφορμαί. καὶ πρὸς ἐκεῖνα τοίνυν ἀ-
ποβλέπων, μετριώτερον δηλονότι ἐπιβαλεῖς ἡμῖν τὸν μι-
σθόν. ἄλλως τε, καὶ πρέπον ἂν εἴη τοῖς πεπαιδευμένοις
ὑμῖν κρείττοσιν εἶναι χρημάτων. ὁ μὲν, ταῦτ' εἰπὼν, καὶ ὅλον
σε διασείσας ταῖς ἐλπίσι, τιθασὸν ἑαυτῷ πεποίηκε. σὺ
δὲ, πάλαι τάλαντα, καὶ μυριάδας ὀνειροπολήσας, καὶ ἀ-
γροὺς ὅλους, καὶ συνοικίας, συνίης μὲν ἠρέμα τῆς μικρο-
λογίας, σαίνεις δὲ ὅμως τὴν ὑπόσχεσιν. καὶ τὸ πάντα ἡμῖν
κοινὰ ἔσται, βέβαιον, καὶ ἀληθὲς ἔσεσθαι νομίζεις, οὐκ εἰδὼς
ὅτι τὰ τοιαῦτα, χείλεα μέν τ' ἐδίηνεν, ὑπερῴην δ' οὐκ ἐ-
δίηνε. πλουταίνων δ' ὑπ' αἰδοῦς αὐτῷ ἐπέτρεψας. ὁ δὲ, αὐ-
τὸς μὲν, οὔ φησιν ἐρεῖν, τῶν φίλων δέ τινα τῶν παρόντων

κελεύει, μέσον ἐλθόντα τοῦ πράγματος εἰπεῖν, ὃ μήτ' ἂν τῷ γίγνοιτ' ἂν βαρὺ, καὶ πρὸς ἄλλα τούτων ἀναγκαιότερα δαπανῶντι, μήτε τῷ λαμβανομένῳ εὐτελές. ὁ δὲ, ὥσπερ γέροντος ἐκ παίδων κολακείᾳ σύντροφος, ὡς μὲν οὐκ εὐδαιμονέστατος εἶ φησὶ τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων ὢν οὕτως οὐκ ἂν εἴποις, ᾧ γε τοῦτο πρῶτον ὑπάρχει, ὃ πολλοῖς πάνυ γλιχομένοις, μόλις ἂν γένοιτο παρὰ τῆς τύχης. λέγω δὲ, ὁμιλίας ἀξιωθῆναι, καὶ ἑστίας κοινωνῆσαι, καὶ ἐς τὴν πρώτην οἰκίαν τῶν ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ καταδεχθῆναι. τοῦτο γὰρ ὑπὲρ τὰ Κροίσου τάλαντα, καὶ τὸν Μίδου πλοῦτον, εἰ σωφρονεῖν οἶδα. εἶδον δὲ πολλοὺς τῶν εὐδοκίμων, ἐθελήσαντας ἂν εἰ καὶ προσδιδόναι δέοι μόνης τῆς δόξης ἕνεκα συνεῖναι τούτῳ, καὶ ὁρᾶσθαι περὶ αὐτὸν ἑταίρους, καὶ φίλους εἶναι δοκοῦντας. οὐκ ἔχω ὅπως σε τῆς εὐποτμίας μακαρίσω. ὃς καὶ προσλήψῃ μισθὸν τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας. ἀρκεῖν οὖν νομίζω, εἰ μὴ πάνυ ἄσωτος εἶ, τοσόνδε τι εἰπὼν ἐλάχιστον, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς σὰς ἐκείνας ἐλπίδας. ἀγαπᾶν δ' ὅμως ἀναγκαῖον. οὐ γὰρ οὐδ' ἂν φυγεῖν ἔτι σοι δυνατὸν ἐν τοῖς ἄρκυσιν γενομένῳ. δέχῃ τοίνυν τὸν χαλινὸν, μύσας. καὶ τὰ πρῶτα εὐάγωγος εἶ πρὸς αὐτὸν, οὐ πάνυ περισπῶντα, οὐδ' ὀξέως νύττοντα, μέχρις ἂν λάθῃς τέλεον αὐτῷ συνήθης γενόμενος. οἱ μὲν δὴ ἔξω ἄνθρωποι, τὸ μετὰ τοῦτο ζηλοῦσί σε, ὁρῶντες ἐντὸς τῆς κιγκλίδος διατρίβοντα, καὶ ἀκωλύτως εἰσιόντα, καὶ τῶν πάνυ τινὰ ἔνδον γεγενημένον. σὺ δὲ αὐτὸς οὐδέπω ὁρᾷς, οὗτινος ἕνεκα εὐδαίμων αὐτοῖς εἶναι δοκεῖς. πλὴν ἀλλὰ χαίρεις γε, καὶ σεαυτὸν ἐξαπατᾷς, καὶ ἀεὶ τὰ μέλλοντα βελτίω γενήσεσθαι νομίζεις. τὸ δ' ἔμπαλιν ἢ σὺ ἤλπισας, γίγνεται. καὶ ὡς ἡ παροιμία φησὶν, Ἐπὶ Μανδραβούλου χωρεῖ τὸ πρᾶγμα, καθ' ἑκάστην

ὡς ἐπ' ἂν τὴν ἡμέραν ἀποσμικρυνόμενον, καὶ εἰς τοὔπισω ἀναποδίζον. ἠρέμα οὖν, ὥσπερ ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τότε πρῶτον διαβλέπων, ἄρχῃ κατανοεῖν, ὡς αἱ μὲν χρυσαῖ ἐκεῖναι ἐλπίδες, οὐδὲν ἀλλ', ἢ φῦσαί τινες ἦσαν ἐπίχρυσοι. βαρὺ δὲ καὶ ἀληθὲς, καὶ ἀπαραίτητοι, καὶ συνεχεῖς οἱ πόνοι. τίνες οὗτοι ἴσως ἐρήσῃ με. οὐχ ὁρῶ γὰρ ὅ, τι τὸ ἐπίπονον ἐν ταῖς τοιαύταις συνουσίαις ἐστὶν, οὐδ' ἐπινοῶ ἅτινα ἔφησθα τὰ καματηρὰ, καὶ ἀφόρητα. οὐκοῦν ἄκουσον ὦ γεννάδα, μὴ εἰ κάματος ἔνεστιν ἐν τῷ πράγματι μόνον ἐξετάζων, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ ταπεινὸν, καὶ συνόλως δουλοπρεπὲς, οὐκ ἐν παρέργῳ τῆς ἀκροάσεως τιθέμενος. καὶ πρῶτόν γε μέμνησο μηκέτι ἐλεύθερον τὸ ἀπ' ἐκείνου, μηδ' εὐπατρίδην σεαυτὸν οἴεσθαι. πάντα γὰρ ταῦτα, τὸ γένος, τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς προγόνους ἔξω τοῦ οὐδοῦ καταλείψων ἴσθι, ἐπειδὰν ἐπὶ τοιαύτην σεαυτὸν λατρείαν ἀπεμπολήσας, εἰσίῃς. οὐ γὰρ ἐθελήσει σοι ἡ ἐλευθερία συνεισελθεῖν, ἐφ' οὕτως ἀγεννῆ πράγματα καὶ ταπεινὰ εἰσιόντι. δοῦλος οὖν, εἰ καὶ πάνυ ἄχθεσῃ τῷ ὀνόματι, καὶ οὐχ ἑνὸς, ἀλλὰ πολλῶν δοῦλος ἀναγκαίως ἔσῃ, καὶ ἐπικύψεις κάτω νεύων ἕωθεν ἐς ἑσπέραν, ἀεικελίῳ ἐπὶ μισθῷ. καὶ ἅτε δὴ μὴ ἐκ παίδων τῇ δουλείᾳ συντραφεὶς, ὀψιμαθήσας δὲ, καὶ πόῤῥω που τῆς ἡλικίας παιδευόμενος πρὸς αὐτῆς, οὐ πάνυ εὐδόκιμος ἔσῃ, οὐδὲ πολλοῦ ἄξιος τῷ δεσπότῃ. διαφθείρει γάρ σε ἡ μνήμη τῆς ἐλευθερίας ὑπιοῦσα, καὶ ἀποσκιρτᾶν ἐνίοτε ποιεῖ, καὶ δι' αὐτὸ ἐν τῇ δουλείᾳ πονήρως ἀπαλλάττειν. πλὴν εἰ μὴ ἀποχρῆν σοι, πρὸς ἐλευθερίαν νομίζεις τὸ μὴ Πυῤῥίου, μηδὲ Ζωπυρίωνος υἱὸν εἶναι, μηδ' ὥσπερ τις Βιθυνὸς ὑπὸ μεγαλοφώνῳ τῷ κήρυκι ἀπεμπολῆσθαι, ἀλλ' ὁπόταν ὦ βέλτιστε, τῆς νουμηνίας ἐπιστάσης, ἀναμιχθεὶς τῷ Πυῤῥίᾳ, καὶ τῷ Ζωπυρίωνι, προτείνῃς τὴν χεῖρα ὁμοίως τοῖς ἄλ-

τοῖς οἰκέταις, λάβῃς ἐκεῖνο ὅ, τι δή ποτε ἦν τὸ διδόμενον, τοῦτο ἡ πρᾶσίς ἐστί. κήρυκος γὰρ οὐκ ἔδει ἐπ' ἄνδρα ἑαυτὸν ἀποκηρύξαντα, καὶ μακρῷ χρόνῳ μνηστευσάμενον ἑαυτῷ τὸν δεσπότην, εἶτ' ὦ κάθαρμα, φαίην ἂν καὶ μάλιστα πρὸς τὸν φιλοσοφεῖν φάσκοντα, εἰ μέν σε τις ἢ πλέοντα καταποντιστὴς συλλαβὼν, ἢ λῃστὴς ἀπεδίδοτο, ᾤκτειρες ἂν σεαυτὸν, ὡς παρὰ τὴν ἀξίαν δυστυχοῦντα· ἢ εἴ τις σου συλλαβόμενος, ἦγε δοῦλον εἶναι λέγων, ἐβόας ἂν τοὺς νόμους, καὶ δεινὰ ἐποίεις, καὶ ἠγανάκτεις· καὶ ὦ γῆ, καὶ θεοί, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐκεκράγεις ἄν· σεαυτὸν δὲ, ὀλίγων ἕνεκα ὀβολῶν ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας, ὅτε καὶ εἰ φύσει δοῦλος ἦσθα, καιρὸς ἦν, πρὸς ἐλευθερίαν ἤδη ὁρᾶν, αὐτῇ ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ φέρων ἀπημπόληκας, οὐδὲ τοὺς πολλοὺς ἐκείνους λόγους αἰδεσθεὶς, οὓς ὁ καλὸς Πλάτων, ἢ ὁ Χρύσιππος, ἢ Ἀριστοτέλης διεξεληλύθασι, τὸ μὲν ἐλευθέριον ἐπαινοῦντες, τὸ δουλοπρεπὲς δὲ διαβάλλοντες· καὶ οὐκ αἰσχύνῃ κόλαξιν ἀνθρώποις, καὶ ἀγοραίοις, καὶ βωμολόχοις ἀντεξεταζόμενος, καὶ ἐν τοσούτῳ πλήθει Ῥωμαϊκῷ μόνος ξενίζων τῷ τρίβωνι, καὶ πονηρῶς τὴν Ῥωμαίων φωνὴν βαρβαρίζων, εἶτα δειπνῶν δεῖπνα θορυβώδη, καὶ πολυάνθρωπα, συγκλύδων τινῶν, καὶ τῶν πλείστων μοχθηρῶν καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπαινεῖς φορτικῶς, καὶ πίνεις πέρα τοῦ μετρίως ἔχοντος, ἕωθέν τε ὑπὸ κώδωνι ἐξαναστάς, ἀποσεισάμενος τοῦ ὕπνου, τὸ ἥδιστον συμπεριθεῖς ἄνω, καὶ κάτω, ἔτι τὸν χθιζὸν πηλὸν ἔχων ἐπὶ τοῖν σκελοῖν. οὕτως ἀπορίᾳ μέν σε θέρμων ἔσχεν, ἢ τῶν ἀγρίων λαχάνων, ἐπέλιπον δὲ καὶ αἱ κρῆναι ῥέουσαι τοῦ ψυχροῦ ὕδατος, ὡς ἐπὶ ταῦτά σε ὑπ' ἀμηχανίας ἐλθεῖν; ἀλλὰ δῆλον ὡς οὐχ ὕδατος, οὐδὲ θέρμων, ἀλλὰ πεμμάτων, καὶ ὄψων, καὶ οἴνου ἀνθοσμίου ἐπιθυμῶν, ἑάλως, καθάπερ ὁ λάβραξ, αὐτὸν

μάλα

μάλα δικαίως τὸν ὀρεγόμενον τούτων λαιμὸν διαπαρεὶς παρὰ πόδας. τοιγαροῦν τῆς λιχνείας ταύτης τὰ πίχειρα. καὶ ὥσπερ οἱ πίθηκοι, κλοιῷ δεθεὶς τὸν τράχηλον, ἄλλοις μὲν, γέλωτα παρέχεις· σαυτῷ δὲ, δοκεῖς τρυφᾶν, ὅτι ἔστι σοι τῶν ἰσχάδων ἀφθόνως ἐντραγεῖν. ἡ δ' ἐλευθερία, καὶ τὸ εὐγενὲς, αὐτοῖς φυλέταις καὶ φράτορσι, φροῦδα πάντα, καὶ οὐδὲ μνήμη τις αὐτῶν. καὶ ἀγαπητὸν εἰ μόνον τὸ αἰσχρὸν προσῆν τῷ πράγματι, δοῦλον ἀντ' ἐλευθέρου δοκεῖν, οἱ δὲ πόνοι μὴ κατὰ τοὺς πάνυ τούτους οἰκέτας. ἀλλ' ὅρα εἰ μετριώτερά σοι προστέτακται τῶν Δρόμωνι καὶ Τιβίῳ προστεταγμένων. ὧν μὲν γὰρ ἕνεκα τῶν μαθημάτων ἐπιθυμεῖν φήσας παρείληφέ σε, ὀλίγον αὐτῷ μέλει· τί γὰρ κοινὸν φασὶ λύρᾳ, καὶ ὄνῳ; πάνυ γοῦν οὐχ ὁρᾷς; ἐκτετήκασι τῷ πόθῳ τῆς Ὁμήρου σοφίας, ἢ τῆς Δημοσθένους δεινότητος, ἢ τῆς Πλάτωνος μεγαλοφροσύνης. ὧν ἤν τις ἐκ τῆς ψυχῆς ἀφέλῃ τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὰς περὶ τούτων φροντίδας, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι τῦφος, καὶ μαλακία, καὶ ἡδυπάθεια, καὶ ἀσέλγεια, καὶ ὕβρις, καὶ ἀπαιδευσία. δεῖται δή σου ἐπ' ἐκεῖνα μὲν, οὐδαμῶς. ἐπεὶ δὲ πώγωνα ἔχεις βαθὺν, καὶ σεμνός τις εἶ τὴν πρόσοψιν, καὶ ἱμάτιον ἑλληνικὸν εὐσταλῶς περιβέβλησαι, καὶ πάντες ἴσασί σε γραμματικὸν, ἢ ῥήτορα, ἢ φιλόσοφον, καλὸν αὐτῷ δοκεῖ ἀναμεμῖχθαι καὶ τοιοῦτόν τινα τοῖς προϊοῦσι, καὶ προπομπεύουσιν αὐτοῦ. δόξει γὰρ ἐκ τούτου καὶ φιλομαθὴς τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, καὶ ὅλως, περὶ παιδείαν φιλόκαλος. ὥστε κινδυνεύεις ὦ γενναῖε, ἀντὶ τῶν θαυμαστῶν λόγων, τὸν πώγωνα καὶ τὸν τρίβωνα μεμισθωκέναι. χρὴ οὖν σε ἀεὶ σὺν αὐτῷ ὁρᾶσθαι, καὶ μηδέποτε ἀπολείπεσθαι, ἀλλ' ἕωθεν ἐξαναστάντα, παρέχειν σεαυτὸν ὀφθησόμενον

ἐν τῇ θεραπείᾳ, καὶ μὴ λιπεῖν τὴν τάξιν· οὐδ' ἐπιβάλλων διότι σοι τὴν χεῖρα, ὅ,τι ἂν τύχοι, ληρεῖ τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἐπιδεικνύμενος ὡς οὐδ' ὁδοῦ βαδίζων, ἀμελής ἐστι τῶν μουσῶν, ἀλλ' εἰς καλὸν τὴν ἐν τῷ περιπάτῳ διατίθεται σχολήν. σὺ δ' ἄθλιος, τὰ μὲν, παραδραμὼν, τὰ δὲ, βάδην ἄναντες πολλὰ, καὶ κάταντες, τοιαύτη γὰρ ὡς οἶσθα ἡ πόλις, περιελθὼν, ἵδρωκάς τε, καὶ πνευστιᾷς. κἀκείνου ἔνδον τινὶ τῶν φίλων, πρὸς ὃν ἦλθε διαλεγομένου, μηδ' ὅπου καθίζῃς ἔχων ὀρθὸς ὑπ' ἀπορίας ἀναγιγνώσκεις τὸ βιβλίον προχειρισάμενος. ἐπειδὰν δὲ ἄσιτόν τε καὶ ἄποτον ἡ νὺξ καταλάβῃ, λουσάμενος πονηρῶς ἀωρί, περὶ αὐτόπου σχεδὸν τὸ μεσονύκτιον ἥκεις ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὐκ ἔθ' ὁμοίως ἔντιμος, οὐδὲ περίβλεπτος τοῖς παροῦσιν, ἀλλ' ἤν τις ἄλλος ἐπεισέλθῃ νεαλέστερος, ἐς τοὐπίσω σύ. καὶ οὕτως ἐς τὴν ἀτιμοτάτην γωνίαν ἐξωσθεὶς, κατάκεισαι μάρτυς, μόνον τῶν παραφερομένων τὰ ὀστᾶ, εἰ ἀφίκοιτο μέχρι σοῦ, καθάπερ οἱ κύνες περιεσθίων, ἢ τὸ σκληρὸν τῆς μαλάχης φύλλον, ᾧ τὰ ἄλλα συνειλοῦσιν, εἰ ὑπεροφθείη ὑπὸ τῶν προκατακειμένων, ἄσμενος ὑπὸ λιμοῦ παραψάμενος. οὐ μὴν οὐδ' ἡ ἄλλη ὕβρις ἄπεστιν. ἀλλ' οὔτε ᾠὸν ἔχεις μόνος, οὐ γὰρ ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ σὲ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τοῖς ξένοις, καὶ ἀγνώστοις ἀντιποιεῖσθαι. ἀγνωμοσύνη γὰρ ἤδη τοῦτό γε, οὔτε ἡ ὄρνις ὁμοία ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῷ μὲν πλουσίῳ, παχεῖα, καὶ πιμελὴς, σοὶ δὲ, νεοττὸς ἡμίτομος, ἢ φάττα τις ὑπόσκληρος, ὕβρις ἄντικρυς, καὶ ἀτιμία. πολλάκις δὲ ἢν ἐπιλίποι ἄλλου τινὸς, αἰφνιδίως ἐπιπαρόντος ἀράμενος ὁ διάκονος τὰ σοὶ παρακείμενα φέρων, ἐκείνῳ παρατέθεικεν, ὑποτονθορύσας. σὺ γὰρ ἡμέτερος εἶ. τεμνομένου μὲν γὰρ ἐν τῷ μέσῳ ἢ συὸς ὑπογαστρίου, ἢ ἐλάφου, χρὴ ἐκ παντὸς, ἢ τὸν

Roma

διανέμονται ἔλεων ἔχειν, ἢ τὴν Προμηθέως μερίδα φέρε-
σθαι, ὀστᾶ κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ. τὸ γὰρ τῷ μὲν ὑπὸ
σὲ τὴν λοπάδα παρεστάναι, ἐς ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐμφο-
ρούμενος, σὲ δ' οὕτω ταχέως παραδραμεῖν, τίνι φορη-
τὸν ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ ὁπόσην αἱ ἔλαφοι τὴν χολὴν
ἔχοντι; καίτοι οὐδέπω ἐκεῖνο ἔφην, ὅτι τῶν ἄλλων ἥδιστόν
τε καὶ παλαιότατον οἶνον πινόντων, μόνος σὺ πονηρόν
τινα καὶ παχὺν πίνεις, θεραπεύων ἀεὶ ἐν ἀργύρῳ, ἢ χρυ-
σῷ πίνειν, ὡς μὴ ἐλεγχθείης ἀπὸ τοῦ χρώματος, οὕτως
ἄτιμος ὢν ξυμπότης. καὶ εἴθε γε κἂν ἐκείνου ἐς κόρον ἦν
πιεῖν. νῦν δὲ πολλάκις αἰτήσαντος, ὁ παῖς οὐδ' ἀΐοντι
ἔοικεν. ἀνιᾷ δή σε πολλὰ, καὶ ἀθρόα, καὶ σχεδὸν τὰ πάν-
τα, καὶ μάλιστα ὅταν σε παρευδοκιμῇ κίναιδός τις, ἢ
ὀρχηστοδιδάσκαλος, ἢ ἰωνικὰ ξυνείρων, ἀλεξανδρεω-
τικὸς ἀνθρωπίσκος. τοῖς μὲν γὰρ τὰ ἐρωτικὰ ταῦτα δια-
κονουμένοις, καὶ γραμματίδια ὑπὸ κόλπου διακομίζου-
σι, πόθεν σύ γ' ἰσότιμος κατακείμενος; τοιγαροῦν ἐν μυ-
χῷ τοῦ συμποσίου, καὶ ὑπ' αἰδοῦς καταδεδυκὼς, στένεις
ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ σεαυτὸν οἰκτείρεις, καὶ αἰτιᾷ τὴν τύχην,
ἃ δ' ὀλίγα σοι τῶν χαρίτων ἐπιψεκάσασαν. ἡδέως δ' ἄν
μοι δοκεῖς καὶ ποιητὴς γενέσθαι τῶν ἐρωτικῶν ᾀσμάτων,
ἢ κἂν ἄλλου ποιήσαντος, δύνασθαι ᾄδειν ἀξίως. ὁρᾷς
γὰρ οἷς τὸ προτιμᾶσθαι, καὶ εὐδοκιμεῖν ἐστιν, ὑποσταίης δ' ἂν
εἰ καὶ μάγον, ἢ μάντιν ὑποκρίνασθαι δέοι, τῶν κλήρους πο-
λυταλάντους, καὶ ἀρχὰς, καὶ ἀθρόους τοὺς πλούτους
ὑπισχνουμένων. καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτους ὁρᾷς εὖ φερομέ-
νους ἐν ταῖς φιλίαις, καὶ πολλῶν ἀξιουμένους. κἂν ἕν τι
γοῦν τούτων, ἡδέως ἂν γένοιο, ὡς μὴ ἀπόβλητος καὶ πε-
ριττὸς εἴης. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ταῦτα ὁ κακοδαίμων πιθανὸς
εἶ. τοιγαροῦν ἀνάγκη μειοῦσθαι, καὶ σιωπῇ ἀνέχεσθαι,

ὑποιμώζοντα, καὶ ἀμελούμενον. ἢν μὲν γὰρ κατείπῃ σου τις ψίθυρος οἰκέτης, ὡς μόνος οὐκ ἐπῄνεσας τὸν τῆς δεσποίνης παιδίσκον ὀρχούμενον, ἢ κιθαρίζοντα, κίνδυνος οὐ μικρὸς ἐκ τοῦ πράγματος. χρὴ οὖν χερσαίου βατράχου δίκην διψῶντα, κεκραγέναι, ὡς ἐπίσημος ἔσῃ ἐν τοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ κορυφαῖος, ἐπιμελούμενον. πολλάκις δὲ καὶ τῶν ἄλλων σιωπησάντων, αὐτὸν ἐπειπεῖν, ἐσκεμμένον τινὰ ἔπαινον, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐμφανιοῦντα. τὸ μὲν γὰρ λιμῷ ξυνόντα, καὶ νὴ Δία γε διψῶντα, μύρῳ χρίεσθαι, καὶ στεφανοῦσθαι τὴν κεφαλὴν, ἠρέμα καὶ γελοῖον. ἔοικας γὰρ τότε στήλῃ ἑώλου τινὸς νεκροῦ, ἄγοντος ἐναγίσματα. καὶ γὰρ ἐκείνου καταχέαντες μύρον, καὶ τὸν στέφανον ἐπιθέντες, αὐτοὶ πίνουσι, καὶ εὐωχοῦνται τὰ παρεσκευασμένα. ἢν μὲν γὰρ καὶ ζηλότυπός τις ᾖ, καὶ παῖδες εὔμορφοι ὦσιν, ἢ νέα γυνὴ, καὶ σὺ μὴ παντελῶς πόρρω Ἀφροδίτης καὶ χαρίτων ᾖς, οὐκ ἐν εἰρήνῃ τὸ πρᾶγμα, οὐδ᾽ ὁ κίνδυνος εὐκαταφρόνητος. ὦτα γὰρ καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέως πολλοὶ, οὐ μόνον τἀληθῆ ὁρῶντες, ἀλλ᾽ ἀεί τι καὶ προσεπιμετροῦντες, ὡς μὴ νυστάζειν δοκοῖεν. δεῖ οὖν ὥσπερ ἐν τοῖς περσικοῖς δείπνοις κάτω νεύοντα, κατακεῖσθαι, δεδιότα μή τις εὐνοῦχος σε ἴδῃ προσβλέψαντα μιᾷ τῶν παλλακίδων, ἐπεὶ ἄλλος γε εὐνοῦχος ἐντεταμένον πάλαι τὸ τόξον ἔχων, ἃ μὴ θέμις ὁρῶντα, διαπείρας τῷ οἰστῷ μεταξὺ πίνοντος, τὴν γνάθον. εἶτ᾽ ἀπελθὼν τοῦ δείπνου, μικρόν τι κατέδαρθες. ὑπὸ δ᾽ ᾠδὴν ἀλεκτρυόνων ἀνεγρόμενος, ὢ δείλαιος ἐγὼ φῄς, καὶ ἄθλιος, οἵας τὰς πάλαι διατριβὰς ἀπολιπὼν, καὶ ἑταίρους, καὶ βίον ἀπράγμονα, καὶ ὕπνον μετρούμενον τῇ ἐπιθυμίᾳ, καὶ περιπάτους ἐλευθέρους, εἰς οἷον βάραθρον φέρων ἑαυτὸν ἐνσέσεικα. τίνος ἕνεκα ὦ θεοὶ, ἢ τίς

ὁ λαμπρὸς μισθὸς οὗτός ἐστιν; οὐ γὰρ καὶ ἄλλος μοι πλείω
τούτων ἐκπορίζειν δυνατὸς ἦν, καὶ προσῆν τὸ ἐλεύθερον,
καὶ τὸ πάντα ἐπ' ἐξουσίας. νῦν δὲ τὸ τοῦ λόγου, λέων ν. ? ἢ. γ. κροκο-
κρόκῃ δεθεὶς, ἄνω καὶ κάτω περισύρομαι, τὸ πάντων δ[illegible]σ.
οἴκτιστον, οὐδ' εὐδοκιμεῖν εἰδὼς, οὐδὲ κεχαρισμένος εἶναι
δυνάμενος. ἰδιώτης γὰρ ἔγωγε τῶν τοιούτων, καὶ ἄτε-
χνος, καὶ μάλιστα παραβαλλόμενος ἀνδράσι, τέχνην
τὸ πρᾶγμα πεποιημένοις. ὡς δὲ, καὶ ἀχάριστός εἰμι, καὶ
ἥκιστα συμποτικὸς, οὐδ' ὅσον γέλωτα ποιῆσαι δυνάμε-
νος. συνίημι δὲ ὡς καὶ ἐνοχλῶ πολλάκις βλεπόμενος, καὶ
μάλιστα ὅταν ἡδίων αὐτὸς αὑτοῦ εἶναι θέλῃ. σκυθρωπὸς
γὰρ αὐτῷ δοκῶ. καὶ ὅλως, οὐκ ἔχω ὅπως ἁρμόσωμαι πρὸς
αὐτόν. ἢν μὲν γὰρ ἐν τῷ σεμνῷ φυλάττω ἐμαυτὸν, ἀηδὴς
ἔδοξα, καὶ μονονουχὶ φευκτέος. ἢν δὲ μειδιάσω, καὶ ῥυθμί-
σω τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἥδιστον, κατεφρόνησεν εὐθὺς, καὶ
διέπτυσε. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν μοι δοκεῖ, ὥσπερ ἂν εἴ
τις κωμῳδίαν ὑποκρίναιτο, τραγικὸν προσωπεῖον περι-
κείμενος. τὸ δ' ὅλον, τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώ-
σομαι βίον, τὸν παρόντα τοῦτον ἄλλῳ βεβιωκώς. ἔτι
σου ταῦτα διαλογιζομένου, ὁ κώδων ἤχησε. καὶ χρὴ τῶν
ὁμοίων ἔχεσθαι, καὶ περινοστεῖν, καὶ ἑστάναι, ὑπαλείψαντα
γε πρότερον τοὺς βουβῶνας, καὶ τὰς ἰγνύας, εἰ θέλεις
διαρκέσαι πρὸς τὸν ἆθλον. εἶτα δεῖπνον ὅμοιον, καὶ ἐς τὴν
αὐτὴν ὥραν περιηγμένον. καί σοι τὰ τῆς διαίτης, πρὸς
τὸν πάλαι βίον ἀντίστροφα. καὶ ἡ ἀγρυπνία δὲ, καὶ ὁ
ἱδρὼς, καὶ ὁ κάματος, ἠρέμα ἤδη ὑπορύττουσιν ἢ φθόην,
ἢ περιπνευμονίαν, ἢ κώλου ἄλγημα, ἢ τὴν καλλίστην ποδά-
γραν ἀναπλάττοντες. ἀντέχεις δὲ ὅμως. καὶ πολλάκις
κατακεῖσθαι δέον, οὐδὲ τοῦτο συγκεχώρηται. σκῆψις
γὰρ ἡ νόσος, καὶ φυγὴ τῶν καθηκόντων ἔδοξεν. ὥστε ἐξ

ἀπάντων ὠχρὸς ἀεί, καὶ ὅσον οὐδέπω τεθνηξομένῳ ἐοικώς· καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ πόλει, ταῦτα. ἢν δέ που καὶ ἀποδημῆσαι δέοι, τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ· ὕοντος δὲ πολλάκις, ὕστατος ἐλθὼν, τοιοῦτο γάρ σοι ἀποκεκλήρωται, καὶ τὸ ζεῦγος περιμένεις, ἔστ᾽ ἂν οὐκ ἔτ᾽ οὔσης καταγωγῆς τῷ μαγείρῳ σε, ἢ τῷ τῆς δεσποίνης κομμωτῇ, συμπαραβύσωσιν, οὐδὲ τῶν φρυγάνων δαψιλῶς ὑποβαλόντες. οὐκ ὀκνῶ δέ σοι καὶ διηγήσασθαι ὅ μοι Θεσμόπολις οὗτος ὁ στωϊκὸς διηγήσατο, ξυμβὰν αὐτῷ πάνυ γελοῖον, καὶ νὴ Δί᾽ οὐκ ἀνέλπιστον, ὡς ἂν καὶ ἄλλῳ ταυτὸν συμβαίη. συνῆν μὲν γὰρ πλουσίᾳ τινὶ καὶ τρυφώσῃ γυναικὶ τῶν ἐπιφανῶν ἐν τῇ πόλει. δεῆσαν δὲ καὶ ἀποδημῆσαί ποτε, τὸ μὲν πρῶτον, ἐκεῖνο παθεῖν ἔφη γελοιότατον, συγκαθίζεσθαι παρ᾽ αὐτῷ παραδεδόσθαι φιλοσόφῳ ὄντι, κίναιδόν τινα τῶν πεπιττωμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸν πώγωνα περιεξυρημένων. διὰ τιμῆς δὲ αὐτὸν ἐκείνη ὡς τὸ εἰκὸς ἦγε, καὶ τοὔνομα δὲ τοῦ κιναίδου ἀπεμνημόνευε. χελιδόνιον γὰρ καλεῖσθαι. τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἡλίκον, σκυθρωπῷ, καὶ γέροντι ἀνδρὶ, καὶ πολιῷ τὸ γένειον, οἶσθα δὲ ὡς βαθὺν πώγωνα, καὶ σεμνὸν ὁ Θεσμόπολις εἶχε, παρακαθίζεσθαι φῦκος ἐντετριμμένον, καὶ ὑπογεγραμμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ διασεσαλευμένον τὸ βλέμμα, καὶ τὸν τράχηλον ἐπικεκλασμένον· οὐ χελιδόνα μὰ Δί᾽, ἀλλὰ γῦπά τινα περιτετιλμένον τοῦ πώγωνος τὰ πτερά. καὶ εἴγε μὴ πολλὰ δεηθῆναι αὐτοῦ, καὶ τὸν κεκρύφαλον ἔχοντα, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἂν συγκαθίζεσθαι. τὰ δ᾽ οὖν ἄλλα, παρ᾽ ὅλην τὴν ὁδὸν μυρίας τὰς ἀηδίας ἀνασχέσθαι, ὑπᾴδοντος, καὶ τερετίζοντος. εἰ δὲ μὴ ἐπεῖχεν αὐτὸς, ἴσως ἂν καὶ ὀρχουμένου ἐπὶ τῆς ἀπήνης. ἕτερον δ᾽ οὖν τι καὶ τοιοῦτον αὐτῷ προσαχθῆναι. καλέσασα γὰρ αὐτὸν ἡ γυνὴ, Θεσμόπολι φησιν, οὕτως ὄναιο,

χάριν οὐ μικρὰν αἰτούσῃ, δός, μηδὲν ἀντειπὼν, μηδ' ὅπως ἐπὶ πλεῖόν σου δεήσομαι περιμείνασ. τοῦ δὲ, ὅπερ εἰκὸς ἦν, ὑποσχομένου πάντα πράξειν, δέομαί σου τοῦτ' ἔφη χρηστὸν ὁρῶσά σε, καὶ ἐπιμελῆ, καὶ φιλόστοργον τὴν κύνα ἣν οἶσθα, τὴν μυῤῥίνην, ἀναλαβὼν ἐς τὸ ὄχημα, φύλαττέ μοι, καὶ ἐπιμελοῦ, ὅπως μηδενὸς ἐνδεὴς ἔσται. βαρύνεται γὰρ ἡ ἀθλία τὴν γαστέρα. καὶ σχεδὸν ὡς ἐπίτεξ ἐστίν. οἱ δὲ κατάρατοι οὗτοι, καὶ ἀπειθεῖς οἰκέται, οὐχ ὅπως ἐκείνης, ἀλλ' οὐδ' ἐμοῦ αὐτῆς πολὺν ποιοῦνται λόγον ἐν ταῖς ὁδοῖς, μὴ τοίνυν τι σμικρὸν οἰηθῇς εὖ ποιήσειν με, τὸ περισπούδαστόν μοι, καὶ ἥδιστον κυνίδιον διαφυλάξασ. ὑπέσχετο ὁ Θεσμόπολις, πολλὰ ἱκετευούσης, καὶ μονονουχὶ καὶ δακρυούσης. τὸ δὲ πρᾶγμα, παγγέλοιον ἦν, κυνίδιον ἐκ τοῦ ἱματίου προκύπτον μικρὸν ὑπὸ τὸν πώγωνα, καὶ κατουρῆσαν πολλάκις, εἰ καὶ μὴ ταῦτα ὁ Θεσμόπολις προσετίθει, καὶ βαΰζον λεπτῇ τῇ φωνῇ. τοιαῦτα γὰρ τὰ μελιταῖα, καὶ τὸ γένειον τοῦ φιλοσόφου περιλιχμώμενον, μάλιστα εἴ τι τοῦ χθιζοῦ αὐτῷ ζωμοῦ ἐγκαταμέμικτο, καὶ ὁ κίναιδος, ὁ ξυνέδρος, οὐκ ἀμούσως ποτὲ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς παρόντας ἐν τῷ ξυμποσίῳ ἀποσκώπτων, ἐπειδή ποτε καὶ ἐπὶ τὸν Θεσμόπολιν καθῆκε τὸ σκῶμμα. περὶ δὲ Θεσμοπόλιδος ἔφη τοῦτο μόνον εἰπεῖν ἔχω, ὅτι ἀντὶ στωϊκοῦ, ἤδη κυνικὸς ἡμῖν γεγένηται. τὸ δ' οὖν κυνίδιον, καὶ τετοκέναι ἐν τῷ τρίβωνι τοῦ Θεσμοπόλιδος ἐπυθόμην. τοιαῦτα ἐντρυφῶσι, μᾶλλον δὲ ἐνυβρίζουσι τοῖς ξυνοῦσι, καταμικρὸν αὐτοὺς χειροήθεις τῇ ὕβρει παρασκευάζοντες. οἶδα δ' ἐγὼ καὶ ῥήτορα τῶν Καρχάρων ἐπὶ τῷ δείπνῳ κελευσθέντα, μελετήσαντα μὰ τὸν Δί' οὐκ ἀπαιδεύτως, ἀλλὰ πάνυ τορῶς, καὶ ξυγκεκροτημένως. ἐπῃνεῖτο γοῦν μεταξὺ πινόντων, οὐ πρὸς ὕδωρ μεμετρημένον, ἀλλὰ πρὸς οἴνου ἀμφορέας λέ-

γων, καὶ τοῦτο ὑποστῆναι τὸ τόλμημα ταῖς διακοσίαις δραχ-
μαῖς ἐλέγετο. ταῦτα μὲν οὖν ἴσως μέτρια. ἢν δὲ, ποιητικὸς
αὐτὸς, ἢ συγγραφικὸς ὁ πλούσιος ᾖ, παρὰ τὸ δεῖπνον τὰ
αὑτοῦ ῥαψῳδῶν, τότε καὶ μάλιστα διαῤῥαγῆναι χρὴ,
ἐπαινοῦντα, καὶ κολακεύοντα, καὶ τρόπους ἐπαίνων και-
νοτέρους ἐπινοοῦντα. εἰσὶ δ' οἳ καὶ ἐπὶ κάλλει θαυμάζεσθαι
ἐθέλουσι. καὶ δεῖ Ἀδώνιδας αὐτοὺς, καὶ Ὑακίνθους ἀκούειν,
πήχεως ἐνίοτε τὴν ῥῖνα ἔχοντας. σὺ δ' οὖν ἐὰν μὴ ἐπαι-
νῇς, ἐς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίου εὐθὺς ἀφίξῃ, ὡς καὶ
φθονῶν, καὶ ἐπιβουλεύων αὐτῷ. χρὴ δὲ καὶ σοφοὺς, καὶ ῥή-
τορας εἶναι αὐτοὺς, κἂν εἴ τι σολοικίσαντες τύχωσιν.
αὐτὸ τὸ τῆς Ἀττικῆς, καὶ τοῦ Ὑμηττοῦ, μεστοὺς δοκεῖν τοὺς
λόγους, καὶ νόμον εἶναι τὸ λοιπὸν, οὕτω λέγειν. καίτοι φο-
vid. Juuenal. ρητὰ ἴσως τὰ τῶν ἀνδρῶν. αἱ δὴ οὖν γυναῖκες, καὶ γὰρ
αὖ καὶ τόδε ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπουδάζεται, τὸ εἶναί τινας
αὐταῖς πεπαιδευμένους, μισθοῦ ὑποτελεῖς ξυνόντας, καὶ
τῷ φορείῳ παρεπομένους, ἓν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν ἄλλων
καλλωπισμάτων αὐταῖς δοκεῖ, ἢν λέγηται ὡς πεπαιδευ-
μέναι τέ εἰσι, καὶ φιλόσοφοι, καὶ ποιοῦσιν ᾄσματα οὐ
πολὺ τῆς Σαπφοῦς ἀποδέοντα, διὰ δὴ ταῦτα, μισθω-
τοὺς καὶ αὗται περιάγονται ῥήτορας, καὶ γραμματικοὺς,
καὶ φιλοσόφους. ἀκροῶνται δ' αὐτῶν πηνίκα, γελοῖον γὰρ
καὶ τοῦτο, ἤτοι μεταξὺ κοσμούμεναι, καὶ τὰς κόμας περι-
πλεκόμεναι, ἢ παρὰ τὸ δεῖπνον. ἄλλοτε γὰρ οὐκ ἄγουσι
σχολήν. πολλάκις δὲ καὶ μεταξὺ τοῦ φιλοσόφου τι διεξιόν-
τος, ἡ ἅβρα προσελθοῦσα, ὤρεξε παρὰ τοῦ μοιχοῦ γραμ-
ματίον. οἱ δὲ περὶ σωφροσύνης ἐκεῖνοι λόγοι, ἑστᾶσι περι-
μένοντες ἔστ' ἂν ἐκείνη ἀντιγράψασα τῷ μοιχῷ, ἐπα-
ναδράμῃ πρὸς τὴν ἀκρόασιν. ἐπειδὰν δέ ποτε διὰ μακροῦ
τοῦ χρόνου Κρονίων, ἢ Παναθηναίων ἐπιστάντων πέμπηται

τί σοι ἐφεστρίδιον ἄθλιον, ἢ χιτώνιον ὑπόσαθρον, ἐνταῦθα μάλιστα πολλὴν δεῖ καὶ μεγάλην γενέσθαι τὴν πομπήν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος, εὐθὺς ἐπισκεπτόμενος παρακούσας τοῦ δεσπότου, προδραμὼν, καὶ προμηνύσας, ἀπέρχεται, μισθὸν οὐκ ὀλίγον τῆς ἀγγελίας προσλαβών. ἕωθεν δὲ τρισκαίδεκα ἥκουσι κομίζοντες, ἕκαστος ὡς πολλὰ εἶπε, καὶ ὡς ὑπέμνησε, καὶ ὡς ἐπιτραπεὶς, τὸ κάλλιον ἐπελέξατο δεξιῶς. ἅπαντες δ᾽ οὖν ἀπαλλάττονται λαβόντες, ἔτι καὶ βρενθυόμενοι, ὅτι μὴ πλείω ἔδωκας. ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτὸς, κατὰ δύο ὀβολοὺς, καὶ τέτταρας. καὶ βαρὺς αὐτῶν σὺ, καὶ ὀχληρὸς δοκεῖς. ἵνα δ᾽ οὖν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτὸς, καὶ ἱκετευτέος, θεραπευτέος δὲ καὶ ὁ οἰκονόμος, οὗτος μὲν, καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος. οὐκ ἀμελητέος δὲ οὐδ᾽ ὁ σύμβουλος, καὶ φίλος. καὶ τὸ ληφθὲν, ἤδη προωφείλετο ἱματιοκαπήλῳ, ἢ ἰατρῷ, ἢ σκυτοτόμῳ τινί. ἄδωρα οὖν σοι τὰ δῶρα, καὶ ἀνόνητα, πολὺς δὲ ὁ φθόνος. καί που καὶ διαβολή τις ἠρέμα ὑπεξανίσταται πρὸς ἄνδρα ἤδη τοὺς κατὰ σοῦ λόγους ἡδέως ἐνδεχόμενον. ὁρᾷ γὰρ ἤδη σὲ μὲν ὑπὸ τῶν συνεχῶν πόνων ἐκτετρυχωμένον, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν σκάζοντα, καὶ ἀπηυδηκότα, τὴν ποδάγραν δὲ ὑπανιοῦσαν. ὅλως γὰρ ὅπερ ἦν ὀνησιμώτατον ἐν σοὶ ἀπανθισάμενος, καὶ τὸ ἐγκαρπότατον τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀκμαιότατον τοῦ σώματος ἐπιτρίψας, καὶ ῥάκος σε πολυσχιδὲς ἐργασάμενος, ἤδη περιβλέπει, σὲ μὲν οἷ τῆς κόπρου ἀπορρίψῃ φέρων, ἄλλον δὲ ὅπως τῶν δυναμένων τοὺς πόνους καρτερεῖν προσλήψεται. καὶ ἤτοι μειράκιον αὐτοῦ ὅτι ἐπείρασάς ποτε, ἢ τῆς γυναικὸς ἅβραν παρθένον γέρων ἀνὴρ διαφθείρας, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐπικληθεὶς, νύκτωρ ἐγκεκαλυμμένος, ἐπὶ τράχηλον ὠσθεὶς, ἐξελήλυθας ἔρημος ἁπάντων, καὶ ἄπορος, τὴν βελτίστην ποδά-

γρᾶν αὐτῷ γῆρας παραλαβών· καὶ ἃ μὲν τότε ᾔδεις, ἀπομαθὼν ἐν τοσούτῳ χρόνῳ, θυλάκου δὲ μείζω τὴν γαστέρα ἐργασάμενος, ἀπλήρωτόν τι, καὶ ἀπαραίτητον κακόν· καὶ γὰρ ὁ λαιμὸς ἀπαιτεῖ ἐκ τοῦ ἔθους· καὶ ἀπομανθάνων αὐτὰ, ἀγανακτεῖ. καί σε οὐκ ἄν τις ἄλλος δέξαιτο ἔξωρον ἤδη γεγονότα, καὶ τοῖς γεγηρακόσιν ἵπποις ἐοικότα· ὧν οὐδὲ τὸ δέρμα ὁμοίως χρήσιμον· ἄλλως τε, καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀπωσθῆναι διαβολὴ πρὸς τὸ μεῖζον εἰκαζομένη, μοιχὸν, ἢ φαρμακέα σε, ἤ τι τοιοῦτον ἄλλο δοκεῖν ποιεῖ· ὁ μὲν γὰρ κατήγορος, καὶ σιωπῶν ἀξιόπιστος· σὺ δὲ Ἕλλην, καὶ ῥᾴδιος τὸν τρόπον, καὶ πρὸς πᾶσαν ἀδικίαν εὔκολος· τοιούτους γὰρ ἅπαντας ἡμᾶς εἶναι οἴονται· καὶ μάλα εἰκότως. δοκῶ γάρ μοι καὶ τῆς τοιαύτης δόξης αὐτῶν, ἣν ἔχουσι περὶ ἡμῶν, κατανενοηκέναι τὴν αἰτίαν. πολλοὶ γὰρ οἱ ἐς τὰς οἰκίας παρελθόντες, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἄλλο χρήσιμον εἰδέναι, μαντείας, καὶ φαρμακείας ὑπέσχοντο, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς· καὶ ταῦτα πεπαιδεῦσθαι λέγοντες, καὶ τρίβωνας ἀμπεχόμενοι, καὶ πώγωνας οὐκ εὐκαταφρονήτους καθειμένοι. εἰκότως οὖν τὴν ὁμοίαν περὶ πάντων ὑπόνοιαν ἔχουσιν, οὓς ἀρίστους ᾤοντο, τοιούτους ὁρῶντες, καὶ μάλιστα ἐπιτηροῦντες αὐτῶν τὴν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ ξυνουσίᾳ κολακείαν, καὶ τὴν πρὸς τὸ κέρδος δουλοπρέπειαν· ἀποσεισάμενοι δὲ, αὐτοὺς μισοῦσι, καὶ μάλα εἰκότως· καὶ ἐξ ἅπαντος ζητοῦσιν ὅπως ἄρδην ἀπολέσωσιν, ἢν δύνωνται· λογίζονται γὰρ ὡς ἐξαγορεύσουσιν αὐτῶν τὰ πολλὰ ἐκεῖνα τῆς φύσεως ἀπόρρητα, ὡς ἅπαντα εἰδότες ἀκριβῶς, καὶ γυμνοὺς αὐτοὺς ἐποπτευκότες. τοῦτο τοίνυν ἀποπνίγει αὐτούς. ἅπαντες γὰρ ἀκριβῶς ὅμοιοί εἰσι τοῖς καλλίστοις τούτοις βιβλίοις, ὧν χρυσοῖ μὲν οἱ ὀμφαλοί, πορφυρᾶ δ' ἐκτοσθεν

ἢ διαφθοραί. τὰ δ' ἔνδον, ἢ Θυέστης ἐστὶ τῶν τέκνων ἑστιώμενος, ἢ Οἰδίπους τῇ μητρὶ ξυνών, ἢ Τηρεὺς δύο ἀδελφὰς ἅμα ὀπυίων. τοιοῦτοι καὶ αὐτοί εἰσι, λαμπροὶ, καὶ περίβλεπτοι. ἔνδον δ' ὑπὸ τῇ πορφύρᾳ, πολλὴν τὴν τραγῳδίαν σκέποντες. ἕκαστον γοῦν αὐτῶν ἢν ἐξειλήσῃς, δρᾶμα οὐ μικρὸν εὑρήσεις Εὐριπίδου τινὸς, ἢ Σοφοκλέους. τὰ δ' ἔξω, πορφύρα εὐανθὴς, καὶ χρυσοῦς ὁ ὀμφαλός. ταῦτ' οὖν ξυνεπιστάμενοι αὐτοῖς, μισοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσιν, εἴ τις ἀποστὰς ἀκριβῶς, κατανενοηκὼς αὐτοὺς ἐκτραγῳδήσει, καὶ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖ. βούλομαι δ' ὅμως ἔγωγε ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα τινὰ τοῦ τοιούτου σου βίου γράψαι, ὅπως ἐς αὐτὴν ἀποβλέπων, εἰδῇς εἴ σοι παριτητέον ἐστὶν ἐς αὐτήν. ἡδέως μὲν οὖν Ἀπελλοῦ τινος, ἢ Παρρασίου, ἢ Ἀετίωνος, ἢ καὶ Εὐφράνορος ἂν ἐδεήθην ἐπὶ τὴν γραφήν. ἐπεὶ δὲ ἄπορον νῦν εὑρεῖν τινα οὕτω γενναῖον, καὶ ἀκριβῆ τὴν τέχνην, ψιλὴν ὡς οἷόν τέ σοι ἐπιδείξω τὴν εἰκόνα. καὶ δὴ γεγράφθω, προπύλαια μὲν ὑψηλὰ, καὶ ἐπίχρυσα, καὶ μὴ κάτω ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ἄνω τῆς γῆς; ἐπὶ λόφου κείμενα. καὶ ἡ ἄνοδος ἐπὶ πολὺ, καὶ ἀνάντης, καὶ ὄλισθον ἔχουσα, ὡς πολλάκις ἤδη πρὸς τῷ ἄκρῳ ἔσεσθαι ἐλπίσαντας, ἐκτραχηλισθῆναι, διαμαρτόντας τοῦ ποδός. ἔνδον δὲ, ὁ πλοῦτος αὐτὸς καθήσθω, χρυσοῦς ὅλος ὡς δοκεῖ, πάνυ εὔμορφος, καὶ ἐπέραστος, ὁ δ' ἐραστὴς μόγις ἀνελθὼν, καὶ πλησιάσας τῇ θύρᾳ, τεθηπέτω, ἀφορῶν ἐς τὸ χρυσίον. παραλαβοῦσα δὲ αὐτὸν ἡ ἐλπὶς, εὐπρόσωπος καὶ αὐτὴ, καὶ ποικίλα ἀμπεχομένη εἰσαγέτω. σφόδρα ἐκπεπληγμένον τῇ εἰσόδῳ. τοὐντεῦθεν δὲ, ἡ μὲν ἐλπὶς, ἀεὶ προηγείσθω. διαδεξάμεναι δ' αὐτὸν ἄλλαι γυναῖκες, ἀπάτη καὶ δουλεία, παραδότωσαν τῷ πόνῳ. ὁ δὲ, πολλὰ τὸν ἄθλιον καταγυμνάσας, τελευτῶν, ἐγχειρισάτω αὐτὸν τῷ γήρᾳ, ἤδη ὑπονοσοῦντα, καὶ τετραμμένον τὴν

tabulam Cebetis alludit

χρόαν· ἡ ὑστάτη δὲ ὕβρις ὑπολαβομένη, συρέτω πρὸς τὴν ἀπόγνωσιν· ἡ δ' ἐλπὶς, τὸ ἀπὸ τούτου, ἀφανὴς ἀποπτάσθω, καὶ μηκέτι καθ' ἃς εἰσῆλθε τοὺς χρυσοῦς θυρῶνας, ἔκ τινος δ' ἀποστρόφου καὶ λελυθείας ἐξόδου ἐξωθείσθω, γυμνός, προγάστωρ, ὠχρός, γέρων, τῇ ἑταίρᾳ μὲν, τὴν αἰδῶ σκέπων, τῇ δεξιᾷ δὲ, αὐτὸς ἑαυτὸν ἄγχων· ἀπαντάτω δ' ἐξιόντι ἡ μετάνοια δακρύουσα ἐς οὐδὲν ὄφελος, καὶ τὸν ἄθλιον ἐπαπολλύουσα. τοῦτο μὲν ἔστω τὸ τέλος τῆς γραφῆς. σὺ δ' οὖν ὦ ἄριστε Τιμόκλεις, αὐτὸς ἤδη ἀκριβῶς ἐπισκοπῶν ἕκαστα, ἐννόησον εἴ σοι καλῶς ἔχει, προσελθόντα εἰς τὴν εἰκόνα κατὰ ταύτας τὰς θύρας, ἐκείνην τὴν ἔμπαλιν αἰσχρῶς οὕτως ἐκπεσεῖν. ὅ,τι δ' ἂν πράττῃς, μέμνησο τοῦ σοφοῦ λέγοντος, ὡς θεὸς ἀναίτιος, αἰτία δὲ ἑλομένου.

λεληθυίας·

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΙΣΘΩ ΣΥΝΟΝΤΩΝ.

π Αλαι σκοπῶ πρὸς ἐμαυτὸν ὦ καλὲ Σαβῖνε, ἅτινά σοι εἰκὸς ἐπελθεῖν ἦν εἰπεῖν, ἀναγνόντι ἡμῶν τὸ περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων βιβλίον. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἀγελαστὶ διεξῄεις αὐτὸ, καὶ πάνυ μοι πρόδηλον. ἃ δὲ μεταξὺ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο, ταῦτα νῦν ἐφαρμόττειν ζητῶ τοῖς ἀνεγνωσμένοις. εἰ τοίνυν μὴ κακὸς ἐγὼ μαντικὴν, δοκῶ μοι ἀκούειν σου λέγοντος, εἶτά τις αὐτὸς ταῦτα γεγραφὼς, καὶ κατηγορίαν οὕτω δεινὴν κατὰ τοῦ τοιούτου βίου διεξελθὼν, ἔπειτα πάντων ἐκλαθόμενος, ὀστράκου φασὶ μεταπεσόντος, ἑκὼν ἑαυτὸν φέρων ἐς δουλείαν οὕτω περιφανῆ, καὶ περίβλεπτον ἐνῆκε, πόσοι Μῖδαι, καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μετέπεισαν αὐτὸν, ἀφεῖναι μὲν τὴν

ἐκ παίδων φίλην καὶ σύντροφον ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ Αἰακῷ γινόμενον, καὶ μονονουχὶ τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ πορθμείῳ ἔχοντα, παρέχειν ἑαυτὸν ἕλκεσθαι, καὶ φέρεσθαι, καθάπερ ὑπὸ κλοιῷ τινι χρυσῷ τὸν αὐχένα δεθέντα, οἷά ἐστι τῶν τρυφώντων πλουσίων τὰ σφιγγία, καὶ τὰ κουράλια. πολλὴ γοῦν ἡ διαφωνία τοῦ νῦν βίου πρὸς τὸ σύγγραμμα, καὶ τὸ ἄνω τοῦ ποταμοῦ χωρεῖν, καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τοῦτ᾽ ἂν εἴη, οὐχ ὑπὲρ Ἑλένης μὰ Δί᾽, οὐδ᾽ ὑπὲρ τῶν ἐπ᾽ Ἰλίῳ γινομένων, ἀλλ᾽ ἔργῳ ἀνατρεπομένων τῶν λόγων, καλῶς πρότερον εἰρῆσθαι δοκούντων. ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτόν, ὡς τὸ εἰκός, λέλεκταί σοι. ἐπάξεις δὲ ἴσως καὶ πρὸς αὐτὸν ἐμὲ ξυμβουλήν τινα τοιαύτην, οὐκ ἄκαιρον, ἀλλὰ φιλικήν, καὶ οἵαν σοι χρηστῷ καὶ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ πρέπουσαν. ἢν μὲν οὖν κατ᾽ ἀξίαν ὑποδύεσθαι τὸν σὸν πρόσωπον ὑποκρίνωμαι, εὖ ἂν ἡμῖν ἔχῃ, καὶ τῷ λογίῳ θύσομεν. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ σὺ προσθήσεις τὰ ἐνδέοντα. ὥρα τοίνυν μετασκευάσαι τὰς ἡμᾶς τῆς σκηνῆς ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ ἀνέχεσθαι τεμνόμενον, καὶ καιόμενον, εἰ δέοι, ἐπὶ σωτηρίᾳ, σὲ δὲ ἐπιπάττειν τῶν φαρμάκων, καὶ τὴν σμίλην ἅμα πρόχειρον ἔχοντα, καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον. καὶ δὴ παραλαβὼν τὴν ἑτέραν, σὺ ταῦτα πρός με ὁ Σαβῖνος ἤδη λέγεις, πάλαι μὲν ὦ φιλότης, ὡς εἰκὸς εὐδοκίμηταί σοι τουτὶ τὸ σύγγραμμα, καὶ ἐν πολλῷ πλήθει δειχθέν, ὡς οἱ τότε ἀκροασάμενοι διηγοῦντο, καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς πεπαιδευμένοις, ὁπόσοι ὁμιλεῖν αὐτῷ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἥ τε γὰρ τῶν λόγων παρασκευή, οὐ μεμπτή, καὶ ἡ ἱστορία πολλή, καὶ ἐμπειρία τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ἕκαστα σαφῶς ἐλέγετο. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι χρήσιμα πᾶσιν ἦν, καὶ μάλιστα τοῖς πεπαιδευμένοις, ὡς μὴ ὑπ᾽

ἴσ. κολάρια

ἀγνοίας σφᾶς αὐτοὺς εἰς δουλείαν ὑπάγοιεν. ἐπεὶ δὲ σοὶ μετέδοξε βελτίω ταῦτ' εἶναι, καὶ τὴν μὲν ἐλευθερίαν μακρὰ χαίρειν ἐᾶν, ζηλῶσαι δὲ τὸ ἀγεννέστατον ἐκεῖνο ἰαμβεῖον, Ὅπου τὸ κέρδος, παρὰ φύσιν δουλευτέον, ὅρα ὅπως μηδεὶς ἐπακούσῃ ταῦτά σου ἀναγινώσκοντος αὐτό. ἀλλὰ μηδ' ἄλλῳ παράσχῃς τῶν τὸν παρόντα σοι βίον ὁρώντων, ἐπελθεῖν τὰ γεγραμμένα. εὔχου δ' Ἑρμῇ τῷ χθονίῳ, καὶ τῶν ἀκηκοότων πρότερον, πολλὴν λήθην κατασκεδάσαι. ἢ δόξεις τῷ τοῦ Κορινθίου μύθου ταυτόν τι πεπονθέναι, κατὰ σαυτοῦ ὁ Βελλεροφόντης, γεγραφὼς τὸ βιβλίον. μὰ γὰρ τὸν Δί' οὐχ ὁρῶ τὴν ἀπολογίαν, ἥτις ἂν εὐπρόσωπός σοι γένοιτο πρὸς τοὺς κατηγοροῦντας. καὶ μάλιστα, ἢν σὺν γέλωτι αὐτὸ ποιῶσιν, ἐπαινοῦντες μὲν τὰ γεγραμμένα, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐλευθερίαν, αὐτὸν δὲ τὸν συγγραφέα δουλεύοντα ὁρῶντες, καὶ ἑκόντα ὑποθέντα τὸν αὐχένα τῷ ζυγῷ. οὐκ ἀπεικότα γοῦν ἂν λέγοιεν, εἰ λέγοιεν, ἤτοι ἄλλου του γενναίου ἀνδρὸς εἶναι τὸ βιβλίον, καὶ σὲ τὸν κολοιὸν, ἀλλοτρίοις πτεροῖς ἀγάλλεσθαι, ἢ εἴπερ σόν ἐστιν, ὅμοιά σε τῷ Σαλαίθῳ ποιεῖν. ὃς πικρότατον κατὰ μοιχῶν τοῖς Κροτωνιάταις νόμον θεὶς, καὶ θαυμαζόμενος ἐπ' αὐτῷ, μετὰ μικρὸν αὐτὸς ἑάλω, μοιχεύων τοῦ ἀδελφοῦ τὴν γυναῖκα. παραπλήσιον τοίνυν καὶ σὲ τὸν Σάλαιθον ἐκεῖνον, φαίνοιτ' ἄν. μᾶλλον δὲ πολὺ μετριώτερος ἐκεῖνος, ὅτι μὲν ἁλοὺς ὡς ἔφασκεν ἀπολογούμενος, ἑκὼν δὲ μάλα εὐψύχως εἰς τὸ πῦρ ἀλλόμενος, καίτοι ἐλεούντων αὐτὸν ἤδη Κροτωνιατῶν, καὶ ἐνδιδόντων φυγεῖν εἰ βούλοιτο. τὸ δὲ σὸν, οὐ παρὰ μικρὸν ἀτοπώτερον, ἀκριβοῦντος μὲν ἐν τοῖς λόγοις τὴν τοῦ τοιούτου βίου δουλοπρέπειαν, καὶ κατηγοροῦντος εἴ τις πλουσίου τινὸς ἐμπεσὼν, καὶ καθείρξας ἑαυτὸν, ἀνέχοιτο, μυρία τὰ δυσχερῆ πάσχων, ποιοῦντος ἐν γήρᾳ δ' ὑστάτῳ, καὶ σχεδὸν

ἀναγνῶναι

Σάλαιθος. Νο·

ἤδη ὑπὲρ τὸν οὐδὸν, οὕτως ἀγεννῆ λατρείαν ἐπανῃρημέ-
νου, καὶ μονονουχὶ καὶ ἐμπομπεύοντος αὐτῇ. ὅσῳ γοῦν φα-
σὶν σεμνότερος εἶναι δοκεῖ, τοσούτῳ καταγελαστότερος
ἂν δόξειας εἶναι, ἀντιφωνοῦντος τοῦ νῦν βίου τῷ βιβλίῳ.
,, καί τοι τί δεῖ καὶ νῦν ἐπὶ σὲ κατηγορίαν ζητεῖν, μετὰ τὴν θαυ-
,, μαστὴν τραγῳδίαν λέγουσαν, Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐχ
αὑτῷ σοφός; οὐκ ἀπορήσουσι δὲ οἱ κατηγοροῦντες καὶ ἄλ-
λων παραδειγμάτων ἐπὶ σέ. ἀλλ' οἱ μὲν, τοῖς τραγικοῖς
ὑποκριταῖς εἰκάσουσιν. οἳ ἐπὶ μὲν τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων
ἕκαστος αὐτῶν, ἢ Κρέων, ἢ αὐτὸς Ἡρακλῆς ἐστιν. ἔξω δὲ, Πῶ-
λος, ἢ Ἀριστόδημος, ἀποθέμενοι τὰ προσωπεῖα, γίγνονται
ὑπόμισθοι τραγῳδοῦντες, ἐκπίπτοντες, καὶ συριττόμενοι.
ἐνίοτε δὲ, μαστιγούμενοι τινὲς αὐτῶν, ὡς ἂν τῷ θεάτρῳ
δοκῇ. ἄλλοι δὲ, τὸ τοῦ πιθήκου πεπονθέναι σε φήσουσιν, ὃν
Κλεοπάτρᾳ τῇ πάνυ φασὶ γενέσθαι. ἐκεῖνον γὰρ διδα-
χθέντα τέως μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κοσμίως, καὶ ἐμμελῶς
καὶ ἐπὶ πολὺ θαυμάζεσθαι μένοντα ἐν τῷ σχήματι, καὶ τὸ πρέ-
πον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ᾄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκείμενον
ὑμέναιον. ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰσχάδας οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλον πόρ-
ρω κειμένην, μακρὰ χαίρειν φράσαντα τοῖς αὐλοῖς, καὶ
ῥυθμοῖς, καὶ ὀρχήμασι, συναρπάσαντα, κατατρώγειν,
ἀποῤῥίψαντα, μᾶλλον δὲ συντρίψαντα τὸ πρόσωπον. καὶ
σὺ τοίνυν φαῖεν ἄν, οὐχ ὑποκριτὴς, ἀλλὰ ποιητὴς τῶν καλ-
λίστων, καὶ νομοθέτης γενόμενος, ὑπὸ ταυτησὶ τῆς ἰσχά-
δος παραφανείσης, ἠλέγχθης πίθηκος ὢν, καὶ ἀπ' ἄκρου
,, χείλους φιλοσοφῶν, καὶ ἕτερα μὲν κεύθων ἐνὶ φρεσὶν,
,, ἄλλα δὲ λέγων, ὡς εἰκότως ἄν τινα ἐπὶ σοῦ εἰπεῖν, ὅτι ἀλέ-
γεις, καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι ἐξιοῖς, χείλεα μέν σου ἐδίηνεν, ἀξιοῖς
ὑπερῴην δ' αὐχμήσασαν καταλέλοιπε. τοιγαροῦν, παρὰ πό-
δας εὐθὺς ἐπέσπασας δίκην, προπετῶς μὲν θρασυνάμενος.

πρὸς τὰς ἀνθρώπων χρείας. μετὰ μικρὸν δὲ μονονουχὶ
ὑπὸ κήρυξιν ἐξομοσάμενος τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ἔοικεν ἡ
Ἀδράστεια τότε κατόπιν ἐφεστῶσά σοι εὐδοκιμοῦντι, ἐφ'
οἷς κατηγόρεις τῶν ἄλλων, καταγελᾶν, ὡς ἂν θεὸς εἰδυῖα
τὴν μέλλουσάν σοι ἐς τὰ ὅμοια μεταβολὴν, καὶ ὅτι οὐκ εἰς
τὸν κόλπον πτύσας πρότερον, ἠξίους κατηγορεῖν τῶν διὰ
ποικίλας τινὰς τύχας, τοιαῦτα πράττειν ὑπομενόντων.
εἰ γοῦν ὑπόθοιτό τις τῷ λόγῳ τὸν Αἰσχίνην μετὰ τὴν κατὰ
τοῦ Τιμάρχου κατηγορίαν αὐτὸν ἁλῶναι, καὶ φωραθῆναι
τὰ ὅμοια πάσχοντα, πόσον ἂν οἴει παρὰ τῶν ὁρώντων γε-
γένεσθαι τὸν γέλωτα, εἰ Τίμαρχον μὲν εὔθυνεν ἐπὶ τοῖς καθ'
ὥραν ἡμαρτημένοις, αὐτὸς δὲ γέρων ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυ-
τὸν παρῳνώμει; τὸ δ' ὅλον, ἐκείνῳ τῷ φαρμακοπώλῃ ἔοι-
κας, ὃς ἀποκηρύττων βηχὸς φάρμακον, καὶ αὐτίκα παύ-
σειν τοὺς πάσχοντας ὑπισχνούμενος, αὐτὸς μεταξὺ σπώ-
μενος ὑπὸ βηχὸς ἐφαίνετο. ταῦτα μὲν, καὶ τοιαῦτα πολ-
λὰ ἕτερα εἴποι τις ἂν, οἷος σὺ κατηγορῶν ἐν οὕτως ἀμ-
φιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυρίας τὰς ἀφορμὰς παρεχο-
μένῃ. ἐγὼ δὲ ἤδη σκοπῶ ἥν τινα καὶ τράπωμαι πρὸς τὴν
ἀπολογίαν. ἆρά μοι κράτιστον ἐθελοκακήσαντα, καὶ τὰ
νῶτα ἐπιστρέψαντα, καὶ ἀδικεῖν οὐκ ἀρνούμενον, ἐπὶ τὴν κοι-
νὴν ἐκείνην ἀπολογίαν καταφυγεῖν; λέγω δὲ τὴν τύχην,
καὶ μοῖραν, καὶ εἱμαρμένην, καὶ παραιτεῖσθαι συγγνώμην
ἔχειν μοι τοὺς ἐπιτιμῶντας, εἰδότας ὡς οὐδενὸς ἡμεῖς κύ-
ριοι. ἀλλ' ὑπό τινος κρείττονος. μᾶλλον δὲ μιᾶς τῶν προειρημέ-
νων, ἀγόμεθα, οὐχ ἑκόντες, ἀλλ' ἀναίτιοι παντάπασιν
ὄντες, ἃ ἂν λέγωμεν, ἢ ποιῶμεν, ἢ τοῦτο μὲν κομιδῇ ἰδιω-
τικὸν, καὶ οὐδ' ἂν σύ με ὦ φιλότης ἀνάσχοιο, τοιαύτην ἀ-
πολογίαν προϊσχόμενον, καὶ συνήγορον τὸν Ὅμηρον πα-
ραλαμβάνοντα, καὶ τὰ ἐκείνου ἔπη ῥαψῳδοῦντα, Μοῖραν

δ' οὐ

,, δ' οὖν τινά φημι πεφυγμένον ἀνθρώπων εἶναι, καὶ τὸ, ,, Γενομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ. εἰ δὲ τοῦτον ἀφεὶς τὸν λόγον, ὡς οὐ πάνυ ἀξιόπιστον, ἐκεῖνο λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων, μήτε ὑπ' ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης δελεασθεὶς, ὑποστῆναι τὴν παροῦσαν συνουσίαν, ἀλλὰ τὴν σύνεσιν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ μεγαλόνοιαν τοῦ ἀνδρὸς θαυμάσας, ἐθελῆσαι κοινωνῆσαι πράξεων τῷ τοιούτῳ, δέδοικα μὴ πρὸς τῇ ἐπιφερομένῃ κατηγορίᾳ κολακείας αἰτίαν προσλαβὼν, κᾆτα εὑρίσκωμαι ἥλῳ φασὶν ἐκκρούων τὸν ἧλον, καὶ μείζονί γε τὸν σμικρότερον. ὅσῳ κολακεία τῶν ἄλλων ἁπάντων κακῶν, τὸ δουλοπρεπέστατον εἶναι, καὶ ταύτῃ χείριστον νενόμισται. τί οὖν ἄλλο, εἰ μήτε ταῦτα, μήτε ἐκεῖνα λέγειν δοκεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστιν, ἢ ὁμολογεῖν μηδὲ ἓν ὑγιὲς εἰπεῖν ἔχειν; μία μοι ἴσως ἐκείνη ἄγκυρα ἔτι ἄβροχος, ὀδύρεσθαι τὸ γῆρας, καὶ τὴν νόσον. καὶ μετὰ τούτων, τὴν πενίαν, πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναπείθουσαν, ὡς ἐκφύγοι τις αὐτήν. καὶ σὺ τῷ τοιούτῳ, οὐκ ἄκαιρον ἴσως καὶ τὴν τοῦ Εὐριπίδου Μήδειαν παρακαλέσαι, παρελθοῦσαν εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκεῖνα τὰ ἰαμβεῖα, μικρὸν αὐτὰ πα- ,, ρῳδήσασαν, καὶ μανθάνω μὲν, οἷα δρᾶν μέλλω κα- ,, κά. Πενία δὲ, κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. τὸ μὲν γὰρ τοῦ Θεόγνιδος κἂν ἐγὼ μὴ λέγω, τίς οὐκ οἶδεν οὐκ ἀπαξιοῦντος, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν, καὶ κατὰ κρημνῶν γε ἠλιβάτων, εἰ μέλλοι τις οὕτως ἀποδράσεσθαι τὴν πενίαν; ταῦτα μὲν εἶναι δοκεῖ, ἅ τις ἂν ὡς σὺ τοιούτῳ ἀπολογήσασθαι ἔχοι, οὐ πάνυ εὐπρόσωπον ἕκαστον αὐτῶν. σὺ δέ μοι θάῤῥει ὦ ἑταῖρε, ὡς οὐδενὶ τούτων ἐμοῦ χρησομένου, μὴ γὰρ τοσοῦτός ποτε λιμὸς καταλάβοι τὸ Ἄργος, ὡς τὴν κοίλην Ἀρα-

βίῳ ἐπαίρειν ἐπιχειρεῖν. οὐδ' ἡμεῖς οὕτω πένητες εὐλόγου ἀπολογίας, ὡς ὑπ' ἀπορίας τὰ τοιαῦτα κρησφύγετα πρὸς τὴν κατηγορίαν ζητεῖν. ἀλλά μοι ἐκεῖνο ἐννόησον, ὡς πάμπολυ τὰ τοιαῦτα διαφέρει, ἐς οἰκίαν τινὸς πλουσίου ὑπόμισθον παρελθόντα, δουλεύειν, καὶ ἀνέχεσθαι ὅσα μοι φησὶ τὸ βιβλίον, ἢ δημοσίᾳ πράττοντά τε τῶν κοινῶν, καὶ ἐς δύναμιν πολιτευόμενον, ἐπὶ τούτῳ παρὰ βασιλέως μισθοφορεῖν. διελθὼν δὴ, καὶ ἰδίᾳ καὶ παιδείας ἑκάτερον, σκόπει. εὑρήσεις γὰρ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν τὸ γράμμα. καὶ τοσοῦτον ἐοικότας ἀλλήλοις τοὺς βίους, ὅσον μόλιβδος ἀργύρῳ, καὶ χαλκὸς χρυσῷ, καὶ ἀνεμώνη ῥόδον, καὶ ἀνθρώπῳ πίθηκος. μισθὸς μὲν γὰρ δὴ κἀκεῖ, κἀνταῦθα, καὶ τὸ ὑπ' ἄλλῳ τάττεσθαι. τὸ δὲ πρᾶγμα, παμπόλλῳ ἔχει τὴν διαφωνίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ δουλεία σαφὴς, καὶ οὐ πολὺ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκοτρίβων διαφέρουσιν οἱ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ προσιόντες. οἱ δὲ τὰ κοινὰ διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ πόλεσι, καὶ ἔθνεσιν ὅλοις σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους παρέχοντες, οὐκ ἂν εἰκότως ἐκ μόνου τοῦ μισθοῦ διαβάλλοιντο, καὶ ἐς ὁμοιότητα καὶ κοινωνίαν τῆς κατηγορίας καθέλκοιντο. ἐπεὶ οὐκ ἂν φθάνοι τις ἁπάσας ἀναιρῶν τὰς τοιαύτας προστασίας. καὶ οὔτε οἱ τὰ τοιαῦτα ἔθνη ἐπιτροπεύοντες, οὔθ' οἱ τὰς πόλεις ἁρμόττοντες, οὔθ' οἱ τὰς φάλαγγας, ἢ στρατόπεδα ὅλα ἐγχειριζόμενοι, ὀρθῶς ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτῶν τῷ ἔργῳ πρόσεισιν. ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑνὸς οἶμαι χρὴ ἀνατρέπειν τὰ πάντα, οὐδ' ἰσοτιμίαν τῶν μισθοφορούντων καθιστάναι. τὸ δ' ὅλον, οὐ τοὺς μισθαρνοῦντας ἅπαντας ἐγὼ φαύλῳ βίῳ συνεῖναι ἔφασκον, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις ἐπὶ προφάσει παιδεύσεως δουλεύοντας, ᾤκτειρον. τουτὶ δὲ ὦ ἑταῖρε τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα,

πολλῷ

παντάπασιν ἑτεροῖον ἐστιν, ἄν γε τὰ μὲν οἴκοι, ἰσότιμα
ἡμῖν· δημοσίᾳ δὲ, τῆς μεγίστης ἀρχῆς κοινωνοῦμεν, καὶ
τὸ μέρος συνδιαπράττομεν. ἐγὼ γοῦν εἰ σκέψαιο, δό-
ξαιμ' ἄν σοι οὐ τὸ σμικρότατον τῆς αἰγυπτίας ταύτης
ἀρχῆς ἐγκεχειρίσθαι, τὰς δίκας εἰσάγειν, καὶ τάξιν αὐ-
ταῖς τὴν προσήκουσαν ἐπιτιθέναι, καὶ τῶν πραττομένων
καὶ λεγομένων ἁπαξαπάντων ὑπομνήματα γράφεσθαι,
καὶ τάς τε ῥητορείας τῶν δικαιολογούντων ῥυθμίζειν, καὶ
τὰς τοῦ ἄρχοντος γνώσεις πρὸς τὸ σαφέστατον ἅμα καὶ
ἀκριβέστατον σὺν πίστει τῇ μεγίστῃ διαφυλάττειν, καὶ πα-
ραδιδόναι δημοσίᾳ πρὸς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀποκεισομέ-
νας. καὶ ὁ μισθὸς οὐκ ἰδιωτικὸς, ἀλλὰ παρὰ τοῦ βασι-
λέως. οὐ σμικρὸς οὐδὲ οὗτος, ἀλλὰ πολυτάλαντος. καὶ
τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, οὐ φαῦλαι ἐλπίδες, εἰ τὰ εἰκότα γέ-
νοιτο, ἀλλ' ἔθνος ἐπιτραπῆναι, ἤ τινας ἄλλας πράξεις
βασιλικάς. ἐθέλω γοῦν ἐκ περιττοῦ χρησάμενος τῇ παῤῥη-
σίᾳ, καὶ ὁμόσε χωρήσας τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγκλήματι,
καθ' ὑπερβολὴν ἀπολογήσασθαι. καὶ δή φημί σοι μηδένα
μηδὲν ἀμισθὶ ποιεῖν. οὐδ' ἂν τοὺς τὰ μέγιστα πράττοντας
εἴποις, ὅπου μὴ δὲ βασιλεὺς αὐτὸς, ἄμισθός ἐστιν. οὐ φόρους
λέγω, οὐδὲ δασμοὺς, ὁπόσοι παρὰ τῶν ἀρχομένων ἐπέτειοι
φοιτῶσιν, ἀλλ' ἐστὶ βασιλεῖ μισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ
ἡ παρὰ πᾶσιν εὔκλεια, καὶ τὸ ὑπὲρ τῶν εὐεργεσιῶν προ-
σκυνεῖσθαι. εἰκόνες δὲ, καὶ νεῲ, καὶ τεμένη, ὁπόσα παρὰ
τῶν ἀρχομένων ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦτά εἰσιν ὑπὲρ τῶν
φροντίδων, καὶ προνοίας, ἣν ἐκφέρονται προσκοποῦν-
τες ἀεὶ τὰ κοινὰ, καὶ βελτίω ποιοῦντες, ὡς δὴ μικρὰ
μεγάλοις εἰκάζειν, ἢν ἐθέλῃς, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς τοῦ σω-
ροῦ κορυφῆς, ἐφ' ἕκαστον τούτων, ἀφ' ὧν σύγκειται κατα-
βαίνειν, ὄψει ὅτι μεγέθει καὶ σμικρότητι διαλλάττομεν τῶν

off: Luciani

ἀκροπόλεων. τὰ δ' ἄλλα, μισθοφόροι ὁμοίως ἅπαντες. εἰ μὲν οὖν τοῦτον ἐπιθάκειν τὸν νόμον, μηδένα μηδὲν πράττειν, ἔνοχος ἂν εἰκότως ἐδόκουν τῇ παρανομίᾳ. εἰ δὲ τοῦτο μὲν οὐδαμοῦ τοῦ βιβλίου λέλεκταί μοι, χρὴ δὲ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἔνεργον εἶναι, τί ἂν ἄλλο ἐς δέον αὑτῷ χρῷτο, ἢ φίλοις συμπονῶν πρὸς τὰ βέλτιστα, κἀν τῷ μέσῳ ὑπαίθριος πεῖραν αὑτοῦ διδοὺς, ὅπως ἔχει πίστεως, καὶ σπουδῆς, καὶ εὐνοίας πρὸς τὰ ἐγκεχειρισμένα, ὡς μὴ τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο, Ετώσιον ἀρούρης ἄχθος εἴη. πρὸ δὲ τῶν ὅλων, μεμνῆσθαι χρὴ τοὺς ἐπιτιμῶντας, ὅτι οὐ σοφῷ ὄντι μοι, εἰ δή τις καὶ ἄλλος ἐστί που σοφὸς, ἐπιτιμήσουσιν, ἀλλὰ τῷ ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου, λόγους μὲν ἀσκήσαντι, καὶ τὰ μέτρια ἐπαινουμένῳ ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς δὲ τὴν ἄκραν ἐκείνην τῶν κορυφαίων ἀρετὴν, οὐ πάνυ γεγυμνασμένῳ. καὶ μὰ Δί' οὐδ' ἐπὶ τούτῳ αἰτιᾶσθαί μοι ἄξιον, ὅτι μὴ δὲ ἄλλῳ ἔγωγ' οὖν ἐντετύχηκα, τὴν τοῦ σοφοῦ ὑπόσχεσιν ἀποπληροῦντι. σοῦ μέν τοι καὶ θαυμάσαιμ' ἂν ἐπιτιμῶντός μου τῷ νυνὶ βίῳ, εἴγε ἐπιτιμώης, ὃν πρὸ πολλοῦ ᾔδεις ἐπὶ ῥητορικῇ δημοσίᾳ μεγίστας μισθοφορὰς ἐνεγκάμενον, ὁπότε κατὰ θέαν τοῦ ἑσπερίου Ὠκεανοῦ καὶ τὴν κελτικὴν ἅμα ἐπιὼν ἐνέτυχες ἡμῖν, τοῖς μεγαλομίσθοις τῶν σοφιστῶν ἐναριθμουμένοις. ταῦτά σοι ὦ ἑταῖρε, καί τοι ἐν μυρίαις ταῖς ἀσχολίαις ὢν, ὅμως ἐπελογησάμην, οὐκ ἐν παρέργῳ θέμενος τὴν λευκὴν παρὰ σοῦ καὶ πλήρη μοι ἐνεχθῆναι. ἐπεὶ πρός γε τοὺς ἄλλους, κἂν συνάμα πάντες κατηγορῶσιν, ἱκανὸν ἂν εἴη μοι τὸ, οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

humilitas Luciani

οὐδεὶς σοφός.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΣΕΙ ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΣ.

Χαλεπὸν μὲν ἄνθρωπον ὄντα, δαίμονός τινος ἐπήρειαν διαφυγεῖν. πολὺ δὲ χαλεπώτερον ἀπολογίαν εὑρεῖν παραλόγου καὶ δαιμονίου πταίσματος. ἅπερ ἀμφότερα νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν. ὃς ἀφικόμενος παρὰ σὲ, ὡς προσείποιμι τὸ ἑωθινὸν, δέον τὴν συνήθη ταύτην φωνὴν ἀφεῖναι, καὶ χαίρειν κελεύειν. ἐγὼ δ᾽ ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθόμενος, ὑγιαίνειν σε ἠξίουν. εὔφημον μὲν καὶ τοῦτο, οὐκ ἐν καιρῷ δὲ, ὡς οὐ κατὰ τὴν ἕω. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ εὐθὺς ἴδιόν τε, καὶ ἠρυθρίων, καὶ παντοῖος ἦν ὑπ᾽ ἀπορίας. οἱ παρόντες δὲ, οἱ μὲν, παραπαίειν, ὡς τὸ εἰκός. οἱ δὲ, ληρεῖν ὑφ᾽ ἡλικίας. οἱ δὲ, χθεσινῆς κραιπάλης ἀνάμεστον ἔτι ᾤοντό με, εἶναι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα σὺ ἐπιεικῶς ἤνεγκας τὸ γεγονός. οὐδ᾽ ὅσον ἄκρῳ τῷ μειδιάματι ἐπισημηνάμενος τῆς γλώττης τὴν διαμαρτίαν. ἔδοξεν οὖν μοι καλῶς ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγγράψαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιῴμην ἐπὶ τῷ πταίσματι, μηδ᾽ ἀφόρητον ἡγοίμην, εἰ πρεσβύτης ἀνὴρ τοσοῦτον ἀπεσφάλην τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ οὐδὲν ἔδει μοι ὑπὲρ γλώττης, εἰς οὕτως εὔφημον εὐχὴν ὀλισθούσης. ἀρξάμενος μὲν οὖν τῆς γραφῆς, πάνυ ἀπόρῳ ἐντεύξεσθαι ᾤμην τῷ προβλήματι. προϊόντι δὲ, πολλὰ προὐφαίνετο τὰ λεκτέα. οὐ μὴν πρότερον ἐρῶ αὐτὰ, ἢν μὴ περὶ τοῦ χαίρειν αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὖ πράττειν, καὶ τοῦ ὑγιαίνειν προείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαίρειν, ἀρχαία μὲν ἡ προσαγόρευσις. οὐ μὴν ἑωθινὴ μόνον, οὐδ᾽ ὑπὸ τὴν πρώτην ἔντευξιν, ἀλλὰ καὶ πρῶτον μὲν ἰδόντες ἀλλήλους, ἔλεγον αὐτό. ὡς

γων, καὶ τοῦτο ὑποστῆναι τὸ τόλμημα τῶν διακοσίαις δραχ-
μαῖς ἐλέγετο· ταῦτα μὲν οὖν ἴσως μέτρια. ἢν δὲ, ποιητικὸς
αὐτὸς, ἢ συγγραφικὸς ὁ πλούσιος ᾖ, παρὰ τὸ δεῖπνον τὰ
αὑτοῦ ῥαψῳδῶν, τότε καὶ μάλιστα διαρραγῆναι χρὴ,
ἐπαινοῦντα, καὶ κολακεύοντα, καὶ τρόπους ἐπαίνων και-
νοτέρους ἐπινοοῦντα. εἰσὶ δ' οἳ καὶ τῷ κάλλει θαυμάζεσθαι
ἐθέλουσι· καὶ δεῖ Ἀδώνιδας αὐτοὺς, καὶ Ὑακίνθους ἀκούειν,
πήχεως ἐνίοτε τὴν ῥῖνα ἔχοντας, σὺ δ' οὖν ἐὰν μὴ ἐπαι-
νῇς, ἐς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίου εὐθὺς ἀφίξῃ, ὡς καὶ
φθονῶν, καὶ ἐπιβουλεύων αὐτῷ· χρὴ δὲ καὶ σοφοὺς, καὶ ῥή-
τορας εἶναι αὐτοὺς, κἂν εἴ τι σολοικίσαντες τύχωσιν·
αὐτὸ τὸ τῆς Ἀττικῆς, καὶ τοῦ Ὑμηττοῦ, μεστοὺς δοκεῖν τοὺς
λόγους, καὶ νόμον εἶναι τὸ λοιπὸν, οὕτω λέγειν. καίτοι φο-
vi. d. Juvenal. ρητὰ ἴσως τὰ τῶν ἀνδρῶν. αἱ δὴ οὖν γυναῖκες, καὶ γὰρ
αὖ καὶ τόδε ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπουδάζεται, τὸ εἶναί τινας
αὐταῖς πεπαιδευμένους, μισθοῦ ὑποτελεῖς ξυνόντας, καὶ
τῷ φορείῳ παρεπομένους, ἓν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν ἄλλων
καλλωπισμάτων αὐταῖς δοκεῖ, ἢν λέγηται ὡς πεπαιδευ-
μέναι τέ εἰσι, καὶ φιλόσοφοι, καὶ ποιοῦσιν ᾄσματα οὐ
πολὺ τῆς Σαπφοῦς ἀποδέοντα, διὰ δὴ ταῦτα, μισθω-
τοὺς καὶ αὗται περιάγονται ῥήτορας, καὶ γραμματικοὺς,
καὶ φιλοσόφους. ἀκροῶνται δ' αὐτῶν πηνίκα, γελοῖον γὰρ
καὶ τοῦτο, ἤτοι μεταξὺ κοσμούμεναι, καὶ τὰς κόμας περι-
πλεκόμεναι, ἢ παρὰ τὸ δεῖπνον. ἄλλοτε γὰρ οὐκ ἄγουσι
σχολήν. πολλάκις δὲ καὶ μεταξὺ τοῦ φιλοσόφου τι διεξιόν-
τος, ἡ ἄβρα προσελθοῦσα, ὤρεξε παρὰ τοῦ μοιχοῦ γραμ-
ματίον. οἱ δὲ περὶ σωφροσύνης ἐκεῖνοι λόγοι, ἑστᾶσι περι-
μένοντες ἔστ' ἂν ἐκείνη ἀντιγράψασα τῷ μοιχῷ, ἐπα-
ναδράμῃ πρὸς τὴν ἀκρόασιν. ἐπειδὰν δέ ποτε διὰ μακροῦ
τοῦ χρόνου Κρονίων, ἢ Παναθηναίων ἐπιστάντων πέμπηται

τί σοι ἐφεστρίδιον ἄθλιον, ἢ χιτώνιον ὑπόσαθρον, ἐνταῦθα μάλιστα πολλὴν δεῖ καὶ μεγάλην γενέσθαι τὴν πομπήν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος, εὐθὺς ὑποσκηπτομένου παρακούσας τοῦ δεσπότου, προσδραμὼν, καὶ προμηνύσας, ἀπέρχεται, μισθὸν οὐκ ὀλίγον τῆς ἀγγελίας προσλαβών. ἕωθεν δὲ τρισκαίδεκα ἥκουσι κομίζοντες, ἕκαστος ὡς πολλὰ εἶπε, καὶ ὡς ὑπέμνησε, καὶ ὡς ἐπιτραπεὶς, τὸ κάλλιον ἐπελέξατο διεξιών. ἅπαντες δ' οὖν ἀπαλλάττονται λαβόντες, ἔτι καὶ βρενθυόμενοι, ὅτι μὴ πλείω ἔδωκας. ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτὸς, κατὰ δύο ὀβολοὺς, καὶ τέτταρας. καὶ βαρὺς αἰτῶν σὺ, καὶ ὀχληρὸς δοκεῖς. ἵνα δ' οὖν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτὸς, καὶ ἱκετευτέος, θεραπευτέος δὲ καὶ ὁ οἰκονόμος, οὗτος μὲν, καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος. οὐκ ἀμελητέος δὲ οὐδ' ὁ σύμβουλος, καὶ φίλος. καὶ τὸ ληφθὲν, ἤδη προωφείλετο ἱματιοκαπήλῳ, ἢ ἰατρῷ, ἢ σκυτοτόμῳ τινί. ἄδωρα οὖν σοι τὰ δῶρα, καὶ ἀνόνητα, πολὺς δὲ ὁ φθόνος. καί που καὶ διαβολή τις ἠρέμα ὑπεξανίσταται πρὸς ἄνδρα ἤδη τοὺς κατὰ σοῦ λόγους ἡδέως ἐνδεχόμενον. ὁρᾷ γὰρ ἤδη σὲ μὲν ὑπὸ τῶν συνεχῶν πόνων ἐκτετρυχωμένον, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν σκάζοντα, καὶ ἀπηυδηκότα, τὴν ποδάγραν δὲ ὑπανιοῦσαν. ὅλως γὰρ ὅπερ ἦν νοσιμώτατον ἐν σοὶ ἀπανθισάμενος, καὶ τὸ ἐγκαρπότατον τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀκμαιότατον τοῦ σώματος ἐπιτρίψας, καὶ ῥάκος σε πολυσχιδὲς ἐργασάμενος, ἤδη περιβλέπει, σὲ μὲν οἷ τῆς κόπρου ἀπορρίψῃ φέρων, ἄλλον δὲ ὅπως τῶν δυναμένων τοὺς πόνους καρτερεῖν προσλήψεται. καὶ ἤτοι μειράκιον αὐτοῦ ὅτι ἐπείρασας ποτε, ἢ τῆς γυναικὸς ἅβραν παρθένον γέρων ἀνὴρ διαφθείρας, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐπικληθεὶς, νύκτωρ ἐγκεκαλυμμένος, ἐπὶ τράχηλον ὠσθεὶς, ἐξελήλυθας ἔρημος ἁπάντων, καὶ ἄπορος, τὴν βελτίστην ποδά-

γρίαν αὐτῷ γέρας παραλαβών. καὶ ἃ μὲν τέως ᾔδεις, ἀπομαθὼν ἐν τοσούτῳ χρόνῳ, θυλάκου δὲ μείζω τὴν γαστέρα ἐργασάμενος, ἀπλήρωτόν τι, καὶ ἀπαραίτητον κακόν. καὶ γὰρ ὁ λαιμὸς ἀπαιτεῖ ἐκ τοῦ ἔθους. καὶ ἀπομανθάνων αὐτὰ, ἀγανακτεῖ. καὶ σε οὐκ ἄν τις ἄλλος δέξαιτο ἔξωρον ἤδη γεγονότα, καὶ τοῖς γεγηρακόσιν ἵπποις ἐοικότα. ὧν οὐδὲ τὸ δέρμα ὁμοίως χρήσιμον. ἄλλως τε, καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀπωσθῆναι διαβολὴ πρὸς τὸ μεῖζον εἰκαζομένη, μοιχὸν, ἢ φαρμακέα σε, ἤ τι τοιοῦτον ἄλλο δοκεῖν ποιεῖ. ὁ μὲν γὰρ κατήγορος, καὶ σιωπῶν ἀξιόπιστος. σὺ δ᾽ ἕλλην, καὶ ῥᾴδιος τὸν τρόπον, καὶ πρὸς πᾶσαν ἀδικίαν εὔκολος. τοιούτους γὰρ ἅπαντας ἡμᾶς εἶναι οἴονται. καὶ μάλα εἰκότως. δοκῶ γάρ μοι καὶ τῆς τοιαύτης δόξης αὐτῶν, ἣν ἔχουσι περὶ ἡμῶν, κατανενοηκέναι τὴν αἰτίαν. πολλοὶ γὰρ οἱ ἐς τὰς οἰκίας παρελθόντες, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἄλλο χρήσιμον εἰδέναι, μαντείας, καὶ φαρμακείας ὑπέσχοντο, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς. καὶ ταῦτα πεπαιδεῦσθαι λέγοντες, καὶ τρίβωνας ἀμπεχόμενοι, καὶ πώγωνας οὐκ εὐκαταφρονήτους καθειμένοι. εἰκότως οὖν τὴν ὁμοίαν περὶ πάντων ὑπόνοιαν ἔχουσιν, οὓς ἀρίστους ᾤοντο, τοιούτους ὁρῶντες, καὶ μάλιστα ἐπιτηροῦντες αὐτῶν τὴν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ ξυνουσίᾳ κολακείαν, καὶ τὴν πρὸς τὸ κέρδος δουλοπρέπειαν. ἀποσεισάμενοι δὲ, αὐτοὺς μισοῦσι, καὶ μάλα εἰκότως. καὶ ἐξ ἅπαντος ζητοῦσιν ὅπως ἄρδην ἀπολέσωσιν, ἢν δύνωνται. λογίζονται γὰρ ὡς ἐξαγορεύσουσιν αὐτῶν τὰ πολλὰ ἐκεῖνα τῆς φύσεως ἀπόρρητα, ὡς ἅπαντα εἰδότες ἀκριβῶς, καὶ γυμνοὺς αὐτοὺς ἐποπτευκότες. τοῦτο τοίνυν ἀποπνίγει αὐτούς. ἅπαντες γὰρ ἀκριβῶς ὅμοιοί εἰσι τοῖς καλλίστοις τούτοις βιβλίοις, ὧν χρυσοῖ μὲν οἱ ὀμφαλοί, πορφυρᾶ δ᾽ ἐκτοσθεν

ἢ Φαίδρα· τὰ δ' ἔνδον, ἢ Θυέστης ἐστὶ τῶν τέκνων ἑστιώμενος, ἢ Οἰδίπους τῇ μητρὶ ξυνών, ἢ Τηρεὺς δύο ἀδελφὰς ἅμα ὀπυίων. τοιοῦτοι καὶ αὐτοί εἰσι, λαμπροὶ καὶ περίβλεπτοι· ἔνδον δ' ὑπὸ τῇ πορφύρᾳ, πολλὴν τὴν τραγῳδίαν σκέποντες. ἕκαστον γοῦν αὐτῶν ἢν ἐξειλήσῃς, δρᾶμα οὐ μικρὸν εὑρήσεις Εὐριπίδου τινὸς, ἢ Σοφοκλέους. τὰ δ' ἔξω, πορφύρα εὐανθὴς, καὶ χρυσοῦς ὁ ὀμφαλός. ταῦτ' οὖν ξυνεπιστάμενοι αὐτοῖς, μισοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσιν, εἴ τις ἀποστὰς ἀκριβῶς, κατανενοηκὼς αὐτοὺς ἐκτραγῳδήσει, καὶ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖ, βούλομαι δ' ὅμως ἔγωγε ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα τινὰ τοῦ τοιούτου σου βίου γράψαι, ὅπως ἐς αὐτὴν ἀποβλέπων, εἰδῇς εἴ σοι παριτητέον ἐστὶν ἐς αὐτήν. ἡδέως μὲν οὖν Ἀπελλοῦ τινος, ἢ Παρρασίου, ἢ Ἀετίωνος, ἢ καὶ Εὐφράνορος ἂν ἐδεήθην ἐπὶ τὴν γραφήν. ἐπεὶ δὲ ἄπορον νῦν εὑρεῖν τινα οὕτω γενναῖον, καὶ ἀκριβῆ τὴν τέχνην, ψιλὴν ὡς οἷόν τέ σοι ἐπιδείξω τὴν εἰκόνα. καὶ δὴ γεγράφθω, προπύλαια μὲν ὑψηλὰ, καὶ ἐπίχρυσα, καὶ μὴ κάτω ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ἄνω τῆς γῆς ἐπὶ λόφου κείμενα. καὶ ἡ ἄνοδος ἐπὶ πολὺ, καὶ ἀνάντης, καὶ ὄλισθον ἔχουσα, ὡς πολλάκις ἤδη πρὸς τῷ ἄκρῳ ἔσεσθαι ἐλπίσαντας, ἐκτραχηλισθῆναι, διαμαρτόντος τοῦ ποδός. ἔνδον δὲ, ὁ πλοῦτος αὐτὸς καθήσθω, χρυσοῦς ὅλος ὡς δοκεῖ, πάνυ εὔμορφος, καὶ ἐπέραστος, ὁ δ' ἐραστὴς μόγις ἀνελθὼν, καὶ πλησιάσας τῇ θύρᾳ, τεθηπέτω, ἀφορῶν ἐς τὸ χρυσίον. παραλαβοῦσα δὲ αὐτὸν ἡ ἐλπίς, εὐπρόσωπος καὶ αὐτὴ, καὶ ποικίλα ἀμπεχομένη εἰσαγέτω σφόδρα ἐκπεπληγμένον τῇ εἰσόδῳ. τοὐντεῦθεν δὲ, ἡ μὲν ἐλπὶς, ἀεὶ προηγείσθω. διαδεξάμεναι δ' αὐτὸν ἄλλαι γυναῖκες, ἀπάτη καὶ δουλεία, παραδότωσαν τῷ πόνῳ. ὁ δὲ, πολλὰ τὸν ἄθλιον καταγυμνάσας, τελευτῶν, ἐγχειρισάτω αὐτὸν τῷ γήρᾳ, ἤδη ὑπονοσοῦντα, καὶ τετραμμένον τὴν

tabula Cebetis alludit

χρόαν· ὑστάτη δὲ ὕβρις ὑπολαβομένη, συρέτω πρὸς τὴν ἀπόγνωσιν· ἡ δ' ἐλπὶς, τὸ ἀπὸ τούτου, ἀφανὴς ἀποπτάσθω, καὶ μηκέτι καθ' ἃς εἰσῆλθε τοὺς χρυσοῦς θυρῶνας, ἐκ τινος δ' ἀποστρόφου καὶ λεληθείας ἐξόδου ἐξωθείσθω, γυμνός· προγάστωρ· ὠχρός· γέρων· τῇ ἑταίρᾳ μὲν, τὴν αἰδῶ σκέπων, τῇ δεξιᾷ δὲ, αὐτὸς ἑαυτὸν ἄγχων· ἀπαντάτω δ' ἐξιόντι ἡ μετάνοια δακρύουσα ἐς οὐδὲν ὄφελος, καὶ τὸν ἄθλιον ἐπαπολλῦσα· τοῦτο μὲν ἔστω τὸ τέλος τῆς γραφῆς. σὺ δ' οὖν ὦ ἄριστε Τιμόκλεις, αὐτὸς ἤδη ἀκριβῶς ἐπισκοπῶν ἕκαστα, ἐννόησον εἴ σοι καλῶς ἔχει, προσελθόντα εἰς τὴν εἰκόνα κατὰ ταύτας τὰς θύρας, ἐκείνην τὴν ἔμπαλιν αἰσχρῶς οὕτως ἐκπεσεῖν. ὅ,τι δ' ἂν πράττῃς, μέμνησο τοῦ σοφοῦ λέγοντος, ὡς θεὸς ἀναίτιος, αἰτία δὲ ἑλομένου.

λεληθυίας

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΙΣΘΩ ΣΥΝΟΝΤΩΝ.

π

Αλαι σκοπῶ πρὸς ἐμαυτὸν ὦ καλὲ Σαβῖνε, ἅτινά σοι εἰκὸς ἐπελθεῖν ἦν εἰπεῖν, ἀναγνόντι ἡμῶν τὸ περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων βιβλίον· ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἀγελαστὶ διεξῄεις αὐτὸ, καὶ πάνυ μοι πρόδηλον· ἃ δὲ μεταξὺ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο, ταῦτα νῦν ἐφαρμόττειν ζητῶ τοῖς ἀνεγνωσμένοις. εἰ τοίνυν μὴ κακὸς ἐγὼ μαντικὴν, δοκῶ μοι ἀκούειν σου λέγοντος, εἶτά τις αὐτὸς ταῦτα γεγραφὼς, καὶ κατηγορίαν οὕτω δεινὴν κατὰ τοῦ τοιούτου βίου διεξελθὼν, ἔπειτα πάντων ἐκλαθόμενος, ὀστράκου φασὶ μεταπεσόντος, ἑκὼν ἑαυτὸν φέρων ἐς δουλείαν οὕτω περιφανῆ, καὶ περίβλεπτον ἐνῆκε, πόσοι Μῖδαι, καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μετέπεισαν αὐτὸν, ἀφεῖναι μὲν τὴν

ἐκ παίδων φίλην καὶ σύντροφον ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ Αἰακῷ γενόμενον, καὶ μονονουχὶ τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ πορθμείῳ ἔχοντα, παρέχειν ἑαυτὸν ἕλκεσθαι, καὶ φέρεσθαι, καθάπερ ὑπὸ κλοιῷ τινι χρυσῷ τὸν αὐχένα δεθέντα, οἷά ἐστι τῶν τρυφώντων πλουσίων τὰ σφιγγία, καὶ τὰ κουράλια. πολλὴ γοῦν ἡ διαφωνία τοῦ νῦν βίου πρὸς τὸ σύγγραμμα, καὶ τὸ ἄνω τοῦ ποταμοῦ χωρεῖν, καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τοῦτ' ἂν εἴη, οὐχ ὑπὲρ Ἑλένης μὰ Δί', οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἐπ' Ἰλίῳ γενομένων, ἀλλ' ἔργῳ ἀνατρεπομένων τῶν λόγων, καλῶς πρότερον εἰρῆσθαι δοκούντων. ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτόν, ὡς τὸ εἰκός, λέλεκταί σοι. ἐπάξεις δὲ ἴσως καὶ πρὸς αὐτὸν ἐμὲ ξυμβουλήν τινα τοιαύτην, οὐκ ἄκαιρον, ἀλλὰ φιλικήν, καὶ οἵαν σοι χρηστῷ καὶ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ πρέπουσαν. ἣν μὲν οὖν κατ' ἀξίαν ὑποδύεσθαι τὸ σὸν πρόσωπον ὑποκρίνωμαι, εὖ ἂν ἡμῖν ἔχοι, καὶ τῷ λογίῳ θύσομεν. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ σὺ προσθήσεις τὰ ἐνδέοντα. ὥρα τοίνυν μετασκευάσαι τὰς ἡμᾶς τῇ σκηνῇ, ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ ἀνέχεσθαι τεμνόμενον, καὶ καιόμενον, εἰ δέοι, ἐπὶ σωτηρίᾳ, σὲ δὲ ἐπιπάττειν τῶν φαρμάκων, καὶ τὴν σμίλην ἅμα πρόχειρον ἔχοντα, καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον. καὶ δὴ παραλαβὼν τὴν ἑτέραν, σὺ ταῦτα πρός με ὁ Σαβῖνος ἤδη λέγεις, πάλαι μὲν ὦ φιλότης, ὡς εἰκὸς εὐδοκίμηταί σοι τουτὶ τὸ σύγγραμμα, καὶ ἐν πολλῷ πλήθει δειχθέν, ὡς οἱ τότε ἀκροασάμενοι διηγοῦντο, καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς πεπαιδευμένοις, ὁπόσοι ὁμιλεῖν αὐτῷ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἥ τε γὰρ τῶν λόγων παρασκευὴ οὐ μεμπτή, καὶ ἡ ἱστορία πολλή, καὶ ἐμπειρία τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ἕκαστα σαφῶς ἐλέγετο. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι χρήσιμα πᾶσιν ἦν, καὶ μάλιστα τοῖς πεπαιδευμένοις, ὡς μὴ ὑπ'

ἴσ. κολάρια

ἤδη ὑπὲρ τὸν οὐδὸν, οὕτως ἀγεννῆ λατρείαν ἐπαγγελμέ-
νου, καὶ μονονουχὶ καὶ ἐμπομπεύοντος αὐτῇ. ὅσῳ γοῦν φα-
σιν ἐπισημότερος εἶναι δοκεῖς, τοσούτῳ καταγελαστότερος
ἂν δόξειας εἶναι, ἀντιφωνοῦντος τοῦ νῦν βίου τῷ βιβλίῳ.
,, καίτοι τί δεῖ καὶ νῦν ἐπὶ σὲ κατηγορίαν ζητεῖν, μετὰ τὴν θαυ-
,, μαστὴν τραγῳδίαν λέγουσαν, Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐχ
αὑτῷ σοφός; οὐκ ἀπορήσουσι δὲ οἱ κατηγοροῦντες καὶ ἀλ-
λων παραδειγμάτων ἐπὶ σέ. ἀλλ' οἱ μὲν, τοῖς τραγικοῖς
ὑποκριταῖς εἰκάζουσιν. οἳ ἐπὶ μὲν τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων
ἕκαστος αὐτῶν, ἢ Κρέων, ἢ αὐτὸς Ἡρακλῆς εἰσιν. ἔξω δὲ, Πῶ-
λος, ἢ Ἀριστόδημος, ἀποθέμενοι τὰ προσωπεῖα, γίγνονται
ὑπόμισθοι τραγῳδοῦντες, ἐκπίπτοντες, καὶ συριττόμενοι.
ἐνίοτε δὲ, μαστιγούμενοι τινὲς αὐτῶν, ὡς ἂν τῷ θεάτρῳ
δοκῇ. ἄλλοι δὲ, τὸ τοῦ πιθήκου πεπονθέναι σε φήσουσιν, ὃν
Κλεοπάτρα τῇ πάνυ φασὶ γενέσθαι. ἐκεῖνον γὰρ διδα-
χθέντα τέως μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κοσμίως, καὶ ἐμμελῶς
καὶ ἐπὶ πολὺ θαυμάζεσθαι μένοντα ἐν τῷ σχήματι, καὶ τὸ πρέ-
πον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ᾄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκινούμενον
ὑμέναιον. ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰσχάδας οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλον πόρ-
ρω κειμένην, μακρὰ χαίρειν φράσαντα τοῖς αὐλοῖς, καὶ
ῥυθμοῖς, καὶ ὀρχήμασι, συναρπάσαντα, κατατρώγειν,
ἀπορρίψαντα, μᾶλλον δὲ συντρίψαντα τὸ πρόσωπον. καὶ
σὺ τοίνυν φαίην ἂν, οὐχ ὑποκριτὴς, ἀλλὰ ποιητὴς τῶν καλ-
λίστων, καὶ νομοθέτης γενόμενος, ὑπὸ ταυτησὶ τῆς ἰσχά-
δος παραφανείσης, ἠλέγχθης πίθηκος ὤν, καὶ ἀπ' ἄκρου
,, χείλους φιλοσοφῶν, καὶ ἕτερα μὲν κεύθων ἐνὶ φρεσίν,
,, ἄλλα δὲ λέγων, ὡς εἰκότως ἄν τινα ἐπὶ σοῦ εἰπεῖν, ὅτι ἃ λέ-
γεις, καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι ἐξιοῖς, χείλεα μέν σου ἐδίηνεν, ἀξιοῖς
ὑπερῴην δ' αὐχμῶσαν καταλέλοιπε. τοιγαροῦν, παρὰ πό-
δας εὐθὺς ἐπισπάσας δίκην, προπετῶς μὲν θρασυνάμενος

πρὸς τὰς ἀνθρώπων χρείας. μετὰ μικρὸν δὲ μονονουχὶ ὑπὸ κήρυκι ἐξομοσάμενος τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ἔοικεν ἡ Ἀδράστεια τότε κατόπιν ἐφεστῶσά σοι εὐδοκιμοῦντι, ἐφ' οἷς κατηγόρεις τῶν ἄλλων, καταγελᾶν, ὡς ἂν θεὸς εἰδυῖα τὴν μέλλουσάν σοι ἐς τὰ ὅμοια μεταβολὴν, καὶ ὅτι οὐκ εἰς τὸν κόλπον πτύσας πρότερον, ἠξίους κατηγορεῖν τῶν διὰ ποικίλας τινὰς τύχας, τοιαῦτα πράττειν ὑπομενόντων. εἰ γοῦν ὑπόθοιτό τις τῷ λόγῳ τὸν Αἰσχίνην μετὰ τὴν κατὰ τοῦ Τιμάρχου κατηγορίαν αὐτὸν ἁλῶναι, καὶ φωραθῆναι τὰ ὅμοια πάσχοντα, πόσον ἂν οἴει παρὰ τῶν ὁρώντων γενέσθαι τὸν γέλωτα, εἰ Τίμαρχον μὲν εὐθύνειν ἐπὶ τοῖς καθ' ὥραν ἡμαρτημένοις, αὐτὸς δὲ γέρων ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παροινοίη; τὸ δ' ὅλον, ἐκείνῳ τῷ φαρμακοπώλῃ ἔοικας, ὃς ἀποκηρύττων βηχὸς φάρμακον, καὶ αὐτίκα παύσειν τοὺς πάσχοντας ὑπισχνούμενος, αὐτὸς μεταξὺ σπώμενος ὑπὸ βηχὸς ἐφαίνετο. ταῦτα μὲν, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἕτερα εἴποι τις ἂν, οἷος σὺ κατηγορῶν ἐν οὕτως ἀμφιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυρίας τὰς ἀφορμὰς παρεχομένῃ. ἐγὼ δὲ ἤδη σκοπῶ ἥν τινα καὶ τράπωμαι πρὸς τὴν ἀπολογίαν. ἆρά μοι κράτιστον ἐθελοκακήσαντα, καὶ τὰ νῶτα ἐπιστρέψαντα, καὶ ἀδικεῖν οὐκ ἀρνούμενον, ἐπὶ τὴν κοινὴν ἐκείνην ἀπολογίαν καταφυγεῖν; λέγω δὲ τὴν τύχην, καὶ μοῖραν, καὶ εἱμαρμένην, καὶ παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν μοι τοὺς ἐπιτιμῶντας, εἰδότας ὡς οὐδενὸς ἡμεῖς κύριοι. ἀλλ' ὑπό τινος κρείττονος. μᾶλλον δὲ μιᾶς τῶν προειρημένων, ἀγόμεθα, οὐχ ἑκόντες, ἀλλ' ἀναίτιοι παντάπασιν ὄντες, ἃ ἂν λέγωμεν, ἢ ποιῶμεν, ἢ τοῦτο μὲν κομιδῇ ἰδιωτικὸν, καὶ οὐδ' ἂν σύ με ὦ φιλότης ἀνάσχοιο, τοιαύτην ἀπολογίαν προϊσχόμενον, καὶ συνήγορον τὸν Ὅμηρον παραλαμβάνοντα, καὶ τὰ ἐκείνου ἔπη ῥαψῳδοῦντα, Μοῖραν

,, οὐ πάνυ φημὶ πεφυγμένον ἀνθρώπων εἶναι, καὶ τὸ, ,, Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ. εἰ δὲ τοῦτον ἀφεὶς τὸν λόγον, ὡς οὐ πάνυ ἀξιόπιστον, ἐκεῖνο λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων, μήτε ὑπ᾽ ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης δελεασθεὶς, ὑποστῆναι τὴν παροῦσαν συνουσίαν, ἀλλὰ τὴν σύνεσιν, καὶ ἀνδρείαν, καὶ μεγαλονοίαν τοῦ ἀνδρὸς θαυμάσας, ἐθελῆσαι κοινωνῆσαι πράξεων τῷ τοιούτῳ, δέδοικα μὴ πρὸς τῇ ἐπιφερομένῃ κατηγορίᾳ κολακείας αἰτίαν προσλαβὼν, κατὰ τὸ εὑρίσκωμαι ἥλῳ φασὶν ἐκκρούων τὸν ἧλον, καὶ μείζονί γε τὸν σμικρότερον· ὅσῳ κολακεία τῶν ἄλλων ἁπάντων κακῶν, τὸ δουλοπρεπέστατον εἶναι, καὶ ταύτῃ χείριστον νενόμισται. τί οὖν ἄλλο, εἰ μήτε ταῦτα, μήτε ἐκεῖνα λέγειν δοκεῖ, ὑπόλοιπόν ἐσιν, ἢ ὁμολογεῖν μηδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν ἔχειν; μία μοι ἴσως ἐκείνη ἄγκυρα ἔτι ἄβροχος, ὀδύρεσθαι τὸ γῆρας, καὶ τὴν νόσον· καὶ μετὰ τούτων, τὴν πενίαν, πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναπείθουσαν, ὡς ἐκφύγοι τις αὐτήν. καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ, οὐκ ἄκαιρον ἴσως καὶ τὴν τοῦ Εὐριπίδου Μήδειαν παρακαλέσαι, παρελθοῦσαν εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκεῖνα τὰ ἰαμβεῖα, μικρὸν αὐτὰ παρῳδήσασαν, ,, καὶ μανθάνω μὲν, οἷα δρᾶν μέλλω κακά. ,, Πενία δὲ, κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. τὸ μὲν γὰρ τοῦ Θεόγνιδος κἂν ἐγὼ μὴ λέγω, τίς οὐκ οἶδεν οὐκ ἀπαξιοῦντος, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν, καὶ κατὰ κρημνῶν γε ἠλιβάτων, εἰ μέλλοι τις οὕτως ἀποδράσεσθαι τὴν πενίαν; ταῦτα μὲν εἶναι δοκεῖ, ἅ τις ἂν ὡς ἐν τοιούτῳ ἀπολογήσασθαι ἔχοι, οὐ πάνυ εὐπρόσωπον ἕκαστον αὐτῶν. σὺ δέ μοι θάρρει ὦ ἑταῖρε, ὡς οὐδενὶ τούτων ἐμοῦ χρησομένου, μὴ γὰρ τοσοῦτός ποτε λιμὸς καταλάβοι τὸ Ἄργος, ὡς τὴν κοίλην Ἀρα-

βίων πέρι ἐπιχειρεῖν. οὐδ' ἡμεῖς οὕτω πάνυ τις ἄλογοι ἀπολογίας, ὡς ὑπ' ἀπορίας τὰ τοιαῦτα κρησφύγετα πρὸς τὴν κατηγορίαν ζητεῖν. ἀλλά μοι ἐκεῖνο ἐννόησον, ὡς πάμπολυ τὰ τοιαῦτα διαφέρει, ἐς οἰκίαν τινὸς πλουσίου ὑπόμισθον παρελθόντα, δουλεύειν, καὶ ἀνέχεσθαι ὅσα μοι φησὶ τὸ βιβλίον, ἢ δημοσίᾳ πράττοντά τι τῶν κοινῶν, καὶ ἐς δύναμιν πολιτευόμενον, ἐπὶ τούτῳ παρὰ βασιλέως μισθοφορεῖν. διελθὼν δὴ, καὶ ἰδίᾳ καὶ καθ' ἑκάτερον, σκόπει. εὑρήσεις γὰρ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν τὸ γράμμα. καὶ τοσοῦτον ἐοικότας ἀλλήλοις τοὺς βίους, ὅσον μόλιβδος ἀργύρῳ, καὶ χαλκὸς χρυσῷ, καὶ ἀνεμώνη ῥόδον, καὶ ἀνθρώπῳ πίθηκος. μισθὸς μὲν γὰρ δὴ κἀκεῖ, κἀνταῦθα, καὶ τὸ ὑπ' ἄλλῳ τάττεσθαι. τὸ δὲ πρᾶγμα, παμπόλῳ ἔχει τὴν διαφοράν. πόλυ ἐκεῖ μὲν γὰρ δουλεία σαφής, καὶ οὐ πολὺ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκοτρίβων διαφέρουσιν οἱ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ προσιόντες. οἱ δὲ τὰ κοινὰ διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ πόλεσι, καὶ ἔθνεσιν ὅλοις σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους παρέχοντες, οὐκ ἂν εἰκότως ἐκ μόνου τοῦ μισθοῦ διαβάλλοιντο, καὶ ἐς ὁμοιότητα καὶ κοινωνίαν τῆς κατηγορίας καθέλκοιντο. ἐπεὶ οὐκ ἂν φθάνοι τις ἁπάσας ἀναιρῶν τὰς τοιαύτας προστασίας. καὶ οὔτε οἱ τοιαῦτα ἔθνη ἐπιτροπεύοντες, οὔθ' οἱ τὰς πόλεις ἁρμόττοντες, οὔθ' οἱ τὰς φάλαγγας, ἢ στρατόπεδα ὅλα ἐγχειριζόμενοι, ὀρθῶς ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτοῖς τοῦ ἔργου πρόσεισιν. ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑνὸς οἶμαι χρὴ ἀνατρέπειν τὰ πάντα, οὐδ' ἰσοτιμίαν τῶν μισθοφορούντων καθιστάναι. τὸ δ' ὅλον, οὐ τοὺς μισθαρνοῦντας ἅπαντας ἐγὼ φαύλῳ βίῳ συνεῖναι ἔφασκον, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις ἐπὶ προφάσει παιδεύσεως δουλεύοντας, ᾤκτειρον. τουτὶ δὲ ὦ ἑταῖρε τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα,

πάντα πάσιν ἑτεροῖόν ἐστιν, εἰ τὰ μὲν οἴκοι, ἴσως τι μὴ
ἡμῖν· δημοσίᾳ δὲ, τῆς μεγίστης ἀρχῆς κοινωνοῦμεν, καὶ
τὸ μέρος συνδιαπράττομεν· ἐγὼ γοῦν εἰ σκέψαιο, δό-
ξαιμ' ἄν σοι οὐ τὸ σμικρότατον τῆς αἰγυπτίας ταύτης
ἀρχῆς ἐγκεχειρίσθαι, τὰς δίκας εἰσάγειν, καὶ τάξιν αὐ-
ταῖς τὴν προσήκουσαν ἐπιτιθέναι, καὶ τῶν πραττομένων
καὶ λεγομένων ἁπάντων ὑπομνήματα γράφεσθαι,
καὶ τάς τε ῥητορείας τῶν δικαιολογούντων ῥυθμίζειν, καὶ officium Luciani
τὰς τοῦ ἄρχοντος γνώσεις πρὸς τὸ σαφέστατον ἅμα καὶ
ἀκριβέστατον σὺν πίστει τῇ μεγίστῃ διαφυλάττειν, καὶ πα-
ραδιδόναι δημοσίᾳ πρὸς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀποκεισομέ-
νας· καὶ ὁ μισθὸς οὐκ ἰδιωτικὸς, ἀλλὰ παρὰ τοῦ βασι-
λέως· οὐ σμικρὸς οὐδὲ οὗτος, ἀλλὰ πολυτάλαντος· καὶ
τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, οὐ φαῦλαι ἐλπίδες, εἰ τὰ εἰκότα γέ-
νοιτο, ἀλλ' ἔθνος ἐπιτραπῆναι, ἤ τινας ἄλλας πράξεις
βασιλικάς· ἐθέλω γοῦν ἐκ τοῦ πάνυ χρησάμενος τῇ παῤῥη-
σίᾳ, καὶ ὁμόσε χωρήσας τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγκλήματι,
καθ' ὑπερβολὴν ἀπολογήσασθαι· καὶ δή φημί σοι μηδένα
μηδὲν ἀμισθὶ ποιεῖν· οὐδ' ἂν τοὺς τὰ μέγιστα πράττοντας
εἴπῃς, ὅπου μηδὲ βασιλεὺς αὐτὸς, ἄμισθός ἐστιν· οὐ φόρους
λέγω, οὐδὲ δασμοὺς, ὁπόσοι παρὰ τῶν ἀρχομένων ἐπέτειοι
φοιτῶσιν, ἀλλ' ἔστι βασιλεῖ μισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ
ἡ παρὰ πᾶσιν εὔκλεια, καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις προ-
σκυνεῖσθαι· εἰκόνες δὲ, καὶ νεὼ, καὶ τεμένη, ὁπόσα παρὰ
τῶν ἀρχομένων ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦτά εἰσιν ὑπὲρ τῶν
φροντίδων, καὶ προνοίας, ἣν ἐκφέρονται προσκοποῦν-
τες ἀεὶ τὰ κοινὰ, καὶ βελτίω ποιοῦντες, ὡς δὴ μικρὰ
μεγάλοις εἰκάζειν, ἢν ἐθέλῃς, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς τοῦ σω-
ροῦ κορυφῆς, ἐφ' ἕκαστον τούτων, ἀφ' ὧν σύγκειται κατα-
βαίνειν, ὄψει ὅτι μεγέθει καὶ σμικρότητι διαλλάττομεν τῶν

ὑπηρετούντων. τὰ δ' ἄλλα, μισθοφόροι ὁμοίως ἅπαντες.
εἰ μὲν οὖν τοῦτον ἐπιβάλλειν τὸν νόμον, μηδένα μηδὲν πράτ-
τειν, ἔνοχος ἂν εἰκότως ἐδόκουν τῇ παρανομίᾳ. εἰ δὲ
τοῦτο μὲν οὐδαμοῦ τοῦ βιβλίου λέλεκταί μοι, χρὴ δὲ τὸν
ἀγαθὸν ἄνδρα ἐνεργὸν εἶναι, τί ἂν ἄλλο ἐς δέον αὑτῷ
χρῷτο, ἢ φίλοις συμπονῶν πρὸς τὰ βέλτιςα, κἂν τῷ μέ-
σῳ ὑπαίθριος πεῖραν αὑτοῦ διδοὺς, ὅπως ἔχει πίςεως,
καὶ σπουδῆς, καὶ εὐνοίας πρὸς τὰ ἐγκεχειρισμένα, ὡς
μὴ τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο, ἐτώσιον ἀρούρης ἄχθος εἴη. πρὸ δὲ
τῶν ὅλων, μεμνῆσθαι χρὴ τοὺς ἐπιτιμῶντας, ὅτι οὐ σο-
humilitas Luciani φῷ ὄντι μοι, εἰ δή τις καὶ ἄλλος ἐςί που σοφὸς, ἐπιτιμή-
σουσιν, ἀλλὰ τῷ ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου, λόγους μὲν ἀσκή-
σαντι, καὶ τὰ μέτρια ἐπαινουμένῳ ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς δὲ
τὴν ἄκραν ἐκείνην τῶν κορυφαίων ἀρετὴν, οὐ πάνυ γεγυ-
μνασμένῳ. καὶ μὰ Δί' οὐδ' ὑπὸ τούτου αἰτιᾶσθαί μοι ἄξιον,
ὅτι μὴ δὲ ἄλλῳ ἔγωγ' οὖν ἐντετύχηκα, τὴν τοῦ σοφοῦ
οὐδεὶς σοφός. ὑπόσχεσιν ἀποπληροῦντι. σοῦ μέντοι καὶ θαυμάσαιμ' ἂν
ἐπιτιμῶντός μου τῷ νυνὶ βίῳ, εἴγε ἐπιτιμώης, ὃν πρὸ
πολλοῦ ᾔδεις ἐπὶ ῥητορικῇ δημοσίᾳ μεγίστας μισθοφο-
ρὰς ἐνεγκάμενον, ὁπότε κατὰ θέαν τοῦ ἑσπερίου Ὠκεα-
νοῦ καὶ τὴν κελτικὴν ἅμα ἐπιὼν ἐνέτυχες ἡμῖν, τοῖς με-
γαλομίσθοις τῶν σοφιςῶν ἐναριθμουμένοις. ταῦτά σοι ὦ
ἑταῖρε, καίτοι ἐν μυρίαις ταῖς ἀσχολίαις ὢν, ὅμως ἀπο-
λογησάμην, οὐκ ἐν παρέργῳ θέμενος τὴν λευκὴν παρὰ
σοῦ καὶ πλήρη μοι ἐνεχθῆναι. ἐπεὶ πρός γε τοὺς ἄλλους,
κἂν συνάμα πάντες κατηγορῶσιν, ἱκανὸν ἂν εἴη μοι
τὸ, οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΣΕΙ ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΣ.

Χαλεπὸν μὲν ἄνθρωπον ὄντα, δαίμονός τινος ἐπήρειαν διαφυγεῖν. πολὺ δὲ χαλεπώτερον ἀπολογίαν εὑρεῖν παραλόγου καὶ δαιμονίου πταίσματος. ἅπερ ἀμφότερα νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν. ὃς ἀφικόμενος παρὰ σέ, ὡς προσείποιμι τὸ ἑωθινόν, δέον τὴν συνήθη ταύτην φωνὴν ἀφεῖναι, καὶ χαίρειν κελεύειν. ἐγὼ δ' ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθόμενος, ὑγιαίνειν σε ἠξίουν. εὔφημον μὲν καὶ τοῦτο, οὐκ ἐν καιρῷ δέ, ὡς ἂν κατὰ τὴν ἕω. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ εὐθὺς ἴδιόν τι, καὶ ἠρυθρίων, καὶ παντοῖος ἦν ὑπ' ἀπορίας. οἱ παρόντες δέ, οἱ μέν, παραπαίειν, ὡς τὸ εἰκός. οἱ δέ, ληρεῖν ὑφ' ἡλικίας. οἱ δέ, χθιζινῆς κραιπάλης ἀνάμεστον ἔτι ᾤοντό με εἶναι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα σὺ ἐπιεικῶς ἤνεγκας τὸ γενόμενος. οὐδ' ὅσον ἄκρῳ τῷ μειδιάματι ἐπισημηνάμενος τῆς γλώττης τὴν διαμαρτίαν. ἔδοξεν οὖν μοι καλῶς ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγγράψαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιῴμην ἐπὶ τῷ πταίσματι, μηδ' ἀφόρητον ἡγοίμην, εἰ πρεσβύτης ἀνὴρ τοσοῦτον ἀπεσφάλην τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ οὐδὲν ἔδει οἶμαι ὑπὲρ γλώττης, εἰς οὕτως εὔφημον εὐχὴν ὀλισθούσης. ἀρχόμενος μὲν οὖν τῆς γραφῆς, πάνυ ἀπόρῳ ἐντεύξεσθαι ᾤμην τῷ προβλήματι. προϊόντι δέ, πολλὰ προὐφαίνετο τὰ λεκτέα. οὐ μὴν πρότερον ἐρῶ αὐτά, ἢν μὴ περὶ τοῦ χαίρειν αὐτοῦ, καὶ τοῦ εὖ πράττειν, καὶ τοῦ ὑγιαίνειν προείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαίρειν, ἀρχαία μὲν ἡ προσαγόρευσις. οὐ μὴν ἑωθινὴ μόνον, οὐδ' ὑπὸ τὴν πρώτην ἔντευξιν, ἀλλὰ καὶ πρῶτον μὲν ἰδόντες ἀλλήλους, ἔλεγον αὐτό. ὡς

τὸ, χαῖρ' ὦ δυνάστα τῆσδε γῆς Τιρυνθίας. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐς λόγους ἤδη παροινίους τρεπόμενοι, ὡς τὸ, Χαῖρ' Ἀχιλλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς, Ὀδυσσεὺς ὁπότε τὴν ἐπεσταλμένην πρεσβείαν αὐτῷ ἐῤῥητόρευεν. καὶ ἤδη ἀπιόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ, Χαίρετε, ἐγὼ δ' ὔμμιν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός. ἴδιος δὲ καιρὸς οὐδεὶς ἀπενενέμητο τῇ προσρήσει, οὐδὲ ὡς νῦν μόνος ὁ ἑωθινὸς, ὅπου γε καὶ ἐπὶ τῶν ἀπαισίων καὶ ἀπευκτοτάτων ὅμως ἐχρῶντο αὐτῇ, ὡς ὁ τοῦ Εὐριπίδου Πολυνείκης ἤδη τελευτῶν τὸν βίον, καὶ χαίρετ', ἤδη γάρ με περιβάλλει σκότος. καὶ οὐ μόνον φιλοφροσύνης αὐτοῖς ἦν τοῦτο σύμβολον, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθείας, καὶ τοῦ μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις. τὸ γοῦν μακρὰ χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντιεῖν δηλοῖ. πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης ὁ ἡμεροδρομήσας λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην, εἰπεῖν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθημένους, καὶ πεφροντικότας ὑπὲρ τοῦ τέλους τῆς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν. καὶ τοῦτο εἰπὼν, συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι. ἐν ἐπιστολῆς δὲ ἀρχῇ, Κλέων ὁ Ἀθηναίων δημαγωγὸς, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν προὔθηκεν, εὐαγγελιζόμενος τὴν νίκην τὴν ἐκεῖθεν, καὶ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἅλωσιν. καὶ ὅλως γε, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας ἀπὸ Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῶν ἐπιστολῶν διέμεινεν, ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενος τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὁ θαυμαστὸς Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος νομοθέτης τῶν τοιούτων, τὸ μὲν χαίρειν κελεύει καὶ πάνυ ἀποδοκιμάζειν ὡς μοχθηρὸν ὂν, καὶ οὐδὲν σπουδαῖον ἐμφαῖνον. τὸ δ' εὖ πράττειν ἀντ' αὐτοῦ εἰσάγει, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ ἐπιστέλλων γε τῷ Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτὸν, ὅτι ποιῶν ἐς τὸν Ἀπόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν

προσεῖπεν, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου, καὶ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώποις δεξιοῖς πρέπον. ὁ μέν γε θεσπέσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὑτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Ὀκέλλῳ τῷ Λευκανῷ, καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιληταῖς αὐτοῦ τεκμαίρεσθαι, οὔτε τὸ εὖ πράττειν προὔγραφεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευεν. ἅπαντες γοῦν οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπότε σπουδαῖόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ παρεκελεύοντο, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώματι ἁρμοδιώτατον, καὶ συνόλως ἅπαντα περιειληφὸς τἀνθρώπου ἀγαθά. καὶ τό γε τριπλοῦν αὐτοῖς τρίγωνον, τὸ δι' ἀλλήλων, τὸ πεντάγραμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ ὅλως ἡγοῦντο τὸ μὲν ὑγιαίνειν εἶναι, οὔτε δὲ τὸ εὖ πράττειν, οὔτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὴν τετρακτύν, τὸν μέγιστον ὅρκον αὐτῶν, ἣ τὸν ἐντελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν. οἱ δέ, καὶ ὑγίας ἀρχὴν ἐκάλεσαν· ὧν καὶ Φιλόλαός ἐστι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπου καὶ Ἐπίκουρος ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τὴν ἡδονὴν πρὸ ἁπάντων αἱρούμενος, ἐν ταῖς σπουδαιοτέραις ἐπιστολαῖς, εἰσὶ δ' αὗται ὀλίγαι, καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ προστάττει· πολὺ δ' ἂν καὶ ἐν τραγῳδίᾳ, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ εὕροις τὸ ὑγιαίνειν, πρῶτον εὐθὺς λεγόμενον. τὸ μὲν γὰρ Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς προτεταγμένον, τοῦ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει. ὁ δ' Ἄλεξις, Ὦ δέσποθ', ὑγίαινε. ὡς χρόνιος ἐλήλυθας. ὁ δ' Ἀχαιός, Ἥκω πεπραγὼς δεινά, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι. καὶ ὁ Φιλήμων, Αἰτῶ δ' ὑγείαν πρῶτον. εἶτ' εὐπραξίαν. τρίτον δέ, χαίρειν. εἶτ' ὀφείλειν μηδενί. ὁ μὲν γὰρ τὸ σκολιὸν γράψας, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται,

ται, τί καὶ οὗτός φησιν; Ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον· τὸ δεύτερον δὲ, καλὸν γενέσθαι· τρίτον δὲ, πλουτεῖν· τοῦ χαίρειν δὲ τὸ παράπαν οὐκ ἐμνήσθη· ἵνα σοι τὸ γνωριμώτατον ἐκεῖνο, καὶ πᾶσι διὰ στόματος λέγω, Ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων, μετὰ σοῦ ναίοιμι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς· ὥστε εἰ πρεσβίστη ἐστὶν ὑγίεια, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τὸ ὑγιαίνειν, προτακτέον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν· μυρία δὲ καὶ ἄλλα ἔκ τε ποιητῶν, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων καταδεῖξαί σοι ἔχων, προτιμώντων τὸ ὑγιαίνειν, τοῦτο μὲν παραιτήσομαι ὡς μὴ εἰς ἀπειροκαλίαν τινὰ μειρακιώδη ἐκπέσῃ μοι τὸ σύγγραμμα, καὶ κινδυνεύσωμεν ἄλλῳ ἥλῳ ἐκκρούειν τὸν ἧλον· ὀλίγα δέ σοι τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, ὁπόσα μέμνημαι οἰκεῖα τῷ παρόντι προσγράψαι, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον. ὅτε Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ἀγωνιεῖσθαι ἔμελλεν, ὡς Εὐμένης ὁ καρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἕωθεν εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ὁ Ἡφαιστίων, εἴτ' ἐπιλαθόμενος, εἴτ' ἐκταραχθεὶς ὥσπερ ἐγὼ, εἴτε καὶ θεοῦ τινος τοῦτο καταναγκάσαντος, ταὐτὸν ἐμοὶ ἔφη, Ὑγίαινε βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη παρατάττεσθαι· ταραχθέντων δὲ τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τῆς προσαγορεύσεως, καὶ τοῦ Ἡφαιστίωνος ὀλίγου δεῖν ὑπ' αἰδοῦς ἐκθανόντος, Ἀλέξανδρος δέχομαι εἶπε τὴν κληδόνα· τὸ γὰρ σώους ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς μάχης, ἤδη μοι ὑπισχνεῖται· Ἀντίοχος δὲ ὁ σωτὴρ, ὅτε τοῖς Γαλάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα οἱ τὸν Ἀλέξανδρον, κελεύειν σύνθημα πρὸ τῆς μάχης παραδοῦναι τῇ στρατιᾷ τὸ ὑγιαίνειν· καὶ ὑπὸ τούτῳ συνθήματι, τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην νίκην ἐνίκησε· καὶ Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς ἀνέστρεψε τὴν τάξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν προσ-

τραπῶν, ἐπὶ τέλει δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐρρῶσθαι, ὑπογράψας τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ συναγαγὼν φησιν. ἄξιον καὶ Πύρρου τοῦ Ἠπειρώτου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον τὰ δεύτερα ἐν στρατηγίαις ἐνεγκαμένου, καὶ μυρίας τροπὰς τῆς τύχης ἐνεγκόντος. οὗτος τοίνυν ἀεὶ θεοῖς εὐχόμενος, καὶ θύων, καὶ ἀνατιθεὶς οὐδὲ πώποτε ἢ νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ εὔκλειαν, ἢ πλούτου ὑπερβολὴν, ᾔτησε παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἓν τοῦτο ηὔχετο, ὑγιαίνειν. ὡς εἰ ἂν τοῦτ' ἔχῃ, ῥᾳδίως αὐτῷ τῶν ἄλλων προσγενησομένων, καὶ ἄριστά γε οἶμαι ἐφρόνει, λογιζόμενος ὅτι οὐδὲν ὄφελος τῶν ἁπάντων ἀγαθῶν, εἰ ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῇ. ἀλλὰ νῦν ἑκάστου καιρὸς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἀποδέδεικται, τάχα ἂν εἴποι τις. σὺ δὲ τοῦτον ἐναλλάξας, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἔφησθα, ὅμως τῷ δικαίῳ λόγῳ οὐκ ἂν ἔξω εἴης τοῦ ἡμαρτηκέναι, ὥσπερ ἂν εἴ τις περὶ τῇ κνήμῃ τὸ κράνος, ἢ περὶ τῇ κεφαλῇ τὰς κνημῖδας ἐπιδήσαιτο. ἀλλ' ὦ βέλτιστε, φαίην ἂν κἀγὼ πρὸς αὐτὸν, εἰκότως ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἴ τις ὅλως καιρὸς ἦν ὑγείας μὴ δεόμενος. νῦν δὲ καὶ ἕωθεν, καὶ μεσούσης ἡμέρας, καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν ἀναγκαῖον. καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ πολλὰ πράττουσιν ὑμῖν, ὅσῳ καὶ πρὸς πολλὰ δεῖσθαι τοῦ σώματος. ἔτι δὲ, ὁ μὲν χαῖρε εἰπὼν, μόνον εὐφήμῳ τῇ ἀρχῇ ἐχρήσατο, καὶ ἔστιν εὐχὴ τὸ πρᾶγμα. ὁ δὲ ὑγιαίνειν παρακελευόμενος, καὶ χρήσιμόν τι δρᾷ, καὶ ὑπομιμνήσκει τῶν πρὸς τὸ ὑγιαίνειν συντελούντων. καὶ οὐ συνεύχεται μόνον, ἀλλὰ καὶ παραγγέλλει. τί δ' οὐχὶ καὶ ἐν τῷ τῶν ἐντολῶν βιβλίῳ, ὃ ἀεὶ καὶ παρὰ βασιλέως λαμβάνετε, τοῦτο πρῶτον ὑμῖν ἐστι παράγγελμα, τῆς ὑγείας τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλα εἰκότως. οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη ὄφελος, ὑμῶν πρὸς τἄλλα, μὴ οὕτω διακειμένων. ἀλλὰ καὶ

Lucia. lingua Lat. ignarus

ὑμεῖς αὐτοί, εἴ τι κἀγὼ τῆς Ῥωμαίων φωνῆς ἐπαΐω, τοὺς προσαγορεύοντας ἀντιδεξιούμενοι, τῷ τῆς ὑγιείας ὀνόματι πολλάκις ἀμείβεσθε. καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, οὐχ ὡς ἐκ προνοίας ἀφελὼν μὲν τὸ χαίρειν, ὑποδύσας δ᾽ ἀντ᾽ αὐτοῦ εἰπεῖν τὸ ὑγιαίνειν, ἀλλ᾽ ὡς τοῦτο μὲν ἄκων παθών· ἢ γελοῖος ἂν ἦν ξενίζων, καὶ τοὺς καιροὺς τῆς προσαγορεύσεως ἐναλλάττων. χάριν δὲ ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς, ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄλλο μακρῷ αἰσιώτερον περιετράπη, καὶ ἐς τὸ ἄμεινον παρώλισθον. καὶ τάχα τῆς ὑγιείας, ἢ Ἀσκληπιοῦ αὐτοῦ ὑπονοίᾳ τοῦτ᾽ ἐπράχθη, δι᾽ ἐμοῦ σοι τὸ ὑγιαίνειν ὑπισχνουμένου. ἐπεὶ ἔγωγε, πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνευ θεοῦ, μηδέπω πρότερον ἐν τῷ μακρῷ βίῳ ταραχθεὶς ὅμοιον; εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρωπίνην τινὰ ὑπὲρ τοῦ γεγονότος ἀπολογίαν εἰπεῖν, οὐδὲν ξένον εἰ πάνυ ἐσπουδακὼς ὑπὸ τοῖς ἀρίστοις ὑπὸ σοῦ γνωρίζεσθαι, ἐκ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας εἰς τοὐναντίον διαταραχθεὶς ἐνέπεσον. τάχα δ᾽ ἄν τινα ἐκπλήξειε τὸν κατ᾽ ὀρθὸν λογισμόν, καὶ στρατιωτῶν πλῆθος ὠθούντων, οἱ μὲν προωθοῦντες, οἱ δὲ ἐν τῇ τάξει τῆς προσαγορεύσεως μὴ μένοντες. σὺ δ᾽ εὖ οἶδ᾽ ὅτι κἂν οἱ ἄλλοι εἰς ἄνοιαν, ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ παραφροσύνην παραφέρωσι τὸ πρᾶγμα, αἰδοῦς αὐτὸ σύμβολον, καὶ ἀφελείας ἐποιήσω, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγοραῖον, καὶ ἔντεχνον ἐχούσης. ὡς τό γε πάνυ θαρραλέον ἐν τοῖς τοιούτοις, οὐ πόρρω θρασύτητος καὶ ἀναισχυντίας ἐστί. καὶ ἐμοί γε εἴη μηδὲν μὲν τοιοῦτον σφάλλεσθαι. εἰ δὲ συμβαίη, πρὸς εὐφημίαν αὐτὸ τρέπεσθαι. ἐπὶ γοῦν τοῦ πρώτου Σεβαστοῦ, καὶ τοιόνδε τι λέγεται γενέσθαι. ὁ μὲν ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγκλήματος τοῦ μεγίστου ἀδίκως συκοφαντούμενον ἄνθρωπον. ὁ δὲ χάριν ὁμολογῶν, μεγάλῃ τῇ φωνῇ, χάριν οἶδά σοι ἔφη ὦ αὐτοκράτορ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως

ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ διασπάσασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, παύσασθε χαλεπαίνοντες ἐκεῖνος ἔφη. οὐ γὰρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος μὲν, οὕτω. σὺ δ' εἴτε τὴν γνώμην σκέψαιο, πάνυ εὔνουν εὑρήσεις, εἴτε τὴν γλῶτταν, εὔφημος καὶ αὕτη. ἔοικα δ' ἐνταῦθα ἤδη γενόμενος, εἰκότως ἄλλο τι φοβηθήσεσθαι, μή ποι δόξω ἐξεπίτηδες ἡμαρτηκέναι, ὡς τὴν ἀπολογίαν ταύτην συγγράψαιμι. καὶ εἴη γε ὦ φίλτατε Ἀσκληπιὲ τοιοῦτον φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀπολογίαν, ἀλλ' ἐπιδείξεως ἀφορμὴν εἶναι δοκεῖν.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Ὅσον ὦ Ἑρμότιμε τῷ βιβλίῳ καὶ τῇ τοῦ βαδίσματος σπουδῇ τεκμήρασθαι, παρὰ τὸν διδάσκαλον ἐπειγομένῳ ἔοικας. ἐνενόεις γοῦν τι μεταξὺ προϊών, καὶ τὰ χείλη διεσάλευες, ἠρέμα ὑποτονθορύζων, καὶ τὴν χεῖρα ὧδε κἀκεῖσε μετέφερες ὥσπερ τινὰ ῥῆσιν ἐπὶ σεαυτοῦ διατιθέμενος. ἐρώτημα δὴ, ἤ τι τῶν ἀγκύλων συντιθεὶς, ἢ σκέμμα σοφιστικὸν ἀναφροντίζων, ὡς μηδὲ ὁδῷ βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀλλ' ἐνεργὸς εἴης, ἀεὶ σπουδαῖόν τι πράττων, καὶ ὃ πρὸ ὁδοῦ σοι γένοιτ' ἂν ἐς τὰ μαθήματα. Ἑρμότιμος. νὴ Δί' ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τὴν γὰρ χθιζὴν συνουσίαν, καὶ ἃ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπεμπαζόμην, ἐπιὼν τῇ μνήμῃ ἕκαστα. χρὴ δὲ μηδένα καιρὸν οἶμαι παριέναι. εἰδότας ἀληθὲς ὂν τὸ ὑπὸ τοῦ Κῴου ἰατροῦ εἰρημένον, ὡς ἄρα, βραχὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δὲ ἡ τέχνη. καίτοι ἐκεῖνος ἰατρικῆς πέρι ταῦτ' ἔλεγεν, εὐμαθεστέρου πράγματος. φιλοσοφία δὲ, καὶ μακρ

κρῳ τῷ χρόνῳ ἀφίκτος, ἢν μὴ πάνυ τις ἐγρηγορὼς ἀτενὲς ἀεὶ καὶ γοργὸν ἀποβλέπῃ ἐς αὐτήν. καὶ τὸ κινδύνευμα οὐ περὶ μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι ἐν τῷ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παραπολόμενον, ἢ εὐδαιμονῆσαι φιλοσοφήσαντα. Λυ. τὰ μὲν ἆθλα ὦ Ἑρμότιμε, θαυμάσια, ἡλίκα εἴρηκας. οἶμαι γε μὴν οὐ πόρρω σε εἶναι αὐτῶν, εἴ γε χρὴ εἰκάζειν τῷ τε χρόνῳ ὁπόσον φιλοσοφεῖς, καὶ προσέτι τῷ πόνῳ, οἷόν μοι οὐ μέτριον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχειν δοκεῖς. εἰ γάρ τι μέμνημαι, σχεδὸν εἴκοσιν ἔτη ταῦτά ἐστιν, ἀφ' οὗ σε οὐδὲν ἄλλο ποιοῦντα ἑώρακα, ἢ παρὰ τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τοπολὺ ἐς βιβλίον ἐπικεκυφότα, καὶ ὑπομνήματα τῶν συνουσιῶν ἀπογραφόμενον, ὠχρὸν ἀεὶ ὑπὸ φροντίδων καὶ τὸ σῶμα κατεσκληκότα. δοκεῖς δέ μοι ἀλλ' οὐδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνιέναι σαυτὸν, οὕτως ὅλως εἶναι ἐν τῷ πράγματι. ταῦτ' οὖν σκοπουμένῳ μοι, φαίνῃ οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιλήψεσθαι τῆς εὐδαιμονίας, εἴ γε μὴ λέληθας ἡμᾶς καὶ πάλαι αὐτῇ συνών. Ἑρμό. πόθεν ὦ Λυκῖνε, ὃς νῦν ἄρχομαι παρακύπτειν ἐς τὴν ὁδὸν, ἡ δ' ἀρετὴ πάνυ πόρρω κατὰ τὸν Ἡσίοδον οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπ' αὐτὴν μακρός τε, καὶ ὄρθιος, καὶ τρηχὺς, ἱδρῶτα οὐκ ὀλίγον ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις; Λυ. οὐχ ἱκανὰ οὖν ἵδρωταί σοι ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ὁδοιπόρηται; Ἑρ. οὔ φημι. οὐδὲν γὰρ ἐκώλυέ με πανευδαίμονα εἶναι, ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενον. τὸ δὲ νῦν, ἀρχόμεθα ἔτι ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀλλὰ τήν γε ἀρχὴν, ὁ αὐτὸς οὗτος Ἡσίοδος ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔφη εἶναι, ὥστε κατὰ μέσην τὴν ἄνοδον εἶναί σε ἤδη λέγοντες, οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν. Ἑρμό. οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο. πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν ἤνυστο. Λυ. ἀλλὰ ποῦ γάρ σε φῶμεν τῆς ὁδοῦ τυγχάνειν ὄντα; Ἑρ. ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον.

ὀλισθηρὰ δὲ, καὶ τραχεῖα, καὶ δεῖ χεῖρα ὀρέγοντος. Λυ. οὐκοῦν ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἄκρου καθάπερ ὁ τοῦ Ὁμήρου Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθιεὶς, τοὺς αὐτοῦ λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀνασπᾶ δηλαδὴ, καὶ ἀνακουφίζοι πρὸς αὐτόν τε καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἐναβεβηκώς. Ερμ. αὐτὸ ἔφησθα ὦ Λυκῖνε τὸ γιγνόμενον ὅσον γοῦν ἐπ' ἐκείνῳ, πάλαι ἂν ἀνεσπάσμην ἄνω, καὶ συνῆν αὐτοῖς. τὸ δ' ἐμὸν, ἔτι ἐνδεῖ. Λυ. ἀλλὰ θαρρεῖν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, ἐς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ὁρῶντα καὶ τὴν ἄνω εὐδαιμονίαν, καὶ μάλιστα ἐκείνου συμπροθυμουμένου. πλὴν, ἀλλὰ τίνα σοι ἐλπίδα ὑποφαίνει, ὡς δή ποτε ἀναβησομένῳ; ἐς νέωτα εἴκαζεν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔσεσθαί σε; οἷον μετὰ τὰ μυστήρια τὰ ἄλλα, ἢ Παναθήναια; Ερμ. ὀλίγον φὴς ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀλλ' ἐς τὴν ἑξῆς ὀλυμπιάδα. Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μετὰ δύο μὲν δὴ ὀλυμπιάδας πάντως. ἢ πολλήν γ' ἂν ὑμῶν ῥαθυμίαν καταγνοίη τις, εἰ μηδ' ἐν τοσούτῳ χρόνῳ δύναισθε, ὅσον τρὶς ἀπὸ ἡρακλείων στηλῶν εἰς Ἰνδοὺς ἀπελθεῖν. εἶτ' ἐπανελθεῖν ῥᾴδιον, εἰ καὶ μὴ εὐθὺ, μὴ δ' ἀεὶ βαδίζοι τις, ἀλλ' ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι περιπλανώμενος. καίτοι πόσῳ τινὶ βούλει ὑψηλοτέραν καὶ λισσοτέραν θῶμεν εἶναι τὴν ἄκραν, ἐφ' ἧς ἡμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, τῆς Ἀόρνου ἐκείνης, ἣν ἐν ὀλίγων ἡμερῶν, Ἀλέξανδρος κατὰ κράτος εἷλεν, Ερ. οὐδὲν ὅμοιον ὦ Λυκῖνε. οὐδ' ἔστι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ εἴκαζες, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατεργασθῆναι, καὶ ἁλῶναι, οὐδ' ἂν μυρίοι Ἀλέξανδροι προσβάλωσιν, ἐπεὶ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν. νῦν δὲ ἀνέρχονται μὲν οὐκ ὀλίγοι μάλα ἐρρωμένως, καὶ προσέρχονται ἐπὶ ποσόν. οἱ μὲν, ἐπὶ πάνυ ὀλίγον. οἱ δὲ, ἐπὶ πλέον. ἐπειδὰν δὲ κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν γέ-

ἐμβεβηκώς. τὸ ἀναβεβηκώς.

νονται, πολλοῖς τοῖς ἀπόροις καὶ δυσχερέσιν ἐντυγχάνοντες ἀποδυσπετοῦσί τε, καὶ ἀναστρέφουσιν, ἀσθμαίνοντες, καὶ ἱδρῶτι ῥεόμενοι, οὐ φέροντες τὸν κάματον. ὅσοι δ' ἂν ἐς τέλος διακαρτερήσωσιν, οὗτοι πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, εὐδαιμονοῦσι, θαυμάσιόν τινα βίον τὸν λοιπὸν βιοῦντες, οἷον μύρμηκας ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐπισκοποῦντές τινας τοὺς ἄλλους. Λυ. Παπαὶ ὦ Ἑρμότιμε. ἡλίκους ἡμᾶς ἀποφαίνεις. οὐδὲ κατὰ τοὺς πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παντάπασιν ἐν χρῷ τῆς γῆς. εἰκότως. ὑψηλὰ γὰρ ἤδη φρονεῖς, καὶ ἄνωθεν. ἡμεῖς δὲ ὁ συρφετὸς, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἐρχόμενοι ἐσμὲν, μετὰ τῶν θεῶν καὶ ὑμᾶς προσευξόμεθα, ὑπὲρ νεφέλας γενομένους, καὶ ἀνελθόντας οἷ πάλαι σπεύδετε. Ερμό. εἰ γὰρ γένοιτο καὶ ἀνελθεῖν ὦ Λυκῖνε. ἀλλὰ πάμπολυ τὸ λοιπόν. Λυ. ὅμως οὐκ ἔφησθα ὁπόσον, ὡς χρόνῳ παραβαλεῖν. Ερμό. οὐδ' αὐτὸς γὰρ οἶδα ὦ Λυκῖνε τἀκριβές. εἰκάζω μέντοι οὐ πλείω τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μεθ' ἃ πάντως που καὶ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐσόμεθα. Λυ. Ἡράκλεις, πολὺ λέγεις. Ερμό. καὶ γὰρ περὶ μεγίστων ὦ Λυκῖνε οἱ πόνοι. Λυ. τουτὶ μὲν ἴσως ἀληθές. ὑπὲρ δὲ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα, πότερον, ὁ διδάσκαλός σου καθυπέσχετο, οὐ μόνον σοφὸς, ἀλλὰ καὶ μαντικὸς ὤν, ἢ χρησμολόγος τις, ἢ ὅσοι τὰς Χαλδαίων μεθόδους ἐπίστανται; φασὶ γοῦν εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. οὐ γὰρ δή σέ γε εἰκὸς ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ, εἰ βιώσῃ μέχρι πρὸς τὴν ἀρετὴν, τοσούτους πόνους ἀνέχεσθαι, καὶ ταλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ εἰδότα εἴ σε πλησίον ἤδη τοῦ ἄκρου γενόμενον, τὸ χρεὼν ἐπιστὰν, κατασπάσει λαβόμενον τοῦ ποδὸς, ἐξ ἀτελοῦς τῆς ἐλπίδος. Ερμό. ἄπαγε. δύσφημα γὰρ ταῦτα ὦ Λυκῖνε. ἀλλ' ἐπιβιῴην, ὡς μίαν γοῦν ἡμέραν

εὐδαιμονήσω, σοφὸς γενόμενος. Λυ. καὶ ἱκανή σοι αὕ-
τη ἀντὶ τῶν τοσούτων καμάτων ἡ μία ἡμέρα; Ερμό. ἐμοὶ μὲν
καὶ ἀκαριαῖον ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δὲ δὴ ἄνω ὅτι εὐ-
δαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χρῆν ὑπομεῖναι δι' αὐτὰ,
πόθεν ἔχεις εἰδέναι; οὐ γὰρ δὴ αὐτός πω ἀνελήλυθας.
Ερμό. ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω λέγοντι. ὁ δὲ, πάνυ
οἶδεν, ἅτε ἀκρότατος ἤδη ὤν. Λυ. ἔλεγε πρὸς θεῶν;
ποῖα τὰ περὶ αὐτῶν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι τὴν ἐκεῖ;
ἦπου τινὰ πλοῦτον, καὶ δόξαν; καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους;
Ερμό. εὐφήμει ὦ ἑταῖρε. οὐδὲν γάρ ἐστι ταῦτα πρὸς τὸν ἐν
τῇ ἀρετῇ βίον. ἀλλὰ τίνα φησὶ τἀγαθὰ, εἰ μὴ ταῦτα, ἕξειν
πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐλθόντας; Ερμό. σοφίαν,
καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάν-
τα ἐπίστασθαι βεβαίως πεπεισμένον, ᾗ ἕκαστα ἔχει.
πλούτους δὲ, καὶ δόξας, καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα τοῦ σώμα-
τος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφεὶς. καὶ ἀποδυσάμενος, ἀ-
νέρχεται, ὥσπερ φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ κατα-
καυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀποβαλὼν ὁπό-
σον ἀνθρώπειον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρόν τε,
καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπτατο ἐς τοὺς θεοὺς διευ-
κρινηθὲν ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ ὑπὸ φιλοσοφίας, ὥς
περ ὑπό τινος πυρὸς, ἅπαντα ταῦτα περιαιρεθέντες, ἃ
τοῖς ἄλλοις θαυμαστὰ εἶναι δοκεῖ, οὐκ ὀρθῶς δοξάζουσιν
ἀνελθόντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐδαιμονοῦσι, πλούτου, καὶ δό-
ξης, καὶ ἡδονῶν ἀλλ' οὐδὲ μεμνημένοι ἔτι, καταγελῶντες
δὲ τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι. Λυ. νὴ τὸν Ηρακλέα
ὦ Ερμότιμε τὸν ἐν Οἴτῃ ἀνδρεῖα, καὶ εὐδαίμονα λέγεις
περὶ αὐτῶν. πλὴν ἀλλὰ τόδε μοι εἰπέ. καὶ κατέρχονταί
ποτε ἐκ τῆς ἄκρας, ἢν ἐθελήσωσι χρησόμενοι τοῖς κάτω,
ἃ καταλελοίπασιν; ἢ ἀνάγκη ἅπαξ ἀνελθόντας αὐτοὺς,

μετιέναι, καὶ συνεῖναι τῇ ἀρετῇ, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ἡδο-
νῶν καταγελῶντας; Ερμό. οὐ μόνον τοῦτο ὦ Λυ-
κῖνε, ἀλλ' ὅς ἂν ἀποπλεύσῃ πρὸς ἀρετήν, οὔτε ὀργῇ, οὔτε
φόβῳ, οὔτ' ἐπιθυμίαις ὁ τοιοῦτος ἂν δουλεύοι· οὐδ' ἂν λυποῖ-
το. οὐδὲ ὅλως, πάθος ἔτι τοιοῦτον πάθοι ἄν. Λυ. καὶ
μὴν εἴ γέ με δεῖ, μηδὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τἀληθές, ἀλλ' εὐ-
φημεῖν χρὴ οἶμαι, μηδ' ὅσιον ᾖ ἐξετάζειν τὰ ὑπὸ τῶν σο-
φῶν γιγνόμενα. Ερμό. μηδαμῶς, ἀλλ' εἰπὲ ὅ, τι
καὶ λέγεις. Λυ. ὅρα ὦ ἑταῖρε, ὡς ἔγωγε καὶ πάνυ
ὀκνῶ. Ερμό. ἀλλὰ μὴ ὄκνει ὦ γεννάδα, πρός γε μό-
νον ἐμὲ λέγων. Λυ. τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα ὦ Ερμότιμε, διη-
γουμένῳ σοι παρειπόμην, καὶ ἐπίστευον οὕτως ἔχειν, σοφούς
τε γίγνεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἀνδρείους, καὶ δικαίους, καὶ τἆλλα καί-
πως ἐκηλούμην πρὸς τὸν λόγον. ὁπότε δὲ καὶ πλούτου ἔφη-
σθα καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε
ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, πάνυ ἐνταῦθα, μόνοι γάρ
ἐσμεν, ἐπέστην, ἀναμνησθεὶς ἃ πρότερον εἶδον ποιοῦντα.
βούλει φῶ τίνα; ἢ ἱκανὸν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος; Ερμό.
μηδαμῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰπὲ, ὅστις ἦν. Λυ. ὁ διδά-
σκαλος αὐτὸς οὗτος ὁ σὸς, ἀνὴρ τά τ' ἄλλα αἰδοῦς ἄξιος,
καὶ γέρων ἤδη ἐς τὸ ὕστατον. Ερμό. τί οὖν δὴ ἐποίει;
Λυ. τὸν ξένον οἶσθα τὸν Ἡρακλεώτην, ὃς ἐκ πολλοῦ συ-
νεφιλοσόφει αὐτῷ, μαθητὴς ὤν; τὸν ξανθὸν; τὸν ἐριστικόν;
Ερμό. οἶδα ὃν λέγεις. Δίων αὐτῷ τοὔνομα. Λυ.
ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπεὶ τὸν μισθὸν οἶμαι μὴ ἀπεδίδου κατὰ
καιρὸν, ἀπήγαγε παρὰ τὸν ἄρχοντα ἔναγχος, περιθεὶς γε
αὐτῷ θοιμάτιον περὶ τὸν τράχηλον. καὶ ἐβόα, καὶ ὠργίζε-
το. καὶ εἰ μὴ τῶν συνήθων τινὲς ἐν μέσῳ γενόμενοι, ἀφεί-
λοντο τὸν νεανίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, εὖ ἴσθι, προσφὺς
ἂν, ἀπέτραγεν αὐτοῦ τὴν ῥῖνα ὁ γέρων. οὕτως ἠγανάκτει.

Ερμό.

Ερμό. πονηρὸς γὰρ ἀεὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀγνώμων ὦ Λυκῖνε περὶ τὰς ἀποδόσεις. ἐπεὶ τούς γε ἄλλους, οἷς δανείζει, πολλοὺς ὄντας, οὐδὲν τοιοῦτό πω διατέθεικεν. ἀποδιδόασι γὰρ αὐτῷ κατὰ καιρὸν τοὺς τόκους. Λυ. τί δὲ, ἂν μὴ ἀποδιδῶσιν ὦ μακάριε, μέλει τι αὐτῷ, καθαρθέντι ἤδη ὑπὸ φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι τῶν ἐν τῇ Οἴτῃ καταλελειμμένων δεομένῳ; Ερμό. οἴει γὰρ ὅτι ἑαυτοῦ χάριν ἐκεῖνος περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπούδακεν; ἀλλ᾽ ἐστιν αὐτῷ παιδία νεογνὰ, ὧν κήδεται, μὴ ἐν ἀπορίᾳ καταβιώσωσι. Λυ. δέον ὦ Ερμότιμε ἀναγαγεῖν κἀκεῖνα ἐπὶ τὴν ἀρετὴν, ὡς συνευδαιμονοῖεν αὐτῷ, πλούτου καταφρονοῦντα. Ερμό. οὐ σχολή μοι ὦ Λυκῖνε περὶ τούτων διαλέγεσθαί σοι. σπεύδω γὰρ ἤδη ἀκροάσασθαι αὐτοῦ, μὴ καὶ λάθω τελέως ἀπολειφθείς. Λυ. θάῤῥει ὦ γ᾽ ἀθέ. τὸ τήμερον γὰρ ἐκεχειρίαν ἐπήγγελται. ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σοι ὅσον ἔτι λοιπὸν τῆς ὁδοῦ. Ερμό. πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν, εἴ γε χρὴ πιστεύειν τῷ προγράμματι. πινάκιον γάρ τι ἐκρέματο ὑπὲρ τοῦ πυλῶνος, μεγάλοις γράμμασι λέγον, τήμερον οὐ συμφιλοσοφεῖν. ἐλέγετο δὲ παρ᾽ Εὐκράτει, τῷ, πάνυ δειπνήσας χθὲς, γενέθλια θυγατρὸς ἑστιῶντι, πολλά τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθύδημον τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκεῖνοι εἰώθασιν ἀντιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς. ὑπό τε οὖν τῆς κραυγῆς, πονήρως τὴν κεφαλὴν διατεθῆναι, καὶ ἱδρῶσαι μάλα πολλὰ ἐς μέσας νύκτας, ἀποταθείσης ὥς φασι τῆς συνουσίας. ἅμα δὲ καὶ ἐπεπώκει οἶμαι πλέον τοῦ ἱκανοῦ, τῶν παρόντων ὡς εἰκὸς φιλοτησίας προπινόντων. καὶ ἐδεδειπνήκει πλέον, ἢ κατὰ γέροντα. ὥστε ἀναστρέψας, ἤμεσε

Martial.

τι ὡς ἔφασκον πολλά, καὶ μόνον ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα, ὁπόσα τῷ παιδὶ κατόπιν ἑστῶτι παραδεδώκει, καὶ συμμνησάμενος ἐπιμελῶς, τὸ ἀπ' ἐκείνου καθεύδειν μηδένα εἰσδέχεσθαι παρήγγελκεν. ταῦτα δὲ Μίδου ἤκουσα τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ διηγουμένου τισὶ τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνέστρεφον μάλα πολλοί. Ερμό. ἐκράτησε δὲ πότερος ὦ Λυκῖνε, ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, εἴ τι καὶ τοιοῦτον ἔλεγεν ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα φασὶν ὦ Ἑρμότιμε, ἀγχώμαλα σφίσι γενέσθαι, τὸ δ' οὖν τέλος τῆς νίκης, καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, καὶ παρὰ πολὺ ὁ πρεσβύτης ὑπερέσχε. τὸν γοῦν Εὐθύδημον, οὐδ' ἀναιμωτί φασιν ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τραῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ. ἐπεὶ γὰρ ἀλαζὼν ἦν, καὶ ἐλεγκτικὸς, καὶ πείθεσθαι οὐκ ἤθελεν, οὐδὲ παρεῖχε ῥᾴδιον αὐτὸν ἐλέγχεσθαι, ὁ διδάσκαλός σου ὁ βέλτιστος, ὃν εἶχε σκύφον, νεστόρειόν τινα καταφέρει αὐτοῦ, πλησίον κατακειμένου. καὶ οὕτως ἐκράτησεν. Ερμό. εὖγε. οὐ γὰρ ἄλλως ἐχρῆν πρὸς τοὺς μὴ ἐθέλοντας εἴκειν τοῖς κρείττοσι. Λυ. ταυτὶ μὲν ὦ Ἑρμότιμε, πάνυ εὔλογα. τί γὰρ παθὼν Εὐθύδημος, ἄνδρα γέροντα παρώξυνεν, ἀόργητον, καὶ θυμοῦ κρείττονα, σκύφον οὕτω βαρὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλλὰ σχολὴν γὰρ ἄγομεν, τί οὐ διηγῇ μοι ἑταίρῳ ὄντι, ὃν τρόπον ὡρμήθης τὸ πρῶτον φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς εἰ δυνατὸν, ἐπισυνοδοιποροίην ὑμῖν, τὸ ἀπὸ τοῦδε ἀρξάμενος; οὐ γὰρ ἀποκλείσετέ με δηλαδὴ φίλοι ὄντες. Ερμό. εἰ γὰρ ἐθελήσειας ὦ Λυκῖνε, ὄψει ἐν βραχεῖ ὅσον διοίσεις τῶν ἄλλων. παῖδας εὖ ἴσθι οἰήσει ἅπαντας ὡς πρὸς σέ. τοσοῦτον ὑπερφρονήσεις αὐτούς. Λυ. ἱκανὸν εἰ μετὰ εἴκοσιν ἔτη γενοίμην τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν. Ερμό. ἀμέλει καὶ αὐτὸς κατὰ σὲ γεγονὼς,

ἠρξάμην φιλοσοφεῖν τετταρακοντούτης σχεδόν, ὁπόσος
οἶμαι σὺ νῦν γέγονας. Λυ. τοσαῦτα γὰρ ὦ Ερμό-
τιμε. ὥστε τὴν αὐτὴν ἄγε λαβὼν, κἀμέ. δίκαιον γάρ. καὶ
πρῶτόν γέ μοι τοῦτο εἰπὲ, δίδοτε ἀντιλέγειν τοῖς μαν-
θάνουσιν, ἤν τι μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι δοκῇ αὐτοῖς; ἢ οὐκ
ἐφίετε τοῦτο τοῖς νεωτέροις; Ερμό. οὐ πάνυ. σὺ δὲ,
ἤν τι βούλῃ, ἐρώτα μεταξὺ, καὶ ἀντίλεγε. ῥᾷον γὰρ οὕτω
μάθοις. Λυ. εὖ γε νὴ τὸν Ερμῆν ὦ Ερμότιμε αὐτὸν,
οὗ ἐπώνυμος ὢν τυγχάνεις. ἀτὰρ εἰπέ μοι, μία τις ὁδός
ἐστιν ἡ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἡ τῶν Στωϊκῶν ὑμῶν, ἢ
ἀληθῆ ἐγὼ ἤκουον, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοί τινές εἰσι; Ερμό.
μάλα πολλοί. Περιπατητικοὶ, καὶ Επικούρειοι, καὶ οἱ τὸν
Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι. καὶ αὖ Διογένους ἄλλοι τινὲς,
καὶ Αντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου, καὶ
ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα. πολλοὶ γάρ εἰσι.
πότερον δὴ ὦ Ερμότιμε, τὰ αὐτὰ οὗτοι λέγουσιν, ἢ διά-
φορα; Ερμό. καὶ πάνυ διάφορα. Λυ. τὸ δέ γε
ἀληθὲς οἶμαι πάντως που ἓν ἦν αὐτῶν, ἀλλ' οὐ πάντα,
διάφορά γε ὄντα. Ερμό. πάνυ μὲν οὖν. Λυ.
ἴθι δὴ ὦ φιλότης, ἀπόκριναί μοι τῷ, ποτε πιστεύσας τὸ
πρῶτον σὺ, ὁπότε ᾔεις φιλοσοφήσων, πολλῶν σοι θυ-
ρῶν ἀναπεπταμένων, παρεὶς σὺ τὰς ἄλλας, εἰς τὴν
τῶν Στωϊκῶν ἧκες, καὶ δι' ἐκείνης ἠξίους ἐπὶ τὴν ἀρε-
τὴν εἰσιέναι, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τὴν εὐθεῖαν
ἐπιδεικνυούσης, τῶν δ' ἄλλων εἰς τυφλὰ καὶ ἀδιέξοδα
φερουσῶν; τίνι ταῦτ' ἐτεκμαίρου τότε; καὶ μή μοι τὸν
νῦν δὴ τοῦτον σεαυτὸν ἐννόει, τὸν εἴτε ἡμίσοφον, εἴτε
σοφὸν ἤδη τὰ βελτίω κρίνειν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἡμᾶς
δυνάμενον. ἀλλ' οὕτως ἀπόκριναι, ὁποῖος τότε ἦσθα
ἰδιώτης, καὶ κατὰ τὸν νῦν ἐμέ. Ερμό. οὐ συνίημι

ὦ, τί σοι τοῦτο βούλεται ὦ Λυκῖνε. Λυ. καὶ μὴν οὐ
πάνυ ἀγκύλον ἠρόμην. πολλῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων,
οἷον, Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ Ἀντισθένους, καὶ τῶν
ὑμετέρων προγόνων, τοῦ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος, καὶ τῶν
ἄλλων, ὅσοι εἰσὶ, τῷ, σὺ πιστεύσας, τοὺς μὲν ἄλλους εἴασ,
ἐξ ἁπάντων δὲ προελόμενος, ἅπερ προῄρησαι, ἀξιοῖς
κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν; ἆρα καὶ σὲ ὥσπερ τὸν Χαιρε-
φῶντα ὁ Πύθιος ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὰ Στωικῶν, ἀρίστους ἐξ
ἁπάντων προειπών; ἔθος γὰρ αὐτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλο εἶδος
φιλοσοφίας προτρέπειν, τὴν ἁρμόττουσαν οἶμαι ἑκάστῳ
εἰδότι. Ερμό. ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ὦ Λυκῖνε. οὐδὲ
ἠρόμην περί γε τούτων τὸν θεόν. Λυ. πότερον, οὐκ
ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγούμενος αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ᾤου
αὐτὸς εἶναι ἑλέσθαι τὸ βέλτιον κατὰ σαυτὸν, ἄνευ τοῦ θεοῦ;
Ερμό. ᾤμην γάρ. Λυ. οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς ἂν διδά-
σκοις τοῦτο πρῶτον, ὅπως διαγνωστέον ἡμῖν εὐθὺς ἐν ἀρ-
χῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἡ ἀληθεύουσα, καὶ ἣν
ἄν τις ἕλοιτο, παρεὶς τὰς ἄλλας. Ερμό. ἐγώ σοι
φράσω. ἑώρων τοὺς πλείστους ἐπ' αὐτὴν ὁρμῶντας. ὥστε
εἴκαζον ἀμείνω εἶναι αὐτήν. Λυ. πόσῳ τινὶ πλείους
τῶν Ἐπικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν, ἢ Περιπατητικῶν;
ἠρίθμησας γὰρ αὐτοὺς δηλαδὴ, καθάπερ ἐν ταῖς χειροτο-
νίαις. Ερ. ἀλλ' οὐκ ἠρίθμησα ἔγωγε. εἴκαζον δέ.
Λυ. ὡς οὐκ ἐθέλεις διδάξαι με, ἀλλ' ἐξαπατᾷς. ὅς περὶ
τῶν τοιούτων εἰκασμῷ φῂς καὶ πλήθει κρῖναι, ἀποκρυπτό-
μενος λέγειν πρός με τἀληθές. Ερμό. οὐ μόνον τοῦτο
ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἁπάντων λεγόντων, ὡς οἱ
μὲν Ἐπικούρειοι, γλυκύθυμοι, καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περι-
πατητικοὶ δὲ, καὶ φιλόπλουτοι, καὶ ἐριστικοὶ τινές. οἱ Πλα-
τωνικοὶ δὲ, τετύφωνται, καὶ φιλόδοξοί εἰσι, περὶ δὲ τῶν

Στωϊκῶν, πολλοὶ ἔφασκον ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάντα γιγνώσκουσι. καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν, μόνος βασιλεὺς, μόνος πλούσιος, μόνος σοφὸς, καὶ συνόλως, ἅπαντα. Λυ. ἔλεγον δὲ ταῦτα πρός σε ἄλλοι δηλαδὴ περὶ αὐτῶν. οὐ γὰρ δὴ ἐκείνοις ἂν αὐτοῖς ἐπίστευσας ἐπαινοῦσι τὰ αὑτῶν. Ερμό. οὐδαμῶς, ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἱ μὲν δὴ ἀντίδοξοι, οὐκ ἔλεγον ὡς τὸ εἰκός. οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ τὰ ἄλλα φιλοσοφοῦντες. Ερμό. οὐ γάρ. Λυ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερμό. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς ὅπως αὖθις ἐξαπατᾷς με, καὶ οὐ λέγεις τἀληθὲς, ἀλλ' οἴει Μαργίτῃ διαλέγεσθαί τινι, ὡς πιστεῦσαι ὅτι Ερμότιμος, ἀνὴρ συνετὸς, ἔτη τότε γεγονὼς τετταράκοντα περὶ φιλοσοφίας, καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστευσε, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα, ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν κρειττόνων ἀξίων. οὐ γὰρ πιστεύσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι. Ερ. ἀλλ' οἶσθα ὦ Λυκῖνε, οὐχὶ τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐσταλῶς, φροντίζοντας ἀεὶ, ἀρρενωπούς, ἐν χρῷ κουριᾶς τοὺς πλείστους, οὐδὲν ἁβρὸν, οὐδ' αὖ πάνυ ἐς τὸ ἀδιάφορον ὑπερεκπίπτον, ὡς ἔκπληκτον εἶναι καὶ κυνικὸν ἀτεχνῶς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μέσου καταστήματος, ὃ δὴ ἄριστον ἅπαντες εἶναί φασιν. Λυ. ἆρ' οὖν κἀκεῖνα εἶδες ποιοῦντας αὐτοὺς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἑωρακέναι τὸν σὸν διδάσκαλον ὦ Ερμότιμε πράττοντα; οἷον, δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονείκως πάνυ ἐρίζοντας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ τἆλλα ὅσα ἐπιδείκνυνται; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχρις ἂν εὐσταλὴς ἡ ἀναβολὴ, καὶ ὁ πώγων βαθὺς, καὶ ἐν χρῷ ἡ κουρά; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἄρα ἔχωμεν τουτονὶ κανόνα,

καὶ στάθμην ἀκριβῆ τῶν τοιούτων, ὡς Ἑρμότιμός φησι. καὶ χρὴ ἀπὸ σχημάτων, καὶ βαδισμάτων, καὶ κουρᾶς διαγιγνώσκειν τοὺς ἀρίστους. ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μὴ δὲ σκυθρωπὸς ᾖ, καὶ φροντιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀποδοκιμαστέος, καὶ ἀποβλητέος. ἀλλ' ὅρα μὴ καὶ ταῦτα ὦ Ἑρμότιμε παίζεις πρός με, πειρώμενος, εἰ ἐξαπατώμενος, συνίημι.

Ἑρμό. διατί τοῦτ' ἔφησθα;

Λυ. ὅτι ὦγαθὲ, ἀνδριάντων ταύτην ἐξέτασιν λέγεις, τὴν ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπολὺ γοῦν ἐκεῖνοι εὐσχημονέστεροι, καὶ τὰς ἀναβολὰς κοσμιώτεροι, Φειδίου τινὸς, ἢ Ἀλκαμένους, ἢ Μύρωνος πρὸς τὸ εὐμορφότατον εἰκάσαντος. εἰ δὲ καὶ ὅτι μάλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι τοῖς τοιούτοις, τί ἂν πάθοι τις, εἰ τυφλὸς ἂν ἐπιθυμοίη φιλοσοφεῖν, πῶς διαγνῷ τὸν τὴν ἀμείνω προαίρεσιν προῃρημένον, οὔτε σχῆμα, οὔτε βάδισμα ὁρᾶν δυνάμενος;

Ἑρμό. ἀλλ' ἐμοί γε οὐ πρὸς τυφλοὺς ὁ λόγος ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλει τῶν τοιούτων.

Λυ. ἐχρῆν μὲν ὦ χρηστὲ, κοινόν τι τὸ γνώρισμα εἶναι τῶν οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν εἰ δοκεῖ, οἱ μὲν, ἔξω ἡμῖν φιλοσοφίας μενέτωσαν οἱ τυφλοὶ, ἐπείπερ μὴ δὲ ὁρῶσι. καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιντο ὑπὸ τῇ συμφορᾷ. οἱ δὲ δὴ βλέποντες, κἂν πάνυ ὀξυδερκεῖς ὦσι, τί ἂν δύναιντο συνιδεῖν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπό γε τῆς ἔξωθεν ταύτης περιβολῆς; ὃ δὲ βούλομαι εἰπεῖν, τοιόνδε ἐστὶν, οὐχ ὅτι τῆς γνώμης τῶν ἀνδρῶν ἔρωτι προσήεις αὐτοῖς, καὶ ἠξίους ἀμείνων γίγνεσθαι ἐς τὰ τῆς γνώμης.

Ἑρμό. καὶ μάλα.

Λυ. πῶς οὖν οἷόν τε σοι ἦν, ἀφ' ὧν ἔφησθα ἐκείνων τῶν γνωρισμάτων διορᾶν, τὸν ὀρθῶς φιλοσοφοῦντα, ἢ μή; οὐ γὰρ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα οὕτω διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ἐστὶν ἀπόῤῥητα, καὶ ἀφανῆ

κείμενα, λόγοις καὶ συνουσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις τοῖς ὁμοίοις ὅτε μόλις. ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκήκοας οἶμαι ἅτινα ᾐτιάσατο τοῦ Ἡφαίστου· εἰ δὲ μή, ἀλλὰ νῦν ἀκούσῃ. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος ἐρίσαι Ἀθηνᾶν, καὶ Ποσειδῶνα, καὶ Ἥφαιστον εὐτεχνίας πέρι. καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶ, ταῦρόν τινα ἀναπλάσαι· τὴν Ἀθηνᾶν δέ, οἰκίαν ἐπινοῆσαι· ὁ Ἥφαιστος δέ, ἄνθρωπον ἄρα συνεστήσατο. καὶ ἐπείπερ ἐπὶ τὸν Μῶμον ἧκον, ὅνπερ δικαστὴν προείλοντο, θεασάμενος ἐκεῖνος ἑκάστου τὸ ἔργον, τῶν μὲν ἄλλων, ἅτινα ᾐτιάσατο, περιττὸν ἂν εἴη λέγειν· ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲ τοῦτο ἐμέμψατο, καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα ἐπέπληξε τὸν Ἥφαιστον, διότι μὴ καὶ θυρίδας ἐποίησεν αὐτῷ κατὰ τὸ στέρνον, ὡς ἀναπετασθεισῶν, γνώριμα γίγνεσθαι ἅπασιν ἃ βούλεται, καὶ ἐπινοεῖ καὶ εἰ ψεύδεται, ἢ ἀληθεύει. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἅτε ἀμβλυώττων, οὕτω περὶ τῶν ἀνθρώπων διενοεῖτο· σὺ δ᾽ ὑπὲρ τὸν Λυγκέα ἡμῖν δέδορκας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδον ὡς ἔοικε διὰ τοῦ στέρνου, καὶ ἀνέῳκταί σοι τὰ πάντα, ὡς εἰδέναι μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερος ἀμείνων ἢ χείρων. Ἑρμ. παίζεις ὦ Λυκῖνε. ἐγὼ δέ, κατὰ θεὸν εἱλόμην· καὶ οὐ μεταμέλει μοι τῆς αἱρέσεως. ἱκανὸν δὲ τοῦτο πρός γοῦν ἐμέ. Λυ. ὅμως οὐκ ἂν εἴποις ὦ ἑταῖρε καὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ περιόψει με παραπολούμενον ἐν πολλῷ τῷ συρφετῷ; Ἑρμ. οὐδὲν γὰρ ἄν σοι ἀρέσκοι, ὧν ἂν εἴπω. Λυ. οὐκ ὦ γαθέ· ἀλλ᾽ οὐδὲν ἐθέλεις εἰπεῖν ὃ ποῖον ἄν με ἀρέσειε. ἐπεὶ δ᾽ οὖν σὺ ἑκὼν ἀποκρύπτῃ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν ὡς μὴ ἐξ ἴσου γενοίμεθά σοι φιλοσοφήσαντες, ἐγὼ πειράσομαι ὅπως ἂν οἷός τε ὦ κατ᾽ ἐμαυτὸν ἐξευρεῖν τὴν ἀκριβῆ περὶ τούτων κρίσιν, καὶ τὴν ἀσφαλεστάτην αἵρεσιν. ἄκουε

fabula de Momo

δὲ καὶ σύ, εἰ βούλει. Ερμό. ἀλλὰ βούλομαι ὦ Λυκῖνε. ἴσως γάρ τι γνώριμον ἐρεῖς. Λυ. σκόπει δή, καὶ μὴ καταγελάσῃς, εἰ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναζητῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ οὕτως, ἐπεὶ μὴ σὺ ἐθέλεις σαφέστερον εἰπεῖν, εἰδὼς ἄμεινον. ἔσω δή μοι ἡ μὲν ἀρετὴ, τοιόνδε τι, οἷον, πόλις τις εὐδαίμονας ἔχουσα τοὺς ἐμπολιτευομένους, ὥς φαίη ἂν ὁ διδάσκαλος ὁ σός, ἐκεῖθέν ποθεν ἀφιγμένος, σοφοὺς ἐς τὸ ἀκρότατον, ἀνδρείους ἅπαντας, δικαίους, σώφρονας, ὀλίγον θεῶν ἀποδέοντας. οἷα δὲ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων, καὶ βιαζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, οὐδὲν ἂν ἴδῃς φασὶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλι τολμώμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύονται. μάλα εἰκότως. ἃ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἶμαι τὰς στάσεις, καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκ ποδῶν ἐστιν ἐκείνοις. οὐ γὰρ οὔτε χρυσίον ἔτι, οὔτε ἡδονὰς οὔτε δόξας ὁρῶσιν, ὡς διαφέρεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πάλαι τῆς πόλεως ἐξεληλάκασιν αὐτὰ, οὐκ ἀναγκαῖα ἡγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι. ὥστε γαληνόν τινα, καὶ πανευδαίμονα βίον βιοῦσι, ξὺν εὐνομίᾳ, καὶ ἰσότητι, καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς. Ερμό. τί οὖν ὦ Λυκῖνε; οὐκ ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν πολίτας γίγνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε κάματον ὑπολογιζομένους τὸν ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τοῦ χρόνου ἀπαγορεύοντας, εἰ μέλλουσιν ἀφικόμενοι, ἐγγραφήσεσθαι καὶ αὐτοί, καὶ μεθέξειν τῆς πολιτείας; Λυ. νὴ Δί' ὦ Ερμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον. τῶν δ' ἄλλων, ἀμελητέον. καὶ μήτε πατρίδος τῆς ἐνταῦθα ἐπιλαμβανομένης, πολὺν ποιεῖσθαι λόγον, μήτε παίδων, ἢ γονέων, ὅτῳ εἰσὶν ἐπικατεχόντων, καὶ κλαυθμυριζομένων ἐπι

κλάεσθαι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν κἀκείνους παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν· εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, ἀποσεισαμένους αὐτούς, χωρεῖν εὐθὺ τῆς πανευδαίμονος ἐκείνης πόλεως· καὶ αὐτὸ ἀπορρίψαντας τὸ ἱμάτιον, εἰ τούτου ἐπειλημμένοι κατερύκοιεν, ἐσσύμενον ἐκεῖσε, οὐ γὰρ δέος μή τις ἀποκλείσῃ, καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη γάρ ποτέ τι καὶ ἄλλοτι πρεσβύτου ἀνδρὸς ἤκουσα διεξιόντος, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί με προὔτρεπεν ἕπεσθαι οἱ πρὸς τὴν πόλιν· ἡγήσεσθαι γὰρ αὐτός· καὶ ἐλθόντα, ἐγγράψειν, καὶ φυλέτην ποιήσασθαι, καὶ φατρίας μεταδώσειν τῆς αὑτοῦ, ὡς μετὰ πάντων εὐδαιμονοίην. ἀλλ' ἐγὼ οὐ πειθόμην ὑπ' ἀνοίας, καὶ νεότητος ὄντι, πρὸ πεντεκαίδεκα σχεδὸν ἐτῶν· ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ προάστεια, καὶ πρὸς ταῖς πύλαις ἦν. ἂν ἔλεγεν δ' οὖν περὶ τῆς πόλεως, εἰ μέμνημαι, ἄλλα τε πολλά, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες, καὶ ξένοι εἰσίν, αὐθιγενὴς δὲ οὐδείς· ἀλλὰ καὶ βαρβάρους ἐμπολιτεύεσθαι πολλούς, καὶ δούλους, καὶ ἀμόρφους, καὶ μικρούς, καὶ πένητας. καὶ ὅλως, μετέχειν τῆς πόλεως τὸν βουλόμενον. τὸν γὰρ δὴ νόμον αὐτοῖς· οὐκ ἀπὸ τιμημάτων ποιεῖσθαι τὴν ἐγγραφήν, οὐδ' ἀπὸ σχημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ κάλλους, οὐδ' ἀπὸ γένους, οὐδὲ λαμπρῶν ἐκ προγόνων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, οὐδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς, ἀποχρῆν δ' ἑκάστῳ πρὸς τὸ πολίτην γενέσθαι, σύνεσιν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ λιπαρές, καὶ τὸ μὴ ἐνδοῦναι, μηδὲ μαλακισθῆναι πολλοῖς τοῖς δυσχερέσι, κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυγχάνοντα. ὡς ὅστις ἂν ταῦτ' ἐπιδείξηται, καὶ διεξέλθοι, πορευόμενος ἄχρι πρὸς τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα πολίτην ὄντα τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι, τὸ δὲ χείρων, ἢ κρείττων, ἢ εὐπατρίδης, ἢ ἀγεννής, ἢ δοῦλος, ἢ ἐλεύθερος, οὐδὲ ὅλως εἶναι, ἢ λέγεσθαι

ἐν τῇ πόλει. Ἑρμότι. ὁρᾷς ὦ Λυκῖνε, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ περὶ μικρῶν κάμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ αὐτὸς οὕτω καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ γὰρ αὐτὸς ὦ Ἑρμότιμε, τὸ αὐτὸ σοὶ ἐρῶ. καὶ οὐκ ἔστιν ὅ, τι ἂν μοι πρὸ τούτων εὐξαίμην γενέσθαι. εἰ μὲν οὖν πλησίον ἦν ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἰδεῖν ἅπασι, πάλαι ἂν εὖ ἴσθι μηδὲν ἐνδοιάσας, αὐτὸς ᾔειν ἐς αὐτὴν, καὶ ἐπολιτευόμην ἂν ἐκ πολλοῦ. ἐπεὶ δὲ ὡς ὑμεῖς φατε, σύ τε, καὶ Ἡσίοδος ὁ ῥαψωδὸς, πάνυ πόῤῥω ἀπῴκισται, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδόν τε τὴν ἄγουσαν ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἡγεμόνα τὸν ἄριστον. ἢ οὐκ οἴει σὺ οὕτω χρῆναι ποιεῖν; Ἑρμό. καὶ πῶς ἂν ἄλλως ἔλθοι τις; Λυ. οὐκοῦν σοὶ μὲν ἐπὶ τὸ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ φάσκειν εἰδέναι, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγησομένων. πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοι παρεστᾶσιν αὐτόχθονοι, ἐκεῖθεν ἕκαστος εἶναι λέγοντες. ὁδὸς δὲ ἡ μὲν οὐ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀλλὰ πολλαὶ, καὶ διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἀλλήλαις ὅμοιαι. ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια. ἡ δὲ, ἐπὶ τὴν ἕω φέρειν ἔοικεν, ἡ δὲ, ἐπὶ τὰς ἄρκτους. καὶ ἄλλη, εὐθὺ τῆς μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν, διὰ λειμώνων, καὶ φυτῶν, καὶ σκιᾶς, ἔνυδρος, καὶ ἡδεῖα, οὐδὲν ἀντίτυπον, ἢ δύσβατον ἔχουσα. ἡ δὲ, πετρώδης, καὶ τραχεῖα, πολυήλιος, καὶ δίψος, καὶ κάματον προφαίνουσα. καὶ ὅμως, αὗται πᾶσαι πρὸς τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν οὖσαν, ἐς τὰ ἐναντιώματα τελευτῶσαι. ἔνθα δή μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐστίν. ἐφ' ἣν γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀτραποῦ ἕκαστος ἐφεστὼς, ἐν τῇ εἰσόδῳ μάλα τις ἀξιόπιστος ὀρέγει τε τὴν χεῖρα, καὶ προτρέπει κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀπιέναι, λέγων ἕκαστος αὐτῶν μόνος τὴν εὐθεῖαν εἰδέναι. τοὺς δ' ἄλλους, πλανᾶσθαι μήτε αὐτοὺς ἐληλυθότας, μήτε ἄλλοις ἡγήσασθαι δυναμένοις ἀκολουθήσαντας. κἂν ἐπὶ τὸν πλησίον ἀφίκωμαι, κἀκεῖνος τὰ ὅμοια

ὑπισχνεῖται περὶ τῆς αὑτοῦ ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους κακίζει, καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τό, τε τοίνυν τὸ πλῆθος τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, οὐ μετρίως ταράττει με, καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ· καὶ μάλιστα οἱ ἡγεμόνες ὑπερδιατεινόμενοι, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἐπαινοῦντες. οὐ γὰρ οἶδα ἥντινα τραπόμενος, ἢ τῷ μᾶλλον ἀκολουθήσας, ἀφικοίμην ἂν πρὸς τὴν πόλιν. Ερμό. ἀλλ' ἐγώ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορίας. τοῖς γὰρ προωδοιπορηκόσιν ὦ Λυκῖνε πιστεύσας, οὐκ ἂν σφαλείης. Λυ. τίσι λέγεις; τοῖς κατὰ ποίαν ὁδὸν ἐλθοῦσιν; ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν; αὖθις γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον, ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας μετεληλυθός. Ερμό. πῶς τοῦτο φής; Λυ. ὅτι ὁ μὲν, τὴν Πλάτωνος τραπόμενος, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνην ἐπαινέσεται δηλονότι. ὁ δὲ, τὴν Ἐπικούρου ἐκείνην. καὶ ἄλλος ἄλλην. σὺ δὲ, τὴν ὑμετέραν. ἢ πῶς γὰρ ὦ Ἑρμότιμε οὐχ οὕτω; Ερμό. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. οὐ τοίνυν ἀπέλυσάς με τῆς ἀπορίας, ἀλλ' ἔτι ὁμοίως ἀγνοῶ τῷ, μᾶλλον χρὴ πιστεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων. ὁρῶ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς πεπειραμένον, καὶ ἐκείνην ἐπαινοῦντα, καὶ λέγοντα ὡς αὕτη μόνη ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν, οὐ μέντοι ἔχω εἰδέναι εἰ ἀληθῆ φησιν. ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφῖκται πρός τι τέλος, καὶ εἶδέ τινα πόλιν, δώσω αὐτῷ ἴσως. εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ἣν ἐχρῆν, ἐν ᾗ ἐπιθυμοῦμεν ἐγώ τε, καὶ σὺ πολιτεύσασθαι ἡδέως ἐς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὁ δ' εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος, οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγ' οὖν ἔτι. οὐ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον εἶδεν, εἴγε οὐ μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὃ δὲ δὴ μάλιστα εἰς ἀπορίαν με καθίστησιν, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ εἰδέναι ὅτι

πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν. καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστίν. οὐδ' ἄλλαι, πανταχόσε μᾶλλον, ἢ εἰς Κόρινθον ἄγουσιν, εἰ μή τις οὕτω σφόδρα παραπαίοι, ὡς οἴεσθαι καὶ τὴν εἰς Ὑπερβορέους, καὶ τὴν εἰς Ἰνδοὺς ἄγουσαν, εἰς Κόρινθον στέλλειν. Ἑρμό. καὶ πῶς οἷόν τε ὦ Λυκῖνε; ἄλλη γὰρ ἀλλαχόσε ἄγει. Λυ. οὐκοῦν ὦ καλὲ Ἑρμότιμε, οὐ μικρᾶς δεῖ βουλῆς περὶ τὴν αἵρεσιν τῶν ὁδῶν τε, καὶ ἡγεμόνων. οὐδὲ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου ποιήσομεν, ἔνθα ἂν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἄπιμεν. ἐπεὶ λήσομεν οὕτως, ἀντὶ τῆς εἰς Κόρινθον ἀγούσης, τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος, ἢ Βάκτρων ἀπιόντες. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο καλῶς ἔχει, τῇ τύχῃ ἐπιτρέπειν, ὡς τάχα ἂν τὴν ἀρίστην ἑλομένους, εἰ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαιμεν ἐπὶ μίαν τῶν ὁδῶν ἡντιναοῦν. δυνατὸν μὲν γὰρ καὶ τοῦτο γενέσθαι. καὶ ἴσως ποτὲ ἐγένετο ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἡμᾶς δέ γε περὶ τῶν οὕτω μεγάλων, οὐκ οἶμαι δεῖν παραβόλως ἀναρρίπτειν, οὐδ' ἐς στενὸν κομιδῇ κατακλείειν τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ ῥιπὸς ὡς ἡ παροιμία φησί, τὸν Αἰγαῖον, ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας. ὅτε οὐδ' αἰτιασαίμην ἂν εὐλόγως τὴν τύχην, εἰ τοξεύουσα, καὶ ἀκοντίζουσα, μὴ πάντως ἔτυχε τοῦ ἀληθοῦς, ἑνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν, ὅπερ οὐδὲ τῷ Ὁμηρικῷ τοξότῃ ὑπῆρξεν. ὅς, δέον τὴν πελειάδα κατατοξεῦσαι, ὁ δὲ, τὴν μήρινθον ἔτεμεν. ὁ Τεῦκρος οἶμαι. ἀλλὰ παραπολὺ ἐκεῖνο εὐλογώτερον τῶν πολλῶν, τρωθήσεσθαι, καὶ περιπεσεῖσθαι τῷ τοξεύματι ἐλπίζειν, ἢ πάντως ἐκεῖνο τὸ ἓν ἐξ ἁπάντων. ὁ δὲ κίνδυνος ὅτι οὐ μικρός, εἰ ἀντὶ τῆς ἐπ' εὐθὺ ἀγούσης, ἐς τῶν πεπλανημένων μίαν ἀγνοοῦντες, ἐμπέσοιμεν, ἐλπίζοντες ἄμεινον αἱρήσεσθαι τὴν τύχην ὑπὲρ ἡμῶν, εἰκάζειν οἶμαι. οὐδὲ γὰρ ἀναστρέψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆναι ὀπίσω ῥᾴδιον, ἢν ἅπαξ ἐπιδῷς τῇ πλεούσῃ

adag. adag. Homer. iliad. 343. +

τις αὐτὸν, τὰ ἀπόγεια λυσάμενος, ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τῷ πελάγει διαφθείρεσθαι, ναυτιῶντα ὡς τὸ πολὺ, καὶ δεδιότα, καὶ καρηβαροῦντα ὑπὸ τοῦ σάλου, δέον ἐξ ἀρχῆς πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπὶ σκοπήν τινα, σκέψασθαι εἰ ἐπίφορόν ἐστι, καὶ οὔριον τὸ πνεῦμα τοῖς εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι. καὶ νὴ Δία, κυβερνήτην εἶτα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν εὐπαγῆ, οἵαν διαρκέσαι πρὸς τηλικοῦτον κλύδωνα. Ερμό. οὕτω γε ἄμεινον ὦ Λυκῖνε παραπολὺ. πλὴν οἶδά γε ὅτι ἅπαντας ἐν κύκλῳ περιελθὼν, οὐκ ἄλλους ἂν εὕροις, οὔτε ἡγεμόνας ἀμείνους, οὔτε κυβερνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ ἢν ἐθελήσῃς γε ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἕψῃ, κατὰ τὰ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος ἴχνη προϊών. ἄλλως δὲ, ἀδύνατον. Λυ. ὁρᾷς τοῦτο ὡς κοινὸν ὦ Ερμότιμε εἴρηκας; εἴποι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ τῷ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Επικούρῳ ἑπόμενος, καὶ οἱ ἄλλοι, μὴ ἂν ἐλθεῖν με εἰς τὴν Κόρινθον, εἰ μὴ μεθ' ἑαυτοῦ ἕκαστος. ὥστε, ἢ πᾶσι πιστεύειν χρὴ, ὅπερ γελοιότατον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως. μακρῷ γὰρ ἀσφαλέστατον τὸ τοιοῦτον, ἄχρις ἂν εὕρωμεν τἀληθὲς ὑπισχνούμενον. ἐπεὶ φέρε, εἰ καθάπερ νῦν ἔχω, ἀγνοῶν ἔτι πρὸς τις ἐξ ἁπάντων ἐστὶν ὁ ἀληθεύων, ἑλοίμην τὰ ὑμέτερα σοὶ πιστεύσας, ἀνδρὶ φίλῳ, ἀτὰρ μόνα γε εἰδότι τὰ τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιῶναι ποιήσειε Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἀριστοτέλην, καὶ τοὺς ἄλλους, οἱ δὲ, περιστάντες, ἐρωτῷεν με, καὶ νὴ Δί' εἰς δικαστήριον ἀγαγόντες, ὕβρεως ἕκαστος δικάζοιντο, λέγοντες, ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί παθὼν, ἢ τίνι ποτὲ πιστεύσας, Χρύσιππον, καὶ Ζήνωνα προετίμησας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων παραπολὺ, χθὲς, καὶ πρῴην γενομένους, μήτε λόγον μεταδοὺς ἡμῖν, μήτε πειραθεὶς

ὅλως οὖν φαμὲν, εἰ ταῦτα λέγοιεν, τί ἂν ἀποκρινοίμεθα αὐτοῖς; ἢ ἐξαρκέσει μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ἑρμοτίμῳ ἐπείσθην φίλῳ ἀνδρί; ἀλλὰ φαῖεν ἂν οἱ δ' ὅτι, ἡμεῖς ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἴσμεν τὸν Ἑρμότιμον τοῦτον, ὅς τίς ποτ' ἐστιν, οὐδὲ ἐκεῖνος ἡμᾶς· ὥστε τί οὐκ ἐχρῆν ἁπάντων καταγιγνώσκειν, οὐδὲ ἐρήμην ἡμῶν καταδιαιτᾶν, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ὁδὸν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ οὐδὲ ταύτην ἴσως ἀκριβῶς κατανοήσαντι. οἱ δέ γε νομοθέται ὦ Λυκῖνε, οὐχ οὕτω προστάττουσι τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, οὐδὲ τοῦ ἑτέρου μὲν ἀκούειν, τὸν δὲ ἕτερον, οὐκ ἐᾶν λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ῥᾷον ἀντεξετάζοντες τοὺς λόγους, εὑρίσκοιεν τἀληθῆ τε, καὶ ψευδῆ. καὶ ἤν γε μὴ οὕτω ποιῶσιν, ἐφιέναι δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον δικαστήριον τοιαῦτα, ἄττα εἰκὸς ἐρεῖν αὐτούς. ἢ πάνυ ἄν τις αὐτῶν καὶ προσέροιτό με, εἰπέ μοι λέγων ὦ Λυκῖνε, εἴ τις αἰθίοψ μὴ δὲ πώποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμὲν, διὰ τὸ μὴ ἀποδεδημηκέναι τὸ παράπαν, ἔν τινι συλλόγῳ τῶν Αἰθιόπων διϊσχυρίζοιτο, καὶ λέγοι μηδαμόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς, ἢ ξανθοὺς, μὴ δὲ ἄλλο τι, ἢ μέλανας, ἆρα πιστεύοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ εἴποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, σὺ δὲ δὴ πόθεν, ταῦτα ὦ θρασύτατε οἶσθα, οὐ γὰρ ἀπεδήμησας παρ' ἡμῶν οὐδαμόσε, οὐδὲ νὴ Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας ὁποῖα ἐστί, φαίην ἂν ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν πρεσβύτην; ἢ πῶς ὦ Ἑρμότιμε συμβουλεύεις; Ἑρμό. οὕτω· δικαιότατα γὰρ ἐπιπλῆξαι δοκεῖ μοι. Λυ. καὶ γὰρ ἐμοὶ γε ὦ Ἑρμότιμε. ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο, οὐκ ἔτ' οἶδα, εἰ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦτο πάνυ δοκεῖ. Ἑρμό. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπάξει δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φήσει πρός με οὕτω πως. ἀνάλογον τοίνυν πάθοι τις ἡμῖν ὦ Λυκῖνε,

τὰ Στωϊκῶν μόνα εἰδώς, καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὑτοσὶ ὁ
Ἑρμότιμος. ἀποδημήσας δὲ μηδὲ πώποτε, μήτε ἐς Πλά-
τωνος, μήτε παρὰ τὸν Ἐπίκουρον, μηδ᾽ ὅλως πρὸς ἄλλον
τινά. εἰ τοίνυν λέγοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μηδ᾽ ἀληθὲς
παρὰ τοῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῆς στοᾶς ἐστι, καὶ ἃ ἐκείνη φη-
σίν, οὐκ ἂν εὐλόγως θρασὺς εἶναι δόξειέ σοι, περὶ πάντων
ἀποφαινόμενος. καὶ ταῦτα, ἓν εἰδώς, οὐδὲ πώποτε ἐξ Αἰ-
θιοπίας τὸν ἕτερον πόδα προελθών. τί βούλει ἀποκρίνω-
μαι αὐτῷ; τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο δηλαδή, ὅτι ἡμεῖς τὰ μὲν
Στωϊκῶν, καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς ἂν κατὰ ταῦ-
τα φιλοσοφεῖν ἀξιοῦντες. οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ
τῶν ἄλλων λεγόμενα. ὁ γὰρ διδάσκαλος, κἀκεῖνα μεταξὺ
καὶ διέξεισι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀνατρέπει αὐτά, προστιθεὶς
αὐτός. ἢ νομίζεις ἐνταῦθα σιωπήσεσθαι ἡμῖν τοὺς ἀμ-
φὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἐπίκουρον, καὶ
τοὺς ἄλλους. οὐχὶ δὲ ἀναγελάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμέ,
οἷα ποιεῖ ὦ Λυκῖνε ὁ ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος. ἀξιοῖ τοῖς
ἀντιδίκοις περὶ ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται τοιαῦτα εἶναι
τὰ ἡμέτερα, ὁποῖα ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἢ οὐκ εἰδότες, ἢ
κρυπτόμενοι τὸ ἀληθές. οὐκοῦν κἄν τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν
ἴδῃ ἀσκούμενον πρὸ τοῦ ἀγῶνος, λακτίζοντα ἐς τὸν
ἀέρα, ἢ πὺξ κενὴν πληγήν τινα καταφέροντα, ὡς τὸν ἀν-
ταγωνιστὴν δῆθεν παίοντα, εὐθὺς ἀνακηρύξει αὐτόν, ἀ-
γωνοθέτης ὤν, ὡς ἄμαχόν τινα. ἢ ἐκεῖνα μὲν οἰήσε-
ται ῥᾴδια εἶναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ νεανιεύματα, οὐδε-
νὸς ἀνταιρομένου αὐτῷ, τὴν δὲ νίκην τηνικαῦτα κρίνε-
σθαι, ὁπόταν καταγωνίσηται τὸν ἀντίπαλον αὐτόν, καὶ
κρατήσῃ. ὁ δ᾽ ἀπαγορεύσῃ. ἄλλως δέ, οὔ. μὴ τοίνυν μηδὲ
Ἑρμότιμος, ἀφ᾽ ὧν ἂν οἱ διδάσκαλοι αὐτῷ σκιαμαχοῦ-
σι πρὸς ἡμᾶς ἀπόντας, οἰέσθω κρατεῖν αὐτός, ἢ τὰ ἡμέ-

τὰ τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀνατρέπεσθαι ῥᾳδίως· ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὅμοιον ἂν εἴη τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν· ἃ κατασκευάσαντες ἐκεῖνοι αὐτοί, εὐθὺς ἀνατρέπουσιν· ἢ καὶ νὴ Δία τοῖς τοξεύειν μελετῶσιν· οἳ κάρφη τινὰ συνδήσαντες, ἔπειτα ἐπὶ κοντοῦ πήξαντες, οὐ πόρρω προθέμενοι, στοχάζονται ἀφιέντες· καὶ ἢν τύχωσί ποτε, καὶ διαπείρωσι τὰ κάρφη, ἀνέκραγον εὐθύς, ὥς τι μέγα ποιήσαντες, εἰ διεξελήλυθεν αὐτοῖς τὸ βέλος διὰ τῶν φρυγάνων. ἀλλ' οὐ Πέρσαι γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκυθῶν, ὅσοι τοξόται· ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἀφ' ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσιν· ἔπειτα δὲ, καὶ τὰ τοξευόμενα κινεῖσθαι ἀξιοῦσιν, οὐχ ἑστῶτα, οὐδὲ περιμένοντα τὸ βέλος, ἔστ' ἂν ἐμπέσῃ, ἀλλὰ διαδιδράσκοντα ὡς ἔνι μάλιστα· θηρία γοῦν ὡς τὸ πολὺ κατατοξεύουσι, καὶ ὀρνίθων ἔνιοι τυγχάνουσιν· ἢν δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοποῦ δέῃ πειραθῆναι τοῦ τόνου τῆς πληγῆς, ξύλον ἀντίτυπον, ἢ ἀσπίδα ὠμοβοΐνην προθέμενοι, διελαύνουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι, κἂν δι' ὅπλων σφίσι χωρῆσαι τοὺς ὀϊστούς. εἰπὲ τοίνυν ὦ Λυκῖνε παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ φρύγανα προθέμενοι, κατατοξεύουσιν· εἶτα φασὶν, ἀνδρῶν ὡπλισμένων κεκρατηκέναι· καὶ εἰκόνας ἡμῶν γραψάμενοι, πυκτεύουσι πρὸς ἐκείνας· καὶ κρατήσαντες ὡς τὸ εἰκὸς, κρατεῖν ἡμῶν οἴονται· ἀλλὰ φαίημεν ἂν ἕκαστος πρὸς αὐτοὺς τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐκεῖνα, ἅ φησι περὶ τοῦ

,, Ἕκτορος, Οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον· ταῦ-
,, τα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν τῷ μέρει ἕκαστος.

ὁ Πλάτων δ' ἄν μοι δοκῇ καὶ διηγήσασθαί τι τῶν ἐκ Σικελίας, ὡς ἂν εἰδὼς τὰ πλεῖστα· τῷ γὰρ Συρακουσίῳ Γέλωνι, φασὶ δυσώδες εἶναι τὸ στόμα, καὶ τοῦτο ἐπὶ πολὺ διαλαθεῖν αὐτὸν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐλέγχειν τύραννον ἄνδρα, μέχρι

δή τινα

δή τινα γυναῖκα ξένην συνενεχθεῖσαν αὐτῷ, τολμῆσαι καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχοι· τὸν δὲ, παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τὴν ἑαυτοῦ, ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμήνυσε πρὸς αὐτὸν, εἰδυῖα μάλιστα τὴν δυσωδίαν· τὴν δὲ, παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῇ· ὑπὸ γὰρ τοῦ μὴ πεπειρᾶσθαι ἄλλου ἀνδρὸς, μὴ δὲ ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆναι ἅπασι τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἀποπνεῖν τοῦ στόματος. καὶ Ἑρμότιμος τοιγαροῦν ἅτε μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνὼν, φαίη ἂν ὁ Πλάτων, εἰκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ στόματά ἐστιν. ὅμοια δ' ἂν καὶ Χρύσιππος εἴποι, ἢ ἔτι πλείω τούτων, εἴπερ λιπὼν αὐτὸν ἄκριτον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὁρμήσαιμι, πιστεύσας τινὶ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὡμιληκότων. ἑνὶ τῷ λόγῳ ξυνελὼν φημὶ, ἄχρις ἂν ἄδηλον ᾖ τίς ἀληθής ἐστι προαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μὴ δὲ μίαν αἱρεῖσθαι. ὕβρις γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ τοιοῦτον. Ἑρμό. ὦ Λυκῖνε, πρὸς τῆς ἑστίας, Πλάτωνα μὲν, καὶ Ἀριστοτέλην, καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀτρεμεῖν ἐάσωμεν. οὐ γὰρ κατ' ἐμὲ ἀνταγωνίζεσθαι αὐτοῖς. νῷ δὲ, ἐγώ τε, καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγώ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθίοπας δὲ, ἢ τὴν Γέλωνος γυναῖκα, τί ἔδει καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον;

Λυ. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπίτωσαν ἐκποδὼν, εἰ σοὶ δοκοῦσι περιττοὶ εἶναι πρὸς τὸν λόγον. σὺ δὲ λέγε ἤδη. θαυμαστὸν γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. δοκεῖ μοι ὦ Λυκῖνε καὶ πάνυ δυνατὸν εἶναι μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εἰδέναι τἀληθὲς ἀπὸ τούτων, κἂν μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπεξέλθῃ τις ἐκμανθάνων ἕκαστα. οὑτωσὶ δὲ σκόπει, ἤν τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς αἱ δύο δυάδες, τὸν τέτταρα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἆρα δεήσει περιιόντα σε πυνθάνεσθαι τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοὶ, μή τις ἄρα εἴη

πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγων αὐτὰς εἶναι; ἢ αὐτίκα ᾔδεις ἂν ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀληθῆ λέγει; Λυ. αὐτίκα ὦ Ἑρμότιμε. Ερ. τί ποτ' οὖν ἀδύνατον εἶναί σοι δοκεῖ, ἐντυγχάνοντά τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς λέγουσι τἀληθῆ, πείθεσθαί τε αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δεῖσθαι τῶν ἄλλων, εἰδότα οὐκ ἄν ποτε τὰ τέτταρα πέντε γένοιτο, οὐδ' ἂν μυρίοι Πλάτωνες, ἢ Πυθαγόραι λέγωσιν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ἔπος ὦ Ἑρμότιμε. τὰ γὰρ ὁμολογούμενα, τοῖς ἀμφισβητουμένοις εἰκάζεις, πάνυ διαφέροντα αὐτῶν. ἢ τί ἂν φαίης; ἐστιν ὦ τινι ἐντετύχηκας, λέγοντι τὰς δύο δυάδας συντεθείσας, τὸν ἑπτὰ, ἢ ἕνδεκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν; Ερ. οὐκ ἔγωγε. ἢ μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτταρα ξυμβαίνειν λέγων. Λυ. τί δαὶ, ἐντετύχηκας πώποτε, καὶ πρὸς χαρίτων, πειρῶ ἀληθεύειν, Στωϊκῷ τινι, καὶ ἐπικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς, ἢ τέλους; Ερμό. οὐδαμῶς. Λυ. ὅρα τοίνυν μή πώς με παραλογίζῃ ὦ γενναῖε. καὶ ταῦτα, φίλον ὄντα. ζητούντων γὰρ ἡμῶν οἵτινες ἀληθεύουσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαναρπάσας, ἔδωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων ὡς οὗτοί εἰσιν, οἱ τὰ δὶς δύο, τέσσαρα τιθέντες. ὅπερ ἄδηλον εἰ οὕτως ἔχει. φαῖεν γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι, ἢ Πλατωνικοὶ, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ὑμᾶς δὲ, πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμεῖς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθε εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δὲ, τὸ ἡδύ; καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζει καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀλλ' ὅπερ ἔφην, πλεονεκτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συλλαβὼν, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καίτοι ἀντιλαμβανομένων τῶν ἄλλων, καὶ λεγόντων αὐτῶν τοῦτο εἶναι, ἔνθα δὴ κρίσεως μάλιστα οἶμαι δεῖ. ἂν μὲν οὖν πρόδηλον γένηται

τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ἐστι μόνον τὸ δὶς δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄχρι δ' ἂν αὐτοῦ τούτου πέρι διαμάχωνται, πάντων ὁμοίως ἀκουστέον, ἢ εἰδέναι ὅτι πρὸς χάριν δικάζειν δόξομεν. Ερμό. οὔ μοι δοκεῖς ὦ Λυκῖνε ξυνιέναι πῶς βούλομαι εἰπεῖν.

Λυ. οὐκοῦν σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ἕτερόν τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις. Ερμό. εἴσῃ αὐτίκα οἷόν τι λέγω. θῶμεν γάρ τινας δύο ἐσεληλυθέναι ἐς τὸ Ἀσκληπιεῖον, ἢ ἐς τοῦ Διονύσου τὸ ἱερόν. εἶτα μέντοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι. δεήσει δή που ἀμφοτέρους ἐρευνηθῆναι αὐτούς, ὁπότερος ὑπὸ κόλπου ἔχει τὴν φιάλην.

Λυ. καὶ μάλα. Ερμό. ἔχει δὲ πάντως ὁ ἕτερος.

Λυ. πῶς γὰρ οὔ, εἴ γε ἀπόλωλεν; Ερμό. οὐκοῦν ἂν παρὰ τῷ προτέρῳ εὕρῃς αὐτήν, οὐκ ἔτι τὸν ἕτερον ἀποδύσεις. πρόδηλον γὰρ ὡς οὐκ ἔχει. Λυ. πρόδηλον. Ερμό. καὶ εἴ γε μὴ εὕροιμεν ἐν τῷ τοῦ προτέρου κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχει. καὶ οὐδὲν ἐρεύνης οὐδὲ οὕτω δεῖ. Λυ. ἔχει γάρ. Ερμό. καὶ ἡμεῖς τοίνυν εἰ εὕροιμεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς τὴν φιάλην, οὐκ ἔτι ἐρευνᾶν τοὺς ἄλλους ἀξιώσομεν, ἔχοντες ὃ πάλαι ἐζητοῦμεν. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κάμνοιμεν; Λυ. οὐδενός, εἴ γε εὕροιτε. καὶ εὑρόντες, ἔχοιτε εἰδέναι, ὡς ἐκεῖνο ἦν τὸ ἀπολωλός. ἢ εἰ ὅλως γνώριμον ὑμῖν εἴη τὸ ἀνάθημα. νῦν δὲ ὦ ἑταῖρε, πρότερον μὲν οὐ δύο εἰσὶν οἱ παρελθόντες ἐς τὸν νεών, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι τὸν ἕτερον αὐτοῖν, τὰ φώρια ἔχειν, ἀλλὰ μάλα πολλοί τινες. εἶτα καὶ τὸ ἀπολόμενον αὐτό, ἄδηλον ὅ, τι ποτ' ἐστίν, εἴτε φιάλη τις, ἢ σκύφος, ἢ στέφανος. ὅσοι γοῦν ἱερεῖς, ἄλλος ἄλλο εἶναι, λέγουσι, καὶ οὐδὲ περὶ τῆς ὕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν. ἀλλ' οἱ μέν, χαλκοῦ. οἱ δέ, ἀργύρου. οἱ δέ, χρυσοῦ. οἱ δὲ κασσιτέρου εἶναι αὐτὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀποδῦσαι τοὺς εἰσι-

δύοντες. εἰ βούλει εὑρεῖν τὸ ἀπολωλός. καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῷ
πρώτῳ εὐθὺς εὕρῃς φιάλην χρυσῆν, ἔτι καὶ τοὺς ἄλλους σοι
ἀποδυτέον. Ερμό. διὰ τί ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι ἄδηλον εἰ
φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἦν. εἰ δὲ καὶ τοῦτο ὑπὸ πάντων ὁμο
λογηθείη, ἀλλ' οὔτι γε χρυσῆν ἅπαντές φασιν εἶναι τὴν
φιάλην. εἰ δὲ καὶ μάλιστα γνώριμον γένοιτο, ὡς φιάλη ἀπό-
λοιτο χρυσῆ, καὶ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ εὕροις φιάλην χρυ-
σῆν, οὐδὲ οὕτω παύσῃ διερευνώμενος τοὺς ἄλλους. οὐ γὰρ
δῆλόν που εἰ αὕτη ἦν ἡ τοῦ θεοῦ. ἢ οὐκ οἴει πολλὰς φιά-
λας εἶναι χρυσᾶς; Ερμό. ἔγωγε. Λυ. δεήσει δὴ ἐπὶ
πάντας ἰέναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἑκάστῳ εὑρεθέντα
πάντα, εἰς μέσον καταθέντα, εἰκάζειν ὅ,τι ποτὲ αὐτῶν
πρέποι ἂν θεῖον κτῆμα οἴεσθαι. καὶ γὰρ αὖ τὸ τὴν πολλὴν
ἀπορίαν παρεχόμενον, τοῦτό ἐστιν ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυ
ομένων ἔχει τι πάντως. ὁ μέν, σκύφον. ὁ δέ, φιάλην. ὁ δέ,
στέφανον. καὶ ὁ μέν, ἐκ χαλκοῦ. ὁ δέ, ἐκ χρυσοῦ. ὁ δέ, ἀργύ-
ρου. εἰ δὲ ὃ ἔχει, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον. πᾶσα
τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὅντινα ἱερόσυλον εἴπῃς. ὅπου γε,
καὶ εἰ πάντες τὰ ὅμοια εἶχον, ἄδηλον ἦν καὶ οὕτως, ὅστις
ὁ τὰ τοῦ θεοῦ ὑφῃρημένος. ἔστι γὰρ καὶ ἰδιωτικὰ ἔχειν. τὸ
δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας, ἕν ἐστιν οἶμαι, τὸ ἀνεπίγραφον
εἶναι τὴν ἀπολομένην φιάλην. θῶμεν γὰρ φιάλην ἀπολω-
λέναι. ὡς εἴγε ἐπεγέγραπτο τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τοῦ ἀνα-
θέντος, ἧττον ἂν ἐκάμνομεν. καὶ εὑρόντες τὴν ἐπιγεγραμ-
μένην, ἐπεπαύμεθ' ἂν ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς
ἄλλους. οἶμαι δέ σε ὦ Ερμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη
γυμνικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις, Ερμό. καὶ ὀρ-
θῶς οἴει. πολλάκις γάρ, καὶ πολλαχόθι. Λυ.
ἦ οὖν ποτε καὶ πλησίον τοὺς ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐκαθέζου.
Ερμό. νὴ Δία ἔναγχος ὀλυμπιάσιν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῶν

Ἑλλανοδικῶν, Εὐανδρίδου τοῦ Ἠλείου θέαν μοι προκαταλαβόντος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ἐπεθύμουν γὰρ ἐγγύθεν ἅπαντα ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλανοδίκαις γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα οὖν καὶ τοῦτο, πῶς κληροῦσιν ὅντινα ᾧτινι χρὴ παλαίειν, ἢ παγκρατιάζειν; Ἑρμό. οἶδα γάρ. Λυ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ εἴποις, ἐγγύθεν ἰδών. Ἑρμό. τὸ μὲν παλαιὸν, ἐπὶ Ἡρακλέους ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης. Λυ. μή μοι τὰ παλαιὰ ὦ Ἑρμότιμε, ἃ δὲ εἶδες ἐγγύθεν, ἐκεῖνα λέγε. Ἑρμό.

ὑδρία κάλπις ἀργυρᾶ πρόκειται ἱερὰ τοῦ θεοῦ. ἐς ταύτην ἐμβάλλονται κλῆροι μικροὶ, ὅσον δὴ κυαμιαῖοι τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγράφεται δὲ ἐς δύο μὲν, ἄλφα ἐν ἑκατέρῳ. ἐς δύο δὲ, τὸ βῆτα. καὶ ἐς ἄλλους δύο, τὸ γάμμα. καὶ ἑξῆς κατὰ τὰ αὐτὰ, ἢν πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. προσελθὼν δὴ τῶν ἀθλητῶν ἕκαστος, προσευξάμενος τῷ Διῒ, καθεὶς τὴν χεῖρα ἐς τὴν κάλπιν, ἀνασπᾷ τῶν κλήρων ἕνα. καὶ μετ' ἐκεῖνον, ἕτερος. καὶ παρεστὼς μαστιγοφόρος ἑκάστῳ, ἀνέχει αὐτοῦ τὴν χεῖρα, οὐ παρέχων ἀναγνῶναι ὅ,τι τὸ γράμμα ἐστὶν, ὃ ἀνέσπακεν. ἁπάντων δὲ ἤδη ἐχόντων, ὁ ἀλυτάρχης οἶμαι, ἢ τῶν Ἑλλανοδικῶν αὐτῶν εἷς, οὐκέτι γὰρ τοῦτο μέμνημαι, περιϊὼν, ἐπισκοπεῖ τοὺς κλήρους ἐν κύκλῳ ἑστώτων. καὶ οὕτω τὸν μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, τῷ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνεσπακότι, παλαίειν ἢ παγκρατιάζειν συνάπτει. τὸν δὲ τὸ βῆτα, τῷ τὸ βῆτα ὁμοίως. καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταυτά. οὕτω μὲν γὰρ, ἢν ἄρτιοι ὦσιν οἱ ἀγωνισταὶ, οἷον ὀκτὼ, ἢ τέσσαρες, ἢ δώδεκα. ἢν δὲ περιττοὶ, πέντε, ἑπτὰ, ἐννέα, γράμματι περιττὸν ἑνὶ κλήρῳ ἐγγραφὲν, συμβάλλεται αὐτοῖς, ἀντίγραφον ἄλλο οὐκ ἔχον. ὃς δ' ἂν τοῦτο ἀνασπάσῃ, ἐφε-

δρεύει, περιμένων ἔστ' ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ ἐστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τοῦ ἀθλητοῦ, τὸ μέλλειν ἀκμῆτα τοῖς κεκμηκόσι συμπεσεῖσθαι. Λυ. ἔχ' ἀτρέμα. τούτου γὰρ ἐδεόμην μάλιστα. οὐκοῦν ἐννέα ὄντες, ἀνεσπάκασιν ἅπαντες, καὶ ἔχουσι τοὺς κλήρους. περιιὼν δὴ, βούλομαι γάρ σε Ἑλλανοδίκην ἀντὶ θεατοῦ ποιῆσαι, ἐπισκόπησον τὰ γράμματα. καὶ οὐ πρότερον οἶμαι μάθοις ἂν ὅς τις ὁ ἔφεδρός ἐστιν, ἢν μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συζεύξῃς αὐτούς. Ερμό. πῶς ὦ Λυκῖνε τοῦτο φής; Λυ. ἀδύνατόν ἐστιν εὐθὺς εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο τὸ δηλοῦν τὸν ἔφεδρον. ἢ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, οὐ μὴν εἴσῃ γε εἰ ἐκεῖνός ἐστιν. οὐ γὰρ προείρηται ὅτι τὸ. κ. ἢ τὸ. μ. ἢ τὸ. ι. ἐστὶ τὸ χειροτονοῦν τὸν ἔφεδρον. ἀλλ' ἐπειδὰν τῷ. α. ἐντύχῃς, ζητεῖς τὸν τὸ ἕτερον. α. ἔχοντα, καὶ εὑρὼν, ἐκείνους μὲν ἤδη συνέζευξας. ἐντυχὼν δὲ αὖθις τῷ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα ὅπου ἐστὶ ζητεῖς, τὸ ἀντίπαλον τῷ εὑρεθέντι. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἄχρις ἂν ἐκεῖνός σοι περιλειφθῇ, ὁ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀνανταγώνιστον. Ερμό. τί δ' εἰ ἐκείνῳ πρώτῳ, ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς, τί ποιήσεις; Λυ. οὐ μὲν οὖν ἀλλὰ σὺ ὁ Ἑλλανοδίκης, ἐθέλω εἰδέναι ὅ, τι καὶ πράξεις. πότερον, αὐτίκα ἐρεῖς ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἔφεδρος, ἢ δεήσει ἐπὶ πάντας ἐν κύκλῳ ἐλθόντα ἰδεῖν, εἴ που αὐτῷ γράμμα ὅμοιόν ἐστιν ὡς εἴ γε μὴ τοὺς πάντων κλήρους ἴδοις, οὐκ ἂν μάθοις τὸν ἔφεδρον. Ερμό. καὶ μὴν ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως ἂν μάθοιμι ἐπὶ γοῦν τῶν ἐννέα. ἢν τὸ. ε. εὕρω πρῶτον, ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἔφεδρος ὁ τοῦτο ἔχων ἐστί. Λυ. πῶς ὦ Ερμότιμε; Ερμό. οὕτω. τὸ. α. δύο αὐτῶν ἔχουσι. καὶ τὸ. β. ὁμοίως δύο. τῶν λοιπῶν δὲ τεττάρων ὄντων,

οἱ μὲν, τὸ· γ· οἱ δὲ τὸ· δ· πάντως ἀνεσπάκασι, καὶ ἀνήλωται ἤδη ἐς τοὺς ἀθλητὰς ὀκτὼ ὄντας τὰ τέτταρα γράμματα· δῆλον οὖν ὅτι μόνον ἂν οὕτω περιττὸν εἴη τὸ ἑξῆς γράμμα τὸ· ε· καὶ ὁ τοῦτο ἀνεσπακὼς, ἔφεδρός ἐστι·

Λυ· πότερον ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω σε τῆς συνέσεως, ἢ θέλεις ἀντείπω τάγε μοι δοκοῦντα, ὁποῖα ἂν ᾖ;

Ἑρμό· νὴ Δία, διαπορῶ μέντοι ὅ,τι ἂν εὔλογον ἀντειπεῖν ἔχοις πρὸς τὸ τοιοῦτον· Λυ· σὺ μὲν γὰρ ὡς ἑξῆς πάντως γραφομένων γραμμάτων, εἴρηκας, οἷον, πρώτου τοῦ· α· δευτέρου δὲ τοῦ· β· καὶ κατὰ τὴν τάξιν ἄχρις ἂν ἐς ἓν αὐτῶν τελευτήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν· καὶ δίδωμί σοι ὀλυμπίασιν οὕτω γίγνεσθαι· τί δαὶ, ἢν ἐξελόντες ἀτάκτως πέντε γράμματα, ἐξ ἁπάντων τὸ· χ· καὶ τὸ· σ. καὶ τὸ· ζ· καὶ τὸ· κ· καὶ τὸ· θ· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τέτταρα, διπλᾶ ἐπὶ τῶν κλήρων τῶν ὀκτὼ γράφομεν· τὸ δὲ· ζ· μόνον ἐπὶ τοῦ ἐννάτου· ὃ δὴ καὶ δηλοῦν ἔμελλεν ἡμῖν τὸν ἔφεδρον· τί ποιήσεις· πρῶτον εὑρὼν τὸ· ζ· πῶς διαγνώσῃ ἔφεδρον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτὸ, ἢν μὴ ἐπὶ πάντας ἐλθὼν εὕρῃς οὐδὲν αὐτῷ συμφωνοῦν; οὐ γὰρ εἶχες ὥσπερ νῦν τῇ τάξει αὐτῇ τεκμαίρεσθαι·

Ἑρμό· δυσαπόκριτον τοῦτο ἐρωτᾷς Λυ· ἰδοὺ δὴ καὶ ἑτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον· τί γὰρ εἰ μὴ δὲ γράμματα γράφοιμεν ἐπὶ τῶν κλήρων, ἀλλά τινα σημεῖα, καὶ χαρακτῆρας, οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν γραμμάτων, κυνοκεφάλους τινὰς ὄντας, καὶ λεοντοκεφάλους ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἐάσωμεν, ἐπείπερ ἀλλόκοτά ἐστι; φέρε δὲ τὰ μονοειδῆ καὶ ἁπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἷόν τε εἰκάσαντες ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν κλήροιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ κύνας δύο· τῷ δὲ ἐννάτῳ, λέων ἔστω τὸ ἐπίσημον. ἢν τοίνυν

Ægyptiorum

τῷ λεοντοφόρῳ τούτῳ κλήρῳ ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πόθεν ἕξεις εἰπεῖν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἔφεδρον ποιῶν, ἢν μὴ περιθεωρήσῃς ἅπαντας ἐπιών, εἴ τις καὶ ἄλλος λέοντα ἔχει;
Ερμό. οὐκ ἔχω ὅ,τι σοι ἀποκρίνωμαι ὦ Λυκῖνε.
Λυ. εἰκότως. οὐδὲ γὰρ εὐπρόσωπον οὐδέν. ὥστε ἢν ἐθέλωμεν ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἱερὰν φιάλην εὑρεῖν, ἢ τὸν ἔφεδρον, ἢ τὸν ἄριστα ἡγησόμενον ἡμῖν, ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀναγκαίως ἀφιξόμεθα, καὶ ἐξετάσομεν ἀκριβῶς πειρώμενοι, καὶ ἀποδύοντες, καὶ παραθεωροῦντες. μόλις γὰρ ἂν οὕτω τἀληθὲς ἐκμάθοιμεν. καὶ εἴ γε τις μέλλει σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι, φιλοσοφίας πέρι, ἥντινα φιλοσοφητέον, οὗτος ἂν εἴη μόνος ὁ τὰ ὑπὸ πάντων αὐτῶν λεγόμενα εἰδώς. οἱ δ᾽ ἄλλοι, ἀτελεῖς. καὶ οὐκ ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, ἔστ᾽ ἂν καὶ μιᾶς ἀπείρατοι ὦσι. τάχα γὰρ ἂν ἡ ἀρίστη ἐκείνη εἴη. οὐ γὰρ δὴ εἴ τις παραστησάμενος καλὸν ἄνθρωπον, λέγοι τοῦτον εἶναι κάλλιστον ἀνθρώπων ἁπάντων, πιστεύσαιμεν αὐτῷ, ἢν μὴ εἰδῶμεν ὅτι πάντας ἀνθρώπους ἑώρακεν. ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτος καλός. εἰ δὲ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἂν ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδὼν ἅπαντας. ἡμεῖς δὲ, οὐκ αὐτὸ μόνον καλοῦ, ἀλλὰ τοῦ καλλίστου δεόμεθα. καὶ ἢν μὴ τοῦτο εὕρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον πεπρᾶχθαι ἡγησόμεθα. οὐ γὰρ ἀγαπήσομεν ὁποιῳδήποτε καλῷ ἐντυχόντες, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο τὸ ἀκρότατον ζητοῦμεν κάλλος, ὅπερ ἀνάγκη ἓν εἶναι.
Ερμό. ἀληθῆ. Λυ. τί οὖν ἔχεις μοι τινὰ εἰπεῖν, ἁπάσης ὁδοῦ πεπειραμένον ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ὃς τά τε ὑπὸ Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα εἰδώς, τελευτῶν, μίαν εἵλετο ἐξ ἁπασῶν ὁδόν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πείρᾳ μαθών, ὡς μόνη ἄγει

ὁδοῦ τῆς εὐδαιμονίας. εἰ γάρ τινα τοιοῦτον εὕροιμεν, παυσόμεθα πράγματα ἔχοντες. Ερμό. οὐ ῥᾴδιον ὦ Λυκῖνε τοιοῦτον ἄνδρα εὑρεῖν. Λυ. τί δὴ οὖν πράξομεν ὦ Ερμότιμε; οὐκ ἂν ἀπαγορευτέον οἶμαι, ἐπεὶ μηδενὸς ἡγεμόνος τοιούτου ἔς γε τὸ παρὸν εὐποροῦμεν. ἆρα τόδε πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἕκαστον ἀρξάμενον, διὰ πάσης προαιρέσεως χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; Ερμό. ἔοικεν ἀπό γε τούτων. πλὴν ἐκεῖνο μὴ ἐναντίον ᾖ, ὃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς οὐ ῥᾴδιον
332. + ἐπιδόντα ἑαυτὸν, καὶ πετάσαντα τὴν ὀθόνην, ἀναχωρεῖν αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ πρώτῃ ὡς φὴς κατασχεθησόμενον; Λυ. ἐγώ σοι φράσω. τὸ τοῦ Θησέως ἐκεῖνο μιμησόμεθα, καί τι λίνον παρὰ τῆς τραγικῆς Αριάδνης λαβόντες, εἴσιμεν ἐς τὸν λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς ἔχειν ἀπραγμόνως μηρυόμενοι αὐτὸ, ἐξιέναι. Ερμό. τίς ἂν οὖν ἡμῖν Αριάδνη γένοιτ' ἂν; ἢ πόθεν τοῦ λίνου εὐπορήσομεν; Λυ. θάῤῥει ὦ ἑταῖρε. δοκῶ γάρ μοι εὑρηκέναι. οὗτινος ἐχόμενοι, ἐξέλθοιμεν ἄν. Ερμό. τί οὖν τοῦτό ἐστιν; Λυ. οὐκ ἐμὸν ἐρῶ, ἀλλά τινος τῶν σοφῶν, τὸ νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν. ἢν γὰρ μὴ ῥᾳδίως πιστεύωμεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀπολιπόντες καὶ τοῖς ἑξῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἂν τοὺς λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερμό. εὖ λέγεις. καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. εἶεν. ἐπὶ τίνα δὴ αὐτῶν πρῶτον ἔλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν διοίσει; ἀρξάμενοι δ' ἀφ' ὅτου ἂν οὖν, οἷον, ἀπὸ Πυθαγόρου, ἢν οὕτω τύχῃ, πόσῳ ἂν χρόνῳ οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καί μοι ἐξαίρει καὶ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆς σιωπῆς. σὺν δ' οὖν τοῖς πέντε, ἱκανὰ

τριάκοντα οἶμαι. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ πάντως γε εἴκοσι. Ερμό. θῶμεν οὕτως. Λυ. εἶτα ἑξῆς τῷ Πλάτωνι θετέον δηλαδὴ τοσαῦτα ἔτερα. ἔτι μὴν καὶ Αριστοτέλει οὐκ ἐλάττω. Ερ. οὐ γάρ. Λυ. Χρυσίππῳ δέ γε οὐκ ἔτι ἐρήσομαί σε πόσα. οἶδα γὰρ παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι τετταράκοντα μόγις ἱκανά. Ερμό. οὕτως. Λυ. εἶτα ἑξῆς Επικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς δὲ οὐ πολλὰ ταῦτα τίθημι, ἐκεῖθεν μάθοις ἄν, ἢν ἐννοήσῃς ὅσοι ὀγδοηκοντοῦται εἰσὶ Στωϊκοί, ἢ Επικούρειοι, ἢ Πλατωνικοί, ὁμολογοῦντες μὴ πάντα εἰδέναι τὰ τῆς ἑαυτοῦ αἱρέσεως ἕκαστος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σφίσιν ἐς τὰ μαθήματα. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ Χρύσιππός γε, καὶ Αριστοτέλης, καὶ Πλάτων φαῖεν ἄν. καὶ πρὸ τούτων, ὁ Σωκράτης οὐδὲν φαυλότερος αὐτῶν. ὃς ἐκεκράγει πρὸς ἅπαντας, οὐχ ὅπως μὴ πάντα, ἀλλὰ μηδ᾽ ὅλως εἰδέναι τι. ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι οὐκ οἶδε. λογισώμεθα οὖν ἐξ ἀρχῆς. εἴκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ ἐτίθεμεν. εἶτα Πλάτωνι τοσαῦθ᾽ ἕτερα. εἶτα ἑξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσα δ᾽ οὖν ταῦτα συντεθέντα, ἐν κεφαλαίῳ γένοιτ᾽ ἄν, εἰ δέκα μόνας θεῖμεν τὰς αἱρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ; Ερμό. ὑπὲρ διακόσια ὦ Λυκῖνε. Λυ. βούλει οὖν ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πεντεκαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶναι, ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον; Ερμό. αὐτὸς ἂν εἰδείης ἄμεινον. ἐγὼ δὲ ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἄν, καὶ οὕτω διὰ πασῶν ἐξέλθοιεν, ἐκ γενετῆς εὐθὺς ἀρξάμενοι. Λυ. τί οὖν πάθοι τις ὦ Ερμότιμε, εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀνατρεπτέον ἐκεῖνα τὰ ἤδη ὡμολογημένα, ὡς οὐκ ἄν τις ἕλοιτο ἐκ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ οὐχὶ πειραθεὶς ἁπάντων. ὡς τόν γε ἄνευ πείρας αἱρούμενον, μαντείᾳ μᾶλλον, ἢ κρίσει τἀληθὲς ἀναζητοῦντα, οὐχ οὕτως ἐλέγομεν; Ερμό. ναί. Λυ. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἐπὶ τοσοῦτον βιῶναι ἡμᾶς, ἃ μέλ-

λοιπὸν οὔ τι αἱρήσεσθαι, ἁπάντων πειραθέντες, καὶ ἑλό-
μενοι, φιλοσοφήσειν· καὶ φιλοσοφήσαντες, εὐδαιμονήσειν·
πρὶν δὲ οὕτω ποιῆσαι, ἐν σκότῳ φασὶν ὀρχοίμεθ' ἄν, οἷς
ἂν τύχωμεν προσπταίοντες, καὶ ὅ,τι ἂν πρῶτον ἐς τὰς χεῖ-
ρας ἔλθῃ, τοῦτ' εἶναι τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες, διὰ
τὸ μὴ εἰδέναι τἀληθές. εἰ δὲ καὶ εὕροιμεν ἄλλως κατά τινα
ἀγαθὴν τύχην περιπεσόντες αὐτῷ, οὐχ ἕξομεν βεβαίως εἰ-
δέναι, εἰ ἐκεῖνό ἐστιν ὃ ζητοῦμεν. πολλὰ γάρ ἐστιν ὅμοια αὐ-
τοῖς, λέγοντα ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀληθέστατον. Ερ. ὦ Λυ-
κῖνε, οὐκ οἶδ' ὅπως εὔλογα μὲν δοκεῖς μοι λέγειν. ἀτὰρ,
εἰρήσεται γὰρ τἀληθὲς, οὐ μετρίως ἀνιᾷς με διεξιὼν αὐτὰ,
καὶ ἀκριβολογούμενος οὐδὲν δέον. ἴσως δὲ καὶ ἔοικα οὐκ
ἐπ' ἀγαθῷ ἐξεληλυθέναι τήμερον ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ ἐξελ-
θὼν, ἐντετυχηκέναι σοι. ὅς με πλησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος
ὄντα, ἐς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδύνατον ἀπο-
φαίνων τῆς ἀληθείας τὴν εὕρεσιν, ἐτῶν γε τοσούτων δεομέ-
νην. Λυ. οὐκοῦν ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο
ἂν τῷ πατρί σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, ἥτις ποτ'
ἐκαλεῖτο, οὐ γὰρ οἶδα, ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἡμῶν,
ὅτι σε μὴ κατὰ τὸν Τιθωνὸν πολυετῆ, καὶ μακρόβιον ἔθε-
σαν, ἀλλὰ περιέγραψαν μὴ πλείω βιῶναι τὸ μήκιστον
ἐτῶν ἑκατὸν, ἄνθρωπον ὄντα. ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκεπτόμε-
νος, εὗρον τὸ ἐκ τοῦ λόγου ἀποβαῖνον. Ερμό. οὐκ· ἀλλ'
ὑβριστὴς ἀεὶ σὺ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅ,τι παθὼν, μισεῖς φιλοσοφίαν,
καὶ ἐς τοὺς φιλοσοφοῦντας ἀποσκώπτεις. Λυ. ὦ Ἑρ-
μότιμε, ἥτις μὲν ἡ ἀλήθειά ἐστιν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον εἴποιτε
οἱ σοφοὶ, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος. ἐγὼ δὲ, τό γε τοσοῦτον
οἶδα, ὡς οὐ πάνυ ἡδεῖά ἐστιν αὐτὴ τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλὰ πα-
ρευδοκιμεῖται ὑπὸ τοῦ ψεύδους παραπολύ. εὐπροσωπό-
τερον γὰρ ἐκεῖνο· καὶ διὰ τοῦτο, ἥδιον· ἡ δὲ, ἅτε μηδὲν κί-

βδηλον ἑαυτῇ συνειδυῖα, μετὰ παῤῥησίας διαλέγεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθονται αὐτῇ, ἰδοὺ γέ τοι καὶ σὺ νῦν ἄχθῃ μοι, τἀληθὲς ἐξευρόντι περὶ τούτων μετὰ σοῦ, καὶ δηλώσαντι, οἵων ἐρῶμεν ἐγώ τε, καὶ σὺ, ὡς οὐ πάνυ ῥᾳδίων. ὥσπερ εἰ ἀνδριάντος ἐρῶν ἐτύγχανες, καὶ ᾤου τεύξεσθαι, ὑπολαμβάνων ἄνθρωπον εἶναι, ἐγὼ δὲ, κατιδὼν ὡς λίθος, ἢ χαλκὸς εἴη, ἐμήνυσα πρός σε ὑπ' εὐνοίας, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς, καὶ τότε δύσνουν ἐμὲ εἶναι ᾤου ἂν σαυτῷ, διότι σε οὐκ εἴων ἐξαπατᾶσθαι, ἀλλόκοτα, καὶ ἀνέλπιστα ἐλπίζοντα. Ερμό. οὐκοῦν τοῦτο ὦ Λυκῖνε φὴς, ὡς οὐ φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀλλὰ χρὴ ἀργίᾳ παραδιδόντας αὑτοὺς, ἰδιώτας καταβιῶναι. Λυ. καὶ ποῦ τοῦτο ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ γὰρ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημὶ, ἀλλ' ἐπείπερ φιλοσοφητέον, ὁδοί τε πολλαί εἰσιν ἐπὶ φιλοσοφίαν ἑκάστη, καὶ ἀρετὴν ἄγειν φάσκουσαι. ἡ δ' ἀληθὴς ἐν αὐταῖς, ἄδηλος ἀκριβῆ ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν. ἀδύνατον δέ γε ἡμῖν ἐφαίνετο, πολλῶν προτεθέντων, ἑλέσθαι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ ἐπὶ πάντα ἴοι τις πειρώμενος. εἶτά πως μακρὰ ἡ πεῖρα ὤφθη. σὺ δὲ, πῶς ἀξιοῖς; αὖθις γὰρ ἐρήσομαι, ὅτῳ πρώτῳ ἂν ἐντύχῃς, τούτῳ ἕψῃ, καὶ συμφιλοσοφήσεις, κἀκεῖνος ἕρμαιον ποιήσεταί σε; Ερμό. καὶ τί σοι ἀποκριναίμην ἂν ἔτι; ὅς οὔτε αὐτόν τινα κρίνειν οἷόν τε εἶναι φὴς, ἢν μὴ φοίνικος ἔτη βιώῃ, πάντας ἐν κύκλῳ περιϊὼν, καὶ πειρώμενος, οὔτε τοῖς προπεπειραμένοις πιστεύειν ἀξιοῖς. οὔτε τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι.

Λυ. τίνας φὴς τοὺς πολλοὺς εἰδότας, καὶ πεπειραμένους ἁπάντων; εἰ γάρ τις τοιοῦτός ἐστιν, ἱκανὸς εἷς μοι γε καὶ εἷς, καὶ οὐκ ἔτι πολλῶν δεήσει. ἢν δὲ τοὺς οὐκ εἰδότας λέγῃς, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσάξεταί με

πιστεύειν, ἄχρις ἂν ἢ μηδὲν, ἢ ἐν εἰδόσι τις, περὶ ἁπάντων ἀποφαίνωνται. Ερμό. μόνος δὲ σὺ τἀληθὲς κατεῖδες. οἱ δ' ἄλλοι, ἀνόητοι ἅπαντες, ὅσοι φιλοσοφοῦσι. Λυ. καταψεύδῃ μου ὦ Ερμότιμε, λέγων, ὡς ἐγὼ προτίθημί πῃ ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἢ τάττω ὅλως ἐν τοῖς εἰδόσι. καὶ οὐ μνημονεύεις ὧν ἔφην, οὐκ αὐτὸς εἰδέναι τἀληθὲς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους διατεινόμενος, ἀλλὰ μετὰ πάντων αὐτὸ ἀγνοεῖν ὁμολογῶν. Ερμό. ἀλλ' ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐπὶ πάντας ἐλθεῖν χρῆναι, καὶ πειραθῆναι ὧν φασι, καὶ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἑλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ οὕτως, εὔλογον ἴσως. τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἑκάστῃ τοσαῦτα ἔτη ἀποδιδόναι, παγγέλοιον, ὥσπερ οὐχ οἷόν τε ὂν ἀπ' ὀλίγων, καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενον. φασὶ γοῦν τῶν πλαστῶν τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλελογίσθαι ἡλίκος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς. καὶ σὺ δὲ, εἴ τίς σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξῃ, τὸ ἄλλο σῶμα κατακαλύψας, εἴσῃ οἶμαι αὐτίκα ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, κἂν μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἴδῃς. καὶ τοίνυν τὰ μὲν κεφαλαιώδη, ὧν ἅπαντες λέγουσι, ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας. τὸ δ' ὑπερακριβοῦν τοῦτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, οὐ πάνυ ἀναγκαῖον ἐς τὴν αἵρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀλλ' ἔνεστι κρῖναι καὶ ἀπ' ἐκείνων. Λυ. παπαὶ ὦ Ερμότιμε. ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' εἴρηκας, ἀπὸ τῶν μερῶν ἀξιῶν τὰ ὅλα εἰδέναι. καίτοι ἐγὼ τἀναντία ἀκούσας, μέμνημαι, ὡς ὁ μὲν τὸ ὅλον εἰδὼς, εἰδείη ἂν καὶ τὸ μέρος. ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, οὐκέτι καὶ τὸ ὅλον. οὕτω καί μοι τόδε ἀπόκριναι, ὁ Φειδίας ἄν ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, εἰ μὴ ἑωράκει ποτὲ λέοντα

ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔγνως ἂν ἀν εἶπεν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστί, μὴ πρότερον εἰδώς, μηδ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βούλει ἐγὼ ἀποκρίνωμαι ὑπὲρ σοῦ τά γε ἀναγκαῖα, ὅτι οὐκ ἂν ἔγνως; ὥστε κινδυνεύει ὁ Φειδίας ἄπρακτος ἀπεληλυθέναι, μάτην ἀναπλάσας τὸν λέοντα· οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον ὁ ποῦ λέγων· ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; τῷ μὲν γὰρ Φειδίᾳ, καὶ σοί, οὐδὲν ἄλλο τοῦ γνωρίζειν τὰ μέρη αἴτιον ἦν, ἢ τὸ εἰδέναι τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, καὶ λέοντα· ἐν φιλοσοφίᾳ δέ, οἷον τῇ Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἀπὸ τοῦ μέρους καὶ τὰ λοιπὰ ἴδοις; ἢ πῶς ἂν ἀποφαίνοιο ὡς καλά; οὐ γὰρ οἶσθα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνά ἐστιν. ὃ δὲ φής, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥᾴδιον ἀκοῦσαι ἁπάσης φιλοσοφίας, ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον, ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θεοὺς οἴονται εἶναι, τί ψυχήν, καὶ τίνες μὲν σώματα πάντα φασί, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι· καὶ ὅτι οἱ μὲν ἡδονήν, οἱ δέ, τὸ καλόν, ἀγαθόν, καὶ εὔδαιμον τίθενται· καὶ τὰ τοιαῦτα· οὑτωσὶ μὲν ἀκούσαντας, ἀποφήνασθαι ῥᾴδιον, καὶ ἔργον οὐδέν· εἰδέναι δὲ ὅστις ὁ τἀληθῆ λέγων ἐστίν, ὅρα μὴ οὐχὶ μόριόν ἐστιν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δέηται. ἢ τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, ὑπὲρ αὐτῶν τούτων ἑκατοντάδας, καὶ χιλιάδας βιβλίων ἕκαστοι συγγεγράφασιν, ὡς πείσαιεν οἶμαι ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ ἅ σοι ἐδόκει ῥᾴδια, καὶ εὐμαθῆ· νῦν δὲ μάντεως οἶμαι δεήσει σοι κἀνταῦθα πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν κρειττόνων, εἰ μὴ ἀνέχῃ τὴν διατριβήν, ὡς ἀκριβῶς ἑλέσθαι αὐτὸς ἅπαντα, καὶ ὅλον ἕκαστον κατανοήσας. ἐπίτομος γὰρ αὕτη γένοιτ' ἄν, οὐκ ἔχουσα περιπλοκάς, οὐδ' ἀναβολάς, εἰ μεταστειλάμενος τὸν μάντιν, ἀκούσας τῶν κεφαλαίων ἁπάντων, σφαγιάζοιο ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαλλάξει γάρ σε ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δείξας ἐν τῷ τοῦ ἱερείου ἥπατι ὅτι αἱρετέον

αἱρετέον. εἰ δὲ βούλει, καὶ ἄλλο τι ἀπραγμονέστερον ὑποθήσομαί σοι, ὡς μὴ ἱστορίᾳ καταδύνῃς ταυτί, καὶ θυσιάζῃ τῷ μηδ᾽ ἱερέα τινὰ τῶν μεγαλομίσθων παρακαλεῖν. ἀλλ᾽ ἐς κάλπιν ἐμβαλὼν γραμματεῖα, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἑκάστου τοὔνομα, κέλευε παῖδα τῶν ἀνήβων ἀμφιθαλῆ τινα προσελθόντα πρὸς τὴν κάλπιν, ἀνελέσθαι ὅ,τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τῶν γραμματείων, καὶ τὸ λοιπὸν κατὰ τὸν λαχόντα ἐκεῖνον, ὅς τις ἂν ᾖ, φιλοσόφει. Ερμό. ταυτὶ μὲν ὦ Λυκῖνε βωμολοχικὰ, καὶ οὐ κατὰ σέ. σὺ δὲ εἰπέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτός. Λυ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερμό. ἆρ᾽ οὖν περιῄεις ἅπαντας ἐν κύκλῳ τοὺς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀπογευόμενος, καὶ παραβάλλων, καὶ ἀντεξετάζων τοὺς οἴνους; Λυ. οὐδαμῶς. Ερμό. χρὴ γάρ οἶμαί σοι τῷ πρώτῳ χρηστῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀποφέρεσθαι. Λυ. νὴ Δία. Ερμό. καὶ ἀπό γε τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύματος, εἶχες ἂν εἰπεῖν ὁποῖος ἅπας ὁ οἶνός ἐστιν; Λυ. εἶχον γάρ. Ερμό. εἰ δὲ δὴ ἔλεγες προσελθὼν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ κοτύλην πρίασθαι βούλομαι, δότε μοι ὦ οὗτοι ἐκπιεῖν ὅλον ἕκαστος ὑμῶν τὸν πίθον, ὡς διὰ πάντων ἐπεξελθὼν, μάθοιμι ὅς τις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει, καὶ ὁπόθεν μοι ὠνητέον. εἰ ταῦτ᾽ ἔλεγες, οὐκ ἂν οἴει καταγελάσαι σου αὐτούς. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἐνοχλοίης, τάχ᾽ ἂν καὶ προσχέαι τοῦ ὕδατος. Λυ. οἶμαι ἔγωγε. καὶ δίκαιά γ᾽ ἂν πάθοιμι. Ερμό. κατὰ ταυτὰ δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ. τί δεῖ ἐκπιεῖν τὸν πίθον, δυναμένους ἀπ᾽ ὀλίγου τοῦ γεύματος εἰδέναι ὁποῖον τὸ πᾶν ἐστιν; Λυ. ὡς ὀλισθηρὸς ὦ Ερμότιμε, καὶ διαδιδράσκεις ἐκ τῶν χειρῶν. πλὴν ὤνησάς γε. οἰόμενος γὰρ ἐκπεφευγέναι, ἐς τὸν αὐτὸν κύρτον ἐμπέπτωκας. Ερμό. πῶς τοῦτ᾽ ἔφης; Λυ.

ὅτι αὐτὸ ὁμολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώριμον ἅ-
πασι, τὸν οἶνον, εἴκαζες αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα. καὶ περὶ
ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἅπαντες ἀφανῶν ὄντων, ὥστε ἔγω-
γε οὐκ ἔχω εἰπεῖν κατὰ τί σοι ὅμοιος φιλοσοφία καὶ οἶνος
ἐστι. ἄρα κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀποδίδον-
ται τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ κάπηλοι, κερασάμενοί γε
οἱ πολλοί, καὶ δολώσαντες, καὶ κακομετροῦντες. οὕτως δὲ
δ' ἐπισκοπήσωμεν ὅ, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνον φῂς τὸν ἐν τῷ
πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον εἶναι. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄτο-
πον. ἀλλὰ καὶ εἴ τις γεύσαιτο ἀρυσάμενος ὀλίγον ὅσον αὐ-
τοῦ, εἴσεσθαι αὐτίκα ὁποῖος ἅπας ὁ πίθος ἐστίν. ἀκόλουθον
καὶ τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἂν ἔγωγέ τι ἀντείπω. ὅρα δὴ καὶ τὰ
μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷον, ὁ δι-
δάσκαλος ὁ σὸς, ἆρα ταὐτὰ πρὸς ὑμᾶς λέγει ὁσημέραι,
καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλα ἄλλοτε; πολλὰ γάρ ἐστι. πρόδη-
λον ὦ ἑταῖρε. ἢ οὐκ ἂν εἰκὸς ἔτι παρέμενες αὐτῷ κατὰ τὸν
Ὀδυσσέα περινοστῶν, καὶ περιπλανώμενος, εἰ τὰ αὐτὰ ἔ-
λεγεν, ἀλλ' ἀπέχρη ἄν σοι καὶ ἅπαξ ἀκούσαντι;

Ἑρμό. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. πῶς οὖν οἷόν τέ σοι ἦν, ἀπὸ
τοῦ πρώτου γεύματος εἰδέναι τὰ πάντα; οὐ γὰρ τὰ αὐτά
γε, ἀλλ' ἀεὶ ἕτερα καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἐλέγετο. οὐχ ὥσπερ ὁ
οἶνος ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἦν. ὥστε ὦ ἑταῖρε, ἢν μὴ ὅλον ἐκπίῃς τὸν
πίθον καὶ ἄλλως, μεθύων περίει, ἀτεχνῶς γὰρ ἐν τῷ πυ-
θμένι δοκεῖ μοι ὁ θεὸς κατακρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγα-
θὸν ὑπὸ τὴν τρύγα αὐτὴν, δεήσει οὖν ὅλον ἐξαντλῆσαι ἐς
τέλος. ἢ οὔποτ' ἂν εὕροις τὸ νεκτάρεον ἐκεῖνο πόμα, οὗ πά-
λαι διψῆν μοι δοκεῖς. σὺ δὲ οἴει τὸ τοιοῦτον αὐτὸ εἶναι,
ὡς εἰ μόνον γεύσαιο αὐτοῦ, καὶ ἀπάσαιο μικρὸν ὅσον, αὐ-
τίκα σε πάνσοφον γενησόμενον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελ-
φοῖς τὴν πρόμαντιν, ἐπειδὰν πίῃ τοῦ ἱεροῦ νάματος,

ἔνθεον εὐθὺς γίγνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς προσιοῦσιν. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχειν ἔοικε. σὺ γοῦν ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ πίθου ἐκπεπωκὼς, ἐνάρχεσθαι ἔτι λέγεις. ὅρα τοίνυν μὴ τῷδε μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν. ὁ μὲν γὰρ πίθος, ἔτι μενέτω σοι, καὶ ὁ κάπηλος. ἐνέστω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία τις πυρὸς ὑπὲρ αὐτῷ. καὶ μετὰ τοῦτο, κύαμοι, εἶτα, κριθαί. καὶ ὑπὸ ταύταις, φακοί. εἶτα, ἐρέβινθοι. καὶ ἄλλα ποικίλα πρόσει δὴ σὺ ὠνήσασθαι ἐθέλων τῶν σπερμάτων, καὶ ὃς ἀφελὼν τοῦ πυροῦ οὗπερ ἦν, ἀνέδωκέ σοι δεῖγμα ἐς τὴν χεῖρα, ὡς ἴδοις, ἆρ' οὖν ἔχοις ἂν εἰπεῖν εἰς ἐκεῖνο ἀποβλέπων, εἰ καὶ οἱ ἐρέβινθοι καθαροὶ, καὶ οἱ φακοὶ εὐτακεῖς, καὶ οἱ κύαμοι οὐ διάκενοι; Ερμό. οὐδαμῶς. Λυ. οὐ τοίνυν οὐδὲ φιλοσοφίαν ἀφ' ἑνὸς, ὧν φήσει τις τοῦ πρώτου, μάθοις ἂν ἅπασαν, ὁποία ἐστίν. οὐ γὰρ ἕν τι ἦν, ὥσπερ ὁ οἶνος, ᾧπερ σὺ αὐτὴν ἀπεικάζεις; ἀξιῶν ὁμοίαν εἶναι τῷ γεύματι. τὸ δὲ, ἑτεροῖόν τι ὤφθη, οὐ παρέργου τῆς ἐξετάσεως δεόμενον. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον πρίασθαι, ἐν δυοῖν ὀβολοῖν ὁ κίνδυνος. αὐτὸν δέ τινα ἐν τῷ συρφετῷ παραπολέσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν. ἄλλως τε, ὁ μὲν, ὅλον ἀξιῶν ἐκπιεῖν τὸν πίθον, ὡς κοτύλην πρίαιτο, ζημιῶσαι ἂν τὸν κάπηλον, οὕτως ἀπίθανα γευόμενος. φιλοσοφία δὲ, οὐδὲν ἂν τοιοῦτο πάθοι, ἀλλὰ κἂν ὅτι πάμπολλα πίῃς, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνεται, οὐδὲ ζημιώσεται ὁ κάπηλος. ὑπερρεῖ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν τὸ πρᾶγμα, ἐξαντλούμενον εἰς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ τῶν Δαναΐδων πίθος. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἐμβαλλόμενον οὐ συνεῖχεν, ἀλλὰ διέρρει εὐθύς. ἐντεῦθεν δὲ, ἢν ἀφέλῃς τι, πλέον τὸ λοιπὸν γίγνεται. ἐθέλω δέ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν φιλοσοφίας πέρι γεύματος. καὶ μή με νομίσῃς βλασφημεῖν περὶ αὐτῆς, ἢν εἴπω ὅτι φαρμάκῳ ὀλε-

θρίῳ ἔοικεν, οἷον κωνείῳ, ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τῶν τοιούτων· οὐδὲ γὰρ ταῦτα, ἐπείπερ θανατηφόρα ἐστὶν, ἀποκτείνοι ἂν, εἴ τις ὀλίγον ὅσον ἀκαριαῖον ἀποξύσας αὐτῶν, ἄκρῳ τῷ ὄνυχι ἀπογεύσαιτο· ἀλλὰ ἢν μὴ τοσοῦτον ὅσον χρὴ, καὶ ὅπως, καὶ ξὺν οἷς, οὐκ ἂν ἀποθάνοι ὁ προσενεγκάμενος. σὺ δὲ ἠξίους τοὐλάχιστον ἐξαρκεῖν, ὡς ἀποτελέσαι τὴν τοῦ ὅλου γνῶσιν. Ερμό. ἔστω ταῦτα ὡς βούλει Λυκῖνε. τί οὖν ἑκατὸν ἔτη χρὴ βιῶναι, καὶ τοσαῦθ' ὑπομεῖναι πράγματα; ἢ οὐκ ἂν ἄλλως φιλοσοφήσαιμεν; Λυ. οὐ γὰρ ὦ Ερμότιμε. καὶ δεινὸν οὐδὲν, εἴ γε ἀληθῆ ἔλεγες ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος, βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη, μακρή. νῦν δὲ οὐκ οἶδ' ὅ, τι παθὼν, ἀγανακτεῖς, εἰ μὴ αὐθημερὸν ἡμῖν πρὶν δῦναι ἥλιον, Χρύσιππος, ἢ Πλάτων, ἢ Πυθαγόρας γένοιο. Ερμό. περιέρχῃ με ὦ Λυκῖνε, καὶ συνελαύνεις ἐς στενὸν, οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ δεινὸν παθών. ὑπὸ φθόνου δηλαδὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν, προὔκοπτον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὠλιγώρησας ἑαυτοῦ, τηλικοῦτος ὤν. Λυ. οἶσθ' οὖν ὃ δράσεις; ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ κορυβαντιῶντι, μὴ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἀλλ' ἔα ληρεῖν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, προχώρει ἐς τὸ πρόσθεν τῆς ὁδοῦ, καὶ πέραινε κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ τούτων. Ερμό. ἀλλ' οὐκ ἐᾷς σὺ βίαιος ὢν αἱρεῖσθαί τι, ἢν μὴ πειραθῶ ἁπάντων. Λυ. καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρὴ, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄλλο εἴποιμι. βίαιον δὲ λέγων ἐμὲ, ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατὰ τὸν ποιητὴν αἰτιᾶσθαι αὐτὸν, ἔστ' ἂν μὴ ὁ πρός σοι λόγος συμμαχήσας, ἀφέληται τῆς βίας, ἤδη ἀγόμενον. ἰδοὺ γάρ τοι καὶ τάδε πολλῷ βιαιότερα φαίη ἂν σοι ὁ λόγος. σὺ δ' ἐκεῖνον παρεὶς, ἐμὲ ἴσως αἰτιάσῃ. Ερμό. τὰ ποῖα; θαυμάζω γὰρ εἴ τι ἄρρητον καταλέλειπται αὐτῷ. Λυ. οὐχ ἱκανὸν εἶναί φησι τὸ πάντα ἰδεῖν, καὶ διεξελθεῖν δι' αὐτὰ

τῇ, ὡς ἔχειν ἤδη ἑλέσθαι τὸ βέλτισον, ἀλλ' ἔτι τοῦ μεγίσου ἐνδεῖν. Ερμό. τίνος τούτου; Λυ. κριτικῆς τινος ὦ θαυμάσιε, καὶ ἐξεταςικῆς παρασκευῆς, καὶ νοῦ ὀξέος, καὶ διανοίας ἀκριβοῦς, καὶ ἀδεκάσου, οἵαν χρὴ εἶναι τὴν περὶ τῶν τηλικούτων δικάσουσαν. ἢ μάτην ἂν ἅπαντα ἑωραμένα εἴη. ἀποδοτέον οὖν φησι καὶ τῷ τοιούτῳ χρόνον οὐκ ὀλίγον, καὶ προθέμενον ἅπαντα, εἰς μέσον αἱρεῖσθαι διαμέλλοντα, καὶ βραδύνοντα, πολλάκις ἐπισκοποῦντα μήτε ἡλικίαν τοῦ λέγοντος ἑκάσου, μήτε σχῆμα, ἢ δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ αἰδούμενον, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Αρεοπαγίτας αὐτὸ ποιοῦντα. οἳ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ δικάζουσιν, ὡς μὴ ἐς τοὺς λέγοντας, ἀλλ' ἐς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιεν. καὶ τότ' ἤδη ἐξέςαι σοι βεβαίως ἑλωμένῳ φιλοσοφεῖν. Ερμό. μετὰ τὸν βίον φής. ἐκ γὰρ τούτων, οὐδενὸς ἀνθρώπων βίος ἐξαρκέσειεν ἂν ὡς ἐπὶ πάντων ἐλθεῖν, καὶ ἕκασον ἀκριβῶς ἐπιδεῖν. καὶ ἐπιδόντα, κρῖναι. καὶ κρίναντα, ἑλέσθαι. καὶ ἑλόμενον, φιλοσοφῆσαι. μόνως γὰρ δὴ οὕτως εὑρεθῆναι φὴς τἀληθὲς, ἄλλως δὲ οὔ. Λυ. ὀκνῶ γάρ σοι εἰπεῖν ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐδὲ τοῦτό πω ἱκανὸν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκοῦμεν λεληθέναι ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰόμενοι μέν τι εὑρηκέναι βέβαιον. εὑρόντες δὲ οὐδὲν, ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες πολλάκις καθέντες τὰ δίκτυα, καὶ βάρους τινὸς αἰσθόμενοι, ἀνέλκουσιν, ἰχθῦς παμπόλλους γε περιβεβληκέναι ἐλπίζοντες. εἶτα, ἐπειδὰν κάμωσιν ἀνασπῶντες, ἢ λίθος τις ἀναφαίνεται αὐτοῖς, ἢ κεράμιον, ψάμμου σεσαγμένον, σκόπει μὴ καὶ ἡμεῖς τι τοιοῦτον ἀνεσπάκαμεν. Ερμό. οὐ μανθάνω τί σοι τὰ δίκτυα ταῦτα βούλεται. ἀτεχνῶς γάρ με περιβάλλεις αὐτοῖς. Λυ. οὐκοῦν πειρῶ διαδῦναι. σὺν θεῷ γὰρ οἶδα νεῖν, εἰ καί τις ἄλλος. ἐγὼ γὰρ καὶ

Areopagitæ

|| διαδῦναι

ἐφ' ἅπαντας ἔλθωμεν πειρώμενοι, καὶ τοῦτο ἐργασώμεθά ποτε, οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο δῆλον ἔσεσθαι νομίζω, εἴ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι. Ερμό. τί φὴς; οὐδὲ τούτων τις πάντως ἔχει; Λυ. ἄδηλον. ἢ σοὶ ἀδύνατον δοκεῖ ἅπαντας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀληθὲς, ἄλλό τι εἶναι πρὸς μηδενὸς αὐτῶν πω εὑρημένον; Ερμό. πῶς οἷόν τε; Λυ. οὕτως. ἔστω γὰρ ὁ μὲν ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, εἴκοσιν, οἷον, κυάμους τις εἴκοσιν ἐς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπικλεισάμενος, ἐρωτάτω δέκα τινὰς, ὁπόσοι εἰσὶν οἱ κύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. οἱ δ' εἰκάζοντες, ὁ μὲν, ἑπτὰ, ὁ δὲ, τριάκοντα λεγέτωσαν, ὁ δέ τις, δέκα, ἢ πεντεκαίδεκα. καὶ ὅλως, ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμόν. ἐνδέχεται μέν τοι καὶ κατὰ τύχην τινὰ ἀληθεῦσαι. ἢ γάρ; Ερμό. ναί. Λυ. οὐ μὴν ἀλλὰ οὐδὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλους ἀριθμοὺς εἰπεῖν, τοὺς ψευδεῖς, καὶ οὐκ ὄντας, μηδένα δὲ αὐτῶν φάναι, ὅτι εἴκοσιν ὁ ἀνὴρ κυάμους ἔχει. ἢ τί φής; Ερμό. οὐκ ἀδύνατον. Λυ. κατὰ ταῦτα τοίνυν ἅπαντες μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες τὴν εὐδαιμονίαν ζητοῦσιν ὁποῖόν τί ἐστι, καὶ λέγουσιν ἄλλος ἄλλό τι αὐτὴν εἶναι. ὁ μὲν, ἡδονήν. ὁ δὲ, τὸ καλόν. ὁ δὲ, ὅσα ἕτερά φασι περὶ αὐτῆς. εἰκὸς μὲν οὖν καὶ τούτων ἕν τι εἶναι τὸ εὔδαιμον. οὐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ ἄλλό τι παρ' αὐτὰ πάντα. καὶ ἐοίκαμεν ἡμεῖς ἀνάπαλιν ἢ ἐχρῆν, πρὶν τὴν ἀρχὴν εὑρεῖν, ἐπείγεσθαι πρὸς τὸ τέλος. ἔδει δ' οἶμαι πρότερον φανερὸν γενέσθαι, ὅτι ἔγνωσται τἀληθές. καὶ πάντως ἔχει τις αὐτὸ εἰδὼς τῶν φιλοσοφούντων. εἶτα μετὰ τοῦτο, τὸ ἑξῆς ἂν ἦν ζητῆσαι, ᾧ πειστέον ἐστίν. Ερμό. ὥστε ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φὴς ὅτι οὐδ' ἂν διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσωμεν, οὐδὲ τότε πάντως ἕξομεν τἀληθὲς εὑρεῖν. Λυ. μὴ

ὁ μὲν ὦ 'γαθὲ ἐρῶ ποτε, ἀλλὰ τὸν λόγον αὖθις αὐτόν. καὶ ἴσως ἂν ἀποκρίναιτό σοι ὅτι οὐδέπω, ἔστ' ἂν ἄδηλον ᾖ εἴ τι τούτων ἐστὶν, ὧν οὗτοι λέγουσιν. Ερμό. οὐδέποτε ἄρα ἐξ ὧν σὺ φὴς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ δεήσει ἡμᾶς ἰδιώτην τινὰ βίον ζῆν, ἀποστάντας τοῦ φιλοσοφεῖν. τοῦτο ξυμβαίνει γε ὧν φὴς, ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ γε ὄντι. ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἑλέσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν ἀρίστην. ἡ δ' αἵρεσις, οὕτω σοι ἐδόκει μόνως ἀκριβὴς ἂν γενέσθαι, εἰ διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντες, ἑλοίμεθα τὴν ἀληθεστάτην. εἶτα λογιζόμενος ἐτῶν ἀριθμὸν, ὁπόσος ἑκάστῃ ἱκανός ἐστιν, ὑπερεξέπιπτες, ἀπομηκύνων τὸ πρᾶγμα ἐς γενεὰς ἄλλας, ὡς ὑπερήμερον γίγνεσθαι τἀληθὲς τοῦ ἑκάστου βίου. πλὴν τοῦτο δὲ, καὶ τοῦτο αὐτὸ οὐκ ἀνενδοίαστον ἀποφαίνεις, ἄδηλον εἶναι λέγων, εἴτε εὕρηται πρὸς τῶν φιλοσοφούντων πάλαι τἀληθὲς, εἴτε καὶ μή. Λυ. σὺ δὲ πῶς Ερμότιμε δύναιο ἂν ἐπομοσάμενος εἰπεῖν ὅ, τι εὕρηται πρὸς αὐτῶν; ἐγὼ μὲν, οὐκ ἂν ὀμόσαιμι. καίτοι πόσα ἄλλα παρεῖδον ἑκών σοι, ἐξετάσεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεόμενα; Ερμό. τὰ ποῖα; Λυ. οὐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν, ἢ Επικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν εἶναι φασκόντων, τοὺς μὲν, εἰδέναι τοὺς λόγους ἑκάστους, τοὺς δὲ, μὴ, καίτοι τά γε ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας; Ερμό. ἀληθῆ ταῦτα. Λυ. τὸ τοίνυν διακρῖναι τοὺς εἰδότας, καὶ διαγνῶναι, ἀπὸ τῶν οὐκ εἰδότων μὲν, φασκόντων δὲ, οὔ σοι δοκεῖ πάνυ ἐργῶδες εἶναι. Ερμό. καὶ μάλα. Λυ. δεήσει τοίνυν σε, εἰ μέλλεις Στωϊκῶν τὸν ἄριστον εἴσεσθαι, ἢ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ πειραθῆναι, καὶ τὸν ἀμείνω προΐστασθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε πρότερον, καὶ κριτικὴν τὴν τοιαύτην

δύναμιν πορισάμενον, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων προκριθείς. καὶ σὺ καὶ πρὸς τοῦτο ὅρα, ὅσου δεῖ τοῦ χρόνου, ὃν ἑκὼν παρῆκα, δεδιὼς μὴ σὺ ἀγανακτήσῃς. καίτοι τό γε μέγιστόν τι ἅμα, καὶ ἀναγκαιότατον ἐν τοῖς τοιούτοις, λέγω δὴ τοῖς ἀδήλοις τε, καὶ ἀμφιβόλοις, ἓν τοῦτό ἐστιν οἶμαι. καὶ μόνη σοι αὕτη πιστή, καὶ βέβαιος ἐλπὶς ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν τε καὶ εὕρεσιν αὐτῆς, ἄλλη δὲ οὐδ᾽ ἥτισοῦν, ἢ τὸ κρίνειν δύνασθαι, καὶ χωρίζειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ τοὺς ἀργυρογνώμονας διαγιγνώσκειν ἅ, τε δόκιμα, καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἃ παρακεκομμένα, καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν, καὶ τέχνην πορισάμενος, ἤεις ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων. εἰ δὲ μή, εὖ ἴσθι ὡς οὐδέν σε κωλύσει τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι ὑφ᾽ ἑκάστων, ἢ θαλλῷ προδειχθέντι ἀκολουθεῖν ὥσπερ τὰ πρόβατα. μᾶλλον δὲ τῷ ἐπιτραπεζίῳ ὕδατι ἐοικὼς ἔσῃ, ἐφ᾽ ὃ, τι ἂν μέρος ἑλκύσῃ σέ τις, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀγόμενος. ἢ καὶ νὴ Δία καλάμῳ τινί, ἐπ᾽ ὄχθῃ παραποταμίᾳ πεφυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον καμπτομένῳ, κἂν μικρά τις αὔρα διαφυσήσασα, διασαλεύσῃ αὐτόν, ὡς εἴ γέ τινα εὕροις διδάσκαλον, ὃς ἀποδείξεως πέρι, καὶ τῆς τῶν ἀμφισβητουμένων διακρίσεως, τέχνην τινὰ εἰδώς, διδάξει σε, παύσῃ δηλαδὴ πράγματα ἔχων. αὐτίκα γάρ σοι τὸ βέλτιστον φανεῖται, καὶ τἀληθὲς ὑπαχθὲν τῇ ἀποδεικτικῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται. καὶ σὺ βεβαίως ἑλόμενος, καὶ κρίνας, φιλοσοφήσεις. καὶ τὴν τριπόθητον εὐδαιμονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ᾽ αὐτῆς, ἅπαντα συλλήβδην ἔχων τὰ ἀγαθά. ΕΡΜΟ. Εὖ γε ὦ Λυκῖνε. παραπολὺ γὰρ ταῦτ᾽ ἀμείνω, καὶ ἐλπίδος οὐ μικρᾶς ἐχόμενα λέγεις, καὶ ζητητέος ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἀνήρ τις τοιοῦτος, διαγνωστικούς τε, καὶ διακριτικοὺς ποιήσων

ἡμᾶς· καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδεικτικούς· ὡς τά γε μετὰ ταῦτα, ῥᾴδια ἤδη, καὶ ἀπράγμονα, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενα· καὶ ἔγωγε ἤδη χάριν εἶδά σοι, ἐξευρόντι σύντομόν τινα ταύτην ἡμῖν, καὶ ἀρίστην ὁδόν. Λυ. καὶ μὴν οὐδέπω χάριν ἄν μοι εἰδείης εἰκότως· οὐδὲν γάρ σοι ἐξευρηκὼς ἔδειξα, ὡς ἐγγυτέρω σε ποιήσειν τῆς ἐλπίδος· τὸ δὲ, πολὺ πορρωτέρω γεγόναμεν, ἢ πρότερον ἦμεν· καὶ κατὰ τοὺς παροιμιαζομένους, πολλὰ μοχθήσαντες, ὅμοιοί ἐσμεν. Ερμο. πῶς τοῦτο φής; πάνυ γάρ τι λυπηρόν τι, καὶ δύσελπι ἐρεῖν ἔοικας. Λυ. ὅτι ὦ ἑταῖρε, κἂν εὕρωμεν ὑπισχνούμενόν τινα εἰδέναι τε ἀπόδειξιν, καὶ ἄλλον διδάξειν, οὐκ αὐτίκα οἶμαι πιστεύσομεν αὐτῷ, ἀλλά τινα ζητήσομεν τὸν κρῖναι δυνάμενον, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει· κἂν τοῦτον εὐπορήσωμεν, ἄδηλον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων οὗτος οἶδε διαγιγνώσκειν τὸν ὀρθῶς κρίνοντα, ἢ μή· καὶ ἐπ' αὐτὸν αὖθις τοῦτον, ἄλλου ἐπιγνώμονος οἶμαι δεῖ· ἡμεῖς γὰρ πόθεν ἂν εἰδείημεν διακρίνειν τὸν ἄριστα κρίνειν δυνάμενον; ὁρᾷς ὅποι τοῦτο ἀποτείνεται, καὶ ὡς ἀπέραντον γίγνεται, στῆναί ποτε, καὶ καταληφθῆναι μὴ δυνάμενον; ἐπεὶ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἷόν τε εὑρίσκειν, ἀμφισβητουμένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἐχούσας βέβαιον· αἱ γοῦν πλεῖσται αὐτῶν, δι' ἄλλων ἀμφισβητουμένων πείθειν ἡμᾶς βιάζονται εἰδέναι· αἱ δὲ, ταῖς πάνυ προδήλοις τὰ ἀφανέστατα συνάπτουσαι, οὐδὲν αὐτοῖς κοινωνοῦντα, ἀποδείξεις αὐτῶν εἶναι φάσκουσιν· ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ἀπόδειξιν εἶναι θεοὺς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὄντες φαίνονται· ὥστε ὦ Ερμότιμε, οὐκ οἶδ' ὅπως καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέοντες, ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπορίαν, ἐπανεληλύθαμεν.

Ερμό. Οἷά με εἰργάσω, ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι τὸν θη-
σαυρὸν ἀποφήνας. καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολεῖταί μοι τὰ τοσαῦ-
τα ἔτη, καὶ ὁ κάματος ὁ πολύς. Λυ. ἀλλ' ὦ Ερμό-
τιμε, πολὺ ἔλαττον ἀνιάσῃ, ἢν ἐννοήσῃς ὅτι οὐ μόνος ἔξω
μένεις τῶν ἐλπισθέντων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντες ὡς ἔπος
εἰπεῖν, περὶ ὄνου σκιᾶς μάχονται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἢ τίς
ἄρα δύναιτο δι' ἐκείνων ἁπάντων χωρῆσαι, ὧν ἔφην;
ὅπερ ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι. νῦν δὲ, ὅμοιόν μοι
δοκεῖς ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις δακρύοι, καὶ αἰτιῷτο τὴν τύ-
χην, ὅτι μὴ δύναιτο ἀνελθεῖν ἐς τὸν οὐρανὸν, ἢ ὅτι μὴ
βύθιος ὑποδὺς ἐς τὴν θάλατταν, ἀπὸ Σικελίας ἐς Κύ-
προν ἀναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεὶς πτηνὸς αὐθημερὸν ἀπὸ
τῆς Ελλάδος, ἐς Ινδοὺς τελεῖ. τὸ δ' αἴτιον τῆς λύπης, ὅτι
ἤλπικεν οἶμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς αὑτῷ
ἀναπλάσας, οὐ πρότερον ἐξετάσας εἰ ἐφικτὰ εὔχεται,
καὶ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ ὦ ἑταῖρε, πολ-
λὰ, καὶ θαυμαστὰ ὀνειροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ
ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν. εἶτα ὀργίζῃ αὐτῷ, ἔτι μόλις τοὺς
ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων, καὶ τὸν ὕπνον οὐ ῥᾳδίως ἀποσειό-
μενος ὑφ' ἡδονῆς ὧν ἑώρας; πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τὴν
κενὴν μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες, ἢν μεταξὺ
πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασι-
λεύουσι, καὶ τἆλλα εὐδαιμονοῦσιν, οἷα πολλὰ ἡ θεὸς ἐκεί-
νη ῥᾳδιουργεῖ, ἡ εὐχὴ μεγαλόδωρος οὖσα, καὶ πρὸς οὐδὲν
ἀντιλέγουσα, κἂν πτηνὸς θέλῃ τις γενέσθαι, κἂν κολοσ-
σιαῖος τὸ μέγεθος, κἂν ὄρη ὅλα χρυσᾶ εὑρίσκειν. ἢν τοίνυν
ταῦτα ἐννοοῦσιν αὐτοῖς, ὁ παῖς προσελθὼν, ἔρηταί τι τῶν
ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτους ὠνητέον, ἢ ὅ, τι φατέον
πρὸς τὸν ἀπαιτοῦντα τοὐνοίκιον, ἐκ πολλοῦ περιμένον-
τα, οὕτως ἀγανακτοῦσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ ἐρομένου καὶ παρ-

ἐνοχλήσαντος ἀφαιρεθέντι ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ χρυσᾶ καὶ ὀλίγου δέουσι τὴν ῥῖνα τοῦ παιδὸς ἀποτραγεῖν· ἀλλὰ σὺ ὦ φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμὲ, εἴ σε θησαυροὺς ἀνορύττοντα, καὶ πετόμενον, καὶ τινας ἐννοίας ὑπερφυεῖς ἐννοοῦντα, καὶ τινας ἐλπίδας ἀνεφίκτους ἐλπίζοντα, φίλος ὤν, οὐ περιεῖδον διὰ παντὸς τοῦ βίου, ὀνείρῳ ἡδεῖ μὲν ἴσως, ἀτὰρ ὀνείρῳ γε συνόντα· διαναστάντα δὲ, ἀξιῶ πράττειν τι τῶν ἀναγκαίων· καὶ ὅ σε παραπέμψει ἐς τὸ λοιπὸν τοῦ βίου, τὰ κοινὰ ταῦτα φρονοῦντα· ἐπεὶ, ὅ γε νῦν ἔπραττες, καὶ ἐπενόεις, οὐδὲν τῶν ἱπποκενταύρων, καὶ χιμαιρῶν, καὶ γοργόνων διαφέρει· καὶ ὅσα ἄλλα ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς ἐλεύθεροι ὄντες, ἀναπλάττουσιν, οὔτε γενόμενα πώποτε, οὔτε γενέσθαι δυνάμενα· καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ κηλοῦνται ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ ξένα, καὶ ἀλλόκοτα εἶναι· καὶ σὺ δὴ μυθοποιοῦ τινος ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ ὑπερφυὴς τὸ κάλλος· ὑπὲρ τὰς χάριτας αὐτὰς, ἢ τὴν οὐρανίαν εἶναι, μὴ πρότερον ἐξετάσας εἰ ἀληθῆ λέγει, καὶ εἰ ἔστι που τῆς γῆς ἡ ἄνθρωπος αὕτη, ἤρας εὐθὺς, ὥσπερ φασὶ τὴν Μήδειαν, ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τοῦ Ἰάσονος· ὃ δὲ μάλιστά σε πρὸς τὸν ἔρωτα ἐπηγάγετο, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ ὁπόσοι τοῦ αὐτοῦ σοι εἰδώλου ἐρῶσι, τοῦτο ἦν, ὥς γέ μοι εἰκάζοντι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ἐκεῖνον περὶ τῆς γυναικὸς, ἐπείπερ ἐπιστεύθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν· εἰς τοῦτο γὰρ ἑωρᾶτε μόνον, καὶ διὰ τοῦτο εἷλκεν ὑμᾶς τῆς ῥινὸς, ἐπείπερ ἅπαξ τὴν πρώτην λαβὴν ἐνδώκατέ τι αὐτῷ, καὶ ἦγεν ἐπὶ τὴν ἀγαπωμένην, δι' ἧς ἔλεγεν εὐθείας ὁδοῦ· ῥᾴδια γὰρ οἶμαι τὰ μετὰ ταῦτα· καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ἐπιστρεφόμενος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξήταζεν εἰ ἀληθής ἐστι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε, καθ' ἣν οὐκ ἐχρῆν εἰσελθὼν,

ἀλλ' ἀκολουθεῖ τοῖς τῶν προωδευκότων ἴχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, δέον ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς σκέψασθαι, εἴπερ εἰσιτητέον. ὃ δέ φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ἤν τι τοιοῦτον ὅμοιον παραθεωρήσῃ αὐτῷ. λέγοντος γάρ τινος τῶν μεγαλοτόλμων τούτων ποιητῶν, ὡς γένοιτό ποτε τρικέφαλος, καὶ ἑξάχειρ ἄνθρωπος, ἂν τὸ πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως ἀποδέξῃ, μὴ ἐξετάσας εἰ δυνατὸν, ἀλλὰ πιστεύσας, εὐθὺς ἀκολούθως ἂν ἐπάγοι καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ αὐτὸς εἶχεν ἓξ, καὶ ὦτα ἕξ, καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἠφίει, καὶ ἤσθιε διὰ τριῶν στομάτων, καὶ δακτύλους τριάκοντα εἶχεν, οὐχ ὥσπερ ἕκαστος ἡμῶν δέκα ἐν ἀμφοτέραις χερσί. καὶ εἰ πολεμεῖν δέοι, αἱ τρεῖς μὲν χεῖρες ἑκάστη, πέλτην, ἢ γέρρον, ἢ ἀσπίδα εἶχεν. αἱ τρεῖς δέ. ἡ μὲν, πέλεκυν κατέφερεν. ἡ δὲ, λόγχην ἠφίει. ἡ δὲ, τῷ ξίφει ἐχρῆτο. καὶ τίς ἔτι ἂν ἀπιστήσειε ταῦτα λέγοντι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν εὐθὺς σκοπεῖν, εἴπερ δεκτέα, καὶ εἰ συγχωρητέα οὕτως ἔχειν. ἢν δ' ἅπαξ ἐκεῖνα δῷς, ἐπιρρεῖ τὰ λοιπὰ, καὶ οὔποτε στήσεται. καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκέτι ῥᾴδιον, ἐπείπερ ἀκόλουθα, καὶ ὅμοιά ἐστι τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. ὑπὸ γὰρ δὴ ἔρωτος, καὶ προθυμίας, οὐκ ἐξετάσαντες τὰ κατὰ τὴν εἴσοδον ἑκάστην, ὅπως ὑμῖν ἔχει, προχωρεῖτε ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας ἑλκόμενοι, οὐκ ἐννοοῦντες εἴ πη γένοιτ' ἂν ἀκόλουθόν τι αὐτῷ, καὶ ψεῦδος ὄν. οἷον, εἴ τις λέγει τὰ δὶς πέντε, ἑπτὰ εἶναι, καὶ σὺ πιστεύσειας αὐτῷ, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτοῦ, ἐπάξει δηλαδὴ, ὅτι καὶ τὰ τετράκις πέντε, τεσσαρεσκαίδεκα πάντως ἐστί. καὶ μέχρις ἂν ὅτου ἐθελήσῃ, οἷα καὶ ἡ θαυμαστὴ γεωμετρία ποιεῖ. κἀκείνη γὰρ τοὺς ἐν ἀρχῇ, ἀλλόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῆναι αὐτῇ ἀξιώσασα, οὐδὲ συστῆναι

δυνάμενα, σημεῖά τινα ἀμερῆ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευδοῦς τῆς ἀρχῆς ὁρμώμενον. κατὰ ταυτὰ τοίνυν καὶ ὑμεῖς δόντες τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἑκάστης, πιστεύετε τοῖς ἑξῆς. καὶ γνώρισμα τῆς ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν ἡγεῖσθε εἶναι, ψευδῆ οὖσαν. εἶτα οἱ μὲν ὑμῶν, ἐναποθνήσκουσι ταῖς ἐλπίσι, πρὶν ἰδεῖν τἀληθὲς, καὶ καταγνῶναι τῶν ἐξαπατησάντων ἐκείνων. οἱ δὲ, κἂν αἴσθωνται ἐξηπατημένοι, ὀψέ ποτε γέροντες ἤδη γενόμενοι, ὀκνοῦσιν ἀναστρέφειν, αἰδούμενοι εἰ δεήσει τηλικούτους αὐτοὺς ὄντας ἐξομολογήσασθαι, ὅτι πράγματα παίδων ἔχοντες, οὐ συνίεσαν. ὥστε ἐμμένουσι τοῖς αὐτοῖς ὑπ' αἰσχύνης, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν δύνωνται, προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀλλ' ἔχωσι παραμυθίαν τὸ καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ὁρῶσιν, ὅτι ἢν τἀληθὲς εἴπωσιν, οὐκ ἔτι σεμνοὶ, ὥσπερ νῦν καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς δόξουσιν, οὐδὲ τιμήσονται ὁμοίως. οὐκ ἂν οὖν ἑκόντες εἴποιεν εἰδότες ἀφ' οἵων ἐκπεσόντες, ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις δόξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐντύχοις, ὑπ' ἀνδρείας τολμῶσι λέγειν, ὅτι ἐξηπάτηνται, καὶ τοὺς ἄλλους ἀποτρέπειν, τῶν ὁμοίων πειρωμένους. εἰ δ' οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις, φιλαλήθη τε κάλει τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν, καὶ δίκαιον. καὶ εἰ βούλει, φιλόσοφον. οὐ γὰρ ἂν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τοῦ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν οἰόμενοι εἰδέναι, ἢ ἰδόντες, ἀποκρύπτονται ὑπὸ δειλίας, καὶ αἰσχύνης, καὶ τοῦ ἔτι τιμᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα

μὴν ἃ ἔφην, ἐάσωμεν, αὐτοῦ καταβαλόντες, καὶ λήθη τις
ἔστω αὐτῶν, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος πραχθέν-
των. ὑποθέμενοι δὲ ταύτην φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τὴν
Στωϊκὴν, ἄλλην δὲ μηδ' ἥντινα οὖν, ἴδωμεν εἰ ἐφικτὴ αὕ-
τη, καὶ δυνατή ἐστιν, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι ἐφίενται
αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμαστάς τινας,
ἡλίκα εὐδαιμονήσουσιν οἱ ἐς τὸ ἀκρότατον ἐλθόντες. μό-
νους γὰρ τούτους πάντα συλλαβόντας ἕξειν τὰ τῷ ὄντι ἀ-
γαθά. τὸ μετὰ ταῦτα δὲ, σὺ ἄμεινον εἰδείης, εἴ τινι ἐντετύ-
χηκας Στωϊκῷ τοιούτῳ, καὶ Στωϊκῶν τῷ ἄκρῳ, οἵῳ μήτε
λυπεῖσθαι, μήθ' ἡδονῆς κατασπᾶσθαι, μήτ' ὀργίζεσθαι,
φθόνου δὲ κρείττονι, καὶ πλούτου καταφρονοῦντι, καὶ συνό-
λως εὐδαίμονι, ὁποῖον χρὴ τὸν κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα
τοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν βίου. ὁ γὰρ καὶ κατὰ μικρότατον ἐν-
δέων, ἀτελὴς, κἂν πάντα πλείω ἔχῃ. εἰ δὲ τοῦτο οὐχὶ, οὐ-
δέπω εὐδαίμων. Ερμό. οὐδένα τοιοῦτον εἶδον. Λυ.
εὖγε ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδῃ ἑκών. εἰς τί γοῦν ἀποβλέ-
πων φιλοσοφεῖς, ὁπόταν ὁρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σὸν,
μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ; μηδ' ἂν εἰς δεκα-
γονίαν ἀναγάγῃς μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ διὰ
τοῦτο εὐδαίμονα γεγενημένον. οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς εἴ-
ποις, ὡς ἀπόχρη κἂν πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας. ἐπεὶ
οὐδὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἐσμὲν, καὶ ἐν τῷ
ὑπαίθρῳ, ὅ, τε παρὰ τὴν θύραν ἔξω ἑστὼς, καὶ ὁ πόρρω,
διαλλάττοιεν δ' ἂν ὅτι μᾶλλον οὗτος ἀνιάσεται, ὁρῶν ἐγ-
γύθεν οἵων ἐστέρηται. εἶτα, ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμο-
νίας, δώσω γὰρ τοῦτό σοι, τοσαῦτα πονεῖς, κατατρύχων
σεαυτόν. καὶ παραδεδράμηκέ σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος ἐν ἀ-
κηδίᾳ, καὶ καμάτῳ, καὶ ἀγρυπνίαις κάτω νενευκότα. καὶ
ἐσαῦθις πονήσεις ὡς φῂς, ἄλλα εἴκοσιν ἔτη τοὐλάχιστον,

ἐν ὀγδοηκοντούτης γενόμενος. ἢ τίς ἐγγυητής ἐστί σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα; ὅμως εἷς ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν, εἰ μὴ μόνος οἴει τεύξεσθαι τούτου, καὶ αἱρήσειν διώκων, ὃ πρὸ σοῦ μάλα πολλοί, καὶ ἀγαθοί, καὶ ὠκύτεροι παραπολὺ διώκοντες, οὐ κατέλαβον. ἀλλὰ καὶ κατάλαβε εἰ δοκεῖ, καὶ ἔχε ὅλον συλλαβών. τὸ μὲν δὴ πρῶτον, οὐχ ὁρῶ ὅ,τι ποτ' ἂν εἴη τἀγαθὸν, ὡς ἀντάξιον δοκεῖν τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα ἐς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτοῦ, γέρων ἤδη, καὶ παντὸς ἡδέος ἔξωρος ὤν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα φασὶν ἐν τῇ σορῷ ἔχων, εἰ μή τι ἐς ἄλλον ὦ γενναῖε βίον προγυμνάζεις σεαυτόν. ὡς ἐς ἐκεῖνον ἐλθὼν, ἄμεινον διάγοις, εἰδὼς ὅν τινα τρόπον χρὴ βιοῦν. ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦτον σκευάζοιτο, καὶ εὐτρεπίζοι, ὡς δειπνήσων ἄμεινον, ἄχρις ἂν λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρείς. ἀλλὰ μὴν, οὐδ' ἐκεῖνό πω κατανενόηκας οἶμαι, ὡς ἡ μὲν ἀρετὴ, ἐν ἔργοις δήπου ἐστίν, οἷον ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ, καὶ ἀνδρεῖα. ὑμεῖς δὲ, τὸ δὲ ὑμεῖς ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημί, ἀφέντες ταῦτα ζητεῖν, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια δύστηνα μελετᾶτε, καὶ συλλογισμοὺς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατρίβετε. καὶ ὃς ἂν κρατῇ ἐν αὐτοῖς, καλλίνικος ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν οἶμαι καὶ τὸν διδάσκαλον τουτονὶ θαυμάζετε, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας ἐς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἶδεν ὡς χρὴ ἐρέσθαι, καὶ σοφίσασθαι, καὶ πανουργῆσαι, καὶ ἐς ἄφυκτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸν καρπὸν ἀτεχνῶς ἀφέντες, οὗτος δὲ ἦν περὶ τὰ ἔργα, περὶ τὸν φλοιὸν ἀσχολεῖσθε, τὰ φύλλα καταχέοντες ἀλλήλων ἐν ταῖς ὁμιλίαις. ἢ γὰρ ἄλλα ἐστὶν, ἃ πράττετε ὦ Ερμότιμε πάντες ἕωθεν ἐς ἑσπέραν; Ερμό. οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα. Λυ. ἦ οὖν οὐκ ἔχει καὶ ὀρθῶς τις φαίη, τὴν σκιὰν ὑμᾶς θηρεύοντας

ἰάσαιντο τὸ σῶμα, ἢ τοῦ ὄφεως τὸ σῦφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ἕλκους; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις ἐς ὅλμον ὕδωρ ἐγχέας, ὑπέρῳ σιδηρῷ πλήττοι, πράττειν ἀναγκαῖόν τι καὶ προὔργου οἰόμενος, οὐκ εἰδὼς, ὅτι κἂν ἀποβάλῃ φασὶ τοὺς ὤμους πλήττων, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ μένει. καί μοι δὸς ἐνταῦθα ἤδη ἐρέσθαι σε· εἰ ἐβούλου ἂν ἔξω τῶν λόγων τὰ ἄλλα ἐοικέναι τῷ διδασκάλῳ, οὕτω μὲν ὀργίλος, οὕτω δὲ μικρολόγος, οὕτω δὲ φιλόνεικος ὤν, καὶ φιλήδονος, νὴ Δί᾽ εἰ καὶ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ.

Ερμό. τί σιγᾷς; Λυ. ὦ Ερμότιμε, θέλεις διηγήσομαι ἃ πρῴην ἤκουσα, ὑπὲρ φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος ἀνδρὸς πάνυ γεγηρακότος, ᾧ πάμπολλοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ, πλησιάζουσιν; ἀπαιτῶν γὰρ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἠγανάκτει, λέγων ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ἐκπρόθεσμον τοῦ ὀφλήματος, ὃν ἔδει πρὸ ἑκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκτετικέναι τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ· οὕτω γὰρ συνθέσθαι· καὶ ἐπεὶ ταῦτα ἠγανάκτει· παρεστὼς ὁ θεῖος τοῦ νεανίσκου, ἄγροικος ἀνὴρ, ἰδιώτης ὡς πρὸς τὰ ὑμέτερα, πέπαυσο εἶπεν ὦ θαυμάσιε, τὰ μέγιστα ἠδικῆσθαι λέγων, εἰ ῥημάτια παρὰ σοῦ πριάμενοι, μηδέπω ἐκτετίκαμεν διάφορον. καίτοι ἃ μὲν ἡμῖν πέπρακας, ἔτι ἔχεις καὶ αὐτὸς, καὶ οὐδὲν ἔλαττον γέγονέ σοι τῶν μαθημάτων. τὰ δ᾽ ἄλλα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμῶν, συνέστησά σοι τὸν νεανίσκον. ὁ δ᾽ οὐδὲν ἀμείνων γεγένηται διὰ σέ. ὃς τοῦ μου γείτονος Εχεκράτους τὴν θυγατέρα συναρπάσας, παρθένον οὖσαν, διέφθειρε· καὶ ὀλίγου δίκην ἔφυγον βιαίων, εἰ μὴ ἐγὼ ταλάντου ὠνησάμην τὸ πλημμέλημα παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Εχεκράτους· τὴν μητέρα δὲ πρῴην ἐρράπισεν, ὅτι αὐτοῦ ἐλάβετο ὑπὸ κόλπου ἐκκομίζοντος τὸν κάδον, ὡς ἔχοι συμβολὰς οἶμαι καταθεῖναι. τὰ μὲν γὰρ ἐς ὀργὴν, καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντ

τίαν, καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος, μακρῷ τινι ἄμεινον εἶχε πέρυσιν, ἢ νῦν· καίτοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν ἐς ταῦτα ὠφελῆσθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἤπερ ἐκεῖνα εἰδέναι, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς οὐδὲν δεομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον διεξέρχεται, ὡς κροκόδειλος ἥρπασε παιδίον, καὶ ὑπισχνεῖται ἀποδώσειν αὐτὸ, ἂν ἀποκρίνηται ὁ πατὴρ οὐκ οἶδ' ὅ, τι. ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα εἶναι· ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γενναῖος ἀναφύει, οὐκ οἶδ' ὅπως περιπλέκων τὸν λόγον. ἡμεῖς δὲ, γελῶμεν ἐπὶ τούτοις. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, μελετᾷ πρὸς αὐτὸν ἕξεις τινὰς, καὶ σχέσεις, καὶ καταλήψεις, καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιών. ἀκούομεν δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐν οὐρανῷ ἐστιν, ἀλλὰ διαπάντων πεφοίτηκεν, οἷον, ξύλων, καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τῆς γε μητρὸς ἐρομένης αὐτὸν τί ταῦτα ληρεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀλλ' ἢν τὸν λῆρον τοῦτον ἔφη ἐκμάθω ἀκριβῶς, οὐδὲν κωλύσει με μόνον πλούσιον, μόνον βασιλέα εἶναι. τοὺς δ' ἄλλους, ἀνδράποδα, καὶ καθάρματα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμέ. τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς εἰπόντος, ὁ φιλόσοφος ὅρα οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκρίνατο ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρεσβυτικήν. ἔφη γὰρ, ἀλλ' εἰ γε μὴ ἐμοὶ ἐπλησίαζεν οὗτος, οὐκ οἴει μακρῷ χεῖρον ἂν αὐτὸν ἐξεργάσασθαι; ἢ καὶ νὴ Δία ἴσως τῷ δημίῳ παραδεδόσθαι. ὡς νῦν γε χαλινόν τινα ἐμβέβληκεν αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς ταύτην αἰδώς. καὶ διατοῦτο, μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητὸς ἔτι. φέρει γάρ τινα αἰσχύνην αὐτῷ, εἰ ἀνάξιος φαίνοιτο τοῦ σχήματος, καὶ τοῦ ὀνόματος. ἃ δὴ παρακολουθοῦντα, παιδαγωγεῖ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ ὧν βελτίω ἀπέφηνα μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' οὖν ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδρακεν, αἰδούμενος

φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἱ τίτθαι τοιάδε λέγουσι περὶ τῶν παιδίων, ὡς ἀπιτέον αὐτοῖς ἐς διδασκάλου· καὶ γὰρ ἂν μηδέπω μαθεῖν ἀγαθόν τι δύνωνται, ἀλλ' οὖν φαῦλον οὐδὲν ποιήσουσιν ἐκεῖ μένοντες. ἐγὼ μὲν οὖν τὰ ἄλλα πάντα ἀποπλῆσαί μοι δοκῶ, καὶ ὅν τινα ἂν ἐθέλῃς τῶν εἰδότων τὰ ἡμέτερα, ἧκέ μοι ἐς αὔριον παραλαβὼν, ὄψει τὸ ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκρίνεται, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων· περὶ συλλογισμῶν, περὶ καταλήψεως, περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα ποικίλα. εἰ δὲ ἢ τὴν μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένους συνήρπαζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ, οὐ γὰρ παιδαγωγόν με ἐπεστήσατε αὐτῷ. τοιαῦτα γέρων ἄνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν εἶναι ὡς διὰ τοῦτο φιλοσοφοίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν; ἢ ἐπ' ἄλλαις ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν. οὐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν κοσμιώτεροι εἴημεν περινοστοῦντες. τί οὖν οὐκ ἀποκρίνῃ καὶ τοῦτο. Ἑρμό. τί δὲ ἄλλο, ἢ ὅτι καὶ δακρῦσαι ὀλίγου δέω; ἐς τοσοῦτό μου καθίκετο ὁ λόγος ἀληθὴς ὢν, καὶ ὀδύρομαι ὅσον ἄθλιος χρόνον ἀνάλωκα, καὶ προσέτι μισθοὺς οὐκ ὀλίγους τελῶν ἀντὶ τῶν πόνων, νυνὶ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης ἀνανήφων, ὁρῶ οἷα μέν ἐστιν ὧν ἤρων, ὁπόσα δὲ πέπονθα διὰ ταῦτα. Λυκ. καὶ τί δεῖ δακρύων ὦ χρηστέ; τὸ γὰρ τοῦ μύθου ἐκεῖνο πάνυ συνετὸν οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο. ἔφη γὰρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἠϊόνι καθεζόμενον, ἐπὶ τὴν κυματωδῆ, ἀριθμεῖν τὰ κύματα. σφαλέντα δὲ, ἄχθεσθαι, καὶ ἀνιᾶσθαι. ἄχρι δὴ τὴν κερδὼ παραστᾶσαν εἰπεῖν αὐτῷ, τί ὦ γενναῖε ἀνιᾷ τῶν παρελθόντων ἕνεκα; δέον τὰ ἐντεῦθεν ἀρξάμενον ἀριθμεῖν, ἀμελήσαντα ἐκείνων. καὶ σὺ τοίνυν ἐπείπερ οὕτω σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν ἂν ἄμεινον ποιήσαις

βίον τε

βίον τε κοινὸν ἅπασι βιοῦν ἀξιῶν, καὶ συμπολιτεύσῃ τοῖς πολλοῖς, οὐδὲν ἀλλόκοτον, καὶ τετυφωμένον ἐλπίζων. καὶ οὐκ αἰσχυνῇ, ἥν περ εὖ φρονῇς, εἰ γέρων ἄνθρωπος μεταθήσῃ, καὶ μεταχωρήσαις πρὸς τὸ βέλτιον; ταῦτα πάντα ὦ φιλότης, ὁπόσα εἶπον, μή με νομίσῃς κατὰ τῆς στοᾶς παρεσκευασμένον, ἢ ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς Στωϊκοὺς ἐπανῃρημένον εἰρηκέναι, ἀλλὰ κοινὸς ἐπὶ πάντας ὁ λόγος. τὰ γὰρ αὐτὰ, πρὸς σὲ εἶπον ἄν, εἰ τὰ Πλάτωνος, ἢ Ἀριστοτέλους ᾕρησο, τῶν ἄλλων ἀκρίτων ἐρήμην καταγνούς. νῦν δὲ ἐπεὶ τὰ Στωϊκῶν προετίμησας, πρὸς τὴν στοὰν ἀποτετάσθαι ὁ λόγος ἔδοξεν, οὐδὲν ἐξαίρετον πρὸς αὐτὴν ἔχων. Ερμό. εὖ λέγεις. ἄπειμι γοῦν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοίμην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα. ὄψει γοῦν οὐκ εἰς μακρὰν οὔτε πώγωνα ὥσπερ νῦν λάσιον, καὶ βαθὺν, οὔτε δίαιταν κεκολασμένην, ἀλλ' ἄνετα πάντα, καὶ ἐλεύθερα. τάχα δὲ καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς εἰδεῖεν ἅπαντες, ὅτι μηκέτι μοι τῶν λήρων ἐκείνων μέτεστιν. ὡς εἴθε γε καὶ ἐξεμέσαι δυνατὸν ἦν ἅπαντα ἐκεῖνα, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν. καὶ εὖ ἴσθι, οὐκ ἂν ὤκνησα καὶ ἐλλέβορον πιεῖν διὰ τοῦτο ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐννοήσαιμι ὧν φασι. σοὶ δ' οὖν οὐ μικρὰν χάριν οἶδα ὦ Λυκῖνε, ὅτι με παραφερόμενον ὑπὸ θολεροῦ τινος χειμάῤῥου, καὶ τραχέος, ἐπιδιδόντα ἐμαυτὸν, καὶ κατὰ ῥοῦν συῤῥέοντα τῷ ὕδατι, ἀνέσπασας, ἐπιστὰς τὸ τῶν τραγῳδῶν τοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ἐπιφανείς. δοκῶ δέ μοι οὐκ ἀλόγως ἂν καὶ ξυρήσασθαι τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν ναυαγίων ἀποσωθέντες ἐλεύθεροι, ἅτε καὶ σωτήρια τήμερον ἄξων, τοσαύτην ἀχλὺν ἀποσεισάμενος τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δὲ ἐς τὸ λοιπὸν, κἂν ἄκων ποτὲ ἐν ὁδῷ βαδίζων ἐντύχω, οὕτως ἐκτραπήσομαι, καὶ περιστήσομαι, ὥσπερ τοὺς λυττῶντας τῶν κυνῶν.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ, Η ΑΕΤΙΩΝ.

Ροδότου εἴθε μὲν καὶ τἆλλα μιμήσασθαι
ἢ δυνατὸν ἦν. οὐ πάντα φημὶ ὅσα προσῆν αὐτῷ, μεῖζον γὰρ εὐχῆς τοῦτό γε, ἀλλὰ κἂν ἓν ἐκ τῶν ἁπάντων, οἷον, ἢ κάλλος τῶν λόγων, ἢ ἁρμονίαν αὐτῶν, ἢ τὸ οἰκεῖον τῇ Ἰωνίᾳ, καὶ προσφυὲς, ἢ τῆς γνώμης τὸ περιττὸν, ἢ ὅσα μυρία καλὰ ἐκεῖνος ἅμα συλλαβὼν ἔχει, πέρα τῆς εἰς μίμησιν ἐλπίδος. ἃ δὲ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς συγγράμμασι, καὶ ὡς πολλαχοῦ τοῖς Ἕλλησιν γνώριμος ἐν βραχεῖ κατέστη, ἐγὼ, καὶ σὺ, καὶ ἄλλος ἂν μιμησαίμεθα. πλεύσας γὰρ οἴκοθεν ἐκ τῆς Καρίας εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, ἐσκοπεῖτο πρὸς ἑαυτὸν, ὅπως ἂν τάχιστα, καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπίσημος, καὶ περιβόητος γένοιτο, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ συγγραμμάτια. τὸ μὲν οὖν περινοστοῦντα, νῦν μὲν Ἀθηναίοις, νῦν δὲ Κορινθίοις ἀναγιγνώσκειν, ἢ Ἀργείοις, ἢ Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ μέρει, ἐργῶδες, καὶ μακρὸν ἡγεῖτο εἶναι, καὶ τριβὴν οὐ μικρὰν ἐν τῷ τοιούτῳ ἔσεσθαι. οὔκουν ἠξίου διασπᾶν τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν οὕτω κατ' ὀλίγον ἀγείρων, καὶ συλλέγων τὴν γνῶσιν, ἐπεβούλευε δὲ εἰ δυνατὸν εἴη, ἀθρόους που λαβεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ἐνίσταται οὖν ὀλύμπια τὰ μεγάλα. καὶ ὁ Ἡρόδοτος, τοῦτ' ἐκεῖνο ἥκειν οἱ νομίσας τὸν καιρὸν, οὗ μάλιστα ἐγλίχετο, πλήθουσαν τηρήσας τὴν πανήγυριν, ἁπανταχόθεν ἤδη τῶν ἀρίστων συνειλεγμένων, παρελθὼν ἐς τὸν ὀπισθόδομον. οὐ θεατὴν, ἀλλ' ἀγωνιστὴν ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν, ᾄδων τὰς ἱστορίας, καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἄχρι τοῦ καὶ μούσας κληθῆναι τὰς βίβλους αὐτοῦ, ἐννέα καὶ αὐτὰς οὔσας. ἤδη οὖν ἅπαντες αὐτὸν ᾔδεσαν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς ὀλυμπιονίκας αὐτούς. καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἀνήκοος ἦν τοῦ Ἡροδότου ὀνόματος, οἱ μὲν, αὐτοὶ ἀκούε-

σαντες ἐν ὀλυμπίᾳ, οἱ δὲ, ἐκ τῶν τῆς πανηγύρεως ἡκόντων πυνθανόμενοι, καὶ εἴ που γε φανείη μόνον, ἐδείκνυτο ἂν τῷ δακτύλῳ. οὗτος ἐκεῖνος Ἡρόδοτός ἐστιν, ὁ τὰς μάχας τὰς περσικὰς ἰαστὶ συγγεγραφώς. ὁ τὰς νίκας ἡμῶν ὑμνήσας. τοιαῦτ' ἐκεῖνος ἀπέλαυσε τῶν ἱστοριῶν, ἐν μιᾷ συνόδῳ πάνδημόν τινα κοινὴν ψῆφον τῆς Ἑλλάδος λαβὼν, καὶ ἀνακηρυχθεὶς οὐχ ὑφ' ἑνὸς μὰ Δία κήρυκος, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ πόλει, ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν πανηγυριστῶν. ὅπερ ὕστερον κατανοήσαντες, ἐπίτομόν τινα ταύτην ὁδὸν ἐς γνῶσιν, Ἱππίας τε ὁ ἐπιχώριος αὐτῶν σοφιστὴς, καὶ Πρόδικος ὁ κεῖος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ χῖος, καὶ Πῶλος ὁ ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, λόγους ἔλεγον ἀεὶ καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀφ' ὧν γνώριμοι ἐν βραχεῖ ἐγίγνοντο. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους λέγω σοφιστὰς, καὶ συγγραφέας, καὶ λογογράφους; ὅπου καὶ τὰ τελευταῖα ταῦτα, καὶ Ἀετίωνα φασὶ τὸν ζωγράφον, συγγράψαντα τὸν Ῥωξάνης, καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, εἰς ὀλυμπίαν καὶ αὐτὸν ἀγαγόντα, τὴν εἰκόνα ἐπιδείξασθαι, ὥστε Προξενίδαν ἑλλανοδίκην τότε ὄντα, ἡσθέντα τῇ τέχνῃ, γαμβρὸν ποιήσασθαι τὸν Ἀετίωνα. καὶ τί τὸ θαῦμα ἐνῆν τῇ γραφῇ αὐτοῦ; ἤρετό τις, ὡς τὸν Ἑλλανοδίκην δι' αὐτὸ, οὐκ ἐπιχωρίῳ τῷ Ἀετίωνι συνάψασθαι τῆς θυγατρὸς τὸν γάμον. ἔστιν ἡ εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ. κἀγὼ εἶδον, ὥστε καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. θάλαμός ἐστι περικαλλὴς, καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ῥωξάνη κάθηται, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένου ἐς γῆν ὁρῶσα, αἰδουμένη ἑστῶτα τὸν Ἀλέξανδρον. ἔρωτες δέ τινες μειδιῶντες, ὁ μὲν κατόπιν, ἐφεστὼς, ἀπάγει τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν, καὶ δείκνυσι τῷ νυμφίῳ τὴν Ῥωξάνην. ὁ δέ τις, μάλα δουλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον, ἐκ τοῦ ποδὸς ὡς κατακλίνοιτο

ἤδη. ἄλλος τῆς χλανίδος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπειλημμένος ἔρως, καὶ οὗτος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πάνυ βιαίως ἐπισπώμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ, αὐτὸς μὲν, στέφανόν τινα ὀρέγει τῇ παιδί. πάροχος δὲ, καὶ νυμφαγωγὸς, Ἡφαιστίων συμπαρέστη, δᾷδα καιομένην ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπερειδόμενος. ὑμέναιος οἶμαι ἐστιν. οὐ γὰρ ἐπεγέγραπτο τοὔνομα. ἑτέρωθι δὲ τῆς εἰκόνος, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου, δύο μὲν τὴν λόγχην αὐτοῦ φέροντες, μιμούμενοι τοὺς ἀχθοφόρους, ὁπότε δοκὸν φέροντες, βαροῖντο. ἄλλοι δὲ δύο, ἕνα τινὰ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κατακείμενον, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν, σύρουσι, τῶν ὀχάνων τῆς ἀσπίδος ἐπειλημμένοι. εἷς δὲ ἐς τὸν θώρακα εἰσελθὼν ὕπτιον κείμενον, λοχῶντι ἔοικεν, ὡς φοβήσειεν αὐτοὺς, ὁπότε κατ' αὐτὸν γένοιντο σύροντες. οὐ παιδιὰ δὲ ἄλλως ταῦτά ἐστιν, οὐδὲ περιείργασται ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀετίων, ἀλλὰ δηλοῖ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τὸν ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα. καὶ ὅτι ἅμα καὶ Ῥωξάνης ἤρα, καὶ τῶν ὅπλων οὐκ ἐπελέληστο. πλὴν ἀλλ' ἥ γε εἰκὼν αὐτὴ, καὶ ἄλλως γαμήλιόν τι ἐπὶ τῆς ἀληθείας διεφάνη ἔχουσα, προμνησαμένη τῷ Ἀετίωνι τὴν τοῦ Προξενίδου θυγατέρα. καὶ ἀπῆλθε γήμας καὶ αὐτὸς, πάρεργον τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων, ὑπὸ νυμφαγωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν εἰκασμένου γάμου, προσλαβὼν ἀληθῆ γάμον. Ἡρόδοτος μὲν οὖν, ἐπάνειμι γὰρ ἐπ' ἐκεῖνον, ἱκανὴν τῶν ὀλυμπίων τὴν πανήγυριν ἡγεῖτο, καὶ συγγραφέα θαυμαστὸν δεῖξαι τοῖς Ἕλλησι τὰς Ἑλληνικὰς διεξιόντα, ὡς ἐκεῖνος διεξῆλθεν. ἐγὼ δὲ, καὶ πρὸς φιλίου, μή με κορυβαντιᾶν ὑπολάβητε, μηδὲ τἀμὰ εἰκάζειν τοῖς ἐκείνου. ἵλεως ὁ ἀνήρ. ἀλλὰ τοῦτό γε ὅμοιον πάθος φημὶ αὐτῷ, ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον ἐπεδήμησα τῇ Μα-

κεδονίᾳ, πρὸς ἐμαυτὸν ἐσκοπούμην, ὅτι μοι χρηστέον τῷ πράγματι. καὶ ὁ μὲν ἔρως οὗτος ἦν, ἅπασι γνωσθῆναι, καὶ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων δεῖξαι τἀμά. τὸ δ' αὐτὸν περιιόντα, τηλικαῦτα τοῦ ἔτους ξυγγίγνεσθαι πόλει ἑκάστῃ, οὐκ εὐμαρὲς ἐφαίνετο. εἰ δὲ τηρήσαιμι τήνδε ὑμῶν τὴν σύνοδον, εἶτα παρελθὼν ἐς μέσον δείξαιμι τὸν λόγον, ἐς δέον οὕτως ἀποβήσεσθαί μοι τὰ τῆς εὐχῆς. αὐτοί τε οὖν ἤδη συνεληλύθατε, ὅτιπερ ὄφελος ἐξ ἑκάστης πόλεως. αὐτὸ δὴ τὸ κεφάλαιον Μακεδόνων ἁπάντων. καὶ ὑποδέχεται πόλις ἡ ἀρίστη, οὔ τι κατὰ Πῖσαν μὰ Δί', οὐδὲ τὴν ἐκεῖθι στενοχωρίαν, καὶ σκηνὰς, καὶ καλύβας, καὶ πνῖγος. οἵ τε αὖ πανηγυρισταὶ, οὐ συρφετώδης ὄχλος, ἀθλητῶν δὲ μᾶλλον φιλοθεάμονες, ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον τιθέμενοι, ἀλλὰ ῥητόρων τε, καὶ συγγραφέων, καὶ σοφιστῶν οἱ δοκιμώτατοι, ὅσον οὐ μικρὸν ἤδη, μὴ τοὐμὸν παραπολὺ ἐνδεέστερον φαίνηται τῆν ὀλυμπίων. ἀλλ' ἢν μὲν ὑμᾶς Πολυδάμαντι, ἢ Γλαύκῳ, ἢ Μίλωνι παραθεωρῆτέ με, κομιδῇ ὑμῖν δόξω θρασὺς ἄνθρωπος εἶναι. ἢν δὲ πολὺ ἐκείνων ἀπαγαγόντες τὴν μνήμην, ἐφ' αὐτοῦ μόνον ἀποδύσαντες ἴδητε, τάχ' ἂν οὐ πάνυ μαστιγώσιμος ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔν γε τηλικούτῳ σταδίῳ, ἱκανὸν ἐμοὶ γοῦν καὶ τοῦτο.

ΖΕΥΞΙΣ, Η ΑΝΤΙΟΧΟΣ.

Ε Ναγχος ἐγὼ μὲν ὑμῖν δείξας τὸν λόγον, ἀπῄειν οἴκαδε. προσιόντες δέ μοι τῶν ἀκηκοότων πολλοί, κωλύει γὰρ οὐδὲν οἶμαι καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν, προσιόντες οὖν ἐδεξιοῦντο, καὶ θαυμάζουσιν ἐῴκεσαν. ἐπὶ πολὺ γοῦν παρομαρτοῦντες, ἄλλος ἄλλοθεν ἐβόων, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρι που καὶ ἐρυθριᾶν με, μὴ ἄρα

πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολειποίμην. τὸ δ᾽ οὖν κεφάλαιον αὐτοῖς, τοῦτο ἦν. καὶ πάντες ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπεσημαίνοντο, τὴν γνώμην τῶν συγγραμμάτων ξένην οὖσαν, καὶ πολὺν ἐν αὐτῇ τὸν νεωτερισμόν. μᾶλλον δὲ αὐτὰ εἰπεῖν ἄμεινον, ἅπερ ἐκεῖνοι ἀπεφθέγγοντο, ὢ τῆς καινότητος. Ἡράκλεις τῆς παραδοξολογίας. εὐμήχανος ἄνθρωπος. οὐδὲν ἄν τις εἴποι τῆς ἐπινοίας νεαρώτερον. οἱ μὲν, τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγον, ὡς ἐκεκίνηντο δηλαδὴ ὑπὸ τῆς ἀκροάσεως. ἢ τίνα γὰρ ἂν αἰτίαν εἶχον ψεύδεσθαι, καὶ κολακεύειν τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα. πλὴν ἐμέ γε, ἐρήσεται γὰρ, οὐ μετρίως ἠνία ὁ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐπειδή ποτε ἀπελθόντων κατ᾽ ἐμαυτὸν ἐγενόμην, ἐνενόουν. ἀκούω τοῦτο μόνον χαρίεν τοῖς ἐμοῖς ἐνεῖσιν, ὅτι μὴ συνήθη, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βαδίζοι τοῖς ἄλλοις, ὀνομάτων δὲ ἄρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκειμένων, ἢ νοῦ ὀξέος, ἢ περινοίας τινὸς, ἢ χάριτος Ἀττικῆς, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ᾽ ἅπασι, τούτων δὲ πόῤῥω ἴσως τοὐμόν. οὐ γὰρ ἂν παρέντες αὐτὰ ἐκεῖνα, ἐπῄνουν μόνον τὸ καινὸν τῆς προαιρέσεως, καὶ ξενίζον. ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος, ᾤμην ὁπότε ἀναπηδῶντες ἐπαινοῖεν, τάχα μέν τοι καὶ αὐτὸ τοῦτο προσάγεσθαι αὐτοὺς, ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὴν νέαν ᾠδὴν κεχαρισμένην ὑπάρχειν τοῖς ἀκούουσιν. οὐ μὴν τοσοῦτόν γε, οὔτε ὅλον τῇ καινότητι νέμειν ἠξίουν, ἀλλὰ τὴν μὲν, ὥσπερ ἐν προσθήκης μοίρᾳ συνεπικοσμεῖν τι, καὶ πρὸς τὸν ἔπαινον συντελεῖν καὶ αὐτήν. τὰ δὲ τῷ ὄντι ἐπαινούμενα, καὶ ὑπὸ τῶν ἀκουόντων εὐφημούμενα, ἐκεῖνα εἶναι. ὥστε οὐ μετρίως ἐπήρμην, καὶ ἐκινδύνευον πιστεύειν αὐτοῖς, ἕνα καὶ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν εἶναι λέγουσι. καὶ τὰ τοιαῦ-

adag.

ποι. τὸ δὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄνθρακες ἡμῶν ὁ θησαυρὸς ἦσαν. καὶ ὀλίγου δέω θαυματοποιοῦ τινος ἔπαινον ἐπαινεῖσθαι πρὸς αὐτῶν. ἐθέλω γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἄριστος γραφέων γενόμενος, τὰ δημώδη, καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα οὐκ ἔγραφεν, ἢ ὅσα πάνυ ὀλίγα, ἥρωας, ἢ θεοὺς, ἢ πολέμους ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπειρᾶτο. καί τι ἀλλόκοτον ἂν καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπ᾽ ἐκείνῳ τὴν ἀκρίβειαν τῆς τέχνης ἐπεδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τολμήμασι, καὶ θήλειαν ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀνατρέφουσάν γε προσέτι παιδίω ἱπποκενταύρω διδύμω, κομιδῇ νηπίω. τῆς εἰκόνος ταύτης ἀντίγραφός ἐστι νῦν Ἀθήνησι, πρὸς αὐτὴν ἐκείνην ἀκριβεῖ τῇ στάθμῃ μετενηνεγμένη. τὸ ἀρχέτυπον δ᾽ αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς, ἐλέγετο μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πεπομφέναι. εἶτα περὶ Μαλέαν οἶμαι καταδύσης τῆς ὁλκάδος, ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὴν γραφήν. πλὴν, ἀλλὰ τήν γε εἰκόνα τῆς εἰκόνος εἶδον. καὶ αὐτὸς ὑμῖν ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δείξω τῷ λόγῳ, οὐ μὰ τὸν Δία γραφικός τις ὤν, ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, οὐ πρὸ πολλοῦ ἰδὼν ἔν τινος τῶν γραφέων Ἀθήνησι. καὶ τὸ ὑπερθαυμάσαι τότε τὴν τέχνην, τάχ᾽ ἄν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον δηλῶσαι συναγωνίσαιτο. ἐπὶ χλόης εὐθαλοῦς ἡ κένταυρος αὕτη πεποίηται, ὅλη μὲν τῇ ἵππῳ χαμαὶ κειμένη, καὶ ἀποτέτανται εἰς τοὐπίσω οἱ πόδες. τὸ δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς, ἠρέμα ἐπήγερται, καὶ ἐπ᾽ ἀγκῶνός ἐστιν. οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι. καὶ οὗτοι ἀποτάδην, οἷον ἐπὶ πλευρὰν κειμένης. ἀλλ᾽ ὁ μὲν, ὀκλάζοντι ἔοικεν, ὢν καμπύλος ὑπεσταλμένῃ τῇ ὁπλῇ. ὁ δὲ, ἔμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ τοῦ ἐδάφους ἀντιλαμβάνεται, οἷον εἰσὶν ἵπποι, πειρώμενοι ἀναπη-

δαῖ· τοῖν νεογνοῖν δὲ, τὸ μὲν ἄνω, ἔχει αὐτὴ ἐν ταῖς ἀγκάλαις, καὶ τρέφει ἀνθρωπικῶς, ἐπέχουσα τὸν γυναικεῖον μασόν· τὸ δ' ἕτερον, ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει, ἐς τὸν πωλικὸν τρόπον· ἄνω δὲ τῆς εἰκόνος, οἷον ἀπό τινος σκοπῆς ἱπποκένταυρός τις, ἀνὴρ ἐκείνης δηλαδὴ τῆς τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν τιθηνουμένης, ἐπικύπτει γελῶν, οὐχ ὅλως φαινόμενος, ἀλλ' ἐς μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον ἀνέχων τῇ δεξιᾷ, καὶ ὑπὲρ ἑαυτὸν αἰωρῶν, ὡς δεδίξαιτο σὺν παιδιᾷ τὰ βρέφη· τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς γραφῆς, ἐφ' ὅσα τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν, οὐ πάντῃ ἐμφανῆ ὄντα, τὴν ὅλην ὅμως ἔχει δύναμιν τῆς τέχνης· οἷον, τὸ ἀποτεῖναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τῶν χρωμάτων ἀκριβῆ τὴν κρᾶσιν, καὶ εὔκαιρον τὴν ἐπιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιάσαι ἐς δέον· καὶ τοῦ μεγέθους τὸν λόγον, καὶ τὴν τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν, γραφέων παῖδες ἐπαινούντων· οἷς ἔργον εἰδέναι τὰ τοιαῦτα· ἐγὼ δὲ τοῦ Ζεύξιδος ἐκεῖνο μάλιστα ἐπῄνεσα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως τὸ περιττὸν ἐπεδείξατο τῆς τέχνης· τὸν μὲν ἄνδρα, ποιήσας πάντῃ φοβερὸν, καὶ κομιδῇ ἄγριον· σοβαρὸν τῇ χαίτῃ· λάσιον τὰ πολλά· οὐ κατὰ τὸν ἵππον αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἕτερον τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἐξάρας αὐτοῦ τοὺς ὤμους ἐπὶ πλεῖστον, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος, θηριῶδες ὅλον, καὶ ὄρειόν τι, καὶ ἀνήμερον· τοιοῦτον μὲν ἐκεῖνον· τὴν θήλειαν δὲ, ἵππου γε τῆς καλλίστης, οἷαι μάλιστα αἱ Θετταλαί εἰσιν, ἀδμῆτες ἔτι, καὶ ἄβατοι· τὸ δ' ἄνω ἡμίτομον γυναικὸς, πάγκαλον, ἔξω τῶν ὤτων· ἐκεῖνα δὲ μόνα, σατυρώδη ἐστὶν αὐτῇ· καὶ ἡ μίξις δὲ, καὶ ἡ ἁρμογὴ τῶν σωμάτων, καθὸ συνάπτεται, καὶ συνδεῖται τῷ γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν, ἠρέμα, καὶ οὐκ ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ προσαγωγῆς τρε-

πομένη, λανθάνει τὴν ὄψιν ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπεξερχομένη. τὸ νεογνὸν δὲ τὸ ἐν τῷ νηπίῳ, ὅμως ἄγριον, καὶ ἐν τῷ ἁπαλῷ ἤδη φοβερόν. καὶ τοῦτο θαυμαστὸν, οἷον ἔδοξέ μοι, καὶ ὅτι παιδικῶς μάλα πρὸς τὸν σκύμνον τοῦ λέοντος ἀναβλέπουσι, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἑκάτερος ἐπειλημμένοι, ἐγχρῷ τῇ μητρὶ προσιστάμενοι. ταῦτα δ' οὖν ἐπιδειξάμενος ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲν ᾤετο ἐκπλήξειν τοὺς ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δὲ αὐτίκα μὲν ἐβόων. ἢ τί γὰρ ἂν ἐποίουν, καλλίστῳ θεάματι ἐντυγχάνοντες; ἐπῄνουν δὲ μάλιστα πάντες, ἅπερ κἀμὲ πρώην ἐκεῖνοι. τῆς ἐπινοίας τὸ ξένον, καὶ τὴν γνώμην τῆς γραφῆς ὡς νέαν, καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἠγνοημένην οὖσαν. ὥστε ὁ Ζεῦξις συνεὶς ὅτι αὐτοὺς ἀσχολεῖ ἡ ὑπόθεσις καινὴ οὖσα, καὶ ἀπάγει τῆς τέχνης, ὡς ἐν παρέργῳ τίθεσθαι τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραγμάτων, ἄγε δὴ ἔφη ὦ Μικκίων πρὸς τὸν μαθητὴν, περίβαλε ἤδη τὴν εἰκόνα. καὶ ἀράμενοι, ἀποκομίζετε οἴκαδε. οὗτοι γὰρ ἡμῶν, τὸν πηλὸν τῆς τέχνης ἐπαινοῦσι. τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ, εἰ καλῶς ἔχει, καὶ κατὰ τὴν τέχνην, οὐ πολὺν ποιοῦνται λόγον. ἀλλὰ παρευδοκιμεῖ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἔργων ἡ τῆς ὑποθέσεως καινοτομία. ὁ μὲν οὖν Ζεῦξις, οὕτως. ὀργιλώτερον ἴσως. Ἀντίοχος δὲ, ὁ σωτὴρ ἐπικληθεὶς, καὶ οὗτος ὅμοιόν τι παθεῖν λέγεται ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. εἰ βούλεσθε, διηγήσομαι καὶ τοῦτο, ὁποῖον ἐγένετο. εἰδὼς τούτους γὰρ ἀλκίμους ὄντας, καὶ πλήθει παμπόλλους ὁρῶν, καὶ τὴν φάλαγγα καρτερῶς συναραρυῖαν, καὶ ἐπὶ μετώπου μὲν προασπίζοντας τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐς βάθος δὲ ἐπὶ τεττάρων, καὶ εἴκοσι τεταγμένους ὁπλίτας, ἐπὶ κέρως δ' ἑκατέρωθεν τὴν ἵππον δισμυρίαν οὖσαν, ἐκ δὲ τοῦ μέσου, τὰ ἅρματα ἐκπηδήσεσθαι μέλλοντα, δρεπανηφόρα ὀγδοήκοντα, καὶ συνωρίδας ἐπ' αὐ-

τὰ ἔμπαλιν εἰς τοὺς οἰκείους, οὐκ ἀναιμωτὶ διεφθείροντο ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ τοῦ Ὁμήρου, Δίφροι δ' ἀνεκυμβαλίαζον· οἱ ἵπποι δ' ἐπείπερ ἅπαξ τῆς ἐς τὸ εὐθὺ ὁδοῦ ἀπετρέποντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ἐπιβάτας ἀποβαλόντες, Κεῖν' ὄχεα κροτάλιζον τέμνοντες νὴ Δία, καὶ διαιροῦντες τοῖς δρεπάνοις· εἴ τινας τῶν φίλων καταβάλοιεν· πολλοὶ δ' ὡς ἐν ταράχῳ τοσούτῳ κατεβάλλοντο· εἵποντο δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες συμπατοῦντες, καὶ συναναῤῥιπτοῦντες ἐς ὕψος ταῖς προνομαίαις, καὶ συναρπάζοντες, καὶ τοῖς ὀδοῦσι περιπείροντες· καὶ τέλος, οὗτοι κατὰ κράτος παραδιδόασι τῷ Ἀντιόχῳ τὴν νίκην. οἱ Γαλάται δὲ, οἱ μὲν, ἐτεθνήκεσαν· πολλοῦ τοῦ φόνου γενομένου· οἱ δὲ, ζῶντες ἐλαμβάνοντο· πλὴν πάνυ ὀλίγοι, ὁπόσοι ἔφθασαν ἐς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον· καὶ προσιόντες ἄλλος ἀλλαχόθεν, ἀνέδουν τὸν βασιλέα, καλλίνικον ἀναβοῶντες. ὁ δὲ, καὶ δακρύσας ὥς φασιν, αἰσχυνώμεθα ἔφη ὦ στρατιῶται, οἷς γε ἡ σωτηρία ἐν ἑκκαίδεκα τούτοις θηρίοις ἐγένετο· ὡς εἰ μὴ τὸ καινὸν τοῦ θεάματος ἐξέπληξε τοὺς πολεμίους, τί ἂν ἡμεῖς ἦμεν πρὸς αὐτούς; ἐπί τε τῷ τροπαίῳ, κελεύει ἄλλο μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάψαι. ὥρα τοίνυν με σκοπεῖν, μὴ καὶ τοὐμὸν ὅμοιον ᾖ τῷ Ἀντιόχῳ· τὰ μὲν ἄλλα, οὐκ ἄξια μάχης. ἐλέφαντες δέ τινες, καὶ ξένα μορμολύκεια πρὸς τοὺς ὁρῶντας, καὶ θαυματοποιΐα, ἄλλως ἐκεῖνα γοῦν ἐπαινοῦσι πάντες. οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ἐστιν. ἀλλ' ὅτι μὲν θήλεια ἱπποκένταυρος γεγραμμένη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττονται· καὶ ὥσπερ ἐστὶ, καινὸν, καὶ τεράστιον δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα, μάτην ἄρα τῷ Ζεύξιδι πεποίηται. ἀλλ' οὐ μάτην· γραφικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ μετὰ τέχνης ἕκαστα ὁρᾶτε. εἴη μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δεικνύναι.

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ.

α Ρμονίδης ὁ αὐλητὴς, ἤρετο ποτὲ Τιμόθεον διδάσκαλον αὐτοῦ ὄντα, εἰπέ μοι ἔφη ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἔνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ, καὶ τί ποιοῦντα, εἴσονταί με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα εὖ ποιῶν, ἐδίδαξάς με ἤδη ἁρμόσασθαι τὸν αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβὲς, καὶ ἐμπνεῖν ἐς τὴν γλωττίδα λεπτόν τι, καὶ ἐμμελὲς, καὶ ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους εὐαφῶς ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἄρσει, καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸν χορὸν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον. τῆς φρυγίου, τὸ ἔνθεον. τῆς λυδίου, τὸ βακχικόν. τῆς δωρίου, τὸ σεμνόν. τῆς ἰωνικῆς, τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν οὖν πάντα ἐκμεμάθηκα παρὰ σοῦ. τὰ μέγιστα δὲ, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθύμησα τῆς αὐλητικῆς, οὐχ ὁρῶ πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι προσγένοιτο ἡ δόξα, ἡ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι ἐν πλήθεσι, καὶ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ. καὶ ἤν που φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας εἰς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα; οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ἐστὶν, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ ὅτε καὶ σὺ ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ὑπηύλησας τῇ Πανδιονίδι. καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, τοῦ ὁμωνυμου σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, οὐδεὶς ἦν, ὃς ἠγνόει τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῇς, συνθέουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ τὴν γλαῦκα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπεὶ τό γε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνευ τοῦ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, οὐκ ἂν δεξαίμην, ἀγνώστῳ μοι προσγενόμενον, οὐδ' εἰ Μαρσύας, ἢ Ὄλυμπος γενήσεσθαι μέλλοιμι λανθάνων. οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἀπορρήτου φασὶ, καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ ἔφη καὶ ταῦτα

παίδευσόν με, ὅπως μοι χρυσέον κἀμαυτῷ, καὶ τῇ τέχνῃ καί σοι διπλοῦν ἔσομαι τὴν χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἀποκρίνεται οὖν αὐτῷ ὁ Τιμόθεος, ἀλλ' ὦ Ἁρμονίδη, ὀρᾷς μὲν ἔφη εὖ ἴσθι οὐ μικροῦ πράγματος, ἐπαίνου, καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημος εἶναι, καὶ γιγνώσκεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν. τοῦτο δὲ, εἰ μὲν οὑτωσί πως ἐς τὰ πλήθη περιιὼν ἐπιδεικνύμενος, ἐθέλοις πορίζεσθαι, μακρὸν ἂν γένοιτο, καὶ οὐδὲ οὕτως ἅπαντές εἴσονταί σε. ποῦ γὰρ ἂν εὕρῃ θείη ἢ θέατρον, ἢ στάδιον οὕτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις τοῖς Ἕλλησιν; ὡς δὲ ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς εὐχῆς, ἐγὼ καὶ τοῦθ' ὑποθήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὔλει μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἐνίοτε. ἀτὰρ, ὀλίγον μελέτω σοι τῶν πολλῶν. ἡ δ' ἐπίτομος, καὶ ῥάστη ἐπὶ τὴν δόξαν ἄγουσα, ἥδε ἐστίν. εἰ γὰρ ἐπιλεξάμενος τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι κορυφαῖοι, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμαστοὶ, ἐπ' ἀμφότερα πιστοὶ, εἰ τούτοις φημὶ ἐπιδείξαιο τὰ αὐλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινέσονταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἤδη γεγενῆσθαι γνώριμος ἐν οὕτω βραχεῖ. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅρα πῶς συντίθημι. εἰ γὰρ οὓς ἅπαντες ἴσασι, καὶ οὓς θαυμάζουσιν, οὗτοι δὲ εἴσονταί σε αὐλητὴν εὐδόκιμον ὄντα, τί σοι δεῖ τῶν πολλῶν; οἵ γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖς ἄμεινον κρῖναι δυναμένοις; ὁ γάρ τοι πολὺς οὗτος λεὼς, αὐτοὶ μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω, βάναυσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν. ὅντινα δ' ἂν οἱ προὔχοντες ἐπαινέσωσι, πιστεύουσι μὴ ἂν ἀλόγως ἐπαινεθῆναι τοῦτον. ὥστε ἐπαινέσουσι καὶ αὐτοί. καὶ γὰρ οὖν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θεαταί εἰσι κροτῆσαί ποτε, καὶ συρίσαι. κρίνουσι δὲ ἑπτὰ, ἢ πέντε, ἢ ὅσοι δή. ταῦτα ὁ μὲν Ἁρμονίδης οὐκ ἔφθη ποιῆσαι. μεταξὺ γὰρ αὐλῶν φασιν, ὅτε τὸ πρῶτον ἠγωνίζετο, φιλοτιμότερον ἐμφυσῶν, ἐναπέπνευσε τῷ αὐλῷ, καὶ

νῦν μετὰ παντὸς τοῦ ἔθνους· ὥστε ἴσως που καὶ νῦν ἐμοὶ ἐς τὸ χεῖρον ῥέπουσιν αἱ ψῆφοι ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν αἱ ἀμείνους, σὺ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς προσθεὶς, ἀναπλήρου τὸ ἐνδέον παρὰ σεαυτοῦ. καὶ τὸ ἐπανόρθωμα οἰκεῖόν σοι δοκείτω. καὶ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνό μοι ἱκανὸν, εἰ πολλοὶ ἐθαύμασαν πρότερον εἰ ἔνδοξος ἤδη ἐγὼ, εἰ ἐπαινοῦνται πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκεῖνα, ὑπηνέμια ὀνείρατά φασι, καὶ ἐπῶν σκιαί. τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν τῷ παρόντι δειχθήσεται. οὗτος ἀκριβὴς ὅρος τῶν ἐμῶν. οὐδὲν ἀμφίδοξον ἔτι, οὐδ' ὡς ἄν τις ἐνδοιάσειεν, ἀλλ' ἢ ἄριστον κατὰ παιδείαν δεήσει νομίζεσθαι, σοί γε δόξαν, ἢ πάντων. εὐφημεῖν δὲ χρὴ, πρὸς οὕτω μέγαν ἀγῶνα χωροῦντα. δόξαιμεν γὰρ ὦ θεοὶ, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαιώσαι τι ἡμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον. ὡς τὸ λοιπὸν θαῤῥοῦντας, ἐς τοὺς πολλοὺς παρεῖναι, πᾶν γὰρ ἤδη στάδιον, ἧττον φοβερὸν τῷ ὀλύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι.

ΣΚΥΘΗΣ, Η ΠΡΟΞΕΝΟΣ.

ὈΥ πρῶτον Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήναζε παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ, σοφὸς μὲν, καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων· οἴκοι δὲ, οὐ τοῦ βασιλείου γένους ὢν, οὐδὲ τῶν πιλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ δημοτικῶν, οἷοι εἰσὶ παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκτάποδες καλούμενοι. τοῦτο δέ ἐστι, δύο βοῶν δεσπότην εἶναι, καὶ ἁμάξης μιᾶς. οὗτος ὁ Τόξαρις, οὐδ' ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω ἐς Σκύθας, ἀλλ' Ἀθήνησιν ἀπέθανε. καὶ μετ' οὐ πολὺ, καὶ ἥρως ἔδοξε. καὶ ἐντέμνουσιν αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Ἀθηναῖοι. τοῦτο γὰρ τοὔνομα, ἥρως γενόμενος ἐπεκτήσατο. τὴν δ' αἰτίαν τῆς ἐπωνυμίας, καὶ ἀνθ' ὅτου ἐς τοὺς

ἐπὶ πολλά· οὐκ ἔχων ὅ,τι χρήσαιτο ἑαυτῷ· καὶ γὰρ συνίει καταγελώμενος παρὰ τῶν ὁρώντων ἐπὶ τῇ σκευῇ, καὶ ὁμόγλωσσον οὐδένα εὕρισκε· καὶ ὅλως, μετέμελεν αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐδέδοκτο, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα αὖθις ὀπίσω χωρεῖν· καὶ πλοίου ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου· ὅθεν οὐ πολλὴ ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἴκαδε ἐς Σκύθας· οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι, ἐντυγχάνει δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ κεραμεικῷ· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἡ στολὴ αὐτὸν ἐπεσπάσατο, πατριῶτις οὖσα· εἶτα μέντοι, οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τοῦ δοκιμωτάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν· ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, πόθεν ἂν ἐκεῖνον ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα, ἑλληνιστὶ ἐσταλμένον, ὑπεξυρημένον τὸ γένειον, ἄζωστον, ἀσίδηρον, ἤδη στωμύλον, αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μεταπεποίητο ὑπὸ τοῦ χρόνου· ἀλλὰ Τόξαρις σκυθιστὶ προσειπὼν αὐτὸν, οὐ σὺ ἔφη Ἀνάχαρσις ὢν τυγχάνεις, ὁ Δαυκέτου; ἐδάκρυσεν ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον εἰδότα ὅς τις ἦν ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο· σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη ἐκεῖθεν εἰμὶ παρ' ὑμῶν, Τόξαρις τοὔνομα, οὐ τῶν ἐπιφανῶν, ὥστε καὶ ἐγνῶσθαι ἄν σοι κατ' αὐτό· μῶν ἔφη ὁ Τόξαρις εἶ, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα, ὥς τις Τόξαρις ἔρωτι τῆς Ἑλλάδος, ἀπολιπὼν καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παιδία νεογνὰ, οἴχοιτο ἐς Ἀθήνας, καὶ νῦν διατρίβει κἀκεῖ, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἀρίστων; ἐγώ ἔφη ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις κἀμοῦ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν· οὐκοῦν ἦ δ' ὃς ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητήν σου ἴσθι με γεγενημένον, καὶ ζηλωτὴν τοῦ ἔρωτος, ὃν ἠράσθης, ἰδεῖν τὴν Ἑλλάδα· καὶ κατά γε τὴν ἐμπορίαν ταύτην ἀποδημῶ

σεσ; ἥκωσι, μυρία παθὼν ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι· καὶ εἴγε μή σοι ἐνέτυχον, ἔγνωσο ἤδη πρὶν ἥλιον δῦναι, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν κατιέναι· οὕτως ἐπιταράγμην, ξένα καὶ ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς Ἀκινάκου, καὶ Ζαμόλξιδος, τῶν πατρῴων ἡμῖν θεῶν, σύ με ὦ Τόξαρι παραλαβὼν, ξενάγησον, καὶ δεῖξον τὰ κάλλιστα τῶν Ἀθήνησιν· εἶτα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμους τε τοὺς ἀρίστους, καὶ ἀνδρῶν τοὺς βελτίστους, καὶ ἔθη, καὶ πανηγύρεις, καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, δι᾽ ἅπερ σύ τε, κἀγὼ μετὰ σὲ, τοσαύτην ὁδὸν ἥκομεν· καὶ μὴ περιίδῃς ἀθέατον αὐτῶν ἀναστρέψαντα. τοῦτο μὲν ἔφη ὁ Τόξαρις, ἥκιστα ἐρωτικὸν εἴρηκας, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴχεσθαι ἀπιόντα. πλὴν, ἀλλὰ θάρρει. οὐ γὰρ ἂν ὡς φῄς, ἀπέλθοις, οὐδ᾽ ἂν ἀφείη σε ῥᾳδίως ἡ πόλις. οὐχ οὕτως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἔχει πρὸς τοὺς ξένους, ἀλλὰ μάλα ἐπιλήψεταί σου, ὡς μήτε γυναικὸς ἔτι, μήτε παίδων, εἴ σοι ἤδη εἰσὶ μεμνῆσθαι. ὡς δ᾽ ἂν τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων καλὰ ἐγὼ ὑποθήσομαί σοι. ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἐνταῦθα, ἐπιχώριος μὲν, ἀποδημήσας δὲ μάλα πολλὰ ἔς τε Ἀσίαν, καὶ ἐς Αἴγυπτον· καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄλλα, οὐ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ πένης, ὄψει γέροντα οὕτω δημοτικῶς ἐσταλμένον. πλὴν διά γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάνυ τιμῶσιν αὐτόν. ὡς τε καὶ νομοθέτῃ χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιοῦν. εἰ τοῦτον φίλον κτήσαιο, καὶ μάθοις οἷος ἀνὴρ ἐστὶ, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν· καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη ἂν εἰδέναι τῶν τῇδε ἀγαθῶν, ὡς οὐκ ἔστιν ὅ,τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυναίμην, ἢ συστήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν

μὲν ἔφη ὦ Τόξαρι ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλά με λαβὼν, ἄγε παρ' αὐτόν. ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόσοδος, καὶ ἐν παρέργῳ θῆται σου τὴν ἔντευξιν ὑπὲρ ἡμῶν. εὐφήμει ὃς δ' ὅς, ἐκείνῳ τὰ μέγιστα χαριεῖσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς ἐς ξένον ἄνδρα εὐποιίας. ἕπου μόνον. εἴσῃ γὰρ ὅση περὶ τοὺς ξένους ἡ αἰδὼς, καὶ ἡ ἄλλη ἐπιείκεια, καὶ χρηστότης. μᾶλλον δὲ κατὰ δαίμονα οὗτος αὐτὸς ἡμῖν πρόσεισιν, ὁ ἐπὶ συννοίας, ὁ λαλῶν ἑαυτῷ. καὶ ἅμα προσειπὼν τὸν Σόλωνα, τοῦτό σοι ἔφη δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, φιλίας δεόμενον. σκύθης δέ ἐστι τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδῶν. καὶ ὅμως τὰ ἐκεῖ πάντα ἀφεὶς, ἥκει συνεσόμενος ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὀψόμενος τῆς Ἑλλάδος. κἀγὼ ἐπίτομόν τινα ταύτην ἐξεῦρον αὐτῷ, ·ὁδόν·
ὅπως ῥᾷστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀρίστοις. τοῦτο δ' ἦν σοι προσαγαγεῖν αὐτόν. εἰ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω ποιήσεις, καὶ προξενήσεις αὐτοῦ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο αἱ Ἀθῆναι. τοῦτο ἡ Ἑλλάς. οὐκ ἔτι ξένος. σύμπαντές σε ἴσασι. πάντες σε φιλοῦσι. τηλικοῦτόν ἐστι τὸ κατὰ τὸν πρεσβύτην τοῦτον. ἁπάντων ἐπιλήσῃ τῶν ἐν Σκυθίᾳ, συνὼν αὐτῷ. ἔχεις τῆς ἀποδημίας τὰ ἆθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ ἑλληνικὸς κανών. τοῦτο δεῖγμα τῆς φιλοσοφίας τῆς ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέστατος ὤν. ὃς συνέσῃ Σόλωνι, καὶ φίλῳ χρήσῃ αὐτῷ. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἥσθη ὁ Σόλων τῷ δώρῳ, οἷα δὲ εἶπεν. ὡς δὲ τὸ λοιπὸν συνῆσαν, ὁ μὲν, παιδεύων, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ προσ-

ἔχων τοῖς Ἑλλήνων καλοῖς, καὶ πάντα τρόπον ἐπιμελούμενος, ὅπως ἤδιστα διαπρέπῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὅθεν, τεθηπὼς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἑκὼν εἶναι ἀπολειπόμενος. ὡς γοῦν ὑπέσχετο αὐτῷ ὁ Τόξαρις ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς τοῦ Σόλωνος, ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ, καὶ πᾶσιν ἦν γνώριμος, καὶ ἐτιμᾶτο δι' ἐκεῖνον. οὐ γὰρ μικρὸν ἦν Σόλων ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι καὶ τοῦτο, ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο, ἐφίλουν, οὓς ἐκεῖνος δοκιμάζοι. καὶ ἐπίστευον ἀρίστους ἄνδρας εἶναι τὰ τοιαῦτα. καὶ ἐμυήθη μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρσις, δημοποίητος γενόμενος, εἰ χρὴ Θεοξένῳ πιστεύειν καὶ τοῦτο ἱστοροῦντι περὶ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἂν οὐδὲν ἀνέστρεψεν οἶμαι ἐς Σκύθας, εἰ μὴ Σόλων ἀπέθανε. βούλεσθε οὖν ἤδη ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος, ὡς μὴ ἀκέφαλος περινοστοίη; ὥρα γοῦν εἰδέναι οὗτινός μοι ἕνεκα, ὁ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυθίας, καὶ Τόξαρις νῦν ἐς Μακεδονίαν ἥκετον, ἔτι καὶ Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἐπαγομένω Ἀθήνηθεν. φημὶ δὴ ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ πρὸς χαρίτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι τῆς εἰκόνος, εἰ βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἴκασα. βάρβαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος, καὶ οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς Σύρους ἡμᾶς φαυλοτέρους εἶναι τῶν Σκυθῶν. ἀτάρ, οὐδὲ κατὰ τὸ βασιλικὸν εἰσποιῶ τἀμὰ ἐς τὴν ὁμοιότητα, κατ' ἐκεῖνα δέ. ὅτε γὰρ πρῶτον ἐπεδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει, ἐξεπλάγην μὲν εὐθὺς ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ἐπιπολὺ ἐτεθήπειν πρὸς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξήρκουν τῷ θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νησιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος ἐπεπόνθει πρὸς τὴν τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμελλον οὕτω διατεθήσεσθαι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀκμῇ τοσαύτῃ, καὶ

αι.

ηλέμαχ· ὅρα

κατὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον, ἀνθοῦσαν ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς
θάλλει πόλις. οὕτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἤδη περὶ τῶν
πρακτέων. καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τὴν λόγων ὑμῖν, πάλαι ἐδέ-
δοκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἔδειξα, σιωπῇ παραδύσας
τηλικαύτην πόλιν; ἐζήτουν γὰρ, οὐδ' ἀποκρύψομαι πάλιν
θὲς, οἵτινες οἱ προὔχοντες εἶεν, καὶ οἷς ἄν τις προσελθὼν,
καὶ συνεργασάμενος προστάτας, συναγωνισταῖς χρῷτο
πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ εἷς, ὥσπερ τῷ Ἀναχάρσι-
δι καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον
δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον οὐκ αὐταῖς συλλαβαῖς ἔλεγον.
ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ δεξιοὶ ἀνὰ τὴν
πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἀλλαχόθι τοιούτους εὕροις ἄνδρας
ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἐστὸν ἡμῖν ἄνδρε ἀρίστω, γένει
μὲν, καὶ ἀξιώματι, πολὺ προὔχοντε ἁπάντων. παιδεί-
ᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει, τῇ Ἀττικῇ δεκάδι παραβάλλοις
ἄν. ἡ δὲ παρὰ τοῦ δήμου εὔνοια, πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς αὐ-
τούς. καὶ τουτὶ γίγνεται, ὅ,τι ἂν ἄριστον ᾖ τῇ πόλει. τὴν
μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρω-
πίαν, καὶ τὸ ἐν μεγέθει τοσούτῳ ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ μετ'
εὐνοίας αἰδέσιμον, καὶ τὸ πρᾷον, καὶ τὸ εὐπρόσοδον, αὐτὸς
ἂν ἄλλοις διηγήσαιο, πειραθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ὡς μᾶλ-
λον θαυμάσῃς, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐστὸν, υἱὸς, καὶ
πατήρ. ὁ μὲν, εἴ τινα Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην
ἐπινοεῖς. ὁ δὲ, υἱὸς, καὶ ὀφθεὶς μὲν αὐτίκα, ἀπάξεταί σε.
οὕτως μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρενωπήν τινα τὴν εὐμορ-
φίαν. εἰ δὲ καὶ φθέγξαιτο μόνον, οἰχήσεταί σε ἀπὸ τῶν
ὤτων ἀναδησάμενος. τοσαύτην Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλώτ-
τῃ ὁ νεανίσκος ἔχει. ἥ γέ τοι πόλις ἅπασα κεχηνότες,
ἀκούουσιν ὁπότ' ἂν δημηγορήσων παρέλθοι. ὁποῖόν φασι
τοὺς τότε Ἀθηναίους, πρὸς τὸν τοῦ Κλεινίου πεπονθέναι,

παρ' ὅσον τῆς μοι, οὐκ ἐς μακρὰν μετεμέλησε τοῦ δρῶντος, ὃν ἠχθέσθησαν τοῦ Ἀλκιβιάδου. τοῦτον δὲ, ἡ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖσθαι ἤδη ἀξιοῖ. καὶ ὅλως, ἓν τοῦτο ἡμῖν δημόσιον ἀγαθόν ἐστι, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος, εἰ δὴ αὐτός τε καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, δέξαιντό σε, καὶ φίλον ποιήσαιντο, πᾶσαν ἔχεις τὴν πόλιν. καὶ ἐπισεῖσαι χρὴ τὴν χεῖρα τοῦτο μόνον, καὶ οὐκέτ' ἐνδοιάσιμα τὰ σά. ταῦτα νὴ τὸν Δί' ἅπαντες ἔλεγον, εἰ χρὴ καὶ ὅρκον ἐπάγειν τῷ λόγῳ. καί μοι ἤδη πειρωμένῳ, τὸ πολλοστὸν τῶν προσόντων εἰρηκέναι ἔδοξα. οὐχ ἕδρας τοίνυν, οὐδ' ἀμβολᾶς ἔργον ὡς ὁ Κεῖος φησίν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν κάλων κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. ἢν γὰρ τοῦθ' ὑπάρξῃ, εὔδια πάντα, καὶ πλοῦς οὔριος, καὶ λειοκύμων ἡ θάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ.

mirabilis Abderitarum morbus.

α

Ἀβδηρίταις φασὶ Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν τι νόσημα ὦ καλὲ Φίλων τοιοῦτο, πυρέττειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς ἐρρωμένως, καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ. περὶ δὲ τὴν ἑβδόμην, τοῖς μὲν, αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυὲν, τοῖς δὲ, ἱδρὼς ἐπιγενόμενος πολὺς καὶ οὗτος, ἔλυσε τὸν πυρετόν. ἐς γελοῖον δέ τι πάθος περιΐστη τὰς γνώμας αὐτῶν, ἅπαντες γὰρ ἐς τραγῳδίαν παρεκινοῦντο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβόων. μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμονῴδουν, καὶ τὴν τοῦ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει

διεξῄεσαν· καὶ μεστὴ ἦν ἡ πόλις ὠχρῶν ἁπάντων, καὶ λεπτῶν, τῶν ἑβδομαίων ἐκείνων τραγῳδῶν, σὺ δ' ὦ θεῶν τύραννε, κἀνθρώπων Ἔρως· καὶ τἆλλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀναβοώντων, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ, ἄχρι δὴ χειμὼν, καὶ κρύος δὲ μέγα γενόμενον, ἔπαυσε ληροῦντας αὐτούς· αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ τοῦ τοιούτου παρασχεῖν, Ἀρχέλαος ὁ τραγῳδὸς, εὐδοκιμῶν τότε, μεσοῦντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ φλογμῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρέξαι τε ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναστάντας ὕστερον ἐς τὴν τραγῳδίαν παρολισθάνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρούσης τῆς Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν· καὶ τοῦ Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τὴν ἑκάστου γνώμην περιπετομένου· ὡς οὖν ἓν φασιν ἑνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος, καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς τῶν πεπαιδευμένων περιελήλυθεν· οὐχ ὥστε τραγῳδεῖν, ἔλαττον γὰρ ἂν τοῦτο παρέπαιον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, οὐ φαύλοις κατεσχημένοι, ἀλλ' ἀφ' οὗ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τραῦμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νῖκαι, οὐδεὶς ὅστις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει· μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες· καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἄρ' ἦν ἐκεῖνο, τὸ, Πόλεμος ἁπάντων πατὴρ, εἴγε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, ὑπὸ μιᾷ τῇ πληγῇ· ταῦτα τοίνυν ὦ φιλότης, ὁρῶντα· καὶ ἀκούοντά με, τὸ τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο ἐσῆλθεν· ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν ὁ μὲν, ὅπλα ἐπισκευάζων· ὁ δὲ, λίθους παραφέρων· ὁ δὲ, ὑποικοδομῶν τοῦ τείχους· ὁ δὲ, ἔπαλξιν ὑποστηρίζων· ὁ δὲ ἄλλος, ἄλλο τι τῶν χρησίμων ὑπουργῶν· ὁ δὴ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπεὶ

adag. adag. Diogen.

μηδὲν ἔχων ὅ,τι καὶ πράττοι, οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐχρῆτο, διαζωσάμενος τὸ τριβώνιον, σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τοῦ κρανείου· καί τινος τῶν συνήθων ἐρομένου τί ταῦτα ποιεῖς ὦ Διόγενες; κυλίω ἔφη κἀγὼ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνος ἀργεῖν δοκοίην ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις· κἀγὼ οὖν ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄφωνος εἴην ἐν οὕτω πολυφώνῳ τῷ καιρῷ, μηδ' ὥσπερ κωμικὸν δορυφόρημα, κεχηνὼς σιωπῇ παραφεροίμην, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν μοι κυλίσαι τὸν πίθον· οὐχ ὡς ἱστορίαν συγγράφειν, οὐδὲ πράξεις αὐτὰς διεξιέναι, οὐχ οὕτω μεγαλότολμος ἐγώ· μηδὲ τοῦτο δείσῃς περὶ ἐμοῦ· οἶδα γὰρ ἡλίκος ὁ κίνδυνος, εἰ κατὰ τῶν πετρῶν κυλίοι τις καὶ μάλιστα, οἷον τοὐμὸν τοῦτο πιθάκνιον, οὐδὲ πάνυ καρτερῶς κεκεραμευμένον· δεήσει γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μικρόν τι λιθίδιον προσπταίσαντα, συλλέγειν τὰ ὄστρακα· τί οὖν ἔγνωσταί μοι; καὶ ὅπως ἀσφαλῶς μεθέξω τοῦ πολέμου, αὐτὸς ἔξω βελῶν ἑστὼς, ἐγώ σοι φράσω· τοῦ μὲν καπνοῦ, καὶ κύματος, καὶ φροντίδων, ὅσαι τῷ συγγραφεῖ ἔνεισιν, ἀνέξω ἐμαυτὸν, εὖ ποιῶν· παραίνεσιν δέ τινα μικρὰν, καὶ ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑποθήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσαιμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἄκρῳ γε τῷ δακτύλῳ τοῦ πηλοῦ προσαψάμενος· καίτοι οὐδὲ παραινέσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, οὐ μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐσθίειν. ἀλλὰ πάνυ ῥᾷστον, καὶ πρόχειρον, καὶ ἅπαντος εἶναι ἱστορίαν συγγράψαι, ἤν τις ἑρμηνεῦσαι τὸ ἐπελθὸν δύνηται· τὸ δὲ, οἶσθα που καὶ αὐτὸς ὦ ἑταῖρε, ὡς οὐ τῶν εὐμεταχειρίστων, οὐδὲ ῥαθύμως συντεθῆναι δυναμένων τοῦτ' ἐστὶν, ἀλλ' εἴ τι

ἐν λόγοις, καὶ ἄλλα πολλὰ τῆς φροντίδος δεόμενον, ἵνα τις, ὥς ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ὡς ἀεὶ κτῆμα συντιθείη. οἶδα μὲν οὖν οὐ πάνυ πολλοὺς αὐτῶν ὑπερείψων, ἐνίοις δὲ καὶ πάνυ ἐπαχθὴς δόξων. καὶ μάλιστα ὁπόσοις ἀποτετέλεσται ἤδη, καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἱστορία. εἰ δὲ καὶ ἐπῄνηται ὑπὸ τῶν τότε ἀκροασαμένων, μανία, ἥ γε ἐλπὶς, ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταγράψουσί τι τῶν ἅπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀποκειμένων. ὅμως δὲ, οὐ χεῖρον καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους εἰρῆσθαι, ἵν' εἴ ποτε πόλεμος ἄλλος συσταίη, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίους, οὐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε τολμήσειεν ἄν τις ἁπάντων ἤδη κεχειρωμένων, ἔχωσιν ἄμεινον συντιθέναι, τὸν κανόνα τοῦτον προσάγοντες, ἤνπερ γε δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι. εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πήχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μετρούντων τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δὲ, οὐ πάνυ ἀνιάσεται, ἢν πάντες Ἀβδηρῖται ἑκόντες Ἀνδρομέδαν τραγῳδῶσι. Διττοῦ δ' ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου, τὰ μὲν, γὰρ αἱρεῖσθαι, τὰ δὲ, φεύγειν διδάσκει, φέρε πρῶτα εἴπωμεν, ἅτινα φευκτέον τῷ ἱστορίαν συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον. ἔπειτα, οἷς χρώμενος, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τῆς ὀρθῆς, καὶ ἐπ' εὐθὺ ἀγούσης, ἀρχήν τε οἵαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν ἥντινα τοῖς ἔργοις ἐφαρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστου, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐνδιατριπτέον, καὶ ὅσα παραδραμεῖν ἄμεινον, καὶ ὅπως ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ, καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὕστερον. νῦν δ', τὰς κακίας ἤδη εἴπωμεν, ὁπόσαι τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθοῦσιν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ, καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρόν τε ἂν εἴη ἐπελθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον·

κοινὰ γάρ, ὡς ἔφην, ἁπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ. ἃ δὲ ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα ἂν εὕροις ἐπιτηρῶν, οἷα κἀμοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξε. καὶ μάλιστα ἢν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπετάσῃς τὰ ὦτα. οὐκ ἄκαιρον δὲ μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεῦσαι ἔνια, παραδειγμάτων ἕνεκα, τῶν ἤδη οὕτω συγγεγραμμένων. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἡλίκον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπήσωμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τοῦ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων, καὶ στρατηγῶν διατρίβουσι, τοὺς μὲν οἰκείους, ἐς ὕψος ἐπαίροντες. τοὺς πολεμίους δέ, πέρα τοῦ μετρίου καταρρίπτοντες, ἀγνοοῦντες ὡς οὐ στενῷ τῷ ἰσθμῷ διώρισται, καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον, ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν. καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν ἐστι πρὸς ἄλληλα, εἴ γε τῷ μὲν ἐγκωμιάζοντι, μόνου ἑνὸς μέλει, ὅπως ὁπωσοῦν ἐπαινέσαι, καὶ εὐφρᾶναι τὸν ἐπαινούμενον. καὶ εἰ ψευσαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν. ἡ δέ, οὐκ ἄν τι ψεῦδος ἐμπεσὸν ἡ ἱστορία, οὐδ᾽ ἀκαριαῖον ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλλον, ἢ τὴν ἀρτηρίαν ἰατρῶν παῖδές φασι, τὴν τραχεῖαν παραδέξασθαι, ἄν τι ἐς αὐτὴν καταποθέν. ἔτι ἀγνοεῖν ἐοίκασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μέν, καὶ ποιημάτων, ἄλλαι ὑποσχέσεις, καὶ κανόνες ἴδιοι, ἱστορίας δέ, ἄλλοι. ἐκεῖ μὲν γάρ, ἀκρατὴς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. ἔνθεος γάρ, καὶ κάτοχος ἐκ μουσῶν, κἂν ἵππων ὑποπτέρων ἅρμα ζεύξασθαι θέλῃ, κἂν ἐφ᾽ ὕδατος ἄλλους, ἢ ἐπ᾽ ἀνθερίκων ἄκρων θευσομένους ἀναβιβάσηται, φθόνος οὐδείς. οὐδ᾽ ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀνασπάσας αἰωρῇ ὁμοῦ γῆν, καὶ θάλατταν, δεδίασι, μὴ ἀπορραγείσης ἐκείνης, συντριβῇ τὰ πάντα κατενεχθέντα. ἀλλὰ κἂν

Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλωσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δὲ, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι· τὴν δὲ ζώνην, τῷ Ἄρει· καὶ ὅλως, σύνθετον ἐκ πάντων θεῶν γενέσθαι δεῖ τὸν Ἀτρέως, καὶ Ἀερόπης· οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, οὐδ' ὁ Ποσειδῶν· οὐδ' Ἄρης, μόνος ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτοῦ. ἡ ἱστορία δὲ, ἤν τινα κολακείαν τοιαύτην προσλάβῃ, τί ἄλλο, ἢ πεζή τις ποιητικὴ γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἐστερημένη, τὴν λοιπὴν δὲ τερατείαν γυμνὴν τῶν μέτρων, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐκφαίνουσα; μέγα τοίνυν, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ μέγα τοῦτο κακὸν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισάγοι τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολάς· ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τούτων, καὶ κομιδῇ πρινίνων ἁλουργίσι περιβάλοι; καὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἑταιρικῷ, καὶ φύκιον ἐντρίβοι, καὶ ψιμμύθιον τῷ προσώπῳ, Ἡράκλεις ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιτο, αἰσχύνας τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ. καὶ οὐ τοῦτό φημι ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε, ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἐπαινετέον, καὶ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγνωσομένοις αὐτά. καὶ ὅλως, πρὸς τὰ ἔπειτα κανονιστέον τὰ τοιαῦτα, ἅπερ μικρὸν ὕστερον ὑποδείξομεν. ὅσοι δὲ οἴονται καλῶς διαιρεῖν εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο εἰσποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν, καὶ εὐφραῖνον τοὺς ἐντυγχάνοντας, ὁρᾷς ὅσον τἀληθοῦς ἡμαρτήκασι; πρῶτον μὲν, κιβδήλῳ τῇ διαιρέσει χρώμενοι. ἓν γὰρ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνου συνάγεται. τὸ τερπνὸν δὲ, ἄμεινον μὲν, εἰ καὶ αὐτὸ παρακολουθήσειεν,

εὔσημος καὶ κάλλος ἀθλητῇ· εἰ δὲ μή, οὐδὲν κωλύσει ἀφ' Ἡρακλέους γενέσθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότου, γεννάδαν ὄντα, καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἴσχιστος ὀφθῆναι εἴη τὴν ὄψιν, Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς ὁ Μιλήσιος ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος ὥς φασι τοῦ Νικοστράτου ὤν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἄλλως τὸ τερπνὸν παρεμπορεύσαιτο, πολλοὺς ἂν τοὺς ἐραστὰς ἐπισπάσαιτο· ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἐντελές, λέγω δὲ τὴν τῆς ἀληθείας δήλωσιν, ὀλίγον τοῦ κάλλους φροντιεῖ. ἔτι κἀκεῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κομιδῇ μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μάλιστα πρόσαντες, παρ' ἑκάτερον τοῖς ἀκούουσιν. ἢν μὴ τὸν συρφετόν, καὶ τὸν πολὺν δῆμον ὑπονοῆσαι, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς προσέτι γε ἀκροασαμένους, οὓς οὐκ ἄν τι λάθοι παραδραμόν, ὀξύτερον μὲν τοῦ Ἄργου ὁρῶντας, καὶ πανταχόθεν τοῦ σώματος· ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα, εὐθὺς ἀπορρίπτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δόκιμα, καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον πρὸς οὓς ἀποβλέποντα χρὴ καὶ συγγράφειν· τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, κἂν διαρραγῶσιν ἐπαινοῦντες. ἢν δ' ἀμελήσας ἐκείνων, ἡδύνῃς πέρα τοῦ μετρίου τὴν ἱστορίαν μύθοις, καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσαιο τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ· ἑορακέναι γάρ που σε εἰκὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, πάνυ ἀλλόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένον· ἐκείνην μὲν, τὸν λέοντα αὐτοῦ περιβεβλημένην, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν, ὡς Ἡρακλέα δῆθεν οὖσαν· αὐτὸν δέ, ἐν κροκωτῷ, καὶ πορφυρίδι, ἔρια ξαίνοντα, καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης τῷ σανδαλίῳ· καὶ τὸ θέαμα αἴσχιστον, ἀφεστῶσα ἡ ἐσθὴς τοῦ σώμα-

τος, καὶ μὴ προσιζάνουσα, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀνδρῶδες αἰσχρῶς καταθηλυνόμενον. καὶ οἱ μὲν πολλοί, ἴσως καὶ ταῦτά σου ἐπαινέσονται. οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδύ, καὶ ἐς κόρον γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφυλον, καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλλητον τοῦ πράγματος. ἑκάστου γὰρ δὴ ἴδιόν τι, καλόν ἐστιν. εἰ δὲ τοῦτο ἐναλλάξειας, ἀκαλλὲς τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται. ἐῶ λέγειν ὅτι οἱ ἔπαινοι, ἑνὶ μὲν ἴσως τερπνοί, τῷ ἐπαινουμένῳ. τοῖς δ' ἄλλοις, ἐπαχθεῖς, καὶ μάλιστα ἢν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν, οἵας αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὔνοιαν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρώμενοι, καὶ ἐνδιατρίβοντες, ἄχρι τοῦ πᾶσι προφανῆ τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι. οὐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδ' ἐπισκιάζουσι τὴν θωπείαν. ἀλλ' ἐμπεσόντες, ἀθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα, καὶ γυμνὰ διεξίασιν. ὥστε οὐδὲ τυγχάνουσιν οὗ μάλιστα ἐφίενται. οἱ γὰρ ἐπαινούμενοι πρὸς αὐτῶν, μισοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀποστρέφονται ὡς κόλακας, εὖ ποιοῦντες. καὶ μάλιστα ἢν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου, καὶ Πώρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς, ᾤετο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ, ἐπιψευδόμενος ἀριστείας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλάττων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας, λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον, πλέοντες δ' ἐτύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ, ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ, ἐπειπών, καὶ σὲ δὲ οὕτως ἐχρῆν ὦ Ἀριστόβουλε, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέφαντας ἑνὶ ἀκοντίῳ φονεύοντα. καὶ ἔμελλέ γε οὕτως ἀγανακτήσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε οὐδὲ τὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἠνέσχετο, ὑποσχομένου τὸν Ἄθω εἰκόνα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιό-

γματα τοῦ βασιλέως. ἀλλὰ κόλακα εὐθὺς ἐπιγνοὺς τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἔτ' οὐδ' ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο. ποῦ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τούτοις, ἐκτὸς εἰ μή τις κομιδῇ ἀνόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινούμενος; ὧν παραπόδας οἱ ἔλεγχοι, ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων· καὶ μάλιστά γε τὰ γύναια τοῖς γραφεῦσι παρακελευόμενα. ὡς καλλίστας αὐτὰς γράφειν. οἴονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν τὴν ὄψιν, ἢν ὁ γραφεὺς αὐταῖς ἐρύθημά τε πλεῖον ἐπανθίσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιοῦτοι τῶν συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι, τὸ τήμερον, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρειῶδες, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύοντες. οὓς μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, ἐς μὲν τὸ παρὸν, κόλακας προδήλους, καὶ ἀτέχνους ὄντας. ἐς τοὐπίσω δὲ, ὑπόπτους ταῖς ὑπερβολαῖς τὴν ὅλην πραγματείαν ἀποφαίνοντας. εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμεμῖχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἄλλα, ἃ σὺν ἀληθείᾳ τερπνά ἐστιν ἐν τοῖς ἄλλοις κάλλεσι τοῦ λόγου, ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοί, τὰ μηδὲν προσήκοντα ἐπεσκυκλοῦσιν. ἐγὼ δ' οὖν καὶ διηγήσομαι ὁπόσα μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία ἐν Ἀχαΐᾳ πρῴην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων. καὶ πρὸς Χαρίτων, μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς λεχθησομένοις. ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐστι κἂν ἐπωμοσάμην, εἰ ἀστεῖον ἦν ὅρκον ἐντιθέναι συγγράμματι. εἷς μέν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν εὐθὺς ἤρξατο, παρακαλῶν τὰς θεὰς συνεφάψασθαι τοῦ συγγράμματος. ὁρᾷς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ παραπόδας ἡ ἱστορίᾳ, καὶ τῷ τοιούτῳ εἴδει τῶν λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβὰς, Ἀχιλλεῖ μὲν, τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα εἴκαζε, Θερσίτῃ δὲ, τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν αὐτῷ, εἰ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην καθῄρει. καὶ εἰ πρό-

πρόσθε μὲν ἔφευγεν ἐσθλός τις, ἐδίωκε δέ μιν μέγ᾽ ἀμείνων· ἔτι τ᾽ ἐπῄνει ὑπὲρ αὐτοῦ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιος εἴη συγγράψαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ κατιὼν, ἐπῄνει καὶ τὴν πατρίδα τὴν Μίλητον, προστιθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τοῦτο τοῦ Ὁμήρου, μηδὲν μνησθέντος τῆς πατρίδος. εἶτ᾽ ἐπὶ τέλει τοῦ φροιμίου ὑπισχνεῖτο διαῤῥήδην καὶ σαφῶς, ἦ μὴν μεῖζον μὲν αἴρειν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν δύνηται. καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αὐτίκα ἅμα τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς διεξιών. ὁ γὰρ μιαρώτατος, καὶ κάκιστ᾽ ἀπολούμενος Οὐολόγεσος, ἤρξατο πολεμεῖν, δι᾽ αἰτίαν τοιάνδε. οὗτος μὲν, τοιαῦτα. ἕτερος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτὴς ἄκρος οἷος, εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, καὶ τὴν ἀρχὴν ὡς ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἤρξατο, χαριεστάτην ἀρχῶν ἁπασῶν, καὶ θυμοῦ τοῦ ἀττικοῦ ἀποπνέουσαν. ὅρα γὰρ, Κρεπέριος Καλπουρνιανὸς Πομπηϊουπολίτης, συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων, καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθὺς ξυνισταμένου. ὥστε μετά γε τοιαύτην ἀρχὴν, τί ἄν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὁποῖα ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησε, τὸν Κερκυραίων αὐτὸν ῥήτορα παραστησάμενος; ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, τοῖς μὴ τὰ Ῥωμαίων αἱρουμένοις ἐπήγαγε, παρὰ Θουκυδίδου χρησάμενος ὅλον ἄρδην; πλὴν μόνου τοῦ πελασγικοῦ, καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν. ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες, ᾤκησαν. τὰ δ᾽ ἄλλα, καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας ἤρξατο. ὥς τε καὶ ἐς Αἴγυπτον κατέβη, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλὴν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποιῶν. ἐγὼ γ᾽ οὖν θάπτοντα αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβει, ἀπῆλθον, ἀκριβῶς εἰδὼς καὶ ὅσα ἀπελθόντος, ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐπιεικῶς πολὺ νῦν

ἐστι, τὸ οἴεσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδου ἐοικότα λέ-
*γειν, εἰ ὀλίγον ἐντρέψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις μικρὰ κἀκεῖνα, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης. οὐδ' αὐτὴν νὴ Δία, κἀκεῖνα ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, οὕτως ἀνέγραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ γέφυραν, καὶ τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἐννόησον ἡλίκον τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρέπον, μεταξὺ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων, τὰ ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως συνᾴδοντα. ἄλλος δέ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν συναγαγὼν ἐν γραφῇ, κομιδῇ πεζὸν, καὶ χαμαιπετὲς, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος, συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ κάπηλός τις συμπερινοστῶν τῇ στρατιᾷ. πλὴν, ἀλλὰ μετριώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἦν, αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὤν. οἷος ἦν, ἄλλῳ δέ τινι χαρίεντι, καὶ δυνησομένῳ ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι πεπονηκώς. τοῦτο μόνον ᾐτιασάμην αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐπέγραψε τὰ βιβλία τραγικώτερον, ἢ κατὰ τὴν τῶν συγγραμμάτων τύχην, Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν κοντοφόρων ἕκτης ἱστοριῶν Παρθικῶν. καὶ ὑπεγέγραπτο ἑκάστῃ ὁ ἀριθμός. καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ προοίμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, οὕτω συναγαγών· οἰκεῖον εἶναι ἰατρῷ ἱστορίας συγγράφειν, εἴγε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν, Ἀπόλλωνος υἱὸς, Ἀπόλλων δὲ, Μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν, οὐκ οἶδ' ὅτι δόξαν, αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοινὴν μετῆλθεν, ἰατρείην μὲν λέγων, καὶ πεῖραν, καὶ ὁκόσα, καὶ νοῦσοι. τὰ δ' ἄλλα, ὅσα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐκ τριόδου. εἰ δέ με δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα,

ἐν ἀφανεῖ

ἐν ἀφανεῖ κείσθω, τὴν γνώμην δ' ἐρῶ, καὶ τὰ περὶ τὴν ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, κρείττω πάσης ἐλπίδος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ προοιμίου περιόδῳ, συνηρώτησε τοὺς ἀναγιγνώσκοντας, λόγον πάνσοφον δεῖξαι σπουδάζων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἱστορίας συγγράφειν. εἶτα μετὰ μικρὸν, ἄλλος συλλογισμός. εἶτα, ἄλλος. καὶ ὅλως, ἐν ἅπαντι σχήματι συνηρώτητο αὐτῷ τὸ προοίμιον. τὸ τῆς κολακείας, ἐς κόρον. καὶ τὰ ἐγκώμια, φορτικὰ, καὶ κομιδῇ βωμολοχικά. οὐκ ἀσυλλόγιστα μέντοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα, καὶ συνηγμένα κἀκεῖνα. καὶ μὴν κἀκεῖνο φορτικὸν ἔδοξέ μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πώγωνι πολιῷ, καὶ βαθεῖ, πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἕξει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, εἴ γε τὰς πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἴπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν. καὶ μὴν, οὐδ' ἐκείνου ὅσιον ἀμνημονεῦσαι. ὃς τοιάνδ' ἀρχὴν ἤρξατο. Ἔρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων, καὶ Περσέων. καὶ μικρὸν ὕστερον, ἔδει γὰρ Πέρσῃσι γενέσθαι κακῶς. καὶ πάλιν, ἦν Ὀσρόης, τὸν, οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνυμέουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁρᾷς. ὅμοιος οὗτος ἐκείνῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν, Θουκυδίδῃ, οὗτος δὲ, Ἡροδότῳ εὖ μάλα ἐῴκει. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ λόγων δυνάμει, Θουκυδίδῃ καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀμείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις, καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ ποταμοὺς ἡρμηνεύσας πρὸς τὸ σαφέστατον, καὶ ἰσχυρότατον, ὡς ᾤετο. τὸ δὲ, ἐς ἐχθρῶν κεφαλὰς ὁ ἀλεξίκακος τρέψειε. τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν ὑπὲρ τὴν Κασπιακὴν χιόνα, καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν Κελτικόν. ἡ γοῦν ἀσπὶς ἡ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅλῳ βιβλίῳ μόγις ἐξηρμηνεύθη αὐτῷ. καὶ Γοργὼν ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ κυανοῦ,

καὶ λευκοῦ, καὶ μέλανος. καὶ ζώνη ἡ ἐροειδής, καὶ δράκοντες ἑλικηδόν, καὶ βοστρυχηδόν. ἡ μὲν γὰρ Οὐολογέσου ἀναξυρίς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου, Ἡράκλεις ὅσαι μυριάδες ἐπῶν ἕκαστον τούτων, καὶ οἵα ἦν ἡ Ὀσρόου κόμη, διανέοντος τὸν Τίγρητα. καὶ ἐς οἷον ἄντρον κατέφυγε κιττοῦ, καὶ μυρρίνης, καὶ δάφνης, ἐς ταυτὸ συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἀκριβῶς ποιούντων αὐτό. σκόπει ὡς ἀναγκαῖα τῇ ἱστορίᾳ ταῦτα, καὶ ὡς οὐκ ἄνευ αὐτῶν ᾔδειμέν τι τῶν ἐκεῖ πραχθέντων. ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τῆς ἐν τοῖς χρησίμοις, ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων καὶ ἄντρων ἐκφράσεις τρέπονται. καὶ ὁπόταν ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέσωσιν, ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ, ἄρτι κληρονομήσαντι τοῦ δεσπότου. ὃς οὔτε τὴν ἐσθῆτα οἶδεν ὡς χρὴ περιβαλέσθαι, οὔτε δειπνῆσαι κατὰ νόμον. ἀλλ' ἐμπηδήσας πολλάκις, ὀρνίθων, καὶ συῶν, καὶ λαγωῶν προκειμένων, ὑπερεμπίπλαται ἔτνους τινός, ἢ ταρίχου, ἔστ' ἂν διαρραγῇ ἐσθίων. οὗτος δ' οὖν, ὃν προεῖπον, καὶ τραύματα συνέγραψε πάνυ ἄπιστα, καὶ θανάτους ἀλλοκότους, ὡς εἰς δάκτυλον τοῦ ποδὸς τὸν μέγαν τρωθείς τις, αὐτίκα ἐτελεύτησε. καὶ ὡς ἐμβοήσαντος μόνον Πρίσκου τοῦ στρατηγοῦ, ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ τῶν πολεμίων ἀπέθανον. ἔτι δέ, καὶ ἐν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μέν, καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐψεύσατο. ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῳ, τῶν μὲν πολεμίων, ἀποθανεῖν μυριάδας ἑπτά, καὶ τριάκοντα, καὶ ἓξ πρὸς διακοσίοις. Ῥωμαίων δέ, μόνους δύο, καὶ τραυματίας γενέσθαι ἐννέα. ταῦτα οὐκ οἶδα εἴ τις ἂν εὖ φρονῶν, ἀνάσχοιτο. καὶ μὴν κἀκεῖνο λεκτέον, οὐ μικρὸν ὄν. ὑπὸ γὰρ τοῦ κομιδῇ ἀττικὸς εἶναι, καὶ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἠξίωσεν οὗτος καὶ τὰ ὀνόματα

ποιῆσαι τὴν Ῥωμαίων, καὶ μεταγράψαι ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ, ὡς Κρόνιον μὲν, Σατουρνῖνον λέγειν· Φρόντιν δὲ, τὸν Φρόντωνα· Τιτάνιον δὲ, τὸν Τιτιανὸν, καὶ τἄλλα πολλῷ γελοιότερα. ἔτι ὁ αὐτὸς οὗτος, περὶ τῆς Σευηριανοῦ τελευτῆς ἔγραψεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐξηπάτηνται, οἰόμενοι ξίφει τεθνάναι αὐτόν· ἀποθανεῖν δὲ τὸν ἄνδρα, σιτίων ἀποσχόμενον· τοῦτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπότατον δόξαι τὸν θάνατον, οὐκ εἰδὼς, ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν οἶμαι ἡμερῶν ἐγένετο· ἀπόσιτοι δὲ, καὶ ἑπτὰ διαρκοῦσιν οἱ πολλοὶ, ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Ὀσρόης εἱστήκει περιμένων ἔστ' ἂν Σευηριανὸς λιμῷ ἀπόληται· καὶ διατοῦτο οὐκ ἐπήγαγε διὰ τῆς ἑβδόμης. τοὺς δὲ, καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν ὦ καλὲ Φίλων ἐν ἱστορίᾳ χρωμένους, ποῦ ἄν τις θείη, τοὺς λέγοντας, ἐλέλιξε μὲν ἡ μηχανὴ, τὸ τεῖχος δὲ πεσὸν, μεγάλως ἐδούπησε· καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας, Ἔδεσσα μὲν δὴ, οὕτω τοῖς ὅπλοις περιεσμαραγεῖτο, καὶ ὀτοβος ἦν, καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα· καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμερμήριζεν, ὅτῳ τρόπῳ μάλιστα προσαγάγοι πρὸς τὸ τεῖχος· εἶτα μεταξὺ οὕτως εὐτελῆ ὀνόματα, καὶ δημωτικὰ, καὶ πτωχικὰ πολλὰ παρενεβέβυστο, τὸ, ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ, καὶ οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχρήζοντα· καὶ ἤδη λελουμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίγνοντο· καὶ τὰ τοιαῦτα· ὥστε τὸ πρᾶγμα ἐοικὸς εἶναι τραγῳδῷ, τὸν ἕτερον μὲν πόδα, ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σάνδαλον ὑποδεδεμένῳ· καὶ μὴν καὶ ἄλλους ἴδοις ἂν, τὰ μὲν προοίμια, λαμπρὰ, καὶ τραγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐλπίσαι θαυμαστὰ ἡλίκα τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι· τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ, τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγεννὲς ἐπάγοντας, ὡς καὶ τοῦτο ἐοικέναι παιδίῳ, εἴ που ἑωράκατε

ὥσπερ παίζοντα, προσωπεῖον Ἡρακλέους πάμμεγα, ἢ Τιτᾶνος περικείμενον· εὐθὺς γοῦν οἱ ἀκούσαντες, ἐπιφθέγξονται αὐτοῖς, τὸ, ὤδινεν ὄρος· χρὴ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ συνῳδὸν τῇ κεφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος εἴη, θώραξ δὲ πάνυ γελοῖος ἐκ ῥακῶν ποθὲν, ἢ ἐκ δερμάτων σαπρῶν συγκεκαττυμένος· καὶ ἡ ἀσπὶς οἰσυΐνη, καὶ χοιρίνη περὶ ταῖς κνήμαις· ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους τοιούτους συγγραφέας, τοῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ τὴν κεφαλὴν νανώδει σώματι ἐπιτιθέντας· ἄλλους αὖ ἔμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα εἰσάγοντας, ἀπροοιμίαστα, καὶ εὐθὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οἳ καὶ προσεταιρίζονται τὸν Ξενοφῶντα οὕτως ἀρξάμενον, Δαρείου, καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο· καὶ ἄλλους τῶν παλαιῶν, οὐκ εἰδότες ὡς δυνάμει τινὰ προοίμιά ἐστι λεληθότα τοὺς πολλοὺς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν· καίτοι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἑρμηνείας, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι, τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, οὐ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἷς γοῦν οὕτω ῥᾳθύμως συνήγαγε τὰ πράγματα, οὔτε Σύρῳ τινὶ ἐντυχὼν, οὔτε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, τῶν Ἐπικουρείων τὰ τοιαῦτα μυθολογούντων ἀκούσας· ὥστε περὶ Εὐρώπου λέγων, οὕτως ἔφη· Ἡ δὲ Εὔρωπος, κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα· ἀπῴκισαν δ' αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι· καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ

Luciani patria —

Σαμόσατα, αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμενος ὁ γεννάδας, αὐτῇ ἀκροπόλει, καὶ τείχεσι μετέθηκεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιρρεῖσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν ἐν χρῷ παραμειβομένων, καὶ μο

ὅσον οὐχὶ τοῦ τείχους ψαυόντων. τὸ δέ, καὶ γελοῖον, εἰ σοὶ τῶν φίλων ἀπολογοίμην, ὡς οὐ Παρθυαίων, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγώ, οἷς με φησὶν ὁ θαυμαστὸς συγγραφεύς, ἀπῴκισε. νὴ Δία κἀκεῖνο κομιδῇ πιθανὸν περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος εἴρηκεν ἐπομοσάμενος, ἦ μὴν ἀκοῦσαί τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαφυγόντων. οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, οὔτε φαρμάκου πιεῖν, οὔτε βρόχον ἅψασθαι, ἀλλά τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικόν, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα. τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα παμμεγέθη ἐκπώματα ὑαλᾶ, τῆς καλλίστης ὑάλου. ἐπεὶ δὲ πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωστο, κατάξαντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων, ἑνὶ τῶν θραυσμάτων χρήσασθαι εἰς σφαγήν, ἐντεμόντα τῷ ὑάλῳ τὸν λαιμόν, οὕτως οὐ ξιφίδιον, οὐ λογχάριον εὗρεν, ὡς ἀνδρικός γε αὐτῷ, καὶ ἡρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο. εἶτα ἐπειδὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τοῦ πολέμου ἐκείνου νεκροῖς, καὶ αὐτὸς ἡγήσατο χρῆναι ἐπειπεῖν τῷ Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ αὐτοῖς, πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν Θουκυδίδην, ἡ ἅμιλλα. θάψας οὖν τὸν Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν τάφον Ἀφράνιόν τινα Σίλωνα ἑκατόνταρχον, ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπερρητόρευσεν αὐτῷ, ὥστε με νὴ τὰς χάριτας πολλὰ πάνυ δακρῦσαι ὑπὸ τοῦ γέλωτος. καὶ μάλιστα ὁπότε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνιος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου δακρύων ἅμα σὺν οἰμωγῇ περιπαθεῖ, ἐμέμνητο τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων, καὶ προπόσεων. εἶτα ἐπέθηκεν αἰάντειόν τινα τὴν κορωνίδα. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγενῶς πάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον εἰκὸς ἦν, πάντων ὁρώντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀνάξιος ὢν μὰ τὸν Ἐνυάλιον πρὸ πολλοῦ ἀπο-

ακεῖν, ὁ τοιαῦτα εἰρηκότος· καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας τοὺς
παρόντας ἅπαντας, θαυμάσαι, καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν
Ἀφράνιον. ἐγὼ δὲ καὶ τἆλλα μὲν αὐτοῦ κατεγίγνωσκον,
μονονουχὶ ζωμῶν, καὶ λοπάδων μεμνημένου, καὶ ἐπιδακ-
ρύοντος τῇ τῶν πλακούντων μνήμῃ. τοῦτο δὲ μάλιστα
ᾐτιασάμην, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τοῦ
δράματος προαποσφάξας, ἀπέθανε. πολλοὺς δὲ καὶ
ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοὶ ὦ ἑταῖρε καταριθμήσα-
σθαι ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθεὶς, ἐπὶ τὴν ἑτέραν ὑπόσχεσιν
ἤδη μετελεύσομαι, τὴν συμβουλὴν, ὅπως ἂν ἄμεινον συγ-
γράφοι τις. εἰσὶ γάρ τινες, οἳ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πε-
πραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παρ-
αθέουσιν. ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας, καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ
ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα πά-
νυ λιπαρῶς, καὶ φιλοπόνως ἑρμηνεύουσιν ἐμβραδύνον-
τες. ὥσπερ ἂν εἴ τις τοῦ Διὸς τοῦ ἐν ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν
ὅλον κάλλος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὂν, μὴ βλέποι, μηδ᾽ ἐπαι-
νοῖ, μὴ δὲ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐξηγεῖτο. τοῦ ὑποποδίου δὲ,
τό, τε εὐθυεργὲς, καὶ τὸ εὔξεστον θαυμάζοι, καὶ τῆς κρηπῖδος
τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος
διεξιών. ἔγωγ᾽ οὖν ἤκουσά τινος, τὴν μὲν ἐπ᾽ Εὐρώπῳ μά-
χην ἐν οὐδ᾽ ὅλοις ἑπτὰ ἔπεσι παραδραμόντος, εἴκοσι δὲ
μέτρα, καὶ ἔτι πλείω ὕδατος ἀνηλωκότος εἰς ψυχρὰν, καὶ
οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν, ὡς μαῦρός τις ἱππεὺς
Μαυσάκας τοὔνομα, ὑπὸ δίψους πλανώμενος ἀνὰ τὰ
ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον πα-
ρατιθεμένους καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα, ἐκεῖνοι φοβηθεῖεν
αὐτὸν, εἶτα μέντοι μαθόντες ὡς τῶν φίλων εἴη, κατεδέ-
ξαντο. καὶ εἱστίασαντο. καὶ γάρ τινα τυχεῖν αὐτῶν ἀποδε-
δημηκότα καὶ αὐτὸν ἐς τὴν μαύρων, ἀδελφοῦ αὐτῷ ἐν τῇ

γῇ στρατευομένου, μῦθοι τὸ μετὰ τοῦτο μακροὶ, καὶ διηγήσεις, ὡς ἐθεάσατο αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς εἶδε τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ συνεμομένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν κατεβρώθη, καὶ ἡλίκους ἰχθῦς ἐπρίατο ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς, ἀφεὶς τὰς ἐν Εὐρώπῳ γιγνομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπελάσεις, καὶ σπονδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας, καὶ ἀντιφύλακας, ἄχρι βαθείας ἑσπέρας ἀφεστήκει ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνούμενον. εἰ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε, τάχα καὶ συνεδείπνει μετ' αὐτοῦ, ἤδη τῶν σκάρων ἐσκευασμένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐνεγέγραπτο ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἠγνοηκότες ἦμεν, καὶ ἡ ζημία Ῥωμαίοις ἀφόρητος, εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν, μὴ εὗρε πιεῖν, ἀλλ' ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα μακρῷ ἀναγκαιότερα ἑκὼν ἐγὼ νῦν παρίημι. ὡς καὶ αὐλητρὶς ἧκεν ἐκ τῆς πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ Μαῦρος μὲν, τῷ Μαλχίωνι λόγχην, ὁ δὲ, τῷ Μαυσάκᾳ πόρπην. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα τῆς ἐπ' Εὐρώπῳ μάχης, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι εἰκότως ἄν τις εἴποι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. ἄλλος ὦ Φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκ Κορίνθου πώποτε προβεβηκὼς, οὐδ' ἄχρι Κεγχρεῶν ἀποδημήσας, οὔτι γε Συρίαν, ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν, ὧδε ἤρξατο. μέμνημαι γάρ. ὦτα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. γράφω τοίνυν ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα. καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἅπαντα ἑωράκει, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων, σημεῖον δὲ πλήθους

τοῦτο αὐτοῖς, χιλίους γὰρ οἶμαι ὁ δράκων ἄγει ζῶντας δράκοντας, παμμεγέθεις εἶναι γεννωμένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν. τούτους δὲ, τέως μὲν ἐπὶ κοντῶν μεγάλων ἐκδεδεμένους, ὑψηλοὺς αἰωρεῖσθαι. καὶ πόῤῥωθεν ἐπελαυνόντων, δέος ἐμποιεῖν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπειδὰν ὁμοῦ ἴωσι, λύσαντας αὐτοὺς, ἐπαφιᾶσι τοῖς πολεμίοις. ἀμέλει πολλοὺς τῶν ἡμετέρων οὕτω καταποθῆναι. καὶ ἄλλους, περιπειραθέντων αὐτοῖς, ἀποπνιγῆναι, καὶ συγκλασθῆναι. ταῦτα δὲ ἐφεσὼς ὁρᾶν αὐτὸς, ἐν ἀσφαλῆ μέντοι ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπιάν. καὶ εὖ γε ἐποίησε, μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμεῖς θαυμαστὸν οὕτω συγγραφέα νῦν εἴχομεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ γὰρ ἐκινδύνευσε πολλὰ, καὶ ἐτρώθη περὶ Σοῦραν, ἀπὸ τοῦ Κρανείου δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, ὅτι μὴ δὲ κατὰ τοίχου γεγραμμένον πόλεμον ἑωράκει, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὅπλα ἐκεῖνός γε ᾔδει, οὐδὲ μηχανήματα, οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων, ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἔμελλεν αὐτῷ πλαγίαν μὲν τὴν ὀρθίαν φάλαγγα, ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἷς δέ τις βέλτιστος, ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακοσίοις οὐδ᾽ ὅλοις ἔπεσι περιλαβὼν, συνέγραψε. καὶ τοῦτο ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησί. τὴν μέντοι ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τοῦ βιβλίου ἐπέγραψεν, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου. δόλιχον γάρ που οἶμαι ἐν παισὶ νενικήκει. τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσο-

ποταμίᾳ. καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων
ἀφήγησις. ἤδη δ' γάρ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφη-
κότος ἤκουσα, καὶ τὴν λῆψιν Οὐολογέσου, καὶ τὴν Ὀσρόου
σφαγὴν, ὡς παραβληθήσεται τῷ λέοντι. καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸν
τριπόθητον ἡμῖν θρίαμβον. οὕτω πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔ-
χων, ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς. ἀλλὰ καὶ
πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾤκισε, μεγέθει τε μεγί-
στην, καὶ κάλλει καλλίστην. ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβου-
λεύεται, εἴτε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζε-
σθαι, εἴτε Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρηνίαν. καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκρι-
τον, καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήρου πολλοῦ,
καὶ κορύζης συγγραφικῆς γέμουσα. τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθη-
σόμενα, ὑπέσχετο ἤδη γράψειν, καὶ τὸν περίπλουν τῆς ἔξω θα-
λάσσης. καὶ οὐχ ὑπόσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοί-
μιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τρίτον τάγμα
καὶ οἱ Κελτοί, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη σὺν Κασσίῳ πάν-
τες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. ὅ,τι δὲ πρά-
ξουσιν, ἢ πῶς δέξονται τὴν τῶν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, οὐκ
εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς, ἀπὸ Μουζου-
ρίδος, ἢ ἀπ' Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαι-
δευσίας ληροῦσι, τὰ μὲν ἀξιόρατα οὐχ ὁρῶντες, οὔτ' εἰ βλέ-
ποιεν, κατ' ἀξίαν εἰπεῖν δυνάμενοι. ἐπινοοῦντες δὲ, καὶ ἀνα-
πλάττοντες ὅ,τι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶτταν φασὶν ἔλθῃ. καὶ
ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ τῶν βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι, καὶ μάλιστα ἐπὶ
ταῖς ἐπιγραφαῖς. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὗται, παγγέλοιοι. τοῦ δεῖνος
Παρθικῶν νικῶν, τοσάδε. καὶ αὖ Παρθίδος, πρῶτον, δεύτε-
ρον, ὡς Ἀτθίδος δηλονότι. ἄλλος ἀστειότερον παραπολύ. ἀ-
νέγνων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικικά. ὁ δ' ὡς
ἂν γέλωτι ποιήσασθαι, καὶ ἐπισκῶψαι τὰς ἱστορίας οὕτω κα-
λὰς οὔσας, ἀλλὰ τοῦ χρησίμου ἕνεκα. ὡς ὅς τις ἂν τὴν

τοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα φύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὗτος προσείληφε· μᾶλλον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, εἴ γε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἡ διαλεκτική, ὡς τῶν ἀμέσων ἡ θατέρου ἄρσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀντεισάγει, καὶ δὴ τὸ χωρίον σοι φαίη τις ἂν ἀκριβῶς ἀνακεκάθαρται· καὶ αἵ τε ἄκανθαι, ὁπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι, ἐκκεκομμέναι εἰσί· τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐρείπια, ἤδη ἐκπεφόρηται· καὶ εἴ τι τραχὺ δὴ, καὶ τοῦτο λεῖόν ἐστιν· ὥς τι οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη· καὶ αὐτὸν ὡς δείξῃ, οὐκ ἀνατρέψαι μόνον τὰ τῶν ἄλλων γεννάδας ὤν, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῆσαι δεξιόν· καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι δύναιτο·

Φημὶ τοίνυν τὸν ἄριστα ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα οἴκοθεν ἔχοντα, ἥκειν, σύνεσίν τε πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἑρμηνευτικήν· τὴν μὲν, ἀδίδακτόν τι τῆς φύσεως δῶρον· ἡ δύναμις δὲ, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσγεγενημένη ἔστω· ταῦτα μὲν οὖν ἄτεχνα, καὶ οὐδὲν ἐμοῦ συμβούλου δεόμενα· οὐ γὰρ συνετοὺς καὶ ὀξεῖς ἀποφαίνειν τοὺς μὴ παρὰ τῆς φύσεως τοιούτους φησὶ τουτὶ ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπεὶ πολλοῦ ἄν, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς ἦν ἄξιον, εἰ μεταπλάσαι καὶ μετακοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο· ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄργυρον ἀπὸ κασιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος, Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου, Μίλωνα ἐξεργάσασθαι· ἀλλὰ ποῦ τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον, οὐκ ἐς ποίησιν τῶν προσόντων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τὴν προσήκουσαν· οἷόν τι ἀμέλει καὶ Ἴκκος, καὶ Ἡροδίκης, καὶ Θέων, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς οὐχ ὑπόσχοιντο ἄν σοι τοῦτον Περδίκκαν παραλαβόντες, εἰ δὴ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς μητρυιᾶς ἐρασθεὶς, καὶ διὰ ταῦτα κατεσκληκὼς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος ὁ τοῦ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης, ἀπο-

φαίνειν ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόθεσιν εὐφυᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς γυμναστικῆς παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπέστω καὶ ἡμῶν τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ὑποσχέσεως, εἰ τέχνην φαμὲν ἐφ' οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι ἐφευρηκέναι. οὐ γὰρ ὅντινουν παραλαβόντες, ἀποφαίνειν συγγραφέα φαμέν, ἀλλὰ τῷ φύσει συνετῷ, καὶ ἄριστα πρὸς λόγους ἠσκημένῳ ὑποδείξειν ὁδούς τινας ὀρθάς, εἰ δὴ τοιαῦται φαίνονται. αἷς χρώμενος, θᾶττον ἂν καὶ εὐμαρέστερον τελέσειεν ἄχρι καὶ πρὸς τὸν σκοπόν. καίτοι, οὐ γὰρ ἂν φαίης ἀπροσδεᾶ τὸν συνετὸν εἶναι τῆς τέχνης, καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ κἂν ἐκιθάριζε μὴ μαθών, καὶ ηὔλει, καὶ πάντα ἂν ἠπίστατο. νῦν δὲ μὴ μαθών, οὐκ ἄν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν. ὑποδείξαντος δέ τινος, ῥᾷστά τε ἂν μάθοι, καὶ εὖ μεταχειρίσαιτο ἐφ' αὑτοῦ. καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νῦν παραδεδόσθω, συνεῖναί τε, καὶ εἰπεῖν οὐκ ἀγεννής, ἀλλ' ὀξὺ δεδορκώς, οἷος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἄν, εἰ ἐπιτραπείη, καὶ γνώμην στρατιωτικήν. ἀλλὰ μετὰ τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε, καὶ γυμναζομένους, ἢ ταττομένους στρατιώτας ἑωρακώς, καὶ ὅπλα εἰδώς, καὶ μηχανήματα ἔνια. καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μετώπου. πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἱππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελαύνειν, ἢ περιελαύνειν καὶ ὅλως, οὐ τῶν κατοικιδίων τις, οὐδ' οἷος πιστεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι. μάλιστα δὲ καὶ πρὸ τῶν πάντων, ἐλεύθερος ἔστω τὴν γνώμην, καὶ μήτε φοβείσθω μηδένα, μὴ δὲ ἐλπιζέτω μηδέν. ἐπεὶ ὅμοιος ἔσται τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος τὸν

ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ ἀμφιπολίτου τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ· ἀλλὰ τοιοῦτος, οἷος ἦν, δειχθήσεται· μήτε Ἀλέξανδρος ἀνιάσεται ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὠμῶς ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένῃ, εἰ σαφῶς ἀναγράφοιτο· οὐδὲ Κλέων αὐτὸν φοβήσει, μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος· καὶ κατέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν ὅτι ὀλέθριος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὗτος ἦν· οὐδὲ ἡ σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἢν τὰ ἐν Σικελίᾳ κακὰ ἱστορῇ, καὶ τὴν Δημοσθένους λῆψιν, καὶ τὴν Νικίου τελευτήν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί· ἡγήσεται γάρ, ὅπερ δικαιότατον, ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων, αὐτὸς ἕξειν τὴν αἰτίαν, ἢν τὰ δυστυχῶς, ἢ ἀνοήτως γεγενημένα ὡς ἐπράχθη διηγῆται· οὐ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μηνυτὴς ἦν· ὥστε κἂν καταναυμαχῶνται, τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστί· κἂν φεύγωσιν, οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων, ἐκτὸς εἰ μὴ εὔξασθαι δέον μήτι παρέλιπεν ἐπεί τοι γε, εἰ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς τοὐναντίον εἰπὼν ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾷστον ἦν ἑνὶ καλάμῳ λεπτῷ τὸν Θουκυδίδην ἀνατρέψαι μὲν τὸ ἐν ταῖς ἐπιπολαῖς παρατείχισμα, καταδῦσαι δὲ τὴν Ἑρμοκράτους τριήρη, καὶ τὸν κατάρατον Γύλιππον διαπεῖραι μεταξὺ ἀποτειχίζοντα, καὶ ἀποταφρεύοντα τὰς ὁδούς· καὶ τέλος· Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Ἀθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, μετὰ τῶν πρώτων τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων· ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα, οὐδὲ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μετατρέψειε· τοῦ δὴ συγγραφέως ἔργον ἕν, ὡς ἐπράχθη εἰπεῖν· τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύναιτο, ἄχρις ἂν ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξην ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐλπίζει κάνδυν πορφυροῦν, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν νισαίων λήψεσθαι μι-

φθὸν τὸ ἐν τῇ γραφῇ ἐπαινῶν· ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιή-
σει δίκαιος συγγραφεὺς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ κἂν ἰδίᾳ
μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινὸν, καὶ
τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας· κἂν
φιλῇ, ὅμως οὐκ ἀφέξεται ἁμαρτάνοντος· ἓν γὰρ ὡς ἔφην,
τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ θυτέον τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τις ἱστο-
ρίαν γράψων ἴοι· τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐ-
τῷ· καὶ ὅλως, πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβὲς, ἀποβλέπειν
μὴ εἰς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα συνε-
σομένους τοῖς συγγράμμασιν· εἰ δὲ τὸ παραυτίκα τις
θεραπεύοι τῆς τῶν κολακευόντων μερίδος, εἰκότως ἂν νο-
μισθείη· οὓς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἀπέστραπτο οὐ
μεῖον, ἢ κομμωτικὴν ἡ γυμναστική· Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ
τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν· ὡς ἡδέως ἂν ἔφη πρὸς ὀλίγον
ἀνεβίουν ὦ Ὀνησίκριτε ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι ὅπως
ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν· εἰ δὲ νῦν αὐτὰ
ἐπαινοῦσι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς· οἴονται γὰρ οὐ
μικρῷ τινι τῷ δελέατι τούτῳ ἀνασπάσειν ἕκαστος τὴν παρ'
ἡμῶν εὔνοιαν· Ὁμήρῳ γοῦν, καίτοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ
πλεῖστα συγγεγραφότι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πι-
στεύειν τινὲς ὑπάγονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀλη-
θείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ζῶντος ἔγρα-
φεν· οὐ γὰρ εὑρίσκουσιν οὕτινος ἕνεκα ἐψεύδετ' ἄν· τοιοῦ-
τος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω· ἄφοβος· ἀδέκαστος· ἐλεύθε-
ρος· παρρησίας, καὶ ἀληθείας φίλος· ὡς ὁ Κωμικὸς φησι,
τὰ σῦκα, σῦκα, τὴν σκάφην δὲ, σκάφην ὀνομάζων, οὐ μίσει,
οὐδὲ φιλίᾳ νέμων, οὐδὲ φειδόμενος, ἢ ἐλεῶν, ἢ αἰσχυνόμενος,
ἢ δυσωπούμενος· ἴσος δικαστὴς εὔνους ἅπασιν, ἄχρι τοῦ μὴ
θατέρῳ τι ἀπονεῖμαι πλέον τοῦ δέοντος, ξένος ἐν τοῖς βι-
βλίοις, καὶ ἄπολις· αὐτόνομος· ἀβασίλευτος· οὐ τί τῷδε, ἢ

τῷδε δόξει λογιζόμενος, ἀλλὰ τί πέπρακται λέγων. ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης, εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀρετὴν, καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία. κτήματα γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφειν, ἤπερ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα. καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστερον. καὶ ἐπάγει τὸ χρήσιμον. καὶ ὃ τέλος ἄν τις εὖ φρονῶν ὑπόθοιτο ἱστορίας, ὡς εἴ ποτε καὶ αὖθις τὰ ὅμοια καταλάβοι, ἔχοιεν φησὶ πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀποβλέποντες, εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν πόλεσι. καὶ τὴν μὲν γνώμην τοιαύτην ἔχων ὁ συγγραφεὺς, ἡκέτω μοι. τὴν δὲ φωνὴν, καὶ τὴν τῆς ἑρμηνείας ἰσχὺν, τὴν μὲν σφοδρὰν ἐκείνην, καὶ κάρχαρον, καὶ συνεχῆ ταῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλην ταῖς ἐπιχειρήσεσι, καὶ τὴν ἄλλην τῆς ῥητορείας δεινότητα, μὴ κομιδῇ τεθηγμένος ἀρχέσθω τῆς γραφῆς, ἀλλ' εἰρηνικώτερον διακείμενος. καὶ ὁ μὲν νοῦς, σύστοιχος ἔστω, καὶ πυκνός. ἡ λέξις δὲ, σαφὴς, καὶ πολιτικὴ, οἵα ἐπισημότατα δηλοῦν τὸ ὑποκείμενον. ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τοῦ συγγραφέως σκοποὺς ὑπεθέμεθα, παρρησίαν, καὶ ἀλήθειαν, οὕτω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ, εἷς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀπορρήτοις, καὶ ἔξω πάτου ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ καπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὲν τοὺς πολλοὺς συνιέναι, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ σχήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχουσιν. ἐπεὶ τοῖς κατηρτυμένοις τῶν ζωμῶν ἐοικότας ἀποφαίνει τοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινωνείτω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορος, καὶ διηρμένη καὶ ἐκείνη. καὶ μάλιστα

ὁπόταν παρατάξεσι, καὶ μάχαις, καὶ ναυμαχίαις συμπλέκηται· δεήσει γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου ἐπουριάσοντος τὰ ἀκάτια, καὶ συνδιοίσοντος ὑψηλὴν, καὶ ἐπ᾽ ἄκρων τῶν κυμάτων τὴν ναῦν. ἡ λέξις δὲ ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω, τῷ μὲν κάλλει, καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συνεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δὲ, μηδ᾽ ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα. κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τότε μέγιστον παρακινῆσαι, καὶ κατενεχθῆναι ἐς τὸν τῆς ποιητικῆς κορύβαντα. ὥστε μάλιστα πειστέον τηνικαῦτα τῷ χαλινῷ, καὶ σωφρονιστέον, εἰδότας ὡς ἱπποτυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεται. ἄμεινον οὖν ἐφ᾽ ἵππου ὀχουμένῃ τότε τῇ γνώμῃ, τὴν ἑρμηνείαν πεζῇ συμπαραθεῖν, ἐχομένην τοῦ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς φορᾶς. καὶ μὴν, καὶ συνθήκῃ τῶν ὀνομάτων εὐκράτῳ, καὶ μέσῃ χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφιστάντα, καὶ ἀπαρτῶντα, τραχὺ γὰρ, οὔτε ῥυθμῷ παρ᾽ ὀλίγον, ὡς οἱ πολλοὶ, συνάπτοντα. τὸ μὲν γὰρ ἐπαίτιον, τὸ δ᾽ ἀηδὲς τοῖς ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε συνακτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακρίνοντα. καὶ μάλιστα μὲν παρόντα, καὶ ἐφορῶντα. εἰ δὲ μὴ τοῖς ἀδεκαστότερον ἐξηγουμένοις προσέχοντα, καὶ οὓς εἰκάσειεν ἄν τις, ἥκιστα πρὸς χάριν, ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσειν, ἢ προσθήσειν τοῖς γεγονόσι. κἀνταῦθα ἤδη καὶ στοχαστικός τις, καὶ συνθετικὸς τοῦ πιθανωτέρου ἔστω. καὶ ἐπειδὰν ἀθροίσῃ ἅπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα, πρῶτα μὲν ὑπόμνημά τι συνυφαινέτω αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρωτον. εἶτα ἐπιθεὶς τὴν τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χρηματιζέτω, καὶ ῥυθμιζέτω, καὶ ὅλως ἐοικέτω τότε τῷ τοῦ Ὁμήρου Διὶ, ἄρτι μὲν τὴν

ἐπιπολὺ Θρᾳκῶν γῆν ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν. καὶ τὰ ταυτὰ γὰρ καὶ αὐτὸς, ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἴδια ὁράτω, καὶ δηλούτω ἡμῖν οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ ἀφ᾽ ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν· εἶτ᾽ ἀμφότερα, εἰ μάχοιντο, καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος ὁράτω, μηδ᾽ ἐς ἕνα ἱππέα, ἢ πεζὸν, εἰ μὴ Βρασίδας τις εἴη προπηδῶν, ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων τὴν ἐπίβασιν, ἐς τοὺς στρατηγοὺς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκελεύσαντο, κἀκεῖνο ἀκουέτω, καὶ ὅπως, καὶ ἥτινι γνώμῃ, καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, κοινὴ ἔστω ἡ θέα, καὶ ζυγοστατείτω τότε, ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ γιγνόμενα, καὶ συνδιωκέτω, καὶ συμφευγέτω· καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπέστω, μὴ ἐς κόρον, μηδ᾽ ἀπειροκάλως, μηδὲ νεαρῶς, ἀλλὰ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω· καὶ στήσας ἐνταῦθά που ταῦτα, ἐπ᾽ ἐκεῖνα μεταβαινέτω, ἢν κατεπείγῃ· εἶτα ἐπανίτω λυθεὶς ὁπόταν ἐκεῖνα καλῇ, καὶ πρὸς πάντα σπευδέτω, καὶ ὡς δυνατὸν, ὁμοχρονείτω, καὶ μεταπετέσθω ἀπ᾽ Ἀρμενίας μὲν, ἐς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ῥοιζήματι ἑνὶ, ἐς Ἰβηρίαν, εἶτα ἐς Ἰταλίαν, ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀπολείποιτο. μάλιστα δὲ κατόπτρῳ ἐοικυῖαν παρασχέσθω τὴν γνώμην, ἀθόλῳ, καὶ στιλπνῷ, καὶ ἀκριβεῖ τὸ κέντρον, καὶ ὁποίας ἂν δέξηται τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαῦτα καὶ δεικνύτω αὐτά· διάστροφον δὲ, ἢ παράχρουν, ἢ ἑτερόσχημον, μηδέν· οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν, λεχθησόμενα ἔστι, καὶ εἰρήσεται· πέπρακται γὰρ ἤδη· δεῖ δὲ τάξαι, καὶ εἰπεῖν αὐτά· ὥστε, οὐ τί εἴπωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ὅπως εἴπωσιν. ὅλως δὲ, νομιστέον τὸν ἱστορίαν συγγράφοντα, Φειδίᾳ, ἢ Πραξιτέλει χρῆναι ἐοικέναι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῷ ἄλλῳ ἐκείνων. οὐδὲ γὰρ οὐδ᾽ ἐκεῖνοι χρυσὸν, ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τὴν ἄλλην ὕλην ἐποίουν. ἀλλ᾽ ἡ μὲν, ὑπῆρχε,

καὶ

καὶ προϋποβέβλητο, Ἠλείων, ἢ Ἀθηναίων, ἢ Ἀργείων πεπορισμένων. οἱ δὲ, ἔπλαστον μόνον, καὶ ἔπριον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐῤῥύθμιζον, καὶ ἐπήνθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο ἦν ἡ τέχνη αὐτῶν, ἐς δέον οἰκοδομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δή τοι καὶ τὸ τοῦ συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν διαθέσθαι τὰ πεπραγμένα, καὶ ἐς δύναμιν ἐναργέστατα ἐπιδεῖξαι αὐτά. καὶ ὅταν τις ἀκροώμενος οἴηται, μετὰ ταῦτα ὁρᾶν τὰ λεγόμενα, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀπηκρίβωται, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπείληφε τὸ ἔργον, τῷ τῆς ἱστορίας Φειδίᾳ. πάντων δὲ ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροοιμίαστον μέν ποτε ποιήσεται τὴν ἀρχὴν, ὅταν μὴ πάνυ κατεπείγῃ τὸ πρᾶγμα, προδιοικήσασθαί τι ἐν τῷ προοιμίῳ. δυνάμει δὲ καὶ τότε φροιμίῳ χρήσεται, τῷ ἀποσαφοῦντι περὶ τῶν λεκτέων. ὁπόταν δὲ καὶ φροιμιάζηται, ἀπὸ δυοῖν μόνοιν ἄρξεται, οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς εὐνοίας παρεὶς, προσοχὴν, ἢ εὐμάθειαν εὐπορίσει τοῖς ἀκούουσι. προσέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ, ἢν δείξῃ, ὡς περὶ μεγάλων, ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων, ἢ χρησίμων ἐρεῖ. εὐμαθῆ δὲ, καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει, τὰς αἰτίας προεκτιθέμενος, καὶ περιορίζων τὰ κεφάλαια τῶν γεγενημένων. τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο. Ἡρόδοτος μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα, καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας ἑλληνικὰς δηλοῦντα, καὶ ἥττας βαρβαρικάς. Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων ἐκεῖνον τὸν πόλεμον, καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι, μέγα δὲ τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον, ἢ βραχυνόμενον.

σαφὲς δέ, καὶ εὐάγωγος ἔστω ἡ ἐπὶ τὴν διήγησιν μετάβα-
σις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας
διήγησις μακρά ἐστιν, ὥστε ταῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς
κατακεκοσμήσθω, λείως τε, καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσα. καὶ
αὑτῇ ὁμοίως, ὥστε μὴ προὔχειν, μήτε κοιλαίνεσθαι. ἔπει-
τα τὸ σαφὲς ἐπανθείτω τῇ λέξει, ὡς ἔφην, μεμηχανη-
μένον, καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων. ἀπόλυτα
γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει. καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασά-
μενος, ἐπάξει τὸ δεύτερον ἐχόμενον αὐτοῦ, καὶ ἁλύσεως
τρόπον συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακεκόφθαι, μὴ δὲ διηγή-
σεις πολλὰς εἶναι, ἀλλήλαις παρακειμένας, ἀλλ᾽ ἀεὶ τὸ
πρῶτον τῷ δευτέρῳ, μὴ γειτνιᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινω-
νεῖν, καὶ ἀνακεκρᾶσθαι κατὰ τὰ ἄκρα, τάχος ἐπὶ πᾶσι
χρήσιμον. καὶ μάλιστα εἰ μὴ ἀπορία τῶν λεκτέων εἴη. καὶ
τοῦτο πορίζεσθαι χρὴ μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων,
ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δὲ εἰ παρα-
θέοις μὲν τὰ μικρὰ, καὶ ἧττον ἀναγκαῖα, λέγοις δ᾽ ἱκανῶς
τὰ μεγάλα. μᾶλλον δὲ, καὶ παραλειπτέον πολλά. οὐδὲ
γὰρ ἢν ἑστιᾷς τοὺς φίλους, καὶ πάντα ᾖ παρεσκευασμέ-
να, διὰ τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρνέοις,
καὶ λοπάσι τοσαύταις, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγῳοῖς,
καὶ ὑπογαστρίοις, καὶ σαπέρδην ἐνθήσεις, καὶ ἔτνος, ὅ τι
κἀκεῖνο παρεσκεύαστο. ἀμελήσεις δὲ τῶν εὐτελεστέρων.
μάλιστα δὲ σωφρονιστέον ἐν ταῖς τῶν ὀρῶν, ἢ τειχῶν, ἢ πο-
ταμῶν ἑρμηνείαις, ὡς μὴ δύναμιν λόγων ἀπειροκάλως
παρεπιδείκνυσθαι δοκοίης, καὶ τὸ σαυτοῦ δρᾶν, παρεὶς
τὴν ἱστορίαν, ἀλλ᾽ ὀλίγον προσαψάμενος τοῦ χρησίμου,
καὶ σαφοῦς ἕνεκα, μεταβήσῃ, ἐκφυγὼν τὸν ἰξὸν τὸν ἐν
τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον
ὁρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ καίτοι ποιητὴς

ὂν, παραθεῖ τὸν Τάνταλον, καὶ τὸν Ἰξίονα, καὶ Τιτυὸν, καὶ τοὺς ἄλλους. εἰ δὲ Παρθένιος, ἢ Εὐφορίων, ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν οἴει ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ταντάλου ἤγαγεν; εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα τῷ τοιούτῳ εἴδει τοῦ λόγου χρησάμενος, σκέψαι ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἑρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας χρῆμα δηλώσας ἀναγκαῖον, καὶ χρειῶδες ὂν, ἢ ἔτι πόλεων σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῇ, σὺ τὰ πράγματα ἐννόησον. εἴσῃ γὰρ οὕτω τὸ τάχος. καὶ ὡς φεύγοντος ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ γεγενημένα, πολλὰ ὄντα. ἢν δέ ποτε καὶ λόγους ἐροῦντά τινα δεήσῃ εἰσάγειν, μάλιστα μὲν ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι, οἰκεῖα λεγέσθω. ἔπειτα, ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα. πλὴν ἐφεῖταί σοι τότε καὶ ῥητορεῦσαι, καὶ ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν λόγων δεινότητα. ἔπαινοι μὲν γὰρ, ἢ ψόγοι, πάνυ πεφεισμένοι, καὶ περιεσκεμμένοι, καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετὰ ἀποδείξεων, καὶ ταχεῖς, καὶ μὴ ἄκαιροι, ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσι, καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἕξεις, φιλαπεχθημόνως κατηγοροῦντι τῶν πλείστων, καὶ διατριβὴν ποιουμένῳ τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον, ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. καὶ μὴν καὶ μῦθος εἴ τις παρεμπίσοι, λεκτέος μὲν, οὐ μὴν πιστωτέος πάντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέος τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, εἰκάσουσι περὶ αὐτοῦ. σὺ δ' ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς οὐδέτερον ἐπιῤῥεπέστερος. τὸ δ' ὅλον, ἐκείνου μοι μέμνησο. πολλάκις τοῦτο ἐρῶ. καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσωνταί σε, καὶ τιμήσωσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐστοχασμένος, πρὸς τοὺς ἔπειτα

μᾶλλον συγγράφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγηται καὶ πρὸς σοῦ. ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παῤῥησίας μεστός. οὐδὲν οὐδὲ κολακευτικόν, οὐδὲ δουλοπρεπές, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι. τοῦτ' εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θεῖτο ἄν, οὕτως ὀλιγοχρονίους οὔσας. ὁρᾷς τὸν κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν. οἰκοδομήσας γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ φάρῳ πύργον, μέγιστον, καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλλομένοις ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο εἰς τὴν παραιτονίαν, παγχάλεπον ὥς φασιν οὖσαν, καὶ ἄφυκτον εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἕρματα, οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὑτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν. ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ, καὶ ἐπικαλύψας, ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου συνεκπεσούμενα μὲν τῷ χρίσματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δέ, Σώστρατος Δεξιφάνους κνίδιος, θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. οὕτως οὐδ' ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε καιρόν, οὐδὲ τὸν αὑτοῦ βίον τὸν ὀλίγον ἑώρα, ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἀεί, ἄχρις ἂν ἑστήκῃ ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτοῦ ἡ τέχνη. χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν οὕτω γράφεσθαι σὺν τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἤπερ σὺν κολακείᾳ πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὗτός σοι κανὼν καὶ σταθμὴ ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲν σταθμήσονταί τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, καὶ εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται. εἰ δὲ μή, κεκύλισται ὁ λίθος ἐν κρανίῳ.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Ὥσπερ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἠσκημένοις, οὐ τῆς εὐεξίας μόνον, οὐδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν, οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν, ἀνιέναι τε τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν, γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλὴν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν οὐκ ἄμουσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσειν ὑπολαμβάνω. οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσται αὐτοῖς, οὐδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξενηνόχαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον οὐκ ἀκωμῳδήτως πρός τινα ᾔνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράστια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας, οὓς καὶ ὀνομαστὶ ἂν ἔγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φανεῖσθαι ἔμελλε. Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα, γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦ-

δος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τούτοις προελόμενοι, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν, πλάνας τε, καὶ ἀποδημίας, θηρίων τε μεγέθη ἱστοροῦντες, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινότητας· ἀρχηγὸς δ' αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τοῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους· ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολάς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τοὺς Φαίακας ἐτερατεύσατο· τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν, οὐ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις· ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ ἐνόμιζον λήσειν οὐκ ἀληθῆ συγγράφοντες· διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι σπουδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον, οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον, ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολὺ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον· κἂν ἓν γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ' ἄν μοι δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν· γράφω τοίνυν περὶ ὧν μήτ' εἶδον, μήτ' ἔπαθον, μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μὴ δὲ ὅλως ὄντων, μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων· διὸ δεῖ τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ὁρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ ἀφεὶς ἐς τὸν ἑσπέριον Ὠκεανὸν, οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν ὅ,τι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ

πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνβαλόμενος· ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνθέμενος· πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμενος, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας· ἔτι δὲ, καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρασκευασάμενος· καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον· καὶ τὴν ναῦν, ἄκατος δὲ ἦν, ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμην. ἡμέρας μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρίῳ ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, οὐ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅ, τε ἄνεμος ἐπεγίνετο, καὶ τὸ κῦμα ηὐξάνετο, καὶ ζόφος ἐπεγίγνετο, καὶ οὐκ ἔτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν· ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἑβδομήκοντα. τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν οὐ πόῤῥω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν, οὐ τραχεῖ περιηχουμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόντες οὖν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμεθα· διαναστάντες δὲ ὅμως, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν αὐτῶν, τριάκοντα μὲν φύλακας τῆς νεὼς παραμένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἐπανελθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ. προελθόντες δὲ ὅσον σταδίους τρεῖς ἀπὸ τῆς θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα στήλην χαλκοῦ πεποιημένην, ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν, ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ἦν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον· τὸ δ' ἔλαττον· ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ μὲν, τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον· θάτερον δὲ, Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες οὖν, προῄειμεν· οὔπω δὲ πολὺ παρῄειμεν, καὶ ἐφιστάμεθα ποταμῷ, οἶνον ῥέοντι ὁμοιότατον

μάλιστα, οἷος ὁ Χῖός ἐστιν. ἄφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα, καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ, καὶ ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. ἐπῄει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τῷ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῄειν παρὰ τὸ ῥεῦμα. καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὗρον αὐτοῦ, πολλὰς δὲ, καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων. παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἑκάστης, ἀπέρρει σταγὼν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ' ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός. ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἴνῳ μάλιστα καὶ τὴν χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσεοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινας, καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν. ἀμέλει, καὶ ἀνατεμόντες αὐτοὺς, εὑρίσκομεν τρυγὸς μεστούς. ὕστερον μέντοι ἐπινοήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, παραμιγνύντες, ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ᾗ διαβατὸς ἦν, εὕρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράστιον. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς, εὐερνὴς, καὶ παχύς. τὸ δ' ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι καὶ μεσταὶ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἕλιξί τε, καὶ φύλλοις, καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς, ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν, Λύδιον, αἱ δὲ, Ἰνδικήν, αἱ πλεῖσται δὲ, τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι. καὶ ἐφίλουν δὲ ἡμᾶς τοῖς στόμασιν. ὁ δὲ φιληθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέντοι οὐ παρεῖχον τοῦ καρποῦ, ἀλλὰ ἤλγουν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμένου. αἱ δὲ, καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων

πλησιάσαντες αὐτοῖς, οὐκ ἔτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο γὰρ, καὶ συνερριζοῦντο. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἕλιξι περιπλεκόμενοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. καταλιπόντες δ' αὐτοὺς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν. καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἑταίρων τὴν συμπλοκὴν, καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον αὐλισάμενοι, ἕωθεν ἀνήχθημεν οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, οὐκ ἔτι τῆς νήσου φαινομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους, οὐκ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρτημένην, ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ὀθόνην. ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες. ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην. προσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι, ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, εὑρίσκομεν οἰκουμένην τε, καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν, μείζους, αἱ δὲ, μικρότεραι, πυρὶ τὴν χρόαν προσεοικυῖαι. καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ, καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν. δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω προελθεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππόγυποι, οὗτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι. καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς

ὀρνέοις χρώμενοι, μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν· νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἱστοῦ, ἕκαστον τῶν πτερῶν, μακρότερον καὶ παχύτερον φέρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἱππογύποις προστέτακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὑρεθείη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα, καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δὲ, θεασάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς στολῆς εἰκάσας, Ἕλληνες ἄρα ἔφη ὑμεῖς ὦ ξένοι. συμφισάντων δὲ, πῶς οὖν ἀφίκεσθε ἔφη τοσοῦτον ἀέρα διελθόντες, καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα. καὶ ὃς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν, ἡμῖν διεξῄει, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τοὔνομα Ἐνδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθείη ποτέ. καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι. πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ὧν δεόμεθα. ἢν δὲ καὶ κατορθώσω ἔφη τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἁπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσεσθε. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς. ὁ δὲ, Φαέθων φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεὺς, οἰκεῖται γὰρ δὴ κἀκεῖνος ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη, πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν, ἐβουλλήθην ἀποικίαν ἐς τὸν ἑωσφόρον στεῖλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον. ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας, ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες, οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ, ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ βούλομαι αὖθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι τὴν

ἀποικίαν. ἣν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου. γῦ-
πας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἑκάστῳ. καὶ τὴν
ἄλλην ὅπλισιν. αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. οὕτως ἔ-
φην ἐγὼ γιγνέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ. τότε μὲν οὖν παρ' αὐ-
τῷ ἑστιαθέντες, ἐμείναμεν. ἕωθεν δὲ διαναστάντες, ἐτασσ-
όμεθα. καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τοὺς πο-
λεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγέ-
νοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πε-
ζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν
ἦσαν οἱ Ἡππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέ-
ρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχά-
νοις πάντη λάσιον. τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλ-
λοις μάλιστα προσεοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ κεγχροβόλοι
ἐτετάχατο, καὶ οἱ σκοροδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρ-
κτου σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακι-
σμύριοι δὲ ἀνεμοδρόμοι, τούτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται. ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν
ἔχουσι. μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δὲ
Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μέν εἰσι, φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ
τῶν πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς, τοιόσδε. χιτῶνας πο-
δήρεις ὑποζωσάμενοι, κολπώσαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ,
καθάπερ ἱστία, φέρονται ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ πολλὰ δ' οἱ
τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ
ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀστέρων ἥξειν, Στρουθ-
οβάλανοι μὲν, ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ, πεντακι-
σχίλιοι. τούτους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην. οὐ γὰρ ἀφίκοντο.
διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα. τεράστια
γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν τοῦ Ἐνδυμίωνος
ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. κράνη μὲν ἀπὸ τῶν
κυάμων, μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτεροί.

θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, θέρμινοι· τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συῤῥάπτοντες, ποιοῦνται θώρακας· ἄῤῥηκτον δ' ἐκεῖ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας. ἀσπίδες δὲ, καὶ ξίφη, οἷα τὰ ἑλληνικά. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας, εἶχον οἱ Ἱππόγυποι· καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν· τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι· τὸ δὲ πεζὸν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν δὲ οὕτως. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων· τούτοις προσέταξε διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς σελήνης, καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρα, ὡς δὲ τάχιστα ἐξειργάσαντο· καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν· ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, Νυκτερίων ὁ Εὐδιάνακτος· τρίτος αὐτός· τῶν δὲ πολεμίων, τὸ μὲν εὐώνυμον, εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες· καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων· θηρία δέ ἐστι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεοικότα, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλεθρος ἦν· ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι· μετὰ δὲ τούτους, οἱ Ἀεροκόρακες, ψιλοί τε ὄντες, καὶ πεζοί· πλὴν μάχιμοί γε καὶ οὗτοι· πόῤῥωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανῖδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δὲ, δυσοσμίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐγγινομένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῷ· ἐχόμενοι δ' αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι τὸ πλῆθος μύριοι·

ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δὲ αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, οὓς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικοῦντες, πεντακισχίλιοι. καὶ οὗτοι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κἀκείνων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων, οὕς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀλλ᾽ ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης ἀφίκοντο, ὡς μήποτε ὤφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, οὐδ᾽ ὅλως παρεγένοντο. διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτῃ μὲν καὶ Φαέθων ἐπῄει παρασκευῇ. συμμίξαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιστῶν χρῶνται, ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν ἡλιωτῶν, αὐτίκα ἔφυγεν οὐδ᾽ ἐς χεῖρας δεξάμενον τοὺς Ἱππογύπους. καὶ ἡμεῖς εἱπόμεθα κτείνοντες. τὸ δεξιὸν δ᾽ αὐτῶν, ἐκράτει τοῦ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμου. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀεροκώνωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τοὺς πεζούς. ἐνταῦθα δὲ κἀκείνων ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον ἐγκλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ᾔσθοντο τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν ζῶντες ἡλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῃροῦντο. καὶ τὸ αἷμα ἔρρει. πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ᾽ ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου, φαίνονται. πολὺ δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥστε με εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενομένου, Ὅμηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὗσαι τὸν Δία ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν, ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς πεζομαχίας. τὸ δὲ τῆς

ἀστρομαχίας, τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τούτων γιγνομένων, ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφιλοκένταυροι, προσελαύνοντες. οὓς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συγκείμενοι. μέγεθος δὲ, τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ ῥοδίου Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω. τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν, οὐκ ἀνέγραψα, μή τῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ. τοσοῦτον ἦν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τοῦ ζωδιακοῦ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ᾔσθοντο τοὺς φίλους νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπιέναι. αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις. καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν. αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτοῦ κτείνουσιν. ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀράχνων πεδίον ὑφασμένον. ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων. καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκείνων ἵστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἥλιον αὐθημερὸν, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀραχνίου ἀποκόμματι. οἱ δὲ, πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν. ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος, ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν. ὥστε σαφὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐγεγόνει. καὶ νυκτὶ διηνεκεῖ, πᾶσα κατείχετο. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας, ἱκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν. καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτ-

τοῖς, δοῦναι ἤθελον. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενομένης δὶς ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις. κατὰ τάδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν σελήνην ἐσβάλλειν. ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἕκαστον χρημάτων, τοὺς δὲ Σεληνίτας ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους, τούς γε ἄλλους ἀστέρας. ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς ἡλιώταις. συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων, ἤν τις ἐπίῃ. φόρον δὲ ὑποτελεῖν ἑκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν βασιλεῖ τῶν ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίους. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους. τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν δὲ ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης, καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος. Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής. τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο. εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθῃρεῖτο, καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἠσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἠξίου μεῖναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς γάμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα. γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς, ἑστιάσας ἑπτὰ ἡμέρας. ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σελήνῃ, κατενόησα, καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν.

γαστροκνημία

Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεννᾶσθαι αὐτούς, ἀλλ'
ἀπὸ τῶν ἀῤῥένων, γάμοις γὰρ τοῖς ἄῤῥεσι χρῶνται, καὶ οὐδ'
ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκο-
σιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος. ἀπὸ δὲ τούτων, γαμεῖ αὐτός.
κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις.
ἐπειδὰν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη.
καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατεμόντες, ἐξάγουσι νεκρά. ἐκθέντες
δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηνότα, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ
μοι καὶ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖθεν ἥκειν τῆς γαστροκνημίας
τοὔνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. μεῖζον δὲ
τούτου ἄλλο διηγήσομαι. γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων,
οἱ καλούμενοι Δενδρῖται. γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦ-
τον. ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυ-
τεύουσιν. ἐκ δ' αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκι-
νον, οἷον φαλλός. ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα. ὁ δὲ
καρπός, ἐστι βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν οὖν
πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτάς, ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀν-
θρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσθετὰ ἔχουσιν. οἱ μέν, ἐλε-
φάντινα. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ξύλινα. καὶ διὰ τούτων
ὀχεύουσι, καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν. ἐπειδὰν
δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς
διαλυόμενος, ἀὴρ γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπει-
δὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετό-
μενοι. ὀπτωμένων δέ, περικαθεσθέντες, ὥσπερ δὴ περὶ τρά-
πεζαν, λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνόν, καὶ εὐω-
χοῦνται. σίτῳ μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ. ποτὸν δὲ αὐ-
τοῖς ἐστιν, ἀὴρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιείς,
ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἀπουροῦσί γε, καὶ ἀφοδεύουσιν. ἀλλ'
οὐδὲ τετρημένοι, ᾗπερ ἡμεῖς. ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνουσίαν οἱ παῖ-

διςω

δὲ ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκνημίαν. ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ἤν που τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ᾖ. τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται. ἐν δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων, τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν. ἐπεδήμουν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἑκάστῳ αὐτῶν, κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρὰ, θάλλουσα ἐς ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος, οὐ κατακλωμένη. ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον. κἀπειδὰν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπιστάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λιπαρόν τε, καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους. αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων, εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καί μοι δοκεῖ ἐπειδὰν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτειν χάλαζα, διαρραγέντων τῶν βοτρύων. τῇ μέντοι γαστρὶ, ὅσα πήρᾳ χρῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ, ὅσων δέονται. ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστή ἐστιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἧπαρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἔντοσθε, καὶ λάσιός ἐστιν. ὥστε καὶ τὰ νεογνὰ ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται. ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις, ὑαλίνη, μαλθακή. τοῖς πένησι δὲ, χαλκῆ, ὑφαντή. πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία. καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέν τοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μή τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου. ὅμως δὲ καὶ

μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγηται καὶ περὶ σοῦ. ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παρρησίας μεστός. οὐδὲν οὐδὲ κολακευτικόν, οὐδὲ δουλοπρεπές, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι. τοῦτ' εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θεῖτο ἄν, οὕτως ὀλιγοχρονίους οὔσας. ὁρᾷς τὸν κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν. οἰκοδομήσας γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ φάρῳ πύργον, μέγιστον, καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλλομένοις ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο εἰς τὴν παραιτονίαν, παγχάλεπον ὥς φασιν οὖσαν, καὶ ἄφυκτον εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἕρματα, οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν. ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ, καὶ ἐπικαλύψας, ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου συνεκπεσούμενα μὲν τῷ χρίσματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δέ, Σώστρατος Δεξιφάνους κνίδιος, θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. οὕτως οὐδ' ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε καιρόν, οὐδὲ τὸν αὐτοῦ βίον τὸν ὀλίγον ἑώρα, ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἀεί, ἄχρις ἂν ἑστήκῃ ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτοῦ ἡ τέχνη. χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν οὕτω γράφεσθαι σὺν τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἤπερ σὺν κολακείᾳ πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὗτός σοι κανὼν καὶ σταθμὴ ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲν σταθμήσονταί τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, καὶ ἐς δέον ἡμῖν γέγραπται. εἰ δὲ μή, κεκύλισται ὁ λίθος ἐν κρανίῳ.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Ὥσπερ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἠσκημένοις, οὐ τῆς εὐεξίας μόνον, οὐδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν, οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν, ἀνιέναι τε τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν, γένοιτο δ᾽ ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλὴν παρέξῃ τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν οὐκ ἄμουσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσειν ὑπολαμβάνω. οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσαι αὐτοῖς, οὐδ᾽ ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξενηνόχαμεν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον οὐκ ἀκωμῳδήτως πρός τινα ᾔνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράστια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας, οὓς καὶ ὀνομαστὶ ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε. Κτησίας ὁ Κτησιόχ., ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ᾽ αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα, γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος

δος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τούτοις προελόμενοι, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν, πλάνας τε, καὶ ἀποδημίας, θηρίων τε μεγέθη ἱστοροῦντες, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τοῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῷα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολάς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τοὺς Φαίακας ἐτερατεύσατο. τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν, οὐ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις. ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ ἐνόμισαν λήσειν οὐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι σπουδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον, οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον, ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολὺ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον κἂν ἓν γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύσω λέγων, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ' ἄν μοι δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γράφω τοίνυν περὶ ὧν μήτ' εἶδον, μήτ' ἔπαθον, μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην. ἔτι δὲ μήτε ὅλως ὄντων, μήτε τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων. διὸ δεῖ τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ὁρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ ἀφεὶς εἰς τὸν ἑσπέριον Ὠκεανὸν, οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν ὅ,τι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ

πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνβαλόμενος, ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνθέμενος. πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμενος, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας. ἔτι δὲ, καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρασκευασάμενος. καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον. καὶ τὴν ναῦν, ἄκατος δὲ ἦν, ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμενος. ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρίῳ ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, οὐ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα. τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅ, τε ἄνεμος ἐπεγένετο, καὶ τὸ κῦμα ηὐξάνετο, καὶ ζόφος ἐνεγίγνετο, καὶ οὐκ ἔτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἑβδομήκοντα. τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν οὐ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν, οὐ τραχεῖ περιηχουμένην τῷ κύματι. καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπέπαυτο. προσσχόντες οὖν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμεθα. διαναστάντες δὲ ὅμως, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν αὐτῶν, τριάκοντα μὲν φύλακας τῆς νεὼς παραμένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἐπανελθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ. προελθόντες δὲ ὅσον σταδίους τρεῖς ἀπὸ τῆς θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμέν τινα στήλην χαλκοῦ πεποιημένην, ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν, ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ἦν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον. τὸ δ' ἔλαττον. ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ μὲν, τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον. θάτερον δὲ, Ἡρακλέος. προσκυνήσαντες οὖν, προῄειμεν. οὔπω δὲ πολὺ παρῄειμεν, καὶ ἐφιστάμεθα ποταμῷ, οἶνον ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ

μάλιστα, οἷός ὁ Χῖός ἐστιν. ἄφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα, καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ, καὶ ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. ἐπῄει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τῷ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῄειν παρὰ τὸ ῥεῦμα. καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὗρον αὐτοῦ, πολλὰς δὲ, καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων. παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἑκάστης, ἀπέρρει σταγὼν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ᾽ ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός. ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἴνῳ μάλιστα καὶ τὴν χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσεοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινας, καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν. ἀμέλει, καὶ ἀνατεμόντες αὐτοὺς, εὑρίσκομεν τρυγὸς μεστούς. ὕστερον μέντοι ἐπινοήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, παραμιγνύντες, ἐκεραννύμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ᾗ διαβατὸς ἦν, εὕρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράστιον. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς, εὐερνὴς, καὶ παχύς. τὸ δ᾽ ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ᾽ ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην παρ᾽ ἡμῖν τὴν δάφνην γράφουσιν ἄρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι καὶ μεσταὶ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἕλιξί τε, καὶ φύλλοις, καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς, ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν, λύδιον, αἱ δὲ, ἰνδικήν, αἱ πλεῖσται δὲ, τὴν ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι. καὶ ἐφίλουν δὲ ἡμᾶς τοῖς στόμασιν. ὁ δὲ φιληθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέντοι οὐ παρεῖχον τοῦ καρποῦ, ἀλλὰ ἤλγουν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμένου. αἱ δὲ, καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν, καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων

πλησιάσαντες αὐταῖς, οὐκ ἔτ᾽ ἀπελύοντο, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο γάρ, καὶ συνερριζοῦντο· καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἕλιξι περιπλεκόμενοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον· καταλιπόντες δ᾽ αὐτούς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν· καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἑταίρων τὴν συμπλοκήν, καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν· καὶ λαβόντες ἀμφορίας τινάς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον αὐλισάμενοι, ἕωθεν ἀνήχθημεν οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι· περὶ μεσημβρίαν δέ, οὐκ ἔτι τῆς νήσου φαινομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, ὅσον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους, οὐκ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ᾽ ἄνω μετέωρον ἐξηρτημένην, ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ὀθόνην. ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες· ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπράν, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην· προσενεχθέντες δ᾽ αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι, ἀπέβημεν· ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, εὑρίσκομεν οἰκουμένην τε, καὶ γεωργουμένην· ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν· νυκτὸς δ᾽ ἐπιγινομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μέν, μείζους, αἱ δέ, μικρότεραι, πυρὶ τὴν χρόαν προσεοικυῖαι· καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ, καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη· ταύτην οὖν τὴν καθ᾽ ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν. δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω προελθεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ᾽ αὐτοῖς καλουμένοις, ἀπαντήσασι. οἱ δ᾽ Ἱππογῦποι, οὗτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς

ἀποικίαν. ἢν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου. γῦπας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἑκάστῳ. καὶ τὴν ἄλλην ὅπλισιν. αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. οὕτως ἔφην ἐγὼ γιγνέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ. τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἑστιαθέντες, ἐμείναμεν. ἕωθεν δὲ διαναστάντες, ἐτασσόμεθα. καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἱππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντη λάσιον. τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλλοις μάλιστα προσεοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ κεγχροβόλοι τετάχατο, καὶ οἱ σκοροδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ ἀνεμοδρόμοι, τούτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται. ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχουσι. μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δὲ Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μέν εἰσι, φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ τῶν πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς, τοιόσδε. χιτῶνας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἱστία, φέρονται ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀστέρων ἥξειν, Στρουθοβάλανοι μὲν, ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ, πεντακισχίλιοι. τούτους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην. οὐ γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα. τεράσια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν τοῦ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων, μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτεροί.

θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, θέρμινοι· τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποιοῦνται θώρακας· ἄρρηκτον δὲ ἐκεῖ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας. ἀσπίδες δὲ, καὶ ξίφη, οἷα τὰ ἑλληνικά. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας, εἶχον οἱ Ἱππόγυποι· καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν· τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι· τὸ δὲ πεζὸν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν δὲ οὕτως· ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων· τούτοις προσέταξε διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς σελήνης, καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρα, ὡς δὲ τάχιστα ἐξειργάσαντο· καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν· ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, Νυκτερίων ὁ Εὐδιάνακτος· τρίτος αὐτός· τῶν δὲ πολεμίων, τὸ μὲν εὐώνυμον, εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες· καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων· θηρία δέ ἐστι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεοικότα, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλεθρος ἦν· ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι· μετὰ δὲ τούτους, οἱ Ἀεροκόρδακες, ψιλοί τε ὄντες, καὶ πεζοί· πλὴν μάχιμοί γε καὶ οὗτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανῖδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δὲ, δυσοσμίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐγγινομένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῷ· ἐχόμενοι δ' αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι τὸ πλῆθος μύριοι·

ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δὲ αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, οὓς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν σείριον κατοικοῦντες, πεντακισχίλιοι. καὶ οὗτοι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κἀκείνων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων, οὕς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης ἀφίκοντο, ὡς μή ποτε ὤφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, οὐδ' ὅλως παρεγένοντο. διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτῃ μὲν καὶ Φαέθων ἐπῄει παρασκευῇ. συμμίξαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιστῶν χρῶνται, ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν ἡλιωτῶν, αὐτίκα ἔφυγεν οὐδ' ἐς χεῖρας δεξάμενον τοὺς Ἱππογύπους. καὶ ἡμεῖς εἱπόμεθα κτείνοντες. τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν, ἐκράτει τοῦ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμου. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀεροκώνωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τοὺς πεζούς. ἐνταῦθα δὲ κἀκείνων ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον ἐγκλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ᾔσθοντο τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν ζῶντες ἡλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῃροῦντο. καὶ τὸ αἷμα ἔρρει. πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου, φαίνονται. πολὺ δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥστε με εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενομένου, Ὅμηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὗσαι τὸν Δία ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν, ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς πεζομαχίας. τὸ δὲ τῆς

ἀερομαχίας, ἀπὸ τῶν νεφῶν. ἔτι δὲ τούτων γιγνομένων, ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι, προσελαύνοντες. οὓς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συγκείμενοι. μέγεθος δὲ, τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ῥοδίου Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω. τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν, οὐκ ἀνέγραψα, μή τῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ. τοσοῦτον ἦν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τοῦ ζωδιακοῦ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ᾔσθοντο τοὺς φίλους νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπιέναι. αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις. καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν. αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτοῦ κτείνουσιν. ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον. ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων. καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκείνων ἵστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἥλιον αὐθημερὸν, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀραχνίου ἀποκόμματι. οἱ δὲ, πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν. ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος, ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν. ὥστε σαφὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐγεγόνει. καὶ νυκτὶ διηνεκεῖ, πᾶσα κατείχετο. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας, ἱκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν. καὶ ὁμήρους ἐπὶ τού-

τοῖς, δοῦναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενομένης δὶς ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις. κατὰ τάδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν σελήνην ἐσβάλλειν. ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἕκαστον χρημάτων, τοὺς δὲ Σεληνίτας ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους, τούς γε ἄλλους ἀστέρας. ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς ἡλιώταις. συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων, ἤν τις ἐπίῃ. φόρον δὲ ὑποτελεῖν ἑκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν βασιλεῖ τῶν ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίους. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους. τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν δὲ ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης, καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος. Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής. τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο. εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθῃρεῖτο, καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἠσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἠξίου μεῖναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς γάμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα. γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς, ἑστιάσας ἑπτὰ ἡμέρας. ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σελήνῃ, κατενόησα, καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν.

Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεννᾶσθαι αὐτούς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων, γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται, καὶ οὐδ' ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος. ἀπὸ δὲ τούτων, γαμεῖ αὐτός. κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις. ἐπειδὰν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατεμόντες, ἐξάγουσι νεκρά. ἐκθέντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηνότα, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖθεν ἥκειν τῆς γαστροκνημίας τοὔνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. μεῖζον δὲ τούτου ἄλλο διηγήσομαι. γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλούμενοι Δενδρῖται. γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν. ἐκ δ' αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλός. ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπὸς, ἐστὶ βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν οὖν πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὰς, ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι πρόσθετα ἔχουσιν. οἱ μὲν, ἐλεφάντινα. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ξύλινα. καὶ διὰ τούτων ὀχεύουσι, καὶ πλησιάζουσι τοῖς γαμέταις αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀὴρ γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι. ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθέντες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ εὐωχοῦνται. σίτῳ μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ. ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστιν, ἀὴρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιεὶς, ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἀπουροῦσί γε, καὶ ἀφοδεύουσιν. ἀλλ' οὐδὲ τέτρηνται, ἧπερ ἡμεῖς. ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνουσίαν οἱ παῖ-

γαστροκνημία

δες ἐν

δὲς ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκνημίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ἤν πού τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ᾖ· τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται. ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων, τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν. ἐπεδήμουν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἑκάστῳ αὐτῶν, κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρὰ, θάλλουσα ἐς ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος, οὐ κατακλωμένη. ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· κἀπειδὰν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπιστάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λιπαρόν τε, καὶ εὐῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων, εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καί μοι δοκεῖ ἐπειδὰν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτειν χάλαζα, διαῤῥαγέντων τῶν βοτρύων. τῇ μέντοι γαστρὶ, ὅσα πήρᾳ χρῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ, ὅσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστή ἐστιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἧπαρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἔντοσθε, καὶ λάσιός ἐστιν. ὥστε καὶ τὰ νεογνὰ ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται. ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις, ὑαλίνη, μαλθακή· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῆ, ὑφαντή· πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία· καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μή τίς με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου. ὅμως δὲ καὶ

τοῦτο δρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βου-
λόμενος ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάττει ἔστ' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν.
οὕτω δὲ ἐνθέμενος, ὁρᾷ. καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπο-
λέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁρῶσιν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ
πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι, τὰ ὦτα δὲ,
πλατάνων φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλήν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλά-
νων. ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο
θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην. κάτοπτρον μέγιστον
κεῖται ὑπὲρ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ
λεγομένων. ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πάσας
μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεστὼς ἑκάστοις.
τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πα-
τρίδα. εἰ δὲ κἀκεῖνοι ἐμὲ ἑώρων, οὐκέτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς
εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἄν ποτε
καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω. τότε
δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν,
ἐμβάντες, ἀνήχθημεν. ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐν-
δυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτώνων, πέντε δὲ χαλ-
κοῦς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην. ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέ-
λιπον. συνέπεμψε δὲ ἡμῖν καὶ Ἱππογύπους χιλίους,
παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. ἐν δὲ τῷ
παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψα-
μεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ Ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομέ-
νῳ. καὶ ἀποβάντες, ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν
ζῳδιακὸν, ἐν ἀριστερᾷ παρῄειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χρῷ τὴν
γῆν παραπλέοντες. οὐ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι πολλὰ τῶν
ἑταίρων ἐπιθυμούντων. ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἀφῆκεν. ἐθεώ-
μεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλῆ τε, καὶ πίονα, καὶ εὔυδρον,
καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελο-

κένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπιπτήσαν ἐπὶ τὴν ναῦν. καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους, ἀπεχώρησαν. ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεληλύθησαν. πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἤδη τὸν κάτω πλοῦν διώκοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη, κεῖται μεταξὺ τοῦ πλειάδων, καὶ τοῦ ὑάδων ἀέρος. ταπεινοτέρα μέν τοι τοῦ ζωδιακοῦ. ἀποβάντων δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὕρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας. τοὺς μὲν, μικροὺς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας. ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων, καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπροὺς, καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς, καὶ λυχνεῶνες ἰδίᾳ ἑκάστῳ πεποίηντο. καὶ αὐτοὶ ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι. καὶ φωνὴν προϊεμένων ἠκούομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἠδίκουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξένια ἐκάλουν. ἡμεῖς δὲ, ὅμως ἐφοβούμεθα. καὶ οὔτε δειπνῆσαι, οὔτε ὑπνῶσαί τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποίηται. ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς κάθηται, ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν τὴν τάξιν. ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρεστῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογουμένων, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράδυνον. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα. καὶ προσειπὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμην, ὅπως ἔχοιεν. ὁ δέ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην, αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ, ἄραντες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν, ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν. οὐ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς. οὐ γὰρ εἴα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέν τοι αὐτῶν Κορωνὸς ὁ Κοττυφίωνος.

νος· καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριστοφάνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἑωρῶμεν. γῆν δὲ οὐδαμοῦ, πλήν γε τῶν ἐν τῷ ἀέρι. καὶ αὗται δὲ, πυρώδεις ἤδη, καὶ ὑπεραυγεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ συνιζάνοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. καὶ ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα. καὶ γὰρ
„ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ εὐσταθοῦν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ
„ ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἡ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑποφαινούσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία, καὶ κήτη. πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα. ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος. ἐπῄει δὲ κεχηνὸς, καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττον τὴν θάλατταν, ἀφρῷ τε περικλυζόμενον, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλῶν ὑψηλοτέρους ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας. καὶ λευκοὺς, ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον ἀλλήλους προσειπόντες, καὶ περιλαβόντες, ἐμένομεν. τὸ δὲ, ἤδη παρῆν. καὶ ἀναρροφῆσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. οὐ μέντοι ἔφθη συναράξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ εἴσω διεξέπεσεν. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν. ὕστερον δὲ αὐτοῦ ἀναχανόντος, εἴδομεν κῆτος μέγα, καὶ πάντῃ πλατὺ, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει ἐνοικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοίων ἱστία, καὶ ἀγκυ-

ρου, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν κατέπινε, συνιζάνουσα. ὕλη οὖν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλαστήκει, καὶ ἐῴκει πάντα ἐξηργασμένοις. περίμετρος δὲ τῆς γῆς, στάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναστήσαντες τοὺς ἑταίρους, τὴν μὲν ναῦν ὑπεστηρίξαμεν. αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων. καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τοῦ ἑωσφόρου εἴχομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ διαναστάντες, εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἑωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν οὐρανὸν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους. καὶ γὰρ ᾐσθανόμεθα, φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὅλους πέντε διελθὼν σταδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή. καὶ μετ' οὐ πολὺ, καὶ τάφους πολλοὺς, καὶ στήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε, πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν. καί τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν. σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν. ἡσθέντες οὖν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔστημεν. κἀκεῖνοι δὲ ταὐτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς παθόντες, ἄναυδοι παρειστήκεσαν. χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστὲ ὦ ξένοι; πότερον ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμόνων, ἢ

ἄνθρωποι δυστυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συννηχόμεθα τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' ὃ πάσχομεν, ἀκριβῶς εἰδότες· τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν· πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον· καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι νεήλυδες ὦ πάτερ ἐσμὲν, αὐτῷ σκάφει πρῴην καταποθέντες· προήλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει· πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο· δαίμων δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγαγε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθείργμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην; ὅς τις ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο εἰσῆλθες· ὁ δὲ, οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν· οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς, ἦγεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν· ἐπεποίητο δὲ αὐτάρκη· καὶ στιβάδας ἐνῳκοδόμητο· καὶ τἆλλα ἐξήρτιστο· παραθεὶς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν· κἀγὼ πάντα ἑξῆς διηγησάμην, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἆλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως· ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξῄει, λέγων, τὸ μὲν γένος εἰμὶ ὦ ξένοι, κύπριος· ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδὸς, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ στόματι τοῦ κήτους διαλελυμένην ἴσως ἑωράκατε· μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπηνέχθημεν· ἔνθα τῷ κήτει περιτυχόντε-

τες, καὶ αὐτάνδροι καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων
ἀποθανόντων, ἐσώθημεν. θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους,
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τουτονὶ τὸν βίον
ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμε-
νοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ ὕλη. καὶ μὴν
καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλὰς, ἀφ᾽ ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνε-
ται. καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως εἴδετε καλλίστου καὶ ψυχρο-
τάτου ὕδατος. εὐνὴν δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα, καὶ
πῦρ ἄφθονον καίομεν, καὶ ὄρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπε-
τόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ
βραγχία τοῦ θηρίου, ἔνθα καὶ λουόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυ-
μήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ πόῤῥω ἐστὶν ἁλμυρὰ,
σταδίων εἴκοσι τὴν περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδα-
πούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μι-
κροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστι τῆς κατα-
πόσεως ταῦτα, ἑπτὰ, καὶ εἴκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ἴσως
φέρειν δυνάμεθα. οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφό-
δρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ
ἄγριοι. ἦ γὰρ ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινές εἰσιν ἐν τῷ κήτει;
πολλοὶ μὲν οὖν ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκο-
τοι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια, καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης, Ταριχᾶνες
οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μά-
χιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευ-
ρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν
ἄνω, ἀνθρώποις ἐοικότες. τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις.
ἧττον μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαιὰ δὲ, Καρ-
κινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε, καὶ φι-
λίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. τὴν δὲ μεσόγαιαν,
νέμονται Παγουράδαι, καὶ Ψιττόποδες, γένος μάχι-
μον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῷα δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ στό-

ματι, τὰ πολλὰ μὲν, ῥηχμά ἐστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ· ὅμως δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον Ψηττόποσιν ὑποτελῶν ἑκάστου ἔτους, ὄστρεια πεντακόσια. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν, ὑμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνησώμεθα τοσού/τοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν. πόσοι δ' ἔφην ἐγὼ οὗτοι πάντες εἰσί; πλείους ἔφη τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα ἐστὶν αὐτοῖς; οὐδὲν ἔφη, πλὴν ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. οὐκοῦν ἔφην ἐγώ, ἄριστ' ἂν ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε οὖσιν ἀόπλοις, αὐτούς γε ὡπλισμένους. εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν, παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἔμελλεν ἔσεσθαι, τοῦ φόρου ἡ οὐκ ἀπόδο/σις, ἤδη τῆς προθεσμίας ἐνεστώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν, ἔπεμπον, τὸν δασμὸν ἀπαιτοῦντες. ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρι/νόμενος, ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Ψηττό/ποδες, καὶ οἱ Παγουράδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρῳ, τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο, μετὰ πολλοῦ θορύβου ἐπῄεσαν. ἡμεῖς δὲ, τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξοπλισάμενοι, ἀνεμένο/μεν, λόχον τινὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε, καὶ εἴκο/σιν. εἴρητο δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὰν ἴδωσι πα/ρεληλυθότας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστασθαι. καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ, κατόπιν ἔκοπτον αὐτούς. καὶ ἡμεῖς δὲ, καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ὑπηντιάζομεν. καὶ συμμίξαντες θυμῷ, καὶ ῥώμῃ, διεκιν/δυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατε/διώξαμεν, ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεούς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα, καὶ ἑκατόν. ἡμῶν δὲ, εἷς, καὶ ὁ κυβερνήτης Τρίγλης, πλευρᾷ διαπαρεὶς τὸ μετάφρε/νον. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισ

ψάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφῖνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι, παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Κυνοκέφαλοι. τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες. οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες, τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ, προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδώνιον, προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτοὺς, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκρούς τε ἀνῃροῦντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἄρδην ἐξεκόψαμεν πλὴν τῶν Τριτωνομενδήτων. οὗτοι δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτοὺς εἰς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν, τῶν πολεμίων τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἐῴκειμεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν, καὶ μῆνας ὀκτὼ τοῦτον διήγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ τὴν δευτέραν τοῦ στόματος ἄνοιξιν, ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν ἑκάστην ἐποίει τὸ κῆτος, ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας, περὶ οὖν τὴν δευτέραν ὡς ἔφην ἄνοιξιν, ἄφνω βοή τε πολλὴ, καὶ θόρυβος ἠκούετο, καὶ ὥσπερ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. ταραχθέντες οὖν, ἀνειρπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου. καὶ στάντες ἐντὸς τῶν ὀδόν-

τῶν, καθεωρῶμεν ἅπαντα. ὧν ἐγὼ εἶδον θέαμα τῶν παραδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἱστορήσων. λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸ περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι, καὶ ὀκτώ. τούτων δὲ οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτουν, κυπαρίττοις αὐτοκλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ δὴ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ εἱστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῆς πρώρας, ὅσον τεσσαράκοντα ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐοικότες ἀνθρώποις, πλὴν τῆς κόμης. αὕτη δὲ, πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο. ὥστε οὐδὲ κορύθων ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἱστίων, ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ οὔσῃ ἐν ἑκάστῃ, ἐκόλπου τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ᾗ ἐθέλοι ὁ κυβερνήτης. κελευστὴς δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς. καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον, δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμουν, καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις. πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ οὐ ῥαδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώρας παρατεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπιβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγρει δὲ οὐδείς. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτουν. οἱ δὲ, περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι, καὶ ἐτίτρωσκον ὀστρείοις τε ἁμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθριαίοις. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν,

Αἰολοκενταύροις· τῷ δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἐληλακέναι, ὡς ἦν ἀκούειν ἐπικαλούντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου· καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν· αἱ δὲ λοιπαὶ, πρύμναν κρουσάμεναι, ἔφευγον. οἱ δὲ, μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἦν, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείστων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασταυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ηὐλίσαντο, ἐξάψαντες αὐτοῦ τὰ ἀπόγεια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμισάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους, καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γιγνόμενα.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Τὸ δ' ἀπὸ τούτου μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ κήτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδρᾶναι. καὶ ἀρξάμενοι, διεκόπτον

μεν. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέντε σταδίους, οὐδὲν ἠνύομεν, τοῦ ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. οὕτω γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥᾳδία ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκαίομεν. καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἴσας ἀναισθήτως εἶχε τοῦ καύματος. ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ συνίεμεν αὐτοῦ νοσοῦντος, ἀργότερον γοῦν ἀνέχασκε. καὶ εἴ ποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ δὲ, καὶ ἑνδεκάτῃ, τέλεον ἀπενεκροῦτο, καὶ δυσῶδες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ, μόγις ἐνοήσαμεν ὡς εἰ μή τις χανόντος αὐτοῦ ὑποστηρίξειε τοὺς γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι. οὕτω δὴ τὸ στόμα μεγάλαις δοκοῖς διερείσαντες, τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τἆλλα ἐπιτήδεια. κυβερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος, τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει. ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ἠρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι, αὐτοῦ παρὰ τὸ τρόπαιον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, νηνεμία γὰρ ἦν, τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσωκέλλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες, ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν, εὐκράτῳ ἀέρι χρώμενοι. ἔπειτα βορέου σφοδροῦ πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο. καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος. οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυιάς. ὥστε καὶ ἀποβάντας, διαθεῖν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου. ἐπιμένοντος οὖν τοῦ πνεύματος φέρειν οὐ δυνάμενοι, τοιόνδε τι ἐπενοήσαμεν. ὁ δὲ τὴν γνώμην ἀποφ

φιπάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος· σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίοντες, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς· εὑρίσκομεν δὲ ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν ἀνασπάσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην, ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς, ἐπὶ τοῦ πάγου διολισθάνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ ἀλέα τε ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο· καὶ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο. πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίους σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν· ἀφ᾽ ἧς ὕδωρ λαβόντες, ἐπελελοίπει γὰρ ἤδη, καὶ δύο ταύρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι, τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἠξίου. μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος· καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκή, πλήρης ἀμπέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος πάνυ συμπεπηγώς, ὡς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν, σταδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δὲ ἄμπελοι, βοτρύων πλήρεις· οὐ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν. ἱερὸν δ᾽ ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνῳκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηΐδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον οὖν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον τε ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεῖχε· ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα. βασιλεύειν δὲ τούτων τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὴν τιμήν. μείναντες δ᾽ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξωρμίσαμεν, αὔρας μέν τινος παραπεμπούσης, λειοκύμονος δὲ οὔσης τῆς θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι διὰ τοῦ γάλακτος, ἀλλ᾽ ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους

πολλοὺς ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν· ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον· ἀφ' οὗ δὴ οἶμαι καὶ ἐκαλοῦντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν οὖν ἰδόντες οὐ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας. οἱ δὲ, καὶ προσῄεσαν, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς ἑλληνικῇ φωνῇ. ἔλεγόν τε εἰς Φελλὼ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μέχρι μὲν δή τινος συνωδοιπόρουν ἡμῖν παραθέοντες, εἶτα ἀποτραπόμενοι τῆς ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὔπλοιαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ, πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο. πλησίον μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φελλὼ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλου καὶ στρογγύλου φελλοῦ κατοικουμένη. πόρρωθεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται. καὶ πῦρ πολὺ ἀνεκαίετο. κατὰ δὲ τὴν πρῷραν, μία πλατεῖα, καὶ ταπεινὴ, σταδίους ἀπέχουσα οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν. καὶ θαυμαστή τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου, καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἴων, ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν. ἡσθέντες δὲ τῇ ὀδμῇ, καὶ χρηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγιγνόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρῶμεν λιμένας τε πολλοὺς περὶ πᾶσαν ἀκλύστους καὶ μεγάλους. ποταμούς τε διαυγεῖς ἐξιόντας ἠρέμα ἐς τὴν θάλατταν. ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μουσικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἠιόνων ᾄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. ἀὴρ δὲ κοῦφος καὶ εὔπνους περιεκέχυτο τὴν χώραν. καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι, ἠρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον. ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων, τερπνὰ καὶ συνε-

χὺ μέλη ἀπεσυρίζετο, ἐοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ σύμμικτος ἠκούετο, οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἵα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν αὐλούντων, ἄλλων δὲ, ἐπαινούντων, ἐνίων δὲ, κροτούντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν. τούτοις ἅπασι κηλούμενοι, κατήχθημεν, ὁρμίσαντες δὲ τὴν ναῦν, ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦς, ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς, καὶ περιπόλοις. οἱ δὲ, δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις, οὗτος γὰρ μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν ἄρχοντα. παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ὡς ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν μακάρων προσαγορευομένων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρὴς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἔστημεν τέταρτοι. ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτε καὶ μή. κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ, ὅτι μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος δὲ, πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθυς ἀπεφαίνετο. νῦν μὲν αὐτὸν πιόμενον τοῦ ἐλλεβόρου, παραδοθῆναι Ἱπποκράτει τῷ Κῴῳ ἰατρῷ. ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου. δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτική, Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν, ἅτε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἕνεκεν. καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, τήν τε ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας. τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν πέρσην, τὸν πρότερον. τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν ἤρετο,

τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱεροῦ χωρίου ἐπιβαίημεν. ἡμεῖς δὲ, πάντα ἑξῆς διηγησάμεθα. οὕτω δὴ μεταστησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ᾽ ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, δοῦναι τὰς εὐθύνας. τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτά. τοὐντεῦθεν, αὐτομάτων ἡμῖν τῶν στεφάνων περιρρυέντων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἠγόμεθα, εἰς τὸ τῶν μακάρων συμπόσιον, αὐτὴ μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ. τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαράγδινον. πύλαι δέ εἰσιν ἑπτὰ πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μέντοι ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ, ἐλεφαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν, βηρύλλου λίθου ᾠκοδομημένοι. καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ᾽ ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλίστου, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν βασιλικῶν. βάθος δὲ, ὥς τε νεῖν εὐμαρῶς. λουτρὰ δέ ἐστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ κινναμώμῳ ἐγκαιόμενοι. ἀντὶ μέντοι τοῦ ὕδατος, ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμή ἐστιν. ἐσθῆτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν. ἀλλ᾽ ἀναφεῖς, καὶ ἄσαρκοί εἰσι. μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνην ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως οὖν ἑστᾶσι. καὶ κινοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τοῦ σώματος ὁμοιότητα περικειμένη. εἰ γοῦν μὴ ἅψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαὶ, οὐ μέλαιναι.

γηράσκει

γηράσκει δὲ οὐδείς· ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμέ-
νει. οὐ μὴν οὐδὲ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ
λαμπρά· ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πρὸς ἕω, μηδέ-
πω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτον φῶς ἐπέχει τὴν γῆν.
καὶ μέντοι καὶ ὡρῶν, μίαν ἴσασι τοῦ ἔτους· αἰεὶ γὰρ παρ'
αὐτοῖς ἔαρ ἐστί, καὶ εἷς ἄνεμος πνεῖ ὁ ζέφυρος. ἡ δὲ χώρα,
πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς
τέθηλεν. αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι, δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ
μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι. τὰς δὲ ῥοιάς, καὶ τὰς μη-
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν εἶναι τρισκαι-
δεκάφορον. ἐνὸς γὰρ μηνὸς τοῦ παρ' αὐτοῖς μινώου, δὶς
καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυροῦ, οἱ στάχυες ἄρτους ἑτοίμους
ἐπ' ἄκρου φύουσιν, ὥσπερ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πό-
λιν ὕδατος μὲν, πέντε, καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακόσιαι. μέ-
λιτος δὲ, ἄλλαι τοσαῦται. μύρου δὲ, πεντακόσιαι. μικρό-
τεραι μέντοι αὗται. καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἴνου
ὀκτώ. τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποίηται, ἐν
τῷ Ἠλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δέ ἐστι κάλλι-
στος. καὶ περὶ αὐτὸν, ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα
τοὺς κατακειμένους. καὶ στρωμνὴν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑπο-
βέβληνται, διακονοῦνται δὲ, καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ
ἄνεμοι, πλήν γε τοῦ οἰνοχοεῖν. τούτου γὰρ οὐδὲν δέονται,
ἀλλ' ἐστὶ δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς
διαυγεστάτης ὑάλου. ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τούτων τῶν δένδρων,
ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη.
ἐπειδὰν οὖν παρίῃ τις ἐς τὸ συμπόσιον, τρυγήσας ἓν,
ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων, παρατίθεται. τὰ δὲ, αὐτίκα
οἴνου πλήρη γίγνεται. οὕτω μὲν πίνουσιν. ἀντὶ δὲ τῶν στε-
φάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τἆλλα τὰ μουσικὰ ὄρνεα, ἐκ τῶν
πλησίον λειμώνων τοῖς στόμασιν ἀνθολογοῦντα, κατανίφει

θος τέ ὁ λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑακίνθου. τὰ πολλὰ δ' οὖν ἐκεῖνον διήλεγχεν. ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς, καὶ ἠπειληκέναι πολλάκις ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ ἐθέλῃ ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν, εὐωχεῖσθαι. Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀναπλασθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε πολιτεύεσθαι. οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε, καὶ Ἐπίκουρον, τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄντες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ φρύξ. τούτῳ δὲ, ὅσα καὶ γελωτοποιῷ χρῶνται. Διογένης μέν γε ὁ σινωπεὺς, τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν, οὐδεὶς παρῆν. ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκούσαμεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι οὐ πρότερον αὐτῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσῃ. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτεσθαι. μὴ δὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτό πω καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν, ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος οἶμαι κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ ἀνῃρηκότες. πολλοὺς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὁρμηθέντας, ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ νωθείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. οὗτοι μὲν οὖν ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν

Ἀχιλλέα· καὶ μετὰ τοῦτον, Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἀφροδισίων, οὕτω φρονοῦσι, μίσγονται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξὶ, καὶ ἄρσεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ. μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἦ μὴν καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις. καὶ μέντοι πάντες αὐτοῦ ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Ὑάκινθος, ἢ ὁ Νάρκισσος, ὡμολόγουν. ἐκεῖνος δὲ, ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκες, εἰσὶ πᾶσαι κοιναὶ, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ᾽ εἰσὶ τοῦτο μάλιστα πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ, παρέχουσι τοῖς βουλομένοις, οὐδὲν ἀντιλέγοντες. οὔπω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεισαν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τά τε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ᾽ ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι. ὁ δὲ, αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν. οἱ μὲν, γὰρ Χῖον. οἱ δὲ, Σμυρναῖον. πολλοὶ δὲ, Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε Βαβυλώνιος. καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι. ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετουμένων στίχων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ᾽ ἐκείνου εἰσὶ γεγραμμένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτοῦ εἶναι. κατεγίγνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον, καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δὲ ταῦθ᾽ ἱκανῶς ἀπεκέκριτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων, τί δή ποτε ἀπὸ τῆς μήνιδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ εἶπεν ὡς, οὕτως ἐπελθεῖν αὐτῷ, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κἀκεῖνο ἐπεθύμουν εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν ὀδύσσειαν τῆς ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν. ὁ δὲ, ἠρνεῖτο. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην. ἑώρα γὰρ, ὥστε οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην.

πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώρων· προσιὼν γὰρ ἄν τι ἐπυνθανόμην αὐτοῦ. καὶ ὃς, προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο. καὶ μάλιστα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν. ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπενηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε, καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγοροῦντος. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ σάμιος, ἑπτάκις ἀλλαγεὶς, καὶ ἐν τοσούτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους. ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον, Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ οὗτος περίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος. οὐ μὴν παρεδέχθη, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς θανατούσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. τὰ δὲ κεφάλαια τῶν πραχθέντων, διηγήσομαι. πάλην μὲν ἐνίκησε Κάρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ ἴση ἐγένετο Ἀρείου τε τοῦ αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειοῦ, ἀλλήλοις συνελθόντων. παγκρατίου δὲ οὐ τίθεται ἆθλα παρ' αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, οὐκ ἔτι μέμνημαι τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, παρὰ πολὺ ἐκράτει Ὅμηρος. ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἆθλα, ἦν ἅπασι στέφανος, πλακεὶς ἐκ πτερῶν ταωνίων. ἄρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος συντετελεσμένου, ἠγγέλλοντο οἱ ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι, ἀπορρήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι δὲ αὐτῶν, Φάλαρίν τε τὸν ἀκραγαν-

νιν, καὶ βούσιριν τὸν αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν θρᾷ-
κα, καὶ τοὺς περὶ Σκίρωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ
ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσσει τοὺς ἥρωας
ἐπὶ τῆς ἠϊόνος. ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ
Αἴας ὁ τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαν-
τες, ἐμάχοντο. καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως
τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρίστευσε δὲ καὶ Σωκρά-
της ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ
Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων, οὐκ
ἔφυγε. καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν. ἐφ' οἷς καὶ ὕστε-
ρον ἐξῃρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον, καλός τε, καὶ μέγας παρά-
δεισος ἐν τῷ προαστείῳ. ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑταί-
ρους, διελέγετο, νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσα-
γορεύσας. συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ
δήσαντες, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησο-
μένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος.
καὶ ἀπιόντι μοι, ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ'
ἡμῖν ἀνθρώποις. ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλ-
λων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη·
Νῦν δέ μοι ἔννεπε μοῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε
δ' οὖν κυάμους ἑψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νό-
μος, ἐπειδὰν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἱστιῶντό τε ἐπι-
νίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον. μόνος δὲ ταύτης οὐ μετεῖ-
χε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόῤῥω ἐκαθέζετο, μυσαττό-
μενος τὴν κυαμοφαγίαν. ἤδη δὲ μηνῶν ἓξ διεληλυθό-
των, περὶ μεσοῦντα τὸν ἕβδομον, νεώτερα συνίστατο
πράγματα. Κινύρας γὰρ ὁ τοῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας
τε ὢν, καὶ καλὸς, ἦρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης. καὶ
αὐτὴ δὲ οὐκ ἀφανὴς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανί-
σκον. πολλάκις γοῦν καὶ διένευον ἀλλήλοις ἐν τῷ συμ-

ποσίῳ, καὶ προὔπινον. καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος, καὶ ἀμηχανίας, ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος ἁρπάσας τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ κἀκείνῃ ταῦτα, οἴχεσθαι ἀπιόντας ἔς τινα τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἤτοι ἐς τὴν Φελλὼ, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν, συνωμότας δὲ πάλαι προσειλήφεσαν τρεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους. τῷ μέν τοι πατρὶ, οὐκ ἐμήνυσε ταῦτα. ἠπίστατο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο, ἐγὼ μὲν οὐ παρῆν. ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένος. οἱ δὲ, λαθόντες τοὺς ἄλλους, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπουδῆς ἀνήχθησαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικὸς, βοήν τε ἵστη. καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ᾔει πρὸς τὰ βασίλεια τοῦ Ῥαδαμάνθυος. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν. οὕτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν. οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτοὺς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροέσσης. παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρᾶναι. καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἁλύσει ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη, ἐδάκρυέ τε, καὶ ᾐσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τοὺς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδένα εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μαστιγωθέντας. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἐνθε-

λην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ᾽ ἐπίγραμμα, ἦν τοιόνδε.

„ Λουκιανὸς τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν
„ Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

Μείνας δ᾽ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης ἀνηγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων. ἔνθα μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πηνελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν ἐς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον ἵν᾽ εἰ καταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβοι, ἅτε κατ᾽ ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν εὐώδη ἀέρα προϊόντες παρεληλύθειμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀσμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον, ἀσφάλτου, καὶ θείου, καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων καὶ κνῖσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ᾽ ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς, καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσταζεν ἐξ αὐτοῦ δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μαστίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. ταῖς μὲν οὖν ἄλλαις, οὐ προσέσχομεν. ἧς δ᾽ ἐπέβημεν, τοιάδε ἦν. κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης, καὶ ἀπόξυρος, πέτραις, καὶ τραχῶσι κατεσκληκυῖα. δένδρον δὲ, οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δὲ ὅμως κατὰ τοὺς κρημνοὺς, προῇμεν διά τινος ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεστῆς ἀτραποῦ, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὴν εἱρκτὴν, καὶ τὸ κολαστήριον, πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις, καὶ σκόλοψι πάντῃ ἐξηνθήκει. κύκλῳ δὲ, ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν, βορβόρου, ὁ δεύτερος δὲ, αἵματος. ὁ δὲ ἔνδον, πυρὸς, πάνυ μέγας οὗτος, καὶ ἀπέρατος. καὶ ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ. καὶ ἐκυματοῦτο, ὥσπερ θάλασσα, καὶ ἰχθῦς δὲ εἶχε πολλούς. τοὺς μὲν, δαλοῖς προσεοικότας. τοὺς δὲ μικροὺς, ἄνθραξι πε-

πυρώμενοις· ἐκάλουν δὲ αὐτοὺς λυχνίσκους· εἴσοδος δὲ
μία, στενὴ διὰ πάντων· καὶ πυλωρὸς ἐφειστήκει Τίμων ὁ
Ἀθηναῖος· παρελθόντες δὲ ὅμως, τοῦ Ναυπλίου καθηγου-
μένου, ἑωρῶμεν κολαζομένους, πολλοὺς μὲν βασιλέας,
πολλοὺς δὲ ἰδιώτας· ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν· εἴδομεν
δὲ καὶ τὸν Κίνυραν καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων
ἀπηρτημένον· προσετίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τοὺς ἑ-
κάστων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται· καὶ μεγί-
στας ἁπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι πε-
ρὶ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες· ἐν οἷς καὶ
Κτησίας ὁ κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί·
τούτους οὖν ὁρῶν ἐγώ, χρηστὰς εἶχον εἰς τοὐπιὸν τὰς ἐλπί-
δας· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιστάμην· ταχέ-
ως οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ναῦν, οὐ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν
τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον, ἀπέπεμψα· καὶ
μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυ-
δρὰ, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν· εἶχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τι
παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευ-
γε, καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε· καταλαβόντες δέ ποτε αὐ-
τὴν καὶ ἐπλεύσαντες εἰς τὸν Ὕπνον λιμένα προσαγορευόμε-
νον, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ᾗ τὸ τοῦ Ἀλε-
κτρυόνος ἱερόν ἐστι, περὶ δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν· πα-
ρελθόντες δ' εἰς τὴν πόλιν, πολλοὺς ὀνείρους, καὶ ποικί-
λους ἑωρῶμεν· πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰ-
πεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς· ὃς δὲ καὶ
μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε·
κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε· τὰ δένδρα
δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδραγόραι· καὶ ἐπ' αὐτῶν
πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ

γίγνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παραῤῥεῖ πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτιπόρος. καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς πύλαις, ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν, Νήγρετος, τῇ δὲ, Παννυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε, καὶ ποικίλος, ἴριδι τὴν χροιὰν ὁμοιότατος. πύλαι μέντοι ἔπεισιν, οὐ δύο καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες. δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι, ἡ μὲν, σιδηρᾶ, ἡ δὲ, κεράμου πεποιημένη, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἵ τε φοβεροὶ, καὶ φονικοὶ, καὶ ἀπηνεῖς. δύο δὲ, πρὸς τὸν λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν. αἱ μὲν, κεράτιναι, αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν ἐλεφάντιναι. εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῷον. σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα. ἐκείνῳ δὲ πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν πεποίηται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπας δύο, καὶ ὑπάρχους πεποιημένος, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ, πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Καρεῶτιν. καὶ πλησίον ναοὶ δύο, ἀπάτης, καὶ ἀληθείας. ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προειστήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτὴς, ταύτης παρὰ τοῦ ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἡδεῖς. οἱ δὲ, μικροὶ, καὶ ἄμορφοι, καὶ οἱ μὲν, χρύσεοι, ὡς ἐδόκουν. οἱ δὲ, ταπεινοί τε, καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι. οἱ μὲν, ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεοὺς, οἱ δ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλοὺς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες, οἳ δὲ, καὶ προσῄεσαν,

καὶ ἠσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παρα-
λαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς,
καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τήν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρε-
πῆ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε
ποιήσειν, καὶ σατράπας. ἔνιοι δὲ, καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς
πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδείκνυον, καὶ αὐθημερὸν
ἐπανῆγον. ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας
παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχούμενοι. ἔπειτα
δὲ, ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρραγείσης. ἐγρόμενοι,
καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ'
ἐκεῖθεν τῇ Ὠγυγίᾳ νήσῳ προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρό-
τερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμ-
μένα. ἦν δὲ τοιάδε. Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. Ἴσθι με
ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σοῦ, τὴν σχεδίαν κατα-
σκευασάμενος, ναυαγίᾳ χρησάμενος, καὶ μόλις ὑπὸ Λευ-
κοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ὧν
ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυ-
ναικὸς μνηστῆρας, ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτεί-
νας δ' ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου τοῦ ἐκ Κίρκης μοι
γενομένου. ἀνῃρέθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ μακάρων νήσῳ,
πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν τὴν παρὰ σοὶ δίαι-
ταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ προτεινομένην ἀθανασίαν. ἢν οὖν
καιροῦ λάβωμαι, ἀποδρὰς, ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν
ἐδήλου ἡ ἐπιστολή. καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν. ἐγὼ
δὲ, προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗρον τὸ σπήλαιον τοιοῦ-
τον, οἷον Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὴν ταλασιουργοῦσαν. ὡς δὲ
τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο, πρῶτα μὲν, ἐπὶ πολὺ
ἐδάκρυεν. ἔπειτα δὲ, παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ εἱ-
στία λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυνθάνετο, καὶ
περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία εἴη τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη,

καθάπερ ὁ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε. καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖσθαι αὐτήν. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν, πλησίον τῆς ἠϊόνος ἐκοιμήθημεν. ἕωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόντος τοῦ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειραταῖς. ἄνθρωποι δέ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς περιπλέοντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινα, τὸ μῆκος πηχέων ἕξ. ἐπειδὰν γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην, ἐμπλέουσιν, ἱστοῖς μέντοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀθόνης, τῷ φύλλῳ τῆς κολοκύνθης. προσβαλόντες οὖν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπὶ πολὺ ναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν, εἴδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τοὺς Καρυοναύτας. πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ᾔσθοντο αὐτοὺς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὀλιγώρησαν. τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους, ἐναυμάχουν. ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ ἐπάραντες τὴν ὀθόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους. καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσοντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ πλείους. πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα, καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι. τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς κελύφινα, καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα. μέγεθος ἑκάστου ἡμιτόμου ἐς μῆκος, ὀργυαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτούς, ἰώμεθά τε τοὺς τραυματίας, καὶ τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμεν, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι. οὐ μάτην. οὔπω γοῦν ἐδεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων

ἐρχόμενοι. λῃσταὶ καὶ οὗτοι. καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς. καὶ ἀναπηδῶντες, ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διαστάντες οἱ μὲν, ἔνθεν, οἱ δὲ, ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς σηπίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξευόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐκέτι ὑπέμειναν. ἀλλὰ τρωθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἐλάθομεν προσοκείλαντες ἀλκυόνος καλιᾷ παμμεγέθει. σταδίων γοῦν ἑξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον. ἐπέπλει δὲ ἡ ἀλκυὼν τὰ ᾠὰ θάλπουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπταμένη, μικροῦ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν. ᾤχετο γοῦν φεύγουσα, γοεράν τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ὑποφαινούσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιὰν, σχεδίᾳ μεγάλῃ προσεοικυῖαν, ἐκ δένδρων συμπεφορημένην. ἐπῆν δὲ καὶ ᾠὰ πεντακόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου περιπληθέστερον. ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρωζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἓν τῶν ᾠῶν, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκοσι γυπῶν ἁδρότερον. ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπείχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα, καὶ θαυμάσια ἐπεσήμαινεν. ὅ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ ἀνεβόησε, καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνθαρος φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνεκόμησε. καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὁ γὰρ ἱστὸς τῆς νεὼς ἐξεβλάστησε, καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς, ἦν σῦκα, καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, οὔπω πέπειροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθημεν, καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τοῦ φαντάσματος. οὔπω δὲ πεντακοσίους σταδίους διελθόντες, εἴδομεν ὕλην μεγίστην, καὶ λάσιον, πιτύων, καὶ κυπαρίττων. καὶ

ἡμεῖς μὲν ᾐκάσαμεν ἤπειρον εἶναι· τὸ δ᾽ ἦν πέλαγος ἄβυσσον, ἀρίζοις δένδροις καταφυτευόμενον· εἱστήκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δ᾽ οὖν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δρᾶν· οὔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατὸν ἦν, πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῆ ὑπῆρχεν, οὔτ᾽ ἀναστρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει· ἐγὼ δ᾽ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι· καὶ ἑώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους, τὴν ὕλην οὖσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον· καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κόμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, ἐς τὴν ἑτέραν θάλατταν· καὶ οὕτως ἐποιοῦμεν· ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνιμησάμεθα· καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τοῦ ἀνέμου προωθοῦντος ἐπισυρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχου τοῦ ποιητοῦ ἔπος ἐπῆλθε· φησὶ γάρ που κἀκεῖνος, Τοῖσι δ᾽ ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι. διελθόντες δ᾽ ὅμως τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καθέντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ τοῦ ὕδατος διεστῶτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα. ἡ μὲν οὖν ναῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔστη, παρ᾽ ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν βάθος ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν καὶ παράδοξον· εἱστήκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεζευγμένην ὕδατος, συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, κἀκ τῆς ἑτέρας

θλάσθεις ἐς τὴν ἑτέραν διαῤῥέοντος. προσελάσαντες οὖν τὰς κώπας, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, οὔποτε προσδοκήσαντες. τοὐντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προσηνὲς, καὶ νῆσος οὐ μεγάλη, εὐπρόσιτος συνοικουμένη. ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες δὲ, προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτίου ληψόμενοι, εἴποθεν δυνηθείημεν. οὐκέτι γὰρ εἴχομεν, καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλησίον εὕρομεν. ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ πόῤῥωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωροῦντες, ἐπέστημεν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ, ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον. καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἑταίρων λαμβάνουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν καταφεύγομεν. εἶτα μέντοι πάντες ὁπλισάμενοι, οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιϊδεῖν τοὺς φίλους, ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνῃρημένων διαιρουμένοις. φοβήσαντες δὲ πάντας, ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομέν γε ὅσον πεντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες, σιτίον μέντοι οὐδὲν εὕρομεν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, παρῄνουν ἀποσφάττειν τοὺς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ, οὐκ ἐδοκίμαζον. ἀλλὰ δήσας, ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρέσβεις, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς συνειλημμένους. συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ γοερόν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἱκετευόντων. τὰ λύτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ ἰχθύες ξηροὶ, καὶ κρόμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἑκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τοὺς ὄπισθεν. οἱ δὲ πρόσω, ἐς ἕνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τοὺς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν

ἐπιμείναντες,

ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη δὲ ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὁπόσα γῆς πλησίον οὔσης, σημεῖα προὐφαίνετο. μετ᾽ ὀλίγον δὲ, καὶ ἄνδρας εἴδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους. αὐτοὶ γὰρ καὶ ναῦται, καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρουσιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τοὺς ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντος τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας, ἤλαυνόν τε, καὶ ἡνιόχουν. οἱ δὲ προϊόντες, ἐπεσύροντο τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἠδίκουν, οὔτε ἔφευγον, ἀλλ᾽ ἤλαυνον ἀδεῶς τε, καὶ εἰρηνικῶς, τὸ εἶδος τοῦ ἡμετέρου πλοίου θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. ἑσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ οὐ μεγάλῃ. κατῳκεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνομίζομεν, ἑλλάδα φωνὴν προϊεμένων. προσῄεσαν γὰρ, καὶ ἐδεξιοῦντο, καὶ ἠσπάζοντο, πάνυ ἑταιρικῶς κεκοσμημέναι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν νῆσος, ἐκαλεῖτο Καβαλοῦσα. ἡ δὲ πόλις αὐτὴ, Ὑδαμαργία. λαβοῦσαι δ᾽ οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες, ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποστὰς, οὐ γὰρ χρηστὰ ἐμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ κρανία κείμενα, καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἱστάναι, καὶ τοὺς ἑταίρους συγκαλεῖν, καὶ ἐς τὰ ὅπλα χωρεῖν, οὐκ ἐδοκίμαζον. προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ηὐχόμην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν. μετ᾽ ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονουμένης, εἶδον τὰ σκέλη οὐ γυναικὸς, ἀλλ᾽ ὄνου ὁπλάς. καὶ δὴ σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτὴν, καὶ δήσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον. ἡ δὲ,

ἔχουσαι μὲν, εἶτα δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασσίους γυναῖκας, Ὀνοσκελέας προσαγορευομένας. τροφὴν δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους. ἐπειδὰν γὰρ ἔφη μεθύσωμεν αὐτοὺς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτοῦ δεδεμένην. αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ στέγος, ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τά τε ὀστᾶ ἐδείκνυον, καὶ ἦγον εἴσω πρὸς τὴν δεδεμένην. ἡ δὲ, αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν. ὅμως δὲ, τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα, πειρώμενος. τὸ δὲ, αἷμα ἐγένετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπηύγαζε, τήν τε ἤπειρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντιπέρας τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ κειμένην. προσκυνήσαντες δὲ, καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν, καὶ τοῖς μὲν, ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ὀπίσω ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν. ἀνελθόντας δὲ εἰς τὴν Μεσόγαιαν, πειραθῆναι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπιπεσὼν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ, διέλυσεν. ἡμεῖς δὲ, μόλις ἐξενηξάμεθα τὰ ὅπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἁρπασάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἀέρι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρά τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀνοσκελέαις. τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἀποκτενῶν τὸν τύραννον. καὶ αὐτὸν μὲν οὐχ εὗρε. τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν τῷ σώματι. ἐλθὼν ὁ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν ἰδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. αἰτεῖ ὁ ἀνελθὼν, καὶ τὸν τοῦ τυράννου υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννους ἀποκτείνας ὦ ἄνδρες δικασταὶ μιᾶς ἡμέρας, τὸν μὲν, ἤδη παρηβηκότα, τὸν δὲ, ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδικημάτων ἑτοιμότερον, ἥκω μίαν ὅμως ἐπ' ἀμφοτέροις αἰτήσων δωρεὰν, μόνος τῶν πώποτε τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηροὺς ἀποσκευασάμενος, καὶ φονεύσας, τὸν μὲν παῖδα, τῷ ξίφει. τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοστοργίᾳ. ὁ μὲν οὖν τύραννος, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν προανῃρημένον παρὰ τὴν τελευτήν. τελευτῶν δὲ, ἠναγκασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὐτοῦ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνου τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὑπηρέτησε δέ μοι καὶ ἀποθανὼν πρὸς ἄλλον φόνον, ζῶντι μὲν συναδικῶν τῷ πατρί, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτονήσας, ὡς ἐδύνατο. τὴν μὲν οὖν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμὶ ἐγώ. καὶ τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἴργασται, ἐμόν. τὴν δὲ τάξιν ἐνήλλαξα τῶν φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτόμησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς. τὸν μὲν ἰσχυρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών. τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ

πολὺ πρότερόν τι ἐπὶ τούτοις ἀμείνω γενήσεσθαί μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς λήψεσθαι ἰσαρίθμους τοῖς ἀνῃρημένοις, ὡς ἂν οὐ τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχὼν, οὐδενὸς παραλελειμμένου κληρονόμου τῶν ἀδικημάτων· μεταξὺ δὲ κινδυνεύω, τοσαῦτα κατορθώσας, ἀγέραστος ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος στέρεσθαι τῆς παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, οὓς διεφύλαξα. ὁ μὲν οὖν ἀντιλέγων, οὑτοσὶ δοκεῖ μοι οὐ κηδόμενος ὥς φησι τῶν κοινῶν τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι λελυπημένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸν ἐκείνοις τοῦ θανάτου αἴτιον γεγενημένον. ὑμεῖς δὲ, ἀνάσχεσθέ μου ὦ ἄνδρες δικασταὶ πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καίπερ εἰδόσιν ὑμῖν ἀκριβῶς διηγουμένου. καὶ γὰρ τι μέγεθος οὕτω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐτοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλλάγητε. οὐ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη πολλάκις ἁπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν δουλείαν ὑπεμείναμεν, οὐδ' ἑνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπιθυμίαν δεσπότου, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ ὅμοια δυστυχησάντων, δύο ἀνθ' ἑνὸς τυράννους εἴχομεν, καὶ πρὸς διπλᾶ οἱ δυστυχεῖς ἀδικήματα διῃρούμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτης ἦν παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἠπιώτερος, καὶ πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὡς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὁρμῆς ἐπεχούσης, τὰς δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλιναγωγούσης. καὶ πρός γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἄκων προσῆχθαι ἐλέγετο, οὐ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἴκων ἐκείνῳ. φιλότεκνος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὡς ἐδείκνυ· καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτῷ, κἀκείνῳ ἐπείθετο καὶ

ἠδίκει ὅσα κελεύει, καὶ ἐκόλαζεν οὓς προσέταττεν, καὶ πάντα ὑπηρέτει. καὶ ὅλως, ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δορυφόρος τῶν τοῦ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν. ὁ νεανίας δέ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνου ἐξίστατο τοῦ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος. τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος, καὶ τὸ κεφάλαιον, αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀσφαλές, ἀπ' αὐτοῦ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ. τὴν δ' ἀπόλαυσιν, μόνος ἐκαρποῦτο τῶν ἀδικημάτων. ἐκεῖνος ἦν ὁ τοὺς δορυφόρους συνέχων. ὁ τὴν φρουρὰν κρατύνων. ὁ τοὺς τυραννουμένους ἐκκόπτων. ὁ τοὺς ἐπιβουλεύοντας φοβῶν. ἐκεῖνος, ὁ τοὺς ἐφήβους ἀνασπῶν. ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γάμοις. ἐκείνῳ αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ ἐκείνου σφαγαί, καὶ αἱ τινῶν φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τὰ τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρων δ' ἐκεῖνος, ἠκολούθει, καὶ συνηδίκει, καὶ ἐπῄνει μόνον τὰ τοῦ παιδὸς ἀδικήματα. καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφόρητον καθειστήκει. Ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλάβωσιν, οὐδένα ὅρον ποιοῦνται τῶν ἀδικημάτων. μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακράν, μᾶλλον δὲ ἀΐδιον τὴν δουλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε ἄλλῳ δεσπότῃ, καὶ πονηρῷ, κληρονόμημα γενησόμενον τὸν δῆμον, ὡς τοῖς γε ἄλλοις οὐ μικρά τις ἐλπὶς αὕτη, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς αὐτοὺς λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεται, ἀλλ' ἤδη τεθνήξεται. καὶ μετ' ὀλίγον ἐλεύθεροι γενησόμεθα. ἐπ' ἐκείνων δέ, οὐδὲν τοιοῦτον ἠλπίζετο, ἀλλ' ἑωρῶμεν ἤδη ἕτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον. τοιγαροῦν οὐδ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννικῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρουμένων, ἀλλ' ἀπέγνωστο παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος ἡ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσούτους ἐσομένης τῆς ἐπιχειρήσεως. ἀλλ' οὐκ ἐμὲ ταῦτ' ἐφόβησεν,

οὐδὲ τὸ δυσχερὲς τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκνησα, οὐδὲ πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα· μόνος δὲ μόνος πρὸς οὕτως ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα. μᾶλλον δὲ οὐδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ξίφους ἀνῄειν τοῦ συμμεμαχημένου, καὶ τὸ μέρος συντετυραννοκτονηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν, τὴν τελευτὴν ἔχων, ἀλλαξόμενος δὲ ὅμως τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ τῇ πρώτῃ φρουρᾷ, καὶ τρεψάμενος οὐ ῥᾳδίως τοὺς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων, καὶ τὸ ἀνθιστάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιον τῶν ἔργων ἵεμαι, ἐπὶ τὴν μόνην τῆς τυραννίδος ἰσχὺν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἡμετέρων συμφορῶν· καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκροπόλεως φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον, καὶ ἀνθιστάμενον πολλοῖς τραύμασιν, ὅμως ἀπέκτεινα· καὶ ἡ μὲν τυραννὶς, ἤδη καθῄρητο, καὶ πέρας εἶχέ μοι τὸ τόλμημα· καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, πάντες μὲν ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρων ἔτι μόνος ἄνοπλος, ἀποβεβληκὼς τοὺς φύλακας, ἀπολωλεκὼς τὸν μέγαν ἐκεῖνον αὑτοῦ δορυφόρον, ἔρημος, οὐδὲ γενναίας ἔτι χειρὸς ἄξιος· ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἐμαυτὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην· πάντ' ἔχει μοι καλῶς· πάντα πέπρακται· πάντα κατώρθωται· τίνα ἂν ὁ περίλοιπος κολασθείη τρόπον; ἐμοῦ μὲν γὰρ ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ ἀνῃρημένος, καταισχύνων κἀκείνην τὴν σφαγήν· ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δήμιον· ἀλλὰ μετὰ τὴν συμφορὰν, μὴ δὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέτω· κολασθήτω· παρακείμενον ἐχέτω τὸ ξίφος· τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βουλευσάμενος, αὐτὸς μὲν ἐκποδὼν ἀπηλλαττόμην· ὁ δὲ, ὅπερ ἐγὼ προυμαντευσάμην, διεπράξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ

τέλος ἐπέθηκε τῷ ἐμῷ δράματι. πάρειμι οὖν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν, καὶ θαῤῥεῖν ἤδη προκηρύττων ἅπασι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύετε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν ὡς ὁρᾶτε πονηρῶν ἡ ἀκρόπολις. ἐπιτάττει δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ τιμᾶν ἔξεστι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέγειν κατὰ τοὺς νόμους. καὶ πάντα ταῦτα γεγένηται δι' ἐμὲ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμὴν κἀκ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου φόνου, μεθ' ὃν οὐκ ἔτι ζῆν ὁ πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' οὖν ἐπὶ τούτοις, τὴν ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεὰν, οὐ φιλοκερδὴς, οὐδὲ μικρολόγος τις ὢν, οὐδ' ἐπὶ μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετεῖν προῃρημένος, ἀλλὰ βεβαιωθῆναί μοι βουλόμενος τὰ κατορθώματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄδοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς ἀτελῆ, καὶ γέρως ἀναξίαν κεκριμένην. οὑτοσὶ δὲ ἀντιλέγει, καὶ φησὶν οὐκ εὔλογον ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμβάνειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, οὐδὲ πεπρᾶχθαί μοι τι κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς. πυνθάνομαι τοίνυν αὐτοῦ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ; οὐκ ἐβουλήθην; οὐκ ἀνῆλθον; οὐκ ἐφόνευσα; οὐκ ἠλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τίς με τῶν κακούργων διέφυγεν; οὐκ ἂν εἴποις. ἀλλὰ πάντα εἰρήνης μεστὰ, καὶ πάντες οἱ νόμοι, καὶ ἐλευθερία σαφὴς, καὶ δημοκρατία βέβαιος, καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδεεῖς, καὶ παρθένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἑορτάζουσα τὴν κοινὴν εὐτυχίαν ἡ πόλις. τίς οὖν ὁ τούτων ἁπάντων αἴτιος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τάδε παρεσχημένος; εἰ γάρ τις ἐστὶ τῶν πρὸ ἐμοῦ τιμᾶσθαι δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέρως. ἐξίσταμαι τῆς δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος

ἐγὼ πάντα διαπραξάμενος, τολμῶν, κινδυνεύων, ἀναιρῶν, κολάζων, δι' ἀλλήλων τιμωρούμενος, τί μου διαβάλλεις τὰ κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρός με τὸν δῆμον ποιεῖς εἶναι; οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον. ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέ μοι τί ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν. ἐγὼ μὲν γὰρ, οὐδὲν οἶμαι, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ὁ νομοθέτης εἶδε, τὴν ἐλευθερίαν. τὴν δημοκρατίαν. τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγήν. τοῦτ' ἐτίμησε. τοῦτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ οὐκ ἂν εἴποις μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσα δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν οὐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἴργασμαι τὴν σφαγήν. ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνου. μὴ τοίνυν ἀκριβολογοῦ ἔτι περὶ τοῦ τρόπου τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ' ἐστίν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει. ἐπεὶ κἀκεῖνο προσεξετάσειν μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντήσειν τοὺς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δὲ εἰ λιμῷ ἐξεπολιόρκησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκην τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπῄτεις ἂν καὶ τότε παρ' ἐμοῦ αὐτόχειρα τὴν σφαγήν; ἢ ἐνδεῖν ἔλεγές μοι τι πρὸς τὸν νόμον, καὶ ταῦτα, χαλεπώτερον τοῦ κακούργου πεφονευμένου; ἓν μόνον ἐξέταζε. τοῦτο ἀπαίτει. τοῦτο πολυπραγμόνει. τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπὶς τοῦ φόβου, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν. εἰ δὲ καθαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικά, συκοφαντεῦντός ἐστι τῷ τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρωμένου, ἀποστερεῖν ἐθέλειν τὴν ὑπὲρ τοῖς πεπονημένοις δωρεάν. ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο μέμνημαι διηχρευμένον ἐν τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δουλείαν, ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν, ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε,

μὴ δὲ τῇ χειρὶ ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τοῦ φόνου τὰ ἴσα, καὶ τοῦτον ἀξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι. μάλα δικαίως. οὐ γὰρ ἐβούλετο τοῦ πεπραγμένου ἴσον γίγνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τοῦ τρόπου τῆς σφαγῆς. εἶτα τὸν μὲν οὕτως ἀποκτείναντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον δικαιοῖς, καὶ οὐδαμῶς ἀφεῖσθαι θέλεις. τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον εὖ πεποιηκότα τὴν πόλιν, οὐ τὴν ὁμοίαν ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἁπλῶς αὐτὸ ἔπραξα, ἠκολούθησε δέ τι τέλος ἄλλως χρηστὸν, ἐμοῦ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι ἐδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένου; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προμαντευόμενος; ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦτο φὴς, ὡς οὐ τύραννος ὁ τεθνεὼς ἦν, οὐδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, οὐδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἶτα τοῦ τυράννου πεφονευμένου, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, οὐκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὢ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσαπαιτεῖς; καίτοι ὅ γε νόμος ὡς φὴς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων. τὰ διὰ μέσου δὲ πάντα ἐᾷ, καὶ οὐκ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γὰρ καὶ οὐχὶ ἐξελάσας τις τύραννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνου; καὶ μάλα δικαίως. ἐλευθερίαν γὰρ κἀκεῖνος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμοῦ γεγενημένον, οὐ φυγὴ, οὐδὲ δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπὶς, ἀλλὰ παντελὴς καθαίρεσις, καὶ πανωλεθρία παντὸς τοῦ γένους, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον. καί μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν

πρὸς τὸν νόμον παραλέλειπται, καὶ ἐνδεῖ τῶν προσηκόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην προϋπάρχειν χρὴ γενναίαν, καὶ φιλόπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλουσαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν ὠνησομένην. ἆρ' οὖν πρὸς τοῦτο ἐνέδωκα, ἐμαλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν διὰ μέσου κινδύνων ἀπώκνησα; οὐκ ἂν εἴποις. μένε τοίνυν ἐπὶ τούτου ἔτι μόνου, καὶ νόμιζε τοῦ θελῆσαι μόνον, καὶ τοῦ βουλεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ μὴ χρηστὸν ἀποβεβήκει. ἐκ τε τῆς γνώμης αὐτῆς κατασχόντα με, γέρας ἀξιοῦν, ὡς εὐεργέτην λαμβάνειν. ἐμοῦ μὲν οὐ δυνηθέντος, ἄλλου δὲ μετ' ἐμὲ τυραννοκτονηκότος, ἄλογον εἰπέ μοι, ἢ ἀγνώμον ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγεν, ἄνδρες, ἐβουλόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπεκρίνω τότε; νῦν δὲ, οὐ τοῦτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσα. καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ οὕτω ῥᾷστον, μηδ' εὐχερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, φρουρὰν ὑπερβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψασθαι τοσούτους μόνον, ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἔργων, τοῦτό ἐστιν. οὐ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος, μέγα, καὶ δυσάλωτον, καὶ δυσκατέργαστόν ἐστιν, ἀλλὰ τὰ φρουροῦντα, καὶ συνέχοντα τὴν τυραννίδα, ἅπερ ἂν νικήσῃ, πάντα οὗτος κατώρθωσε, καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυράννων προσελθεῖν, οὐκ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ οὐχὶ τῶν περὶ αὐτοὺς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἁπάντων κεκρατηκότι, κἀκείνους ἅπαντας προνενικηκότι. οὐδὲν ἔτι προστίθημι, ἀλλ' ἐπὶ τούτων αὖθις μένω. φυλακῆς ἐκράτησα. δορυφόρους ἐνίκησα. τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἄνοπλον, γυμνὸν, ἀπέδωκα. τιμῆς ἄξιος ἐπὶ τούτοις

εἶναί σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ τὸν φόνον; ἀλλ' εἰ καὶ φόνον ζητεῖς, οὐδὲ τοῦτο ἐνδεῖ· οὐδ' ἀναίμακτός εἰμι, ἀλλ' εἴργασμαι μεγάλην καὶ γενναίαν σφαγήν, νεανίσκου ἀκμάζοντος, καὶ πᾶσι φοβεροῦ· δι' ὃν ἀνεπιβούλευτος κἀκεῖνος ἦν, ᾧ μόνῳ ἐθάῤῥει· ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων· ἆρ' οὖν οὐκ ἄξιος ὢν οὗτος δωρεᾶς, ἀλλ' ἄτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἕνα, τί δὲ εἰ ὑπηρέτην τινὰ τοῦ τυράννου ἀπέκτεινα, τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον; οὐ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τοῦτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις, φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τοῦ τυράννου φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε· υἱὸς ἦν τυράννου· μᾶλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολαστὴς ὠμότερος, καὶ ὑβριστὴς βιαιότερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπὶ πολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος. βούλει τοῦτο μόνον πεπρᾶχθαί μοι; ζῶν δ' ἔτι τὸν τύραννον διαπεφευγότα; γέρας δὴ ἐπὶ τούτοις αἰτῶ. τί φατέ; οὐ δώσετε, οὐχὶ κἀκεῖνον ὑφεωρᾶσθε, οὐ δεσπότης; οὐ βαρύς; οὐκ ἀφόρητος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσατε. ὃ γὰρ οὗτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ, τοῦτο ὡς ἐνῆν ἄριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτεινα ἑτέρῳ φόνῳ, οὐχ ἁπλῶς, οὐδὲ πληγῇ μιᾷ, ὅπερ εὐκταιότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπῃ προβασανίσας πολλῇ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ, εἰ καὶ πονηρόν, ἀλλ' οὖν καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρί, αἵματος, καὶ λύθρου ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἐστι πατέρων τὰ τραύματα. ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. οὗτος θάνατος ἄξιος ὠμῶν τυράννων. αὕτη τιμωρία πρέπουσα τοσούτοις ἀδικήμασιν.

τὸ δ' εὐθὺς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθὺς ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιοῦτο θέαμα ἰδεῖν, οὐδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον. οὐ γὰρ ἠγνόουν ὦ οὗτος, οὐκ ἠγνόουν. οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδεὶς, ὅσην ἐκεῖνος εὔνοιαν πρὸς τὸν υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς οὐκ ἂν ἠξίωσεν ἐπιβιῶναι οὐδ' ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἴσως πρὸς τοὺς παῖδας τοιοῦτοι. ὁ δὲ, καὶ περιττότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μόνον ἐκεῖνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννίδος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν εὔνοιαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, εὐθὺς ἠπιστάμην τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ λογιζόμενον, ὡς οὐδὲν ἔτι τοῦ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκ τοῦ παιδὸς ἀσφαλείας καθῃρημένης. ἅπαντα τοίνυν αὐτῷ ἀθρόα περιέστησα, τὴν φύσιν, τὴν λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ὑπὲρ τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων, ἐπ' αὐτὸν ἐχρησάμην τοῖς συμμάχοις, καὶ πρὸς τὴν τελευταίαν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα, ἀπέθανεν ὑμῖν ἄτεκνος λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύων, πεπενθηκὼς πένθος, ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ' ἱκανὸν πατρί. καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ' αὑτοῦ, ὅσπερ θανάτων οἴκτιστος, καὶ πολλῷ χαλεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλου γίγνοιτο. ποῦ μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; μή τινος ἄλλου ὅπλον τοῦτο ἦν; τίς αὐτὸ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τοῦ τυράννου τίς ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκεῖνον ἀπέστειλεν; ὦ ξίφος κοινωνὸν, καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορθωμάτων. μετὰ τοσούτους κινδύνους, μετὰ τοσούτους φόνους ἀμελούμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκοῦμεν δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνου τούτου τὴν τιμὴν ᾔτουν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθανεῖν ἐθελήσαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλῳ ὑπὸ τοῦ καιροῦ κατειλημμένῳ, ξίφος τοῦτο ἐμὸν ὑπηρέτησε, καὶ πρὸς τὸ

τέλος τῆς ἐλευθερίας συνήργησε παντί, τοῦτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον νομίσατε. διαπότην οὕτω δημοτικοῦ κτήματος, οὐκ ἂν ἠμείψασθε; οὐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνεγράψατε; οὐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθήκατε; οὐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο προσεκυνήσατε; νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιηκέναι εἰκὸς τὸν τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς. ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ φονευόμενος, καὶ τιτρωσκόμενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ φανερὰ τοῦ σώματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσειν ἔμελλον τὸν γεγεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θέας διαταράξειν, ὁ μὲν, ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβοώμενος τὸν γεγεννηκότα, οὐ βοηθὸν, οὐδὲ σύμμαχον, ᾔδει γὰρ πρεσβύτην ὄντα, καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλαττόμην, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγῳδίας γεγενημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ δράματος. ἐπιστὰς δ' ἐκεῖνος, καὶ ἰδὼν υἱὸν, ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ᾑμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τοῦ φόνου, καὶ τὰ τραύματα συνεχῆ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε τοῦτο, τέκνον, ἀνῃρήμεθα. πεφονεύμεθα. τετυραννοκτονήμεθα. ποῦ ὁ σφαγεύς; τίνι με τηρεῖ; τίνι με φυλάττει, διὰ σοῦ τέκνον προανῃρημένον, ἢ μή τι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ βραδυτῆτι κολάζειν δέον, καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ. καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος. αὐτὸς γὰρ ἄνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδὶ θαῤῥεῖν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἐνεδέησε. πάλαι δ' ἦν ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦτο προπαρεσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον. ἀποσπάσας δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τοῦ τραύματος ἐξελὼν τὸ ξίφος, φησὶ πρὸ μικροῦ μέν με ἀπέκτεινας. νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος. πατρὶ πενθοῦντι παραμύ-

βίου ἐλθεῖν, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυστυχούσῃ συναγωνίσασθαι. ἀπόσφαξον. τυραννοκτόνησον. καὶ τοῦ πενθεῖν ἀπάλλαξον. εἴθε πρώτως σοι ἐνέτυχον. εἴθε τὴν τάξιν προὔλαβον τοῦ φόνου. ἀπέθανον ἄν, ἀλλ᾽ ἢ ὡς τύραννος μόνον. ἀλλ᾽ ἔτι νομίζων ἕξειν ἔκδικον. νῦν δ᾽ ὡς ἄπαις. νῦν δ᾽ ὡς οὐδὲ φονέως εὐπορῶν. καὶ ταῦθ᾽ ἅμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγήν, τρέμων, οὐ δυνάμενος. ἐπιθυμῶν μέν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τολμήματος. πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα; πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι, πόσαι δωρεαί; καὶ τέλος, ἑωράκατε πάντες τὸν μὲν νεανίαν προκείμενον, οὐδὲ μικρόν, οὐδ᾽ εὐκαταγώνιστον ἔργον. τὸν πρεσβύτην δέ, αὐτῷ περικεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμένον. τὴν ἐλευθέριον ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπονδήν, καὶ τὰ ἔργα τοῦ ξίφους τοῦ ἐμοῦ. αὐτὸ δὲ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς οὐκ ἀνάξιον γένηται τοῦ δεσπότου, καὶ μαρτυρόμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο, τοῦτο ὑπ᾽ ἐμοῦ γενόμενον, μικρότερον ἦν. νῦν δὲ λαμπρότερόν ἐστι τῇ καινότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ. μεμέρισται δ᾽ εἰς πολλοὺς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα, ἐγὼ ὑπεκρινάμην. τὰ δεύτερα δέ, ὁ παῖς. τὰ τρίτα δέ, ὁ τύραννος αὐτός. τὸ ξίφος δέ, πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

ΑΠΟΚΗΡΥΤΤΟΜΕΝΟΣ.

Ἀποκηρυχθείς τις, ἰατρικὴν ἐξέμαθε. μανέντα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος φαρμάκου δόσει, ἀνελήφθη αὖθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα, μεμηνυῖαν τὴν μητρυιάν, ἰάσασθαι κελευόμενος, ἀποκηρύττεται.

Καινὰ μὲν ταῦτα ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδὲ δ παράδοξα, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι γιγνόμενα, οὐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζεται, ἀλλὰ πρόχειρος οὗτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ συνήθως ἐπὶ τοῦτ᾽ ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον. ἐκεῖνο δὲ καινότερον νῦν δυστυχῶ, ὅτι ἔγκλημα μὲν ἴδιον οὐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται πείθεσθαι τούτῳ κελεύοντι. οὗ τί γένοιτ᾽ ἂν ἀτοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐχ ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ᾽ ὡς ὁ πατὴρ βούλεται; ἐβουλόμην μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιοῦτόν τι ἔχειν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τοὺς μεμηνότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδίκως ὀργιζομένους, παύειν ἐδύνατο, ἵνα καὶ τὸ τοῦ πατρὸς νόσημα ἰασαίμην. νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ, τέλεον πέπαυται. τὰ δὲ τῆς ὀργῆς, μᾶλλον ἐπιτείνεται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι, σωφρονεῖ. κατ᾽ ἐμοῦ δὲ τοῦ θεραπεύσαντος, μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θεραπείας, ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ πάλιν, καὶ τοῦ γένους ἀλλοτριούμενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τοῦτ᾽ ἀναληφθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἵν᾽ ἀτιμότερος γένωμαι πολλάκις ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας. ἐγὼ δὲ, ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς. οὐδὲ κελευσθῆναι περιμένω. πρῴην γοῦν ἄκλητος ἧκον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ὅταν δέ τι ᾖ τελέως ἀπεγνωσμένον, οὐδ᾽ ἐπιχειρεῖν βούλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύτης, εἰκότως, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι γὰρ οἷα πάθοιμ᾽ ἂν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποτυχών. ὃς οὐδ᾽ ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττομαι. ἄχθομαι μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐπὶ τῇ μητρυιᾷ, χαλεπῶς ἐχούσῃ. χρηστὴ γὰρ ἦν, καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι᾽ ἐκείνην ἀνιωμένῳ. τὸ δὲ μέγιστον, ἐπ᾽ ἐμαυ-

τῷ ἀπειθεῖν δοκοῦντι, καὶ ἃ προσάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυ-
νάμενος, καὶ δι' ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέ-
χνης, πλὴν οὐ δίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἃ μὴ δύ-
ναται ποιεῖν, μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνούμενον. δι' ἃς μὲν οὖν
αἰτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ με, ῥᾴδιον συνιδεῖν ἐκ
τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν ὡς οἶμαι,
ἱκανῶς τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην. καὶ ταυτὶ
δὲ, ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ὦ ἀπολογήσομαι, μικρὰ
ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ δυστράχηλος, καὶ δυσ-
πειθὴς ἐγὼ, ὁ καταισχύνων τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράτ-
των τοῦ γένους, τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα βοῶντι,
καὶ διατεινομένῳ, ὀλίγα χρῆναι ἀντιλέγειν ᾤμην. ἀπελ-
θὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον ἔσεσθαι μέ-
γα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ τὸν μετὰ ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνε-
σθαι πάμπολυ τῶν τοῦ πατρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀ-
φεστηκότα, καὶ περὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐσπου-
δακότα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προεωρώμην δὲ καὶ
τοιοῦτόν τι, καὶ ὑπώπτευον μὴ δὴ ὡς οὐ σφόδρα καθεστη-
κότος πατρὸς ἀδίκως ὀργίζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευ-
δῆ καθ' υἱοῦ συντιθέναι. καὶ ἦσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν
ταῦτ' εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴν, καὶ ἀκροβολισμὸν, οὐκ
ἐς μακρὰν ἐπιπεσουμένου τοῦ κακοῦ, μῖσος ἄλογον, καὶ
νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχείρους, καὶ δικαστή-
ριον σκυθρωπὸν, καὶ βοὴν, καὶ ὀργὴν, καὶ ὅλως χολῆς μεστὰ
πάντα. διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προ-
σεδόκων. ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκιμωτάτοις τῶν
ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολ-
λῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέ-
χνην. ἐπανελθὼν δὲ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σα-
φῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπε-
γνωσμένον,

γνωσμένον, οὐκ ἐς βάθος ὁρώντων, οὐδ' ἀκριβῶς φιλοκρινούντων τὰς νόσους. πλὴν ὅπερ γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν χρηστὸν υἱόν, οὔτε ἐμνησικάκησα τῆς ἀποκηρύξεως, οὔτε μετάπεμπτος γενέσθαι περιέμεινα. οὐδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πάντα ἐκεῖνα ἦν ἀλλότρια τὰ ἁμαρτήματα. καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσου. παρελθὼν οὖν ἄκλητος, οὐκ εὐθὺς ἰασάμην, οὐ γὰρ οὕτω ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, οὐδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παραινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συνορᾶν εἴτε ἰάσιμόν ἐστι τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεστον, καὶ ὑπερβεβηκὸς τοὺς ὅρους τῆς τέχνης. καὶ τηνικαῦτα, ἢν μὲν εὐμεταχείριστον ᾖ, ἐπιχειροῦμεν, καὶ πᾶσαν σπουδὴν ἐσφερόμεθα σῶσαι τὸν νοσοῦντα. ἢν δὲ κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ πάθος ἴδωμεν, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν προσαπτόμεθα, νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης ἰατρῶν φυλάττοντες. οἵ φασι μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοῖς κεκρατημένοις. ἰδὼν οὖν τὸν πατέρα ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος οὐχ ὑπὲρ τὴν τέχνην, ἐπὶ πολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσας ἕκαστον, ἐπεχείρουν ἤδη, καὶ τὸ φάρμακον τεθαῤῥηκότως ἐνέχεον. καίτοι πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώπτευον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἴασιν διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίαν παρεσκευάζοντο. παρῆν δὲ καὶ ἡ μητρυιὰ φοβουμένη, καὶ ἀπιστοῦσα οὐ τῷ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκεῖνον διακείμενον. ἠπίστατο γὰρ μόνη τὰ πάντα συνοῦσα, καὶ ὁμοδίαιτος τῇ νόσῳ. πλὴν, ἀλλ' ἔγωγε οὐδὲν ἀποδειλιάσας, ἠπιστάμην γὰρ οὐ ψευσόμενά με τὰ σημεῖα, οὐδὲ προδώσουσαν τὴν τέχνην, ἐπῆγον τὴν ἴασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καίτοι κἀμοί τινες τῶν φίλων, συνεβούλευον μὴ θρασύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολήν τινα μείζω ἐνέγκῃ μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα

φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν ὑπ' αὐτοῦ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος εὐθὺς ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διεγίγνωσκεν. οἱ παρόντες δὲ, ἐθαύμαζον. ἐπῄνει δὴ καὶ ἡ μητρυιὰ, καὶ φανερὰ πᾶσιν ἦν χαίρουσα, κἀμοὶ εὐδοκιμοῦντι, κἀκείνῳ σωφρονοῦντι. οὗτος δ' οὖν, μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω, μήτε μελλήσας, μήτε σύμβουλόν τινα περὶ τούτων προσλαβὼν, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκουσε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πεῖραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τοῦτο γενόμενον, εὔφραινε μὲν πολλοὺς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί. ἐλύπει δ' ἐκείνους, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γοῦν τότε οὐ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τινος καὶ χρόαν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόνου, καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν ὡς τὸ εἰκὸς ἐν εὐφροσύναις, καὶ θυμηδίαις ἦμεν, ἀλλήλους ἀπειληφότες. ἡ μητρυιὰ δὲ μετὰ μικρὸν εὐθὺς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον ὦ ἄνδρες δικασταὶ χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθὺς τὸ δεινὸν, παρεφύλαξα. οὐ γὰρ ἁπλοῦν, οὐδ' ἐπιπόλαιον τῆς μανίας τὸ εἶδος, ἀλλά τι παλαιὸν ὑποικουροῦν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τοὐμφανὲς ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστι σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμηνότων. ἓν δὲ ἐκεῖνο κοινὸν ἀπὸ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα. πρὸς μὲν γὰρ τοὺς ἄλλους, ἡμερωτέρα, καὶ πρᾳεῖά ἐστι. καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος. ἂν δέ τινα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τοῦτ' ἀκούσῃ μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται. ὅπερ καὶ αὐτὸ τοῦτο, τοῦ πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν, ἐγὼ μὲν ἠνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα

ᾤκτειρα ἀξίαν οὖσαν, καὶ παρὰ τὸ προσῆκον δυστυχοῦσαν. ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ἰδιωτείας, οὐ γὰρ οἶδεν οὔτε ἀρχὴν τοῦ κατέχοντος κακοῦ, οὔτε τὴν αἰτίαν, οὔτε τὸ μέτρον τοῦ πάθους, ἐκέλευσεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐγχέαι φάρμακον. ᾤετο γὰρ ἓν εἶναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὸ ἀῤῥώστημα ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον, ἀδύνατον εἶναί φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ ἡττᾶσθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ, καὶ ὀργίζεται, καὶ φησὶν ἑκόντα με καθυφίεσθαι, καὶ προδιδόναι τὴν ἄνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν συνήθως τοῖς λυπουμένοις. ὀργίζονται γοῦν ἅπαντες τοῖς μετὰ παῤῥησίας τἀληθῆ λέγουσι. πλὴν ἔγωγε ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, καὶ τῆς τέχνης. καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τοῦ νόμου ἄρξομαι, καθ' ὃν οὗτός με ἀποκηρῦξαι βούλεται, ἵν' εἰδῇ οὐκ ἔθ' ὁμοίαν οὖσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. οὐ γὰρ ἅπασιν ὦ πάτερ ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πάντας υἱέας, οὐδὲ ὁσάκις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζεσθαι ἐφῆκεν, οὕτω καὶ τῶν παίδων προυνόησεν, ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐλευθέραν ἔφη γίγνεσθαι, οὐδ' ἄκριτον τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκιμαστὰς ἐκάθισε τοὺς μήτε πρὸς ὀργὴν, μήτε διαβολὴν τὸ δίκαιον κρινοῦντας. ᾔδει γὰρ πολλοῖς πολλάκις ἀλόγους αἰτίας ὀργῆς παρισταμένας. καὶ τὸν μὲν, ψευδεῖ τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ, οἰκέτῃ πιστεύοντα, ἢ γυναικὶ ἐχθρᾷ, οὔκουν ἠξίου ἀδίκαστον γίγνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ ἐρήμης τοὺς παῖδας εὐθὺς ἁλίσκεσθαι,

ἀλλὰ καὶ ὕδωρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδοται, καὶ ἀνεξέταστον οὐδὲν καταλείπεται. ἐπεὶ τοίνυν ἔξεστι καὶ τοῦ μὲν ἐγκαλεῖν μόνον ὁ πατὴρ κύριος, τοῦ κρῖναι δὲ εἰ εὔλογα αἰτιᾶται, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες, αὐτὸ μὲν, ὅ μοι ἐπιφέρει, καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σκοπεῖτε· πρότερον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀποκηρύττειν αὐτῷ, ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρησαμένῳ τῇ παρὰ τοῦ νόμου ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπληρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἶτ' αὖθις ἀναλαβόντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυξιν, ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναί φημι τὸ τοιοῦτον, ἀπεράντους γίνεσθαι, καὶ τῶν παίδων τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίκας, καὶ τὸν φόβον ἀΐδιον, καὶ τὸν νόμον, ἄρτι μὲν συνοργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι. καὶ πάλιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι· καὶ ὅλως, ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ τῷ καιρῷ δοκοῦν τοῖς πατράσιν· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον ἐφιέναι, καὶ ἀγανακτοῦντι συναγανακτεῖν, καὶ κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα· ἢν δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρήσηται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἶτα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μεταπεισθεὶς, τοῦτον ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ μηκέτι μεταπηδᾶν, μὴ δὲ μεταβουλεύεσθαι, μὴ δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τοῦ μὲν γὰρ τὸν γεννηθέντα, πονηρὸν, ἢ χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, οὐδὲν οἶμαι γνώρισμα ἦν· καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀναξίους τοῦ γένους παραιτεῖσθαι συγκεχώρηται, τοῖς ὅτε ἠγνόουν ἀναθρεψαμένοις· ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας αὐτός τις ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ, τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆσις ὑπόλοιπος τοῦ νόμου; φαίη γὰρ ἂν πρός σε ὁ νομοθέτης, εἰ πονηρὸς οὗτος ἦν, καὶ τοῦ ἀποκηρυχθῆναι ἄξιος, τί παθὼν ἀνεκάλεις; τί δ' αὖθις

ἐπανῆκες ἐς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυσε τὸν νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἤδη, καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ταῦτα κύριος. οὐ γὰρ δὴ ἐντρυφᾶν σοι δοτέον τοῖς νόμοις, οὐδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνάγεσθαι τὰ δικαστήρια. οὐδ' ἄρτι μὲν λύεσθαι, αὖτι δὲ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους, καὶ τοὺς δικαστὰς καθῆσθαι μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπηρέτας τῶν σοι δοκούντων, ὁτὲ μὲν κολάζοντας, ὁτὲ δὲ διαλλάττοντας. ὁπόταν σοι δοκῇ, ἅπαξ γεγέννηκας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀποκηρύττειν ἀντὶ τούτων ἔχεις· καὶ τότε, ἢν δικαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇς. τὸ δ' ἄπαυστον τοῦτο, καὶ ἀΐδιον, καὶ πολὺ, καὶ ῥᾴδιον, μεῖζον ἤδη τῆς πατρικῆς ἐστιν ἐξουσίας. μὴ δὴ πρὸς Διὸς ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συγχωρήσητε αὐτῷ, ἑκούσιον τὴν ἀνάληψιν πεποιημένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τοῦ πάλαι δικαστηρίου, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργὴν, αὖθις ἐπὶ τὴν αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἧς ἔξωρος ἤδη, καὶ ἕωλος ἡ προθεσμία, καὶ μόνῳ τούτῳ ἄκυρος, καὶ προσδεδαπανημένη. ὁρᾶτε γάρ που καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κλήρῳ λαχόντων δικαστῶν, ἤν τις ἄδικον οἴηται γεγενῆσθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεῖναι δικαστήριον· ἢν δὲ τινὲς ἑκόντες αὐτοὶ συνῶνται δικαστὰς, καὶ προελόμενοι ἐπιτρέψωσι διαιτᾶν, οὐκέτι. οἷς γὰρ ἐξῆν μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν ἐμμένειν, εἰ τούτους τις αὐθαίρετος εἵλετο, στέργειν ἐστὶ δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. οὕτω δὴ καὶ σύ. ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἄν ἄξιος ἐδόκει τοῦ γένους, τοῦτον εἰ χρηστὸν ἡγησάμενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, οὐκ ἔτ' ἀποκηρύττειν ἕξεις. ὅτι γὰρ οὐκ ἄξιος αὖθις παθεῖν ταῦτα, ὑπ' αὐτοῦ σοῦ μεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμεταγνώστον οὖν τὴν ἀνάληψιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μετὰ κρίσιν

τούτων πολλῶν, καὶ δύο δικαστήρια· ἓν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρῃτήσω· δεύτερον δὲ τὸ σόν, ὅτε μετεβουλεύσω, καὶ ἀνάδικον ἐποίησας τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ φύλαττε τὴν σαυτοῦ κρίσιν. πατέρα σε εἶναι δεῖ· τοῦτο γὰρ ἔδοξέ σοι· τοῦτ' ἐδοκίμασας· τοῦτ' ἐκύρωσας. ἐγὼ μὲν οὐδ' εἰ μὴ φύσει παῖς ἦν, θέμενος δὲ ἀποκηρύττειν ἤθελον, ἐξεῖναι ἄν σοι ᾤμην· ὃ γὰρ τὴν ἀρχὴν μὴ ποιεῖν δυνατὸν ἦν, τοῦτ' ἄδικον λύειν ἅπαξ γενόμενον, τὸν δὲ καὶ φύσει, καὶ αὖθις προαιρέσει, καὶ γνώμῃ ἴσον ποιημένον, πῶς εὔλογον αὖ ἀπωθεῖσθαι, καὶ πολλάκις τῆς μιᾶς οἰκειότητος ἀποστερεῖν; εἰ δ' οἰκέτης ὢν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέδησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς οὐδὲν ἠδίκουν, ἐλεύθερον ἀφῆκας εἶναι, ἆρ' ἄν σοι πρὸς καιρὸν ὀργισθέντι, αὖθις ἐξῆν ἐς τὴν ὁμοίαν δουλείαν ἐπανάγειν; οὐδαμῶς· τὰ γὰρ τοιαῦτα, βέβαια, καὶ διαπαντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μηκέτ' ἐξεῖναι τούτῳ ἀποκηρύττειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας, ἑκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅμως παύσομαι. σκέψασθε δὲ ἤδη οἷον ὄντα, καὶ ἀποκηρύξει με. καὶ οὐδέπω τοῦτό φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δ' ἰατρόν. οὐδὲν γὰρ ἂν πρὸς τοῦτο ἡ τέχνη συναγωνίσαιτο. οὐδ' ὅτι τότε μὲν νέον, νῦν δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πιστὸν τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα. μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο. ἀλλὰ τότε μέν, εἰ καὶ μηδὲν ἠδικημένος, ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' οὐδ' εὖ πεπονθώς, παρῃτεῖτο τῆς οἰκίας. νῦν δὲ σωτῆρα ἔναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγενημένον, οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμέ, καὶ τηλικοῦτον κίνδυνον διαπεφευγότα, τοῖς τοιούτοις εὐθὺς ἀμείβεσθαι τῆς θεραπείας ἐκείνης,

οὐδ᾽ ἕνα λόγον ἔχοντες, ἀλλ᾽ οὕτω ῥᾳδίως ἐπιλελησμένοι, καὶ ἔτι τὴν ζημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἰαθέντ᾽ ἀεὶ δικαίως, ἐφ᾽ οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλητο, μὴ μόνον δ᾽ οὐ μνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρασκευάσαντα. οὐ γὰρ μικρὸν ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ τὸ τυχὸν εὖ πεποιηκὼς αὐτόν, ὅμως τῶν τοιούτων νῦν ἀξιοῦμαι. ἀλλ᾽ εἰ καὶ οὗτος ἀγνοεῖ τὰ τότε, πάντες ὑμεῖς ἴστε οἷα ποιοῦντα αὐτόν, καὶ πάσχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλαβών, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν δ᾽ οἰκείων φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσιέναι τολμώντων, τοιοῦτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγεσθαι. μᾶλλον δὲ ὁρᾷς ὦ πάτερ τὸ παράδειγμα, τοιοῦτον ὄντα σε παρ᾽ ὀλίγον οἵα νῦν ἡ γυνή ἐστι, πρὸς τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανήγαγον. οὐ δίκαιον οὖν τοιαύτην μὴ γενέσθαι αὐτ᾽ ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, οὐδὲ κατ᾽ ἐμοῦ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ᾽ ἐμοῦ εὐηργέτησαι, καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν, ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν. ὃν γὰρ ὡς ἐν ἐσχάτοις οὖσαν τὴν γυναῖκα, καὶ παμπονήρως ἔχουσαν, οὐκ ἰώμενον μισεῖς, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα, ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν οὕτω δεινῶν ἀπηλλαγμένος; σὺ δὲ ὅπερ ἀγνωμονέστατον σωφρονήσας ἀχαριστότατον. εὐθὺς ἐς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγιγνώσκεις νόμον, καλὸν γοῦν τὸν μισθὸν ἀποδίδως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν φαρμάκων ἐπὶ τὸν ἰατρόν, ὑγιαίνων μόνον. ὑμεῖς δὲ ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν εὐεργέτην τούτῳ κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονήσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι. οὐκ, ἄν γε τὰ

δίκαια ποιεῖ· καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτάνων ἐτύγχανεν, ἦν μοί τις οὐ μικρὰ προοφειλομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τοῦτον, καὶ ἧς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν συγγνώμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἡ εὐεργεσία τυγχάνει, ὡς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι κἀμοὶ πρὸς τοῦτον ὑπάρχειν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τοῦ βίου παντὸς χρεώστης ἐστί μοι, καὶ ᾧ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν, καὶ τὸ συνιέναι παρέσχημαι· καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκεισαν, καὶ ἥττους εἶναι ὡμολόγουν τῆς νόσου. τοῦτο γὰρ μεῖζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐεργεσίαν, ὡς οὔτε υἱὸς ὢν τότε, οὔτε ἀναγκαίαν τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθεστώς, καὶ ἀλλότριος, τῆς φυσικῆς αἰτίας ἀφειμένος. ὅμως οὐ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθελοντής, ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἧκον· ἐβοήθησα· προσελιπάρησα· ἰασάμην· ἀνέστησα, καὶ τὸν πατέρα ἐμαυτοῦ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποκηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀργὴν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοστοργίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπάνοδον ἐπριάμην, καὶ ἐν οὕτως ἐπισφαλεῖ καιρῷ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίστιν ἐπεδειξάμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἐμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἴεσθε παθεῖν με; πόσα καμεῖν παρόντα; ὑπηρετοῦντα; καιροφυλακτοῦντα; νῦν μὲν, εἴκοντα τῇ τοῦ πατρὸς ἀκμῇ· νῦν δὲ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τοῦ κακοῦ. ἔστι δὲ τῶν ὄντων ἁπάντων τούτων ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλέστατον, τοὺς τοιούτους ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν οὕτω διακειμένοις. ἐς γὰρ τοὺς πλησίον πολλάκις ἀφιᾶσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαντος τοῦ πάθους· καὶ ὅμως πρὸς οὐδὲν τούτων

ἀπῴκνησα, οὐδ' ἀπεδειλίασα· συνὼν δὲ, καὶ πάντα τρό-
πον ἀντεξεταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευταῖον ἐκράτησα
τῷ φαρμάκῳ. μὴ γὰρ τοῦτ' ἀκούσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις
ποῖος δὲ, ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγχέαι φάρμακον. πολλὰ
γὰρ πρὸ τούτου γενέσθαι δεῖ, καὶ προοδοποιῆσαι τῇ πόσει,
καὶ προπαρασκευάσαι ῥᾴδιον εἰς ἴασιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς
ἁπάσης ἕξεως φροντίσαι, κενοῦντα, καὶ ἰσχναίνοντα, καὶ
οἷς χρὴ τρέφοντα, καὶ κινοῦντα ἐς ὅσον χρήσιμον, καὶ
ὕπνους ἐπινοοῦντα, καὶ ἠρεμίας μηχανώμενον. ἅπερ οἱ
μὲν ἄλλο τι νοσοῦντες, ῥᾳδίως πεισθεῖεν ἄν. οἱ μεμηνό-
τες δὲ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νοῦ, δυσάγωγοι, καὶ δυσηνι-
όχητοι, καὶ τῷ ἰατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσ-
καταγώνιστοι. ὅταν γοῦν πολλάκις ποιήσωμεν, ἤδη πλη-
σίον γενέσθαι τοῦ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν ἐμπεσόν τι μι-
κρὸν ἁμάρτημα, ἐπακμάσαντος τοῦ πάθους, ἅπαντα
ῥᾳδίως ἐκεῖνα ἀνέτρεψε, καὶ ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν,
καὶ τὴν τέχνην διέσφηλε. τὸν οὖν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενη-
κότα, καὶ οὕτω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλαίσαντα, καὶ
πάθος ἁπάντων παθῶν τὸ δυσαλωτότατον νενικηκότα,
ἔτι τούτῳ ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε, καὶ τοὺς νόμους ὡς βού-
λεται ἑρμηνεύειν, κατ' εὐεργέτου συγχωρήσετε, καὶ τῇ φύ-
σει πολεμεῖν αὐτὸν ἐάσετε; ἐγὼ τῇ φύσει πειθόμενος, σῴ-
ζω, καὶ διαφυλάττω ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν πατέρα ἐμαυ-
τοῦ, κἂν ἀδικῇ οὗτος. ὁ δὲ τὸν εὐεργετηκότα παῖδα τοῖς
νόμοις, ὥς φησιν, ἀκολουθῶν διαφθείρει, καὶ τοῦ γένους ἀ-
ποστερεῖ, μισόπαις οὗτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι, ἐγὼ
τὴν φύσιν ἀσπάζομαι, οὗτος τὰ τῆς φύσεως παρορᾷ, καὶ
καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατρὸς, μισοῦντος ἀδίκως. ὦ παι-
δὸς, φιλοῦντος ἀδικώτερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἐμαυτῷ, τοῦ πα-
τρὸς ἀναγκάζοντος, ὅτι μισούμενος, οὐ δέον φιλῶ. καὶ φι-

λῷ πλέον, ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ φύσις τοῖς πατράσι τοὺς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τοὺς πατέρας ἐπιτάττει φιλεῖν. ἀλλ᾽ οὗτος ἑκὼν καὶ τοὺς νόμους παρορᾷ, οἳ τοὺς οὐδὲν ἠδικηκότας παῖδας τῷ γένει φυλάττουσι, καὶ τὴν φύσιν, ἣ τοὺς γεννήσαντας ἕλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεννημένων πολύν, οὐχ ὅπως μείζους ἀρχὰς εὐνοίας ἔχων πρὸς ἐμέ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐνοίας εἰσφέρει, καὶ ἀποδίδωσιν. ἢ τό γε ἔλαττον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τοῦ φίλτρου; ἀλλ᾽ οἴμοι τῆς συμφορᾶς. προσέτι καὶ μισεῖ φιλοῦντα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετοῦντα ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τοὺς φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ᾽ ἐμοῦ μεταχειρίζεται. ὢ μάχης, ἣν εἰσάγεις πάτερ τοῖς νόμοις κατὰ τῆς φύσεως. οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν ὡς θέλεις. κακῶς ἑρμηνεύεις ὦ πάτερ, καλῶς κειμένους τοὺς νόμους. οὐ πολεμεῖ φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις. ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐεργέτην. ἀδικεῖς τὴν φύσιν. τί καὶ τοὺς νόμους συναδικεῖς τῇ φύσει; οὓς καλούς, καὶ δικαίους, καὶ φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, οὐ συγχωρεῖς, καθ᾽ ἑνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις, καὶ ἡσυχάζειν οὐκ ἐῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις τοὺς ἐν ταῖς τῶν παίδων πρὸς τοὺς πατέρας εὐνοίαις ἡσυχάζειν ἐθέλοντας. καίτοι γε ὑπὲρ τοῖς μηδὲν ἡμαρτηκόσι, μὴ δὲ κειμένους. καὶ μὴν οἵ γε νόμοι καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι διδόασι κατὰ τῶν τὰς εὐεργεσίας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ᾽ αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κολάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε ὅτινα ὑπερβολὴν ἀδικίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀποκηρύττειν ἐπὶ τούτῳ ἔξεστιν, ἅπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νόμοις,

οὔτε ἄλλως δίκαιον εὐεργέτην ἐς τὰ τηλικαῦτα γεγενημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας παραιτεῖσθαι, ἱκανῶς οἶμαι δέδεικται. ἤδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀναδραμεῖν τοῦ νομοθέτου. ἵνα γάρ σοι τοῦτο πρὸς ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὁσάκις ἂν ἐθέλῃς ἀποκηρύττειν, καὶ κατά γε τοῦ εὐεργέτου προσέτι τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, οὐχ ἁπλῶς οἶμαι, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις. οὐδὲ τοῦθ' ὁ νομοθέτης φησίν, ὅ τι ἂν τύχῃ ὁ πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω. καὶ ἀπόχρη θελῆσαι μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν ἔδει δικαστηρίου, ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τοῦτο ὦ ἄνδρες δικαστὰς σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. οὐκοῦν τοῦτο ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν μανίαν εὐθύς. τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τοῦ πατρὸς, λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐεργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ οὐδὲν οἶμαι τούτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιᾷ, τίνα θεραπείαν, τίνα ἐπιμέλειαν υἱοῦ παρῆκα; πότε τι ἀπόκοιτος ἐγενόμην; τίνας πότους ἀκαίρους, τίνας κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτία; τίς πορνοβοσκὸς ὕβρισαι; τίς ἠτιάσατο; οὐδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦτά ἐστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητρυιά; τί οὖν ἐμοὶ τοῦτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσου δίκην ἀπαιτεῖς; οὔ φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσταττόμενος, οὐ θέλεις, καὶ διὰ τοῦτ' ἂν ἄξιος εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν οἷα προστάττοντι αὐτῷ, ὑπακούειν οὐ δυνάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ, πρὸς ὀλίγον ὑπερθήσομαι. πρότερον δ' ἁπλῶς ἐκεῖνό φημι, ὡς οὐ πάντα προστάττειν οὔτε τούτῳ δίδωσιν ὁ νόμος, οὔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον.

σὺ δ' οὖν τοῖς τῶν προσταγμάτων, τὰ μὲν, ἀνεύθυνά ἐστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια, ἐὰν νοσῇς αὐτὸς, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· ἐὰν τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· ἐὰν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προστάττῃς, ἐγὼ δὲ ὀκνῶ· πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγους ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμψεις πατρικάς. τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐστι τοῖς παισὶν, ὄντα τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς τούτων χρήσεως· καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο· ἐπεί τοι ἂν τῷ γραφεῖ πατὴρ προστάττῃ, ταῦτα μὲν τέκνον γράφε, ταυτὶ δὲ μὴ, καὶ τῷ μουσικῷ, τήνδε μὲν τὴν ἁρμονίαν κροῦε, τήνδε δὲ μὴ, καὶ τῷ χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ μὴ, ἆρα ἄν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκοῦντα ὅπως χρῆται τῇ τέχνῃ; οὐδὲ εἷς οἶμαι. τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσῳ σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, τοσούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς χρωμένοις, καί τινα προνομίαν ἔχειν τὴν τέχνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκάζεσθαι δὲ μηδὲν, μὴ δὲ προστάττεσθαι, πρᾶγμα ἱερὸν, καὶ θεῶν παίδευμα, καὶ ἀνθρώπων σοφῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δουλείαν γενέσθαι νόμου, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστηρίου, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλὴν, καὶ ὀργὴν ἰδιωτικήν· ὥστε καὶ εἰ τοῦτό σοι σαφῶς οὑτωσὶ, καὶ διαῤῥήδην ἔλεγον, οὐ βούλομαι, οὐδὲ θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέχνην οἶδα, καὶ τῷ πατρί, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν ἰδιώτης εἶναι βούλομαι, τίς τύραννος οὕτω βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείαις, καὶ δεήσεσιν, οὐ νόμοις, καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν οἶμαι προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρὴ, οὐ κελεύεσθαι· βούλεσθαι, οὐ φοβεῖσθαι· ἐπὶ τὴν θεραπείαν οὐκ ἄγεσθαι· ἑκόντα δὲ ἐρχόμενον, ἤδη

θαι, πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρος. ἁπλῶς ἡ τέχνη, ὅπου γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίᾳ, αἱ πόλεις τιμὰς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομίας διδόασι. ταῦτα μὲν οὖν ἁπλῶς ἂν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σοῦ διδαξαμένου με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι πρὸς μίαν ὅμως θεραπείαν, ταύτην δυνατὴν οὖσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ κἀκεῖνο ἐννόησον, ὡς παντάπασιν ἀγνώμονα ποιεῖς, οὐκ ἐῶν με χρῆσθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην ἐγὼ τὴν τέχνην οὐχ υἱὸς ὢν σὸς ἐξέμαθον, οὐδὲ τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος. καὶ ὅμως αὐτὴν μεμάθηκά σοι. καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας, οὐδὲν παρὰ σοῦ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα φαρμάκων παρασκευήν, οὐδ' ἥντιναοῦν. ἀλλὰ πενόμενος ἐγὼ καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεούμενος, ἐπαιδευόμην. καί μοι τοιαῦτα παρὰ τοῦ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία. μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ τούτων τοίνυν χρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' οὐκ ἦσθα δεσπότης πεπορισμένων. ἀγάπα εἴ τι σε καὶ πρότερον ἑκὼν οὐ προσοφείλων, εὖ ἐποίησα, μὴ δὲ μίαν μὴ δὲ τουγε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος. οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐποιίαν τὴν ἐμὴν ἀνάγκην, ἐς τὸ λοιπόν μοι γενέσθαι, οὐδὲ τὸ ἑκόντα εὐεργετῆσαι, ἀφορμὴν τοῦ ἄκοντα κελεύεσθαι καταστῆναι. οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἅπαξ τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἐς ἀεὶ θεραπεύειν, ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ, ἐπεὶ δεσπότας ἂν οὕτω καθ' ἡμῶν εἴημεν τοὺς θεραπευομένους κεχειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προδεδωκότες. οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε νοσήσαντα χαλεπῶς οὕτως ἀνέστησα, διὰ

τοῦτο νομίζεις ἐξεῖναί σοι καταχρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ; ταῦτα μὲν οὖν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατά μοι οὗτος προσέταττεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως ἅπασι, μὴ δὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δὲ ἤδη σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν αὐτοῦ τὰ ἐπιτάγματα. ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰᾶσθαι φησὶ μεμηνότα, μέμηνε δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει, τοῦτο γὰρ οἴεται, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπέγνωσται, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἐδείξας, ἴασαι καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τοῦτο δὲ, οὑτωσὶ μὲν ἁπλῶς ἀκοῦσαι, πάνυ εὔλογον ἂν δόξειε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰατρικῆς. εἰ δέ μου ἀκούσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δικαιολογουμένου, μάθοιτ' ἂν ὡς οὔτε πάντα ἡμῖν δυνατά ἐστιν, οὔθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις παραπλήσιοι, οὔτ' ἴασις ἡ αὐτή, οὔτε φάρμακα τὰ αὐτὰ, ἐπὶ πάντων ἰσχυρά. καὶ τότ' ἔσται δῆλον, ὡς πάμπολυ τοῦ μὴ βούλεσθαί τι, τὸ μὴ δύνασθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δή μου τὰ περὶ τούτων φιλοσοφοῦντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μήδ' ἐξαγώνιον, μήδ' ἀλλότριον, ἢ ἄκαιρον ἡγήσησθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον. πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις οὐχ αἱ αὐταί, κἂν ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων συνεστάναι ὁμολογῶνται, ἀλλὰ τὰ μὲν, τῶνδε. τὰ δὲ, τῶνδε μᾶλλον ἢ ἔλαττον μετέχει. καὶ λέγω τοῦτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς οὐδὲ ταῦτα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, οὔτε τῇ κράσει, οὔτε τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μεγέθει, καὶ εἴδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν ἀναπεπταμένα. τὰ δὲ, τέλεον ἀπεγνωσμένα, καὶ ῥᾳδίως ἁλισκόμενα, καὶ κατακράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ τοίνυν οἴεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν φθόην, ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῷ γένει ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι σώματος, οὐ σωφρονούντων,

οὐδὲ λελογισμένων, οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακότων ἐστὶν ἀν-
θρώπων, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥᾴδιον ἰᾶσθαι, ἐν δὲ
τῷδε, οὐκ ἔτι· ὥσπερ οἶμαι καὶ πυρὸν, ἢν τὸν αὐτὸν ἐς δια-
φόρους χώρας ἐμβάλῃς, ἄλλως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βα-
θείᾳ, καὶ ποτιζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξειργασμένῃ
ἀναφύσεται, εὐσταλὴς οἶμαι, καὶ εὔτροφος, καὶ πολύχους καρ-
πός· ἄλλως δὲ ἐν ὄρει, καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ· ἄλλως δὲ ἐν δυση-
λίῳ· ἄλλως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ· καὶ ὅλως, διαφόρως καθ᾽ ἑκάστους
τόπους, οὕτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ τοὺς ὑποδεξαμένους
τόπους, ἢ εὔφορα, ἢ εὔτροφα, ἢ ἐλάττω γίγνεται. τοῦτο τοί-
νυν ὑπερβὰς ὁ πατὴρ, καὶ ὅλον ἀνεξέταστον καταλιπὼν, ἀ-
ξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι,
καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην πρὸς, δὲ τούτοις τοσούτοις οὖσιν, ὅτι τὰ
γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει πρὸς
τε νόσου διαφθορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδας, ἢ ἀπόγνω-
σιν, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῆ,
καὶ εὔτονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυ-
μνασμένα. τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῆ, ἐν σκιᾷ τε-
τραφημένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδείᾳ, καὶ θερμοῦ ἀπο-
ρίᾳ, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ὑπερροίᾳ. εὐαλωτότερα τοίνυν τῶν
ἀνδρείων, καὶ ταῖς νόσοις ἐκκείμενα, καὶ τὴν ἴασιν οὐ πε-
ριμένοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας δυσχερέστερα. ἅτε
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κοῦφον, καὶ ὀξυκίνητον ἔχουσαι,
ὀλίγην δὲ τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ δύναμιν, ῥᾳδίως ἐς
τὸ πάθος τοῦτο κατολισθαίνουσιν. οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ
τῶν ἰατρῶν τὴν ὁμοίαν ἐπ᾽ ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδό-
τας ὡς πολὺ τοὐν μέσῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν ὅλαις,
καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς κεχωρισμέ-
νων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέμηνε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ
οὖσα, μέμηνε. καὶ μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας

ὑπάγων ὀνόματι, ἑνί καὶ τῷ αὐτῷ δοκοῦσι. ἀλλὰ χωρί-
σας ὥσπερ ἐστι, καὶ ὂν τῇ φύσει, τὸ δυνατὸν ἐφ' ἑκάστου
σκόπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέ-
μνημαι, τοῦτο πρῶτον ἐπισκοποῦμεν, φύσιν σώματος τοῦ
νοσοῦντος, καὶ κρᾶσιν. καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμαῖον, ἢ παρηβηκός. καὶ
μέγα, ἢ μικρὸν. καὶ πιμελὲς, ἢ ὀλιγόσαρκον. καὶ πάντα τὰ
τοιαῦτα. καὶ ὅλως ἄν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπι-
στος ἂν εἴη, ἀπογινώσκων τι, ἢ ὑπισχνούμενος. ἐπεὶ καὶ τῆς
μανίας αὐτῆς μυρία εἴδη ἐστι. καὶ παμπόλλους ἔχει τὰς
αἰτίας, καὶ οὐδὲ τὰς προσηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. οὐ γὰρ
ταυτὸν παρανοεῖν, καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμη-
νέναι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τοῦ μᾶλλον ἢ ἧττον ἔχεσθαι τῇ
νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν. αἰτίαι τε, τοῖς μὲν ἀνδράσιν, ἄλλαι.
ταῖς δὲ γυναιξὶν, ἕτεραι. καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν
νέοις, ἄλλαι. τοῖς δὲ γεγηρακόσι, διάφοροι. οἷον, νέοις μὲν,
πλῆθος ὡς τὸ πολύ. γέρουσι δὲ, διαβολὴ ἄκαιρος, καὶ ὀργὴ
ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσοῦσα, τὸ μὲν πρῶ-
τον, διετάραξεν. εἶτα, κατ' ὀλίγον ἐς μανίαν περιέτρεψε.
γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνεῖται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον
ἐπάγεται. μάλιστα δὲ μῖσος κατά τινος πολὺ, ἢ φθόνος
ἐπ' ἐχθρῷ εὐτυχοῦντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργὴ κατ' ὀλίγον. ταῦ-
τα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ ἐντρεφόμενα, μα-
νίαν ἀποτελεῖ. τοιαῦτά σοι ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε,
καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἔναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη
ἐμίσει, πλὴν ἔχεταί γε, καὶ οὐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ'
ἰατροῦ θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἴ γε ἄλλος τις ὑπόσχοι-
το, εἴ τις ἀπαλλάξει, μίσει τότε ὡς ἀδικοῦντα ἐμέ. καὶ
μὴν κἀκεῖνο ὦ πάτερ, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ
μὴ τελέως οὕτως ἀπέγνωστο, ἀλλά τις ἐπὶ σωτηρίας ἐλπὶς

ὑπεφαίνετο,

ὑπεφαίνετο, οὐκ ἂν οὐδὲ οὕτω ῥᾳδίως προσηψάμην, οὐδ' ἂν προχείρως φάρμακον ἐγχέαι ἐτόλμησα, δεδιὼς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν. ὁρᾷς ὡς οἴονται πάντες εἶναί τι μῖσος πρὸς τοὺς προγόνους πάσαις μητρυιαῖς, κἂν ὦσι χρησταί, καί τινα κοινὴν μανίαν ταύτην γυναικείαν αὐτὰς μεμηνέναι; τάχα οὖν τις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαντος τοῦ κακοῦ, καὶ τῶν φαρμάκων οὐ δυνηθέντων, κακοήθη, καὶ δολερὰν τὴν θεραπείαν γεγενῆσθαι. καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς ὦ πάτερ, οὕτως ἔχει. καὶ πάνυ σοι τετηρηκὼς λέγω. οὔποτε ῥᾷον ἕξει, κἂν μυριάκις πίῃ τοῦ φαρμάκου. διὰ τοῦτ' ἐπιχειρεῖν οὐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ ἀποτυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κακοδοξίᾳ περιβαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων φθονεῖσθαι. ἐὰν δέ με ἀποκηρύξῃς πάλιν, ἐγὼ μὲν, καί τοι πάντων ἔρημος γενόμενος, οὐδὲν κατὰ σοῦ δεινὸν εὔξομαι. τί δ' ἄν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖθις ἡ νόσος ἐπανέλθοι, φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρομεῖν, τί με πρᾶξαι δεήσει; θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ οὔποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τοὺς παῖδας ἔταξεν ἡ φύσις, οὐδὲ τοῦ γένους τὸ ἐπ' ἐμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἶτ' ἂν σωφρονήσῃς αὖθις ἀναλαμβάνειν πώποτε πιστεῦσαί με δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος. χθὲς, καὶ πρῴην, ἐκ τηλικούτων κακῶν ἀνασφήλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς. καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τοὺς νόμους ἀνακαλεῖς. οἴμοι πάτερ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

Πέμψεν ἡμᾶς ὦ Δελφοὶ ὁ ἡμέτερος δυνάστης Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τοῦτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπέρ τε αὐτοῦ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματος. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἥκομεν, ταῦτά ἐστιν. ἃ δὲ καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐπέστειλεν. Ἐγώ φησιν ὦ Δελφοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοιοῦτος ὑπολαμβάνεσθαι, ὁποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὁποῖον ἡ παρὰ τῶν μισούντων, καὶ φθονούντων φήμη ταῖς τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξαίμην ἄν. μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν, ὅσῳ ἱεροί τε ἐστὲ, καὶ πάρεδροι τοῦ Πυθίου, καὶ μονονοὺ σύνοικοι, καὶ ὁμωρόφιοι τοῦ θεοῦ. ἡγοῦμαι γὰρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαιμι μάτην ὠμὸς ὑπειλῆφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ δὲ, ὧν ἐρῶ τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔνι δήπου παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παραγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ, ἴσως ἐξαπατῆσαι ῥᾴδιον. θεὸν δὲ, καὶ μάλιστα τοῦτον, διαλαθεῖν ἀδύνατον. ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὤν, ἀλλ' ἀεὶ καί τις ἄλλος εὖ γεγονὼς, καὶ τραφεὶς ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκὼς, ἀεὶ διετέλουν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἐμαυτὸν παρέχων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῆ, καὶ μέτριον. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικὸν, ἢ αὐθέκαστον, οὐδεὶς οὐδὲν ἐπεκάλει μου τῷ προτέρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἑώρων τοὺς τἀναντία μοι πολιτευομένους ἐπιβουλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαντος τρόπου ἀνελεῖν με ζητοῦντας, διῄρητο δὲ ἡμῶν τότε ἡ πόλις, μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ ἀσφάλειαν εὕρισκον τὴν αὐτὴν ἅμα, καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ,

γρ. ἀλλ' εἴπερ τις

ἐκείνους μὲν ἀναστείλαιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι· καὶ ἦσαν γὰρ οὐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινοῦντες ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπόλιδες, οἳ καὶ τὴν γνώμην ᾔδεσαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην· τούτοις συναγωνισταῖς χρησάμενος, ῥᾳδίως ἐκράτησα τῆς ἐπιχειρήσεως· τοὐντεῦθεν, οἱ μὲν, οὐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ' ὑπήκουον· ἐγὼ δὲ ἦρχον· ἡ πόλις δ' ἀστασίαστος ἦν· σφαγὰς δὲ, ἢ ἐλάσεις, ἢ δημεύσεις, οὐδὲ κατὰ τῶν ἐπιβεβουλευκότων εἰργαζόμην· καίτοι ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυναστείας μάλιστα· φιλανθρωπίᾳ γὰρ, καὶ πρᾳότητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας, θαυμασίως ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξεσθαι τούτους· εὐθὺς γοῦν τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμην, καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβούλοις, καὶ συνεστίοις ἐχρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν· τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὁρῶν ὀλιγωρίᾳ τῶν προεστώτων διεφθαρμένην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἁρπαζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιῤῥοίαις ἀνεκτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστάσεσιν ἐκόσμησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναὶ τῇ τῶν ἐφεστώτων ἐπιμελείᾳ, ῥᾳδίως ἐπηύξησα, καὶ τῆς νεολαίας ἐπεμελούμην, καὶ τῶν γερόντων προὐνόουν, καὶ τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρεσιν καὶ δημοθοινίαις, διῆγον· ὕβρεις δὲ παρθένων, ἢ ἐφήβων διαφθοραὶ, ἢ γυναικῶν ἀπαγωγαὶ, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτική τις ἀπειλὴ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀκοῦσαι ἦν· ἤδη δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀφεῖναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν ἐσκοπούμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἄν τις ἐννοῶν· ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἤδη, καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τοῦτ' ἐ-

ἠμυνάμην ἀγανακτῶ τὸ πλέον. οὐχ ὅτι ἐπεβεβουλεύμην,
ἀλλ' ὅτι μὴ εἴασεν ὑπ' αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μεῖναι,
ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεστησάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μὲν
ἐμαυτὸν, διατελῶ. ἐκείνων δὲ τοὺς ἀεὶ ἐπιβουλεύοντάς
μοι κολάζων. εἶθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τῆς ὠμότητος αἰτιῶν-
ται, οὐκ ἔτι λογιζόμενοι παρὰ ποτέρου ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη
τούτων ἀρχή. συνελόντες δὲ τὰ 'ν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολά-
ζοντο, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ᾐτιῶντο, καὶ τὰς δοκούσας
ἐν αὐταῖς ὠμότητας, ὅμοιον ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἱερόσυ-
λόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὲν ἐτόλ-
μησε, μὴ λογίζοιτο, ὡς νύκτωρ ἐς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, καὶ
κατέσπασε τὰ ἀναθήματα, καὶ τοῦ ξοάνου ἥψατο, κατη-
γοροίη δὲ ἡμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε, καὶ
ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον Ἕλληνα πλη-
σίον τοῦ ἱεροῦ. καὶ γὰρ οὐ πάνυ πόῤῥω τῆς πόλεως εἶναι vita Esopi.
λέγεται ἡ πέτρα κολάσει τοιαύτῃ περιβαλεῖν. ἀλλ' οἱ μὲν
αὐτοί τε καταγελάσεσθε, ἐὰν ταῦτα λέγῃ τις καθ' ἡμῶν, καὶ
οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κατὰ τῶν ἀσε-
βούντων ὠμότητα. τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι οὐκ ἐξετάζον-
τες ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεστώς ἐστιν, εἴτε δί-
καιος, εἴτ' ἄδικος, αὐτὸ ἁπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνο-
μα μισοῦσι, καὶ τὸν τύραννον. κἂν Αἰακὸς, ἢ Μίνως, ἢ
Ῥαδάμανθυς ᾖ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος ἀνελεῖν σπεύδουσι,
τοὺς μὲν πονηροὺς αὐτῶν, πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τοὺς
δὲ χρηστοὺς, τῇ κοινωνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μί-
σει συμπεριλαμβάνοντες. ἐγὼ γοῦν ἀκούω καὶ παρ' ὑμῖν
τοῖς Ἕλλησι πολλοὺς γενέσθαι τυράννους σοφοὺς ὑπὸ
φαύλῳ ὀνόματι δοκοῦντι, χρηστὸν καὶ ἥμερον ἦθος ἐπιδε-
δειγμένους. ὧν ἐνίων, καὶ λόγους εἶναι βραχεῖς ἐν τῷ
ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀγάλματα, καὶ ἀναθήματα

τοῦ Πυθίου. ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ εἴδει
τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ
φόβος προσείη, καὶ ἐλπὶς τῆς κολάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο
πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ πρὸς ἀνάγ-
κην ἐξηγούμεθα. καὶ μισοῦσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβουλεύουσιν
ἀνθρώποις σύνεσμεν, ὅπου μηδὲ τῶν μορμολυκείων ὄφε-
λός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ὕδρας μύθῳ τὸ
πρᾶγμα ἔοικεν. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐκκόπτωμεν, τοσῷδε πλείους
ἡμῖν ἀναφύονται τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. φέρειν δ' ἀνάγ-
κη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν ἀεὶ, καὶ ἐπικάειν νὴ Δία
κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοιμεν ἐπικρατήσειν. τὸν γὰρ
ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπεσεῖν ἠναγκασμένον, ὅμοιον
χρὴ τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι. ἢ φειδόμενον τῶν πλησίον,
ἀπολωλέναι. ὅλως δὲ, τίνα οἴεσθε οὕτως ἄγριον, ἢ ἀνή-
μερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἥδεσθαι μαστιγοῦντα, καὶ οἰμω-
γῶν ἀκούοντα, καὶ σφαττομένους ὁρῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ
μεγάλην τοῦ κολάζειν αἰτίαν; ποσάκις γοῦν ἐδάκρυσα
μαστιγουμένων ἄλλων, ποσάκις δὲ θρηνεῖν, καὶ ὀδύρεσθαι
τὴν ἐμαυτοῦ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν αὐτὸς,
„ καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ,
„ διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πολὺ τοῦ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν
„ χαλεπώτερον. εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν
„ εἰ αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βούλομαι, κολάζειν τι-
„ νὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴστε, ὡς οὐδὲν μελλή-
„ σας ἑλοίμην ἂν τεθνάναι μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικοῦντας
„ κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, βούλει ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνάναι
ἀδίκως, ἢ δικαίως κολάζειν τοὺς ἐπιβούλους; τοῦτο βου-
λοίμην ἄν. αὖθις γὰρ ὑμᾶς ὦ Δελφοὶ, συμβούλους καλῶ,
πότερον, ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀποθανεῖν, ἢ ἀδίκως σώ-
ζεσθαι τὸν ἐπιβεβουλευκότα. οὐδεὶς οὕτως οἶμαι ἀνόητός ἐστιν,

ὅς οὐκ ἂν προτιμήσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τοὺς ἐχθροὺς, ἀπολωλέναι. καίτοι πόσους ἐγὼ, καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐληλεγμένων, ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἀκάνθον τουτονὶ, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, παλαιᾶς συνηθείας τῆς πρὸς αὐτοὺς μνημονεύσας. ὅταν δὲ βουληθῆτε τοὐμὸν εἰδέναι, τοὺς ἐσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε ὁποῖος ἐγὼ περὶ αὐτούς εἰμι, καὶ εἰ φιλανθρώπως προσφέρομαι τοῖς καταίρουσιν. ὅς γε καὶ σκοποὺς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πευθῆνας, τίνες, καὶ ὅθεν καταπεπλεύκασιν, ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμὲ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φεύγουσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρώην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἧκεν ὡς ἡμᾶς, ἄλλα μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀκηκοώς. ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐλεῶν τῆς ἀναγκαίας ὠμότητος. εἶτα οἴεσθε τὸν πρὸς τοὺς ὀθνείους φιλάνθρωπον οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι, εἰ μή τι διαφερόντως ἠδίκητο; ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολελόγημαι ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον ὡς ἐμαυτὸν πείθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀναθήματος, καιρὸς ὑμᾶς ἀκοῦσαι ὅθεν, καὶ ὅπως τὸν ταῦρον τοῦτον ἐκτησάμην, οὐκ ἐκδοὺς αὐτὸς τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ οὕτω μανείην, ὡς τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περίλαος ἦν τις ἡμεδαπὸς, χαλκεὺς μὲν ἀγαθὸς, πονηρὸς δὲ ἄνθρωπος. οὗτος πάμπολυ τῆς ἐμῆς γνώμης διημαρτηκὼς, ᾤετο χαριεῖσθαί μοι, εἰ καινήν τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν, ὡς ἐξ ἅπαντος κολάζειν ἐπιθυμοῦντι, καὶ δὴ κατασκευάσας τὸν βοῦν, ἧκέ μοι κομίζων, κάλλιστον ἰδεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον. κινήσεως γὰρ αὐτῷ, καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν

κεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐθὺς, ἄξιον τὸ κτῆμα τοῦ Πυθίου, πεμπέσθω ὁ ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεστὼς, τί δ' εἰ μάθοις ἔφη τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν χρείαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἤν τινα ἔφη κολάζειν ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχάνημα τοῦτο, καὶ κατακλείσας, προστιθέναι μὲν τοὺς αὐλοὺς τούσδε πρὸς τοὺς μυκτῆρας τοῦ βοὸς, πῦρ δ' ὑποκαίειν κελεύειν. καὶ ὁ μὲν, οἰμώξεται, καὶ βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος. ἡ βοὴ δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει, οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνῶδες, καὶ μυκήσεται γοερώτατον, ὡς τὸν μὲν, κολάζεσθαι, σὲ δὲ, τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλούμενον. ἐγὼ δὲ ὡς τοῦτ' ἤκουσα, ἐμυσάχθην τὴν κακομηχανίαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίσησα τοῦ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ ἔφην ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι, δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς τέχνης, καὶ μίμησαι τοὺς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἃ φῂς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν τούτοις ὁ Περίλαος. ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμαστῆς σου τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῇς. καὶ ὁ μὲν, δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτοῦ εὐμηχανίας. ἐγὼ δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνουν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαιρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιάνειε τὸ ἔργον ἐναποθανὼν, ἐκεῖνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα. καθάρας δὲ τὸν βοῦν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀνατεθησόμενον τῷ θεῷ, καὶ ἐπιγράψαί γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν. τοῦ ἀνατιθέντος ἐμοῦ τοὔνομα. τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον. τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνου. τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν.

τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν· τὰ τοῦ σοφοῦ χαλκέως μέλη τὴν πρώτην πεῖραν τῆς μουσικῆς. ὑμεῖς δὲ ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ μετὰ τῶν πρέσβεων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τοῦ ἱεροῦ, ὡς πάντες εἰδεῖεν οἷος ἐγὼ πρὸς τοὺς πονηρούς εἰμι, καὶ ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς εἰς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γοῦν καὶ τοῦτο μόνον δηλῶσαί μου τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθείς, καὶ ὁ ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι φυλαχθεὶς πρὸς ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μὴ δὲ μελῳδήσας ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνα τὰ τοῦ τεχνίτου μυκήματα. καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ, καὶ πεῖραν ἔλαβον τῆς τέχνης, καὶ κατέπαυσα τὴν ἄμουσον ἐκείνην, καὶ ἀπάνθρωπον ᾠδὴν καὶ τὰ μὲν παρόντα, ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπειδάν μοι παράσχῃ μηκέτι δεῖσθαι κολάσεων. ταῦτα μὲν ὦ Δελφοὶ τὰ παρὰ τοῦ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα. καὶ δίκαιοι ἂν εἴημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυροῦντες ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τοῦ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ, καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηροῦ δοκοῦντος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἠναγκασμένου, ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσέσθαι τὸν ἄνδρα, φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ, καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὡρμημένον. λάβετε οὖν αὐτοὶ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὔξασθε ὑπέρ τε τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ Φαλάριδος. καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποστερήσητε καλλίστου τε ἅμα, καὶ δικαιοτάτου ἀναθήματος.

Υτε Ἀκραγαντίνων, ὦ ἄνδρες Δελφοί, πρόξενος ὤν, οὔτε ἰδιόξενος αὐτοῦ Φαλάριδος, οὔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίας αἰτίαν, ἢ μελλούσης φιλίας ἐλπίδα, τῶν δὲ πρέσβεων ἀκούσας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτοῦ, ἐπιεικῆ καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέπον προορώμενος, ἀνέστην παραινέσων ὑμῖν μήτε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβοῦντα, μήτ' ἀνάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον ἀπαλλοτριοῦν. καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων εἰς ἀεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης, καὶ ἐπινοίας κακίστης, καὶ δικαίας κολάσεως. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ ἐνδοιάσαι ὅλως ὑμᾶς περὶ τούτου, καὶ δημιουργοὺς ἡμῖν προθεῖναι τὴν διάσκεψιν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπίσω αὖθις ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομίζω. μᾶλλον δὲ, οὐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπολελοιπέναι. οὐδὲν γὰρ, ἀλλ' ἡ ἱεροσυλία τὸ πρᾶγμά ἐστι, μακρῷ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, ὅσον τοῦ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλᾶν, τὸ μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βουλομένοις ἐπιτρέπειν ἀσεβέστερον. δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὤν, καὶ τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίου εὐκλείας, εἰ φυλάττοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν παρόντων προσγένοιτο, μήτ' ἀποκλείειν τὸ ἱερὸν τοῖς εὐσεβοῦσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα τῷ θεῷ συκοφαντοῦσαν, καὶ ψήφῳ, καὶ δικαστηρίῳ δοκιμάζουσαν τοὺς ἀνατιθέντας. οὐδεὶς γὰρ ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἂν, εἰδὼς μὴ προσησόμενον τὸν θεὸν, ὅ,τι ἂν μὴ πρότερον Δελφοῖς δοκῇ. ὁ μὲν οὖν Πύθιος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τοῦ ἀναθήματος

τος ψῆφον ἤνεγκεν. ἔτι γοῦν ἐμίσει τὸν Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτοῦ ἠμύνατο, ῥᾴδιον ἦν ἐν τῷ Ιονίῳ μέσῳ καταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ τῆς ἀγούσης ὁλκάδος. ὁ δὲ, πολὺ τοὐναντίον ἐν εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὥς φασι, παρέχειν αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν καταχθῆναι. καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τοῦ μονάρχου εὐσέβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον τοῦτον τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τοῦτ' ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς οὕτω δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσαν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κεκρίσθαι μὴ δὲ τοῦ ἀνατεθεῖναι ἄξιος. ὁ μὲν οὖν τἀναντία μοι ἐγνωκὼς καθάπερ ἐκ τοῦ Ακράγαντος ἄρτι καταπεπλευκὼς, σφαγάς τινας, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγάς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐτραγῴδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τοῦ πλοίου ἀποδεδημηκότα. χρὴ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μὴ δὲ τοῖς πεπονθέναι φάσκουσι πάνυ πιστεύειν διηγουμένοις. ἄδηλον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, οὐχ ὅπως αὐτοὺς, ἃ μὴ ἐπιστάμεθα κατηγορεῖν. εἰ δ' οὖν τι καὶ πέπρακται τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τοῦτ' οὐ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤδη, δικασταὶ εἶναι ἀξιοῦμεν. καὶ δέον θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεὸν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμψειέ τις, σκοποῦντες, καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ιόνιον δικαίως, ἢ ἀδίκως τυραννοῦνται. καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων, ἐχέτω ὅπῃ καὶ βέλτιστα. ἡμῖν δὲ, ἀναγκαῖον οἶμαι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλαι διέκειτο, καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιοῦσι, λῷον ἔσται. ὅτι μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκοῦμεν αὐτοὶ, καὶ πέτρας γεωργοῦμεν, οὐχ Ομηρον χρὴ περιμένειν, δηλώσοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεστι ταῦτα, καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῷ ἀεὶ συνῆμεν

σιν. τὸ δ᾽ ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες,
καὶ οἱ εὐσεβοῦντες, ταῦτα Δελφῶν τὰ πεδία. ταῦθ᾽ ἡ πρό-
σοδος. ἐντεῦθεν ἡ εὐπορία. ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ
τἀληθῆ πρός γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ
τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν, καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάν-
τα ὑπὸ γεωργῷ τῷ θεῷ, ὃς οὐ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις
ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ᾽ ἔτι ἐν Φρυξὶν, ἢ Λυδοῖς,
ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν, ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερ-
βορέοις αὐτοῖς, πάντα ἐς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δεύ-
τερα, μετὰ τὸν θεὸν, ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ᾽ ἁπάντων, καὶ εὐ-
ποροῦμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν. ταῦτα τὸ ἀρχαῖον. ταῦτα
τὸ μέχρι νῦν. καὶ μὴ παυσαίμεθά γε οὕτω βιοῦντες. μέ-
μνηται δὲ οὐδεὶς πώποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀναθήματος παρ᾽
ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, οὐδὲ κωλυθέντα τινὰ θύειν, ἢ ἀνατιθέ-
ναι. καὶ διὰ τοῦτ᾽ οἶμαι καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ηὔξηται τὸ
ἱερὸν, καὶ ὑπερπλουτεῖ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν μηδ᾽
ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδὲν, μηδὲ παρὰ τὰ πάτρια
νόμον καθιστάναι, φιλοκρινεῖν τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεα-
λογεῖν τὰ πεμπόμενα, ὅθεν, καὶ ἀφ᾽ ὅτου, καὶ ὁποῖα. δε-
ξαμένους δὲ, ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετοῦντας ἀμ-
φοῖν, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι. δοκεῖτε δέ μοι ὦ ἄν-
δρες Δελφοὶ, ἄριστα βουλεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ
λογίσασθαι πρῶτον ὑπὲρ ὅσων, καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις.
πρῶτον μὲν, ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀ-
ναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν παλαιῶν, καὶ
δόξης τοῦ μαντείου. ἔπειτα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν
συμφερόντων τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ Δελφῶν.
ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλείας, ἢ κα-
κοδοξίας. τούτων γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μεῖζον, εἰ σωφρονεῖ-
τε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡγήσεσθε ἄν. περὶ μὲν οὖν ὧν βου-

λούμεθα, ταῦτά ἐστιν· οὐ Φάλαρις τύραννος εἷς, οὐδὲ ταῦρος οὗτος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσοι νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολλὰ πολλάκις ἀνατεθησόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον μὲν γὰρ, τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον. τίνος οὖν ἕνεκα, μήθ' ὡς ἀεὶ, μήθ' ὡς πάλαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσωμεν. ἢ τί μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσομεν καὶ ὃ μὴ δὲ πώποτε, ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γέγνηται ἡμῖν, νῦν καταστησόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι τοὺς ἀνατιθέντας, καὶ μὴν ἐξ ἐκείνου μὲν τοῦ παλαιοῦ ἔθους, τοῦ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησθαι τὸ ἱερὸν, ἁπάντων ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐνίων δωρουμένων τὸν θεόν. εἰ δ' ὑμᾶς αὐτοὺς δοκιμαστὰς, καὶ ἐξεταστὰς ἐπιστήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, ὀκνῶ μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, οὐδενὸς ὑπομένοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλίσκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτοῦ κρίνεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τοῦ ἀνατιθέναι ἀνάξιος;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Η ΨΕΥΔΟΜΑΝΤΙΣ.

σ Υ μὲν ἴσως ὦ φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τοῦτο, καὶ φαῦλον οἴει τὸ πρόσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλεξάνδρου σοι τοῦ Ἀβωνοτειχίτου, τοῦ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγρά-

ψαντα, πέμψαι· τὸ δὲ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπεξιέναι, οὐ μεῖόν ἐστιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι· τοσοῦτος εἰς κακίαν οὗτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκεῖνος. ὅμως δὲ, εἰ μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἱστορουμένοις προσλογιεῖσθαι, ὑποστήσομαί σοι τὸν ἆθλον. καὶ τὴν Αὐγείου βουστασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύναμίν γε τὴν ἐμαυτοῦ, ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι, ὀλίγους ὅσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο. αἰδοῦμαι μὲν οὖν ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπέρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. σὺ μὲν, ἀξιοῦντος μνήμῃ καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον. ἐμοῦ δὲ, σπουδὴν ποιουμένου ἐπὶ τοιαύτῃ ἱστορίᾳ, καὶ πράξεσιν ἀνθρώπου ὃν οὐκ ἀναγινώσκεσθαι πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν πανδήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πιθήκων, ἢ ἀλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἤν τις ἡμῖν ἐπιφέρῃ ταύτην τὴν αἰτίαν, ἕξομεν καὶ αὐτοὶ εἰς παράδειγμά τι τοιοῦτον ἀνενεγκεῖν. καὶ Ἀρριανὸς γὰρ ὁ τοῦ Ἐπικτήτου μαθητὴς, ἀνὴρ Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅλον τὸν βίον συγγενόμενος, ὅμοιόν τι παθὼν, ἀπολογήσαιτ' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου γοῦν τοῦ λῃστοῦ κἀκεῖνος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν. ἡμεῖς δὲ, πολὺ ὠμοτέρου λῃστοῦ μνήμην ποιησόμεθα, ὅσῳ μὴ ἐν ὕλῃ, καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν οὗτος ἐλῄστευεν, οὐ Μινύαν μόνην, οὐδὲ τὴν Ἴδην κατατρέχων, οὐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν ὡς εἰπεῖν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λῃστείας τῆς αὐτοῦ. πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφὴν, ὡς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις

Arianus.

ἦν· τὸ γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τοῦτο δείξω, μέγας τε ἦν καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀληθῶς. λευκὸς τὴν χρόαν, τὸ γένειον οὐ πάνυ λάσιος· κόμην τὴν μὲν, ἰδίαν, τὴν δὲ, καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, Φενάκη. καὶ τοὺς πολλοὺς ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λεληθυῖαν. ὀφθαλμοὶ, πολὺ τὸ γοργὸν, καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες. φώνημα, ἥδιστόν τε ἅμα, καὶ λαμπρότατον. καὶ ὅλως, οὐδαμόθεν μεμπτὸς ἦν ταύτῃ γε. τοιόσδε μὲν τὴν μορφήν. ἡ ψυχὴ δὲ, καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκουροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοιούτῳ τινί. συνέσει μὲν γὰρ, καὶ ἀγχινοίᾳ, καὶ δριμύτητι, πάμπολυ τῶν ἄλλων διέφερε. καὶ τό γε περίεργον, καὶ εὐμαθὲς, καὶ τὸ μνημονικὸν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυὲς, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἑκασταχοῦ ὑπῆρχεν αὐτῷ. ἐχρῆτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριστον. καὶ ὄργανα ταῦτα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων, ἀκρότατος ἀπετελέσθη ὑπὲρ τὰς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον, ἢ Φρυνώνδαν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον. αὐτὸς μὲν γὰρ τῷ γαμβρῷ Ῥουτιλιανῷ ποτὲ γράφων, καὶ τὰ μετριώτατα ὑπὲρ αὑτοῦ λέγων, Πυθαγόρᾳ ὅμοιος εἶναι ἠξίου. ἀλλὰ ἵλεως μὲν ὁ Πυθαγόρας εἴη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην θεσπέσιος. εἰ δὲ κατὰ τοῦτον ἐγεγένητο, παῖς ἂν εὖ οἶδ' ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε. καὶ πρὸς Χαρίτων, μή με νομίσῃς ἐφ' ὕβρει ταῦτα τοῦ Πυθαγόρου λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον αὐτοὺς πρὸς ὁμοιότητα τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ τις τὰ χείριστα, καὶ βλασφημότατα τῶν ἐπὶ διαβολῇ περὶ τοῦ Πυθαγόρου λεγομένων, οἷς ἔγωγε οὐκ ἂν πεισθείην ὡς ἀληθέσιν οὖσιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοστὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκεῖνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ διατύπω-

φον ποικιλοτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιορκιῶν, καὶ κακοτεχνιῶν συγκειμένην, ῥᾳδίαν, τολμηράν, παράβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέντα, καὶ πιθανὴν, καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτικὴν τοῦ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βουλήσεως ἐοικυῖαν. οὐδεὶς γοῦν τὸ πρῶτον ἐντυχὼν, οὐκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν περὶ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ προσέτι, ἁπλοϊκώτατός τε, καὶ ἀφελέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τὸ μεγαλουργὲς προσῆν, καὶ τὸ, μηδὲν ἀεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' ἀεὶ τοῖς μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νοῦν. μειράκιον μὲν οὖν ἔτι ὢν, πάνυ ὡραῖον, ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλάμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκούειν τῶν διηγουμένων, ἀνέδην ἐπόρνευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς δεομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐραστὴς γόης, τῶν μαγείας, καὶ ἐπῳδὰς θεσπεσίους ὑπισχνουμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς, καὶ κλήρων διαδοχάς. οὗτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τὴν αὐτοῦ πράξεων ἑτοιμότατον, οὐ μεῖον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς τῆς ὥρας τῆς ἐκείνου, ἐξεπαίδευσέ τε αὐτὸν, καὶ διετέλει ὑπουργῷ, καὶ ὑπηρέτῃ, καὶ διακόνῳ χρώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος, δημοσίᾳ μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἠπίστατο δὲ κατὰ τὴν Θῶνος τοῦ Αἰγυπτίου γυναῖκα, φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά. ὧν ἁπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐραστὴς, τὸ γένος Τυανεὺς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ Τυανεῖ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ τραγῳδίαν εἰδότων. ὁρᾷς ἐξ οἵας σοι διατριβῆς ἄνθρωπον λέγω; ἤδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιπλάμενος, καὶ τοῦ Τυανέως ἐκείνου ἀποθανόντος, ἐν

ἀπορίᾳ

ἀπορίᾳ καθεστῶτες, ἀπημβλυνηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο, οὐκ ἔτι μικρὸν οὐδὲν ἐπενόει, ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ, τῶν καθιέντων ἐς τοὺς ἀγῶνας πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν, Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο οἶμαι, περιῄεσαν γοητεύοντες καὶ τοὺς παχεῖς τῶν ἀνθρώπων (οὕτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν μάγων φωνῇ τοὺς πολλοὺς ὀνομάζουσιν) ἀποκείροντες. ἐν δὲ τούτοις, καὶ μακέτιν γυναῖκα πλουσίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλομένην, ἐξευρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκοῦντα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυνίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρίου κατὰ τοὺς Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινοῦ, καὶ ὀλίγους τοὺς οἰκήτορας ἔχοντος. ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ, καὶ τιθασούς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταυτὰ τοῖς βρέφεσι, πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκὸς, ὁπότε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινὸς οἶμαι τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ, ὠνοῦνται τῶν ἑρπετῶν ἓν τὸ κάλλιστον, ὀλίγων ὀβολῶν. καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δυεῖν τούτοιν μεγίστοιν τυραννούμενον, ἐλπίδος, καὶ φόβου, καὶ ὅτι ὁ τούτων ἑκατέρῳ ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλουτήσειεν ἄν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιότι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἑώρων τὴν

πρόγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην οὖσαν, καὶ Δελφοὺς οὕτω πάλαι πλουτῆσαι, καὶ ἀοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων ἀεί, δι' οὓς προεῖπον τυράννους, τὴν ἐλπίδα, καὶ τὸν φόβον, φοιτώντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προμαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἑκατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθους ἀνατιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους στρέφοντες, καὶ κυκῶντες, μαντεῖον συστήσασθαι, καὶ χρηστήριον ἐβουλεύοντο. εἰ γὰρ τοῦτο προχωρήσειεν αὐτοῖς, αὐτίκα πλούσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσεσθαι ἤλπιζον, ὅπερ μειζόνως, ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσδοκίαν ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφάνη τῆς ἐλπίδος. τοὐντεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιοῦντο, πρῶτα μὲν περὶ τοῦ χωρίου, δεύτερον δέ, ἥτις ἡ ἀρχή, καὶ ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν οὖν Κοκκωνᾶς, τὴν Χαλκηδόνα ἐδοκίμαζεν ἐπιτήδειον εἶναι, καὶ ἐμπόρων χωρίον, τῇ τε Θρᾴκῃ, καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικοῦν, οὐχ ἑκὰς οὐδὲ τῆς Ἀσίας, καὶ Γαλατίας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων ἐθνῶν ἁπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἔμπαλιν τὰ οἴκοι προὔκρινε, λέγων ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς τὴν τῶν τοιούτων ἀρχήν, καὶ ἐπιχείρησιν, ἀνθρώπων δεῖν παχέων, καὶ ἠλιθίων τῶν ὑποδεξομένων, οἵους τοὺς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν, ὑπεροικοῦντας τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, δεισιδαίμονας τοὺς πολλούς, καὶ ἠλιθίους, καὶ μόνον εἰ φανείη τις αὐλητήν, ἢ τυμπανιστήν, ἢ κυμβάλοις κροτῶν ἐπαγόμενος, κοσκίνῳ τὸ τοῦ λόγου μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάντας κεχηνότας πρὸς αὐτόν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπουρανίων προσβλέποντας. ὀλίγης δὲ περὶ τούτου στάσεως αὐτοῖς γενομένης, τέλος, ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα, χρήσιμον γάρ τι ὅμως ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν, ἐν τῷ

Ἀπόλλωνος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις, κατορύττουσι δέλτους χαλκᾶς, λεγούσας, ὡς αὐτίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλλωνι, μέτεισιν εἰς τὸν πόντον, καὶ καθέξει τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὗται αἱ δέλτοι ἐξεπίτηδες εὑρεθεῖσαι, διαφοιτῆσαι ῥαδίως τοῦτον τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν, καὶ τὸν πόντον ἐποίησαν. καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. κἀκεῖνοι γοῦν καὶ νεὼν αὐτίκα ἐψηφίσαντο ἐγείρειν, καὶ τοὺς θεμελίους ἤδη ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωνᾶς, ἐν Χαλκηδόνι καταλείπεται, διπλοῦς τινας, καὶ ἀμφιβόλους, καὶ λοξοὺς χρησμοὺς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης οἶμαι δηχθείς. προεισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη, καὶ πλοκάμους καθειμένος, καὶ μεσόλευκον χιτῶνα πορφυροῦν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ αὐτοῦ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἅρπην ἔχων κατὰ τὸν Περσέα, ἀφ' οὗ ἑαυτὸν ἐγενεαλόγει μητρόθεν. καὶ οἱ ὄλεθροι ἐκεῖνοι Παφλαγόνες, εἰδότες αὐτοῦ ἄμφω τοὺς γονέας ἀφανεῖς, καὶ ταπεινούς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ, λέγοντι.

» Περσείδης γενεὴν, Φοίβῳ φίλος οὗτος ὁρᾶται.
» Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλειρίου αἷμα λελογχώς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλείριος, μάχλος, καὶ γυναικομανὴς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Παφλαγονίας στύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα. εὕρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης προμαντευσαμένης,

» Εὐξείνου πόντοιο παρ' ἠϊόνεσσ' ἄχρι Σινώπης,
» Ἔσται τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προφήτης,
» Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος, τριαδῶν δεκάδων τε,
» Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρισάριθμον,
» Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωνυμίην τετράκυκλον.

Εἰσβαλὼν γοῦν ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης τραγῳδίας, διὰ πολλοῦ ἐς τὴν πατρίδα περίβλεπτός τε, καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμηνέναι προσποιούμενος ἐνίοτε, καὶ ἀφροῦ ὑποπιμπλάμενος τὸ στόμα. ῥᾳδίως δὲ τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, στρουθίου τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασησαμένῳ. τοῖς δὲ, θεῖόν τι, καὶ φοβερὸν ἐδόκει ὁ ἀφρός. ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκεύαστο, κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνη, ἀνθρωπόμορφόν τι ἐπιφαίνουσα, κατάγραφος, πάνυ εἰκασμένη, ὑπὸ θριξὶν ἱππείαις ἀνοίγουσά τε, καὶ αὖθις ἐπικλείουσα τὸ στόμα. καὶ γλῶττα, οἷα δρακόντων διττὴ, μέλαινα προέκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ αὐτὴ ἑλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων, προϋπῆρχε, καὶ οἴκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγῳδήσων, μᾶλλον δὲ, πρωταγωνιστὴς ἐσόμενος. ἤδη δὲ ἄρχεσθαι δέον, μηχανᾶταί τι τοιόνδε. Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τοὺς θεμελίους τοῦ νεὼ τοὺς ἄρτι ὀρυττομένους, συνειστήκει δὲ ἐν αὐτοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν ποθὲν συλλειβόμενον, ἢ ἐξ οὐρανοῦ πεσὸν, ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον ᾠὸν προκεκενωμένον, ἔνδον φυλάττον ἑρπετόν τι ἀρτιγέννητον. καὶ βυθίσας τοῦτο ἐν μυχῷ τοῦ πηλοῦ, ὀπίσω αὖθις ἀπηλλάττετο. ἕωθεν δὲ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατάχρυσον καὶ τοῦτο, καὶ τὴν ἅρπην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα τὴν κόμην ἄνετον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείροντές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει, ἐπὶ βωμόν τινα ὑψηλὸν ἀναβὰς, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζεν, αὐτίκα μάλα δεξομένην ἐναργῆ τὸν θεόν. οἱ παρόντες δὲ, συνδεδραμήκει γὰρ σχεδὸν ἅπασα ἡ πόλις ἅμα γυναιξὶ, καὶ γέρουσι, καὶ παιδίοις, ἐτεθήπεσαν, καὶ ηὔχοντο, καὶ προσεκύνουν. ὁ δὲ, φωνάς τινας ἀσήμους

φθεγγόμενος, εἶναι γένοιτ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων, ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας ὅ, τι καὶ λέγοι· πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμίγνυε τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἀσκληπιόν· εἶτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεών· καὶ ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προῳκοδομημένην τοῦ χρηστηρίου πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕμνους τε ᾖδεν Ἀσκληπιοῦ, καὶ Ἀπόλλωνος μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἥκειν τύχῃ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν. εἶτα φιάλην αἰτήσας, ἀναδόντος τινὸς, ῥᾳδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμᾶται μετὰ τοῦ ὕδατος, καὶ τοῦ πηλοῦ τὸ ᾠὸν ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέκλειστο, κηρῷ λευκῷ, καὶ ψιμμυθίῳ τὴν ἁρμογὴν τοῦ στόματος ξυγκεκολλημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχειν ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν· οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέβλεπον ὅ, τι καὶ γένοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ᾠὸν ἐν τῷ ὕδατι εὑρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ κατάξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο τὸ τοῦ ἑρπετοῦ ἐκείνου ἔμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἱλούμενον, ἀνέκραγον εὐθὺς, καὶ ἠσπάζοντο τὸν θεὸν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ χανδὸν ἕκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυροὺς, καὶ πλούτους, καὶ ὑγιείας, καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αἰτῶν παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ, δρομαῖος αὖθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἵετο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιὸν δὶς τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπαξ τίκτονται ἄνθρωποι, οὐκ ἐκ Κορωνίδος μὰ Δί', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεννημένον. ὁ δὲ λεὼς ἅπας, ἠκολούθει, πάντες ἔνθεοι, καὶ μεμηνότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων. ἡμέρας μὲν οὖν, οἴκοι ἔμενεν, ἐλπίζων, ὅπερ ἦν, ὑπὸ τῆς φήμης, αὐτίκα μάλα παμπόλλους τῶν Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερεπέπληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τοὺς ἐγκεφάλους, καὶ τὰς καρδίας προεξῃρημένων,

οὐδὲν ἐοικότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰκίσκῳ τινὶ ἐπὶ κλίνης καθιζόμενος, μάλα θεοπρεπῶς ἐσταλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον τὸν πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιὸν, μέγιστόν τε, καὶ κάλλιστον ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐτοῦ τραχήλῳ περιελίσσας, καὶ τὴν οὐρὰν ἔξω ἀφεὶς, πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προκεχύσθαι αὐτοῦ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι, μόνην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀποκρύπτων, ἀνεχομένου πάντα ἐκείνου, προὔφαινε τὴν ὀθονίνην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τοῦ χιτῶνος, ὡς δῆθεν ἐκείνου τοῦ φαινομένου πάντως οὖσαν. εἶτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον οὐ πάνυ φαιδρὸν, οὐδὲ εἰς κόρον τοῦ φωτὸς δεχόμενον, καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ προεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιωρουμένων. οἷς εἰσελθοῦσι, τεράστιον ὡς εἰκὸς τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τοῦ τέως μικροῦ ἑρπετοῦ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσοῦτον δράκοντα πεφηνέναι ἀνθρωπόμορφον. καὶ ταῦτα, καὶ τιθασσόν. ἠπείγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξοδον. καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν. ἐξηλαύνοντο ὑπὸ τῶν ἀεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετρύπητο δὲ κατὰ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι καὶ τοὺς Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσοῦντι λόγος. ὅτε ὁ μὲν, ἤδη πονήρως εἶχεν. οἱ δὲ, περιστάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθουν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ προσειπεῖν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύτην, οὐχ ἅπαξ ὁ μιαρὸς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι λέγεται. καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλουσίων ἀφίκοιντο νεαρώτεροι. ἐνταῦθα ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τἀληθῆ λέγειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγόσι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι, καὶ ἀπαιδεύτοις ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἁπτόμενοι τοῦ δράκοντος. καὶ γὰρ τοῦτο πα

ἔδειξε τοῖς βουλομένοις ὁ Ἀλέξανδρος· ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τὴν κεφαλὴν ἔνδοθεν αὐτοῦ ἀνοίγουσάν τε, καὶ συγκλείουσαν τὸ στόμα, ὥστε πάνυ τὸ μηχάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτου τινὸς, ἢ καὶ αὐτοῦ Ἐπικούρου, ἢ Μητροδώρου, ἤ τινος ἄλλου, ἀδαμαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώμην ἔχοντος, ὡς ἀπιστῆσαι, καὶ ὅπερ ἦν, εἰκάσαι, καὶ εἰ μὴ εὑρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκεῖνο γοῦν προπεπεισμένου, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς μαγγανείας· τὸ δ' οὖν πᾶν, ψεῦδός ἐστι, καὶ γενέσθαι ἀδύνατον. κατ' ὀλίγον οὖν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία, καὶ ἡ Θρᾴκη, συνέρρει, ἑκάστου τῶν ἀπαγγελλόντων ὡς τὸ εἰκὸς λέγοντος, ὡς καὶ γεννώμενον ἴδοι τὸν θεὸν, καὶ ὕστερον ἅψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτοῦ γεγενημένου, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ ἐοικότος. γραφαί τε ἐπὶ τούτῳ, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν, ἐκ χαλκοῦ· τὰ δὲ, ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα· καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπιτεθὲν, Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἔκ τινος ἐμμέτρου καὶ θείου προστάγματος· ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος·

» Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἷμα Διὸς, φάος ἀνθρώποισι·

καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, οὗπερ ἕνεκα τὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δεομένοις, καὶ θεσπίζειν παρ' Ἀντιλόχου τοῦ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν, καὶ γὰρ ἐκεῖνος μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν τοῦ Ἀμφιαρέω, καὶ τὸν ἐν Θήβαις ἀφανισμὸν αὐτοῦ, ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, οὐ πονήρως ἀπήλλαξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δύ' ὀβολοὺς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμῷ λαμβάνων· ἐκεῖθεν οὖν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις, ὡς μαντεύεται ὁ θεὸς, ῥητὴν ἡμέραν τινὰ προειπών· ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, ὅ

δέοιτο ἄν, καὶ ὃ μάλιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα, καταρράψαι τε, καὶ κατασημήνασθαι κηρῷ, ἢ πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ. αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βιβλία, καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθών, ἤδη γὰρ ὁ νεὼς ἐγήγερτο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκεύαστο, καλέσειν ἔμελλε κατὰ τάξιν τοὺς δεδωκότας ὑπὸ κήρυκι, καὶ θεολόγῳ, καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεσημασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν, ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος, ἀμειβομένου τοῦ θεοῦ περὶ ὅτου τις ἔροιτο. ἦν δὲ τὸ μηχάνημα τοῦτο, ἀνδρὶ μὲν οἵῳ σοί, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἵῳ ἐμοί, πρόδηλον, καὶ γνῶναι ῥᾴδιον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ κορύζης μεστοῖς τὴν ῥῖνα, τεράστιον, καὶ πάνυ ἀπίστῳ ὅμοιον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίγνωσκέ τε τὰς ἐρωτήσεις ἑκάστας, καὶ τὰ δοκοῦντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο. εἶτα κατειλήσας αὖθις, καὶ σημηνάμενος, ἀπεδίδου μετὰ πολλοῦ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ ἦν παρ᾽ αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ οὗτος ἠπίστατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημηνάμενος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγῖσι δυσμιμήτοις, εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γιγνώσκων ἦν. τίνες οὖν αἱ ἐπίνοιαι, ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε τοίνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρώτη μὲν ἐκείνη ὦ φίλτατε Κέλσε, βελόνην πυρώσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγῖδα μέρος τοῦ κηροῦ διατήκων, ἐξῄρει. καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ βελόνῃ αὖθις ἐπιχλιαίνων τὸν κηρόν, τόν τε κάτω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγῖδα ἔχοντα, ῥᾳδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος ὁ διὰ τοῦ λεγομένου κολλυρίου. σκευασὸν δὲ τοῦτό ἐστιν ἐκ πίττης Βρεττίας, καὶ ἀσφάλτου, καὶ λίθου τοῦ διαφανοῦς τετριμμένου, καὶ κηροῦ, καὶ μαστίχης. ἐκ γὰρ τούτων ἁπάντων, ἀναπλάσας τὸ κολλ

λύριον, καὶ θερμήνας πυρί, σιάλῳ τὴν σφραγῖδα προχρίσας, ἐπετίθει, καὶ ἀπεμάττε τὸν τύπον· εἶτα αὐτίκα ξηροῦ ἐκείνου γενομένου, λύσας ῥᾳδίως, καὶ ἀναγνούς, ἐπιθεὶς τὸν κηρόν, ἀντιτύπου, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγῖδα οὐ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο πρὸς τούτοις ἄκουσον· τιτάνου γὰρ εἰς κόλλαν ἐμβαλών, ᾗ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τούτου ποιήσας ἔτι ὑγρὸν ὄντα, ἐπετίθει τῇ σφραγῖδι· καὶ ἀφελών, αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον, τούτῳ δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτο ἐπινενοημένα, ὧν οὐκ ἀναγκαῖον μεμνῆσθαι ἁπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σοῦ, ἐν οἷς κατὰ τῶν μάγων συνέγραψας, καλλίστοις τε ἅμα, καὶ ὠφελιμωτάτοις συγγράμμασι καὶ δυναμένοις σωφρονίζειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραθεμένου, καὶ πολλῷ τούτων πλείονα. ἔχρησεν οὖν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐνταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκὸς τῇ ἐπινοίᾳ προσάπτων, τοῖς μέν, λοξά, καὶ ἀμφίβολα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος· τοῖς δέ, καὶ πάνυ ἀσαφῆ· χρησμῳδικὸν γὰρ καὶ τοῦτο αὐτῷ ἐδόκει· τοὺς δέ, ἀπέτρεπεν, ἢ προύτρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι· τοῖς δέ, θεραπείας προύλεγε, καὶ διαίτας, εἰδὼς ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην, πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμουν παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἀκόπου τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπους αἰγείου συντιθεμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπάς, καὶ κλήρων διαδοχάς, εἰσαῦθις ἀεὶ ἀνεβάλλετο, προστιθεὶς ὅτι ἔσται πάντα ὁπόταν ἐθελήσω ἐγώ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης μου δεηθῇ, καὶ εὔξηται ὑπὲρ ὑμῶν. ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμῷ, δραχμή, καὶ δύ' ὀβολώ· μὴ μικρὸν οἰηθῇς ὦ ἑταῖρε, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι

τὸν πόρον τοῦτον, ἀλλ' ἢ ἑπτὰ, καὶ ὀκτὼ μυριάδας ἑκάστου ἔτους ἤθροιζεν, ἀνὰ δέκα, καὶ πεντεκαίδεκα χρησμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ἀπληστίας ἀναδιδόντων. λαμβάνων δὲ, οὐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, οὐδ' εἰς πλοῦτον ἀπεθησαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργοὺς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησμοποιοὺς, καὶ χρησμοφύλακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστὰς, καὶ ἐξηγητὰς, ἅπασιν ἐνέμεν ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν. ἤδη δέ τινας καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ μαντείου, καὶ διηγησομένους, ὡς προείποι, καὶ ἀνεύροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ λῃστὰς ἐξελέγξοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσοῦντας ἰάσαιτο. ἐνίους δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας, ἀναστήσειε. δρόμος οὖν καὶ ὠθισμὸς ἁπανταχόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ, καὶ μαθητῇ τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ αὖ καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμὸς,

» Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προφήτην.
» Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφήτου.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νοῦν ἐχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφρονήσαντες, συνίσταντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικούρου ἑταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἠρέμα ἡ πᾶσα μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τοῦ δράματος, ἐκφέρει φόβητρόν τι ἐπ' αὐτοὺς, λέγων, ἀθέων ἐμπεπλῆσθαι, καὶ χριστιανῶν τὸν πόντον. οἳ περὶ αὐτοῦ τολμῶσι τὰ κάκιστα βλασφημεῖν. οὓς ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἴγε ἐθέλουσιν ἵλεω ἔχειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικούρου καὶ τοιοῦτόν τινα χρησμὸν ἀπεφθέγξατο. ἐρομένου γάρ τινος τί πράττει ἐν ᾅδου ὁ Ἐπίκουρος, μολυβδίνας ἔφη ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κάθηται. εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον, ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων

φαίνεται, καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπίκουρον ἦν· μάλα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον προσεπολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατείᾳ φίλος, ἀληθείᾳ δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικούρῳ, ἀνδρὶ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι, καὶ μόνῳ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότι; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν, φίλοι· καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν· ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκουρος, οὕτω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν, ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλωτι καὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἄμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίστατο τοὺς περὶ Λέπιδον, καὶ ἄλλους ὁμοίους αὐτοῖς, πολλοὺς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· οὐδὲ ἐχρησμῴδησε πώποτε ἀμαστριανῷ ἀνδρί. ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῷ συγκλητικοῦ χρησμῳδῆσαι, καταγελάστως ἀπήλλαξεν, οὐχ εὑρὼν οὔτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιὸν, οὔτε τὸν ποιήσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον· μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ στομάχου ὀδύνην, προστάξαι βουλόμενος ὕειον πόδα μετὰ μαλάχης ἐσκευασμένον ἐσθίειν, οὕτως ἔφη,

» Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνευε σιπύδνῳ.

Πολλάκις μὲν οὖν ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δράκοντα τοῖς δεομένοις, οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὴν οὐρὰν μάλιστα· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκὼς, τὴν κεφαλὴν δὲ, ὑπὸ κόλπου ἀθέατον φυλάττων. ἐθελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλῆξαι τὸ πλῆθος, ὑπέσχετο καὶ λαλοῦντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐτὸν, ἄνευ ὑποφήτου χρησμῳδοῦντα. εἶτα οὐ χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς ὁμοιότητα διείρας, ἄλλου τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶντος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς φωνῆς διὰ τοῦ ὀθονίνου ἐκείνου Ἀσκληπιοῦ προσπιπτούσης. ἐκαλοῦντο δὲ οἱ

χρησμοὶ οὗτοι, αὐτόφωνοι. καὶ οὐ πᾶσιν ἐδίδοντο, οὐδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπαρύφοις, καὶ πλουσίοις, καὶ μεγαλοδώροις. ὁ γοῦν Σευηριανοῦ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμενίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν. προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως ἔφη,

» Πάρθους, Ἀρμενίους τε, θοῷ ὑπὸ δουρὶ δαμάσσας,
» Νοστήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὸν ὕδωρ,
» Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον ἀκτίνεσσιν.

Εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἠλίθιος ἐκεῖνος Κελτὸς, ἐσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τοῦ Ὀθρυάδου κατακοπείς. τοῦτον μὲν τὸν χρησμὸν ἐξαιρεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ,

» Μή σύ γ' ἐπ' Ἀρμενίους ἐλάαν στρατόν. οὐ γὰρ ἄμεινον,
» Μή σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξου ἄπο λυγρὸν
» Πότμον ἐπιπροϊεὶς, παύσῃ βιότοιο, φάους τε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο σοφώτατον ἐπενόησε, τοὺς μεταχρονίους χρησμοὺς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κακῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων. πολλάκις γὰρ τοῖς μὲν νοσοῦσι, πρὸ τῆς τελευτῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο. ἀποθανόντων δὲ, χρησμὸς ἄλλος ἕτοιμος ἦν παλινῳδῶν,

» Μηκέτι δίζησθαι νούσοιο λυγρῆς ἐπαρωγήν.
» Πότμος γὰρ προφανὴς, οὐδ' ἐκφυγέειν δυνατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τοὺς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ Μαλλῷ, καὶ αὐτοὺς εὐδοκιμοῦντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ μαντικῇ ταύτῃ, φίλους αὐτοὺς ἐποιεῖτο, πολλοὺς τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτοὺς, λέγων,

» Ἐς Κλάρον ἵεσο νῦν, τοὐμοῦ πατρὸς ὡς ὄπ' ἀκούσῃς.
καὶ πάλιν,
» Βραγχιδέων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλύε χρησμῶν.
καὶ αὖθις,

ν Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματά τ' Ἀμφιλόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ἰωνίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γαλατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε τοῦ μαντείου τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐνέπεσεν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἠπείγετο· οἱ μὲν, αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ, πέμποντες· καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥουτιλλιανὸς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα, καλὸς, καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολλαῖς τάξεσι Ῥωμαϊκαῖς ἐξητασμένος· τὰ δὲ περὶ τοὺς θεοὺς, πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν πεπιστευκὼς, καὶ εἰ μόνον ἀληλιμμένον που λίθον, ἢ ἐστεφανωμένον θεάσαιτο, προσπίπτων εὐθὺς, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπὶ πολὺ παρεστὼς, καὶ εὐχόμενος, καὶ τἀγαθὰ παρ' αὐτοῦ αἰτῶν. οὗτος τοίνυν ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ χρηστηρίου, μικροῦ μὲν ἐδέησεν ἀφεὶς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν, εἰς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις. οἱ δὲ πεμπόμενοι, ἰδιῶταί τινες οἰκέται ῥᾳδίως ἐξαπατηθέντες, ἐπανῄεσαν· τὰ μὲν, ἰδόντες· τὰ δὲ, ὡς ἰδόντες, καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι, καὶ προσεπιμετροῦντες ἔτι πλείω τούτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκαιον γοῦν τὸν ἄθλιον γέροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρρωμένην ἐνέβαλλον. ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις φίλος ὢν, περιῄει, τὰ μὲν, διηγούμενος ὡς ἀκούσειε παρὰ τῶν πεμφθέντων· τὰ δὲ, καὶ παρ' αὐτοῦ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' οὖν τὴν πόλιν, καὶ διεσάλευσεν οὗτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τοὺς πλείστους διεθορύβησεν. οἳ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἠπείγοντο ἀκοῦσαί τι τῶν καθ' αὑτούς. ὁ δὲ, τοὺς ἀφικνουμένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἀγαζόμενος αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, οὐκ ἀπαγγελοῦντας

μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεὸν, καὶ τεράστια ὑπὲρ τοῦ μαντείου, καὶ αὐτοῦ ψευσομένους. καί τι μηχανᾶται ὁ τρισκατάρατος οὐκ ἄσοφον, οὐδὲ τοῦ προστυχόντος λῃστοῦ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων εἴ τι εὕροι ὑποσφαλὲς, καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίους, καὶ μονονουχὶ δούλους διὰ τὸ δέος ἔχοι τοὺς πεπομφότας, μεμνημένους οἷα ἤροντο. συνίησι δὲ οἷα εἰκὸς τοὺς πλουσίους, καὶ μέγα δυναμένους, τὰς πύστεις πυνθάνεσθαι. ἐλάμβανεν οὖν πολλὰ παρ' ἐκείνων, εἰδότων ὅτι αὐτοὺς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων. Βούλομαι δέ σοι καὶ τῶν Ῥουτιλλιανῷ δοθέντων χρησμῶν ἐνίους εἰπεῖν. πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τοῦ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὅντινα προστήσαιτο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ἔφη,

» Πυθαγόρην πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν ἀοιδόν.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τοῦ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν, ἠπόρει, καὶ οὐδὲν εἶχε λέγειν πρὸς τοὺς αἰτιωμένους, παραπόδας οὕτως ἐληλεγμένου τοῦ χρησμοῦ. ὁ δὲ Ῥουτιλλιανὸς αὐτὸς φθάσας ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τοῦ μαντείου, λέγων, τοῦτο αὐτὸ προδεδηλωκέναι τὸν θεὸν, καὶ διὰ τοῦτο ζῶντα μὲν, κελεῦσαι μηδένα διδάσκαλον ἑλέσθαι αὐτῷ. Πυθαγόραν δὲ, καὶ Ὅμηρον πάλαι τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μειράκιον ἐν ᾅδου νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μεμφοίμεθα ἄξιον Ἀλεξάνδρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἠξίου; αὖθις δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυχὴν διεδέξατο, ἔφη,

» Πρῶτον Πηλείδης ἐγένου. μετὰ ταῦτα, Μένανδρος.
» Εἶθ' ὃς νῦν φαίνῃ. μετὰ δ' ἔσεαι ἠλιὰς ἀκτίς.
» Ζήσεις δ' ὀγδώκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκάβαντας.

Ὁ δ' ἑβδομηκοντούτης ἀπέθανε μελαγχολήσας, οὐ

ἀπομνημονεύσας τὴν τοῦ θεοῦ ὑπόσχεσιν· καὶ ἦν οὗτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων. ἐρομένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη,

» Γῆμον Ἀλεξάνδρου τε, σεληναίης τε θύγατρα.

Διεδεδώκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς, ἣν εἶχεν ἐκ σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ σελήνην ἔρωτι ἁλῶναι αὐτοῦ, καθεύδοντά ποτε ἰδοῦσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν καλῶν. ὁ δ' οὐδὲν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ῥουτιλλιανὸς, εὐθὺς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ τοὺς γάμους συνετέλει ἑξηκοντούτης νυμφίος, καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν σελήνην ἑκατόμβαις ὅλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπουρανίων εἷς καὶ αὐτὸς οἰόμενος γεγονέναι. ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω ἀεὶ προσεπενόει, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἔπεμπε χρησμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμοὺς, καὶ πυρκαϊὰς φυλάττεσθαι, καὶ σεισμούς. καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν ὡς μὴ γένοιτό τι τούτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἕνα δή τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἕν.

» Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμοῦ νεφέλην ἀπερύκει.

Καὶ τοῦτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχοῦ ἐπὶ τῶν πυλώνων γεγραμμένον, ὡς τοῦ λοιμοῦ ἀλεξιφάρμακον. τὸ δ' εἰς τοὐναντίον τοῖς πλείστοις προὐχώρει. κατὰ γάρ τινα τύχην αὗται μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκενώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μή με νομίσῃς τοῦτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλλυντο, ἀλλὰ τύχῃ τινὶ οὕτως ἐγένετο. τάχα δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαρροῦντες τῷ στίχῳ, ἠμέλουν, καὶ ῥᾳθυμότερον διῃτῶντο, οὐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελοῦντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένας αὐτῶν συλλαβὰς, καὶ τὸν ἀκερσεκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν. ὑποφήτας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεστήσατο

πάνυ πολλοὺς τῶν συνωμοτῶν, οἳ τὰς ἑκάστου γνώμας
διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προεμήνυον, καὶ ὧν
μάλιστα ἐφίενται, ὡς ἕτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρί-
σεις, καὶ πρὶν ἥκειν τοὺς πεμπομένοις καταλαμβάνεσθαι.
καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα
προεμηχανᾶτο. τελετήν τε γάρ τινα συνίσταται, καὶ δᾳ-
δουχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἑξῆς ἀεὶ τελουμένων
ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρόῤῥησις ἦν ὥσπερ Ἀθή-
νησι, τοιαύτη. εἴ τις ἄθεος, ἢ χριστιανὸς, ἢ ἐπικούρειος, ἥκει ςιανός.
κατάσκοπος τῶν ὀργίων, φευγέτω. οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ
θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. εἶτ' εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἐξέ-
λασις ἐγίγνετο. καὶ ὁ μὲν, ἡγεῖτο λέγων, ἔξω χριστιανούς.
τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρείοις. εἶτα
Λητοῦς ἐγίγνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλλωνος γοναὶ, καὶ κο-
ρωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέ-
ρᾳ, Γλύκωνος ἐπιφάνεια, καὶ γένεσις τοῦ θεοῦ. τρίτῃ δὲ ἡ-
μέρᾳ, Ποδαλειρίου τε ἦν, καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γά-
μος. δᾳδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾷδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τέλος
τοῦον, σελήνης, καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως. καὶ τικτομένη τοῦ
Ῥουτιλλιανοῦ ἡ γυνὴ, ἐδᾳδούχει δὲ, καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐν-
δυμίων Ἀλέξανδρος. καὶ ὁ μὲν, καθεύδων δῆθεν, κατέ-
κειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῄει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ
οὐρανοῦ ἀντὶ τῆς σελήνης, Ῥουτιλλία τις ὡραιοτάτη, τῶν
Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνὴ, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τοῦ
Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτοῦ. καὶ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνου ἀνδρὸς, φιλήματά τε ἐγίγνετο
ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί. εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾷ-
δες, τάχ' ἄν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπου ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν
δὲ, εἰσῄει πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ
τῇ σιωπῇ. καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἰὴ Γλύ-
κων.

ρων· ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολουθοῦντες Εὐμολπίδαι δῆθεν, καὶ κήρυκές τινες Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολλὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἐπὶ Ἀλέξανδρε. πολλάκις δὲ ἐν τῇ δᾳδουχίᾳ καὶ τοῖς μυστικοῖς σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτοῦ ἐξεπίτηδες, χρυσοῦς διεφαίνη, δέρματος ὡς εἰκὸς ἐπιχρύσου περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν λαμπάδων ἀποστίλβοντος. ὥστε καὶ γενομένης ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε Πυθαγόρου ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυσοῦν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῷ καὶ τὴν ζήτησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενηγκόντων, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν.

» Πυθαγόρου ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλοτε δ' αὔξει.
» Ἡ δὲ προφητείη, δίης φρενός ἐστιν ἀπορρὼξ.
» Καί μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἐπαρωγόν. καὶ πάλιν,
» Ἐς Διὸς εἶσι, Διὸς βληθεῖσα κεραυνῷ.

Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίου συνουσίας ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοιόνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς, καὶ ταῖς Παφλαγονικαῖς, ἐπέστελλε θεοπρόπους πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ προκριθέντας τοὺς εὐγενεστάτους, καὶ ὡραιοτάτους, καὶ κάλλει διαφέροντας, πεμφθῆναι. οὓς ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο καὶ συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπεποίητο ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῷ αὐτοῦ στόματι δεξιοῦσθαι, μὴ δὲ φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείνων τὴν χεῖρα κύσαι, μόνους τοὺς ὡραίους κατεφίλει. καὶ ἐκαλοῦντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ φιλήματος. τοιαῦτα ἐντρυφῶν, τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναῖκάς τε ἀνέδην διαφθείρων, καὶ παισὶ

σταυθὸν· καὶ τὴν μεγάλην, καὶ δὴ κατὰ τὸν ἕκαστον, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ᾤετο ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ εἰσρυήσεσθαι· πολλαὶ δὲ καὶ ηὔχουν τετοκέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν· ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τοῦ Γλύκωνος, καὶ τοῦ Σακέρδωτος, Τιανοῦ τινος ἀνθρώπου, ὁποίου τινὸς τὴν σύνεσιν ἴσῃ ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων· ἀνέγνων δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ· εἰπὲ γάρ μοι ἔφη ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦ δ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος, ἄλλος παρ' ἐκεῖνον τὸν πρότερον; πῶς λέγεις; οὐ θέμις ἀκοῦσαί σε τοῦτό γε· πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη παραμενεῖς χρησμῳδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χιλίοις· εἶτα, ποῖ μεταστήσῃ; ἐς Βάκτρα, καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν· δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς· τὰ δ' ἄλλα χρηστήρια, τὸ ἐν Δυδίμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς, ἔχουσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρησμῳδοῦντα, ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες ἐκεῖ χρησμοί; μηδὲ τοῦτ' ἐθελήσῃς εἰδέναι· οὐ γὰρ θέμις· ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν βίον; κάμηλος· εἶτα, ἵππος· εἶτ' ἀνὴρ σοφὸς, καὶ προφήτης οὐ μείων Ἀλεξάνδρου· τοιαῦτα μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διελέχθη· ἐπὶ τέλει δὲ, χρησμὸν ἔμμετρον ἐφθέγξατο, εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδῳ ἑταῖρον ὄντα·

» Μὴ πείθου Λεπίδῳ, ἐπεί οἱ λυγρὸς οἶτος ὀπηδεῖ·

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκουρον, ὡς προεῖπον· ὡς ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγγανείας αὐτοῦ· ἕνα γοῦν τινα τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ἐς κίνδυνον οὐ μικρὸν κατέστησεν· ὁ μὲν, γὰρ προσελθὼν, ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, σὺ μέντοι γε ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δεῖνα Παφλαγόνα προσαγ

γαγεῖν οἰκέτας αὐτοῦ τῷ ἡγουμένῳ τῆς Γαλατίας, τινὰ ὑπὸ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον. ὁ δὲ νεανίσκος, ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σοῦ παραδοθέντων. τοιοῦτον δέ τι ἐγεγόνει. ἀποπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ Κλύσματος, πλοίου ἀναγομένου, ἐπείσθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι. κἀπειδήπερ ἐβράδυνεν, οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτοῦ, οἰηθέντες ἢ ἐν τῷ Νείλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον, ἢ καὶ ὑπὸ λῃστῶν, πολλοὶ γὰρ ἦσαν τότε, ἀνῃρῆσθαι, ἐπανῆλθον, ἀπαγγέλλοντες αὐτοῦ τὸν ἀφανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη, μεθ᾽ ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν ἀποδημίαν. ὁ μὲν, ταῦτα ἔλεγεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγχῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνείδους τὴν ἀλήθειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγεῖς ἔσεσθαι, καὶ ἐπικουρείους κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρξαμένων, Δημόστρατός τις ἐπιδημῶν τῷ πόντῳ, πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τοῦ θανάτου τὸν ἄνδρα, μικροῦ δεῖν καταλευσθέντα πάνυ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν ἐν τοσούτοις μεμηνόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλαγόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ᾽ ἐκεῖνον, τοιαῦτα. εἰ δέ τινα προσκαλουμένων κατὰ τάξιν τῶν χρησμῶν, πρὸ μιᾶς τοῦτο τοῦ θεσπίζειν ἐγίγνετο, καὶ ἐρομένου τοῦ κήρυκος εἰ θεσπίζοι, τῷ δὲ, ἀνεῖπεν ἔνδοθεν ἐς κόρακας, οὐκ ἔτι τὸν τοιοῦτον οὔτε στέγῃ τις ἐδέχετο, οὔτε πυρὸς, ἢ ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ᾽ ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθαι, ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ ἐπικούρειον, ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία. ἐν γοῦν καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος. εὑρὼν γὰρ τὰς Ἐπικούρου κυρίας δόξας, τὸ κάλλιστον ὡς οἶσθα τῶν βιβλίων, καὶ

κεφαλαιώδεις, περιέχον τῆς τἀνδρὸς σοφίας τὰ δόγματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσην, ἔκαυσεν ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέγων, καὶ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔτι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγξάμενος·

» Πυρπολέειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος.

Οὐδὲ εἰδὼς ὁ κατάρατος οἵων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῖς ἐντυχοῦσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ ὅσην αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθερίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν, καὶ φασμάτων, καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων, καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν, νοῦν δὲ, καὶ ἀλήθειαν ἐντιθὲν, καὶ καθαῖρον ὡς ἀληθῶς τὰς γνώμας, οὐχ ὑπὸ ὕδατι, καὶ σκίλλῃ, καὶ ταῖς τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ παρρησίᾳ. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἔτι καὶ μέγιστον τόλμημα τοῦ μιαροῦ ἀνδρὸς ἄκουσον. Ἔχων γὰρ οὐ μικρὰν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλὴν, καὶ τὸν Ῥουτιλλιανὸν εὐδοκιμοῦντα πάροδον, διαπέμπεται χρησμὸν τοῦ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου ἀκμάζοντος, ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκομάνοις, καὶ Κουάδοις συνεπλέκετο. ἠξίου δὲ ὁ χρησμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν Ἴστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγαλοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτ᾽ εἰπεῖν τ᾽ χρησμὸν,

» Ἐς δίνας Ἴστροιο διιπετέος ποταμοῖο,
» Ἐσβαλέειν κέλομαι δοιοὺς Κυβέλης θεράποντας,
» Θῆρας ὀρειτρεφέας, καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδικὸς ἀὴρ
» Ἄνθεα, καὶ βοτάνας εὐώδεας· αὐτίκα δ᾽ ἔσται
» Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἅμ᾽ εἰρήνῃ ἐρατεινῇ.

Γενομένων δὲ τούτων ὡς προσέταξε, τοὺς μὲν λέοντας ἐκνηξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρβαροι ξύλοις κατειργάσαντο, ὥς τινας κύνας, ἢ λύκους ξενικούς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δισμυ-

ρίαντες σχεδὸν ἀθρόων ἀπολομένων· εἶτα ἠκολούθησε τὰ περὶ Ἀκυληΐαν γενόμενα, καὶ ἡ παραμικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ἅλωσις, ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογίαν, καὶ τὸν τοῦ Κροίσου χρησμὸν ψυχρῶς παρῆγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν θεὸν, μὴ μέντοι δηλῶσαι Ῥωμαίων, ἢ τῶν πολεμίων· ἤδη δὲ πολλῶν ἐπιρρεόντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνουμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἐχούσης, ἐπινοεῖ τοὺς νυκτερινοὺς καλουμένους χρησμούς· λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκοιμᾶτο ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο· οὐ μέντοι σαφεῖς τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ τεταραγμένους· καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαιτο περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμένον· οὐ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπέλεον ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιοῦτον οἰόμενος· καὶ ἦσάν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τούτῳ καθήμενοι, καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐκλέγοντες παρὰ τῶν τοὺς τοιούτους χρησμοὺς ὑπολαμβανόντων ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει, καὶ διαλύσει αὐτῶν· καὶ τοῦτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν· ἐτέλουν γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τάλαντον ἀττικὸν ἑκάτερος· ἐνίοτε δὲ, μήτε δεομένου τινὸς, μήτε πεμφθέντος, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμῴδει πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τοῦτο·

» Δίζεαι ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λεληθὼς,
» Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλάγει κατὰ δῶμα,
» Δοῦλος πρωτογένης· τῷ, δὴ σύ γε πάντα πέποιθας·
» Ὤπυεν γὰρ ἐκεῖνον· ὃ δ' αὖθις σὴν παράκοιτιν,
» Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων·
» Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ τέτυκται,
» Ὡς μήτ' ἐνωταίοις, μήτ' εἰσοράᾳς ἃ ποιοῦσιν·

Εὐρύσθης δὲ κάτω ὑπὸ σοῦ λέχει ἄγχοθι τοίχου,
Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπαινα σύνοιδε Καλυψώ.

Τίς οὐκ ἂν Δημόκριτος διεταράχθη, ἀκούσας ὀνόματα, καὶ τόπους ἀκριβῶς; εἶτα μετ' ὀλίγον κατέπτυσεν ἂν, συνεὶς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις τῇ πατρίῳ ἔροιτο φωνῇ, συριστὶ, ἢ κελτιστὶ, οὐ ῥᾳδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημοῦντας ὁμοεθνεῖς τοῖς δεδωκόσι. διὰ τοῦτο καὶ πολὺς, ὁ ἐν μέσῳ χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς χρησμῳδίας, ὡς ἐν τοσούτῳ κατὰ σχολὴν λύοιντό τε οἱ χρησμοὶ ἀσφαλῶς, καὶ εὑρίσκοιντο οἱ ἑρμηνεῦσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἷος καὶ ὁ τῷ σκύθῃ δοθεὶς χρησμὸς ἦν· Μορφι ἐβαργουλις ἐς σκιὴν χνέγχι κραγκλήψη φάος. ἄλλος πάλιν οὔτε παρόντι, οὔτε ὅλως τινὶ ὄντι, ἔφη ἐν μέτρῳ· ἀναστρέφευ ὀπίσω· ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τοῦ γείτονος Διοκλέους τήμερον, λῃστῶν προσελθόντων Μάγνου, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου· οἳ καὶ ἤδη δέδενται ληφθέντες. ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἄκουσον· ἐρομένου γάρ μου εἰ φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος, καὶ κατασημηναμένου περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτερήσιος, σαβαρδαλάχου μάλαχ ἄττις ἄλλος ἦν. καὶ πάλιν ἐμοῦ ἐρομένου ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὅμηρος ὁ ποιητὴς, ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ μὲν, ὑπέγραψεν ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ νεανίσκου· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὅ, τι ἥκει, θεραπείαν ἔφη αἰτήσων πρὸς ὀδύνην πλευροῦ·

Κυτμίδι σοι χρίεσθαι κέλομαι, δροσίῳ τῆκι λητοῦς.

Τῷ δὲ ἑτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἠκηκόει, ὡς ἐρομένου τοῦ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι εἰς Ἰταλίαν, εἴτε πεζοπορῆσαι λῷον; ἀπεκρίνατο οὐδὲν πρὸς τὸν Ὅμηρον,

>> Μὴ σύ γε πλωέμεναι, πεζὴν δὲ καθ' οἶμον ὁδεύειν.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην αὐτῷ, οἷον κἀκεῖνο μίαν ἐρώτησιν ἐπερωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος, τοῦ δεῖνος χρησμοὶ ὀκτώ, ψευσάμενός τι ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμάς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι πρὸς ταύτας πέμψας. ὁ δέ, πιστεύσας τῇ ἀποπομπῇ τοῦ μισθοῦ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου, πρὸς μίαν ἐρώτησιν, ἦν δὲ αὕτη, πότε ἁλώσεται μαγγανεύων Ἀλέξανδρος, ὀκτώ μοι χρησμοὺς ἔπεμψεν, οὔτε γῆς φασιν, οὔτε οὐρανοῦ ἁπτομένους, ἀνοήτους δέ, καὶ δυσνοήτους ἅπαντας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ρουτιλλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τοῦ γάμου, καὶ τοῦ πάνυ προσκεῖσθαι ταῖς τοῦ χρηστηρίου ἐλπίσιν, ἐμίσει ὡς τὸ εἰκός, καὶ ἔχθιστον ἡγεῖτο καί ποτε περὶ ἐμοῦ ἐρομένῳ τῷ Ρουτιλλιανῷ, ἔφη·

>> Νυκτιπλάνοις ὀάροις χαίρει, κοίταις τε δυσάγνοις. καὶ ὅλως, ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ. κἀπειδὴ εἰσελθόντα με ἐς τὴν πόλιν ᾔσθετο, καὶ ἔμαθεν ὡς ἐκεῖνος εἴην ὁ Λουκιανός, ἐπηγόμην δὲ καὶ στρατιώτας δύο, λογχοφόρον, καὶ κοντοφόρον παρὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Καππαδοκίας, φίλου τότε ὄντος λαβών, ὥς με παραπέμψειαν μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, αὐτίκα μεταστέλλεται δεξιῶς πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν δὲ ἐγώ, καταλαμβάνω πολλοὺς περὶ αὐτόν. συνεπηγόμην δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ. καὶ ὁ μέν, προὔτεινέ μοι κύσαι τὴν δεξιάν, ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς. ἐγὼ δὲ προσφὺς ὡς φιλήσων, δήγματι χρηστῷ πάνυ μικροῦ δεῖν χωλὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν οὖν παρόντες, ἄγχειν με, καὶ παίειν ἐπειρῶντο, ὡς ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ προφή-

τὸ πρόσωπον. ὁ δὲ, πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, καὶ ἔπαυσέ τε αὐτῶν, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασόν με ῥᾳδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀρετὴν, ὅτι καὶ τοὺς πάνυ τραχυνομένους, φίλους ἀπεργάζεται. καὶ μεταστησάμενος ἅπαντας, ἐδικαιολογεῖτο πρός με, λέγων πάνυ με εἰδέναι καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ Ρουτιλλιανῷ συμβουλευόμενα, καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ. κἀγὼ ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλοφροσύνην ταύτην. ὁρῶν οἷ κινδύνου καθειστήκειν. καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθον φίλος γεγενημένος. καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, οὕτω ῥᾳδίας γενομένης μεταβολῆς. εἶτα δή μου ἐκπλεῖν προαιρουμένου, ξένια, καὶ δῶρα πολλὰ πέμψας, μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενοφῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα, καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐς Ἄμαστριν προεκπεπομφὼς, ὑπισχνεῖται καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν, καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας. κἀγὼ μὲν ᾤμην ἁπλοῦν τι εἶναι, καὶ δεξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόντον ἐγενόμην, δακρύοντα ὁρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύταις τι ἀντιλέγοντα, οὐκ ἀγαθὰς εἶχον ὑπὲρ τῶν μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐντεταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀραμένους, ῥῖψαι ἡμᾶς εἰς τὴν θάλασσαν. ὅπερ εἰ ἐγεγένητο, ῥᾳδίως αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων ἐκεῖνος, ἔπεισε καὶ τοὺς συνναύτας μηδὲν δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσασθαι. καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, ἔτη ἑξήκοντα ὡς ὁρᾷς ἀνεπίληπτον βίον, καὶ ὅσιον προβεβιωκὼς, οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας καὶ γυναῖκα, καὶ τέκνα ἔχων, μιᾶναι φόνῳ τὰς χεῖρας, δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλήφει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένα. καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ὀπίσω ἀπήλαυνε.

ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὑρὼν Βοσπορανούς τινας πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τοῦ βασιλέως ἐς τὴν Βιθυνίαν ἀπιόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς ἐπετείου συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν περιστάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶν αὐτῶν τυχών, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς τὴν Ἄμαστριν, παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. τοὐντεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμην αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων ἐκίνουν, ἀμύνασθαι βουλόμενος, καὶ πρὸ τῆς ἐπιβουλῆς ἤδη μισῶν αὐτὸν, καὶ ἔχθιστον ἡγούμενος διὰ τὴν τοῦ τρόπου μιαρίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὡρμήμην, πολλοὺς συναγωνιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τοὺς ἀπὸ Τιμοκράτους τοῦ Ἡρακλεώτου φιλοσόφου. ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας, καὶ τοῦ Πόντου, αὐτὸς ἐπέσχε, μονονουχὶ ἱκετεύων, καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι. διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥουτιλιανὸν εὔνοιαν, μὴ ἂν δύνασθαι, καὶ εἰ φανερῶς λάβοι ἀδικοῦντα, κολάσαι αὐτόν. οὕτω μὲν ἀνεκόπην τῆς ὁρμῆς, καὶ ἐπαυσάμην, οὐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος, ἐφ' οὕτω δικαστοῦ διακειμένου. ἐκεῖνο δὲ πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν κόψαι ἐγκεχαραγμένον, τῇ μὲν, τοῦ Γλύκωνος. κατὰ θάτερα δὲ, Ἀλεξάνδρου, στέμματά τε τοῦ πάππου τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὴν ἅρπην ἐκείνην τοῦ πατρομήτορος τοῦ Περσέως ἔχοντος. προειπὼν δὲ διὰ χρησμοῦ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι ζῆσαι εἵμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν, εἶτα κεραυνῷ βληθέντα, ἀποθανεῖν, οἰκτίστῳ τέλει; οὐδὲ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονὼς, ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλειρίου υἱὸς διασαπεὶς τὸν πόδα μέχρι τοῦ βουβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσας, ὅτε περ καὶ ἐφωράθη φαλακρὸς ὢν, παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ὀδύνην,

ὃ οὐκ ἂν ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐχὶ τῆς φρενίτιδος ἀφῃρημένης. τοιοῦτο τὸ τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγῳδίας. καὶ αὕτη τοῦ παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένετο, ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ ἄξιον γενέσθαι τοῦ βίου, καὶ ἀγῶνά τινα συστήσασθαι ὑπὲρ τοῦ χρηστηρίου τῶν συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν, ἀνελθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ῥουπιλλιανόν, τίνα χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὸ μαντεῖον, καὶ στεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ, καὶ προφητικῷ στέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ Παῖτος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολίτης ὤν, οὔτε ἰατρῷ πρέποντα οὔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν, ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥουπιλλιανός, ἀστεφανώτους αὐτοὺς ἀπέπεμψεν αὐτῷ, τὴν προφητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγήν. ταῦτα ὦ φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγματος ἕνεκα γράψαι ἠξίωσα, καὶ σοὶ μὲν χαριζόμενος, ἀνδρὶ ἑταίρῳ, καὶ φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπί τε σοφίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου πρᾳότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίου, καὶ δεξιότητι πρὸς τοὺς συνόντας. τὸ πλέον δέ, ὅπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικούρῳ τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν, καὶ μόνῳ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παραδεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐτῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι, χρήσιμόν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφή. τὰ μὲν, διελέγχουσα, τὰ δέ, ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώμαις βεβαιοῦσα.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Πεὶ τοίνυν ὦ Κράτων, δεινήν τινα ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλοῦ οἶμαι παρεσκευασμένος κατηγόρηκας, ὀρχήσεών τε, καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, ὡς ἐπὶ φαύλῳ, καὶ γυναικείῳ πράγματι μεγάλην σπουδὴν ποιουμένων, ἄκουσον ὅσον τοῦ ὀρθοῦ διημάρτηκας, καὶ ὡς λέληθας σεαυτὸν τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατηγορίας ἄξια εἶναι νενόμικας. Κρά. ἀνὴρ δέ τις ὢν ὅλως, καὶ ταῦτα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ὡμιληκὼς, ἀφέμενος ὦ Λυκῖνε τοῦ περὶ τὰ βελτίω σπουδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, κάθησαι καταυλούμενος, θηλυδρίαν ἄνθρωπον ὁρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ᾄσμασιν ἀκολάστοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμούμενον ἐρωτικὰ γύναια τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας, καὶ Παρθενόπας, καὶ Ροδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρούμασι, καὶ τερετίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἥκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἵῳ σοὶ πρέποντα, ὥστε ἔγωγε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ σχολάζοις, οὐκ ᾐδέσθην μόνον ὑπὲρ σοῦ, ἀλλὰ καὶ ἠνιάθην, εἰ Πλάτωνος, καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, κάθησαι, τὰ ὅμοια πεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πτερῷ κνωμένοις. καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκουσμάτων, καὶ θεαμάτων σπουδαίων, εἰ τούτων τις δέοιτο, τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρᾳ τὰ ἔννομα προσᾳδόντων.

καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγῳδίας, καὶ τῆς φαιδροτάτης κωμῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια εἶναι ἠξίωται. πολλῆς οὖν ὦ γενναῖε τῆς ἀπολογίας σοι δεήσει πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους, εἰ βούλει μὴ παντάπασιν ἐκκεκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπουδαίων ἀγέλης ἐξεληλάσθαι. καίτοι τό γε ἄμεινον ἐκεῖνό ἐστιν οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον παρανενομῆσθαί σοι. πρὸς δὴ τοὐπιόν, ὅρα ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τοῦ πάλαι, Λυδή τις, ἢ βάκχη γενόμενος. ὅπερ οὐ σὸν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μή σε κατὰ τὸν Ὀδυσσέα τοῦ λωτοῦ ἀποσπάσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς τελέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεσχημένος. καίτοι ἐκεῖναι μὲν, τοῖς ὠσὶ μόνοις ἐπεβούλευον, καὶ διὰ τοῦτο κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὸν παράπλουν αὐτῶν. σὺ δὲ, καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἔοικας ὅλως δεδουλῶσθαι. Λυκῖ. παπαὶ ὦ Κράτων, ὡς καρχαρόν τινα ἐλύσσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτοῦ κύνα. πλὴν τό γε παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων, καὶ σειρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὧν πέπονθα. παρ' ὅσον, τοῖς μὲν τοῦ λωτοῦ γευσαμένοις, καὶ τῶν σειρήνων ἀκούσασιν, ὄλεθρος ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως τοὐπιτίμιον. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν παραπολὺ ἡδίω πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀποβέβηκεν. οὐ γὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιίσταμαι, ἀλλ' εἰ χρὴ μηδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῷ πινυτώτερος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ θεάτρου ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὁμήρου αὐτὸ εἰπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θέαμα, τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς. Κρά. Ἡράκλεις ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας. ὃς οὐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομένῳ

ἔοικας. τὸ γοῦν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μὴ δὲ ἰασίμως τινὰ ἡμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ οὕτως αἰσχρὰ, καὶ κατάπτυστα. Λυκῖ. εἰπέ μοι ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ ὀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γιγνομένων εἰδὼς, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἢ ἀπείρατος ὢν τοῦ θεάματος, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατάπτυστον ὡς φὴς νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησαι. εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄλογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναί σου δόξῃ, καὶ θρασεῖα, κατηγοροῦντος, ὧν ἀγνοεῖς. Κρά. ἔτι γὰρ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τούτῳ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυναίοις, καὶ τοῖς μεμηνόσιν ἐκείνοις θεαταῖς, κροτοῦντά τι, προσέτι, καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα, ὀλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς οὐδὲν δέον κατακλωμένῳ; Λυκῖ. συγγνωστά σου ταῦτα ὦ Κράτων. εἰ δέ μοι πεισθείης ποτὲ, καὶ ὅσον πείρας ἕνεκα παράσχοις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, εὖ οἶδα ὡς οὐκ ἀνάσχοιο ἂν, μὴ οὐχὶ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδείῳ καταλαμβάνων. ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκούσῃ ἅπαντα. Κρά. μὴ ὥραισιν ἄρα ἱκοίμην, εἴ τι τοιοῦτον ἀνάσχοιμί ποτε, ἔστ' ἂν δασύς τι ὦ τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, πλέον ἡμῖν ἐκβεβακχευμένον. Λυκῖ. βούλει οὖν ἀφέμενος ὦ ἑταῖρε τῶν βλασφημιῶν τούτων, ἀκοῦσαί μού τι περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει, καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὁρώντων τὰς ψυχὰς, καλλίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρίστοις ἀκούσμασιν ἐνδιατρίβουσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη, τὸ γὰρ καὶ μετὰ μουσικῆς, καὶ ῥυθμοῦ, ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη.

Κρά. Ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὑτοῦ ἐπαινοῦντος. σὺ δὲ, εἰ βούλει λῆρόν τινα κατασκεδάσαι μου, ἕτοιμος φιλικὴν ταύτην λειτουργίαν ὑποστῆναι, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παρακούειν τῶν φαύλων δυνάμενος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι. καὶ λέγε ὁπόσα ἐθέλοις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος. Λυκ. Εὖ γε ὦ Κράτων. καὶ τούτου ἐδεόμην μάλιστα. εἴσῃ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἶναί σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο πάνυ ἠγνοηκέναι μοι δοκεῖς, ὡς οὐ νεώτερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτό ἐστιν, οὐδὲ χθὲς, καὶ πρώην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων, ἀλλ' οἵ γε τἀληθέστατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων φαῖεν ἄν σοι καὶ ὄρχησιν ἀναφῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ ἔρωτι συναναφανεῖσαν. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή, καὶ εὔρυθμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὔτακτος ἁρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματά ἐστι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολύμουσον ἀγαθόν. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν, τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ, τοὺς Κουρῆτας ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι. καὶ οὐ τὰ μέτρια ὤνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχούμενοι, διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶστρα εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοίη αὐτοῖς, ἐκφυγὼν διὰ τὴν αὐτῶν ὄρχησιν τοὺς πατρῴους ὀδόντας. ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτούντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πηδώντων ἔνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ, Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες

ἐπ' αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχησταὶ ἐγένοντο, οὐχ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχῦναι βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι, ὀρχηστὴν προσεῖπε. καὶ οὕτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοί, καίτοι πολέμιοι ὄντες. ἑώρων γὰρ οἶμαι καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτοῦ κουφότητα, καὶ εὐρυθμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως, Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα, Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε. καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ἠσκημένος ἐν τῇ ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως οἶμαι διεδίδρασκε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοὺς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένους, ἱκανὸν ἡγοῦμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρίχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἴλιον τέως ἀνάλωτον οὖσαν, ἡ ἐκείνου ὀρχηστικὴ καθεῖλε, καὶ εἰς ἔδαφος κατέρριψε. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες, ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον, ἅπαντα μετὰ μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν, καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὔτακτον ἔμβασιν τοῦ ποδός. καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ ἐκράτουν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς, καὶ εὐρυθμίας ἡγουμένης. ἴδοις δ' ἂν καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν οὐ μεῖον ὀρχεῖσθαι,

ἐνοπλομαχεῖν μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες ἀλλήλους, καὶ παιθέντες, ἐν τῷ μέρει παύσωνται, εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητὴς μὲν, ἐν τῷ μέσῳ κάθηται ἐπαυλῶν, καὶ κτυπῶν τῷ ποδί. οἱ δὲ, κατὰ στοῖχον ἀλλήλοις ἑπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικὰ, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικὰ, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιγαροῦν καὶ τὸ ᾆσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχούμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι, καὶ ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾀσμάτων, δύο γὰρ ᾄδεται, διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω γάρ φασιν ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον. τουτέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δὲ ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων. παρ' ἕνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ, ἕπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὅρμον ἐκ σωφροσύνης, καὶ ἀνδρείας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδίαι δὲ, αὐτοῖς ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν. ἃ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τοῦ χοροῦ, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρίημι, καὶ τοὺς ὀρχηστὰς δὲ τοὺς δύο, οὓς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ. καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον, ὡς τι κάλλιστον τοῦτο τοῦ Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει χαίρειν, ἁβρούς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος, τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσέα,

καὶ τὰς

καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμενοι. ἐν μέν γε Θεσσαλίᾳ, τοσοῦτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἡ ἄσκησις, ὥστε τοὺς προστάτας, καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας ἐκάλουν. καὶ δηλοῦσι τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, οὓς τοῖς ἀριστεύουσιν ἀνίστασαν. προέκρινε γάρ φησι προορχηστῆρα ἁ πόλις. καὶ αὖθις, Εἰλατίωνι τὰς εἰκόνας ὁ δᾶμος, εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μάχαν. ἐῶ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν οὐδεμίαν ἐστὶν εὑρεῖν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδή, καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν καταστησαμένων αὐτάς, ὥς τι κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ, καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα. ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί. ἐν Δήλῳ δέ γε οὐδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο, παίδων χοροὶ συνελθόντες ἐν αὐλῷ, καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν, ἐχόρευον, ὑπωρχοῦντο δὲ οἱ ἄριστοι, προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τούτοις ᾄσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τοὺς Ἕλληνας λέγω, ὅπου καὶ Ἰνδοί, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀναστάντες, προσεύχωνται τὸν ἥλιον, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡγούμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχήν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες, ὀρχήσει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῇ, καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ. καὶ τοῦτ' ἐστὶν Ἰνδῶν καὶ εὐχή, καὶ χοροί, καὶ θυσίαι. διὸ καὶ τούτοις ἱλεοῦνται τὸν θεὸν δίς, καὶ ἀρχομένης, καὶ δυομένης τῆς ἡμέρας. Αἰθίοπες δέ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι. καὶ οὐκ ἂν ἀφείη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνήρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς,

ταύτῃ γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινηδὸν τὰ βέλη, εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιτο, καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὀρχήσει τὸν πολέμιον. ἄξιον δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν, καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν αἰγύπτιον, οὐκ ἄλλό τι, ἢ ὀρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρου δόνημα· καὶ ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτοῦ διηγήσατο, ὡς γιγνομένου ταῦτα, ἅπερ ἐμιμεῖτο. ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν. ἴδοις τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὠκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ τὴν Ἔμπουσαν τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ μύθου παραδεδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον μὴ δὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν, τῷ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι, ἱερωσύνης δὲ τοῦτο ὄνομα, ὀρχοῦνται σεμνοτάτην τε ἅμα, καὶ ἱερωτάτην. Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ οὗτος, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τῶν Ἰδαίων δακτύλων, τοῦτο ἔργον πεποιημένον, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν, δὲ καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἀνδρικὸν, μὴ πρότερον ὁπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπεργάσασθαι. καὶ ἐπὶ τούτῳ, καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγέ-

γένετο, δικαίως τὴν ἀεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περιγιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ, καὶ Βακχικὰ, οἶμαί σε μὴ περιμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκεῖνα πάντα ἦν, τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες, οἱ Σάτυροι, ταύτας ἐφευρόντες, ἀφ' αὑτῶν ἑκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυσος, Τυῤῥηνοὺς, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ φῦλον οὕτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κατωρχήσατο. ὥστε ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ᾖ κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα, καὶ μυστικοῦ, καὶ τοσούτοις θεοῖς ἐσπουδασμένου, καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν δρωμένου, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἅμα, καὶ παιδιὰν ὠφέλιμον παρεχομένου. θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰδὼς Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε, αὖθις γὰρ ἐπὶ τοὺς ποιητὰς ἐπάνειμι, πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος, τὰ ἥδιστα, καὶ κάλλιστα καταλέγων, ὕπνον, καὶ φιλότητα, καὶ μολπὴν, καὶ ὄρχησιν, μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσμαρτυρήσας νὴ Δία καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἅπερ ἀμφότερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεστι, καὶ ᾠδὴ γλυκερὰ, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως, Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα, Ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδὴ, καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο κάλλιστον, καὶ ἔοικεν εἰς δύο διῃρηκὼς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον, καὶ εἰρήνην, τοῖς τοῦ πολέμου μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντεπιθεῖναι. ὁ δὲ Ἡσίοδος, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας,

» Εὑρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σῷ λέχει ἀγχόθι τοίχου,
» Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴν θεράπαιναν σιώοιδε Καλυψώ.

Τίς οὐκ ἂν Δημόκριτος διεταράχθη, ἀκούσας ὀνόματα, καὶ τόπους ἀκριβῶς; εἶτα μετ᾽ ὀλίγον κατέπτυσεν ἄν, συνεὶς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις τῇ πατρίῳ ἔροιτο φωνῇ, συριστὶ, ἢ κελτιστὶ, οὐ ῥᾳδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημοῦντας ὁμοεθνεῖς τοῖς δεδωκόσι. διὰ τοῦτο καὶ πολὺς, ὁ ἐν μέσῳ χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς χρησμῳδίας, ὡς ἐν τοσούτῳ κατὰ σχολὴν λύοιντό τε οἱ χρησμοὶ ἀσφαλῶς, καὶ εὑρίσκοιντο οἱ ἑρμηνεῦσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἷος καὶ ὁ τῷ σκύθῃ δοθεὶς χρησμὸς ἦν. Μόρφι εὐβαργουλις εἰς σκιὴν χνέγχι κραγκλείψει φάος. ἄλλος πάλιν οὔτε παρόντι, οὔτε ὅλως τινὶ ὄντι, ἔφη αὐδῶν μέτρον. ἀναστρέφεσθαι ὀπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τοῦ γείτονος Διοκλέους τήμερον, λῃστῶν προσελθόντων Μάγνου, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου. οἳ καὶ ἤδη δέδενται ληφθέντες. ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἄκουσον. ἐρομένου γάρ μου εἰ φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος, καὶ κατασημηναμένου περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτερήσιος, σαβαρδαλάχου μάλαχ ἄττις ἄλλος ἦν. καὶ πάλιν ἐμοῦ ἐρομένου ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὅμηρος ὁ ποιητὴς, ἐπ᾽ ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ μὲν, ὑπέγραψεν ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ νεανίσκου. ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ᾽ ὅ,τι ἥκει, θεραπείαν ἔφη αἰτήσων πρὸς ὀδύνην πλευροῦ.

» Κυτμίδι σοι χρίεσθαι κέλομαι, δροσίῃ τέκε Λητοῦς.

Τῷ δ᾽ ἑτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἠκηκόει, ὡς ἐρομένου τοῦ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ᾽ Ἰταλίαν, εἴτε πεζοπορῆσαι λῷον, ἀπεκρίνατο οὐδὲν πρὸς τὸν Ὅμηρον,

Μή σύ γε πλωίμεναι, πεζὴν δὲ καθ' οἶμον ὁδεύειν.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην αὐτῷ, οἷον κἀκεῖνο μίαν ἐρώτησιν ἐπερωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος, τοῦ δεῖνος χρησμοὶ ὀκτὼ, ψευσάμενός τι ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι πρὸς ταύταις πέμψας. ὁ δὲ, πιστεύσας τῇ ἀποπομπῇ τοῦ μισθοῦ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου, πρὸς μίαν ἐρώτησιν, ἦν δὲ αὕτη, πότε ἁλώσεται μαγγανεύων Ἀλέξανδρος, ὀκτώ μοι χρησμοὺς ἔπεμψεν, οὔτε γῆς φασιν, οὔτε οὐρανοῦ ἁπτομένους, ἀνοήτους δὲ, καὶ δυσνοήτους ἅπαντας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ρουτιλλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τοῦ γάμου, καὶ τοῦ πάνυ προσκεῖσθαι ταῖς τοῦ χρηστηρίου ἐλπίσιν, ἐμίσει ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἔχθιστον ἡγεῖτο καί ποτε περὶ ἐμοῦ ἐρομένῳ τῷ Ρουτιλλιανῷ, ἔφη.

Νυκτιπλάνοις ὀάροις χαίρει, κοίταις τε δυσάγνοις. καὶ ὅλως, ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ. κἀπειδὴ εἰσελθόντα με ἐς τὴν πόλιν ᾔσθετο, καὶ ἔμαθεν ὡς ἐκεῖνος εἴην ὁ Λουκιανὸς, ἐπηγόμην δὲ καὶ στρατιώτας δύο, λογχοφόρον, καὶ κοντοφόρον παρὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Καππαδοκίας, φίλου τότε ὄντος λαβὼν, ὡς με παραπέμψαιεν μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, αὐτίκα μεταστέλλεται δεξιῶς πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν δὲ ἐγὼ, καταλαμβάνω πολλοὺς περὶ αὐτόν. συνεπηγόμην δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ. καὶ ὁ μὲν, προὔτεινέ μοι κύσαι τὴν δεξιὰν, ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς. ἐγὼ δὲ προσφὺς ὡς φιλήσων, δήγματι χρηστῷ πάνυ μικροῦ δεῖν χωλὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν οὖν παρόντες, ἄγχειν με, καὶ παίειν ἐπειρῶντο, ὡς ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ προφή-

τὴν πρόσωπον. ὁ δὲ, πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, καὶ κατέπαυσέ τε αὐτοὺς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασόν με ῥᾳδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀρετὴν, ὅτι καὶ τοὺς πάνυ τραχυνομένους, φίλους ἀπεργάζεται. καὶ μεταστησάμενος ἅπαντας, ἐδικαιολογεῖτο πρός με, λέγων πάνυ με εἰδέναι καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ Ρουτιλλιανῷ συμβουλευόμενα, καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ. κἀγὼ ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλοφροσύνην ταύτην. ὁρῶν οἷ κινδύνου καθειστήκειν. καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθον φίλος γεγενημένος. καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, οὕτω μοι ῥᾳδίας γενομένης μεταβολῆς. εἶτα δή μου ἐκπλεῖν προαιρουμένου, ξένια, καὶ δῶρα πολλὰ πέμψας, μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενοφῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα, καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐς Ἄμαστριν προὐκπεπομφὼς, ὑπισχνεῖται καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν, καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας. κἀγὼ μὲν ᾤμην ἁπλοῦν τι εἶναι, καὶ δεξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόντον ἐγενόμην, δακρύοντα ὁρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύταις τι ἀντιλέγοντα, οὐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐντεταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀραμένους, ῥῖψαι ἡμᾶς εἰς τὴν θάλασσαν. ὅπερ εἰ ἐγεγένητο, ῥᾳδίως αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων ἐκεῖνος, ἔπεισε καὶ τοὺς συνναύτας μηδὲν δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσασθαι. καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, ἔτη ἑξήκοντα ὡς ὁρᾷς ἀνεπίληπτον βίον, καὶ ὅσιον προβεβιωκὼς, οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας καὶ γυναῖκα, καὶ τέκνα ἔχων, μιᾶναι φόνῳ τὰς χεῖρας, δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλήφει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένα. καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ὀπίσω ἀπήλαυνον.

ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὑρὼν Βοσπορηνούς τινας πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τοῦ βασιλέως ἐς τὴν Βιθυνίαν ἀπιόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς ἐπετείου συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν περιστάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυχών, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασῴζομαι ἐς τὴν Ἄμαστριν, παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. τοὐντεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμην αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων ἐκίνουν, ἀμύνασθαι βουλόμενος, καὶ πρὸ τῆς ἐπιβουλῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἔχθιστον ἡγούμενος διὰ τὴν τοῦ τρόπου μιαρίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὡρμήμην, πολλοὺς συναγωνιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τοὺς ἀπὸ Τιμοκράτους τοῦ Ἡρακλεώτου φιλοσόφου. ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας, καὶ τοῦ Πόντου, αὐτὸς ἐπέσχε, μονονουχὶ ἱκετεύων, καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι. διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥουτιλλιανὸν εὔνοιαν, μὴ ἂν δύνασθαι καὶ εἰ φανερῶς λάβοι ἀδικοῦντα, κολάσαι αὐτόν. οὕτω μὲν ἀνεκόπην τῆς ὁρμῆς, καὶ ἀνεπαυόμην, οὐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος, ἐφ' οὕτω δικαστοῦ διακειμένου. ἐκεῖνο δὲ πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν κόψαι ἐγκεχαραγμένον, τῇ μὲν, τοῦ Γλύκωνος. κατὰ θάτερα δὲ, Ἀλεξάνδρου, στέμματά τε τοῦ πάππου Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὴν ἅρπην ἐκείνην τοῦ πατρομήτορος τοῦ Περσέως ἔχοντος. προειπὼν δὲ διὰ χρησμοῦ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι ζῆσαι εἵμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν, εἶτα κεραυνῷ βληθέντα, ἀποθανεῖν, οἰκτίστῳ τέλει, οὐδὲ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονὼς, ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλειρίου υἱὸς διασαπεὶς τὸν πόδα μέχρι τοῦ βουβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσας, ὅτε περ καὶ ἐφωράθη φαλακρὸς ὤν, παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ὀδύνην,

ἃ οὐκ ἂν ποιῆσαι ἐδυνάσαντο, μὴ οὐχὶ τῆς φενάκης ἀφῃρημένης. τοιοῦτο τὸ τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγῳδίας· καὶ αὕτη τοῦ παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένετο, ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ ἄξιον γενέσθαι τοῦ βίου, καὶ ἀγῶνά τινα συστήσασθαι ὑπὲρ τοῦ χρηστηρίου τῶν συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν, ἀνελθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ῥουπιλλιανόν, τίνα χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὸ μαντεῖον, καὶ στεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ, καὶ προφητικῷ στέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ Παῖτος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολίτης ὤν, οὔτε ἰατρῷ πρέποντα οὔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν, ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥουπιλλιανὸς, ἀστεφανώτους αὐτοὺς ἀπέπεμψεν αὐτῷ, τὴν προφητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγήν. ταῦτα ὦ φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγματος ἕνεκα γράψαι ἠξίωσα, καὶ σοὶ μὲν χαριζόμενος, ἀνδρὶ ἑταίρῳ, καὶ φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπί τε σοφίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίου, καὶ δεξιότητι πρὸς τοὺς συνόντας. τὸ πλέον δὲ, ὅπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικούρῳ τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν, καὶ μόνῳ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παραδεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐτῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι, χρήσιμόν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφή· τὰ μὲν, διελέγχουσα, τὰ δὲ, ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώμαις βεβαιοῦσα.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Πεὶ τοίνυν ὦ Κράτων, δεινὴν τινα ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλοῦ οἶμαι παρεσκευασμένος κατηγόρηκας, ὀρχήσεών τε, καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, ὡς ἐπὶ φαύλῳ, καὶ γυναικείῳ πράγματι μεγάλην σπουδὴν ποιουμένων, ἄκουσον ὅσον τοῦ ὀρθοῦ διημάρτηκας, καὶ ὡς λέληθας σεαυτὸν τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατηγορίας ἄξια εἶναι νενόμικας. Κρά. Ἀνὴρ δέ τις ὢν ὦ λῷστε, καὶ ταῦτα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ὁμιληκὼς, ἀφέμενος ὦ Λυκῖνε τοῦ περὶ τὰ βελτίω σπουδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, κάθησαι καταυλούμενος, θηλυδρίαν ἄνθρωπον ὁρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ᾄσμασιν ἀκολάστοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμούμενον ἐρωτικὰ γύναια τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας, καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρούμασι, καὶ τερετίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἥκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἵῳ σοὶ πρέποντα, ὥστε ἔγω γε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θέᾳ σχολάζοις, οὐκ ᾐδέσθην μόνον ὑπὲρ σοῦ, ἀλλὰ καὶ ἠνιάθην, εἰ Πλάτωνος, καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἀρισοτέλους ἐκλαθόμενος, κάθησαι, τὰ ὅμοια πεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πτερῷ κνωμένοις. καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκουσμάτων, καὶ θεαμάτων σπουδαίων, εἴ τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρᾳ τὰ ἔννομα προσᾳδόντων.

ἔοικας. τὸ γοῦν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μὴ δὲ ἰάσιμος τινὰ ἡμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ οὕτως αἰσχρὰ, καὶ κατάπτυστα. ΛΥΚ. εἰπέ μοι ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ ὀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γιγνομένων ἰδών, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἢ ἀπείρατος ὢν τοῦ θεάματος, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατάπτυστον ὡς φὴς νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησαι. εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄλογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναί σου δόξῃ, καὶ θρασεῖα, κατηγοροῦντος, ὧν ἀγνοεῖς. ΚΡΑ. ἔτι γὰρ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τούτῳ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυναίοις, καὶ τοῖς μεμηνόσιν ἐκείνοις θεαταῖς, κροτοῦντά τι, προσέτι, καὶ ἐπαίνους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα, ὀλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς οὐδὲν δέον κατακλωμένῳ; ΛΥΚ. συγγνωστά σου ταῦτα ὦ Κράτων. εἰ δέ μοι πεισθείης ποτὲ, καὶ ὅσον πείρας ἕνεκα παράσχοις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, εὖ οἶδα ὡς οὐκ ἀνάσχοιο ἂν, μὴ οὐχὶ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδείῳ καταλαμβάνων. ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκούσῃ ἅπαντα. ΚΡΑ. μὴ ὠραίσιν ἄρα ἱκοίμην, εἴ τι τοιοῦτον ἀνασχοίμην ποτὲ, ἔστ᾽ ἂν δασύς τε ὦ τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβακχευμένον. ΛΥΚ. βούλει οὖν ἀφέμενος ὦ ἑταῖρε τῶν βλασφημιῶν τούτων, ἀκοῦσαί μου τι περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει, καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὁρώντων τὰς ψυχὰς, καλλίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρίστοις ἀκούσμασιν ἐνδιατρίβουσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη, τὸ γὰρ καὶ μετὰ μουσικῆς, καὶ ῥυθμοῦ, ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ᾽ ἔπαινος ἂν εἴη.

ΚΡΑ. Ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτοῦ ἐπαινοῦντος. σὺ δὲ, εἰ βούλει λῆρόν τινα κατασκεδάσαι μου, ἕτοιμος φιλικὴν ταύτην λειτουργίαν ὑποστῆναι, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παρακούειν τῶν φαύλων δυνάμενος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι. καὶ λέγε ὁπόσα ἐθέλεις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος. ΛΥΚ. Εὖ γε ὦ Κράτων. καὶ τούτου ἐδεόμην μάλιστα. εἴσῃ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἶναί σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο πάνυ ἠγνοηκέναι μοι δοκεῖς, ὡς οὐ νεώτερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτό ἐστιν, οὐδὲ χθὲς, καὶ πρῴην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων, ἀλλ' οἵ γε τἀληθέστατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων φαῖεν ἄν σοι καὶ ὄρχησιν ἀναφῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ ἔρωτι συναναφανεῖσαν. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκὴ, καὶ εὔρυθμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὔτακτος ἁρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματά ἐστι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολύμουσον ἀγαθόν. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν, τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ, τοὺς Κουρῆτας ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι. καὶ οὐ τὰ μέτρια ὤνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχούμενοι, διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶστρα εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοίη αὐτοῖς, ἐκφυγὼν διὰ τὴν αὐτῶν ὄρχησιν τοὺς πατρῴους ὀδόντας. ἐνόπλιος δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτούντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πηδώντων ἔνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ, Κρῆτες οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες

ὥστε αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχησταὶ ἐγένοντο, οὐχὶ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχῦναι βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι, ὀρχηστὴν προσεῖπε. καὶ οὕτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καίτοι πολέμιοι ὄντες. ἑώρων γὰρ οἶμαι καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτοῦ κουφότητα, καὶ εὐρυθμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως, Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα, Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε. καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ἠσκημένος ἐν τῇ ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως οἶμαι διεδίδρασκε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένους, ἱκανὸν ἡγοῦμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρίχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἴλιον τέως ἀνάλωτον οὖσαν, ἡ ἐκείνου ὀρχηστικὴ καθεῖλε, καὶ εἰς ἔδαφος κατέρριψε. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες, ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον, ἅπαντα μετὰ μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν, καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὔτακτον ἔμβασιν τοῦ ποδός. καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ ἐκράτουν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς, καὶ εὐρυθμίας ἡγουμένης. ἴδοις δ' ἂν καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν οὐ μεῖον ὀρχεῖσθαι,

ἢ ὁπλομαχεῖν μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες ἀλλήλους, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύσωνται, εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητὴς μὲν, ἐν τῷ μέσῳ κάθηται ἐπαυλῶν, καὶ κτυπῶν τῷ ποδί. οἱ δὲ, κατὰ στοῖχον ἀλλήλοις ἑπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικὰ, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικὰ, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιγαροῦν καὶ τὸ ᾆσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχούμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι, καὶ ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾀσμάτων, δύο γὰρ ᾄδεται, διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω γάρ φασιν ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον. τουτέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δὲ ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων. παρ' ἕνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ, ἕπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὅρμον ἐκ σωφροσύνης, καὶ ἀνδρείας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδίαι δὲ, αὐτοῖς ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν. ἃ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τοῦ χοροῦ, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρίημι, καὶ τοὺς ὀρχηστὰς δὲ τοὺς δύο, οὓς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ. καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνευον, ὡς τι κάλλιστον τοῦτο τοῦ Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει χαίρειν, ἁβρούς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος, τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσέα,

καὶ τὰς

καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θαυμάζομεν. ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσοῦτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἡ ἄσκησις, ὥστε τοὺς προστάτας, καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας ἐκάλουν. καὶ δηλοῦσι τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, οὓς τοῖς ἀριστεύουσιν ἀνίστασαν. προὔκρινε γάρ φησι προορχηστῆρα ἁ πόλις. καὶ αὖθις, Εἰλατίωνι τὰς εἰκόνας ὁ δᾶμος, εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μάχαν. ἐῶ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν οὐδεμίαν ἐστὶν εὑρεῖν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ, καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν καταστησαμένων αὐτὰς, ὥς τι κάλλιστον καὶ τοῦτον νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ, καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα. ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί. ἐν Δήλῳ δέ γε οὐδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο, παίδων χοροὶ συνελθόντες ἐν αὐλῷ, καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν, ἐχόρευον, ὑπωρχοῦντο δὲ οἱ ἄριστοι, προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τούτοις ᾄσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τοὺς Ἕλληνας λέγω, ὅπου καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀναστάντες, προσεύχωνται τὸν ἥλιον, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡγούμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες, ὀρχήσει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῇ, καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ. καὶ τοῦτ' ἐστὶν Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χοροὶ, καὶ θυσία. διὸ καὶ τούτοις ἱλεοῦνται τὸν θεὸν δὶς, καὶ ἀρχομένης, καὶ δυομένης τῆς ἡμέρας. Αἰθίοπες δέ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι. καὶ οὐκ ἂν ἀφείη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς,

ταύτῃ γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινηδὸν τὰ βέλη, εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιτο, καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὀρχήσει τὸν πολέμιον. ἄξιον δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν, καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν αἰγύπτιον, οὐκ ἄλλο τι, ἢ ὀρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρου δόνημα· καὶ ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτοῦ διηγήσατο, ὡς γιγνομένου ταῦτα, ἅπερ ἐμιμεῖτο. ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν. ἴδοις τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὠκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ τὴν Ἔμπουσαν τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ μύθου παραδεδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον μὴ δὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν, τῷ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι, ἱερωσύνης δὲ τοῦτο ὄνομα, ὀρχοῦνται σεμνοτάτην τε ἅμα, καὶ ἱερωτάτην. Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ οὗτος, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τοῦτο ἔργον πεποιημένον, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἀνδρικὸν, μὴ πρότερον ὁπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπεργάσασθαι καὶ ἐπὶ τούτῳ, καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγέ

γέτο, δεκάτην ἀεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περιγιγνομένων τῷ
Ἄρει, παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ, καὶ
Βακχικὰ, οἶμαί σε μὴ περιμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὄρ-
χησις ἐκεῖνα πάντα ἦν, τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν γενικωτά-
των ὀρχήσεων, κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας,
οἱ Διονύσου θεράποντες, οἱ Σάτυροι, ταύτας ἐφευρόντες,
ἀφ' αὑτῶν ἑκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώ-
μενος ὁ Διόνυσος, Τυῤῥηνοὺς, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ Λυδοὺς
ἐχειρώσατο, καὶ φῦλον οὕτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιά-
σοις κατωρχήσατο. ὥστε ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ᾖ
κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα, καὶ μυστικοῦ, καὶ
τοσούτοις θεοῖς ἐσπουδασμένου, καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν δρω-
μένου, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἅμα, καὶ παιδιὰν ὠφέλιμον
παρεχομένου. θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰδὼς Ὁμήρου, καὶ
Ἡσιόδου μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε, αὖθις γὰρ ἐπὶ τοὺς ποιη-
τὰς ἐπάνειμι, πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις τολμᾷς,
πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ὅμη-
ρος, τὰ ἥδιστα, καὶ κάλλιστα καταλέγων, ὕπνον, καὶ
φιλότητα, καὶ μολπὴν, καὶ ὄρχησιν, μόνην ταύτην
ἀμύμονα ὠνόμασε, προσμαρτυρήσας νὴ Δία καὶ τὸ
ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἅπερ ἀμφότερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεστι,
καὶ ᾠδὴ γλυκερὰ, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν
μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιή-
σεως, Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. ἱμερόεσ-
σα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδὴ, καὶ δῶρον
θεῶν τοῦτο κάλλιστον, καὶ ἔοικεν εἰς δύο διῃρηκὼς ὁ
Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον, καὶ εἰρή-
νην, τοῖς τοῦ πολέμου μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀν-
τιτεθεικέναι. ὁ δὲ Ἡσίοδος, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας,

ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθὺς ὀρχουμένας τὰς μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον » διηγεῖται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἁπαλοῖσιν ὀρ» χεῦνται, τοῦ πατρὸς τὸν βωμὸν περιχορεύουσαι. ἀλλὰ σὺ μὲν ὦ γενναῖε, μονονουχὶ θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχηστικήν. ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἴγε πιστεύειν τοῦτο περὶ αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, οὐ μόνον ἐπῄνει τὴν ὀρχηστικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἠξίου, μέγιστον νέμων εὐρυθμίᾳ, καὶ εὐμουσίᾳ, καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνῃ τοῦ κινουμένου. καὶ οὐκ ᾐδεῖτο γέρων ἀνὴρ, ἓν τῶν σπουδαιοτάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο ἡγούμενος εἶναι. καὶ ἔμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχηστικὴν οὐ μετρίως σπουδάσεσθαι, ὅς γε καὶ τὰ μικρὰ οὐκ ὤκνει μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλητρίδων ἐφοίτα, καὶ παρ' ἑταίρας γυναικὸς οὐκ ἀπηξίου σπουδαῖόν τι ἀκούειν τῆς ἀσπασίας. καίτοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τὴν τέχνην, καὶ οὐδέπω εἰς τοσοῦτον κάλλος διηρθρωμένην. εἰ δὲ τοὺς νῦν τὸ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεᾶτο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφέμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτοῦ ἐδιδάξατο. δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμῳδίαν, καὶ τραγῳδίαν ἐπαινῇς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἴδιόν τι εἶδός ἐστιν. οἷον, τραγικὴ μὲν, ἡ ἐμμέλεια. κωμῳδικὴ δὲ, ὁ κόρδαξ. ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτη, σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως, τὴν τραγῳδίαν, καὶ τὴν κωμῳδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίους, καὶ κιθαρῳδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο σεμνὰ προσειπὼν, φέρε νῦν ἀντεξετάσωμεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καίτοι τὸν μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν,

παρέλθωμεν· μόνην γὰρ τῆς τοῦ ὀρχηστοῦ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα· τὴν τραγῳδίαν δέ γε ἀπὸ τοῦ σχήματος πρῶτον καταμάθωμεν, οἵα ἐστίν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα, καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄρρυθμον ἠσκημένος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικείμενος, καὶ στόμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς καταπιόμενος τοὺς θεατάς· ἐῶ λέγειν προστερνίδια, καὶ προγαστρίδια, προσθετὴν, καὶ ἐπιτεχνητὴν παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τοῦ μήκους ἡ ἀρρυθμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο· εἶτ᾽ ἔνδοθεν αὐτὸς κεκραγὼς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν, καὶ κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιᾴδων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἴσχιστον, μελῳδῶν τὰς συμφορὰς καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον παρέχων ἑαυτόν· τὰ γὰρ ἄλλα, τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε, πρὸ πολλοῦ ποτε γενομένοις· καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, φορητὸς ἡ ᾠδή· ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονῳδῇ, ἐπιλαθόμενος αὑτοῦ, καὶ μήτε τὴν λεοντῆν αἰδεσθεὶς, μήτε τὸ ῥόπαλον, ὃ περίκειται, σολοικίαν εὖ φρονῶν εἰκότως φαίη ἄν τις τὸ πρᾶγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ, ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγῳδίας, καὶ τῆς κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν εἴη· πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. ἡ κωμῳδία δὲ, καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον, μέρος τοῦ τερπνοῦ αὐτῇ νενέμηκεν, οἷα Δάων, καὶ Τιβείων, καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ τοῦ ὀρχηστοῦ σχῆμα, ὡς μὲν κόσμιον, καὶ εὐπρεπὲς, οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν. δῆλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κάλλιστον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἐοικὸς, οὐ κεχηνὸς δὲ, ὡς ἐκεῖνα, ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔχει γὰρ πολλοὺς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ βοῶντας. πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ᾖδον, καὶ ὠρχοῦντο·

δούλου ὄνομα· Δάος

ἔπειτ' ἐπειδὴ κινουμένων, τὸ ἆσθμα τὴν ᾠδὴν ἐπετάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπᾴδειν. αἱ δὲ ὑποθέσεις, κοιναὶ ἀμφοτέροις, καὶ οὐδέν τι διακεκριμέναι τῆς τραγικῆς αἱ ὀρχηστικαί, πλὴν ὅτι ποικιλώτεραι αὗται, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι. εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὄρχησις, ἐκείνην φημὶ εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον, καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐῶ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τοῦ χαλκιδικοῦ γένους ἡ ἀρίστη, καὶ τοῦτο ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν. ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀγνοίας, ἢ ἀμαθίας παρέχωμαι. οὐ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποιήσαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἴδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἑκάστη, καὶ ὑφ' ὅτου εὑρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγούμενοι παρέξειν. ἐγὼ δέ, μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψιμαθῆ, καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἴομαι εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο παρίημι. ἔπειτα δέ, κἀκεῖνό σε ἀξιῶ ἐννοεῖν, καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὄρχησιν πρόκειται γενεαλογεῖν, οὐδὲ τοῦτον τὸν σκοπὸν ὑπεστησάμην τῷ λόγῳ, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην, τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλλὰ τό γε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου, τοῦτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐπαινέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνά, καὶ χρήσιμα περιλαβοῦσα ἔχει, οὐ πάλαι ἀρξαμένη ἐς τοσοῦτον κάλλος ἐπιδιδόναι, ἀλλὰ

Augusti tempore

κατὰ τὸν Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γὰρ πρῶται ἐκεῖναι,

ὥσπερ τινὰς ῥίζαι, καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν πλεῖστον καρπὸν, ὅσπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετέλεσται, τοῦτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται, παρεὶς τὸ θερμαϋστρίζειν, καὶ γέρανον ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύτῃ ἔτι προσήκοντα. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ φρύγιον τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον, καὶ συμποτικὸν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλάκις πρὸς αὔλημα γυναικεῖον ὀρχουμένων, σφοδρὰ, καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσει κοινωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μὲν, τινα εἴδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ, πάνυ ἀπαξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἔστε τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέστερα, προτιμῶν δὲ, καὶ θαυμάζων θάτερα καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως, τοσαῦτα. τὸ γὰρ πάντα ἐπεξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον. ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ ἠσκῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, οὐ τῶν ῥᾳδίων, καὶ τῶν εὐμεταχειρίστων οὖσαν τὴν τέχνην, ἀλλὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνουμένην, οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα, τῆς τε φυσικῆς, καὶ τῆς ἠθικῆς. τὴν γὰρ διαλεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν, ἄκαιρον αὐτῇ νενόμικεν. οὐ μὴν οὐδὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἤθους τε, καὶ πάθους ἐπιδεικτική ἐστιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίχονται, οὐκ ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς, καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθμίαν μάλιστα μιμουμένη φαί-

νεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν. πρὸ πάντων δὲ, Μνημοσύνην, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνιαν, ἵλεων ἔχειν αὐτῇ πρόκειται, καὶ μεμνῆσθαι πειρᾶται ἁπάντων. κατὰ γάρ τοι τὸν ὁμηρικὸν Κάλχαντα, τὸν ὀρχηστὴν εἰδέναι χρὴ, τά τε ὄντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνῃ, ἀλλ' εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητική τίς ἐστιν ἐπιστήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστική. καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τοῦ Περικλέους ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα, τοῦτο καὶ τὸ τοῦ ὀρχηστοῦ ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτά. ἑρμηνείαν δὲ νῦν, τὴν σαφήνειαν τῶν σχημάτων λέγων. ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία, ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐστὶν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη, καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάους εὐθὺς, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν αἰγυπτίαν. τούτῳ γὰρ τῷ διαστήματι περιωρίσθω ἡμῖν ἡ τοῦ ὀρχηστοῦ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσου μάλιστα ἴστω, οὐρανοῦ τομὴν, Ἀφροδίτης γονὰς, Τιτάνων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, λίθου ὑποβολὴν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελφῶν κλῆρον. εἶτα ἑξῆς, Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν, ἔρωτος ἰσχὺν ἑκατέρου. καὶ μετὰ ταῦτα, Δήλου πλάνην, καὶ Λητοῦς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλὴν, καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς εὑρισκόμενον, πτήσει τῶν ἀετῶν. Δευκαλίωνα ἐπὶ τούτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ τούτου τοῦ βίου ναυαγίαν. καὶ λάρνακα μίαν, λείψανον τοῦ ἀνθρωπείου γένους φυλάττου-

θεν, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν. εἶτα, Ἰάκχου σπαραγμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα Ἡφαίστου, καὶ Ἐριχθονίου, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ Ἁλιρρόθιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίσιν. καὶ ὅλως, τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν. ἐξαιρέτως δὲ, τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης εὕρεσιν, καὶ Κελεοῦ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμου γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἠριγόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθύας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως. ἔτι δὲ, τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίονος, ἅ τε ἐν Θρᾴκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν. εἶτα, ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ προτέρα δὲ τῆς Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. Ἀττικὰ γὰρ καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα, ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμμένων διῆλθον. ἑξῆς δὲ, Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυροῦς πλόκαμος, καὶ Μίνωος πόρος, καὶ περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαριστία. οἷς ἑξῆς ὁ Κιθαιρὼν, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμου ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεως ὀδόντες, καὶ σπαρτῶν ἀνάδοσις. καὶ αὖθις, τοῦ Κάδμου εἰς δράκοντα μεταβολὴ, καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία τοῦ τειχοποιοῦ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ τὰ Πενθέως, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή. εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὐτὴ μύθων, τὴν Γλαύκην, καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα,

καὶ πρὸ αὐτῶν, τὸν Βελλεροφόντην, καὶ τὴν Σθενοβοίαν, καὶ ἡλίου μάχην, καὶ Ποσειδῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα, τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν νεφέλης παίδων ἐπὶ τοῦ κριοῦ τὴν διαέριον φυγὴν, Ἰνοῦς, καὶ Μελικέρτου ὑποδοχήν. ἐπὶ τούτοις, τὰ Πελοπιδῶν, καὶ Μυκήνας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἴναχος, καὶ Ἰὼ, καὶ ὁ φρουρὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς, καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνονος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων, ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων γαμβρῶν τοῦ Ἀδράστου ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ᾽ αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα, καὶ Μενοικέως ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη, καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὀρχηστῇ μνημονεύματα. καὶ πρὸ αὐτῶν, ὅσα τε τὴν Δανάης παρθένευσιν, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ προειρημένον. ᾧ οἰκεία καὶ ἡ αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια, καὶ Ἀνδρομέδα, καὶ Κηφεὺς, οὓς καὶ ἄστροις ἐγκατέλεξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίστις. κἀκεῖνα δὲ τὰ ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτου, καὶ Δαναοῦ, ἔστι που, καὶ τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβουλήν. οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαίμων τοιαῦτα παρέχεται, τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντεραστὴν ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μειρακίου σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ αἵματος ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφὴν, καὶ τὴν Τυνδαριδῶν ἀνάστασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ᾽ Ἀσκληπιοῦ ὀργήν. ἔτι δὲ, καὶ τὸν Πάριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν, μετὰ τὴν ἐπὶ τῷ μήλῳ κρίσιν. νομιστέον γὰρ τῇ σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὴν ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν οὖσαν καὶ πολυπρόσωπον. καθ᾽ ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεῖ πεσόντων, δρᾶμα τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνῆσθαι δεῖ τούτων ἀεὶ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς εὐθὺς, ἄχρι

τῶν ἐν τοῖς νόστοις γεγενημένων, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης, καὶ Διδοῦς ἔρωτος, ὧν οὐκ ἀλλότρια καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. οὐκ ἀπᾴδει δὲ καὶ τὰ πρὸ τούτων, ἀλλὰ τοῖς ἰλιακοῖς συγγενῆ· Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθενεύσεις, Ὀδυσσέως μανία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία. καὶ ὅλως, ἡ πᾶσα ὀδύσσειος πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγωνος, καὶ ἡ Αἰόλου τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ ἄλλα, μέχρι τῆς τῶν μνηστήρων τιμωρίας. καὶ πρὸ τούτων, ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβουλή, καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργή, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θατέρου ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια. ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἦλις τοῖς ὀρχεῖσθαι πειρωμένοις. τὸν Οἰνόμαον. τὸν Μυρτίλον. τὸν Κρόνον. τὸν Δία. τοὺς πρώτους τῶν ὀλυμπίων ἀγωνιστάς. πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ᾽ Ἀρκαδίαν μυθολογία. Δάφνης φυγή. Καλλιστοῦς θηρίωσις. Κενταύρων παροινία, καὶ Πανὸς γοναί. Ἀλφειοῦ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία. ἀλλὰ κἂν εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκῃ τῷ λόγῳ, πάμπολλα κἀκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται. τὴν Εὐρώπην. τὴν Πασιφάην. τοὺς ταύρους ἀμφοτέρους. τὸν λαβύρινθον. τὴν Ἀριάδνην. τὴν Φαίδραν. τὸν Ἀνδρόγεων. τὸν Δαίδαλον. τὸν Ἴκαρον. τὸν Γλαῦκον. τὴν Πολυΐδου μαντικήν. τὸν Τάλω. τὸν χαλκοῦν τῆς Κρήτης περίπολον. κἂν εἰς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, κἀκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει. τὴν Ἀλθαίαν. τὸν Μελέαγρον. τὴν Ἀταλάντην. τὸν δαλόν, καὶ ποταμοῦ καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ σειρήνων γένεσιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μανίαν, Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα, Νέσσον, καὶ Δηϊανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ᾽ ᾗ τὴν ἐν Οἴτῃ πυράν. ἔχει καὶ Θρᾴκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγκαῖα. τὸν Ὀρφέα. τὸν ἐκείνου σπαραγμόν, καὶ τὴν λάλον αὐτοῦ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέουσαν τῇ λύρᾳ,

ΚΡΑ. Ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτοῦ ἐπαινοῦντος. σὺ δὲ, εἰ βούλει λῆρόν τινα καταχεῖσθαί μου, ἕτοιμος φιλικὴν ταύτην τὴν λειτουργίαν ὑποστῆναι, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παρακούειν τῶν φαύλων δυνάμενος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι. καὶ λέγε ὁπόσα ἐθέλεις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος. ΛΥΚ. Εὖ γε ὦ Κράτων. καὶ τούτου ἐδεόμην μάλιστα. εἴσῃ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἶναί σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο πάνυ ἠγνοηκέναι μοι δοκεῖς, ὡς οὐ νεώτερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτό ἐστιν, οὐδὲ χθὲς, καὶ πρῴην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων, ἀλλ' οἵ γε τἀληθέστατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων φαῖεν ἄν σοι καὶ ὄρχησιν ἀναφῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ ἔρωτι συναναφανεῖσαν. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκὴ, καὶ εὔρυθμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὔτακτος ἁρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματά ἐστι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολύμουσον ἀγαθόν. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν, τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ, τοὺς Κούρητας ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι. καὶ οὐ τὰ μέτρια ὤνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχούμενοι, διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶστρα εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοίη αὐτοῖς, ἐκφυγὼν διὰ τὴν αὐτῶν ὄρχησιν τοὺς πατρῴους ὀδόντας. ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κρουόντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πηδώντων ἔνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ, Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες

ὡς αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχησταὶ ἐγίνοντο, οὐχὶ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχῦναι βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι, ὀρχηστὴν προσεῖπε. καὶ οὕτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοί, καίτοι πολέμιοι ὄντες. ἑώρων γὰρ οἶμαι καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτοῦ κουφότητα, καὶ εὐρυθμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως, Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα, Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε. καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ἠσκημένος ἐν τῇ ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως οἶμαι διεδίδρασκε τὰς ἐπ᾽ αὐτὸν ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένους, ἱκανὸν ἡγοῦμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρίχιον ἀπ᾽ αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἴλιον τέως ἀνάλωτον οὖσαν, ἡ ἐκείνου ὀρχηστικὴ καθεῖλε, καὶ εἰς ἔδαφος κατέρριψε. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες, ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον, ἅπαντα μετὰ Μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν, καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὔτακτον ἔμβασιν τοῦ ποδός. καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ ἐκράτουν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς, καὶ εὐρυθμίας ἡγουμένης. ἴδοις δ᾽ ἂν καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν οὐ μεῖον ὀρχεῖσθαι,

ἐν ὁπλομαχεῖν μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες ἀλλήλους, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύσωνται, εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητὴς μὲν, ἐν τῷ μέσῳ κάθηται ἐπαυλῶν, καὶ κτυπῶν τῷ ποδί. οἱ δὲ, κατὰ στοῖχον ἀλλήλοις ἑπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικὰ, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικὰ, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιγαροῦν καὶ τὸ ᾆσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχούμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι, καὶ ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾀσμάτων, δύο γὰρ ᾄδονται, διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω γάρ φασιν ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον. τουτέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δὲ ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων. παρ' ἕνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ, ἕπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὅρμον ἐκ σωφροσύνης, καὶ ἀνδρείας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδίαι δὲ, αὐτοῖς ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν. ἃ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τοῦ χοροῦ, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρίημι, καὶ τοὺς ὀρχηστὰς δὲ τοὺς δύο, οὓς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ. καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνευον, ὡς τι κάλλιστον τοῦτο τοῦ Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει χαίρειν, ἁβρούς τι ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος, τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσέα,

καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θαυμάζων. ἐν μέν γε Θετταλίᾳ, τοσοῦτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἡ ἄσκησις, ὥστε τοὺς προστάτας, καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας ἐκάλουν. καὶ δηλοῦσι τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαὶ, οὓς τοῖς ἀριστεύουσιν ἀνίστασαν. προύκρινε γάρ φησι προορχηστῆρα ἁ πόλις. καὶ αὖθις, Εἰλατίωνι τὰς εἰκόνας ὁ δᾶμος, εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μάχαν. ἐῶ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν οὐδεμίαν ἐστὶν εὑρεῖν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ, καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν καταστησαμένων αὐτὰς, ὥς τι κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ, καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα. ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί. ἐν Δήλῳ δέ γε οὐδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο, παίδων χοροὶ συνελθόντες ἐν αὐλῷ, καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν, ἐχόρευον, ὑπωρχοῦντο δὲ οἱ ἄριστοι, προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τούτοις ᾄσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τοὺς Ἕλληνας λέγω, ὅπου καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀναστάντες, προσεύχωνται τὸν ἥλιον, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡγούμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες, ὀρχήσει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῇ, καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ. καὶ τοῦτ' ἐστὶν Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χοροὶ, καὶ θυσία. διὸ καὶ τούτοις ἱλεοῦνται τὸν θεὸν δὶς, καὶ ἀρχομένης, καὶ δυομένης τῆς ἡμέρας. Αἰθίοπες δέ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι. καὶ οὐκ ἂν ἀφείη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς,

ταύτῃ γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινηδὸν τὰ βέλη, εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιτο, καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὀρχήσει τὸν πολέμιον. ἄξιον δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν, καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν αἰγύπτιον, οὐκ ἄλλό τι, ἢ ὀρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρου δόνημα· καὶ ὅλως, ὅ,τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτοῦ διηγήσατο, ὡς γιγνομένου ταῦτα, ἅπερ ἐμιμεῖτο· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν· ἴδοις τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὠκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ τὴν Ἔμπουσαν τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ μύθου παραδεδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον μὴ δὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν, τῷ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι, ἱερωσύνης δὲ τοῦτο ὄνομα, ὀρχοῦνται σεμνοτάτην τε ἅμα, καὶ ἱερωτάτην. Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ οὗτος, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τῶν Ἰδαίων δακτύλων, τοῦτο ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν, δὲ καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἀνδρικὸν, μὴ πρότερον ὁπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπεργάσασθαι· καὶ ἐπὶ τούτῳ, καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγέ-

χεῖτο, δι' ἣν καὶ τὴν ἀεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περιγιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ, καὶ Βακχικὰ, οἶμαί σε μὴ περιμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκεῖνα πάντα ἦν, τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες, οἱ Σάτυροι, ταύτας ἐφευρόντες, ἀφ' αὐτῶν ἑκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυσος, Τυρρηνοὺς, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ φῦλον οὕτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κατωρχήσατο. ὥστε ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ᾖ κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα, καὶ μυστικοῦ, καὶ τοσούτοις θεοῖς ἐσπουδασμένου, καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν δρωμένου, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἅμα, καὶ παιδιὰν ὠφέλιμον παρεχομένου. θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰδὼς Ομήρου, καὶ Ησιόδου μάλιστα ἐραστὴν ὄντα σε, αὖθις γὰρ ἐπὶ τοὺς ποιητὰς ἐπάνειμι, πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ομηρος, τὰ ἥδιστα, καὶ κάλλιστα καταλέγων, ὕπνον, καὶ φιλότητα, καὶ μολπὴν, καὶ ὄρχησιν, μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσμαρτυρήσας νὴ Δία καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἅπερ ἀμφότερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεστι, καὶ ᾠδὴ γλυκερὰ, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως, Αλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, Αλλῳ δ' ὀρχηστύν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδὴ, καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο κάλλιστον, καὶ ἔοικεν εἰς δύο διῃρηκὼς ὁ Ομηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον, καὶ εἰρήνην, τοῖς τοῦ πολέμου μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθεικέναι. ὁ δὲ Ησίοδος, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας,

παρῶμεν. μόνην γὰρ τῆς τοῦ ὀρχηστοῦ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα. τὴν τραγῳδίαν δέ γε ἀπὸ τοῦ σχήματος πρῶτον καταμάθωμεν, οἷά ἐστιν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα, καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄρρυθμον ἠσκημένος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικείμενος, καὶ στόμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς καταπιόμενος τοὺς θεατάς. ἐῶ λέγειν προστερνίδια, καὶ προγαστρίδια, προσθετὴν, καὶ ἐπιτεχνητὴν παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τοῦ μήκους ἡ ἀρρυθμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο. εἶτ' ἔνδοθεν αὐτὸς κεκραγὼς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν, καὶ κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιᾴδων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἴσχιστον, μελῳδῶν τὰς συμφορὰς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον παρέχων ἑαυτόν. τὰ γὰρ ἄλλα, τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε, πρὸ πολλοῦ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, φορητὸς ἡ ᾠδή. ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονῳδῇ, ἐπιλαθόμενος αὐτοῦ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδεσθεὶς, μήτε τὸ ῥόπαλον, ὃ περίκειται, σολοικίαν εὖ φρονῶν εἰκότως φαίη ἄν τις τὸ πρᾶγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ, ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγῳδίας, καὶ τῆς κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. ἡ κωμῳδία δὲ, καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον, μέρος τοῦ τερπνοῦ αὐτῇ νενόμικεν, οἷα δάων, καὶ τιβίων, καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ τοῦ ὀρχηστοῦ σχῆμα, ὡς μὲν κόσμιον, καὶ εὐπρεπὲς, οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν. δῆλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κάλλιστον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἐοικὸς, οὐ κεχηνὸς δὲ, ὡς ἐκεῖνα, ἀλλὰ συμμεμυκός. ἔχει γὰρ πολλοὺς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ βοῶντας. πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ᾖδον, καὶ ὠρχοῦντο.

ἔπειτ' ἐπειδὴ κινουμένων, τὸ ἆσθμα τὴν ᾠδὴν ἐπετάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπᾴδειν. αἱ δὲ ὑποθέσεις, κοιναὶ ἀμφοτέροις, καὶ οὐδέν τι διακεκριμέναι τῶν τραγικῶν αἱ ὀρχηστικαί, πλὴν ὅτι ποικιλώτεραι αὗται, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι. εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὄρχησις, ἐκείνην φημὶ εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον, καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐῶ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τοῦ χαλκιδικοῦ γένους ἡ ἀρίστη, καὶ τοῦτο ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν. ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀγνοίας, ἢ ἀμαθίας παρέχομαι. οὐ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποιήσαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἴδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἑκάστη, καὶ ὑφ' ὅτου εὑρέθη, πολυμαθίας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγούμενοι παρέξειν. ἐγὼ δὲ, μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τι, καὶ ὀψιμαθὲς, καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἶμαι εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο παρίημι. ἔπειτα δὲ, κἀκεῖνό σε ἀξιῶ ἐννοεῖν, καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὄρχησιν πρόκειται γενεαλογεῖν, οὐδὲ τοῦτον τὸν σκοπὸν ὑπεστησάμην τῷ λόγῳ, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην, τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλλὰ τό γε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου, τοῦτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐπαινέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ, καὶ χρήσιμα περιλαβοῦσα ἔχει, οὐ πάλαι ἀρξαμένη ἐς τοσοῦτον κάλλος ἐπιδιδόναι, ἀλλὰ κατὰ τὸν Σιβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γὰρ πρῶται ἐκεῖναι,

ὥσπερ τινὲς ῥίζαι, καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν πλειότατον καρπὸν, ὅσπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετέλεσται, τοῦτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται, παρεὶς τὸ θερμαυστρίζειν, καὶ γέρανον ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύτῃ ἔτι προσήκοντα. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ φρύγιον τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον, καὶ συμποτικὸν μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλάκις πρὸς αὔλημα γυναικεῖον ὀρχουμένων, σφοδρὰ, καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσει κοινωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μέν, τινα εἴδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ, πάνυ ἀπαξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἔς τε τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέστερα, προτιμῶν δὲ, καὶ θαυμάζων θάτερα καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως, τοσαῦτα. τὸ γὰρ πάντα ἐπεξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον. ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ ἠσκῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, οὐ τῶν ῥᾳδίων, καὶ τῶν εὐμεταχειρίστων οὖσαν τὴν τέχνην, ἀλλὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνουμένην, οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα, τῆς τε φυσικῆς, καὶ τῆς ἠθικῆς. τὴν γὰρ διαλεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν, ἄκαιρον αὐτῇ νενόμικεν. οὐ μὴν οὐδὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἤθους τε, καὶ πάθους ἐπιδεικτική ἐστιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίχονται, οὐκ ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς, καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθμίαν μάλιστα μιμουμένη φαί-

θαι, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν. εἶτα, Ἰάχου σπαραγμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα Ἡφαίστου, καὶ Ἐριχθονίου, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ Ἁλιῤῥόθιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίσιν. καὶ ὅλως, τὴν ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν. ἐξαιρέτως δὲ, τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης εὕρεσιν, καὶ Κελεοῦ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμου γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἠριγόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθύας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως. ἔτι δὲ, τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίονος, ἅ τε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν. εἶτα, ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ προτέρα δὲ τῆς Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. ἀττικὰ γὰρ καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα, ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμμένων διῆλθον. ἑξῆς δὲ, Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυροῦς πλόκαμος, καὶ Μίνωος πόρος, καὶ περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαριστία. οἷς ἑξῆς ὁ Κιθαιρὼν, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμου ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεως ὀδόντες, καὶ σπαρτῶν ἀνάδοσις. καὶ αὖθις, τοῦ Κάδμου εἰς δράκοντα μεταβολὴ, καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία τοῦ τειχοποιοῦ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ τὰ Πενθέως, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή. εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὐτὴ μύθων, τὴν Γλαύκην, καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα.

καὶ πρὸ αὐτῶν, τὸν Βελλεροφόντην, καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ ἡλίου μάχην, καὶ Ποσειδῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα, τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν νεφέλης παίδων ἐπὶ τοῦ κριοῦ τὴν διαέριον φυγήν, Ἰνοῦς, καὶ Μελικέρτου ὑποδοχήν. ἐπὶ τούτοις, τὰ Πελοπιδῶν, καὶ Μυκήνας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἴναχος, καὶ Ἰώ, καὶ ὁ φρουρὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς, καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνονος σφαγή, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων, ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων γαμβρῶν τοῦ Ἀδράστου ὑποδοχή, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα, καὶ Μενοικέως ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη, καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὀρχηστῇ μνημονεύματα. καὶ πρὸ αὐτῶν, εἴσεται τήν τε Δανάης παρθενίαν, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ προηρημένον. οἰκεία καὶ ἡ αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια, καὶ Ἀνδρομέδα, καὶ Κηφεὺς, οὓς καὶ ἄστροις ἐγκατέλεξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίστις. κἀκεῖνα δὲ τὰ ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτου, καὶ Δαναοῦ, εἴσεται, καὶ τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβουλήν. οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαίμων τοιαῦτα παρέχεται, τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντεραστὴν ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μειρακίου σφαγήν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ αἵματος ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφήν, καὶ τὴν Τυνδαρίδων ἀνάστασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ ὀργήν. ἔτι δὲ, καὶ τὸν Πάριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν, μετὰ τὴν ἐπὶ τῷ μήλῳ κρίσιν. νομιστέον γὰρ τῇ σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὴν ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν οὖσαν καὶ πολυπρόσωπον. καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεῖ πεσόντων, δρᾶμα τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνῆσθαι δεῖ τούτων ἀεὶ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς εὐθὺς, ἄχρι

τῶν ἐν ταῖς νήσοις γεγενημένων, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης, καὶ Διδοῦς ἔρωτος, ὧν οὐκ ἀλλότρια καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. οὐκ ἀπῳδὰ δὲ καὶ τὰ πρὸ τούτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλιακοῖς συγγενῆ· Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσέως μανία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία. καὶ ὅλως, ἡ πᾶσα Ὀδυσσέως πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγονος, καὶ ἡ Αἰόλου τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ ἄλλα, μέχρι τῆς τῶν μνηστήρων τιμωρίας. καὶ πρὸ τούτου, ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβουλή, καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργή, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θατέρου ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια. ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἦλις τοῖς ὀρχεῖσθαι πειρωμένοις. τὸν Οἰνόμαον. τὸν Μυρτίλον. τὸν Κρόνον. τὸν Δία. τοὺς πρώτους τῶν ὀλυμπίων ἀγωνιστάς. πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία. Δάφνης φυγή. Καλλιστοῦς θηρίωσις. Κενταύρων παροινία, καὶ Πανὸς γοναί. Ἀλφειοῦ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία. ἀλλὰ κἂν εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκῃ τῷ λόγῳ, πάμπολλα κἀκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται. τὴν Εὐρώπην. τὴν Πασιφάην. τοὺς ταύρους ἀμφοτέρους. τὸν λαβύρινθον. τὴν Ἀριάδνην. τὴν Φαίδραν. τὸν Ἀνδρόγεων. τὸν Δαίδαλον. τὸν Ἴκαρον. τὸν Γλαῦκον. τὴν Πολυΐδου μαντικήν. τὸν Τάλω. τὸν χαλκοῦν τῆς Κρήτης περίπολον. κἂν εἰς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, κἀκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει. τὴν Ἀλθαίαν. τὸν Μελέαγρον. τὴν Ἀταλάντην. τὸν Δαλὸν, καὶ ποταμοῦ, καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ σειρήνων γένεσιν, καὶ ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μανίαν, Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα, Νέσσον, καὶ Δηϊανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἧ τὴν ἐν Οἴτῃ πυράν. ἔχει καὶ Θρᾴκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγκαῖα. τὸν Ὀρφέα. τὸν ἐκείνου σπαραγμὸν, καὶ τὴν λάλον αὐτοῦ κεφαλήν. τὴν ἐπιπλέουσαν τῇ λύρᾳ,

φρουρόν. ἔφορον

καὶ τὸν Αἷμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν Λυκούργου κόλασιν. καὶ Θεσσαλία δὲ ἔτι πλείω παρέχεται· τὸν Πελίαν· τὸν Ἰάσονα· τὴν Ἄλκηστιν· τὸν τῶν πεντήκοντα νεῶν στόλον· τὴν ἀργώ· τὴν λάλον αὐτῆς τρόπιν· τὰ ἐν Λήμνῳ· τὸν Αἰήτην· τὸν Μηδείας ὄνειρον· τὸν Ἀψύρτου σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ παράπλῳ γενόμενα. καὶ μετὰ ταῦτα, τὸν Πρωτεσίλαον, καὶ τὴν Λαοδάμειαν. κἂν εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῇς, πολλὰ κἀκεῖ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθὺς, καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ μέχρι Περσῶν πλάνη. καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τοῦ Ταντάλου φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἑστίασις, καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντινος ὦμος αὐτοῦ. καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, ὁ Ἠριδανὸς, καὶ Φαέθων, καὶ αἴγειροι ἀδελφαὶ θρηνοῦσαι, καὶ ἤλεκτρον δακρύουσαι, εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς ἑσπερίδας, καὶ τὸν φρουρὸν τῆς χρυσῆς ὀπώρας δράκοντα, καὶ τὸν Ἄτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν. οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἁπάσας, ὅσοι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσοι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο. τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τοὺς τοιούτους. καὶ ἐν Φοινίκῃ δὲ, Μύρραν, καὶ τὸ ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον. καὶ ταῦτα εἴσεται. καὶ τὰ νεώτερα δὲ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὲρ Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκης ἔρωτι. τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυστικώτερα ὄντα, εἴσεται μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται. τὸν Ἔπαφον λέγω, καὶ τὸν Ὄσιριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν εἰς τὰ ζῷα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ, τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας αὐτῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς, καὶ εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκεύασεν. εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν ᾅδου ἅπασαν τραγῳδίαν, καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἑκάστῳ

τῆς αἰτίας, καὶ τὴν Πειρίθου, καὶ Θησέως ἄχρι τοῦ ᾅδου πορείαν. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ μάλιστα τῆς τραγῳδίας λεγομένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελὼν, τὰ κεφαλαιωδέστερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ᾄδειν ἀφεὶς, καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν καθ' ὁμοιότητα τῶν προειρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ προτεταμιευμένα κεῖσθαι ἀναγκαῖον. ἐπεὶ δὲ μιμητικός ἐστι, καὶ κινήμασι τὰ ᾀδόμενα δείξειν ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφήνειαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτοῦ δηλοῦσθαι, μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ πυθικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησιν, καὶ κωφοῦ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος τοῦ ὀρχηστοῦ, ἀκούειν. ὃ δὴ καὶ Δημήτριον τὸν κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὅμοιά σοι κατηγόρει τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων τοῦ αὐλοῦ, καὶ τῶν συρίγγων, καὶ τῶν κτύπων, πάρεργόν τι τὴν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελοῦντα. κινούμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν, καὶ μάταιον, οὐδενὸς αὐτῇ νοῦ προσόντος, τῶν δ' ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένοις, ἐσθῆτι σηρικῇ, καὶ προσωπείῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε, καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ᾀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὂν τὸ τοῦ ὀρχηστοῦ πρᾶγμα, ὁ τότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκιμῶν ὀρχηστὴς, οὐκ ἀσύνετος ὥς φασιν, ἀλλ' εἰ καί τις ἄλλος, ἔν τε ἱστορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως κάλλει διενεγκὼν, ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεστάτην οἶμαι τὴν δέησιν, ἰδεῖν ὀρχούμενον. ἔπειτα κατηγορεῖν αὐτοῦ. καὶ ὑπέσχετο τὸ καὶ ἄνευ αὐλοῦ, καὶ ᾀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ, καὶ ἔτους

ἐποίησεν. ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυποῦσι, καὶ τοῖς αὐλοῦσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεος μοιχείαν, ἥλιον μηνύοντα, καὶ Ἥφαιστον ἐπιβουλεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους, τήν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα, καὶ τοὺς ἐφεστῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν. καὶ αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδοικότα δὲ, καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ πρόσεστιν, ὥστε τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τοῦτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γὰρ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεφθέγξατο, ἀκούω ἄνθρωπε ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἐσμὲν τῷ λόγῳ, βούλομαι καὶ βαρβάρου ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀρχηστοῦ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστικῆς γένοιτ' ἄν. τῶν γὰρ ἐκ τοῦ πόντου βαρβάρων βασιλικός τις ἄνθρωπος κατά τι χρέος ἥκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεᾶτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκεῖνον, οὕτω σαφῶς ὀρχούμενον, ὡς καίτοι μὴ ἐπακούοντα τῶν ᾀδομένων. ἡμιέλλην γάρ τις ὢν, ἐτύγχανε συνεῖναι ἁπάντων. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν τοῦ Νέρωνος δεξιούμενον, καὶ ὅ,τι βούλοιτο αἰτεῖν κελεύοντος, καὶ δώσειν ὑπισχνουμένου, τὸν ὀρχηστὴν ἔφη δοὺς, τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τοῦ δὲ Νέρωνος ἐρομένου τί ἄν σοι χρήσιμος γένοιτο ἐκεῖ, προσοίκους ἔφη βαρβάρους ἔχω, οὐχ ὁμογλώττους, καὶ ἑρμηνέων οὐ ῥᾴδιον εὐπορεῖν πρὸς αὐτούς. ἢν οὖν τινος δέωμαι, διανεύων οὗτος, ἕκαστά μοι ἑρμηνεύσει. τοσοῦτον ἄρα καθίκετο αὐτοῦ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός τε, καὶ σαφὴς φανεῖσα. ἡ δὲ πλείστη διατριβὴ, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς, ἡ ὑπόκρισίς ἐστιν, ὡς ἔφην κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μάλιστα τοῖς

τὰς καλουμένας ταύτας μελέτας διεξιοῦσιν. οὐ δὲ γοῦν καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινουμένη, τῷ ἐοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπῳδὰ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσαγομένων ἀριστέων, ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πενήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον, καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ ἄλλου βαρβάρου ῥῆσιν ἐπὶ τούτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα, τοσούτων γὰρ μερῶν τὸ δρᾶμα ἦν, ἐζήτει ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι, καὶ ὑποκρινούμενοι τὰ λοιπὰ προσωπεῖα εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, ἐλελήθεις ἔφη ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲν τοῦτο ἕν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος, οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν παντόμιμον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ δρωμένου σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις ἐκείνη, τὸ ὦ παῖ ποντίου θηρὸς πετραίου νόον ἔχων, πάσαις πολίεσιν ὁμίλει. καὶ τῷ ὀρχηστῇ ἀναγκαῖα, καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμασι, συνοικειοῦν ἑαυτὸν ἑκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ δὲ ὅλον ἤθη, καὶ πάθη δείξειν, καὶ ὑποκρινεῖσθαι ἡ ὄρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα, νῦν δὲ ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγουσα, καὶ ἄλλον μεμηνότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον. καὶ ἅπαντα ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γοῦν παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνὼς, ἄρτι δὲ Ἰνὼ φοβουμένη δείκνυται. καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός. καὶ μετὰ μικρὸν, Θυέστης. εἶτα, Αἴγισθος, ἢ Ἀερόπη. καὶ πάντα ταῦτα εἷς ἄνθρωπός ἐστι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα, καὶ ἀκούσματα, ἑνὸς ἑκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει, ἢ γὰρ αὐλός ἐστιν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ φωνῆς μελῳδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιΐα. ὁ δὲ ὀρχηστὴς, τὰ πάντα ἔχει συλλαβὼν, καὶ ἔνεστι ποικίλην,

καὶ παμμιγῆ τὴν παρασκευὴν αὐτοῦ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλου ψόφον, ὑποκριτοῦ εὐφωνίαν, ᾀδόντων ὁμοφωνίαν. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, θατέρου τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐστί. τὰ μέν, ψυχῆς, τὰ δέ, σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει, ἀμφότερα συμμέμικται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβῶναξ γοῦν ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς, καὶ ἀγαθὸς, χειροσόφους τοὺς ὀρχηστὰς ἀπεκάλει, καὶ ᾔει ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ἰδών ποτε ἅπαξ οὐκ ἐξεπίτηδες, ὀρχηστὴν τὰ αὐτοῦ ποιοῦντα, οἵου με ἔφη θεάματος ἡ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδὼς ἀπεστέρηκεν. εἰ δ᾽ ἐστὶν ἀληθῆ ὁπόσα περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δείκνυσι, τὸ θυμικὸν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται. τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται. τὸ λογιστικὸν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῇ. τοῦτο μέν γε ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἁφὴ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι παρέσπαρται. κάλλους δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐπαληθεύει, τὸ κάλλος ἐπαινοῦντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγουμένου, τἀγαθοῦ καὶ τοῦτο εἶναι. ἤκουσα δέ τινος καὶ περιττότερόν τι νεανιευομένου ὑπὲρ τῆς τῶν ὀχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται. ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν, τὸ τερπνόν, τῶν δέ, τὸ χρήσιμον ὑπισχουμένων, μόνη ἡ ὄρχησις ἄμφω ἔχει καὶ πολύ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσῳ μετὰ τοῦ τερπνοῦ γίγνεται. πόσῳ γὰρ τοῦτο ὁρᾶν ἥδιον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαίοντας ἄλλους ἐν

κόνει,

κόνει, οὓς ἡ ὄρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα, καὶ εὐμορφότερον, καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται, τὴν μὲν οὖν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχηστικῆς, καὶ στροφὰς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμοὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις, τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργοῦσιν αὐτοῖς, ὑγιεινότατα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα, καὶ εὐρυθμότατον τοῦτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κουφίζον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον, ἰσχύν τε οὐ μικρὰν περιποιοῦν τοῖς σώμασι. πῶς οὖν οὐ παναρμόνιόν τι χρῆμα ἡ ὄρχησις, θήγουσα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκοῦσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ τοὺς ὁρῶντας, διδάσκουσα δὲ πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ᾽ αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθμίᾳ, καὶ κηλήσει, διά τε ὀφθαλμῶν, καὶ ἀκοῆς. εἰ γοῦν φωνῆς εὐμοιρίαν ζητοῖς, ποῦ ἂν ἀλλαχόθι εὕροις, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἐμμελέστερον; εἰ τε αὐλοῦ, καὶ σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἅλις καὶ τούτων ἐν ὀρχήσει ἀπολαῦσαί σοι πάρεστιν. ἐῶ λέγειν ὡς ἀμείνων τὸ ἦθος ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θέᾳ γενήσῃ, ὅταν ὁρᾷς τὸ θέατρον, μισοῦν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικουμένοις. καὶ ὅλως, τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῦν. ὃ δ᾽ ἐστὶ μάλιστα ὑπὲρ τῶν ὀρχηστῶν ἐπαινέσαι, τοῦτο ἤδη ἐρῶ, τὸ καὶ ἰσχύν τε ἅμα, καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παράδοξον εἶναί μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ηρακλέους τὸ καρτερὸν, καὶ Αφροδίτης τὸ ἁβρὸν δεικνύοι. ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδεῖξαί σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν ἔν τε ψυχῇ, καὶ σώματι. καί τοι τῆς μὲν ψυχῆς, προεῖπον τὰ πλεῖστα. μνημονικόν τε γὰρ, καὶ εὐφυᾶ, καὶ ξυνετὸν, καὶ ὀξὺ ἐπινοῆσαι, καὶ καιροῦ μάλιστα

ἐστοχάσθαι φημὶ δεῖν αὐτόν. ἔτι δὲ, κριτικόν τε ποιημάτων, καὶ ᾀσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρίστων διαγνωστικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτου κανόνα ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ. μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω, καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἐπιμήκης, μήτε ταπεινὸς, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔμμετρος ἀκριβῶς. οὔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γὰρ, οὔτε λεπτὸς εἰς ὑπερβολήν. σκελετῶδες τοῦτο, καὶ νεκρικόν. ἐθέλω γοῦν σοι καὶ δήμου τινὸς οὐ φαύλου τὰ τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι, βοὰς εἰπεῖν. οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς, εὐφυεστάτη πόλις, καὶ ὄρχησιν μάλιστα πρεσβεύουσα, οὕτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μηδὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικροῦ μὲν γὰρ ὀρχηστοῦ εἰσελθόντος, καὶ τὸν Ἕκτορα ὀρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ, Ἕκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέ ποτε μηκίστου τινὸς ὑπὲρ τὸ μέτριον ὀρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπιχειροῦντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τείχεσιν, ὑπέρβηθι ἔφασαν τὸ τεῖχος, οὐδέν σοι δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τοῦ παχέος δὲ, καὶ πιμελοῦς ὀρχηστοῦ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένου, δεόμεθα ἔφασαν φεῖσαι τῆς θυμέλης. τὸ δὲ ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, καλῶς ἔχε ὡς νοσοῦντι. τούτων οὐ τοῦ γελοίου ἕνεκα ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδῃς ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι μεγάλην σπουδὴν ἐποιήσαντο ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐτῆς δύνασθαι. εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τοῦτο πάντως ἔστω, καὶ τὸ σῶμα λελυμένος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγὼς, ὡς λυγίζεσθαί τε ὅπῃ καιρὸς, καὶ συνεστάναι καρτερῶς, εἰ τούτου δέοι. ὅτι δὲ οὐκ ἀπήλλακται ὄρχησις καὶ τῆς

ἀναγωνίου χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμοῦ, καὶ Πολυδεύκους, καὶ Ἡρακλέους, ἐν ἀθλήσει καλῶν ἴδοις ἂν ἑκάστῃ τῶν μιμήσεων ἐπέχων. Ἡρόδοτος μὲν οὖν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὤτων δοκεῖ. ὀρχήσει δὲ, καὶ τὰ ὤτων, καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεστιν. οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥστε ἂν ἐρῶν τις, εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη. καὶ λύπῃ ἐχόμενος, ἐξέρχεται τοῦ θεάτρου φαιδρότερος, ὥσπερ τι φάρμακον ληθεδανὸν. καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε, καὶ ἄχολον πιών. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τοῦ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὁρώντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τοὺς θεατὰς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνηται. ἡ μέν γε βακχικὴ ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν πόντῳ σπουδαζομένη, καίτοι σατυρικὴ οὖσα, οὕτω κεχείρωται τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε κατὰ τὸν τεταγμένον ἕκαστοι καιρὸν ἁπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, κάθηνται δι' ἡμέρας τιτᾶνας, καὶ κορύβαντας, καὶ σατύρους, καὶ βουκόλους ὁρῶντες. καὶ ὀρχοῦνταί γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρωτεύοντες ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων. οὐχ ὅπως αἰδούμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλλόν περ, ἢ ἐπ' εὐγενείαις, καὶ λειτουργίαις, καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχηστικὰς, ἄκουε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν, οὖν ἐν σώματι, ἤδη ἔδειξα. τὰς δὲ τῆς διανοίας, οὕτως ἐπιτρέπειν οἶμαι δύναιο ἄν. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ὑπ' ἀμαθίας, ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι σοφοὺς, καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδείκνυνται. οἱ μὲν, ἄλογα κινούμενοι, καὶ μη-

τὴν ὥς φασι πρὸς τὴν χορδήν· ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πούς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ, εὔρυθμα μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετάχρονα, ἢ πρόχρονα, οἷον ἐγώ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχούμενός τις, καὶ τὴν τοῦ Κρόνου τεκνοφαγίαν, παρωρχεῖτο τὰς Θυέστου συμφοράς. τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλην ὑποκρινόμενος βαλλομένην κεραυνῷ, τὴν Γλαύκην αὐτῇ εἴκαζε, μεταγενεστέραν οὖσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπό γε τῶν τοιούτων ὀρχηστῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς οἶμαι καταγνωστέον, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσίν, ἀμαθεῖς νομιστέον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐννόμως, καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἕκαστα δρῶντας. ὅλως δὲ, τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὔρυθμον. εὔμορφον. σύμμετρον. αὐτὸ αὑτῷ ἐοικός. ἀσυκοφάντητον. ἀνεπίληπτον. μηδαμῶς ἐλλιπές. ἐκ τῶν ἀρίστων κεκραμένον τὰς ἐνθυμήσεις. ὀξὺν τὴν παιδίαν. βαθὺν τὰς ἐννοίας. ἀνθρώπινον μάλιστα. ὁ γοῦν ἔπαινος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο ἐντελὴς παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν ὁρώντων γνωρίζῃ τὰ αὑτοῦ. μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ οὐδὲ κατέχειν ἑαυτοὺς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέονται, τὰς τ' ἑαυτοῦ ψυχῆς ἕκαστος εἰκόνας ὁρῶντες, καὶ αὑτοὺς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο, τὸ Γνῶθι σαυτὸν, ἐκ τῆς θέας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχονται ἀπὸ τοῦ θεάτρου ἅ τε χρὴ αἱρεῖσθαι, καὶ ἃ φεύγειν μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν διδαχθέντες. γίγνεται δὲ ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω καὶ ἐν ὀρχήσει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία ὑπερ-

βαίνοντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπιτεινόντων· καὶ εἰ μέγα τι δεῖξαι δέοι, ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἁπαλὸν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι τοῦ ἀγρίου, καὶ θηριώδους προαγόντων, οἷον ἐγώ ποτε μέμνημαι ἰδὼν ποιοῦντα ὀρχηστὴν, εὐδοκιμοῦντα πρότερον, συνετὸν μὲν τἄλλα, καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον· οὐκ οἶδα δὲ ᾗ τινι τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβολὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα· ὀρχούμενος γὰρ τὸν Αἴαντα, μετὰ τὴν ἧτταν εὐθὺς μαινόμενον, εἰς τοσοῦτον ὑπερεξέπεσεν, ὥστε οὐκ ὑποκρίνασθαι μανίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἄν τινι ἔδοξεν· ἑνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρῷ ὑποδήματι κτυπούντων, τὴν ἐσθῆτα κατέῤῥηξεν· ἑνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούντων, τὸν αὐλὸν ἁρπάσας, τοῦ Ὀδυσσέως πλησίον ἑστῶτος, καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονοῦντος, διεῖλε τὴν κεφαλὴν, κατενεγκών· καὶ εἴ γε μὴ ὁ πῖλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέξατο· ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεὺς, ὀρχηστῇ παραπαίοντι περιπεσών· ἀλλὰ τό γε θέατρον ἅπαν, συνεμεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπήδων, καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπεῤῥίπτουν· οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τοῦτο, ἰδιῶται, τοῦ μὲν εὐσχήμονος οὐκ ἐστοχασμένοι, οὐδὲ τὸ χεῖρον, ἢ τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τοῦ πάθους τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι· οἱ ἀστειότεροι δὲ, συνιέντες μὲν, καὶ αἰδούμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα· τοῖς δὲ ἐπαίνοις, καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπικαλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι οὐκ Αἴαντος, ἀλλ' ὀρχηστοῦ μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν· οὐ γὰρ ἀρκεσθεὶς τούτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μακρῷ τούτου γελοιότερον ἔπραξε· καταβὰς γὰρ εἰς τὸ μέσον ἐν

τῇ βουλῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκαθέζετο, πάνυ δεδιότοιν μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσπερ κριὸν μαστιγώσῃ, λαβών. καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν, ἐθαύμαζον· οἱ δὲ, ἐγέλων· οἱ δὲ, ὑπώπτευον, μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως, εἰς τὴν τοῦ πάθους ἀλήθειαν ὑπηνέχθη· καὶ αὐτὸν μέντοι φασὶν ἀνανήψαντα, οὕτω μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον· καὶ ἐδήλωσέ γε τοῦτο σαφῶς αὐτός· αἰτούντων γὰρ αὖθις τῶν στασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παραστησάμενος τὸν ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θέατρον, ἱκανόν ἐστιν ἅπαξ μανῆναι· μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀνταγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος· τοῦ γὰρ ὁμοίου Αἴαντος αὐτῷ γραφέντος, οὕτω κοσμίως, καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι, μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ παροινήσας ἐς τὴν ὑπόκρισιν· ταῦτά σοι ὦ φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπόλλων παρέδειξα ὀρχήσεως ἔργα, καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά· εἰ δὲ βουληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θέας, εὖ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἁλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχηστομανήσοντά γε προσέτι· ὥστε οὐδὲν

» δεήσομαι τὸ τῆς Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ εἰπεῖν, τὸ, Θαῦμά

» μ' ἔχει, ὡς οὔτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης· θελχθήσῃ γὰρ, καὶ μὰ Δί' οὐκ ὄνου κεφαλὴν, ἢ συὸς καρδίαν ἕξεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι, ἐμπεδώτερος ἔσται· σὺ δὲ, ὑφ' ἡδονῆς οὐδὲ ὀλίγον τοῦ κυκεῶνος ἄλλῳ μεταδώσεις πιεῖν ὅπερ γὰρ ὁ Ὅμηρος περὶ τῆς Ἑρμοῦ ῥάβδου τῆς χρυσῆς λέγει, ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει, δι' αὐτῆς ὧν ἐθέλει· τοὺς δ' αὖτε, καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τοῦτο ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλγουσα καὶ ἐγρηγορέναι ποιοῦσα

σα, καὶ ἐπεγείροντα τὴν διάνοιαν πρὸς ἕκαστα τῶν δρωμένων. Κρά. καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ ὦ Λυκῖνε πείθομαί τί σοι, καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα, καὶ τὰ ὄμματα. καὶ μέμνησό γε ὦ φιλότης, ἐπειδὰν εἰς τὸ θέατρον ἴῃς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν καταλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος ἐκεῖθεν σοφὸς πρὸς ἡμῖν ἐπανίοις.

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. ΛΥΚΙΝΟΣ.

λ Εξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. Λε. νὴ Δί᾽ ὦ Λυκῖνε γράμμα ἐστί τητινόν τε τῶν ἐμῶν νεοχμόν. Λυ. ἤδη γάρ τι ποδὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λε. οὐ δῆτα, οὐδὲ αὐχμὸν εἶπον. ἀλλ᾽ ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς οὕτω καλεῖν. σὺ δὲ, κυψελόβυστα ἔοικας ἔχειν ὦτα. Λυ. σύγγνωθι ὦ ἑταῖρε. πολὺ γὰρ τοῦ αὐχμοῦ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ᾽ εἰπέ μοι, τίς ὁ νοῦς τῷ συγγράμματι; Λε. ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ. Λυ. πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίστωνες. σὺ δὲ, ὅσον ἀπὸ τοῦ συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν. Λε. ὀρθῶς ἀνέγνως. τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλῳ παντὶ ἀνόητον ἂν ἦν. Λυ. οὐκοῦν ὀλίγα μοι αὐτοῦ ἀνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπολειποίμην τῆς ἑστιάσεως. νέκταρος γάρ τινος ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ. Λε. τὸν μὲν εἴρωνα, πέδοι κατάβαλε. σὺ δὲ, εὔπορα ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκουε. ἀπέστω δὲ ἡ ἐμβύστρα, ἡ κυψελίς. Λυ. λέγε θαρρῶν. ὡς ἔμοιγε οὔτε κύψελός τις, οὔτε περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται.

Λε. σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως διαπρεπαίνομαι ὦ Λυκῖνε τὸν λόγον, εἰ εὔαρχός γε ἐστὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύμενος, καὶ εὔλεξις, ἔτι δὲ, εὐώνυμος.

Λυ. ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σός γε ὤν. ἀλλ' ἄρξαι ποτέ.

Λε. εἶτα δειπνήσομεν ἦ δ' ὃς ὁ Καλλικλῆς. εἶτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ. νῦν δὲ ἤδη καιρός ἐστι χρίεσθαι τῷ ἡλιοκαεῖ, καὶ πρὸς τὴν εἵλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀρτοσιτεῖν. καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, στλεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φωσώνια, καὶ ῥύμματα, ναυστολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τοὐπίλουτρον κομίζειν. ἔχεις δὲ χαμᾶζε παρὰ τὴν ἰπνοθήκην δύ' ὀβολώ. σὺ δὲ καὶ πράξεις ὦ Λεξίφανες, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἔτι αὐτόθι; κἀγὼ ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λουτιῶ. οὐκ εὐπόρως τε γὰρ ἔχω. καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ' ἀστράβης ὀχηθείς. ὁ γὰρ ἀστραβηλάτης, ἐπέσπερχε, καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ οὐκ ἀκμὴς ἦν τῷ ἀγρῷ. κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερινὴν ᾠδήν. τοὺς δὲ, τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συντυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχοῦσι τὰ ἄνδηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας, ἐκείνους μὲν, διαφῆκα, τοῦ τε κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀρώματα. σκόροδά τε εὗρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα. καὶ γήτεια ἄλλους τινὰς ἀνορύξας, καὶ τῶν σκανδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος, ἔτι δὲ κάχρυς πριάμενος, οὔπω δὲ οἱ λειμῶνες εὐοσμίαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν, ἀναθεὶς ἐπὶ τὴν ἀστράβην, ἐδάρρην τὸν ὄρρον. καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἱδίω θαμὰ, καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεῦσαι ἐν τῷ

ὕδατι τῷ πλείστῳ· χαίρω δὲ μετὰ κάματον ἀπολουόμενος. ἀποδρέξομαι οὖν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα, ὃν εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γρυμαιοπώλῃ με περιμένειν. καίτοι προηγόρευτο αὐτῷ ἐπὶ τὰ σέλγη ἀπαντᾶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν οὑτοσὶ αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ὁρῶ πυριάτην τέ τινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ φύκας, καὶ οἱ βοῦ τουτονὶ, καὶ λωγάνιον, καὶ τοῦ βοὸς τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ φώκτας. εὖ γε ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. ἐγὼ δὲ ἦ δ' ὅς, σίλλος ὦ δέσποτα γεγένημαι, σὲ περιορῶν. σὺ δὲ ποῦ χθὲς ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; οὐ μὰ Δί' ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' ἀγρόνδε ᾠχόμην, ψύττα καταστείνας. οἶσθα δὲ ὡς φίλαγρός εἰμι. ὑμεῖς δὲ, ἴσως ᾤεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους. ἀλλ' εἰσιὼν, ταυτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἥδυνε, καὶ τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοιτε ἡμῖν. ἐγὼ δὲ ξηραλοιφήσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς ἦ δ' ὃς ὁ Φιλῖνος, ἐγώ τε, καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ Ἑλλάνικος οὑτοσὶ, ἑψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων σκιάζει μέσην πόλον. καὶ δέος μὴ ἐν λουτρίῳ ἀπολουσώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων, μετὰ τοῦ συρφάκος βύζην ὠστιζόμενοι. καὶ ὁ Ἑλλάνικος ἔφη, ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ. καὶ γὰρ τὰ κόρα μοι ὑποθόλωθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ θαμὰ, καὶ ἀρτιδακρύς εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρμακᾷ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου. ὃς ταράξας, καὶ ἐγχέας μοι φάρμακον, ἀπορυθριάσαι ποιήσει τὼ ὀφθαλμοὺς, καὶ μηκέτι λημαλέους εἶναι, μὴ δὲ διερὸν βλέπειν. τοιαῦτα ἄττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπήειμεν. κἀπειδὴ πάρ ἥκομεν εἰς τὸ γυμνάσιον ἀποδεδυμένοι ἤδη, ὁ μέν τις ἀκροχειριασμῷ, ὁ δὲ, τραχηλισμῷ, καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆτο. ὁ δὲ, λίπα χρισάμενος ἐλυγίζετο. ὁ δὲ,

ἐνέβαλε τῷ κωρύκῳ. ὁ δὲ, μολυβδαίνας χερμαδίους ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἶτα συντρίβοντες, καὶ ἀλλήλους κατακνωπισάμενοι, καὶ ἐμπαίξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν, καὶ Φιλῖνος ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καταιονηθέντες, ἐξήειμεν. οἱ λοιποὶ δὲ, τὸ ψυχροβαφὲς κάρα δελφινίσαντες, παρένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως. ἀναστρέψαντες δὲ αὖθις, ἄλλοσε ἄλλα ἐδράμομεν. ἐγὼ μὲν, ὑποδυσάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδοντωτῇ ξύστρᾳ. καὶ γὰρ οὐ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον ἐκεκάρμην, ὡς ἂν οὐ πρὸ πολλοῦ τὸν κόννον, καὶ τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος, ἐθερμοτράγει. ὁ δὲ, ἤμει τὸν γῦπιν. ὁ δὲ, ἀθρόας ποιῶν τὰς ῥαφανῖδας, ἐμυστίλατο τοῦ ἰχθυηροῦ ζωμοῦ. ἄλλος, ἤσθιε φαυλίας. ὁ δὲ, ἐῤῥόφει τῶν κριθῶν. κἀπειδὴ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνοῦμεν. ἔκειντο δὲ καὶ ὀκλαδίαι, καὶ ἀσκάνται. τὸ μὲν δὴ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. παρεσκεύαστο δὲ πολλὰ, καὶ ποικίλα, δίχηλα ὕεια, καὶ χελῖδες, καὶ ἤτριαία, καὶ τοκάδος ὑὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγήνου, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦται τινὲς καρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, καὶ θρῖα, καὶ μελιττοῦτται. τῶν δὲ ὑποβρυχίων, τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη ποντικὰ τῶν ἐκ Σαργάνης, καὶ κωπαΐδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπῳδός. καὶ ἰχθὺς ἦν παράσιτος. καὶ οἶν δὲ ὅλον ἰπνοκαῆ εἴχομεν, καὶ βοὸς λεπογνώμονος κωλῆν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σιφαῖοι, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νουμήνιοι, ὑστερήμεροι τῆς ἑορτῆς. καὶ λάχανα, τά τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπερφυῆ. οἶνος δὲ ἦν οὐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ Βύρσης, ἤδη μὲν ἀγλευκὴς, ἄπεπτος δὲ ἔτι. ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα, ὧν τε δελφινίδος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης μεσοτορευγής, ὅλα

βλήχων τὴν κόρωνον, καὶ βομβυλιὸς, καὶ δηροκύπελον, θηρίκλεια
καὶ γηγενῆ πολλὰ, οἷα Θηρικλῆς ὤπτα, εὐρυχαδῆ τε, καὶ
ἄλλα εὔστομα· τὰ μὲν, Φωκαῆθεν· τὰ δὲ, Κνιδόθεν· πάν-
τα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενόστρακα· κυμβία δὲ ἦν,
καὶ φιαλίδες, καὶ ποτήρια γραμματικά· ὥστε μεστὸν ἦν
τὸ κυλίκιον. ὁ μέντοι ἰπνολέβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς κε-
φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τοὺς ἄνθρακας· ἐπίνομεν δὲ ἀμυ-
στὶ, καὶ ἤδη ἀκροθώρακες ἦμεν, εἶτ' ἐχριόμεθα κακχαρί-
δι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν τὴν ποδοκτύπην, καὶ τριγωνί-
στριαν. μετὰ δὲ, ὁ μέν τις, ἐπὶ τὴν κατῆλιφα ἀναρριχη-
σάμενος, ἐπιφόρημα ἐζήτει· ὁ δὲ, λυκίνδα ἔπαιζεν· ἄλ-
λος, ἐρρικροῦτο σὺν γέλωτι τὴν ὀσφύν· καὶ ἐν τούτῳ λε-
λουμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν αὐτεπάγγελτοι, Μεγα-
λώνυμός τε ὁ δικοδίφης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ
κατὰ νώτου ποικίλος, καὶ ὁ ὠτοκάταξις Εὔδημος· κἀγὼ
ἠρόμην αὐτοὺς, τί παθόντες, ὀψὲ ἥκοιεν. ὁ μὲν οὖν Χαι-
ρέας, ἐγὼ ἦ δ' ὃς, λῆρόν τινα ἐκρότουν, καὶ ἐλλόβια, καὶ πέ-
δας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ· καὶ διὰ τοῦτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀφῖ-
γμαι, ἐγὼ δὲ ἦ δ' ὃς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴστε, καὶ ἄλογος, ὡς ἂν οὖν ἐ-
χεγλωττίας οὔσης, οὔτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, οὔτε ἡ-
μερολεγδὸν, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ ὅτι ὁ
στρατηγὸς ὀπτός ἐστι, λαβὼν ἄχρηστα ἱμάτια, εὔτρια,
καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξεφρησα ἐμαυτόν. εἶτ' εὐ-
θὺς ἐντυγχάνω δᾳδούχῳ τε, καὶ ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς
ἄλλοις ἀρρητοποιοῖς, Δεινίαν σύρουσιν ἀγδὴν ἐπὶ τὴν
ἀρχὴν, ἔγκλημα ἐπάγοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτούς· καὶ
ταῦτα, εὖ εἰδὼς ὅτι ἐξ οὗπερ ὡσιώθησαν, ἀνώνυμοί τέ εἰσι,
καὶ οὐκέτι ὀνομαστοὶ, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγενημένοι. οὐκ

οἶσθα ἦν δ' ἐγὼ ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν. ἐκάλει δ' οὖν με τοὔνομα ἐστιν ἦ δ' ὃς ἐν τοῖς σκιραφείοις ἐγκαπηλικίδαλος ἄνθρωπος, τὴν αὐτολήκυθον, καὶ τὴν αὐτοκαβδάλων, ἀνακουριῶν, ἐνδρομίδας ὑποδούμενος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέπη δίκην, ἢ λὰξ πατήσας, ᾤχετο; καὶ μὴν ἐκεῖνός γε ἦ δ' ὅς, ὁ πίως αὐλούμενος ἤδη, ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγὸς, καίτοι ἀπημαγκλοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ περιθεὶς, καὶ περιδέραιον ἐν ποδοκάκαις, καὶ ποδοστράβαις ἐποίησεν εἶναι. ὥστε ἐν δεσμοῖς ὢν, ὑπέβδυλλέ τι ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τοῦ δέους, καὶ πορδαλέος ἦν, καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι ἤθελεν. ἐμὲ δὲ ἦ δ' ὃς ὁ Εὔδημος, ὑπὸ τὸ ἀκροκνεφὲς μετεστείλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλητὴς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρως ἔξωρος ὤν. οἶσθα τὸν χαλκοῦν, τὸν ἑστῶτα ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν, πέττων. τὰ δὲ, θύων, διετίλλεσα. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκαλλύνεν αὐτήν. εἶτα μεσημέριόν τι κακὸν ἐμπεσὸν, διέκοψε τὴν ἑορτήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Δίων, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοχολωθεὶς, ἀπῆγξεν ἑαυτόν. καὶ εὖ ἴσθι, ἀπολώλει ἂν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιστὰς, ἀπηγχόνισά τε αὐτὸν, καὶ παρέλυσα τῆς ἐμβροχῆς, ἐπὶ πολύ τε ὀκλὰξ παρακαθήμενος, ἐπένυσσον τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν, καὶ διακωδωνίζων, μή τι ἔτι συνεχὴς εἴη τὴν φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκεῖνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτοῦ τὰ ἄκρα, διεπίεσα. μῶν ἐκεῖνον ἦν δ' ἐγὼ φὴς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρτωνα, καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἥν τινα πεώδη, καὶ πόσθωνα αἴσθηταί μιν ἐόν. ἐκεῖνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλά τοι γε

τὴν θεὸν ἦ δ' ὃς ὁ Εὔδημος θαυμάσιον, Ἄρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔργον, ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δαμάσιος, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, πρεσβύτης ἤδη, καὶ τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἱκέτευον ἐλεῆσαι σφᾶς· ἡ δὲ, αὐτίκα ἐπένευσε, καὶ σῶς ἦν· καὶ νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμίδωρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον· ἀνέθεσαν οὖν αὐτῇ τά τε ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τούτοις· τοξότις γὰρ, καὶ ἑκηβόλος, καὶ τηλέμαχος ἡ Ἄρτεμις. πίνωμεν οὖν ἦ δ' ὃς ὁ μεγαλώνυμος· καὶ γὰρ καὶ λάγυνον τουτονὶ, παρυβηκότος, ἥκω ὑμῖν κομίζων, καὶ τυροῦ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς· φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγῖσι θριπηδεστάτοις· καὶ ἄλλας ἐλαίας νευστὰς, καὶ πήλινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, ἐμπυδάκωτα, ὡς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν. καὶ πλακοῦντα ἐξ ἐντέρων, κρωβυλώδη τὴν πλοκήν. σὺ δ' ὦ παῖ, πλέον μοι τοῦ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαίμην· κᾆτά σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ. ἴστε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπλεον ἔχω τὴν κεφαλήν. μετὰ δὲ τὸν πότον, συνυθλήσομεν, οἷα, καὶ ἅττ' εἰώθαμεν· οὐ γὰρ ἄκαιρον δήπουθεν ἐνοινοφλυεῖν. ἐπαινῶ τοῦτο ἦν δ' ἐγώ· καὶ γὰρ ὅτι περ ὄφελος ἐσμὲν τῆς ἀττικίσεως ἄκρον. εὖ λέγεις ἦ δ' ὃς ὁ Καλλικλῆς· τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν ἀλλήλους συχνάκις, λαληθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ δ' ἦ δ' ὃς ὁ Εὔδημος, κρύος γάρ ἐστιν, ἥδιον ἂν ζωροτέρου ὑποπυκνάζοιμι· καὶ γὰρ χειμοθνής εἰμι· καὶ χλιανθεὶς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χειροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς βαρβιτῳδοῦ. τί ταῦτα ἔφησθα ὦ Εὔδημε ἦν δ' ἐγώ; ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀστόμοις οὖσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ, ἡ γλῶττά τε ἤδη λοχᾷ, καὶ δὴ ἀνηγόμην γε ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν,

καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον
ἐργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὁλκάδα τριάρμενον ἐν οὐρίῳ
πλέουσαν, ἐμπεπνευματωμένου τοῦ ἀκατίου, εὐφοροῦ-
σάν τι, καὶ ἀκροκυματοῦσαν, ἐχετοράς τινας ἀμφιστόμους,
καὶ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφεὶς, καὶ ναυσιπέδας, ἀναχαιτί-
ζοι τοῦ δρόμου τὸ ῥόθιον, φθόνῳ τῆς εὐηνεμίας. ἐκοῦν ἤδη δ'-
ὸς, σὺ μὲν εἰ βούλει, πλεῖ, καὶ νεῖ, καὶ θεῖ κατὰ τοῦ κλύδω-
νος. ἐγὼ δὲ, ἀπόγειος πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ τοῦ Ὁμήρου
Ζεὺς, ἢ ἀπὸ φαλακρῶν, ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρουρανίας, ὄψομαι
διαφερόμενόν σέ τι, καὶ τὴν ναῦν πρύμνηθεν ἀπὸ τοῦ ἀνέ-
μου κατουρουμένην. Λυ. ἅλις ὦ Λεξίφανες καὶ πό-
του, καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι, καὶ ναυτιῶ.
καὶ ἢν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξε-
λήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβού-
μενος, ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς μου ὀνομάτων. καίτοι τὰ
μὲν πρῶτον, γελᾶν ἐπῄει μοι ἐπ' αὐτοῖς. ἐπειδὴ δὲ πολλὰ,
καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἠλέουν σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν
ἐς λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα, καὶ νοσοῦντα νό-
σον τὴν μεγίστην. μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα. ζητῶ οὖν πρὸς
ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπό-
σῳ χρόνῳ, καὶ ὅπου κατακλείσας εἶχες τοσοῦτον ἑσμὸν
ἀτόπων καὶ διαστρόφων ὀνομάτων. ὧν τὰ μὲν, αὐτὸς ἐποίη-
σας. τὰ δὲ, κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασπῶν κατὰ τὸ ἰαμ-
βεῖον, ὄλοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς. τοσοῦτον βόρβο-
ρον συγχανίσας, κατηντλήσας μου, μηδέν σε δεινὸν εἰργα-
σμένον. δοκεῖς δέ μοι μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὔνουν ἔ-
χειν, μήτε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄγον-
τι ἐντετυχηκέναι. ὃς τἀληθὲς εἰπὼν, ἔπαυσεν ἄν σε
ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους διαρραγῆναι

κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ, εὔσαρκον εἶναι δοκοῦντα, καὶ εὐεξίαν οἰόμενον τὴν συμφοράν. καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων, ἐπαινούμενον, ἀγνοούντων ἃ πάσχεις. ὑπὸ δὲ τῶν πεπαιδευμένων, εἰκότως ἐλεούμενον. ἀλλ' εἰς καλὸν γὰρ τουτονὶ Σώπολιν ὁρῶ τὸν ἰατρὸν προσιόντα. φέρε τούτῳ ἐγχειρίσαντές σε, καὶ διαλεχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἴασίν τινά σοι εὑρώμεθα. συνετὸς γὰρ ἀνήρ, καὶ πολλοὺς ἤδη παραλαβὼν, ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς, καὶ κορυζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγχέας φάρμακον. χαῖρε Σώπολι. καὶ τουτονὶ Λεξιφάνην παραλαβὼν, ἑταῖρον ὡς οἶσθα ἡμῖν ὄντα, λήρῳ δὲ νῦν, καὶ ξένῃ περὶ τὴν φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα, ἤδη τελέως ἀπολωλέναι, σῶσον ἑνί γέ τῳ τρόπῳ. Λε. μὴ ἐμὲ Σώπολι, ἀλλὰ τουτονὶ Λυκῖνον, ὃς περιφανῶς μακκοᾷ, καὶ ἄνδρας πεφρενωμένους ὀλιγογνώμονας οἴεται. καὶ κατὰ τὸν Μνησάρχου τὸν Σάμιον, σιωπὴν, καὶ γλωσσαργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει, ἀλλὰ μὰ τὴν ἀναίσχυντον Ἀθηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα, οὐδ' ὅσον τοῦ γρῦ, καὶ τοῦ φνεῖ φροντιοῦμεν αὐτοῦ. ὀπιθύομαι οὖν μὴ δὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ. ἔοικα δὲ καὶ ῥινευσήσειν, τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος ἀκούων. καὶ ἤδη γε ἄπειμι παρὰ τὸν ἑταῖρον Κλεινίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνου ἤδη ἀκάθαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥστε οὐκέτι οὐδ' ἀναβαίνει αὐτήν, ἀλλ' ἄβατος, καὶ ἀνήροτός ἐστι. Σώ. τί δὲ, νοσεῖ ὦ Λυκῖνε Λεξιφάνης; Λυ. αὐτὰ ταῦτα ὦ Σώπολι οὐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν προσομιλοῦντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ ἀλλόκοτα συντιθεὶς, καὶ σπουδὴν ποιούμενος ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὂν, εἴ τι

ξενίζοι, καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παρακόπτοι. Σώ. Μὰ Δί' οὐ μικράν τινα λέγεις τὴν νόσον ὦ Λυκῖνε. βοηθητέα γοῦν τῷ ἀνδρὶ πάσῃ μηχανῇ. καὶ κατὰ θεὸν γὰρ τῶν χολώντων τινὶ φάρμακον τουτὶ κεράσας ἀπῄειν, ὡς πιὼν, ἐμέσειε. φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι ὦ Λεξίφανες, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθείς. ἀλλὰ πείσθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥᾴων ἔσῃ. Λε. Οὐκ οἶδ' ὅ τι καὶ δράσετέ με ὦ Σώπολι, σύ τε, καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τουτουὶ τοῦ φαρμάκου. δέδοικα γοῦν μὴ πτῶμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πόμα. Λυ. Πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίης, καὶ λέγοις. Λε. Ἰδοὺ πείθομαι, καὶ πίομαι, φεῦ, τί τοῦτο; πολὺς ὁ βορβορυγμός. ἐγγαστρί μυθόν τινα ἔοικα πεπωκέναι. Σώ. Ἄρξαι δὴ ἐμεῖν. βαβαί. πρῶτον τουτὶ τὸ, μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξελήλυθε τὸ, κᾆτα. εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἦ δ' ὅς, καὶ ἀμηγέπη, καὶ λῷστε, καὶ δήπουθεν, καὶ συνεχὲς τὸ, ἄττα. βίασαι δ' ὅμως, καὶ καθὲς εἰς τὴν φάρυγγα τοὺς δακτύλους. οὐδέπω τὸ ἴκταρ ἐμήμεκας, οὐδὲ τὸ σκορδινᾶσθαι, οὐδὲ τὸ τευτάζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποδέδυκε, καὶ μεστή σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ κάτω διαχωρήσειεν ἔνια. ἡ γοῦν σιλληπορδία, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσοῦσα μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς οὑτοσὶ, πλὴν εἴ τι μεμένηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δὲ τὸ μετὰ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτὸν ὦ Λυκῖνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυ. Οὕτω ποιήσομεν ὦ Σώπολι, ἐπειδὴ προωδοποίηται τὰ παρὰ σοῦ. καὶ πρὸς σὲ τὸ λοιπὸν ὦ Λεξίφανες, ἡ συμβουλή, εἴπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, καὶ

τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα, φεῦγε, καὶ ἀποτρέπου. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτοὺς ἀναγνούς, μέτιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας, καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ συντραφείς, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου, καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τούτων, ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις, ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κοροπλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικώς, κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ, καὶ τῷ κυανῷ. τὸ δ᾽ ἔνδοθεν, πήλινός τε, καὶ εὔθρυπτος ὤν. ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδεσθεὶς μεταμανθάνων, θαῤῥῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι, καὶ οὐ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ διὰ στόματος ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἕλληνα, καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλούντων σε, τὸν μὴ δὲ βάρβαρον ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον. πρὸ πάντων δὴ ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν τὰ φαυλότατα, μὴ δὲ προσεσθίειν ἐκεῖνα, ὥσπερ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα, καταπατεῖν, ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μὴ δέ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ στεῤῥά σοι τροφή, συνήθης ἔστω. μάλιστα δὲ, χάρισι, καὶ σαφηνείᾳ θῦε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπελείφθης. καὶ ὁ τῦφος δὲ, καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύεσθαι, καὶ λαρυγγίζειν, ἀπέστω. καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ ἵεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἐπὶ τὰ πάντων συκοφάντης. καὶ μὴν κἀκεῖνο οὐ μικρόν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρ-

ρασκευασμένος, ἔπειτα κατακοσμῇς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἢν που ῥῆμα ἔκφυλον εὕρῃς, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλόν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παραβύσῃς αὐτό που, κἂν τῷ λεγομένῳ μηδ' ἀναγκαῖον ᾖ· οἷον πρώην τὸν θυμάλωπα, οὐδὲ εἰδὼς ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, οὐδὲν ἐοικότα τῷ ὑποκειμένῳ· καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες, ἐτεθήπεσαν, ὑπὸ τοῦ ξένου πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοί, καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων· τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι ὑπεραττικὸς εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις, ἃ μὴ δὲ παῖς ἄρτι μανθάνων, ἀγνοήσειεν· οἷον ἐκεῖνα, πῶς οἴει, κατὰ γῆς δῦναι ηὐχόμην, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, ὅτι χιτώνιον μέν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ᾤου λέγεσθαι· δουλάρια δέ, καὶ τοὺς ἄῤῥενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις, ἅ τις οὐκ οἶδεν ὅτι χιτώνιον μέν, γυναικὸς ἐσθής, δουλάρια δέ, τὰ θήλεα καλοῦσι; καὶ ἄλλα πολὺ τούτων προφανέστερα, οἷον τὸ ἔπτατο, καὶ τὸ ἀπαντώμενος, καὶ τὸ καθεσθείς, οὐδὲ μετοικικὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς· ἡμεῖς δέ, οὐδὲ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν τοὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα· τὰ δὲ σά, ὡς πεζὰ μέτροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα Βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τοῦ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος· ἂν ταῦτα ζηλώσῃς, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβουλευμένος ὑπὲρ σεαυτοῦ ἔσῃ· ἢν δὲ λάθῃς αὖθις εἰς τὴν λιχνείαν κατολισθών, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήρωται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἄν γε καὶ ξυνῇς χείρων γινόμενος.

Π Όθεν ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφῖξαι;
ἀεὶ μὲν γὰρ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις. τουτὶ
δὲ πλέον τοῦ συνήθους εἶναί μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅ-
τῳ μηδὲ κατέχειν δυνατὸς εἶ τὸν γέλωτα.
Λυ. ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἥκω σοι ὦ Πάμφιλε. τοῦ γέλωτος
δὲ, αὐτίκα κοινωνὸν ποιήσομαί σε, ἢν ἀκούσῃς οἵᾳ δίκῃ
δικαζομένῃ παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους
ἐριζόντων. Πάμ. καὶ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον
λέγεις, τὸ, φιλοσοφοῦντας δικάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους.
δέον, εἰ καί τι μέγα εἴη, κατ' εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι
τὰ ἐγκλήματα. Λυ. πόθεν ὦ μακάριε κατ' εἰρήνην ἐκεῖ-
νοι, οἵ γε ξυμπεσόντες, ὅλας ἁμάξας βλασφημιῶν κατε-
σκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες, καὶ ὑπερδιατεινόμενοι;
Παμ. ἦπου ὦ Λυκῖνε, περὶ τῶν λόγων διεφέροντο τὰ συνήθη
ταῦτα, ἑτερόδοξοι τυγχάνοντες; Λυ. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἕτε-
ρόν τι τοῦτο ἦν. ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων.
δίκη δὲ ὅμως συνειστήκει, καὶ δικασταὶ ψηφοφοροῦντες ἦσαν
οἱ ἄριστοι, καὶ πρεσβύτατοι, καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει.
καὶ ἐφ' ὧν ἄν τις ᾐδέσθη, παρὰ μέλος τι φθεγξάμενος,
οὐχ ὅπως ἐς τοσαύτην ἀναισχυντίαν τραπόμενος. Πάμ.
οὐκοῦν λέγοις ἂν ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐ-
τὸς εἰδείην ὅ, τι σοι τὸ κινητικὸν ἦν τὸν τοσοῦτον γέλω-
τα. Λυ. συντέτακται μὲν ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ἐκ
βασιλέως μισθοφορά τις οὐ φαύλη κατὰ γένη τοῖς φιλο-
σόφοις, Στωϊκοῖς λέγω, καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικουρείοις,
ἔτι καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν.
ἔδει δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθίστασθαι,

δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ τὰ ἆθλα, οὐ βοῦς τις ἦν κατὰ τὸν ποιητὴν, οὐδ' ἱερεῖον, ἀλλὰ μύριαι κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Παμ. οἶδα ταῦτα. καί τινά φασιν αὐτῶν ἔναγχος ἀποθανεῖν, τῶν Περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. Λυ. αὕτη σοι Πάμφιλε ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἄχρι γε τούτου, γελοῖον οὐδὲν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν. ἔπειτα, ὑπὲρ τούτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνευούσης, καὶ ἱερῶν πατρῴων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. Πάμ. καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τοῦτό γε ἐστὶ τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τοῦτο οἴεσθαι. Λυ. ὀρθῶς λέγεις. φασὶ γὰρ οὖν ταῦτα, καὶ κατὰ τὰ πάτρια ἐγίγνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄκουε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἀποθανόντος ἐκείνου ἠγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριστοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτης, οἶσθα ὃν λέγω, τὸν ἐριστικὸν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος εἶναι δοκῶν. τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων, προηγώνιστο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἑκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἴχετο. καὶ μὰ τὸν Δί' οὐδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν. τὸ δ' οὖν τέλος τῆς δίκης, ἐς τοῦτο περιέστη. ἀφέμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τοῦ δεικνύναι τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον. Πάμ. εἰκότως ὦ Λυκῖνε. καὶ τὰ πλείω γε τοῦ λόγου περὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς, ὡς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ

580 +

γρ. ἑλένη

τοιούτῳ τὸ πλέον διατρίψαι ἄν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς προχειρότερον ὄντα, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ νομίζων. Λυ. εὖ λέγεις· κἀμὲ ὁμόψηφον ἐν τούτῳ ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἅλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἅλις δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγώᾳ, μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῆς ἐπ' αὐτῇ ἀριστείας, εὐνούχῳ γε ὄντι, ἀλλὰ τοὺς τοιούτους οὐχ ὅπως τούτων ἀποκεκλεῖσθαι ἠξίου, ἀλλὰ καὶ ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιρραντηρίων, καὶ τῶν κοινῶν ἁπάντων συλλόγων, δυσοιώνιστόν τι ἀποφαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἕωθεν ἐξιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιοῦτόν τινα. καὶ πολὺς ἦν ὁ περὶ τούτου λόγος, οὔτε ἄνδρα, οὔτε γυναῖκα εἶναι τὸν εὐνοῦχον λέγοντος, ἀλλά τι σύνθετον, καὶ μικτὸν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς ἀνθρωπίας φύσεως. Παμ. καινόν γε τὸ ἔγκλημα φὴς ὦ Λυκῖνε. καὶ ἤδη γελᾶν καὶ αὐτὸς ὦ ἑταῖρε προάγομαι, τῆς παραδόξου ταύτης κατηγορίας ἀκούων. τὸ δ' οὖν ἕτερος; ἆρα τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τὸ πρὸς ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα, ὑπ' αἰδοῦς, καὶ δειλίας, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον, ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἠρυθρία, καὶ ἱδρῶν φανερὸς ἦν. τέλος δὲ, λεπτόν τι, καὶ γυναικεῖον ἀναφθεγξάμενος, οὐ δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, εὐνοῦχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετεῖναι. καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργηλία, συνηγορήσουσαι αὐτῷ. καί τις Ἀκαδημαϊκὸς εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησιν. ὁ Διοκλῆς δὲ, κἀκεῖνον αὐτὸν, εἴπερ ἦν, καὶ τὴν ὁμοίαν μεταποιοῖτο, εἶρξεν ἄν, οὐ καταπλαγεὶς

αὐτοῦ τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν. καί τινας καὶ αὐτὸς
ἐπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὑπό τε Στωϊκῶν,
καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ
τῇ ἀπλῆ τοῦ σώματος. ἐν τούτοις ἦν τοῖς δικασταῖς ἡ
διατριβή. καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τοῦ σκέμματος, τοῦτο
ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμαστέος εὐνοῦχος, ἐπὶ φιλοσοφίαν
παρελθεῖν, καὶ νέων προστασίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν. τοῦ
μὲν, καὶ σχῆμα, καὶ σώματος εὐμοιρίαν προσεῖναι φιλο-
σόφῳ δεῖν λέγοντος. καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν
ἔχειν αὐτὸν. καὶ τοῖς προσιοῦσι, καὶ μανθάνειν βουλομέ-
νοις, ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ἃς χρὴ παρὰ
βασιλέως ἀποφέρεσθαι. τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου, καὶ τῶν βακή-
λων, χεῖρον εἶναι. τοὺς μὲν, γὰρ κἂν πεπειρᾶσθαί ποτε ἀν-
δρείας, τοῦτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἀποκεκόφθαι, καὶ ἀμφίβο-
λόν τι ζῷον εἶναι κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἳ μήτε πε-
ριστεραῖς, μήτε κόραξιν ἐναριθμοῖντο ἄν. τοῦ δὲ, οὐ σωμα-
τικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλ' ἀλκὴν ψυχῆς, καὶ
τῆς γνώμης ἐξέτασιν δεῖν γίγνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμά-
των ἐπιστήμης. εἶθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ λό-
γου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον, τὸν
ἐκ τοῦ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι τοῦ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ
ταυτὰ τοῖς θεοῖς. καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βα-
γώας τοιοῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνοῦχος τοῖς
νέοις διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολήν τινα πρὸς αὐτοὺς ἐν-
δέξασθαι δυνάμενος, οὐδὲ τοῦ Σωκράτους ἐκεῖνο ἔγκλη-
μα παθεῖν ἄν, ὡς διαφθείρων τὰ μειράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ
εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσκώφθη, χαριέντως τοῦτο ᾤε-
το, προσέρριψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος ἔφη βα-
θέως κρίνεσθαι δέοι τοὺς φιλοσοφοῦντας, τὸν τράγον ἂν

δικαιότερον προκριθῆναι πάντων. ἐν τούτῳ τρίτος ἄλλος παρελθὼν, τὸ δὲ ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, καὶ μὴν ἔφη ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὑτοσὶ ὁ τὰς γνάθους λεῖος, καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνούχῳ ἐοικὼς, εἰ ἀποδύσαιτο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανεῖται. εἰ δὲ μὴ, ψεύδονται οἱ περὶ αὐτοῦ λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἑάλω ποτὲ, ὥς ὁ Ἄξων φησὶν, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχων, ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνοῦχον ἀναφυγὼν, καὶ τοῦτο κρησφύγετον εὑρόμενος, ἀφείθη, ἀπιστησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν, ἀπό γε τῆς φανερᾶς ὄψεως. νῦν δὲ, καὶ παλινῳδῆσαί μοι δοκεῖ, τοῦ προκειμένου μισθοῦ ἕνεκα. τούτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγώας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τρεπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἱδρῶτι ῥεόμενος. καὶ οὔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾤετο, οὔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. Παμ. γελοῖα ὦ Λυκῖνε ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν οὐ τὴν τυχοῦσαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' οὖν τέλος, τί ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ δικασταί; Λυ. οὐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν, ἠξίουν ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τῶν ἀργυρωνήτους, ἐπισκοπεῖν εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν, τά γε πρὸς τῶν ὀρχέων. οἱ δὲ, ἔτι γελοιότερον μεταστειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ὀπυίειν, καί τινα τῶν δικαστῶν τὸν πρεσβύτατόν τε, καὶ πιστότατον ἐφεστῶτα, ὁρᾶν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ, ἐπεὶ πάντας ὁ γέλως κατεῖχε, καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ τὴν γαστέ-

ρα ἤλγει βιαζόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἔγνωσαν ἀναπόμπιμον ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην. καὶ νῦν ἄπορος μὲν, πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν ὥς φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται, καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ οὗτος κατὰ τοὺς φαύλους τῶν ῥητόρων τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγώᾳ δὲ, ἕτερα ὥς φασι μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα. καὶ τέλος, κρατήσειν ἐλπίζει, ἢν ἐπιδείξῃ ὡς οὐδὲν χείρων ἐστὶ τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ ὦ ἑταῖρε, φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι, καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥστε καὶ τὸν υἱὸν, ἔτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστὶν, εὐξαίμην ἂν, οὐ τὴν γνώμην, οὐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰδοῖον ἕτοιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ.

ἀ Μφί τε οὐρανοῦ, ἀμφί τε ἀστέρων ἡ γραφή. οὐκ αὐτῶν ἀστέρων, οὐδ' αὐτοῦ πέρι οὐρανοῦ, ἀλλὰ μαντείης, καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τουτέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λόγος, οὐχ ὑποθημοσύνην ἔχει, οὐδὲ διδασκαλίην ἐπαγγέλλεται, ὅκως ταύτην τὴν μαντοσύνην διενεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὁκόσοι σοφοὶ ἐόντες, τὰ μὲν ἄλλα, ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτέων ἀπηγέονται. μούνην δ' ἀστρολογίην, οὔτε τιμέουσιν. οὔτ' ἐπασκέουσι. καὶ ἡ μὲν σοφίη, παλαιὴ, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀφίκετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλήων, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίῃ, καὶ

ῥαθυμίῃ, καὶ προσέτι, μισοπονίῃ, κήνοισί τε ἀντίξοα φρονέουσι, καὶ οὔτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι, ψευδέα μαντευόμενοι, ἄστρων τε κατηγορέουσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσιν· οὐδέ μιν οὔτε ὑγιέα, οὔτε ἀληθέα νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ ἀνεμώλιον, οὐ δικαίως ἐμοὶ δοκέειν φρονέοντες. οὔτε γὰρ τέκτονος ἀϊδρείη, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφυΐη, οὐδὲ αὐλητέω ἀμουσίη, μουσικῆς ἀσοφίη· ἀλλ' οἱ μὲν, ἀμαθέες τῶν τεχνέων, ἑκάστη δ' ἐν ἑωυτῇ σοφή. πρῶτον μὲν ὦν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀνθρώποισι κατεστήσαντο. αἰτίη δὲ αὐτέοισι, τὰ μὲν, ἡ σοφίη τοῦ ἔθνεος· καὶ γὰρ τἄλλα, τῶν ἄλλων σοφώτεροι Αἰθίοπες· τὰ δὲ, καὶ τῆς οἰκήσιος ἡ εὐμοιρίη· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίη, καὶ γαληναίη περικέαται· οὐδὲ τῶν τοῦ ἔτεος τροπέων ἀνέχονται, ἀλλ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες ὦν πρῶτα τὴν σεληναίην οὐκ ἐς πάμπαν ὁμοίην φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ μορφῇ τρεπομένην, ἐδόκεεν αὐτέοισι τὸ χρῆμα θώυματος καὶ ἀπορίης ἄξιον. ἔνθεν δὲ ζητέοντες, εὗρον τουτέων τὴν αἰτίην, ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ φέγγος, ἀλλά οἱ παρ' ἡλίου ἔρχεται. εὗρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν φορὴν, τῶν, δὴ πλανήτας ἡμέες καλέομεν, μοῦνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινέονται, φύσιν τε αὐτῶν, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἕκαστος ἐπιτελέουσιν. ἐν δὲ, καὶ ὀνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, οὐκ ὀνόματα, ὡς ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήϊα. ταῦτα μὲν ὦν Αἰθίοπες ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν. μετὰ δὲ, γείτοσιν οὖσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμιεργέα τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἤγειραν, μέτρα τε τῆς ἑκάστου κινήσιος ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων, καὶ

ὡρέων διετάξαντο· καὶ μηνῶν μὲν σφίσι μέτρον, ἡ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετο· ἔτεος δὲ, ἠέλιος, καὶ ἡ τοῦ ἠελίου περίφορος. οἱ δὲ, καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῷ μέζω τουτέων. ἐκ γὰρ δὴ τοῦ παντὸς ἠέρος, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσταθέων, καὶ οὐδ' ἅμα κινεομένων, δυώδεκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι, καὶ οἰκῆα ζῶα ἐόντα, ἕκαστον αὐτῶν ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέαται· τὰ μὲν, ἐνάλια· τὰ δὲ, ἀνθρώπων· τὰ δὲ, θηρῶν· τὰ δὲ, πτηνῶν· τὰ δὲ, κτηνέων. ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἱρὰ τὰ αἰγύπτια πολυειδέα ποιέεται. οὐ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ, ἀλλοίῃσι μοίρῃσιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὁκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δ' οὐ σιτέονται, ὁκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· οὐδὲ τράγον κτείνουσιν, ὅσοι αἰγόκερων ᾔδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τὰ ἄλλα, ὡς ἕκαστοι ἱλάσκονται· ναὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τοῦ ἠερίου ταύρου σεβίζονται· καὶ ὁ Ἆπις αὐτοῖς χρῆμα ἱρώτατον, τὴν χώρην ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊόν τε ἀνατιθέασι, σημήϊον τῆς ἐκείνου τοῦ ταύρου μαντικῆς. οὐ μετὰ πολλὸν δὲ, καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τοῦ λόγου· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τοῦ Ἄμμωνος, καὶ τοῦτο ἐς τὸν ἠέρα, καὶ ἐς τὴν τούτου σοφίην εὕρητο παρὰ τὸν Ἄμμωνα· καὶ οὗτοι κριοπρόσωπον ποιέονται. ἔγνωσαν δὲ τουτέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι. οὗτοι μὲν λέγουσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων. ἐμοὶ δὲ δοκέει, πολλὸν ὕστερον ἐς τούτους ὁ λόγος ἀφίκετο. Ἕλληνες δὲ, οὔτε παρ' Αἰθιόπων, οὔτε παρ' Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου, καὶ Καλλιόπης, πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο· οὐ μάλα ἐμφανέως, οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' ἐς γοητείην, καὶ ἱερολογ-

γίνεται· οἵην διακρίνειν ἐκείνου. τεκμαιρόμενος γὰρ λύρην, ὄργιά τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱρὰ ἤειδεν. ἡ δὲ λύρη, ἑπτάμιτος ἐοῦσα, τὴν τῶν κινεομένων ἀστέρων ἁρμονίην συνεβάλλετο. ταῦτα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀναχινέων, πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, οὐδέ οἱ ἄλλης ἔμελε μουσουργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἕλληνές τε τάδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπέκριναν. καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλέονται λύρη Ὀρφέως. ἢν δέ κοτε Ὀρφέα ἴδῃς, ἢ λίθοισιν, ἢ χροιῇσι μεμιμημένον, μέσος ἕζεται εἴκελος ἀείδοντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην. ἀμφὶ δέ μιν, ζῷα μυρία ἕστηκεν. ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος, καὶ ταῦρος, καὶ λέων, καὶ τῶν, ἕκαστον, ὧν τ' ἂν ἐκεῖνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τουτέων, κοίη ἐκείνου ἀοιδὴ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος, ἢ ὁ κοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπακούουσιν. ἢν δὲ, τὰ λέγω αἴτια νοέῃς, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ δέρκεο ἕκαστον τουτέων. λέγουσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιώτιον, τοῦ δὴ κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν ἀείρεται, τοῦτον τὸν Τειρεσίην ἐν Ἕλλησιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλανωμένων ἀστέρων, οἱ μὲν, θήλεες· οἱ δὲ, ἄρσενες ἐόντες, οὐκ ἴσα ἐκτελέουσι. τῷ, καί μιν διφυέα γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέουσιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἄρσενα. Ἀτρέως δὲ, καὶ Θυέστεω πέρι τῆς πατρώης βασιληΐης φιλονεικεόντων, ἤδη τοῖσιν Ἕλλησιν ἀναφανδὸν ἀστρολογίης τε, καὶ σοφίης τῆς οὐρανίης, μάλιστα ἔμελε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχειν ἔγνωσαν ἐόντων, ὅστις τῶν ἑτέρων σοφίῃ προφερέστερος. ἔνθα δὴ Θυέστης μὲν, κριὸν σφίσι τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ σημηνάμενος, ὑπέδειξεν. ἀπὸ τέω δὴ ἄρνα χρύσειον Θυέστῃ γενέσθαι μυθολογέουσιν. Ἀτρεὺς δὲ, τοῦ ἠελίου πέρι, καὶ τῶν ἀντολέων αὐτοῦ λόγον ἐποιήσατο, ὅτι οὐκ ἐς ὁμοίην φορὴν ἠέλιός τε, καὶ ὁ κόσμος κινέεται, ἀλλ' ἐς ἀντίξοον

ἀλλήλοισι διαδρομέουσι. καὶ αἳ νῦν δύσιες, δοκέουσαι τοῦ κόσμου δύσιες ἐοῦσαι, τοῦ ἠελίου ἀνατολαί εἰσι. τάδε ἀναπόντα, βασιλῆά μιν Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίῃ αὐτοῦ ἐγένετο. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιάδε φρονέω. πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον οὐ μάλα πείθομαι, δοκέω δὲ μὴν ταύτην τὴν σοφίην μεθέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέοντα, ἐς οὐρανὸν οὐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ. ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρῆσθαι. τὸν, δὴ κριῷ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλάσαι μυθέονται. καὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξείνη μὲν ἡ ἱστορίη, δοκέω γέ μιν οὐκ ἔξω ἀστρολογίης, ἀλλά οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑωυτοῦ κατηγήσατο. Ἴκαρος δὲ, νεότητι, καὶ ἀπαθαλίῃ χρεόμενος, καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀερθεὶς τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀπεσφάλη τοῦ λόγου, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη, ἀβύσσων πρηγμάτων. τὸν Ἕλληνες ἄλλως μυθολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇδε τῇ θαλάσσῃ ἰκάριον εἰκῆ καλέουσι. τάχα δὲ καὶ Πασιφάη παρὰ Δαιδάλου ἀκούσασα ταύρου τε πέρι, τοῦ ἐν τοῖς ἄστροισι φαινομένου, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, ἐς ἔρωτα τοῦ λόγου ἀπίκετο. ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν. εἰσὶ δὲ, οἳ καὶ κατὰ μέρεα τὴν ἐπιστήμην διελόντες, ἕκαστοι αὐτῶν ἄλλα ἐπενοήσαντο, οἱ μὲν, τὰ ἐς τὴν σεληναίην, οἱ δὲ, τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ, τὰ ἐς ἠέλιον συναγείραντες, δρόμου τε αὐτέων πέρι κινήσιος, καὶ δυνάμιος. καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σεληναίην διεπρήξατο. Φαέθων δὲ, τοῦ ἠελίου δρόμον ἐπεκμήρατο, οὐ μέν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπών. ἀπέθανεν. οἱ δὲ τάδε ἀγνοέοντες, ἠελίου παῖδα Φαέθοντα

δοκέουσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτέῳ οὐδαμᾶ πιστὸν διηγέονται· ἐλθόντα γάρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα, αἰτέειν τὸ τοῦ φωτὸς ἅρμα ἡνιοχεῦσαι· τὸν δὲ, δοῦναί τέ οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἱππασίης τὸν νόμον· ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἅρμα, ἡλικίῃ, καὶ ἀπειρίῃ, ἄλλοτε μὲν, πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπηωρεύμενος· τοὺς δὲ ἀνθρώπους, κρύος τε καὶ θάλπος οὐκ ἀνασχετὸν διέφθειρεν· τῶν τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα, βαλεῖν πρηστῆρι Φαέθοντα μεγάλῳ· πεσόντα δέ μιν, αἱ ἀδελφεαὶ περιστᾶσαι πένθος μέγα ἐποίεον, ἔστε μετέβαλλον τὰ εἴδεα· καὶ νῦν εἰσιν αἴγειροι, καὶ τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δάκρυον στάζουσιν· οὐχ οὕτω ταῦτα ἐγένετο· οὐδὲ ὅσιον αὐτοῖσι πείθεσθαι, οὐδὲ ἥλιος παῖδα ἐποιήσατο, οὐδὲ ὁ παῖς αὐτῷ ἀπέθανε. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσι ἐγὼ οὐ μάλα τι πείθομαι. κῶς γὰρ δὴ ὅσιον πιστεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω, ἀλλ' οὗτοι ἕκαστος αὐτέων, θεοφιλέες ἐγένοντο. καὶ σφίσι γενομένοισι, τῷ μὲν, ἡ Ἀφροδίτη, τῷ δὲ, ὁ Ζεὺς, τῷ δὲ, ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ὁκόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γενέῃ ταύτῃ οἰκοδεσποτέουσιν, οὗτοι ὅκως τοκέες, ἑωυτοῖσι πάντα ἴκελα ἐκτελέουσι, καὶ χροιὴν, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγεομένου, καλὸς δὲ Αἰνείης, Ἀφροδίτης βουλήσει ἐγένετο. κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος. ἡ δέ οἱ κλεπτικὴ, ἐξ Ἑρμέω ἀπίκετο. οὐ μὲν ὦν οὐδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, οὐδὲ ἐς τάρταρον ἔρριψεν, οὐδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὁκόσα ἄνθρωποι νομίζουσιν, ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος τὴν ἔξω φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ οἱ νωθρή τε ἡ κίνησις, καὶ οὐ ῥηϊδίη τοῖσιν ἀνθρώποισι ὁρᾶσθαι

ωται. διὸ δὴ μιν ἑστάναι λέγουσιν, ὅκως τι πεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ ἠέρος, τάρταρος καλέεται. μάλιστα ἔκ τε Ὁμήρου τοῦ ποιητέω, καὶ τῶν Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἄν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀστρολογίουσι ὁμοφωνέοντα. ὅτ' ἂν δὲ τὴν σειρὴν τοῦ Διὸς ἀπηγέηται, καὶ τοῦ ἠελίου τὰς βόας, τὰς δὴ ἐγὼ ἤματα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἥφαιστος ἐποιήσατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωήν. τὰ μὲν γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτῷ, καὶ τοῦ Ἄρεος τὴν μοιχείην λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα, οὐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίης πεποιημένα. ἡ γὰρ δὴ ὦν Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεος ὁμοδρομίη, τὴν Ὁμήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοισι δὲ ἔπεσι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπὼν,

» Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.

τὰ δὲ τοῦ πολέμου,

» Ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.

Ἅπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντικῇσι ἐχρέοντο, καὶ οὐ πάρεργον αὐτὴν ἐποιέοντο. ἀλλ' οὔτε πόλιας ᾤκιζον, οὐδὲ τείχεα περιεβάλλοντο, οὔτε φόνους εἰργάζοντο, οὔτε γυναῖκας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μαντίων ἀκοῦσαι ἕκαστα. καὶ γὰρ δὴ τὰ μαντήϊα αὐτέοισι, οὐκ ἔξω ἀστρολογίης ἦν, ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς, παρθένος ἔχει τὴν προφητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς οὐρανίης. καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ, μαντήϊον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέειν, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν οὐρανίων Διδύμων ὀνομάζεται. οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρῆμα ἱερώτατον ἡ μαντοσύνη ἐδόκεεν. ὥστε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἔκαμε πλαζόμενος, ἐθελήσας ἀτρεκὲς ἀκοῦσαι περὶ τῶν ἑωυτοῦ πρηγμά-

ἐων. ἐς τὸν ἀΐδην ἀπίκετο, οὐκ ὄφρα ἴδῃ νέκυας, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' ἐς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίῃ ἐπιθυμέων· καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκύων παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτοῦ τοῦ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων, οὐ πρότερον ἀφῆκεν οὐδενί, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρί, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήϊον, καὶ ἀνέσχετο, διψῶσαν ὁρέων τῆς μητρὸς τὴν σκιήν. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκοῦργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διετάξατο, καὶ νόμον σφίσιν ἐποιήσατο μηδαμᾶ μὴ δὴ ἐς πόλεμον προχωρέειν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρεα γενέσθαι. οὐ γὰρ ἴσην ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανομένης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφανιζομένης. πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέεσθαι, ἀλλὰ μοῦνοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην, ἀνοίῃ δὲ, καὶ ἀσοφίῃ, λέγουσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι. οἱ μὲν, ὧν πρὸ ἡμέων οὕτω κάρτα ἦσαν φιλομαντήϊοι. οἱ δὲ, νῦν. οἱ μὲν αὐτέων, ἀδύνατα εἶναι λέγουσιν, ἀνθρώποισι τέλος εὕρασθαι μαντικῆς. οὐ γὰρ εἶναί μιν οὔτε πιστὴν, οὔτε ἀληθέα. οὐδὲ τὸν Ἄρεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμέων εἵνεκα κινέεσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπηΐων πρηγμάτων οὐδεμίην ὤρην ἐκεῖνοι ποιέονται, οὐδ' ἐστιν αὐτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίη. κατὰ σφέας δὲ χρέῃ τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται. ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα δ' εἶναι λέγουσιν. οὐ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνῃ, ἀλλάσσεσθαι, ὁκόσα τῇσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δὲ, πρὸς τάδε ἄμφω ἐκεῖνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες, ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν σφετέρην εἱλέονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσιος τῶν καθ' ἡμέας ἕκαστον ἐπιγίγνεται.

ἢ ἐθέλεις ἵππου μὲν θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνθρώπων κινεομένων λίθους ἀνασαλεύεσθαι, καὶ κάρφεα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ δρόμου, ὑπὸ δὲ τῇ δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι. καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀπόρροια ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐδ᾽ ἡμέας καίει τι, οὐδέ οἱ μέλει τοῦ ἡμετέρου θάλπεος. ἀστέρων δὲ οὐδεμίαν ἀπόρροιαν δεχόμεθα. καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδύνατόν ἐστιν. ἢ δὲ ἀλλάξαι τι τῶν ἀπορρεόντων πραγμάτων, ἀλλὰ τοὺς χρεωμένους τάδε ὠφελέει. τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδότας ἀφιξόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφραίνει. τὰ δὲ ἀγνοέουσι φαῦλα, εὐμαρέως δέχονται. οὐ γάρ σφισι ἐπέρχεται, ἀλλ᾽ ἐν μελέτῃ, καὶ προσδοκίῃ, ῥηΐδια, καὶ πρηέα ἥκει. τάδε ἀστρολογίης πέρι, ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ.

Μελλεν ἄρα μὴ δὲ ὁ καθ᾽ ἡμᾶς βίος τὸ παντάπασιν ἄμοιρος ἔσεσθαι ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετὴν ὑπερφυᾶ, καὶ γνώμην ἄκρως φιλόσοφον ἐκφαίνειν. λέγω δὲ εἴς τε τὸν Βοιώτιον Σώστρατον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν, καὶ ᾤοντο εἶναι. καὶ μάλιστα εἰς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον. οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν, ἐθαύμασα. θατέρῳ δὲ τῷ Δημώνακτι, καὶ ἐπὶ μήκιστον συνεγενόμην. περὶ μὲν οὖν Σωστράτου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέγραπταί μοι, καὶ δεδήλωται, μέγεθός τε αὐτοῦ, καὶ ἰσχύος ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ὕπαιθρος ἐν τῷ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ἡ ἐπίπονος εὐνὴ, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα οὐκ ἀπῳδὰ τοῦ ὀνόματος,

ὀνόματος, καὶ ὅσα ἡ λῃστὰς αἱρῶν ἔπραξεν, ἢ ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα. περὶ δὲ Δημώνακτος, ἤδη δίκαιον λέγειν ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε διὰ μνήμης εἴη τοῖς ἀρίστοις τό γε κατ' ἐμὲ, καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νέων, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρμῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ κἀκ τοῦ ἡμετέρου βίου κανόνα προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἄριστον ὧν οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γενόμενον. ἦν δὲ τὸ μὲν γένος, κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅσα εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτῆσιν. οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ πάντων τούτων ὑπεράνω γενόμενος, καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλου μὰ Δί', οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ, οὐδὲ Ἐπικτήτου ἐπεγειράντων, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ ἡρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φωνήν τε καὶ γνώμην μάλιστα κεκοσμημένῳ. ἀλλ' ὅ γε Δημῶναξ, οὐχ ὑπὸ τούτων τινὸς ὡς ἔφην παρακληθεὶς, ἀλλ' οἰκείᾳ πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῇ, καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος ἐκ παίδων εὐθὺς κεκινημένος, ὑπερεῖδε μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν ἁπάντων, ὅλον δὲ παραδοὺς ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ, καὶ παρρησίᾳ, διετέλεσεν, αὐτός τε ὀρθῷ, καὶ ὑγιεῖ, καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἀκούουσι παράδειγμα παρέχων τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, καὶ τὴν ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀλήθειαν. οὐ μὴν ἀνίπποις γε ποσὶ τὸ τοῦ λόγου πρὸς ταῦτα ἧξεν, ἀλλὰ καὶ ποιηταῖς σύντροφος ἐγένετο, καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο, καὶ λέγειν ἤσκητο. καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις, οὐκ ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἁψάμενος, ἠπίστατο. καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγγεγύμναστο, καὶ πρὸς καρτερίαν

γρ. ἀνίπτοις

διαπεπόνητο. καὶ τὸ ὅλον, ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου προσδεᾶ εἶναι. ὥστε ἐπεὶ καὶ ἔμαθεν οὐκέτι ἑαυτῷ διαρκῶν, ἑκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολὺν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. φιλοσοφίας δὲ εἶδος οὐχ ἓν ἀποτεμνόμενος, ἀλλὰ πολλὰς ἐς ταὐτὸ καταμίξας, οὐ πάνυ τι ἐξέφαινε τίνι αὐτῶν ἔχαιρεν. ἐῴκει δὲ τῷ Σωκράτει μᾶλλον ᾠκειῶσθαι, εἰ καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῇ τοῦ βίου ῥᾳστώνῃ τὸν Σινωπέα ζηλοῦν ἔδοξεν, οὐ παραχαράττων τὰ ἐς τὴν δίαιταν, ὡς θαυμάζοιτο, καὶ ἀποβλέποιτο ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασι, καὶ πεζὸς ὤν, καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τύφῳ κάτοχος, συνῆν, καὶ ξυνεπολιτεύετο. καὶ τὴν μὲν τοῦ Σωκράτους εἰρωνείαν οὐ προσιέμενος, χάριτος δὲ ἀττικῆς μεστὰς ἀποφαίνων τὰς συνουσίας, ὡς τοὺς προσομιλήσαντας ἀπιέναι, μήτε καταφρονήσαντας ὡς ἀγεννοῦς, μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῶν ἐπιτιμήσεων ἀποφεύγοντας. παντοίους δὲ ὑπ' εὐφροσύνης γινομένους, καὶ κοσμιωτέρους παραπολύ, καὶ φαιδροτέρους, καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐέλπιδας. οὐδεπώποτε γοῦν ὤφθη κεκραγώς, ἢ ὑπερδιατεινόμενος, ἢ ἀγανακτῶν, οὐδ' εἰ ἐπιτιμᾶν τῳ δέοι. ἀλλὰ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων, καθήπτετο. τοῖς δὲ ἁμαρτάνουσι, συνεγίνωσκε, καὶ τὸ παράδειγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἠξίου λαμβάνειν, τὰ μὲν νοσήματα ἰωμένων, ὀργῇ δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χρωμένων. ἡγεῖτο γὰρ ἀνθρώπου μὲν εἶναι τὸ ἁμαρτάνειν, θεοῦ δὲ, ἢ ἀνδρὸς ἰσοθέου, τὰ πταισθέντα ἐπανορθοῦν. τοιούτῳ δὴ βίῳ χρώμενος, εἰς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεῖτο. φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ εἰκότα. καὶ τοὺς μὲν εὐτυχεῖν δοκοῦντας αὐτῶν, ὑπεμίμνησκεν ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους. τοὺς δὲ, ἢ πε-

γ. ἐπιτιμᾷν τῳ

νίαν ὀδυρομένους, ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας, ἢ γῆρας, ἢ νόσον αἰτιωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ ἀνιῶντα, λήθη δέ τις ἀγαθῶν, καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ, πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας εἰρήνην πρυτανεύειν. καί που καὶ δήμοις ταραττομένοις ἐμμελῶς διελέχθη. καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν, ἔπεισεν ὑπουργεῖν τῇ πατρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτός τις ἦν ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, πρᾶος, καὶ ἥμερος, καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸν ἠνία φίλου νόσος, ἢ θάνατος, ὡς ἂν καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. καὶ διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασι, καὶ οὐκ ἔστιν ὅν τινα οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἄνθρωπόν γε ὄντα. πλέον δὲ, ἢ ἔλαττον ἔχαιρε, συνὼν ἐνίοις αὐτῶν μόνοις ἐξιστάμενος, ὁπόσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ὑπὲρ τὴν τῆς θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. καὶ ταῦτα πάντα μετὰ χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἔπραττέ τε, καὶ ἔλεγεν, ὡς ἀεὶ τὸ κωμικὸν ἐκεῖνο, τὴν πειθὼ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ἐπικαθῆσθαι. τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὅ, τε σύμπας δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει, ὑπερφυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὥς τινα τῶν κρειττόνων προσβλέποντες. καίτοι ἐν ἀρχῇ προσέκρουε τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μῖσος οὐ μεῖον τοῦ παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐκτήσατο, ἐπί τε τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινες ἐπ' αὐτὸν συνέστησαν Ἄνυτοι, καὶ Μέλιτοι, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ κἀκεῖνοι τότε, ὅτι οὔτε θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων ταῖς Ἐλευσινίαις. πρὸς ἅπερ ἀνδρείως μάλα στεφανωσάμενος, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ παρελθὼν

εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν, ἐμμελῶς, τὰ δὲ, καὶ τραχύτερον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τεθυκέναι πώποτε τῇ Ἀθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε ἔφη ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσα. οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον. πρὸς δὲ θάτερον τὸ τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχειν τὴν αἰτίαν, τοῦ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τελετῆς, ὅτι ἄν τε φαῦλα ᾖ τὰ μυστήρια, οὐ σιωπήσεται πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀποτρέψει αὐτοὺς τῶν ὀργίων. ἄν τε καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας, ὥστε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχοντας, πράους αὐτῷ, καὶ ἵλεως γενέσθαι αὐτίκα. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξαμένους, τιμᾶν, καὶ αἰδεῖσθαι. καὶ τὰ τελευταῖα, θαυμάζειν. καίτοι εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτοὺς λόγων, τραχυτέρῳ ἐχρήσατο τῷ προοιμίῳ. ἄνδρες γὰρ ἔφη Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη κἀμὲ καταθύσατε. τὸ γὰρ πρότερον, οὐκ ἐκαλλιερήσατε.

Βούλομαι δὲ ἔνια παραθέσθαι τῶν εὐστόχως τε ἅμα, καὶ ἀστείως ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων. ἄρξασθαι δὲ ἀπὸ Φαβωρίνου καλὸν, καὶ ὧν πρὸς ἐκεῖνον εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τινὸς, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῶν ἐν αὐταῖς μελῶν, τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα, ὡς ἀγεννὲς, καὶ γυναικεῖον, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίς ὢν χλευάζοι τὰ αὐτοῦ; ἄνθρωπος ἔφη, οὐκ εὐαπάτητα ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκειμένου δὲ τοῦ σοφιστοῦ, καὶ ἐρωτῶντος, τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων ὦ Δημῶναξ, ἐκ παιδὸς ἐς φιλοσοφίαν ἥκεις, ὄρχεις ἔφη. ἄλλοτε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίνα αἵρεσιν

ἀποτάξεται μᾶλλον τῇ φιλοσοφίᾳ. ὁ δὲ, τίς γάρ σοι εἶπεν ὅτι φιλοσοφῶ; καὶ ἀπιὼν ἤδη, πάνυ ἡδὺ μάλα ἐγέλασε. τοῦ δὲ ἐρωτήσαντος ἐφ' ὅτῳ γελᾷ, ἐκεῖνος ἔφη, γελοῖόν μοι εἶναι ἔδοξεν, εἰ σὺ ἀπὸ τοῦ πώγωνος ἀξιοῖς κρίνεσθαι τοὺς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. τοῦ δὲ Σιδωνίου ποτὲ σοφιστοῦ Ἀθήνησιν εὐδοκιμοῦντος, καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαινόν τινα τοιοῦτον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπείραται, οὐ χεῖρον δὲ αὐτὰ εἰπεῖν, ἃ ἔλεγεν, ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι. ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι. ἂν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, διατρίψω. ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων, οὗτος ἔφη, προσειπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. Πύθωνος δέ τινος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ εὐπαρύφων, νεανίσκου ὡραίου, ἐρεσχελοῦντος αὐτὸν, καὶ προτείνοντος ἐρώτημά τι σοφιστικὸν, καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν, ἓν ἔφη οἶδα τέκνον, ὅτι περαίνει. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τῆς ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ συναπειλήσαντος, αὐτίκα σοι μάλα τὸν ἄνδρα ἐπιδείξω. ὁ δὲ, σὺν γέλωτι ἠρώτησε. καὶ γὰρ ἄνδρα ἔχεις; ἐπεὶ δέ τις ἀθλητὴς καταγελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὅτι ἐσθῆτα ὤφθη ἀνθινὴν ἀμπεχόμενος, ὀλυμπιονίκης ὢν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ, καὶ αἷμα ἐῤῥύη, οἱ μὲν παρόντες, ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς ἕκαστος τετυπτημένος, καὶ ἐβόων ἐπὶ τὸν ἀνθύπατον ἰέναι. ὁ δὲ Δημῶναξ, μηδαμῶς ἔφη ἄνδρες πρὸς τὸν ἀνθύπατον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπεὶ δέ ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον ὁδῷ βαδίζων εὗρε, γραμμάτιον ἐν ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἠξίου τὸν ἀπολέσαντα, ὅς τις εἴη τοῦ δακτυλίου δεσπότης, ἥκειν. καὶ εἰπόντα ὁλκὴν αὐτ-

ποῦ, καὶ λίθον, καὶ τύπον, ἀπολαμβάνειν. ἧκεν οὖν τις μει-
ρακίσκος ὡραῖος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι λέγων. ἐπεὶ δὲ
οὐδὲν ὑγιὲς ἔλεγεν, ἄπιθι ἔφη ὦ παῖ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύ-
λιον φύλαττε. τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τῶν δὲ ἀπὸ
τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις Ἀθήνησιν υἱὸν αὐτῷ δείξας πά-
νυ ὡραῖον, θηλυδρίαν δὲ, καὶ διακεκλασμένον, προσαγο-
ρεύει σε ἔφη ὁ ἐμὸς υἱὸς οὑτοσί. καὶ ὁ Δημῶναξ, καλὸς ἔφη,
καὶ σοῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ κυνικὸν ἐν ἄρκτου
δέρματι φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ὀνώρατον, ὥσπερ ὠνομάζε-
το, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἠξίου. ἐρωτήσαντος δέ τινος
τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, μόνον εὐδαίμονα
ἔφη τὸν ἐλεύθερον. ἐκείνου δὲ φήσαντος πολλοὺς ἐλευθέ-
ρους εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι,
μήτε δεδιότα. ὁ δὲ, καὶ πῶς ἂν ἔφη τοῦτό τις δύναιτο;
ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τούτοις δεδουλώμεθα. καὶ μὴν
ἔφη, εἰ κατανοήσειας τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις
ἂν αὐτὰ οὔτε ἐλπίδος, οὔτε φόβου ἄξια, παυσαμένων
πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν, καὶ τῶν ἡδέων. Περεγρίνου δὲ
τοῦ Πρωτέως ἐπιτιμῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολλὰ,
καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιζε, καὶ λέγοντος, Δημῶναξ
οὐ κυνᾷς; ἀπεκρίνατο, Περεγρῖνε, οὐκ ἀνθρωπίζεις; καὶ
μὴν καὶ φυσικόν τινα περὶ τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμε-
νον, ἀναστήσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ
τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν, ἤρετο, τοιούτους ἄρα τοὺς ἀντί-
ποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μάγου τινὸς εἶναι λέγοντος,
καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀνα-
πείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ ὁπόσα βούλεται, μὴ θαύμαζε
ἔφη. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι, καὶ εἰ βούλει, ἕπου
πρὸς τὴν ἀρτόπωλιν, καὶ ὄψει με διὰ μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ

μικροῦ τοῦ φαρμάκου πείθοντα αὐτὴν δοῦναί μοι τὸν ἄρτον, ἀντιθέμενος τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ πάνυ, ἐπένθει τὸν Πολυδεύκη πρὸ ὥρας ἀποθανόντα, καὶ ἠξίου ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παρίστασθαι, ὡς ἀναβησομένῳ, καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν, παρὰ Πολυδεύκους ἔφη κομίζω σοί τινα ἐπιστολήν· ἡσθέντος δὲ ἐκείνου, καὶ οἰηθέντος ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συντρέχει τῷ πάθει αὐτοῦ, καὶ εἰπόντος τί οὖν ὦ Δημῶναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ, αἰτιᾶταί σε ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη πρὸς αὐτὸν ἄπει· ὁ δ' αὐτὸς, υἱὸν πενθοῦντι, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθείρξαντι, προσελθὼν, ἔλεγε μάγος τε εἶναι, καὶ δύνασθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τοῦ παιδὸς τὸ εἴδωλον, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσειε, μηδένα πώποτε πεπενθηκότας· ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκείνου ἐνδιάσαντος, καὶ ἀποροῦντος, οὐ γὰρ εἶχέ τινα οἶμαι εἰπεῖν τοιοῦτον, εἶτ' ἔφη ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις, μηδένα ὁρῶν πένθους ἄμοιρον; καὶ μὴν κἀκείνων καταγελᾶν ἠξίου, τῶν ἐν ταῖς ὁμιλίαις πάνυ ἀρχαίοις, καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων· ἑνὶ γοῦν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγον τινὰ, καὶ ὑπεραττικῶς ἀποκριθέντι, ἐγὼ μέν σε ἔφη ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρώτησα· σὺ δέ μοι ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀποκρίνῃ· εἰπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων ἀπίωμεν Δημῶναξ εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξώμεθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, πάνυ ἔφη κωφὸν ἡγῇ τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰ μὴ δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκούειν· ἰδὼν δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους κομιδῇ ἀπαιδεύτους ἐν ζητήσει ἐρίζοντας, καὶ τὸν μὲν, ἄτοπα ἐρωτῶντα, τὸν δὲ, οὐδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον, οὐ δοκεῖ ὑμῖν ὦ φίλοι ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τούτων, τράγον ἀμέλγειν,

ὁ δὲ, αὐτῷ κόσμιον ὑποτιθέναι. Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ περιπατητικοῦ μέγα φρονοῦντος, ὅτι μόνος αὐτός ἐστι, καὶ πρῶτος τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, καὶ μὴν ὦ Ἀγαθόκλεις, εἰ μὲν πρῶτος, οὐ μόνος· εἰ δὲ μόνος, οὐ πρῶτος. Κεθήγου δὲ τοῦ ὑπατικοῦ, ὁπότε διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπῄει πρεσβεύσων τῷ πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λέγοντος, καὶ ποιοῦντος, ἐπειδὴ τῶν ἑταίρων τις ὁρῶν ταῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι, μὰ τὸν Δί' ἔφη ὦ Δημῶναξ, οὐδὲ μέγα. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξελαύνοντα, ἤδη δὲ ἀπῄει μεταπεμφθεὶς, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συνεσόμενος, προσέρχεται ἔφη ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ ἀργοναῦται αὐτοῦ. ἄλλου δέ ποτε ἐρομένου εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι, ἀθάνατος ἔφη, ἀλλ' ὡς πάντα. περὶ μέντοι Ἡρώδου ἔλεγεν ἀληθεύειν τὸν Πλάτωνα, φάμενον οὐ μίαν ἡμᾶς ψυχὴν ἔχειν· οὐ γὰρ εἶναι τῆς αὐτῆς ψυχῆς, Ῥηγίλλαον, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἑστιᾶν, καὶ τὰ τοιαῦτα μελετᾶν. ἐτόλμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τῆς προῤῥήσεως ἀκούσας, διὰ τίνα αἰτίαν ἀποκλείουσι τοὺς βαρβάρους· καὶ ταῦτα, τοῦ τὴν τελετὴν αὐτοῖς καταστησαμένου Εὐμόλπου, βαρβάρου, καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χειμῶνος, ἔφη τις τῶν φίλων, οὐ δέδοικας μὴ ἀνατραπέντος τοῦ σκάφους, ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῇς; καὶ ἀγνώμων ἂν εἴην ἔφη, ὀκνῶν ὑπὸ ἰχθύων καταδαπανηθῆναι, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. ῥήτορι δέ τινι κάκιστα μελετήσαντι, συνεβούλευεν ἀσκεῖν, καὶ γυμνάζεσθαι. τοῦ δὲ, εἰπόντος ἀεὶ ἐπ' ἐμαυτοῦ λέγω, εἰκότως τοίνυν ἔφη τοιαῦτα λέγεις, μωρῷ ἀκροατῇ χρώμενος. καὶ μάντιν

δὼν ποτε ἄνδρα δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντευόμενον, οὐχ ὁρῶ ἔφη ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀλλάξαι τι δυνάμενος τῶν ἐπικεκλωσμένων, ὀλίγον αἰτεῖς, ὁπόσον ἂν αἰτῇς. εἰ δὲ ὡς δέδοκται τῷ θεῷ πάντα ἔσται, τί σου δύναται ἡ μαντική; πρεσβύτου δέ τινος Ῥωμαίου εὐσωματοῦντος, καὶ τὴν ἐνόπλιον αὐτῷ μάχην πρὸς πάτταλον ἐπιδειξαμένου, καὶ ἐρομένου πῶς σοι Δημῶναξ μεμαχῆσθαι ἔδοξα, καλῶς ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων, πάνυ εὐστόχως παρεσκεύαστο. ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ χλευασμῷ, εἰ χιλίας μνᾶς ξύλων καύσαιμι ὦ Δημῶναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο; στῆσον ἔφη τὴν σποδόν. καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός ἐστι. Πολυβίου δέ τινος, κομιδῇ ἀπαιδεύτου ἀνθρώπου, καὶ σολοίκου, εἰπόντος, ὁ βασιλεύς με τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν, εἴθε σε ἔφη Ἕλληνα μᾶλλον, ἢ Ῥωμαίων πεποίηκεν. ἰδὼν δέ τινα τῶν εὐπαρύφων, ἐπὶ τῷ πλάτει τῆς πορφύρας μέγα φρονοῦντα, κύψας αὐτοῦ πρὸς τὸ οὖς, καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη, τοῦτο μέντοι πρὸ σοῦ, πρόβατον ἐφόρει, καὶ ἦν πρόβατον. ἐπεὶ μέντοι λουόμενος, ὤκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ᾐτιάσατό τις ὡς ἀποδειλιάσαντα; εἰπέ μοι ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ πείσεσθαι ἔμελλον; ἐρομένου δέ τινος ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ ἐν ᾅδου, περίμεινον ἔφη, κἀκεῖθέν σοι ἐπιστελῶ. Ἀδμήτῳ δέ τινι ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν ταῖς διαθήκαις κεκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ στήλῃ, οὐ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

„Γαῖα λάβ' Ἀδμήτου ἔλυτρον, βῆδ' εἰς θεὸν αὐτός,

Γελάσας, εἶπεν, οὕτω καλόν ἐστιν ὦ Ἄδμητε τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν

– μαῖον

δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιεικῶς γίγνεται, ἤρετο, τί τοῦτο ὦ Δημῶναξ; ὁ δὲ, μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν ἔφη. καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιόν τινα ἰδὼν τὸν αὑτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, παῦσαι ἔφη, ὁμότιμον σαυτοῦ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. Δανάης δέ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, κρίθητι ἔφη. οὐ γάρ εἶ Δανάη ἡ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἕνα γοῦν ἰδὼν κυνικὸν, τρίβωνα μὲν, καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, ὕπερον κεκραγότα, καὶ λέγοντα ὅτι Ἀντισθένους, καὶ Κράτητος, καὶ Διογένους ἐστὶ ζηλωτὴς, μὴ ψεύδου ἔφη. σὺ γὰρ Ὑπερίδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπεὶ μέντοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἑώρα κακομαχοῦντας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἐναγώνιον, ἀντὶ τοῦ παγκρατιάζειν δάκνοντας, οὐκ ἀπεικότως ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντες, λέοντας καλοῦσιν. ἀστεῖον δὴ κἀκεῖνο αὐτοῦ, καὶ δηκτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον εἰρημένον. ἦν μὲν γὰρ τῶν πιττουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. κυνικοῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγοροῦντος αὐτοῦ, καὶ εἰς κιναιδίαν διαβάλλοντος, ἀγανακτήσας, καὶ κατασπασθῆναι τὸν κυνικὸν κελεύσας, ἔμελλεν ἢ ξύλοις συντρίψειν, ἢ καὶ φυγῇ ζημιώσειν. ἀλλ' ὅγε Δημῶναξ παρατυχὼν, παρῃτεῖτο συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα πάτριον τοῖς κυνικοῖς παῤῥησίαν θρασυνομένῳ. εἰπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου, νῦν μέν σοι ἀφίημι αὐτὸν, ἂν δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημῶναξ, δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευσον. ἄλλῳ δέ τινι στρατοπέδων ἅμα, καὶ ἔθνους τοῦ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι, ἐκ βασιλέως ἐρομένῳ

πᾶς αὐτῆς ἀρχῆς ἄρξειν, ἀόργητος ἔφη· καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων· ὁρωμένῳ δέ τινι εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει, οἴει οὖν ἔφη τοῖς μωροῖς τὰς μελίσσας τιθέναι τὰ κηρία; πρὸς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἰδὼν τὴν χεῖρα ἀποκεκομμένον, ὀψέ ποτε ἔφη Ἀθηναίους εἰκόνι χαλκῇ τετιμηκέναι τὸν Κυναίγειρον· καὶ μὴν καὶ Ῥουφῖνον τὸν Κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλὸν, τὸν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἰδὼν ἐπιπολὺ τοῖς περιπάτοις ἐνδιατρίβοντα, οὐδέν ἐστιν ἔφη ἀναισχυντότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον ἀνθ' αὐτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγκτικώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· οὐκοῦν ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων· καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι· εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη δὲ, καὶ διὰ στόματος αὐτοῦ τὰς δέκα κατηγορίας ἔχοντα, Ἑρμῖνε ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν. Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους καταστήσασθαι θέαν μονομάχων, προσελθὼν εἰς αὐτοὺς, μὴ πρότερον ἔφη ταῦτα ὦ Ἀθηναῖοι ψηφίσεσθε, ἂν μὴ τοῦ ἐλέου τὸν βωμὸν καθέλητε. ἐπεὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ, Ἠλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο, μηδαμῶς τοῦτο ἔφη ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν ὅτι μήτε Σωκράτους, μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν. ἤκουσα δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἄν τε πονηροῖς, ἄν τε ἀγαθοῖς γράφωνται· οἱ μὲν, γὰρ οὐδέονται

νόμων· οἱ δὲ, ὑπὸ νόμων οὐδὲν βελτίους γίγνονται. τῶν δὲ Ὁμήρου στίχων ἐκεῖνα ᾖδε μάλιστα,

» Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς.

Ἐπῄνει δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς κυνικόν τινα δημηγόρον. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τίς αὐτῷ ἀρέσκοι τῶν φιλοσόφων, ἔφη, πάντες μὲν θαυμαστοί· ἐγὼ δὲ, Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένην, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. ἐβίου δὲ ἔτη ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, οὐδένα ἐνοχλήσας τι, ἢ αἰτήσας. φίλοις χρήσιμος· ἐχθρὸν οὐδένα οὐδὲ πώποτε ἐσχηκώς. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα εἶχον πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε αὐτοὶ, καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὥστε παριόντι, ὑπεξανίστασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ τελευταῖον δὲ, ἤδη ὑπέργηρως ὢν, ἄκλητος εἰς ἣν τύχοι παριὼν οἰκίαν, ἐδείπνει, καὶ ἐκάθευδε, τῶν ἐνοικούντων θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσεληλυθέναι αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παριόντα δὲ, αἱ ἀρτοπώλιδες ἀνθεῖλκον πρὸς αὐτὰς, ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὸν ἄρτον· καὶ τοῦτο εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἡ δεδωκυῖα ᾤετο. καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας προσέφερον αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. στάσεως δέ ποτε Ἀθήνησι γενομένης, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ φανεὶς μόνον, σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτούς. ὁ δὲ, ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, οὐδὲν εἰπὼν, καὶ αὐτὸς ἀπηλλάγη. ὅτε δὲ συνῆκεν οὐκ ἔθ' οἷός τε ὢν αὐτῷ ἐπικουρεῖν, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον τῶν κηρύκων πόδα,

» Λήγει μὲν ἀγὼν τῶν καλλίστων ἄθλων ταμίας.
» Καιρὸς δὲ καλεῖ μηκέτι μέλλειν.

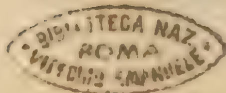
Καὶ πάντων ἀποσχόμενος, ἀπῆλθε τοῦ βίου φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο. ὀλίγον δὲ πρὸ

τῆς τελευτῆς, ῥωμαίου τινὸς περὶ ταφῆς τί κελεύεις, μὴ πολυπραγμονεῖτε ἔφη· ἡ γὰρ ὀδμή με θάψει. φαμένου δὲ ἐκείνου, τί οὖν οὐκ αἰσχρὸν ὀρνέοις, καὶ κυσὶ βορὰν προτεθῆναι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα, καὶ μὴν οὐδὲν ἄτοπον ἔφη τοῦτο, εἰ μέλλω καὶ ἀποθανὼν, ζώοις τισὶ χρήσιμος ἔσεσθαι. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐπένθησαν, καὶ τὸν θᾶκον τὸν λίθινον, ἐφ᾽ οὗ εἰώθει ὁπότε κάμνοι, ἀναπαύεσθαι, προσεκύνουν, καὶ ἐστεφάνουν ἐς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἡγούμενοι ἱερὸν εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ᾽ οὗ ἐκαθέζετο. ἐπὶ μὲν γὰρ τὴν ἐκφορὰν, οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἀπήντησε. καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων. οὗτοι μέντοι ὑποδύντες, ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸν τάφον. ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔστιν ἀπὸ τούτων τοῖς ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

ΤΕΛΟΣ.

a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u x y z
A B C D E F G H I K L M N O P
Quaterniones omnes.

Venetijs in officina Lucæantonij Iuntæ Florentini. M. D. XXXV. menſe Februario.

δι' ὃ δὴ μιν ἑστάναι λέγουσιν, ὅκως τι πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ ἠέρος, τάρταρος καλέεται. μάλιστα ἔκ τε Ὁμήρου τοῦ ποιητέω, καὶ τῶν Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἄν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀστρολογέουσι ὁμοφωνέοντα. ὅτ' ἂν δὲ τὴν σειρὴν τοῦ Διὸς ἀπηγέηται, καὶ τοῦ ἠελίου τὰς βόας, τὰς δὴ ἐγὼ ἤματα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἥφαιστος ἐποιήσατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωήν. τὰ μὲν γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτῷ, καὶ τοῦ Ἄρεος τὴν μοιχείην λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα, οὐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίης πεποιημένα. ἡ γὰρ δὴ ὦν Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεος ὁμοδρομίη, τὴν Ὁμήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοισι δὲ ἔπεσι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπών,

" Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.

τὰ δὲ τοῦ πολέμου,

" Ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.

Ἅπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντείῃσι ἐχρέοντο, καὶ οὐ πάρεργον αὐτὴν ἐποιέοντο. ἀλλ' οὔτε πόλιας ἔκτιζον, οὐδὲ τείχεα περιεβάλλοντο, οὔτε φόνους ἐργάζοντο, οὔτε γυναῖκας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντιων ἀκοῦσαι ἕκαστα. καὶ γὰρ δὴ τὰ μαντήϊα αὐτέοισι, οὐκ ἔξω ἀστρολογίης ἦν, ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς, παρθένος ἔχει τὴν προφητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς οὐρανίης. καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ, μαντήϊον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέει, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν οὐρανίων διδύμων ὀνομάζεται. οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρῆμα ἱερώτατον ἡ μαντοσύνη ἐδόκεεν. ὥστε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἔκαμε πλαζόμενος, ἐθελήσας ἀτρεκὲς ἀκοῦσαι περὶ τῶν ἑωυτοῦ πρηγμά-

έων. ἐς τὸν ἀΐδην ἀπίκετο, οὐκ ὄφρα ἴδῃ νέκυας, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' ἐς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίῃ ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκύων παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτοῦ τοῦ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων, οὐ πρότερον ἀφῆκεν οὐδενὶ, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήιον, καὶ ἀνέσχετο, διψῶσαν ὁρέων τὴν μητρὸς τὴν σκιήν. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκοῦργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διετάξατο, καὶ νόμον σφίσιν ἐποιήσατο μηδαμὰ μὴ δὴ ἐς πόλεμον προχωρέειν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρεα γενέσθαι. οὐ γὰρ ἴσην ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανομένης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφανιζομένης. πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέεσθαι, ἀλλὰ μοῦνοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην, ἀνοίῃ δὲ, καὶ ἀσοφίῃ, λέγουσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι. οἱ μὲν, ὧν πρὸ ἡμέων οὕτω κάρτα ἦσαν φιλομαντέες. οἱ δὲ, νῦν. οἱ μὲν αἰτίην, ἀδύνατα εἶναι λέγουσιν, ἀνθρώποισι τέλος εὑρέσθαι μαντικῆς. οὐ γὰρ εἶναί μιν ὅτε πιστὴν, ὅτε ἀληθέα. οὐδὲ τὸν Ἄρεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμέων ἕνεκα κινέεσθαι, ἀλλά τε μὲν ἀνθρωπηίων πρηγμάτων οὐδεμίην ὤρην ἐκεῖνοι ποιέονται, οὐδ' ἐστιν αὐτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίη. κατὰ σφέας δὲ χρείῃ τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται. ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα δ' εἶναι λέγουσιν. οὐ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνῃ, ἀλλάσσεσθαι, ὁκόσα τῇσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δὲ, πρὸς τάδε ἄμφω ἐκεῖνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες, ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν σφετέρην ἐλέονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσιος τῶν καθ' ἡμέας ἕκαστον ἀπογίγνεται.

ἢ ἐθέλεις ἵππου μὲν θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνθρώπων κινεομένων λίθους ἀνασαλεύεσθαι, καὶ κάρφεα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ δρόμου, ὑπὸ δὲ τῇ δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι. καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀπορροίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐδὲν ἡμέας καίει τι, οὐδέ οἱ μέλει τοῦ ἡμετέρου θάλπεος. ἀστέρων δὲ οὐδεμίην ἀπορροίην δεχόμεθα. καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδύνατά ἐστιν. οὐδὲ ἀλλάξαι τι τῶν ἀπορρεόντων πραγμάτων, ἀλλὰ τοὺς χρεωμένους τάδε ὠφελέει. τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδότας ἀφιξόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφραίνει. τὰ δὲ ἀγνοέουσι φαῦλα, εὐμαρέως δέχονται. οὐ γάρ σφισι ἐπέρχεται, ἀλλ' ἐν μελέτῃ, καὶ προσδοκίῃ, ῥηΐδια, καὶ πρηέα ἥκει. τάδε ἀστρολογίης πέρι, ἐγὼ ὑπολαμβάνω.

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ.

ε

Μελλεν ἄρα μὴ δὲ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος τὸ παντάπασιν ἄμοιρος ἔσεσθαι ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετὴν ὑπερφυᾶ, καὶ γνώμην ἄκρως φιλόσοφον ἐκφανεῖν. λέγω δὲ ἔς τε τὸν Βοιώτιον Σώστρατον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν, καὶ ᾤοντο εἶναι. καὶ μάλιστα ἐς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον. οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς. καὶ ἰδὼν, ἐθαύμασα. θατέρῳ δὲ τῷ Δημώνακτι, καὶ ἐπὶ μήκιστον συνεγενόμην. περὶ μὲν οὖν Σωστράτου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέγραπταί μοι, καὶ δεδήλωται, μέγεθός τε αὐτοῦ, καὶ ἰσχύος ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ὕπαιθρος ἐν τῷ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ἡ ἐπίπονος εὐνὴ, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα οὐκ ἀπῳδὰ τοῦ ὀνόματος,

ὀνόματος, καὶ ὅσα ἢ λῃστὰς αἱρῶν ἔπραξεν, ἢ ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα. περὶ δὲ Δημώνακτος ἤδη δίκαιον λέγειν ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε διὰ μνήμης εἴη τοῖς ἀρίστοις τό γε κατ' ἐμὲ, καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νέων, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρμῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ κἀκ τοῦ ἡμετέρου βίου κανόνα προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἄριστον ὧν οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γενόμενον. ἦν δὲ τὸ μὲν γένος, Κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅσα εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτῆσιν. οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ πάντων τούτων ὑπεραίω γενόμενος, καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλου μὰ Δί', οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ, οὐδὲ Ἐπικτήτου ἐπεγειράντων, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φωνήν τε καὶ γνώμην μάλιστα κεκοσμημένῳ. ἀλλ' ὅ γε Δημῶναξ, οὐχ ὑπὸ τούτων τινὸς ὡς ἔφην παρακληθεὶς, ἀλλ' οἰκείᾳ πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῇ, καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος ἐκ παίδων εὐθὺς κεκινημένος, ὑπερεῖδε μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν ἁπάντων, ὅλον δὲ παραδοὺς ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ, καὶ παρρησίᾳ, διετέλεσεν, αὐτός τε ὀρθῷ, καὶ ὑγιεῖ, καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἀκούουσι παράδειγμα παρέχων τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, καὶ τὴν ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀλήθειαν. οὐ μὴν ἀνίπποις γε ποσὶ τὸ τοῦ λόγου πρὸς ταῦτα ἧξεν, ἀλλὰ καὶ ποιηταῖς σύντροφος ἐγένετο, καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο, καὶ λέγειν ἤσκητο. καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις, οὐκ ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἁψάμενος, ἠπίστατο. καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγγύμναστο, καὶ πρὸς καρτερίαν

γρ. ἀνίπτοις

διαπεπόνητο· καὶ τὸ ὅλον, ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου προσδεῖσθαι· ὥστε ἐπεὶ καὶ ἔμαθεν οὐκ ἔτι ἑαυτῷ διαρκῶν, ἑκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολὺν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. φιλοσοφίας δὲ εἶδος οὐχ ἓν ἀποτεμνόμενος, ἀλλὰ πολλὰ ἐς τοῦτο καταμίξας, οὐ πάνυ τι ἐξέφαινε τίνι αὐτῶν ἔχαιρεν. ἐῴκει δὲ τῷ Σωκράτει μᾶλλον ᾠκειῶσθαι, εἰ καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῇ τοῦ βίου ῥᾳστώνῃ τὸν Σινωπέα ζηλοῦν ἔδοξεν, οὐ παραχαράττων τὰ ἐς τὴν δίαιταν, ὡς θαυμάζοιτο, καὶ ἀποβλέποιτο ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασι, καὶ πεζὸς ὤν, καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τύφῳ κάτοχος, συνῆν, καὶ συνεπολιτεύετο· καὶ τὴν μὲν τοῦ Σωκράτους εἰρωνείαν οὐ προσιέμενος, χάριτος δὲ ἀττικῆς μεστὰς ἀποφαίνων τὰς συνουσίας, ὡς τοὺς προσομιλήσαντας ἀπιέναι, μήτε καταφρονήσαντας ὡς ἀγεννοῦς, μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῶν ἐπιτιμήσεων ἀποφεύγοντας· παντοίους δὲ ὑπ' εὐφροσύνης γινομένους, καὶ κοσμιωτέρους παραπολὺ, καὶ φαιδροτέρους, καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐέλπιδας· οὐδεπώποτε γοῦν ὤφθη κεκραγὼς, ἢ ὑπερδιατεινόμενος, ἢ ἀγανακτῶν, οὐδ' εἰ ἐπιτιμᾶν τῳ δέοι· ἀλλὰ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων, καθήπτετο· τοῖς δὲ ἁμαρτάνουσι, συνεγίνωσκε, καὶ τὸ παράδειγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἠξίου λαμβάνειν, τὰ μὲν νοσήματα ἰωμένων, ὀργῇ δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χρωμένων· ἡγεῖτο γὰρ ἀνθρώπου μὲν εἶναι τὸ ἁμαρτάνειν, θεοῦ δὲ, ἢ ἀνδρὸς ἰσοθέου, τὰ πταισθέντα ἐπανορθοῦν· τοιούτῳ δὴ βίῳ χρώμενος, εἰς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεῖτο· φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ εἰκότα· καὶ τοὺς μὲν εὐτυχεῖν δοκοῦντας αὐτῶν, ὑπεμίμνησκεν ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους· τοὺς δὲ, ἢ πε-

ς. ἐπιτιμᾶν. τῳ

νίαν ὀδυρομένους, ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας, ἢ γῆρας, ἢ νόσον αἰτιωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ ἀνιῶντα, λήθη δέ τις ἀγαθῶν, καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ, πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας εἰρήνην πρυτανεύειν. καί που καὶ δήμοις ταραττομένοις ἐμμελῶς διελέχθη. καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν, ἔπεισεν ὑπουργεῖν τῇ πατρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτός τις ἦν ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, πρᾶος, καὶ ἥμερος, καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸν ἠνία φίλου νόσος, ἢ θάνατος, ὡς ἂν καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. καὶ διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασι, καὶ οὐκ ἔστιν ὅντινα οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἄνθρωπόν γε ὄντα. πλέον δὲ, ἢ ἔλαττον ἔχαιρε, συνὼν ἐνίοις αὐτῶν μόνοις ἐξιστάμενος, ὁπόσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ὑπὲρ τὴν τῆς θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. καὶ ταῦτα πάντα μετὰ χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἔπραττέ τε, καὶ ἔλεγεν, ὡς ἀεὶ τὸ κωμικὸν ἐκεῖνο, Τὴν πειθὼ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ἐπικαθῆσθαι. τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὅ, τε σύμπας δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει, ὑπερφυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὥς τινα τῶν κρειττόνων προσβλέποντες. καίτοι ἐν ἀρχῇ προσέκρουε τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μῖσος οὐ μεῖον τοῦ παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐκτήσατο, ἐπί τε τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινες ἐπ' αὐτὸν συνέστησαν Ἄνυτοι, καὶ Μέλιτοι, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ κἀκείνοι τότε, ὅτι οὔτε θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων ταῖς Ἐλευσινίαις. πρὸς ἅπερ ἀνδρείως μάλα στεφανωσάμενος, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ παρελθὼν

εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν, ἐμμελῶς, τὰ δὲ, καὶ τραχύτερον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τεθυκέναι πώποτε τῇ Ἀθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε ἔφη ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσα. οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον. πρὸς δὲ θάτερον τὸ τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχειν τὴν αἰτίαν, τοῦ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τελετῆς, ὅτι ἄν τε φαῦλα ᾖ τὰ μυστήρια, οὐ σιωπήσεται πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀποτρέψει αὐτοὺς τῶν ὀργίων. ἄν τε καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας, ὥστε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχοντας, πράους αὐτῷ, καὶ ἵλεως γενέσθαι αὐτίκα. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξαμένους, τιμᾶν, καὶ αἰδεῖσθαι. καὶ τὰ τελευταῖα, θαυμάζειν. καίτοι εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτοὺς λόγων, τραχυτέρῳ ἐχρήσατο τῷ προοιμίῳ. ἄνδρες γὰρ ἔφη Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη κἀμὲ καταθύσατε. τὸ γὰρ πρότερον, οὐκ ἐκαλλιερήσατε. Βούλομαι δὲ ἔνια παραθέσθαι τῶν εὐστόχως τε ἅμα, καὶ ἀστείως ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων. ἄρξασθαι δὲ ἀπὸ Φαβωρίνου καλὸν, καὶ ὧν πρὸς ἐκεῖνον εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τινὸς, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῶν ἐν αὐταῖς μελῶν, τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα, ὡς ἀγεννὲς, καὶ γυναικεῖον, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίς ὢν χλευάζοι τὰ αὐτοῦ; ἄνθρωπος ἔφη, οὐκ εὐαπάτητα ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκειμένου δὲ τοῦ σοφιστοῦ, καὶ ἐρωτῶντος, τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων ὦ Δημῶναξ, ἐκ παιδὸς ἐς φιλοσοφίαν ἥκεις, ὄρχεις ἔφη. ἄλλοτε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίνα αἵρεσιν

ἐμπράξεται μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ. ὁ δὲ, τίς γάρ σοι εἶπεν ὅτι φιλοσοφῶ; καὶ ἀπιὼν ἤδη, παρ' αὐτὰ ἡδὺ μάλα ἐγέλασε. τοῦ δὲ ἐρωτήσαντος ἐφ' ὅτῳ γελᾷ, ἐκεῖνος ἔφη, γελοῖόν μοι εἶναι ἔδοξεν, εἰ σὺ ἀπὸ τοῦ πώγωνος ἀξιοῖς κρίνεσθαι τοὺς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. τοῦ δὲ Σιδωνίου ποτὲ σοφιστοῦ Ἀθήνησιν εὐδοκιμοῦντος, καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαινόν τινα τοιοῦτον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπείραται, οὐ χεῖρον δὲ αὐτὰ εἰπεῖν, ἃ ἔλεγεν, ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι. ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι. ἂν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, διατρίψω. ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων, οὗτος ἔφη, προσειπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. Πύθωνος δέ τινος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ εὐπαρύφων, νεανίσκου ὡραίου, ἐρεσχελοῦντος αὐτὸν, καὶ προτείνοντος ἐρώτημά τι σοφιστικὸν, καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν, ἓν ἔφη οἶδα τέκνον, ὅτι περαίνει. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τῆς ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ συναπειλήσαντος, αὐτίκα σοι μάλα τὸν ἄνδρα ἐπιδείξω. ὁ δὲ, σὺν γέλωτι ἠρώτησε. καὶ γὰρ ἄνδρα ἔχεις; ἐπεὶ δέ τις ἀθλητὴς καταγελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὅτι ἐσθῆτα ὤφθη ἀνθινὴν ἀμπεχόμενος, ὀλυμπιονίκης ὤν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ, καὶ αἷμα ἐῤῥύη, οἱ μὲν παρόντες, ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς ἕκαστος τετυπτημένος, καὶ ἐβόων ἐπὶ τὸν ἀνθύπατον ἰέναι. ὁ δὲ Δημῶναξ, μηδαμῶς ἔφη ἄνδρες πρὸς τὸν ἀνθύπατον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπεὶ δέ ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον ὁδῷ βαδίζων εὗρε, γραμμάτιον ἐν ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἠξίου τὸν ἀπολέσαντα, ὅς τις εἴη τοῦ δακτυλίου δεσπότης, ἥκειν. καὶ εἰπόντα ὁλκὴν αὐτ-

ποῦ, καὶ λίθον, καὶ τύπον, ἀπολαμβάνειν. ἧκεν οὖν τις μειρακίσκος ὡραῖος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι λέγων. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὑγιὲς ἔλεγεν, ἄπιθι ἔφη ὦ παῖ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον φύλαττε. τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις Ἀθήνησιν υἱὸν αὐτῷ δείξας πάνυ ὡραῖον, θηλυδρίαν δὲ, καὶ διακεκλασμένον, προσαγορεύει σε ἔφη ὁ ἐμὸς υἱὸς οὑτοσί. καὶ ὁ Δημῶναξ, καλὸς ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ κυνικὸν ἐν ἄρκτου δέρματι φιλοσοφοῦντα, οὐχ Ὀνώρατον, ὥσπερ ὠνομάζετο, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἠξίου. ἐρωτήσαντος δέ τινος τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, μόνον εὐδαίμονα ἔφη τὸν ἐλεύθερον. ἐκείνου δὲ φήσαντος πολλοὺς ἐλευθέρους εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δεδιότα. ὁ δὲ, καὶ πῶς ἂν ἔφη τοῦτό τις δύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τοπολὺ τούτοις δεδουλώμεθα. καὶ μὴν ἔφη, εἰ κατανοήσειας τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις ἂν αὐτὰ οὔτε ἐλπίδος, οὔτε φόβου ἄξια, παυσαμένων πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν, καὶ τῶν ἡδέων. Περεγρίνου δὲ τοῦ Πρωτέως ἐπιτιμῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολλὰ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιζε, καὶ λέγοντος, Δημῶναξ οὐ κυνᾷς; ἀπεκρίνατο, Περεγρῖνε, οὐκ ἀνθρωπίζεις; καὶ μὴν καὶ φυσικόν τινα περὶ τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμενον, ἀναστήσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν, ἤρετο, τοιούτους ἄρα τοὺς ἀντίποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μάγου τινὸς εἶναι λέγοντος, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ ὁπόσα βούλεται, μὴ θαύμαζε ἔφη. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι, καὶ εἰ βούλει, ἕπου πρὸς τὴν ἀρτόπωλιν, καὶ ὄψει με διὰ μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ

μικροῦ τοῦ φαρμάκου πείθοντα αὐτὴν δοῦναί μοι τὸν ἄρτον, ἀντιλαβόμενος τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ πάνυ, ἐπένθει τὸν Πολυδεύκη πρὸ ὥρας ἀποθανόντα, καὶ ἠξίου ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παρίστασθαι, ὡς ἀναβησομένῳ, καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν, παρὰ Πολυδεύκους ἔφη κομίζω σοί τινα ἐπιστολήν. ἡσθέντος δ᾽ ἐκείνου, καὶ οἰηθέντος ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συντρέχει τῷ πάθει αὐτοῦ, καὶ εἰπόντος τί οὖν ὦ Δημῶναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ; αἰτιᾶταί σε ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὁ δ᾽ αὐτὸς, υἱὸν πενθοῦντι, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθείρξαντι, προσελθὼν, ἔλεγε μάγος τε εἶναι, καὶ δύνασθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τοῦ παιδὸς τὸ εἴδωλον, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσειε, μηδένα πώποτε πεπενθηκότας. ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκείνου ἐνδιάσαντος, καὶ ἀποροῦντος, οὐ γὰρ εἶχέ τινα οἶμαι εἰπεῖν τοιοῦτον, εἶτ᾽ ἔφη ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις, μηδένα ὁρῶν πένθους ἄμοιρον; καὶ μὴν κἀκείνων καταγελᾶν ἠξίου, τῶν ἐν ταῖς ὁμιλίαις πάνυ ἀρχαίοις, καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἑνὶ γοῦν ἐρωτηθέντι ὑπ᾽ αὐτοῦ λόγον τινὰ, καὶ ὑπεραττικῶς ἀποκριθέντι, ἐγὼ μέν σε ἔφη ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρώτησα. σὺ δέ μοι ὡς ἐπ᾽ Ἀγαμέμνονος ἀποκρίνῃ. εἰπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων ἀπίωμεν Δημῶναξ εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξώμεθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, πάνυ ἔφη κωφὸν ἡγῇ τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰ μὴ δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκούειν. ἰδὼν δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους κομιδῇ ἀπαιδεύτους ἐν ζητήσει ἐρίζοντας, καὶ τὸν μὲν, ἄτοπα ἐρωτῶντα, τὸν δὲ, οὐδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον, οὐ δοκεῖ ὑμῖν ὦ φίλοι ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τούτων, τράγον ἀμέλγειν,

δέ ποτε ἰδὼν δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντευόμενον, οὐχ ὁρῶ ἔφη ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀλλάξαι τι δυνάμενος τῶν ἐπικεκλωσμένων, ὀλίγον αἰτεῖς, ὁπόσον ἂν αἰτῇς. εἰ δὲ ὡς δέδοκται τῷ θεῷ πάντα ἔσται, τί σου δύναται ἡ μαντική; πρεσβύτου δέ τινος Ῥωμαίου εὐσωματοῦντος, καὶ τὴν ἐνόπλιον αὐτῷ μάχην πρὸς πάσσαλον ἐπιδειξαμένου, καὶ ἐρομένου πῶς σοι Δημῶναξ μεμαχῆσθαι ἔδοξα, καλῶς ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων, πάνυ εὐστόχως παρεσκεύαστο. ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ χλευασμῷ, εἰ χιλίας μνᾶς ξύλων καύσαιμι ὦ Δημῶναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο, στῆσον ἔφη τὴν σποδόν. καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός ἐστι. Πολυβίου δέ τινος, κομιδῇ ἀπαιδεύτου ἀνθρώπου, καὶ σολοίκου, εἰπόντος, ὁ βασιλεύς με τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν, εἴθε σε ἔφη Ἕλληνα μᾶλλον, ἢ Ῥωμαίων πεποιήκει, ἰδὼν δέ τινα τῶν εὐπαρύφων, ἐπὶ τῷ πλάτει τῆς πορφύρας μέγα φρονοῦντα, κύψας αὐτοῦ πρὸς τὸ οὖς, καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη, τοῦτο μέντοι πρὸ σοῦ, πρόβατον ἐφόρει, καὶ ἦν πρόβατον. ἐπεὶ μέντοι λουόμενος, ὤκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ᾐτιάσατό τις ὡς ἀποδειλιάσαντα, εἰπέ μοι ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ πάσχειν ἔμελλον; ἐρομένου δέ τινος ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ ἐν ᾅδου, περίμενον ἔφη, κἀκεῖθέν σοι ἐπιστελῶ. Ἀδμήτῳ δέ τινι ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν ταῖς διαθήκαις κεκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ στήλῃ, οὐ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν, – μαῖον

„ Γαῖα λάβ' Ἄδμητον ἔλυτρον, βῆ δ' εἰς θεὸν αὐτός,

Γελάσας, εἶπεν, οὕτω καλόν ἐστιν ὦ Ἄδμητε τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν

δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιεικῶς γίγνεται, ἤρετο, τί τοῦτο ὦ Δημῶναξ; ὁ δὲ, μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν ἔφη. καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιόν τινα ἰδὼν τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, παῦσαι ἔφη, ὁμότιμον σαυτοῦ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. Δανάης δέ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, κρίθητι ἔφη. οὐ γὰρ εἶ Δανάη ἡ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἕνα γοῦν ἰδὼν κυνικὸν, τρίβωνα μὲν, καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, ὑπέρογκον κεκραγότα, καὶ λέγοντα ὅτι Ἀντισθένους, καὶ Κράτητος, καὶ Διογένους ἐστὶ ζηλωτὴς, μὴ ψεύδου ἔφη. σὺ γὰρ Ὑπερίδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπεὶ μέντοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἑώρα κακομαχοῦντας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἐναγώνιον, ἀντὶ τοῦ παγκρατιάζειν δάκνοντας, οὐκ ἀπεικότως ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντες, λέοντας καλοῦσιν. ἀστεῖον δὴ κἀκεῖνο αὐτοῦ, καὶ δηκτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον εἰρημένον. ἦν μὲν γὰρ τῶν πιττουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. κυνικοῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγοροῦντος αὐτοῦ, καὶ εἰς κιναιδίαν διαβάλλοντος, ἀγανακτήσας, καὶ κατασπασθῆναι τὸν κυνικὸν κελεύσας, ἔμελλεν ἢ ξύλοις συντρίψειν, ἢ καὶ φυγῇ ζημιώσειν. ἀλλ᾽ ὅ γε Δημῶναξ παρατυχὼν, παρῃτεῖτο συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα πάτριον τοῖς κυνικοῖς παῤῥησίαν θρασυνομένῳ. εἰπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου, νῦν μέν σοι ἀφίημι αὐτὸν, ἂν δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημῶναξ, δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευσον. ἄλλῳ δέ τινι στρατοπέδων ἅμα, καὶ ἔθνους τοῦ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι, ἐκ βασιλέως ἐρομένῳ

πῶς ἄν τις ἄριστα ἄρξει, ἀόργητος ἔφη· καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων· ἐρομένῳ δέ τινι εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει, οἴει οὖν ἔφη τοῖς μωροῖς τὰς μελίσσας τιθέναι τὰ κηρία; πρὸς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἰδὼν τὴν χεῖρα ἀποκεκομμένον, ὀψέ ποτε ἔφη Ἀθηναίους εἰκόνι χαλκῇ τετιμηκέναι τὸν Κυναίγειρον· καὶ μὴν καὶ Ῥουφῖνον τὸν Κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλὸν, τὸν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἰδὼν ἐπὶ πολὺ τοῖς περιπάτοις ἐνδιατρίβοντα, οὐδέν ἐστιν ἔφη ἀναισχυντότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ· ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον ἀνθ' αὑτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγκτικώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· οὐκοῦν ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων· καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι· εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη δὲ, καὶ διὰ στόματος αὐτοῦ τὰς δέκα κατηγορίας ἔχοντα, Ἑρμῖνε ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν· Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους καταστήσασθαι θέαν μονομάχων, προσελθὼν εἰς αὐτοὺς, μὴ πρότερον ἔφη ταῦτα ὦ Ἀθηναῖοι ψηφίσεσθε, ἂν μὴ τοῦ ἐλέου τὸν βωμὸν καθέλητε· ἐπεὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ, Ἠλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο, μηδαμῶς τοῦτο ἔφη ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν ὅτι μήτε Σωκράτους, μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν· ἤκουσα δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἄν τε πονηροῖς, ἄν τε ἀγαθοῖς γράφονται· οἱ μὲν, γὰρ οὐδὲν πα

LOUKIANOU SAMOSATEŌS TŌN DIALOGŌN MEROS PRŌTON [-DEUTERON] HŌN…

